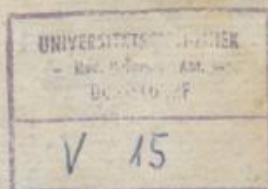
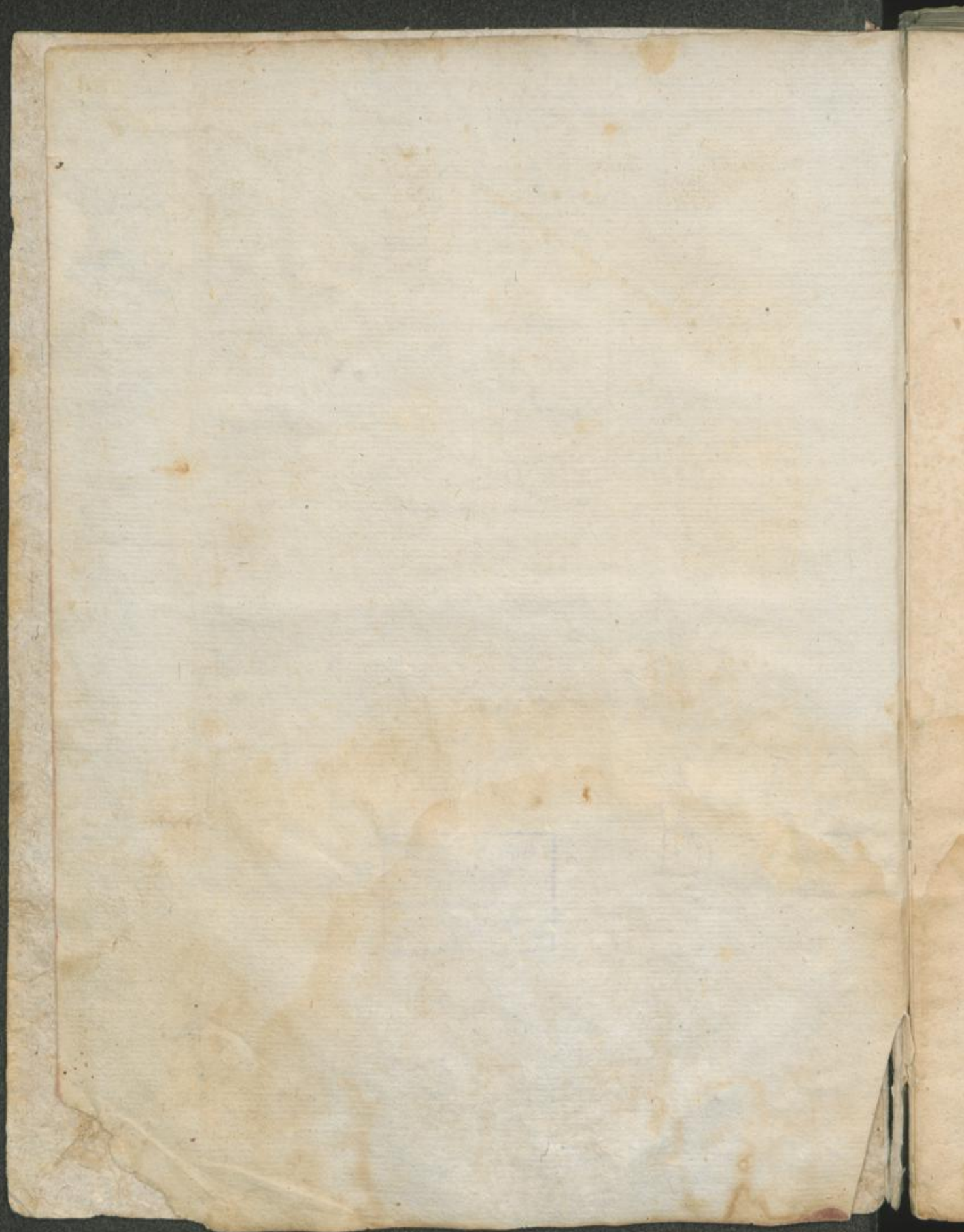

Dv 16

Comp. 1611.

LUMINARE MAIUS.

OPVS EXIMIVM QVOD
luminare maius dicitur, Medicis, & Aromata-
rijs, perq̄ necessarium.

Lumen Apothecariorum, pleraq̄ scitu digna
complectens.

Item, Thesaurus Aromatariorum, non minus
utilis q̄ necessarius.

Index alphabetica serie contextus, tam simpli-
cium q̄ compositarū medicinarū, in calce vnius
cuiusq̄ operis apponitur.

C In operis huius commendationē distichon.
Cinthius vt totum radijs illuminat orbem,
Illustrat Iacobus sic Medicinā tuā.

15

36

Venundantur Lugduni apud Scypionem de
Gabiano in vico Mercuriali sub signo Fontis.

IOANNIS IACOBI MANLII DE BOSCO
 in hoc opus Luminaris Maioris ad Bernardinum
 Nigrum ciuem Papiensem Proes
 mium feliciter incipit.

VM pleraq; in medicorum antidotis peruer
 se intelligi à plurimis animaduertem; tum q;
 Greca, Arabicaq; scripta vocabula pessime
 acciperent, tum q; operandi artem, modumq;
 penitus ignorarent. Olim ego iuuenili atate
 concitus breues, ac succinctas annotationes
 conscripseram. Mox vero succedentibus an
 nis coeptum a me studium in magnis meis oc
 cupationibus deposueram penitus: tametsi
 eius semper animi fuerim, vt quoad fieri pos
 set de posteris bene mererer. Tua tñ me volū
 tas nuperrime impulit Bernardine, vt munus
 à me antea susceptum, non modo non oblite
 rari paterer: sed & in corpus redigerem, adderemq; plurima quę posterior
 etas, exercitiumq; quotidianum contulere. Itaq; factum est, vt quod breuissimū
 fuerat volumē longe amplius excresceret: vtq; suscepte a me prouincię modus,
 ordoq; seruaretur diuī Mesue imprimis exponendum opus mihi proposui: oc
 casionem vero nactus nonnulla subieci a reliquis medicis confuse vageq; cons
 cripta. Factumq; est vt hoc vnum opus pro alijs multis sufficere videatur, tam
 late, tamq; abunde in hac antidototum materia sumus euagati, q; citra arrogā
 tiam dictum sit: sed & veritas nusq; reticenda. Scio ego incomparabilē egris ias
 cturam eximijs doctoribus illatum esse dedecus, non sui culpa, verū administra
 torū potius incitiam. Dehinc autem (vt arbitror) fore confido, vt Aromatariorū
 quisquis nostrum hoc opus diligenter tenuerit: tuto aggredi possit omnes vete
 res composituras. Que vt recte fieret huius gratia negotij Galenum, Diascori
 dem, Serapionem, Rasim, Auicennam, Auerroym, Conciliatorem, Guilelmū
 Placentinum, Gentilem, Nicolaū, Franciscum Pedemontanū, Nicolaum, Mi
 chaelem Saonarollam, Symonem Ianuensem. Aliosq; permultos exquisitissi
 me perlegi: eorūq; sententias huic nostro volumini inserui, quā tibi Bernardine
 Niger dedico, ac nomini tuo inscribo: vt fautorē, assertorēq; elucubratiōes mee
 te recognoscāt, obseruent, ac venerētur. Nam cuius auxilium fauorēq; potissimū
 implorauerim, q; eius qui de me locupletissime semper sit bene meritus. Vale.

Quis hoc vndecim sectionibus distinguitur. Prima electuaria continet.
 Secūda Conditorū formā insinuat. Tertia ipsa Loch enumerat. Quar
 ta Syrupos, ac robur cōplectitur. Quinta Decoctiones instruit. Sexta
 Trociscos comprehendit. Septima de Sief inscribitur. Octaua Pillulas
 componit. Nona de Suffuf agit. Decima Vnguēta, Cerota, Emplastra instruit.
 Vndecima de Oleis tractatum claudit.

✦ Distinctio autem hæc perutilis subdita est:
 ne lectoribus tedium generetur.

Joannis iacobi de malijs de bosco Alexanderandri super descriptiones antidotarij: et practice vini Joannis Mesue: et aliorum Illustrij medicorum clarissima interpretatio incipit dicta. Luminare manus.

Lectuarium de aromatis quod scripsit Bal. R. ligni aloes crudi rosarum an. aur. xij. gallie musca. macis: dozonigi. piperis longi: nucis muscate: mente sicce. spice: casie: mastice: cinamomi. gariof. assari. ana. aur. iij. calami aromatici. aur. iij. croci. cardamomi maioris et minoris. triu sandaloru. reubarbari. costi cubebe: zinziberis: semina feniculi. anisi. cheisim an. au. ij. zuccari. z. vj. miue aromaticae. z. xij. mellis dispumati quantum sufficit. dosis eius a 3. iij. vsq; ad aure. vj.

Interpretatur impresentiarum has descriptiones diu Joannis mesue a caliorum medicorum onus humeris nostris impar supplicis deo voca reddim: vt sui rotis intima nra aspersioe secudet. vnde ad e vasso pelago in securo salutis portu nos redigat. Intendum ita q; in hoc opus de scriptioe quaruncumq; medicinaru ra vsualiu q; no vsualia: ta solutiuaru qua no solutiuaru: q; coiter apud apothecarios haberi debet ex diuersis oim fere medicorum voluminibus excerptas aggregare. et simplicia in eis ingredienda: quoad ingenij nostri debilitas patiet declarare: eorum et z complectione: electione et. vt legenti patere poterit. Et si de quopiam simplicia auctores dissentire iter sevident: si fieri poterit conciliare: q; si mino cui magis innuere dū sit dicere pposuim. Quod si q; mino bñ dicta extiterint: q; qdē humanis ingenij est familiareruentā postulantē ea lectoribus examinandā: z corrigēda. pposuim. In electuario igit prime descripto multa simplicia ingrediunt q; sunt declaranda. Sed primo dicem quare dicat electuariū: b; ergo electuariū: quasi electū: q; ex multis et varis reb; electuaria cōficiunt: z differētie inter ipsa sunt multe: q; quedā sunt dulcia: qdā amara: qdā acetosa: vt diapium: put apparebit in descriptioe infra in antidotario sicco. z diatamarind; q; sit ex dactylis acetosis: sic de singulis: fm aūt Mattheū siluati. electuarium diaroma est electuarium de aromatis.

Recipe ergo ligni aloes crudi. i. no cocti: q; coctū in medicina nulla aut parua hz efficacia: z postervici sicut dicit Mesue: de rosa al. e de reubarbaro qd lignum aloes coctum in medicina est sicut hō mortu; de ligno aloes vide Mat. sil. in ca. pprio auctoritate cassij felicitis vbi inquit multi arabes faciunt ipm bullire i aqua: z illa aqua vtunt ad multa. tale ergo lignū aloes amissit virtutē: z spiritū. Istud hō lignū est lignū arboris suavissimi odoris fm quosdā: z est lignū qd reperit in magno flumine superioris babilonie: cui cōiungit fluvij paradisi terrestri: vñ qdā dicit q; impulsioe fluvij ab arboribus terrestribus paradisi cōducit: null; tñ hui; arboris ferē vidisse ouginē. Atq; it dnt q; in acuminibus motū superscriptorum locorū circa predicta loca existentiū oritur hoc lignum: z impulsione vëtorum aut temporis vetustate cadit in fluvij predictū. infra in cōfectione de riloaloes ostendam modum cognoscendi bonum a malo.

Rosarū scz rubearū de ab; semp intelligit cū simplr

rose pferunt. vñ Mesue in. c. pprio de rosia inqt. melior est rubea vere rubedinis: paucorū foliorū: z planiorū: et ex albis melior est habēs sistr. Bulcasia q; seruitor: b; in tractatu scbo i. c. de mō desiccādi rosas: z reponēdi eas ait. sciēdū q; q; siccauerit libras decē rosarū mūdaturū z uertent ad lib. j. qñ erūt sicce: z si rose fuerint ex mōtib; possibile est q; remaneat pl. z rose de montib; sunt fortioris odoris q; hortulanar: ita eaz aq; ita est de oibus herbis: z florib;: q; q; nascunt i montib; sunt fortiores hortulanis z his q; nascunt i locis depressis: rō est q; in eis est minor humiditas z magis digesta: z illa pauca non impedit actionem partium calidarum.

Ana grece significat pariter siue equalr: z sic vbi hec dictio ponit equale pondus de vna quacq; medicina nominata est assumendum.

Aureus scdm modernos est pondus dragme vnius cum dimidia: z similiter solidus: vt ait Simon Januarius. vnde. Si solidū queris tres dragmas dimidiabis.

Gallia muscata est quedā cōfectio q; fit in forma trociscata sicut apparebit infra in tractatu de trociscis.

Macis apud Aui. in. ij. ca. ex auctoritate filij mafaugue. est cortex nucis muscate: fm circa instās nō est verū: q; infra in electuario de mace declarata re intēdo.

Dozonici siue dozonigi sunt qdā radices parue saporis dulcis siles calamo aromatico i colore rō figura. Serrā. ca. de dozonicis inqt. varonigi. i. dozonici: z sunt venē albe interi; exteri; vero sunt ad citrinitatē tendentes: et defertur ex sin. z dozonicum ex sin est illud quod magis administratur in medicina: z hoc est satis notū.

Piperis longi quod apud arabes vocatur darfusel. species vero piperis sunt tres: vt in diatrion pipercon descriptione apparebit.

Nucis muscate: hec oib; nota est: qdā vocāt eā mirificā. i. odoriferā siue redolētē inde. carea mirifica. i. nux odorifera siue nux muscata. circa instans ait. nux muscata fruct; est cuiusdā arboris in india nascentis tpe maturatio colligitur: z per septem annos seruatur.

Deuthe hecē: scilicet mente hortulane siue cōmunis siue odorifere. hec apud dia. vocatur ediomum: ponitur autem in hoc electuario sicca: quia virtuosior est viridi. circa instans in capi. de menta ait. menta domestica viridis minorē habet efficaciam in medicina quaz sicca: siccat autem in ymbria: z per annum cōseruat.

Spice scilicet spice nardi vel spice aromaticae auium: vt dicit Aui. in. ij. canonis in capitulo proprio: sic semper quando reperitur spice simpliciter: de spice nardi intelligitur secundum circa instans: spice per x. annos potest seruari in loco sicco.

Cassia. i. cassia lignee. Aui. in. ij. ca. dicit q; est cortex moti aleni: z est specierū pluriū: quarum vna est rubea boni saporis: z odoris: z altera species ei; est cui; sapor est sapor spice z odoris: z illa q; est rubei coloris: pura plana: lōgi ligni. grosse canne. subtilis foraminis solida grossa. boni odoris q; mordicat ligū: nigra vero est mala. Circa instās ait. Cassia lignea est cortex cuiusdā arboris nascentis iuxta babiloniā: est at cassia duplicis manerici. s. cassia fistula: z cassia lignea: cū aut cassia simpliciter inuenitur intelligendum est de cassia lignea.

Mastix est gummi cuiusdam speciei lentisci q; nascitur in insula chio: vt est apud Simonē ianuenē scdm Isidorū in. c. de arboribus mastix arboris lentisci gutta est melior aut in chio insula gignit odoris. vt Serrā. i. c. de mastice auctoritate Sal. albus ex mastice est ille qui dicitur gluten romanum zc. z melior secundum Aui. est ille qui est albus magnus mundus.

Cinamomum. s. cinamomū subtile: z electū spēs vero ipsi;: vt dicit Serrā. in suo. c. sunt multe: z ibi b; ex auctoritate dia. darfeni. i. cinamomū b; lingua plica arbor fen: z darfeni quidez sunt multe spēs denoiant pluribus nominibus z diuersis: fm diuersitates locorū: infra in cōfectione de cinamomo etiā de ipso aliqd ostendam.

Garioflorū siue garioflorū vt dicit grecus: z sunt fructus satis notū omnibus: tñ de ipis melius declarabō infra in aromatici garioflorū descriptione.

Assarus. i. assara bachara quam multi garioflorū

De electuarijs.

agrestis vocat: quidam aromatariorum videntur folijs ipsi
in medicina: sed male faciunt: vide Mesue in. c. de assaro
vbi sic ait electio melior per plante ista est radix et melior
radix que est grossa spissa: et cuius odor est subtilis: et sapor
acutus cum siccitate modica apud nos in locis humidis
nascitur: cuius folia sunt similia cissos. i. hedere sicut est no-
tum omnibus. De assaro p. scripto vide Dia. est enim alia
herba que a multis vulgari sermone prouincula nuncupatur.

Calamus aromaticus: sicut inquit Sera. ex auctori-
tate Dia. nascitur in india: et melior ex eo est cuius co-
lor est sicut iacintus: et huius nodos spissos: et quando cotun-
ditur habet in se neruositates: et canna eius est plena qua-
dam re simili texture arance cuius color est albus: et est
viscosa: et in sapore eius: vt dicit Salenus est acuitas: et
et punctio pauca.

Diastorides autem de calamo duo capitula facit: vnu
de calamo aromatico qui in india nascitur: cuius opti-
mus est in colore rufus cum nodis spissis: et iste est ille
qui nobis vsu venit. aliud capitulum facit de calamo
agrestis: et iste videtur esse species graminis: sicut patet per
Serapionem. c. de gramine: et hec est planta venenosa ani-
malibus: quod ibi Diastorides ait. calamus agrestis ma-
ior est in omnibus ab cerotis que si animalia comedunt ci-
tius affert mortem et maxime ille qui in vicijs babilonie
nascitur.

Crocus scilicet croci communis siue orientalis: siue zahafa-
ram: vt dicunt arabes: et est alius qui dicitur outulanus: et
infectiuus: eo quod ex ipso sericis tingitur: et iste est flos car-
thami. Dia. in. c. de croco dicit. crocus est medicine vti-
lis: sed melior est recens boni coloris: et subtilis odoris: et
mediocriter subalbidus: et longus: non fragilis: sed plenus
cuius tactu inficitur manus: et qui non huius secum odoris
viscidum quod si ista non habuerit signum est quod verus
est autem infusus.

Cardamomum minus est heil: vt reperit apud Sera.
in ca. de cardamomo vbi inquit sic. sarcocolla. i. carda-
momum. cardamomum minus est heil: et minus est hiba-
na: et est masculus. Bar. mota gna. in suis. collis. i. tracta-
tu. p. de ceteris. apparetibus in extremitatibus: et
pauca de hernia: et de omnibus speciebus hernie ait. cobetba-
gue. et est in reuerentate minus cardamomum a vulgo no-
minatum melegeta: et sic etiam vide Auz. in. h. ca. qd de co-
betbague ca. facit: et ibi dicitur quod est granum paruum simi-
le cardamomo quod deferretur de scclanonia: et sic verus est
quod co betbague est nux sarta que a vulgo melegeta dicitur
eo quod grana eius simulant melice grana: et sic hodie ab
apothecarijs nobilibus ponitur pro heil: siue cardamomo
maiori: siue grane paradisi melegeta que apud omnes
est satis nota.

Cardamomi minoris est hibanum et non habet capita
nec corticem: et huius grana habentia cortices: cuius color
est sicut cardamomi maioris: et substantia eius est subli-
rior quam substantia maioris: et virtus eius est sicut virtus
illius: et istud secundum intentionem modernorum est illud carda-
momum quo coiter vtimur: et istud intelligitur quod simpli-
citer ponitur: non autem est nigella citrina nec nigra. vt pu-
tauerunt quidam.

Trium sandalorum: videlicet sandali albi rubri: et ci-
trini qui satis sunt noti.

Reubarbarum vero vt dicit Mesue. est ex medicinis be-
nedictis solennibus in quo aggregantur multe ex intencio-
nibus que querunt in re faciente mundificationem. reubar-
barum vero dicitur a reu quod est radix: et barbarum. eo quod in bar-
bara regione oritur: et in india: neque illud omittendum ce-
sui quod ammiamus marcellinus de eodem refert: tanai su-
uio qui europam a siamque determinat vicinis esse amnem
rha nomine in cuius ripis: et marginibus nascitur radix
eiusdem nominis ex reubarbaro laudauerunt magis illud
ex eis quod est subnigrum declinans ad rubedinem infra in
cofectione de rauedensi melius docebo discernere bonum
a malo si deus voluerit.

Costus est radix amara reperit aliquam in multis con-
fectionibus scriptum costum dulce: sed nec vidi nec audivi
aliquem qui dixerit se vidisse: de ipso tamen apparebit

iterum infra in cofectione dia costi.

Cubebae est quidam fructus rotundus aliquantulum de-
pressus: et laris inter folia eius reperit qui quoniam maturus fue-
rit vergit ad rubedinem: et intra ipsum est granum triangula-
tum auctor est Sera. secundum circa instans cubebae est
fructus cuiusdam arboris in india nascentis: potest autem ser-
uari per decem annos: eligenda est que mediocriter huius acutis
saporis cum multa aromaticitate: et modica dulcedine.
Auz. in. h. ait. cubebae eius virtus est similis rubee. verum
tamen est subtilior: et infra apparebit electuarij dia costi
beber: et ibi de ipso iterum aliqua subiungam si deo voluerit.

Zinziber est radix satis nota. circa instans ait zinziber
quidam dicit ipsum esse radicem arboris: alij dicunt ramus
seculi arboris: sed ipsum est vena seu radix herbe nasce-
tis in transmarinis partibus: et in montibus scclanonie.

Feniculi semen est illud quod apud grecos dicitur mara-
trum. Unde Macer feniculum medici calidum siccumque
sebo dicitur esse gradum maratrum grecus vocat illud.

Anisi semen ipsum. Auic. in. h. ca. capitulo de
aniso dicit quod semen ipsum feniculi romani est: et est mino-
ris acuitatis quam nabathi: et in ipso est dulcedo: et est acui-
tius quam nabathi electio romanus poterosus est: secundum cir-
ca instans eius semen seruat per quatuor annos.

Cheillum vero est leuisticum sicut reperit apud Symo-
nem ianuenem. scilicet chasim est abrotanum: et de forma ipsius plu-
re reperitur apud Dia. sub nomine ligustici: eo quod plu-
rima quantitas ex comascitur in liguria: puincia: vbi no-
men accepit. vnde Macer. Algurum patria sumptissime li-
gustica nomen dicitur: et c. et semen ipsius est illud quod effica-
cissimum huius in medicina. Auic. in. h. ca. de cheillum ca. sit. circa
instans ait. semen eius leuisticum appellatur semen non
herba vel radix in medicinis debet poni. quod per tres
annos seruat.

Zuccarum est mel cane. Auic. in. h. ca. de ipso duo ca-
pitula facit: vnum de zuccaro absolute: et dicit ibi quod eius ar-
do zuccari in natura existit: et aliud de zuccaro alhusar
quod est manna cadens super alhusar: et sicut fru-
stum salis: et reperitur aliud zuccarum quod vocatur zuc-
carum tabarzed. i. album vt est notum.

Mina aromatica. i. muna cum speciebus siue mina aro-
matizata: cuius descriptio apparet infra scilicet Mesue. i. tra-
ctu de sirupis sub hoc titulo modum: coditi de citronis et
Mel apud dia. est ros celestis quem apes colligunt:
cuius genera sunt duo. vnu quidem quod cupiliones apes
colligunt: aliud quod sub terra inuenitur: et attici dicitur quod va-
riole: et lanuginose: et fortiores apes reponunt: et habet
mellis ad oculorum claritatem faciens et c.

Mesue ponit quod istud electuarij dicitur fieri cum melle: sed
hodie in nostris partibus fit in mosellis cum zuccaro: scilicet
ipsa antiquo vtebantur magis melle in electuarijs ac con-
fectionibus quam nostro tempore: hoc accidit: quoniam antiquo tem-
pore non habuerunt ita cognitionem cannarum zuc. sicut habent
moderni: si autem cum melle facere volueris: hec est regula
quod per vnaquaque libra mellis bene dispumati ponantur. scilicet
specierum tritarum: et cribellarum: tunc fiet electuarij effe-
ctus melioris: et operatio medici nobilior. quidam ponit
in libra vna mellis dispumati. scilicet. j. pulueris specierum
tritarum: sed tunc cofectione non est tante coportationis: sed
esset maioris delectationis ad gustum infirmi in libra vna
zuccari sirupizati: et cocti pfecte ponit: et ponit dicitur. scilicet. j. spe-
cierum pparatarum: et cribellarum: tunc electuarij vel con-
fectio erit pfectioris operatio secundum intentionem medici et fue-
rit. si autem in libra vna zuccari sirupizati: vt dicitur est ponat-
ur. scilicet. iij. vel. iij. pul. spem dictarum tunc erit cofectione melio-
ris saporis: sed diminuetur illius operatio secundum medicum: et pe-
nes intentionem medicinale: nos autem volumus intelligere quod
puluerem spem pparatarum omnia que ponit: et si quis quis-
liter mel ponit in electuarijs dico quod tribus de causis mel
ponit in electuarijs: vt dicit Auz. in. phemio sui anti-
dotarum. primo ad coferuandum electuaria: nam per ceteros
liquos mel est bonum ad coferuandum secundario ponit:
quod mel est valde mundificatiuum. i. correctiuum malicie
medicinarum: et proprie solutiuarum. tertio quod sua dulcedine
amantudinem specierum temperat.

Dosis est limitata mensura vel pondus aliquid rei medi-

cinatis simplicibus vel compositis vix spem herbarum aut electuariorum: sic de lingulis. Mesue h3 dolo et. Electuarium est a. 3. h. B est qd pnt dari aut sumi. 3. h. sine molestia.

Electuarium de gemis. B. albarum margaritarum. 3. ij. fragmentorum saphiri: iacinti: sardinis: granatarum: feruzegi: idest smaragdina. ana. 3. j. 5. zedoarie: doronici. corticum citri macis. semisalseleniemi sech. an. 3. ij. corallo rum rubeo: karabe. limatu f ebor: an. 3. vni⁹ partes duas been albi: et rubei. gariofilorum zinziberis. piperis logi. spice. folij croci bell. ana. 3. j. troc. diarod. lignialoes an. 3. v. cina momi. galage. zurubet an. 3. j. 5. foliorum auri et argenti an. aure. 5. musci boni. 3. 5. abze. 3. ij. cofice cum melle emblicorum: et tollat age lenia bin de rosis partibus equalibus qtu sufficit.

B. Gemme sunt lapides preciosi qui ingrediuntur istud electuarium. Solidus in. c. de gemmis ait. post marmorum genera gemme sequuntur que multum auro decorat tribunt venustate colorum primordia eay. a rupe caucas fabule ferunt prometheum pum fragmenta saxi eiusdem inclusisse ferro ac digito circumdasse hoc fuisse anulum: et gemma: vt tradit Plinius naturalis historie libri. 3. vij. genera gemmarum innumerabilia esse tradunt: e quibus nos ea tantum que principalia sunt notissima annotabimus: gemme vocat sunt que instar gummi transluceant: preciosi lapides ideo dicti sunt: quia magno precio emuntur: sine vt a vilius discerni possint: seu quod rari sint: et istud electuarium apud nos est in vsu. et valet mirabiliter ad ea que dicit Mesue.

B. Albe margarite sunt lapides dicti perle que in ostris reperiunt: quedam sunt perforate alie non perforate: et perforate vt dicit Mattheus siluati. sunt artificiose facte: et non naturaliter: sed non perforate que naturales sunt meliores sunt perforatis: ideo quando in medicina ponunt non perforate intelligunt: sed sunt alique obscure ad citrinitatem tendentes non perforate. que perforatis equi pollent: ideo eligende sunt clare: et albe que vero obscure quasi albe sunt non sunt. ponende in medicina ouigo margaritarum inquit Plinius conche est haud multum ostracarum cochis differens: dos omnis in candore magitudine odore et pondere. vide ibi.

B. Fragmenta sive Mesue sunt ex quinque lapidibus preciosis qui omnes quinque istud electuarium ingrediunt: et sunt multum in vsu in medicina cordialibus: et ad multas alias necessitates: sic quando doctor ordinat fragmentorum cordialium aut preciosorum intelligitur de illis quinque que inferius nominabo.

B. Saphirus sive sciris vocat: eo quod in litore firrum inueniat et est lapis sicut narrat Mat. silu. ex auctoritate Alberti que venit ab oriente et india: et iapidomonia apud podiu. puticie regione: et ciuitate: sed non est adeo preciosus: et per omnia sit similis orientali: sed vineit in eo flavus color: melior autem est qui non satis est perlucidus: optimus autem qui habet nubes obscuras ad rubredinem declinantes. 3. h. aut saphirus ceruleus: et purpura habent pulchres aureos sparfos: optimus apud medos musci estu perlucidus: hic lapis est apud nobiles notus.

B. Jacintus lapis est apud Sera. cui sunt tres species. vna earum est coloris rubei. Secunda est coloris citrini. Tercia vero coloris habet: et coloris antimonii: sed nobilior omnibus est ruber: et qui incenditur ignis super eum rubescit multum etus iacintus est multum vulgata: et honorata inter herbas: vbi si dicitur iacintus secum portauerit aut sigilla uerit aliquid: et portauerit sigillationem: illam secum et intra nerit in regione aliqua: vel putice in qua cadunt fulgura multa: seu in terra pestifera nullatenus nocet ei et c. est item iacintus herba: tradunt poete a nomine iacinti pueri

amati ab apolline: et in flore sui nominis conuersi: aut vt Plinius refert a cruore sanguinis a iacis edito ita discurrentibus venenis: et grecarum literarum figura ea legat inferis parta. quod et Ouidius et Virgilius in bucco testantur.

B. Sardonis sine sardinio lapis sive Mat. silua. ex auctoritate Alberti est lapis ab antiquis inter preciosos lapides numeratus: est autem habet ruborem spissum cum substantia parua sicut si per uictas imagine in rubra terra: et secundum hanc diuersitatem inuenit quinque modis: et 3. h. sardo sunt quinque species que omnes appellata est que habeat in se mixtum candorem in similitudine unguis humani: greci cum unguem onice dicit. in india vel arabia signatur: et aiunt hunc lapidem accedere animam ad gaudium: et acere ingenia sardis vero dicta est eo quod primum reperta fuit a sardis: vel dicitur sardis a regione vnde reperitur. hec rubrum habet colorem.

B. Granatus lapis sive Mat. silua. ex auctoritate Alberti est de genere carbunculi est autem lapis rubeus: et perlucidus in colore similis quinoso. i. balsustis: est autem rubeus aliquantulum obscurior: carbunculo: et cum subicitur ei in sigillis niger color: inuenit quidam modus qui intra ruborem sparsus habet viole colorem propter hoc genus violatum dicitur: et est speciosior alijs granatis legitur cor: et pellit tristitiam.

B. Feruzegi sicut dicit Mesue est smaragdus: et sic reperit apud Mattheum silua. in. c. de lapide smaragdi mirandum est de Symone ianueh. ingentoso in simplicibus que dicitur que feruzegi est stannum: et quod in hoc non ponit. postea ipsemet in. c. de lapide feruzegi. sic ait. lapis feruzegi sive alhani est lapis topaci: si dicitur feruzegi idem est: quod non est credendum: quod interio dicit Mesue. est que feruzegi sit smaragdus: et non stannum nec lapis topaci: cum ibi non conueniat. Aut. aut in tertio casu in sen. xj. in. c. de medicinis cordialibus h3 feruzegi: et i. v. ca. in simplicibus exponit quod est smaragdus: et sic est smaragdus. aiunt viri ditare et. Ser. de lapide smaragdi dicit quod ille que est viridis: et fortis viriditatis est melior: alijs et c. hic lapis est satis notus: et aut smaragdus ad prognosticationem futurorum auget substantiam compositum mori: lasciuie pestates illuminat emittitum sanat: et obstitit epilepsie.

B. Zedoaria sive zedoar arabice. Sera. aut fecit unum ca. de zedoaria: et duo. c. de zurumber: sed in vno est scriptum sic zurumber: de quo infra in predicta declaratione istius electuarii videbis quid est aliud ca. facit quod sic zurumber cum h. et istud idem est que zedoaria: tunc considera differentiam que reperit pro vna fellaba: et he sunt radice rotunde similes radice aristologie rotunde in rotunditate carum: et sunt similes in sapore: et colore zinziberi: et afferuntur de sent. Aut. in. ij. casu. duo ca. facit unum de zedoaria: et aliud de zedoar. quod vt dicit Symon ianueh. et hec factio sunt nota.

B. Cortex citri est fructus magnus sic vocatus Sera. ca. de citro. dicit atrog. i. citru. Sal fructus huius arboris notatur in greco pomu aque: et cortex eius non est frigidus: uno est aut equalis: complexionem aut minus equalis: et parum iste fructus notus omnibus: quidam vero de nouo scribes intitulatus lumen apothecario: quia potius est viscere volentium tenebra in hoc valde deceptus est dicit esse corticem citri que non est bene expositus: quod vide Ma. quod vni cap. facit de citro. et non sunt idem melius vero si deus voluerit infra in mitridato que spico. scripsit declarabo quod est cedrus de quo fit pice cedraria sive alchitra. quod autem citragulū differat a citro vide in. v. ca. quod eius folia sunt cordialia. vide eundem. xj. scriptum.

B. Alsemenemisch sive felenemisch est ozimum gariofilatum: vt dicit Sera. in. c. de ozimo gariofilato. et dicitur quod folia eius sunt parua quorum color est inter virores: et glaucedine et odor eius herbe est similis odori gariofilorum: et eius semen est minutum nigrum: et colligitur in mense iunij. Scendum est quod reperitur felenemisch: sive ozimum. sine basilicon gariofilatum in electuarijs: et in confectionibus semper seum intelligitur: sed in ynguentis: et emplastris herba intelligitur. hoc apud Aut. in. ij. casu. vocat salamamisch: sibi dicitur que est ozimum gariofila. nam ipsius odor est similis gariofilo: et secundum circa in stam eius semen per tres annos seruat.

De electuarijs

¶ Corallus rubens est nobilio: albus. Dial. corall^o que multi lichodædron dicitur arbor est in fundo maris: que dum teli ceperit, accepto aere graue fit: nascitur vero multum in promontorio sicilie nomine pachino eligen- dus est colore coccineus. i. rubens post in bonitate est albus. & deterior: est niger.

¶ Charabe siue cacabie est gummi secundū Aui. sicut sandacha. i. vernix tendens ad citrinitatē: & albedinem & peruiatē: & quandoq; declinat ad rubedinē que at- trahit paleas: & fracturas plantarum ad se. et propter hoc nominatur charabe. i. rapiens paleas persice et de hoc sunt pater noster quibus vtuntur mulieres pro de- uotione: & hoc gummi satis est notum.

¶ Limatura eboris. i. limatura siue rasura dentis ele- phantis: vñ vide Simonianuē. in. c. de eboze vbi ait: ebur est dens cephantis inde eburneus: aptū est medicine in multis confectionibus ingrediens: sic est.

¶ Been albi: et rubei sunt quedā radices que de arme- nia deferuntur. Scrap. dicit species eius sunt due. s. ru- bee & albe. & sunt ambe vene in magnitudine radices pa- stina ce parue: quarū quedam sunt tortuose: & deferunt ab armenia. odor ei⁹ est bon⁹: & est in eis viscolitas: mo- dèrni herbarij inuenerunt in nostris partib⁹ de vtraq; specie: sed in odore non conueniunt: vt armeno.

¶ Foliū siue malabarrū: vt dicit Sera. herba est q̄ na- scit in india & hz folia q̄ expādunt sup facie aq̄ in illis partib⁹: sicut lēricula aq̄: & nō hz radice: & q̄ colligit in feris in filo. Gal. in. vii. simpliciu inquit malabarrū foliū i. foliū indianū spice sise estism hntē: & sic est Aui. in. ii. cas. in. c. de folio dicit q̄ loco ei⁹ ponit pādus ipsius de mace aut etiam de spica. et sic fit. quidam mercatores vendūt folia garioflorū pro vero folio. sed verum foliū nunq̄ vidi nec audiui aliquē citra mare vidisse est enim preciosum.

¶ Troc. diarodō. troc. aut b2 a trocos q̄ est rota: quia trociscus est similis rote currentis diarodon idest de ro- sis: descriptio ipsius apparebit infra.

¶ Galange sunt quedam radices odorifere. sicut sunt note infra apparebit diagalanga: et ibi melius osten- detur.

¶ Surumbet est species zedoarie idē tñ nō est: vt quidā volūt in isto electuario possimus certificari q̄ zurūbet nō est zedoaria. q̄ Def. hz zedoaria & zurumbet q̄ nō sunt idē. radices vero zurumbet sunt radices similes ci- pero in figura: sed multo maiores: et duriores int⁹ sub- citrini coloris odore & sapore zedoarie. Sera. c. de zurū- bet dicit ex auctoritate Gal. zurūbet ex specie⁹ odorife- ris: & ppter hoc admisceet cōfectionib⁹ aromaticis. Aui. in. ii. cas. dicit zurumbet est herba similis ciperi: sed est maior: et minus odofera.

¶ Folia auri & argenti sunt nota: & ambo debēt eē mera. ¶ Muscus apud Aui. in. ii. cas. est folliculus animalis: sicut gazel ipse nisi: q̄ hz duos dentes albos flexos ad interiora: sicut duo cornua. Sera. vñ in. c. de musco vult q̄ muscus sit folliculus gazel: qui cū Aui. nō conuenit: ego vero interrogās quendā mercatorē si gazel est ani- mal p̄ferens muscum: ipse respondit q̄ nō: sed in simi- litudine differunt parum: muscus vero melior est ille q̄ defertur de regionibus rumbaci vt dicit Ser. quia illud animal in illis regionibus comedit spicā nardi: & altas species odoriferas: & ipso muscus magis redoler tanto melior est: hodie raro reperitur bonum falsificatur tñ cum epate lupi. et alijs rebus.

¶ Mel emblicorū est illud q̄ docet rasis in nono almā- fous. in fine electuarij leticantis sicut apparebit infra.

¶ Colatura geleniabin de rosis secundum modernorū vsū est mel rosatū colatū. Aui. in. ii. ca. in. c. de rosis ait aqua ros. est bona capiti et stomacho & cōfortat. q̄ ex ea nutrita est cum melle stomachum: et est geleniabin. in quinto vero cano. in distinctione de conditis. de gele- niabin loquitur. Paul⁹ in capitulo de dolore stomachi ait addatur muraba. i. geleniabin. Mat. sil. in litera mu- raba dicit q̄ est conditum aliquod: sicut rose viole &c. et ita dicit Simonianuē.

Confectio alchermes: & sunt grana tincto- rum. R. sete tincte ex chermes circiter lib. j. & proprie super cui⁹ tinctura nō preterijt spa- cium extensiuum. et submerge eam in succo pomorum dulcium: et aqua rosata. ana lib. j. s. et dimitte die vna. deinde fac modicum bullire donec aqua rubeat: deinde extrahere ab ea setam: et exprime eam & pone in ipsaz zuccari tabarzed. 3. cl. et coque vsq; ad spissi- tudinem mellis: et remoue ab igne. & projice in ea actu calida abze minutim incise. 3. iiij. & dimitte in eo liquefieri. deinde projice sup ipsam puluerem haruz rerū. R. ligni aloes crudi & darseni ana. 3. ij. auri boni. 3. j. musci boni. 3. j. tertiam confice et fiat.

¶ Confectio. i. simul factio: et derivatur a conficio con- ficio: quia ex pluribus rebus conficitur & pōt esse mol- lis seu solida seu dura: hec apud nos est in vsu: sed non multum dominus Mesue in. c. de lapide stellato habet confectionem lapidis lazuli: & idem est.

¶ Alchermes siue chermes sunt grana tincto: q̄bus tingunt panni reperit aliqñ scriptū chermes cū. s. & tūc sunt passule sine ossib⁹ de q̄bus Sera. in. c. de grants tin- ctorū cū q̄bus tingunt panni in q̄t chermen. i. grana. in. c. vero vite: & eius spibus: & q̄ ex eo sunt: dicit ali⁹ p̄ha alalchermes ita noiant in lingua feris: & sunt passule sine grana. & sic est. Dia. vocat cocco ifectinū. i. quo tin- gitur: hec grana: vt dicit Mat. sil. in q̄ tingit scarlatū: vñ b2 de christo quod fuit vestitus veste coccinea. i. tin- cta cocco. scilicet grana de scarla.

¶ Poma dulcia apud omnes poma: parisiāna siue de paradiso sunt magis lapdata q̄ alia poma: & si illa ha- bere non poteris accipiātur redolentia: que etiam sunt laudata ad confortandum cor.

¶ Zuccarum tabarzed. i. zuc. album. de quo Mat. sil. in litera tabarzed. i. album quod fit in illa regione sic no- minata.

¶ Darseni. i. cinamomum grossum: nō est autem foliū: vt exponunt sinonima. Nico. nec darseni est cinamomū finum: vt quidam dicunt infra apparebit cōfectio de ci- namomo: & ibi melius ostendam.

¶ Lapis lazuli: fin circa instans determinatur ab au- ctoribus vena terre: et est de qua fit lazulus similiter la- pis armen⁹ dicit: q̄ in armenia reperit: de modo lauā- di lapidē lazuli: scias q̄ d2 fieri sicut fit de lapide armez- no: vt docet De. i. c. de lapide armeno: mod⁹ ei⁹ iste est terat lapis lazuli vel armeni i vase lapideo vel in morta- rio lapideo deinde fundat sup ipz aq̄ dulcis. i. aq̄ cōis: & lauet sic teredo: & fiat illud trigiesies semper in nouan- do aquam: et adhuc decies post illud lauetur cum a- qua rosata. et dixit alchindus lauetur cum aqua rosa. & buglosse post purgationem eius: & equiritur enim mi- rabilis: p̄ opueras ex hoc ad egritudines melācolicaz. 20. f. de lapide lazuli loquitur in capitu. de lapide stel- lato: et ibi describit confectionem de lapide lazuli: que videtur esse eadem cum confectione de alchermes: & sic si legis istam descriptionem de alchermes cum illa de lapide lazuli videbis q̄ in simplicibus et in virtute: & in omnibus conueniunt.

Confectio de riloaloes. R. ligni aloes cru- di: et rose. añ. 3. viij. grario. spice nardi macis nucis mu. gal. mus. cubebe cardamomi & beil- masticis cinamomi ciperi sgnati zedoarie beē albi: & rubei folij sete crude margaritaz corallozū rubeozū charabe folio: ū citri: &

corticū eius: 2 alfelem gemisch sanfaci sifim
brij mente sicce piperis longi zinzj. añ. 3. iiij.
musci boni. 3. vni^o tertiam ambre. 3. vni^o se
mis. 2 confice cum melle emblicorum: et ni
ua aromatizata.

¶ Confectio de siloaloes. i. cōpositio de ligno aloes que
etiā ad formā electuarij reducitur. Auicēn. in. v. cano. po
nitur hāc descriptio: s; non est eadem cū ista quā
facit Mesue. Ralis etiā in lib. de diuisionibus hynam
descriptio: que non concordat cum ista: tamen ap
nos nulla illarum in vsu est.

¶ Siloaloes apud grecos est lignū aloes: 2 sic reperit
apud Ant. in. ij. can. q̄nto Chysofostomus de honestis su
per cōfectione de dia musco credens se inuenire capitu
lum de ligno aloes in littera. l. et nō aduertēs q̄ vocare
tur siloaloes dicitur ad id est q̄ Aut. nō facit de ipso
ca. s. ligno aloes. in. ij. cano. vbi de simplicibus tractat.
s; hoc recte nō dicit: q̄ bene Aut. in. ij. can. de siloaloes
loquitur in lra. x. 2 ibi docet modū cognoscēdi bonū 2 a
malo dicens vniuersaliter melius siloaloes est illud q̄
magis submergitur in aqua natans vero est puuatum
vita: 2 spiritu. Alio modo cognoscitur: v; in colore: q̄
opopite esse nodosum: fuscus 2 obscuri coloris in odore
q̄n comburitur sup carbones facit fumū boni odoris: 2
facit vclut spumā s; sapore q̄ sit amarū: 2 in pōdere si na
tat super aquam est malum: si submergitur est bonum.

¶ Cypresus est species iunci: 2 sic a multis triangulari di
citur apud nos in pratis ac in locis aquosis nascitur:
radix vero eius competit vsui medicine.

¶ Squinantum est palea camelorum: quia cameli cō
medunt. circa instans 2 Serap. ca. de squinanto dicunt
quod de ipso admistratur sunt flores: 2 radices: 2 fo
lia. hoc est notum.

¶ Seta cruda. i. nō cocta: que nullū aut paucam effica
ciam habet in medicina: vt infra in diamusco melius
ostendat.

¶ Sausucus. i. maiorana circa instans in. c. de maiora
na dicit: maiorana. i. sansucus flores: 2 folia vsui medici
ne cōperit: colligitur in estate cū floribus: 2 in vmbroso
loco desiccatur p̄ annū seruat. Sifimbriū. i. mētra aqua
tica: siue balsamita. Aut. in. ij. c. dicit nomen. i. sifimbriū:
s; fuit erro: trāslatio: vt puto q̄ nemē apud Sera. est
sifimbriū: 2 sic est magis credēdum auctoritati Serap. in
simplicibus q̄ Aut. vide etiā apud Jo. archulanum in
c. de cura cephalicis: calide q̄ frigi qui dicit nomen. i.
serpiliū: 2 non est sifimbriū: 2 sic est: licet Chysofost
mus haryzicus sup illo passu exponat nemē est sifimbriū
vel serpiliū quod non acceptatur.

**Descriptio electuarij sarboriteng. 2 est leti
ficans descriptio hamec filij zacharie. R.
Rosarū: lig. aloes añ. 3. vj. macis nucis mu
scate gallie muscate: cardamomi: beil. añ. 3.
ij. cinamomi: croci. añ. 3. ij. 5. ciperi. 3. v. gario
filo. masticis spice assari. añ. 3. ij. fiat om
nium triturationo bona: 2 confice cum embli
corum: et aromatiza ipsuz cū musci. 3. vni^o vs
quarta.**

¶ Ista descriptio electuarij sarboriteng. i. iustificantes fm
intentionem Mes. est descriptio hamec filij zacharie. i.
Raf. s; ego nō reperi istā descriptioem apud ipm verū
est q̄ Raf. in nono Al. habet vñs descriptioem que est
nobilior ista: sicut infra ostendā: illa vero simplicia q̄ in
isto electuario ingrediuntur declarata sunt superius.

¶ Trituratio fit tribus modis: vt docet Mesue in. lib. j.
in summa secūda. ca. iij. 2 ibi docet de modo triturationo
nis dicens q̄ officium est necessarium tripliciter.

¶ Mod^o electuarij de citro ex inuētiōe nra nō est vsu.

Confectio de musco dulcis. R. croci: doto

nici: zedoarie: ligni aloes: macis añ. 3. ij. al
barum margaritarum: sete crude: aduste ka
rabe coralli ru. añ. 3. ij. 5. gallie musca. ocimi
citraci omnium añ. 3. ij. 5. been albi et ru. folij:
spice: galiofilorum ana. 3. j. zinziberis: cube
be: piperis longi. añ. 3. 5. musci. 3. vni^o vs
tes. ij. cōfice cū melle erudo: quod sit quadru
plū ponderis omnium: 2 pone in vase vitreo:
2 sit dosis eius añ. 3. j. vsq; ad. ij. si autē hanc
confectionē amarā facere volueris valētior
efficietur ad ea que dicim^o: 2 ad ericcanduz
humiditates stomachi: 2 putrefactiones ei^o
2 proprie si addatur in permixtiōe ei^o absin
thij: rose. añ. 3. iij. aloes optimi abluti. 3. iij.
cheisim. i. leuistici: castorei. añ. 3. j. cinamomi
3. j. 5. et fiat.

¶ Confectio vero de musco dulcis: a musco dicit ista cō
fectio: dulcis autē dicitur: q̄ si sit sine additione rerum
amararum: q̄ in sine ponūtur. descriptio: sic appel
latur diamusca dulce. Aut. in. v. can. de hac h; multas
descriptioes: sed nō sunt in vsu. Raf. ponit vñs descri
ptionē: q̄ notatur diamusca preciosum: sicut infra appa
rebit: sed ista De. apud nos est nobilior: alijs descriptio
nibus: haliab. autem in to. practi. ait. musci medicami
nis dulcis: 2 est quasi idem.

¶ Seta cruda adusta: 2 nō cocta. reperitur vero mult
deceptoris qui faciūt ipsa 3 bullire in aqua: 2 tali aqua
vtuntur ad multa cōmoda: sed rōtalis seta efficacia 3
nō habet in medicina. sicut homo mortuus: scias ergo
q̄ est quidā vermiculus qui terit setā super setā: facit co
operturam: 2 dimittit donec perforat illā telā: 2 dimittit
foli donec moritur vermis: 2 ista seta defertur de vltra
marinis partibus. Mesue h; aduste: sed Sera. in. c. de
seta sic ait. est bona cordi: 2 confortat substantiā: vel tota
liter ei^o: 2 clarificat sanguinē eius: 2 ppter hoc ponit in
medicinis cordis: 2 pcepit in diamusco: et qdā cōburit
ei^o: vt possit facili^o teri: 2 meli^o puluerizari ppter desicca
tionē: et quibusdā non vt hoc bonū ne amittat virtutē
suā: sed melius est incidere ipsam cū forficibus 2 post
ea teratur in mortario cū margaritis karabe 2 corali. et
tunc teritur facile. Haliab. ibi dicit serici noui: 2 nō adu
si: si autē cōburere volueris: oportet vt accipias setā no
uam non dū trictā: 2 incidatur minutim: et pone ipsam
in olla noua: et ponatur in furno panis: 2 ibi dimittas
tur tantum quod sit parum cōbusta: et non oportet cō
burere valde: sed solum assetur parum vt possis terere
2 vtere vbi oportet.

¶ Ozimum citratum. i. melissa: quidam vero de nouo
scribens intitu. atus lumen apothecariorum in hac ce
positione deceptus est: nam putauit q̄ ozimum citratū
sint due res: videlicet q̄ ozimum sit basilicon: et citratū
sit melissa: quod non est verisimile: nam quando reperi
tur ozimum gariofilatum non intelligimus ozimum:
2 gariofilog: et quando reperitur ozimum carmenum:
non intelligimus ozimum: et cimum carmenum: si cō
positio: dicit ozimum citratum: debemus ergo videre o
mnes species ozimi: 2 illud quod odorem habet citri in
telligere debemus: est proprie melissa: quod si fricaue
ris folia ipsius odorem citri habebunt: p̄terea vide si
mosi. Janueh. qui inquit turugemara. est dictum citra
ria: est autem melissa aut ozimum citratum: quod has
bet odorem citri: et sic voluit modernī doctores: p̄ter
terea vide quod auicēn. etiam habet ozimum citratuz
quod idem est.

¶ Been ibi d; scribit duplex e. ad. d. fiam. bē. p. solum e.
q̄ dia. vocat balanum reperficam: et non est cathaput
ria: vt exponit lumen apothecariorum: nā Mesue docet fa
cere oleū de ben. e. de cherus. i. cataputia: hie ē dicit q̄
a. iij.

been cordiale debet scribi per .h. qđ apud probos medicos nō reperitur. **M**esue dicit: si autē hanc cōfectionem amarā facere volueris: opy qđ accipiā sup̄ascripte species: diamusci dulcis omneo: et sup̄ ipsas admisceantur res quas inferius ipse describit: et tunc appellatur diamusci amarum: qđ etiam in vsum venit.

Aloes optimi abluti. i. loti cum aqua endiuie: infra in iera Saleni ostendam melius: optimū vero aloes fm Mesue est succotrinum: id est de illa prouincia.

Castoreum sunt testiculi animalis quod vocatur castoreo: ut dicit Serapi. et hoc est satis notū. ipsius testiculi etiam vocantur gendebedust: et ab aliquibus ium debedust. de qua infra in confectione Anarcardina meli ostendam si deus voluerit.

Confectio testiculorū vulpis: et est satirion.

R. satirionis qui absconduntur a patre suo lib. j. et terant et coquantur cū lacte ouino dulci in quātitate sufficiēti sup̄ prunas quousq; decocti sunt: et sit cōsumptū lac: et tunc funde sup̄ eos olei amigdalārū dulciū. ʒ. iij. et agitur sic cōterendo cū ligno: et postea sup̄ totū sirupū: cuius descriptio talis est. **R.** succi buglosse cocti: et dispumati lib. ij. succi pomorū dulciū. ʒ. xij. succi boni albi lib. ij. misceatur agitādo cum predictis vsq; dū fiat eius cōpetens decoctio: et deponatur ab igne: et p̄iciat sup̄ ea cinamomi subtilis et electi. ʒ. v. been albi: et rubei añ. ʒ. ij. ligni aloes. ʒ. iij. croci sandali citrini dragagātū gummi af. alfe lēgenischi. i. seminis ozimi gariofilati cubebe macis añ. ʒ. j. ʒ. cōfice et pone i vase vitreo.

Mesue habet confectionē testiculorū vulpis: et dicit qđ est satirion: inferius vero habet vnā aliam descriptionem: et hec dicitur qđ est dia satirion: et est illa qua nos vrimur sicut ostendam infra.

Satirion. i. testiculi vulpis qui absconduntur a patre suo sez hec radix dicta testiculus vulpis: dixerunt quidam sapientes si vir comederit partē maiorem eius generat masculos: et si minorem comedit generat feminā: expe rimentū qđ reperitur apud nicolaus florentinū in lib. xij. in ca. de sterilitate: ubi sic ait. ex auctoritate Rasii diceo: cū volueris generare masculos. **R.** duos testiculos apressos: et comede et eodē die coctam generabis si nō fuerit defectus ex parte mulieris: si solū vnū testiculum comederis nascitur infans cū vno testiculo.

Lac apud Auicē. in .ij. ca. ex tribus compositum est substantijs aqueitate: et caseitate et butirostatate: et in vacuo quidē multiplicatur butirostatas: lac vero camelarum partū vicinarū minus habet butirostatas: et caseitatis et est subtile valde: et lac asinarū etiā minus est butirosum est subtile: caprarū vero lac est temperatū: et lac ouinū est grossum valde: et istud est illud qđ ingreditur hanc descriptionē: et lac vaccinū est pinguius: et grossius: equarū vero lac est sicut lac camelarū partū vicinarū subtile: quo sum vero melius est lac muliebri: oibus speciebus lactis. **I**sidorus in capi. de effis ait. lac a greco sermone derivatum est pro candore.

Buglosa vero est herba nota: greci enim albi glaucon dicit oibus hoc apud grecos vocat buglosa: apud nos vero lingua bouis: vnde macer. lingua bouis greco sermone buglosa vocatur.

Dragagantū vero est gummi dictū apud Dia. dragagantū: et quāto albius tanto melius est. circa instans in ca. de dragagātō ait. est autē eligendū dragagantū qđ nō est obscurū sed clarū nihil terrenū admixtū: et nota qđ albi in frigidis medicinis submissum: et citrinū in calidis debet poni. **S**umi arabicū fm Sera. per decē an-

nos potest seruari: ex auctoritate Diosco. est gummi qđ reperitur super arborem acacie sicut alie species gummarum: et qđ simpliciter reperitur gummi arabicum intelligitur: et secundum circa instans potest seruari diu in multa efficacā.

Confectio alia testiculorū vulpis: et est dia satirio. **R.** secacul albi mūdi elixati in aqua cicerū: quorūz eiecta fuerit prima aqua lib. j. testiculorū vulpis. ʒ. viij. radices rafani. ʒ. iij. lul plani. ʒ. ij. terantur et infundantur sup̄ ea lactis vaccini aut onini quātitas que sup̄ ermineat radicibus duobus digitis: et olei sifamini et butiri vaccini recētis. ʒ. iiij. et coquantur cū facilitate vsq; ad spissitudinē: et si ad huc radices nō bene decocte. sint fundat sup̄ eas ex lacte: et oleo et butiro vsq; dū p̄fecte decocte sint: et post hoc funde sup̄ hoc totū melis boni: et dispumati lib. vj. succi cepe humidi lib. j. decoctū oia simul vsq; ad p̄fectā decoctionē: tūc vero deponē ab igne: et p̄roijce sup̄ eā puluerē: cui p̄mixtio hec est. **R.** caudarū stinci cū renib; et sumine. ʒ. viij. seminis eruce. zinziberis: been al. ʒ. ru. lingue auis: seminis nasturtij cinamomi: piperts lō. baucie seminis napi. sparagi añ. ʒ. iiij. et cōficiantur cū eis: vltimo vero ponat in medicamine pinearum mundatarum lib. j. sisticorum mundatorum. ʒ. x. cerebriorum passerum. ʒ. ij. conficiantur omnia bene: et aromatizētur cum ʒ. j. boni musci: et vsui referua.

Hec confectionē est illa qua nos vrimur: et maxime fm istam descriptionē. **N**icolaus in suo antidō. habet vnā aliam descriptionem: sed nō sit apud nos: tamen si face re volueris descriptionem suā infra apparebit.

Secacul fm moder est sigillū sancte ma et nō tringo: ut quidā herbolarij volūt. quare Sera aliud ca. facit de secacul aliud de tringo p̄terea vide Sera. in. vj. ca. de cōditis: qui inquit qđ secacul est radix sicut zinziber: et asportatur ex india. et sit ex eo in gibba dū est recētē et sic est fm veritate qđ secacul fm modernos habet radices similes zinziberis: et hec est que nostro idiomate vulgariter zozogello vocatur in partibus nostris: et in multa quātitate reperitur.

Cicer fm Sera. ex auctoritate Gal. cicerum tria sunt genera: sunt enim alba et nigra: et est alia species que dicit herfenne: et cicera minuta que dicitur herfenne sunt alba. et assimilatur obo: et nigra nominatur cubes et. **P**li. inquit arietinū ciceris genus qđ capiti arietis assimilatur: qđ ceteris magis diureticum creditur: est et agrestis: et erraticū et columbinū qđ aliqui venercū dixerunt candidum rotūdum leue aretino minus.

Cicer erraticū apud Dia vocatur a quōsdā serpillū.

Sal. in. vj. simplici. inqt cicera sunt species leguminū.

Testiculū vulpis sunt satirio. **D**ia. de satirio tria ca. facit sub litera satirion: et aliud. e. facit de orchis: et ibi ponit duas spēs: qđ etiā inter spēs satirionis sunt in mira. et hec apđ Au. vocat testiculi canis. alij cnofochin. i. canis testiculi. **I**si. in. c. de herbis aroma. sine cōib; ait. satirio dicta a satiris. p̄pter incēdū libidinis: quā vulg; stincū vocat: venerē enim suserat: eadē et orchis: qđ radix ei in modū testiculorū sit quos greci cinofochin vocat: in pratis apđ nos reperunt. circa instans satirio herba est cuius radix vsui medicine cōpetit dū est recētē.

¶ Ruffanus. l. radix domestici. circa instans ait ruffan^o est herba cuius radix simili nomine appellat^r: et p^o annu seruat^r radix: coepit: vsui medicine: qd^a de nouo scrib^o titulat^r lum^o apothecarioz sup ista pfectione exponit: qd^a p radice ruffani intelligunt radice siluestris: s; n^o est vera exposito: quia regula est apud nobiles apothecarios: quod quado reperit ruffani simpliciter de vsuali semper intelligitur.

¶ Lus planu. i. dragontea. Mes. in ca. de lus. dicit qd^a est serpentaria: et est plata que d^r: collum draconis: et ex ea alia est plana habens folia. alia crispa: et melior totius pars plate est radix. circa instans ait: serpentaria colubrina dragontea. crocodilla idem est: herba est cuius radix maxime vsui medicine coepit: et d^r: serpentaria: qⁱ macula habet distinctas: sicut herpess: vel qⁱ venenus serpentis fugat: infra in hiera hermetis ostendam aliam speciem que vocatur iarus.

¶ Sisamum est semen ex quo oleum sisaminu exprimitur: sicut infra in distictione de oleis.

¶ Butiru vaccinu reced^o. Aut. in. s. ca. duo ca. facit vsu de butiro qd^a calidu: et humidu in. s. et eius gradus in humiditate est altior: alio ca. facit qⁱ dicit butiru n^o reced^o: et dicit qⁱ facit operationem butiri erudi: et est fortius in maturatione: hoc est satis notum.

¶ Cepe humide. i. reced^o. Aut. in. s. ca. dicit bulbos. i. cepe quod comeditur. Hido. in cap. de oleribus dicit cepe vocatur: quia non aliud est nisi tuum caput. Nico. loco eius habet semen bulbi. quod idem est.

¶ Stine qd^a renib^o et sumine. i. ab ymblico fm Dia. est quoddam qd^a in india inuenit qd^aruplex: s; sile lacert: s; multo mat^o: et longius: et vetos^o: hoc ap^o Auic. vocatur garil. in egypto capif. circa instans ait. stine pisces sunt qⁱ in fluminib^o: et maxime in aq^o dulcib^o iuxta sagittas inuentunt: et lacertis assimilant: p^o h^o yem^o p^o seruari. infra vt in electuario de stinco: de ipso iteru ostendat.

¶ Fruche fm Mathem sil. sunt due species: domestica et siluestria: ambe sunt oibus note: domestica minoris est efficacie: s; siluestria vsui medicine coepit semina sicut folia. Secundum ho^o circa instans est contrarium: qⁱ cruce domestica maioris est efficacie: et siluestria minoris: vsui medicine competunt semina. Plu. ait in. ca. de cruce est ex ea domestica: et silue. misectur in condimentis in quibus carnes: et pisces intinguntur: et tanta suauitas est vt greci eu zonomiam appellaerint.

¶ Lingua auis est sem^o fraxini. Christophorus de honestis sup isto passu exponit quod lingua auis est sem^o de liagrethis: quod ignoro. Aut. in. s. ca. de ipsa loquitur etiam in tertio sen. in. xx. c. de medicinis singularib^o ad coitum inter medullas computat. An. quainerius in. c. xxii. q. de pulueribus et cofectionibus aliis ab intra sumendis que adaugent ad coitum: et ibi ponit istam qd^a lingua auis est sem^o fraxini. preterea vide Nico. qⁱ h^o p^o dicit descriptionem diastirion: et ibi h^o lingua auis: et in suis synonymis exponit qd^a est semen fraxini: et sic est fm modernos: s; fm circa instans lingua auis est herba satis edis qⁱ folia h^o parua: et acuta sicut lingue auis: viridis multe est efficacie: et per id credo qⁱ ignorauit eam.

¶ Nasturtiu fm circa instans qⁱ reperitur nasturtiu simpliciter semen d^r poni: et eius semen p^o quinq^o annos seruatur: hoc apud Dia. cardam^o vocatur: et spes sunt due: scz domestica et agrestis domestica: vero est ille cardamus qⁱ intelligitur. Siluestris vero est senatio siue crisonea vt dicit mat. sil. in. ca. de carda. infra in diastirio de ipso melius ostendam.

¶ Aspaga fm istis. in. c. de oleribus a similitudine rape vocat^r: nisi qⁱ radice: et folia latiora. existunt quid^a quod Dia. vocat ipsuz bumas. i. naptis: napti vero sem^o vsui medicine coepit: et sunt semina nauoni domestici.

¶ Spargus fm circa instans fruct^o eius: et sem^o medicine competunt. Dia. dicit vocatur aspaga aspratalis quam multum in acario aut imon appellant. Gal. in lib. de cibis: vocatur omnis summitas plate d^r est in teneritate. sua asparagi.

¶ Pistacia. i. pistachia. Dia. c. de pistachis dicit in Syria nascuntur sicut strobil^o. i. seminib^o pini sunt: et veniunt

de damasco. circa instans: pistace sunt fructus qui ultra mare nascuntur: et sunt similes pinco: et interior substantia ponitur in medicinis.

¶ Coffectio de galaga. B. galage ligni aloes an. 3. vj. gariofi. macis ebelin. i. leuistici. an. 3. ij. sinzi. macropiperis cinamomi piperis albi. an. 3. j. calameti sicci mete sicce. an. 3. j. beil. i. cardamomi maioris spice. i. spice nardo seminis apij feniculi. carni anisi an. 3. j. calami aro. 3. j. noc. taberzet: id est albi. 3. x. melis dispumati quantum sufficit.

¶ Galaga fm Sera. ex autoritate isaas eben amara est vena in grossitudine cassiligne: et cortex eius est ruber et interior ei^o est pulcherrimus: et defertur ex sim. Bui. cen. de ipso duo cap. facit vsu de carfurudat ex autoritate mesangue: et inquit quod est galaga: aliud cap. facit de galanga fm circa instans galanga per quinq^o annos seruatur in multa efficacia.

¶ Hec coffectio reperit etiam apud Auic. in. v. ca. in tractatu. vj. de ventre inferiori debilitatis stomachi: sed n^o est cad^e: ista vero est illa qua nos vtuntur. 3o. angit. in ca. de passionibus stomachi: et ponatur manus cala super stomachu diu illud confortat: et calefacit stomachu calorenaturali: deinde detur diagalaga. vnde dicit resificator: confortat stomachu diagalaga me^o et. ibi describit suam descriptionem: sed non est similis.

¶ Macropiper. i. piper longum siue darsufel: vt dicunt arabes: albu vero piper appellatur leucopiper infra in diastirio piperon declarabo.

¶ Calametu siccum. i. vsuale siccu: et n^o viride: qⁱ maioris est efficacia h^o in medicina: vt dicit etiam circa instans. ¶ Apium scilz semen apij domestici circa instans indest cum aut^e inuenitur in receptis medicine apium simpliciter semen apponendum est. Macerat. est apiu dicitur quod apex hoc ferre solebat victoris veterum fieret du more triumphus etc.

¶ Carui. scz semen ipsius Dia. dicit carcos semen est obus notum: est alia species carui que dicit agreste: et istud a modernis cordumens dicitur. Circa instans: carui herba est: semen appellatur in transmarinis partibus sicilie: et in multa quantitate reperitur per quinq^o annos in magna efficacia potest seruari.

¶ Diarodo descriptio de coi. B. folioz rosaru rubearu. 3. xxx. troc. diarodo Trociscoz de spodio liqritie an. 3. iij. gariofilorum gallie muscate an. 3. iij. spody croci masticis ligni aloes an. 3. ij. triu sandalozum an. 3. iij. affari spice ide macis cardamomi portulace lactuce scariole seminu comuntiu maiorz frigidoru albaru margaritaru alfel gemisib^o: id est seminis ozimi gariofilati rasure eboris dragagati gummi ara. an. 3. j. caphoze. 3. j. musci. 3. vnus sextam confice cum sirupo de rosis: et aqua rosa.

¶ Diarodon d^r a rosia quos recipit magis qⁱ de aliis speciebus. Nico. h^o vsu alia descriptione que noial diarodon abbatis et ambe ap^o nos sunt in vsu infra apparebit descriptio Nico. descriptio troc. de spodio apparebit infra in tractatu de troc.

¶ Liqritia est qd^a radix dulcis saporis nota omnibus. ¶ Spodiu fm Aut. est radix canaru adustaru: moderari vero pro spodio vtuntur eboze combustio siue ossibus elephantis combustis.

¶ Triu sandaloz: scz albi rubei: et citrini qui sunt noti ¶ Portulaca. i. sem^o ipsi^o circa instans dicit portulaca vt

De electuarijs

ridio multe est efficacia epicenta vero non tante.
Lactuca. f. semen. **Isido.** in ca. de oleribus dicit lactuca dicta est ab abundantia lactis exuberantis seu quod lac multiplicat illis que lactant puellas.
Scariola fm **Sera.** ex auctoritate **Dia. c.** de endiuia habet duas species: vna est ex ea domestica: et scariola: scdm vero **Simonem** iam est velut lactuca aggressio: secundum circa instans endiuia est scariola. moderni vero distinguunt species scariolae moderni endiuie: et cicores per alia nomina tamen vna pro alia pot poni. in bladis autem scariola reperitur.
Semina coia maiora frigida sunt quatuor: ad numerum: et sunt ppae melonis citruli cucumeris: et cucurbitae: confice cu sirupo de rosis. i. q. fm ista cōfectione d3 sicri cum sirupo rosato cuius descriptio est hec. **Recipe** aq infusionis rosarū ex quo fit sirupus rosa. vt docet me. in distinctione de sirupis: et clarificet zucarū cū predicta infusione: et aqua rosa. et simul coquatur vsq ad cōsumptionem aque qñ predictus sirupus fuerit bene coctus fm artem addatur species: et fiat cōfectio in morcellis vel in forma liquida: sed in morcellis apud nos fit.
Aromaticum rosatū. **R.** foliorū rosarū rubearū. 3. j. 5. ligni aloes macis gariofilorū: trociscorū diarodon galie muscate añ. 3. ij. 5. liquiritie mude. 3. vij. cinamomi subtilis: et electi. 3. ij. galage. 3. iij. zinziberis nucis musca. añ. 3. ij. 5. heil spice ana. 3. j. sirupi ro. et sirupi corticum citri quantum sufficit.
Aromaticū rosatum fm istam descriptionem apud apothecarios nō sit nec apud medicos est in usu. **Simplicia** do que ipm ingrediunt sunt declarata superius.
Aromaticū rosatū descriptione gabrielis. **R.** foliorū rosarū. s. rubearū. 3. xv. liquiritie rase munde. 3. vij. ligni aloes boni sandalorum mabazari añ. 3. ij. cinamomi boni subtilis: et electi. 3. v. macis gariofilorū añ. 3. ij. 5. gummi ara. dragaganti añ. 3. ij. et partes duas alterius nucis musca. cardamomi galange añ. 3. j. spice. 3. ij. musci. 3. j. ambre. 3. ij. sirupi rosa. et siru. corticum citri. q. s.
Isud aromaticū est famosum: et ociosum apud medicos: et sic generaliter fm ista descriptionem fit: simplicia vero que in ipsum ingrediuntur que non sunt declarata declarabo.
Sandali mabazari fm modernos sunt sandali citrini: et sic reperit apud **Gal.** in suis secretis: in. c. de ictericia cause calide quādā cōfectione: qui sic ait. mabazari. i. sandali citrini: et sic intelligimus nos. partes alterius. s. duas partes alterius dragme: et sunt. 3. j.
Aromaticū rosatū minus fm ista descriptione nō est in usu simplicia. s. declarata sunt: v. autē minus respectu precedentis quia pauciora simplicia ingrediuntur compositionem ipsius.
Aromaticū muscatū nec istud aromaticū apud nos fit. muscatum autem dicitur a musco in bona quantitate ingrediente.
Aromaticum gariofilatū. **R.** gariofilorū. 3. vij. maciszedoarie galange sandali mabazari. i. citrini trociscorū diarodon cinamomi ligni aloes spice inde piperis longi heil ana. 3. j. rosarum: scz. rubearum. 3. ij. liquiritie gallie muscate ana. 3. ij. folij cubebe. ana. partes. ij. 3. vni^o sirupi de citro quantū sufficit ambre. 3. j. musci. 3. 5. et fiat.

Isud aromaticū fm ista descriptione apud nos nō est multū in usu. in apud apothecarios reperit: et dicit aromaticū a rosio gariofilatū a gariofilis qui ingrediuntur.
Gariofilus siue chariofol^o. arabes dicūt, harūphel: et sic reperitur apud **Se. in. c.** de gariofalo. et ibi ex auctoritate **Gal.** nomē suū in greco est foliū nucis et. s. circa instans gariofolus p sex annos seruat in multa efficacia. **Aul.** in. 4. cañ. dicit q gariofolus est sicut sambuc^o sed est niger: et mascul^o est sicut nucle^o oliue et lōgi^o: et vehemens nigredinis et est fruct^o arboris in insula indie et glutē ipsius existit in stute glutinis albotim. i. cerebēine. **Electio** ille q est melior est sicut nucle^o sicco suavis odoris et acuti: s. moderni opinant q ille gariofolus q est in magnitudine nucle^o oliue nō h3 multā efficaciam in medicina et hoc est notū oibus et predicti gariofoli vocant a multis antophal^o. i. gariofilū magni: illi vero quib^o nos vtmur noti sunt oibus et sunt minores satis q nucle^o oliue. Sūt qdā flores in aliquib^o partib^o italie qui gariofoli vocant: eo q odorē gariofilo. spirat quorū alij sunt coloris albi alij ro ruber: et illi apud lōbardos reperunt in multa quantitate et maxime apud nobiles viros de noie suo apud aurores nō reperit: sed vidi heptem in lib. quid dicit māsredus de mōte imperiali. et ipse vocat tunci reperitur etā herba que vocatur filius ante patres sine oculis xpi siue oculus consulis et voluit herbatice forma vero ipsius reperit apud **Math.** silua. et hec herba apud nos nascitur in pratis.
Aromaticum nardinū. **R.** spice inde. 3. ij. rosarū. 3. ij. liquiritie. 3. ij. 5. gallie sebelie cubebe ligni aloes macis gariofilorum cinamomi folij indi. i. malabatri anisi corticū citri trociscorū diarodon añ. 3. j. et tertiā alterius pinearum purgatarū: amigdalorū purgatarum a corticibus eius añ. 3. v. gummi arabici dragaganti ana. 3. ij. musci. 3. j. conficiantur cum sirupo rosato. q. s.
Isud aromaticū nardinū. i. de spice nardi apud nos nō multū in usu est: simplicia vero que ipsum ingrediuntur: quedam sunt declarata: quedam non.
Galie sebelie siue sebellie est quedā cōfectio que fit in trociscis quorum descriptionem describit ipse **Me.** siue in distinctione de trociscis: vt infra apparebit.
Pineae purgare. s. a corticibus suis. **Aul.** in. 4. cañ. facit ea. degluū et ibi dicit q est granū pini maioris et est meliouis utrimēti q nūr: postea vero aliud ca. facit de grano pini: et dicit q est minus siccio: et aliud ca. pfm facit de pino. hoc est satis notum melius tamen ostēdam infra in loco de pino si deus voluerit.
Amigdale purgare. s. a corticib^o suis. **Me.** h3 amigdalorum et non dicit si sunt dulces vel amare. **Pc.** de crescitibus in proprio ca. de amigdalis ait. amigdale est arbor: sans nota. et est quedam densitas in eius fructu qm quedam faciūt fruct^o dulces quedam amaras. dulces vsuē hominū in cibum competunt: amare que sunt esū diocres magis competunt vsui medicinē: et sic est regula q amigdale dulcis est conuenientior in escto et amara in medicina.
Diaciminū bonū. **R.** cimini pridie in aceto infusi et exsiccati. 3. r. zinziberis cinamomi añ. 3. ij. gariofilorū ligni aloes macis añ. 3. ij. 5. galage piperis lōgi cardamomi ana. 3. ij. musci. 3. 5. mellis dyspamati. q. s.
Diaciminū dicitur a cimino qd recipit. hec descriptio reperitur in multis alijs fm diuersos auctores. **Me.** sic habet diaciminū bonū. et inferua habet vna alia de qua infra. et aut. in. v. cano. h3 multas descriptiones: sed illa descriptio quā ipse vocat diaciminū **Gal.** qd facit ad vltimitates frigiditas est diapolitico sicut infra ostēdā. **Sic.** in suo antidotario h3 vna alia descriptione: sed non est.

illis huic. In partibus nostris gñaliter fm descriptione
De. fit tamen etiam fm descriptionem si. si facere vo-
lueris infra apparebit descriptio sua.

¶ Ciminū. s. ciminū vsuale qđ notū est. circa instās in-
quit ciminū semen est herbe in multa h̄titate nascens
non sophistical pter eius copiam per quinq; annos ser-
uatur. Aut. in. ij. casū. dicit ciminū aliud est carmenūz
aliud persicum et aliud entumj et aliud nabatium car-
menūz vero est nigri coloris et persicuū est citrini colo-
ris et persicum est fortius: nabatūz vero est aliud qđ in-
uenitur in alijs locis. Serap. cap. de ciminio ex autori-
tate Gal. dicit qđ ex eo est domesticū et agreste. domesticū
vero est illud qđ magis administrat: et sic est. infundat
ergo ciminū per diē in aceto postea ad soles desiccetur
sive ad ymbriam et cum alijs teratur.

¶ Mel fm Aut. est ros occultus cadēs super flores: et
super reliqua quod colligūt apes fm intentionē Def.
dia ciminū debet fieri cū melle: sed hoc hodie in partibus
nostris gñalr fit cū zuccaro: et fit i morcellis seu i bolis.

Dianisum. R. anisi. 3. r. liquiritie masticiis
añ. 3. viij. carni macis galāge zinziberis fenī
culi cinamomi. añ. 3. v. triū piperum calamē
ti scilicet vsualis piperi casie añ. 3. ij. heil ga-
rioflorum cubebe croci spice. añ. 3. j. 5. miue.
3. ij. mellis dispumati. q. s.

¶ Dianisum dicit ab aniso qđ ingreditur magis p̄ de
alijs speciebus apud nos est multū in vsu: et vj mirabi-
liter contra grossas ventositates.

¶ Anisum est omnib; notū. Gal. in. vj. de simplicibus
inquit de aniso id qđ vj ex hac planta est semen ei; cir-
ca instans ait anisum. i. ciminum dulce semen intelligi-
tur in medicina.

¶ Piperitū est radix fatis nota. hoc apud Aut. vocatur
tarcon: circa instans ait. piperitū herba est fatio. cōio cu-
ino radix in medicina ponit cum inuenti in h̄c me col-
ligitur radix eius per quinq; annos seruat: est autē eli-
gendum qđ est acutum solidum et non perforatū et cum
frangitur non puluerizatur.

Diābra. R. cinamo. doroni ci gariofilorū
macis nuc; muscate folij galāge. añ. 3. ij. spi-
ce cardamomi maior; et minor;. añ. 3. j. zinzi-
beris. 3. j. 5. sandalorū citrinorū ligni aloes
piperis lōgi. añ. 3. ij. ambre aure. j. musci. 3. 5.
confice cum sirupo rosato et aqua rosata.

¶ Diābra dicit ab ambra ingrediente in bona h̄tita-
te. hec apud medicos est multum in vsu: et maxime ista
descriptio Def. Aut. in. v. casū. in d̄ electuariū alchelin
dicitur electuariū ambre: et hoc electuariū vñ fuerunt
reges grecie: non fit fm Aut. sic.

¶ Cardamomū maius est heil vt dicit Serap. et gñali-
ter ponimus loco eius grana paradisi sive melegetam:
et pro cardamomo minori ponimus vsuale.

¶ Ambra fm. Sera. ex auctoritate dia. nascit in mari:
et gñatur in eo sicut gñatur spēs fungorū in terra. et qñ
mare turbatur eicit assundo ei; lapides magnos et cuz
eis chicit frusta ambre et plz qđ egredit ex mari in terris
3ig. Aut. in. ij. casū. ait. ambra fm qđ existimo est mana-
tio fontis in mari illud vero qđ dicitur qđ est de spuma
maris aut stercore animalis maris longinquū est. Elec-
tio melior est grisa: fortis ascheliti: deinde varia post
eam cetrina et deterior: est nigra mala multoties assumi-
tur ex ventre piscis qđ ē comedat et mouit. circa instans
ait. ambra. i. sperma ceti. i. balene. nō est ergo gummi: vt
quidam dicit nec est spuma: nec est stercus animalis:
nec est iccir piscis: vt dda; mercatores dicūt. Auerois
in. v. col. ait. ambra est vna de speciebus cāphore qđ orit
in fontibus marinis et natat super aquā maris. Confice cū
sirupo rosato et aqua rosata vide supra in cōfectione dia-
rodon descriptioe communi vbi ostensum fuit de hoc.

Confectio de cinamomo. R. cinamomi sub-
tilis et electi. 3. xv. darseni cimini enule añ. 3.
iiij. galange. 3. vj. gariofilorū piperis longi
cardamomi. s. minoris zinziberis heil ma-
cis nucis muscate ligni aloes añ. 3. ij. croci.
3. j. zuccari taberzet. 3. v. cōfice cū melle dispu-
mato et quandoq; ponitur in eo duplum
ponderis medicinarū de zuccaro pulueris
3ato sine melle et accipitur sicut suffas. et alij
addunt in eo musci. 3. vnus partes. ij. et pul-
uerizetur cum eo.

¶ Hec cōfectio de cinamomo apud nos non est valde in
vsu: tñ simplicita qđ ipsam ingrediunt declarabo. Aut. i. v.
can. h̄z vñ aliā descriptionē: s; nō est eadez cinamomi
subtilis et electi. i. fini. Sera. in ca. de cinamomo ex auto-
ritate Dya. ponit multas spēs fm diuersitate locorum.
Aut. dicit cinamomū notū est et eius qđdē spēs est vna bo-
na ad aliquatū declinans nigredinē. Electio melius
est illud qđ est boni odoris et acutū h̄z sapore sine mor-
dicatione et color ei; est purus et nō cōmixtus: aliud ca-
pitulum facit de cherse cinamomi: et ibi dicit qđ est de cina-
momo et dicit qđ est alterius gñis: et ipm quidē est durūz si-
cut cinamomū: de ipso tñ est quoddā qđ nō durifit. Se-
rap. vero de cherse loquitur in capitulo. de cinamomo
et vult quod si genus cinamomi. quando autem reperit-
tur cinamomūz simpliciter de fino intelligitur. Auerois
quinto coll. ait canella vel cinamomū. i. recapaldereca.

¶ Darseni. i. cinamomum grossij dicitur scanizū: non
est autē solum vt exponunt sinonima nico. vide Serap.
in cap. de cinamomo vbi ponit darseni. i. cinamomum.
preterea vide apud Auerois in quinto col. vbi inquit. T or-
sent id est canella subtilis dulcis aromatica. In hac oportet
videre si darseni sit cinamomū finum aut non. scdm
vero Def. cinamomū grossum: quia ipse Def. in ista
confectione habet cinamomi subtilis et electi: et darseni
id est cinami vel cinamomi grossi: et sic credo: quia Aut.
in. v. casū. in predicta cōfectione habet cinamomi: et loco
darseni habet cinami: qđ idem est. preterea apud auerois
in suo antidotario in electuario quod confert sto-
maco et adiuuat digestionē et est delectabile ad comedē-
dum qui inquit darseni et est cinamomum nigrum et
odouferum valde. Saz. i. cures dixerunt quod quando
reperitur in cōfectionibus cinamomum intelligitur de
fino. et per darseni de grosso.

¶ Heil est cardamomū maius. sed lumē obscurū scri-
psit predictam confectionem: et exposuit quod heil est
cardamomum minus: quod falsum est: quia ipsemet in
aromatico gariof. dicit heil. i. cardamomū maius: ergo
sibi p̄ se contradicit. Sera. sicut ostēsum est supra vult qđ
heil sit cardamomū maius: et sic est secundum veritatē.

**Electuariū de granis mirti cōfortans sto-
machum et epar et cōferens solutionēz lubri-
citativiscerū propter malitiam digestionis:**
et modus eius est vt in confectionibus de aro-
matibus adiungatur granorū mirti tritorū
sicut alcohol. 3. centū mirobalanorū nigrorū
bellericorū et emblicorū super quos iā p̄ter-
tereat ebullitio vna in aqua citoniorum et vi-
no odorifero añ. 3. vij. carui anisi cimini semi-
nis apij infusorū in aceto vini die ac nocte et
ericcatorū añ. 3. v. cōfice cū mīna aromatiza-
ta: et da cū syrupo decoctōis s̄ citonij. Et
confectio de granis mirthi. i. de semie mirtilorū

apud nos non est in vsu: nec apud alios: sim-
plicitate q̄ ipsas ingrediunt declarata sunt.
Diacalamētū descriptione gal. **R.** calamē-
ti fluuiialis et montani sissileos et petroselinū
añ. 3. vj. zinziberis. 3. iij. seminis apij extremi-
tatū albafce añ. 3. ij. chey sim. i. leuistici. 3. vj.
pipe. f. nigri. 3. xij. mellis dispumati. q. s.

¶ **Diacalamētū** dicitur a calamēto ingrediēte hoc apud nos
est multū in vsu et maxime fm istā descriptionē. Mesue
dicit q̄ est descriptio Gal. sed Chysostophorus de honestis
sio dicit q̄ nō ponitur sicut Gal. s. non vidit bene Sale-
num: q̄ est verū q̄ Gal. cōposuit et ipse describit ipm in
iij. de regimine sani. et vñ cōcordare in isto. et maxime in
simplicibus: in pōdere vero nō. Sic. vero in suo antido-
tario hz vñā descriptionē sed nō fit nec cōcordat cū ista
tñ si facere volueris fm sic. infra apparebit descriptio
sua. **Auic.** in. v. cañ. hz electu. diacalamētū fluuiiale: et
electuarium de calamēto q̄ est quasi idem cum isto.

¶ **Calamētū** fluuiiale. i. aquatica. q̄dā herbotarius vi-
cebat q̄ calamētū fluuiiale est menta aquatica vel mē-
ta cāstris: q̄ nō est: vñ **Auic.** expōit q̄ calamētū fluui-
le: est mentastrū et sicut ait Pet. de crescentijs sicut osten-
dam in capit. de calamēto montano: et sic volūt sapiē-
tes q̄ calamētū fluuiiale sit verū mentastrum.

¶ **Calamētū** montanū. i. nepita siue gataria. q̄dam vi-
cunt q̄ est ouganū: alij pulegiū: q̄ nō est: verum est q̄
q̄dam ponūt vñ p. alio: q̄ in omnibus istis plantis nō
curant arabes ponere in medicinis vñā p. alia: q̄ ipsi su-
dicant habere eandē virtutē: sed verū calamētū mōta-
num est nepita siue herba quā rustici nostri gatariam:
vel gatam vocāt herbā: et dicit herba gata: q̄ cari libenter
ipsam comedūt. **Dia.** in cap. de calamēto hz diacalamē-
tum et loco calamētū mōtani hz nepita. Sic. dicit q̄ cala-
mentum mōtanū est nepita. **Jic.** **Wacer** in cap. de cala-
mento inquit herbā quā nepitā vulgari sepe vocamus:
hanc medici greco calamētū nomine dicūt. Item vidit
Pet. de crescentijs in cap. de calamēto. vbi sic ait. cala-
mentum aliud est aquaticū. i. fluuiiale et vocatur mēta-
strum: et aliud est montanum et vocatur nepita. et sic est
fm veritatem.

¶ **Sissileos** vel siler vel platocimīnū est siler montanū.
Pet. de crescentijs dicit siler montanum siue sissileos. Et
sic est.

¶ **Alafce** siue hafce est tūmus: extremitates vero ipsi
sunt note quid sint.

Diatritō pipereō. **R.** triū piperū añ. aur. v.
zinziberis anisi hafce. i. thimi añ. aur. ij. spice
amomi añ. aur. j. casie seminis apij: sissileos
id est sileris mōtani assari enule sicce añ. aur.
j. confice cum melle dispumato et fiat.

¶ **Diatritō pipereō** dicitur a rebus generibus piperum
que ingrediunt cōpositionē ipsius: et sunt p. p. nigru et
albū et longum: hoc apud nos nō est valde in vsu. **Auic.**
in. v. canōn. habet vñā descriptionē que videtur quasi
esse eadē cum ista. Mesue. habet hafce. **Auic.** vero non.
Auic. habet pilobalsamū. Mesue non: in reliquis con-
cordantur in simplicibus eius.

¶ **Piper** fm **Serap.** ex auctoritate **Dia.** est arbustū in
regionibus indie nascēdo: hz scinē q̄ in ortu suo est lon-
gū simile faseolis et elongat in forma sua et in macropi-
per. i. piper longū: et intra ipm sunt grana parua limita
ha gegeres: q̄ q̄ maturant sit piper et hoc q̄ separāt
et sicut accinus in quo sunt grana parua primo et sunt
et ana piperis: q̄ colligit perfecte maturū est piper ni-
grum: sed q̄ colligit ante maturatiōē est piper albu
nam color eius est albus et nō recipit in colore suo nigre-
dinē ante maturatiōē. **E**legendū in istis est ex pipere ni-
gro illud q̄ est nostrū in quo nō est res similia grano sur-
tina et plenu: sed ex pipere albo melius est illud q̄ nō

est rugosum album et graue: sed ex pipere longo eligē-
dum est illud q̄ q̄ frangitur appareret densum habens
grana que sunt intra ipsum adinuicem iuncta: et sapor
eius est acris mordicans linguam.

Diaciminū. **R.** cimini carmeni pdie in ace-
to infusi et siccati. 3. xx. zinziberis albafce añ.
3. iij. piperis cinamomi añ. 3. ij. ameos. 3. j.
foliorū rute siccorū baurach rubet añ. 3. iij.
cōfice cum melle dispumato.

¶ **Diaciminū** dicitur a ciminio: vñ a ciminio carmeno q̄
intra: sed **xpoforus** de honestis dicit diaciminū. i. diaci-
namomū q̄ nō est. Superius est positū diaciminū 3 bo-
nū. i. diaciminū q̄ sit de semine cimini vsualis. h. ho hz
diaciminū. i. de ciminio carmeno: q̄ ipse Mesue non ha-
bet aliud ciminū nisi carmenū. sed hoc apud nos nō est
in vsu. Ciminū carmenū fm **Gal.** in suis secretis medici-
ne q̄ incipit: sic **Perodi** ad stomachū exponit q̄ est si-
sileos. **Serap.** in ca. de simino ex auctoritate **Rasis** dicit
q̄ ciminū carmenū est a grece. **Auic.** dicit q̄ est nigru. **Mat-
the.** silua. in cap. de ciminio. dicit q̄ carmenū est sissileos: et
sic volunt moderni: tñ ego non nego: nec affirmo: verū
vnum pro alio ponitur quandoq̄.

¶ **Ameos** **Dia.** multi ciminū ethiopicū dicunt aut ba-
silicum: sed ameos alterius est nature. est em semen pe-
nes ethiopicos ciminio simile: sed minus et est albidū et
quodāmodo spissius gustum habēs simile ouigano. **Se-
ra.** ex auctoritate **Gal.** dicit magis inuatiū q̄ est in co-
est semen eius et in sapore eius est amaritudo pauca et
acuitas. hoc est notum.

¶ **Ruta.** domestica. circa istas dicit rute folia et semē-
na competūt vsui medicine. Cum aut reperit ruta folia
debent poni: et per annū feruantur fm **Dia.** melior est
ruta que nascitur circa cucumeres. Et fm **Auic.** est me-
lior que nascitur apud arborem pigamū: et vna alia que
vocatur harmel: de cuius forma ostendam in tractatu
de pillulis.

¶ **Baurach rubet.** i. sal rubet vñ armenū vñ afronitru. i.
spuma nitri: vñ dicit **Serap.** cap. de baurach. Mesue in
ca. de baurach dicit aliud est minērale. aliud artificiale
minērale aliud armenum aliud africanum: aliud ro-
manum aliud egyptium et. Moderni apothecariū loco
baurach sunt qui ponūt sal panis rubicum: et sunt qui
ponunt sal nitrum quo vntur bombardarij.

Confectio de citonijs bona. Accipe carniū
citoniōrū coctorū in vino lib. iij. mellis boni
dispumati tantū de decoque cū facilitate: et
postq̄ coctū fuerit projice super ipsum cina-
mo. gariof. cardam. galange añ. 3. j. darfeni.
3. iij. zinziberis pipis lōgi mactis. añ. 3. iij. et
quādoq̄ inuitat necessitas: et coquunt cito-
nia in aceto ad causas calidas: et quādoq̄ po-
mifce eis aceti tertia pars eorū aut media:
et quādoq̄ permifce eis succus granato-
rum acetosorū in medio ponderis eorū. Et
quādoq̄ succus citri in quarta parte ponderis
eorū.

¶ **Confectio de citonijs bona.** i. de carnis citoniōrū
est in vsu: verum sunt ex hominibus qui faciunt eā cum
speciebus: et sine speciebus: et sunt qui faciunt eam cum
zuccaro: et sunt qui faciunt eam cum melle: sed eā zuccaro est
magis laudata: q̄ retinet mirabiliter fluxū ventris.

¶ **Jo.** autem anglicus in cap. de passionibus stomachi
inquit: sed nota q̄ diacitonitem parū valet in materis
calidis: sed cum piper et zinziber in materis grossis fri-
gidis valet eius descriptio est hec. **R.** succi citoniōrum
acetosorum vel aquosorum parum ponticoū lib. j. vel

de substantia eorum eodem modo mellis ad calefaciendum succari in frigidis lib. a ceti fortis et boni lib. j. pparent super igne lentu et calide reponant. Quod si vis fortius facere ad calefaciendum ponatur ibi zinziber et piper. vnde apothecari accipiunt citonia et scindunt p mediis et extrahunt et grana et semina et arillos et medullas eorum coquunt in aqua: et addunt succum et pistant simul in modum electuarii: et tunc vocatur caro: citoniorum vel da citonitem purum et cum speciebus calidis sic compositum: de quo dixit veriflicator in his versibus. Si vis memitez. Si vis dissoluere litē Da dia citonite: da mihi frater idem. Nec multū plāgam si iungas diagalāgā.

Confectio de seminibus cuius permixtio est bec. R. cimini se. feniculi carni anisi dauci ameos se. apij amomi infusorum die ac nocte in aceto et ericcatorum añ. 3. vj. cinamomi 3. v. cherin. 3. ij. cardamomi spice garofili añ. 3. iiij. zinziberis macropiperis sibileos galange añ. 3. v. mellis dispumati sufficit: et quādoq3 ponit in eo succari duplū pōderis oim: et facit sufficit: et est sanū et expertū: et quandoq3 fit sine speciebus et quādoq3 cum speciebus predictis: et quādoq3 cum pulvere isto accipe spodiij berberis se. acetose triū sandalorum rosarū rubearū ptes equales: et quādoq3 ponunt alia scōm intentione p̄biscorum et quādoq3 fit cum succaro et quādoq3 cum melle.

Confectio de seminibus. i. diaspermatō fm Matthe. siluati in litera diaspermaton dicit ipse qd est ex seminibus herbarū. sic floren. in lib. v. in tractatu quarto in cap. de cōplexione stomachi nō pura in generali inquit diaspermaton. i. electuariū de seminibus: qd describitur in antidotario Mesue: et sic est: sed non est in vsu. infra apparet vna alia descriptio que est ex auctoritate Rasio. Nicolaius habet diaspermaton: s3 non est in vsu.

Confectio de citoniis facta cum succo citoniorum exercitū appetitum mortuū. R. succi citoniorum et mellis añ. lib. ij. ita qd sit mel dispumatis. aceti boni puri lib. ij. deinde coquant cum facilitate et cōtinuauerat spuma eius et sepe cum mellis spissitudine habuerit puluerizent super ipsum piperis longi zinziberis cinamomi añ. 3. j. garofilorum ligni aloes añ. 3. j. musci. 3. vnuus tertiā: et quādoq3 fit sine speciebus et quādoq3 cum speciebus alijs sicut necessitas cōducit et quādoq3 fit cum succaro et quādoq3 variatur alijs modis.

Ita cōfectio de citoniis facta ex succo citoniorum paupie nō fit nec est in vsu: sed apothecarij Mediolanenses faciunt ipsam et illi medici vtuntur ea.

Acetum apud grecos dicitur oxos. Serapi. ex auctoritate Dia. dicit qd acetum in frigidat et stipticat: et est bonū stomacho et prouocat appetitū. pet. de cre. docet qd iter fit acetū et virtutē aceti.

Electuariū de pomis bonū. R. carniū pomorum dulcium et redolentium mundatorum et incisorum per frusta lib. vj. succari albi boni lib. v. aque rosarū lib. ij. ligni aloes. 3. v. sandali citrini. 3. ij. garofilorum. 3. iiij. cinamomi electi. 3. iiij. et sem. ambre. 3. ij. musci. 3. j. tertiā: et etiā modo fit electuariū de pomis acetosis. Et electuariū de pomis paruis et aromaticis et dulcibus.

Electuariū de pomis nō est in vsu: hie volo ostendere quare dicitur pomū ex auctoritate Zidori dicitis qd poma sunt dicta ab opimo. i. a copia seu vberitate. Me-

sue habet carniū pomorum dulcium que sunt dicta poma paradisi sive parisiāna. et hoc pomū est magis laudatū qd sint alia poma redolentia: et sic a vulgo vocantur.

Electuariū de persicis. Accipe carniū persicorum mediocrium inter maturitatem et acerbilitatem et mundatorum a corticibus suis et succi eorum añ. lib. ij. succari tabarzet lib. ij. Terantur persica et sint sicut medulla: et exerceas in eis decoctionem cum syruo sicut diximus in confectione de citonijs. Et cum coctum fuerit puluerizetur super ipsuz ligni aloes. 3. ij. cinamomi cubebe macis añ. 3. iiij. sandali citrini. 3. j. sextam: et quādoq3 fit sine speciebus et est sanū et expertū.

Electuariū de persicis non est in vsu: persicum autem apud multos inter genera crisomiflorum est positū. Zido. in capi. de propolis in omnibus arborum habet. c. de malo persico: et aliud ca. habet de persico solum in capitu. vero de malo persico ait. malum persicum cuius breue est quādamodū vita cōcessa est: et tria genera p̄tinentur. s. dura cenum armenis cum et persicum dura cenum nuncupatur: eo quod pomum eius in gustu acorem referat. in ca. vero de persico dicit persicum vocatū qd ea arborē p̄tinet in egypto seuerint perse a quo se oriūdos prolomci ferebant.

Electuariū quo vtuntur reges et prelati. R. pinearum mundatarum. 3. vij. amigdamundatarum. 3. vj. succari albi lib. iiij. aque rosarū lib. j. et 5. olei rosa. amigdale recentis et dulcis añ. 3. ij. cinamomi electissimi. 3. vij. et 5. garofilorum. 3. ij. ligni aloes. 3. iiij. sandalorum citrinorum. 3. ij. ambre bone. 3. j. musci. 3. j. sextam: et est bonum et expertum etc.

Electuaris quibus vtunt reges et prelati nō sunt in vsu. Pinus arbor picca ab acumine foliorum vocatur. pinum antiqui acutum nominabant: pinum aureū alij pinum vocat greci peuceem vocant quam nos piccam dicimus: eo quod desudet picem. nam in specie eius differunt: in germanie autem insulis huius arboris lacryma electrum gignit vt inquit Zido. Sed miror qd Zido. dicat quod lacryma huius arboris electrum gignit: qd nō credo: qd Simō. i. dicit electrum succinū et charababe vel cachabie qd idē sūt similiter dicit Mat. siluati. quod electrum succinum. et charabe idem sunt. istud electuarium vocatur apud quosdam. electuarium de pincis.

Electuaris de fructibus magni iuuamenti. Accipe carniū citoniorum et pirorum et malorum acidorum quorum singulū elixatū fuerit in aceto vini fortis in quo infusum fuerit succum mach die ac nocte et succi a gresse super cuius trituratione elaborandū est vsq3 ad cōsumptionem vltimam granorum añ. lib. j. carniū sorbarum immaturarum. 3. v. succari li. iiij. coque ad spissitudinem mellis: idē pone super ipsum succi berberis. 3. ij. spodiij seminis acetose añ. 3. j. re pone postquā cōfectū est in vase vitreato: et da a. 3. ij. vsq3 ad 3. ij. cum aqua frigida et rob citri aut ribes aut aliquo taliū.

Electuaris de fructibus magni iuuamenti nō est in vsu. Pinus vocata quasi in ignis specie formata: nō hoc

De electuarijs.

genus pomi ab amplo incipit ein angustum finit sicut ignis. pirus arbor. fructus eius pira sunt. **Isidorus.**

Ponticus. s. sapor. **Se an. c. de** diuisione generali. fm saporis in vno ca. de sriptico & pontico loquitur. & ibi sic ait. sapor sripticus est sapor ponticus debilis: & hi duo s. ponticus & sripticus nō differūt nisi in multa & pauca sripticitate. ponticum etiam appellatur in quadam insula vbi reperitur remponticum.

Confectio alia gaf. Lutus pmixtio est hec.

R. aloaloes cubebe añ. 3. iiij. rose coralli rubei margaritarū albarū sādali citrini faufel añ. 3. ij. berberis se. cucumeris cucurbiti citrulli añ. 3. iiij. spody karabe gummi dragagāti añ. 3. iiij. boli armeni. 3. j. se. acetose. 3. iiij. se portulace buglose ana. 3. iiij. 5. cāphore. 3. j. cōfice cū rob citri aut rob agreste: dos. ei⁹ est añ. 3. ij. vsq; ad. 3. iiij. cū aq; frigida. **Confectio alia Gal.** nō est in vsu: sed illa simplicia que ingrediunt & q̄ declarata nō sunt h̄ dclarabo.

Faufel fm Serap. est auellana indica: & h̄ quod est sicut dactylus & arbor ipsius nota est in terris arabum **Aui. in. ij. canonum** de ipsa duo ca. facit vnus de faufel & ibi d̄t quod virt⁹ ei⁹ est p̄p̄nua virtuti sandali aliō e. facit de roba. & ibi dicit q̄ est auellana indica: q̄ d̄ns ras. velle etiāz videt in li. ij. affo. in cura stupus. faufel d̄o fm **Simonem** ianueni. est fructus similis nuci muscate. nisi q̄ prima pars eius est aliquantulo pacut: or & alia est plana: ita quod possit stare erectus sicut calculus q̄ in ludo d̄t pedes in ceteris intus et extra nuci muscate filis est sine odore & sapore. nascitur inclusus in q̄dā lanugine simili folliculo serici: multoties deserit inter alia species aromaticas & simplicia maxime cuz cinamomo & equiparatur sandalio in frigiditate.

Bolus armenus siue lutum armenū est quedā terra rubea que deserit ab armenia. Circa instās dicit. bol⁹ est quedam vena terre que precipue in armenia reperit vnde d̄t bolus armenus nō sophisticatur p̄pter multam eius copiam: per centum annos potest seruari: et hoc est satis notum.

Acetosa s. **Aui.** alia ē domestica & alia siluestis. **Dia.** vero vocat eam lapatū: & illius ponit quatuor genera: vnum q̄ māducatur & istud est illud quo nos vitmur & est alterum q̄ dicitur ortia patum. i. acutū lapatū hoc est satis notum semen intelligitur alia legas ibi.

Rob est succus cuiusdā fructus coct⁹ ad spissitudinē vt seruari possit. **Rob** vero citri descriptio nō reperitur a **Mesue.** sed sit sicut rob de berberis: quando autē reperitur rob absolute ponitur sapa vel carenum.

Confectio de prunis. Accipe carniū prunorū nigrorū oblōgorū & muzorū accedētū ad dulcedinē & elixatorum in aq; in q̄ portulaca elixata fuerit li. ij. zuccari albi li. j. aq; violarū li. ij. decoq; cū facilitate vsq; ad spissitudinē: reconde in vase vitri: & da anr. iiij. vel sex.

Confectio de prunis nō est in vsu vt infra in antidotario **Nicolai** apparebit diaprunis: vel diamasceon. et fm illam descriptionem fit: et potest fieri solutiū: & nō sicut postea ostendam.

Pruna fm **Mesue** dan̄ ad alterandū & ad soluendū & sunt ex eis alba aut citrina aut rubea. **Damasceon** & armena sunt fortiora oibus alijs. **Isido.** dicit coquimela quā latini a colore prunum vocāt aliq; a multitudine cuius fruct⁹ m̄rā appellāt cui⁹ generis damasceon dicta sunt a damasco oppido: vñ p̄rā asportata sunt cui⁹ solū pomum stomacho mederi p̄obatur.

Muzū pp̄t̄e d̄t cuius sapor: est com⁹ positus ex dulce d̄ne et acetoso: et hoc dicitur arabicum.

Electuariū de sorbis. s. accipe carne sorbarū immaturarū & vicinarū maturitati & elixarū in aq; in q̄ rose pri⁹ decocte fuerint & corticū gnatorū li. iiij. mel. assi. suc. li. ij. 2. 5. coq; vsq; ad spissitudinē: & recode ipm̄ i vase & da. 3. j.

Electuariū de sorbis. s. de carnib⁹ ipsi⁹ nō est in vsu. **Sorba** fm **Sera.** ex auctoritate **Dias.** est arbor: sp̄tinosa folia ei⁹ sunt similia nanarico: & h̄z fructū parū simile malis paruis ad cōcedēdū ē: & vnūq;q; pomū ei⁹ h̄z tria ossa & ideo noīat tricomū: & ei⁹ expositio est triū granatorū. **Sera.** allegat de forma sorbe s. **Dia.** q̄d ap̄b ipm̄ **Dia.** in ca. de sorba nō reperit ita: s. vide ca. de mespilla. ap̄b **Dia.** in cap. de sorba ap̄b **Sera.** videbis q̄ in oib⁹ idē sunt **Aui.** in. ij. ca. in ca. de zarur. vñ loq; de sorba: quāuis **Serap.** vult q̄ zarur sit sorba vel sp̄s eius.

Theriaca diatesserō. **R.** gētiane: baccarum lauri mirre aristologie rotūdeañ. ptes eq̄les cōfice cū melle dispumato et fiat confectio.

Theriaca vero fm quosdā dicitur a tyro serpēte: aliq; dicit q̄d nō: quia reperuntur multe alie: tyrace quas nō ingredit ty⁹ vt est in tyria ca de terra sigillata: & ista que fit ex quatuor reb⁹. **P** orest bene aliquid dicere q̄d tyriaca d̄t: a tyri grece q̄d est venenū: q̄z oēs tyriace sūt medicine que valent cōtra venenū lapis bezar. **Joā.** angl. in ca. de venenis inquit. Si igit illa medicina faciat euadere: ex venenis optima est: & de illis que faciūt euad. ē ex venenis h̄ntiū venena q̄ nō cognoscunt nisi p̄ experimētū est tyriaca que cōponitur ex carne tyri que est venenosa: inde venenū suū est humiditas expulsa p̄ verberationē eius. vnde versus: allea nux ruta. pura ra fanus & tyriaca. hec sunt antidotū cōtra mortale venenū. d̄t aut tyriaca diates. id est de quatuor reb⁹ descriptio ipsius reperitur in multis alijs locis. **Mico.** in suo antidotario h̄z vnā descriptionē: sed in ipsa quidā **philosophi** postea addiderūt alias res sicut senu grecū nigella zedoaria diptamū ec. **Aui.** in. v. ca. h̄z vnā descriptionē que eadem est cū ista **Mesue.** **Ralis** etiam in. viij. almanis. in cap. de moribus scorpionū h̄z vnā descriptionē que est eadem cum ista: sed apud nos. nou est in vsu.

Gentiana fm **Serap.** est basilica. idem dicit **papiaz** basilica etiā aliquando inuenitur p̄o serpentaria. **Aui.** in cap. de gētiana dicit q̄ nō nominat gentiana: nisi q̄ p̄m̄us qui eā agnouit fuit gentinus rex: & ipsa quidez creuit in montibus altis: & sic credo quia reperitur in multis confectionib⁹ gentiana romana: vt habet **Aui.** ce. in predicta tyriaca: illa est pp̄t̄e gētiana q̄ repta fuit a gētino rege romanorū. radix ipsi⁹ pp̄t̄e vsui medicine. **Baceclauri** siue granū lauri circa instans dicit lauri folia et semina vsui medicine competunt: infra apparebit electuariū de bacclis lauri. & ibi melius ostendam si deus voluerit.

Triphera sarracenicā magna. **R.** chebulorū: idoz bellicoz eblicoz & citrinorū añ. 3. v.

Cinamomi triū pipez secacal folij spice cardamomi maior. i. beil & minoris cassie sei taragi indi ciperi ap̄y lingue auis garosilorū been albi & rubei zinziberis añ. 3. ij. spice nuy cismuscate macis sismi exorcitati añ. 3. ij. amigdalarū dulciū & amararū añ. 3. v. ligni aloes reubarbari seminis feniculi masticis ana. 3. ij. **Alfelegemisch** id est seminis ozimi garosilati mēte sicce origani perfici añ. 3. j. 5. fricent mirabolani cū butiro vaccino & ceteris sp̄s cū oleo amigdali. & cōfice cū melle. q. s.

Triphera grece est dicta delicata. saraceni-
ca: qz a saracenis inuēta sūt. Sic. i suo atido
tario h3 vnā descriptione: z d3 triphera: qz
boiem iuuenē reddit: saraceni ca vero: quia
a saracenis fuit inuēta. descriptio. Al. nō cō-
cordat cum ista. Desue: nec fit fm ipsum sci
licet. Nicolaum.

Chebuli alio nomine mirobalani chebuli vocantur:
Des. de ipsis loquitur in tribus generib⁹ in vno ca. z sūt
proprie citrini chebuli z indi et laudat chebulos vt sint
grossi z quanto grossiores tāto meliores z sint subnigri
declinātes ad rubedinem z sint graues in pondere cite
submersiois in aqua: z sint habentes spissitudinē coti-
ticum suorum.

Indi. s. mirobalani dicti nigri vt dicit Sera ca. de mi-
rabolanis. Desue laudat nigros vt sunt grossi et gra-
ues z carentes ossibus. quanto aut ab his elogatur p-
prietatib⁹ tāto a bonitate remoti. Auicē. dicit nigri indi
sunt illi q̄ vltimi sunt in maturitate z sunt pinguiore. J
Belleric mirabalani sunt ex medicinis benedictis vt
dicit Desue z meliores sunt grossi et spissi ponderosi et
densi cortice.

Emblci mirobalani fm Desue sunt ex medicinis cō-
fortantibus stomachu z co: epar z viscera: z meliores ex
eis sunt habentes frusta grossa z densa z graua et q̄ mi-
nus crescūt in ossib⁹ et plus in carne rari quoqz nō ha-
bēt spiritū. Desue ibi docet modum faciēdi seremblaē.
infunde emblicos in lacte dulci z mure super eo lac ma-
ne z sero: z hoc per tridū: z ericētur in vnto z in vnto
bra z recondant. Serap. in cap. de emblis inquit: medi-
ci nomināt emblicos sremblicos. z ideo qd quando in-
funduntur in lacte in terra in qua nascuntur nominan-
tur srembleng: et ipsi ponuntur in lacte sicut dicit.

Citrinos mirobalanos s3 Des. lauda uerūt sapiētes
in colore vt sint citrini multē citrinitatē declinātes ad vi-
riditātē z sint pōdere graues z densi: z vt in pfectionib⁹
suis inueniat sicut gūmositas z vt sint grossi: z vt cortex
eorū sit spissa densa cōplens ossa parua: sicut ait Auicē.
Secacul. id est sigillū sancti. Martē: et alio nomine a
vulgo dicitur zonegeto vt dictum fuit.

Spica nardi siue p̄iosa. Desue. habet in ista descri-
ptione spirā: id est nardi z infra itē h3 spicā quod igno-
ro: verū dixerūt qdā sapiētes qz p vnū spica intelligitur
spica nardi. z p aliud spica celtica: z ambe debēt poni.
Scitaragi aut indi est genus cruce. Aut. in ij. can. of-
sit scitaragi ille q̄ est indus est frusta ligna parua subti-
lia z cortices sicut gariohilinē: qz per id agnouit quid sit.
Bale. in septimo simpliciū nominat lepidū z ibi dicit qd
est gen⁹ cruce z sic est. qd aut sit cōter ignozat. etiā Dia-
sco. vocat lepidū: z q̄ mihi nō credit qd lepidū sit scitara-
gi indi legat ca. de lepidō apd Diasc. cū ca. de scitarago.
apud Sera. z videbit q̄ idēz est. Simon vero Januē. in
ca. de hiberida cum. h. describit de forma. hiberidos qd
est verū scitaragi. in fine cap. in se inquit. hec videt quā
nasturtiū agreste nominamus: in cap. vero de hiberidos
p. i. scitaragi inquit ex autoritate pauli hiberidos herbe
vltus quā et lepidū alij vero agriscardamū id est nastur-
tium agreste appellant. in cap. de scitaragi iterū dicit: ex
autoritate pauli qd in cap. de scitaragi hiberidos inquit
quem lepidū: alij agriscardamū appellant: quidā vocāt
ipsum capsiam indā: tu vero vide certitudinem huius
plāte quod verū scitaragi fm Paulū est agriscardamū
agreste: et agriscardamū agreste est nasturtiū aquati-
cum et nasturtium aquaticū fm circa instans est sena-
tis. z senatis fm Diasco. est illa herba quam lombardi
vulgo crisonū vocant: et sic sine dubio scitaragi est spe-
cies nasturtij: quia Sera. in suo capi. dicit ex autoritate
Galeni virtus eius sapor: z odor: sunt similia virtuti sa-
porū odori nasturtij. et sic loco scitaragi indi potest po-
ni semen nasturtij quod est species eius. infra. in diana-
sturtio de ipso aliquid ostendam.

Sifamus scilicet semē ex quo oleum sifamū expri-
tur tempore antiquo nō reperiebatur istud semē in par-
tibus nostris: s3 hodie aliqui detulerūt ad nos: z hodie
reperitur in multa quāitate z siculi appellāt illud gior
zolenū. de modo exorticādi docet liber qui dicitur bul-
cham in tractatu secundo: cui⁹ modus est iste. Recipe
de sifamo z illud purga a terra que est in eo et aliis su-
perfluitatibus z pone in vase fictili cū aqua frigida z dē
mitte per noctem z in mane cola et dimitte siccari parū
ab humiditate aque: z pone in pecia lini forti z liga os
z cute sifamū ab omni parte eius donec excoietur to-
tum: z pice super ipsum aquam frigidam z misce bene:
nam cum videbis corticem ei⁹ natate sup faciem aque
proice cū aqua: z fiat ita quousqz nihil remaneat ex cor-
tice. deinde sicca illud ab aqua z restructur.

Organum persicū. non reperitur ab autoib⁹ qua-
re ita appelleretur: moderni vtro per organū accipiunt
quādam herbā quam lombardi vulgo cornabobium
vocant. circa instans inquit organū. i. golenā exsiccā-
tis folijs cum floribus abiectis stipitibus in medicina
debet poni per annum seruat. singulis annis renoue-
tur. Sera. in ca. de organo describit multas species il-
lius: z ponitur diptamus inter species organū.

Trifera muscata quā fecit alcāzi. R. miro-
chebulorū nigroz. i. indozuz emblicorū bel-
lericorū piperis macropiperis zinziberis ci-
peri cassie spice inde añ. 3. v. seminis aneti se-
minis porri. añ. 3. ij. seminis baucie rosaz. f.
rubearū cinamomi nucis muscate gariohil-
lorū añ. 3. j. 5. macis heil galāge ligni aloes
crudi et non cocti. musci añ. 3. j. granorū na-
sturtij. 3. x. confice cum melle dispumato.

Trifera i. delicata muscata dicitur: quia recipit mus-
scum: apud nos videlz in papia nō est in vsu: sed in me-
diolano vtuntur ipsa multum.

Anetū fm circa instans qm simplr ponit semen intel-
ligitur: hoc semen est satis notū: de forma ipsius plan-
te non reperitur ab auto:ibus: sed folia habet sicut abe-
rotanum vel feniculus hasta similis feniculo et capi-
tellum simile feniculo: semen vero est minus et in ho:is
reperitur.

Porrum fm Serapi. est ex eo domesticum z est hispa-
num z est ex eo nabati: z est montanū z est porrum vi-
nce. Auicē. dicit aliud est scemiū z aliud est nabathiū
et aliud est qd dicitur porrū siluestre: et est illud quod
est inter porrum z allium: quod est melius in medicina
quā in cibo sed nabathiū magis ingreditur in curatio-
nibus. quam scemiū semen ipsius intelligitur.

Baucie id est pastinace de semine intelligitur vt in-
fra apparebit baucie condite: et ibi ostendam melius.
Auerrois in quinto colli. vocat ipsum halgazar.

Triphera gal. R. oim mirob. añ. 3. x. z zibe-
ris masticis cinamomi gariohiloz. añ. 3. vij.
galāge maratri anisi apij ameos spice affa-
ri croci añ. 3. ij. costi pipis nigriz lōgi cassie
ana. 3. ij. nucis musc. macis cardamōi maio-
ris z minoris calami aromatici ligni aloes
añ. 3. ij. tuderī albi z rubei alufulfumē ciperi
ana. 3. ij. 5. ambre. 3. vni⁹ partes tres: fricenē
mirobalani cū oleo amigdalorū dulciz: et
cōfice omnia cū melle dispumato. z Bale. qd
dem quandoqz addit scoziam ferri nutritay
in aceto vini scōm. mensurā medicinarū om-
nium: z quandoqz scōm medietatem earuz.

De electuarijs.

Hec descriptio illius triphere apud nos non est in usu: sed simplicia que ipsam ingrediuntur declarabo si deus voluerit.

Marathū. i. semē feniculi de quo Macer. feniculum medici calidum sicūq; secūdo Dicunt esse gradu: maratrum grecus vocat illud. Auerrōis in quinto colliget dicit Alrimeg. id est feniculum.

Ameos est semen notū oibus. Sal. in. vj. simplicium inquit enucha. i. ameos. magis iuuatūsi ex hac plāra est icmē eius. nota q; meo tempore vidi multos herbatīcos vendere Ameos apothecarijs indoctis pro opio: et generalit̄ra padū apud ciuitatē Papi. vītur in cōutūsi solijs ameos pro solijs apij. qd̄ erroneum est.

Tuderi fm̄ Auic. ex autoritate Dia. est herba habēs folia similia p̄assio et radice quadratam: et eius radix mensurā habet medij cubiti: et h̄z capita. in quib⁹ sunt semina. lōga nigra: et est hec vīitata. tuderi siluestris vero semē est rotūdum. Auic. in. ij. canōh. declarat formā tuderi ex autoritate Dia. sed nō reperitur sub illo noie: q; a dia. vocatur orminon et latini emolā vel aurigalis siue reicalis. et reperitur ex cis duplices: vnus cū flore rubeo et alter cū flore albo: ambe apud nos nascunt̄ in tectis ac parietibus: et iuxta orthos abundāter inueniūt.

Alufulfumen siue fulfumen est radix piperis fm̄ Sera. in ca. de radice piperis. Auic. in. ij. canōh. ait. fulfumen est radix piperis. Idē in synonymis que sunt in fine q̄nti canōh. dicit humine. i. radix piperis vel lignum eius: et sic est: et loco eius administratur piper nigrum.

Triphera minor ex arte fenonis. R. mira. chebulorū idoy bellericoz emblicoz nucis muscate añ. 3. v. nasturtij. s. semē qd̄ vocatur cardamū assari. s. radix ipsius que competit vsui medicine origani p̄ici piperis olibani ameos. zinziberis carmezit spice squinati. i. palea camelozuz ciperi ana. 3. iij. scorie ferri nutritie in aceto dieb⁹ quinq; et asse. 3. xx. mirrobalani assentur cū butiro vaccino: inuolūat̄ cetera cū oleo amigdalarum dulciuz: et aromatizent̄ cum musci. 3. j. et confice cum melle dispumato: et da post sex. menses.

Hec descriptio illius cōfectionis apud nostros medicos est multū in usu: valet mirabiliter ad corruptionē et exuberationē menstruorum et emoroidarum.

Carmezit aut̄ fm̄ Serap. est fruct⁹ tamarisci: nā ipse Serap. in capi. de tamarisco inquit ex autoritate Dia. tamariscus est arbor erecta que nascit̄ in aquiozet habet fructū qd̄ assimilāz floribus et est similis in fluxibilitate sua vsuce et est in babylonia et in sceni.

Tamariscus domestica q̄ nominatur carmezit: et sic est. Auic. in. ij. canōh. dicit carmezit est fructus tamarisci: et quidā vocant nucem tamarisci et idem est Auerro. in. v. coll. ait alcharfar. i. tamariscus.

Ferra fm̄ Auic. h̄z tres species. s. fenibirū cū et lierenche et suluder. aliud capi facit de scoria et ibi dicit q; fortius exicationis est scoria ferri. idē ait sarfar. i. ferruz. Jldo. in ca. de lignarīs inq̄t. clauū aut̄ dicit quasi calidi q; ex calide sunt. i. ferroxalido cū ferrum est. Sera. ex autoritate Diasco. dicit tubel ferri est squama ferri seu bāntura. nutrit̄ aut̄ scoria ferri per quinq; dies in aceto fortissimo omnē die mutando actā post hoc prolicia t̄ sup. laminam ferream ignitam et torefiat: deinde puluerizetur subtiliter et reseruetur: et vtere vbi oportet.

Triphera minor descriptioe cognita. R. mirabolanz chebulozum indozum belliricoz et emblicoz ana partes equales: inuolūat̄ur butiro vaccino et fricētur et cōficiat̄ur cū melle emblicozū et aromatizētur cum

musco: et in descriptione alia ciperi olibani seu apij nasturtij assari ana. sextam partem. 3. vnus: et apud alios scorie ferri nutritie partes tres: et est bonum et expertum.

Triphera minor descriptioe cognita nō est in usu simplicia que in ipsa ingrediuntur declarata sunt.

Diacurcuma magna. R. croci assari. petroselinū. dauci anisi. semis apij. añ. 3. iij. raved seni meu: spice: ana. 3. vj. costi et mirre cassie squinati carpobalsami rubei tinctoz succi absinthij succi eupatorij olei balsami añ. 3. ij. calami aromatici cinamomi añ. 3. j. 5. scorie deo. scolopēdie succi ligritie ana. 3. ij. 5. dragaganti. 3. j. cōfice cū melle dispumato et fiat.

Diacurcuma autē dicitur a dia qd̄ est cōfectio. Curcuma dicit̄ q; in colore fit sicut curcuma: et est species celidonie: nō autē dicit diacurcuma a radice curcume: sed s; diacurcuma a croco qd̄ recipit ibi bona in quāitate et in colore ipsius fit citrina sicut ipsa radix que dicitur curcuma. sed melius esset qd̄ diceretur diacrocuma a croco que recipit: vt ait Saladi. Chyuloforus vero de honestis dicit q; diacurcuma sumitur pro rubea tinctoz qd̄ nō credo. Mat. silua. in littera Dia. inquit sic: sed illa regula habet exceptionem in vno electuario posito a Sal. in antidotario suo et etiam in damasceno quod vocatur diacurcuma: et nō est electuarium de curcuma: quia nō recipit aliquid de curcuma.

Tbi sciendū est q; illud nomē fuit impositum predicto electuario propter quādam similitudinē quā habet in colore cū curcuma: quoniam recipit crocum: cuius tinctura tingitur electuarium tanq̄ si receperit curcuma. et ob hoc diacurcuma vocatur: q; recipit crocū qui tingit colore curcume. Auic. in. v. canōh. habet duas descriptioes. s. maiorem et minorem: et nō habet curcuma. Mesue habet diacurcuma magnā et minorem: et dicit q; minor valet ad ea sicut maior: s; maior est illa que vsui venit: curcuma est radix satis nota. Mesue laudat ipsam in ca. de scabie oculorum sub nomine huruch. i. hauroch.

Petroselinum. scz semen eius. Jldo. in ca. de oleis ait petroselinū vocatū q; sit simile apio et nascitur in petris montibus p̄ruptis qd̄ nos petrapuz dicere possumus: et hoc est satis notum.

Daucus fm̄ Auic. in secūdo cano. est semen dauicie siluestris. et ibidem dicit distinctio eius dicitur in capitulo dauicie siluestris: sed non reperitur.

Ravedseni. i. reubarbarum. Mesue. in cap. de reubarbaro inquit. electio ex speciebus raved aliud est quod nascitur in india et est ravedseni et aliud est raved barbarū: et aliud est raved turchinum: et melius est ravedseni. Jo. angli. in lib. v. quasi in fine ait. reubarbarū diuersimode administrat̄: aliqui in colatura t̄ra: aliquando in forma substātia: aliqui in pillulari: aliquando in liquida et dicunt aliqui q; in substātia plus laxat et aliqui q; in colatura eius plus.

Meu apud Auic. vocatur mu: et dicit q; est frusta diuersę figure in colore agarici. Dias. dicit meu. qd̄ attamaniticum dicitur: quidā vero anctum siluestre vocat. radix ipsius cōpetit vsui medicinz: s; lumen male lucēs exposuit in predicto electuario q; meu est semen aneti siluestris: cuius falsā est opinio: et qui mihi nō credit videat Auic. capi. de meu. et Serapi. et circa instans oēs volunt q; radix sit illa que est efficacia in medicina infra in confectione dicta aurca alexandrina: de meu iterū aliqd̄ ostendam si deus voluerit.

Mirra fm̄ Auic. est gummy currens super arborē in tamenis que dimittitur donec cōgeletur: deinde colligitur sicut galbanum et oppoponacum in terra nostra grecus appellat smirna.

Carpobalsamū est fructus seu semen balsami: vt dicitur in Dia.

est *Dia*. in ca. de Balsamo. lignū ipsius appellatur *filo balsamum*. succus *opobalsamum*.

¶ *Rubea tinctio* fm *Jilidoz* dicta est q̄ radix ei⁹ sit ru-
bea: unde 2 colorare lanas perhibetur. *Christoforus* de
honestis putauit: sed non recte q̄ *Dia* curcuma efficit
in colore curcume ppter rubeā tinctio: sed. non est.

¶ *Abinthiū* fm *Mesue* est multiplex: sed illud q̄ intē-
dūmus est *abinthiū romanū*: 2 melius est illud q̄ est
remotum ab odore maris: 2 q̄ oritur in terris liberis 2
habet folia alba plana 2 lenia. hoc est satis notū. *Iste*
est modus operationis succi eius: exprime succū ei⁹ quā-
titatem quā volueris 2 proprie in medio veris 2 purifi-
ca illud fm artem: 2 fac sicari cinere calido in vase vt
treato sicut siccatur aloes.

¶ *Eupatoriū* fm *Sera*. est gasit: nō est ergo pollicaria vt
dicūt quidā arabes. in ista plāta *Mesue* 2 *Aui*. sunt dyf-
ferentes: nā *Mesue* dicit q̄ ipsius flos est sicut subcitrini.
Aui. vero ait flos eius sicut nensar. igit nō concor-
dant: infra iterū de ip̄o loquimur: succus vero ipsius fit
sic: oportet vt teratur folia ipsius 2 exprime succū eius
vsq̄ ad quantitātē quā volueris 2 dimittat soli donec sic-
cetur: vt possint fieri tro. sunt etiā qui ponūt succū ipsius
in vesica porci: 2 siccāt. liber q̄ dicit *bulchafim* in trac. 4.
docet modos exprimēdi succū ex gasit. i. eupatoriū.

¶ *Oleū balsami* q̄ ex ligno balsami manat. descriptio-
nem ipsius describit ipse *Mesue* sicut ostendā infra: sed
q̄ illa descriptio *Mesue* non potest fieri apud nos: ego
describā vnam descriptionē que reperit apud *Petrū* de
abano. 2 fm illā facere debemus etiā si vis facere p̄ aliū
modū: vt docet *Sulliel*. *lombardus*. de quo infra *Jo. an-*
glicus in ca. de paralesi inquit. Septē sunt cara. q̄ sunt
bona: vel q̄ rara: balsam⁹ ambia tirus caro lignū cam-
phora muscus. per tiruz intelligitur tirica vel trocisci
de tiro quos recipit. per hoc nomē caro/caro leonis. per
lignū/lignū aloes. 2 alia sunt satis plana. 2 nota q̄ bal-
samus est succus balsami. i. illi⁹ arboris que est parua
quasi frutex circa babiloniā tñ crescit 2 vocat⁹ opo-
balsamus: 2 lignū eius vocat⁹ *filobalsamus*: 2 est f. sus
de hoc. Est opos succus *filo* lignum carpoq̄ fructus.

¶ *Scordeon* fm *Auic*. est aleū agreste. circa instans in-
quit *scordeon* est aleon agreste solus flos eius medicine
competit. *Sera*. in ca. de oleo ait: sed *scordeon* est aleum
agreste 2 est fortius aleo domestico.

¶ *Scolopendria* fm modernoz vsus est lingua ceru-
na: antiqui aut vtebatur alia *scolopendria*: 2 hec est illa
quā hodie nos *ceruina* vocam⁹. infra apparebit sirup⁹
de *scolopendria* 2 ipi melius ostendā si deus voluerit.

Diacurcuma minor valens ad ea sicut ma-
ior. R. spice mirre cassie croci floris squinā-
ti costi cinamomi. añ. confice cum melle.

¶ *Diacurcuma minor* est in vsu fm intentionē *Mesue*:
minor valet ad ea sicut maior: sed nō sit. Sed poterit di-
cere aliq̄s si *Mesue* laudat minoz: ergo possumus facere
minoz p̄ maiore. Ad hoc dici posset q̄ sic inoleuit vsus
apud nos etiā quod etiam illa posset fieri.

Diamorusion. R. croci acori añ. 3. ij. mirre.
3. ij. baccarum lauri. 3. ij. 5. dauci cinamomi.
cassie cimini carmeni. i. f. ileos fm *Mat. sil-*

uat. carpobalsami florum squināti seminis
anisi ap̄j. cordumeni spice mēte sicce marma-
cur ameos añ. 3. f. costi. triū piperū. f. nigri al-
bi 2 long añ. 3. f. cōficē cū melle dispumato.

¶ *Istud electuariū* apud nos nō est in vsu.
¶ *Hec descriptio* videtur concordare cum descriptione
quam *Auicē* in quinto cano. describit sub nomine ho-
morusion.

¶ *Acous* fm *Dia*. est herba venerea vel afrodisia vel
piper apum 2c. radix ipsius cōpetit vsui medicine. qui-
dam vocant ipsū *gelū* alij *gladiolum*.

¶ *Dauci*. i. semen *baucie siluestris*. *Auicē* in predicto

electuario habet *dauci* 2 ibi exponitur quod est semen
baucie siluestris.

¶ *Carpobalsamus* fm *Dia*. in capl. de balsamo est se-
men balsami 2 hoc est satis notum.

¶ *Cordumeni* fm *Sera*. est carui agreste: et a romanis
dicit⁹ *cardamon*. *mirādū* est q̄ *Dia*. cōcludit sermonē de
cardamomo cū *fmone* de *cordumeno* ap̄ *Sera*. q̄ nō
est credendū q̄ sint idem: quidā vocat ipsū *siler creti-*
cum. *Mat. silua*. vocat ipsū *cordilion* infra in atana:
sua magna ostendā quid est: si deus voluerit.

¶ *Marmacur*. i. maru. de quo *Auicē*. in *h. can. speciale*
ca. facit 2 ibi distinguit in plures sp̄es: sc̄dm *ho* *stepha-*
num est *marubiū*: si aut reperit *marmacor* est *mellissam*.
Suil. pla. ait maru. est species lingue bouis 2 vocatur in
cremona *scilarea*. *sapiētes* dixerūt q̄ per *marmacur* vo-
lumus intelligere *prassū* siue *marubiū*. 2 quod *marma-*
cor volumus intelligere *citrariam*. i. *mellissam*.

Dialacha magna. R. lacce ablute rauedse-
ni. i. reubarbari añ. 3. ij. spice aromatice ma-
sticis seminis ap̄j squinanti absinthij succi
eupatorij. Ameos saune amigdalarū ama-
rariū costi mirre rubei tinctoz seminis feni-
culi anisi assari aristologie gentiane croci ci-
namomi isopi sicce cassie cimariū squinanti
bdellij añ. 3. j. 5. piperis zinziberis añ. 3. j. in-
funde mirram 2 bdelliū in vino: cetera tere 2
confice cum melle dispumato.

¶ *Dialacha magna* 2 magna q̄ cōpositionē ipsi⁹ plu-
ra simplicia ingrediūtur quā in minore: vel dicitur ma-
gna: quia habet maiore efficacā. *Auicē* in *v. cano*. ha-
bet duas descriptiones quia non sunt similes: sed ista
Mesue est illa quas nos vtimur.

¶ *Lacha* fm *Serap*. ex autoritate *Dia*. est gummi ar-
boris cuiusdam 2 nascitur in terris arabū. 2 est similis
mirre 2 *stora*: ipse *Sera*. quasi in fine ait *lacha* est res
rubea: que est super ligna subtilia. et sapor eius est bo-
nus 2 ipsa coquitur 2 tingūtur inde panni in rubeū co-
lorem 2 dicit⁹ tinctura illa *hermes*. reperitur apud ipsū
karmen q̄ est grana tinctozū cū quo tingūtur panni.

Auicē. in *h. can. duo* ca. de ipsa facit. vñ sub noie *keikē*.
sed in arabico est *kakamō*. et dicit *Aui*. q̄ est gummi hor-
ribilis saporis. 2 videtur ignorasse quid esset. 2 q̄ igno-
rauit scripsit aliud cap. de *lacha*. et qui mihi nō credit:
videat ca. de *lacha* apud *Serap*. cū. c. de *halken* apud
Aui. 2 videbit q̄ idē est modū aut ablutionis docet *Se-*
ra. in pprio ca. de *lacha* in fine. 2 sic ait modus ablutio-
nis eius est q̄ accipiūtur gummi eius. 2 terūtur 2 p̄heū-
tur super aqua calida in qua bulierint *aristologia* et
squinanti. 2 mouetur bene cū pistello et dimittitur res-
dere 2 efficitur aqua. deinde delicatur in vmbra 2 repo-
nitur in vase vitreo si nō clarificatur puma vice eijcia⁹
seco. et de p̄dicta decoctione sunt trocl. de *lacha*.

¶ *Spice aromatice*. i. *nardi*.
¶ *Squinanti* sicut dicit⁹ est: est *pales camelozū*. *Mesue*.
in isto electuario habet *squinanti* 2 *inferi* habet *cima-*
rum squinanti. 2 ambo debent poni.

¶ *Saune* fm circa instans solū folia cōpetūt vsū me-
dicine. *Mat. ait*. *Bracteos* grece *sauna* vocata latine.
Sera. ca. de *sauna* dicit. *abel*. i. *sauna*: de qua *miran-*
dum est q̄ *Auicē*. in *h. can. in ca. de abel*. inquit est fru-
ctus *iuniperi*: q̄ non est verum: quia sicut dictum est
Sera. vult q̄ *abel* sit *sauna*. et sic magis est credendum
auctoritati *Sera*. in simplicibus quam *Auicē*.

¶ *Aristologia* scilz *aristologia rotunda*. de qua circa
instans in capi. de *Aristologia* ait. *aristologia rotunda*
magis medicine competit quam *longa* 2 radix intelli-
gitur et per tres annos seruat⁹ radix in antumno col-
ligitur et siccatur.

¶ *Fopus* scz herba sicca: dicitur ad differentiā *humid-*
de que est pinguedo lanarū. *Auicē*. in *h. can. duo* ca. fa-
b

De electuarijs

cit. vnum de isopo humido. et aliud de isopo sicc. que est herba satia nota.

¶ Bdellium fm Auicē. aliud est bdellium mechium: aliud est bdellium indaicū. aliud est siculū et aliud arabicū qd est aliud a bdellio palmarum siluestriū et abo sūt ex palmis siluestribus: mechiū autē est ex fructu arboris palmarū siluestrium: et nō reperio aliquē autōrē dicētem qd bdellium fiat ex fructu arboris palmarum siluestrium: et dicit. Aui. p. li. ait in hac tria nascit bdellium nominatissimū: cuius arbor est magna magnitudine oleo folijs arboris fructu capfici. cuius gummi aliq̄ precon appellat: aliq̄ malachin: in hoc nomen arabes imitatur mochal aliq̄ maldacon etc.

¶ Dylacha minor. **R.** lacce ablute croci costi floz squinati rubee tinctorū aristologie longē liquiritie piperis ana. 3. j. et. 5. ravedseni. 3. ij. mirre bdellij ana. 3. j. confice sicut pmū.

¶ Dylacha minor non est in vsu.

Confectio de ravedseni. **R.** ravedseni succi eupatorij: succi absinthij añ. 3. v. fumiterre spice anisi cimaz squinati seminis apij. affari cassie amigdalorum amaranū excorticatarum ana. 3. 5. mirre croci ana. 3. j. confice cum melle dispumato.

¶ Confectio de ravedseni nō ē in vsu. et hec ē p̄fec. de reub. **¶** Ravedseni sicut dicitū fuit est reubarbarū. et Auer. in quinto coll. inq̄t raved. i. reubarbar. Isidorus ait reubarbarū siue reupōnicū sed nō recte: illud qd trans d̄ anubium in solo barbarico: istud quod circa ponticum colligitur nominatum est: reu autem radix dicitur barbarū greca: quasi radix barbarica. Desue. laudat illud quod magis est subnigrum declinās ad rubedinem et quod est tincture croci adulteratur in illis partibus: accipitur ex eo integro sicut est quantitas magna et submergitur in aqua per dies quinque: et dimittitur aqua illa sic cari: et sūt inde troscisci: et sunt ipsi medicina regum. reubarbarum vero siccat et veditur: sicut est quod iā perdidit animam: et est sicut homo mortuus. et illud in quo non cadit adulteratio est raru: et habet tincturā croci adulteratum vero habet cōtrarium: cōstruatur per annos tres vel quatuor: si sepeliatur in philio aut in milio sicuti est consuetudo.

¶ Diacostus. **R.** costi amari cassie cinamomi añ. 3. v. seminis anisi apij cimaram squinati ravedseni añ. 3. ij. affari. 3. ij. croci aristol. s. rotunde mirre añ. 3. ij. mellis. q. s.

Diacostus autē dicitur a costo qd recipit: hoc apud nos nō est valde in vsu. Aui. in. v. can. habet vñā descriptionem que videtur quasi esse similis huic. Nicolaus describit vñāz altam descriptionem: sed non est similis isti quam infra describemus.

¶ Costum autē est radix amara. hoc satis notū est: reperitur aliquando in confectionibus costum dulce: sed nostri auctores de eo non loquuntur nam vide Sera. in cap. de costo ex auctoritate Sa. qui inquit sapor eius. s. costi est amarus multum fortis acutus. Dacer aut. Costi sunt genuine species gravis vna rubescit. Est et amara nimis: et indica dicit esse Altera vero leuis nec amara colore subalba hanc arabes mittunt puor vitior me diene. s. fm circa instans costum potest fieri per decē annos in virtute.

Confectio electuarij ex inuentione nostra. **R.** ligni aloes spice gallie muscate ciperi cassie aromatici añ. 3. ij. cimini carmeni infusi in aceto die ac nocte et affati ana. 3. ij. se. porri torrefacti. 3. j. et. 5. emblicorum et belleri corum infusorum in succo citoniorum et toz

storum nucis muscate añ. 3. ij. 5. granorum nasturcij tostorum. 3. vj. granorū passularū. 5. v. granorū myrti tritorum sicut alcolbol. 3. xvj. balanstie conchiliarū adustarū olibanī fructus thamarisci ana. 3. ij. 5. ameos. 3. ij. tere omnia et fricentur in vino odorifero: deinde ericcentur et fricentur iterū in aqua citonioz aut aqua granorū mirti et ericcentur deinde dimitte sicari super vase vitreo et iterum te rantar sicut alcolbol: et inuoluantur in mina aromatica et sit dosis. 3. ij. cum syzupo de citronijs aut myrtino.

¶ Confectio electuarij ex intentione nostra nō est in vsu sed simplicia que non sunt declarata declarabo.

¶ Alcolbol. i. subtile sicut arthomi folio. Nicolaus floren tinus in lib. iij. in ca. de curatione egritudinum oculoū inquit administrantur autem medicne oculis in forma pulueris et vocantur cochel vel cofet siue a chol vel a chol. et significat puluerem debere esse subtilissimum sicut arthomi qui apparent in sphaera folio: sic intellige reddebimus per alcohol puluerem subtilissimū.

¶ Balansta fm Auicē. Dja. et Sera. Isidorus est flos malignanati agrestis. Isid. in capit. de propiis nominibus arboris ait. flores malorū a grecis appellati sunt quatinos latini caducum vocant agrestium. aut malorum flores greci balastium appellauerunt: quorum aliq̄ albi: aliq̄ purpurei: aliq̄ rofei reperuntur similes floribus mali puncti.

¶ Conchule apud nostros auctores reperuntur multe species: nam Sera. de ipsis diuersa capita. facti ipse facit vnum capitulum de conchilio: et ibi sic ait hed. e. i. conchilion coclee parue sicce quando aduritur cinis eorum secundum quod dicitur est cinis multum adurens: aliud capitulum facit de ostracha marina. et teste conchilium: et ibi de ambabus loquitur dicens ostrachorum ex mari que dicuntur barcora non vsus sunt corporibus nisi comburantur prius ea: qd sunt testa dura multa et. etia in capitulo de blacte. biantie id est purpura marina inquit conchilium est ex speciebus ostracorum: et consimiliter de conchilio palpir. et reperuntur in regionibus idem in aquis iuxta quas oriuntur spica nardi etc. Irid. facit capitulum de coclea terrena id est lima cia: que etiam inter species conchilium est posita: reperitur apud nos alia species que nascitur i aqua dulcibus et hec vocatur conchula aque dulcis inuenitur alia species conchule quam peregrinantes portant de sancto Iacobo et iste vocatur venerie. Auicē. autē in. iij. can. in fen. xj. in capitu. de cura fluxus sanguinis et in fine eius patientis fluxum menstruorum inquit conchularum marinarum que a portantur a sancto Iacobo adustarum: adurunt autem et docentur bulcalim et modus ipsius iste: et cran in gumis et ponantur in olla munda: et ponantur in furno vna nocte: deinde extrahatur si sunt combuste sicut cinis benefici nōia sūt ponantur iterum in furno panis et dimitte donec fiat alba calcinata et vtere vbi oportet.

Confectio albanzi. **R.** rosarum costi spice añ. 3. ij. floz albeil. 3. j. nucis muscate cassie aromatici gariofi. macis cardamo. añ. 3. ij. 2. 5. zinziberis. 3. ij. mirabolani Iudicem bellerici añ. 3. vj. granorum myrti lib. f. balanstie thuris corticem citri fructus thamarisci añ. 3. ij. bulliant cum bono vino antiquo bullitione vna et ericcentur deinde bulliant cum succo citoniorum ebullitione

alia et ericea in vase terreo vitreato et tere omnia sicut alcohol: et confice cum miva.

¶ Confectio alchansi non est in usu. simplicia que in ipsa in grediuntur declarabo. Aui. in. v. cano. h. 3. duas descriptio nes electuarij alchansi: sed non sunt in usu.

¶ Florum alcheil. i. flor. rotis marini: siue corone mō tis: siue alcheligea vt apud grecos si vero reperies scriptum in confectionibus granorum alchilil intelligitur granata siluestris.

Electuariū cōfortās stomachū. R. granorū mirti tritorū sicut alcohol. 3. xij. rosarū spodij sumach triū pipey sandali balaustie gummi assi añ. 3. j. granorū granatorū assatorū. 3. vj. coriā dri ifusi i aceto et assati. 3. iij. se. acetose se. rosarū añ. 3. ij. fiat oīm cōtritio bona fricentur cum succo agreste vel succo mirti et acetii et siccentur deinde inuoluātur in miva acetosa et sit dos. eius. 3. ij. vel. 3. ij. cum syru po acetosorum citoniorum.

¶ Istud electu. non est in usu: simplicia intrantia iam declarata sunt.

Confectio de assa. R. asse piperis mirrbe foliorum rute siccorum ana. 3. iij. confice cū melle dispumato et est dosis eius a. 3. j. vsqz ad anreum. j. et pro pzie enim ex melle in febre per vnam horam ante periodum et venenosis moribus cum vino calido.

¶ Confectio de assa. i. de assa fetida non est in usu. Aui. in. v. ca. h. 3. vna alia descriptio que eadē est cōstituta Mes.

¶ Assa fm Dia. est gummi silij apud pl. iterdū vocat lacerpitū: ychassay herba et qdā ē fetida alia ē dulcis quā apud Symonē nunq̄ vidi nec audiui aliq̄ vidi: disseid mathueo silu. exponit qd assa dulcis est gummi liquiritie. Rasio in li. diuisionū in ca. de diminutione coituo inquit alit. i. assa dulcis: assa dulcis. secundum veritatem loquendo est gummi demotn.

Confectio anacardina. R. piperis. f. nigri macropiperis. i. pipe. longi: mirabolanoz cbebulorum: emblicorum belericorū indorum et iundebudst añ. 3. ij. costi anacardi zuc cari taberzet. i. succari albi burungi bacharū lauri añ. 3. vj. ciperi. 3. iij. tere anacardos per se. deinde medicinas alias et confice enz butyro vaccino et melle quātitate equali bul litis prius et da post sex menses.

¶ Confectio anacardina est confectione sapientum et illoz qui desiderant scire: acuit em̄ intellectum. Aui. in. v. ca. h. 3. habet duas descriptio nes cōfectionis: anacardinesed non sunt similes huic quā scripsit Mesue Iseri. Vero hz electuariū anacardini qd subnat cogitationem et sensum et est electuariū sapientis: a d: est salomonis et hec descriptio videt eadē isti Mesue ipse Mesue in ca. de egritudinibus neruorum scribit vnam alia descriptio. de qua infra erit sermo.

¶ Iundebudst siue iundebudst sunt testiculi castorei: qdā apothecarioz falso dixerunt qd debet dicere vniū debedust et volunt intelligere per vinum debedust duas res scilicet qd vniū vinū et debedust sit qd am herba: sed falsa est opinio eorū nā vide Aui. impredicta confectione q loco iun debedust habet castorei. similiter hz Joan. Serapio in suo antidotario. Item vide in tercio practi. haly in predicta cōfectione quz hz iundebudst. i. te.

sticuli castorei: et sic moderni doctores volūt qd intelligamus qd iun debedust testiculos castorei: et animal illud fm Serap. vocatur castor et fm Gulielmū placentinum est quoddam animal qd appellat bauera nota qd herba beduster in partibus nostris vt dicit Mat. silu. nō reperitur Mesue in capi. de debilitate visus laudat ipsam vide Symonē Januē in. c. de beduster vbi sic ait v eduster apud abē Me. herba est quā ignoro: sum de beduster sunt testiculi castorei et sic est. Itē circa instans ait. castoreū est testiculus cuiusdā animalis dicti castorei vel beum alij icum quod idem est.

¶ Anacardus fm Nicolaum est fructus cuiusdā arboris que pediculus elephantis vocatur. Circa instans dicit anacardi. dicunt quidā qd sunt pediculi elephantis: sed falso. Ser. inquit anacardi est fructus arboris similis cordi auro: cuius color est rubens parū: et inter ipm est res similis sanguini: et est id quod administratur in eo. Aui. dicit est fructus similis ossi dactili: et medulla eius est similis medulle cuius dulcis: et etiam ipse Aui. in. iij. ca. enumerat anacardos inter venenosas plantas: sed oportet anteq̄ administrantur in medicina vt preparantur: vt infra ostendam in predicta confectione nascuntur in cicilia in montibus ignis. Auer. in. v. coll. ait baladori. anacardi.

¶ Burongi vel abrungi idem sunt: vt dicit Symon. Serapi. de ipso capitulū facit sub nomine abrungi: et dicit qd est granum paruum punctatum nigredine et albedine rotundū sicut granum m. s. i. robiliū nullius odoris defertur. de sent. in sapore ipsius est amaritudo et non est bedereg. siue crismon. i. cruce gorgana: vt quidā apothecarioz dicunt: nam Sera. aliud capitulum facit de crismon: et dicit quod est granū sicut granum nasturti: ergo nō conuenit bederegi cum burongi. gentio super quintū ca. Aui. exponit qd burongi est granū in magnitudine piperis: et hec est modernorum opinio. nō est aut nigella: vt exponit lumen male lucens. Nā rasis in nono almanforis in ca. de lumbicis et vermibus qui nascuntur in ano: et in ventre habet burongi excorticati: et intellige qd nō sunt idem. quidā vtro sapientes dixerūt quod verum burongi est mirtus alba siue mirtas agrestis: et sic sine dubio videtur: quia mirtus alba est cubebe quod est granum in magnitudine piperis: et sic Mattheus siluaticus in. c. de cubebe inquit.

¶ Cubebe. i. darmita vel borongi apud arabicos: et sic nostri doc. volunt quod pro burongi ponimus cubebe: quia in ista materia multum valet: et sic est experientia apud multos quod si accipiatur cubebe: et mastice vt conuenit memorie. Mesue inquit quod ista confectione non debet dari si non transierint menses sex. quidam admirantur de talibus verbis dicentes quod in ipsa nō ingreditur opium: et si opium non ingreditur ergo potest dari in omni etate. sed non valet hoc: nam in ista cōfectione ingreditur in bona quantitate de anacardis q sunt venenosus et oportet administrare ipsos preparatos vt docet Raynaldus de villa noua in primo lib. in cap. de defectu memorie: et de iuuantibus ad memoriam vbi sic ait anacardi autem ante medicinas aliquas primo debent in hunc modum preparari. accipiantur anacardi: et optime terant in mortario: et in aceto fortissimo ponant et ibi stet dieb. septē postea lento igne in predicto aceto coquant quousq̄ tertia pars aceti remaneat: et cola fecē illā que in fundovasis remaserit aceto extra colato et in medicina ponemunt em̄ anacardi ebēt in medicina poni nisi prius hoc mō preparent et si mel anacardini facere volueris pone cū ipso anacardia cū predicto aceto coctis tantumde mellis dispumati et bulliant ambo simul vsqz ad spissitudinē: et habebis mel anacardinum: qd in predicto egritudinib. operatur mirabiliter et sic debent preparari in ista confectione.

Confectio philonij ex inuēctione prima asse sue. R. piperis albi insquiami albi. añ. 3. xx. opij. 3. x. croci. 3. v. spice piretri castorei añ. 3. j. cōfice cū melle dispumato qd sit qdruplus

ponderis omnium et sunt qui ponunt musci.
3. vnius tertiam.

¶ Hec confectio philonij est famosa et maxime de istis duabus descriptionibus quas describit hic Mesue. verum reperitur alie descriptiones que etiam in vsu sunt. v. est philonium persicuz Mesue quod describit in sua practica Aui. et etiam alij describunt sicut ostendam si deus voluerit.

¶ Insquamus grece latine sive Dialis. dicitur canicularis secundum alios dens cabalinus et bengi apud arabes. Mesue habet insquamum albu. et apud omnes auctores est herba nobilior alijs speciebus: sed quia in nostris partibus non reperitur ponimus loco eius illum qui huius semem subrufum: sed illa que habet semem nigrum est sicut dicitur: ut inquit Macer. insquamum greci quam nostris caniculatam dicunt huius herbe virtus est frigida valde tres habet hec species semem profert prius album altera subrufum producit tertia nigrum nobilior reliqua est semem que gerit album pro quo si desit mos est apponere rufum nigrum vero frequens medicorum respuit vsus: et ista est illa herba que in papia a vulgo herba pinnula vocatur: idem sentit auic. ij. cano.

¶ Opium sive Dialis. succus est herbe et lac papaueris quod colligitur: ut ipse ibi docet: opium autem componit ab opo quod est succus et lachryma apud Aui. est succus papaueris nigri et egyptij ipsum seminant: quandoque vero fit opium etiam ex semine lactuce agrestis et est stupescitium debile subtile. Sera. de opio nullum facit capitulum. sed in capitulo de papauere de ipso loquitur et dicit gummi vero papaueris nigri est opium. Aui. et Dialis non ponunt dosim opij: sed quod debet poni sine nocimento. Sera. autem in capitulo allegato quasi in fine inquit de dosi eius. sicut est ab vno danich vsque ad duo et quantitas occidens ex opio est. 3. ij.

¶ Confectio philonij descriptione hamech. R. nigelle castorei piperis ameos bacharum lauri cimini foliorum ruthe calamiti opij insquamini corticis mandragore anis. partes equales in alio opij partes. ij. croci. part. j. confice cum melle dispumato dosis eius est a. 3. ij. vsque ad aureos. ij.

¶ Confectio philonij descriptione hamech non est in vsu secundum istam descriptionem sicut dixi. simplicia que declarata non sunt declarabo.

¶ Nigella sive Sera. ex autoritate Dialis. est quoddam semem nigrum acutum boni odoris: quidam miscet hoc semem cum massa paste et faciunt inde panem. moderni vero apothecarij vtuntur quoddam semine triangulato habente citrinum colorem et odorem iocundum: et de hoc nostri auctores non loquuntur nam omnes scribunt de nigella et non loquuntur nisi de illa nigella que vocatur melachion sive melanthium: vt dicit Dioscoridus. sapientes vero dixerunt quod quoniam reperit in receptis nigella de citrina debet intelligi: et quoniam reperit mala chion sive git intelligit de nigra: non est illud git quod dicitur git: sed est aliud. Auerrois in. v. colligit autem scamum. i. nigella mandragore. s. corticis ipsius. Aui. vocat Jabiol. et dicit est radix mandragore siluestris: et est radix ois mandragore. et magne similis forme hois et propter hoc noia mandragora: est enim nomen imaginis naturalis. s. sicut planta existens in forma hois et sive Petrus de crescentijs herba Aui. sunt male traducta: vt infra ostendam in oleo de pomis Jabiol. Auerrois in. v. coll. appellat lesaha. Joh. Scra. in antidotario in confectioe dicta hestigerij inquit zuseraud. id est radix mandragore.

¶ Egetea vel sazenea. R. castorei: mirre opij piperis: macropiperis: galbani: costii: cinamomi sive men. dauci assari. croci ana. partes equales confice cum melle dispumato et fiat.

¶ Egetea secundum intentionem Mesue est sazenea:

et sic credo: quod Aui. in. v. casu. habet sazeneam magnam et minorem que videtur esse idem. Tibucalis autem in tertia particula azarauh inquit antidotum quod arabice sazenea maior et antiqua nominatur que ab antiquo multum experta fuit et dicitur quod sazenea infinitis confert passionibus et ab i. describit suam permissionem que quasi est eadem apud nos est in vsu maxime ista Mesue.

¶ Galbanum secundum Dialis. est la crinum cuiusdam herbe similis ferule que in nicomedia nascitur et sive cuius optimus est quod est modicissimum et simile armoniaco et hoc est satis notum apud Auerrois in quinto colligit galbanum appellatur halcarina.

¶ Sive i. valeriana vel potentilla vel amantilla secundum Dialis. sive multi appellant nardum agrestem. Circa istas dicit sive. intelligitur radix: et sic est apud nos: nascitur iuxta fossas: multi vulgares nomine vocant: ipsam herbam benedictam.

¶ Deu vt dicto quod similiter ponitur radix intelligitur in medicina: sed lumen tenebrosorum seu male lucens scriptum predictam confectioem et exponit quod meum est semem aneti siluestris cuius falsa est opinio sicut est notum nobiliter apothecariis. plinius autem Deu in Italia non nisi a medio scribitur.

¶ Athanasia magna. R. opij croci mirre castorei insquamini albi costi cordamenti seminis papaueris nigri. spice. i. nardi eupatorij epatis adibet cornu dextrum ex cornibus capre et in alio de cornibus cerui similiter de singulis anis. partes equales et tere que terenda sunt: et alia liquefiant vino: et confice cum melle dispumato et da post sex menses.

¶ Athanasia autem magna dicitur respectu minoris: eo quod pauca simplicia ingrediuntur. tamen Mesue non describit nisi magnam. Aui. vero in. v. casu. huius athanasiam magnam: et minorem que satis videtur concordare cum ista: et dicit quod minor huius illa iuameta que sunt in magna. Nicolaus in suo antidotario huius athanasiam de qua infra: sed ista Mesue est illa qua nos vtuntur. haliabas autem in. x. practice habet athanasiam que cum epate lupi fit.

¶ Corduanci carui agreste quidam de nouo scribens intitulatus lumen apothecariorum super istum passum loco cordamenti posuit carui: cuius falsa est opinio: nam aliud est carui agreste aliud carui domesticum: quod dicitur quod cordamentum est similia quod non est aliud cardamomum: quod non est quibus mirandam est quod illud ea de cardamomo apud Dialis est idem cum capi. de cordamenti apud Sera. sed moderni distinguunt per alia nomina videlicet quod aliud est cardamomum aliud est cordamenti. nam Sera. duo capitula facit in capi. vero de cordamenti dicit quod cordamenti est carui agreste. preterea vide apud eundem in suo antidotario in confectioe tiriacae qui exponit cordamenti. id est carui agreste: et sic dicit Gulielmus placetinus in predicta confectioe. Democritus vero ibidem dicit quod est cheim campestre sive siter creticum. Mattheus vero siluaticus in capi. de cordonem inquit cordilion grece latine vero carui agreste vel siter creticum vel cordamenti et dicit ex autoritate diasco. quod est herba que nascitur in sicilia. eius fructus est fermentosus habens semem rotundum: et duplex sicut est faba viscidum et odoratum. vide ergo quod verum cordamenti est carui agreste: et sive Democritum est cheim campestre: et cheim campestre est leuisticum: et sic est secundum veritatem.

¶ Adib. i. lupus similiter Aui. habet epatis adib. quidam scribunt adip. inde epatis adhib. i. lupi: haliabas loco eius habet epatis lupi: quod idem est. oportet antequam ad ministratur in medicina optime lauetur vino albo odorifero et bene mundetur ab omnibus stupescitiosis deinde cretetur et inuoluatur absinthio: et ad vsum referretur.

¶ Reperitur quedam herba dicta adhib. quam Mesue in capi. de cgritudinibus oculorum laudat: et est cufra:

gl'fm Wat. silua. Joan. adt anglicus in ca. de debilitate visus & cecitate accidentalit' inquit herba adhilis: est herba lupi interficiens eū. 2. est satirion. ipse em fm oēm modū administrationis eius est sublimis in cōfortatio ne visus. fm aliquos est herba cufragie: 2. vtrag: est bona: vcrū ex meo iudicio herba adhil magis pōt dici esse eufragia q̄ satirion: q̄ in illa materia magis valet.

Diaphur. R. piperis albi & longi añ. 3. vj. sulfuris citrini thuris. meu. iusquiami. albi. mirre. storacis. cordumeni ana. 3. vij. ruthe. costi. añ. 3. vj. opij. mandragore añ. 3. ij. croci. 3. ij. 5. cassie. 3. vj. confice cum melle dīspuato & ytere post sex menses.

Hec descriptio dia sulphur apud nos nō est valde in vsu. Aui. in. v. cañ. habet vñā aliā descriptionem que videtur esse eadē. Sulfur. citrinū est satis notū reperitur aliud sulfur q̄ a multis lapis sulfuris dicitur siue sulfur viū suethiron a pron. i. quasi sine igne. inde thapiron. i. sulphur. Papias dicit sulfur dictū. q̄ igne accēditur. ignis em est. nā vis eius in aquis feruētibus sentit. neq̄ alia res facilius accēdit. fulgur quoq̄ sulfuris odorem habet & lux ipsa sulfurea est nascitur autem in insulis colūsi inter siciliam et italiam. 2c. post iterum ait. sulfur dicitur quasi soli pyr. id est terre ignis.

Confectio de storace. R. storacis liquide: opij affari: seminis iusquiami albi. castorei: croci mirre. olibani añ. partes equales melis quantum sufficit.

Hec cōfectio apud nos nō est valde in vsu. Rasis in nono almāsoris in. 2. de fluxu vētris describit vñā descriptionē q̄ est eadē nisi in vna re. vcz q̄ mē sue habeat crocum. Rasis non in reliquis concordat.

Storax liquida fm 3o. Ser. insulo: antidotario. in cōfectione dicta hec est mel storacis calamite. spēs vero storacis tres sunt scz storax calamite. siue lubue & muscata et ista est illa que intelligit qñ absolute ponit vt est storax liquida dicta sigia: 2. ista fm quosdā fit ex fructu q̄ nascit in arbore. lubue exprimit & est storax liqda. 2. est storax rubra dicta apud quosdā cozumb: siue thys iudeorū & fm quosdā oēs spēs ab vna arbore nascunt de qua storace Nicolaus ait. storax est triplex liquida rubra & calamita & oēs sunt gūme. de quadam arbore.

Confectio iere pigre galeni. R. cinamomi. mastice: affari. spice carpobalsami. croci: xilaloes: cassie. añ. partes equales: et qdaz addiderūt florū squinanti partē vñā. 2. quidam addiderūt absinthium & alij xia. aloes autem sit duplum ponderis omnium.

Iera. i. sacra pigra. i. amara. inde iera pigra. id est cōfectio amara sacra f̄z intentionē mē sue ex autorit. galeni. et sic est q̄ galen' cōposuit ipsam & describit ipsam in tractatu. ij. an. 4. in capi. de dolore capitis qui a stomacho fit. Aui. in. v. cañ. hz vñā aliā descriptionē & est similis huic. 2. ibi inquit hec est iera aloes et associat ei cinamomū ppter subtilitatem suā & iuuamentū q̄ facit visceribus & stomacho & mastix similiter vt cōseruet et similiter cassia & crocus p̄pter digestionē & cōfortationē cordis & stomachi & fortasse croc' facit incurere in ea dolore capitis. quare opz vt minorē pond' ei' aut expellat & affari: qm̄ inest ei adiutorij ad solutionē faciendā: & precipitationē humiditatis: q̄ qñq̄ ponunt loco ei' cabede: 2. sunt subtile: & carpobalsam: et xilobalsamus ppter cōfortationē stomachi & resolutionē albe zaharati: & de hōibus sunt quidā qui ponūt in ea florē squinanti: quare prohibet rosarū que timet ex aloē & rosas vt expellant maliciā caliditatis aloes a stomacho & a capite. Mesue in sua descriptione nō hz xilobalsa-

mus. Aui. vero hz & Aui. non xilaloes. i. lignū aloes Mesue vero hz tu vero vides q̄ Mesue vult q̄ ingrediatur xilaloes & nō xilobalsamū. Aui. est contrarius: Salenus cōposito nō hz xilaloes: sed loco ei' hz xilobalsamū vt hz Aui. & si Salenus magis laudat xilobalsamū quā xilaloes debetis ponere. Gentilis sup. v. Aui. cenna. ait. intelligendum est q̄ iera de aloē intelligit: q̄ principalis medicina que ibi ponitur est aloes 2c.

Aloes fm 3idoriū est succus herbe amarissime p̄nace. Mesue in capit. de aloes inquit: q̄ vnum est q̄ fit in succuri regione: aliud in persia. aliud in armenia: aliud in arabia & melius ex cis est succotrini: post illū persicū & illud scdm. est epaticū deinde armenū & veterius est arabicū & istud apud quosdā est cabalinū & dicitur q̄ est sex aliorū. moderni vero cōiter vtūtur epatico p̄ meliori: sed Mesue et alij auctores magis laudant succotrini quā epaticū. species vero aloes fm Mesue sunt tres vel quatuor. & similiter. ponit Aui. sed Dia. et Sera. nō ponūt nisi duas species. sed f̄z multos species aloes sunt tres vcz succotrini dicitur ab illa prouincia sic nominata epaticū. q̄ in colore suo assimilāt epati. et iste due spēs sunt nobiliores alijs. & est aliud q̄ dicitur cabalinū: 2. istud est sex aliorū & est veteri' in medicina. Mesue de forma ipsi' herbe nō describit: sed vide apud Dia. & ibi reperias. & hec herba vocatur zabakra: et de mō faciēdi ipm̄ docet Abu. in tractatu. ij. de p̄paratiōe medicinarū q̄ sūt ex plātis. Ser. laudat illud aloes q̄ est glutinosus nō habēs in se lapideas p̄dididū ad rubōdinē declinās cito frangibile et fortiter amarum quasi in sine ponit modum faciēdi iere pigre sicut habet gale. Mesue inquit q̄ illa medicina in qua p̄icitur aloes confortatior est: si non sit lotus illa efficitur plus solutius et minus confortatius.

Nicolaus florentinus in lib. v. in tractatu quarto in ca. de cōplexiōe stomachi nō pura in gñali cū materia in dī in p̄dicta cōfectiōe. & dicit Salen' aloē lotū efficacius est ad cōfortandū stomachū sed nō lotū efficacius est ad purgandū ipm̄. & dicit. si iera pigra data fuerit ad purgandū stomachum tpe cōgruo est efficacior: oibus alijs: ita tñ q̄ patiens ambulet post potū ei' moderate: & permutat aliqd̄ in mēsa regiminis eius. & dixit. nō d̄z p̄gra distēperari cū melle. cōfortatio & corroboratio quā facit in stomacho cū melle fiet minoris effect'. iera q̄dē hec vocatur iera gal. simplex: & a quibusdam vocat iera de octo rebus: est illa. de qua intelligitur cum absolute ponitur: cuius descriptio reperitur duplex. vna cum aloē loto: alia cum aloē non loto. 1

Nicolaus aut dicit q̄ ista descriptio iere vocat a quibusdā iera de octo reb' in hac nescio quid dicā: nā gale. cōpositor isti' cōfectiōis in. c. noiato inquit sic. pessima autē sit dispositio in prauis humorib' inhibitiō abiectionis in tunica. vētris quorū optimū auxiliū est id q̄ p̄ aloē farmacū: q̄ vocat quidā pigra. alij aut iera q̄ per aloē. et ponūt quidā centū. 3. aloes. vj. vero de vnoquoq̄ aliorū que ibi miscent: q̄ sunt numero sex scz cinamomū: spica: xilobalsamū: mastix. affarus & crocus. vide ergo q̄ Mesue: Aui. Nicola': & alij ponūt in p̄dicta cōfectiōe octos res ad numerū sine aloē. & Gal. nō ponit nisi sex. vt re credo q̄ sit error scriptoris. Scias. q̄ de p̄dictis spēsbus possunt fieri & sunt pillule q̄ dicuntur iera simplici & de iera gal. & etiā fit cōfectio iere gal. que cōficit cū melle in modū electuarū: reperit alia iera q̄ dicitur iera magna & ista reperit in antidotario Nicolai sicut infra ostendā. Secundū intentionē Nicolai aloes d̄z esse lotus in ista descriptiōe: sed in alia nō. 2. mod' ablutionis ei' fit multipl'r. nā quidā lauant ipsum cū aqua endimie. alij cū aqua p̄pualis: sed melius est lauare ipsum: vt docet bulca sim in tractatu secūdo vbi sic ait modus ablutionis aloes seu p̄parationis ad expellendā maliciā et a cuitatē eius et conficiendū ipsum. R. de aloē succotrino mūdo q̄ cito frangit & hz colorem epatis. & cuius odor est bonus ponduslibre vni' tere bene & cribrā. deinde accipe cassie lignee: spice: nardi: affari: squinanti. carpobalsami: xilobalsami cinamomi: ligni aloes croci: mastice: la ce. añ. 3. ij. contunde et. coque vt ipse

De electuarijs

docet in fine ei⁹ capitulū ait. & vtere eo. scz aloes in medicinis laxantibus & spēsibus iere. & alijs medicinis in quib⁹ aloes ingredit^r. itē Sera. in ca. de aloes. quasi in fine ait. & qñ aliq⁹ vult illū sumere misceat ipm cum mastice. aut abluat ipm cū aqua spērū sicut spice mastice assari. sicut dicit bulcalim. dñs. Mesue in descriptione pillularū de aromatibus etiam de modo abluendi aloē ostendit. sed secundū illum administratur in predictis pillulis.

Sed vt melius dictis sic de cōpositione vere simplicis fides adhibeat: describā q̄a Sera pione in suo antidotario dicitur. Et dicit p misceat hec vera fm tres modos. Quidā em cōponunt eā fm q̄ cōposuit eā andromac⁹ ponētes fm oēs cētū aureos ex aloes sex aur. ex vnaqua⁹q; aliarū medicinarū quas proijciunt in eā. Et medicine quidez relique sunt etiā sex. s. cinamomū xilobalsamū: assarum: spica: crocus et mastix. & in lib. de cōseruatione sanitatis Saleni loco xilobalsamū carpo balsamū ponit. Hec est ergo vera pigra quā fecerunt omnes homines rome et andromachus quidē addidit istis sex medicinis medicinam aliam septimam & est ciuir squinanti et proijciebat oleum postq̄ abluēbat ipsum et reliquorū quidā fuerūt qui pijciebāt ipm ablutū et quidā qui nō abluēbāt ipm: et opz vt sciam⁹ nos q̄ aloes qui nō abluē est cōueniētior in solutione vētris qd est qz est pl⁹ solutiū et minus cōfortatiuus stomachi et ablutus est ecōtrariū illi⁹ qd est qz est minoris acuitatis & calefactionis illo ppter illud est ergo minoris mundificationis. et pl⁹ cōfortatiuus & confortat stomachum ppter aloes huiusmodi. & Medicus enim cōfortat ipm in dando eum ei qui habet febrem & nō opz etiā qñ est febris acuta vt def imo qñ est debilis valde qd est qz aloes q̄ quis ablut⁹ sit tñ sic cōtrariū ei q̄ hz malitiā cōplexiōis calide sicce absq; humiditatis malis: & et ego per misceo cū hac medicīa duas medicinas als & multiplico in vna earū quātitatē medicinarū calefaciētū & in altera minore ex eis. multitudo aut quātitatis earū est qñ minui mus ex quātitate aloes donec nos pijcim⁹ super octoginta aureos aloes ex vnaqua⁹q; medicinarū reliquarū sex aureos aloes et minui mus ex quātitate earū qñ multiplicam⁹ quātitatē aloes & addim⁹ super eā. xl. aureos donec nos pijcim⁹ sup. cccx. aureos ex aloes sex aureos ex vnaqua⁹q; reliquarū medicinarū. Et illa q̄ per misceat fm cētum aureos aloes est equata inter illā in q̄ cadūt. lxxx. & inter illā in qua cadūt cētū & viginti. & opz vt scias

etiā q̄ illa in qua cadūt ex aloes. c. & xx. aurei vehementi⁹ soluit vētrē q̄ illa i cui⁹ p mixtiōe cadūt. lxxx. aurei. & illa i cui⁹ p mixtiōe cadūt centū aurei est media iter vtraq; vide si vis p ampli⁹ ad lōgū in eodē Serapiōe loco iā allegato. Vera hermetis ē iera luf. B. aloes. ̄. j. trocisco. alandal. aur. viij. sine. ̄. j. s. tur⁹ bith. agarici luf. vtriusq; sicce ieros serapim mira citrinorū. chebulorū idoz añ. 3. j. s. zin⁹ ziberis. cinamomi. mastice. bdellij. ellebori nigri. euforbij. assari. cassi. lignee. salis indit. castorei. croci. apij. kesim. seminis mezered. stica. ana. ̄. j. s. quille affate. 3. ij. fiat oim cōstritio bona gummi autē ponantur in vino odorifero. et inuoluatur pulnis in succo cucumeris asinini quantitate qua bene innoluntur et exiccetur. et iterū denuo inuoluatur in predicto succo. et pauco oleo nucū et iterū sicce et cōficiatur totū cū melle dissipinato quantitate qua fiat totū sicut pasta & detur post sex menses. Vera hermetis fm intētiōne z Mesue est Vera luf. hermetis autem dicitur a compositore. Qui. in quinto ca. habet duas descriptiones cōfectionis que nominatur cōfectio hermetis: sed non concordant cum illa z Mesue: illa vero mesue est illa qua vtimur.

¶ Troc. Alandahal. id est trocisci de cologuintida nam arabes vocāt handal cologuintida. descriptio ipsi⁹ reperitur apud Mesue in distinctione de trociscis. et ibi ait. Trociscorū alāndahal. qui ponunt in terra hermetis. & in alia cōfectionib⁹ loco cologuintid⁹ vtr⁹ ista erit sermo. ¶ Turbith fm Mesue est radix herbe: cuius folia sunt sicut folia ferule. minora tamē: et est ex habēbus lac. et ex eo siluestre & domesticum. et ex eo etiā est magnū & p⁹ uū et adhuc ex eo aliud albū aliud citrinū: aliud nigrū sed meli⁹ est illud qd sit albū & vacuū arundinosum et gumosum. et sit cōter⁹ cit⁹ cineritius & planus et sit recens & facile frangibile citrinum est malum.

¶ Agaricus fm diascori. est radix silis silis id est radice antide siue arboris asse fetide: sed nō est sic dura. agarici gñā sunt duo mascul⁹ & femina. mascul⁹ rotū est & in se collect⁹ & maior. femina vero pectin⁹ silis est: quo capilli discernunt⁹ ac. & ille q̄ est alb⁹ & leuis. & velocius frāgibilis & pososus & rarus valde: vtraq; parte dulcis in primo gustu eius deinde succedat ei amaritudo ista est femina vt dicit mesue. &c.

¶ Luf. vtriusq; .j. luf. maioris & minoris. mesue de luf. capitulū facit et dicit q̄ est serpentaria. et est q̄ planta sz collum draconis. et ex ea alia est plana habens folia. alia crispā. electio melior pars totius plante est radix: et melior radix est grossa completa et orta in locis liberis: et melius tempus collectionis ipsius est ver et principiu⁹ estatis. Masco. facit vnum capitulum de arron. id est de dragonte minori vel pea vituli vel barba sarō. aliud capitulum facit de dragonte. et ista est serpentaria maior siue colubina: siue viperina siue bisfaria: & he ambe sunt note: et in hortis reperiuntur. Petrus de cretentis in ca. de serpentaria ait radix eius per frusta minuta diuiditur et siccat⁹ et puluerizatur. & per pannū cribellatur et cōseruatur.

¶ Treos. Fiu. Qui. est radix lili celestis: q̄ satis est nota.

¶ Serapini fm Mes. est gummi alafce hãdeg. et est arbor silis oleandro mōtano. et melius est cuius intra subuibeli et subalbidum est: et quod habet odorẽ porrosum et quod est facile resolubile in aqua. et quod clarum.

¶ Euforbiũ fm Aui. est gummi calidũ. cuius virtus alterat post tres aut quatuor annos circa instans in. e. de euforbio aut. eligẽdũ quod est grossum et clarũ et purũ et lucidũ in substantia in colore citrinũ: et per. x. añ. seruat.

¶ Salindus fm Aui. in. ij. canoh. est sal niger nigredine napticitatis que sit in ipso: sed ppter substantia ipsi: et marinus qdã cũ aque obuiat illico liquefit et nõ est ita terrenus. Mesue in ca. de spẽb. salis. dicit salis indi ali? subniger ali? subrius et obscurus est. Serapi. in ca. de baurach. de ipso loquit. Mathe? siluaticus dicit. sal indus est in colore salis et dulcedine mellis vt Aui. in q̄to can. fen. j. de asperitate lingue et est zucarũ qd inuenit coagulatu super cannam melius in india sicut sal loco eius ponit zucarũ candidũ. Aui. aut in quarto can. in ca. allegato: ex autoritate. Mathe? siluatici nõ ita dicit.

imo aut aut salẽ qui asportat de india et sunt in colore salis et dulcedine mellis. p ista verba nos possum? intelli gere: sal sit zucarũ candidum vt vult Matheus siluaticus. verũ multum modernor sunt qui loco salis indi ponunt zucarũ candidũ etia sunt qui ponunt sal panis qd est spẽs eius et dixerũt sapientes qd est meli? ponere sal rubẽ seu sal panis quã zucarũ candidũ vel candum.

¶ Mesereon. s. semẽ ipsi? qd appellat cocognidũ. M. in ca. de camelea id est mezerẽ dicit camelea aut cocognidion nõ est semen laureole vt dicit circa instans in ca. de laureola. Sera. de laureola loquitur in ca. de lauro. Alexãder in cap. de hydtopili inquit camelea vnde cocognidion colligit: et lacticiuũ folia oliue habet et sic est et propter id apud multos herbaricos vocatur herba oliuella. ppter similitudinẽ foliorum ipsius.

¶ Scicados fm Mes. laudant stichados arabicũ et melior pars plante eius est flos post hunc folia.

¶ Squilla fm Aui. est cepe muris: qd interficit mures. Mesue in cap. de squilla docet modũ preparationis eius in assatione. et est vt accipiantur lamina ipsius et sepatim inuoluant in pasta et sepebant in cinere calido donec coquatũr sufficĩet postea extrahatur ex pasta et administrantur vbi oportet.

¶ Mod? ali? assationis ipsi? ponat in vase lutco vitrea to stricti orificij et sigilleĩ ligati de forticũ pgameno et de mittat dieb? x. et pprie dieb? maioris estus et moueatur vase et muret vicissim oĩ hora. ita qd equalĩ in singlis partibus calefiat. deinde extrahat squilla et administrat vbi op? abuchasis aut in lib. ij. de pparatione medicinarũ in q̄tmodus: pparatũ squilla in oĩb? modis pparatũ est ei? et est cepe muris: et primo de mō assandi squilla: vide ibi qd ei? modus est vt faciunt moderni.

¶ Scamonea fm Mesue est solutiũ magnũ et dicit de moentis: qd est solutiũ anthomassice. et qd est gen? solutiũ et gñale est sup oia solutiũ. planta ho ipsi? vt dicit Mesue est specis volubilis et dicit qd notatur hũs laticimorũ laudatur anthiochena et armena.

¶ Cucumer asininus est fructus sicut cucumeris parũ. et melior pars plãte eius est fructus ipsius et pprie ei? cõpleti succus et post ipm radix. et melior fructus ei? est cõplectus citrinus. iam expoliatus a viriditate et qui est vere amaritudinis: et melius. tẽpus operationis succi ei? est finis estatio et collectionis radiceis ei? est finis veris et modus opationis succi ei?: vt docet ibi Mes. iste est. R. ex succo eorũ quantitatẽ quã volueris et pprie qñ citrinefcũ et sunt maturitatis complete. et fiat extractio succi cũ facilitate nõ cũ cõpressionẽ et expressionẽ laboriosa et exsiccatur vt exsiccatur scamonea et aloes.

Confectio iere archigenis. R. pulpe colõ quintide. ʒ. ij. prassij sticade ellebori nigrĩ camedreos scamonee leucopiperis macro piperis omniũ añ. ʒ. ij. cepe muris assati euforbi j aloes croci gentiane petrosilini armo

niaci serapini mirre spice squinantĩ calamẽti montani aristologie rotunde omniũ añ. ʒ. ij. mellis quantum sufficit et sit dof. aure. ij. cum decoctione epithimi et passul arum mundatarum.

Confectio hie archigenis descriptione vniuersali non est in vsu. Auic. v. cano. inquit descriptio vniuersalis hie archigenis si legis ambas descriptiones sunt idem. Archigenes autem est compositor istius confectionis de quo papias ait. archigenes est princeps medicorũ. Simplicia vero q̄ in ipa ingrediuntur declarabo si declarata nõ sunt.

¶ Prassium. i. marubium albu sed prassion est porrum. Dia. de ipso duo facit capi. vñ quod incipit marubiu qd greci prassiu vocat ppter amaritudinẽ. Aliud ca. facit de prassio: qd idẽ est: hoc est satis notũ. Papias ait. Ptolopes herba est que a grecis prassio vocatur a latinis vero marubium dicitur.

¶ Camedreos fm Aui. est quercus terre que h3 folia: pua similia folijs quere. Siliolm? placint? dicit quercus terre vel quercula minor: est camedreos hec a lombardis vulgo calamendrina vocatur.

¶ Armonia cũ siue amoniack fm Sera. ex auctoritate Dia. est gummi plãte similes plante galbani in figura sua nascitur in terra dicta a rege minoris. et est in partibus codi et dicit herba eius grece asios. huius radix vulneratur et egrediuntur lachryme que colligunt et seruantur.

¶ Opponax secundũ Masco. succus est herbe que pax vocatur. Secundum mesue est gummi plante cuiusdam similitis ferule. Apud auerro. in quinto col. appellatur in hauser.

¶ Polũ. s. polij montani. circa instans dicit. polij montani diuersa sunt genera. vnde quãdo simpliciter ponitur montanum debet poni cum flores producti debent colligi et per annũ seruat. Apud Aui. in secundo canonis polũ est specis sccha. i. sandonici. in qua est caliditas et acuitas paucã. Auerrois in. v. col. dicit sedes. i. polium. s. polium montanum.

Hiera archigenis descriptio pauli. R. prassij agarici camedreos pulpe colloquintide sticade. oĩ añ. au. quatuor opponaci serapini petrosilini. aristologie rotunde piperis albi oĩ añ. aur. v. cinamomi spice polij croci añ. aur. quatuor. Tere ex medicis q̄ sic ce sunt et gummi cõquassa et infunde in melle et pñis. et sit dofis aur. q̄tuor cũ salis triti pondere. ʒ. j. cũ aq mellis. Hiera archigenis descriptione pauli nõ est in vsu. Auic. in quinto canone habet vnam descriptionẽ: que est eadẽ cũ illa mesue. Hiera diacoloquintidos inuentione ruffi. R. sticados agarici camedreos. añ. ʒ. x. coluquintide bone et electe. ʒ. xx. et i alio loco coluquintide trociscozũ alãdabal. ʒ. xxv. serapini opponacis añ. ʒ. v. cinamomi croci spice mirre polij añ. ʒ. iij. mirrã i vino infunde medicinas tere et cõfice cũ melle dispensato. Hiera diacoloquintidos inuentione rasis non est in vsu. Mesue dicit

quod est ex inuentione rasis: s; ego nūq̄ vidi apud rasim sed in antidotario vniuersali est scripta vna descriptio.

¶ Coloquintida s; Mesue est quā perse cucurbitam deserti vocant etiā sel terre appellatur: eo qđ in toto am bitu ortus eius interficit herbas. et est sicuyvenen u; eis. Mesue inquit. coloquintide loco coloquintide bone po ne trociscos alanda hal. Et sic est qđ in omnibus locis vbi ingreditur coloquintida poni debet trocisci alāda hal. Et si quera; si coloquintida debet poni in medicinis grosso modo cōtrita aut subtiliter puluerizata. vide Mesue in suo cap. vbi inquit ex autoritate filij sezar. nō oportet eñ vt multū cōteratur. vltima eñ puluerizatio cōtriat vias et venas et dixit filij Serapio. oportet vt perueniatur ad vltimū puluerizatiōis eius aliter eñ vlcerat viscera. Vide Serap. in cap. de coloquintida: quasi in si. qui dicit: opz. qđe q̄ coloquintida teratur multum ne adherat intestinis vlcera do et c. Mesue iterum inquit et mihi videtur qđ in vltimo puluerizata cōfrangitur virtus a permutatione adiutorū eius et pertrāsit loca viscerū absq; impressione nocu mentorū in ipsis. et for sitan in ea in qua nō exquilita sit illi pars sensata grol sa ex ea adherens in vīs et in volutiōibus apostema tio. vlcerat loca. Trita vero vltima contritione nō ope ratur illud.

¶ Rhodus tñ rectificationis eius s; Mesue est vt incidatur minutissime cū incisorio et inuoluatur subtili inuolutione cum glutino dragagati aut bdellij et ericee et zteraf post illud vltima cōtritione et fiat trocisci cū pau co mastice resoluto in oleo rosato vel cū lau dano: vel cū aqua mellis. hec em̄ ars eā facit sine molestia. Et scias qđ de decoctione rem cōpletā. Et hoc mō corrigendo colloquinti dam rectificatur quatuor nocumēta que vt plurimū reperiunt in ea corrigibilia q̄ sunt: qz nocet stomacho cordi et hepati: et est cōtur batina subuersina: viscerū faciens operatio nes difficiles et aperit officia venarū aptio ne sanguinē fluere faciente: et opaf illud vebe mētius quā aloē et velocius. Hierā ex in uentione nostra. R. aloes boni. 3. xv. epithi mi: costi añ. 3. v. eufozbiij: croci: spice: came dreos. añ. 3. vj. agarici. 3. ij. gariosi. 3. ij. cabi ni aromatici: masticis: cassie añ. 3. vj. xilo balsami et in alio xilaloes. 3. iiij. pi peris al bi et nigri: gētiane amonij. añ. 3. j. scamonee cocte in pomo. 3. ij. mellis quantū sufficit do sis est ei⁹ est añ. j. Hierā ex inuētiōe nra nō est in vsu. Hierā q̄stātini descriptio Hierani. R. alciracost boni et recētis. 3. qua tuor thamarindoz chey rō. 3. vj. medulle cas sie. 3. iiij. zuecari violati. 3. xvj. succi endiuie: succi apij: succi malloz dulciū et acetosoz: et muzoz. succi acetositatis citri. añ. 3. ij. dis soluant alfiracost et thamarindi et cassia fist. i liquorib; tā dictis pri⁹ tñ depuratis. deinde cola et munda ascosis. deinde accipe radices

endiuie apij añ. 3. ij. foliorū lupulli capillis ve. añ. 3. ij. prunoz siccoz nūero cētū viola. 3. j. z. 5. rosaz. 3. j. spice. 3. ij. decoquant hec oīa in trib; libris aq̄ fontis vsq; ad lib. vnā et. 5. et pūce i ea zuecari tar barzet libras tres aceti boni lib. vnā: et coq̄ ebullitide vna. de in de pūce sup illud collaturā prioz et coq̄ duz mellis habeat spissitudinē. vltimo vō pūce in medicamēte sandaloz citrinoz rosaz spo dij charabe berberis feminis portulace se. acetose se. cōiū. s. melonis cucumeris cucur bite citruli añ. 3. ij. ligni aloes. 3. iiij. cubebe. 3. v. camphore. 3. j. Repone in vase vitri: est enim medicamen nobile. dosis eius est ab. 3. j. vsq; ad. 3. ij. cum aqua frigida et hoc in esta te est usuali.

¶ Hierā cōstantini a Cōstātino cōpositore dicta non est in vsu: simplicia hō que sunt declarāda declarabo. ¶ Alfiracost als zira cost est species māne: vt ait Auic. in ij. cañ. ca. de manna. s; ipse Auic. ait manna est oīs ros ca dēs super lapidē aut arborē et fit dulcis et coagu latur sicut mel et ericatur sicut gūma. quēdamodū te reniabin. et alfiracost. et mel a sportatum de terra cūsura siluestri. nos loco eius ponimus manna vsuale.

¶ Tamarindi s; Mes. sunt da ctili acetosi et sunt ex fru ctibus palmarū siluestriū in india p̄li quoz sunt. ex me dicinis nobilioribus in quibus nō est excessus.

¶ Cheiron asit est qđā puincia vbi tamarindi et dactili abūdant. Watt. silua. in lra heiro ait heiron vel cheiron est regio in qua anthonomasice dactili abūdant. Sera. in ca. de dactilis dicit ex autoritate asbonifa. chairon est spēs dactiloz. Ego aut puto qđ est differētia in lris. s; heiron est regio et chayrō scriptū per. s. est qđā spēs da ctiloz: vt dicit Sera. Mesue laudat nigros nō vere nigredinis cū luciditate et q̄ sunt teneri et mixti cū villis q̄ sunt sicut radices et sint recētes et pingues absq; desicca tione. et sint cū dulcedine acetositas pauce: veri puri et nō permixti et sunt ex adulteratoribus q̄ eos falsificant cū carne prunoz sed deo occultat falla cū nigredo sine lu ciditate in ipsis qz sunt humosiores et qz i eis est odor et sapor prunoz. Auic. in iij. cañ. in sen. p̄ma. in. c. regimi nis sitis eoz sup̄sue dicit almosophat et sūt tamarindi.

¶ Cassia fistula. s. medulla vel pinguedo ipsius est fatia nota. verū reperit aliqñ castia fistula q̄ pōt capi. p. cassia lignea. Circa instās de vtraq; capitulū fa cit z uecarū vio larū siue cōditū violatū est cōdū qđ fit ex tribus parti bus zuecari et vna parte violarū de quo infra in tracta tu de conditiōe ostendam si deus voluerit.

¶ Endiuia nomē latinū est: post grecum intuba arabes etiā post grecū hūbere s; circa instās endiuia est sca riola. Petrus de cresētis dicit endiuia que alto noie de scariola vel lactuca agrestis: vcrū moderni distinguunt p̄ alia noia. nā aliud est endiuia: aliud est scariola: aliud cicorea: aliud est taraxacō. q̄uis vna p̄ alia pōt poni: vt infra apparebit in sirupo de cicorea s; p̄ dico. florētis. et ibi si de⁹ voluerit ostendā spēs endiuie vel scariolē q̄ sunt ad numerū septē. Endiuia. vero satis est nota.

¶ Mallū s; m̄do in ca. de p̄p̄is noibus arborū inq̄t mallū a grecis dictū qz sit fructus ei⁹ pomoz oīm rotū dissimul. vnde et hec sunt vera mallā: que vehemētē ro tūda sunt. Mes. dicit succi maloz. s. pomozū granatoz: vt dicit quidā s; piētes acetosoz. s. in sapore et m̄ corū. id est saporis cōpositi ex dulcedine et acetoso.

¶ Lupulus s; Mes. est species volubilis et est habens folia silia folijs citruli cui⁹ flos est sicut sunt ampel ad herētes simul. Petrus de cresētis ait hūlis. i. loluertigo. et sic est qđ nos vulgo vocamus loluertigo.

¶ Capill⁹ veneris fm Serap. est beſeguaſen ſine coriā
drū putei ſive capillus algol & capill⁹ procinus. Autē
in .ij. cano. de beſeguaſtē & ſi nace eſt capillus porcin⁹
& arabice eſt capill⁹ algul. Meſue dicit. capillus vene-
ris dicitur apud quosdam capillus fontium & dicitur
capillus hominis nemoralis. & ab alijs dicitur corian-
drū putei &c. hec herba eſt ſatis no. Auerois in .v. coll.
dicit cuſta rabber ideſt capillus veneris.

Triphera perſica. ꝛ. ſucci ſolatri. ſucci en-
diuie. ſc.ꝝ vſualis apij. & ſucci lupulli depura-
toꝝ. añ libram. j. et ꝑijcian⁹ ſup eos violarū
ſiccarū aut viridiaz. 3. ij. folliculoꝝ ſene. 3. ij.
agarici. 3. j. prunozū damascenozū pinguiū
numero. l. cuſcute. 3. j. mira. citrinozū: chebu-
loꝝ in doꝝum fricatorū in oleo violarū aut
amigdalārū dulciū ana. 3. ij. ſpice aromati-
ce. 3. ij. bulliāt ſup prunas cū facilitate vſq;
dū remaneāt libꝛe. ij. & ꝑijcian⁹ ſup illa epi-
thimi boni mūdi. 3. xl. et bulliāt ebullitione
vna & deponant ab igne: & colent & diſſolnā
tur in vna parte iſtius colature tamarindozū
bonozū recētū. 3. ij. māne. 3. j. pulpe caſſie.
3. ij. ſuccarū violati. 3. xij. colētur & mūden-
tur a granis & ſcoſis. & in illa pte aque ꝑijciā
tur ſuccarū tabarzet. i. albi. lib. ij. aceti vini
lib. j. coquātur cū facilitate. deinde ꝑijcian⁹
ſuper illud qđ diſſolutū eſt in ſuccis: & aggre-
gētur ſimul in vnum & coquātur vſq; ad mel-
lis ſpiſſitudinē: vltimo vero puluerizent ſu-
p illud raud. boni. i. reubarbari electi. 3. ij.
mira. citrinozū. 3. j. chelulorum malozū añ.
3. j. bellericorū: emblicorum añ. 3. ij. grano-
rū ſummittere troc. diarodō: macis maſticiſ:
cubebē. ſpodij: ſandalī citrini añ. 3. ij. 5. qua-
tuoz granatorū añ. 3. ij. 5. aniſi. 3. ij. ſpice. 3.
ij. inuoluātur in oleo violato. & repone in va-
ſe vitreo & da cum aqua frigida aut ſucco en-
diuie aut ſucco ſolatri.

¶ Triphera dicitur delicata. et perſica dicitur: quia apud
perſas inuenta fuit: vel dicitur perſica quia in illis partibus vſi-
tur ipſa ſicut ſit in nſis partibus. Nicola⁹ ſorētinus in li.
v. in. c. de debilitate ſcōi in qđ ſic & medicamen perſarū et
pro. i. triphera ꝑſica. c. i. deſcriptionez ipſe Nicolaus de
ſcribit: ſz nō cōcordat cū iſta Meſue in ſimplicib⁹ nec in
reliq; ipſe Nicola⁹ hz mirabolanoꝝ in doꝝo aſſozū cum
butiro vacino: maſturh &c. ſed iſta domini Meſue eſt
nobilitio: illa.

¶ Solatrū. ſ. ſuce⁹ ipſi⁹ herbe. Dia. de ipſo quatuor cap.
fa cit. ſub noie ſtrignū. & dicit qđ ſma eſt hortulana. et hec
apđ nos dicitur herba morella vulgo. Alia ſpēs eſt alchekin
gi dicitur cacabū ſive ſiacho a vulgo. Alia dicitur cabalaris
vel a latinis lunaria & iſta eſt faba inuerſa. et eſt altera
dicta manicon aut perſon &c. macer dicitur herba quaz
greciſtrignū dicitur latini Maureolā dicitur vis eius frī-
gida valde ſecūdum Serap. ſolatrū. eſt vna vulpis. alij
vnam caninam vacant.

¶ Apij. ſ. ſuce⁹ ipſi⁹ ſid. in. c. de olerib⁹ ait apij dicitur qđ
ex eo apco. i. caput antiquozū triſphaliū colonabatur.
Hercules aut hanc herba primus capiti circumtulit &c.
Auerois in .v. col. dicit alcharphas. i. apium.

¶ Viola. ſ. vſualis. Sera. c. de violis dicit qđ flos ei⁹ a ꝑ-

rietate qđ eſt i eo qđ bibit cū aq; cōfert ſquinarie & epi-
lēſie: qđ accidit pueris: & eſt illa quaz vulgares nonnant
matrem puerorum.

¶ Follicul⁹ ſene. Meſue de ipſo loquit in caplo de ſene
dicens. ſene eſt follicul⁹ plāre. quā ꝑſea halzemer & ei⁹ hoz-
tus eſt fm ſemita ozobi: & inuenit ex eo domesticus & ſil-
ueſtris. Electio melior pars plāre eius eſt folliculus. de
inde folia. ſed tñ in eis eſt virtus debilis valde & melior
follicul⁹ eſt cui⁹ color tēdit ad viriditatē & ſubnigredinē
&c. Miros qđ Auicē. eo vti in multis caſib⁹ & nūq; de ip-
ſo ſcripſit ſcō canonis. Scōm inſtās folia ſola cōperūt
in medicina: & ponūtur in medicinis abiectis ſtipitibus
per decem annos ſeruatur.

¶ Pruna damascena apđ oēs autores ſunt magis lau-
data ꝑ alia pruna. Circa inſtās i ca. d. prunis inqđ. pru-
na alia nigra alia rubea qđ nigra ſūt. & aliquātulū dura
magna vocāt: & ꝑcipue damascena. cū matura ſunt col-
ligunt & ponunt in ſole per decē dies aſpergunt. aceto
& ita ſeruantur in aliquo vaſculo per annum.

¶ Cuſcute. i. podagra lini: eo qđ timz necat. Sera. c. de
cuſcute. dicit qđ in latino eſt tima: & eſt herba inuoluēs
eas: ſicut ſila: ſz in ſummitatib⁹ hz fructū ſubtilē & ipſa
creſcit in arboribus et in vineis. per. de creſcentiſ dicit
cuſcute. i. podagra lini vel gringus et ſic eſt qđ cuſcute
vulgo dicitur gringus.

¶ Epithimū fm circa inſtās eſt herba ꝑcipue in locis
calidis creſcēs. herba aut iſta cōuertit circa thimū: ſcilz
quādā herba: & qđ flos eius eſt epithimū qđ ſup thimū cre-
ſcēs flos aut in medicinis ponit: & nō herba iqn. ꝑducit
flores colligitur. Dia. aut dicit epithimū flos eſt thimi
ſilis timbie. i. ſaturegie. Meſ. ait laudat illud qđ eſt ſub
ruſſuz creſcēſea cuti odor. forma ꝑo ipſi⁹ eſt ſilis cuſcute.

¶ Stana ſumit terre ſunt ſemina ipſi⁹ ſumit terre: ſcōm
Meſue eſt ex medicinis benedictis: & eſt ex eo alius cui-
us flos eſt ſubalbidus cinericius & alij cuius color eſt
pallens viola ceus. Electio melior eſt cui⁹ herba viridis
tenera & cui⁹ folia ſunt plana & tenera: & cuius flos eſt
violace⁹. Criſpus ꝑo nō eſt bon⁹. & melius tēpus colle-
ctionis herbe eius et operationis ſucci eius eſt ꝑinci-
pium veris & ſemina eius eſt finis ipſius veris.

¶ Quatuor granatoꝝ aliquando reperit quatuor gra-
noꝝ et ſunt quatuor ſemina cōmunia matoria frigida
& ſunt ꝑcipue melonis cucumeris citruli et cucurbite.

¶ Citrus autem eſt quedā ſpecies cucumeris ſed eſt
lōgto: ſatis noſtro. eius ſemen nigrum. ſ. cortex ipſius:
ſed ſemina munda ſunt alba.

Confectio electuarij albariſ & eſt electuarium
boni ſaporis. ꝛ. mirabolanoꝝ citrinorū &
chebnloꝝ in doꝝum añ. partes equales tere
& cribella: accipe olei amigdalārū dul. quan-
tū ſufficit & infunde ſup ipſos & frica manib⁹
et hoc facias trib⁹ dieb⁹ in ſole & dū iugiter
oleū exſiccat ſemp infunde oleū: deinde quā-
titatē ſuccarū albi ſufficientē in decuplo ipſi⁹
aq; fontis diſſolue cū aqua ꝑ tres dies mixtu-
rā ꝑdictā cōtinue tridno tere ſemp in ea pa-
rū de oleo infundēdo: & hoc facias vſq; dum
mirabolanoꝝ amaritudo ceſſet: deinde fac
in vmbra ſiccarū. deinde accipe de hoc toto
3. xv. turbitū bōi. 3. vj. aniſi maſticiſ. añ. 3. ij.
ſpice. 3. j. 5. vſo. ſicce. 3. vj. ſe. apij. 3. j. 5. na-
both ſuccarū albi. añ. 3. x. ꝑſice cū melle diſpu-
mato & ſit doſis eius. 3. ij. cum aqua calida.

¶ Confectio electuarij alharif. & eſt electuarium boni ſapo-
ris nō eſt vſu. Simplicita ꝑo qđ ſūt declarāda declarabūt.
¶ Nabeth fm modernos eſt ſuccarū cādidū. Mat. ſil-
us in ſa nabeth dicit eſt cādi. ꝑterea vide apđ. Lea-

De electuarijs

nardum de preda palca in ca. eradicationis vestigijs
qui inquit. anabethi zuccarū candidū. & sic hodie intelli-
gimus per nabet zuccarū candidū: qđ satis est notum.
Confectio alia electuarij albarif boni saporis. accipe mirabolanoꝝ chebulozū & nigrozū añ. ptes duas emblicozū añ. ptē. j. r. s. cin-
trinoꝝ ptes duas terez cribela & iuxta modū
superius doctrine in eoꝝ rectificatiōe opus
est obseruandum. deinde accipe ex hoc toto.
s. xiiij. turbitū albi & mundi. s. vj. zinziberis
beyl mastice cinamomi boni ligni aloes
gariofilozū pipēris cubebe galange macis
se. apij. ana. s. j. r. s. spice. s. vni⁹ partes. ij. pi-
nearū mūdatarū zuccari tabarzet & nabeth.
añ. s. xij. cōfice cum melle dispumato & sit do-
sis eius. s. iij. cum aqua calida.

Hoc scđm electuariū albarif sicut nō est in vsu. que sūt
deklaranda iam sunt declarata in primo.

Confectio electuarij indi maioris. B. cina-
momi gariofilozū rosarum. s. rubearū cassie
macis ciperi. ana. s. iij. sandalozū citrinoy.
s. ij. s. ligni aloes nucis muscate ana. s. ij. tur-
bitū boni albi & gūmosi et arūdinci. s. l. zuc-
cari & penidioꝝ. ana. s. r. galāge beyl. carda-
momi assari mastice. añ. s. j. scamonee bo-
ne & cocte in pomo. s. xij. oia cū oleo amigda-
lino fricentur. deinde recipe succi citonioꝝ
& granatoꝝ succi apij & feniculi ana. li. v. de
pone succos cū melle dispumato ad spissi-
tudine cōuenientē & cōfice cū speciebus et fiat.

Et istud electuariū indi maioris apud nos est in vsu: &
maxime ita descriptio: verū est qđ Mes. h. maiorē & mi-
norē: & dicit minor est aliqui in intētionē maioris. tñ qñ me-
dicus ordinat electuariūz indū de maiore intelligit. ille
vero qui de nouo scripsit intulatur lumē apothecarioꝝ
rū seu lumē fuscum dicit qđ qñ simplr scriptū reperitur ele-
ctuariū indū: de minori est intelligēdū qđ nō credit. sicut
est notum apud medicos & apothecarios peritos.

Penidij. s. lentis cōfectio. Serap. ca. de zucca. inqt pe-
nidij sunt calidi & humidij in primo gradu maxime al-
bi. et sunt grossiores zuccaro. Liber qđ dicit albuchaſis
in trac. ij. docet modū faciendi penidios. nā inqt penidij
sunt ex melle & ex puluere zuccari bono albo & mundo
& postea sequit mod⁹ ipsius qđ satis est notus aromata-
rjō. Etia circa istā docet modum ipsi⁹ cōpletū: sicut
hūt apđ nos. Idē docet Joā. anglic⁹ in li. v. qñ in sine di-
cēs. Nicola⁹ ponit diapenidion de quo infra heil. i. car-
damomū matius sicut dictū est verū illud lumē male lu-
et sup istū passū. dicit heil. i. cardamomū mai⁹ & post se-
quit diecs. cardamomū. s. min⁹. i. melegeta qđ falsū est.
nā ipse in cōfectiōe de cinamomo. dicit heil. i. cardamo-
mū min⁹. & in ista dicit qđ est matius. qđ sibi ipsi p̄radicit.

Scamonea bona & cocta in pomo. s. in citonio & tunc
appellat diagrediū sine scamonea p̄parata. Jo. anglic⁹
in. c. de fluxu vētris ait. post assumptionē pillularū a cu-
tarum cuz diagredio vel esula vel coloquintida. tamen
diagredium est magis familiare. & ideo dicitur in versu-
bus. Si vis sublidium per fluxum ventris habere. Sum-
me diagredium nec oportet plus adhibere. et capiatur
in citonio vel in pomo cocto. et sic arguitur coloquintida
nō debet multum conteri. Dia. in capi. de scamonea
ait. eligenda est scamonea: que cum lingua tacta est ab
ipsa alba efficitur. multi vero succum titimali cōmiscēt

ei: sed intelligitur qđ linguam exaspat & exardescit. nasci-
tur autem in india & in liria diagrediū s. graue & spissū
scilicet diagrediū quod ipi adulterāt permiscēt nima-
lum & polines herbi. liber qui dicit albuchaſis docet mo-
dum extrahēdi lac scamonee. & coquēdi & preparādi ei⁹
malitiā auferēdi. quidam apothecarioꝝum preparāt ip-
sam cū vino citonioꝝum posito in vesica porci circūuo-
luta & sepeliūt cum pasta. & ponūt in furno sātum qđ sit
cocta pasta. postea extrahūt & sic vsūtur ea. sed ego dico
qđ melius est coquere in citonio: vt est notum apud nobi-
les apothecarios.

Scanatu malum fm Jido. in ca. de proprijs noib⁹ or-
borū inquit malū granatum dicitur eo qđ inter corticis
rotunditatē granorū cōtineat multitudinē. arbor aut mali
granati est gñis feminini. pomū vero neutri gñis. vñ ma-
lus mala creat: sed gestat carbasa malu.

Electuariū indū min⁹ habēs intētionem
maioris. B. turbitū. s. vj. succari tantundē:
macis: pipēris s. nigri zinziberis. gariofilo-
rū: cinamomi: beil. nucis muscate. añ. s. vj.
scamonee. s. xij. cōfice cum melle dispumato.

Et istud electuariū dicitur minus: qđ pauciora simplicia in-
grediunt. qđ in maiori fm intētionē Mes. minorē habēs
intentionē maioris. tñ regula est a nobilibus apotheca-
rijs qđ maius est magis in vsu qđ minus. Et qñ simplici-
ter medicus ordinat electuariū indū de maiori debem⁹
intelligere: & sic de electuario hamechiet sic de singulis
simplicia sunt supra declarata.

Confectio de dactylis: & est diaphinico. **Dacti-**
loꝝ bairō infusoz in aceto trib⁹ dieb⁹ & no-
ctib⁹. s. l. penidioꝝ sūbari. s. xv. amig. mun-
darū. s. xv. turbitū. s. xviij. scamonee. s. xj. zin-
ziberis: pipis lōgi: filoy ruthe siccoꝝ: cina-
momi macis. ligni aloes. antiū feniculi: dau-
ci. i. seminis pastinacē siluestris: galāge añ. s.
j. & gra. xv. & fiat de omnibus p̄tritio bona. &
cōfice cum melle dispumato quātū sufficit.

Diaphinicon autē b. a dia qđ est p̄fectio. & fenicon vel fe-
nichon grece. i. dactilus inde cōfectio de dactylis. i. dia-
phinico vt dicit Mes. idē in. c. de turbitū. ait inqt Joānt⁹
dactiloz infusozū in aceto die ac nocte partes centū &c.
hoc vt habere silitudinē diaphiniconis. Au. in. v. ca. h. ha-
bet tres descriptiones: sed nō cōcordant cū illa Mes. nec
sunt fm ipsum: ista vero Mesue est illa quā vtimur: hoc
antidotū fm intētionē Mes. est i medicina securitatis
Dactilus fm Jido. b. a silitudine digitorū. nam sic
nūcupati sunt quozū etiā eoꝝ noia variant. nā alij ap-
pellātur palmelule sicut mirabolans. alij thebati qui
sunt nicolai. alij muscalee quos greci cariatos vocant.
Circā istā dicit opz fenicia. i. feniceon indi vel dactil-
pctrus de crescentijs dicit palma est arbor: serēs dactil-
los. simū ait Zucē. in ca. de palma &c. satis notū sunt.
Pl. in vno loco inquit palma que fert mirabolantū pro-
batissima in egypto ossa non habet.

Cheiron vel haiton. fm Matt. silua. est regio in qua
antonomasice dactili abūdant: et ouūtur in ea meliōres
et pinguiōres dulciōres oibus alijs aliarū regionum &
sunt mediocris figure nō longi: neq; multū parui: pins-
guis satis et dulcissimi. & meliōres ex eis sūt citini & ru-
bei. Mattheus ibi inquit. istud vocabulum ponitur in
antidotario. Mesue in electuario de dactylis: et etiam
in loth de pino &c.

Rotab fm Matt. sil. & fm Simōnē ianuenē. et Scra.
sunt dactili: sed miror qđ Rasis in. al. almansois in. c. de
virtutibus fructū et pomozū inquit. rotab minus calē-
di sūt qđ dactili. ergo rotab nō sunt dactili: sed maiōres
habent opi. qđ rotab apud arabes sunt dactili.

Penidij fm Zuc. natura calidi sunt & humidij in pri-

mo et pprie alibi et sunt humidiores alio. Mesue inquit penidioru siliari. i. penidii qui sunt ex zuccaro dissoluti in aqua decoctionis ordei. vey in aqua cōi siliari vel siliari apud arabes est ordei. nā vide. Sera. l.c. de ordeo q̄ dicit siliari. i. ordei siliari dicit nicolaus in suis sinominis. ¶ Amigdalaru mūdaturū. s. a. corticib⁹ suis. Mesue hz amigdalaru: s. nō specificat si debet esse dulces vel amare: fm p̄e. de crescentis debet esse amarectiam fm Simonē Januē. amigdala dulcis est: conuenit: amara medicine est aptior.

¶ Mesue in hac cōfectione inquit mellis quātū sufficit hoc notū est ab aromatarijs expris: ille vero q̄ de nouo scripsit intitularū lumē apothecariorū inquit mellis colati et dispumati li. j. et 3. j. q̄ nō est credēdū q̄ si feceris diafrinicon cōpletū vt hz Mes. dico q̄ ingrediuntur ad minus lib. iiii. mellis dispumati et colati. idēz errauit in dosi scamonee.

Electuariū de psilio. R. succi buglosse do mestice et siluestris et succi endinie. et succi apij coctorū et dispumatorū añ. li. ij. et p̄ice super ipsos cuscute. i. podagre lini anisi. foliculorū sene añ. 3. v. capillorū veneris manipulū. i. succi fumiterre. 3. ij. assari. s. affarabacaf. 3. ij. spice. 3. ij. et dimitte per diē et noctē post ea bulliāt ebullitiōe vna et p̄iciat sup ea violarū viridiū vel siccarū. 3. ij. epithimi. 3. ij. et bulliāt adhuc alia ebullitiōe pua: deinde colent et exprimant: et in colatura ponat psilij. 3. ij. et dimittat p̄ diē ac noctē oī hora: tamē agitādo illō cū spatula. deinde exprimat viscofitas ei⁹ tota. deinde accipiant hui⁹ viscofitatis. li. iij. et p̄iciant sup eā zuccari albi. li. ij. scamonee cocte in pomo. i. diagredij. 3. ij. et decoquant cū facilitate: postq̄ coctū fuerit p̄iciat sup ipm pul. tro. diarodō et de spodio et raudseni. i. reubarbari ana. 3. j. s. troc. de berberis. 3. j. et vocauit hamech cōfectionē hāc electuariū tro. sunt alij q̄ addūt aceti. lib. j. s. alij addūt succi violarū. li. j. et est medicamē. nobile.

¶ Stud electuariū apud nos est in vsu: et maxime fm istā descriptionē Mesue. Nicolaus in suo antidotario inquit. electuariū psilicū a psilio dicit: sed nō sit sic nec est idem cum illo Mesue.

¶ Buglosa. s. domestica et est lingua bouis Dia. vocat buglosos. et dicit q̄ hz folia similia flommos. i. rassobar baso. Macer ait lingua bouis greco sermone buglosa vocat ista est illa qua yrimur. siluestis vero buglosa est boirago. Et non reperio auctore aucteritū facientem capitulum de vtraq̄. nam qui scribit de vna non scribit de alia. tamen he ambe sunt note.

¶ Manipulus intelligit in receptis tantū quantū manū capi potest. Psidorus inquit. manipulus ducentorū est militū. manipuli autē dicit sunt milites: siue qz bellūz primo manu incipiebant: siue qz anteq̄ signa essent manipulos sibi. i. fasciculos stipule vel herbe alientis pro signis faciebāt: a quo signo manipularum milites cognominati sunt et.

¶ Psilij dicitur: qz semen ei⁹ pulicid⁹ assumit. Psidorus in. c. de herbis aromaticis: siue cōib⁹ ait. psileo dicta eo qz semen est simile pulicis vñ eā latini pulicari vocant. miro: th qz matthe⁹ siluatic⁹ i ista dicit sichard. i. psilij. postea ait zacharie: idēz supra qd nō ē psonū: qz zacharie apd nos est: qdā herba: q̄ in prario reperit et fm qdā

est spēs ferule. et sic a multis vulgarib⁹ zacharie dicit: sed psiliū appellat qz nostris rusticis linorella in bladis reperitur. Auerois in quinto colli. vocat besarcoton.

Electuariū elefscop. R. scamonee antiochene bōe turbith. añ. 3. vj. gariofilorū cinamoni. zinziberis emblicorū. s. mira. emblicorūz nucis muscate. polipodij. ana. 3. ij. s. zuccari albi. 3. vj. cōfice cum melle dispumato et fiat.

¶ Stud electuariū elefscop. i. electuariū epi est i vsu. ¶ Scamonea de ipsa dicitur. est antiochena. i. de illa provincia. nā vide Mesue in suo capi. qui inquit. melior est antiochena: et armena et post istā: q̄ nō ouit in partib⁹ nostris et coraseni est mala prius et.

Confectio hamec. R. mirabo. citriox. 3. iij. chebulorū et nigrorū: reubarbari boni añ. 3. ij. agaraci cologntide polipodij. ana. 3. xvij. abinthij hase. añ. 3. vj. succi violarū. 3. xv. epithimi. 3. ij. anisi rosarū feniculi. añ. 3. vj. fumiterre. li. j. prunorū nu. lx. passulaz enucleatarū. 3. vj. infundant oīa i aqua casei q̄titate. sufficienti: et ponant in vase vitreato stricti orificij. et obturet os eius: et dimittat p̄ dies quos demū bulliāt ebullitiōe vna. postmodū colent. et in tali colatura ponant cassie fistule mūde. 3. iij. tamarindox. 3. v. tereniabin. 3. ij. fricent manib⁹ et colent et p̄iciat sup illō zuccari bōi albi li. j. scamonee. 3. j. s. coquantur vsqz dū habeat spissitudinē mellis: deinde puluerizent sup illō mira. citrinorū chebulorū idorū añ. 3. j. belericorū emblicorū: reubarbari: seminis fumittere añ. 3. ij. anisi spioce. añ. 3. ij. et fiat.

¶ Confectio hamec. i. illius hominis q̄ ipsam cōposuit. hec apud nos est in vsu: et maxime fm istā descriptionē. ¶ Mirabolani nigri. sunt indu: vt ait ipse in suo. c. et sunt sine ossibus.

¶ Colloquintida fm Mesue est quam perles vocat curbitā deserti. fm Sera. colloquintida est melon agrestis. Mesue describit trociscos alandal. et ibi ait qz ponitur in iera hermetis et in alio: confectionibus loco cologntide. ergo in ista p̄fectiōe predicti trocisci dñtponi.

¶ Polipodij fm Mesue est radix plāte et or⁹ ei⁹ est sup arborē et sup lapides: et eā vocauit grec⁹ felice arborū et melius ex eo est illō qd nascit sup arborē s̄terēt glades. Circa istās inqt polipodij herba est s̄tio filici q̄ crescit sup querc⁹ et muros et lapides. hec apud herbarios dicitur liquiritia siluestris et ab alijs dicit polipodij quercinum. Auer. in quinto colliget dicit besgeg id est polipodium.

¶ Hasc fm Sera. in cap. de thimo est thimus atqz inuenitur alhase vel hase: qd idem est. Aui. in. h. ca. s. speciale facit caplm de hase. et dicit qz est herba h̄is florez albū declinatē ad rubedinē: s. apd Dia. et Sera. flos ei⁹ est purpure⁹: ergo nō cōueniūt cū Auicē. p̄terea ipse Aui. dicit Dia. dicit qz est arbor cui⁹ spine sūt pue qd nō reperit apud Dia. s. si quocūqz thimus est satis notus. ¶ Senec. f. folculus ipsi⁹ et nō. folia: vt quidā apothecarij dicit: nam Mesue in capitu. de sene dicit melior pars plante eius est folliculus deinde folia: sed tñ in cie est vitrus debilis valde.

¶ Aqua casei. i. aqua lactis. siue serum fm Mat. silus. Mesue dicit a qua lactis est materia infusionū. et ipsa p̄ se est medicina bona carēdo nocumēto melior: est sumpta ex lacte iuuenum caprarum et nigrarum et boni pastus in proprio capitu. ipse ait. Operatio aque casei li succi

De electuarijs

rosarū. ʒ. j. misceatur cū aqua casei ⁊ pauca spica est solutius conueniens. et similiter infusio. ʒ. vj. foliorū rosarū in aqua casei cū pauco melle soluit sine molestia.

¶ Tereniabin fm Aui. est ros q̄ plm cadit i corasceni ⁊ in locis qui sunt vltra flumē. Et est māna vel spēs eius. Sera. ca. de tereniabin ait expositio eius est de melioribus. sic dixerūt mibi quidā sapientes q̄ tereniabin est māna purū ⁊ ex melioribus aliarū specierum. Auicē. in quinto colli. dicit tregebin. i. manna est ex speciebus antiquis māne.

Confectio alia bamech. R. mira. nigrozū chebulozū idozū epithimi añ. ʒ. l. sumiterre. abinthij. añ. ʒ. xx. basce. i. thimus: calamēti. f. domestici: polipodij agarici liquiritie bu glosse ana. ʒ. r. sticados camedreos camepi theos: bedeguar: anisi añ. ʒ. v. prunozum iu sube sebestē añ. nu. lxx. passularū enucleatarū. li. j. coquant in aqua sufficiētis ad cōsumptionē tertie partis: ⁊ pone i ea rob li. ij. mellis lib. j. scamonee. ʒ. ij. coquat cū facilitate quousq̄ mellis spissitudinem habeat.

¶ Scdm istam descriptionē apud nos nō fit: simplicia vero que sunt declaranda declarabo.

¶ Mirabolani nigri sunt mirabolani indi: vt ipse. mes. dicit capit. de mirabolanis dicit nigri ⁊ sunt illi q̄ nominantur indi. Miror q̄ Mesue in ista cōfectione habeat mirabolani ⁊ idozū ex quo idem sunt: sed vere credo q̄ est error scriptoris q̄ ipsemet ⁊ Serapio volunt q̄ mirabolani indi ⁊ nigri idem sint.

¶ Camepitheos grece interpretat̄ isima pinus a came et pitheos q̄ est pinus: eo q̄ fm oēs doctores vel aromatarios sue species odorē hnt pini. Colligēda est quando semē ei⁹ est maturū ⁊ est colligēda cū suo semine. Ind. in capitu de herbis aromaticis siue cōibus dicit camepitheos a greco dicta: est: q̄ terre adherat ⁊ odorem pini habeat. hunc latini cucurbitam vocant q̄ ex parte odorem cucurbitę referat.

¶ Bedeguard fm Diasco. est achātis leuce. siue spina. alba etiā fm Sera. Bedeguard est spina alba. Auicē. Duo facit capitula: vnus de bedeguard. aliud de spina alba: q̄ idem sunt infra in sirupo de cupatorio ostēda formā bedeguard. ⁊ differentias que reperiuntur in ipso si deus voluerit.

¶ Zuiube fm Dia. sunt zizifa iste est fructus satis not⁹ sebestē fm Sera. ex autoritate Aboanifa. si mokaitar. fructificat fruct⁹ dulces ⁊ nominant eos gētes pharas sebestē. Matth. sil. dicit sebestē in lingua persica vocatur māmilla camis. vnde sebestē māmilla camis fertur p̄ ca lingua. Rob q̄ absolute ponit est idem q̄ carenū nos vero vocamus mustū coctum aliquāspam.

Electuariū rosarū. R. succi rosarū rubearū cōpletarū. lib. iij. succari tabarzet. i. succari albi lib. j. ⁊. j. tereniabin puri ⁊ recentis. ʒ. vj. scamonee antiocene. ʒ. j. coquantur oia cū facilitate sup ignē q̄ sit sicut cādelavsq̄ dū mellis habeat spissitudinē: deinde p̄yce sup illud troc. de spodio. ʒ. j. galie scilicet muscate: troci. añ. ʒ. ij. troc. de berberis. ʒ. iij. reponē in vase vitreo et reserua.

¶ Istud elium est famosum ⁊ apud nostros medicos in vsu est Gal. in. c. de medicinis xenonis in suis experimētis libris hz elium rosarū: hñō est i vsu: nec cōcordat cū illo Mesue. istud elium pōt appellari katarticū. nā katarticū grece epurpatōriū. ⁊ sic de p̄dicto elio cōficiunt pillule de hermocaditilis minores de quibus infra st-

cola⁹ in suo antidotario hz elium de succo rosarū. q̄ est in vsu est q̄ medic⁹ ordinat elium rosarū itelligit de illo Mes. ⁊ q̄ ordinat elium de succo rosarū est intelligēdū de illo Nicolai. Procrates in lib. suo affusimoz di xit nō opz q̄ de medicina laxatiua q̄ ascendit sabari. ⁊ in magna hieme. ⁊ intelligit in iunio iulio ⁊ augusto. ⁊ p̄ hycmē voluit intelligere nouēbrē decēbrē ⁊ ianuariū. In his igit duob⁹ t̄pib⁹ anni nō opz q̄ de medicina laxatiua: ⁊ pprie acuta. s̄ solū duob⁹ t̄pib⁹ alijs volo dicere in vere ⁊ in autūno. q̄n igit bibis coloquintida i hora magna calorū nocet mēbus interiorib⁹ fortiter: nocet etiā s̄ō. expellit sanguinē p̄ ora venarū abia dēdo. ea et q̄n dat in hora magni frigorū fatigat patientē fortiter quia natura nō assentit ei quia facit tormones.

Confectio alphefere. R. radices alphefere mundate ⁊ cōtriteli. ʒ. mellis passula. li. iij. squille affate pinearū mūdatarū añ. ʒ. j. ⁊. ʒ. nucis muscate cordumēni macis zinziberis añ. ʒ. ij. gariosi. pipis lōgi añ. ʒ. j. ⁊. ʒ. sifilos salis gēme gallie añ. ʒ. j. spice. ʒ. j. agarici. ʒ. ij. sticados. ʒ. j. ⁊. ʒ. dosis eius est añ. ʒ. ij. vsq̄ ad. iij. da post sex menses.

¶ Confectio de alphefere non est in vsu ipse Mesue in capitulo de alphefere habet vnam aliam que idem est.

¶ Alphefere vel phefere fm Mesue. est planta quā vo cāt vitem albā cui⁹ radix est cerci coloris exteri⁹ anteri⁹ s̄o alba. Auic. de ipsa duo ca. facit in. ij. casū. vnū de phefire. ⁊ ibi dicit q̄ est alpha zarasim. ⁊ est vitis alba. postea aliud. c. facit de hezeria q̄. vbi dicit q̄ de ipsa loquitur exquirit in ca. de phefire. ʒ. in. iij. can. in. sen. xv. in ca. de rationibus splenis dicit radix alphefire. i. radix vitis albe apud Diasco. vocant ampellos leuce aut buonia. aut cucurbita agrestis: siue vt latini vitis alba. Diasco. facit aliud cap. de ampellos mclana. i. vite nigra siue cefirefm vt apud Auic. ⁊ hec nostro idiomate vulgariter vocatur tanarus: imbe iuxta hortos reperiuntur.

Confectio manne ex inuentione Gal. R. māne pure ⁊ recētis lib. j. scamonee antioce ne. ʒ. j. dissoluat manna cū succo rosarū rubearū et sit succi quātitas conueniens circiter lib. j. ⁊ coquat cum facilitate donec habuerit sufficientem coctionem: deinde pone super illud mastcis. ʒ. iij. ⁊. da. ʒ. j. inqt Galenus ostendit cōpositio huius medicine nobilitatē eius: est enim composita ex partib⁹ conuenientibus cōplexione et proprietate.

¶ Confectio manne ex inuentione Gale. non est in vsu.

Confectio de mezereō ex inuentione nostra. R. foliorū almezereon preparatorū ptes. x. carnū citoniorū elixatorū i aceto vini ⁊ zuc. tabarzet añ. ptes. lxxx. aq̄ casei infusiois agarici ptes. xxx. tereniabin. i. māne ptes. xl. olei. almezereō ptes. xij. dissoluant zucarū ⁊ tereniabin i aq̄ casei p̄dicta. ⁊ misceant cū carne citoniorū. ⁊ coquant cū facilitate vsq̄ dū mellis habeat spissitudinē ⁊ inoluat puluis foliorū almezereon cū oleo iā dicto. et cōficiatur cum eis.

¶ Hec cōfectio apud nos est in vsu ipse Mes. in cap. de mezereon hz vnam aliam descriptionem que idem est.

¶ Almezereon vel mezereon fm Diasco. est camelca vel

cocognidiū. **A**nic. autē in. iij. cas. in fen. vj. inquit de almezerēo & camelēa. & earū cura hic videtur fm̄ intentio nem **A**nicē. q̄ mezerēon et camelēa idē non sint: sed cōtra est intentio **D**iasco. & **S**erap. fm̄ autē **M**esue mezerēo est plāta vocata apud persas rapiens vitā et a quibusdam faciens viduas: & a pluribus leo terre. **C**hristoforo de honestis super istum passum errauit dicens qd̄ confectione de almezerēo est de laureola: qd̄ nō est: nā moderni possunt certificari q̄ mezerēon nō est laureola: quia mezerēon est camelēa. & est plāta habens folia sicut oliua. Laureola vero habet folia similia folijs lauri. et qd̄ hoc sit verū. vide **D**ia. c. de daifnoidea cū quarta specie lauri apud **S**erap. & videbis q̄ idem sunt. quidā sapiētes dixerūt q̄ mezerēo habens folia parua est vcrū mezerēo habēs folia magna est laureola apud herbaticos mezerēon dicitur herba oliuēa & semē eius cocognidiū.

Preparatur autem mezerēon isto modo: accipiat ex mezerēon quantitas quā volueris & terat grosso modo & infundatur in aceto fortissimo per diem vnum vel duos postea exiccetur et vsu referetur.

Descriptiones olei almezerēon id est herbe oliuēe de scribit ipse **M**esue: sicut infra apparebit.

Modus confectionis de eupatorio. **R.** succi eupatorii raved boni ana. 3. iij. croci. 3. ij. lacce se. cuscute añ. 3. iij. cimarū squinanti se. citruli cucumeris portulace succi absinthij añ. 3. iij. scamonee cocte in citonijs. 3. ij. et. 5. fiat omnium contritio bona: & sit dosis eius aure. ʒ. cum lacte camellarum aut aqua casei alchirigi. si illic est caliditas reprime cū succo solatri et endiue & volubilis.

Confectio de eupatorio non est in vsu. **S**al. in suo experimento habet electuarium de gass. id est de eupatorio: sed non est in vsu: tamen simplicia que sunt declaranda declarabo.

Eupatoriū fm̄ **S**era. est gasit. **A**uer. in. v. dicit olibar dā. i. eupatorium. **M**iroi quod **A**nic. in. ij. cas. ait quod eupatorium habet florem sicut nenusar: quia non cōuenit cum sententia **M**es. nec conuenit cum illo quomoderent vtuntur circa instans inquit quod salua agrestis est eupatorium quod non est. nam vide **S**imo. ian. et **M**atth. sil. qui dicunt qd̄ non est coniza: vt quidam dicūt: nec est marubium: vt quidam dicūt: nec est salua agrestis: vt quidam dicunt. vnde miroi qualiter medicis nostri temporis non aduertentes verba **D**ia. **A**nicē. **P**li. **S**al. & **D**amascē. credant potius herbolariū saluam agrestem eupatorium esse: que nec in sapore nec in odore cum eo conuenit.

Eupatorium vero dicitur ab eo qd̄ est bonū. et patet quod est epar. vnde eupatorium. i. bonum epari: apud nos nascitur iuxta vias.

Camelorum duo sunt genera. i. masculus et femina **I**sidō. dicit: camelo causa nomē dedit: siue q̄ onerantur vt breuiores & humiliores sūt accubāt: quia greci camī humile et breue dicunt siue quia curuus est dorso.

Alchelēgi est medicamē magnum. **R.** succi volubilis succi endi. succi apij. purgatorum añ. li. iij. proijce super eos mirabolanzorum citrinorum chebulorum. añ. 3. xij. emblicorum. 3. l. indorū bellericorum añ. 3. vij. agarici. 3. xx. absinthij cuscute ra. apij fenicli anifi. añ. 3. iij. yreos. 3. x. passularum enucleatarum. 3. lxxx. bulliant cum facilitate vsq̄ ad medietatē succorū: deinde coletur: postq̄ oīa fuerint manib⁹ bñ fricata et proijciat super partē. ʒ. succorū tamarindorū cheirō. ʒ. vij.

tereniabin. ʒ. iij. castie. ʒ. vij. deinde coletur a scosis: & in alia parte aq̄ proijciat penidiorū sabari. lib. iij. deinde misce. oīa simul & bulliat ebullitionibus duabus: tūc vero proijce super illud olei sisami recentis. ʒ. xv. & agitetur omnia simul. deinde coquant vsq̄ ad mellis spissitudinē: tunc vero deponat ab igne & puluerizent super illū troscorū dyarodōtro. de eupatorio troscorū de absinthio et tro. de reu. añ. ʒ. j. ʒ. areos. ʒ. j. agarici foliorum almezerēon nutritorū in aceto añ. aur. vij. scamonee succi eupatorii succi absinthij croci lacte ablute mirabolanzorū citrinorum chebulorum. añ. aur. iij. bellericorū emblicorum indorū añ. aur. iij. spice anifi. añ. aur. ij. turbith boni. ʒ. vj. inuoluant omnia pū cū olei almezerēo. ʒ. iij. & misceatur cū predictis et bene incorporentur: & sit dosis eius añ. ʒ. iij. vsq̄ ad. iij. cum aqua endiue.

Alchelengi medicamē est magnum et non in vsu: hoc medicamē videtur conforme in multis proprietatibus illi qd̄ **A**nic. nominat achalchelengi. **S**implicia q̄ sunt declaranda declarabo.

Volubilis fm̄ **M**es. sunt plures species quarū vna ē qd̄ dicitur funis arborū: cuius flos est albus: & ista est volubilia maior: & est alia species cui⁹ ramī repūt super terrā & supramos plantarū cui⁹ folia & flores sunt minores: et dicitur volubilis minor: & alia hñs folijs subalbida lanuginosa: et habet lac & est species tertia: et est hñs folia aspera sicut folia citruli: cuius flos est sicut ampule adherentes: et vocatur lupulus. et est alia ex qua fit scamonea. **S**era. c. de volubili ponit cissos. i. ederam inter species volubilis **D**ia. vero in ca. de cissos infundit sermo de hypoquistidos laudano volubili: & edera: arabes vocant leleh. **J**oā. anglicus in ca. de phrysi inquit volubilis maior: & minor que funis pauperis: vel corrigia monachi vocat apud nos volubilis dicitur. & nascitur in vineis: & super arbores.

Confectio de zinzibere: accipe zuccari boni albi pes. vi. ij. mellis tabarzet partes. ij. zinziberis boni puluerizati puluerizatione vltima sicut alcohol partes tres: aqua ifusidōis zuccari q̄ tū sufficit destepere zuccarū cum aq̄ & melle: & coquant vsq̄ dū sufficit deinde proijciat sup puluis illō zinziberis: & agitetur et incorporetur cū eo. et administretur.

Confectio de zinzibere non est in vsu. **A**nic. in. v. cano. h̄z electuarium de zinzibere qd̄ nō est idē enā **S**uil. plus cētinus h̄z vna descriptionē: sed nō est in vsu. **S**implicia vero que sunt declaranda declarabo.

Mel tabarzet. i. albi. **A**nic. in. ij. cas. in ca. de melle. de melle tabarzet loquitur dicens. mel vero tabarzet est mel albū cadēs de celo ad modum rois fm̄ quosdam alij dicunt quod est mel quod reperitur in illa regione sic nominata: & sic per mel tabarzet. intelligitur mel albū. ego autē in partibus nostris vidi mercatores vendere mel albū. sicut tabarzet. & erat artificiatū cū farina fabarū et aliarū rerū similitū. **S**i vero reperitur mel albū qd̄ sit naturale habet efficacitā in medicinis: si autem nō.

Sera. in ca. de melle docet modū cognoscendū mel dicēs in auctoritate **D**ia. q̄ mel bonū est illud qd̄ est dulce et in quo est acuitas aliquātula in gustu. & habet odorē

De electuarijs

boni & color eius est vergens ad rubedinē neq; est nimis liquidū & qm̄ miseris in co digitū adheret digito: & illud est bonum &c. Auerro. in. v. colliget dicit iulces. i. mel.

Confectio de iacur fm̄ intentionē Gal. est diacodion purū. &c. Decē capita papaueris albi: in quib; sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinē & humiditatem & ericcationem: proyiciatur super ea aque sextarii vni. s. lib. ij. s. & sit aqua pluuialis: & si sit humida plusq; sicca dimittatur: die ac nocte: et si sint sicciora dimittantur plus: tūc coque ea vsq; dum decocta sint: & aque due partes sint consumpte: tunc vero cola succum eius.

Def. inq̄t q; pfectio de iacur fm̄ intentionē Gal. est diacodion purū & sic est fm̄ hitatē ipse s̄o Gal. in trac. vij. meimur habet diacodion: & ibi docet conficere per varias intentiones vt docet Def. nam scias q; descriptio supra scripta nihil minuendo nec addendo est diacodion purū Inferius vero ostendā per ordinem conficere alia. Ipse Def. in ca. de p̄lli. quali in fine habet confectionem de iacur. sed nō est in vsu. Nicolaus in suo antidotario habet diacodion & dicit a codi quod est papauer nigrum. sed non est in vsu Joā. concore. in capit. de catarro dicit. Laudat & cōuenit electuariā quoddam seu loth. descriptum a De. in suo antidotario qd̄ dicitur confectio seu loth de teure. & sub isto nomine ibi describitur: s; alio nomine dicitur diacodion et sic ab aromatarijs vocatur. Def. inquit.

Et restat post illud duplex cōsideratio: qm̄ si catarrus subtilis fuerit & timef fluxus ei; ad pectus & pulmonem & canā & timent vi gilie: opz tūc vt misceat ex rob quātitas cuius sit medietas aque & coquatur super igne in quo non sit flāma neq; fumus sed sup prunas tantū. Intelligitur autē hic dosi Def. si in diacodion puro misceatur q; quelibet li. s. diacodion. s. vj. rob & coquantur simul sup prunas: tunc appellat diacodion cum rob. Et nō cōuenit in hac intentione mel: qm̄ mel est ex habentibus acūmē quare est subtilian tiuū & est preter hoc qd̄ intēdimus: & qm̄ est materia subtilis valde & mel est ex subtilian tibus. cū autē plenitudo cōtinet in torace et pulmōe & velis medicamē facere absteriuū. tunc mel cōueniētius est. qm̄ dormire facit & materias que sunt in pectore ad expellēdum habilitat: & qm̄ sit medicamē ex vtroq; qd̄ cadūt in occupatione duplicis intentionis & sit dosi eius. s. j. & plus & minus scdm̄ q; ext; sit dispositio. & opz & teneat eā partēs in ore suo & transglutiat inde modicū qd̄ dissoluit ex ea cū salina. Sitr nota si vis facere diacodion cū melle. fac sicut fecisti aliud vsq; si i diacodion puro loco rob addat mel tūc appellat bif diacodion cū melle. Si autē vclis sit recētis nature & eruptiōis sanguinis a locis que sup diafragma. & ab alijs locis manatiōis & a ptib; viscerū tūc ad vna q; li. ipsi; p̄yiciat

accatīe rubee euphristides croci mirre balan; stie añ. s. j. & ramich. s. iij. & admistref. Scias ēt q; p̄ qlibet lib. vna diacodion puri addant loco mell spēs supradicte. tūc appellat diacodion cōpositū. Jo. sera. i suo antidotario h; diacodion cōpositū & ibi addit accatiā rubea tictorū & alias spēs sicut facit Def. Plini; inq̄t medicamētū qd̄ diacodion & asterice vocat vtilissimū sit: aut ex papaueris aut cuiuscūq; siluestris capitib;. cxx. in aq̄ celestris sextarijs trib; biduo maceratis i eadēq; decoctis. deide siccatis iterū cū melle decoctis ad dimidias partes vapore tenui addidere postea dragmasenas croci ipoquistidos. thuris accatīe & passū cretrici sextariū hac ostēstatione simplex quidem et antiqua illa salubritas papauere & melle cōstat.

Accatīa fm̄ sera. est spina babilonica & est arbor gēmi arabici. Zsidorus ait zillo quippe dicunt lignū licon dulce cuius arboris pomo succus expressus accatīa grecis s; moderni quia carēt vero fructu accatīe faciūt accatīā ex succo prunellorū siluestrū & accipit p̄dictū fructū & exprimūt: & sic i sole siccat & ibi. inuenit idonea vitr. liber qui s; bulcasum in trac. ij. docet modū faciēdi accatīā dicens modus extrahēdi succū pruno: siluestrū ex quo sit accatīa &c.

Rubea i. rubea tictorū. Gal. in. vj. simpliciu inquit erocus vasicus. i. rubea tictorū hec radix a rusticis s; rozia. Auerroys in. v. colliget aut ena. i. rubea tictorūz hec apud quosdā vna tictorū dicitur.

Benistides siue haustides vt apud Auicennā sēba can. habetur est succus plante que dicit barba hircina. ergo est ipoquistidos vt reperitur apud sera. ca. de ipoquistidos sit aut ipoquistidos ex quodā fungo qui nascitur in radice rose canine & ille fungus s; totathit. exprimit succus & siccat & ille est ipoquistidos. & iasco. f. c. de cillos. i. edera de ipoquistidos loquit. tamē. Symō Januēsis l. c. de barba hircina dicit q; text. dia. est fallus: q; ipoquistidos nō est edera nec ē species ei; vt s; dia.

Ramic est quedā cōfectio que fit in trociscis. cui; descriptionē describit Def. de qua infra. istud est vltimū simpliciu qd̄ in gredit. diacodion cōpositū: tūc vero alia teipiat si de; voluerit. Et sunt q; ponūt in iacur puro loco mellis penidias. hic est notādū q; si ponant i diacodion puro loco mellis pēidie: tūc ē diacodion cū penidias. Et sūt q; ponūt succarū: & q; ext; sit dispō egritudo q; ē mltē caliditat; & acuitat; medicamē ex papauer nigro & s; ei; capita vsq; i. & q; ex albo & nigro & loco mell; ponūt succarū aut penidie. Et est notādū q; si ponat in diacodion puro loco penidiorū succarū: tūc est diacodion cū succaro: in Mediolano reperit de oi ghe & in vsu sunt.

Confectio de succis nucū et vocat grece diacardidion. &c. succi exteriorū corticū nucū i diebus canicularib;. li. iij. decoq; ipm bullitiōe vna: deide adde ei mellis li. ij. & decoq; donec ipinguet & fiat sicut mel et post illō nobis occurrēt intētiōes quatuor: nā p pueris & mulierib; & hūidis natura sufficit medicamē sic factū & qm̄ morbo est i pncipio aliqd̄ de stipticitate hūitib; misceri opz sicut sūt rose & balau stia. & qm̄ i statu egritudo croci & mirra miscēda sūt i declatiōe vō baurach & sal armoniacus & silia: ē em̄ medicamē sublime & exptū.

Hec confectio de nucis nucis fm intensionem. Mes. q. a grecis vocat diacardion apud nos est in vsu. Mar. siluaticus dicit diacardios q. de succo corticis nucis recentis sit. Diacardios fm Symone sit de succo corticis nucis recentis Alexander describit in ca. de squinatia: carpo careos autem est cortex nucis regalis: sed carpo canticos est semen ferule: fm Nicolam.

Nur fm Jido in ca. de pprijs noibus arborum appellata est: q. ymbra vel stillicidii foliorum eius primis arboribus nocet. hanc alio noie latini, iuglandem vocat illi iouis glandem. est em hanc arbor: consecrata ioui. Petr. de crescentis dicit nur a nocendo dicta est eo q. ei ymbra nocet alijs arboribus. Dia dicit carea basilica. i. nur alexadrina: qua multi persica dicit: vbi sciendum q. multe sunt spes sed q. simpliciter ponitur de vsuali intelligitur.

Dies caniculares sunt. xl. na reperit apud Dia. ca. de ougano vbi ait. coques in sole diebus canicularibus per dies. xl. Sera. in eodem loco ex verbo Dia. dicit. ponit in sole. xl. diebus. in canicularibus. Marth. siluaticus dicit canicula est stella que dicitur diebus. xl. fm Sal. in lib. de cibis. c. j. de fructibus horticulis. sapientes vero dixerunt q. dies caniculares sunt viginti iulij et viginti augusti. na in illis diebus est maior calor q. in alijs diebus.

Baurach est apud grecos affronitru et e spuma nitri. Sera. in ca. de baurach. inquit sic ex autoritate Sal. si consideras aut sermone Sal. in quarto de nitro et affronitro et coparas ipsum cum sermone suo in. xj. de baurach affricce qd est spumosum et baurach similiter et aggregas operationes eorum scies pro certo q. intellexit per baurach affricce nitru per baurach affronitru spuma nitri et dicit q. affronitru est spuma nitri et est baurach armenum. sumit. ergo per hoc qd baurach fm Sal. est baurach. siue sal armenum.

Sal armoniacus fm pli. inuenit iurta pleusiu. ptholomeus rex cu castris faceret quo exemplo. postea inter egyptu et arabia et squallentia loca inceptu inuenit de tractio arenis. fm aut circa infans dicit sal armoniacus q. in armenia reperit. Sera. ex autoritate isaach ebena mara in. c. de sale armonia co ait. est sal albus et rubeus et extrahit a lapidibus duris claris et est salus mordicans. multi deserunt ex rasceni et sunt ex eo multi coloris. sed melior est ille q. est sicut cristallus. Marth. siluaticus in. c. de salamonica. i. herba qua Aui. in. ii. cano. rhan salamonica dicitur existimant q. ex eo fit sal armoniacus aurifices vtuntur ipso sale etia separari idem est. liber qui dicitur albuchalis in fine tertij tractatus docet modum faciendi sale armoniacum. et dicit q. sit ex lapidibus q. resperunt in sterquilino balneo. q. incendunt cu igne foridici illi loci: et sunt lapides nigri qui coagulant ex viture falsedinis que est in illa foridice: etia vide ibi.

Explicunt electuaria et confectiones super antidotarium Mesue: et inferius describa illa que sunt in practica sua.

Confectio de sticados in. capi. de plegmatica scotthomia et vtigine. R. iere pigre. i. specieru iere gal. 3. x. agarici epithimi an. 3. iij. mirra. chebuloru indoru emblicoru bellericoru sticados an. 3. iij. salis indi. 3. ij. confice cum seocaniabin: id est oximelle.

Hec confectio non est in vsu. Sticados. f. sticados arabicus: vt dicit Mes. est planta folio: subnili oblongo: habet stipite subtile cinericiu: cui eleuatio sup terra est in mensura cubiti: et hz flores assimilates spicio sagini: sed sunt breuiores sine semine sly ait Aui. q. est sine semine miror tñ q. Dias. et Sera. dicit q. hz semen minutu: q. hoc no psonat dictis Mes. nec Aui. sticados ho quo modernitunt hz semen minutu: sed no est veru sticados: et quo intellexit Mes. ac Aui.

Confectio triphere de epithimo in. c. de curta manse et melancolie sanguinee. R. chebu

lor. f. mirabolanoz chebuloz emblicoz bellericor et indor an. partes equales epithimi subtilis partes. ij. iere pigre parte. 5. confice cum melle emblicorum aut chebulorum et da omni die.

Hec confectio in papia. no est valde in vsu: sed in Mediolano vtuntur ipsa magis. Epithimu fm Jido in ca. de herbis aromaticis siue coibus inquit epithimu grecu nome est qd latine dicitur flos timi. na flos grece timu vocatur: est aut flos timbre. i. saturegie similis.

Mel emblicorum de mo ipsi apparet infra in tracta. Rasis in fine electuarij lenificans si deus voluerit.

Confectio mirabilis ad epilepsiam in proprio ca. de epilepsia. R. piretri silileos. i. sileris modani sticados. an. 3. x. agarici. 3. v. cordumeni. i. carui agrestis siue leuistici asse aristomenie rotunde afodili liquiritie carpobalsami. i. leominis balsami peonie. an. 3. ij. accipe expressio nis squile et mellis partes equales quibus coctis ad spissitudinem quantum sufficit ad aggregandum ea accipe deinde recude in vase vitreo.

Hec confectio apud nos no est valde in vsu. in Mediolano vero vtuntur magis. veru est q. Rasis in nono almanforis describit vna aliam descriptione que videtur esse eade et no differat nisi q. Mesue adiungit in sua descriptione liquiritiaz capobalsamum et peonia: in reliquis vero idem sunt. et sic multi secundum descriptiones Rasis faciunt cuius infra apparet descriptio.

Epilepsia autem est morbus caducus et vocat m infantis. Rasis. f. asse fetide in quoda libro Mes. est scriptum haec. i. thimus sed vere dicitur asse. i. asse fetide. Rasis hz asse optime quod idem est: preterea in ista meteria magis conuenit asse fetida q. thimus.

Affodil fm Dia. est herba oibus nota folia habet sicut porru virga leue qua multi ablutiu. i. alecta dicitur circa insulas affrodilus est quedam herba que vocat centu capita. cui radix vsui medicame ppetit. hic textus est falsus. na affodilus no est centu capita: vt v. p. Sera. c. de asharaticis. et in. c. de asharaticis. et in. c. de irungo. afodil dilus vero dicitur apud herbarios herba porraria propter similitudinem foliorum. peonia fm q. dicit Auerois in. v. colliget est rosa alinoru. Macer in. ca. de peonia inquit radix illius pueris suspensa caducum modicum pdest gaudet. vt asseri rancor: quedam se pueru narrat vidisse caducum: etas cuius erat annor circiter octo. peonie puer hic radice ferre solebat appensam collo quada vice decidit illa: moros puer cecidit solito quo more ligata: protin euasit. Sal. ho probare re plene cupido radice deueno depile de collo pueri: cecidit: surgit qua resupta cognitatio herbe fuit huius sic manifeste ipse Diasco. cunctis ait esse caducis apta si bibit vel si supedit illa seminis illi ter quinqs rubentia grana et c. Papias ait pedis grece qd significat latine dicitur cadauer ab eo q. cadat p morte peonia hasta rubea est coloris rubei herba.

Confectio de piretro ibid. v. 3. in. c. de epilepsia. R. secacul lib. j. piretri humidu aut huius facti. 3. v. mellis disp. li. v. pinearu purg. lib. j. 3. codles cu zinziberis et piretri. an. 3. ij. gariofiloz nucis musc. cubebe. an. 3. ij. cinamomi. 3. v. et in alio piretri bueg aut humidorum aut huius mectatorum. an. 3. ij. et est expertum bonuz et alij addunt musci. 3. j.

Hec confectione non est in vsu. Piretru vel piretron vt grece dicitur a pir qd est ignis.

De electuarijs

eo q̄ ignoſcunt virtutē habeat. pl̄i. aut̄ p̄iretr̄ vocāt q̄d num̄
p̄ floret. Aut. in. li. ca. n̄. duo cap. facit. vñ q̄d incipit p̄ire
tr̄. aliud q̄d dicitur tarcon etiā tarco aliq̄ capitur pro
quodā p̄isce. de quo recitat Joā. Anglicus in ca. parale
ſis: qui ſic ait. ligatura taetus ſcuiſidā: p̄iſcis qui voca
tur tarcon: et dicitur p̄iſcis iſte merguri: et ſm̄ Aut. ca. de
ſuapor: vocatur berile: hec radix eſt ſatis nota: doloſib⁹
dentiū medetur. p̄iretr̄ apud Auerro in. v. colliget voca
tur halarcaſa. Papias dicit. p̄iretr̄ herba detaria
ignica. vnde et p̄ropum dicitur. Haliabbaſ autem in. li.
p̄iactice vocat ipſum harcharach.

¶ Hweg vel hwegi vel oegi eſt acorus. Salenus in ſepti
mo ſimplicium dicit egi. i. acorus et ex hac planta non
vrimur niſi radice eius.

Cōfectio cōditi ad egritudines neruorū fri
gidis mirabilis in ca. ſūma quarta de egrit
tudiniſ⁹ neruorum. R. ſecacul pinearū mū
daturū radiciū acori añ. li. j. et ſunt ſecacul et
acorus eltrata et expreſſa et miſce cū eis p̄ter
pineas mellis diſpumati. li. x. et decoque len
to igneſq̄ dū ſpiffitudinē acquirāt: deinde
deponat ab igne et proijciatur ſup̄ ipm̄ p̄i
nee miſceant adinucē poſt hoc pulueriſa ſu
per ea piperis. ſ. nigri. ʒ. j. piperis lōgi gario
filorū zinſibers macis. añ. ʒ. iiij. nucis muſca
te galāge cardamomi añ. ʒ. iiij. miſce et fac.

¶ Hec cōfectio apud nos non eſt multū in vſu ſub illo
noie id eſt cōfectionis cōdite: ſed ſacimus et vrimur ſub
nomine cōfectionis dyaconi. vnde Nicolaus floſtri. in
lib. iiij. in. c. de cura egritudinū nuce et neruorū in gñali
inquit. cōfectio ſm̄ Meſue cōditi ad egritudines ner
uorum frigidā et eſt diaconus et ſic eſt.

¶ Secacul. ſ. ſigillū ſcē marie et nō eſt ſigillum ſalomo
nis: vt quidā herbariē dicit liber qui dicitur albucha
ſis in tractatu ſecūdo vbi docet formā deſiccādi radices
ait. ſecacul. ſ. ſigillū ſalomonis: quod nō eſt bene expoſi
tū: q̄ Matthens: ſiluaticus in ca. de danoſides dicit: q̄
camedafne vel daphimides alexandrie eſt ſigillum ſalo
mons et hoc eſt certū. de quo Sera. in ca. de luro deſcri
bit: formā. ſigillū autez ſanctę Marie ſue ſecacul eſt ra
dix ſimilis zinſiberi dicta a modernis avulgo. zenogeto
et granum eius ſm̄ Sera. vocatur granum culcul.

¶ Acorus eſt radix ſatis nota. ſm̄ Auicē. eſt radix pl̄i
te que eſt ſicut papirus. nō autē intelligi debet de papi
ro in qua ſcribimus que de pannis lincia ſit: ſed q̄n̄ repe
ritur apud Auicē. vel in alijs libris in medicinis deſiccati
uis papirus intelligitur quedā herba que in aquis na
ſcitur et eſt iuncus vel ſpecies eius.

Cōfectio Anacardina ſm̄ filiū zacharie. i.
raſim in. ca. et ſumma ſupradictis v3 in ſūma
quarta de egritudiniſ⁹ neruorū. R. zinſibe
ris coſti p̄iretri nigelle pipis macropiperis
hweg añ. ʒ. x. mirre folioꝝ rute aſſe gentiane
ariſtologie baccarū lauri caſtozei tapſie ſina
pis añ. ʒ. v. mellis anacardi. ʒ. v. añ. ʒ. v. et ter
tiā. inuoluātur oīa cū oleo nucum et cōſice
cū melle apū et da ex eo in modū granū lauri.

¶ Hec cōfectio in Papia nō eſt valde in vſu: ſed in Me
diolano magis. ſm̄ intētionē Meſue eſt ex autoritate ſi
lij zacharie ſue Raſis. et ſic eſt ſm̄ veritate q̄d Raſis: cō
poſuit ipſam et deſcribit eā in. li. x. alman. in. c. de paraleſi.
idem in li. diuiſionū in eodē ca. v3 paraleſis ait. cōfectio
anacardi q̄ eſt triaca paraliliſis et illa idē eſt. in oībus vt
iſta. ſupra etiā poſita ſunt vna alia deſcriptio que poteſt
vocari p̄fectio ſapiētū: et illa apud nos eſt magis in vſu

et illa que debet intelligi quando abſolute proferitur.
¶ Hweg. id eſt acorus ſicut dictum eſt aliq̄ d̄: cogi. vt
dicit Simon. Raſis loco hweg habet ogi. q̄d idē eſt: et
certū. q̄ ipſe Raſis in lib. diuiſionū in eadē cōfectione lo
co ogi habet acorus.

¶ Aſſe. i. aſſeſcende nō autem debet dicere aſſe vt qui
dam apothecarioꝝ dicit. vide ſilanū ſuper nono almā
ſoris qui in predicta cōfectione habet aſſe fetide. et idem
eſt. et ſic aſſa fetida magia conuenit in iſta egritudine q̄
aſſe: id eſt thimus.

¶ Ariſtologia ſimpliciter de rotunda intelligitur ſicut
dicit circa inſtans.

¶ Tapſia ſm̄ Dia. nominat eo q̄d primo in tapſo inſu
la inuenta ſuit. arabes vero nō potētes dixere tapſia. di
cunt tefria de qua Auic. in. li. canonis capitulū facit et di
cit q̄d eſt gumma rute agreſtis: idē in quarto canonis
in. vj. inquit de tefria et eius cura hec eſt gūma ru
te montane: et quādoq̄ ſentitur in ſapore ei⁹ ſicut ſapor
albedarūgi id eſt ozi mi ſuualis ſue citati: id eſt meli
ſe. gētilis ſuper quintū Auicē. exponit quod tapſia eſt
caſſia lignea. Raſis in predicta p̄fectione loco tapſie h3
ſetarangi. tu vero vide quod Meſue habet tapſie: id eſt
gūmi rute agreſtis: vt dicit Auicē. ſm̄ Simonē Januen
ſem tapſia ex auctoritate haliabbaris eſt ruta ſilueſtris
ſue becur: et Raſis habet ſetaragi. id eſt lepidū ſue hi
bederidof. q̄d idē eſt ſecūdam circa inſtans: tapſia vſui
medicine cōpetit. per tres annos poteſt ſeruari. pl̄i. inq̄
tapſia ex genere ferule eſt folijs feniculi inani caule nec
excedente baculi longitudinē ſemen quaſi ferule radix
cādida que incifa lac emittit et cōtuſo ſu cōneū cortice
et c. ſm̄ Sera. tapſia ſue caſſia eſt tantū ſue gingion. et
go eſt lepidū ſm̄ Dia. meo tēpote in p̄dicta cōfectione vi
di ponere loco tapſie ruta ſilueſtre que virtutē habet in
ſubito veſiccando illa vero deſcriptio que repitur apud
eundēz Raſim in libro diuiſionū habet tapſie: vt habet
Meſue et ſm̄ intentionem ipſorum nō eſt differētia inter
ſetaragi et tapſia: ſi ſue ſit differētia ſue non ruta ſil
ueſtris conuenit aut lepidum aut caſſia lignea.

¶ Sinapio. ſ. vſualis que nigrum colorē habet circa in
ſtans dicit. ſinapis ſemē ponitur in medicinis et p̄ duos
annos poteſt ſeruari.

¶ Mel anacardinū ſit ex quodā fructu cuiuſdam arbo
ris que pediculus elephantis apud quodā vocatur. de
modo faciēdi mel anacardinū repitur apud bulca ſim:
ſed ſm̄ ipſum apud nos nō pōt fieri: q̄ oportet habe
re anacardos recētes. ſed q̄ anacardos recētes habere
nō poſſumus in n̄ſis partib⁹ hic oſtēdā facere vt docet
Bulicm⁹ placēt. in ca. vj. de p̄fectionibus. ibi vero ipſe.
ſic. Accipe anacardos et poncos in aceto et dimitte ait
Mel anacardinū quod intrat in electuario de anacar
dis et alijs cōfectionibus ſic ſit. tere ſic diebus octo et co
q̄ eos lēto igne et renoua acetū ad duas partes que co
late cum linteo pone fecem in medicina loco anacardi
et cū aceto pone rātūdem mellis et coq̄ hec ſimul vſq̄ ad
ſpiffitudinem. et hoc erit mel anacardinum. et ſic ſit.

¶ Mel apum. i. vſuale. Dia. in ca. de meliſſoſilos. i. meli
ſa. dicit meliſilon. d̄: q̄ apes ipſam diligūt quaſi apum
amor. Meſue dicit q̄d predicta cōfectio datur in modū
granū lauri. granū vero lauri apud Auicē. eſt granū a de
meſt. et eſt ſicut auelana parua et cortex eius ad nigredi
nem tendit: ſicut eſt notum omnibus.

Cōfectio Diatrūdinis in. c. de ſintia guttu
ris. R. anīſi ſeminis apij ameos florū ſqui
nāti lilij celeſtis cinamomi amōi ariſtologie
lōge aluminis ſameni armel mirre caſſie: id
eſt caſſie lignee liquiritie croci añ. añ. ij. tro
ci. croci. magnetis ſeminis roſay añ. añ. iiij.
coſti cineris frundinis recentis ana. añ. vj.
ſpice amili añ. añ. j. galax añ. j. cōſice cū
melle et fiat cōfectio.

¶ Hec cōfectio apud nos nō eſt valde in vſu: ſm̄ repitur
apud

apud apothecarios: descriptio vero ipsi reperit apud multos alios auctores. **Jo. Sera.** in suo antidotario habet vna descriptione que est similis hute. **Auic.** in. v. ca. non. habet vna aliam que eadem est. **Haliabas** autem in p. practice inquit chatartici medicaminis assignatio est gutturis prodest doloubus est idem cum confectione diatrudinis. **Alexader medicus** in ca. de squinata habet vnam aliam que eadem est. sic postq ego aggregaui predicta confectionem apud auctores nominatos cum vna confectione quam describit **Sal.** in tracta. vj. meimir que vocatur diabissafa. vidi quod idem est.

Lilium celeste. i. ireos: vt reperitur apud **Auic.** in. iij. ca. no. in ca. de ireos. radix ipsius copit vsui medicine. **Sal.** in predicta confectione loco lilij celestis habet ireos illic qd idem est. **Haliabbas** habet ireos.

Amomū semen est minutū quod ab oriente defertur. **Psido.** in. c. de arboribus aromaticis dicit amomū vocatum quod vlti odorem cinamomi referat.

Aluminis fm **Dias.** species sunt multe: sed medicine tres necessarie. s. rotundū scissum et liquidū. rotundum vero rotū: zucarū ob eius similitudinē. scissum. i. iamēnū dicitur vulgo de pluma. liquidū siue humidum est illud quod dicitur de roca: seu lipparinū. vide ergo qd **Mesue** habet aluminis iamēnū. **Sal.** habet aluminis scissi. **Auic.** aluminis iamēnū: qd idem est: et est alumen de pluma dictū a vulgo. **Minus florenti.** in lib. ij. de cura scrofularū dicit qd alumen iamēnū est alumen scissum.

Armel fm **Watt.** silua. est tertiu genus rute: et in fine ca. ait qd harmel scriptū per h. est cicuta: s. harmel scriptum per a. est illud genus rute: qd nō est credēdū: nā vide qd **Mesue** h. h. hic harmel scriptū cum a. **Auic.** h. h. harmel. cū. h. **Haliab.** idē h. **Sal.** h. h. bisane et ibi ait qd quidaz armel vocat. Et idē **Sal.** in. lxx. simpliciu inquit molū quidā hanc rutā siluestre noiant: quidā autē armolā. **Suriani** vero bisanā sicut capadocū molio: qd in radice et molio. i. nigri florē vero h. la. c. **Simon iouue.** dicit bisaria in antidotario oubasū in confectione diatrudinis: quā vocat diatrinas inquit bisare quā alij armolam vocant: alij rutā agrestē et. sine dubio opinio mea est qd harmel scriptū cū h. sit tertiu genus rute: cuius in descriptione pupillarū aggregatarū apperebit forma vera: et ibi videbis qd harmel scriptum cum h. nō erit cicuta: vt dicit **Watt.** filius.

Troc. croci magnetis descriptio ipsius reperit apud oēs auctores qd scripserunt confectionē diatrudinis. scias qd **Nicolaus** in suo antidotario h. trociscos croci magnetis: s. ponēdi nō sunt in ista confectione: sed descriptio que debet administrari est ista. **R.** cinamomi croci añ. ʒ. ii. rosarū. i. rubearū amomū. costi. añ. ʒ. j. mirre. ʒ. iij. radi cum liquorie foli. indi. i. malabatri pone loco eius spice aut mactis añ. ʒ. ii. s. aggrega cum vino et ac trociscos et excitentur in vmbria: vt ait **Auicenna.**

Rosa. i. semen ipsi qd a multis modernis antera vocatur: de qua **Joannes anglicus** siue rosa anglica. in ca. de fluxu vetricū in febre inquit antera. i. semen rosarum. preterea vide eundē in ca. de cura flu. sanguinis qui dicit rosa et antera. i. semen eius: et sic communiter videntur antera p: o semine rosa. cuius fructus apud **Auic.** vocatur rubus etiā **Sera.** in ca. de ru. de ipso loquitur: et hic fructus apud **Dias.** vocatur cinofbatus.

Trūdo vero est anti satis nota. **Dias.** in ca. de lapide celidonio dicit: lapis celidonium inuenitur in vetricibus trūdinū: cuius genera sunt duo. s. nigri et ruffum qd tolluntur captis pullis trūdinū et nido: et scissis eoz vetricibus et. modū cōburendi trūdines. **Mesue** in fine eiusdem confectionis docet: qui talis est. **Oporet** eas trūdines primo de collarī vt sanguis carū suat sup animas ipsarū: deinde puluerizetur sup eas **Sal.** deinde mittat in olla vitrea stricti orifici et cooperiat et sigilletur cum luto sapientie. i. luto vnde fit forma. **Apane:** vt exponit **Nico.** in suis sinonimis: et ponatur in furno vsqz dum aduratur et consecretur cinis eaz: et vtere cū necesse fuerit. **Sal.** h. ʒ. etiā de modo comburendi in ca. allegato: vbi est h. dicitā pfectio. Similiter habet **Jo. Sera.**

Amilū. i. amilū fm **Dias.** appellatū est ab eo qd greci

ilos molā vocā. i. qd sine mola fiat. est autē vile amilū qd ex tritico sicamo fit et certior aut egyptiaco et.

Galatū. s. galatū a linarū que sunt nō perforate. **Dias.** dicit cecidos. i. galla semen est cendrios. i. arboris quercus: cui vnu genus onfacitis v: et **Serap.** in ca. de galatā dicit. est ex ea que accipitur ex arboze sua recens imatura parua rotūda nodosa nō perforata et granis: et est alia que est leuis perforata: sed melior est nō matura et nō perforata parua que primo dicta est.

Confectio medicaminis d gentiana i ca. d asma te. **R.** capilloz veneris. ʒ. x. amigd. amaraz. ʒ. v. ireos. ʒ. iij. corticiū radiciū caparoz orobi seminis apij feniculi añ. ʒ. ij. gētiane aristologie rot. añ. ʒ. v. confice cum melle despu. ʒc.

Hoc medicamen de gentiana nō est in vsu. **Auic.** in. v. cano. habet arte medicine de gentiana: sed nō concordat cū illa **Mesue.** **Nico** florentinus in lib. v. in ca. de debilitate epatis habet electuariū de gentiana: sed nulla istarum concordat simul.

Capparū vel kaparū fm circa instans radices folia flores competunt vsui medicine.

Orobū. i. herbilia. **Dias.** in ca. de herbo inqt. herbū siue vt alij orobū. nascitur in lenticula. scitur etiā cutus aliud est pallidū: aliud subruffum: et aliud albū. **Nico.** in suis sinonimis dicit. herbilia. i. orobū infra apparuit electuariū de orobo est ibi melius si deus voluerit.

Gentiana est radix amara satis nota. **Pli.** ait. hāc inuenit **Gentius illiricoz** rex vbiqz nascentē in illirico tñ prestantissimā: folia fratini: sed magnitudine lactuce tenere. pollicis grossitudine cauo et mani ex interuallis foliato triū aliqñ cubitoz radice lēta subnigra sine odore aquosa montibus subalpinis plurima vsus in radice et succo. **Auic.** in. ij. ca. de gētiana ait: qd nō noiatur gētiana: nisi qd pū qui eā agnouit fuit **Gentianus rex.** et ipsa quidē crescit in montibus altris: et eius radix fm circa instans seruat in tres annos in multa efficacia.

Electuariū de orobo in ca. de tussi humida.

R. spice. i. nardi croci añ. ʒ. j. isopi sicce prasofañ. ʒ. iij. mirre ireos añ. ʒ. ij. farine orobi. ʒ. vj. piperis. s. nigri. ʒ. j. s. heshmes et carniū dactiloz sicuū pinguiū et pinearum mundatar añ. ʒ. vj. confice cum loch de caulibus.

Istud electuariū nō est in vsu: scias qd **Mes.** in ca. nominato nō dicit electuariū de orobo: sed ipse in ca. qd incipit. **Sermo** in aqua cicera ait. et huius etiā intentionis est loch de caulibus loch de squilla et electuariū de orobo que nos scripsim⁹ in ca. de asmate et thussi in ca. hō de asmate nullū reperit electuariū in quo ingrediat orobū: sed vide in ca. de thussi humida: nā habet per ordinem loch de caulibus et loch de squilla: et postea sequitur electuariū de orobo: et descriptio illi illa est. preterea vide qd in predicto electuario ingreditur plus farine orobi qd aliarum rerum.

Orobū apud **Dias.** vocatur herbū. **Auic.** in. ij. ca. de ipso duo capi. facit: vnu de herbo: aliud de herba iudaica: qd idem est. **Psido.** in ca. de legibus dicit: herbū a greco trahit vocabulum: in hoc est illi orobū dicit: qd dum sit quibusdā pecoribus infestum: muros tamē pingues efficit. **Simonima** **Nicolaus** exponunt qd est herbilia: et species eius tres sunt vnu triangulatū: aliud albidum et aliud rubellū: nō est autē viciā vt quidā apothecarij dicunt apud **Suer.** in. v. colliget orobū vocatur alcharfena. **Papias** ait. **Orobū** grecū verbū est. est autem genus leguminis quod herbū dicitur.

Heshmes aliquādo a heshmes et sunt passule sine osibus. **Serapi.** in ca. de vitibus et eius speciebus: et que ex eis sunt inquit **philosophus** alcheshmes ita nominat in lingua ferese et sunt passule sine grano ponuntur in sole virides et passescunt ubi sine grano et sunt vulces habitantes quidem in oriente diligunt eas cum

zuccaro nucib⁹ amigdalib⁹ & auellanib⁹ ec. chermes ve-
ro scriptū cum r. est grana tinctorum qua tinguntur pan-
ni vt dictū fuit in eadē cōfectione. Descripōne loch de
caulib⁹ describit ipse Mesue in ca. vbi est p̄dictū electua-
rium de qua infra in tractatu de loch erit sermo.

**Cōfectio filonij perfici in ca. de fluxu sangui-
nis ab ore.** ℞. piperis albi insquiami. añ. 3.
xx. opij terre sigillate añ. 3. r. sedenegi croci
ana. 3. v. castorei spice nardi eufozib⁹ piretri
margaritay nō perforatarum carabe zedo-
arie doronici ramie. añ. 3. j. camphore. 3. vni⁹
tertiā: confice cuz melle rosato colato. q. s.

¶ Hec cōfectio ist⁹ philonij apud nos est in vsu. existi-
mauerūt quidā quod dicitur philoniū persicū q¹ inuen-
tum fuit in persia. de qua Joannes Concoregius in ca.
de vigilia & sarhara inquit q¹ due famose descriptiones
ponuntur ab autoribus medicine de philonto. q¹ vbi-
bet generaliter fm illas: preparātur & habentur in vsu.
vna ipsarū ponitur a Nicolao in suo antidotario quā
ipse vocat philonium romanum. et ponit ex autoritate
Aui. quod infra ego describam. & est alia famosa descri-
pō filonij. que multum habetur in vsu & vbi prepara-
tur que ponitur a Mesue in suo de appropriatis. cap. de
spūto sanguinis a pectore & vocat ipsum philoniū per-
sicū: q¹ adinuetum est in persia. & istud philoniū persicū
est multū efficac. Joan. Sera. in suo antidotario habet
vnam descriptionē: sed nō est eadem. Aui. in. v. canonis
habet philonium romanum & philonium persicum sed
non sunt idem tamē descriptio Mesue ac. Aui. ambe
veniunt in vsu.

¶ Terra sigillata dicit esse rubei coloris. vt patet p̄ Aui.
Sera. & p̄ Dias. c. de lennas. Auer. in. v. coll. ait thitina-
erum. i. terra sigillata.

¶ Sedenegi: id est lapis ematitidis: sed lumen teneb⁹ ofo-
forū exponit in predicta cōfectione q¹ sedenegi est se-
mē canapis: cui⁹ falsa est opinio: q¹ oēs codices Mesue
habet in p̄dicta cōfectione fenegi line h. & ipse lūm feri-
p̄it sedenegi. cū h. q¹ est semē canapis. & sic meo tem-
pore vidi multos apothecarios in hac cōfectione pouere
semē canapis: quod in hac nō puenit: sed sedenegi verū
est lapis ematitidis: et q¹ mihi nō credit q¹ sedenegi line h.
sit lapis ematitidis & sedenegi cū h. sit semē canapis vt
deat Sera. q¹ de vtraq¹ ca. facit in ca. de canape dicit sche-
denegi cum litera h. est semē canapis in. c. do. de lapide
ematitidis h⁹ sedenegi. i. lapis ematitidis: q¹ reperit sche-
denegi cū h. sic est semē canapis etiā vide a uer. in quin-
to colli. q¹ habet sedenegi. i. lapis ematitidis: siue sangui-
naris & d: sanguinaris eo q¹ trita & cōfricata sanguis
colorē respētat q¹ fluxui cui⁹ apra est a quacūq¹ horū
nomen accepisse potest: sic iste lapis in ista egritudine
multum conuenit.

Electuariū cōciliatoris in differētia ca. xxvj.
cui⁹ p̄mixtio hec est. ℞. succi pomoy dulciū
dispūna. fm artes. succi buglose dispūnati
añ. 1. v. doronici corticū citri floz boraginis
rosarū rubearū been albi & rubei colati lima-
ture eboris añ. 3. iiij. spodij macis gall. mus-
chate karabe ossis de corde cerui sandalorū
rubeorū añ. 3. iiij. seminis basilicōis folij mir-
tilorū melisse coriandri cinamomi galange
zedoarie spice nardi ligni aloes minutū inci-
si aut cōbusti modicūz croci oīm añ. 3. ij. om-
niū mirobalanoy añ. 3. iiij. berillorū smarag-
doz hiacitboy sardonī saphiroz granato-
rum ana. 3. j. albarum margaritarum. 3. ij.

auri & argenti limatorum ana. 3. ij. 5. ambre
camphore. ana. 3. v. musci. 3. vnam fiat ele-
ctuarium cum zuccaro arte et ingenio lau-
dabile.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu. nomē hō suum
est veniatū a cōpositore: qui fuit in uetor: qui vocat cōsi-
liator: seu pe. de abbano. hoc apud quosdā medicos ap-
pellat electuariū lenificans Conciliatoris: q¹ cor lenificat
et confortat ipsum. est aliud electuariū lenificans: quod
est ex auctoritate domini rasis: sicut infra apparebit si
deus voluerit.

¶ Poma fm Jsidorū in ca. de arborib⁹ dicta ab opimo
id est a copia vel ab vbertate. inter alia poma pariliana
sunt magis laudata q¹ alia poma: & si habere non pote-
ris habeas poma dicta redolentia que etiam sunt lau-
data in ista egritudine.

¶ Rosa rubea fm Mesue ē melior: q¹ alba. & dicit q¹ vir-
tus faciens ruborē eius plus imprecit q¹ amaritudinē
faciens ppter q¹ in abscessū amaritudinis ipsius que
remouetur. per solā exsiccationē eius non resoluit spe-
cies: in abscessū e vero rubedinis non plus est rosa quā
homo mortuus est homo.

¶ Coralio. r. rubens est nobilior: albo & nigro. eligend⁹
est autē coralius rubens grossus & planus & clarus: et
quāto plus accedit ad rubedinē tanto melior: est etiā q¹
nulla foramina h⁹ aut pauca.

¶ Limatura eboris. i. rasura et est dens elephantis.

¶ Os vero de corde cerui est medicina mirabilis in ista
egritudine vt est notū circa infūsā in cap. de osse cordis
cerui aut. in corde cerui reperit quoddā os in parte sint-
stra in qua est quedā cōcauitas ad quā splē h⁹ recepta
culū et emittit supfluitatē que propria siccitatē cordis
mitat in ossiosa substantia. os illud est quasi cartilā-
go: & habet de carne. est autē submissum de sanguine cor-
dis discernit a cartilagine q¹ reperit in pectore capiarū:
apothecariū vtunt. q¹ non habet ita carnē. nō est ita sub-
ruffum. sed album & melius per. xxx. annos seruat: sed
debet primo aliquantulum desiccari ad solem.

¶ Basilicon. s. semē etuagō appellat ozimū gartoflatū
vnde circa infūsā ozimū alio nomine basilicō appellat
Matth. eius siluati. in. c. de berengemich. i. ozimū gario-
filato dicit q¹ ozimū in latino vocat basilicon gario-
latū. & de semine ipsius intelligitur & maxime in electua-
rio: sed in emplastris herba.

¶ Virtus fm circa infūsā sunt mirtili: cuius precipue
in medicina ponunt mirtili autē fm modernorū opinio-
nem sunt due species. scilicet albi & nigri. albi vero sunt
cubebe. & nigri sunt mirtili qui satis sunt noti. auer. in. v.
coll. dicit hec. id est mirtili.

¶ Melisa apud Sera. est hederagie. i. turūgē & dicit ma-
macor. i. melisa. fm Simo. i. annē. turūgē est ozimū ci-
tronū quod idem est Dias. vero vocat ipsam melilophi-
los. nos vero nominamus citra: iam a vulgo eo q¹ folia
ipsius odorem citri habent.

¶ Cotiandrum siue colandrum. Sal. in. vj. simplicium
dicit cotiandrum vel ozium vel cotiandrum vel qualis-
tercūq¹ nominare voluerint. semen vero ipsius admini-
stratur in medicinis preparatū et maxime in istis egrit-
udinibus et modus preparandi est quod tu accipias
de semine ipsius quantitatē quam volueris et super
aspergatur vinum citoniorum et acetum fortissimum
sicut est notum: deinde exsiccetur et vtatur vbi oportet:
si vero ponatur semen coriandrorum in medicinis ante
preparationem est venenosum: de quo vide Ani. in. iij.
ca. q¹ in numero venenosarum medicinarū enumerat.
Serap. in. c. de coriandro aut in lib. venenosum quando
bibuntur de succo ipsius recentis dragme. iij. occidit
et us planta dum est recens habet odorem feridum.

¶ Omnes mirabolani sunt quinq¹ ad nūm crū 3⁹ Mes.
et sunt proprie citrini v3. quorū color sic citrin⁹ indi. i. ni-
gri chebuli debent esse grossi et quanto grossiores tan-
to meliores: et blaci & bclerici. iste sunt quinq¹ species.

Mirabolanoium qui debent intelligi per omnes mirabolanos: et oēs quinqs sunt noti: poterit aliquis dicere qd per oēs mirabolanos intelligitur oēs spēs mirabolanoium que sunt ad numerū. vj. et pro hoc vide Sera. in ca. de emblicis de duobus generibus loquitur in capit. vero de mirabolano de iij. loquit: ipse addit semini qd non reperitur apud dñm Mesue: nec sunt noti.

¶ Serillus. s. lapis et hic est de genere cristalli: sed est obsecuro: sed ego vidi et habui. defertur autem a venetis ad nos. Jldo. in capi. de viridioribus gemis inquit. be-rillus in india gignitur gentis seu lingue nomē habēs viriditate similis smaragdo: sed cū pallore. politur autē ab indis in. vj. angulas formas vt hebetudo coloris repercussione angulorū excitetur. aliter politus nō hz fulgore: genera eius. ij. sunt. cristobellus dicitur eo qd pal-lida eius viriditas in aureum colore resplendet: et hūc india mittit. alia ipsius genera vide ibi.

¶ Smaragdus est lapis cuius color est viridis: et quāto viridior: tanto melior. hic consiliator habet smaragdi hia cinthi sardonii safirotum et granatorum: que possu-mus nominare quiqs fragmenta cordialia: de quibus Mesue in electuario de gemis dicit fragmentorū: et ibi habet quinqs lapides preciosos: vt habet Conciliator.

¶ Aurū et argentū est notū. Conciliator vero dicit auri et argenti limatorū modū dat nobis liber qui dicit albu-casim in fine pami lib. ibi sic ait. modus limature auri et argenti quibus vtitur in medicinis cordis. R. ergo de bono auro et puro frustū et habeas corā te parapsi-dem cum aqua munda ac dulci et habeas pannū de li-no asperū mundum. cuius vnū caput teneas in manu sua aliud stet mixtum fundo parapsidis in qua tūc fric-a aurum vel argentum in panno semper madefacien-do pannū cū aqua et limatura descendet in fundo vasis subtilis. fac ergo tandū qd limetur de auro illo quantū volueris. deinde dimitte per horam et protice aquā cum facilitate et ablue ter. et sicca et serua eodē modo fac de argento et sunt qui limāt cū lima subtili et sic vtitur ve-rum ille est modus limandi ipsum sed apud modernos vō est multū in vsu: sed hodierni apothecarij ponūt au-rum et argentū in isto electuario isto modo cōstrū. acci-piamus ergo foliorū auri ac argenti finissimi quantūz volueris et habeas paratū vnū lapidē marmoreū lotū albū ab oibz sordibz et ibidē habeas paratū parū aq ro-fate: et super ipsum lapidē de predicta aqua aspergat: deinde ponant supra folia auri aut argenti et cum vno alio lapide facto ex posidibz terantur: faciunt pictores tantū qd efficiantur sicut lignitūdē: deinde accipiat illud et vtere dū necesse est. et isto modo vidi apothecarios hūc panos facere etiā apud neapolitanos sic fit. Auc. in. v. cano. in confectione de hia cintho docet liquefieri aurū et argentum per alium modum. vt ibi videtur.

Confectio diacassie fistule fm franciscū de pedemontū in ca. de cura male complexio-nis epatis simplicis et compositae. R. melis cassie fistule lib. ij. penidiorū. ʒ. iiij. succi viol-larū. ʒ. iiij. candi rosati. ʒ. iij. tamarindorū. ʒ. iiij. sirupi violati. ʒ. ʒ. fiat cum decoctione herbarū frigidarū et ij. seminū vsualium et prunoz qd tū sufficit et reubarbari. ʒ. j. et sunt qui addūt manne. ʒ. iiij. et fiat electuarium.

¶ Hec confectione diacassie fistule apud mos nō est in vsu fm istā descriptionē: sed illa descriptio quā vtunt est ma-gistralis: sed vere ista franciscus est nobilitor. Et credo qd in partibus patavinis faciunt diacassā secundū istam des-criptionē. pe. de ruffignana in. c. paralesis tremoris torture et spasmi et reptationis hz vnā aliā descriptionē: sed nō est similis huic tñ parū differt ab ea Joannes cō-coregius describit vnā aliā de qua infra. Mel cassie fistu-le est medulla ipsius. Mesue in ca. de cassia fistula dicit qd sunt medicine in qd est fiducia iuuamentorū et sunt

sine nocumento carentes acuitate ex mordacitate et ol-excessu ledente sup cui⁹ exhibitionē presunt in oi etate ita qd pueris et pregnantibz electio ei⁹ cōstat vt sit arū-do eius grossa plena et splendēs et multiponderis et sit pulpa eius splendēs et pinguis et hausta ex arundine conseruatur in vasīs pigritatur.

¶ Candū rosatum. i. zuccarū candidū duratum in fun-do vasīs iulep rosati et sic qñ reperitur candū violatū similiter intelligitur de illo zuccaro candido in fundo vasīs iulep violati indurato.

¶ Sirupus violatus. i. ille qui fit per infusionē violarū vt docet Mesue. de quo infra habebimus sermonem.

¶ Decoctio. i. apozima. nā apozima est decoctio diuersarū medicinarū. s. aqua in qua coquunt. franciscus dicit cū decoctione herbarū frigidarū que sunt proprie en-diuie scariole lactuce et portulacae: hęc quatuor sunt qd intelligi debent fm sententiam modernorum.

¶ Quatuor hō semina vsualia sunt quatuor semina ma-iora frigida et sunt melonis citruli cucumeris et cucurbi-te qd satis nota sunt. Manna est ros cadēs de celo super lapides descriptio diacassie fistule qd fit magistraliter. nō autē dico cassiam fistulā qd fit p clisteris quā nō ingredi-tur manna: sed franciscus et petrus de ruffignana et Joan. Cōcoregius laudant ipsam: et sic sapientes dixe-runt quod manna in diacassia poni debet.

Confectio de spica romana secundū eundē in. c. de opilatione epatis. R. spice romane ʒ. iij. absinthij. ʒ. j. terantur. et cribellent et cō-sice cū melle dispumato et administretur.

¶ Hec cōfectio nō est in vsu apud nos. spica romana se-cundū Sera. in. c. de spica est spica celtica. Auc. in. ij. ca. dicit neridē dicitur in. c. de spica et ipsa est spica aroma-na. in. c. vero de spica dicit qd due sunt spēs: quarū vna est spica aromatica: et est spica antiū: altera est neridē et est spica romana. Macer inquit est nardi species qd celti-ca spica vocatur. Celtarū tantū qd nascitur in regione. Omnia que nardus valet indica dicitur ista. posse licet vires videatur habere minores.

¶ Hactenus adducte et congele fuerunt descriptiones electuariorū et cōfectionū et postorū a dño Joāne Me-sue. et francisco de pedemontū: deinceps de voluerit ag-gregabo descriptiones saltē famosiores positas. Nico.

Aurea alexandrina. R. assari carpobalsa-mi. id est seminis balsami. ana. ʒ. ij. ʒ. gariofi-lorū opij mirre ciperi ana. ʒ. ij. balsami ci-namomi folij zedoarie costi coralli albi et ru-bei cassie lignee euforbij draganti turis sto-ractis calamite spice celtice meu cardamo-mi. silei napei saxifra. anisi aneti ana. ʒ. j. li-gni aloes reubarbari alipte castorei spice galange oppoponaci anacardi masticis sul-phuris vini peonie iringi rose. id est rosarūz rubearum thimi acozi pulegij aristologie longe gentiane corticum mandragore ca-medreos fu. bacarū lauri ameos danci ma-cropiperis leucopiperis rilobalsami carui amomi petrosilij semis leuistici semis rute sino. an. ʒ. ʒ. auri cocti. argēt. meri: albarum margaritarū: blacte bisantie: ossis de corde cervi. an. ʒ. j. gf. xij. limature eboris calami aromatici piretri an. gra. viij. mellis qd suf-ficit de f in modū auellane cum vino albo.

¶ Aurea alexandrina fm intentionēz nicolai dicta est aurea ab auro quod recipit. alexandrina ab alexandro

peritissimo medico & philosopho a quo fuit inuenta. hec apud nos est in vsu. & sic ad laudem dei & virginis marie simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Balsam⁹ aut est liquor emanans a balsamo: sed in pti bus nostris raro reperit. sed moderni auctores scripserunt olea & alia q̄ p̄nt administrari in oib⁹ locis vbi ingreditur balsamus sicut apparebit infra in tractatu de oleis.

¶ Coralli fm̄ Ainc. sunt tres species. scilicet rube⁹ alb⁹ & niger reperitur quedam descriptio istius confectionis vbi ingrediunt nisi solū coralli s. rubei: & in alijs ingrediuntur albi et rubei & ambo sunt laudati i hac & debet p̄oi.

¶ Spica celtica fm̄ Ser. est spica romana. Gal. in. viii. simplicia dicit nard⁹ celtica similis aliquat⁹ est fm̄ genus in virtute predicta. reperit aliq̄ in p̄dicta cōfectione q̄ loco spice celtice habet saluincā & saluincā fm̄ cōpositore est spica celtica. sed fm̄ Dias. & p̄li. aliud est spica celtica. aliud est saluincā. Itē circa instans in. c. de spica celtica est vt quidā dicunt saluincā. q̄b̄ mentiuntur. in hic spica celtica siue spica romana intelligitur.

¶ Meu. i. sistra vel sisherinodi apud Aui. vocat mu. et ibi dicit. nō est administratur de eo nisi radix ei⁹ & multiplicat in terra megdūa. Sera. c. de meo. dicit habet radicē nō subtilē cuius aliq̄ partes diuidunt in plures quarū quedā sunt tortuose & quedā recte longe. hz odorē bonū: & radix ei⁹ est que administratur. postea itē ait ex auctoritate Gal. radix huius herbe est id in quo inuamentum: similiter ait circa instans: sed lumen apothecariorum male lucens in predicta confectione exponit meo. i. sithen aneti siluestris cuius falsa est opinio. si cut ostēsum est per auctores supradictos. preterea est cōfectum ab aromataris quod meo sit radix et non semē vt dicit lumen male lucens.

¶ Siliici. s. siliceos sileris montani. vt reperit apud Petru de crescentijs alij platocimini vocāt. Napei vel napsi est semen sinapis fm̄ cōpositore. circa instans in. ca. de sinapi dicit sinapis semē ponit in medicinis: & q̄n̄ inuenitur sinapis vel napeos semē intelligitur. Itē Simō Ianuēlis inquit napon etiā vt dicit paul⁹ in. c. de cephalaca & in suo antidotario anreo exponit napsi. i. semen sinapis: et sic moderni loco napei ponūt semen sinapis.

¶ Saxifragia fm̄ cōpositore tres hz species: quarū vna habet folia silicia p̄impinelle sed maiora & hec est nota. minor vero dicit q̄b̄ est oculus xpi & sic est oculus xpi vel oculus consulis fm̄ Mattheū siluaticū est silius ante patrem mēdia dicitur q̄b̄ est tetrabit. i. herba iudaica circa instans dicit saxifragia dicitur: q̄ saxum frangit vinum radix ipsius solum in medicina competit.

¶ Alipta muscata. i. mixtura muscata quia recipit muscā. Simon Ianuēlis dicit alipta est quedam confectio in antidotario Nicolai et quia muscum recipit muscata dicitur. lumen male lucens in predicta confectione debere dicere alipte muscate: et dicit galie muscate q̄b̄ non est idem quia compositor ponit ambas descriptio: nec sicut infra apparebit.

¶ Fringus. aut iringion: aut nur agrestis. vt dicit Dias. ab alijs cadopanis dicitur & est species centū capitū: vt apparet apud Sera. nā ipse Sera. ait a stariti conuolud centū capita est celestis coloris inferius dicitur iringis: sed cētū capita alba est species sp̄me: & sic est. & nō est seca cul vt q̄dā sinonima dicit: opinant aliq̄ q̄ fringus sit seca cul: quod falsum est sicut p̄t p̄ Sera. q̄ de vtroq̄ diuersa facit ea. Fringus aut fm̄ sententiā modernorū est planta spinosa que in v̄sio ac pratis nascitur.

¶ Aristologia longa dicitur q̄ radicē habet longā: altera rotunda. similiter appellatur: q̄ radicē hz rotundā. Nicolaus cōpositor vult q̄ in ista cōfectione ingrediatur aristologia. sed lumen male lucens habet aristologiam rotundam quod non est credendum.

¶ Fu. i. valeriane circa. istas dicit fu. de radice intelligit. ¶ Petroselinū. i. semen petroselinū domesticū: quod fatia est notum. Simonem fm̄ cōpositorem & Simo. Ianuē. est petroselinū agreste fm̄ matheum. siluaticū in. ca. de apio est petroselinum macedonicum: & si sic est quod petroselinū agreste sit petroselinum macedonicum. ego v̄i quod est olixatrum et compositor dicit alexandrum.

vel olixatrum. i. petroselinum macedonicū: & sic ponunt moder. ille vero qui de nouo scripsit intitulatus lumen apothecariorū: sed apud aromataris est lumen male lucens. ipse est hz loco simoni petroselinū q̄b̄ est falsum.

¶ Aurum coctum secundum Nicolaum est aurū purū et foliatum. Jsidus. ca. de auro dicit quod aurum ab auro dictum. i. a splendorē quod reperit casso acre plus fulgeat. v̄i & Virg. discolorē de aurū. naturaliter est est vt plus fulgeat & alijs metallis splendidus sit.

¶ Argentum merum. i. purum. & foliatū fm̄ cōpositore. Jsidus in lib. de potu inquit merum dicimus: cum vinum purum est significans. nam merum dicimus quicquid sincerum vel purum est: sicut a quam meram nulli v̄tq̄ rei mixtā hinc et merenda dicta est: eo quod anti quitas id temporis pueris et operarijs tantum panis merus dabatur: aut q̄ meridient eodem tempore. i. solū ac separatim: nō v̄tin prandio aut in cena ad vnam mēsam inde credimus etiam illud tempus: q̄b̄ post mediū diem est: meridiem appellari: quod purum sit.

¶ Adrianum. B. opij thebaici. 3. ij. xilocastie iusqami albi. añ. 3. ij. 3. ij. 3. ij. 3. ij. leucopiperis euforbij. ana. 3. ij. gra. vj. 2. tertia partes gra. vni⁹ se. apij siliceos añ. 3. ij. 3. 5. gra. ij. folij orizani dragaganti añ. 3. ij. oppobalsami storacis calamite zinziberis zilobalsami petromacedonici ciperi añ. 3. ij. min⁹ gr̄. vj. maratridi. 3. ij. gra. ij. spice cinamomi croci costi reupōtici. piretri acozi dauci cretici anisi ana. 3. 5. gra. vj. castorei. 3. 5. serapini mirre rosarum cardamomi amomi semi. rute agrestis amos añ. 3. 5. gra. iij. alij addiderunt lilifagij. 3. j. mellis quod sufficit.

¶ Adrianum dictū ab adriano romorum imperatore: qui illud composuit non est in vsu: sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Opij thebaici. i. illius regionis. et sit ex lacte papaueris nigri. reperit in multis alijs cōfectionib⁹ vbi dicit opij thebaici: & hoc est q̄ nobilitas est alijs et in illa regione non sit aliud opij: nisi de papauere nigro. Jsi. a regibus egypti dicit thebaicus. sed a thebis cadmi dicit thebaicus: & istud est fortis narcoticū. vnde quando simpliciter ponitur narcoticū forte vel aliud opium debent intelligi.

¶ Reuponticum fm̄ Matheū silu. est herba sinistra et est radix pontica multum: similis reubarbaro: interius habet venulas distantes vt reubarbarum: sed non tingit vt reubarbarum et dicitur reuponticum eo q̄ in pontofinola reperitur: vel quia pōticum habet: & reu tantum est dicere quantum radix.

¶ Daucus creticus scilicetum. Simonem est semē dauce. i. pastinace orientis. Mar. sil. in. c. elezar. i. daucus dicit q̄ quando reperitur daucus simpliciter intelligitur pastinaca. siluestris. i. daucus asininus.

¶ Lilifagus. i. saluia. Matheū sil. in fine ca. de celsago dicit & dicunt magi de saluia q̄ ipsa putrefacta sub fimo generat aut quedā habet caudā serpentinā & albā merule similis: de cuius cinere si ponatur in lampade apparet q̄ domus sit plena serpētib⁹.

¶ Acaristum. B. costi galbani opij finico indii sopi. selini. añ. 3. 5. spice nardi coralli crocizilobalsami cassiē. calami aromatici reupontici mirre storacis calamite oppoponacis. bdellij mollis. amoniaci olibani ciciidis. spice celtice abrotani acozi azari bractei. roris siriaci. squille. dānidis. piretri anisi amomi psilij. ozimi dauci cretici leuistici. mara

tri. miconis leucopipis melannopipis ma-
cropipis florum siriaci añ. ʒ. ij. elēpū. ʒ. j. ʒ. ʒ.
elebori nigri zinziberis añ. ʒ. j. mellis. q. s.

¶ **A**caristum sine munere interpretatur: et non est in usu
sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ **O**libanum secundum compositorem est thūs masculinum.

¶ **C**icidō: vel cicidos: vel kikidos grece est galla. et sic re-
perit apud **D**ia. c. de cicidos. **S**al. in. viij. simplici. dicit ci-
cis. i. galla que quidem onfancina nominatur.

¶ **A**brotanū secundum **D**ia. multi cradiā dicunt aut glitiatō:
et sunt due spēs. i. masculū et femina. Arabes vocat ipm
kaifim: sed non keifim quia keifim est leuisticū. hoc apud
Aui. in. ij. cano. vocatur berengif. sed non recte.

¶ **B**racteos. i. fauina: de qua **S**era. in. c. de sunispro di-
cit sed fauina est illa que dicitur bracteos. et sic est. **P**li.
inquit fauina herba sabina brathi appellata a grecis
duorum generū est: altera amarici similis folio est altera
cupressi. quam quidam creticam cupressum dixerunt.
Sal. in. viij. simpliciū inquit ab hec. id est fauina.

¶ **R**os siriacus secundum compositorem est ros omni: sed rossiria-
cus est sumach. nā vide **D**ia. in. ca. de origano inquit.
si cum oleo cepullas et rossiriacus. **S**era. vero in eodem
ex verbo **D**ia. habet sumach: et sic est: verum est quod
reperitur herba siriace: et secundum **M**atthēum silus.
et compositorem et malus.

¶ **M**icon. i. semen papa ueris. secundum **S**al. in. viij. simpl. **D**ia.
de miconio. c. facit et est idem elemni. secundum compositorem est enul-
la apud **D**ia. vocatur ellenium.

Athanasia. i. immortalis. **R.** cinamomi cassie
fistule añ. ʒ. ij. gra. viij. croci squinati stora-
cis calamite fu. i. valeriane sileri. i. sileris mō-
tani betonice iusqami apij anisi dauci opij
añ. ʒ. j. ʒ. ʒ. ij. spice folij castorei mirre lapi-
dis emastis sanguinis draconis. coralorū
rube. costis minute boliar. simpbiti lēpnias
assari. i. acori mandragore polij baccarū lau-
ri mei. i. radice macropiperis. i. leucopipis
petrose. añ. ʒ. ʒ. mellis quantum sufficit.

¶ **A**thanasia sicut inquit **N**ico. interpretatur immor-
talis. thyanos enim grece mors et a. i. sine quasi sine mor-
te. hoc est quod sepius liberat hoīem ab extremis mor-
tis supraposita fuit alia descriptio que est de mēte **M**e-
sue q̄ vocat athanasia magna: et sic ḡraliter secundum illā de-
scriptionē faciūt: etiā ista descriptio fit in aliquib⁹ par-
tibus sicut dictū fuit mihi. et sunt multi qui errauerunt
in lempnias credētes q̄ etiā esset aurū pigmentū q̄d non
est. de quo. infra. **S**ul. placētius habet vna aliam de-
scriptionem in qua aliqua simplicia mutat et aliqua di-
mittit. athanasia etiam est quedam planta amara que
a quibusdam athanacetum vocatur. et hec videtur secundum
intentionem **N**icolai esse species. arthemisie.

¶ **L**apis emastis secundum **S**era. est sedenegi sine h. et est la-
pis sanguine⁹ cui⁹ color. est siliis coloris sanguinis et me-
lior est ille q̄ cito frangit cōparatione alicuius lapidis
qui non est sedenegi: hoc lapide pictores vtuntur.

¶ **S**anguis draconis est succus plante. apud **S**erap.
describitur auctoritate **D**ia. qui vocat suderitis et istud
nomen multis plantis attribuit sicut patet apud **D**ia.
ca. de suderiti. **A**ui. dicit sanguinis draconis et est sceni et
est succus rubcus notus.

¶ **M**umia secundum **S**era. sepulcorū aloes et mirra et quod
admixtum eis ex humiditate corporis humani et defec-
dit de terris que dicuntur a colonie. **A**ui. in. ij. ca. dicit mu-
mia ipsa est in virtute picis et asphalti. inuenitur etiā mu-
mia in sepulchris balsamatorū in quibus humor mor-
tui cū aloes et mirra resoluuntur quibus ipsa corpa p̄dicaban-
tur vel vnguebant. solebant enim antiq̄tus corpa balsamo
mirra et aloes cōdiri: vel insigi. et adhuc fit apud paga-
nos. et sara cenos et circa babyloniam vbi copia balsami.

¶ **D**olusarmen⁹ est terra rubea q̄ de armenia venit apud
Aui. vocatur lutum armenum et hoc est notum.

¶ **S**imphiron secundum **D**ia. est consolidida maior aut anag-
licum. **A**ui. vero ignorauit quid esset sicut silegis ca. de
simphito apud **D**ia. cum ca. de succuto apud **A**ui. vide
bis q̄ idem sunt si vero succutum est simphitum mire q̄
Aui. inquit q̄ est semperuiua et dicit q̄ est species semi-
nis mandragore q̄ male tractus est textus eius. nā
succutum in arabico est simphitū. i. consolidida: et hoc apud
nostros rusticos dicitur anealco.

¶ **L**empina secundum quedam sinonima est aurū pigmentū
rubicum. sed falsa est opinio eorum: sed secundum veritatem
est terra sigillata. et sic dicitur si fuit mihi q̄ fuerunt quidam
facientes predictā confectionem qui posuerunt aurum
pigmentū rubicum: quod non conuenit si bene cōsideres
virtutē eius et ipsius operationē. **D**ia. aut lennias frigis
terra est: hec est. quā. **A**. vocat lutū sigillatū. i. terra sigil-
lata. **S**imō. ianue. dicit lennias quidā falso exposuerūt
auri pigmentum rubicum et sic multi posuerunt in
confectione athanasie scripte in antidotario vniuersali. sed
lennias est terra sigillata. et illa est que in dicta cōfectio-
ne debet poni. et **S**ultelmus loco lennias habet auripig-
mentum: quod non conuenit vt dictum est supra.

Alcanchalon. **R.** corticum mirabolanoꝝ
citrinoꝝ chebulozum indozū ana. ʒ. v. ij.
seminis portulace se. violarum seminis sca-
ri ole añ. ʒ. ʒ. bellerici emplici añ. ʒ. j. gra. viij.
masticis. ʒ. ij. ʒ. j. tamarindozum. ʒ. ij. florū
nimphe berberis been rubei reubarbari
ana. ʒ. j. gra. iiij. medulle cassie fistule. ʒ. ij. si-
rupi violati quod sufficit dosis. ʒ. ij. mane
cum tepida.

¶ **A**lcanchalon. id est nunciū. bonum non est in usu h⁹
simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ **N**imphē. i. flos apud **D**ia. est nimpha et apud aliq̄s
est veneris. i. papauer palustre siue vt latini alga palus-
tris: et in nenifar apud **S**era. et nepita secundum compositorem
est calamentū montanum. de quo dictum est supra in
diacalamento descriptione **M**esue.

Anthamarō. **R.** aloes. ʒ. v. ʒ. ʒ. gra. vj. cassie
fistu. ʒ. j. gra. vj. ʒ. ʒ. masticis. ʒ. ij. gra. v. cro-
ci. ʒ. ʒ. assari. ʒ. ij. gra. v. xilobalsami. ʒ. j. gra.
ij. ʒ. cinamomi. ʒ. ij. gra. v. ireos. ʒ. j. barbe
aaron dragante añ. ʒ. j. gra. ij. et. ʒ. ʒ. agarici
colloquintide nitri euforbij castorei ana. ʒ.
ij. gra. v. elebori nigri. ʒ. v. petrosi. alexandri
apij ana. ʒ. ij. gra. v. coconidij. diagredij añ.
ʒ. j. gra. v. mellis. q. s.

¶ **A**nthamaron. i. contra mortem: non est in usu declara-
bo tamen simplicia: que declaranda sunt.

¶ **A**aron. i. pes vituli siue dragantea minor in ista con-
fectione ambe ingreditur. i. maior et minor. **P**etrus de
crecentiis dicit iarus qui alio nomine dicitur barba
aaron vel pes vituli: et sic est.

¶ **D**ragantea secundum **D**ia. est colubrina vel viperina: sed
secundum **M**esue est lusue serpentaria maior: siue colum dra-
conum: ambe radices vsui medicine competunt ambe
in ortis nascuntur.

¶ **N**itrum secundum compositorem est sal indus: secū-
dum **S**erap. in. c. de baurac nitrum est afronitum siue
spuma nitri. **D**ia. de nitro. c. facit et dicit eligendum est le-
ue: et colorem rubicum habēs autem album et est bau-
rac armenum sicut dictum est.

¶ **A**lexandrum. i. olivatum siue apium macedonicū
siue smirnon: vt dicit **M**at. sil. in. ca. de apio est imatur q̄
illud ca. de smirno apud **D**ia. sit. c. de apio macedonicū
siue sit alexandrum quod notum est.

De electarijs

¶ Cocognidium .i. semen camelee: vbi dicit Dia. in capi. de camelea. Alexander capi. de idropisi air. camelea vnde cocognidium colligitur et est lacticinum folij oliue habens similitudinem et sic est secundum veritatem qd cocognidium folia habet sicut solum oliue et infra in hieralogodion de ipso iterum ostendam.

Antidotū emagogon. R. assari acori. amomi seminis atriplicis maratri. i. se. feniculi. añ. ʒ. j. gra. vj. anisi. ʒ. ij. aristologie lon. arthemii. cassieñ. añ. ʒ. ij. et gra. xiiij. centauree minoris. ʒ. ij. gra. vj. dauci cretici. i. seminis ʒ. ij. ellebori nigri. ʒ. j. foliorū iatri. ʒ. j. ʒ. gf. ʒ. ij. liquiritie. ʒ. j. ʒ. j. lupini. ʒ. y. melanti. ʒ. ij. mirre. ʒ. ij. et gra. xiiij. macedonici. ʒ. j. orobi i. herbi. ʒ. j. stipteris. ʒ. ij. piretri. ʒ. ij. gradu. xiiij. pipis nigri. ʒ. j. ʒ. ij. gra. vj. pulegij. ʒ. ij. et gra. xiiij. peonie. ʒ. j. gra. vj. ciperi. ʒ. j. seminis rute. ʒ. ij. et gra. xiiij. spice. i. nardi. ʒ. ij. et gra. xiiij. betonice. ʒ. ij. squinati. ʒ. j. gra. xiiij. apij sauiue añ. ʒ. j. rilobalsami. i. ligni balsami. ʒ. j. et gf. xiiij. ziziberis. ʒ. ij. gf. xiiij. gariofli. ʒ. ij. radicū caparis cumini añ. ʒ. j. mellis quod sufficit.

¶ Antidotū .i. cōtradatū emagogū .i. menstrualem sanguinē ducēs. Mat. silua. in litera emac inquit emac interpretatur sanguis. vnde emagogū quali sanguinem educēs ab emac qd est sanguis et gots qd est fluxus et ob hoc dicitur emorragias vel emorofagia et. hoc antidotū apud nos nō est in vsuvalde tñ reperit apud apothecarios. Papias dicit antidotū grece dicitur ex cōtrario datum contrariis enim contrarijs curantur.

¶ Assarus. i. assaraba chara. Dia. facit vñ. c. de assaro scripto solū cū vna litera. s. et est assara bachara. alio capitulū facit de assaro scriptū cū duabus s. et illud apud quosdā est herba dicta prouinga a vulgo.

¶ Atriplex. i. semē ipsi qd apud Dia. vocat andraphasis. Aui. de ipso duo capta facit vñ dicit crisolacāna: alio qd dicitur cataf. fm inuentionē Diac. andafaris olus est de gñe dupitici scz ortiuū et agreste elira sic comedunt sine dubio apud modernos cōputat ipm de gñe oleris. f. ol. iamenū quod est blinis. nam hec planta in ortis reperitur: cuius longitudo est duoruū brachiorū aut pl. semē eius est ad modū pastinacē. et dum est recens manducatur sicut alia olera. ortulani papienses atriplicem vocant et ab aliquibus dicitur bleta alba et idem est.

¶ Artemisia fm circa instans. est mater herbarū cuius folia magis cōpetunt vsui medicine qd radix. quidā experimētatores dixerunt. Si quis iter faciens cū secus portauerit nō sentiet itineris laborē: fugat etiā demonia in domo posita. prohibet etiam mala medicamentā et auertit oculos malorum. hec est satis nota.

¶ Cassia fistula .i. cassia lignea vt dicit compositor scias qd in tpe antiquo vocabat cassiā lignēā cassiā fistulam: vt reperio apud Simonē ianuensem. et sic in ista confectione pro cassia fistula intelligitur cassia lignea.

¶ Centaurea minor est quā alij fel terre vocāt. Jñ. in. c. de herbis aromaticis siue cōibus inquit. centaureā grece vocant quam a chirone centaureo fertur: et reperitur ipsa in limosis: quia in locis humidis nascit. et ideo dicitur fel terre propter amaritudinem eius.

¶ Lupinus apud Aui. est granū cōpresse figure amari saporis percussū in medio et est faba egyptia ca. hic vero textus Aui. male traductus est. nam Sal. in li. de ali. dicit qd faba egyptia cōnō est lupinus vt putauerūt aliqui. et ibi fecit aliquid de lupinis. faba egyptia ca accipitur aliquando pro pondere lupinus vero est semē notum omnibus et saporis amari: vt Uerigi. in. geor. Tri-

sciq; lupini id est amari.

¶ Melancium .i. gut siue mslanchion. Dia. demelacio. c. facit. sed apud Sera. est nigella et si legis ca. de melancia apud Dia. cū ea. de nigella apud Serap. videbis qd idem sunt: species vero nigelle fm modernos sunt due vna habens semē citrinū cū odore prioris sed forma est vt est semē porri: et ista est illa que debet poni in ista cōfectione.

¶ Macedonicū fm Nicolaum est semen alexādi siue apium macedonicū siue oheatum.

¶ Stipteris .i. alumē sed nō dicit quare alumē sit: spēs vero aluminis fm Dia. sunt multe. sed spēs sunt tres qd necessarie sunt in medicina: et sunt proprie alumē iamenum. i. scissum qd alumē de pluma a vulgo dicit: et est rotundū qd zuccarinū vocatur et est liquidū qd dicitur alumē de rocha siue ripparium. neq; per id cognoui quare sit illud quod intelligi debet: sed fm Mat. silua. intelligitur de alumine scisso iamenum.

¶ Betonica secundum Sera. est assarum. et id quod plurimum accipitur de ea sunt folia. infra in sirupo de betonica melius ostendam.

Blanca. R. terebēthine oppoponaci galbani assēfetide serapini castorei amoniaci sulphuris bdellij aspalti antimoni storacis liquidide carnis leonis dyagredij euforbij garici interioris colloquintide ellebori nigri polipodij quercini taphie piretri squinati paucedani assari radicipi peonie bethonice camedreos polij amomi leuistici seminis rute sangu. draco. añ. ʒ. j. cinamomi gariofilorū macis cardamomi anisi maratri balsami. añ. ʒ. j. et ʒ. ambre. gra. v. mellis qd sufficit.

¶ Blanca dicta est quia albos humores. scilicet flegmaticos purgat: non est in vsu sed simplicia qd sunt declaranda declarabo.

¶ Terebentina hō est resina terebinthi arboris qd apud arabes vocat glutē albotim siue glutē alimbat. Aui. in li. cañ. vocat semē ei⁹ granū viride: et arbor dicitur nominari albotim. hec a multis dicitur largatum.

¶ Antimonū fm Aui. est substātia. plūbi mortuū et ei⁹ virt⁹ est similitudo virtuti. plūbi aduisti: antimonū vero est vena terre similis plūboverū est qd antimonū terit et nō fundit: plūbū vero fundit et nō teritur. et hz in fracturis suis clatant qd frangitur et illud est melius qd in fracturis non habet aliquid ex terra nec fordis.

¶ Asphaltum fm Dia. est bitumen iudicum aliud est aridum. aliud liquidum. Aui. vocat ipsum bitumen iudicum. stercus demonis napta et bitumen iudicum vnius generis aiunt.

¶ Paucedanum fm Mat. silua. est cauda porcina: sed cauda porcina fm Simonē vocatur a quibusdam milium solis gal. in. viij. simplicium farmacorum dicit qd administratur ex hac planta et radice.

¶ Feniculum alij fm Mat. silua. est paucedanū. quisdam feniculum agrestem vocant: petrus de crescentijs inquit paucedanum est herba que alio nomine dicitur feniculum porcina.

Benedicta simplex. R. turbithesuli zucca. añ. ʒ. x. dyagredij hermodactli rosari añ. ʒ. v. gariofi. spice. zinziberis: croci sarisfragie macropiperis. i. pipertia. long. amomi selini spermatidis saligēme galange macis carui: feniculi: sparagi: brusci: litospermatō: polipodij: cardamomi mastici: ameos: lapidis licis añ. ʒ. j. mellis quod sufficit.

¶ Benedicta dicitur quia oibus a quibus sumit benedicit. Si

liber. de anglia in. c. de cura arctice fm magistros habet
vna alia descriptione q eade est: hec apd nos e multu in
vfu. fz vere ego vidi de hac multas descriptiones q diffe
runt inter se & hoc aduentit errore trãslatoris: fz hec est
optima de pdictis ex specie^o bñdite simplicis sunt pil
lule que dicuntur de benedicta. de quibus infra in tra
ctatu de pillulis.

¶ **Esula** fm circa instas cortex radice ei^o medicine co
petit apud Mesue vocat alsebra: & dicit q est spes lactici
nioz & est solutiũ rusticorũ reperit alia herba q multu
sibi assilatur sed nõ habet lac vt habet esula. & dicit ver^o.
Esula lactescit sine lacte linaria crescit.

¶ **Diagredium** fm vsum modernorum est scamonea p
parata in pomo citonio.

¶ **Hermoda cil^o** est dictu grece hermet^o digit^o. Aui. i. ij.
cañ. dicit digitus hermetis est flos hermoadactili radice
eius vsu i medicine competit.

¶ **Selini spermatis** fm cõpositorẽ est semen apij. nã ce
litum grece est apium. & sic debes.

¶ **Salgemma** fm Mesue in cap. de specie^o salis est sal
sicut cristallus scindibilis: sal capadocius idem est.

¶ **Bruse^o** ex oib^o est not^o. Mat. silua. ex auctoitate pau
li dicit q folia eius sunt similia folijs myrti cum extremi
tatibus spinosis facientibus plures stipites cu fructu
rubeo. sicut fructus cerasi semen & radix ipsius vsui me
dicine competunt.

¶ **Litospermatõ**. i. miliũ solis: vt dicit Simo. ian. in ca.
de litospermatõ grece est dicta lapideũ semẽ eo qd sit du
ru vt lapis Siliber. de anglia loco ei^o hz granũ solis qd
idez est. Auicẽ. in. ij. cañ. dicit. calab nõ est saxifragia: vt
quidã dicit erro: vero in hoc est q reperitur in aliqbus
descriptionib^o istius pfectionis in qua ingredit saxifra
gia litospermatõ & miliũ solis qd nõ est credendũ: qz
litospermatõ est miliũ solis. Barthol. montagnana in
suis cõsilijs in cõsilio de cura p medicinaria inqã aq sub
limationis litospermatõ est miliũ solis & sic est.

¶ **Lapis lincis** fm sic. est lapis q fit ex vna lupi cer
turi sustantem atque descriptiones in quibus ingre
ditur lapis lincis & alique in qbus nõ qd forsan potuit
contingere erroze scribentum.

Confectio alipte muscate. R. laudani purif
simi. ʒ. ij. storacis calamite optime. ʒ. j. s. sto
racis rubeæ. ʒ. j. ligni aloes optimi. ʒ. ij. abze
ʒ. j. camphore. ʒ. s. musci. ʒ. s. aque rose qd
sufficit. conficiantur sic in diebus canicula
ribus ponat storax calamita & storax rubea
et laudanũ in catino ad solẽ coopto cũ subri
lissimo pãno ne puluis possit attingere. & cũ
mollificata fuerint ad solẽ pone i mortario
eneo & cõcalecto sistr cũ pistello suo ferreo
calecto fortiter semel 2terant donec ad ni
grũ deueniãt colorẽ: & postea puluerẽ adde
ligni aloes simul fortiter tere & camphoraz
similiter. postea contere multum in tribus
ʒ. aque rose. & de hac aqua madefac aliquã
tulũ marmor prius bene ablutũ & calectũ
ad solem et accipe. ʒ. j. cũ tabula planissima
de eadẽ aqua madefacta sup marmore diu
agitetur donec ad subtilitatem vnici deue
niãt. hoc modo facias semper madefaciẽs
do marmor & tabulam. & de hac aqua supra
dicta: & cum reposueris superasperge de il
la aqua. valet enim vt superius diximus: ac
cipe tabulam planissimã similiter ablutã

& desiccãtam ad solẽ. Et humecta marmor:
& tabulam de aqua rosa. in qua resolutus est
muscus est interpone supradicta tandiu ag
tando donec ad subtilitatem vnici deueniãt
ne semp adhereãt cũ supradicta aqua mar
mor & tabulã madefaciendo demũ duos fu
miculos similtor que & predictã aquã in va
se mundissimo & bñ obturabo vsui referua.

¶ **Confectio alipte muscate.** i. mixture muscate dicit qz re
cipit muscũ apud nos est in vsu tamen non multum.

¶ **Laudanum** dictum est ab ea herba vnde colligitur
aqua in cypro laudãvoc^o. i. fm Ser. ex auctoitate Dia.
laudanum colligitur ex vna specie cussi. i. edere & forti^o.
ex laudano est illud quod est boni odoris coloris vergẽ
tio ad virore sub molli tactu. & quãdo malaxatur ad he
remianibus & non est in co sabulũ & nõ assimila f resine
pini & fit in terris arabũ. Aui. laudat illud quod est pyr
gue ponderosum & cabrosi boni odoris quod ad citrini
tatem declinat.

¶ **Storax rubea** fm compositorẽ est cõfita rubea apud
eundem est corumbũ siue thys iudeorũ: & sic est Corũ
brum vel storax rubea. est timiãma & est fer storacis liq
de non est storax calamite vt dicunt quidã in hac pos
sumus certificare qz idẽz non sunt: qz sic. in predicta
confectione habet storacem calamitã & storacẽ rubeã.
quidẽz Nicola^o qz storax liquida rubea & calamite sunt
gumme cuiusdam arboris.

¶ **Dico caniculares** sunt quadraginta: sicut ostensum
fuit supra in confectione diacariõnis.

¶ **Encũ vas** vel mortarium est. vas vel mortarium fa
ctum de aramo vel ere. Matth. silua. in ca. de ere inquit
faciunt ex ere vasa ad comedendum vel bibendũ & no
cer eis multum & maxime illis qui assueverunt hoc diu
nam parati sunt tales incurtere elephantiam et can
crum & dolorẽ epatis et splenis et maxime comedentes
in eis res acras et bibẽtes in illis vina dulcia: & qũ co
meditur cibvs qui stetit in eis die vna & nocte est: peius
multum & quando ponitur vas encũ super pisces assa
tos calidos. fit venenum mortiferum &c.

Confectio cuminate alexãdrine. R. cinamo
mi: cardamomi galãg. añ. ʒ. ij. gariofolij. i.
malabatri. macẽ pipis lã. añ. ʒ. j. cimĩ. ʒ. ij. ij.
et aliquãtulũ spice cõfice cum succ. & fiat.

¶ In partibus modiolani est multum in vsu.

Diamargariton. R. gariof. cinamo. spice
galange ligni aloes liquiritie troc. diarodõ
troc. dyani añ. ʒ. j. s. nucis muscate. macẽ ali
pte muscate & est cõfectio supraposita zedoã
rie reubarbari storacis calamite añ. ʒ. j. mar
garitarũ pforatarũ rãtegrarũ zinziberis of
sis de corde cerui rasure eboris. blacte bisan
tie añ. ʒ. s. musci: ambre cardamomi leuisti
ci seminis basilicõis. i. ozimi gariofo. añ. ʒ.
j. min^o. g. ij. cãphore. vj. g. vj. mell. rosa. q. s.

¶ **Diamargaritõ** dicitur a duob^o gñibus margaritarũ pfora
tarũ & nõ pforatarũ. Aui. in. ij. cañ. hz vna alia descri
ptionẽ q eadẽ nõ sunt vep. sunt q faciũt fm descriptionẽ
Nicola^o & qdã faciũt fz descriptionẽ Auicẽ. sicut est in
tentio medicorũ descriptio Aui. apparebit inferius.

¶ **Trociscorũ diarodõ.** i. de rosã descriptio ipsius repe
rit in antido. Mesue. fz ponere nõ debes in ista cõfectio
ne qz ipse Nicolaus descriptũ vna alia descriptionẽ que
debet administrari in predicta confectione vt dicit ipse.
¶ **Trociscorũ diani.** i. de violis albijs vt dicit Nicolaus.
infra apparebit descriptio sua.

De electarijs

Margaritarū. lapis tunc Nicola⁹ in ista cōfectione habet margaritarū perforatarū & integrarū. i. nō perforatarū fm Wat. filu. sunt artificiose & nō perforate nāq; naturales. quidam vero mercator dixit mihi quod margarite perforate sunt naturales et reperiuntur in ostris sic. tam perforate q̄ non vsu medicine cōpetunt et sunt propue albe clare. Obscure vero non sunt ponendū in medicina. Stephanus autem scripsit iulua pro iulo et est margarita.

Blacte bizāne sunt coopertoria ostracōrū marinorū sicut limachis et sunt siles yngulis & ppter id vocātur yngula aromatica albe odorifere sunt meliores. Dia. vocat purpurā marinā. & dē alij blactā bizantiā appellant eo q̄ in bizantio primū est inuēta q̄ ideo blacta appellatur: eo q̄ quasi blacula sanguinis. quidā yngulam sanguinis: quidam yngulam aromaticam vocant.

Diacameron. R. antofolij zinziberis añ. 3. v. 3. j. gra. xvj. cinamomi gariofoliorū añ. 3. iiij. 3. j. gra. xvj. carniū dactilorū tantū dem galāge spice nardi zedoarie costi ptretri coralli al. & rubei dragaganti reupōti. saliuice anacardi ossiū dactilorū. carpobalsami anisi baccarū lauri seminis iuniperi añ. 3. j. 3. j. gra. viij. melanopiperis leucopipis macropipis añ. 3. j. 3. ij. gra. viij. limature auri & argenti ossis de corde cerni ana. 3. ij. & 5. rasure eboris musci ana. 3. j. gra. viij. ambre. 3. j. mellis. q. d.

Diacameron dicitur quod hominē reducit de morte ad vitāz nō est in vsu: s; simplicia que sunt declarāda declarabo. **Saliunca** fm cōpositōe est spica celtica. & sic reperitur apud Watt. s; in litera saliuice: sed fm Dia. & Pl. aliud est saliuica. Dia dicit saliuica genus herbe est q̄ radicularis et folia h; flores siles violē spica celtica h; florē citrinū: q̄ nō puenit cū colore violē verū sicut dictū fuit loco Saliunce celtica ponatur.

Anthophali i. gariofoli grossi. **Amifructus** fm Nicolaū semen iuniperi seu fructus. Aut. in d. ca. dicit. Abel est fructus iuniperi siles zarr. hic textus Aut. est corruptus. nāz fructus iuniperi dicitur halharhar. & Abel est fauina. sicut ptz apud Sera. in c. propuo de fauina. nā Sera. maiorem auctoritatē h; in simplicibus q̄ Aut.

Diathos. R. florū roisimarini. 3. j. ro. vio. liqritie añ. 3. vj. gariofoli. spice. i. spice nardi nucis musc. galāge cinamomi zinzib. zedoarie: macis ligni aloes. cardamomi. anisi. i. feniculi romani. aneti añ. 3. iij. mellis. q. s.

Diocantidorū apud nos est in vsu. dicitur autē dianthos: q; sit ex florib; roisimarini q̄ libanotides nōcupatur. nā anthos apud grecos est flos. inde alofantos. i. salis flos. Papias inq̄t anthos grece flos. Silbert⁹ de anglia in li. vj. in ca. de dissenteria epatis calide siue frigide & humide inq̄t dianthos bezoms: s; nō est idē. ibi idē iterū inq̄t diathos vsualis: sed nō est idē nec in vsu sunt. Anthos vero est flos roisimarini q̄ alio noie flos achilil dicitur vnde zuc. achilil. i. de florib; roisimarini. & hec apud Dia. libanotides: quā romani vocāt roem. marini: & est planta quā multi ponūt in fertis vel coronis. h; virgas multas nō grossas flexibiles hūidas sup quas sunt folia multa indēsa subrilia lōga: quorū color exteri⁹ est alb⁹ & interi⁹ viridis habētia odorē fortē cū grauedine quadā. Circa instās in. e. de roze marino aut. flores & folia pperūt vsui medicine flos autē dicitur anthos. vñ sit electuariū q̄ dicitur dicitur. cū autē reperit. R. Anthos vel roisimarini debēt poni flores. vnde folia & flores collecta aliquantulū ericeta ad solem per annum seruantur: hec apud nos dicitur

tur corona montis seu montana.

Diasatirion. R. testiculorū viridiū: satiriō baucie: secacul: nucis idice: pistaciārū pinearum mūdatarū añ. 3. vij. gariofoli: zinzibe. anisi: lingue auis: seminis eruce añ. 3. v. cinamomi: caudarū stincorū recētū: seminis bulbi añ. 3. ij. 5. musci gra. vij. cōfice sic in tantū melis dispnmat q̄ sufficit ponant satirionis testiculi et baucie vnaqua; per se bñ prius cōtrita: & cū spatula bene misceant & bulliat aliquantulū: deinde apponant pinee & pistacee sili bene trite: & cū aliquantulū bullierunt ab igne deponant: & puluis supradictarum specierum ibi ponendo admisceatur. ad vltimum vero muscū cum aqua rosata apponatur et vsui reseruetur.

Diasatirion autē dicitur a satiriō testiculus satiriōs grece latine dicitur erectio virge. Silb. de anglia in ca. de gomo rea h; vñ aliā descriptionē & idē est. supra est posita cōfectio testiculorū vulpis siue satiriōis: & pfectio alia testiculorū vulpis & hec est diasatirion quo nos vñ inur magis q̄ isto. verū est q̄ sunt ex hoib; q̄ faciūt fm illā sue dispositā. & qdā faciūt fm illā Nico. satiriō autē sūt testiculi vulpis q̄ satis noti sunt supra de ipsis meli⁹ ostēdi. **Baucia** i. pastinaca maxime domestica Salie. in. vj. simpliciu inquit lezar. i. pastinaca que oritur in campis minus ista pastinaca comeditur q̄ illa que seminatur in ortis sed est fortior q̄ ortulana in oibus rebus: sed ortulana comeditur plus: sed debilior q̄ siluestris. idēz in. viij. inquit. ita siluina i. pastinaca domestica.

Secacul. sigillū sancte Martē. vt dictū fuit in pfectione diasatirion descriptione Mesue.

Pistacia. i. silici. fm cōpositōe. isti fructus feruntur de damasco. Jsidorus pistacha dicitur: quia habent odorem nardi pistaci.

Lingua auis. i. semen fraxini & nō est lingua passerina vt quidā crediderunt. supra in alia descriptione de ipsa melius ostēdi.

Eruca semē est herbe que nota est. Dias. de ipsa facit duo ca. vñ de domestica vbi inq̄t eruca multū comesta vētrē stimulat. aliud de eruca agrelli semine multi p. s. nāpyritur. Pl. aut eruce in pdiēdis obsonijs. i. falsamētia in q̄bus carnes & pisces intingūtur tanta suauitas est vt greci heuzomō appellauerint idem in vno alio loco. tertū eruce semen optimū egyptiū athenienses nāpi appellauerunt alij taphium alio saurion.

Stinchus est animal satis notū apud Aut. melius quod est in ipso est illud quod inde parte renūm.

Bulbus fm cōpositōe est cepe. Mesue loco cuius habet succi cepe humide. i. bulbi recētis. verum potest dici q̄ omnis radix rotunda vocatur cepe apud vero Pl. cepe ois radix rotunda simile vocatur bulbus nec p nota scio quid sit propue bulbus.

Diaprunis. R. prunorū damascenorū viridiū nūero centū ponant in stānato i tātū aque q̄ bene cooperiantur & bulliat donec dissolui videant: tūc ab igne deponant: cūq; aliquantulū tepēfacta fuerint ab aqua extrahantur: & cribro sup cacumē posito tādiū in ipso cribro manib; fricent q̄ nihil preter ossa & cortices ibi remaneat: in illa aqua i qua pruna decocta fuerint ponant. 3. j. viola. & iterū bulire permittat. & fiat sirupus cū. ij. li.

zuccari: in quo sirupo li. j. de pulpa prunorum
ponat: et ad spissitudinē decoquat incipiente
quidē inspissari addat. ℞. j. tamarindorum et
℞. j. medulle cassie dissolute et colate cum supra
dicta decoctione prunorum: memeto tñ q̄ in
aq̄ prunorum bulliat. ℞. j. et 5. violarū vt supra
dictū est: cum aqua ad spissitudinē decoctiois
penerit cum spatula, semp̄ agitādo, harū spe-
cies puluerē sup̄asperge qd̄. ℞. sandali albi
et rubi spodij reubarbari cinamomi añ. 3.
ij. rosa. vio. seminis portulace. seminis scario-
le berberis succi ligiritie dragagati añ. 3. ij. se-
minis citroli: z est qdā species cucumeris:
melonis: et cucurbite mūdare añ. 3. j. detur in
hora diei sine diagredio ad modū castanee
cum aqua frigida: et si laxatiuus facere volue-
ris ponatur pro qualibet lib. j. 5. vij. Diagre-
dij prius q̄ ab igne deponatur.

¶ Diaprunis autē vel diamasce nō a prunis damasce-
nis dicitur z ipsum potes cōponere solutiuum z nō so-
lutiū z vtrūq̄ est in vsu. Silbertus de anglia in ca. de
cura arthetice fm̄ magistros inquit diaprunis sed nō est
idē. pruna vero apud Diascoudē vocantur cimela di-
cens q̄ est arbor quā latini prunā vocant. nota est oib̄
cuius fructus iocundus est z mollicis ventre: sed cacosto-
macus est: verum illi qui in siria damasco nascitur est
aprior. Petrus de crescentijs: prunus est arbor nota: et ei⁹
quidē diuersitate sunt: q̄ quedā est domestica quedā
est siluestris z domestice quedā facit pruna alba que-
dam nigra quedam rubea.

¶ Scariola fm̄ cōpositorē est endiua vel lactuca agre-
stis infra apparebit sirup⁹ de cicoria z ibi de generibus
ipsius faciā mētēz. Sic inqt̄ detur omni hora diei sine
diagredio ad modū castanee cum aqua frigida hoc est hō
diapruni nō solutiū: nā hoc antidotū pot̄ pponi cum dia-
gredio: z sine diagredio vt. ā dictum est.

¶ Diaprasium. ℞. prassij mūdā viridis. 3. v.
5. dragagati. pinearū mūdatarū amig. pista-
tiarū. i. fisticozū: carniū: dactiloꝝ ficuū. i. ca-
ricarū: passularū añ. 3. ij. 5. cinamomi gario-
filo. nucis mus. macis ligni aloes galage ze-
doarie zinzibe. spice. i. spice nardi. liquiritie.
reupōti. Anacar. storacis calamite masti-
cis mirre. galba. terebēt. irei. i. ireos si dice-
ret fari esset barba aarō seu dragūtea minor
aristologie rotūde. radice caperis gētiane.
melanopiperis. i. piperis nigri. anisi. fenculi
aneti. apij semis macedonici. saxifragie. añ.
3. ij. bermodactiloꝝ origani. peucedani. squi-
nāti cardamomi. leucopiperis. i. pipis albi.
carui. lenistici vicetosici añ. 3. j. 5. z gr. ij. 5. bal-
sami. z pulegij. diptami. costi. piretri. satire-
gie. basiliconis peonie macropipis. i. pipis
logi amomi. petroselinū agrest. i. orobi. her-
bi. añ. 3. j. gra. ij. z tertiā partē alteri⁹ rilobal-
sami. cassie. corali. s. rubei. rasure eboris car-
pobalsami. dauci. cretici. añ. 3. 5. musci. am-

bre ossis de corde cerui. añ. gra. xij. mellis
qd̄ sufficit. conficiat sic. in lib. iij. mellis dis-
pumati pone prassij viride aliquatū cras-
tulum z quartā partē pinee recētis cum resina
sua z de vino vetustissimo optimo. ℞. iij. et
bulliat simul lento igne vsq̄ ad cōsumptionē
caricarū ficuū pinguis bñ purgatoꝝ intus z
extra z de dactilis codē mō purgatis z pas-
sis sine granulis suis. i. passularū que noia-
tur albesimes sine arillis. i. sine granis et pi-
nee z amigdale. et pistatie. ista oia bene mū-
data pistent tantū vnū quodq̄ per se. z post-
ea simul misceatur in mortario. et addat ibi
terebētina: et simul pistentur: et cum predi-
cto melle calido in codē mortario paulatim
posito distemperetur. z postea addatur pul-
uis supradictarum specierum z fiat.

¶ Diaprasium autē fm̄ intētoꝝ cōpositoris dicitur a prassio
viridi: qd̄ ibi ponit plus q̄ de alijs. Silber. de anglia in
ca. de strictura thoracis. i. pectous. habet vnā aliam de-
scriptionem que eadem est.

¶ Prassium vero viride fm̄ cōpositorē est flos eris: seu vi-
ride eris: nō autē dicitur diaprasium a marubio albo: sed dicitur
prassium a prassio viridi qd̄ est flos eris. hoc antidotū nō
est valde in vsu.

¶ Anticetoricū. i. antifarmaticū z est qdā planta q̄ multū
iuxta eleborū inuenit quare putat sibi cōtraria: ap-
pellat autē vincetoxicū eo qd̄ cōtra toxicū est. cui⁹ radix
vsu medicine cōpetit. Nic. floren. in li. viij. in. c. de antra-
ce. siue althoin inqt̄ z ex dictis est cōsolida minor dicta
a quibusdā vincetoxicū z a nobis morella. z a quibusdā
dicitur herba venti vel herba sancti laurentij: neq̄ id
Nic. cognouit ipsum.

¶ Diptamū. id est pulegij indū apud Aui. in sc̄bo cano-
nis vocat mesca tremescir. Serapio autē de ipso loquit̄
in ca. de organo. Anto. muse inqt̄. herba diptami a gre-
cis dicitur arthemideo creticon. alij bubulcos. alij csemēd.
alij cleaecotosos. alij doxarion. alij cululio. itali tussela
rustica. lithemense. alij dipfacos romani libitū vene-
ris. nascit autē i insula crete. i. mote ida fm̄ intētoꝝ Anto.
to. labrū veneris apud romanos est diptamū: s; apud plī.
labrum veneris effimbaria seu ymbilicus veneris.

¶ Saturegia est herba q̄ apud nos nascitur in hortis:
cui⁹ folia sunt sibia thimo: z q̄ est recens manducatur.
Plinius ait. umbra vero que sit cumilia hec apud nos h;3
vocabulū: z aliud a saturegia dicta in cōdimentario ge-
nere fertur mense februario zc.

¶ Petroselinū agreste fm̄ cōpositorē est sinoddū. circa
in stās inqt̄. Petroselinū est duplex scz domesticū z silue-
stre: siluestre dicitur sinonū cui⁹ semē vsu medicine cōpetit.

¶ Diabolibanū. ℞. castorei. opij. iufqamī añ.
3. iij. casie fistule. 3. ij. z. 3. ij. folij. i. malabatri
ponit macis loco ei⁹ croci thuris masculi añ.
3. j. 5. reupōt. amomi añ. 3. j. 5. mirre. 3. j. spi-
ce piretri euforbij leucopip. añ. 3. ij. 5. peo-
nie stora. calamite. macro. añ. 3. j. mellis. q. s.

¶ Diabolibanus autē dicitur ab olibano qd̄ ibi ponitur
hoc apud nos nō est valde in vsu rassis in lib. diuisionū
capitulo de medicinis stomachi habet vnā aliam descri-
ptionem sed non est eadem.

¶ Olibanum autem est thus masculum. Dia. inquit
thus lachimū est arboris: qd̄ grece libanus dicit. qd̄
autem de arabia deferretur candidum est: qd̄ vero de india
subruffum. sed vtrūq̄ masculum, dicit: z est tertium ge-

De electuarijs

us minutū valde et ruffum de quo maxime fit. est ergo optimū thus qđ masculū dicit subalbidū et rotundū et pingue naturaliter leue et fragile qđ ab igne cito accenditur odorē suauem copiose emittens Macer ait. i. censo sine thure. hoc satis est notum. Salenus in. vii. simpli. ait libanotrius id est thus.

Diaronō abbatis. ℞. sandali albi et rubei añ. ʒ. ij. ʒ. dragāti gūmi añ. ʒ. ij. al sari. i. affare baccare: spice mastici: cardo momi. croci. rilaloos gariofoli galie muscate. anisi feniculi cinamomi. succi liquiritie reubarbari. seīs basiliconis berberis scariole. portulace. malue lactuce papa. albi: semis citoni. citruli. i. citruli. melonis cucume. et cucur. añ. ʒ. j. margari. ossis de corde cerui añ. ʒ. ʒ. zuccari cadi. i. nabati rosari añ. ʒ. j. ʒ. ʒ. ij. camph. ʒ. vj. musci gra. ij. ʒ. sirupi facti de aqua rosa. q. s.

¶ Diaronon autē dicit a rossis que recipiuntur ibi plus qđ de alijs speciebus. abbas dicitur ab abbate: qm abbas de curia eū cōposuit. supra posita fuit vna alia descriptio que vocatur diaronon descriptione eōi et ambe sunt in vsu. sed quādo doctor simplr ordinat diaronon abbas de hoc intelligitur.

¶ Galia muscata est quedā cōfectio que fit in trociscis et eius descriptiones sunt puerse fm diuersos autores. nam Mesue in tractatu de trociscis de galia loquitur et ibi ponit qualiter debet ipsa fieri: sed illa nō debet admistrari in receptis Nicolai. imo debet poni in suis receptis. Nicolaus compositor idem describit. et hec est illa que debet poni in suis receptis.

Diapenidiō. ℞. penidiarū. ʒ. xvj. ʒ. pineaz et amigdalarū mūdatarū. seīs papaueris albi añ. ʒ. ij. ʒ. ʒ. j. cinamomi. gariofoli. ʒ. ʒ. i. succi liquiritie dragaganti gūmi arab. amidi. seīs citruli melonis cucume. et cucurbite purgatarū añ. ʒ. j. ʒ. cāphore tertiā partē yni. ʒ. sirupi vio. qđ sufficit. cōficif sic in vna lib. aq bulliāt. ij. violaz donec aq aliquātulū inficiat. i. tingat. postea colature addat li. ʒ. zuccari et bulliāt donec incipiat ispissari. tūc addant pinee et amigdale seia vnaqz per se bñ cōtusa cū spatula semp mouēdo addant penidiē subtilr puluerizatē: et cū liq̄facte fuerit illud qđ supnat auerit grossum cū cassia colādo in mortario sterū bñ terat. deinde camphora ammiscat. ad vltimū puluis supra dictarū specierū cū supradicto sirupo semp agitando in mortario moueat donec incordoz poretur et postea vsui refernetur.

¶ Diapendion autē dicit a penidiis que ibi intrāt plus qđ de alijs speciebus hoc antidotum apud nos non est valde in vsu. scias ergo qđ quādo doctor ordinat diapendion de hoc intelligitur: quādo nō ordinat penidiōs intelligitur de illis que sūt ex zuccaro dissoluto i aqua aliquādo sunt ex zuccaro dissoluto in decoctione ordi. et tunc illi penidiōs dicuntur penidiōs sibi. et isti debent poni in cōfectione diaphnicōis de quo supra.

Diaciminū. ℞. cimini p die i aceto isusi et

ericcati. ʒ. vij. ʒ. ʒ. j. cinamomi. gariofoli. añ. ʒ. j. ʒ. ʒ. i. melanopipis. galāge. saturegie calamēti añ. ʒ. ij. ameos leuistici añ. ʒ. j. gr. xviij. macropipis. ʒ. j. nardi. i. spice nardi nucis muscate anisi añ. ʒ. ij. ʒ. mellis. q. s.

¶ Diaciminū autē dicitur eo qđ ibi plus ponitur de cimini qđ de alijs speciebus. Siliber de anglia in cap de structura thoricis. id est pectoris habet tres descriptiones: quarum prima est eadem huic: altera dicit diaciminū sed non est idem. altera dicit diaciminū preciosum sed idem non est. Rasis in nono almāfōris in ca. de his que cōfortant stomachum: et cibozum perficiunt digestionem. habet vnam aliam descriptionē. sed nō est eadem: in partibus vero nostris sunt ex hoibus qui faciūt hoc antidotū fm plico. et sunt ex hoibus qui faciūt fm descriptionē Mesue qđ intitulatū est diaciminū bonū.

¶ Saturegia herba est satis nota. Sili. loco eius habet timbre qđ idem est nā saturegia apud grecos dicit timba. vnde macer. Timba solet grece dici saturegia latine et hec apud lombardos scgregola vocatur.

Diadragagātū frigidū. ℞. dragagāti albi ʒ. ij. gūmi arabici albi. ʒ. ij. Almi. ʒ. ij. liq̄ rittie. ʒ. ij. semis citruli melonis cucumeris: et cucurbite añ. ʒ. ij. penidiarū. ʒ. ij. cāphore. ʒ. ʒ. j. sirupi albi gal. qđ sufficit et fiat.

¶ Diadragagātū autē dicitur a dragaganto qđ recipit hoc antidotum apud nos est multū in vsu sub nomine diadragagāti frigidi ad differentā descriptionis que vocatur diadragagātū calidū et hoc in plico. nō reperit sed Sili. de ang. in. c. de structura thoricis. hz diadragagātū frigidum: quod idē est. idē habet diadragagātū calidū de qđ in fra crit. fmo. plico. et Sili. hnt dragagāti albi. ʒ. ij. lumē male lucens hz diadragagātū gūmi añ. ʒ. ij. ʒ. ij. qđ est falsus. nō dz cōponi fm ipm idē errauit in voss cāphore.

¶ Dragagātū vero est gūmi qđ apđ Dial. vocat dragagātū et meli dragagātū est albū et tenne limpidū et lucidū et leue et mūdū. pli. dragagantū est spine albe radice multū plāta apud medos. et caucasū nascit. Sa. in. viij. simpl. ait dragagātū. i. dragagātū. b̄ satis est notū apđ nos fit antidotū i morfellis apđ venetos fit qđ i modū trocif.

¶ Sirupus albus. Sal. i. iulep q̄ solū fit ex aqua et zuccaro. Sili. loco est hz sirupi iulep. qđ sufficit qđ idē est. ʒo. Angli. in. c. de passionibus stomachi in quodā antidoto ait fiat electuariū cū sirupo qui vocat iulep.

Diacastoreū. ℞. castorei: milabolanoz cōtri. añ. ʒ. ij. min⁹ gra. xv. aloes. f. aloes succo. ʒ. j. ʒ. folij antimonij piret. liquiritie dragagā. calami aromati. nitri. i. affroniti: galba. squinatū. spice croci. cassie. i. cassie lignee: pipis albi nigri et lögi. carpobalsam: rilobalsami. colognti. oppoponacis. reupōtici. serapini storacis. calami. zinzī. cinami añ. ʒ. j. gariofoli. affe fetide mirre. enforbij añ. ʒ. i. gr. xvij. stasi sagr. dauci: maratri. i. feni. apij. sileris. i. sileris mōtani: daupno cocti simoni. i. petrosilij a grestis petrosellini. i. seīs petroselij domesti ci: storacis rubee petrolei: sanguis dracōis: cardamomi maioris et minoris: thuris agari ci: mastici: salis armoniaci: zedoarie anisi añ. ʒ. j. gra. tr. saturegie. i. timbre yfopi: came drei. i. came dros: pulegij. origāi balsamite

f. mēte aq̄tice: oꝝimi. i. oꝝimi: gariofilati: bꝛā
ce vꝛsine: diptami: seis rute. aristologie lōge
ꝛ rotūde: aarō mabathematicō: afari. saluſe.
roſe. bdelij añ. gꝛ. xvij. epithimi. polipodij.
oppobalsami añ. gꝛ. xij. Alipiados. cappa
ris añ. gꝛ. xj. anacardi. gētiāne ſauine corti
cum mādra añ. gra. xj. abſinthij paucedani
añ. gra. vij. ireos gra. iij. ꝛ tertiam partem
vniꝛ granī mellis. q. s.

¶ Diacaſtoꝛeū autē dꝛ: a caſtoꝛeo qđ recipit hoc anti
dōꝛū apud nos nō eſt in vſu. Silbert⁹ de angliā in cap.
de paraleſi hꝛvnaꝝ aliā deſcriptionē que eadē eſt: caſto
ꝛeū eſt quoddā aial qđ caſtoꝛ appellatur: ꝛ iſtud aial vi
uit extra aquā ꝛ in aqua ꝛ nutritur ex piſcib⁹ ꝛ cancriſ
eligēdi ſunt autē ex hiſ reſticuli gemini pendētes ex vna
radice ineri⁹ habentes ſicut mel ꝛ ipſi ſunt ſicc⁹ cere in
colore ſanguinis coagulati ꝛ qui ſunt in pelliculis ſuis
granis odoris pingues ꝛ qđ ſeparantur debēt mūdari
ab ipſis pelliculis ꝛ ſic poni in medicinis. Sulielmus
placētinus inquit: caſtoꝛeū eſt reſticulus aialis marini
qđ bauera appellat a dulterantur cū opio.

¶ Wāpno cociti ſm cōpol. toꝛē ſunt ba cce lauri. f. ſemē
ipſius circa inſtās inqꝛ lauri folia ꝛ femina vſui medici
ne cōpetunt. Aut in. ij. caſ. de ipſo fa cit tria ca. vñ qđ
incipit d meſ. aliō de granis lauri aliud de lauro. i. gar.
quod fatio eſt notum.

¶ Petroleum ſm modernorum ſententiā eſt inter ſpēs
bituminis iudatci ſeu aſphalti. Aut in. ij. caſ. inquit pe
trolcū albū note ſpeciē ē ꝛ nigrū ē calamētū picis baby
lonice ꝛ reliquāꝝ. Bartholome⁹ mōtagnana in ſuis cō
ſilijs. in pſilo de medicinis hñtibus eōe inuamentū ad
nocumenta ſtomachi viſus ꝛ auditus inqꝛ e ad oleum
de naptā oleum de petra fa cū. i. oleū petroleū. nos ve
ro generaliter pro petroleo intelligimus oleū petroleū.
quod fatio eſt notum.

¶ Barō. i. barba aaron. Dia. de aaron facit capi. ꝛ inqꝛ
aaron quā in iaticā vocāt folia hꝛ dragontee ſimilia. ſed
maſora ꝛ non varia virgā hñs duozū palmoꝛū ꝛ colore
purpureū atqꝛ ſemē croci. coloris hꝛ radice albam ſimi
lem dragontee: q̄ cruda ꝛ cocta manducari poteſt. quia
non eſt valde veſtita: folia eius compoſita in ſale man
ducantur ꝛ c. hec eſt quā moderni ſerpentariā minorem
vocant ſeu dragontea minorem ſeu pedem vituli.

¶ Mambathematicon ſm cōpoſitoꝛ eſt ſuccus caulic
culi agreſtis quidā mābathematicon vocant quod idē
eſt circa inſtans aut ſtructū. i. caulicū agreſtis: hꝛ hic
reptus ē corruptus. nā ſtructū apud Dia. ſunt radice
rotunde ꝛ oblonge qđbus lanarū vrūtur ad fumigandū
lana qđ fumigū limpida lanā. ſm eundē cauliculus
agreſtis naſcitur in locis maritimis ꝛ deſertis albidior
et longior domeſtico ꝛ amarior.

¶ Opobalsamū. i. lachrymū balsami cōponit ab opoſ
qđ eſt ſuccus ꝛ lachryma. Dia. in. c. de balsamo inqꝛ. eſt
enim arbor tenera ꝛ aſpior ꝛ oblonga ſtipitē hñs ſimilign
tunco. arbor dꝛ balsamus lignū ꝛ obalsamū: ſemē car
pobalsamū: ſuccus opobalsamū. balsamus autē ſi pur
fuerit tātā vñ hꝛ: vt ſi ſol. ſcādnerit ſuſtinetur in manu
nō poſſit. ꝛ hꝛ ſuccus apud nos nō inuenitur: ſꝫ infra
apparebunt olea que loco eius poſſunt adminiſtrari.

¶ Alipiados ſecūdum cōpoſitoꝛem eſt mezecon: et
ſemen ipſ⁹ cocognidion vocatur: ꝛ non eſt laurocola. vt
quidam exiſtima uerunt. hec planta apud Dia. voca
tur camelea aut cocognidion. idem in. c. de oleo catho
lico inquit tolle herbe catholice. i. alipiados nam ſine
pubio alipiados apud grecos eſt herba catholica ſeu
camela. vꝛum ſapientes dixerunt: quando inuenitur
in quodam antidoto. vbi ingreditur alipiados ꝛ coco
gnidion: debet intelligi laurocola et ſemē mezecon hec
apud herbaticeos dicitur herba oliuella: propter ſimili
tudinem folioꝛum eius.

¶ Diacatalicō. R. folleuloꝛū ſene pulpe caſ
ſie fiſtule. tamarindozum añ. ʒ. ij. reubarba
ri. violarum polipodij añ. ʒ. j. liquiritie raſe
penidioꝛ cadf. quatuor ſeminū cōium frigi
doꝛū mūdatoꝛū añ. ʒ. ij. zuccari lib. ij. fiat. de
coctio cum ʒ. vj. ſeis ſeniculū ꝛ ʒ. iiij. ſe. poli
podij: recētis diſtenperetur caſſia. et tama
rindi coquantur lento igne ad ſpīſſitudinē
tunc recipe pulneres barum rerū. ꝛ fiat ele
ctuarium. cuius doſis ē. ʒ. ʒ. vj. ad. ʒ. j. cum
aqua calida.

¶ Iſtud electuarium apud nꝛos doctores eſt multū in
vſu maxime ſm iſtā deſcriptionē: dicit autē catholicum
ab inuētoꝛe. deſcriptio vero quā ſcribit lumē male lu
cēs. nō dꝛ fieri: qꝛ hodierni doctores non laudāt ipſam.
Zſidorus in lib. x. inquit catholic⁹. i. vniuerſalis grecū
eſt nomē eſt charus grecū nomē eſt ſicut ꝛ charitas vñ
ꝛ euchariſtia ſacrificium id eſt bona gratia. hoc poteſt
accipi per diuerſa nomina.

¶ Diacoſto. R. anif apij. aſſari añ. ʒ. ij. ʒ. ij.
ſquinanti melanopipis. mirre añ. ʒ. ij. ʒ. reu
barbari croci aristologie lōge: ꝛ rotūde añ.
ʒ. j. ʒ. ij. coſti. ʒ. j. ʒ. cinamomī caſſie lignee
añ. ʒ. j. ʒ. j. mellis quod ſufficit.

¶ Diacoſton autē dꝛ: a coſto. qđ recipit ſupra poſita ſuit
alia deſcriptio q̄ eſt de mēte Medice q̄ qđ eadē eſt. ſi dif
fert. ꝛ ſic ſunt ex hoſibus qui cōponunt ipm ſm iſtā de
ſcriptionem aliꝫ ſecundū illam. coſtum autem eſt radix
amara que fatio eſt nota.

¶ Diarīs de melle. R. treos. ʒ. j. pulegij yſo
pi liquiritie añ. ʒ. vj. dragaganti. amigdala
rum amararum pinearum cinamomī ʒinj
beris: piperis añ. ʒ. ij. caricarum carniū.
dactilozum: paſſularum enucleatarum añ.
ʒ. ij. ʒ. ſtoracis rubeꝛ ſtoracis calamite añ. ʒ.
ij. ʒ. j. mellis quod ſufficit.

¶ Diarīs autē dicit a radice illa que treos appellatur.
Silbert⁹ de angliā in capi. de ſtrictura thozacis habet
vñ aliā deſcriptionē que eadē eſt. ʒ. iē Aut in. v. caſ. in
tra cta. vj. de ventre inferioꝛe: ꝛ debilitate ſtomachi inqꝛ
medicamē qđ dicit diaireos: ſꝫ idē nō eſt. deſcriptio ho
luminto apothecarioꝛū ſeu lumino male lucētis eſt ſa
ſa. nā ꝛ quodā ſimplicia ſubtraxit dicit diarīs de melle
ad differentiam deſcriptionis que ſit de zuccaro: ꝛ eius
modus eſt quod accipiat zuccarū depuratū et clar
ficatū ꝛ coctū ad debitā cocturā: ꝛ qđ inrigidatū fuerit
addatur puluis radicum treos quantitas debita: ꝛ fiat
cōſctio in morſellis ꝛ id vocatur diarīs de zuccaro qđ
magis in vſu venit qđ diarīs de melle.

¶ Treos vero ſecundum modernorum opinionem eſt
radix liq̄ celeſtis.

¶ Carce ſecundum cōpoſitoꝛē ſunt ſicus pingues ſic
ce: idem habet Silbertus: ſed lumen male lucēs detra
xit caricas carnes dactilozum paſſulas ꝛ alia multa.

¶ Storaꝝ rubea: id eſt coꝛoſibrium apud modernos eſt
timiana ſeu ſex ſtoꝛacis liq̄e ſtoꝛaꝝ calamite eſt fatio
nota inuenit quodā deſcriptio vbi nō ingredit nifi ſto
raꝝ rubea. In aliq̄b⁹ ingredit ſtoꝛaꝝ rubea ꝛ calamite.
in deſcriptione Silber. non habetur niſi ſtoꝛaꝝ rubea
i. coꝛoſibrium: ſed ſecundū quodā ambedebent ponit.

¶ Diacalamētū. R. calamētū: pulegij mela
nopiperis: ſiſlei. i. ſileris mōtani: petroleo

lini añ. 3. ij. 3. ij. leuistici. 3. j. 3. j. seminis apij
3. j. ameos. tbimi aneti añ. 3. j. cinamoi: zinu
ziberis añ. 3. ij. mellis. q. s.

¶ **Diacalametum** dicitur a calameto qd recipit supra
posita fuit vna alia descriptio que est de mente Mesue
secundum illam descriptionem a multis fit. et apud quos
dam fit secundum istam descriptionem et hoc est secundum
voluntatem medicorum ac apothecariorum.

¶ **Diacodion.** R. capita papa. nigrozuz non
nimis siccoruz numero. xij. rosa. 3. ij. 3. j. croci.
acatie. liquiritie añ. 3. j. boliar. 3. j. cinamo
mi. simphiti. ipoquistidos. balaustie ana. 3.
vnam mirtiloru. 3. j. coralli albi et rubei. su
mach. sanguinis draconis lache. rois siri
ci añ. 3. ij. se. portulace. 3. v. coficiant sic capi
ta papaueru ponantur in tantu aque pluui
lis q bene cooperiantur: et per tres dies ibi
dimittantur et in ipsa aqua vsq ad tertiam
parte bulliat: et postea colent. et in colatura
lib. j. mellis mirtini addatur. in tali melle
supradicta ad admisceant: confectio mellis
mirtini, talis est: in duabus libris mellis di
spumati ponatur lib. j. succi mirtini et co
quatur ad succi consumptionem et postea
coletur. et hoc erit mel mirtinum.

¶ **Diacodion** dicitur a codia qd papauer nigrum interpreta
tur qd ibi intrat hoc capud nos non est in vsu illa vero de
scriptio qua nos vtimur est de mente Mesue qua ipse vo
cat confectio deiecur: et ipse docet ipsuz fieri diuersimo
de: qd sit simplex qd sit copositum: quando qd sit cu melle
qd sit cu ros. qd sit cu penidiso: et sic de singulis. et sic
vide supra qd ostendit ipsum coponere separatim fm di
uersitates compositionum.

¶ **Symphiti.** i. consolidamator seu anagalicu de quo su
pra in confectioe dicta athanasia.

¶ **Rosiriacus** fm copositioe est flos omni: fm vero symo
nem ianuen. rosiriacus est sumach. vnde miradu est q
nico. in isto antidoto. habet sumach et rois siriacum. ergo
ide non sunt: veritas aut est q rosiriacus est sumach: s
iste textus est corruptus. debet em dicere herbe siriace q
est malua. Confectio mellis mirtini eius modus est sicut
docet paco. in isto antidoto.

¶ **Diapapauer.** R. succi liquiritie dragagae
gumi ar. penidij. añ. 3. x. amig. dulcium mu
da taru. 3. v. amidi. seminis citonioru. portu
lace añ. 3. ij. 3. j. seminis citruli cucurbite cucu
meris. et melonis. lactuce. malue añ. 3. j. 3. j. fac
puluerem tempora. cu sirupo violato vel cu
sapa. detur añ prandium vel post.

¶ **Diapapa.** autem dicitur a papauere albo. qd recipit. Sili.
de angl. in. c. de casulis tussis h3 vna alia descriptionem
q eade est Mes. id est de loch inqt. loch de papauere
et diapapauer s3 apud apothecarios modernos aliud est
loch de papauere aliud est diapapa. et sic fit loch de pa
pauere de mente me. et diapapauer de mente Nicolai.

¶ **Sapa.** i. mustu coctum vsq ad consumptione duaz ptu.
et ppterca dicitur triplicatu seu dulcor: aliqui carenu. Sildo.
i. c. de potu inqt carenu dicitur eo qd seruado pte careat: ter
tia em pte musti amissa qd remanserit carenu est: cui sapa
est q seruado ad tertiam redacta descenderit.

¶ **Diasene.** R. sene. 3. ij. cinamomi gariof. fo

lij cardamomi galamacis ligni aloes pipis
logi zinziberis zedoarie spice. i. spice nardi
nucis mus. ana. 3. ij. boragi. calametu adde
et cetera que melencoliam purgat auellanaz
assataz numero. l. sete z buste. 3. ij. lapidis ar
meni. 3. j. lapidis lazuli. 3. ij. succ. 3. v. mellis
dispu. q. s.

¶ **Diasene** dicitur a sene qd ibi ponit plusq de alijs spibus
gili. de ang. i. c. de vitis splens h3 eade descriptione hoc
antidotu apud nos est in vsu: s3 ego non certifico: si ista descri
ptio sit illa q vtimur aut non qz vidi fieri fm ista descri
ptione et aliquos coponentes fm alia descriptione de q
infra erit sermo et credo qd vtraq sit de mente Nicolai.
¶ **Sene** no fm Mes. est follicul plate qua vocant partes
ahal zemer et ei oit est fm semina orobi et inuenit ex eo
domesticu et siluestre. Electio melior ps plate ei est folicu
lus: deinde folia. s3 in eis est virtus debilis valde: hic no
possum certificari qd intento Mes. est qd sene sit follicul
plate: et melior ps plate est follicul et in folijs ei est debilitas:
et pp id dico qd p senem intelligit follicul et non folia
eius vt faciunt quidam.

¶ **Borago** est herba facta nota.

¶ **Copositor** inqt boragine et calametu addit qda et. q
melacola purgat i b sapietes intellexerat qd hec duo et.
addit i b antidoto pp malitia q iuenit i lapide armeno
et lazuli. qz in eo loti non ponunt. imo hodierni doctores
laudat qd ambo debeant lauari et eius lotionis modum
ostendit supra.

¶ **Diasene alia.** R. sene. 3. ij. auellanaz affa
taz numero. l. serici cobusti. 3. ij. lapidis arme
ni. 3. j. lapidis lazuli. succari. 3. vj. cinamomi
3. j. gariofoly: galange: piperis spice sozi
mi id est seminis alfe gemenisch siue basilicon
gariofilatu: zinziberis folij cardamomi cro
ci zedoarie floris rois marini. macropipe
ris. añ. 3. ij. mellis qd sufficit. coficif sic cum
melle auellane bene puluerizate dispumate
mel ad igne decoquit. deinde puluis specie
ru admisceat. et fiat electuariu i bona forma.

¶ **Diasene** vt dictu fuit dicitur a sene. qz pl de sene ponit qd
de alijs spibus. b antidotu dupl pifici: na sut ex hoib q fa
ciut ipm fm pma descriptione: et sunt ex hoib q faciunt
ipm fm ista descriptione fm diuersitates punctorum.
¶ **Sene** aut est follicul plate: vt dictu fuit et melior folicu
lus est: cuius color trahit ad viriditate et subnigredinem
quada et in quo est de amaritudine res modica cu stipti
citate et q est magis coplectus. et in q sunt semina ampla
copressa: subalbida aut non est bono et incoplet s3 r.
meliora folia sunt viridia subalbida. et tenua non bona et
antiquatu ex eo est sine spiritu. et stiptico ei s3 in uleco.

¶ **Sdra.** R. alipte muscate. mirrbe. succari:
folioz rute: semis apij: camedreos fenugre
ci. ana. 3. j. 3. j. et gra. j. limature eboris piga
mi seminis lilifagi: balaustie golene. añ. 3. j.
et grana. vj. 3. cinamomi. gariofilozum: cap
paris: pulegij: xilobalsami. spice. zedoarie
lache rose. abrotani. melanopiperis. petro
selini. offium dactilozum añ. 3. ij. 3. j. et grana.
itij. galange zinziberis croci hortensis ana.
cardi. liptodemonis mandragore. acor.
peometbimi. isopi. rois siriaci. basiliconis

dauci feniculi. seminis altee offiū dactilozū
vini veteris optimi. añ. 3. v. 2. 3. 2. granū. 4.
balsami croci oriētalis folij costi 2 gallie cas
sic fistule: mirab. oīz nardi. celtide rilaloēs
calami aromatici: dragagati coralli albi et
ru. confite rubee castorei opponacis bdellij
galbani aspalte terebentine tyziace masticis
adriani splenis pultri ventris merguli reu
pōtici aristologie lōge assari hermodactilo
rū meū irey pīretri peucedani gentiane epi
thimi violarū artemise chimolee foliorum
citri laurole mēte malabatri quoz folij car
pobalsami anisi amomi cimiose. ozimi pla
tocimini: ruthefz hortēsis baccarum lauri
sanguinis draconis lapidis magnetis: lapi
dis agapitis offis de corde cerui: muscellini
petrolij. añ. 3. j. 2. tertiā partē alteri cāphore
ambze margaritaz pforataz: blacte bisatie
sābuci storacis calamite sera. sulfuris viui ar
moniaci antimonij acatie betonice: caballi
marini ipogstidos macis licij quinanti ber
be ciriace floris oleādri. fumarūbz sulfurate
absinthij alexandrini euforbij cardamomi
cardami aneti. seminis ameos git. leuistici se
minis citri leucopiperis nigelle vzi fur corti
cum nere mabatbematicon. aq. vitis. añ. 3. 5.
gra. ij. litargirij amidi. opij thebaici radice
iūci. calamētū iulgamidi. añ. gra. vij. mell. q. s.
¶ Estrā aūt dī q: estrā p pheta iuenit eam: vt dī in ba
bylonia gilbertus de angula in c. de variolis 2 morbilis
habet vnam aliā descriptionē q eadē est hoc antidotuz
videf esse ad modū tyua ce 2 sine dubio pōt ipse dici ty
riaca. nō aut in v. cañ. inquit tyriaca estre in cur^o descri
ptione ingrediunt multa simplicita que ingrediunt hāc
descriptionē verū in hac multa ingrediunt. hoc antido
tum apud nos in v. sūo est verū quedā simplicita si deus
voluerit breuiter declarabo.
¶ Alipta muscata vel mixtura. i. confectio que in modū
troicisci reducitur. cuius descriptio supra posita fuit.
¶ Limature ebouis. i. limatura offis v' dētis elephātis.
3i. in ca. de bestis inq̄. elephāntem greci magnitudine
corpous vocatū putāt qd formā mōtis pferat. grece est
mons elepho dī. apud indos aūt a voce barrovoca f. vñ
et voy ei^o barritus dī. 2 dētes ei^o ebur: inde ebur. i. dētis
elephātis limature ebouis. i. rasure dētis elephātis.
¶ Pigamū fm cōpositoze est ruyha agrton. i. agrestis.
gal. in. viij. simpl. inquit pigamū. i. ruyha siluestris. Ma
cer in c. de ruyha describit diapigamū. i. electuarium de
ruyha 2 dia. in eodem cap. describit diaspoliticon. quod
idem est de quo infra.
¶ Liliagus. i. saluia.
¶ Solene fm circa insās est organū qd exsecatio fo
lis cū floribus abiectis spiritib⁹ in medicinis ponitur.
Pet^o de crescentijs. organū alio nomine dicit golena.
cuius duplex est maneries. i. organū agreste qd latiora
h3 folia 2 fortius operat 2 est domesticū qd in hortis re
peritur. 2 minorā habet folia: operatū sua uiter quod in
medicinis ponitur. colligitur aūt tempore productiōis
florū in ymbia suspēdit 2 siccat. folia cū floribus debēt
in medicinis poni abiectis spiritibus p annū seruatur
hac apud lōbardos conabolia vulgo dicitur.
¶ Petroselinū domesticū quod. nos est. 3ido. in cap. de

olerib⁹ inquit. petroselinum vocatū qd sic simile apio:
nascatur in petris montibusq; p̄ruptis quod nos pe
trapium dicere possumus.

¶ Crocus hortēsis. i. hortulanus seu infectiuus eo qd
de ipso tingitur lincum: et est flos cartami. cuius semen
gineo dicit grecus. hoc apud diai. vocat cinicū: 2 de co
dictum est supra.

¶ Liptodemonis fm cōpositoze est lapis niger qui de
india venit quidā vocat ipm lapidē demonis. 2 hic est
lapis qui inuenitur p̄out asphaltū. 2 quidā putauerunt
esse idē: sed nō recte. Atco. florē in sermone. vij. in cap. de
curatione hernie sue ramicio h3 glutinis litodemonis:
et inquit quod litodemonum. i. cum quo lapides 2 vicei
conglutinantur.

¶ Rossiacus fm cōpositoze est flos omni de quo abāde
supra diximus.

¶ Sardus. i. spica nardi seu aromatica apud Auicē.
dicitur spica auium.

¶ Celtica. i. neridcm seu spica romana et ambe debent
hic poni.

¶ Conflata rubea fm cōpositoze est storax rubca scōm
quodā est laudanū. non est aūt storax calamite: vt qdā
dixerūt: nā infra iterum ponit storax calamite. moderni
vero opinant esse cozumbū. i. secem storacis liquide: et
est thys iudeozū: qm iudei p̄tuntur ad fumigium in sy
nagogis suis. hanc timiama dicere possumus.

¶ Tyriaca dī a tyro serpēti quidā dicit qd est tyriaca
Sak. alij dicit qd p tyriacū intelligit virū rubeū coctum
cū castoreo. Splen pultri nō determinat ab auctoribus
cuius cōplexionis sit splen pultri. tñ effectus eius man
festat quod sit de massa sanguinea. alij dicit qd est splen.
sed nō recte. sed nostri doctores opinantur qd sit quedam
superfluitas cerebri pulli equi que in tempore sue nas
tuitatio per motū suū per nares emittitur. 2 nisi statim
ab aliquo recipiatur mater pulli cū abforbet. soli expo
nitur 2 siccat 2 reseruetur 2 quāto magis exsiccat
tanto est melior. A. in tyriaca estre loco ei^o ha bestepatis
almelichi qd reperio apud gentile esse epar pulli equi
idē in ij. cañ. in fen. xv. in ca. de curationibus splenis in
quit. sumatur splen asini siluestris: et splen equi. Symō
ian uēsis in ca. que benomole: inquit que benomole vel
quē benomole: in decimo practice: alia in confectione ef
dre quā a zere vocat eo loco apud auic. est almelichi. et
in p̄tegini est epar pulli equi: sed in antidotario sium
splē pulli equi habetur. Stephanus. et sic est qd epar al
melichi 2 splē pultri et epar pulli equi idem sunt.

¶ Mergulus fm multos est auis q vulgari nomine vo
cat mergonus in aquis habitat 2 ei^o color vergit ad ni
gredinē 2 omnibus satis notū est. Rasio in lib. afforsimo
rū in lib. iij. in ca. de dictis medicinis 2 cibariis inquit.
Altrial. i. merlus auis nescio autem an sit idem tu con
sidera.

¶ Chimolea fm cōpositoze est terra sarda sine Hispana.
quidā terrā argentariā vocat. Gilbertus ibidē ait: chi
molea. i. terra alba Jo. serap. in ca. de mulieribus qual
significetur qd ipse sint pregnantes inquit chimolea est
marmor inuentum in luto viridi. Idem in suis simplici
bus in ca. de chimolea inquit qd sunt eius due spēs vna
est alba olida alia est purpurea velut vncruosa. que qñ
tangitur adheret digitis. 2 est melior alijs hec apud dia.
vocatur gicimolia cuius alia est alba atq; densa. alia
purpurea: 2 quasi pinguis apud Auic. vocatur lutum
chimolee. quidā falso putauerunt esse terrā sigillatā qd
non creditur.

¶ Laurus fm circa insās est cocognidiū semē ei^o. hic
textus est falsus. nā laureola apud Serap. inter species
lauri describit et cocognidiū apud diaforidē vocat ca
melea que alio nomine dicitur mezereon. vnde per hoc
dico qd laureola nō est semē cocognidiū imo cocognidiū
est semen camelee seu mamercon.

¶ Platocimū scōm cōpositoze est siler ergo est siler mō
tanū nā platocimū est dictū latū cimūz. qd est siliceos.
preterea gilbertus ibidem ait. Platocimini id est silerio
montani.

¶ Lapis magnea fm dia. gigni atq; inuenit circa lit^o

De electuarijs

ocean. apud ragothicas et in india ab inuatore sic vocatus est aut colore ferrugineus magis hinc virtutes et velut spiritum in attraheo ferru. hinc lapide qda probandi ca maioris virosu. Papias ait. magnea lapis indic. ab inuatore eiusde nois dicitur cui rata vis est vt ferru ad se trahat q si iuxta eu adamas positus fuerit mox remittit.

¶ Lapis agapis fm copositorie est lapis agarista. qda falso putauerunt esse lapide iudaicu fm dia. est lapis potentiss habens maximas sed qui colore habet similem peli leonis yz ad morsum scorpionis.

¶ Muscelinu. soleu muscelinu qd ex musco et alijs speciebus fit cuius descriptio infra apparebit. quida falso oleu balaninu putauerunt: sed no recte. na muscelinu dicitur a musco et balaninu a granis becn.

¶ Petroleu. i. oleu petroleu qd a modernis esse napta seu spes et ab alijs dicitur: sicut demonis. Desuetudine de oleis in confectione olei philosophoru inquit est aut ei aliud qd fit a natura et perfert aliud minera. aliud mare et est loc manatiois ei in insulis et scopulis maris: et vocat napta: cui tres modi sunt. est em quod da subalbidu: et qda subrubu tenue: et aliud grossum subnigrum subalbidu vero est meli alijs. subrubum est post illud: aliud vero postea.

¶ Caballi marini fm copositorie sunt pisces habentes collu et caput et rostru ad modu equi: et cauda ad modu lacerte reuolutam super dorsum et isti sunt pisces qui in mari inuentunt dicitur vulgari noie caballi: eo q caput habet simile caballi capiti: et pedes simili modo.

¶ Liciu fm eude est succus de florib capisoli vel oculi lucidus ergo est succus matris silue que apud nos iuxta hortos inuenit. infra in pupillis lucis minoribus ostendam melius.

¶ Herba siriaca fm eude: et Mattheu siluaticu est malua. Silibertus ibide ait. herbe siriace. i. malua si vero dixerit rosus siriaci non esset idem. nam rossiacus est sumach. et herba siriaca est malua: ambo reperiuntur in hac compositione.

¶ Flos oleadi. i. nerion siuero de dredon et est planta venenosa: cuius folia sunt silia amigdale: sed maiora et pinguiora: et flores rodon. i. rose similes semel est patet sicut cornu veluti lana de intus habet simile in cinto scz herba est illi oblonga angusta falsa nascit in locis aquosis et maxime in maritimis hec apud qda lardu vocat dia. Sulfuracha fm qda est herba q odore hz sulfuris et dicitur q est flos trifoli. Symo Januensis ait. dens equinus a qbusda vocat sulfuracha plata iuxta fluuios nascit fm ho Mattheu siluaticu des cabalinus vel dens equinus est cassilago siue iusquam. na sine dubio des equinus dicitur a multis iusquam: et est plata q nascit multu iuxta fluuios et in sterquilis locis et est qua papifles herbam pinulam vocant.

¶ Cardam. i. nasturtiu et est nome grecu. Silibertus ibidem ait. cardamu. i. nasturtiu. scz et semel. miro: q galienus in vii. simpliciu dicit cardamus. i. crocus ortulanus. et est ex herbis spinosis. qd falsum est. na cardamus est nasturtium: preterea ide in vii. dicit cardamus. i. nasturtiu credo th q hoc accidit errore scriptoris. na dicitur cardamus. i. crocus hortulanus. et ia. de cardamo duo facit ca. na ei species sunt multe est em cardamus domesticus dicitur nasturtiu et est cardamus aquaticus dicitur senation seu erionu. et sic de singulis.

¶ Sit i. meiantium siue melanchion. apud modernos est nigella nigra q apud dia. vocat melatium. multi falsi apothecarij loco cit vtuntur illo semine qd in bladiis inuenit qd a multis gitono vulgariter dicitur. sed non recte na sit que in medicina effica ca habet est semel minutum like semini porri cu odore iocudo: hoc semel inuentu fuit ab hodiernis. et apud nos vltra padum in terra nojata pinaroli inuenit et vocat rocheram. antiq tpe vtetur nigella q colore citrinu habebat ac triangulatu cu odore priou. vñ sapietas volit q per git intelligat nigella nigra et per nigellu intelligatur nigella citrina et que hodie ambe note sunt.

¶ Uritur fm silibertus ibide est minutu: et puto falsu. nec sinopodia vt qda dicitur imo uritur veru est cinabiu. Sy

mon ianuenis inquit uritur siue uritur qd cuq dicitur corruptu est na arabice zengifur dicitur et est cinabiu. Sulcalim in tractatu primo. inquit modus faciendi zengifur: et est cinabiu ergo uritur est cinabiu et no minutum nec est sanguis draconis. vt quidam crediderunt.

¶ Cortex nere fm copositorie est cortex cerasi agrestis. et ei semel a multis modernis machaleb dicitur. Jo. archylianus in ca. de signis lapidis renu inquit. nere. i. cerasoru silue striu. sed platearius inquit q est arbor in apulia in uenitur producens fructu ad modu bacharu lauri: qua vtuntur faracent ad faciendu nictura: si sic est cerasa agrestis no sunt nere et pro certo ide no est quia Matt. silus. in. c. de machaleb inquit machaleb est medulla fructus cerasi domestici vel siluestris: et est in veritate medulla cerasi siluestris cuiusdam qua mulieres arabu vtunt in oleo vngunt capillos suos et alio nomine vocat nere et est arbor cerasi siluestris apud nos deserit machaleb ex tanua cuius magnitudo non est vt dicit platearius.

¶ Mabahematon fm copositorie est succus caulium agrestiu et sic credo esse veru fm circa insulas est fructu: quod non est et vide de ipso supra qz meli ostesum fuit.

¶ Electuariu ducis. R. anisi. s. ij. gr. xv. liqritie mastice an. s. ij. gr. v. camedreos zinziberis cinamomi galange maratri. i. feniculi carui an. s. j. gr. xv. calameti piretri piperis albi: et longi ciperi: sgnati. dauci: irei. i. ireos anomi folij affari an. s. j. spice croci gummi arabici. dragagati. seis aneti calamit aromati. cubebe cardamomi. carpobalsami: leuistici. alexadri: iuniperi: sileris motani: pctas fillo: seminis sparagij reubarbari vrtice reuopotici: nucis miristice ligni aloes. basilicosis milijfolij. farifragie: citri seiscitri: ameos radicū sparagi: melonis. cucumeris: et cucurbite: scariole: et petroselini be. albi et rubei: storacis calamite an. gra. xv. penidio ru. s. j. et. s. ij. s. mellis. q. s.

¶ Istud electuariu no est in vsu: fm intentione copositorie dicitur ducis ab abbate de curia qui illud composuit ad opus regis ducis filij roberti guiscardi.

¶ Electuariu pliris arcticu. R. cinamomi: gariofoloruz ligni aloes galage spice nucis muscate: zinziber. spodij sgnati: ciperi: rosaz rubeaz violaz an. s. j. et gra. xv. folij liqritie mastice storacis. calamite sansuci balsamite. basiliconis. cardamomi. macropipis. mirtilorum corticu citri. an. s. j. et gra. v. gemaru been albi et rubei. corali albi et rubei. sete combuste an. s. j. gra. ij. s. musci gra. vij. s. ca pboze gra. v. sirupi rosati qd sufficit.

¶ Istud electuariu non est in vsu dicitur a sit pliris. i. completa medicina. arcticu principiu interpretat. valet tristibus. melancholicis Silibertus de anglia in. c. de differetia intestinali velleptica habet vnam alia descriptio: nem que eade est huic.

¶ Sanfucus fm dia. a siculis amarus nominatur. ite apud eundem cetaurea minor ab alijs amara vocat qd falsum est: na amarus si est sanfucus. no est cetaurea ppterca fm modernoru opinionem gualt tenet q amarus sit alaco siue vehuen. na An. in. v. ca. in descriptioe tertia tro. alinda caron ingredientiu in tyria: ca magna. inquit amarus. i. alaco alba ergo amarus

est matricaria. que apud Auic. in .8. cano. vocatur ve-
huc. et est herba que apud lombardos crispula voca-
tur: sed sanfucus est vera maiorana.

¶ Balsamita fm cōpositoꝝ est menta aquatica q̄ alio
nomine sinibruū vocatur. versū sinibruū apud Auic. in
ij. cano. vocatur nemē. sed nō recte. q̄ nomen est serpillū
balsamita vero est menta que odorē parū balsami red-
dit. et est herba que apud nos iuxta aquas inuenitur.

¶ Gēme fm nostroz doctoz sniam sunt lapides p̄ciosi
quos Mes in electuario de gēme nā electuariū de gē-
me b̄i p̄pter lapides p̄ciosos qui ipsum ingrediūtur.
et vocantur a multis fragmēta cordialia. et sunt propue
zaphiri hiacinti sardini granate et smaragdi et istos q̄n
q̄ lapides meo tempore vidi in ipso electuario ponere:
quidam dicunt q̄ per gēmas intelligitur extremitates
been albi et rubei: sed prima opinio est melior. Constan-
tinus in viatico in ca. de lachrymis oculoz inquit gē-
marū nō perforatarū. ego existimo q̄ fm ipm debet esse
margarite siue perle: versū est q̄ margarite sunt lauda-
te in isto electuario s̄ magis laudat illi lapides p̄ciosi.

¶ Sirupus rosatus fit ex aqua infusionis rosarum et
succa. vt docet cōpositoꝝ. idē docet Mes. opz aut si hāc
cōfectionē facere volueris fm intentionē cōpositoꝝ:
q̄ accipiat infusio rosarū de qua fit sirupus rosatus: et
hec infusio clarificetur et coquatut zucaru. fm artē. et
quando coctū fuerit adde species supradictarū versū:
et fiat electuariū in morellis quod satis est notum.

Electuariū de succo rosarū. R. zuccari: succi
rosarū añ. li. j. et. 3. ij. sandali albi rubei
et citrini. i. mahazari añ. 3. vj. spodij. 3. ij. dia-
gredij. i. scamonee cocte in ctonio. 3. xij. cam-
phore. 3. j. tempera ad modum electuarij cū
sirupo facto de predicto zucaro et succo ro-
sarum: et fiat electuariū.

¶ Istud electuariū est in vsu. b̄i aut electuariū de succo
rosarū ab eodē succo q̄ recipit. Hilbertus de anglia in
ca. de cura arthetice: fm modernos h̄z vnā aliā descri-
ptionē que idē est. Petrus de cresctis in ca. de rosaria:
habet mel rosatū electuariū de succo rosarū. sirupū ro-
satum et oleū rosatū. que oīa sunt ex auctoritate Nicolai
supra est positū electuariū rosatū. q̄ etiā est in vsu sub
noīe electuarij rosari Mes. et istud est in vsu sub noīe ele-
ctuarij de succo rosarum q̄ satis est notum.

Electuariū diaisopū. R. isopi ireos thimi
melanopiperis. i. piperis nigri añ. 3. xx. gli-
coni. timbre. pigami. cimini. añ. 3. xx. carniū
dactiloz caricaz pinguiū. passilaz enuclea-
tarū maratri. i. feniculi. añ. 3. x. zinziberis. ani-
si. carui. leuistici. añ. 3. v. mellis quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est multum in vsu. Silber. de ang-
lia in ca. de causis tussis h̄z vnā aliā descriptionē que
eadē est. isopus aut est herba satis nota. et hic est isopū
secca. isopus s̄o humida est pinguedo seu foridices la-
narū ouū. Auic. in .ij. cano. de vtraq̄ ca. facit. circa in istā
inquit isopus herba est satis cōis virtutē habet folia et
flores. nō aut radix: in estate cū flores p̄ducit colligitur
in ymbroso loco nō fumoso suspēditur et desiccatur: in
medicina folia et flores abiectis spiritibus ponantur per
annum seruātur. singulis annis renouantur.

¶ Gliconiū fm cōpositoꝝ est pulegiū. Hilber. etiā in sua
descriptione posuit gliconiū. quod fm quosdā est mēta-
strū. aliū dicit quod est calamētum montanum. s̄ opinio
modernoz est si intētio cōpositoꝝ est quod ipsum
fit pulegium nos possumus ipsum sequi.

¶ Timbra i. saturegia. fm macrū. idē inuenitur apud
Sera. in .c. de saturegia. et hec est herba que in hortis
inuenitur. circa in stans aut saturegia cum flores produ-
cit colligatur et in ymbra desiccetur.

¶ Pigami est ruta agrestis fm Ba. in .viii. de simplici-
bus. itē inuenit dia pigami. i. electuariū de ruta cuius
descriptio infra apparebit.

Electuariū ad restaurationē humiditatis.
R. liquiritie. rase zuccari añ. 3. ij. dragagati
gūmi añ. 3. j. sandali albi et citrini. 3. vj. pa. al-
bi. 3. j. 5. succi ligritie amidi. portu. scariole.
añ. 3. 5. spodij. garioflorū. florū vnarū agre-
stiu añ. 3. ij. cinamomi. 3. j. storacis. calami
te zinziberis añ. 3. ij. croci. 3. j. penidij. 3. ij. se-
citroli. i. citruli. melonis cucumeris. et cucur-
bite añ. 3. 5. se. citoniorū. 3. ij. amigdalorum
pinearū berberis. sebesten. se. malue. violaz
añ. 3. j. sirupi albi quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est in vsu vna agrestis fm cōposi-
toꝝ est lambrusca. Dia. in .cap. de euathio inqt euathio
flos est vitis agrestis: q̄ cum ceperit florere colligēdi sunt
flores ipsi et desiccādi et in testa reponēdi. Alius nascitur
in siria et sicilia. Plini. euanthiū flos est vitis agrestis q̄
lambrusca b̄i. Itē alibi oenanthū vitis labrusce vna colli-
git cum flo: e. et desiccā in ymbra et cōponit aut ab oen-
nos quod est vinum grece. et anthos quod est flos.

Electuariū cōtra lūbricos. R. berbe de mō-
te pessulano. i. fantonici li. j. cornu cerui vsti.
3. ij. se. canapis. 3. ij. cinamomi. 3. ij. abrota-
ni absinthij origani carui baccarū lauri añ.
3. j. thimi zinzibe. git. i. nigelle nigre q̄ mala-
chion appellat lupinorū añ. 3. ij. cardamo. 3. j.
mellis decocti cū gramine quod sufficit.

¶ Istud electuariū nō est in vsu. Rainaldus de villa no-
ua in libro sc̄do in cap. de lumbriis et ascaridib⁹ ponit
electuariū ad lūbricos necādos expertū: et illud elec-
tuarium videtur in aliquibus rebus esse idē. versū. Ni-
colaus in sua descriptione plura simplicia habet.

¶ Santonicum fm cōpositoꝝ: est herba q̄ inuenit in
monte pessulano. Rainaldus loco eius habet centonice
que alio noīe herba babilonica appellatur: et videt esse
spēs absinthij: q̄ apud Serap. s̄chea vocat q̄ fm eun-
dē est absinthij marini et sic est sine rubio. hoc ap̄d mo-
dernos est absinthij marini. et est illud q̄ hodie grane-
la vocat. aut herba marina aut somenzina deferet de is-
nuā ad nos et sunt q̄ vocat ipam herbā zennā: et ab ali-
q̄bus b̄i semē sc̄m. Nicola⁹ floretin⁹ i. li. vj. in .ca. de ver-
mib⁹ v̄tris et cura inqt dixit iudens q̄ semē bran. alias
b̄m datū in quantitate 3. v. emitti facit nidū vermiū q̄ ap-
pellant cucurbitini penitus: et ego existimo q̄ sit semen
sc̄m q̄ vocat semen vermiū. Idē infra ibidē in vno elec-
tuario ait seminis vermiū. q̄ b̄i sc̄m a quibusdā m̄oz
semen fantonici: quod idem est fm modernoz. sniam.

¶ Ceru⁹ aīal est satis notū. os q̄ inuenit i corde ipsius
et cornu ei⁹ adustū et alie partes ipi⁹ multa iuuamenta
h̄nt in medicina sicut est notū practicātib⁹: mod⁹ autez
adustionis cornu eius est q̄ accipiatur cornu cerui: in-
cidatur minutim: et ponatur in olla in fornace: et ibi di-
mittatur die ac nocte: deinde extrahatur: si est album si-
gnum est q̄ est combustum: si autem factus iterum tā-
tum q̄ sit bene album: deinde referuetur.

Silio antropos. R. folij. i. malabatri. squinā-
ti: ciperi: assari: euforbij: thimi: petrosilij:
macedonici: aneti. lapidis lincis añ. 3. ij. 5.
cinamomi: calami aromatici polipodij: filia-
lidos: melanopipis. i. piperis nigri leuistici
se. petroselini. seminis vrtice lithos spermaa

tis: bardane gummi bedere añ. ʒ. ij. galage. nardi. i. spice nardi. sedoarie betonice. fu. i. valeriane. meu. sparagi cardamo. ap. ij. mara tri. i. feniculi. eruce sinapis. orobi al. et rubei añ. ʒ. ʒ. gario. ʒ. in ʒ. iberis. costi cassie lignee pi retri costi spice celtice. mira. chebuloz corti cũ olibani leucopipis. i. piperis albi carpo Balsami. carui. cimini baccaꝝ lauri sileris. i. sileris mōtani añ. ʒ. j. olei nardi. pulegij sam bucini. i. de sambuco muscellini. id est de musco añ. grañ. xv. mellis quod. s.

¶ Filoantropos amic⁹ hols vel misericors interpretatur hoc antidotū apud nos est in vsu sꝫ eius descriptiones sunt diuerse sꝫ diuersitate locoz. nā sunt ex hols⁹ q̄ faciēdo ipm errāt. sicut ostendaz. gilbertus de anglia in ca. de signis descriptionis lapidis renuz et vesice hꝫ filoantropo maius et minus que fere idē sunt licet quedam simplicia mutauerit quedam omiserit.

¶ Filoantropos etiā aliq̄ inuenit pro quadā herba q̄ est spēs lappagi. vñ dia. in ca. de apparine inq̄ apparine quā greci filoantropo vocāt latine purpurea vel lappago dicitur herba eius cuius forma ibi docet que apud nos circa hortos nascit⁹ et muros. p̄li. in cēt apparine aliq̄ on faco carpon. aliq̄ filoantropo vocāt ramosam vsutā qui mis senise in orbē ramoz. folijs. p̄ interualla semē rotūdū durū et cōcarū subdulce nascitur i frumētario agro aut hortis pratisue asperitate vestium tenaci.

¶ Foliū. i. malabstrum sunt ex hols⁹ q̄ loco ei⁹ ponūt folia gariofilij sed hodierni doctores magis laudāt spēcā aut macem q̄ folia gariofilij. et sic meo tēpore in isto antidoto macem viridi ponere.

¶ Assari. i. assarabacare. cui⁹ radix vsui medicine cōpetit. Unde gal. in. vj. simplicis cassaron. i. assarabacare. iu uamentum quod est in hac planta sunt radices eius.

¶ Petroselinū macedonicū sꝫ cōpositoz est alexādrū vel olizantrū. cui⁹ semē est nigrū. q̄ satis est notū: sunt ex hols⁹ q̄ cōponūt in isto antidoto semen petroselini et macedonicum: sꝫ errātā sapiētes volunt intelligi solū petroselinū macedonicū. q̄ est alexādrū. et hoc est verū. nā paulo inferi⁹ in descriptione hui⁹ antidoti recipitur semen petroselini id est petroselini vsualis.

¶ Lapis lincis sꝫ cōpositoz est lapis q̄ fit ex vīna lupi ceruarū coagulata in mōtib⁹. Enax in suo lapidario in cap. de lapide lincis. dixit q̄ fit de vīna lupi ceruarū micta: et in mōtib⁹ coagulata que in domo fuata gñat optimos fungos. Diasco. facit capitulum de lotio lincis. i. vīna lincis quem multi ligurum vocant.

¶ Fissalidos sꝫ cōpositoz est filipēdola. dāt mihi admirationē vba Symo Zanuenis: q̄ dicit fissalidos: vesichagorechēchēdi: ca cabū idē species est solatri. sꝫ emi inuentionē suā fissalidolidos est alchechengi: q̄ moderni nō approbāt. ipse etiā met supra in ca. de filipēdula inq̄. filipēdula in antidotario Nicolai in cōfectione filoantropos. sꝫ manifestū est legētib⁹ Nicolai in p̄dicto antidoto nō ex hisse filipēdula nisi sub noie fissalidos: aut igitur text⁹ est de prauitate: aut sub nomine text⁹ fissalidos intellexi filipēdula: et si sic s̄b̄p̄s cōtradicit dū dicit q̄ est alchechengi. veritas autē est q̄ filipēdula ibi ponit sub noie fissalidos. Matt. silua. in ca. de filipēdula inq̄. filipēdula fissalidos patrisiria idē. ʒ. rē circa in hās filipēdula fissalidos alio noie appellat in maritimis partibus. et in apulia in mōtuosis locis reperit. radix eius hēctipue medicine cōpetit. per decē annos in multa efficacia seruatur in sine autūni colligit. Idem in sine ait. valet electuarium hoc apud fit ex ea. scilicet filoantropo ad eadem apud nos etiam nascitur: cuius folia sunt similia petroselino. sed plena et non expansa cum capitulo simile aneto habente florem album: radicem habet factam vt peonia: sed minorem: hec apud nos in pratis inuenitur.

¶ Litospermatia sꝫ cōpositoz est millium folia. sꝫ gilbertus ibidem habet millium folia et litospermatia: et dixit quod est saxi fragia: quod credo esse falsum sicut apparet apud symo. ianueni. in multis locis: vt in ca. de calib. et in ca. de litospermatia et sic meo tēpore cōcordati fuerunt doctores ponere in isto antidoto pro lithospermate millium folia. sunt ex hominibus qui ponūt selinū spermatia p̄ litho spermate: sed nō recte. q̄ ibi habet seminis apij.

¶ Bardana. i. lappago maior: quidā psonatā vocauerunt alij lappam vocant. quidā sapientes dixerūt quod bardana sine lappa ingreditur in isto antidoto. q̄ filoantropos p̄ herba idē est. vñ ʒ. lappo. lappa dicta q̄ hēat caule ingentē p̄ terrā dispositum. hec a grec⁹ filoantropos vocat: quod vsitib⁹ hoim in hēreat ob asperitate sui.

¶ Orobo⁹ albus. i. herbilia alba orobo⁹ rubeus. i. herbilia rubea. de qua dia. in ca. de herba dixit herbū siue vt alij orobū nascitur in lenticula. scribitur etiā cuius aliud palidū: aliud subzuffum. et aliud albū. ab aui. i. scō canoni. eodē noie vocat: sed miror q̄ ipse in sinonimis q̄ sibi attribuntur dicat herbū. i. orobus et est ameliciarda que est aurū romanū et achirofa. cui⁹ gūmi dicit carabe. q̄ falsum est nā herbū est orobū. sed non carabe. sunt q̄ ponūt viciā p̄ orobo: sed errāt. et miratur suis quodā apothecario q̄ ponebat loco orobi viciā sꝫ autē guilelmuz pia centinum herbum est robilia seu cicercula.

Galua muscata que intrat in p̄ciosis medicinis et electuarijs sic fit. R. mastice. ʒ. ij. gūmi. s. gūmi. añ. ʒ. j. cāphore. ʒ. j. hec autē bene teratur et cribelētur et trocisci informētur cũ aqua rosata. et siccētur in ymbra et postq̄ fuerint desiccati teratur subtilissime. et misceatur cum. ʒ. iij. olei sambucini colati. etiā bulliti ad medietatē cũ spēbus istis bene tritis. R. cinamomi. gariofilorum nucis muscate ana. ʒ. ʒ. ex omnibus istis bene manib⁹ malaratis fiant trocisci. in medio concaui et cũ sigillo sigillati ad p̄. ʒ. ʒ. et postea yngantur aqua rosata mixta cum musco.

Galua autē muscata sꝫ cōpositoz sunt trocisci facti cum musco et alijs spēbus. q̄ dā dixerūt q̄ dicit galua. q̄ p̄ mo in galia p̄vincia fuit repta. circa in hās dixit galua muscata q̄ dā dicit q̄ fruct⁹ est sꝫ falsum. sꝫ est q̄ dā cōfectio ex spēb⁹ aromaticis et musco. Mesue in distinctione de trociscis posuit aliā descriptionē que nō cōcordat cũ ista. et p̄pter hoc volūt medic⁹ q̄ qñ inuenit in receptis Nicolai galua muscata intelligam⁹ de illa q̄ fit sꝫ hoc idē intelligere debem⁹ in receptis Mesue apud arabes sicut est galua. infra apperebit descriptio meue i tractatu de trociscis.

¶ Oleū sambucini. i. oleū q̄ fit ex florib⁹ sambach seu ʒaba ch: seu vt vulgo gesem: nū cui⁹ mod⁹ infra apperebit. hāc cōfectionē opz phicere cũ bona diligētia: et isti trocisci debent sigillari cũ sigillo sacro: vt docet albu chasim.

Alqua rosata mixta cũ musco sic debet fieri. R. aque rosate bone et electe ll. ij. musci. boni odoris: non falsificati auf. j. tere et pone in boccia de vitreo et distilla cũ lēto igne paulatim quousq; tota distillet. postea repone eaz in vase vitreo. et stringe os ei⁹ et ytere in istis trociscis. et vbi oportet. Justinū. R. cinamomi folij costi. nardi. i. spice nardi. cassie lignee. aristologie rotunde et longe. elenij. yso pi. pulegij. artemisie. pentaphilonis. i. qnq; folij.

folij leucopiperis albi. orobi. i. herbilie. p^{er}
trofelini. leuistici. i. cheisim. macedonici. se^m
minis vrtice. seminis granifolis. citri sari^s
fragie: iuniperi seminis sparagi sileris mō^s
tani apij. aneti. pigami. i. rute. feniculi. anisi.
baccarū lauri. añ. ʒ. j. mellis quod sufficit.

¶ Justinū autē a iustino impatore cōpositū seu inuen-
tum dicitur. Siliber. de angliā in. c. de signis discretiois la-
pidis renū ʒ vesice habet vnam aliam descriptionē que
conuenit cum ista. hoc antidotum est multū in vsu.

¶ Elenij. i. enule cuius radix vsui medicine cōperit cir-
ca instans ait enule duplex est maneris: scz hortulana
et campestris que maioris est efficacie radix eius in the-
dicinis debet poni non folia. colligitur radix in princē-
pio estatis: ʒ soli exsiccat ne humiditate putrescat. q^{uod}
duos annos seruetur vel per tres.

¶ Artemisia. i. mater herbarū siue berēgesis. Plin. inquit
de artemisia mulieres hanc gloriā affectauerunt in quib^{us}
artemisia vroz mauscoli regis adoptata herba hoc no-
mine vocatur: que ante paternis vocabatur. sunt q^{ui} ab
artemide que est diana arthemisā cognominatā putat:
quoniam priuatim medicatur feminarum malis.

¶ Catarticum imperiale. R. diagredij mira^b
bola. citrinorū bermodactilorū. succari. añ.
ʒ. iij. ʒ. cinamomi nardi: saxifragij polipo^s
dij. añ. ʒ. ij. cardamomi: zinziberz. celtice me^s
lanopiperis. i. nigri. macropiperis. i. longi.
gariofiloz añ. ʒ. j. mellis quod sufficit.

¶ Catarticū autē imperiale. i. laxatiuū pro imperatori-
bus vel pro alijs delicatis hoibus interpretat siliber^{us}
de angliā in. c. de signis discretiois lapidis renū ʒ vesice
habet hanc eandem descriptionem.

¶ Litontripon. R. nardi. zinzij. xilobal. i. ligni
balsami. acori. cinamomi paucedani meu.
melanopiperis leucopiperis ʒ macropipe^r
ris saxifragie añ. ʒ. ij. ʒ. carpobalsami gario.
costi reupon. liquiri. dragan. alexandri. i. ma-
cedo. camedrei. apij semis sparagi basilico^s
nis seīs vrtice se. citri añ. ʒ. j. ʒ. xv. folij cro-
ci. squātī. cassie lignee bdellij. mastice. irei. i.
ireos: amomi. leuistici seminis granifolis.
petroselinī semīs synoni. cardamomi aneti.
euforbij lapidis lincis. olei nardini ʒ musce^s
lini añ. ʒ. j. min^{us} gra. iij. mellis qd sufficit.

¶ Litōtripon. i. pterēs ʒ frangēs lapidē interpretat gi-
libertus de ang. in. c. de signis discretiois lapidis renū ʒ
vesice ponit hanc eandem descriptionem.

¶ Nardi. i. spice nardi. aui. in libello de viribus. cordis
enumerans simplicia cordialia pmittit se dicturū de ci-
pero ʒ mace. in ca. de spice nardi. ʒ tamē de ea ibi nullū
reperitur fecisse capitulū qd ex defectu translatoris ac-
cidisse suspicandum est.

¶ Paucedanū fm cōpositoꝝ est feniculus porcino ʒ
apud Sera. in p^{ro}to ca. est herbaturā. circa instās ait.
paucedanū herba est que alio noie funiculus porcino
dicitur. cū autē inueniū in receptis medicine radix poni dicitur:
q^{uod} plus habet efficacie radix collecta per duos annos
seruetur: sed melius est vt singulis annis renouetur.

¶ Melanopiper. i. piper nigrum. leucopiper. i. albū ma-
cropiper. i. longum. et hec tria inueniuntur aliquando in
receptis sub nomine triū piperū qd idē sunt ex homini-
bus qui non ponunt in isto antidoto nisi piper nigrum
et album: sed fm plures tria debent ingredi.

¶ Carpobalsami. i. seminis balsami. sunt ex hominib^{us}

qui dicunt qd debet dicere opobalsa. ʒ est succus ema-
nans ab arbore balsami. deus scit.

¶ Reuponticū est radix similia reubarbaro. ʒ dicitur s
reu qd est radix ʒ ponticū: q^{uod} inuenitur in insula ponti.
vel dicitur ponticū a sapore: circa instans inquit reupō-
ticum per decē annos potest seruari. est autē simile reu-
barbaro. ʒ eligendū est qd grauius est in suo genere et
amarū saporis: continuū. habens venulas sicut reubar-
barum distinctas. non tingit sicut id aliquantulum est
amarum: ʒ ponticum habet saporem.

¶ Basilicon. i. ozimū gariofilatum: vt dictum fuit. Bui-
cen. in libello de viribus cordis testatus est: quod ozimū
est basilicon.

¶ Tritidatū magnū. R. storac. cala. ʒ. j. ʒ. j.
gariof. nardi. i. spice nar. xilobalsami. i. ligni
bals. orobi lētici. lace. draga. mastice galba^s
ni. gūmi. iuniperi aspalti. castorei. officibde^s
lij. terre sigillate melliloti. landani. oppopo-
natis. armoniaci. opij sulfuris vini liquiritie
nitri. ipoquistidos. acacie rose. camedreos
iperico. abrotani peonie isopi origani. ele^s
nij. i. enulerami cedri. daphnidos. aristolo^s
gie longe ciperi. paucedani. rozis marini. ra-
dicū iringi balaustie cimarū mirti psidie se^s
minis romei. squile. carpobalsami. i. semi-
nis balsami. anisi git. iusquiami. cimini. feni-
culi. cardamomi. sileris montani. tesapij se^s
minis rute. simoni. i. petroselinī agrestis. se^s
minis miconis leuistici. apij. dauci. i. seīs pa-
stinace agrestis. seīs rape. macropiperz. i. lo^s
gi piperis. seīs vrtice amomi añ. ʒ. ij. acori il-
lapbeos. cassami catariace. zucorarie añ. ʒ.
ij. balsami cinamomi croci costi squinātī zin-
zi. malabatri. mirre terebētine. olibani. i. thu-
ris cassie lignee agarici spice celtice reupōti-
ci ireos diptami p^{ra}ssi. i. marubij albi colo-
qnti. sticados arabici arthemisie calamenti
scordeon. i. allei agrestis camepitbeos pipe-
ris albi: piperis nigri seīs petroselinī ozimū
anagodā folij aquatici carthami. i. seīs cro-
ci hortulani pētafilonis: añ. ʒ. j. baccarū lau-
ri. ʒ. ʒ. vini vetustissimi. ʒ. j. mellis. q. s.

¶ Metridatū autē, s^{ed} intentionē cōposito est mater oim
antidotoꝝ. Silibertus de angliā in ca. de dissenteria in-
testinali v^{el} epatica dicit metridatū. i. m^{ater} oim antidotoꝝ
v^{el} a metridato rege dictū sine dubio metridatū ē cōfectio
magna sicut tirica a metridato rege ponti inuētoꝝ: di-
cta. nā cū metridates res pōti in bospharo vire a pom-
peio acromania obsessus esset iam de seipso desperans
venenum vrozibus pellicibus ac filiis potandum dedit
qd cū ʒ ipse nouissimo sumpsisset beneficio medicaminū
quibus vitalia sua premuniuerat nequa p^{ro} mori pote-
rat: proinde tandē gallo cuidā militi qui iam muro de-
fossato intrauerat vire iugulū p^{ro}uit: sicq^{ue} finivit vitam.
Bui. xv. ca. h. habet vna alia descriptione q^{uod} dicit esse
descriptionē cōmunē. sed nō est eadē. verū est q^{uod} sunt ex
hominibus qui faciunt ipsum metridatū fm nicolaū:
et sunt ex hominibus qui faciunt ipm fm Bui. ʒ pro-
pter id ambas descriptiones annotabo.

¶ Orobis lenticī fm cōpositoꝝ est lacca: sed fm sapie-
tes ille textus est falsus. q^{uod} dicitur dicere orobi ʒ leuistici: et
sic credo esse verū. q^{uod} Siliber. ibidez dicit orobi leuistici:

et quo ptz qd p orobū intelligit herbū et p lentisci intel-
ligit leuistici: qd alio noie choisim appellatur: sic meo
tpe pordati fuerit docto. Papiēses esse tenendum.

¶ Gūmi iuniperi fm Dat. siluati. est vernix: vt apparet
in ca. de vernice: vbi sic ait ex autoutate Pauli: hñix est
gūmi cuiusdā arboris q̄ in christianoz partibus nasci-
tur: q̄ arbor iuniperus vocat ergo p gūmi iuniperi in-
telligit sandaraca. seu hñix. verū aliq̄ in ista descriptiōe
loco gūmi iuniperi ponit gūmi cedri. vt Sil. si aut gūmi
cedri ponere volueris infra in litera de ramis cedri di-
cam quid sit.

¶ Offici fm cōpositōre est gūmi hedere. Idē exponit Si-
li. ibidē: et hoc gūmi est satis notū vocatur ab aliquibus
opocifinanctios apud Dias. est hedera.

¶ Nitru apb Aui. ij. cañ. est baurach. armenū. Jo. Ser.
in suo hēuarario in ca. de egritudinibus que generantur
in aurib⁹ dixit: q̄ nitrum est baurach rubeū. Idem Se-
ra. in lib. de simplicib⁹ in. c. de baurach ait affronitrum
baurach. i. nitru et spuma nitri spēs baurach et minere
ipsius sunt sicut minere salis nā ex eo est ad modū aq̄
fluēdo: deinde petrificat et ex eo est qd est in minera sua
sicut lapis et ex eo est rubeū et ex eo est albū puluerulē-
tum et multoz color. et nitru hñix sit ex spēs baurach
hñz rñ opationes alias a baurach. et ibi Sera. de eo mul-
tū loquitur in hoc antidoto. sunt ex hoibus qui ponūt
p eo sal panis: sunt etiā qui ponūt sal nitru: quo vtunt
bombardarij et sunt qui ponunt sal rubeū vt eis placet.

¶ Rami cedri fm ppositōre sunt rami iuniperi: s; igno-
to. verū est q̄ vñū p alio pōt poni. rami aut fm Sil. in. c.
de arborib⁹ dicit q̄ sunt q̄ detrūco manāt sicut et ramu-
cul⁹ cetera s; cedr⁹ non est iuniperus verū est ei⁹ spēs.
Dia. de vtraq; cap. facit. et inq̄ cedrus est arbor vnde fit
piz cedria q̄ est parua atq; spinosa et sunt ei due species
vna earū q̄ gerit fructū sicut granuz mirti: et hec est ar-
bor: q̄ apud Aui. in. ij. cañ. vocat serbin. et ipe cōputat eā
arborē inter genera arboris pini. ei⁹ lignuz nominatur
lignum mortuozū: q̄ conseruat corpora mortua a pu-
trefactione: et custodit corpora mortuozū et destruit qd
est in eis de humiditate. postq̄ dixi de arborē ipsi⁹. nūc
uolo narrare de gummi ipsius q̄ inuenit aliq̄ in isto
antidoto loco gummi iuniperi scribi gūmi cedri. sicut
supra pmissi. dico ergo q̄ gummi cedri est quā Aui. in
ij. cañ. vocat chitrā. et dixit q̄ est arbor q̄ nominat al-
sacerbi et virtus sumi eius est sicut virtus sumi picis et fit
ex eo oleum cuius separatio est cū luna: sicut separatur
ex pice. idem in cap. de pice de ipsa loquitur idē in cap. de
serbin ait. Serbin est arbor alchitrā. nos quidem iā lo-
cuti sumus de alchitrā. Serap. in cap. de chitrā dixit est
oleum qd egreditur ex serbin. et serbin sunt due species
de q̄bus idē narrat qd narrat etiā Dia. de cedro melius
ait alchitrā est illud qd spissum clarū et hñz fortē odo-
rem cum horribilitate et qd intingitur digitus in eo non
cito hñit ex digito propter suam spissitudinem: et quādo
stilla eius. cadit in loco remanet. collecta: et nō expan-
ditur. hec a multis dicitur piz liquida et ab aliquibus
vocatur picula. et ab alijs gummi cedri quod idem est.

¶ Daphnidis fm ppositōrem est laurus. s. folia ipsius
arboris: q̄ nō semē vt qdā crediderūt: q̄ infra iterū ha-
bet baecaruz lauri que sunt fructus eius arboris. Gal.
in. vj. simpl. inquit. gra. j. laurus folia hui⁹ arboris et fra-
ctus ei⁹ sunt baecce lauri. i. est alia spēs lauri noiata no-
mine lauri et est planta parua que nominatur laurus
alexandrina.

¶ Iringus fm Dia. est nux agresis et est herba spino-
sa: cuius folia in initio cōceduntur et in sale componun-
tur: hec apud Serapionem est spēs cuiusdā herbe vo-
cate centū capita silba: que apud in pratis et in locis sabulo-
sis nō est aut seculi: vt qdā crediderūt. Auic. in. v. col.
dixit eliga zaria. qd hispani vocāt paniculach. et in ara-
bico alcharrama: et alij secaul. et in latino iringi dicunt
Bartho. monthagna. in suis consilijs in consilio de steri-
litate dixit q̄ iringus est secaul: quod est falsum. quia
Serap. de vtraq; separatim facit. capi. et hoc. satis est

notum qd apud sapientes iringus non est secaul.

¶ Psidie. i. cortex mali granati fm cōpositōre. si autem
reperitur psidie intelligitur storax liquida.

¶ Romei fm eundem est semen rasant. Idem Silber-
tus dixit romci. Craffani: et sic meo tempore vidi semen
rasant ponere.

¶ Sit. i. melancium. Aui. in sua descriptione hñz mela-
chion: et est peptum qd falsum est. nā infra in eadē cōfe-
ctione hñz opū: qd nō est cōsonū: de quo infra. gir autē
fm circa instans herba est que inter frumentū nascitur
et semen hñz nigrū triangulatū: cum in medicina reperit-
tur semen nō herba debet poni. aliquātulum hñz amari-
tudinem per hec verba videt hic auctor. denotare illud
qd inuenitur in bladis. et comeditur cū frumēto sed nō
recte. q̄ illud in medicina nullam aut paucā hñz effica-
ciam: sed git quod debemus intelligere est semen nigrū
simile semini porri cū odore iocundo et nigella nigra. cu-
ius capitulū inuenies apud Dia. sub noie melanciam.
Itē pli. git. est grecus melancū alij melanspermon vo-
cant. ille qui de nouo scripsit intitulatus lumen male lu-
cens dicit nascos. i. lappa. qd falsum est. nā infra habet
illaphcos: quod est bardana.

¶ Cardamus fm Gal. in. vi. simplicium nascitur. idē dicit
Silbertus in eodē loco fm vero illud lumen: qd vos
co male lucens est cardamum qd falsum est: aliud est
est cardamos et aliud est cardamomuz. sicut est notum
sapientibus. tesapil secundū cōpositōrem, est semen sina-
pis vsualis et non semen sinapis albe vt dicit lumē ma-
le lucens.

¶ Micon fm cōpositōrem est semen papaueris albi fm
lumen male lucens est semen papaueris nigri quod fal-
sum est nam micon est papauer et quando inuenit pap-
pauer. simpliciter de papauere albo intelligitur.

¶ Leuisticum apud Aui. in. ij. cañ. vocat chasim et fm
quosdā est quā Dias. ligusticū vocat supra in isto anti-
do. dicitur fuit q̄ inueniunt multe descriptiones in q̄bus
nō ingreditur leuisticū: sed in loco vbi dixit orobi lentis-
ci dicit dicit orobi et leuistici: quod melius est.

¶ Illaphcos. i. bardana: siue lapago maior seu psona-
ria quod idem est.

¶ Cassia fm cōpositōrem est panis porcinus. Silber-
tus dicit ciclamitis. i. cassia. et sic est. nā cassia panis
porcinus: et ciclamē idē sunt. hec a Mesue vocatur
Artanita. et ab aliquibus vocatur malū terre: et ab alijs
buthoz mariē apud romanos dicit tuber terre. eius ras-
dit vsui medicine competit.

¶ Catharice est rasura cornu cerui fm ppositōre. Sil-
bertus dicit catharice vel carnarti. i. cornu cer. zucosarie hñz
prefatos auctores est flos agni casti. circa instans ait.
agnus castus fruter est siue arbor: cuius folia cōpetunt
vsui medicine et ei⁹ flos: nō aut radices: flos aut appel-
lat agnus cast⁹ a vulgarib⁹ aut q̄busdā salices marine
vocant. herba et iā vocat agnus castus et vbi cūq; in re-
ceptis simpliciter agnū castum inuenies: intelligas flos-
reo: agnus castus in omnib⁹ pte reperitur in aquosis
locis. flores in vere: et in autumno colligunt. per annū et
non plus in multa effica- cia seruatur. viridus agnus ca-
stus matous effica- cie est q̄ exicatus.

¶ Balsamus est liquor emanans ab arborē balsami fm
Aui. in. ij. cañ. balsam⁹ est arbor q̄ nascit in egypto. i. loco
vbi dicit oculus solis fm autē Dias. nascit solummodo
in iudea in currib⁹. vel in locis humidis: et sunt ex homi-
nibus q̄ sophisticiat ipm s; potest pbari multis exemplis.
primo ex eo q̄ videm⁹ adherere labijs vulnerum ei⁹ lē-
gni a quo emanant balsam⁹ etiā in aqua dissoluitur: et
propterea dicunt auctores q̄ facie de panno eo infecto
lauatur. Dias. aut dicit l a qua infectum: pmo petit fun-
dum postmodū dissoluit: et totā aquā albā facit et pro-
pterea vocat ipm lachyrmū. et grece vt opobalsamū. nā
opos est lachyrm⁹ velut lac. et similiter opofici⁹ vocatur
lac sicut nec ab ipso. sed q̄ i pth⁹ nris verū balsamū nō
inuenit cōposuerūt auctores quedā solea q̄ possunt ad-
ministrari in oib⁹ locis vbi cūq; ingreditur balsam⁹: de
quibus infra in tractatu de oleis dicitur.

¶ Malabatrū. i. solū indū: et nō sunt folia garoflorū.

ut quidā credūt. Sal. aut in. vij. simpliciu inquit. malabatrū foliū. i. foliū indianū: spice simile est fm virtutem. Dia. aut de ipso duo capitula facit: vni qd incipit foliū vel folia sunt herbe q̄ in India nascunt locis humidis & paludosis. colligunt aut hec folia: in aqua supnatantia. est aut optimū foliū qd est leue: & albidū viscidum. & suauiter olēs in modū spicē: gustū nardi referēs: & aliud capitulū facit de malabatro: & ibi dicit malabatrū: puta uerunt multi esse nardi indicī foliū: sed fallunt q̄c. circa instās ait. malabatrū. i. foliū paradisi vel foliū albū multū est carū. sed illo carem. cur? loco ponim? folia gariofoli: vel spicā nardi. Aut. in. q. cas. in. ca. de folio in fine dicit: loco ei? ponit pond? de mace: aut etiā de spica: et sic hodiernū loco folij indi ponit spicā nardi aut macē. Anagodā fm cōpositoē est sumach. idem exponit Silbertus ibidē. sumach aut apud aliquos rossiatic? vocatur. foliū aquaticū apud auctores nō reperio ca. sub illo noie. verū secundum quosdā folium aquaticū & folium agreste: & si sic est Dia. de ipso facit ca. sub noie folij agris cui? duo sunt genera masculus & femina q̄ in saxosis nascit locis sicut bryon. i. herba epaticayel illa herba nascēs: super lapidea: sed viridiora folia hz sicut oliue & virgam teneram & breuē & radicem tenuē & florē albū & minutum sicut miconij. i. papauer. & ego vidi in pibus nostris foliū aquaticum natans super aquam cuius folia sunt maiora folijs oliue quod est notum.

zl'nsa enea. **R.** piperis albi gr. xvij. thuris masculi: mirre. gentiane iusquiami. añ. 3. vj. opij. 3. iiij. croci. 5. iiij. min? gra. vj. euforbij. aristo. longe 2 rotunde. mandragore. ana. 3. f. 2. 3. mellis quod sufficit.

¶ Mula enea aut dicitur a peritissimo philosopho mufa inuenta: pprie datur quartanarīs ante horā accessionis in modū a uellane cō vino caldo. Silbert? de anglia in ca. de cura arthetice fm magistros hz hanc descriptionē: hoc antidotum. apud nos est in vīu maxime fm istam descriptionē: q̄ Nicolaus habet vnam aliaz descriptionem que vocatur mula magna q̄ in vīu non est: reperitur etiam quidam fructus vocat? mufa. & iste est fructus in quo peccauit primus parens.

zl'icleata. **R.** mirabo. citrinorum indorum cheb. mūdatorū: & affatorū añ. 3. ij. 5. belerico rū. emblicorū affatorū añ. 3. ij. 5. cimini. anisi maratri. i. feniculi ameos carui añ. 3. j. 5. nasturtij. 3. ij. 2. 5. infusa in aceto die & nocte dimittantur: & affata puluerizentur. tunc adde spodij balaustie masticis. sumach. gūmi arabici añ. 3. j. 2. gra. xv. fricentur omnia cū oleo rosato: & temperentur cum succo mirtino.

¶ Icleata aut ē: ex petra. pprie valet ad emorroidas & ad vētris tortionē. & alia multa. Silbert? de anglia in ca. de diaria habet vnam aliam descriptionē que similia est huic. item Aut. in. v. capi. habet vnam aliam: sed non est similia. nec in vsum venit.

¶ Mirabolani indi. i. nigri. qui sine ossibus inueniuntur chebuli ac alie species sunt note. & modū affationis docet liber qui dicit bulchasin in libro secundo de preparatione medicinarū: qui mod? iste est oportet q̄ imbibas mirabolanos indos vel chebulos vel citrinos vel belericos. vel eblicos. in aq̄ citoniorū. i. i succo citoniorū aut granatorū acetosorum aut in succo vve acerbe deinde sicca eos bene & madesca in oleo rosato vel in oleo de lentisco aut oleo masticino vel butiro vel oleo oliue: deinde assa super patellam ferream. vel testā calcfactam primō: & caue ne adurantur ita vīdestruatur virtus eorū.

Rosata nouella. **R.** rosarum succari liqritie añ. 3. j. 5. j. 2. ij. 5. cinamomi. 3. ij. 2. 3. ij. gr.

ij. gariofilo rā nardi. i. spicē nardi zinzī. galange nucis muscate zedoarie storacis calamite cardamomi apij ana. 3. j. et gra. ix. al. vij. mellis quod sufficit.

¶ Rosata aut fm cōpositoē ē: a rosis & nouella respectu veteris q̄ recipiebat tabari. sulphurvinū: n̄ miror q̄ in ea sulfur vinum non ingreditur. Suli. pla. in suo antidotario habet hanc eadem descriptionem.

¶ Apium herba est satis nota. secundum circa instā q̄ simpliciter ponit in receptis. sc̄mē d3 ponit. Cloumella in suo lib. de cultu hortorū inquit. nūc apio vtridī crispetur flouda tellus nunc capitis porulongo resoluta capillo.

Rubea trociscata. **R.** liquiritie cinamomi papaueris albi. añ. 3. ij. 2. 3. ij. 2. gra. v. croci. rose iusquiami seminis apij añ. 3. ij. 2. gra. xv. nardi violarum añ. 3. j. gra. vj. 5. gariofilo storacis opij thebaici. i. illi? prouincie añ. 5. 5. trocif. croci: magnetis & trocisci ydiocri mirre. anisi añ. gra. xv. mellis qd sufficit.

¶ Rubea aut dicitur ipso colore trociscata. q̄ in ea trocisci ingreditur. Silbertus de anglia in cap. de cura arthetice fm magistros habet hanc descriptionem. idē habet Suli. placen. in suo antidotario.

¶ Viola apud Dia. vocatur nō. & est flos herbe q̄ satis est nota. columella in libro de cultu hortorum inquit. ponatur viola & nimium rosa plena pudoris.

Triaca magna Sal. **R.** troz. squilliti. 3. ij. 2. 3. ij. piperis longi. 3. ij. tro. tiri. troc. diacorralli añ. 3. j. 2. 3. j. xlobalsami. i. ligni balsami. 3. ij. 2. gr. vj. opij: iris. i. ireos: agarici rose scordeon. i. alei agrestis seminis rape siluestris cinamomi opobalsami añ. 3. j. gr. xiiij. reubarbari croci spicē costi squinanti zinzī. cassie lignee storacis calamite mirre terebentine thuris masculi calamenti diptami. sticados polij. radicum pentafilion petroselinij piperis albi apij ana. 3. j. 2. gra. vj. folij. i. malabatri gummi af. acori calcati vsti serapini terre sigillate ipogstidos celtice. i. spici romane camedreos gētiane men carpobalsami. i. fruct? balsami amomi apij: maratri. i. semis feniculi carui siluestris siseleos idest sileris montani nasturtij se. anisi. ipericon. i. herbe sancti Joā. ana. 3. j. mumie. castorei oppoponacis asphalti: galbani cētauree: minoris aristologie lōge et rotūde. dauci siluatici ana. 3. j. mellis quod sufficit: que terenda sunt tere: & gummas in vīno liquefactas cum puluere melle commisce sufficienti vel cum speciebus teras. da in modum auelane.

¶ Triaca autem magna Sal. secundum intentionem Nicolai dicitur triaca esse domina medicinarum que composita sunt a Sal. & sic est q̄ Sal. composuit vnam descriptionē sicut apparet apud ipsum in tractatu suo tris calium: sed nō videtur esse eadē cū ista: sed sit quocunq; ab hodiernis practicantibus magis est laudata

descriptio andromaci quā Aul. in. v. cañ. ex auctoritate andromaci scripsit: q̄ hec Sal. andro. fuit primus inuētor tiri: ac aliarū rex q̄ inuauit sunt sup̄ ola venena nā sicut narrat Aul. in. v. cañ. in p̄fectōe meridati: dicit q̄ meridates erat rex p̄ōti et noia uit eā suo noie et p̄posuit ip̄am. et J. ait. fuit ergo triaca in magna multitudine in uamēti. deinde postq̄ accidit andro. illud q̄ expertus fuit ipsum super inuamentū carniū serpentū et aliorū: addidit in eo trociscos de viperis: et alteratum est parū per additionem et diminutionem et c.

¶ Si autē querat quare dicitur triaca. dico q̄ triaca maxie illa q̄ sit fm̄ istā descriptionē dicitur a tiro serpēte. Dico autē q̄ triaca p̄ōt p̄io mō dici quasi tiri caro qm̄ in ip̄a ponit caro tiri. i. serpētis feminine talit̄ notat: q̄ etiā viperā et cebidua ab auctorib⁹ nūcupat: p̄pter quā p̄cipue carnē triaca ponit valere et venena p̄sertim aialūvne nofo. i. sc̄do mō p̄ōt dici triaca a tiros grece latine fortis. est nōq̄ fortis et validissima medicina. p̄sertim et venena. Malab. aut. x. practice ca. de triace vtilitatibus et p̄batiōe ei⁹ in attrahēdo ait. trahit est tiriaca ad. se venena. alie aut tiriace in quib⁹ nō ingredi: caro tiri dicitur esse medicina que v̄t venenū: vt lapis bezaar q̄ est medicina liberatiua a veneno. Aul. aut in. li. cañ. c. iij. de opatiōib⁹ medicinarū singulariū inq̄t. Albezaar aut et tiriaca sunt oēs medicine quarū p̄prietatē est vt p̄seruet sanitatē et d̄rutē in sp̄u: vt ex eis expellat nocuētū venenū a se: et quali nomē tiriace artificialib⁹ digni⁹ cōuenit: et nomē albezaar singulariū cadēb⁹ s̄z naturā digni⁹: et vt q̄ vegetabilia et mineralia ex artificialibus digni⁹ nomē tiriace sumāt: mineralia nomē albezaar: et vt q̄ nō sit iter eā magna d̄tia. postq̄ dixi de bezaard ex auctoritate Aul. idē volo dicere ex auctoritate Sic. flo. vt ait in li. iij. in. c. de medicinis bezaaralib⁹ a venenis liberatib⁹ in ḡhali: quasi in sine. c. inq̄t. c. q̄ iste et alie qm̄ bezaar siue tiriaca triplē p̄t. sumi: vt inuēit Sera. in simplicib⁹. c. de lapide bezaar. vno mō largissime pro medicina principālī vel sc̄bario faciēte ad liberationē a venenis. alio mō large. p̄ medicinis bezaaralibus sup̄radictis: et tertio mō stricte. verbi gratia tiriaca. p̄ tiriaca ip̄a q̄ est vna cōfectio dicta tiriaca magna vel liberā: et dicitur tiriaca Sal. et est illa in qua ingredi caro tiri. et nō p̄pterea v̄tmulti credūt vocata est tiriaca. imo p̄pter siue virtutis tiriace h̄c excellētis nomen ḡnis fortis est et suo noie meruit appellari et est de qua intelligit cū absolute p̄fert et s̄līr bezaar stricte sumptū dicit de quodā lapide q̄ p̄ excellētis siue bezaaralis virtutis noie ḡnis cōsistit m̄līr est vocat⁹. de quo lapide h̄c asserunt q̄ de ipso scripserūt sapientes dixit Sera. bezaar est nomē p̄licū et eius expositio est et venenū vel expellēs venenū et c. de lapide bezaar multū loquit⁹: sed nō notificat in quo loco ḡhali iste lapis: sed infra in alia descriptiōe tiriace ostendā si deus voluerit. Si etiā querat quō faciēbāt antiqui medici medicari illis q̄ a moribus venenatis fuerunt contamiati anteq̄ habuissent noticiā tiriace: declarat Pet. de ebano seu cōsultator in tra. c. suo de venenis qui sic inquit: septē sunt herbe habētes proprietatē liberādi a cibus venenosis et potib⁹: et cōferentib⁹ morib⁹ et vulneribus venenatis: quarum prima est ipericon dicta herba sancti Iosn. q̄ alio noie dicitur p̄forata: quā achilles ora cuculo apollinis in exercitu troianorū dicit inuenisse. sc̄da est vincetoliscū. tertia est enula: quarta rassa. quinta diptamīns. sexta aristologia longa et rotunda. septima lactucella. quarū vnaqueq̄ dicitur equipollere tiriace. ita vt vulneribus venenosis succus alicui⁹ predictarū dat⁹ in potu vulnera veneno infecta purget et saluet. et per istū modū oēs antiqui talia curabant vulnera anteq̄ tiriace habuerunt noticiā. Item quelibet predictarum curat mortuos venenosos loco tiriace superposita.

¶ Trociscus squilliticus. i. de squilla. idē h̄z Aul. squilla aut vocat⁹ cepe muris: eo q̄ mures interficit: et vero descriptio infra apparebit. trociscus tiri. i. de tiro serpente. Aul. h̄z trociscos viperarū. q̄ idē est: de quo infra. tirus aut est serpens dicitur a multis scurioni. Sera. in. c. de lapide smaragdī ait auctoritate Rasii et dixit in li. de proprietatibus. si cadat aspectus tiri super lapidē smar-

ragdī dissoluuntur oculi tiri: et liquefūt. Trocisc⁹ dicitur corali. de coralo. Aul. loco corā h̄z trociscos Alindaa caron qui sunt trocisci andromaci de quo infra.

¶ Rapa siluestris fm̄ Sic. est rapistrā vel napus siluestris. Aul. loco eius h̄z feminis napi siluestris rotundi. q̄ apud multos idē est. et sic est q̄ rapa siluestris sit napus siluestris: ergo est rapistrā q̄ a romanis aromarachia vocatur: in q̄ non est aliq̄ auctoritate Scra. q̄ sic describā formā rape siluestris ex auctoritate Scra. q̄ sic inquit de mēte Dia. rapa gressis est plāta habēs multos ramulos quorū longitudo est vni⁹ bra chū. nascitur in locis siccis: et h̄z summitates leues et folia mollia q̄rum latitudo est vni⁹ pollicis aut amplius parū. et h̄z semē in vaginis et est semen nigri parū q̄ cū frangit est album interius. et hec a multis rapilla vocatur.

¶ Cerebena est rasina. seu la chyrma terbinti arboris que a vulgo largatū solet vocari. Aul. loco eius h̄z gūmi albori quod idē est.

¶ Diptamū fm̄ Petrum de cretencia dicitur alio nomine frasinella: q̄ frondes habet ad modum frassini. Ser. de ipso loquitur in. c. de origano. Aul. loco eius h̄z pulegium indum: quod idē est.

¶ Acorus fm̄ Dia. est herba venencia. vel aphyrodilla vt p̄pter apum: q̄ satis est notū. Serap. in ca. de acoro inquit. h̄z ad est acorus: et nominatur spatula. Item in fra ait. succus radicis eius abstergit obsecratis visus: et praxid quidem acori ingreditur in confectionibus tiriacarum et aliorum antidotorum.

¶ Deu apud aui. in. li. cañ. vocatur mur: idē q̄ de ipsa planta administrat in medicina est radix. ille qui de nouo scripsit quē in pluribus locis vocat lumē male lucens: in eadem cōfectione loco meū h̄z sistrā. i. valerianam: q̄ falsum est: q̄ si nicolaus vult quod ponam meū. quare illud lumen male lucens. vult ponere valerianam: que idē non est.

¶ Amomū semen est minutum: q̄ ab oriente defertur. Papi. inquit amomū dicit⁹: q̄ anamomi odorē habeat fruct⁹ botruosum semē redolēs sibi. cōnexum flore albo hoim summo suauisicat. Sera. in. c. de amomo inquit. amome. i. p̄e colūbi: et est amomū idē infra ait. aurozitate humānū s̄lū v̄sac tiriaca. amomū est ex reb⁹ q̄ inebriat. est et in p̄prietate ei⁹ q̄ inebriet et facit dormire.

¶ Carui siluestris. i. semē ipsius Aul. loco eius h̄z cordum: q̄ idē est: et per carui agreste nō intelligitur cimicella: vt quidā crediderūt: imo intelligitur siler cretī cū siue cheilim cāpestre: q̄ alio noie leuisticū hortulanum vocatur: sed lumē male lucens intellexit per carui siluestre carui vsualiter: q̄ nō cognouit differentia que est inter carui siluestre: et inter carui domesticū. si aut queratur qualiter ipsa tiriaca debeat confici in ira ostēdam alia descriptiōe. et ibi dabo modum ipsam regulariter componendi.

¶ Mel. i. mel apum. Sal. autē h̄z mellis atticū. mellis atheniēsio. nam vide q̄ Dias. in ca. de melle ait: q̄ eius genera sunt duo. vnum q̄ cupilionis apes colligunt que sunt oblonga: aliud q̄ sub terra inuenitur et atticū dicitur idē infra ait: mel autem atticū quod climaticū appellatur et illud quod appellatur p̄pleō bonū est: et dulce et odoratum: et ruffum. Item p̄li. mellis atticū summa laus toto orbe existimatur: sed thimum magis laudatur quare in aliquibus antiquis antidotis mel atticū mel thimum exponitur siue dubio mel atticū. vt dictum fuit m̄lī dicitur ab attica. id est atheniēsio regione vbi optimum mel colligitur nam regio attica est regio in qua abundant ipse apes. notandum est q̄ mel ponendum in constructione tiriace nō debet decoqui sed tantū ad ignem ponit quousq̄ eleuauerit spumam: et tunc illico sine mora colari: aliter et enim. construi tiriaca non posset cum quantitate sola mellis in ipso descriptiōe posita andromacus loco eius habet melius. si h̄sse de quo infra.

¶ Vinum. i. vinum odouiferum vsuale. Sal. autem habet vinum salernū. i. illius regionis. vnde Papi. in capolis oppidum prope salernum vbi optima vna nascuntur. Dias. inquit vinum italicum quod salernū dicitur.

utilius est maxime vetus idē infra vinū albanū fortius
falerno et gustu subdulce et sic per vinū falernū intelli-
gitur vinū quod sit in illa regione: et vocantur vna falerne
quod de eis est copia in regione falerni.

Trifera magna. ℞. opij. ʒ. ij. et gra. xv. cina-
momi. gariofilorū galange spice. s. spice nar-
di. zedoarie. zinziberis costi storacis. calami
te'calami aromati. ciperi. ireos paucedani
acori mandragore celtice. i. spice celtice. rose
piperis. anisi: apij petrosilij: feniculi mace-
donici. apij montani. dauci. i. seminis pasti-
nace agrestis susqami ozimi. i. semen ozimi
gariofilati añ. ʒ. j. mellis quantum sufficit.

¶ Trifera aut magna dicitur fructū magnū cōfert mulie-
ribus: et proprie matricis carū dando quod dolorē matrici-
s patiunt cū vino decoctionis altitice. i. matris herba-
rū quod alio nomine artemisia vocat. Siliber. de anglia in. j. li.
h3 vna descriptio que idē nō est. verū idē in. c. de reten-
tione mēstruorū habet vna alia que est similis huic. hoc
aut antidotū potest fieri per duos modos: v3 quod ipsū po-
test cōponi cū opio et sine opio: et illa in qua ponit opium
appellat trifera magna cū opio: et quod nō ponit opium ap-
pellatur trifera sine opio: et quod fit sine opio nō subtraha-
tur nisi solū opium et illa in qua ponit opium non admini-
stratur si non transuerint sex menses: vt est notum.

¶ Paucedanum fm pera. est herbaturū et apud herba-
ticos dicitur feniculus porcini. cuius radix et semen
vsui medicine cōpetunt verū quod simpliciter inuenit pau-
cedanū radix debet intelligi et quod inuenitur in vna rece-
pta cheisim et cordumeni intelligit per cheisim leusticiū
et per cordumeni intelligit semen cheisim montani quod
est semen paucedani: et hoc apud sapientes est et secre-
tis simpliciter: mādragoza apud Aui. in. ij. ca. vocatur
Zabiol cuius radix vt dicitur habet formam hominis: quod
nō creditur. columella in libro de cultu hortorū inquit
mandragore pariat flores moctamq; cicutam.

Triofilon. ℞. piperis albi. ʒ. ʒ. piperis ni-
gri. ʒ. ij. cimini ass. ʒ. ʒ. zinziberis nitri. i. as-
froniti piretri ana. ʒ. ij. piperis longi. ʒ. ʒ. pe-
trofelini amei dauci: anisi elenni. i. radice
enule: spice ciperi apij. silici. i. sileris monta-
ni costi añ. ʒ. ʒ. gariofilii. ʒ. j. et gra. vij. ʒ. dacti-
loruz numero xij. solum rute viridis. ʒ. j. ʒ.
mellis quantum sufficit.

¶ Triofilon aut fm cōpositorem b3 a viridib3 folijs ru-
te que in ea ponuntur.

¶ Ruta aut est herba satis nota. columella i lib. de cul-
tu hortorū ait. rutag palladie bacce victura saporem.

Triasandali. ℞. sandali albi rubei et citrini
rosarū zuccari añ. solidos. ij. reubarbari spo-
dij succi liquiritie seminis portulace añ. soli-
dum. j. ʒ. amidi gummi ara. dragagati. semini-
nis melonis citruli: et est species cucumeris.
cucumeris. s. vsualisz cucurbite. seminis sca-
riole añ. solidos. j. camphore. ʒ. ʒ. alij qua-
druplicant pondus rosarum: sirupi rosati
quantum sufficit.

¶ Triasandali ut dicuntur a tribus generibus sanda-
lorum que ibi inurant: et sunt proprie albi dicitur leuci ru-
bei rosa rosacei citrini dicitur mahazari et omnes sunt no-
ti hoc antidotū est multū in vsu: solid3 fm cōpositorem
in tractatu de ponderibus est exagij et exagium apud

eum est. ʒ. vna cum dimidia et sic moderni de solido. ʒ. ʒ.
5. ponere solent.

Theodoricon anacardinū. ℞. aloes epatici
ʒ. j. ireos cassie. i. cassie lignee añ. ʒ. ʒ. vij. mi-
nus gra. xvj. zinzib. anacardi carpobalsami
añ. ʒ. ij. ʒ. folij spice corticū mirabolanozū.
s. o3z meu epitimi añ. ʒ. ij. et ʒ. ʒ. gariofilii reu-
pontici mastice squinati. añ. ʒ. ij. et gra. ij. ʒ.
mellis quod sufficit: cōficiet sic. accipe corticū ra-
dicis feniculi. bene abluti cōtriti lib. j. et pone
in duabus lib. aceti: et stet ibi per septē dies:
et postea tere ipsas radices: et in eodem aceto
coq vsq; ad tertiā partē: et cū omni diligentia
cola per pannū et pone in duab3 li. mellis di-
spumati et bulliat vsq; ad acetū cōsumptionē.
cum tali melle cōfice. supradicte radices col-
ligantur in maio vel iulio: quia ante hoc tē-
pus humide sunt et post hoc sicce.

¶ Theodoricon aut anacardinū d3 ab anacardis qui
ibi recipiunt. Aui. in. v. ca. h3 theodoricon magnum et
multa alia. sed non sunt idem. anacardus autē fm cō-
positore est fructus cuiusdā arboris quem pediculus
elephantis vocat. idem dicit Simon Januensis. sed fm
circa instans hoc est falsum.

¶ Feniculus est herba satis nota: et eius semen apud
grecos maratrū vocatur. Nicolaus aut inquit. accipe
corticū radice feniculi abluti. i. loti et sic generalr apo-
thecarij debet scire: quod omnes radices cortices folia et ra-
mi non debent poni in medicinis nec debent desiccari si
ablute non sint a terra: et sordibus eorum et desiccatur
in loco vbi non sit humiditas.

Tomitus valens tertianarijs et quartanarijs:
sed maxie cōpetit quotidianarijs. ℞. tapfie.
ʒ. ij. assari. i. assare baccare. ʒ. j. cinamomi
mēte vincetorici. i. antifarmaci croci hortu-
lani. i. cartami. se. atriplicis añ. ʒ. j. mell. q. ʒ.

¶ Tapfia est herba de qua Raynaldus de villa noua
in libro secundo in capi. de scabie et pruritu ait. Et scias
quod tapfia quod in vnguento intrat est facta in modū lazula-
te siue mente romane: et vocatur piperia: et loco piperis
ponitur in salsa: et in foro iulij et in campo serici tantum
iuxta murum reperitur: et habet acuitatem sicut piper
et est facta ad modum lapaci acuti siue lafulate. alia ve-
ro de tapfia vide ibi. de tapfia etiam vide supra in con-
fectione anacardina.

¶ Attriplex apud Dia. vocat andrafallo. Aui. in. ij. ca.
duo. c. facit de eo. vñ sub noie caraf aliud de crisolocā-
na: et ibi ait quod est attriplex que plurimū inuenitur in se-
ni. Columella in li. de cultu hortorū inquit. Et granis
attriplicis cōsurgit longa safellus et hec est herba que
apud hortulanos papientes bleta alba vocatur cuius
semen vsui medicine cōpetit.

Terapigra magna. ℞. cinamomi. spice. s.
spice nardi. croci squinati. i. palee camelozuz
assari. xilocassie. i. cassie lignee rilobalsa. i. li-
gni balsa. carpo. i. fructus balsami: violarū
absinthij epithimi agarici: loco ei3 ponitur
agaricū trociscatū. rosay. s. rubeay turbith.
coloquintide. sed loco eius ponuntur troci-
sci alandabal mastice. ana. ʒ. ij. aloes ad pō-
dus oim specierum mellis colati dispu. q. ʒ.

De electuarijs

Terra aut. i. sacra pigra. i. amara: inde terra pigra. i. sacra amara. vocat aut terra pigra magna ad differentiam alterius que dicitur simplex. magna dicitur quia in ea plura et fortiora simplicia ingrediuntur: et veraque possunt consisti. nam primo ex speciebus terre magne fit compositio cum melle que appellatur terra pigra pro clisteribus. Item de predictis speciebus cum melle rosato compositio pillule que dicuntur de terra magna seu de terra maiori. quod factum est notum. de speciebus autem terre simplicis fit terra pigra cum melle que vocatur terra sal. et hec comeditur. Item de predictis speciebus fit cum melle rosato pillule que dicuntur de terra simplicis aut de terra sal. ut dictum fuit.

Theriaca dicitur mesitur. **R.** coliquintide interioris: polipodij an. 3. ij. usforbij: polij. cognidij. an. 3. j. 2. gra. vj. abfinthij. mirre an. 3. j. 2. gra. xij. centauree. agarici: armoniaci: thimiamatis folij spice sqle diagredij: ana. 3. j. aloes. thimicomarini: cassie comedrei: bdellij: prassij an. 3. j. gra. xiiij. cinamomi. opoponacis: castorei: aristologie longe: triupiperu: croci: cerapini. petroselinij an. 3. 5. el lebori albi et nigri. an. gra. vj. mellis quod sufficit. Terra aut. i. sacra: logos. i. sermo. mesitum. impeditum. **S**ilbertus de anglia in ca. de digerenda materia: et evacuanda habet hanc descriptionem. **J**oan. cocoregi in ca. de epilepsia inquit. electuarii solutivum quod dicitur theriaca dicitur: cuius descriptio ponitur a Nicolo: et sic apud omnes hec est illa que debet fieri.

Pollium. i. pollium montanum. circa instans pollium diversa sunt genera que nota sunt ex parte: sed precipue pollium montanum competit usui medicine. unde cum simpliciter inuenitur pollium montanum debet intelligi et poni cum floribus. per annum servatur.

Cocognidium. i. semen mezereon. circa instans in ca. de laurole: dicit laurole fructus est cuius semine vel fructus vsui medicine competit et appellatur cocognidium. hic textus est falsus. nam cocognidium. laurole non est semen laurole sicut apparet apud Dioscoridum in proprio ca. inquit enim camelea: aut cocognidium ergo est mezereon nam camelea est mezereon seu herba dicta apud herbatricos oliuella propter similitudinem foliorum.

Thimiamatis sive compositio est thymus indeorum. **S**ilbertus ibi dicit thimiamatis. i. coquibus. ergo est ferri stercoris liquida que alio nomine a multis modernis stercor rubra appellatur. **S**idorus in ca. de odoribus et vnguentis inquit. odor vocatus ab aere thymia lingua greca vocatur: quod sit odorabile. nam thymus dicitur flos: qui odoriferus refert: de quo **U**rgi. redolentem thymo fragrantia mella. sic **P**apias thymia grece dicitur quod sit odorabile. nam thymus dicitur flos. quoniam odorem refert thymia insensum. i. compositio odoris aromaticum.

Thimicomarinum. i. cima timi: sed sunt ex herbis que dicuntur quod thimicomarinum non dicitur in isto electuario ingredi. sed non recte: quod **S**ilbertus idem habet. preterea **M**art. sil. in littera. t. inquit thimicomarinum. i. cima timi: vide in antidotario in confectione theriaca dicitur.

De electuarijs ac confectionibus super antidotarium **J**oan. Sera.

Confectio de electuarijs de lacuna liberans ex venenis perniciosiss. **R.** luti de lacuna areiati dos et est granum iuniperi an. aur. duos. coaguli. gazel aur. se

ptē. coaguli leporis aur. iij. gētiane. baccarū lauri. aristologie rotunde et seminis ruthe siluestris myrre an. aur. vñ. terantur et cribellentur et conficiantur cum melle dispumato et detur in potu. cuius sit quantitas vt faba.

Istud electuariū non est in vsu: sive vero intentionem **J**o. Sera. est optimū contra venenū. dicit aut electuariū de lacuna a luto de lacuna. quod est terra sigillata unde electuariū de lacuna. i. electuariū de terra sigillata. **S**al. in suis experimentis in ca. de medicinis zenonis habet electuariū luti: quod est lutū sigillatū sed non est idē. **C**irca instans dicit terra sigillata terra argētea saracēnica idē est. **E**go credo quod textus sit falsus: quod terra argētea est cimolea: et non est terra sigillata: nam terra sigillata est rubei coloris cimolea vero est alba: et que purpurea: verū est quod secundū quosdam terra sigillata alba est cimolea.

Artiarios sive compositio est granum iuniperi: granum autem iuniperi apud **A**ui. in secundo ca. vocatur abel: sed male: nam abel non est fructus iuniperi: immo est bracteos seu sauna.

Gazel est animal: quod in nostris partibus non inuenitur. **A**ui. in ij. ca. in ca. de musco inquit. muscus est foliulus animalis sicut gazel: et habet duos dentes albos flexos ad interiora: sicut duo cornua. **S**er. in lib. de simplicibus in ca. de musco inquit ex verbo almascaldi in lib. auri et minerarū et margaritarū terre in quibus sunt gazele: musci: et sunt regiones tumbaci. et sibi sunt terre pīnea: vix muscus regionis tumbaci est melior musco sibi quod gazele de tumbaci comedunt spicā nardij. et alias species odori. gazele vero de sibi comedunt alias herbas et o quanta diuersitas inuenitur in isto animalium **A**ui. vult quod sit sicut aial quod facit muscus: ideo discordat: sed vere sicut dictum fuit nihil gazel non est animal quod facit muscum verum habet similitudinem. sed idem non est.

Electuarium altalisafar conferens ad frigiditatem stomachi et ventositates accidentes in epate et in stomacho. **R.** talisafar. 3. v. 3 in ziberis. 3. xx. macropiperis. id est piperis longi. 3. xij. heil. id est cardamomi maioris cinamomi. gariofilorum omnium ana. 3. v. 3. c. cari quantum est pondus omnium medicinarum terantur cribellentur et confice cum melle et detur.

Istud electuarium non est in vsu: sed ego solum scripsi ut innotescat nunquid talisafar sit macis ut quedam simonima dicunt. **A**ui. in v. cano. habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

Altalisafar et talisafar apud **A**uicē in ij. cano. sunt cortices indi: in quibus est siccitas et acuitas et odoris boni parum et c. **M**art. silua. in littera. t. dicit talisafar. i. nux muscata vel arbor. postea inquit talisafar idē est: quod falsum sicut ostendam. **S**era. in ca. de mace de talisafar loquitur et credo quod secundum suam opinionem talisafar sit macis vel ei proximum in virtute. sed idem non sunt. et ob hoc possumus discernere quod talisafar non sit macis: vt dicit **M**art. sil. et alij: nam **J**o. sera. in suo antidotario ponit electuariū de talisafar: et electuarium de mace. quod non faceret si idem essent. **S**er. de pedemou. in ca. de fluxu. ven. omnium modorum et curis eius ait talisafar est cortex cum: quod non creditur.

Electuarium de mace quod confert ad frigiditatem stomachi et ventositates ex malicia digestionis. **R.** macis gariofilorum cinami. heil. cinamomi zinziberis. assari. i. assare baccare oim an. 3. j. cardamomi. 3. v. piperis albi. 3. ij. zucari. 3. ij. terantur. et fiat electuarium.

¶ **M**ud electuarium non est in usu: sed in ipso reperitur differentia maxime in mace. nam macis apud Auic. in li. cañ. ex auctoritate filij Meslangue. est cortex nucis muscate. scdm vero circa instans macis non est cortex nucis muscate. Auerro. in. v. col. inquit. be. be. i. macis est qd sit cortex cuiusdam fructus qd ponat de india. Guilel. plac. inqt. macis est cortex nucis musca. declinans ad rubedinem. et citrinitatem. Dial. vocat eam machir. et dicit qd est corium ligni venetis de barbarico coloris ruffi cum rubore solido etc. Simon Janu. non negat nec affirmat an macis sit cortex nucis muscate: aut non. Multi mercatores tenent qd macis sit cortex vel flos nucis muscate. sed sit quomodocumq; macis nota est.

¶ **H**ic. i. cardamomi matius et fm Bart. montagnanã est meligeta et sic hodie tenetur.

¶ **C**inam. i. cinamomi grossi. non est ergo cinam. ut dicunt quidã. nec est cinamomi finu qd ipse Sera. in pdictio electuario inferius habet cinamomi. s. fini. s. i. in suis synonymis dicit cinamomi. i. cinamomi subtile et optimu: sed apud Sera. est sicut ut apparet apud ipsu in cap. de cina. vbi dicit inuenitur alia species cinamo. que est vasor et cinam. et est grosse plante non habes fortem odorem et est debilis virtutis: et hoc est darsenus. i. cina. mo. grossum dictum scauzon.

¶ **E**lectuarium de beil ad frigiditatem stomachi bonu est. **R.** beil cardamomi. neremisch cinamomi. macropipe. i. longi piperis. añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. cinami. i. cinamomi grossi. ʒ. iiij. zuccari. lib. j. mellis quantum necesse est.

¶ **I**stud electuarium in usu non est et est electuarium de cardamomo maiore qd hodie granu paradisi vocamus.

¶ **N**eremisch fm Wat. sil. est rosa alini infra in pfectio electuarij letificatio rasis ostendam quid sit neremisch.

¶ **C**onfectio de ysnea. **R.** cinami. i. cinamomi. grossi ysnee calami aromatici: spice romane. i. celtice masticis cassie lignee. oim. añ. ʒ. j. flozu squinanti. costi croci mirre oim. añ. ʒ. iiij. beil nucis muscate masticis riloaloes. i. ligni aloes musci oim. añ. ʒ. j. terantur medicine sicce et infundantur mirra et crocus cum aliquo potuum conuenientium: conficiatur cum melle et administrantur.

¶ **H**ec confectio non est in usu apud nos tñ pro declaratione ysnee. Aduerte qd ysnee est muscus quercus. et dicitur camianus. Sera. ex auctoritate Dial. dicit ysnee et est res que reperit nascens sup arbori serbin. i. cedri: et nucis et glandis. et melius ex eo est qd reperitur sup serbin montana: et post illud qd reperit sup arbori nu cior. melius horu est qd magis odoriferu et alboris coloris. nigrum vero est malu. Sera. aliud ca. facit de ysnee qd est herba kalt nascens in mari similis vermiculari. et est illa de qua fit sal. alcali. Leonardus de pda palea in. c. de cura vndemie inquit ysnee est quedã spu perfuitas oriens in truceis arboru. sed alij dicunt qd sunt flores auellanaru et dicitur in vulgari sermone gazelli.

¶ **C**onfectio tirsace contra scorpionu morsus. **R.** calamei fluuiialis. i. aquatici qd alio nomine metastru appellat calameti motani. i. nepite añ. ʒ. iiij. gentiane. ʒ. piperis opponacis añ. ʒ. v. confice cum melle quantum necesse est: et detur ʒ. j. cum pontico. id est forti.

¶ **H**ec confectio non est in usu sed fm intentione Jo. Sera. vult ptra morsum scorpionu mirabiliter dicit aut ista confectio tirsaca non est ipsam ingredia tirsus: sed solus modo dicit tirsaca a tiron qd est contra venenum.

¶ **S**corpiones sicut inquit Auic. in. liij. cano. in fen. vj. in tractatu quinto in capit. de punctura parvorum venenosorum morsuuz eorum loquens de speciebus scorpionis siluestris.

¶ **D**ixerunt quidã qd scorpio femina maior est masculo masculus est extenuatus et minus. et femina pinguis magna et acule femine est subtilis et masculi aculeus est grossus et inferius at. existimauerunt quidã qd scorpiones sunt noue coloru. s. albi citrini rubei et cineriti ferrandi et virides et de eis sunt aurei habentes nigras caudas et extremitates caudarum et de eis sunt viridissimi coloris in quorum percussione sentitur punctura acus et dolor nocuus. et de eis sunt fumosi et occidunt de morsu eorum. risus et permixtio rationis etc.

¶ **D**e proprietate que reperitur in radice colloquintide contra morsum scorpionis ait Sera. in ca. de colloquintida ex auctoritate rasis dicens. dixit mihi quidã qd radix colloquintide est melior medicina que esse possit pfecture scorpionis et arabes habent ipsam pro conuanti et manifesta medicina ad hoc dixit mihi arabs qd scorpio pupugrat filium suum in quatuor locis corporis et dedit sibi in potu. ʒ. j. de radice colloquintide et sedata sunt statim omnia que patiebatur etiam Auic. in. c. de cura scorpionum supra dictorum similiter ait.

¶ **D**e electuarijs ac confectionibus:

fm Rasm in quinto Almanforis.

¶ **L**ectuarium ad scabiem et pruritum valens in tractatu. v. almanforis in. c. de pruritu et scabie et malignis pustulis. **R.** mirab. citrino ru parteyna fene fumiterre añ. partemedia. succi absinthij quantum adeorum sufficit compositione. aliquoties autem addit huic medicine absinthij quantum quarta pars mirabolanozum: et conficiantur oia cum melle et sumantur ex ea quotidie quantum est auellane magnitudo.

¶ **I**stud electuarium non est in usu sed generaliter loco huius electuarij vtimur unguento quodã p scabie cuius compositio nota est aromataris.

¶ **A**uelana aliqui sumit pro fructu aliquando proponere. ut apud Auic. in pdictione de ponderibus et est pondus auri vnus ergo est. ʒ. j. et ʒ. v. diagma. ut dicit Simon Janu. Auelana vero pro fructu fm ʒ. i. et ab auelano capanie oppido vbi abundant hec a grecis pontice appellatur eo qd circa ponticum mare abundat. Ra. dicit qd de predicto electuario dat quantum est auelane magnitudo: magnitudo auelane apud Auic. est licet granum lauri ut dicit in suo. c.

¶ **E**lectuarium de nucleis fructuum in tractatu. v. almanforis in ca. de his que augent sperma et que valent ad erectionem virge. **R.** amigdalorum. auellanarum nucis indice pinearum enucleatarum. granorum chilbil: granorum zeilem. granorum viridis. oim añ. ptes equales: ʒinziberis piperis longi: feminis peonie añ. tertia pars sint: sumatur ex eo in mane quotidie ad ouam magnitudinem: et in sero tantundem.

¶ **I**stud electuarium non est in usu. ipse est rasis appellat istud electuarium de nucleis fructuum: sed fm intentionem meam videtur esse idem cum illo qd reperitur apud Auic. in. liij. cañ. qd notatur confectio de medullis: et sine vobis idem sunt. sed differunt solum in re vna et hoc est qd rasis hujus auellanarum. Auic. loco eius habet fisticozum. et ut certum

tio: reddaris infra ponā descriptionem do. Auic. & vide
bis in quo ca. ipse describat eam. Simplicia vero que
sunt declaranda declarabo.

¶ Nux indica fm Sera. est neregil. & sic credo esse bene
expositū. nā Auic. in ca. de nuce indica in .ij. cañ. dicit qđ
nux indica est neregil. Propterea Auic. in eadē cōfectio-
ne h3 neregil qđ idem est sicut infra ostendam.

¶ Stana alchichil: vel chelchil sunt semina granati sil-
uestris: vt reperio apud Joā. Sera. in ca. de fluxu men-
struorū qui inquit sumatur grana siluestris: & sunt gra-
na alchichil. Et nā vide apud eūdem in ca. de egritudine
nibus gingiuarū qđ similiter dicit. Itē Auicē in .ij. cañ.
in .c. de grano alchichil sic ait. granum alchichil est si-
cut piper albū maius cartamo nō pure rotūdum: & frā-
gitur a medulla vinctuosa boni saporis. & postea sta-
tim ibi dicit. quidā autē dixerūt qđ est semen granati sil-
uestris et dixerūt isti ei⁹ radix est halmugat. & sic ē qđ gra-
num alchichil est semen granati siluestris.

¶ Stanaū alzeile fm Auic. est pip nigrū. & sic dicit Mat.
sil. sed ambo errant salua ipsorū reuerentia. nam Sera.
de grano azzeilem. c. facit dicens qđ est granū: pingue in
magnitudine piperis citrinū: et habet bonum saporem
defertur ex terris barbarie & nominatur piper nigroū:
et post statim ait. verū scđm veritatē piper nigroū
est aliud & sic est fm opinionē Simonis Januē. Bartho-
lomeus montagnanā in suis cōsiliis in cōsilio de sterili-
tate ait. granū azzeilem sunt radicle parue cōtorie. no-
dose. sub citrine. in sapore notabiliter dulces. substantie
viscose. quas incolae veronenses furrasium vocant: loco
eius ponuntur testiculi vulpis.

¶ Stanaū viride apud Auic. est fructus arboris terebēti-
ne & arbor ipsius apud Arabes dicitur botin. Sera. ca. de te-
rebentino dicit qđ sunt duarū specierū. scđ domestica & sil-
uestris: domestica vero est botin fm veritatē et fructus
ei⁹ est granū viride & siluestris est lentisopus. & ambe ha-
bent gummi. fm Jhido. gummi lentici est mastix.

¶ Peonie. scđ semen & satis est notum. Auicē loco peo-
nie habet neremisch quod idem est. Antonī⁹ musce in-
quit nomen herbe peonie a grecis dicitur pēthorobon.
aliū hichodēnū. aliū aglaofotis. Itali peonia vocant. pe-
nith ex zuccharo sunt penidie. Auicē loco penith ha-
bet penidiorum: nam idem est.

**Electuariū de seminibus in .v. almāforis in
ca. de his que augent sperma: & que valēt ad
erectionē virge. R. seminis baucie. i. pasti-
nace: seminis napox: cepari & raphani & spa-
ragi atq; seminis alphasafa: & eruce seminis pi-
nearū: medulle interioris: granorū ebilchil. i.
granati siluestris: granorū ceile: tuderi: lin-
gue auis. i. se. fraxini. secacul. i. sigilli scđē ma-
rie beē albi & rubei satiridis. i. testiculorū vul-
pis costi dulcis. zinzī. macropiperis. i. pipe-
ris longi: nasturtij omnīū añ. terantur: & cuz
melle conficiantur.**

¶ Istud electuarium apud nos nō est in vsu. Mesue in
suo antidotario habet vnā aliā descriptionē: sed nō est
similis huic. fm vero Nicolaū florentinū. Electuarium
de feminibus est diaspermatōsicut ostēsum fuit. simpli-
cia que sunt declaranda declarabo.

¶ Alphasafa fm Sera. est chahodad. sed fm Auic. cot. et
ibi dicit qđ est alstiscat. & nominat alphasafat. Aliud. c. fa-
cit de ipso in litera r. qđ dicitur ratuba. hec in hispania
nascitur & est species trifoliū. vt apparet apud Simonē
Janu. in ca. de ratha. Dias. vocat ipsam medicā Jhido.
rutha vero medicam inter legumina scripsit.

¶ Tuderi sic est notiat apud Auicē in .ij. ca. sed apud
Dia. est ommion. de quo supra in trifera Saleni.

**Confectio tiriace de terra sigillata in octa-
uo Almāforis in ca. de venenis & venenoso**

**rum moribus. et eorū curatione et cautela.
R. terre sigillate. baccarū lauri vtriusq; par-
tes equales teratur: & cū butiro vaccino inū-
gantur: et cum melle conficiatur et recondā-
tur. est enim nobile.**

¶ Descriptio istius tiriace apud nos non est valde in
vsu: tamē reperitur apud apothecarios maxime medio
lanenses. Sultel. placētinus in suo antidotario descri-
bit vnā descriptionē: que eadē est. illa descriptio est ex
autoritate rasis auicē. in fen. vj. quarti cañ. in ca. de ca-
none curationis eius qui in potu sumpsit venenum ha-
bet vnā aliā descriptionē. sed nō est similis huic. tamen
differunt parū inter se. nam Auic. in sua descriptione h3
trecos. Rasis vero nō. Auic. etiā dicit cōficiatur cū oleo.
Rasis vero dicit cū melle. In reliquis vero nō differūt.
tamē illa Rasis est nobilior qđ illa Auicē.

¶ Terra sigillata est terra rubra qđ oibus nota est: apud
Auic. vocat lutū sigillatū. Sera. ex autoritate Dia. inqt.
terra sigillata est sigillū marinū & sigillū la. cce. & est vna
ex terris almatrin & multi ex eis assimilant illi & sigillā-
tur. & color ei⁹ est sicut color magre. i. sionpodie.

**Confectio tiriace ad morsum rutele vtilis
et fuit approbata in .viij. almāforis in ca. de
morib⁹ rutele & sith. & aranei. R. nigelle. 3. r.
dauci. cimini. añ. 3. 5. semis abel. gallarū ci-
pressi. añ. 3. ij. spice inde bacca. lauri aristolo-
gie longe carpobalsami. i. se. balsami. cina-
gentiane semis andacoche. semis apij. añ. 3.
ij. confice cum melle et detur ex eis ad nucis
magnitudinem cum vino veteri.**

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu: sed qđ Rā. dicit
qđ ē vtilis & approbata scripsit illā Nic. flo. in li. iij. i. ca.
de pūc. aranei & rutele describit vnā descriptionem que
est ex autoritate Rā. & est eadē huic.

¶ Rutela autē fm Rāsim est animal paruo aranco af-
similatum qđ phibit. muscas venari solitū. Auicē in .iij.
cano. in fen. in ca. de specie arancarū et alcedent et ru-
tellarū dicit rutella est animal simile arance que nomi-
natur alsehel & est venatrix muscarum et species eius
sunt plures. et fm qđ dicit Raf. sunt duodecim species
& c. ibi Auicē. de omnibus speciebus loquitur et descri-
bit formas ipsarum.

¶ Abel fm Sera. est fauina & sic exponit Simō ianue-
lis: sed apud Auic. est fructus iuniperi. qđ credo. sit ex-
roze translatoris. Nico. vero floren. in predicta cōfectio-
ne loco abel h3 seminis iuniperi qđ nō est bene expo-
situm: nam certū est qđ Sera. & Simon Januē. habent
maiorē autoritatē in simplicibus qđ Auic. ac Nico. scias
autē qđ expositio falsa Nico. est ex autoritate Auicē.

¶ Galla cupressi. i. nux cupressi. Auicē in .ij. dicit cupres-
sus nominatur in syria arbor alta & romane cupressus
hec arbor satis est nota.

¶ Andacoche fm Auicē. alia est siluestris et alia
est domestica et alia egyptiaca & sic ex semine eius pa-
nis. est autē trifoliū vel species eius sicut apparet apud
Serap. in ca. de andacoche. nam ipse Sera. pi. sine du-
bio vult qđ andacoche sit trifoliū & sic est. Etiam Nico.
in predicta cōfectione loco andacoche habet semina
trifoliū quod idem est.

**Confectio electuarij letificātis in nono almā-
foris in. c. de melācolia. R. melisse. i. ozimi cī-
trati corticū citri gariofilorū: galie musc. ma-
sticis croci ozietalis cina. mo. nucis musc. car-
damomi: neremisch been albi & rubei zedo-
rie: dozonis: se. ozimi maioris: semis ozimi**

gariofilati: oim añ. partes eales musci quã
tũ est decima pars vni: Deinde sumant che
buli. xx. z emblici. xxx. terant in. iij. li. aq̄ deco
quãtur donec ad vnã redeat et colent: in co
latura v̄o mittat mellis li. j. deinde bulliant
donec aqua consumpta sit. post ex hoc melle
conficiãtur predictæ species quod tamen in
pondere fit triplum ad species de quo cum
neceffe fuerit ad magnitudinem auelane su
mendum est.

¶ Istud electuariũ est illud quo nos vtimur. Des. in
suo antidotario h3 vnã descriptionẽ que nominatur ele
ctuariũ sarborũ. sed nõ est silis huic. s3 vnã aliã descri
ptio q̄ reperit apud eadẽ in. c. de mania z melãcolia sangui
nea videt q̄ si esse eadem cũ ista. Bartho. mōtagnana in
suo antidotario h3 vnã aliã descriptionẽ: et est ex aucto
ritate rasis: sed nobilio: oim est ista. Scias etiã q̄ Ra. in
lib. diuisionũ in loco vbi ait. melãcolia timor: habet vnã
descriptionẽ: sed nõ est eadẽ: nec fit fm illã descriptionẽ.

¶ Crocus orientalis. i. crocus cois seu vsualis: alter. ve
ro crocus dicitur hortulanus z insectus eo q̄ ip̄s fericũ
tingit z est flos cartami cuius. semen appellatur ginco:
z dia. vocat ipsum cinicum.

¶ Neremisch apud Auicẽ. in. ij. canoni. est flos z cortex
z capita simulant maci: s3 est minus rubeo ad citrinitatẽ
declinã. z est aromaticus zc. neq̄ per id cognoui quid
sit. Simon ianueh. inq̄t neremisch: sed in arabico nere
misch. est vt aui. describit. s3 nec Symo videtur cognou
isse quid esset. Matthæus siluaticus dicit qd neremisch
est semẽ rose asini vel flos ipsius. Aui. in suis simplicib⁹
in fine antidotariũ ait. neremisch. i. musaha. z est flos peo
nie vel peonia. z sic credo esse bene expositũ. nã sicut di
ctum est. Matthæo siluaticus dicit qd neremisch est flos rose
asini. Auer. vero in. v. col. dicit peonia. i. rosa asinorũ pre
terea vide apud Jo. herculanũ in ca. de melãcolia q̄ des
cribit p̄dictũ electuariũ ex auctoritate rasis. z ibi in
q̄ neremisch. i. semẽ peonie. Barthol. mōtagnana habet
loco neremisch peoniã que idẽ est. Sentilis vero super
v. cano. Aui. ignorauit qd esset neremisch. Dicit em̄ ibi
q̄ Cõsiliator dicit falsum in ca. de colica dũ dicit qd nere
misch est semẽ peonie. z sic ego reperi apud Cõsiliatorẽ
differẽtia ducẽtesimanona que est penultima oim sua
rũ differẽtiarũ dicit em̄ ibi neremisch. i. peonia. z sic ex
meo iudicio cõsiliator: z alijs bene dixerat. sed gẽtilis nõ
bene dicit. sicut ostendit supra p̄ supradictos autores: q̄
verũ neremisch est flos peonie: vel semẽ ipsius. Preterea
vide etiã q̄ rasis in electuario de nucleis fructuũ habet
feminis peonie. z Aui. in eadem cõfectione habet nere
misch quod idẽ est.

¶ Ozimũ maius de ipso nescio quid dicã. qz de ipso in
ter doctores reperio varias opiniones fm gẽtilẽ d: ozi
mũ maius: qz maiora folia habet alijs specieb⁹ ozimi
q̄ nõ credit. Mesue in sua practica in cap. de mania et
melãcolia sanguinea in quodã antidotario inq̄t scellab
rã. i. ozimi matous. Serap. vero de ipso speciale capi
tulũ facit sub noie ozimi carmeni. z ibi dicit scellab
rã. i. ozimũ carmenũ etiã aui. in. vij. can. de ipso ca. facit sub
noie hoalmarã. z dicit qd scellab
rã. neq̄ per id cognou
it qd sit. Wath. vero silua. in. c. de senatiõ dicit qd scella
brã. i. nasturtiũ aquaticũ siue crisonũ: z sic credo esse be
ne expositũ: z qui mihi nõ credit videat p̄mo qd Mesue
vult qd scellab
rã sit ozimũ mai⁹. Et apud Serap. est ozi
mũ carmenũ: z apud aui. est hoalmarã. z apud Wath
thẽũ sil. est senation. si vero legis ca. de ozimo carmeno.
i. magiore. Sera. capit. de hoalmarã. apud aui. z cũ cap.
de senation apud Wath. sil. videbis qd in rei veritate ve
re idẽ sunt. Quidã putabãt quod esset scellab
rã. i. scilla.
sed nõ est cõsonũ. qz aui. in. iij. can. in. c. de medicinis cor
dialibus habet alscellab
rã z semen eius z tamẽ ibi esu
la nõ conuenit. postq̄ ostendit de ozimo maiori fm au

tores supra dictos z feci videre qd volunt q̄ sit senation
sed. fm cõpositore aliud est vt reperit apud ipsum. Rasi
in. li. ij. aphorismorum de expimẽtis z cõsidentis in
quodã emplastro inq̄t. feminis basilicõis gariofilati: fe
minis basilicõis matous qd vocat burungi. i. cubebe
fm. matthẽũ silua. tu vero cõsidera.

¶ Ozimũ gariofilatũ apud Serap. est berengemisch eo
q̄ odorem habet simile gariofilis. Rasis in electuario
tres species ozimi ponit. s. melissam. i. ozimũ citratũ. ozi
mum maius z gariofilatũ due alie species ozimi repe
riuntur: z sunt proprie amechin z bedarog. i. ozimũ nos
gariofilatum.

¶ Emblici vero sunt mirabolani emblici. Rasis inquit
sumant chebuli z emblici z terantur z in tribus libris
aque decoquãtur donec ad vnã redeant et colent: in co
latura v̄o mittat mellis lib. vna deinde bulliant donec
aq̄ cõsumpta sit z hoc mel apud modernos appellat mel
emblicorũ: z sic apud oes est certũ q̄ rasis vult q̄ iste. sit
modus faciendi mel emblicorũ: de quo vide Joannẽ mat
thẽũ grad. in ca. de vermibus qui in v̄tre nascunt q̄ sic
ait. q̄ intelligere debeamus p̄ mel emblicorũ qd reperit
in h. c. electuariũ qd vocatur lenificans: ibi em̄ ipse Rasis
docet cõficere mel emblicorũ hoc modo. R. mirabolano
rũ emblico: u3 recentis numero. xx. terant z in trib⁹ li
bris aque coquãtur donec ad vnã librã redeant. deinde
fortiter expumantur: z in illa colatura addat mellis di
spumati li. vna: z simul coquãtur donec aqua consum
pta fuerit. tunc deponat ab igne z illud erit mel embli
corũ. qd ingreditur in electuario de gẽmis z in triphera
de epithimo: z in alijs confectionibus: si aut mel chebu
lorum facere volueris facias sicut mel emblicorum ap
ponendo chebulos loco emblicorum.

Electuariũ qd omni epilepsie speciei reme
diũ affert in nono almãforis in ca. pprio de
epilepsia. R. piretri silleos sicados oim añ.
3. r. agarici. 3. j. cordumeni. i. carni agrestis
recentis z acuti asse optime. i. asse fetide ari
stologie rotũde oim añ. 3. j. 3. deinde extraba
tur succus ex squilla z mixtus cũ pari quãti
tate mellis coquat z cõficiant ex eo species
z fiat electuariũ: ex quo paties quotidie su
mat: z caueat sibi a grossis cibis.

¶ Istud electuariũ apud nos nõ est valde in vsu: sed Me
diolaneses eo magis vtunt maxime fm istã. descriptio
nẽ. sup. ca. in tractatu mesue scriptũ vnã aliã. s3 nõ est silis
huic sicut ostendit. Ra. in lib. diuisionũ in eodẽ ca. scri
bit vnã aliã: sed nõ est eadem. sed illa videtur magis con
cordare cum illa Mesue quam ista.

¶ Epilepsia vel epilẽtia. i. morbo caducus: eo qd cadat
paties cũ ea capit. pedicon apueris quibus: fa cilius et
sepius accidit: nã pedis grece: puer. Rasis ibi ait: cũ ali
quis cadit in terrã z torq̄tur z cõmouet intellectũ amit
tit dicimus ipsum epilẽticũ esse qd spuma erit p̄ os: aut
se cõmingit: aut sperma egredit: aut egestio: passio tunc
est prauior z vehementior.

¶ Experimentũ mirabile ad epilẽtiã: qd allegat Sera.
in cap. de lapide smaragdo dicens et qui defert in anulo
smargdũ p̄seruat illũ ab epilẽtia: qd induit cũ in suo di
gito anteq̄ supueniat ei epilẽtia. z ppter hãc cãm docet
reges q̄ suspẽdãt smaragdos ad colla suorũ filiorũ sta
tim quãdo nascuntur ne superueniat eis epilẽtia.

¶ Silleos. i. sileris montani. Wiroz q̄ ipse Rasis in li.
diuisionũ in predicta p̄fectione dicit qd silleos est aniu
den romanũ: etiã Aui. in. ij. can. ait silleos est alanũ
den romanũ: sed hi viri nõ bene senserũt aut qd eorum
litera est corrupta: nõ em̄ silleos est aniuð: vt isti dixe
runt: qz alanũde apud Sera. in pprio ca. dicitur qd est
foliũ arboris asse fetide. Preterea vide apud eundem in
ca. de agarico inq̄t ex autoritate Dias. agaricũ esse sil
radici aniuð. i. arboris asse. i. asse fetide. Jñ Stepha.

De electuarijs

scripsit hardelum pro ianiden qd est mphiu infra ap
p arebit electuariu de aniden: et ibimelius ostendam
li deus voluerit.

¶ Assse optime. i. asse fetide in descriptione Mesue repe-
ritur aliquado scriptu asse qd est thimus: sed debet dice
re asse vel asia. i. fetida.

Electuariu diamuscu pcciosum in. ix. alman
foris in. c. de tremore cordis. R. mastice ci-
uamomi seminis ozimi maioris de quo di-
ctu est: et seis ozimi gariofilati. i. basiliconis
semis melisse. i. ozimi citrati: vel citrarie se-
sifimbrij semis sansuci macropipis: oim an.
partes equales ex quib⁹ oibus pulverizatis
3. r. sumant margaritaz minutaz: coralli ru-
bei carabe sete crude been albi et rubei folij
oim an. 3. r. musci tubaci: adhiburi puri. 3.
3. Conficiatur cu melle de mirabolans che-
bulis. hoc em electuariu ad frigiditatem sto-
machi et digestiue egritudine optimu existit.

¶ Istud electuariu diamuscu pcciosu apud nos no est in
vsu: sed illa descriptio qua nos vtimur est ex autoritate
Mesue et fm illam potest fieri dulce et amarum sicut ap-
paret supra in isto vero Rasio ingrediatur quedam sim-
plicia que declarabo.

¶ Sinibru. i. menta aquatica siue balsamita: vt dictu
est supra in confectione de piloa loe.

¶ Sansuccus. i. maiorana siue p se que satis est nota.
¶ Musci tubaci. i. illius regionis. na reperit apud Se-
ra. in proprio ca. de musco. Muscus regionis tubaci est
melior musco senti duabus ca. usis. vna est qz gazelle tu-
baci comedunt spica n ardi et alias species odoriferas.
Gazelle de senti comedat alias herbas: ab istis quas
diximus odoriferas.

Confectio de scorja ferri in. ix. almanforis in
c. de emorroidib⁹ et fistulis et ragadijs que in
ano sunt. R. mirabolani nigri. i. indi: vt repe-
ritur apud Serap. et me. belerici emblicoru:
oim an. 3. v. spice squinati cipi zinzibe. pipe-
ris: ameos oliban. i. thuris boni: oim an. 3.
ij. scorje infuse in aceto per hebdom vna: et
postea torrefacte. 3. xv. conficiatur oia cu mel-
le dispumato qd fuerit coctu cu3 apozimate
emblicorum: sicut in. c. de melacolia noiaui-
mus: de quo quotidie ad nucis magnitudi-
nem sumatur.

¶ Hec confectione apud nos no est in vsu: et maxime fm ista:
descriptio. Ipse vero Rasio in nono almanforis in. ca.
de his que pfortat stomachu et ciboru perficiunt digestio-
ne habet vna alia descriptio: sed no est eadem nec fit.
Ite apud eundem in libro diuisionu ca. de medicinis sto-
machi habent tres descriptioes: quaruz vna valet ad
debilitate stomachi. et hec pficitur cu melle alia cu lacte
acetoso: alia cum vino. sed non sunt in vsu.

¶ Mesue in ca. de vlcibus auris h3 confectione de sco-
ria ferri: sed illa adoperatur cum licinio quod non fit.

¶ Scorja ferri de ipsa dictu est: et similiter de preparatio-
ne et de torrefactione. Rasio vero inqt qz ista confectione de-
bet confici cu melle dispumato: quod fuit coctu cu apoz-
imate emblicoru sicut in. ca. de melacolia nominauim⁹:
ibi vero no reperit apozima emblicoru: veru est qz ipse
in. c. denotato de melacolia: habet decoctione de epithi-
mo et qz facere volueris pdictam confectionem oportet
facias pdictam decoctionem sicut infra ostendam vt

ipse R. a. defendit.

Electuariu de baccis lauri in. ix. almanforis
c. de colica. R. folioz rute siccoz. 3. r. ameos
cini nigelle cheifim. i. lenistici: origani: car-
ui alexandri. amigdalaru amararu melano-
papis. i. nigri: macropipis: mentastri dauci:
acori: baccaru lauri castorei: oim an. 3. ij. se.
rapini. 3. ij. oppopo. 3. ij. cofice cu melle di-
spu. eiusdem ponderis.

¶ Istud electuariu apud nos est multu in vsu. idem Ra-
sio in lib. diuisionu cap. de medicinis colice: h3 vna alia
descriptio: sed no est eadem nec fit fm illam. Etia Guil.
placētinus in suo tractatu de confectionib⁹ h3 vna alia
descriptioem que est eadem: et est ex autoritate Ra. qui
fuit primus in uentor.

¶ Alexandrinu. i. semē eius qd a modernis macedonica
vocatur siue petroselinu macedonicu et est quoddam se-
mē nigrum qd apud oēs satis notu. Ille vero qui scripsit
librum intitulatu lumen apothecariorum: sed est male
lucis in pdicta pfectione no posuit semē alexandrinu:
cu in ea rationabiliter debeat poni. Pico. flor. in tracta-
tu. vij. quinti lib. in. c. de preseruatione a generatione cla-
pidis inquit macedo. i. alexandri. in alle. macedonicum
alexandrum.

¶ Oppoponax est gummi satis notu: arabes vocat ian-
sur vel iansir de quo dixerunt mihi quida sapientes qz
istud vocabulum qd reperitur apud Aui. in. ij. ca. in. fen.
xxj. in ca. de cura pfectionis matricis vbi ait. asfir ve-
ro cu ex eo potu sumit: est in eo sanitas: est corruptum:
na dz dicit: iansir. i. oppoponax: et sic vide qz ipse in scbo
in. c. de oppoponaco qz mirabilu laudat illu in illa mate-
ria. quida existimauit qz esset zedoaria: sed ignoro: quia
ipse Aui. in ca. de zedo. de ipsa non loquitur in illa
materia sicut facit de oppoponace.

Confectio de enula in lib. diuisionum in cap.
de medicinis epatis. R. aristologie. i. rotun-
de: zinziberis. enule sicce: istirgar eruce: seis
apij: feniculi anisi: ameos an. partes equa-
les terantur et aggregentur cu3 melle et fiat.

¶ Hec confectione apud nos no est in vsu. tamē simplicia
que sunt declaranda declarabo.

¶ Enula apud Dias. vocat elleniu. Macer dicit enu-
la qua vulgus enullu vocat. que dz a iudicis est forma
cognita cuctis. Irido. in ca. de cleribus dicit enula qua
rustici ala vocant. per. de cresctijs dicit enula no ferit-
tur qz semen no h3. sed planta. Corona ei⁹ tota vel ma-
ior pars in terra pingui. et alte fossa. radix eius fm circa
instans copetit vsui medicine. Papi. ait alam herba ra-
dicis aromaticae et est inulla. Pl. iquit inulla quoqz icu-
nis comanducata dentes confirmat si vt ruta est terra
no attingit cordita tulum emundat.

¶ Istirgar fm Watt. siluati. est falsa que fit ex aniden.
hoc apud Aui. in scbo vocatur astirgar. et dz qz est p-
pinqua aniden. i. plate cuius gummi est asse fetida: sed
non affirmit qz istirgar sit aniden: sed loco eius ponit
gummi ipsius quod est asse fetida.

Confectio ad rupturam experta. R. acatie nu-
cis cipssi sansuci rute sicce granor lauri: gal-
laru. z. Sugat gummi arabici an. 3. r. x. terant et
cribellen et eliquetur glutu piscinu cu aceto
et aggregentur oia cu eo et fiat emplastrum.

¶ Confectio ad. c. cpatos in libro diuisionu ca. de medi-
cinis vane non est in vsu. simplicia vero que sunt decla-
randa declarabo.

¶ Cipressus apud Aui. noiaur in siria arbor alten
romane cupressus. Ra. dicit cipressi nucis: sed ego puto

¶ vult dicere nunciis: que sunt note.

¶ Sanfuci. i. maiorane sicut dicta est supra.

¶ Mugath. i. radix granati siluestris. Auicem. in secundo de ipso speciale capitulum facit: sed ignorat quid esset: redarguit dicentes quod esset radix granati siluestris. ipse etiam in ca. de grano stichylehil. i. granati siluestris dicit et dixerit isti eius radix: sit almagath: vide etiam de mugat apud Simonem Ianuensem.

¶ Blute pisciu. i. colla pisciu. que fit ex intestinis pisciu. hec apud grecos icthococolla dicitur. Nicolaus florentinus in li. vii. i. c. de curatioe hernie siue ramictis ait. glutinis pisciu. a ks pistarotum. id est colle de piscibus etc.

¶ finita sunt electuaria et confectiones ralis nunc vero incipio ab Auicem. seu abohali super suo antidotario. in. v. canonis.

Ariaca prima Auicem. et est descriptio Adromachi. B. troiscoru squile. 3. xliiij. troiscoru viperu 3. xliiij. troiscoru alidaracarō pi peris nigri opij añ. 3. xliiij. cinamomi. 3. xij. rofar. 3. xij. seminis napi siluestris: scordeo radice lilij: celestis: agarici: succi liquiricie: olei balsami añ. 3. xij. mirre electe croci zinzibe. renbarbari pentafilonis calameti motani prassij seminis macedonici sticados costii amari piperis albi macropiperis pulegi indi olibani. i. thuris squinati gummi albo tin cassie lignee nigre spice. i. nardi polij motani: ois añ. 3. vi. storacis liquiritie: seminis apij fistleos. i. fileris motani ameos came dros camepitos: succi ipogstidos: spice celtice schee motane. folij gentiane seminis feniculi: terre sigillate rubee: colcotar: aduisti: amomi acozi: nasturtij albi: carpobalsami: ipericu: fu. gummi arabici: cordumeni anisi: acatie: dauci: bdellij añ. 3. iij. bezard. asfalti: oppoponacis: centauree mino. aristologie rotu. oim añ. 3. ij. castorei serapini añ. 3. iij. mellis dispu. li. x. vini antiq odoriferi li. iij. liqñant que de eis liqñent z infundatur que infundatur z terant sicca z cribellent et cōficiatur cū melle z ponant in vase vitreo: aut plumbeo: aut argēteo: z non impleatur vas immo sit in eo superfluitas: vt respiret medicina medicina: z omnes preter mel z vinum: sunt sexaginta quatuor medicine.

¶ A tiro serpēte b: tiriaca: z maxime fm istā descriptio nē: q̄ reperunt multe. alie tiriace que nō dicunt a tiro. vt est tiriaca diatessaron. i. de quatuor reb: sicut dictu fuit. z est tiriaca rustico: q̄ est alleu agreste et est tiriaca de fuffio. i. alcaochion. q̄ est tiriaca de terra sigillata. et multe alie tiriace reperuntur quarum descriptiones non ingreditur tirus: vnde per hoc moderni distinguunt q̄ tiriaca dicitur medicina q̄ valet contra venenū vt bezabar. quod apud arabes significat omnē medicinam liberantē a veneno. vide Aui in. ij. cañ. pi ca. de arcolis venenoz qui inquit. tiriaca bezabar. interficit venenosa z expellit venenoz. Serapi. dicit lapis bezabar. i. ppis liberans a veneno: nam tiriaca albezabar est nō

men persicu et est expellens nocentia: z hoc nomē cadit super duo vnum est quod cadit super omne medici nam conuenientē alicui veneno eo quod resistit virtuti eius et expellit nocentia ab eo per proprietatē que est in ea. scdm est q̄ cadit super lapidē notū q̄ cōuenit oibus venenis ipse Serap. ibi nō loquit in quo iste lapis inueniat verū ipse docet discernere ab alijs lapidibus eiusimilantib: in sine vero atr' ab dalaanarcali vidē lapidē bezahar. filu' almirama murā custoditionis legis dei et est verū q̄ ipse emit lapidē istum et dedit pro precio lapidis bezabar placatū cordube in principio bezlij. Et iste lapis: vt dicit enax in suo lapidario est quidā lapis multū carus regib: qui generat in oculis cecorum in oriente: qui cum serpentes comedūt deponentes sentia vt fortiores fiant intrant flumen vbi morantur immeri vsq; ad caput tandū quousq; sentiant virtutē veneni separata interea lachrymā emittunt que coagulata in oculis interdum vsq; ad magnitudinem nucis delicatur donec cadat cū de flumine exierint. z sic inuenitur: z hec b: venenozum tiriaca.

¶ Hec descriptio istu' tiriace reperit in multis alijs locis. nam Ralis in. viij. Almasius in. ca. de moribus viperarū habet vnā descriptioē. Sulei. placēt in suo antidotario hz vnā aliā. Jo. Serap. in suo antidotario hz vnā aliā. Haliabbas in. r. practice habet eandem. Nicolaus etiam in suo antidotario habet vnā aliā: sed illa est ex auctoritate Salemi sicut dixi: z b: q̄ est domina medicinarum: z Sal. ipsam cōposuit. sed in veritate sicut inquit Aui. Haliabbas z alij auctores dicunt q̄ descriptio radicalis est Adromachi: z ē melior alijs descriptio nibus. sed verum est q̄ fuerit plures medicorum sicut Sal. democritus: z alij qui voluerunt in ea addere vel minuire de pondere: sed necessitas non erat: q̄ Andromachus predictā descriptioem composuit cū tanta diligentia q̄ non erat necessitas q̄ aliquis adderet nec minueret aliquid. in tempore vero antiquo accidit Andromas. illud q̄ expertum fuit super inuamentum carniū serpentū z alio: addidit in eo troiscos de viperis. i. de tiro: in reliquis vero non diminuitur metridatum a tiriaca nisi in re vna: quod est venenum serpentum: et sic ista descriptio domini Auicem. est descriptio radicalis andromachi: ipse Auicem. habet tres descriptioes: sed prima est nobilior alijs: z sic hodie nostri medici volunt q̄ ista descriptio sit illa qua vti debemus sed in nostris partibus reperuntur rari apothecarij faciētes ipsam: sed emūt a mercatoribus Januensibus que nō habet tantam virtutem quantam dixerunt auctores eam habere z hoc est vt credo q̄ nō faciunt ipsam fm intentionem andromachi: et scias pro certo q̄ alioctus fuit illos qui faciunt ipsam. et scio q̄ decipiuntur in multis simplicibus et nō cognoscūt certitudinē rerū: s̄ q̄o debeat experiri z pbari bonitas tiriace statim declarabo.

¶ Experientia tiriace: si erit bona aut mala: vt docet Andromachus Aui. Jo. Sera. Suleimus placentinus et Haliabbas est talis. dicit accipiatur gallus siluestris vel domesticus: sed siluestris est melior: z existimant q̄ sit falsus: quia ipse est sicioris complexionis q̄ domesticus: z mittat super ipsum gis venenosum vel ponat de aliquo veneno in vulnere facto sup alā sinistra prope coram z post hoc detur in potu cum vino de tiriaca. et ponatur de ea etiā in vulnere post venenum specialiter eum animal incipit debilitari: si alal vixerit erit tiriaca bona z bone etatis. si moritur erit praua. Alia probatio si detur tiriaca illi qui sumpsit opiu' vt iusquamum nigru' vel cortice mādragore: z si tiriaca destruxerit virtutem alicuius istorū venenozū erit bona. Alia probatio est: vt si homo sumat chatarticū et cōsideret tunc si soluerit eū sumat in potu tiriaca: z tūc si retinet eū est recte et bona: z si non est mala. Vide ergo si cognoscere volueris tiriaca bonā a mala. postq; ostendi de probatione ipsius nūc volo ostendere quanto tempore debet permanere ipsa tiriaca anteq; dispensetur.

¶ Sciendū est igitur q̄ fm Andromachum et auicem. debet stare per sex mēses anteq; bandiatur ad minus. vñ qñ est infans. taurē sex mēses stupet: cit: de q̄ Sera.

tillit: ait: dicit qdā sapiētes q' tiriaca noua stupefacit p' opium quod natura separat ab alijs: & mandat illud per partem dolentem.

¶ Si querat quor res ingredientur in ista tiriaca: dicitur q' computatis simplicibus & cōpositis ipsam ingredientibus sunt ad numerum. lxxij. duobus liquorib'. scilicet melle eo vino exceptis.

¶ Si etiam querat in quo vase tiriaca melius cōseruetur. in hoc est regula: q' cōter cōseruant ipsam in vasis plumbicis: sed male: q' plumbū attrahit ad se venenositatē: nec debet esse de ferro: quoniam pars vasis que vacua remaneret posset fieri eruginosa. et illa erugo propter permutationē tiriace opposita & ipsi tiriace bullitionem cōmunicare posset ipsi tiriace aliquid de venenosa natura sua. nec v3 esse de auricalco: qm̄ ipsum pūcipaliter fit ex ere: nec debet esse de cupro. qm̄ ipsum fit ex parte eris: nec debet esse de peltro qm̄ ipsum cōponitur ex parte plumbi: immo cōseruetur aureo vel aurato argēto vel argēto stāneo vel stānato vitreo: vel vitreato vel marmoreo seu de alabaistro bene polito &c.

¶ Si etiā querat quotannis durat tiriaca & dicatur q' Aui. ibi de ipsa loquit dicens: tiriace quidē adsunt infantia & pubertas & adolecētia & senect' & mors. & sit infans post sex mēses. deinde incipit in pubertate & augmētatur vsq' ad tempus in quo stat per decē annos in regionib' calidis. & viginti annis in regionib' frigidis. deinde. stat aut decem annos. aut viginti. deinde declinat. aut post quadraginta annos. deinde expoliatur virtutē tiriace: aut post quadraginta annos. aut post sexaginta. & fit vna cōfectionū declinata a gustu tiriace & op3 vt detur in potu moroso de illa q' est recens et fortis et reliquis quibus in potu datur de illa que est debilis. et fortasse est necesse vt in potu detur moroso recenti ex medio aureo vsq' ad aur. j. & ex eis quibus destinguitur inter illam que est recens & fortis. & inter antiquā & debile & malā. dictum est paulo superius. vbi diximus de eius experientia. Communiter aut tenetur quod tiriaca duret in bonitate annis triginta aut quadraginta post illud est tiriaca est temp' veris & tepus estatio: q' tiriaca iuxta aucto3 sententiā sex mensibus permanet anteq' perfectissime commiscetur qd' equidē albucahis quarta particula azarū nū post descriptionē tiriace: & oim troc. ipsam ingredietū expresse innuit dicens q' post sex menses cōpletur temperamētū tiriace: & fermentatio: & ad minus post sex menses administrari potest: vt dictū est.

¶ Postq' dixi de probatiōe ipsius & alia: nunc volo ostēdere de modo cōficiendi ipsam: vt docent andromachus & Rasio dicentes necessitas est vt sumamus opiū. & mirrā ipoquistidos & scrapinū. succū liquiritie. & stora cē liquidā & acatiā & oppo ponacum. & oia hec in mortario posita cū pauco melle dispumato moueant donec mollescant. deinde ex vino infundant. & per tres dies in vase vitreato manere permittantur: postea spica. & cinamomū. & zinziber. & cassia lignea & nasturtiū atq' castoreū & foliū et terra sigillata: & colcotar & asphaltū & amomū. nā hec tria in mortario commiscantur. et ex vino aspergant donec vniant. deinde mel & gūmi arabicū & terebēntina & galbanū et balsamū sumant et in cazola posita donec mixta sint aggregent: que talr preparata alijs medicinis q' in mortario sunt adiungant & cū oia simul fuerit teratur et agitent donec bñ sint mixta. deinde qd' ex eis fit in pixide argētea. aut in vase possit reponat. vas autē in quo ponatur non op3 q' sit plenu cuius os cū corio optime ligetur quotidiē tamen discooperiatur ac p' vnā horā manere permittatur: ex hac quoq' etiā medicina non nisi post sex menses aliquid sumatur: et illo modo fiat. & scias q' in primo mense oi die bis. videlicet mane et sero per mediā horā vel circa tiriaca ipsa est fortiter agitanda et commiscenda. et semper postea suo cooperitorio obturanda ac sigillanda. Secundo aut mense omni capite quatuor dierū semel tiriaca ipsa est per mediā horā similiter bene agitanda et cōmiscenda. In tertio vero mense omni capite se pte dierū semel ipsa est cōsimiliter

ter commiscenda. Quarto autem mēse omni capite decem dierum semel similiter per mediā horam est permiscenda. Quinto vero mense similiter quindē dierum capite est cōmiscenda. In sexto autē septi mensis similiter semel per mediā horā est permiscenda: post modū vero sanq' pfecte cōmixta dimittenda est optime obturata aliquādo tamē in tēporis processu cū opportunū videretur p'cipue propter ebullitionē ipsius tempore caumatio factam nō cōuenit ipsam aliquāliter permiscere. postq' ostēdi conficere ipsam: nunc vero intentio mea est declarare illa simplicia que magis difficilia sūt. et primo incipio a troc. squille: quorūz descriptio infra apparebit. Thaliabbas habet troc. hausal: quod idem est: nam hausal est squilla.

¶ Troc. de viperis. i. de tiro. i. de femina est. ccrum q' tiriaca dicit a tiro serpente. Thaliabbas habet trociscos tiriē & idem est: infra in sua descriptione melius ostendam si deus voluerit.

¶ Troc. alindaracarō. i. andromaci. Sal. loco troc. alindaracaron habet tro. dia coral. de quibus infra.

¶ Napus siluestris est rapistrū sine rapistrū: ille vero q' de nouo scripsit lumē male lucēs habet semē sinapis q' nequaq' benefactum est sicut ostendā. Sētilis aut ignorauit quid esset. sed ego aggregaui auctores qui scripserunt p'cedē descriptionē. et vidi intentionem omnū: nā vidi q' andromach' habet rapistrū. Auicē. napi siluestris: etiā Sulle. placētinus habet napi siluestris et ibi dicit q' est rapistrū. Democritus vero h' rapistrū qd' idem est. Thaliabbas aut habet seminis rape siluestris quod fm̄ quosdā est idē. Ergo sinap' siluestris est rapistrū. ego dico qd' est raphanus agrestis: & q' hoc sit verū vide Simonē Januē. q' dicit q' rapistrū aromarachia. & raphanus agrestis idē est: simil' ait Matt. silus. Rasio in suis simonim in fine dicit napi siluestris. i. rapistrū. Sinonima Nicolai aut napi siluestris. i. rapistrū: postea in litera. r ait rapa siluestris. i. rapistrū vel napi siluestris & sic si bene consideretur: videbis q' napus siluestris et rapistrum est raphanus agrestis que alio nomine a romans aromarachia dicitur: & sic meo tempore vidi ponere semen aromarachij.

¶ Postq' dixi de napo siluestris: nunc vero mea intentio est narrare vnā aliā spēm napi q' a multis vulgari nomīne vocatur rāpuncillus: & nomē fm̄ pluriū medico: um modernorū opinione est illud qd' ab Auicē. in. q. vocat melha. s; nō recte: nā si legis bene illud ca. de melha. videbis q' rāpuncil' nō cōuenit. nā ipse aui. ait q' est sicut rānu: rānus vero apud Scrap. est baufege: et baufege apud Aui. est rubus qui rāpunculus nō est. sed sit quomodocūq' ramunculus est spēs napi: de quo Nic. floren. in lib. iij. in tractatu. iij. in ca. de perussione caustelis & custodia a venenis & eoz nocumētis in generali ait. semen. napi parui et existimant quidā q' sit ramunculus quo comedit cōmuniter. Bartho. moragna in suis cōsilijs in consilio rerū p'feruatiū ab oppilationibus et a tensione magna in stomacho inquit sic melius rā salaticū esset locusta. i. rāpunculi suo tempore: reperi: & aut quoddā animal noiaturum locusta & illud est grillus viridis: vt dicit Nicolai.

¶ Scordeon fm̄ Aui. & circa instans. & Sulelmū Lombardū est aleū agreste. & fm̄ circa instans solus flos cōpetit vsui medicine. p. d. crescētij dicit scordeon. i. aleū agreste. solus flos eius comperit medicine. et est tiriaca iusticorū fm̄ Sal. macer inq'. Scordeon argitue sunt alea dicta latine. Liliū celeste apud Aui. est treos cutus radix vsui medicine comperit.

¶ Oleum balsami est quod ex ligno balsami manat. andromachus habet olei balsami. sed Rasio et Sulelmus habent balsami puri. Thaliabbas vero habet olei balsami optimi. idem habet Joan. Scrap. sed pro certo auctores qui de ea loquuntur non intelligunt oleum balsami factum artificialiter ex multis: verum est quia balsamus apud nos raro reperitur. auctores moderni scripserunt olea et alia que possunt administrari in omni loco vbi ingredientur balsamus prout infra appēbit

¶ Pentaflon. i. quinq; folium. Jfido. in cap. de herbis aromaticis siue cōibus dicit pentaflon a nūero foliorū dicta. vñ et cam latini quinq; foliū vocāt. reperit vna alia plāta q̄ multū sibi assimilā: sed habet septē folia et hec vocatur eptaflon: ambe in pratiis reperiant. Jo. Sera. inquit albetaflon et est quinq; folium.

¶ Passū. i. marubū: vt dictū fuit. Haliabba: vbi dicit praesū. i. potr? mōtan? Macedonia. i. apū mōtanū siue alexadrū. Rasis loco est h3 olicatri. Joan. Serap. h3 apū montanū quod idē est fm. Mattheū Siluaticū.

¶ Pulegiū idū pulegiū ceruinū. nā Rasis et Guilel. habēt pulegiū ceruinū. et Joan. Sera. h3 alexatamū: et dicit q̄ est pulegiū ceruinū. In tertia hō descriptione Aui. ait. ruccamū et est pulegiū: et ipm̄ diptamū sine dubio ē spēs pulegiū: vt patet apud Sera. in ca. de ouigano: vbi de diptamo loquitur. sine dubio ex meo iudicio credo q̄ verū pulegiū ceruinū sit diptamū: nam Jfido. in cap. de herbis aromaticis siue cōibus ait. diptamū herba nomen accepit: propter quam apud Uirg. cerua vulnerata salū. itē Haliabba loco pulegiū indi h3 diptamū quod idē est. Papias dicit pulegiū martis diptamū est: sed lumen male lucēs putat q̄ pulegiū indi sit pulegiū vsuale: sed nō cognoui quid esset. meo vero tēpore pio pulegio indo diptamū vidi ponere.

¶ Gummi albotin. i. terebentina: nā si p̄sideret bene gummi albotin ē: terebentina dicit largatū. Rasis loco est h3 terebētīnū. Aui. in. ij. descriptione glutinis alimbac. q̄ idē est Haliabba h3 gumme botani: q̄ idē est: fructus ipsius vocatur grana vitrida et arbor botin.

¶ Storax liquida. i. signa. Jo. Sera. i. predicta descriptio nō dicit. storacis liquida: et est mel alubne: et in cōfectione chesete inqt storacis humida et ē mel storacis calamite.

¶ Ipoquistidos est succus cuiusdam rei q̄ assimilatur fungo: qui nascitur in radice rose canine: seu barbe hircine. Aui. in cap. de barba hircina dicit q̄ radix est fortioris spticitatis et ponitur in triaca: et sic est. Francticus de pedemontano in cap. de fluxu ventris omnī modorum et curis eius ait barba hircina et flos eius: et succus qui est ipoquistidos.

¶ Schea mōtane nō inuenit sic apud alios: verū est q̄ Haliab. habet fici mōtan. q̄ est tñ signētio andromac: et est q̄ ponam? schea debem? cā ponere pio schea intelligit sandonicū vt reperit apud Serap. in pp̄uo ca. de schea et dicit q̄ est abintium marinū et si est. et est illud quod hodie herbā fauinā dicitimus aut fomonziā aut fennē sanctum defertur de ianua ad nos et mirabiliter valet ad vermes interficiendos.

¶ Colcotar vero apud Aui. in secūdo cañ. cap. de atramento. est vitriolum citrini. Jo. Serap. habet calca dia. Guilel. lōbard? dicit q̄ vitriolū adustū de quo fit encasum vocat colcotar. Haliab. vero h3 vitri affati quodā modo nō ad pfectionem. Ego credo q̄ ista sententia sit falsa. q̄ nō est cōsonū dicere vitri affati. imo debet dicere vitreoli affati. et sic hodie loco colcotar ponitur vitriolū viride adustū. Andromacus dicit q̄ adustio ipsi? nō sit vltima: sed adurat fm̄ medietatē ad hoc vt possit conterri: oportet ergo accipere vitreolum et ponere ipsum in patella ad ignē donec igneatur. et cōtinue vitreolū voluatur: et tandiu hoc factas q̄ eius color mutetur. et tūc deponatur et vsus refertur. etiā Jo. Sera. dicit q̄ calcadis debet esse vsuum fm̄ medietatē sue adustionis.

¶ Nasturtiū albū. de ipso nescio quid dicit: q̄ sapientes dixerūt q̄ nasturtiū albū est nasturtiū babilonicū: quod nō consonat: q̄ Rasis et Guilel. ambo habent in predicta tyriaca. scilicet nasturtium album et nasturtiū babilonicum: ergo non sunt idem. Aui. in secunda descriptione dicit. alme et alceis: et est nasturtium albū. Joan. Serap. in eodē loco habet seminis azufere neq; per id cognoui quid sit. Matthe. sil. in litera alceis inquit. alceis. i. nasturtium babilonicum. et est nasturtiū orientale. Serap. vero in cap. de nasturtio formam nasturtij orientalis describit ex auctoritate Diasco. sed apud Diasco. non reperitur sub nomine nasturtij orientalis: sed meo iudicio credo q̄ illud ca. debet herba apud Diasco. sit idē cū nasturtio orientali apud Sera. et sic sine du-

bio si legis ca. debet apud Dia. ca. de nasturtio orientali apud Sera. videt q̄ idē sunt. Sunt etiā qui loco eius ponūt nasturtium aquaticū quidā nasturtium vsuale. Haliabba autē loco nasturtij albi habet cardamomū quod est nasturtium vsuale.

¶ Gummi. i. gummi arabici: hoc reperitur super arborē ex qua fit a cattia sicut reperuntur alie gumme: vt dicit Sera. Haliabba in multis. Aui. dicit gumma zabra. i. arabica.

¶ Cordumen. i. carni agreste. vt dicit Joan. Sera. in predicta cōfectione similiter ait Guilel. et fm̄ Matthe. sil. est cordilium seu siler creticū et fm̄ democritū est cheilim cā pestre. ergo est leuisticum. vnde supra in cōfectione at hā nase magne vbi melius ostensum fuit.

¶ Bezaard. i. galbanum: q̄ alij auctores loco eius habent galbanum. preterea Sera. in ca. de galbano dicit q̄ bezaard. est galbanū. similiter dicit in descriptione tiriace etiā vide q̄ Aui. in. iij. descriptione in sine ait. ad li serā bezaard: et est galbanū. et sic est. Alia vero simplicia satis declarata sunt. Liber qui dicit bulchalis tractatu. ij. docet formā extrahendi succum galbani et inquit. recipe dauciam siluestrem fetentem cum suis summitatibus et incise vide ibi.

¶ Mel. i. mel apum. q̄ est notū. Aui. rasis Guilel. habēt mel. i. vsuale Andromacus autē habet mellis alhasce et dicit q̄ est mel q̄ sugunt apes ex herba q̄ dicitur alhasce. ergo debet esse mel q̄ apes colligunt ab alhasce q̄ est thymus. Jo. Sera. ibi dicit mellis siluestris mādū q̄ colligunt apes ex alhasce. Haliabba autē dicit mellis q̄ apes ex plantis colligunt. Gal. in sua descriptione h3 mel atticum de quo supra. Notandum q̄ regula multorum modernorum est q̄ in ipsa tiriace constructioe ponunt multo plus mellis q̄ debeat poni sed si vis q̄ tiriaca sit laudabilis ponatur pio qualibet lib. mellis. 3. vñ. specierū ad min. et hoc fuit approbatū meo tēpore in alijs confectionibus non ingreditur tantum specierum.

¶ Vinum antiquū odoriferū optimū hoc est satis notum. Aui. Andromacus. Rasis. Guilel. et Jo. Sera. ponunt in suis descriptionibus vinū odoriferū. et nō exponunt si deberet esse coctū: a ut nō: sed secundū opinionem meā debet esse coctū et istud vinū debet fieri ex vuis electis albis factū et coctum vsq; ad consumptionem vni? tertie partis eius vel plus quousq; habeat prefati mellis colati consistentiam. et debet esse trium annorum vel circa quod equidem vult expresse albucasis quarta particula a zarari cap. primo inquitens debere sumi carinum vetus de trib? annis. et Haliabba de decimo practice ca. de tiriaca dicit fume canum. id est. vinum dulce coctum quod appellatur mustum vetus de tribus annis. Gal. loco eius habet vinum falernum de quo supra.

¶ Cōfectio metridati. ex descriptione cōi omnī. R. mirre croci agarici. zinziberis cinamomi. dragagati oim. ana. 3. r. spice olibanī. Alsei et est nasturtiū babilonicū squināti. rilobalsami. sticados sibileos costi camepi theos galbani nebescet. macropiperis. et succi barbe hircine castorei. melanchion: et est opium folij indi id est malabatri. i. storacis. oppoponacis añ. 5. vij. cassie leucopiperis. melanopipis: hermo dactilozū polij scorde on dauci. melliloti. gētiane olei balsami car pobalsami. i. seio balsami troc. cochid. bdellij. omnium. ana. 5. vij. ruthe. 3. ij. amoniaci spice romane. id est celtice mastice gummi arabici petroselini. cordumeni. id est carui agrestis seminis feniculi omnium. ana. 5. v. anisi acozi meu. serapini. affari. añ. 3. ij. rosa

rum rubeari pulegiū. oīm ana. ʒ. v. su. aca-
tie ʒ vmbilicifcnsi. se. pertici. oīmū. ana. ʒ.
xlv. vini odoriferi. antiqui in quo infundan-
tur ea que oportet infundi mellis dispuma-
ti qđ sufficit: mis. ratur ʒ reseruet ʒ admini-
stret post sex mēses. ʒ sit dosis sicut auellana
cum eo quod est conueniens de potionibus.

¶ Hec cōfectio metridati: sicut inquit Aui. est cōfectio
quā fecit metridates rex ponti ʒ noiauit suo noie ʒ cō-
posuit ipsam. ʒ est ex medicinis expertis sup venena. p-
prie ʒ super egritudines alias vt esset aggregatiuū iu-
uamēti venenōrū diuersorū ʒ egritudinū diuersarū sicut
ergo ipsum tiriaca in illo tempore. deinde postq̄ accidit
sindromaco illud. qđ expertus fuit ipsuz super iuamē-
tum carniū serpentū ʒ aliorū addidit in eo trociscos de
vipera ʒ alteratū est parū per additionē ʒ diminutio-
nē. fuit ergo tiriaca magna in multitudine iuamenti.
verūtamēn tiriaca magna est magis inuatiua ipso in-
re vna ʒ est venenū serpentum in reliquis vero nō dimi-
nuū metridatū a tiriaca ʒ propter id ego dico q̄ tiriaca
magna ʒ a tiro serpente: vt dictū est. Rasis in primo tra-
ctatu octauū almanforis de venenis ʒ venenōrū mor-
sib: ʒ eorum curatione ʒ cautela hz vna descriptioem
q̄ eadē est. Guilel. placētinius in suo tractatu de cōfe-
ctiōibus hz vna aliā que eadē est. Haliabbas in x. pra-
etice hz eandē. etiā vide supra vbi posui vna aliā descri-
ptionē que est ex auctoritate Nicolai. Et dicit q̄ est ma-
ter oīm antidotorū: sed nō est eadē. generaliter autem
conficitur fm descriptionem Aui. istā ʒ maxime Medio-
lancenses. Simplicia que declaranda sunt declarabo
si deus voluerit.

¶ Alseis fm intentionē Aui. est nasturtiū babilonicū
ʒ fm Matth. silua. est nasturtiū orientale. ipsemet in ca.
de cardamomo. i. nasturtio iquit. sed nasturtiū cōmune
notum est melius. illud quod dicitur a babilonia. hic
intelligendū est q̄ nasturtiū babilonicum est commu-
ne: sed babilonicum est nobilius nostro. In asco. in ca.
de cardamō. i. nasturtio ait cardamomo vtilior esse dicitur
babilonicus omnibus. nos vtro ponimus de nro quo
vinnur ʒ sunt qui ponūt de aquatico.

¶ Mēbecet vel terebent. i. glutē alimbat. ʒ est terebenti-
na. nam Rasis Guilelmus ʒ Jo. Ser. in eodem loco ha-
bent terebentina: idē est. Haliabbas autē loco eius hz
ratinēgi. ergo est colophonā. vt videt apđ Aui. i. ij. can.
sed. isto antidoto terebentina intelligitur.

¶ Barba hircina est planta fm Aui. ex qua fit ipoqui-
stidos. ʒ sic credo q̄ Haliabbas ibi dicit hasaph. i. hu-
ci ipoquistidos idē est cōsonū propter alios auctores. ʒ
nos vocamus ipsam. rosam caninā in cuius radice di-
stante a stipite plāte eius nascitur quedā res ad simili-
tudinem fungi. cuius forma est ac si plures balaustias
infigeres vna in aliā. ʒ ʒ taraticū qui fungus tunsis ʒ
expressus succū emittit deinde ad spissitudinem coctus
ʒ siccatus ipoquistidos efficitur.

¶ Melachii fm Aui. est opiū. sed est textus corruptus:
nā ipse i predicto metridato inseri. habet opiū. ergo me-
lachion nō est opiū. Nicolaus in sua descriptione loco
melachii habet git. ergo est nigella que vocat melaciū.
nam vide Ph. qui ait git ex grecis ali melantium. atq̄
melaspermon vocat ʒ nō est illud git quod reperitur in
nostris partibus in gladiis sed git est melachion ʒ est ni-
gella nigra. cuius semē est odoriferū cū odore tocundo
ʒ eius semē habet similitudinē feminis potm: hāc vtra
padum rustici vocant rochetam.

¶ Opium apud ipsum est succū papaueris nigri quod
egyptiū seminant vide ergo si est consonū q̄ mala chiō
sit opium: nā supra est positum mala chion. ʒ nigella. hz
ipse dicit q̄ est opium quod credendum nō est inferius
vero iterum habet.

¶ Oleum balsami: qđ ex ligno balsami emanat. descri-

ptio ipsi reperitur apud Mehu. sed nō potest fieri apđ
nos: tamē infra apparebit oleū qđ in omnibus locis po-
test administrari sicut balsamus.

¶ Trociscus cochion est tiriaca que vocatur de fustio.
nam postquam aggregaui istos trociscos apud Eui.
cum tiriaca de fustio apud Rasin ʒ Guilel. vidi quod
idem sunt. Haliab. habet trociscos mefrinoseris: quod
idem est pulegium. i. pulegium induz: vt habetur apud
alios auctores sicut est Rasis ʒ Guilelmus ʒ est pulegiū
martis siue ceruinū. i. diptamū: sicut dictū est in tiriaca.
preterea Jo. Sera. loco ei. habet meca tramecit: quod
est verū diptamū: vt patet apud Gal. in. vj. simplicium.

¶ Fust. i. valeriana cuius radix vsū medicine competit.
Rasis vero in sua descriptione nō habet effu: sed loco ei.
ponit saufel. i. auellanam indicam.

¶ Umblici stinci. i. fumen siue venter stinci: vrbicit Gen-
tilis Rasis loco eius: ponit inguina stinci. i. guaril. Jo.
Serap. habet pinguēdinis stinci. haliabbas autem ha-
bet caudarum stinci.

¶ Ipericon apud ipsum in. ij. canōn. est vna demonis.
Buer. in. v. col. ait. heufericon. i. iperico nelifricon: ʒ qui-
dam appellant hanc herbam cordialē eo q̄ assimila-
tur cordi: eius semē apud Ph. vocatur caros: et est her-
ba sancti Joannis. dicta fuga demonum siue perforata
que satis est nota.

¶ Confectio filonij romani: tersensis. R. leu-
copiperis: seis iusqami albi. añ. ʒ. xx. opij. ʒ.
x. croci. ʒ. v. enforbij: spice piretri añ. ʒ. j. ca-
stozei ʒ zedoarie doronici margaritarū nō pfo-
rataz. sel. añ. ʒ. ʒ. mellis dispumati. q. s.

¶ Hec confectio in papia non est valde in vsu sed in
mediolano magis. Auicē. narrat philonium dices: in-
quit Gal. in lib. de c. tractatum in quo narrat nar-
rationem philonis. inquit in Gal. in persona philonij
ego sum de expositiōe philonis medici tarsensis: ʒ meū
quidē iuamētū ad eū cui dimissa est mors est iuamē-
tum maximū ʒ rectifico dolores antecedentes in egritu-
dinibus pluribus ʒ Jo. Sera. in suo antidotario habet
vnam descriptionem s3 nō est eadē th ibi Joh. Sera. ait
philonij tarsense. ʒ dicitur philonij romanū Joh. Con-
corgius in ca. de vigilia ʒ sabara: inquit de virtute isti
philonij romani: ʒ dicit q̄ fuit inuentū a philone medi-
co romano. propter quod appellatū est philonij roma-
nū: valet autem ad somnum inducendum.

¶ Sel apđ Aui. in. ij. est medicina inda similis zinzibe-
ri. quid aut sit cōmuniter ignorat: sed Sera. de ipso etiā
loquit: ʒ in vno ca. pfundit de belsel ʒ phei: ʒ dicit q̄ sūt
medicine inde: ʒ b: q̄ sel ē citonū idū. Marr. silua. de ci-
tonio indo. c. facit. ibi dicit: bel v' sel est citonū indūz sic
quidā sapientes dixerūt q̄ bel vel sel in virtute sunt cō-
nuenientes ʒ existimāt quidā esse idē. Sera. vero in capi.
de darlifa han. i. arboze granati siluestris ait. q̄ fructus
ipsius arboris est bel ergo bel vel sel est arbor granati sil-
uestris ʒ dicit gentilis q̄ bel est herba de qua fit licium
ʒ sic est q̄ modernū faciūt licium de arboze mali grana-
ti. i. emberberis: quidā falsa sinonima exponunt q̄ sel
est sambucus: qđ non est credendum.

¶ Confectio pbilonij persici. R. piperis albi:
feminis iusquiami albi añ. ʒ. xx. opij terre si-
gillate añ. ʒ. x. croci. ʒ. v. enforbij spice pire-
tri añ. ʒ. ij. castozei. ʒ. j. zedoarie doronici mar-
garitarum nō perforatarū musci añ. ʒ. ʒ. cā-
pbore sextam ʒ semis. ʒ. j. mellis despūati co-
lati quantum sufficit.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu: sed in mediola-
no magis. supra posita fuit vna aliā descriptio que va-
let ad fluxum sanguinis nariū ʒ ad multa alia. ʒ istō v3
ad fluxū mēstruorū ʒ cmoroidarū ʒ ad alia. verū ghal-
ter fm descriptionē superi. posita est in vsu. Jo. Serap.

In suo antidotario habet vna alia descriptione: s; non est eadem: simplicia ingredientia declarata sunt.

Confectio de iacincto **℞.** fracture iacincti 2 proprie rubee granate 2 ei siliu aur. j. que ponant in infuso teredi 2 incipiat etus cōtritio cū facilitate subtili vt alterent: dein de ponant in tabula 2 pparet sup ea ad teredum: 2 sumat lapidis alumis. 3. j. halabic alachie. 3. j. 2 auri liqfacti in crucibulo suo linito cū litargirio donec aurū fiat sicut vitru 2 teratur podus tertie. 3. j. 2 argeti vitreati cum odore stani podus serte. 3. j. 2 fiat cū vno quoq; eor de cōtritione 2 puluerisatiōe illud qd fit in iacincto: deinde sumatur summa eor 2 pijctat in tabulā vitriatā et inuoluat in vino odorifero 2 terat donec exiceat: et terat donec fiat puluis subtilissim: deinde sumat et reponat sit ergo sūma pars. j. deinde sumat agarici: epithimi pipis. s. nigri: zinzibe. gariosi. sanfuci. i. maiorane oīm añ. pars. 5. 2 sumat lapidis armeni. lapi. lazuli: salis naptici: zedoarie doronici. been albi 2 rubei: lingue bonis oīm añ. tertia partis. j. deinde sumat spice celtice: 2 est nereidē amomi: acori foli. i. malabatri cinamomi: organī: basce: isopi: cimini oīm añ. q̄rta ptis. j. deinde sumatur pulegij. petrosel. lapidis iudaici: seiss apij mirre olibani: croci pipis albi oīm añ. sexta ptis. j. 2 sumat offiū elephātis tertia ptis. j. tere ergo oēs has medicinas: 2 pijce super has calcē lapidū 2 tere et cōfice cū melle emblicorū qd fit podus dupli eor: et fiat.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu tñ in Mediola. vtitur: 2 sic simplicia que declaranda sunt declarabo.

¶ Jacinctus lapis est cur? fm Serapi. species sunt tres quaruz vna est coloris rubei. ū est coloris citrini. tertia est coloris chabali 2 coloris antimoni. 2 melior eor est rubcus: sicut dicitur est. virtus autē iacincti est multū vulgata 2 honorata inter hoies. reperit etiā quedā herba que vocatur iacinctus que florē purpureū hz. 2 radicem simile bulbo. vñ Jldo. in ca. de herbis aromaticis siue cōibus inqt. Jacinctus herba est habēs florē purpureū traxit autē nomē a puero quodā nobili qui in saltibus inter purpureos flores repertus est interfectus: deditq; nomē herbe puerilis funeris. casus est autē radices et floere viole filis pueros a pubertate retinens. etiā Dia. de ipsa loquitur: vide Quidā in lib. metamorpho.

¶ Lapidis alumis est alumen scissum vt inqt gētilis et est illud qd a vulgo de pluma vocat. Alexan. in ca. de collirijs ad cicatrice in collirio dicto diatici sit lithositon: id est lapis alumis 2 credo quis sison apud grecos est alumen.

¶ Halatic vel salachil est lapis sicut reperit apud Sera. dictus lapis corneoli. species eius sunt multe. defert est ex terris iamentis: ex martimis romanoz 2 melior ex eo est ille qui magis vergit ad rubedinē: etiā Simon Januē. dicit halachil. i. lapis corneolis.

¶ Aurum liquefactum cuius liquefacendi modus alchimistis notus est. dicit Auic. donec aurū fiat sicut vitrum valet taliter qd possit teri vt vitrum.

¶ Argenti vitreati: fm Gentile. i. exiccati indurati taliter

ter qd possit teri vt vitrum. 2 sic cum odore stanni fm qd alchimiste docent.

¶ Lapis armenus fm Auic. in 8. cañ. est in ipso aliquā tūlū azul coloris nō tñ est in colore azuli 2 nec in ei? soliditate. sed in eo arenositas quedā 2 qhiz vtitur eo tinctoris 2 pictoris loco azuli 2 est lenis tactus: non possum dicere diuersitates quas vidi de hoc lapide ita qd non est certificor de esse ipsius. pictores siue dubio pingunt cum eo loco azuli.

¶ Sal napticus fm Mesue in ca. de speciebus salis est niger habēs odorē napte. Auicē. in ca. de sale inquit. sal napticus est niger cuius nigredo est ex parte napticitas que est in ipso cū tandiu suffumigatur donec ab eo napticitas renouetur remanet simul salgēma.

¶ Lingua bouis. i. buglosa. p apias dicit arnoglosa lingua bouina herba est: iste textus est corruptus: nam arnoglosa apud Dia. est plantago siue lingua arietis: vt apud Auicē. 2 apud omnes habetur.

¶ Basce. id est thymus sicut patet apud Serapi. in capitu. de thimo.

¶ Lapis iudaicus fm Jldo. est lapis albus admodum glādis in quātitate scripturis quibusdā insertus quā greci grāmas vocant. dicitur autē iudaicus qd inuenit in terris iudeorum 2 in india.

¶ Offium elephātis. i. rasure eboris. vt inquit genti. qui dam vocant ebur 2 est dens elephantis 2 hec medicina est apta in medicinis magnis odoriferis.

¶ Mel emblicorū de modo ipsius vide supra in tractatu Ra. in fine electuarij leuciscantis.

Electuariū de granis vitridib. **℞.** gra. vitridiū mellis anacardi sisami excoctiati añ. sextaria. vj. zucca. tabarzet. i. albi sextaria. xxij. mirab. cheb. bellericorū embli. ablati nucleis zinzī. macropi. burūgi folij indi capsie añ. 3. iij. pip. sancuci. i. maiorane añ. 3. ij. cōfice has medici. cū melle dispn. 2 butirovacchino: et vtere post sex menses.

¶ Istud electuarium non est in vsu sed simplicia que sunt declaranda declarabo.

¶ Granum viride apud Auic. in 8. cañ. est fructus arboris terebēntine vnde terebēntina colligit vt ptz in suo cap. 2 arbor vocatur botin. Sera. ca. de terebinto dicit botin. i. arbor grani viridis. et sic est.

¶ Mel anacardinum qualiter fiat vide supra in tractatu Mesue in confectione anacardina. sextarium vero est pondus fm gentilem. 3. vj. Auic. in fine quinti cañ. in descriptione de ponderibus dicit sextarium est. 3. vj. et dicitur. i. 4. aut aut. quatuor similiter ait Jo. Serap. modernj vero dixerunt qd sextarium medicine est pondus duarum librarum cum dimidia. 2 sic quādo reperitur in receptis sextarium vini vel aque vel olei vel acetii intelligitur duarum librarum cum dimidia: sed quādo reperit sextarium cinamomi gariofloruz. 2 sic de singulis intelligitur. 3. vj. tu vero considera.

¶ Berungi. i. burungi. et dicit gentilis qd est granum in magnitudine piperis: 2 sunt qui vocant mirtum album. 2 fm intentionem Mar. sil. est cubebe. et sic est opi. multorum sapientum: de ipso vide in confectione anacardina.

¶ Cassie id est scitaragi et est planta quam Diasco. lepidum vocat. et est iapha fm gentilem: ipse Auicenna in isto canone in confectione electuarij Altagius habet cassie inde. Joannes Serapius in suo antidotario in eodem loco habet scitaragi. quod idem est et est agriscardamum iagreste siue nasturtium aquaticum vt dicitur est in triferā saracenicā.

Electuarium aniuden. **℞.** seminis apij piperis. ana. 3. xij. aniuden nigri. 3. xiiij. petrosellini celidonie calamenti: basce. id est thimi siliceos. ana. 3. viij. cheysim. id est leucistis

ci. 3. iij. aggrega has medicinas tritas & cico
trigonizatas. & confice cum melle dispumato: &
repõe i vase: & ytere cum necesse fuerit.

¶ **Stud** electuariũ in vsu nõ est: s; scripsi solũ vt certifi-
ceris q; aniuudem non est silileos vt ipse Auicenna dicit.
Aniuudẽ apud Auicenn. in. ij. est plãta cuius gũmi est assa:
th in ca. de silileos dicit q; silileos est alantudẽ romanũ.
s; in. ij. fen. xij. in. c. de cura ascleris dicit silileos & est
aniuudẽ romanũ. etiam Rasis in li. diuisionũ in cõfectio-
ne ad epilepsiam dicit: silileos q; est aniuudẽ romanũ. s; q;
hĩtantiviri salua th corũ pace non bene senserint pntis
elũ descriptio nobis manifestat: in quo aniuudẽ & silileos
ingrediunt q; fieri in his q; idem importat nõ cõtingit.
Præterea vide q; Rasis in li. diuisionũ in. c. medicina: stõ
in cõfectione de scoria ferri cũ vino inquit aniuudẽ. i. ra-
dix herbe de q; fit assa fenda. Itẽ Sera. de aniuudẽ & assa
simul ca. facit & inqt aniuudẽ. i. foliũ arboris. asse. post ca-
iterũ in. c. de agarico dicit est silẽ radice aniuudẽ. i. arbo-
ris asse. Diasc. est. silis silisio. i. lachrimo lafar: & est assa fe-
rida s; veritatẽ vide frãnciscũ de pedemõ in. c. de vo-
lore humeri & spatule & medicinis eius in speciali q; in-
qt: radix aligath. i. herbarũ de qua fit assa: & est aniuudẽ.
Sulhel. placetinus in suo tractatu de simplicibus dicit
aniuudem est de qua fit assa.

¶ **Silileos**: id est sileris mōtani. vide ergo si possibile est
q; aniuudem sit silileos. vt dicitur Aui. & Ras. in aliquibus.

Electuariũ de campbora. R. cãphora: croci-
xiloaloes. i. ligni aloes. cardamo. et girboe:
cubebẽ: cheisim cinam. i. darfeni: gariofil.
vsnee: spice macis: sandali albi macropipis
cinamomi: capsie seitaragi ne remisch. i. rose
asint: secacul. i. sigilli sancte marie galãge nu-
cis muscate: zinziberis: ciperi fulsumine om-
nium partes equales: zuccari quãtũ est pon-
dus medicinarum omnium.

¶ **Stud** electuariũ nõ est in vsu. Aui. habet tres de-
scriptiones. et differit vna ab altera: sed in vsu nõ sunt.
¶ **Campbora** s; Sera. et Aui. est gummi arboris. ne-
scio medicinam in qua plura sint miracula: nam cum in
tertio gradu frigida in dicitur nihil odoratius est: igni-
q; amicabile. cito em̃ inflammatur & preclaram flammam
pse emittit: que nisi plũto obuatatur euanescit natu-
ra subimata saporis acuti cum amaritudine: et hoc
est notum.

¶ **Girboe**. i. elbue: vt inquit Gentil. Aui. in. ij. de elbue. c.
facit & dicit q; est vizbue: & est subtilior q; chacula. i. car-
damomũ vsuale vel cardamomũ spẽs nos loco eius po-
nimus grana paradisi. i. melegem.

¶ **Fulsumine** apud ipsum in secundo est radix piperis.
Sera. de radice piperis ca. facit: & dicit fulsumine. i. ra-
dix piperis. & sic est.

Electuariũ de stico. R. seminis sparagi: se-
mis cepe: semis alrotab: semis porri: semis
baucie: semis eruce: semis vitice: granoꝝ vi-
ridiũ. i. granoꝝ arboris albotin huius gũmi
est terebentina: lingue auis. i. seminis frasinĩ
excorticati: seminis raffani tuderĩ vtriusq;
amigdalorum. s. amararum pinearum: gra-
noꝝ nasturtij añ. 3. iij. zinziberis secacul
galange macropiperis añ. 3. v. cinamomi
nucis muscate: been vtriusq;. s. albi et rubei
añ. 3. ij. stinci. 3. v. squille affate. 3. ij. penidioꝝ
rum quantum est pondus barum omnium

medicinarum. tere cribella: & confice cum mel-
le dispumato.

¶ **Stud** electuariũ apud nos non est in vsu.

¶ **Rotab** sine rotab. idẽ est s; Simo. is. sunt dactili q;
tamar vocatur: s; ait xp̃at. sil. sed Rasis. in. ij. Almã.
in ca. de virtutibus fructuũ & pomoz inquit. rotab mi-
nus calidi sunt q; dactili. ergo rotab nõ est dactilius. Se-
ra. in ca. de dactilio dicit rotab: id est dactili sic generali-
ter habetur opinio.

¶ **Stincus** est animal de quo Aui. duo ca. facit vnũ de
guaril. aliud de stinco: q; idem est & melius q; est in ip-
so est illud q; est in parte renũ. Diasc. ait. Stincus est
quoddã animal: q; in India inuenit quãdrupes & silẽ
laccete: s; multo maius & longius & venenosius hoc est
fatis norũ. etiam de ipso dictum fuit. s; in diasatirionis.

Trifera maior. R. mirabolanoꝝ nigroꝝ
rum belericõũ: emblicõũ macropiperis. i.
lõgi pipis nigri añ. 3. iij. zinziberis: buze idẽ
si reblengi: capsie inde. i. agricardami agre-
stis: & in descriptione alia macis oĩm añ. 3. j.
tuderĩ albi & rubei: lingue auis: semis grana-
ti siluestris: & est aschedenegi: & granoꝝ al-
chilzil: & est persice: darisfabã & sisami excorti-
zati: zuccari tabarzet: & oĩm añ. 3. ij. beẽ albi
& rubei añ. 3. ij. tere & sicca p se: sisami per se: &
inuolue cum butiro et confice cum melle di-
spumato: & fiat.

¶ **Trifera** grece est delicata. hoc apud nos nõ est in vsu:
nec credo apud alios: s; ille descriptioes quib; nos vti-
mur sunt ex autoritate Mesue: & Nicolai: vt apparet
in suis locis: sed solũ istam descriptionẽ scripsit propter
quedam simplicia.

¶ **Buze** idem s; Sal. in lib. secretõꝝ in medicamine ad
sciaticã exponit: q; est satirion: & sic meo iudicio est q; q;
buze idẽ est satirio vel species eius: nã ca. suũ reperio in
Serap. & ibi inqt. buze idẽ est spẽs satirionis: & sunt radi-
ces dure albe similes been: & si sic est verum ego existimo
q; plãta sit illa que a modernis palma citri vocat: nam
sine dubio palma christi est species satirionis.

¶ **Sireblẽgi** s; Mesue sunt emblici infusi in lacte: nã
ipse dicit Mesue in ca. proptio de emblicis dicit modũ
faciẽdi serẽbla: & infunde emblicos in lacte dulci & mute-
tur sup eos lac mane & sero: & hoc p tridũ et ericẽtur
in vëto & in vmbra & recõdãtur. Sera. in ca. de emblicis
quali in sine ait: quidã medici nominat emblicos sitem-
blicos: & hoc ideo q; qñ infundunt in lacte in terra in q;
nascũtur nominatũ sitemblici & ipsi ponũt in lacte.

¶ **Semen granati siluestris** s; in intẽtionẽ Aui. est asche-
denegi: sed textus est corruptus: nã aschedenegi est semẽ
canapis & granata siluestria sunt granata alchilzil: po-
stea ipse Aui. seq̃tur: & õt granoꝝ alchilzil: & est per-
sice darisfabã: vide quod possibile nõ est q; semen grana-
ti siluestris sit aschedenegi: q; semina granati siluestris
& granoꝝ alchilzil idẽ sunt: præterea vide in. vii. Jo. se-
ra. in eadẽ cõfectione qui inqt. bunda chĩ est semen gra-
noꝝ siluestrium: & sunt grana alchilzil: & sic reperit
in multis alijs locis apud eundem.

¶ **Grana alchilzil** sicut dictum est sunt grana silue-
stria: vt patet apud Joan. sera. in cap. de egritudinibus
gingiuarum: & in cap. de fluxu menstruoꝝ: & in cap.
de sputo sanguinis: qui inquit: sumantur grana silue-
stria: et sunt grana alchilzil. Auicenn. in. ij. de grano al-
chilzil ca. facit & redarguit dicens q; sit semen granati
siluestris: vide ergo q; textus hic Aui. est corruptus: nã
ipse vult q; semina granatoꝝ siluestrium sint aschedene-
gi. id est semen canapis: quod non est credendum: sicut
ostendi supra.

¶ **Explicunt** confectiones & electuaria super antido-
tariũ

arium. Auicem. tam qualis q̄ non nunc vero mea intentione est ostendere: quodam alia que reperitur in tertio cano. ac in quarto.

Electuariū de passulis in fen. xliij. tertij i ca. De cura debilitatis epatis. R. passulaz enucleatarū: anr. xv. croci aur. j. calami aromatici: aur. ij. bdellij iudaici aure. ij. cinamomi aur. cassie medietatē aur. spice aromati. aur. ij. squinati aur. ij. myrrhe aur. ij. gummi albotin aur. ij. darisaban aur. ij. mellis aur. xvj. vinum quantum. s.

¶ Istud electuariū apud nostros medicos est multū in vsu: et fm intentionē Auic. est ex medicinis laudabilibus platis alijs in sine descriptionis istius electuarij ait et existimat Sal. q̄ hoc medicamē cōpositū est ex medicinis cōuenientibus cū suis proprietatibus epati. et sic credo q̄ valet ad ea que dicit Auic. ex autoritate Sal. q̄ predictū electuariū reperitur apud Sal. in octauo de medicinis de quo infra. sed ipse Sal. vocat ipsam cōfectionē chifodea. et si legit illā descriptionē de chifodea. apud Sal. cū electuario de passulis vel de vino apud Auicē. videtis q̄ idem sit sed in suo tractatu ostendam.

¶ Darisabā fm Sera. est arbor granati siluestris que apud Ras. vocatur aspalū: vide Sal. q̄ loco darisabā h̄z limaturā aspalagi. q̄ idē est. infra melius declarabo. vinū notū est. hic vero op̄z q̄ apothecarij in coquendo sit p̄ccius: q̄ predictū electuariū oportet facere coquere ipsum cū lento igne sine fumo aliter nihil faceret propter vinum et passulas que ibi ingrediuntur et vocatur electuarium de passulis vel de vino.

Electuariū de cineribus in fen. xvij. in. c. de medicinis cōuenientibus lapidi. R. cineris vitri: cineris scorpionuz: et cineris radicū cauliz nabati: et cineris leporis: et lapidis spongie. sanguinis hirci exiccati cōtriti: et cineris corticū oudū de quo pullus egressus est lapidis iudaici: gummi nucis acori añ. partes equales: petroselini: dauci: pulegij: gummi arabici: seminis alteth piperis añ. partē j. s. conficiatur cum melle et fiat cuius dosis sit vsq; ad aur. ij. et supra cū aqua tribuloruz de coctorum cum cineribus nigris.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu: et mirabiliter valet ad ea que dicit aboali: et oportet facere ipsum cū magna diligentia: et multi sunt qui faciūt: sed nihil faciunt. predicta descriptio reperitur etiā apud Franciscū de pedemontū in ca. de opilatione renū et vesice ex lapide. et medicinis eius. sed est ex autoritate Auic. siue aboali ut dicit francis. Michael sauonarola in. c. de lapiderenū habet eādem: scias q̄ de predictis cineribus sunt troisci de cineribus sicut infra ostendam.

¶ Cinis vitri fit cū magna diligentia sicut ostendā: sed primo volo narrare de vitro dicens q̄ vitru fm Auicem. inter lapides est sicut stultus inter hoies. Sera. ca. de vitro dicit q̄ est ex eo lapidofum: et ex eo arenosum: vitra q̄ autē sunt multi coloris: nam ex eis est albu fortiter. si melle cristallo: et ex eo est rubeū et citrinum: et viride. et azulinum et vitru est lapis magnus stultus alijs lapidibus et est inter lapides: sicut homo stultus inter homines: cristallus: etia est species vitri: sed melius vitru est album. similiter ait Auic. in isto ca. de modo vero cōuertēdi vitru in cinerem reperitur apud albucalim. sed nō potest fieri fm illū modum etiā lumen male lucens ponit modum cōburendi qui possibilis nō est: et sic multi credunt ipsum cōburere fm illū modū: sed nihil faciunt: cōburatur autē vitru ut docet Barth. montagnana in suis cōsilio in cōsilio de instrumenta lapidibus et arenarū et trabozū cōminutiuis inquit. Modus quo aduersionis vitri est talis. R. vitri albi et clarissimi vsq; quo rubeat in fornace accēsa. inde submergatur in picem. et toties fiat hoc quoties erit facilis ipsum et in cinerem cōuert. alius modus nobilior: ut docet Buzzoar in capi. de lapide vesice vbi sic ait. vitrum autē adustum q̄ superi⁹ dixi multi medicorū sic id credūt adducere: imponūt eū ipsum ad ignē donec rubeundū efficitur et extinguit in aquā frigidā et hec pluries sic faciunt. et cum credunt aliqua facere nihil faciunt comburitur autem isto modo: accipe vitrum et ynge ipsum cum alchitrā: id est oleo q̄ egreditur ex serbin. cedro: et est pur liquidā que nostro idiomate pecula vocatur subtili et pone in ignē donec rubeū fiat. postea cū tenaculis recipias eū: et extingue in aqua et abluē eū ibi: et iterū itūge ex alchitrā et repone in ignem et extingue in aqua et abluē eū postea in aq̄ et sic septies facies et erit cōbustum.

¶ Cineria scorpionis. species autē scorpionis multe sunt ut dictū est: sed ille que nobis vsu vniūt sunt ille que nō te sunt. oibus et modo cōuertēdi ipsas in cinerē sunt difficiles. ipse Auicē. in pp̄ioca. docet de modo ipsius. etiā in v. cañ. in tractatu sexto de vtre inferiore de debilitas stomachi h̄z etiā liber q̄ dr albucalim etiā docet: modus illi est accipiant scorpiones viui i quantitate quā volueris: et pone ipsos in olla noua mūda et linaia olla ex massa tritici siue cū pasta siue cū luto sapiente. deinde ponat olla in furno panis calido. et dimittat ibi die a nocte. deinde extrahat: et cinerem ipsorū habebis.

¶ Cineris radicū cauli nabathi. de illa regione vnde caules nabati sunt caules orientales qui iacet inter iudeam et arabia: et sic Auic. vult q̄ per caule nabati intelligimus de illis qui nascunt in illis regionibus. vñ Jo. Sera. in suo breuiario in ca. de distillatione vine et lapide in quodam medicamine ut istud et ibi h̄z caules nabati vel armenij et sic est q̄ per caules nabati vel armenij intelligendū est de illis regionibus: sed lumen male lucens putat q̄ sunt caules nō transplātati: q̄ nō est credendū. Scias p̄ certo q̄ in tpe antiquo predicti caules nō reperiebantur in nris partibus: sed moderni detulerūt ipsos ad nos. et sic hodie in partibus nris reperit tur. fortiores sunt in illa materia q̄ nostri. et forma ipsi est q̄ habet stipitē longū duoz brachiōz: aliqui autē minorē fm diuersa loca in quibus nascunt. in stipite ipsius nascit quedā res ad similitudinē rape hortulanē. nostri seminant et recolligūt: modus cōuertēdi ipsas radices in cinere est q̄ accipias radices ipsas et munda ipsas a terra et forditibus earum deinde incidātur minuti et ponantur in olla coopiatu olla coopio perforato ita ut fumus possit exire: et ponatur olla in furno panis calido et dimittat per diē sero vero remoueat. et reperies q̄ dicte radice fiant ad similitudinē carbonū post hoc predictos carbonos tere bene et in alia olla parua repone et cooperi ipsam totā et iterū pone in furno et dimitte tantū q̄ predicti carbonos in cinerē albu efficiantur: et de illo cinere pone in predicto electuario.

¶ Cineres leporis. s. leporis q̄ manducal. seruitor i tractatu ij. inquit. forma cōburendi leporē pro illo qui h̄z lapidē. R. ergo leporē et decolla et pone in olla noua cū suo corio et alijs et cōbure donec fiat cinis. deinde tere cinerē et vtre vbi oportet. Joā. angli. in ca. de lapide renū inquit. Item lapis vnus integer ponatur in olla in furno calido quousq; affectur intantū q̄ possit puluerizari: et tunc de isto dicitur. 3. j. 7c.

¶ Lapis spongie adherēs nō ois q̄ in cauernis spōgie inuenit: sed proprie q̄ naturaliter adherēbat in saxo dum viveret: et est asper: et dur⁹ valde. Sera. c. de spōgia inq̄t. Et lapis inuenit in spōgia h̄z virtutē que desiccāt: et cōtingit ex virtute eius quod frangit lapidē generatū in vesica: sicut dixerunt Auic. de ipsa ca. facit. et dicit q̄ est lapis inuētus in corpore spongie.

¶ Sanguinis hirci exiccati et etiā pparati: ut ostendā. hircus vero fm Hidoz in cap. de peccibus et iumentis inq̄t. hircus lasciuū animal est petulcū et feruēs semper

ad coitū. cui⁹ oculi in libidine in transuersum aspiciūt
vnde et nomē traxit. nā hirci sunt colorum angulū fm
Suetoniū vt Virgilius in bucolicis: trāsuerſa mēibus
hircis. cuius natura adeo calidissima est vt adamātem
lapidem quē nec ignis nec ferrū domare valet materia
solus huius cruor dissoluat. maiores hirci cinisq̄ dñr a
fluuio cinise in libia vbi grādes nascunt. O quātum est
magnificata virt⁹ sanguinis hirci in p̄dicta egritudine:
est tā magnificata et in tāta nobilitate q̄ apud Aui. no
minat manus dei ppter suā nobilitatem: et est medica-
mē thesaurizārū de regimine ipsius potu cā pparandi
ipsū sanguinē: et excitandi. Ipse vero Aui. in p̄dicto
ca. docet modū excitandi ipsū sed de modo cibādi non
loquit. Raynaldus de villa noua in libro sc̄bo in ca. de
viro lapidis in renibus et vesica clare loquitur dicens.
Sanguis hirci nutriti per .xx. dies. vel .xx. ex frōdi b⁹ he-
dere vel saxifragie in dieb⁹ canicularib⁹ interfecti exci-
tatus et puluerizatus postea iterū inqt. Sanguis hirci
in diebus canicularib⁹ interfecti prius per .xx. dies cū
frōdi b⁹ hedere vel saxifragie nutriti. et sic faciūt quidam
aliō mō vt reperit apud Sordionū dictū liliū medicū e
in ca. de dolore renū periodali. ppter coitū op̄tationē
vbi ait. vsus tro. sanguinis hirci per se curat. recipe igit^r
hircū antiquū nutritū ordeo feniculo petroselinū pim-
pinella saxifragia milio solis berbena siupēdula et simi-
libus diureticis et post longū tempus hui⁹ acceptiois
decollet et primus sanguis et vltimus abijciatur et me-
dius referuetur. et sicut troscit. et desiccetur in vmbra
in loco siccō nonventoso et vngatur cum balsamo. Joā.
Arculanus in ra. et lapide renū inqt. sanguis hirci
p̄paratus fm artem est fortis. et modus p̄parationis
est vt eligatur hircus quatuor annorū aut circa rube⁹
et nutritur p̄ mēsem ex herbis et graminiibus prop̄sio
in hoc cap. et sunt hec betonica: pentaſilō capillus vene-
ris grana solia: saxifragia: scolopēdris: hedera etiā va-
let petroselinum: apū feniculus et similia in potu dabis
vinū album bonū odoriferū clarū subtile: et post tu-
guletur de mense augusti et extrahat sanguis: cui⁹ pri-
mus abijciatur et postremus: medius vero referuetur et
fiat eius p̄paratio bona. Nicolauus florentinus in lib. q̄nto
in ca. de cura lapidis per potione inquit. hircus qui-
dem melior est qui sumit in hora in qua coloratur vus.
f. de mēse augusti. q̄ tunc sanguis est acutior: quere ere-
go ollam lapideam: q̄ est melior: et hircus sit quatuor
annorum: modum vero excitandi quere ab alijs.

Cineris corticum ouorū: de quo pullus egressus est.
hoc est q̄n silij sui nascunt: modus cōuertēdi ipsos in ci-
nerē est difficilis. oportet em̄ q̄ accipiat cortex ouorū: a
quo pullus egressus fuerit et terat bene. deinde ponat
in olla noua et obturet os ei⁹ et ponatur in furno et di-
mittat per diem vnū si sint cinerate bene bonū est: si na-
rem ponatur iterū in furno et ibi dimittatur vsq̄ q̄ sint
bene incinerate: et q̄n fuerint ad suū terminū: q̄ color eo-
rum sit albus extrahatur et vtere vti oportet.

Lapis iudaicus dicit q̄ in terris iudeorū inuenitur.
Auzen. in .ij. ca. dicit q̄ est lapis sicut nux parua ad
longitudinē paucā declinans. primus figure amigda-
le aut dacili et. o quanta virtus in suo lapide cōtra la-
pidē renū: extrahit enim ipsū.

Gūmi vero nucis fm quosdam est fungus qui reperit
super arbores diuersas. huius color: est ad similitudinē
spongie: sed nō recte sentiūt: q̄ illa res vocatur narcoti-
ca nucis: gūmi vero nucis fm vritatē est gūmi q̄d repe-
ritur super arbores ferētes nuce: sed in partibus nris
nō reperit. ego autē vidi p̄ edictū gūmi q̄d in colore
est silis color in yrrhe grosse: sed odorē nō habet deferē
de apulia ad nos et in illis partibus inuenitur. Auzen. di-
cit q̄ dosis istius electuarij sit vsq̄ ad anr. .ij. .ij. et su-
pra cum aqua tribulorū decoctō. f. tribulorū marinorū
quos ipse in secūdo vocat hasell: et sunt qui nominant
ipso vulgo castaneolos la cus.

Electuariū de margaritis in .xxj. tertij. in .c.
de regimine vniuersali pregnantis. S. mar

garitarū nō perforatarū: piretri. añ. .j. .j. zin⁹
ziberis mastice añ. .j. .ij. sedoarie: doromci-
seminis apij: taphie: cardamomi: nucis mu-
scate: mac. cinami: añ. .j. .ij. becalbi et rubei pi-
peris et macropiperis añ. .j. .ij. cinamomi. .j.
v. zuccari sulimini quātum omnia: et fiat ele-
ctuariū cuius dosis sit coclearium vnum.

¶ Istud electuariū apud nos est in vsu. et vj mirabile-
ter ad ea q̄ dicit Aui. supra in tractatu sic. est alia de-
scriptio que d̄r a duob⁹ generib⁹ margaritarū. f. p̄fora-
tararū et nō p̄fora. th. Aui. in sua descriptione nō h̄z nisi
nō p̄. rforatarū: et sunt qui faciunt fm descriptionē Ni-
colai et sunt qui faciunt fm descriptionē Aui. fm volun-
tatē medicorum: et ambe descriptiones apud diuites apo-
thecarios reperuntur. Jo. Sera. in suo breuiario in ca.
de mulieribus qualr significet q̄ ipse sunt pregnates h̄z
vnam aliam descriptionem: que quasi eadem est.

¶ Margarita lapis est. J. in .c. de lap. p̄ctolis candidis
dicit Margarita prima candidarū gemmarū quā inde
margaritā autem vocat: q̄ in cōculis marinis hoc ge-
nus lapidū inueniat inest em̄ in carne cochleæ calcu-
natus sicut in carne ostree preciosissima margarita re-
periri dicitur: vel sicut in cerebro p̄ctis lapillus gignit:
et meliores sunt candidē et albe.

¶ Capia quam arabes corrupte dicit tessile: vt dictū
sunt in confectione anacardina que confert egritudinē
vniuersi neruorum.

¶ Cinam. i. cinamomi grossi. et alio nomine darsani vo-
catur: vt dictū est: tamē propter ignorantia aliqui apo-
thecarū aliquādo ponūt in isto electuario loco cinamū
ciminū: sed nō recte q̄ species cinamomi sunt multe ve-
re p̄z p̄ dia. et Ser. nā Ser. ait inuenit alia spēs cinamo-
que dicitur vasoth. et est cinamo. et est grosse plante non
habens fortē odorē et est debilis virtutis etiam: plu-
inquit cinamomū et cinamū nascit in etioptia. et conside-
ret bene q̄ cinamū et cinamomū idē sunt. Ra. etiā .ij. .ij.
Almā. in sine. c. xvij. inquit. cinamū cinamomo vicinū
existit. ly eo sit debilius ignozia vero apothecariorū
est q̄ in isto electuario ingreditur cinamū et cinamomū:
ex quo videtur diuersificari: vterū per p̄mū intelligit^r
cinamomū grossū: et p̄ sc̄m cinamomū finū.

¶ Zuccarum sulimē. i. illius regionis: vt dicit genti-
lis. nos loco eius ponimus zuccarum taberzer. albus.
Jo. Sera. loco eius habet mundum.

Defectio de medullis i. .xx. tertij. in .c. de med-
dicinis singularib⁹ ad coitū. S. amigdala-
rū ex corticata: et fistico: et neregil ex corticato
rū cōtritorū. et amigdalarū pini et gnoz al-
chilbil: et sūt ḡnata siluestria. et gnozū azelē
et granorū viridiū. i. seminū arborū botim:
cui⁹ gummi est terebētina p̄tes eq̄les. neregil
misch: pipis lōgi. et ziberis: oim añ p̄tes. x. et
p̄ parū terant ois et q̄ficiāt cū penidijis: de
quo sumatur omni die quātū est ouū vnū.

¶ Ista confection non est in vsu: sed ideo eam descripsi:
vt ostenderem q̄ confectio de medullis apud Auzen.
est eadem cum electuario de nucis fructu apud Ra-
sim: vt dictum est: nec differunt nisi q̄ Aui. loco auella-
narum posuit fisticos.

¶ Neregil id est nux iudica: vt dicit Auzen. in capitu-
de nucē iudicā: et sic esse credo. q̄ rasis loco eius habet
nucem indicam.

¶ Grana azelē fm ipsum l sc̄o dicit pipere nigro: sed
non intelligimus de hoc pipere nigro sed de alio re sili
de qua superius ostēsum fuit clare quid sit.

¶ Perewisch. i. rosa alinoz siue peonis. Rasis loco est

habet semen peonie quod idem est: vide supra quia dif-
fufe declaratum est.

**De medicamē de marchasita in. iiij. cañ. in fen.
ij. in. c. de cura eruptionis exiturari. R. la-
pidis marchasite. 3. ij. armoniaci. tantū de
farine fabarū. 3. vj. misceantur cū rasina bu-
mida et liniatur super cutem et ponatur super
sanien donec cadat per se et oportet vt admi-
nistretur statim.**

**Et stud aut electuariū reperitur apud fran. de pede-
montū in. c. de appropriatis apostematū fm diuersita-
te mēb: orū qd sunt. sed est ex auct. Auic. qd idē sunt
Lapis marchasita apud dia. vocat pirrites ex quo era-
men fit: eligendus est colorē craminio habēs. et ibi Dia.
tradit modū cōburendi ipm. Aut. ait vocat marchasita.
et dicit qd sunt pluriū specierū alia em est aurca. et alia
argentea. et alia erca ferrea. et sunt qui noiānt eā lapidē
luminis ppter iuuamētū qd vult afferre. pircas vero sū-
a pir qd est ignis: qd percussus ferro ignem emittit. De
sue de ipsa loquitur in. c. de lapide sciliato.**

**De tribus generibus confectionum fm
Anto. guaine. Papiensē.**

**Confectio mixture cordialis in. c.
vj. de signis tā pnofticis q̄ demō-
stratiuis febris pestilentialis et ei⁹
cura. R. cōserue rosarū buglosati
boraginis et violati añ. 3. 5. cōserue. florū ne-
nufare. 3. ij. manus xpi cū plis li. 5. fragmen-
torū oīm pretiosorū. 3. ij. margaritarū subti-
liter tritarū. 3. 5. foliorū auri numero. xvj. fiat
mixture deaurata de qua sepe comedat et de
ea bibat cum aqua zucca. si libuerit.**

**Hec confectio apud nos nō est in vsu fm illam descri-
ptionē illa vero qua generaliter vitimur est magistralis
et non est eadem sed pro nobilibus ista est nobilitas illa
sicut infra apparebit.**

**Conserua rosata. i. ex rosio et vocat zuccarū rosatū. 3.
et fit ex tribus partibus zuccari et vna rosarum.**

**Buglosatū sine diabuglosatū. i. cōserua que fit ex flo-
ribus lingue bouine: et modus eius est sicut rosarum.**

**Boraginatū sine diaboraginatū. i. cōserua q̄ fit ex flo-
rib⁹ boraginis. et mod⁹ ipsius fit sicut rosarum.**

**Violatū sine zuccarū violatū. i. cōserua violarū qd ex
floribus fit: et modus eius est sicut rosarum.**

**Conserua florum nenufaris. i. ex floribus nenufaris:
et vocatur zuccarum nenufarinum et modus eius est si-
cut rosarum.**

**Fragmentorū oīm preciosorū fm gñāle regulā scien-
dū est qd per fragmenta p̄ciosa intelligunt q̄nos gñā
lapidū p̄ciosorū. et sunt pp̄cū illa q̄ desue in electuario
de gemis noiāt. et sunt za phiri. acinthi sardinis grana-
te seruzegi. smaragdū: et de oibus istis ostēsum fuit. 3.**

**Confectio man⁹ xpi cū plis in. c. iiij. de cura
quartane a melancholia sanguinea pueniē-
tis. R. margaritarū splēdidarū tritarū sub-
tilissime. 3. 5. zuccari in aq̄ rosata dissoluti li.
3. et fiat decoctio in planta et vsus reseruetur.**

**Hec descriptio istius cōfectionis que vocat manus
xpi cū perlis est descriptio p nobilib⁹: qd cōsuetudo apo-
thecariorū est facere manus xpi sine perlis. sed loco ei⁹
ponūt puluerē cordialē. aliquando fragmenta fm ne-
cessitate. et possunt fieri cū aqua rosata. tunc vocantur
man⁹ xpi rosate. sunt etiam cū aqua violarum tunc vo-
cantur manus xpi violate. sunt etiam cū aqua buglo-**

se. tunc vocant manus xpi buglosate. aliquando sūt cū
aqua capillorū veneris fm diuersas infirmitates et ei⁹
forma est ad modum rotule. et id est factio notum.

**Confectio diacoralli in. c. viij. de signis et cu-
ra caufonidis. R. corallorū rubeorum. 3. ij.
zuccari. li. j. dissolue zuccarū in aqua rosa. in
qua infusione steterit. 3. j. sandalorū macha-
zari. i. cilrini et gra. iij. camphore et storum
forti facta expressione in illa aqua zuccarum
dissoluatur: et fiat confectio in mōsellis.**

**Hec cōfectio apud nos nō est in vsu. Nico. in suo an-
tidotario describit troc. diacoralli qui ingrediuntur in
tirica Gal. sed non sunt idem. de quo infra.**

**Corallus rubeus nobilitas est albo. et albus migro. ru-
bens autē cōfert oibus egritudinib⁹ stomachi si suspē-
datur super ipm directus vnde Gal. inquit. ego experi⁹
fui ipm et suspendi ipm in collo ei⁹ qd habebat dolorē sto-
machi: ita vt eēt corallus super os stomachi et remot⁹
fuit dolor cū ergo accepit ipm redit sicut expert⁹ fui li-
gnū crucis in habēte epilepsia: et qd suspendit in collo
suo in dieb⁹ sanitatis sue corallū rubeum securus erit
a dolore stomachi et ppter hoc mulieres appendunt eū
in collo puerorum. Busadum autem scripsit stephan⁹
pro bassed. quod est corallus.**

**De electuariis et confectionibus fm Jo. anglicū
que alio nomine rosa anglica nominatur.**

**Electuariū de caulib⁹ in. c. de
cura lepre. R. succi canlis. li.
ij. bulliat et exprimaturo croci. 3.
ij. panis zuccari. et mellis añ.
li. 5. fiat electuarium cum leui
decoctione.**

**Et stud electuariū apud nos non est valde in vsu: tñ re-
peritur apud aliquos apothecarios.**

**Caulis fm Aui. alius est domestic⁹: et alius siluestris
et alius marin⁹. et alius canlis aque. Caulis vero apud
Dias. vocatur brassica. vnde macer. caulis romula gre-
corum brassica lingua. Agrestis apud quosdā puratur
cōditi. sed nō est. canabis etiā est spēs caulis dicitur ca-
pucius vel caulis capitat⁹. vel imperialis. p̄c̄r⁹ de ere-
scētis dicit gambulū sunt de natura caulū. et habent
formā caulū donec clausi fuerūt: sed post q̄ clausi sunt
folia ipsorū sunt quasi alba et grossa sicut tunc cepax
et crispa et. Ser. in. c. de caule de canabit loquit. Simō-
ianuen. dicit qd Aui. de canabit singulare facit capi. qd
non reperitur verū est qd Aui. in ca. de caule. de canabit
loquit. 3o3. arculan⁹ in. c. de epilepsia dicit canabit que
est caulis. imperialis scz canapiū carnebus scripsit. Ste.
pro coruo quod est caulis.**

**Confectio diagarici optimi in. c. de verruca
in oculis et cura auodi. R. agarici boni albi
lenis et puluerizabilis. 3. 5. turbit. zinzibe-
ris ana. 3. ij. nucis muscate. 3. j. auellanarū. 3.
ij. misce. et cum zuccaro. lib. 5. fiat confectio.**

**Hec cōfectio apud nos nō est in vsu. sed virt⁹ agarici
est magnificata apud nostros auctores.**

**Agaricus fm Desue ex medicinis magni iuuamētū:
cui⁹ ort⁹ est sec⁹ arbores magnas quib⁹ iā accidit cor-
rosio et putrefactio. et ei⁹ gñatio est sicut gñatio fungorū:
et ppter id vocat a multis fung⁹ abietis. Gal. in lib. ad
partenianū inquit. agaricus ab arborib⁹ excrefcit. put-
tubera. i. fungus dicitur teratur apud lombardos.**

**Electuariū diacubebe i. c. de idropisi in cu-
ra gñali. R. sanda. oīm. f. albi et ru. et ci. añ. 3.
ij. spo. rasu. ebor. añ. 3. j. et 5. ozimi. f. gariofi**

lati cubebarū añ. 3. 5. vel. 3. iij. si sit caliditas multa: quatuor seminū frigidiorū mūdatorū añ. 3. 4. seminis endiuie portulace. añ. 3. j. li. gni aloes. nucis muscate. ana. 3. 5. zuccari li. j. z. dissoluantur cum decoctione endiuie. vel cū aqua endiuie z vtant mane: z est expertū.

¶ Istud electuariū in papia nō est in vsu: sed in medio lano vtunt ipse: sed nō faciūt ipsum fm. descriptionem Joā anglici. sed illa descriptio qua vtunt reperit apud thesaurū pauperum sicut infra apparebit. tamen inter ipsas est parua differentia.

¶ Cubebe siue cubebe: z nō cubeze: quia cubeze apud Aui est malua vel species eius. Sera. in ca. cubebe ait. ego postq̄ aggregaui Dia. z galenū sup oēm herbā in ueni q̄ galenus nō m. morantū nūrtū agreste. z dia. nō memorant cubebas. z vidi q̄ descriptio dia. super mirtum agreste z descriptio gal. super cubebas idē sunt.

¶ Cubebe Dia. mirta agria z est mirtus siluestris siue mirtus alba: vt dicunt moderni. z fm. Mar. sil. est abion gi. Stephanus vocat ipsum carphon.

¶ Obfectio alia diacubebe fm thesaurū pauperū in. c. de hydropisi de frigida cā. R. sandalozū añ. 3. j. spody rasure eboris añ. 3. j. cubebe. 3. iij. seminū cōiū frigidiorū añ. 3. j. 5. seminis endiuie: z portulace añ. 3. j. zuccari li. j. fiat cū decoctiōe endiuie: z fiat electuariū.

¶ Ista descriptio thesauri est illa qua vtuntur Mediolanenses tamen vt dictum est inter ipsas est parua differentia. Silbertus de anglia in ca. de cura specierū habet vnam aliam descriptionem que valet ad ea ad que dyala ca: sed non est eadem.

¶ Dianasturtiū fm Jo. angli. in ca. de sterilitate. R. 2. solide maioris z minoris añ. / 2. j. coralli albi z rubei sandalozū alborū z rub. añ. 3. j. rosaz. 3. iij. spody gariofilozū margaritarū integrarū añ. 3. j. charabe. 3. ij. seminis nasturtij agrestis. 3. 5. radicū sanguinarie pī pinelle: paritarie añ. 3. j. zuccari alexandri li. ij. fiat electuariū: qz tñ illud foret magnus de cōsolida ponaf. 3. 5. z de alijs pportionaliter diminuat: ita qz ad. 3. j. pulueris ponatur lib. vna zuccari vel mellis: et voco illud dianasturtium quod valet in omni fluxu sanguinis menstruorum z emorroidarum z vctris: z est mibiyalde speciale.

¶ Istud antidotū apud nos nō est in vsu fm aut cōpositorem valet mirabiliter in illa materia.

¶ Nasturtiū aut herba essetia nota maxime domestica. Hic Jo. angli seu cōpositor: hz nasturtiū agreste: qz nasturtiū domesticū nō est: imo hz quosdā est nasturtiū aquaticū: qz alio noie senation vocat. z hoc apud multos est certū. vide aut de eo apud Mar. sil. in. c. de cardamo. 1. nasturtio vsuali qui sic ait.

¶ Cardamus agrestis que multi senation vel crissum vocat: vel nasturtiū aquaticū zc. Hoc apud Aui. in. ij. cañ. vocatur pupilla oculi. z apud Dia. eius semen vocatur lepidū z herba apud eundē senation: etiā apud Sera. scitaragi: z apud arabes dicit scescebiā. z ab aliq̄bus dicit scabzā: de q̄ nōq̄ inveni vllū habere certitudinē qd sit scescebiā: quidā credūt sed nō recte qz esset esula qz nō est qz Aui. in. iij. cañ. in. c. de medicinis cordialibus. hz in quodā antidoto scescebiā: z semē eius ergo esula ibi nō cōuenit idē in. iij. cañ. in. fen. ij. in. c. de cura.

ethice scescebiā laudat z fm quosdā medicorū est gratum siluestre qz nō credo: nec gentilis super illū passum cognouit certitudinē. Scias qz in hoc sunt diuerse opinionones. sed hic si deus voluerit declarabo de ipso opinionem doctorū multorū. Et primo dico qz postq̄ ego vidi in practica dñi Mesue in. c. doctora mane z melan colice sanguine in quodā antidoto qz incipit. filius zacharie. modus cōfectiōis cōferētis melancholie zc. z ibi habet ad literā. scescebiā est ozimi maioris. Ozimū autem maius apud Serapionē vocat ozimū carmenū: z ab Aui. in. scdo canonis vocat ohalmarā. vt apud Mar. sil. est senatio. z q̄ mihi nō credit videat Mesue in. c. allegato ait. qz scescebiā ē ozimū maius: z ozimū maius apud Ser. est ozimū carmenū: z apud Mar. sil. est senation siue nasturtium aquaticū: sic lege illud capit. de ozimo carmeno apud Sera. zc. ohalmarā apud Ser. zc. de ohalmarā apud Aui. cū. c. de hotochalehai apud Matth. silua. z videbis quod idem sunt.

¶ Notandū est qz hec herba plura noia hz. nā senatio est lepidū scitaragi. indū hibeditos: agricaudamum agreste capsia scripta cū. c. nasturtiū aquaticū ozimum maius ozimum carmenū pupilla oculi. scescebiā eius radix medetur doloribus dentium. Etiam de ipso dictū fuit in electuario qz dicitur leificans almanforis zc. et hoc apud me fuit secretum.

¶ Sanguinaria aut apud moder. est bursa pastoris q̄ mirabiliter valet contra fluxum sanguinis. verū est qz inuenitur alia sanguinaria que vocat corrigiola: seu virga pastoris: sed hic Jo. angli. per sanguinariā intelligit burfam pastoris: z qz sit verū vide apud eundē in lib. j. in. ca. de accidentibus febriū qui sic ait. modo de empiricis videamus. vade ad locū ubi creuit sanguinaria. i. bursa pastoris: z genibus flexis dicas ter pater noster z aue maria: z istum veticulū. Te quesumus dñe famulis tuis subueni quos precioso sanguine redemisti. z sic dicendo collige vnā herbā vel duas. Sed si multas colligas oportet orationes iterare. z tunc suspende herbā circa collū patientis a quo fuit sanguis vel circa membrū a quo fuit: z ibi dimitte: z stringet certissime: si vis ne homines cognoscant herbā tuā frica eā inter manus tuas: z post suspēde eā in aliquo panno. vel in sudone vel in aliquo tali. Item scico. dicit bursa pastoris id est sanguinaria vel capsella aut scendi vulua: sine dubio est consonū qz bursa pastoris sit capsella: qz eius semen fert in capsellis: z propter id apud lombardos dicit herba gugarolla ipsa em in vis ac cūtatibus inuenitur: z comeditur cum est recens: sicut alia olera.

¶ De quatuor generibus cōfectiōis fm. petrū de tulinana super nono almanforis.

¶ Obfectio diarob cū reubarbaro in tractatu. ij. in ca. fina. de solutinis. R. turbith. albi gummosi canosi. 3. j. ziberis. ij. 5. reubarbari. ij. j. spice. 3. 5. cinamo. gariofil. añ. 3. ij. galāge pipis lō. macis añ. 3. j. diagredij. 3. ij. 5. zuccari albi. 3. xvj. cum vino citoniorum fiat cōfectio: dosis. añ. 3. ij. ad. vj.

¶ Hec cōfectio diarob cū reubarbaro est in vsu: z fit alī quando cū reubarbaro. aliq̄sdo sine tamen cum reubarbaro est nobilior. de hac reperunt varie descriptiones ego meo tpe vidi fieri diarob cū reubar. i. cōfectionē delectabilem fm Bartho. monta. quam ipse cōfectionem diaturbich. cum reubarbaro. de quo infra.

¶ Cōfectio diarob. cum turbith ibidez. R. turbith albi gummosi z canulosi. 3. j. zinzi. 3. 5. cinamomi gario. ana. 3. ij. galange pipeoris lōgi macis. ana. 3. j. diagredij. 3. ij. zuccari lib. j. fiat cōfectio cum vino citoniorum z aqua communi dosis vt precedens.

¶ Ego vidi multosque aliquos non facientes differentiā inter diarob cum turbitib: et inter diarob cum reubarbaro: sed errant: nam aliud est diarob cum turbitib: aliud est diarob cum reubarbaro.

¶ Hec confectio solutiva: reperitur etiam apud Jo. cōcorregiū in ca. de paralesi et iectigatione. tamen differt notabiliter ab ista. sed vna descriptio que inuenitur apud Leonardum de preda palea in ca. de cura scrophularū est hūc similis.

Confectio diarob. cum agarico ibidē. ℞. agari ci. ʒ. j. salis gēme. ʒ. iiij. spice nardi. ʒ. iiij. cinamomi: gariofi. macis galāge añ. ʒ. ij. diagredij. ʒ. iiij. polipodij. ʒ. j. ʒ. succa. albi. li. j. ʒ. cum vino citoniorū et aqua cōfi fiat cōfectio dosis vt precedentis.

¶ Hec cōfectio nō est in vsu. Leonar. de preda palea in ca. de cura scrophularū habet etiā hāc descriptionē Jo. cōcorregiū in ca. de paralesi et iectigatione habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem.

Confectio diarob cum sene in ca. de paralesi tremore et tortura et spasmo de repletioe. ℞. sene mūde. ʒ. j. cinamomi: gariofi. macis. masti cis añ. ʒ. ʒ. diagredij. ʒ. ʒ. cum succaro fiat cōfectio cum vino granatorū. dosis eius ab. ʒ. ʒ. ad. ʒ. vj.

¶ Hec confectio non est in vsu.

¶ Sene vero qd de arabia deserit magis laudat qd illud de mecha. Miro: qd Rui. in. h. ca. vbi de simplicib: tractat qd de sene nō fecerit capitulū. cum ipse in multis locis eo vtatur. Mesue laudat foliculos sene: et dicit quod est melior pars ipsius plante.

¶ De confectione ac electuariis: super anti dotarium Bartho. monts.

Confectio de fistis. ℞. fisti corū mūdatorū et tritorū. ʒ. iiij. zuc. albi. li. j. incorporent simul in mortario cum aq̄ rosata quātū sufficit et coquantur sup ignē et fiat cōfectio cum spēs triasandalorū aliqui: et aliqui cum cinamomo ponēdo de qlibet istorū. ʒ. ʒ. p̄ tota ista recepta. Pōt etiā fieri solutiva vt scis. vs. f. in cōfortādo epar frigidū qn̄ fit cum cinamomo: et epar calidū: qn̄ fit cum spēsbus triasandalorū: et ipsius opilationes semper aperit.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu: sed credo qd in partibus venetiarum vtantur illo.

¶ Fistici s̄m dia. sunt pista chie que in siria nascuntur similia strobilibus. i. pincis. Rasis aut in li. a foismou: in ca. de fructibus ait. et comedere cinamomum cum oleo alfoforat: illud remouet. alfoforat. id est fisticus est arbor ciproso similis.

¶ Pistachie s̄m dico. sunt fructus qui veniūt de damasco qui satis sunt noti. Plinius pista chia colde vsua et effectus habent quos pinc. i. nuclei preterea ad serpētū ictus siue edantur siue bibantur.

¶ Triasandali dicunt a tribus generib: sandalorum que ibi intrā. descriptio ipsorum est posita supra: et est ex auctoritate Nicolai florentini.

Confectio diamusci matricalis. ℞. spēs diamusci dulcis. ʒ. j. diambre. ʒ. iiij. li. que anis seminis fraxini rasure eboris nepite añ. ʒ.

ʒ. succari albi. ʒ. v. fiat cōfectio solida cum aqua matricarie in rotulis.

¶ Hec cōfectio diamusci matricalis apud nos nō est in vsu. illa vero descriptio quam nos vtimur est vini Mesue qui docet sa cere diamusci dulce et amarū: sicut ostēdit fuit: spēs vero diamusci dulce que ibi ingreditur sunt spēs diamusci Mesue et similiter species diambre.

¶ Matricaria est herba dicta. neuida. siue gararia: et scdm macrum est calamentum.

¶ Matricaria est apud Rui. in. h. ca. vocata vehuen. et est spēs arthemise: et est illa q̄a lobardis crispula vocatur: sapientes dixerunt qd ista descriptio diamusci dicit matricaria ppter aquā matricarie que ingreditur. Bartholomaeus inquit: quod predicta cōfectio debet fieri in rotulis sicut sunt manus christi.

Confectio p vermibus cōis aplozū. ℞. seīs alexandrini. ʒ. iiij. cornu ceruivsi: corticū granatorū añ. ʒ. j. diptami: garioflorū reubarbari añ. ʒ. ʒ. cētonici. ʒ. j. cinamomi. ʒ. iiij. croci ʒ. ʒ. succari libram. j. ʒ. fiat cōfectio solida cum aqua absinthij vel graminis.

¶ Hec cōfectio apud nos nō est in vsu: sed valet mirabiliter p vermibus. simplicia que sunt declarada declarabo. ipse Bartholomaeus habet vnaq̄ alia descriptionē sed ista est nobilior illa.

¶ Alexandrū apud modernos est semen macedonicū: et nō est semen sanctū vt quidā dicūt: qd in ista cōfectione possumus videre: quia hic Bartholomaeus ambo in ista cōfectione ponit.

¶ Centonicū siue sandonicū idē est: et est spēs absinthij. sicut p̄ apud Sera. in ca. de absinthio. preterea ipse Serapi. in ca. de seedaha inquit secha. i. sandonicū vt in ca. de absinthio. et dicit: ex auctoritate Dias. sandonicū est plāta et est absinthij mirtinū et sic mea opinio est quod secha siue sandonicū sit absinthij martinū qd alto nomine herba marinis appellatur et sic reperit apud Mich. sauona. in ca. de vermibus q̄ inquit. Quidā dant semen sanctū siue semencinā qd idē est Jo. Matthe. grad. in ca. de vermibus qui in ventre nascuntur dicit seminis sancte vel herbe ianume vel soch qd idē est sed vult dicere secha. Infra h̄z quoddā emplastrū: et dicit semis alexandrini qd cōter appellant herbā ianuinā: sed falsum est. nā semen alexandrinū nō est herba ianuinā. p hoc vide qd in ista cōfectione ingrediunt semen alexandrinū. i. macedonicū. et centonicū. i. semen sanctū. qd nō fit in his que idē sunt: tu vero vide qd semen sanctū est verū sandonicum siue secha siue semencina siue grancela et hec est approbata qd mirabiliter vs ad interficiēdū vermes deferretur de ianus ad nos.

Confectio diaturbit cum reubarbaro. ℞. sandalorū alborū et rubeorū: violarū ʒinzi. añ. ʒ. j. anisi cinamomi croci mastis ana. ʒ. ʒ. turbitib. hermodactilorū añ. ʒ. j. reubarbari electi. ʒ. x. diagredij. ʒ. iiij. zuc. albi. li. j. fiat cōfect. solida.

¶ Hec est cōfectio diaturbit cum reubarbaro: et sunt ex hoibus qui vocāt ipsam diarob cum reubarbaro: alii cōfectionē delectabilem vt dicitur est supra. et sunt ex hoibus qui faciūt ipsaz cum reubarbaro: et q̄siq̄ sine reubarbaro scdm diuersitates descriptionum que recipiuntur.

Electuariū de onis. ℞. albuminis ouorum lib. ij. mellis cocti dispumati li. j. misceatur simul et diu agitent cum spatula agitādo vsq̄ inspissent. deinde addant he spēs. ℞. zedoarie. ʒ. ʒ. cinamomi gariofi. spice liqritie. ʒinzi. pipereis galange. rosarū sandalorū rube.

De electuarijs

beorū añ. 3. j. misce et fiat electuarium. **¶** Stud
electuarium non est in vsu apud nos.

¶ Qua fm Auc. meliora sunt oua gallinarū recētia. et
melior qd est in eis est vitellus: et melior eorū artificium est vt
nō cū alio cōgelent: post aut oua gallinarum sunt oua
amū q̄ curru ei⁹ peccāt sicut antedārā. et adōrā. et alcu-
bugi. i. perdicū: et attenuat. oua hō anatis et similia sunt
maū humona. Sera. dicit ex auroitate Sale. illa q̄ cli-
gim⁹ sunt oua gallinarū. nō ergo opz q̄ narrem⁹ natu-
rā aliorū fiat cōfectio solida: cū aq̄ motricarie in rotula
ouorū. q̄ natura eorū est eadē natura istorū et. Rasio
aut in tertio almanfous in. c. de aīo ouis ait. oua plus
oibus conuenientia galline sunt et perdicis et.

¶ Electuariū de lepore combusto. **¶** Lapidis
iudaici et spongie añ. 3. j. pulueris leporis cō-
busti fm artē. 3. ij. spērū electuarij hitōtripō
descripti de Nico. 3. ij. zuc. sed decoctionis.
3. ii. cum aqua saxifragie fiat cōfectio in ro-
tulis. i. in forma man⁹ xpi. **¶** Stud electuarium
non est in vsu.

¶ De lepore Auc. in. ij. cañ. duo capitula sa cit vñ de le-
pore siluestri. aliud de lepore marino: quē qdā enī imāt
ēē cuniculū quē dixit Auc. esse aīal ostracū iurōsum. de
clinās ad rubedine aliquātulū inter ptes cur⁹ sunt que
dā silia folijs alufne. i. herbe schali. illū vero quē hīc in-
telligim⁹ est ille qui oibus. est notus. de modo cōburendi
vide supra in electuario de cineribus.

¶ Hitōtripon. i. cōterēs et frāgēs lapidē interpretat: de-
scriptio ipsius posita fuit supra ex intentione Nico.

¶ Electuariū de sebestē. **¶** Sebestē recētis. 3.
v. infundant in li. j. aq̄ violarū. et bulliat de in
de coles. et predicte colature addat aq̄ yris. i.
treos et āgurie añ. 3. vj. tamaridozū primo et
siccorū et uforū. añ. ij. v. violarū. seminū cōiū
frigidorū añ. 3. ij. succi mercurialis. 3. ii. co-
quant simul vsq̄ ad cōsumptionē medieta-
tis: et fortiter exprimant et colent. et colature
addatur penidiorum. 3. viij. diaprunis non
soluti lib. j. et. 3. pul. diagredij. 3. iij. misce et
fiat electua.

¶ Stud electuariū apud nos nō est in vsu sed in medio
lano vtunt ipso. Scias q̄ ego vidi pdictū electuarium
scripū: sed nō apud auctore autēticū. et ibi ingredit q̄-
dā herba q̄ notatur chachyle. quā Bartho. in sua descri-
ptiōe nō h3: tñ si esset aliq̄s q̄ vellet eā ponere declarabo
qd sit. chachyle est qdā herba q̄ reperit in p̄tib⁹ romē in
loco q̄ b̄t conerū: folia h3 silia vmblico veneris: et hec a
modernis soldanella vocat. et est alia species achachyle
habens folia silia vermiculari: et nascitur in straquili-
nho locis: ista vero non est ita nota vt altera.

¶ Sebestē. i. in amilla canis. Sera. c. de sebesten narrat
arborē ipso: et de fructu ipsius dices q̄ mochatica est
rech in arabia. et est arbutū altū sup terrā habes corti-
cē cur⁹ color vergit ad albedinē: et fruct⁹ ipsius est sicut
granū oliue. issefrer⁹ colligitur et exsiccat donec corru-
getur et est illud quo vtuntur in medicina.

¶ Aqua violarū intelligitur est. illa que fit ex floribus
violarum per sublimationem in alembico.

¶ Anguria est melon magnus viridis qui apud Auc.
in. ij. cañ. vocat baroga. in tpe antiquo in p̄tib⁹ nostris
nō reperiebantur sed hōdie deserunt ex venetia.

¶ Mercurialis est herba satia nota. hec apud Dia. vo-
cat linozeta. galenus etiā in septimo simplicis dicit li-
nosostia. i. mercurialis. plu. linozeta siue paternio. a
mercurio inuentus est: ideo apud grecos crimpozona

dicitur. nā multi ex nostris vocant mercurialem.

¶ Diaprunis vel Diamafcon a prunis damascenis
descriptio ipsius est posita super⁹ auroitate Nico. et
ibi videbis q̄ fit sine diagredio et cum diagre. illud vero
quod fit sine diagredio appellatur nō solutium. qñ fit
cum diagredio appellatur solutium.

¶ Electuariū de polipodio ad melacoliā. **¶**
anū liqritie. dauci seīs lenistici. ameos floz
eupatorij añ. 3. j. 5. aco. i. sinziberis. cinamo-
mi. croci añ. 3. ij. semis aneti. petroselli. apij.
añ. 3. j. hermodact. 3. j. 5. turbitib. 3. vj. diagre-
dij. 3. iij. polipodij q̄rcini. 3. ix. tbini epithi-
mi añ. 3. v. lapidis lazuli. bematiz p̄patorū
añ. 3. vj. penidior. 3. iij. zuc. li. iij. coquant zuc-
carū et penidij cū aq̄ sublimatiōis ireos vsq̄
ad decoctionē zucari et fiat cōfectio solida:
poteris et facere i forma ligda ad modū ele-
ctuarij: deide zucaro liqfacto addatur pul-
ueres. **¶** Stud electuariū non est in vsu.

¶ Polipodiū aut dicitur est a similitudine flagellorū po-
lipi piscis in emnētis q̄ sunt in ipis flagellis seu ped-
bus: sed pedes dicit p̄nt. nā radiceb⁹ polipodij sunt filie
emnētis. vñ polipodiū quasi polips. Dia. dicit q̄ poli-
podij nascit in parietib⁹ humectis et in riptis et circa ra-
dices arborū vetustarum et in quercibus: et propter id
dicitur polipodium quercinum hoc quidam herbarici
liquiritiam siluestrem vocant.

¶ Hematres. Lapis qui dicitur ematico: siue sangui-
naris hoc lapide pictores vtuntur.

¶ De confectionibus ac electuarijs secundum
Nicolaum florentinum.

¶ Confectio diacartami in sermo-
ne scōdo in ca. de cura emitricei
vsq̄ i euacuatiōe cholere et fleg-
matis. **¶** Spērū diadragati fri-
gidi. 3. j. carniū citoni. 3. ij. 3. i.
albi. 3. j. medul. cartami. 3. 5. turbitib electi. 3.
ij. diagredij. 3. v. māna granate: mellis rosati
ad solē purificati añ. 3. iij. zuc. albi. 3. xv. fiat
cōfectio in bolis quoz vsq̄ vsq̄ sit. 3. iij.

¶ Hec confectio apud nos non est in vsu. p̄c. argillata
in capitu. de podagra siue gutta habet vnam aliam de-
scriptionem que eadem est. lumen male lucens de car-
bens hanc confectionem dicit eam esse magistralē cū
non sit: vt eius descriptionem sibi vendicaret: et quidem
indigne.

¶ Cartamus est crocus hottulanus: cuius flos tingit
sericum: eius semen inter laxatua ponitur hoc gmcus
vocat grecis. Dia. vero anticum. Auc. in quinto col.
dicit elezatis alcartamum. id est semen papaga. ego cre-
do quod vult diceret quia illud animal quod vocatur
papaga comedit ipsum libenter. Desue de ipso loquitur
dicens. melius est illud quod est album et planum
et grossum et plenum cuius medulla est vinctuosa pin-
guis et.

¶ Electuariū sublime cōseruās sanitatē ocu-
lorū: et fortis spiritū visibilē i claritate sua
in lib. ij. in. c. de custodia sanitatis oculorū:
et de inuatiōibus et nocentibus oculis. **¶** herbe
adhib. 3. ii. seminis feniculi. 3. 5. macis cube-
be. cinamomi piperis longi. garosiflorum

añ. 3. j. pistent & cribellenf: & accipe mellis vs
spu. lib. j. succi feniculi cocti et dispuma. 3. j.
succu celidontie sistr cocti. 3. 5. coquant succi cū
melle: quousq; mel habeat spissitudinē & cō
ficiant cū eo spēs & reseruet in vase vitreato.

¶ Istud electuarium nō est in vsu: sed ꝑ ꝑico. ipsum lau
dar mirabiliter.

¶ Herba adhil fm ꝑico. in lib. & capi. predictis est her
ba de qua quidā dicunt q; est herba quā comedūt a qui
le & cōfricant oculos suos: & dicit q; est eufragia. postea
iterū ait. verū alij dicunt q; est quedā species herbe al
lic: cuius folia quādo rumpūt in loco rupture faciūt
sila quāsi ad modum bombacis. & est amari saporis ab
Auzicē. vocata bombacū. a quibusdā cassilago. a qui
busdam dicitur herba verula: & postea dicit verula est
anus &c. neq; per id ꝑico. cognouit quid esset herba ad
hil. ipse dicit q; ab Auzicē. vocata est bombacū: de quo
nō reperit vllum fecisse capitulū in. ii. canos. vbi de sim
plicibus tractat. & dicit q; a quibusdā cassilago dicit qd
non credo: quia cassilago est usquam sedisit quomo
docūq; prima expositio est melior. hoc qd herba adhil
est. eufragia. quia in hoc multū valet. ꝑieterea Matth.
sila. in ca. de eufragia inquit sic. eufragia latine arabi
ce herba adhil. ꝑescucin ca. de egritudinibus oculorū
laudat ipsam. sed cōtradicit Jo. cōcorregus in ca. de ves
bilitate visus qui inquit herba adhil. i. nux muscata. s; y
fm aliquos eufragia quod nō creditur. sed mea opinio
est quod adhil sit eufragia.

¶ Celidonia fm ꝑico. ideo dicitur vel qd aduētū hi
rundinū videt erumpere: vel q; pullis hirudinū si ocu
li auferantur matres eorū illis ex hac herba mederi di
cuntur. liber qui dicitur bulcassin in tractatu secūdo in
cap. de modo colligendi lac celidontie: & extra hēdi suc
cum eius inq;: principū ortus celidontie est qd hirundi
nes incipiunt apparere: & qd delinūt apparere desecat
et non apparet. & ꝑpter hoc appellatur herba hiru
dinum &c.

Diabutirū expertū li. iij. in. c. de tussi. R.
mellis dispu. & butiri añ. iij. cimini anis añ.
3. 5. liquoritie. 3. j. cōfice in forma loch.

¶ Istud electuarium nō est in vsu. & sicut reperit apd Ovi
basium in cap. de tussi. est ex autoritate ipsius.

¶ De butiro Auzicē. in secundo cano. duo cap. facit vñ
de butiro simpliciter aliud de butiro nō recet. Sera. de
butiro lacte & cafo in vno capitulo loquit: & sic inquit
libē. i. lac. lubon. i. cafo. 3. ebd. i. butirū: serum. i. mante
gā. Papias dicit butirum pinguedo que ex lacte colli
gitur. est tamen pinguis & solidius oleum ex butiro fit.

**Diapigamū in li. v. in. c. de inflatiōe & tēsi
ne stomachi. R.** nitri pipe. cimini ifusi ace
to & postea torefacti añ. 3. iij. fo. ruthe sicco
rum ad pōdus oīm. cōfice cū melle & fiat.

¶ Hec cōfectio apud nos est multum in vsu: sed nō sub
hoc nomine diapigamū. imo sub nomine diaspoliticū:
qd idem est. ꝑ ꝑico. in eodem libro inquit diapiga
mum idest electuarium de ruta postea in cap. de debili
tate digestiois ponit electuarium de ruthe quod ideo
est cū diapigamū. & sic dicit qd electuarium de ruthe se
cundum ꝑico. diapigamū & diaspoliticū idem sunt
de quo infra in diaspoliticū. Dias. in capi. de ruthe po
nit descriptionem diapigamū que eadem est. Macer in
cap. de ruthe describit diapigamū in versiculo inci
piēdo. Ex hac antidotum non paucis vñle causis con
ficiatur media dicit diapigamū illud. ꝑigamū in gre
ca nostra quia ruthe vocatur. Illius antidoti cōfectio
talīs habetur. Pondere iunge pari nitrum piper atq; et
minum. De tribus his tantum: de ruthe ponito. quan
tum. Sed prius ex acri vino macerare cimum conue
nū: ferro plus affari calefacto. omnia deind qm mul be

ne trita ex melle ligabis &c.

¶ Nitri. i. affronitū in ista cōfectiōe laudat: sal nitras
qua vtunt hōbardarū q; est fortius quā sal panis.

**Electuarium de ficibus i eodē lib. in. c. de cu
ra colice ex fece & est vtile senibus. R.** croci
hortēsis. zinziberis albi mūdi añ. 3. ij. teran
tur & cribellenf. ficū albarū pinguiū nūero
xxx. terant in vno mortario ligneo in modū
qd nō appareāt gr. & nō pūt teri bñ ferueāt
modicū & ponat cū eis de banrab. i. affroni
tro & fece argētī añ. 3. 5. & pistent oia simul et
incorporent cū melle dispu. in quo misceat
de aqua in qua decoete fuerint & fiat.

¶ Istud electuarium nō est in vsu: sed fm intencionem
ꝑico. est vtile senibus.

¶ Crocus hortēsis est crocus africanus siue hortu
lanus cuius semen gincus seu carramus dicitur.

¶ Ficus idest carica. ꝑico. inquit ficus a fecunditate
vocat. est cū arboris ceteris fecundior: nā teris quaterq;
ꝑ singulos annos generat fructū. atq; altero maturece
te alter oboitit. hinc & carice a copia nominata &c. est
alia sic dicta pharadis siue sic fatua siue sic comorus &
est nomē cōpositū a sic grece & qd est ficus & moro latte
&c. ꝑico. sicophāta. i. comelior: ficū vt apud Terentiū.

¶ Ex argenti fm ꝑico. est scoria argētī. ego puto q; sit
merda senci qd alio nomine litargirum appellatur.

**Electuarium de cicadis in eodē li. i. c. de cura
lapidis. R.** cicadarū abiectis capitib; alio:
& pedibus: granorū solis seminis farifragie
añ. 3. j. piperis galange cinamomi. ana. 3. ij.
ligni aloes. 3. 5. mellis quod sufficit.

¶ Istud electuarium nō est in vsu. ꝑico. in ca. de mis
nutis volatilibus inq;: Cicade ex cuculorū nascunt. spu
to. he i Italia apd reginos multe sunt: nec vsq; alibi. Or
tus medicine aut. cicade sunt vermes ad similitudinē lo
custe: & habitant in locis calidis. quidā vero sapientes
dixerunt qd cicada est animal paruum vergens ad ni
gredinem que in capite ipsius habet duo cornua minua
ta: & in tēpore estatis maioris caliditatis apparet: & vo
lat sup cacumina domorū. vñ allarū rerū: & ibi stat & gar
rit quousq; sol amittat suam caliditatem: & ꝑdictum ani
mal a multis vulgari noie sic est vocatum.

¶ Strana folio. i. miliuz folio siue lithospermon. Sera.
in ca. de milio folio inquit ex autoritate Gal. in transla
tione bararie lisa coo: q; est semē qd assimilaf lapidi: et
est ebul. i. miliū folio: & semen herbe q; dicitur stroncoo: qd si
bibit fragit lapidē & ꝑuocat vñā. S. c. iterū aut ex auto
ritate abē mefua i labalfari: qd a chuch desert ab india
& assimilatur semini lini nisi q; est matuo: miro: tamen
q; Serap. dicit q; milium solis h; semen simile semis
ni lini: & tamen illud quo nos vtimur nō assimilatur se
mini lini. hec herba in nostris hortis nascit & abundat
plurimū: ꝑico. dicit Ser. qd defertur ab india.

**Medicamē de sifileos in lib. vj. i. c. de sterili
tate. R.** sifileos. limature eboris: radicū et
granorū peonie: darisfabā añ. 3. j. 5. cinamo
mi: ciperi. calami aromatici: squinanti: ar
temisie añ. 3. j. nardi. scilicet. spice gartiofolij
masticis olibaniana. 3. 5. aub;e purissime.
3. ij. mellis. q. s.

¶ Istud medicamen de sifileos. id est siteris montani
non est in vsu.

¶ Darisfabā idest cortex radicū huzie siue cortex radi
cū mali granati agrestis apud Diasco. vocatur aspa
e iij

De electuarijs

ium. de quo dictum fuit in electuario de vino.

¶ *Ar. q. c. m. l. i. mater herbarum.*

¶ *Mastic* est gummi lentici vel speciei eius. *Diasco.* in cap. de thure ait. thys lachrymā est arboris que grece libanus dicitur.

Electuariū de iua in lib. viij. in. c. de presertua tione a doloribus iuncturarū. R. iue recens tis subtilissime incise: et cōficiatur cum melle et fiat fm artem.

¶ *Stud* electuariū apud nos est in vsu: ipse est *Nico.* nō ponit dosim iue: sed proportio mellis ad iuam apothecaris est nota.

¶ *Iua* fm *Simonē* ianuen. est iua: vt dicit supra in camepitos: ipse hō in ca. de camepitos ait quasi in sine: vide q. nulla istarū specierū sit illa qua moderni vtunt pro camepitos. Arbitratus fui qd̄ p̄ma istarū sit plāta illa quā iua moderni vocant ppter similitudinē huius descriptionis cū ea: 2. ppter experientia que inuenit in ipsa sciatica qua ipsa laudat. postea hō intellexi quod apud grecos siculos maxime ipsam iua camepitos vocant: 2. sic meo iudicio credo qd̄ vera iua sit camepitos et qui nō credit consideret formā camepitos qd̄ apud *Diascozidē* vocatur camepitis: 2. ponit species tres quarum vna est spansa super terrā. et giberosa habēs folia atq̄o minora. i. tempuiue minori siue vermiculari similia: sed tenera et pinguiora et aspersa et pistilla circa virgas odorē redolentis pini ramulos mittit oblongos et curuos in similitudine acule. i. lactuce alim et frondiculū tenuē: vel semen cū tenui coma flores minores mellinos profert: et semen nigrū odorē pictumū. i. rasine pini: vide ergo illā iuam qua vtimur et aggrega ipsam cū illo ca. de camepitos et videbis qd̄ in odore et in oibus iua est camepithicos et habēt oēs species odorē pini: si nobilior est que magis odorē pini refert. illud vero camepitos quo vtunt moderni nō hz formā camepitos: vt describunt nostri auctores sicut est notū eruditis apothecarijs. *Mefuc* in ca. de egritudinib⁹ laudat ipsam sub nomine *ziziniā* et est iua.

Electuariū de anagalico siluestri in lib. viij. in ca. de cura eminetis vmbilici: et est multū vtile. R. radicū eius bene decoctarū in vino austero: et postea optime cōtritarū: et mellis despu. añ. li. ij. et coquatur in lento igne vsq̄ ad perfectionē: et tunc supponat puluis qui sic fit. sanguinis draconis. 3. 5. masticis: tepi dox lapidis incisor añ. 3. ij. gūmi arabici. 3. ij. lapidis ematitidis. 3. j. macis cipressi. 3. ij. gariohilozuz: macis cinamomi: nucis muscate añ. 3. iiij. piperis: zinziberis croci: añ. 3. j. et bene incorporent: et fiat electuarium.

¶ *Stud* etiam nō est in vsu: sed fm intētionē sic est vtile. ¶ *Anagali* fm *Dia.* sunt due speciei: vna est que in cin thini p̄fert sed apud *Sera.* hz florē celestē: altera est cuius flos dactili colorē habet: sed apud *Sera.* hz florē rubeum et est plantula habens folia subtilia parua: et ramos quadrāgulatos: et ambe habēt semen rotūdum simile femini coriāndri apud nos in pratis a. vsis reperit. Quidā exposuerunt qd̄ esset cicorea. qd̄ nō est. aliū qd̄ sit maiorana. qd̄ nō ē: aliū auricula muris dicitur: qd̄ nō est. *Auicē.* in li. cañ. caplm vnuz facit de auricula muris. aliud de anagalo. in cap. de anagalo inquit est duobus modis. vnus eorū est cuius flos est citrinus et alius cuius flos est celestis: hic tertius *Auicē.* videtur corruptus: dum nō dicit q. prima species anagali habet florem rubeū vt dicit *Serapi.* *Gale.* in sexto simpliciu inquit anagallus id est morisus galline. et dicitur qd̄ vna habet florem celestis coloris: alia rubeū: et sic est fm veri

tatem et est quā nostro idiomate morgeltinam: aut morsum galline vocamus aliquādo ipsam. *Marthe* silua. dicit morisus galline vocatur a quibusdā anagallus q̄ ipsa vocatur: quidam morgeltinam vocant et. *Nicola* dicit electuariū de anagalico siluestri. i. de illo qui florē rubeum gerit et.

Confectio boli armeni in li. iiij. in ca. de presertua tione cantelis: et custodia a venenis et eoz nocumentis in generali. R. boli armeni: terre sigillate añ. 3. j. granoz iuniperi. 3. 5. conficiatur cū melle: dosis est. 3. ij. cum vino.

¶ *Hec* cōfectio apud nos nō est in vsu: bolus armenus est quedam vena terre que reperitur precipue in armenia et eligendū est subrubeū apud *Auicē.* vocatur lutum armenum.

Electuariū de moris fm *Michaelē* fauostionalā in. c. de disinteria intestinali. R. carniū mori immaturi. 3. iiij. zuccari lib. 3. coque cū facilitate: deinde p̄yce stiptica calida aut frigida: vt erigit dispositio: et fiat electuarium quod apud nos in vsu non est.

Confectio chifodea fm *Gale.* in tracta. viij. in meimr in ca. de cura passionū epatis. R. carniū passularū. 3. xxv. croci. 3. j. calami aromatici. 3. ij. bdellij. iudaiici. 3. ij. 5. cinamomi. 3. j. cassie. f. lignee. 3. 5. spice. f. nardi. 3. ij. squinanti. 3. ij. 5. mirre. 3. iiij. et in alio. 3. ij. terebē tine. 3. iiij. limature asphalti. 3. ij. mellis. 3. xvj. vini quod sufficit et.

¶ *Stud* electuariū apud nos est in vsu: sed nō vtimur sub nomine chifodea: imo vtimur sub nomine electuariū de vino. ipse *Gale* describit duas descriptiones: quarum prima est nobilior et dicit qd̄ chifodea nominatur: et est in odore et in gustu silis est vocato ab egyptiis chifi qui primo cōposuerūt hoc et vtūt eo. Idē in partibus nostris facim⁹ et sic post hō ego aggregaui istud electuarium de chifodea apud *Gale* cum vno electuario quod habetur ab *Auicē* in li. quē nos facimus sub nomine electuariū de passulis seu de vino. vidi q̄ idem sunt: et sic vt meli⁹ et apertius rem dignoscas lege illam descriptionem quā superius posui sub nomine electuariū de passulis cū ista: et videbis qd̄ eadē est. *Franciscus* de pedemō. in ca. de debilitate epatis habet eadē. *Michi.* sa u onaro la in. c. de debilitate epatis habet eadē.

¶ *Limatura asphalti* seu asphalti. i. rasure asphaltos. et hec est arbor sicut narrat *Di. iose.* que nascitur in asia: et rhodo: cui⁹ species duplex est. Est enī vna spinosa fructum et in sum grauē habens et depositū cum cortice purpureo vel rubro: et depresso odoris summi et amari altera est alba: lignosa et imbecillis et. quid autem sit here ab oibus ignoratur. fm aliquorū modernorū medicorū opinionem tenetur qd̄ sit asphaltū. i. bitumen iudaicum sed nō recte. nam si *Gale.* habet asphalti fuit errore scriptoris: qd̄ debet dicere limatura asphalti. et est quedā arbor q̄ apud *Sera.* et *Aui.* vocatur *darisahan*: et sic est fm veritate. nam ibidē *Aui.* loco ei⁹ hz *darisahan*. qd̄ idem est. *Michael* sa uona. loco asphalti hz radicē spine. inde et *ibf* ait: loco eius potest poni *xilocaracta*. vt vult *Simon* ianuen. xerū *Auicē* loco eius ponit fructus aliambu: id est *xilocaracta*. et hoc aduenit qd̄ ipse ignorauit quid esset. verū loco ei⁹ *xilocaracta* potest poni: nisi idē non est sed *Sera.* vere agnouit ipm dicens qd̄ est arbor granati siluestris: et sic est fm veritate. nam si legis capitulum de asphaltos apud *Diasco.* cum. c. de arborē granati siluestris: seu *darisahan* videbis qd̄ idem est. *Pictetes* *Joan* nes *Arulanus* in capitu. de debilitate epatis inquit:

darisfahā. i. arbor granati siluestris. fm vero moderno: rā sniam granati siluestris duo sunt spēs quarū vñū est darisfahā: seu arbor dicta amberberis: cuius fructus dicitur abel: et de hoc a multis licitū efficit. vnde Rasis in sinomimis suis dicit licitū loch. de aq̄ in qua cortices berberis coquunt: et sic approbatū fuit q̄ arbor berberis in debilitate epatis: ac in fluxu epatico multū valet. Aliud est silo caracta siue siliqua: siue charubie q̄ sunt idē: et sic a modernis vñū p̄ alio ponit: s̄ debet ponere corticē buzie. i. corticē radice mali granati. seu berberis. et est arbor dicta apud herbatos crispinus: hęc duo apud sapientes sunt ex secretis alio: rum.

¶ Vinū fatio notū est. Serap. de ipso loquit̄ in ca. de vitē et ei⁹ spēsbus: et que ex eis sunt. Jsidus. ait vñū dictū est eo q̄ eius potus venas sanguine cito repleat: hoc alij q̄ nos curio soluat licum appellant. alij lincum a ienēdo veteres vñū venensū vocabāt. sed postq̄ inuentū est vitus letiferi succi hoc vñū vocatū est illud venensū. vnde Hierony. in lib. quem de virginitate. cōseruāda scripsit adolecentulas dicit ita vñū bibere debere fugere vt venensūne pro etatis calore seruanti bibant et percant. In de est q̄ apud veteres romanos femine non vtebant vñū: nisi facroz cā certis dieb⁹: hodie vero inueniunt homines multi: qui si nō biberēt vñū deficerent dno. Joā. angli. in cap. de passionibus stomachi recitat hos versus. Dat vñū purū tria nobis cōmoda p̄mū. Cōfortat stomachū: crebrū: cor dat tibi letū. Uires multiplicat: et viscera plena relaxat. Efficit audacē: sudoresq̄ prouocat aptat. Ingeniū tali lusus cōgaudet amico. Sit mētura comca ne violetur opus. Nam sine mētura deperit omne quod est.

¶ Dicitur aut electuarium de vino eo qd̄ ingreditur et de coqui cū magna diligentia.

Confectio diaspoliticā fm eundē in tractatu quarto de regimine sanitatis. R. cimini piperis longi foliorū rutbe nitri añ. 3. ij. teratur grosso modo: et cum melle bene dispartato quantum sufficiat fiat confectio.

¶ Hęc confectio est in vsu. ipse vero Sal. in sc̄to de regimine sanitatis ipsam describit et solet cōfici dupliciter. Quidam em̄ cōponūt ipsam ex 3. iij. rute viridis: et alio equali pondere. s̄ fm modernos ex oib⁹ cōponentibus sumit equale pond⁹: et conficitur: et sunt ex hominibus qui vocant istā p̄fectionē siue istud antidotū electuarium de ruta. verū ipse Sal. in ca. de medicinis senonio in suis experimētis h̄ electuarium de ruta: qd̄ idem nō est forsā illo tpe nō erat idē: s̄ apud multos modernos idē sunt: nā Petrus argillata in cap. de duritie splenis indr. p̄fectio diarutha et ibi habet eius descriptionē sicut habet hic Gale. in fine eius descriptionis dicit et Sal. appellat hoc diaspoliticum. Nicolaus florentinus in li. v. in cap. de inflatione et tentione stomachi ait: diaspoliticū. i. electuarium de cimini. nā apud medicos vocat̄ hoc electuarium de cimini cum spēsbus grossis. Aui. in. v. ca. h̄3 diaciminū Gale. qd̄ idē est. Dia. in. c. de ruta h̄3 idem Macer in eodē ca. habet idem sub nomine diaspigami. vnde p̄ hoc possumus dicere diaspoliticū cōfectio de diarutha: diaspigamon et electuarium cū speciebus grossis esse idē vide supra in diaspigamon.

¶ Cimini. i. cimini vsuale. hic Gale. non dicit si cimini debet poni infusum in aceto: et torrefactū aut nō: vtrūq̄ nostri doctores magis laudant ipsum debere poni infusum in aceto et torrefactum: quam non infusum. nam Petrus argillata. Nicola. Diascori. Macer. et Auicē. habent omnes cimini infusum. et idem volunt facere hodierni. et modus est q̄ accipiat cimini: et mādetur a sordibus eius: et superponatur acetum quātūtatū sufficiens et ibi dimittatur per diem et noctem: deinde extra hatur et desiccatur: et eius torrefactio est q̄ ponatur super patellam terream latam: et calciat ipsa sine cimini: deinde auferatur ab igne et statim cito superponatur cimini et ipsum misceatur et voluatur semper cum aliquo: et hoc fiat diuvel ter: quousq̄ eius torrefactio sit

completa: et vtere vbi oportet. idem potest fieri de alijs feminibus. Species piperis note sunt. ac eorum nomina et greca: et latina. per piper vero absolute piper nigrum intelligimus: aut quia nobilius: aut q̄ fortius est alijs: aliquando tamē fm diuersas intēiones in aliquibus electuarijs ac cōfectionibus magis cōuenit piper album aut lōgum q̄ nigrū sicut in cōfectione p̄xime descripta in qua licet aliqui dicant debere poni nigrum plurimū: tamen ac fere oēs laudant apponendum esse piper longum ob aliquibus vero magis laudatur piper album.

¶ Ruta est herba satis nota. Dias. autem laudat illam que nascitur circa cūcumeres. Aui. vero laudat illam que nascitur circa arbores ficus. hic Sal. nō dicit si ruta debeat esse sicca: aut viridis verū moderni doctores laudāt mediū inter viriditatem et siccitatem. Dias. in eodē antidoto dicit rute viridis. Petr⁹ argillata dicit et vult q̄ ruta non sit sicca nec viridis: et sic debent facere apothecarij.

¶ Nitru. i. affronitrum. Aui. loco eius habet baurach. i. sal rubrum. idem inquit baurach est fortius sale et est de gñe virtutis eius idem in cap. de nitro ait nitrum est baurach armenuz in loco eius sunt et hominibus qui ponūt sal panis: et sunt ex hoibus. qui ponunt sal nitru quo vtuntur bombardarij et hoc est fortioris virtutis in hac materia.

Diacapparis fm Dilibertū de anglia in. c. de vitis splenis. R. capparis. 3. iij. squille. i. cepe muris asari: centauree piretri: piperis scilicet nigri: thimi: apij seminis git agrimonie radice añ. 3. j. mellis quod. s.

¶ Istud electuarium nō est in vsu apud nos capparis seu kapparis cum k. est planta vel frutex spinosa spāsa super terram spinis vncis plena sicut rubus folia similia citonio fructum similem oliue qui si aperiat̄ emittit florem album. si vero ceciderit de plāta sua apparet lōgus vt balanus: et tūc si aperiat̄ inueniuntur in eo grana minuta. et hoc in alexādrā maior reperitur. et in magna copia. Habbas in sc̄to practice ca. de radicibus vocat ipsum dubugi.

¶ Sit. i. semē nigelle nigre que vocat̄ melachio de qua supra dictum fuit.

Diacerasos ibidē. R. succi cerasorū li. iij. mellis lib. ij. diagredij. 3. xxvij. cinamomi mastice añ. 3. j. cōficiant sic. succus cū melle lento igne ad spissitudinē decoquantur et in eo pulueres terēdos temperabis cum. 3. ij. manne et teiunet vsq̄ ad sero.

¶ Diacerasos autem dicitur a succo cerasorum que recipit plusq̄ de alijs rebus cerasa fm Serap. sunt grana parua similia pinis. et sunt in oriente et est granum regum. et est illud quod apud nos intelligendum est iuxta auctoritatem Serapi. granum regum duo significare etenim fm ipsum significare videtur cerasa secundum vero illustres medicorū sicut Auicē. in li. viij. ca. de mehembethene. et Mesue capitu. de albemefuch. est cherua siue cataputia maior. Jsidorus in cap. de prophis nominibus arborum inquit. cerasus a ceraso vide ponti vocata. nam lucullus cum cerasum ciuitatem pōti delester: hoc genus pomi inde adiuuenit et a ciuitate cerasus appellauit arbor: eni cerasus pomū cerasus dicitur.

Diadragātū calidū fm eundē in ca. de strictura toracis. i. pectoris. R. dragaganti triduo in aqua infusi temperati. 3. ij. et isopi. 3. j. et 3. ij. cinamomi. 3. j. zinziberts. 3. ij. liquoritie et succi eius añ. 3. j. et gra. xv. confice cum calamento dragaganto cum sufficienti melle

le et lecto igne ad spissitudinē decoquas post ab igne deposito: 7 pulvere specierū adde et vsū reserua da in modum castanee.

¶ *Diadragantū* aut dicitur a dragante quod recipit. et sic caldum ad differentia alterius descriptionis que dicitur diadragantū frigidū que superius posita fuit: et dixerūt qdā q ambe descriptiōes sunt de mēte pīco. pnt ē esse abe de mēte Silī. nā Silī. in ea. allega. ambas descriptiōes composuit: ille vero que voco lumē male lucēs ambas posuit descriptiōes de mēte vt asserit pīcolaus et tamē ambe a vera descriptiōe declināt nec sū eius descriptiōes debent constri in dicte cōfectiōes.

Diapente sū eūdem in ca. de causis tussis. R. rozaris optime: mirre dragaganti: galbani: croci: opij ana. ʒ. xvj. balsami: aut olei nardini mellis quod sufficit.

¶ *Stud electuarium* in vsu nō est. pīco. florē in li. v. in c. de tussī. hz electuarū diapente qd quasi idē est verum pīco. post iusquamum album Sībērtus loco eius habet opū. pīcolaus habet ciminū torrefactū. Sībērtus habet crocum: in reliquis idem sunt.

Diacassia fistula sū ʒo. cōcorre. in. c. de paraleū et rectigatione. R. prunorū damascenorū viola. añ. li. ʒ. bulliāt in lib. v. aque vsqz ad cōsumptionē tertie partis 7 colatare addatur māne cassie pinguis 7 munde añ. li. ʒ. tamarind. ʒ. v. lento igne 7 claro vsqz ad spissitudinē: deinde addatur cādi puluerizati. i. succari cadi. ʒ. iij. penidij. ʒ. ij. zucca. rubei li. ʒ. sirupi violati. ʒ. x. fiat electuarū: 7 est p delicatis et eius dosis est. ʒ. j. vel. ʒ. j. ʒ. j.

¶ *Diacassia* aut ē a dia qd est cōfectio. cassia ē q: in ipsa cassia ingredit: supra posita fuit una alia descriptiō que est ex autoritate sībērti de pedemōtiū q apd nos nō est in vsu: vcrū nostri doctores magis laudāt istā descriptiōē q: est cōfectio lenis: 7 sit pio delicatis.

Electuarū lenitiuū. R. passularū. ʒ. ij. capillorū veneris viola. ordei añ. ʒ. iij. iunibarrū sebesten: añ. número. xx. liquiritie. ʒ. ʒ. prunorū tamarind. añ. ʒ. vj. folliculorū sene polipodij añ. ʒ. ij. misce 7 fiat decoctio ad cōsumptio. tertie partis: deinde addat mercurialis. ʒ. ʒ. bulliāt bullitiōe vna 7 coles 7 dissoluat pulpe cassie tamarind. prunorū zuccari sūi succari violati añ. ʒ. vj. coquēdo lento igne semp mouēdo cū spatula in fine adde p quibet libra electuarū. ʒ. ʒ. iij. folliculorū sene: 7 fiat electuarium sūm artem.

¶ *Stud electuarū* apud autores nō inueni: nec apud nostros doctores est in vsu: sed vtātur ipso in partibus venenarum: 7 vtātur ipso in illis partibus sicut nos vt mur diaprum non solutiū.

¶ *Mercurialis* est herba q in nostris partib⁹ in ciuitatibus inuenitur iuxta mare. 7 dicitur vulgo mercore: la: hęc apud dia. vocatur linozotis. 7 sic eam vocat gal. in. vj. simplicū. pī. ait linozotis sūe pīni⁹ a Mercurio inuentus est: ideo apud grecos erisporona dicitur: nam multi vocant mercuriale.

Electuarū de farsara. R. radicū farsare li. ʒ. lauēt bene in aqua: 7 decoquant optime:

deinde pistent cū. ʒ. iij. passularū: 7. ʒ. iij. pīnearū in mortario lapideo: post hoc. R. zaccari albi li. ij. 7 dissoluat in p̄dicta decoctiōne farsare: 7 coquant ad formā electuarū: deinde addātur pulueres infra scripti. R. dragaganti albi. ʒ. ij. cinamomi: macis croci añ. ʒ. j. succi liquiritie. ʒ. j. nunciis muscate. ʒ. j. misce et fiat electuarium.

¶ *Stud electuarium* apud medicos sapiētes non est multū in vsu: sed apud medicos Mediolan. magis est. ¶ *Farsara* vero a modernis dicitur vngula caballina: quidam mali herbatici crediderunt q: hęc in vineis inueniatur sed falsū: nam apud nos ei⁹ species sunt duę quarum vna habet florem album: 7 hęc dicitur nenufa: 7 est illud quod magis vsū medicine competit altera habet florem rubrum. 7 est apta in medicina sed non tantū. et vtraqz in aquis inuenitur apud sapiētes note sunt: apud Ruicē. in. ij. cano. vocatur nenufa. 7 dicit q: Sale. vocat ipsum caulem: et aque nominat granum eius granū sponi. hęc apud Diasco. vocatur nympha siue vt alij escabus veneris: 7 est papa uer palustre. siue vt latini alga palustris. Antonius musceni⁹ nomen herbe nymphę a grecis dicitur prothea alij escabos. alij litrometra. alij androcinos. alij idrogthos. alij heracleos. alij arnēnon. itali nymphem vocant.

Electuarū cōtra pestē sūm dñm bñdictuz de nūria physicū illustrē. R. boliarme. diptami albi: mirre pipinelle: zedoarie añ. ʒ. j. tyriace. s. tyriace andromachi distēperate cū aqua vite optimi vini: 7 distillate in balneo marie. ʒ. ʒ. croci. ʒ. j. caphore margaritarū nō perforatarū smaragdi añ. ʒ. ij. tormētūle sigilli marini añ. ʒ. ij. si. citri. ʒ. ʒ. oia puluerizentur 7 incorporent cū sirupo de aceto sitate citri: 7 ex eis fiat electuarū de quo def ʒ. ʒ. cum aqua mellise ieiuno stomacho: certe tollit fetorem pestilētie. 7 extinguit omne venenum in corde 7 toto corpore.

¶ *Stud electuarium* in tempore pestilētia valde mirabiliter ad ea que dixi: us: 7 est optimū in illo casu.

¶ *Diptamū albu* credo q sit v̄uale: nā illud diptamū quo v̄timur hodie est album secundum Dias. diptamū multa dicunt pulegium agreste. et describit tres vel quatuor species: quarum prima species dicitur q nec florē nec semē hz: 7 illud diptamū quov̄timur hodie hz florē purpureum ac semen nigrum quod apud omnes est v̄tum. Serap. de ipso loquitur in cap. de origano. Simonias in. c. de aldarham inquit: q Serap. in cap. de calamento de diptamo loquitur quod non est verum diptamum apud Ruicē. in. ij. vocatur mecatramefit. Aqua vite est aqua distillata facta ex vino optimo et quantum vinum est bonum tāto melior erit aqua: et eius modus est notus. Raynaldus de villa noua in lib. primo in ca. de passionibus aurium: 7 primo de sorditate tinitu 7 sonitu inquit: dixit mihi quidam predicator in v̄be q: inposuit de aqua q ē vite quā ponit Aristote. in li. xij. de aqua 7 vere. sed si hoc sit verum non vidi.

¶ *Hic huius distinctionis calcem attingimus annūte altissimo: p̄sentissimaqz eius genitrice que cuiuslibet gñis p̄fectiōes ac electuarū. vez solutiua 7 nō solutiua vulcia amara opiata et non opiata rationabiliter complectitur: quamuis diuus Mesue in tres distinctiona secuerit. Intium vero nunc dabimus sequenti sectioni que est de conditiis: si opifex ille rerum conditorqz v̄nuerit. cunctorumqz initium mentem nostram suo lumē*

ne illustraverit: ut tandem esia in illi^o decus atq; lau-
dem sicut par est sint euasura: accedamus iam igitur
ad propositum negotium.

¶ De decem generibus conditorum fm Mesue taz
vialium q; non.

Secacul conditum. **R.** radices
eius albas grossas & teneras: et
radaf cortex eius cineritius & eli-
cens & mundetur a venis interio-
ribus & incidatur in frusta sicut est mensura
pollicis: & ponat in eius vacuitatibus arun-
dinosus frustum zinziberis humectati sicut
dicemus in ca. de zinzibere condito & gariofi-
lus vnus humectatus: & accipiat ad omne pō-
dus eoz mellis pōdera. ij. & alij ponūt mel-
lis pōdera. ij. & zuccari pōd^o. & post q; fuerit
coctū cū facilitate pyciat sup illud specierū
elefanginarum partes convenientes & fiat.

¶ Secacul sicut dicitur fuit est sigillū serē marie. Mart.
autē silua. nō cognouit eū. q; ipse in littera s. inqt sigil-
lum sancte marie. i. secacul. Itē ait. secacul. i. zingus:
idem sentit in capi. de asharaticon: sed si legis capitu. de
asharaticon apud ipsū et capitulum de asharaticon
apud Scrap. videbis quod zingus non est secacul
nec species eius. si quis recte consideret capitulum
de grano culcul apud Mattheum siluaticum depre-
hendere poterit. ea que dicit de grano culcul conueni-
re cum capitu. de secacul apud Scrap. & q; idem sunt
licet ipse nō videat cognouisse. est eū granū culcul frus-
tus ipsius secacul: & propter verba Matthei. silua. sunt
quidā apothecarij q; falso opinant zingū esse secacul:
quod nō est. q; Scrap. reponit zingū inter medicinas
frigidās secacul vō inter calidas. Itē vide apd Mesue
dum de monte imperiali: qui de formis vtriusq; scripsit
& ibi cōprehēdit zingū esse specie spine: sed secacul est
radix quā moderni zenogello vulgo dicūt. & Aui. in li.
cano. in cap. de cōditis habet etiā de modo cōdiendi. et
dicit q; secacul est vena sicut zinziber & asfertur ex in-
dia. hodie in nostris partibus reperitur in multa quāti-
tate & est multum in vsu apud nos.

¶ Conditū autem. i. preparatū & sunt multiplicata: na
quedam sunt ex radicibus: quedam ex floribus que-
dam ex fructibus: nā ex radicibus sunt sicut zinziber. se-
cacul: zingus & similia de floribus sunt sicut viole rose
de fructibus sicut pira citrona emblic chebuli & silia.
Matthei. silua. in. c. de rapa inquit ex auctoritate. Sal. ra-
pa multo miterat & hūc hōleo preparat vsq; ad hoc
q; cōponit eū cū garro. Iam nūc q; vulgariter nūcupa-
tur salmuria & aceto vt habeat pro vsu per retū annū:
credo q; hoc sit illud q; cōmuniter comedūt in quadra-
gesima. Itē dicit cōditū vocatū quod non sit limplex
sed cōmixtione pignētōū cōpositū. pl. in. c. de vniū si-
cticis: sunt inquit alia vna & nūc ex pipere & melle. et
alij species de quibus supra dixi: que inquit alij cō-
dita: alij piperata vocant. Mesue inquit q; super seca-
cul proficiantur species elefangine. i. de aromantibus: &
sunt ille species que ingredientur in mīua citonōū id
est conditum de citonōū sicut infra apparebit.

Zinziber conditum. R. zinziberis recentis
si haberi potest vel satem humectati per ar-
tem partē vnā: mellis partes tres: & zuccari
partem vnā coquatur sicut secacul: & qui-
dā accipiūt sicut secacul & zinziberis hūme-
ctati an. partē. s. & sit delicat^o: & quidā super
cōditū cū speciebus elefangis: & quidā faciūt

aliter. mod^o aut humectatiōis ei^o est vt ifun-
daf in aqua: deinde sepeliat in arena: et fit
zinziber albam & mundū & recens humecta-
tur zinziber: vt docet ipse de chebulis.

¶ Zinziber siue zengibel fm Diasco. arbor est nasens
in arabia plurimum cuius coma frequenter vtuntur
incole sicut nos ritha in bibendo & manducando. sunt
vero ei radices minute sicut in cipert subalbido colore
habentes sicut per gustū eligēde sunt non perforate sed
grauas has multi comedūt vel condūt. i. ne putrescant
& mittunt in vas cui addunt mel coctū & sic reponunt.
Sal. inquit radix hui^o plāte deferretur ad nos ab india.
et est id in quo est inuamētū. pap. ait zinziber q; & arte-
missa genera hz tria menoglosa fāgētes & leptophilos:
miro: ob talia verba: infra vero dicit zinziber gen^o pig-
mentū q; in india nascit. lingua corū ita dicit.

¶ Conditū. i. preparatū: vt dicitur est. Aui. in. v. ca. h. etiā
docet modū cōdiēdi zinziber & dicit q; zinziber est ve-
na de ventre terre: sicut vena tinctorū: sic. i. sine sui an-
tidotari etiā docet modū cōdiēdi zinziber & inquit. R.
zingorū qui hnt folia ad modū cretani marini: q; sara-
ceni secacul vocāt. verba hec ifertū mihi admirationē:
q; zingus nō est secacul nec folia hz sicut cretan^o ma-
rinus sicut piz p Sera. ca. de zingū. & p cretanū mari-
nū apud Dia. que ipse vocat crithimō: nā hic declarare
velo q; cretanus marinus est qdā herba q; in tpe anti-
quo nascebatur in maritimis locis. sed hodie delata est
ad nos & nascit in nostris partibus: & est illa que nostro
idiomate barigia vulgariter vocatur mirabiliter valet
doloribus renū ac lapidis: exiū imār dā q; hec apud
Aui. in. h. ca. h. vocatur alblage. Mesue dicit q; zinziber
cōditur cū melle & zuccaro. Aui. vero dicit apud nos
asfertur conditū cū melle aut cū aqua rī. i. S. ca. in pro-
prio ca. de zinzibere inquit sunt quidā cōdientes zinz-
iber cū melle: quidā cū rob. i. sapa modernū vero gualiter
cōditū solū cū zuccaro & est nobilior mod^o deferretur de
dymasco ad nos. & quanto albino tanto melius.

**Baucie cōdite valent sicut secacul: et ei^o mo-
dus est sicut secacul. i. sigilli sancte marie.**

¶ Baucie. i. pastinace: cōditū apud arabes nominatur
algingibel. Aui. in. v. ca. h. docet modū cōdiēdi & dicit su-
mani de vuriis clari coloris munde pastinacā autē fm
Isido. in. ca. de cleribus dicit sic vocatā: q; radix eius p-
cipu^o past^o sit hois. vñ ma cer lic ait. q; pastū tribuat est
pastinaca vocata. est eū odoratu iocūda: cibo delecta-
bilis: reperitur alia spēs q; dicitur silustries: q; vocat Bauc^o
apud Aui. in. h. cano. quidā crediderūt q; baucia esset
chariota. quod non credo. na Sal. li. d. de alimentis fa-
cit vnū. c. de pastinaca & dauco & chariota: q; nō face-
ret h essent idem. sed sit quomodo cūq; hic volo dekla-
ra: & q; chariota est species pastinace cuius radix est ei-
tina bona ad manducandum & est illa quā lombardi
vulgariter gniffo vocāt. pl. ait alterū gen^o est staphiti-
nos quā pastinacā creticam vocant.

**Acorius conditus valet egritudinibus ce-
rebrī & neruorum: & eius modus est sicut se-
cacul conditi. Adduntur tamē ad omnem
partē eius secacul boni partes due.**

¶ Acorus. i. piper apum vel affrodisia: vt dicit Diasco.
conditū. i. preparatū hoc apud nos est multum in vsu
reperitur etiā vna cōfectio conditi ad egritudines ner-
uorū frigidās mirabilis quā ipse describit i sūma quar-
ta de egritudinibus neruorū & est cōfectio diacori que
etiā in vsu est: vt dictum fuit.

Zuccarū rosatū. R. foliorū rosarū albarū: aut
rubarū quātitatē quā volueris: & expādāt
sup tabula in ymbra vsq; dñ supflūū hūmi-
ditatis ipsarū resoluat. & sint rose habentes

medietatē inter cōplemētū z acerbitatē : et terātur in vase lapideo : deinde projiciatur super eā zuccarū taberzet. i. albū triplū. ponderis earū : z reponant i vase vitreato : z obturef os ei⁹ cū pargameno et apponat solī mētib⁹ trib⁹ oi die sepe agitando illud : deinde remoueat a sole z seruet : et quidā faciūt illud cū rosīs nō habētib⁹ aliqd de cōplemētō : z inuenitur magis stipticum : z sunt qui non terunt rosas sed incidunt cum forcib⁹ et fricāt manibus fricatione vltima rosas z zuccarum : deinde exponunt solī.

¶ Zuccarū rosatū siue conditū rosatū siue cōserua rosarū idē est Nicolaus in suo antidotario ait. rodo zachara. i. zuccarū rosatū : sed nō est sic licet dicit Mesue. Petrus de crescentijs in. c. de rosaria. i. rosa habet vnā altā descriptionē sed nō eadem. moderni vtro generaliter faciunt : vt docet hic Mesue.

¶ Zuccarum violatum ei⁹ mod⁹ est sicut zuccari rosacei : indigent tñ viole expāsiōe lōgiori z expositiōe prolixiori soli.

¶ Zuccarū violatum. i. conditum violatū siue cōserua violarum quod factū est notum.

¶ Zuccarum buglossatum ei⁹ modus est sicut zuccari rosacei.

¶ Zuccarū buglossatū siue diabuglossatū dicitur a floribus lingue bouis q̄ alio. noie buglossa vocat. Aui. in. ij. cañ. de lingua bouis ea. facit : sed vere credo q̄ illa qua vtrūq̄ moderni non sit illa de qua loquitur Aui. ipse autē Aui. ponit q̄ sit genus almaru. i. marmaco. vt dicit in ca. de marū. Mesue nō ponit modum cōficiendi zuccarū boraginatū quod sit ex florib⁹ boraginis que est species buglossatū siue diaboginātū facere volueris facies illo modo sicut buglossatū. Christopho. de honestis puauit : sed nō recte q̄ zuccarū alchilil sit zuccarum de floribus boraginis : q̄ non est appebit infra conditū de buglossa q̄ est cōserua vel diabuglossatum.

¶ Zuccarum alchilil stomachum cerebrum : et cor confortat. ventositates fugat : z eius operatio est sicut zuccari rosati.

¶ Zuccarū alchilil. i. zuccarū quod sit ex floribus roz. i. marini qui alio. noie corona montia vocatur. Christopho. de honestis dicit zuccarū alchilil. i. zuccarū factū ex floribus boraginis : sed nō est vera expositio : vt patet apud Watt. silu. in litera kinkil. vbi sic ait. chinchil. i. rosamarinus. illud vocabulū ponit i antidotario damasceni. i. Mesue septimo qui incipit zuccarum alchilil post sex qui incipit zuccarum buglossatū. z sic est quod alchilil vlt. a chilil. siue est rouif. arini : sed grana alchilil sūt gr. siluestria.

¶ Cōditum de citro. R. corticū citri. ʒ. vj. buglose. ʒ. j. j. marmaco. i. melisse. ʒ. j. gariofilorū aur. j. ligni aloes aur. ʒ. terātur z projiciātur super ea vini boni li. iiij. z dimittatur diebus. iij. deinde projiciant super ea zuccari taberzet : id est albi libras. ij. z aromatizetur cum gallie bone aur. ʒ. croci. ʒ. j. quarta massicis. ʒ. j. musci. ʒ. j. sexta.

¶ Cōditū. i. pparatū. Mesue i distinctiōe de cōditio ponit. citra cōdita z i distinctiōe de sirupie hz duas. descriptiones cōditi d citro : s; ille due descriptiones nō sūt i vsu ego s; scripsi : sed am descriptionē vt declarare quid sit marmaco : marmaco. s; in iurēsiōe Mesue est melissa

z sic credo esse bene expositū. q̄ Sera. in ca. de melissa inquit benerangie. i. turgen. z dicit marmaco. i. melissa. Aui. in. ij. cañ. in ca. de maru de marmaco loquit. z ibi distinguit in plures spēs : z ponit linguā bouis. i. buglossam inter species eorū. Stephanus in deuo affirmabat q̄ est marubiū q̄ ignoro : vep. sapientes dixerūt q̄ marmaco : est melissa. z marmaco. est marubiū. Suidel. pla. dicit marmaco. i. marubiū siue piasū : quod idē est. ¶ Mod⁹ cōditi de buglossa boni. R. buglossa se mēte sicce foliorum rosarū corticum citri aut foliorū ei⁹ añ. ʒ. ij. alfelgemich. i. seis ozimi gariofilati. ʒ. j. triū. genex. citoniorū : triū generū pomorū. añ. ʒ. j. sete crude icise : nuc. muscate : zedoarie : galage : been : vtriusq̄ scilicet albi et rubei sandali citrini : croci añ. ʒ. j. j. ligni aloes. ʒ. ij. vini z aque añ. ʒ. vj. mellis libras. viij. aromatizetur cum musci. ʒ. j. tertia : z gallie. ʒ. ij.

¶ Cōditū. i. pparatū de buglossa. i. lingua bouis cōditū aut de buglossa nō est zuccarū buglossatum. q̄ sit ex zuccaro z floribus buglosse : vt quidam crediturunt.

¶ Triū generū citoniorū vel triū specierū citoniorum. greci vero ponunt ipsa in numero. maiorū z genera ipsorū sunt multa : quorū quedā sunt dulcia : que dā acria quedā muza z sic de singulis. sed hic solū intelligimus tria gna que sunt dulcia acetosa z muza. i. q̄ sapor ipsius sit compositus ex dulcedine z acetositate.

¶ Triū generū pomorū similiter intelligitur de trib⁹ generib⁹ pomorum z sunt propole dulcia acetosa z muza.

¶ Sete crude z nō cocte. vt dicitur fuit. Papias inquit bombices dñr apud feres froditū hucus q̄ serisum creat ex cuius sictura bōbicin⁹ sit.

¶ Hic sectio de conditis cōplementum suscipit fm do. Mesue : nunc vero aggrediamur sectionem de speciebus loch fm eundem.

¶ Nobis igit adhibetator. aurilij de terra. cē. lig. rēruq̄ oim opifex z conditor.

¶ Loch de pino. R. gnorū pini. ʒ. xxx. amigdalaz dulciū anellana rū assataz. dragagati : gummi arabici : ligritte z succi ei⁹ : amili capillorū venerz : radicū lithy celest. i. areos añ. ʒ. iiij. carniū dactilorū chairō. i. illi⁹ regidiō. ʒ. xxxv. amigdalaz amararum. ʒ. iij. mellis passularū zuccari taberzet. i. albi butiri recētis añ. ʒ. iiij. mellis taberzet quantum sufficit : sumatur ex eo quasi lambendo. ¶ Loch ex innētiōe nra. accipe seminis papauerz. ʒ. z. radicis ligritte. ʒ. vj. sebesten. xx. psily granorum citoniorū añ. ʒ. v. coquant cū. ij. lib. aq̄ vsq̄ ad li. j. z. z. colēf z pijciant sup illud rob z penidiarum añ. ʒ. iiij. et iterum coquantur impingentur : deinde misceantur cum cum eis dragaganti z gummi. ʒ. v. papaueris albi z trinum granorum añ. ʒ. ij.

¶ Loch autē est medicina liqda in modū sirupi. sed est inspissata valde aliquatiter viscosa apta vt lambat deglutendo ipsam paulatim contra dispositionem pectoris ac pulmonis. ¶ Lanfrancus chirurgicus in capi. de gibbositate imponi habet vnum medicamentū z inq̄. fiat loch. i. medicina spissa sicut mel liquidum seu crudum mungō : sūssim apud nos sū d loch est multū in

vsu. Aut in quinto casu in tractatu tertio de auris dolo
re h3 vnā aliā descriptionē sed non est eadē. Jo. Sera. in
suo antidotario habet vnam aliam descriptionem que
vocatur loch de granis pini. et ibi inquit astroculibe. et
sunt grana pini.

¶ Pinus arbor scdm Irido in capi. de proprijs nomini
bus arborum vbi inquit. pinus arbor pices ab acume
ne foliorū vocata. pinū em antiqui acutū notabant pi
nū aut aliā pitm: aliā greci peuce vocant. quā nos pi
cea dicim: es q̄ desudet pice: nā i specie sibi differūt: in
germanie aut in silis hui' arboris lachryma electuariū
signit. hic tex. Irido. nō acceptat: nā electuariū non est
lachryma pini: sed potius agiros et est gummī dictum
charabe vt patet apud Simo. ianuē. Buicen. in. ij. casu.
facit vnū capit. de grano pini: et aliō de glos: et ibi dicit
quod est granum pini maioris: certe illud nomen de
gelou apud arabes est de auellana maiorē quā nos nu
cellam dicimus. hoc granum satis est notum.

¶ Auellane note sunt. Jo. Sera. in suo antidotario in
cōfectione alchechngi quitabuse. et sunt auellane alla
te. per de crescitio ait. auellane ex eis quedā sunt sil
ue. que in nemoribus et sepibus nascuntur quedā dome
stice silustres sunt parue saporose grossam testam ha
bētes. Domestice vero quedā sunt rotunde grosse: et q̄
dam longe ex quibus longe saporosiores sunt et citius
maturant: et assant auellane: vt dictū fuit de cimino.

¶ Liquiritia est radicē dulcis satis nota. Albuchasis in
tractatu scdo docet modū faciēdi succū ipsius: et dicit
quod fit de mēse iulij: q̄ tunc planta eius est plena suc
co. cassi' felix ca. de glicouita inquit glicouita grece ex
eo dicta q̄ dulce radicē habet: glie em grece dulce dicitur.
Sal. ait maius iuuentū q̄ est in liquorita est in
succo radicis eius. quidam prae fophisticant succum
ipsius ex puluere ipsius et melle.

¶ Amilū. i. amidū. Sera. in cap. de frumēto docet duos
modos faciēdi amilū sine amidū. Sal. in. ij. ad partenta
num dicit amilum omnibus notum. est enim quasi me
dulla frumenti.

¶ De melle passulato seu passularū ingrediente cōposi
tionem hui' loch. cōtrarictas existit aliq̄ inter apothecarios
nō parua. aliqui em male accipientes verba de
suc apponūt mel et passulas pro loch cōficiendo: q̄ mi
nime facere cōuenit: q̄ hec nō est intēio dñi Mesue: nā
nec ipse nec aliū post mel vix vnquam medicinas alē
quas in suis cōpositionib' subiungūt: sed per mel pas
sularum intelligere debemus cum passulis cōfectum
sicut etiam cōficiat cū embelictis et anacardio et alijs
rebus et modus ipsius est quod accipiuntur passularū
mūdatarū a sordibus eorū. 3. iij. aque cōmunis li. j. co
quantur simul vsq̄ ad cōsumptionem aque: deinde fiat
fortis expressio cui addatur mellis duplū ponderis hoc
est pro qualibet lib. j. carnisum passularum addatur li.
ij. mellis bene dispnmati et iterum simul conquant vsq̄
ad necessitatē deinde deponatur ab igne: et vsui reserua
in vase vitreato id erit mel passulatū: si etiā mel martini
facere volueris de modo ipsius docet Nicolaus in fine
diacodion vt ostensum fuit.

Loch. de papauere ē diapaouer. R. papa
ueris albi. 3. xv. amigdarū dulcium excoz
ticarum granorū pini gummī arabici. dra
gaganti succi liquiritie ana. 3. x. amij. 3. iij.
seminis portulace seminis lactuce: seminis
citiorū. añ. 3. iij. croci. 3. j. penidiorū albo
rū. 3. iij. sirupi de papauere quātum sufficit
etiā sit proprie sirup' ex capitib' papaueris
albi et nigri et semine lactuce et violis.

¶ Loch de papauere fm intentionem Mesue est diapa
ouer: sed fm intentionem apothecarioz aliud est loch
de papa. aliud est diapaouer. tamē vnū pro alto po
test dari. Ipse in sua practica describit multas descri

ptiones diapaoueris: vt in ca. de tussi a m. c. de sicut
sanguinis ab aure: sed non sunt in vsu: alia vero et cri
prio est quam nos habem' in vsu et ex auctoritate Me
co. de quo supra Buicen. in. v. casu. habet vnam descri
ptionem loch de papauere sed nō sunt idem: illa vero
est nobilitior illa.

Loch de squilla. R. sqllē mellis dispnmati
partes cōuenientes: deoquantur in substā
tia loch: et accipiatur sic labendo.

¶ Istud loch apd nos est multum in vsu. idem Mesue
describit aliam descriptionem in capi. de tussi humida
sed eadem est. Bu. in. v. casu. habet vnam aliam descri
ptionem que eadem est.

¶ Squilla apud Bu. in. ij. casu. est cepe muris eo quod
interficiat mures. circa instans squilla alto noie cepa ma
rina b: illa q̄ sola reperit nisi sit plantata mortifera est.
Succus aut sqllē isto mō fit. opz vt mundet sqlla cū
tello ligneo et corticib' superiorib'. et postea in olua illa
recte i pasta facta ex farina frumētū vt chereme. i. siligi
nis 3. j. albuchasis: et ponat i furno panis reperato nō ni
mis calido. nec nimis frigidor ibi dimittat vsq̄ q̄ postea
erit cocta. deinde extrahat: et accipiatur lamne squille
ita talide et habeo paratū mortariū lapideū cōdū cū
pistello ligneo et bene cōfundantur. postea cū pctia lini
subtilis expumantur fortiter et succus extrahatur.

Loch de alsescera valet sicut loch de squil
la. et eius modus est sicut in illo: et est medi
camen expertum.

¶ Istud loch de alsescera non est in vsu. ideo non est ne
cesse vt ipsum describam. alsescera vero fm Mesue est vi
tis alba. que alto nomine briona vocat. hec apud Dia.
vocatur ampellos leuce: et apud herbaricos cucurbita
siluestris dicitur.

Loch sanū et expertum. R. cinamomi: iso
pi sicce: liquiritie añ. 3. j. iunibe: sebestē añ.
nūero. xxx. passularū enucleatarū: ficuū sicca
rum. et dactilorū pinguiū añ. 3. ij. fenu. greci.
3. v. capillorū. veneris. Ad. j. anisi: fenticuli:
ireos calamēti: seminis lini añ. 3. iij. dec om
nia coquant in lib. iij. aque vsq̄ dum rema
neat li. ij. et proyiciant sup ea penidiorū lib.
ij. et coquantur et impinguētur vsq̄ ad spissitu
dinē mellis: deinde proyiciant super eum pi
nearū mūdatarū. 3. v. amigdarū mūdata
rum: liquiritie: dragaganti: gummī arabici:
ci: amili añ. 3. iij. ireos. 3. ij. misceatur omnia
et agitentur vsq̄ dum medicamen maceret
et album fiat: et reserna.

¶ Istud loch apud nos est multum in vsu et est sanū et
expertum ad tussim et ad raucedinem vocis.

Loch ad caliditatem et asperitatem pectoris.
accipe radi. liquiritie. 3. xv. chesmes: pin
guiū. 3. ij. sebestē: iunibe añ. 3. xv. deoquantur
cū facillitate cū quatuor li. aq̄ vsq̄ ad lib.
j. et proyiciatur sup ipsum cassiē. 3. j. deinde
colent a scosis et proyiciatur super illud rob.
3. iij. penidarum lib. 5. deinde coquantur do
nec impinguētur: deinde misceantur cū eis
farine fabarum. 3. ij. et labatur ex eo.

Loch ad caliditatem et asperiditatem pectoris

et ad tussim calidam: sed non est in vsu.

¶ Chelmes sunt: passule sine ossibus. et meliores: ex eis sunt ille que veniunt de oriente que satis sunt note.

Loch aliud ex intentione nostra hoc non est in vsu: simplicia tamen que sunt declaranda declarabo.

¶ Per tria grana s'm quosdā intelliguntur tria semina ex seminibus quatuor: maiorib' frigidis. s. semina melonis citruli et cucumeris: et quando reperitur quatuor granorum vt est in trifera persica quatuor semina com munita maiora frigida intelliguntur. s. melonis citruli cucumeris et cucurbite.

Loch bonū conferēs ethicis et cōsumptis et ptificis. R. papaueris albi: spodij. semis lini torrefacti: croci amigdalārū dulciū añ. 3. ij. amili dragagātī gūmi. s. gūmi arabi. seminis citonio: seminis citruli: qd est spēs cucumeris añ. 3. vj. granorū nasturtij coctorum: amigdalārū amararū fabarū añ. 3. j. 5. penidiorū. 3. lr. dissoluātur penidie in aqua fontū et coquātur et cōficiātur cū eis et c.

¶ Istud loch in vrbē Vicinensi non est valde in vsu: sed in vrbē Mediolani magis: ipse Mes. in cap. de ptifi: qua si in sine habet vnā descriptionem ex auctoritate labor: qd dicit loch cōferens ptificis et cōsumptis: sed nō sunt eadē: nec fit s'm illā descriptionem.

¶ Stans nasturtij cōtrariū euenit ei qd aduenit ligno alocs nā istud p decoctionē debilitat: immo extinguit. illa vero sunt virtuosiora: nasturtij vero apud Dialc. vocat cardamus. Gal. in. vj. simplicia inquit cardam'. i. crocus ortulanus et est ex herbis spinosis. hic textus Gal. nō videt bene sonare: sed credo q' fuit error: scriptorio. nā ipsemet in septimo inquit cardam'. i. nasturtij: sic est s'm veritate: sed sicut dicit cardamū debet dicere cardamū. i. crocū hortulanū. Mesue inquit grano et nasturtij coctorū nō intelligitur q' debeāt coqui in aqua: sed intelligitur q' sint bene cocta. i. matura ad solem.

Loch ad asma bonū. R. squille assate. 3. ij. radice lilij celestis. 3. ij. yfopi: pressij: id est marubij añ. 3. j. mirre: croci añ. 3. j. 5. confice cum melle et fiat.

¶ Istud loch apud nos est multum in vsu. idē in capi. de asmate habet vnā aliā descriptionem ex auctoritate Jo. Sera. que eadem est: de modo assandi squillam videtur vbi ostensum fuit.

Loch de amigdalīs. R. amigdalārū dulciū et amararū seminis lini torrefacti: granorū pini anisi dragagātī gūmi arabici: succi liquoritie et radice eius añ. 3. j. 5. succari penidiorum añ. 3. ij. conficiantur cū melle: et succi feniculi: et succi apij: prius bullitorū quā titare sufficienti.

¶ Istud loch apud nos est in vsu. Amigdala. scdm Jll. apud grecos idē sonat q' latine nux lōga: hāc aliq' nucē cū vocat qm̄ minore nucē amigdala etiā p morbo alit: qm̄ accipit: et sunt due emēnie iuxta radicē ligue i fauibus similes capitib' mammillarum: et dicitur dicit.

¶ Secundum eundem in sua practica.
Loch de aleis in. c. de tussi hūida. R. aleorū mundatorū h. 3. et elixa ea in aqua decoctionis ci cerū: et yfopi sicce vsq' dū sint bene decocta: deinde colētur et terātur alea sicut mes-

dulla: et projice sup ea mellis et butiri añ. 3. vj. et decoquant lento igne vsq' ad terminū loch: et vtere bonum est.

¶ Istud loch apud nos nō est in vsu. Aleis s'm Jll. in. c. de oleribus dicit aleis dicit q' oleat vpicū appellatū q' olei odorē habeat. papias inquit. aleis dicit q' oleat: cuius odorē venenata ferre nō sustinet: leo quoq' et p dū fugit: corporib' tñ humanis salubre est: nā sui calore deducit et interius medicatur doloribus oculis vero in cibo crebrius sumptū caliginē inducit. Rui. in. v. cano. habet vnā aliā descriptionem que eadē est.

Loch de canlibus in eodē capi. R. succi caulii lib. v. lento igne coque auferendo spumā eius vsq' dūz redeat ad lib. ij. deinde coquatus cū rob. i. musto cocto siue sapa: mellis li. j. vsq' dum ingrossetur: et bonum est.

¶ Istud loch apud nos est multū in vsu. Jo. Scrap. in suo breuiario l. c. de ptifi absq' febre h3 vnā aliā descriptionem. et fere eadem est.

¶ Caulis a greco caulos qd ē hasta hastile et virga virilis. s. veretrum: vnde caulio est tirsus cuiuslibet plantę. Jll. inqt caulis est gñaliter herbarū et olerū mēdius frutes qui vulgo tirsus dicit q' a terra sursum cōscendat. est aut gñale nomē: ois est frutes caulis d'. cauliū aut genera quinq' cum anū. s. pomplanū arcinū fabellum brucium: apud Dia. caulis vocatur basica.

Loch d' pulmōe vulpis i ca. de ptifi. R. pulmonis vulpis sicci. succi liquoritie: capillorū veneris semis feniculi añ. 3. ij. cōfice cū zucaro decocto cū aqua quātū sufficit: et qm̄ cōfice cū rob mirtino, et 2 fortatiū amplū.

¶ Istud loch apud nos est multū in vsu: s'm intentionē Mesue et est medicamen galeni. Rui. decima tertij in cap. de cura vlcerū pectoris et cura ptifis habet vnā aliā descriptionē: que est eadē: sed lumē male lucens inquit loch de pulmone vulpis magistrale. videlicet qd nō reperit ab auctoribus: sed falsa est opinio sua: nam vide qd sua descriptio est eadē cum ista. preterea Galiclaus florentinus libro. iij. in ca. de catarro et couza ponit ad literā loch de pulmone vulpis: et ibi nec addit v' minuit aliquid: immo est eadem descriptio. pulmonez vulpis anteq' administretur in medicinis oportet primo preparari: et modus eius est q' accipias pulmonem vulpis et mundes optime et incidatur per venas: postea abluatur cū vino albo odorifero parū calido: hoc fiat tñ q' pulmo vulpis efficiatur sine putredine: postea ponatur in olla et exiccetur i furno leniter calido: et post ip' sius exiccationem referuet sed prius inuoluatur cum absinthio et vtere vbi oportet. et tascoides ait. pulmo vulpis cū vino nigro asmaticis subueuit.

¶ Vulpes est animal satis notū. Jll. dicit vulpes dicit quasi volupes: est est volubilis pedibus: et nunq' rectis itineribus: sed tortuosis anfractibus currit: fraudulentiū animal invidūq' decipiens. nā dū non habuerit escā fingit mortē: ad eamq' descendentes quasi ad cadauer volucres rapit et deuorat: hoc apd arabes vocatur shaleb. Sera. in ca. de amigdalīs inquit et qm̄ vulpes comedit amigdalā amarā cū aliquo cibo moritur. Mesue ac Rui. volūt q' predictū loch cōficiatur cū zucaro: sed hodie generalr cōficeit cū melle: etiā Jll. dicit q' cōficiatur cū zucaro. Mesue inquit etiā si cōficiatur cum rob mirtino est confortatiū optimum.

Loch de semine lini ad illum qui iussit in antidotario. Jo. Sera. R. se. lini torrefacti. 3. ij. confice cum melle. et fiat loch.

¶ **I**stud loch est multum in usu: tñ ego vidit ipsum fieri ex farina semis lini nō torrefacti & melle & est mirabile ad tussim puerorū. **A**nice. in. v. cañ. in tractatu. v. de alobo. cat. ad spumalia habet loch ad tussim sicā: est idē cū descriptione Sera. **L**inū f. semē medicine aprū ad multa. **I**ñ. in cap. de linā inquit. linū ex terra spē. murenti oritur. desursumq; nomen eius ex greco est. nō linū gre. ci linarin dicitur lue q; sit molle & lenē. Petrus de cretē. tis in. c. de canabis dicit q; est de natura lini: torrefit autem semē lini sicut alia semina.

¶ **L**och albotin fm **A**lui. in. v. cañ. **R.** se. i. soli ni torrefacti: passularū mundatarū añ. lib. j. amigdalārū pini & amigdalārū dulciū amigdalārū amararū mundatarū añ. **z.** v. j. anel. lanarū torrefactarū: glutinis albotin: radiū cum lilij celestis. i. i. eos añ. **z.** j. m. y. r. be. cro. ci: thuris masculi añ. **z.** j. s. tere & cribellētur & inuoluātur cū lacte asinino: & cōficiatur cum eo: & fiant trocisci: & ericcētur in vmbria: dein de terātur & cōficiatur cum melle.

¶ **I**stud loch apud nos non est in usu.

¶ **A**lbotin vero terbetina q; alio noie largatū dicitur: & granū ipsius fm **A**ui. in. q. cañ. vocatur granū viride fm circa instans terbetina melior est albida vel citrina & clara sine putredine: p. centum annos seruat. **S**era in ca. de terbetino dicit q; sunt due species. s. domesticā & siluestris domesticā est bothin secundum veritatem & fructus eius est granum viride & siluestris est lentiscus. & ambe habent gummi. **S**al. in suis secretis in. c. de dolore & capitis & splenis & multorū aliorū inquit cere ele. chalmiac. i. terbetina vel albotin.

¶ **A**migdale pini sunt grana ipsius vel semina que alio noie nūc pincarū dicitur greci vero dicunt strobilia.

¶ **L**och de farfara magistrale. **R.** radicum farfare. **z.** v. j. lauent bene a sordibus earū: deinde bulliāt bene donec sint bene coctē: dein de bñ pistent prius cū dicta aqua dissoluāt succari li. j. s. coquant vsq; ad formā electuarū: deinde addat pinearū mundatarū. **z.** j. s. passularū. **z.** ij. pistent in mortario lapideo et misce cū sirupo suprascripto: deinde adde croci garioflorū añ. **z.** j. s. succi liquiritie. **z.** j. gra. xv. cinamomi macis añ. **z.** j. misce: & fiat loch in forma bona.

¶ **H**oc medicamē in papia nō est in usu. imo magis est in usu in partibus mediolanensib; sed descriptio ipsius ab auctorib; non reperitur: farfara hō fm modernos est vngula caballina sine vt alij daydanam vocāt. species ipsius due sunt vna est tam prime dicta altera vocata nencusar vtraq; in aquis nascitur: vna cum flore albo: altera cum flore rubeo. vt dictam fuit supra in electuario de farfara.

¶ **P**erfecimus fantore domino sectionem de loch. prosequamur nunc circa sectionem siruporum & iuleb. presertim igitur alimus nobis gratiam et sub vmbra alarum tuarum protegat nos. **D**e iuleb. sirupis aerob fm do. **D**esue et alios doctores per ordinem: si deus voluerit describam que sunt in usu: et que non.

¶ **M**odus operationis iuleb cōferentis adu. stioni febriū. **R.** aque infusionis rosarū lib. v. succari lib. iij. coquantur cū facilitate: & ad ministrētur cum aqua frigida.

¶ **I**uleb. vel iulep. arabice est sirup simplex ex sola aqua

& zuccaro vel adhibita aliqua parte aque rosate: vt inquit **J**oan. **S**era pi. in septimo. **S**entilis sup. v. cañ. **A**ui. dicit iulep. arabice iuleb grece est sirupus ex sola aqua rosata vel cōmuni & zuccaro. **I**stud iulep apud nos est multum in usu. sed non vtmur sub nomine iuleb. veruz est q; facimus & facere debemus et vtmur sub nomine sirupi rosati ex infusione rosarū: & predictam infusionem ipse docet inferi quādo hō medicus ordinar iuleb nō intelligitur de ista descriptione sed illud iuleb quo vtmur apparebit infra sub noie iuleb aliud rosarū. **N**icos laus ponit sirupū rosatum cuius infusio eadē est cum illa **D**esue: tamē in doli non concordant.

¶ **I**nfusio rosarū est illa quam docet idem sub nomine operatio infusionis rosarū aut violarū.

¶ **O**peratio infusionis rosarū aut violarū. **R.** foliorū rosarū aut violarū recentū lib. vj. ponatur in vase vitreato terreo stricti officij: & fundant sup ea aq; calide li. xv. & stringat officij vasis: & dimittat per horas. viij. aut de nouo colent: & in vase iterū tantū dē foliorū rosarū recentū: aut violarū immittatur: & de nouo eadē aqua calefacta supra mittatur et stringat officij similis per. viij. horas: deinde coletur: et si cōseruare volueris ponat in vase vitreato stricti officij: et distillet. oleus in officio eius & stringat caput ei & exponatur soli dieb; .xl. & illud mucharus rosarū aut viola. **D**ec opatio infusionis rosarū: aut violarū est illa de qua fit sirupus rosatus ex infusione rosarū: etiā illo modo fit infusio violarū pro faciēdo sirupū violatū ex infusione violarū vt dictū fuit supra: et qñ p̄dicta infusio est cōpleta potest cōseruari in vase vitreo et nō in vase terreo: q; putrescit: & in hac infusione zuccaro dissoluto & cocto fm artē posunt fieri cōfectiones: & alia: vt est diarodon descriptione cōmuni: & ita de alijs. **M**odus iuleb violati cōferens ad febrē & inflammatiōnem & asperitatē pectoris & tussim & pleuresim: & eius opatio est sicut iuleb rosati.

¶ **I**uleb vt dictum fuit est sirupus simplex ex sola aqua et zuccaro: & propter id dñs **D**esue dicit. iuleb violatū quod fit ex infusione violarū: et nos facimus & nominamus sirupum violatum ex infusione violarū et ei; modus est sicut modus sirupi rosati hoc est q; pro lib. v. infusione violarū addantur lib. iij. zuccari: et fiat sirupus violatus ex infusione: et est ille de quo intelligitur quādo medicus ordinar iuleb violatum simpliciter. infra apparebit vna alia descriptio que vocatur sirupus violatus cōpositus qui etiam in usu est. etiā apparebit aliud iuleb rosatum vel violatum & fit vtraq; ex aqua distillatis & non per infusionem.

¶ **I**uleb aliud rosatum. **R.** aque rosa. lib. iij. zucca. lib. ij. et fiat iuleb.

¶ **I**stud iuleb quod fit ex aqua rosata distillata ab alē dico est ille quo vtmur pro iuleb rosato et est ille de quo intelligitur quando absolute ponitur: due descriptio: nea iuleb posite fuerunt que fiunt ex infusione florū siue rosarū siue violarū et nominantur suo nomine. **A**licenna in quinto canōn. etiam docet facere iuleb ex aqua rosata.

Iulebiolatum. ℞. aque violarū libras. iij. zuccari. libras. ij. coquantur: et fiat vt supra.

¶ Simili modo iste iuleb debet fieri ex aqua violarū distillata sicut fit iuleb rosarū quod etiā in vsu est in fundo vasis iuleb violati vel rosati aliqui inueniuntur zuccarū induratum in fundo vasis: quod vocant moderni candum, violatum vel rosatum.

Iuleb'alchermes fm eundem in sua practica cap. sermo in aqua cicorum ꝛc. ℞. alchermes et decoquatur in aqua decoctione sufficiens: et recipe huius aque partem vnā pentadiorū: partem. 5. decoquatur vsq; dū sufficit fm eundem modū fiat iuleb quod in vsu non est.

¶ Alchermica vel chermes scriptū hic cū litera. s. sunt passile sine arulis: s; chermes scriptū cū r. est grana cū iā tinguntur panis: et apud Dia. vocatur coccius.

Sirupus de pomis. ℞. succi pomorū dulciū et acetosorū añ. li. v. coquat succus vsq; ad consumptionē medietatis ipsi: et dimittatur p dies. ij. vsq; dū clarifcat: deinde colet et cum li. iij. zuccari: fiat sirupus: et sunt qui submergūt in succo setā tinctā ex chermes. i. granis cum quibus tingūtur pāni ante succi depurationem vsq; dū sit rubea et recipiat virtutem tincture. et est excellentior.

¶ Iste sirupus apud nos est multū in vsu et maxime fm istam descriptionē qua dicit sirupus de succo pomorū: vel sirupus de pomis simplex ad differentia alterius descriptionis que vocat de pomis ppositus: de quo infra.

¶ Succus fm Iudois in cap. de potu dicitur est quod succo exprimitur vt pitane. Plinius in cap. de generibus succorū et de odore ait interim que sunt cōmunia ex pomis oibus succis saporū genera tres et decē reperiuntur dulcis suavis pinguis amarus austrius acer acutus acerbus albus saluus ꝛc.

¶ Mesue inquit quod sunt aliqui qui submergūt setā tinctā ex chermes in isto sirupo: et est excellentior: sed raro apud apothecarios fit per illum modum.

Sirupus de piris modus eius est sicut sirupus de pomis: sed non est in vsu.

¶ Aucen in quinto canonis habet vnā aliā descriptionem quod cadē est idē in quarto cano. in fen. prima in ca. de cura moribilibi laudat ipsū sub noie sirupi de altelea: nā altelea vt exponitur in suis sinonimis sunt pira et sirupus de altelea. i. de piris: vt exponit etiā Jo. arculanus super illo passu.

¶ Pirus vocata videt quod lignis specie formata: nā hoc genus pomi ab amplo incipit: et in angustum finit sicut ignis. pirus autem arbor: fructus eius pira sunt.

Sirupus de citonijs valet sicut sirupus de piris et est idem modus vt vsq; hoc est p qualibet lib. j. succi citoniorū purificati adde li. j. j. zuccari: et fiat fm artem et vocetur sirupus de succo citoniorum.

¶ Citoniū hoc est fructus satis notus. Mesue h; hic sirupus de citonijs: qui apud quosdā est miua citoniorū simplex. nā idē iterū ponit descriptionē miue citoniorū quod test fieri cū speciebus et sine speciebus. Aucen in quinto de functione de sirupis h; sirupus de citonijs: et dicit quod est miua. quidam sapientes dixerunt quod si necessitas fuerit in operando loco sirupi de succo citoniorum potest dari miua citoniorum sine speciebus: tamen differunt inter se.

Sirupus de succo acetose. ℞. succi acetose purificati lib. ij. zuccari. lib. ij. et fiat sirupus fm artem.

¶ Iste sirupus est multū in vsu. Acetosa vero est herba satis nota: cuius ortus est in pratiis folia ipsius dū sunt viridia manducantur. apud Dia. et Serap. vocatur lapacio sicut patet si legatur vitruisq; ca. de lapacio cum acetosis apud Aucen. Eul. pla. et in quibus. i. acetosa vt acetosella. hic textus Sulei. est falsus. nā ribes non est acetosa. sicut p; p Serap. et Aucen. qd de vitra. c. factū. verū ad necessitatē vnū p alio potest poni: nā idem non sunt.

Sirupus de succo cucurbite. ℞. cucurbite magnam. et inuoluatur pasta et decoquat in furno: et recipe expressionis eius lib. v. zuccari albi lib. ij. misce et fiat sirupus.

¶ Iste sirupus nō est valde in vsu. Cucurbita hoc cōmuniter satis est nota: reperitur alia cucurbita dicta siluestris: apud herbarios: et hec apud Diacono. vocat ampellos seuce i. bionia.

Sirupus de granatis acetosis valet contra febres colericas. ℞. succi granatorū acetosorum purificatorū lib. v. zucca. albi li. ij. fiat sirupus secundum artem.

¶ Iste sirupus fm plurimū est ille qui nobis est in vsu. si quis idē describit vnā aliam de granatis dulcibus ambas describam.

¶ Granatū malum. i. pomum granatū. Serap. capi. de granatis ex auctoritate Sal. inquit quod sunt ex eis acetosa et dulcia et virtus cuiusq; eorū est fm suū saporē. et sapor totius granati et granatū ipsius est plus supricus quod sapor succi eius et pluris delicatioris. reperit aliud granatū: cuius sapor est miuus. s. cuius sapor est mixtus ex dulcedine et acetositate.

Sirupus de granatis dulcibus. ℞. succi granatorum dulciū purificatorū lib. v. zuccari li. ij. et fiat vt supra: sed sunt qui immergunt in succo setā tinctā ex chermes. i. grana cū qua tingunt pāni: et est excellentior inter has duas descriptiones sirupi de granatis: sed secūda plures prima est nobilio.

¶ Petrus de crescentijs inquit mala punica sunt mala granata quod nota sunt ex quibus quedā sunt dulcia: quedā acris sine acetosa quedā medio cris saporis inter dulce et acre composita.

Sirupus de corticibus citri. ℞. corticū pomorū citri recentū lib. j. decoq cū libris. v. aque fontium vsq; ad consumptionē duarū partium: et cū lib. j. zuccari fiat sirupus et cōdiatur. i. aromatizet cū granis. iij. musci et sunt qui in iuleb proyiciūt ex corticibus citrorū partes cōuenientes et proprie quod vicinatur cōplexioni cocture eius est delectabilis: et quod submergit in aqua decoctionis citri seta tincta ex chermes. i. granis tinctorum tūc est excellentior.

¶ Iste sirupus apud nos est in vsu: citri vero apud arabes vocatur haterogi. Serapio in c. de citro ait ex auctoritate Sal. fructus huius arboris noiat in greco pomū aq. Jre in vsu. inquit mille medica. i. citrus huius fructus nouū pomum medicum sed citrum ab omnibus nominatus.

Sirupus de acetositate citri. ℞. succi acetositatis citri lib. ij. decoq in vase vitreato super unam

primas cum facilitate vsq; dum consumatur ter-
tia pars ipsi: deinde coletur et dimittat do-
nec clarificet: et accipe ex eo quod est clarum lib.
viij. et funde super ipsum ex iuleb claro et de-
purato. lib. v. et coquantur donec inspissetur:
si autem estas fuerit: dimittatur in sole do-
nec acetositas consumatur.

¶ Hic sirupus de acetositate citri est multum in vsu: epoz
fieri cum magna diligentia. apud nos generaliter facit
ipsum hyemali tempore apud festum natiuitatis domi-
ni nostri iesu christi: quia illo tempore citri deferuntur ex
ianua ad nos: tunc facit sirupum.

Sirupus de agresta. modus operatiois eius
est sicut sirupi de acetositate citri: et quidam
condiunt cum gartofolis.

¶ Hic sirupus est in vsu. auic. in quinto canonis habet
vna aliam descriptionem et est fere eadem. Etia franciscus
de pedemontis in. c. de cura. male complexionis stomachi
cum materia simplicis et compositi habet vnam aliam: de-
scriptionem que eadem est cum illa. d. Auicem.

¶ Desue dicit quod modus operationis eius est sicut siru-
pi de acetositate citri. et est quod accipiat lib. xij. suc-
ci vire acerbe et decoquantur lento igne: vel ponantur ad
sole vsq; ad consumptionem tertie partis: deinde coletur et
dimittatur donec clarescat: tunc accipe ex eo. s. succo qui
erit clarus lib. viij. zuccari clarificati sicut iuleb li. v. et co-
quantur simul vsq; ad perfectam cocturam et referuentur.

¶ Que plura genera sed hic intelligunt ille que in colo-
re sunt citrine et ruffe. et dicitur sapienter quod predicta vire de-
bet esse ex illis ex quibus fit agresta. Albucaasim i tra-
ctatu scdo docet modum extrahendi succum vire acerbe.
Pet. de crescentis inquit. agresta fit duplex liquidum et
siccu. agresta liquidum fit hoc modo. cum vire sunt acerbe
vsq; ad debitum vel quasi. peruenierint ad augustum colliguntur
et pistantur et in mastella vel tina vel aliud vas ponuntur
ad solem et eis aliquid de sale ponatur: postquam duos
dies vel tres ad solem steterit accipiat succus et reposi-
tus vsui referuetur et quidam sal non ponunt. sed cum eo
melius referuat. et ibi etia docet facere agresta siccum.

Sirupus de granis mirti. s. succi granorum
mirti purificati lib. viij. zucca. albi lib. v. fiat
sirupus sicut artem.

¶ Hic sirupus apud nos est in vsu: mirtus est arbor: se-
men vero ipsius dicitur mirtilus: species eius due sunt
scilicet alba et nigra. idem posses dicere domestica et agresta:
domestica vero est mirtus que semen nigrum habet. agre-
sta est chubede que alio nomine mirtus alba appella-
tur: et ambe sunt note.

Sirupus de albelac. s. albelac et enucleo
tur et coterantur et coquantur vsq; ad con-
sumptionem duarum partium et fiat sirupus
cum zuccaro sicut artem.

¶ Hic sirupus apud nos non est in vsu. Zo. Sers. in suo
antidotario habet vna aliam descriptionem albelac vel be-
lac sicut opinione plurium doctorum sunt dactili immatu-
ri. alij dicunt quod sunt anacardi: quod ignoro. Mat. siluati.
inquit. albelac est species dactilorum. et sunt dactili im-
maturi. i. acetosi. sico. florenti. in lib. iij. in cap. de squi-
nantia dicit albelac. id est aldela. i. dactili immaturi. et
hec communis est opinio.

Sirupus de papauere. s. papaueris albi et
nigri et proprie capitum eorum. an. 3. lx. et deo
coquantur in lib. iij. aque pluuialis vsq; dum
redeat ad lib. j. s. et cum zuccari albi: et pen-
diorum an. 3. iij. et fiat sirupus.

¶ Hic sirupus sicut intentione doctorum non est ille quo vri-
mur: sed ille quo vrimur est sirupus de papauere com-
positus cuius descriptionem idem describit: de quo infra. sico.
habet vna descriptionem: sed non est in vsu. Auicem. habet
duas in. v. cas. sed non concordant cum ista: nec in vsu sunt.
Wiros qui illud lumē vel verius tenebris apothecariorum
posuerit descriptionem sirupi de papauere ex autoritate
Desue: sed non concordat descriptio sua cum illa dñi Desue.
Rasis in lib. diuisionum in ca. medicina et tussis a sicutatio et
sanici habet vna aliam descriptionem: sed non est eadem.

¶ Papauer quando simpliciter reperitur de semine pa-
paueris albi intelligitur. Ma cer inquit. Dicunt vni ge-
lidam siccam papaueris esse. Tres illi tribuunt species. sico.
vnius albus. Alteri. rubeus. roseus. pallidus. minoris sico.
est. hanc vulgo dicunt agreste papauer. Nobilior cun-
ctis est semen que gerit albam florem. et hoc est notum.

Sirupus dinarij et eius interpretatio est si-
rupus de bisantijs. s. succi endiue succi apij
an. li. ij. succi lupuli: succi boraginis aut bu-
glose. an. lib. j. bulliat ebullitione vna et dispu-
mentur et depuratur. s. eorum depuratoz li.
iiij. zuccari tabarzet. i. albi lib. ij. s. et coqua-
cum facilitate donec fiat sirupus: et quandoq;
ad omnem partem succi depurati ponitur aceto
boni albi: et clari pars. s. et quandoq; bulliat
in succis foliorum rosarum. 3. ij. liquiritie. 3.
3. spice. i. nardi. 3. ij. anisi feniculi: semis apij.
ana. 3. iij. et est mirabilis.

¶ Hic sirupus est in vsu. sub nomine sirupi de bisantijs: non
autem dicitur sirupus de bisantijs quod in ipso blacta bisan-
tie ingrediuntur. sed potest dici de bisantijs a loco quo-
dam nominato bizantijs in confinio macedonie: vt dicit
genti. super. v. cas. B. Dial. autem in ca. de purpurea ma-
rina. i. blacta bizantia ait quod bizantijs est quidam locus in
quo primum inuenta fuit blacta bizantia. et ideo bizantia
a quodam loco potest appellari. Papias etia dicit bizan-
tium est vrbis thracie a pausania rege spartanorum condi-
ta: post a constantino principe in maius aucta constanti-
nopolis nuncupata. est totius caput orientis. Zo. totus
lius inquit. bizantijs prima cum greco sequente consonan-
te. penultima cum t. exili. et i. latino scribitur. vrbis est tra-
cie maritima a pausania spartanorum rege prius condi-
ta. vt testatur iustinus libro suo epithomatis nono. nunc
vero constantinopolis a constantino imperatore qui eam
adauxit et exornauit vocatur. idem etia notat supplemen-
tum cornicardis lib. iij. etia alio vocabulo potest dici quod
bizantijs est genus denarii vel ducati. Unde guarinus
veronensis ait. bizantijs vel bizanteolim dicta est constan-
tinopolis. inde bizantius bizantia bizantijs. vel bizanteo
bizantea bizantijs. i. constantinopolitanus. hinc etiam
adhuc moneta istius ciuitatis dicitur hic bizanteus. vel
hic bizantius. et sic Desue vult quod per bizantijs intelli-
gimus denarium et hoc quod iste sirupus apud medicos est
charissimus. et etia apud infirmos propter utilitatem que
reperitur in ipso sicut bizantijs vel denarij sunt charissi-
mi apud homines. et iste sirupus potest fieri cum aceto et si-
ne: sed sine aceto est magis in vsu.

¶ Si autem sirupus de bizantijs cum aceto facere volueris
addatur pro qualibet lib. sirupi de bizantijs sine aceto lib.
semis aceti boni: et iterum coquantur quod tunc appellatur si-
rupus de bizantijs cum aceto. sed quando doctor ordinat si-
rupum de bizantijs simpliciter de illo qui fit sine aceto
intelligitur et illos succos qui in ipso ingrediuntur oportet
conseruare per totum annum ad necessitatem troacico-
rum de eupatorio ac aliorum.

Sirupus acetosus. s. zucca. boni albi li. v.
et funde super illud in vase lapideo aque fon-
tium dulcis et clare lib. iiij. et decoquat semp

titie. 3. v. in iube numero. xxx. semis lactuce. 3.
xl. semis malve: semis citonioru an. 3. vj. co
quaf in li. iij. aque vsq ad duas z cu succa
ro z penidiorum. ana. 3. vij. fiat sirupus.

¶ Iste sirupus est ille qui nobis scdm plurimu vsu ve
nit: supra posita fuit alia descriptio ex auctoritate eius
dem: sed no est ita in vsu. idem in ca. de tussi habet tres
descriptions sed non sunt in vsu. nec eadem.

¶ Papauer sicut inuenitur in septimo simplici apud
Sal. sunt multe species: na inquit micon. i. papauer. scz
album micon caratides. i. papauer cornutu nominatu
quidē sic a fructu breuē conexione habente sicut fenu
grecum: vt assimiletur cornu bouino vocatē. z est aliud
qđ dicitur micon: irachia. i. papauer herculeum. vocatē
autem z spumosum. quoniam totum albu est z spumo
sum paruum. secundum circa instans semen papaueris
albi z nigri feruatur per decem annos.

Sermo in qua mellis. R. mellis boni z mu
di pprie cui color est sicut color palee z qđ
est iter tenue z spissum: z qđ est boni odor: z
qđ modice acuitatis: z qđ no est antiquu: z fit
ei li. j. z pone ipsum in vase lapideo aut vi
treato: z funde sup ipm aq fontis dulcis: z cla
re. li. vij. Et coq ipm cū facilitate: z auferat
spuma eius: z no dimittat sup ipm multipli
cari: imo quamcito apparet auferat. deinde
colet colatorio denso de panno z ytere fm
qđ ipse docet. Et sunt ex hoibus qui aroma
tizant illā cū speciebus aefanginis: sicut zin
zibere croco cinamomo: mace z similibus. z
sunt qui aromatizant cum galla muscata: li
gno aloe z similibus.

¶ Mesue inquit: q postulerunt antiqui diuersitatem in
aqua mellis: qui locuti sunt de ipsa: z scripserunt ei tu
uamenta plurima que sunt in ea: quāstū sedat z multa
alia: vt videtur ibi: hec apud nos est in vsu. quidā existi
mant q sit mellis cratu: qđ ignoto: qđ idē aliud capitulu
facit de mellis crato: de quo infra etiā idromel apud gre
cos est aqua mellita. Rasis in nono Almasous. in. c. de
collica habet modum faciendi idromel. z est quasi idē.
Aut. in. v. casū. habet duas descriptioes sirupi de fauis
mellis. z idem est: cum idromelle fm descriptioe Joan.
Sera. z illegis vtriusq descriptioes videbis qđ sirup
de fauis mellis apud Auten. cum idromelle apud Jo.
Serapi. sunt idem.

¶ Mel fm Dia. est ros celestis que apes colligunt. Jñ.
in ca. de efctis dicit mel grece appellatu est qđ ab apibus
nomē habere probatur. nam apis grece melesse dicitur
z c. Mel fm intentionem Mesue melius est qđ colorē pa
lee habet. z qđ est tenue z spissum z qđ est boni odoris.
fm autem Scrap. bonum est cuius color redit ad rube
dinem neq est nimis liquidum: z quando immiseris in
eum digitum adheret digito z venit cū eo z melius qui
dem est mel veris deinde mel estatio: mel vero hiemale
est malum. Auicenna laudat illud qđ est vere dulcedi
nis: boni odoris declinatū ad a credinem z ad rube dīnē
z quod est vt palea in colore: quod non est subtile. visco
sum qđ no absconditur: z melius est vernale: deinde est
num: hiemale autem est malum. idem ait Sera.

Secaniabin puru. R. mellis boni lib. ij. ace
ti boni. lib. j. aque fontiu clare z est dulcis li.
iiij. z quando qđ exigit dispositio vt addatur
ad quantitatem aceti. sicut tescire fedimus
in. c. de sirupo acetoso: z operatio est vt acci

piatur mel z aqua z abijciatur spuma eius:
deinde fundatur super illud acetum z deco
quatur z non dimittatur eleuari z exerceat
re super ipm spuma eius imo auferat omni
bora z clarescat z cu in coctū fuerit reconde.

¶ Iste secaniabin vel squingebin est in vsu: sed nos vti
mur sub noie oximello simplicis. Simon tanuen. dixit
squingibin arabice est sirupus acetosus siue mellinuz
qđ est oximel: z sic sapientes hodierni faciūt oximel sim
plex fm istā descriptioe de secaniabin puro z sic debet
feri. vide Jac. in suo antidotario. nam habet scriptum
oximel simplex quod idem est.

Secaniabin de radicibus. R. corticum radi
cis apij feniculi an. 3. ij. seminis anisi: fenicu
li: apij. an. 3. j. mundentur cortices. cōteran
tur: z proyiciantur super eos in vase lapideo
aceti boni antiqui z albi li. x. aque libras. xij.
z dimittatur per diem ac noctem: deinde co
quantur donec eius tertia cōsumatur: post
ea coletur z proyiciatur super ipsum mellis
quod sit medietas eius. coquantur cum facili
tate: sicut superius diximus.

¶ Secaniabin sicut dictū fuit est oximel z pprie secania
bin de radicibus est oximel z est quo moderni pro ox
melle composito vtuntur. oximel vero fm Zsidorum ap
pellatum: quod aceti z mellis permixta conficiatur ma
teria vnde z dulcedinem retinet. z a coiem. idem in. c. de
pleuresi habet vnam aliam descriptioem ex auctoita
tate Sal. z ibi habet mellis z succari sulement. i. illius
regionis: sed non sunt idem nec vtuntur illa.

Sirupus de menta ex intentione nostra z est
excellētiore priorē. R. succi citonioru muzo
ru: z est sapor cōpositus ex dulci z acetoso suc
ci citonioru dul. succi granatoru acetosoru:
z dulciu z muzoru. ana. lib. j. 5. proyiciat sup
eos mente sicce lib. j. 5. folioru rosaru. 3. ij. et
dimittantur per diē z noctē: deinde coquan
tur cum facilitate vsq ad mediū. z cū mellis
vel succari lib. ij. fiat sirupus z aromatizetur
cum gallia. f. gallia muscata.

¶ Iste sirupus est ille qui est in vsu. idem habet vnam
aliam descriptioem: sed ista est excellētiore priorē. Aut.
in quinto canoñ. habet vnam descriptioem sed non vti
mur illa.

¶ Menta apud Diasco. vocatur ediosimum: mente autē
genera sunt quinq: scilicet menta domestica que pprie
hortulana dicitur vel cōmunis: vel odorifera. z est alia
siluaticāq mētastrū siue calamētū fluuiale bz: z est alia
dicta balsamita siue mēta aquatica z hec iuxta aquas
reperitur: z est alia: cuius folia sunt nigriora alijs z hec
dicitur mēta romana vel fara cenica. et est alia dicta mē
ta non odorifera et hec est calamētum. et oia ista quin
q gña debent poni in vngnēto maciaton de quo infra.

Sirupus de absinthio. R. absinthij romani
lib. 5. folioru rosaru. 3. ij. spice. 3. ij. vini albi
boni antiq z odoriferi: succi citonioru ana.
lib. ij. 5. z dimittantur per diē z noctē in vase
lapideo: deinde coquant cum facilitate vsq
ad medietatē: z cū mellis lib. ij. fiat sirupus
expertus z nobilis.

De electuarijs

Ciste sirupus est ille q̄ vrimur: idē describit vnā aliaz descriptionē: sed ista est nobilior. Absinthij fm cundes Mesue. s̄ multiplex: sed illud q̄b̄ intēdimus nūc est ab lynthium romanū. Zsidorus ait absinthium grecū nomen cuius probabilius est: q̄b̄ in ponti regione nascitur vnde absinthium ponticū nominā. Diasco. absinthij est omnibus notum cuius probabilis est ponticum et cappadocium nascens in monte vnde nomen accepit. Maltabbas practica vocat ipsum bulengi.

Sirupus de fumo terre maior. R. mira. citrinorū chebulorū. añ. 3. xx. boraginis vel buglosse violarū absinthij cuscute. i. podagrelipii añ. 3. j. liquiritie rosarū. añ. 3. 5. epitbimi polipodij añ. 3. vij. p̄nnozū numero. c. passularū enucleatarū lib. 5. tamarindorū cassie fistule añ. 3. ij. hec oīa bulliant in aq̄ li. x. vsq̄ dū veniant ab lib. iij. et cū succi fumiterre cocti et depurati et zuccari añ. li. ij. fiat sirupus.

Ciste sirupus de fumo terre maior est ille q̄ est in vsu et habet maiorem efficaciam q̄ minor. Fumus terre fm eundem ponitur inter medicinas benedictas sed de forma herbe ipsius non loquitur et hoc est q̄ credo q̄ sit nota omnibus. Circa instās dicit: fumus terre dicitur quasi fumus a terra in multa quantitate emittit. dicit aut fumus terre q̄ generatur a quadā grossa fumositate a terra resoluta: et quanto viridior est tanto melior: et in sicco nulla est efficacia. Qui in q̄. c. inquit fumus terre melior est ille qui est viridior recens acutus amar⁹ et Mesue dicit boraginis vel buglosse q̄si dicat. pone vnū pro alio. ex istis duob⁹: q̄ in virtute et specie fere conueniunt: ambe confortant cor: sicut est notum.

Sirupus de liquiritia. R. liq̄ri. 3. ij. capillorū veneris. 3. j. isopi sicce. 3. 5. p̄yce sup illud aq̄ lib. iij. et dimittant die et nocte. deinde coquantur vsq̄ ad mediā partē. deinde p̄yce sup illud mellis et zucca. et penidiorū añ. 3. vij. aq̄ rosate. 3. vj. fiat sirupus et administratur.

Ciste sirupus apud nos est multum in vsu. Liquiritia vero apud Dias. vocat gliquiritia. glocoritia vero reperit in multis libris de greco trāslatione: q̄b̄ est dicitur dulcis radix nā glicō duleis rixa radix. Zsidorus inquit girica grece ex eo dicit q̄ dulce radicem habeat eadē ad ipsos q̄ sitientibus sitim sedat hec est factio nota. Gal. in. vij. simpli. ait ghus. i. liquiritia id q̄b̄ est vtile de hac planta est succus radice eius. Me. h3 in isto sirupo aque rosate q̄ sapientes volunt intelligi aquam rosatam distillatam per alembicū: quidā vero dixerunt quod intelligitur de aqua que fit ex infusione rosarum: sed non est credendum.

Sirup⁹ de isopo. R. isopi sicce. radicū apij. petroselli. fenicū. liq̄ritie añ. 3. c. ordei mūdij. 5. seīs malue: dragagati: semis citoniorū añ. 3. ij. capillorū veneris. 3. vj. iunibarū sebestē añ. nūero. xxx. passularū enucleatarū 3. xij. ficū siccarū et dactilorū pinguiū ana. nūero x. albarum penidiarum lib. ij. et fiat.

Ciste sirup⁹ est in vsu et maxime fm istā descriptionē. Idē Mesue in capitula de tussis h3 quatuor: vel quinq̄ descriptiones sirup⁹ de isopo: quarum nulla cū ista concordat nec etiam inter se.

Cisopus sicca ad differentia isopi humide dicit q̄ est foides aggregata sup lanā. Zsidorus isopus herba purgandi pulmōibus apta. vnde et in veteri testamento per isopi fasciculos aspergebant agni sanguine quos

mundare volebant. de ipso vide supra in diabasso. **Sirupus de prassio.** R. prassij. 3. 5. isopi capillorū veneris añ. 3. vij. liq̄ri. cala. anisi. radi. apij. fenicū. añ. 3. v. seīs malue fenugreci. ireos ana. 3. ij. seminis lini: seminis citoniorū añ. 3. ij. passularū enucleatarū 3. 5. ij. ficus siccas pingues numero. xv. penidiorū lib. ij. mellis boni dispu. lib. ij. fiat.

Ciste sirupus est in vsu et maxime fm istā descriptionē. Idē in. c. de asmate h3 duas descriptiones auctoritate hamec: sed cum ista non concordant nec in vsu sunt.

Cprassij. i. marubij albi. pli. ait. greca plion vocat alij nostrofion: nonnulli philopede aut philogareo. Circa instans ait. marubij herba q̄ et alio noie prassij dicitur. folia ei⁹ medicine cōpetunt: herba collecta: et in vmbroso loco suspēsa p̄ annū seruari pōt. est aliud prassij q̄b̄ vocatur. prassij viride: et hoc fm intentionē nicolai est flos oris. prassion apud grecos est porū prassium vero est marubium album: et est herba satis nota.

Sirupus de cala. cōfert splenetico. R. cala menti domesticij et sil. añ. 3. ij. keisim. i. leuistici: dauci: squinanti añ. 3. v. passularum enucleatarum lib. 5. et mellis li. ij. et fiat sirupus.

Ciste sirupus est ille q̄ cōiter est in vsu. idē h3 vnā aliaz descriptionē: sed hec est nobilior illa. Gal. in li. secretozū h3 vnā aliam: sed non est eadem: nec est in vsu.

CCalamentū domesticū fm modernos est vsuale. Circa instans calamentum inquit herba est que alio noie nepita dicitur.

CCalamentū mōtanū meli⁹ est: q̄ est magis siccū cū flores pducit h3 colligi. Dias. ait. calamentū q̄ pulegiū agreste mlti dicitur: ipsa mōtuosa est et calamentū ho agreste fm intentionē nicolai est nepita siue herba dicta a vulgo gataria siue neuida. nā sine dubio nepita est calamenti spēs. vñ Dias. herba quā nepita vulgari sepe vocamus. Hanc medici greco calamenti noie dicunt.

Sirup⁹ de eupatorio. R. radi. apij. fenicū. endi. añ. 3. ij. liq̄. sqnā. cuscute. absinthij: rosa. ana. 3. xvj. capillo. veneris: bedegar: fuchaa: floz buglo. aut radi. ei⁹: anisi: fenic. eupatorio. añ. 3. v. rainede. i. reubarbari: mastice añ. 3. ij. spce assari. id est assare baecare. folij. ana. 3. ij. coque in aque lib. vij. vsq̄ ad tertiā: et cuz. li. iij. zuccari fiat sirup⁹ addēdo succi apij en diuie q̄tatem sufficientem et vsui referua.

Ciste sirupus apud nos est multum in vsu. magnificata est virt⁹ eius vt docet experientia: sed nō solū in opillationibus. et patis vt in alijs proprietatib⁹: sed sunt q̄ faciūt et q̄ credit aliqui facere nihil faciūt: et hoc est propter simplicia que in ipso ingrediuntur: vt ostendam.

CBedegar siue bedeguard idē sunt: et est q̄ Dias. Beatis leuce vocat: h3 apud Ser. est spine alba de q̄ ipse Ser. scribit in lra. b. bedeguar. et in lra. s. scripsit spina alba: q̄ idē est silē facit. A. in. d. cañ. sed opinto ignoitiā a pothecariozū mltorū ē q̄b̄ bedeguar sit qdā res siccis spongie q̄ nascit sub qdā plāta q̄ apud Dias. vocat cinosbas tus i. rub⁹ canis et in ea aliqui repiunt vermes: et sic meo tpe vidi mltos ea ponere in isto sirupo loco bedeguar: sed decipiunt. nā vide p̄ico. flo. in li. vii. in. c. de cācro q̄ dicit. dicit qdā exp̄m̄tatores q̄b̄ fiat puluis ex eritō q̄ ouit sup rubū canis q̄ a q̄busdā sed nō recte ponit. p bedeguard. M. dēmi gñat. in puluere dicit h3 bonū gule hnt bedeguard: sed lra nō est bona: q̄ p̄dicit puluis reperit apud Ray. de villa noua in. c. de botto gule et ibi dicit. R. spine rosa. et credo q̄ sit illa spōgia q̄ falso bedeguar dicit. Ille q̄ de nouo scripsit lumē apothecariozū

dicit q̄ bedeguard est radix cardonis b̄ndicti masculi q̄ nō est credēdū: sed vt veritati aptior sit via: hic volo scribere formā v̄ri bedeguard. et q̄ d̄z administrari in isto sirupo s̄z Ser. ex auctoritate Dia. q̄ dicit bedeguar i. spina alba. Dia. noiat a canthis leuce et in greco est spina alba: et est plāta q̄ nascit in mōnb̄ zagial: et h̄z folia i. mīlia cameleūte albe: nisi q̄ sunt strictiora et albio: ra et sup̄ ea est simile bove albe: et sunt spinosa et h̄z stipitē longū duob̄ brachijs in grossitudine digiti pollicis vt pl̄ color ei⁹ est vergēs ad albedinē et sup̄ summitates ei⁹ sunt capitella spinosa s̄kia eritio marino: nisi q̄ sūt minora: et oblonga: et flos ei⁹ est coloris purpurei et semē ei⁹ est simile grano cartami: sed apud Dia. est s̄lie gra: no s̄inco q̄ idē est: nisi q̄ est rotūdius eo: id q̄ admistrat ex ipsius plāta est radix vide ergo si bedeguard est illa spongia: vt volunt ignorantes.

Suchaa est etiam sp̄s cardoni et est p̄p̄nqua bedeguar est quā. Dia. vocat a canthis arabica. i. spina arabica et est s̄lia supradicta. i. s̄lia bedeguar. nascit spinosa et alba. Mat. fil. vult q̄ succa sit cameleūta alba q̄ non credo. s̄ā dia. et Ser. de v̄ra q̄ faciūt distincta capla et fm Chy. de ho. suchaha bedeguar q̄ nō est: et fm lumē est radix cardonis b̄ndicti femine q̄ nō repio apud auctores: s̄z sit quocūq̄ suchaha ap̄ Dia. est a canthis arabica. et fm Ser. est spina arabica. et fm Ra. est megailē et idē Ser. ex auctoritate Sal. ait. hec herba est s̄lia plāte bedeguar nisi q̄ v̄rit⁹ ei⁹ de siccitate et s̄tpticat pl̄ eo: et fructus et radix ei⁹ est fortior. fm pau. suchaha est herba dulcis q̄ erētē sup̄ terrā: et facit capita grossa. p̄pe radice et erētē ex illis capitib̄ flores sanguinei et sic est s̄z veritatem q̄ suchaha est herba spinosa alba expandēs se sup̄ terrā. cuius flos est in colore sanguinis et hec est prop̄ suchaha que administratur in ipso sirupo radice eius vsui medicinc competit.

Postq̄ dixi de bedeguar ac suchaha q̄ sunt sp̄s cardonis: et mea intētio est declarare quasdam alio sp̄s q̄ ponunt in n̄mero cardonū: n̄s p̄mo est cameleūta alba et nigra: sed de alba Sera. dicit q̄ sunt hoies q̄ nolant eā acaliā: et de nigra dicit q̄ nolant eā hoies cameleūta et propter varietatē floru eius: q̄ ex eis reperiunt virides multū et aliqui ad albedinē declinantes: et aliqui ad celestē colorē et quidā ad rubedinē sanguinis fm diuersitatē locoru in quib̄ nascunt. et est ali⁹ card⁹ q̄ alio noīe scolimas vocat et iste apud quosdā est card⁹ dicit arco sof. sed ignoro verū. Ser. in suo ca. ait in fine capituli de cardo. comedit plantā ista recens. sicut comedunt sp̄ragi. ego vero nec nego nec affirmo q̄ scolimas sit arco sof. et artigoch. sed nomē suū verū est chincra: aut alio noīe dicit archosof. de quo vide rasim in tertio almanforis qui virtutē eius deseribit: sed formā nō: s̄z iste card⁹ est spinosus cuius capita comedūt deserunt de lanua. Auc. ij. ca. dicit cheuchem sed est gūma alcor. sof. 3o. Sera. in suo antidotario in fine inquit cancarced. i. gūmi alcor. sof. Auer. in. v. col. inq̄t harchaf. i. cardus alchi vult dicere archigoco: et est alius card⁹ quo vtunt homines ad gargellādū p̄anos et bireta et s̄lia: et iste apud Dia. vocat dispacus. et a multis ignorātib̄ virga p̄a floris: et est alius: cardus dicitur a staraticon: siue centū capita celestis coloris: et iste apud nos nascitur iuxta vias: et est alius q̄ d̄z centū capita alba: et hic est tring⁹: et est ali⁹ q̄ a modernis card⁹ b̄ndict⁹ appellat et iste est que hodie herbā turchā vocāt siue sedū vt apud Dias. siue cregeron vt apud pl̄i. flos buglosse aut radicū eius flos vero vt vult p̄api. dicit est q̄ cito suat quasi suoz. Jido. vero inquit. flores nominantur q̄ cito. desinat de arboribus: quasi fluozes quod cito suant.

Folium idēst malabattrum in hac descriptione loco eius ponitur macis. vt dicit Auicē. in. ij. capi. de folio. si vero in ipso ingredieretur spica potest poni: sed q̄ spica ingreditur macis.

Sirupus de thimo. R. extremitatū t̄mi. 3. y. calamē. mēte' sece añ. 3. v. seminū anisi feniculi. apij. danci. añ. 3. iiij. passulaz enucleata

rū. 3. iiij. et cū lib. ij. mellis fiat sirupus: et aros matzetur cum. 3. y. gallie muscate.

¶ Iste sirupus est in vsu. Thim⁹ fm Jido. appellatum est q̄ flos ei⁹ odorē refert: de quo Virgi. redolētq̄ thimo fragrātia mella. pl̄i. Thimū flore sato nascit: nec durat nisi in afflatu maris propter thimū est q̄ in attica regione abundat mel atticū summe laudis in toto mūdo est. Mes. in. c. de isopo que vocat hasce inq̄t. dicit q̄dā q̄ est isopus hortensis. et dicit ali⁹ q̄ est vna ex sp̄ibus origani: et sine forme predictę plāte ait. et plāta ei⁹ vt d̄: est mater epithimi: ergo est thim⁹: nā sine dubio hasce est thimus et flos ipsius est epithim⁹: quidā thimū poli carriā matorem vocant ali⁹ hasce. Mesue habet et hic extrimitatum thimi: et est melior pars plante eius.

Sirupus de epithimo. R. epithi. boni horētis. 3. xx. mirabola. citri. indorū. añ. 3. xv. cū scute fumiter. añ. 3. x. thimi buglo. calamēti. embli. belleri. ligritie. polipodij. agarici. sticados. añ. 3. vj. rosa. feminis fenicu. anisi. añ. 3. ij. 5. prunorum numero. xx. passula. enucleata rā. 3. iiij. tamarin. 3. ij. 5. suc. libz. ij. rob. i. vini cocti lib. ij. et fiat sirupus.

¶ Iste sirupus est in vsu. Epithimus vero fm Mes. est ex herbis supra cretētib̄ alio herbis et est s̄lie cuscute fm dia. Epithimū est flos thimi s̄lia timbre. i. saturegie. Jh. inquit. epithimū grece latine d̄z flos thimi. nam flos grece thimū vocatur. est aut flos timbre s̄lia circa instans epithimū flos et nō herba medicine cōpetit. et cū producit flores colligi debēt. Mesue laudat subru sum cretense a cutidodo. A. laudat cretēse zihierosolymita. et est v̄clitue ad rubedinem.

Sirupus de sticados. R. florum sticados. 3. xxx. hasce. i. thimi calamē. origa. añ. 3. x. anisi piretri añ. 3. vj. pipis lōgi. 3. ij. zinzibe. 3. ij. passularū enucleatarū. 3. iiij. mellis li. v. conodias cū cinamomi calamē. aroma. spice. idēst nardi croci. zinzibe. pipis nigri et lōgi. añ. 3. ij. liga in p̄ano raro. et suspēde in sirupo: doctis ei⁹ est. 3. j. cū aqua decoctiois spice et floru alchililā. chilchil. et est flos rois marini.

¶ Iste sirupus est in vsu maxime fm descriptionē idē Mesue in ca. de egritudinibus neruozū h̄z vna aliā descriptionem. ex auctoritate iudei et dicit q̄ est medicina mirabilis cōferens omnibus egritudinibus neruozū: sed nō est eadē nec in vsu: t̄z ibi h̄z zinzibē q̄ est in tua siue camepitheos vt dicit um sūt in electuario de tua.

¶ Sticados fm Mesue medici laudant arabicū et melior pars plante est flos post folia laudant arabicū et melior pars plante est flos post folia Dia. dicit sticados ab insula galatie que sticados d̄z nomē a ceperit. in rei veritate illud sticados quo moderni vtuntur nō est. veruz sticados de quo intelligunt Mesue. et Auc. vt dictū fuit in confectione de sticados.

Sermo in mellicrato cōdito et sunt q̄ vocāt mellicratū sirupū factū ex vino et melle: et cōditū vocāt quidā q̄d fit ex melle et vino et sunt ex hoibus q̄ vocāt v̄trūq̄ v̄troq̄ noīe et modi eozū sunt diuersi. R. vini boni antiqli. x. mellis boni et dispumati libz. ij. p̄ice sup̄ ea cinamo. boni et subtilis. 3. v. spice aromaticę. i. nardi. 3. j. garosilozū zinziberis ligni aloes macis añ. 3. iiij. beil. i. cardamomi maioris.

3. ij. croci. 3. j. tere cōtritione grossa et coles
cū colatio grossa de panno et aromatizet
cum musci dragme vnius tertia.

¶ Mellieratū fm dia. est mulsā et ipse docet facere: sed
nō hoc mō. mellieratū hō fm Simonē est vniu: ex melle
et aqua fa. rū et vocat mulsā. s. ex tertia pte mellis et dua
bus aq: differt aut ab idromelle: eo qd idromel plus aq
habeat: quā ipsa sit aq mellita mellieratū hō est vniu:
ex melle a crasso qd est vniu: et ipsa est mulsā. ¶ Inquit
mellieratū vniu melle mixtū mediū quasi mellens: qz
ex melle fit licet calamitas pro cadamitas: nō est aqua
mellis vt quidam crediderunt: nam supra etiam posita
fuit descriptio aque mellis.

¶ Ad dōd^o cōditi de citonijs et est mina. R. luo
ci citoniorū acetosorū li. xx. vini antiq boni
lib. x. coquant cū facilitate vsqz dū consumpta
sit ei^o tertia semp auferēdo spumā ei^o: deinde
coles et dimittat residere et clarescat. postea
proijce super illud mellis boni et dispumati
lib. vj. et iterū bulliant et auferatur spuma ei^o
et coquantur vsqz dum habeat perfectam co
cturam et referuetur.

¶ Conditū ex citonijs fm intētiōe Mesue est miusa
fm Aut. et Sui. placē est sirupus de citonijs. tñ Mesue
ponit etiā descriptiōe sirupi de citonijs qd aliud est. hec
f. miusa pōt fieri cū speciebus et sine speciebus et ambe sunt in
vsu: sed ista miusa citoniorū sine speciebus. Rasis autē in
ix. Almanforis in. c. de his que confortant stomachum:
et ciborū perficiunt digestiōe: hz descriptiōe miusae si
rupi acetosi de citonijs. Idē in libro diuisionū: in ca. de
medicinis solutionis ventris ait. confectio miusae cōtri
ctiue: que est sirupus de citonijs.

¶ Citoniū est pomū notū. Pet^o de cresecētis dicit cōta
nū sine citoniū est arbor: nota. et ex his qdā sunt qd faciūt
piratetonia et he arbores maiores sunt: et minores habēt
folia: et qdā sunt arbores minores et latiores habentes
frōdes. quarū fruct^o p. puc. vocant coctana. Papias ait
malis cidonia esse dicta ab oppido in insula creta.

¶ Ad dūa citoniorū cū speciebus. R. vini cito
niorū acetosorū lib. xx. vini boni antiqui lib.
x. coquant cū facilitate vsqz dū consumpta sit
ei^o tertia sup auferēdo spumā ei^o deinde co
lectur et dimittat residere et clarescat. et p. ijce
sup illud mellis boni et dispumati li. vj. et ite
rū bulliat et auferat spuma ei^o et p. ijciant su
per illud species alefangine ligate in panno
suspendo sup illud medicamē et sunt pprie ci
namomi. et heil añ. 3. ij. gariofilorū. 3. ij. zin
ziberis mastice añ. 3. j. 5. croci. 3. ij. ligni aloes
macis añ. 3. j. 5. oia preter crocū terant cōtri
tione grossa. et suspendant in panno. sicut vi
rimus omni hora fricando illud sup medica
mine donec fiat et spissitudo. deinde aroma
tizet cū 3. vni^o tertia musci hoc est. 3. j. et gal
lie. s. muscate. 3. ij. et referuentur.

¶ Hec vero est miusa citoniorū cū spēs^o sige miusa aro
matizata. i. qd supra miusa citoniorū simplicē adduntur
qdā aromata. i. quedā redolētia et sunt pprie illa que in
pāno ligant: et de pōtētijs aromatibus aromatizant et
qdā alia cōdita vt est fca cul cōdita et alia huiusmodi.
¶ Heil sicut dicitur sunt ex auctoritate Ser. est cordamo
mū mai^o: de quo miror qd Auic. in pōdita cōfectione hz

cardam omā mai^o et min^o et heil. Chisostophor^o de ho
nelis in pōdita cōfectione dicit: qd heil est spēs carda
momi quaz non habemus hic: sed loco eius assumitur
cardamomū maius: quasi dicat quod heil non est car
damomū maius hoc asserit in dubitationem.

¶ Sui. placē eodē loco hz cardamomū mai^o et min^o
et melegētā etiā text^o. Sui. fm opinione Bartho. mōta
gnane est falsus: nō sicut dicitur fuit supra in electuario
de aromatib^o cardamomū maius est melegeta: et sic ho
die generaliter habetur opinio qd heil et cardamomū
maius: huc melegeta: que alio nomine grana paradisi
vocatur. etiam Dat. lib. in ca. de cardamomo erra vit di
cens ex aucto: vate Sera. qd heil est cardamomū min^o:
nam Sera. non dicit qd heil sit cardamomum minus
imo dicit qd est minus et sic est.

Sermo in aceto squil. R. ex lamis sille et po
prie qd sunt medie inter corp^o et cortices ipsi^o
q̄titate quā volueris: et sue eas separti in filo
cū stillo ligneo. et dimitte ficari i vmbra die
bus. xl. post illud cōtinue eas in frusta cum
incisorio ligneo et pone ad omnē libzā eius
aceti bōi albi li. viij. et pone i vase vitreo strī
cti orificij et stringe caput ei^o: et dimitte in so
le per alios dies quadraginta. post illud co
la et administra vbi oportet.

¶ Mesue mōt qd cōditi sunt antiq sup inuamēta ace
ti squillitici ad egritudines multas. descriptiōe ipsius
describit etiā Sera. in. c. de squilla: et sirupū de squilla et
multa alia liber qui dicitur albus alim docet modum
preparandi: et dicitur qd de forma castrōdi squilla et cō
ficiendi acetum squilliticū et distillandi aquam ipsius et
demū albificandi acetum squilliticum et sic de singulis.
squilla dicitur cepe muris: eo qd in terra fit muris.

Orimel squilliticū descriptiōe democriti.
R. origani. isopi sicce. albalce. i. thimi cheilim
cordumeni: sicados añ. 3. v. coquant in tri
bus libris aque vsqz dū deuantant ad lib. j.
et proijce super ipm mellis lib. ij. mellis pas
sulati lib. 5. succi alfesere. 3. v. aceti squilliti
ci lib. j. 5. auferatur spuma eius omni hora:
et coquantur ad perfectā decoctionem.

¶ Orimel grece ē sirup^o acetos^o tñ cū zuccaro fact^o et
cū melle. tñ hz duas als descriptiōes: s. nō sunt in vsu
vt est ista: et sunt qd faciūt ipm: sed decipiunt vt ostendā.
¶ Cheilim. i. leuistici hortulanū. et est aliud cheilim die
tū cāpestre et illud est est cordumeni: qd apō ignorātes
nō est notū supra ostēdi qd cordumeni est carui agreste
sive leuistici: tñ opinto multorū est falsa: qz hic Mesue
l isto orimelle hz cheilim et cordumeni: ergo nō sūt idē:
sed error est horū: qd nō cognoscūt spēs leuistici s. s. 3
modernorū mias sunt due spēs. s. hortulanū et cāpestre: hor
tulanū hō est illud qd cōter vtunt: cāpestre hō est cordu
meni: et est leuistici cāpestre sive mōtānū et est semē qd
reperit sub plāta qd b. paucedanū: et sic est opinio her
baticorū: tñ scias qd reperit in cōfectione aliqua vbi so
lum ingrediatur cordumeni: intelligitur de hortulano
sed hic ambe species debent poni.

¶ Hec passulati est medicamē qd fit ex melle et passu
lis expōsio vt ostēdi supra in cōfectione loch de pino.

¶ Alfesera vel fescera est vitis alba que alio noie brig
nia vocatur sive ampellos leuce. vt apud Diasc. Gal. in
vj. simplicium inquit. carinabian: id est vitis alba et dicit
alfesere: hanc plantā quidam nominant beionā: et qui
dam abradentes cutem sumunt atea. eius comedunt in
principio sui octus sicut mos est.

Orimel iuliani fm Gal i tracta. ij. ad glauo

conē in. c. de cura podagre facte ab humore colerico. **R.** folioꝝ rute. origani. añ. ʒ. iiij. radici mādragore: ane. añ. ʒ. ij. ieros. ʒ. j. agarici. ʒ. ij. tede pinguis li. j. cocognidū. ʒ. ij. lacteri. aliapiados añ. ʒ. ʒ. polipodū. ʒ. ij. folij costi spice nardi añ. ʒ. j. reupōtici. ʒ. j. squille interioris cimarū ebuli añ. ʒ. ij. affari. i. affare bacare. ʒ. j. canopi. ʒ. ij. epitimi ellebori: acort ana. ʒ. ij. yfopi amomi iperici: cimini. añ. ʒ. j. anisi. ʒ. ij. aceti acris lib. j. mellis li. ij. cōfice aut hoc modo. lacterides: ʒ. costū cocognidū. ʒ. spicā nardi teres diligēter: ceteras aut herbas infundes in aceto p dies tres. et postea coques donec media pars aceti decoquatur. ʒ. tunc proiectis herbis mittes. ʒ. cū iterū decoctū fuerit ad spissitudinem mellis supra scriptas species tritas miscabis. ʒ. vte re vbi oportet.

Confud oximi apb noa nō est in vsu. Sic in suo antido tario hz vna aliā descriptionē q̄ quasi eadē est. Alex. in c. de catarrhis ad podagrā ex flegmate hz vna aliā q̄ eadem est: simplicia autē que declaranda sunt declarabo. **C**teda pinguis est nomen qd̄ apud rusticos appellat theia: ʒ. est lignum pingue pini. vel abietis. ʒ. vltur ipso ad faciendum lumē pro candelis. Sera. in ca. de pēno inq̄t q̄ vna est spēs pini. ex cuius sudore extrahitur piz. ʒ. cum ligno suo fit lumē sicut cum cera.

Cocognidum sicut dictum fuit est semen mesereon. **C**Lacterides. Joā. Sera. in vsu. c. de laxatiuis simplicibus inq̄t lacterides est mediana: qua d̄ fructus amarus: hec quā An. in. v. cano. vocat menhētene. ergo est cataputia minor: nā vide Sera. in ppito. c. de cataputia minore: inq̄t. Mediana. i. cataputia minor: ʒ. est plāta quā multi cōputāt inter spēs laticiniorū ʒ. hec plāta apud nostros rusticos d̄ cagarolla: ʒ. in hottis abundat.

CAlipias dos fm̄ sic est cocognidum vel laureola: qd̄ nō v̄ esse verū: nā si p̄sideret b̄ in p̄dicto opimelle ingreditur cocognidū. i. semē mesereon: ʒ. etiā aliapiados qd̄ nō fieret si idē cēt h̄ cōiter tenet q̄ aliapiados sit laureola.

CCanopis fm̄ sic est medianus: cortex sambuci s̄r ait Sol. qd̄ā crediderūt q̄ esset canapis. qd̄ nō est nā alexāder inquit. Canopis est cortex medianus sambuci.

Acetū passulay fm̄ Ant. cermisōnū in. c. de egritudinib⁹ capitis. **R.** acetū vini nō multū vinosū li. ij. passulay. ʒ. ij. bulliāt vsq̄ ad cōsumptio. tertie ptis aceti: deinde colēt. ʒ. fortiter exprimant passule. deinde iterū passule terant in mortario. ʒ. fiat eaz̄ exp̄ssior acetū tali vsui reserua. h̄ apud nos tale acetū nō ē in vsu. Siru. p̄ferēs ad ea q̄ dixim⁹ est nobi le ʒ. exptū. ʒ. p̄fert q̄rtane. In practica ad def. in. c. de soda frigida ab humore melācolico. **R.** capilloꝝ veneris. radicū buglosse domesticæ siluestris: ʒ. floꝝ earū: polipodū. epithiōmi añ. ʒ. j. folliculoꝝ sene. camepitheos. slica dos añ. ʒ. v. ij. camedreos. squināti. elebori nigri añ. ʒ. ij. samiterre. ʒ. vij. eupatorij. ʒ. iiij. succi pomorū dulciū. ʒ. viij. oīa p̄ter epithiōmū ʒ. succū pomorū bulliāt in li. iiij. aque vsq̄

ad lib. ij. deinde bulliat in eo ebullitione vna epithimum ʒ. coletur: ʒ. cum succo pomorū ʒ. li. j. succari fiat sirupus.

Ciste sirupus est preciosus ac dignissimus ʒ. quartanā e suo noie ab apothecariis nō est sic appellatus: sed ad meliorē declarationē feci sub isto nomine: q̄ in mediolano multi medici ordināt sirupū ad quartanā: h̄ apud apothecarios fit sub nomine sirupi de pomis cōpositi ʒ. idē est franciscus de pedemontū hz vna aliā descriptionē sirupi ad quartanam que non est eadem: nec est in vsu sicut infra ostendam.

CBuglosa est lingua bouis: ʒ. proprie domesticæ siluestris vero buglosa est borago cuius herba cibo apta et medicine: flos: folia: ʒ. semen: ac radix in isto sirupo debent poni.

CPomū vero ab opimo. i. a copia. i. vbertate est dictus inter alia poma parisiāna sunt magis laudata quam alia: post hec est pomum dictum redolens.

Sirupus de psilio. fm̄ eundē in ca. de ptisi. **R.** spodij. seminis portulace. semis cikonioꝝ papaueris albi añ. ʒ. ij. psilij. mundi. ʒ. v. succi arnoglose cocti ʒ. dispumati. ʒ. xxx. cancrozum fluuiālium lotozum fm̄ doctrinam ʒ. xx. decoquantur in lib. ʒ. aque vsq̄ ad lib. j. ʒ. cum lib. j. succari fiat sirupus.

Ciste sirupus apud nos nō est valde in vsu. Raynaldus de villa noua in li. iij. in. c. de ethica hz vna ʒ. aliam descriptionē: sed nō est eadē. psiliū h̄o est semē sile pulicibus ʒ. laudabile est ad p̄seruādū cāphorā: in bladīs ac vsu. abūdat: v̄ulgari sermone linofella dicitur.

CArnoglosa fm̄ paptā i. līa a. inq̄t qd̄ est q̄ a latinis d̄ plātago. i. lingua agnū i. līa p. ait. plantago a romanis dicit q̄ plāta ei⁹ cito terre adheret. herbe quā greci arnoglosam vocāt. Mācer Herbā q̄ nra lingua plātago vocat. Hanc arnoglosam grec⁹ vocat q̄ est lingue. Agmine silis folijs plātaginis. hui⁹ sunt gemine spēs: h̄ maior: prima vocat. Altera. vero minor quā vulgo lātiolatā dicit ʒ. sic est. plātago h̄o maior: scdm̄ opinionē modernorū est quā nri rustici bletā siluestre vocāt mino: est quā falli herbarici lingua caninā vocāt h̄ deci piunt: in pratis ambe ac vsq̄ reptunt. Cācer fluuiālis nor⁹ est. aliō capim facit de cācro marino: ʒ. ibi inq̄t. cū d̄ cācer marino nolim⁹ itelligere p̄ hoc oēs cācerū marino: imo spēm cāceri q̄ p̄prie hz oīa mēbia dura vt lapio.

Sirup⁹ saboz fm̄ eundē in ca. de mania ʒ. melācolia sanguinea. **R.** succi buglosse domesticæ. i. vsualis ʒ. siluestris. i. boraginis añ. li. ij. succi pomorū dulciū redolentium lib. iiij. folliculoꝝ sene. ʒ. iiij. croci. ʒ. ij. succari tabarzet. i. albi li. ij. fit autē sic. sene p̄ciat in succis p̄ diē ʒ. noctē post cōtritionem ei⁹. deinde bulliat ebullitiōe vna aut duab⁹ deinde cū zuccaro fiat sirup⁹ croci⁹ aut confricetur in panno ʒ. eius decoctione et fiat.

Cisto sirupo in p̄tib⁹ Mediolani vsū sapotecharij. qd̄ dam crediderūt q̄ esset sirup⁹ de pomis cōpositi: h̄ alio est. ʒo. cōcorregi i. c. h̄ mania ʒ. melācolia inq̄t. sarboz rex medorū qd̄ ab hodiernis practicantib⁹ penitus h̄ in vsu quo vt plurimū vto: ʒ. i. q̄ multā inueni vtilitatem.

Sirup⁹ de herbis fm̄ Srā. de pedemōtiū in ca. de cura vomit⁹ sanguis. **R.** spodij. ʒ. iiij. berber. ʒ. iiij. vuc acerbe. ʒ. ij. cicoree. ʒ. v. succari li. ij. fiat sirup⁹ scdm̄ artem.

Ciste sirupus non est in vsu.

Berberis est fructus rubicundus satis notus apud Auzic. in ij. casu. vocat amiberberis: sed apud Dias. vocatur oria chatoos: et est arbor minuta spinosum habens fructu rubicundu et ex eo fructu a modernis consicitur litium et arbor ipsa vocat darisafah. Ab alijs crispin^o arbor. Negat quidam qd hec arbor sit darisafah: sed errant vt dictu fuit. do. pet. de crescitjs inq. berberi sunt fructus cuiusdam arboris parue valde spinose sicut arbor mali punic. i. arbor mali granati domestici et sunt rotundi rubri: quasi subnigri sicut fructus spine albe aliquatulum oblongi et.

Sirup^o de endi. fm eudē **Fract.** in. c. de cura male complexiois epatis simplicis et coposite. **R.** endi. vtriusq. añ. **℥**.j. semi. comu. recetiu. **℥**.ij. aceti al. **℥**.ij. zucc. tabarzet. i. albi. li. j. et sirupizet cu aq ordei et aromatizet cu sandali vtriusq. et spodi. añ. **℥**.j. et vsui reserua.

℥ iste est siru. de endiua copositus ad differentia simplicis qd sit ex succo et zucearo sicut ostendat supra in tracta. de mag. alib. gētilio scripsit vna alia descriptione et fm illa gētili facit sirup^o de endiua copositu fm genitile: cui^o infra apparebit descriptio. sunt quidam qui faciunt ipsum fm francis. qd etiam est laudabile.

℥ Endiua fm Sal. in octavo simpliciu est seris. Dias. vocat ipsam seridis. et est illa qua coiter vtunt. hic frasciscus habet endiue vtriusq. qd intelligit vsualis et cicoree que flores azurinos habet. Auzic. in ca. de endiua in. ij. canos. ait qd magis iuuatiua ex eis epati est illa que est magis amara. ego existimo qd ipsa sit cicorea: quia est magis amara et mirabiliter confert epati.

Sirup^o de epatica fm eudē in eodē. c. vbi est sirup^o de endi. **R.** epatice. **℥**.j. léticula. **℥**.ij. aq. **℥**.j. florū cucurbite. violarū rosa. añ. **℥**.j. ci. marū squinati. **℥**.j. zucca. tabarzet. i. albi. li. j. irrozet cu succo granatorū. **℥**.iiij. et aromatizetur cu sandali et spodi. añ. **℥**.j. et fiat.

℥ iste sirupus non est in vsu.

℥ Epatica vo est herba nascens sup lapides semper madidos iuxta flumina et fontes sup extēsa lapidibus. Sera. ca. de epatica ex autoritate Sal. inq. nascit in lapidibus humectatis. et cadit sup ea ros et est silis lenticule aque. hec est illa qua Dias. vocat licenē circa in hōis ait epatica herba est. et quanto maiora folia hz tanto melior est: et vbi epatica: qd pncipalr est inuatiua epati arabes vocat ipsam azezalshel. rustici nostri frigidaria dicūt.

℥ Lenticula aque fm Dias. sup aquā inuenit natans rotāda est sicut lenticula colorē viridē habens. Sera. dicit qd est ex ea marina: et est ex ea aque dulcis sed illa qd est dulcis vtuntur vt plurimum.

Sirupus de nenufere fm eudē **Fract.** et eo. c. vbi est siru. de epatica. **R.** florū nenufaris. **℥**.ij. vngule cabaline aquatice. pfitij integri. acetose. añ. **℥**.j. semi. comu. **℥**.ij. seminū frigidorū. **℥**.j. radicū feniculi. **℥**.j. bulliat in aqua ordei: et addat li. j. zuccari aceti albi et succi granatorū añ. **℥**.j. et aromatizet cu sandali et spodi. añ. **℥**.j. et addatur parū spice ne frigiditate opilationem inducat.

℥ iste siru. nō est valde in vsu. Sui. placē. in suo tra. c. de plectio. hz vna alia descriptionē sz nō est eadē. ipse Sui. facit suā descriptionē ex decoctione florū nenufaris incorporata cu zucearo et albumine ouorū et sit sirupus fm artem isto modo vt docet Sui. idem ait circa in hōis in ca. de nenufere.

℥ nenufar. i. nimpha apō Dias. et nascit in aq. stūtib^o

sicut dictū fuit. spēs ei^o sunt due. vna qd in medio floris croceū hz colorē. et est pprie nenufar siue vngula cabalina. alia hz florē albū et ista ē nenufar vsuale et ambe in aquis nascunt. vide de ipso in electuario de sarfara.

℥ Ungula cabalina aquatica est nenufar fm modernos qd florē croceū hz et eius folia ad similitudinē nenufaris albi. et ista est illa qd apud herbaticeos sarfara vocatur. nō nascit aut in vineis. vt quidam falso crediderunt. imo hec duo genera in aq. curretibz et nō curretibz reperitū. hic frascisc. habet semina cōia. sed nō speciat si debēt esse semina cōia maiora vel minora. sed species volūt qd sint semina cōia maiora frigida. et sunt hec sz portulace scariole lactuce et endiue.

℥ Semina frigida simplr intelligūtur semina cōia maiora. frigida que sunt ad numerū quatuor. s. melonis cucumeris. citruli et cucurbur. et sic in isto sirupo semina maiora et maiora frigida debent poni.

Sirupus ex intētiōe nra exptus ad quartanam fm eudē in ca. de medicinis febrū melancolicarū. **R.** kalendule lanadule pimpnelle lupuli quinq. folij. i. pētafilon: trifolij lingue arietis. capillorū veneris. endinie cū radicibus boraginis. fumiterre. radicū buglosse vtriusq. et florū earū. cicoree. epatice bedeguar. i. spine albe quercule maioris et minoris caparoz recentū et corticū radicū eorū corticū tamarisci. scolopēdris cū radice añ. **℥**.j. violarū. florū boraginis añ. **℥**.ij. purnorū sebesten. añ. nūero. xxv. sene cuscute. tbimi epithimi. anisi feniculi. añ. **℥**.j. liqr tie. passularū sticados. añ. **℥**.j. ordei mundi pugillū vnū semi. cōium. corticū citri. añ. **℥**.ij. squinati. **℥**.ij. quinq. radicū cōium residentium in aceto. **℥**.ij. p̄dicta bulliat in aque lib. vj. vsq. ad mediā. deinde colent: et colature addatur succi buglosse. succi pomorū dulciū añ. li. j. et dissoluant in ets zuceari lib. ij. et mellis rosati lib. j. aceti predictarum radicū. **℥**.iiij. et aromatizetur cu sandali. **℥**.j. garoflorū. ligni aloes. añ. **℥**.j. et fiat sirupus fm artem et vsui reserua.

℥ iste sirupus fm intentionē frascisci est sirup^o expert^o ad quartanā: qd apud nos in vsu nō est maxime fm istā descriptionē sed supra fuit posita vna descriptio huius sirupi: que p̄sert quartane. et ille est quo vtimur sub nomine sirupi de pomis copositū. sz qd in isto frasci. ingrediunt quedā simplicia qd declarāda sūt ideo declarabo.

℥ Chalēdula vel kalēdula fm Nicolsi vna frēda de monte imperiali est herba dicta herba blanca de qua Matt. silua. speciale facit capitulū ex autoritate Plinij et vocat ipsam charamos. quidā crediderūt qd esset primula veris siue herba paraleto. sed falso: nam fm opinionē modernorū vera chalēdula est herba dicta apud nos herba blanca: in hortis reperit: cuius folia comedūtur sicut aliorū olerū. Joan. angli. in ca. de paraleto dicit chalēdula. i. folsequiū vel primula veris. Idem in ca. de sterilitate air. et chalēdula crescit in hortis portans florem ruberū vel croceū. de quo flore faciunt puellule coronas et in mulierib^o in quib^o aliqñ in hōis māmille ppter rēgionē menstruorū dētur flores chalēdule cum spice et vino: qd timorē sedat et mēstrus prouocat.

℥ Laurcola fm Watt. siluati est primula veris: sed nō scribit de forma ipsius. sed lanēdula fm modernos est planta sicut libanotides: cuius folia similia sunt roa

marino: s; albiora cū rose purpureo patto: apud nos in hortis reperitur cū odore iocundo. hunc florem mulieres ponunt in pannis propter odorem suum.

¶ Pimpinella est herba facta sicut saxifragia sed minor folia habet hec apud nos est nota.

¶ Trifolium fm Sca. est andacocha & spēs ei⁹ sunt plures. nā est trifolium trigonū. vel polifilon qd̄ latini trifolium odoratum dicūt: & est trifolium acutum & est trifolium leporinum: & est alia species a modernis dicta planta leonis siue herba flaura & sic de singulis. Zsidorus inquit. trifolium est qd̄ greci trifilum vocant q̄ sit folijs trinis per singulas annotationes.

¶ Lingua arctis. fm Avi. est duorum generū scilicet parua & magna. hec est quam Dia. arnoglossam vocat huc alio nomine sine bletem siluestrem: minor dicitur a falsis herbaticis lingua canis. sed aliud est.

¶ Quercula maior fm Sino. Jansenem est camepithecos & interpretatur apud grecos infima pinus a canis. q̄ est bive & pithecos qd̄ est pinus eo q̄ oēs species ipsi⁹ odore pini habeant. hec a modernis est vera in qua Medus in. c. de egritudinib⁹ nervorum laudat sub nomine zinzam: & idem est.

¶ Quercula minor est camepithecos & non camepithecos: ut dicit Mar. fil. guil. pla. inqt̄ quercus terre vel quercula minor est camepithecos. & est dicta infima quercus a ca. ni. i. infima. et dicitur dicitur grece id est quercus. inde camepithecos. id est infima vel parua quercus: q̄ folia sunt similia folijs quercus. in antidotario vniuersali positū est trifolium. i. camepithecos. pli. camepithecos est herba quam latini querculam dicunt. Avi. in secūdo cano. in. c. de camepithecos dicit q̄ nominatur quercus terre. & est quam hodie calamandrinam vulgariter vocant.

¶ Quinq; radice apothecarij gñaliter debēt scire q̄ p quinq; radices cōes intelligūtur radices feniculi. apij. petroselinij. brucei & sparagi: & sic ite quinq; poni debēt in isto sirupo. radice aut fm Zsid. appellat q̄ quasi radice quibusdā fixa terris in p. funda dimergetur: nā p̄ se sic dicitur parem esse altitudinem radice & arborum: alij radice a similitudine radice dicitur putat: vel q̄ si eradatur nō repullulat.

Diamorō Nico. R. moro. ā celsi lib. 5. mororū bati li. j. mellis li. 3. ij. Lōfice sic. succū mororū cū melle & sapa in vase eneo stānato ad prunas leues ad p̄fectā decoctionē bulire desine. Lū aut scire volueris si coctū sit: pone guttā sup marmor & inclinato marmore si se vt mel retinuerit coctū est: & tunc cola: et in stannato vase vsui reserua.

¶ Diamorō fm intentionē Nico. s; a moris celsi. batinū a moris rubi. Medus in suo antidotario in distinctione dei loch h; p̄fectionē de moris: & dicit q̄ est diamorō & sic est nā sua descriptionē ista. Nico. cōcordat: s; gñaliter edicē fm istā descriptionē. ipse Medus in practica in ca. de sinātia gutturis h; vnā aliā descriptionē ex auctoritate Alexandri: s; nō est in vsu. in eodē. c. h; vnā aliam quā dicit diamorō: quā Sal. cōposuit s; nō est in vsu. Sal. vero in tractatu de mem̄r. describit duas descriptiones quarum vnā ipse composuit aliam composuit Andromaco. sed non sunt vsuales.

¶ Mora celsi sunt fruct⁹ arboris sic dicte & ex folijs huius arboris pascunt vermes q̄ generāt sericū. Zsid. in. c. de nois⁹ arborū inquit sicomorus sicut & morus greca noia sūt. dicta a sūt sicomorus: eo qd̄ sit folijs sicut moro. h; latini celsam appellant ab altitudine. q̄ nō est breuis: vt morus. sicomorus vero fm suam modernorū est nomē compositū: a sicog grece qd̄ est ficus: & moro latine. & vocat ficus fatua: siue ficus pharaonis. Medus lo eo eius habet mororum de sen. quod idem est.

¶ Mor⁹ bar⁹. i. mora. Medus h; mororū dulciū & idem sūt: & est rubus fr̄s mora. est aliud rub⁹ canis q̄ apud Dia. cinobatus vocatur & est spina que nō sro idioma

terofagna vocat. Zsid. ait morus a greca vocata quā latini rubū appellat. Sal. in. vj. simplicidū inquit. in laich est rubus vel de bato qui dicitur rubus.

¶ Sapa fm composito: est vini coctum siue mustum coctum vsq; ad cōsumptionē duarum partū. Medus lo eo eius habet rob. i. carenum siue triplicatū: & dicit carenū: eo q̄ fernēdo parte careat tertia. Mar. filia. inqt̄. sapa est mustū coctum ad consumptionem trium partū.

¶ Vaso eneo. i. vase de aramine. Nico. vult q̄ dicitur sirupus fiat in vase eneo stānato & hoc est: q̄ generaliter apothecarij faciūt sirupos in casibus de ere q̄ nō sunt stānate. & ibi coquunt: sed faciūt male: q̄ ille cibus vel potus qui coquitur et stat in illo vase si comedunt facit aliquādo incurrere elephātam: & cancrum: & dolorē epatis & splenis: & malitiā cōplexionis. Zsid. in. c. de vasis oleariis inqt̄. iētacula modicum vase eneo vel argenteum quadrāgulum latere apertum: qd̄ & lechitum. est enim vas olei quo reges & sacerdotes vnguebantur a linendo dictum.

Mel rosatū Nico. R. mellis albi dispumati lib. x. succi rosarū recētū li. j. ponant in caldario ad ignē & cū bullire icēperit viridiū rosarū cū forficib⁹ vel cū cultello incisarū. lib. iiij. addant: & tādū bulliat quousq; ad succi deueniant consumptionem. & dum bullierit semper agitetur cū spatula: & cū coctum fuerit in subtili vase recondatur.

¶ Mel verō rosatum fm intentionē Nico. apud grecos appellat rodomei: cōdā geleniabin vocat. Medus in antidotario. in distinctione de cōditis h; vnā aliam descriptionē. s; ista. Nico. est illa qua gñaliter vtimur: tū inter ipsas est parua differentia. circa instans in. c. de rosas h; vnā aliam descriptionē: & eadē est. Zsid. inqt̄ in. c. de potu. rodomei s;: eo qd̄ in succo rose mel admisceat caleniabin: & chalicbinū repio in practica. Haliabbatis pro geleniabin: & sunt rose cōdite hodie. p. geleniabin mel rosatū intelligūt si mel rosatū facere volueris eodē modo fit: sed non est tantum in vsu vt est rosatum.

Orizachara. Nico. R. succari li. j. succi maiorū granato. 3. vij. aceti. 3. iiij. ponant sup ignē in vase stānato. & tādū bulliat cū spatula semp agitando donec ad quantitātē succa. veniat: et in pixide possit deportari ad modum electuarij.

¶ Orizachara fm intentionē Nico. s; ab ori qd̄ est acetum & succaro. ipse Nico. habet vnā aliam descriptionem que dicit ori s; hec dicitur ab acetoso succo malorum granatorum: sed in vsu non venit.

¶ Malū granatū est pomū granatū qd̄ satis est notū. Papias inqt̄. mala granata. i. punica dicta: qd̄ interi⁹ grana habeant olētia q̄ comedunt & significāt ecclesiā de multis gētib⁹ congregatam vel gratias habentes.

¶ Acetū qd̄ oxos s; Zsid. in. c. de potu. sic. vult: q̄ orizachara coquatur tū q̄ possit ferri in pixide ad modū electuarij: sed nos gñaliter facim⁹ ipsam ad formam sirup⁹: & nō ad formam electuarij. Zsidorus in. c. de vasis oleariis inquit. pixides vascula vnguentaria ex buxo facta. nam quod nos buxum greci p̄xum vocant.

Sirup⁹ de mirobalanis citrinis s; Rasim in tractatu de egritudinib⁹ iūcturarū in ca. de medicinis mūdicatib⁹ sanguinē & colesrā. R. mirobolanorū citrinorū. 3. cētū & ab lue cū aqua calida renbarbari. 3. centū mitte in aquā frigidā ita q̄ aqua supemineat duobus digitis. postea in estate pone ad solē per

De sirupis.

quatuor dies. Deinde aqua abijce iterū: et remaneat mirabolani: et iterū mitte in alia aqua et dimitte tādū donec amittat saporē suū et albescat. Deinde aggrega p̄mā et scōam aquā. et cū. 3. cētū māne albe coq̄ ad ignē et remoue spūmā donec fiat sicut iuleb. et si vis acue eū cū scamonea super qualibet li. pone 3. vñā scamonee et super qualibet lib. pone 3. j. aque rose et vtere quādo volueris.

¶ Iste sirup⁹ nō est in vsu credo q̄ sit ex cariorib⁹ alijs. mirabolani citrini magis sunt laudati illi qui in colore suo sunt citrini multe citrinitatis declinātes ad viriditatem et in pondere sunt graues et grossi et cortex ipsorū sit spissus dēsus completus ossa parua. Sicut pla centinus inquit mirabolani sunt quinq; specierum: sed citrini sunt meliores omnibus alijs.

Sirū. de turbitib⁹ fm eūdē in eodē tracta. in ca. de medicinis q̄ purgāt flegma et crudos humores. R. turbitib. li. j. mitte ī trib⁹ libris aq̄ frigide et moret vna die ad solē. Deinde cola: et deinde si saporē amiserit p̄ijce: et aqua serua: si nō appone alia aqua: et iterū appone ad solē donec amittat saporē. postea aggrega illas duas aquas et mitte vñā li. zuccari et coque donec fiat sicut iuleb educit multoties humores flegmaticū. et si volueris citius facere coque ad ignē: qm̄ est debilior a principio: sed postea non est ita clarus.

¶ Iste sirupus non est in vsu. Turbitib⁹ fm Mesue est radix herbe cui⁹ folia sunt sicut felia serule minorā tñ. et. Ma. de ipso ca. facit. s; nō inuenit sub noīe turbitib⁹. s; ipse vocat tripoliō. qua propter miror q̄ Mar. fil. de tripoliō capitulū facit: sed non cognouit qd̄ esset sed post q̄ ego aggregaui. c. de tripoliō apud Dia. cū ca. de turbitib⁹ apud Sera. vidi q̄ idē sunt. scias q̄ flos ipsius mutat colorem suum ter in die nam in mane est albus et in meridie declinat ad colorem purpureum: in vespertis vero fit rubeus.

Sirū. de vna fm Auicē. in. v. cano. R. succi vne pōtice sūptice li. vj. et decoquant vsq; ad tertiā. et fundant sup̄ ipm̄ mellis lib. j. sumac radicis liq̄ritie. gallarū balanstia et supioris rosay oīz añ. sextariū vñū et est. 3. vj. fm gentilē croci. 3. ij. mirre aluminis iamēni añ. 3. j. decoquatur et coletur et potetur.

¶ Iste sirupus apud nos non est in vsu. fr̄ci. de pedemōtū in. c. de resolutione cōtinuitatis stomachi et vlcerebus. et ruptura et eius cura h; vñā aliam descriptionē: s; est ex autoritate Aut. et eadem est.

¶ Vna pōtica sūptica. f. in sapore. nō est intelligit pōtica ab illa regione. s; v; et intelligit pōticū q̄ pōticū i. forte h; saporē. per. de. crescētis docet modū cōseruationis vna. et de virtutibus: et de apparatu vindemie: et de tempore vindemiandi: et sic de alijs.

Sirū. de fructibus fm eūdē in eodē cano. R. succos cidoniorū. et malorū pironū et granatorū. muzorū. et sumach. et zarur. et decoquant leui igne donec ingrossent: si autē vis dulcorare ipsum p̄ijce super ipm̄ zucca

ri quantū vis et bulli ipsum et cola et vtere. ¶ Iste sirū. nō est in vsu. idē h; vñā alia descriptionē in fertus: s; nō est eadē. Gal. in lib. secretorū h; vñā aliam que eadē non est: nec alique sunt vsuales.

¶ Fruct⁹. 3. lib. in. c. de arbori ait q̄ fruct⁹ nomē accepit ab emineēte gutturi p̄te s; vtesimur. idē et fruges fruct⁹ aut p̄p̄edicunt agrorū et arborū q̄bus vtimur. in aialibus nō abusive et trāslatiue vocari fructum dicimus.

¶ Zarur fm Aut. i. 4. cano. est noīatū triāgul⁹ latinoz et zarur est spēs quā nolant greci telelimō: et sentabinū. et q̄nq; nolant eā malū siluestre. zaror vel zarur fm intentionē modernorū est fruct⁹ silis piro in figura sua: s; est minor. qd̄ā putauerūt q̄ esset sorba sed nō est. verū est q̄ loco zarur ponit sorba. Sera. in. c. de sorba ait zaror. i. faciens appetitū: et est sorba. et ibi describit formā ipsi. si zarur sit sorba aut nō: nō nego nec affirmo: s; vñū p̄ alio potest poni. zaror fm Matt. siluati est mespilū sive auzarola vel tricoctū Gal. in. vij. simpliciu inq̄ mespilum qd̄ tricoctū nominat: eo q̄ tria habeat ossula oia inter se. Joan. arculanus in ca. de opilatione epatis inquit. zaror. i. sorba. sico. florēti. in lib. iij. ca. de squinantia dicit q̄ zarur est mespilla.

¶ Sirupus de fructibus ali⁹ fm eūdē: s; nō est in vsu. sed q̄ ibi ingrediunt quedā simplicia que nō ingrediuntur in alia descriptione: ego solum illa declarabo.

¶ Aluabach fm eūdē in scōo cano. est fructus arboris dicte sadar. et hec est quā Dia. agrifolia vocat: cuius semē est sicut piperi dulcis saporis. idē aliud ca. facit de lothecos et dicit q̄ caligariū rosū vocat. Joāncō p̄coregius in ca. de capillis dealbādis et denigrādis inq̄. R. foliorū roci de quo p̄paratur coria: hec nō sunt agrifolia nec lothecos: vt qd̄ā volūt. Sera. de nabach sp̄ale capm̄ facit et inq̄: nabach est cortex similis cortici mori et odoris boni: hoc nō est ca. de vero nabach. s; est capm̄ de nascattimon: sicut p̄z si legis illud capm̄ de nabach apud eūdē cū ca. de nascattimō apud Dia. videbis idē sunt. s; textus Sera. ibi est fallus. nā ipse Sera in. c. de sadar inq̄. Sadar est arbor et fruct⁹ eius est nabach. et ego est agrifolium: et non est cortex: et hec arbor nascit in partibus Januēnsibus: semē est rubicūdū maius pipere comedibile: et vocant ipsum herbaticū laurū siluestrem.

¶ Amiberts fm eūdē in scōo cano. est azatara ch: et est ex eo rotūdū: rubeū: capestre: et nigrū. lōgum arenosum aut mōtanum: et est forte hec arbor quā P. ias. ozia ch: etos vocat: et est arbor: dicra apud herbatcos crispinus siue berberi: et satis sunt noti.

Sirup⁹ sc̄ti Ambro. fm maḡm Antonii guaineriū in ca. j. de febre tertiāna pura interpolata et ei⁹ cura. R. parū milij a cortice supiori depilati: qd̄ pistū appellat: et decoq̄ facies in aqua donec crepet: q̄ cito decoquitur: deinde de tali bulliēte brodio accipiantur. verbigratia. 3. ij. et imponatur. 3. ij. vini: et ita calidum bibatur: et mirabiliter sudorem prouocat: et sedat sitim.

¶ Iste sirupus fm intentionem domini magistri Antonii: mediolancensis tpe magni eius vntur eo: et cōiter appellant ipsum pistū vini: et sic adhuc ḡnāliter vntur ipso: sicut est notum apud ipsos.

¶ Milij. f. milij quo vtimur ḡnāliter. Serap. c. de milio inq̄ ex autoritate Dias. q̄ sunt due: species vna carū est asperū habēs granū et est illud qd̄ pōt tert: et a quo auferitur cortex. sicut sit a riri et alia spēs est fortissimi et asperimi granū: et nō pōt ab eo auferri cortex. Gale. in. vij. simpliciu inq̄: doigni i. milij. hoc granū est de speciebus granorum: et est simile panico quod notum est.

Sirū. de pimpinella fm Joan. anglicū qui alio noīe rosa anglica nominat in ca. de cura ptisis. R. pimpinelle: 2. solide maioris cō

solide minoris solide medie: y sopi recētis
 politrīci ceterac. adiātōs scariole: radicis:
 yngule cabaline aquatice. i. farfar. añ. \mathfrak{z} .
 j. capillorū veneris. añ. \mathfrak{z} . iij. violarū. \mathfrak{z} . ij. fo-
 liorū nenufaris q̄tuor: seminū frigidorū. mū-
 datorū liqritie mūde. añ. \mathfrak{z} . j. cādi. i. succari cā-
 di: penidiorū medulle seīs dōbacis. seīs cito-
 miorū. boli ar. seīs lactuce portulace papaue-
 ris albi mirtillozū succi liqritie. añ. \mathfrak{z} . j. Dra-
 gagātī: gūmi arabici. amidī foliozū rosarū
 rubearū spodij sanguinis draconis. ana. \mathfrak{z} .
 ij. seīs altee. seīs malue: vye passie mundate
 ab arilīs. i. a granis pinearū. caricarum. i. si-
 cum. añ. \mathfrak{z} . ij. ordei mundi li. j. succari. li. ij.
 fiat sirupus cum aqua pluuiali: et bene clari-
 ficetur et detur mane et sero.

¶ Iste sirup⁹ nō est in vsu. Pimpinella est herba cuius
 folia sunt silia saxifragice: minima hāc gñārī lōbardi
 in fontis hñt. Martij⁹ saluatico inq̄t Pimpinella ea
 est herba multū silia saxifragie. vñ vsuo. Pimpinella pi-
 los saxifragia non habet illos.

¶ Cōsolida maior: est herba q̄ a vulgo anealcho dicit.
 Dias. de ipsa capi. facit sub noie simplicis. et ibi descri-
 bit duas spēs: quaz prima nascit in tra riuos. cur⁹ flos
 est albus radice hz subni grā: et illa q̄ in uamētū hz in
 medicina. Aui. in scdo casū. de ipsa capitulū facit sub no-
 mine succatū. s; in arabico est simplicis et sic appet
 manifeste q̄ illud capitulū de succatū apud Auicē. cū capi-
 tulo de simplicis apud Dias. sunt idē: sed ipse Aui. non
 habuit p̄ctā noticiā qd esset: q̄ dicit est semper uia: et
 dicit q̄ est spēs seminis mandragore: et dicit aliud nec
 Guilelmus placennus agnouit eam sicut patet in ca.
 de anagalo. et in ca. de succato. hanc quidam anagali-
 cum consolidam vocant.

¶ Consolidā minor: est herba hñs folia silia artetice: s; nō
 sunt ita nigra sicut artetice. s; flos ips⁹ est purpure⁹
 fact⁹ i modū flois sicados: hec herba in pratiis ac vīs
 nascit. hāc rusticū papicētes sōda vulgariter vocāt.

¶ Consolidā. de ista pauci auctores sermonē faciūt: sed
 vide de forma ipsius apud mandredum de mōte impe-
 rialī. si vero nō poteris hñe ponatur loco eius radix con-
 solide maioris in pondere.

¶ Politrīcū vel politrīcō grece dicitur multarū comarū:
 nā greci thuz comā seu capillū vocāt. Pl. politrīca di-
 stāt a galitrīcis q̄ iuncoas habeant albos et folia plura
 maiora q̄ fructice quozq̄ maiora sunt. Dias. inquit adian-
 ton siue galitrīcō. vel politrīcō. sed aliud est. et sic ex isto
 sirupo possumus certificari q̄ adiantō non est capillus
 veneris: nec politrīcō. vt quidā volunt.

¶ Ceterach fm moderno: ū siliam est herba q̄ in muris
 humidis: et i lapidib⁹ nascit: et fm intentionē meā ē spēs
 scolopēdyne. vt ū moderni distinguunt aliter vey q̄ cete-
 rach. est herba dicta apud herbaticeos adoiata: et scolo-
 pendria lingua ceruina: infra apparebit descriptio siru-
 pi de scolopendria. et ibi melius ostēdā si deus voluerit.

¶ Adiantū. Dias. inquit. adiantū siue galitricon vel poli-
 tricon. folia hz cortūdro silia scissa in summitate. hz ra-
 mos subtileos duos longitudine vni⁹ palmi nigros et non
 hz stipitē nec florē nec semen. hoc est ca. de capillo vene-
 ris sicut ptz si legis capit de capillo veneris apd Aui. et
 Sera. videbis q̄ idē sunt. s; moderni distinguūt p̄ diuer-
 sas herbas: vey q̄ aliud est adianton aliud est capillus
 veneris: aliud est politricon: aliud est galitricon: hz tres
 prime species habeat quasi eandem virtutem.

¶ Bombax vel bōbix fm quosdam est vermis q̄ facit fe-
 ricum. Papias inquit. bombix grece vermis est penultī-

ma producit. Sera. inquit. coton id est bōbax. Auicem.
 in. h. cano. vocat fm hotū et ait q̄ semen ei⁹ est calefactū
 uum et lenituum hoc est notum.

¶ Altea fm gal. in. vi. est malua siluestris Macer. in-
 quit. Alteam malue spēm nullus negat esse. Altea q̄ vo-
 cant illā q̄ crescat in altum. Hāc ipsam dicit euiscū q̄
 quasi visco illius radix cōtrita madere vñ. A multisq̄
 solet agrestis malua vocari.

Sirup⁹ de lilio scdm eūdē in eodē. c. hoc est
 in ca. de cura ptis. R. radicū enule campa-
 ne: ireos añ. \mathfrak{z} . j. sopi calamētī: adiātōs añ.
 añ. j. succorū canliū: galitrīci añ. \mathfrak{z} . ij. carnū
 dactilorū: succi liqritie añ. \mathfrak{z} . j. muscilagini⁹:
 seminis lini: et fenugreci añ. \mathfrak{z} . j. mellis dis-
 pnamati lib. j. et si non abbo: reat amara. tunc
 addatur de prassio. id est marabio et gramī-
 ne. ana. \mathfrak{z} . ij. et fiat.

¶ Iste sirup⁹ apd nos nō est in vsu: fm itētionē Jo. an-
 gelici siue cōpositoris ē sirup⁹ de lilio q̄ florē purpureū
 gerit: sed gñārī hñ opinto q̄ qñ repit sirup⁹ de lilio sim-
 pliciter de lilio albo intelligi debeat. tñ hic Joannes hz
 sirupū de lilio et ibi nō hz nisi ireos. qd est radix lili cele-
 stis: et ppter hoc dico q̄ iste ē sirup⁹ lili purpurei. si ali-
 quis voluerit facere sirupū de lilio albo: infra apparebit
 eius descriptio.

¶ Enule cāpane. nō autē est enula q̄ eleuū dī. sed poti⁹
 est qdā spēs panacis de qua Dias. c. facit sub nomie pa-
 nay chiroma dicit: q̄ nascit in mōte pelion: folia habet
 amara et similia et florē aurosum: et radice tenuem. hec
 apud nos nō est cognita. Ireos apud Aui. in scdo casū.
 est radix lili celestis. vide ergo q̄ iste sirupus est verus
 sirupus de lilio celesti seu purpureo generaliter: moder-
 ni admirantur qd ad huc in capi. de ireos dixerit ireos
 due sunt species. Una que florē habet purpureū: et alia
 que hz album. Electio habēs florē album melior est in
 omni re hoc est ireos q̄ florē gerit albū est melior q̄ qui
 gerit purpureū qd nō reperit esse verū: circa instās in-
 quit. liliū est domesticum et siluestre. sed siluestre album
 gerit florē purpureum et effica cius est et sic hodie pro li-
 lio celesti siue ireos accipitur radix lili qd florē purpu-
 reum facit et nō album: vt dicit Mesue.

¶ Galitrīcō siue cētrū galli. est plāta quā multi moder-
 ni vulgari noie bozomo vocāt. et spēs sunt due. vna q̄
 in hortis nascit et comedī sicut alia: alia nascitur
 in pratiis: et hec est siluestris: et illa quā rustici nostri
 vulgariter scarlezam dicunt: et ista fm plures est nobi-
 lior in medicina q̄ hortiana. circa instās dicit gal-
 tricon. id est centrum galli.

Sirup⁹ digestiū fm eundē in ca. de cura pa-
 ralefis. R. seīs feniculi: petroselij. dauci. i. se-
 mi. pastinace siluestris anisi: saltie: origani
 lauedule: primule veris. betonice filer⁹ mō-
 tani sicados: sanamūde: abrotani: iuniperi.
 añ. añ. j. zinziberis piretri costi: nigelle: pi-
 peris nigri et lōgi: ozimi: ruthe sicce basilico-
 nis maiorane: aristologie rotūde baccaruz
 lauri sinap⁹: gētiane añ. \mathfrak{z} . ij. pistenf et coquā-
 tur et colent⁹: et fiat sirup⁹ cū melle quātū sus-
 ficit vñ cū li. ij. mellis si vñ vñ cū li. j. si paties
 sit robust⁹ et rudis. tñ si paties sit delicat⁹ po-
 nat min⁹ abrotano. et si vñ adde acetū isq̄
 liticū. Et voco istū sirupū de sanamūda.

¶ Iste sirup⁹ nō ē in vsu: hz itētionē cōpositoris est sirup⁹

digestiuus. idē inferius in ipsa descriptione ait. voco istū sirupum de sanamūda. id est gariofilata de quo infra. **¶** Lauēdula fm mat. sil. est p̄mula veris. s̄ non credo. q̄ in hoc possumus certificari q̄ lauēdula nō sit p̄mula veris. q̄ in isto sirupo h̄ lauēdula & p̄mulum veris q̄ si essent idēz nō repeterentur.

¶ P̄mula veris fm nicolaum est herba sc̄i petri. siue herba paralelis q̄ idē est. moderni vero ponunt q̄ de hac reperunt maior & minor. & maior fm veritatem est herba sc̄i petri que oibus est nota. minor vero est illa que in piatis ac v̄is reperitur. cuius folia comedūtur sicut aliorū olerū. Et ista a vulgo d̄ herba margari ta ab alijs ei p̄mo flore.

¶ Sanamūda. i. gariofil. nō est p̄seleporin⁹: vt q̄dam ignoītes herbarici volūnt s̄ gariofilata siue sanamūda siue auātia est herba similis agrimonie: cui⁹ radij odorem habet gariofil. h̄c apud nos nascit iuxta hortos & in cāpis h̄c adolecētes suo tpe euellunt et portant ipam i manibus p̄pter odore. folia ipsius sunt illa q̄ h̄t efficaciam i medicina. de q̄ ait circa istās. gariofilata vel gariofilatū d̄ proprie q̄dā cōfectio ex gariofilis confecta. v̄n folia & nō radices in medicinis ponuntur. & quanto est recens tanto melior est. p̄li. aut vocat ipa 3 gerhim. h̄c sirupus fm intentionem cōpositoris est sirupus de sanamūda. i. gariofilata.

¶ Ozimū. i. ozimū gariofilatū. q̄ alio nomine alfelege mischocatur h̄c Joā. anglic⁹ i isto sirupo h̄z ozimū. & inferi⁹ h̄z basiliconē. q̄ idē est t̄n sp̄s ozimū sunt plures & sic h̄c p̄ ozimū possumus intelligere semē ozimi gariofil. & p̄ basilicone possum⁹ intelligere herba ipam ozimi v̄l quādā sp̄s ozimi v̄t ē ozimū citratū. i. melissa.

Sirupus de raffano sc̄m eundē in capi. de cura paralelis. R. radicū raffani lapacij acuti lilij. peonie. ana. ptē. j. temperētur cū vino & aceto p̄ diē & noctē: tunc recipe saluie eupatorij camedreos camepitheos. calamēti. p̄tasilōis⁹ isopi. añ. ʒ. j. anisi. maratri. i. feniculi carui peonie. ana. ʒ. j. acori s̄gnanti: añ. ʒ. ij. nucis muscate. cinamomi. ana. ʒ. ʒ. foliorum boraginis. ʒ. j. corticis fraxini & arboris tremule. añ. ʒ. ʒ. mellis. lib. j. decoquantur ista in aqua extinctionis ferri & in tpe calido & in etate iuuetatis possit addi scolopēdria cum herbis predictis.

¶ Hic sirup⁹ nō est in vsu dia. e. de raffano inq̄t raffanū greci: nos v̄o radice vocamus: eo q̄ tota deo: summittitur sc̄i reliq̄ olera magis sursum p̄siliāt & infra ponit q̄d est aliud genus raffani q̄d multi aromachion dicunt & sic inuenit apud Sera. in. c. de semine raffani vbi sic ait. s̄ raffanus agrestis que romani vocāt aromachion. Gal. l. viij. iqt raffan⁹. i. raffanida. ʒ. li. ait raffanū greci nos radice vocam⁹. eo q̄ tot⁹ deo: s̄z mittit.

¶ Fraxin⁹ est arbor satis nota. p̄e. de. cr. sc̄e. inquit. fraxinus i est arbor satis magna q̄ in pinguib⁹ & humidis nemoribus delectat eius lignū satis igni cōperit. & est optimū p̄ circulis vegetum & tinarū. eius semen est: factū ad modū lingue passerū & propter id apud nos vocatur lingua auis.

¶ Arbor tremula fm opt. plurimum modernorum est arbor granati siluestris. sed fm opt. bartholomei m̄dragana aliō est. nā ipse bartholome⁹ i suis cōsilijs in cōsilio de regimine ardoris v̄tne p̄ medicinalia inq̄t. ibi administratio est troiscorū de charabe et pp̄rie q̄ scribitur nono Almafors alleg. c. quorū descriptio h̄c ē. R. charabe gūmi arboris tremule. et est populus sed in veritate ille textus est falsus. nā mat. sil. in liberā inq̄t arbor tremula. i. arbor granati silue. Joā. arcu. in ca. de mictu sanguinis & sanici ait. gūmi tremule arboris. i. granati siluestris. Rasio in suis linonitis in fine s̄l̄r ait.

Sirupus de mezereon sc̄m eundē in ca. de fluxu ventris. R. radicū fenicali. petroselinū. b̄uci. radicum peonie lapatij. acuti aristologie rotūde. ana. ʒ. j. isopi. pulegij mōtami. pentafilonis camedreos. camepitheos. thimi. rosarū ana. ʒ. j. mēte modicū succorū boraginis scabiose fumitere. añ. ʒ. ij. seminis peonie. anisi maratri. carui. ana. ʒ. j. ameos. ʒ. ʒ. calcutē. ʒ. vj. visci q̄rcini. epithimi sene foliorum sticados arabici añ. ʒ. j. polipodij. ʒ. j. & si sit i estate ponatur iter herbas scolopendrie corticū genestre fraxini añ. ʒ. j. mezereon boni. ʒ. j. mel. rosa. li. j. fiat digestiuum q̄d vocef̄ siru. mezerinus.

¶ Hic sirupus ap̄d nos nō est in vsu. Mezereō aut̄ herba est q̄ apud dia. vocat̄ camelea & ei⁹ semē est cocogni diū. Vide supra de ipso in electuario de mezereon.

Sirupus de rubea tinctorum sc̄m eundē in. c. de sterilitate. R. arthemisie rubee maioris. sauinē. añ. li. ʒ. t̄n sauinā amara est idē p̄t̄ poni in minori quantitate. foliorū mentefoliorū absinthij summitatū origani & calamenti. añ. ʒ. ij. spice nardi. ʒ. j. squinanti. ʒ. ij. calami aromatici. ʒ. ij. anisi. maratri. carui. ana. ʒ. j. sileris montani: ameos. ana. ʒ. ij. peonie. & ʒ. mellis rosati. li. ij. fiat sirup⁹ quoytatur mane & sero.

¶ Hic sirupus nō est in vsu. Rubea aut̄ maxime tinctorum est herba cuius radij vsui medicie cōperit. dia. aut̄ de ipsa duo ca. facit v̄nū sub nomine critrodanū aliō sub nomine rubea: & h̄c herba apud rusticos d̄ rosa. & ab alijs d̄bus d̄ vena tinctorū sed vena citrina aliud est.

Sirup⁹ macedonic⁹ sc̄m eundē & ibidē. R. radicū petroselinū domesticū: & macedonicū. apij. feniculi. aristologie lōge ireos. lilij. enule cāpane rubee maioris. añ. ʒ. j. arthemisie. pulegij calamenti. isopi. epatici. origani. diptami. solsequij. añ. ʒ. j. cinamomi. anisi. carui. peonie. dauci. maratri. scilicet seminis ameos. añ. ʒ. j. spice celti. ʒ. ij. spice nardi. ʒ. j. cassie lignee. costi. añ. ʒ. ʒ. liquiritie. ʒ. ij. mellis quod sufficit & fiat.

¶ Hic sirup⁹ apud nos nō est in vsu: macedonicū aut̄ est olivatum. & est ex speciebus apij & est quam dia. h̄c. hypofellinum vocat̄: alij apij agreste vocat̄ sine vt latini obstrum melius est horino et albidū. radij est illi grōsa: et alba et mollis. folia habens obrotunda et viridia in capite plenu ē flore: i quo semē ē viride & oblongū & viridū aromaticū h̄ns odore. radij ei⁹ odorata & alba & estomacat̄. nascit i locis v̄mbrosis humidis: & in hortis herba h̄ abis apta est cruda cocta comedif̄ sicut apij. H̄c ap̄d modernos alexādrā vocat̄. sic. et dicit alexādrū v̄l olivatum ē macedonicū seu petroselinū macedonicū idē est. Matt. siluatic⁹ de ipso loquit̄ i ca. de apio.

¶ Solsequiū fm simonē sanuē. a multis vocatur intuba. ergo est endiua. nā intuba est nomē grecū: sed a latinis endiua nūcupat̄. circa instans in. c. de sp̄sa solis ait. sp̄sa solis eliotropia intuba cicorea dionisia solsequiū idē sunt. mat. silua. capi. de cicorea dicit cicorea sa

sine vel sponfa solis vel Toffeda fm Nic. solsequz ē mira:
sol. i. spōsa solis siue cicor. ea. hic text^o nicolai nō videt
Tonare bñ: q̄ mira sol. nō est cicorea. imo ē pēta dactylus
hec vero plāta ab aliq̄b^o pēta dactilia vocat^r et ab alijs
eliotropia. 3oā. hō anglic^o seu cōpositor in ca. de pale-
si ait. kalēdula. i. solsequū vel p̄mula veris. ergo est herba.
dicta a vulgo. herba blāca. hęc v̄f habere plura nota-
nam cicorea potest dici solsequū eliotropia id ē kalēdu-
la idem. sed q̄ intentio cōpositoris ē q̄ solsequū sit ka-
lendaia ergo debemus eam ponere.

**Sirup^o de pulegio scdm eūdē ibidē. R. ar-
themisie. i. altilie. ʒss. iij. sanamāde calamē-
ti. capifolij. origani pulegij camomille. mel-
lisse. costi. balauftiarū. fuisibrij. i. mēte aqua-
tice. radicz feniculi. petrosellini. i. cordume-
ni lapacij. radicum lilij. capillozum vene-
ris recentis adiantbos. enule campane. añ. ʒ.
ʒss. j. maratri seminis petrosellini calami
aromatici vtriusq̄ sticados anthis thimi
epithimi. nucis nucate. macis seminis basi-
liconis. camedreos. endinie. pastinace. añ. ʒ.
ij. mellis li. ij. zuccari. lib. vini albi quar. j. ʒ.
fiat sirupus scdm artem.**

¶ Iste sirupus nō est in vsu fm vero intētionē cōposito-
ris iste sirupus est de mēte albuca sim q̄ ipsum describit
in sua practica.

¶ Pulegiū aut herba ē satis nota. circa instās in ca. de
pulegio ait. pulegiū i tpe florū colligit p̄ annū suatur.
dia. in. c. de diptamo dicit. diptamū mlti dicit pulegiū
agreste esse. sine dubio pulegiū est spēs diptami sicut ap-
paret apud sera. in. c. de ougano. idem in. c. de calamen-
to de pulegio loquit. pl. inq̄. pulegiū feminaj efficacia
est aut flore purpureo. mas cādidū hz ec. siluestrica q̄
de domestico dicta est efficacia v̄is est q̄d sile est origa-
no minorib^o folijs q̄ satiuū ʒ a quibusdā diptamos vo-
catur gustatum a pecore capisq̄ balatū cōstat vnde
quidā greci literas mutates ibecond vel blicond voca-
uerūt fm aut modernos pulegiū regale est vsuale. hz pu-
legiū indum seu ceruinū est diptamū.

¶ Sanamāda. i. gati iohilata seu affara bacara agrestis
siue anāta. v̄t inq̄ cōpositor. in. c. de vulnerib^o recētib^o
in carne ʒ neruis ʒ hec apud herbaricos d̄ pes lepori-
nus sed non recte vidē in sirupo de sanamāda quod de
ipsa aliquid ostendam.

¶ Capifolij fm nicolai est matrisilua. matrisilua
aut apud dia. peridemenō vocatur ex folijs ipsi^o ap̄
quosdā sit licū ʒ est herba q̄ iuxta hortos inuenit ʒ est
illa quā rustici vocāt cezolo infra in vnguēto de matris-
ilua mel^o ostēdā si deus voluerit.

¶ Adiantbos seu adiantos fm dia. adiantū siue gali-
tricon siue politricon est herba q̄ hz folia silia coriandro
scissa in summitate hz ramos subtiles duos in lōgitu-
dine vni^o palmi. nigros ʒ nō hz stipitē. neq̄ flore: neq̄
semen hoc v̄f esse capitulū de capillo veneris. nā adia-
thos seu politricon spēs sunt capilli veneris ʒ sunt ex
herbus q̄ ponit vni^o p̄ alio. hic cōpositor in isto sirupo
habet adiantos q̄d p̄t dici esse flore rotis marini. vel
potest dici adiantos confectione de floribus rotis mari-
ni: sed quia cōpositor in isto sirupo iterum inseri^o ha-
bet anthos: ideo idē nō sunt.

¶ Anthos hō ap̄ grecos est flos. tñ anthos. i. flos ro-
tis marini ʒ adiantos: ē spēs capilli veneris: de qua vi-
de circa instās l. c. d̄ roze marino. q̄ sic ait cū aut reperit.
recipe anthos vel rotis mar. dicit poni flores: sic est.

**Sirupus columbinus scdm eundem in ca.
de sterilitate. R. radica feniculi petrosilij ʒ
sopi recentis radicum lilij: radica apij ca.**

pillorū veneris recētiū ceterach. i. asplend.
pollitrici adiantbos. radica scabiose buglo-
se. añ. ʒss. j. herbe sc̄i Thristo. amarucee.
pedis colūbini pipinelle cōsolide minoris.
vtriusq̄ lact^o corticū mori celsi fumitere ipe-
ricō. i. herbe sc̄i Joannis añ. ʒss. j. liquiri-
tie mūde. ʒ. j. maratri. i. feniculi florū boragi-
nis florū camomille. seīs brusci. seīs spara-
gi. florū violarum. añ. ʒ. j. zuccari li. ij. fiat si-
rupus quo vtatur mane ʒ sero.

¶ Iste sirupus non est in vsu fm intētionem cōposito-
ris curat omne apostema ʒ omnē inflationē tēpore fris-
gido. ʒ a veneno liberat. dicitur aut sirupus columbin^o
a pede columbino qui ingreditur.

¶ Pes aut colūbinus fm Serap. est amomum sed hic
ali^o intelligit. apud modernos pes colūbin^o est herba
de quo infra in tro. diacoral de forma ipsi^o apparebit.

¶ Herba sc̄i Chustofori: sc̄bz nicolai est fili^o añ p̄ez
vel ocul^o cōsulis: scdm vero Matr. Syliani. fili^o añ pa-
trē est herba q̄ ex auctoritate pl. d̄ gariofilū: est her-
ba facies flore sicut butalmos cui^o stipites faciūt ramu-
los plurimos: sed ram^o post nat^o excedit lōgitudine añ
natū: ʒ ob hoc fili^o añ patrē vocat. Similiter ocul^o xp̄i
hec herba apud nos in ptatis inuenit: sed flos eius nō
est ita: v̄t inq̄ Matr. l. l. q̄ ei^o flos nō est sicut butalmos:
nā butalmos hz florem citrinū similē flori camomille:
ʒ ocul^o p̄sulta hz flore nigrū. h̄ nō auenit hz error ē hic
nā butalmos fm antiquā trāslationē hz flores nigros:
sicut hz oculus xp̄i: hz sc̄bz trāslationē n̄ hz butalmos
siue ocul^o bouis: hz flores citrinos. ʒ ocul^o Chisti seu
herba sc̄i Chustofori hz flores nigros vt est notum.

¶ Amarus seu amarus. scdm dia. ʒ pl. ʒ ʒss. est
sanfuc^o q̄ alio noie maiorana vocat. scdm aut. Moder-
norū opinionē amarus est alachoen seu vehuē vt ap̄
A. in h. cañ. ʒ est illa q̄ a dia. p̄hemō d̄. ʒ ap̄ Serap.
maticaria ʒ sic credo q̄ intētio cōpositoris sit q̄ amaru-
seus sit maticaria. q̄m illa materia multum valet.

**Sirupus de scolopēdria fm magistrus
Pet. de tussignana i. c. de ytericia. R. scolo-
pēdrie. lingue ceruine. endiuie epatice. absin-
thij. cicore. añ. ʒss. j. cuscute. ʒ. j. seminū cōiū
l. maiorū florū boraginis buglose añ. ʒss. j.
capillo. veneris. radica feniculi. petrosilij bru-
sci añ. ʒss. ʒ. cū succaro fiat sirupus scdm
artem qui aromatizet cū isto puluere. R. so-
lij loco eius ponit macis. spice. l. nardi lace-
ce cassie lignee. añ. ʒ. ij. ligentur in panno li-
neo ʒ bulliant in sirupo ʒ vsui referna.**

¶ Scolopēdria scdm Sera. ex auctoritate Diasco. no-
minatur hoc noie p̄pter similitudinē cuiusdā vermīs
dicit scolopendria. ʒ ei^o exposito est. xliij. pedū hz folia
multa egrediētia ex vna radice ʒ nascit in petris in mu-
ris edificiorum: et non habet stipitem nec florem. nec
semen et folia eius sunt sicut folia polipodij et pars ei^o
inferior est quasi rubea: ʒ pars superior viridis ʒc. hec
est quam Diasco. a splenon vocat ʒ sic si legis bene ita
lud capitu. de asplenon apud Diasco. cum capitu. de
scolopendria apud Serap. videbis quod idem sunt:
sed moderni p̄ asplendō intelligunt ceterach h̄ ego cre-
do q̄ in tpe antiquo vera scolopendria erat ceterach
que a modernis herba dorata vulgariter vocatur. ʒ sic
vocant. et sic in isto sirupo pro scolopendria intelligen-
tur ceterach siue herba dorata. alia vero scolopēdria
que inuēta fuit a modernis vocatur lingua ceruina. et

De sirupis

ambe in isto sirupo ingrediuntur.

¶ Lingua cecruina fm modernorum opinione est vera scolopendria que folia magna longa et lata habet ab vno latere rugosa et hec fm herbatice est vera scolopendria: alie vero species non habent cognitionem per scolopendria sed si vocas ceterach scolopendriam negant et falsa est opinio vt ostensum fuit.

Sirupus de sebesten scdm bartbo. montan. in suo antidotario. R. sebestem. ʒ. ij. rubeetinctori. ʒ. ʒ. anisi: cimini. liquiritie. seminis lactuce: melonis: cucumeris: maluaru an. ʒ. ij. albechbingi. fenugreci: sticados prassij an. ʒ. ij. seminis apij: ameos seminis petroselini: radicum tribuli marini dauci: feniculi: meu. ʒ. ij. sanguinis ericij pparati scordeon an. ʒ. vj. lapidis spongie: iudaici cortis cum auellanarum an. ʒ. vj. coquantur in li. ij. aque vsqz ad consumptionem medietatis deinde coletur et colature addatur aceti squillitici. ʒ. ij. succari scbe decoctiois li. ij. coquantur lento igne: fiat sirupus.

¶ Ille sirupus apud nos in vsu non est. Sebesten sicut dicitur in electuario de sebesten est quidam fructus sicut granum oliue. hic fructus colligitur et excicatur donec fiat passus: et sic vtimur.

¶ Tribuli scdm Diase. gna sunt duo sicus et humidus: sed humidus est ille qd nos vtimur et gerit semē ad modum castane: et ppter id a multis castaneal' dicitur: et dū sunt recetes comeduntur et dicitur Matthens siluatic' qd ex semine ei' fit panis. nā ipse est dulcis et nutrit et sic vtimur loco panis tritici: et apud Aui. i scdo can. vocatur halck.

¶ Erici' alio est marin' alio est terrenus. Isidorus ait. eripit' alal spinis. coopertū qd exinde dicitur notatum: eo qd subrigit se qn spinis suis claudit qbus vndiqz pectum est cōtra insidias et. Aui. in scdo cano. dicit erin' siluestris est notus et mōtanus est adulu habens spinas sagittales. ppinqu' nature siluestris vel terreni. ille hō qd est marin' est spēs habētū ostraca. Buell. placē. dicit erin' est trium specierū vnus qd est notus. alius qui habet spinas sagittales: et appellatur porcus spinosus et alius est marinus: et est species pisciū habētū ostracū ille qd est not' est ille quem intelligere debemus: et de modo preparandi dicunt quidam sapientes qd modus preparandi est sicut modus sanguinis hirci.

¶ Iudaeicus. lapis qd dicitur iudaeicus: cui' figura est similis gladii albus bone figure multū habēs lineas angulatas in longitudine pendētes et notatur summitates lacerate et est lapis qd dissoluitur in aqua: et nō hz saporem: et iudaeicus: qd in partibus iudeorū reperitur.

Sirupus de cicorea fm Guillemū placētium in suo antidotario. R. foliorū cicoree. ʒ. ʒ. foliorū boraginis lactucarū: violarū squariolae: ligue bouine. i. buglose acetose bactioscere et est herba cui' flos est celestis et ei' semē est vt semē scariolae: et agrestis: s; nō albū neqz nigrū: et nascit in bladīs vt pluri' mū credo qd sit scariola agrestis. an. ʒ. ʒ. reubarbari. ʒ. ij. pistentur herbe et coquantur in lib. ij. aque donec. ij. pars consumpta fuerit: et colet et addatur in illa aqua li. ij. succari. et cum dissolutum fuerit succarū ad ignē cum aqua iterum coletur et ponatur ad ignē

cu' reubarbaro puluerizato et ligato in vna pecia: et sepe exprimat cū manu pecia reubarbari tandiu permittatur decoqui qd bene sirupizatum fuerit totum et tūc ab igne deponatur et reseruetur.

¶ Ille sirup' est ille quo vtimur et maxime fm ista descriptione: et sic adhuc i mediolano vtitur ipso: et sic faciunt in alijs ciuitatib': sed collegiū nostrorū doctorū papiensium magis laudat vna descriptionem quā describit Nic. floren. et dicit qd illa Nicolai est nobilior ista Guilelmi: hoc est qd ipse Nicolaus hz plura simplicia in sua descriptioe qd Guilelmi. et sic est de reubarbaro maiorem quantitatem hz Nicolaus qd Guilelmi. Si aut facere volueris sirupum de cicorea fm Nicolaum infra apparebit eius descriptio.

¶ Cicorea fm quosdā est intuba. alij solsequiū alij spsam folis vocāt. Columella in lib. de cultu doctorū ait. Cicorea tā teneris frōdēs lactucula fibris. Plin. ait intubum erraticum apud nos qdā ambulāt. In egypto cicorea vocāt et. Cicorea hō fm cōpositioe est rostrū porcinū et est herba cuius flos est celestis et sic est fm veritate: qd ha cicorea fm suam modernorū hz flores azurē nos: et est spēs endiuie: de qbus Guilel. in isto sirupo. nō hz nisi tres spēs. s. cicoreā. endiuia et scariolā: sed Nicolaus in sua descriptione habet sexde qua infra.

¶ Scariola etiā est spēs endiuie vel cicoree. Matthe' sil. in. c. de lactuca inquit sunt eius tres spēs: vna est qd vocat agrestis: quā greci sarraliā vocāt: nā sine dubio sarralia fm A. ē lactuca agrestis: vt ait in. c. de oleib' vbi inqt. lactuca agrestis est quā sarraliā noiam: eo qd doctum e' in modū ferre est. Simon ianuenlis dicit scariola scdm modernos est velut lactuca agrestis: nisi qd in dorso costarū hz spinas paruas p endiuia ponitur fm Serap. et circa instans scariola est endiuia. et fm Petrum de crescentiis. endiuia est scariola vel lactuca agrestis. infra in alia descriptione de speciebus endiuie si deus voluerit ostendam.

¶ Bactioscere apud nos auctores nō reperio aliquem de ipso loqui: s; scdm intētionē cōpositoris ē qdā herba cui' flos est celestis et ei' semē est vt semē scariolae agrestis: s; nō est albū neqz nigrū: et nascit in bladīs vt pluri' mū et credo qd sit scariola agrestis qd aut sit cōmuniter ignorat: s; fm plures est illa herba qd in bladīs reperit: quā nos vulgo monegheta vocam': et sic meo tpe vidi eā poni in isto sirupo: s; fm plures sapientes errāt illi apud hecarū qd ponūt ipam et male faciūt medici qd dimittūt ipsam poni. et hoc aduenit. qd non hnt cognitionē quot spēs endiuie vel scariolae sint: sed fm modernorum opinionem specie scariolae sunt. vj. vel. vii. de quibus tres vel quatuor sunt que faciunt hōē celestē: et vna de ipsis hz florem ac semē: vt dicit cōpositor: et in bladīs reperitur sicut monegheta. Verum existimantur aliqui qd monegheta sit bactioscere: eo qd apud tascos ita vocetur: s; error est nec eorū sermo apud sapientes acceptat: nam opinio cōpositoris est apte qd sit scariola agrestis qd similis est monegheta: vt innuere v' in p'nti loco. Si ergo cōpositor credit qd bactioscere sit scariola agrestis: nos debemus intelligere scariolā agrestem qd formā hz vt ipse docet: et nō monegheta: que nō hz odore nec sapore et p bactioscere siue scariola agresti intelligitur cicorea agre. siue scariola agrestis qd florem celestem gerit. preterea omnes spēs endiuie vel scariolae vel cicoree sunt laudate in isto sirupo.

Sirupus de opio fm eundē in eodē tractatu. R. opij pondus gra. ordei. iij. insquamē pōd' gr. viij. ordei corticū mādragoze gra. j. seis apij. ʒ. ij. semis papaueris: semis lactucarū an. ʒ. ʒ. foliorū lactucarum endiuie vel cicoree an. ʒ. ʒ. foliorū papaueris et

mercuriale añ. \mathfrak{z} . j. pistent grosso modo z bulliat in lib. iij. aque donec consumat medietas z coletur: z addatur zucarum: z inspissetur z clarificetur z reservetur.

\mathfrak{C} iste sirup⁹ in usu nō est. opū fm A. in. ij. cano. est succus papaveris nigri: z egyptū ipsum seminār. ma cer in cap. de trib⁹ generibus papaveris inquit. exuusia tenebris opū faciūt capitellis: incisa leuiter summa: cute lac q⁹ qd inde defuit excipiat coeleis siccus referuat: antidoris multis aptū variisq⁹ medellis: sunt qui cōtū dunt eum lacte suo capitella: de quibus expressum sicant in sole liquorē etc.

Sirupus de plātagine fm Rainal. de villa noua in li. ij. in ca. de dissenteria epatica z in testinorum. \mathfrak{R} . succi plātiginis depurati. \mathfrak{z} . iij. aque plūialis vel rosarū qd melius est li. j. spodij: nucis cipressi balauſtie sumac sanguinis draconis gummi arabici: masticis thuris. gallarū ipoquistidos: lapidis ematitidis rasure eboris añ. \mathfrak{z} . ij. terantur oīa in predieto succo: z aqua rosata vsq⁹ ad medietatez coquantur z addito zucaro fiat sirupus.

\mathfrak{C} iste sirup⁹ apud nos nō est in usu. plātago vero apud Aui. in. ij. canone. vocatur lingua arictis: et sunt ei due species. s. maior: z minor: maior est quā rustici nostri ble sam siluestrē dicunt: z minor est quinq⁹ neruis que alio noīe lanccola vocatur: z hec est illa que apud falsos herbatios pro lingua canis habetur: sed errāt. Dia. ait vocat arnoglossa siue eptapleuron. i. septem costarum: Sera. ait lisen alkamel i. lingua arictis z dicitur arnoglossa: et eius expositio est lingua agni: ideo q⁹ greci nominant arnon agnum: z glossam linguam: z dicitur etiam eptapleuron. i. habens septem costas. nam in folio eius sunt septem costae: et epta in greco est septem et pleura id est costa.

Sirupus de ina fm Mico. flo. in lib. iij. in ca. de paraleſi. \mathfrak{R} . ine. \mathfrak{z} . ij. saluie: maiorae roſina. polij. i. polij mōtani organi: calamēti: mētaſtri: pulegij: isopi thimi: ruthe domestice: siluestris: betonice serpilli añ. \mathfrak{z} . j. radici aconi: arifologie lōge z rotūde: paucedani valeriane bizonie: gētiane diptami añ. \mathfrak{z} . j. radicum feniculi: petrosilij: apij spargi: brusci añ. \mathfrak{z} . j. sticados anisi feniculi: leuistici ameos carui sileris mōtani añ. \mathfrak{z} . ij. piretri. \mathfrak{z} . j. s. passularum. \mathfrak{z} . ij. aq⁹ z mellis quātū sufficit: z aromatizentur cuz cinamomo: nucemusc. z cubebis z fiat. \mathfrak{I} ste em̄ sirupus in hac materia est optimus.

\mathfrak{C} iste sirupus nō est in usu. Ina vero vt dictū fuit est verū camepithcos z nō est camedreos: vt qdā crediderūt: qñtū teneq⁹ q⁹ ita nō sit camepithcos: sed errāt. s. ego vidi apud multos apothecarios in sacculis camepithcos: sed nec in sapore: nec in odore nec in forma nō est camepithcos: de quo loquunt⁹ nisi auctores: s. loco camepithcos habet camedreos. vñ per hoc dico si asperceris illā in aqua moderni vtiūtur p⁹ ina muscata: videbis qd in forma z in reliquis est verum camepithcos.

\mathfrak{C} Joan. angli. in ca. de dolore iuncturarū ait qd pdest guttosis: vñ huius. si capias inuam guttū tollet tibi viūā.

\mathfrak{C} Serpillū fm Ph. a serpe do putat dictū: qd in siluestri conuenit in petria maxime satiuū nō serpit s. ad palmū al

itudine crescit. Dial. serpillū siue vt alij herpillū latini cicer erraticū vocant etc. folia z florem fm circa instans medicine competunt.

\mathfrak{C} Valeriana. ad est su.

\mathfrak{C} Buonia. i. cucurbita agrestis. Papis ait empellos leucos seu buonia q⁹ latini albam vitē vocant. vide de ipsa in confectione de alsecera.

Sirup⁹ de lilio fm eundē in li. v. in. c. de bolis. \mathfrak{R} . flores liliū albi: z decoquant in aqua: nō quidē solū: q⁹ nocēt stoma. cū proprietate eorū: sed cū alijs aro. corrigētib⁹ maliciā eorū: z fiat siru. cū zuc. z decoctio eorū fm artē.

\mathfrak{C} Iste siru. sicut inquit ibi Mico. nō reperitur descriptio apud aliquos auctores: fm intentionem ipsius potest fieri sicut ipse docet.

\mathfrak{C} Liliū. s. liliū album qd florem album gerit. Rosa anglica h. vñ descriptionē sirupi de lilio: sed ibi nō h. vñ si ircos. i. liliū celeste: z ppter id ille est sirupus de ircos vt dictū fuit. Ma cer ait. lilia iure seq⁹ que nec specie nec odore. cedere credunt. Roseo collata decori. nec min⁹ in multis hoim sunt apta. medellis eius radices bulbos qui lilia profert etc. hoc liliū satis est notum.

Sirupus optim⁹ ad omnē emozofagiā vñ decoq⁹ fiat fm eundē i lib. v. in ca. de preseruatiōe a sputo sanguinis z cura ei⁹. \mathfrak{R} . ipoquistidos chimolee: boli armeni: acatie: coralli albi z rubei: mumie: psidie: galle mēte balauſtie: gummi arabici: dragāti simpbiti: corrigiole semis arnoglossi. i. semis plātiginis sumach: radiciū pentapbilonis. i. quinq⁹ folij: sanguinis draconis añ. j. decoquantur in aqua plūiali vsq⁹ ad tertiā z coletur: z addantur lib. iij. zucari: et fiat sirupus.

\mathfrak{C} Iste sirupus apud nos nō est in usu: sed fm intentionem Nicolaj est optimus in illa materia.

\mathfrak{C} Chimolea fm Dia. est gicimolia cui⁹ alia est alba at q⁹ densa alia purpurea apud Auiē. vocatur lutū chimolea. vide de ea supra in confectione esdre.

\mathfrak{C} Psidia ē cortex mali granati: s. psidia ē Nota: lōda.

\mathfrak{C} Simpbitū de ipso dictū fuit qd est cōsolida maior siue anagallū. vide de ipso sirupo in pūmpinella.

\mathfrak{C} Corrigiola. i. polygonia siue centūodia siue virga pastoris. Dial. vocat ipsam polygonos masculū. et ibi etiam describit alia que dicitur polygonos femina. pet. de cres. inquit virga pastoris est cardus siluestris: ille tēpus nō videtur bene sonare: nam virga pastoris nō est cardus: vt ipse z alij dicunt: nā si legis capitulū de polygonos apud Diaſco. cū ea. de virga pastoris apud Serapi. Auiē. videbis qd idem est. Et idem Joā. Sera. in ca. de lapide vocat ipsaz dimissionē: z hec herba in vīs multū reperitur. Matt. silua. in cap. de dipſacofilonū. dicit qd est virga pastoris: sed non recte. Quidā vocant corrigiolam sanguinariā: sed fm aliquos sanguinaria est illa herba quam hodie bursam pastoris vocamus: siue a vulgo herba gugirolla.

Sirupus aromaticus fm eundē in eodē lib. in ca. de debilitate digestionis. \mathfrak{R} . cubebarū: garioflorū: zinziberis cina. nucis musc. cardamomi macis: calami aromatici. añ. \mathfrak{z} . j. s. spice masticis assari: squāti folij. añ. \mathfrak{z} . vj. amomi ameos. costi. ciperi. carpobalsami. i. fruct⁹ balsami xilaloos. i. ligni aloes añ. \mathfrak{z} . iij. suppistata infundant in vino albo veteri.

poderis lib. x. tribus diebus decoquatur ad tertiam partem: et cum frigescent manibus fricentur et colentur: et cum lib. iij. mellis decoquantur in vase bene obturato reponantur cum musco aromatizentur.

¶ Hic siru. non est in usu. sed aut aromaticus propter species odoriferas que in eo ingrediuntur. Hic in. c. de arboribus aromaticis inquit aromata sunt queque fragantius odoris que in india et arabia mittit siue alie regiones: nomen autem aromata traxisse videntur siue quod aris imposita diuini invocationibus apta videantur: seu quod ipsa aeri inferi ac miseri probantur: nam quid est odor: nisi aer contractus.

Sirupus de cicorea sive eundem in eodem lib. in. c. de opilatione epatis. R. endiuie domesticæ et siluestris cicoreæ et taraxacon añ. ℥ss. iij. cucurbitæ epaticæ scariolæ lactuce sumiter relupinorum añ. ℥ss. j. ordei non excorticati alchechingi añ. ℥ss. iij. ligustice capillorum venenis cetherach politrici adiantis cuscute añ. ℥ss. vj. radicis feniculi et sparagi añ. ℥ss. iij. ferueat in aqua sufficiens et colentur: et cum zucca ro albo solido fiat sirupus pro cuius vnaquaque libra ponatur ad decoquendum. ℥ss. iij. reubarbari electi et. ℥ss. iij. spice ligati in pecia rara que sepe exprimat donec sirupus sit perfecte decoctus. Dosis. ℥ss. iij. cum aqua mulsi nis seminum communium frigidorum.

¶ Hic sirupus sive collegium nostrum doctorum ticinensium est ille quovis debemus. aliqui tamen magis laudant descriptionem Suli. placet. et ea prout sicuti mediola. que descriptio nem Suli. preparant. Jo. Matt. gradus in ca. de curamalarum dispositionum epatis habet vnam aliam descriptionem que quasi idem est cum illa Nicolai: licet aliqua simplicia mutauerit: aliqua omiserit. nunc vero intendo declarare omnes species endiuie cicoreæ vel scariolæ.

¶ Endiuia nomen latinum est post grecum intuba arabes etiam post grecum habere debet dicitur. In hac vero volo ostendere omnes species cicoreæ vel endiuie vel scariolæ: sed primo volo ostendere illas species de quibus ipse Nicolaus in proprio libro loquitur nam in ca. de debilitate epatis ait sic. dixit Aucic. taraxacon quod Hecilis dicit esse cicurbitam siue rostrum porcinum: et Suli. dicit ipsam esse cicoream et illa species que a multis vocatur plata leonis: hic textus Nicolai corruptus. nam ipse Nicolaus debet dicere quod deo leonis que est species cicoreæ et non planta leonis que est herba dicta flaura vel herba maura que odorem asphalti habet: et hec est species trifolij quod est consonum. idem in ca. de opilatione epatis dicit. taraxacon est species spose folij et inferius in eodem ca. inquit. Rostrum porcinum est ciberbita et c. habita opinione Nico. sequitur opti. Jo. ang. in ca. de crasse calide epatis que est quod altaracon est rostrum porcinum vel cicoream idem sentit in. c. de fistula vlcere cancro et sanie oculorum.

¶ Postquam ostendi verba Nico. et Jo. ang. de taraxacon et rostro porcino etiam volo ostendere opinio. aliorum: et dico quod species endiuie vel cicoreæ sunt septem ad numerum: de quibus ipse Nico. sex species in isto sirupo ponit. Suli. autem in sua descriptione non ponit nisi tres. scilicet cicoream. scariolam et baptisoceram et per ordinem ostendam.

¶ Endiuia domestica. i. vsualis est herba satis nota siluestris vero potest dici que sit crispin? herba cicoreæ vero sive iniam modernorum hinc flores a turbinos vertentes scipos ad sole quare sposa folij et folsequit vocauerunt de qua circa in. ca. ait. sposa folij est cicoreæ vel intuba vel solsequit. hec etiam satis est nota S. era. i. ca. de endiuia in-

quit. unde sunt species. nam est ex ea domestica et est scariola et est ex ea siluestris que est taraxacon. et est tertium species que dicitur cadare. et est amirò etiam sive circa in. ca. et petru de crete. endiuia est scariola. Sale. in. viij. simplicium dicit seris id est endiuie inferius dicit.

¶ Codrine est species cicoreæ vel lactuce. Au. in. ij. casi. in ca. de endiuia ait. quod est ex ea siluestris et hortulanæ et est duarum specierum: et magis inuatiua ex eis epatis est illa que magis amara. ego credo que sit cicoreæ. idem aliud capi. facit de taraxacon: et dicit quod est species endiuie etiam ista nota est.

¶ Scariola sive sive Simo. sanue est velut lactuca agrestis. nisi quod in dorso costarum hinc spinas paruas: sed Mat. fil. et Hido. volunt quod lactuca agrestis sit scariola: ut dicitur fuit: etiam hic dicam herba Hidoi qui in ca. de oleis dicit lactuca agrestis est quod sarralia noiamus: eo quod dorsum eius in modum ferre. Simon in hac errat: nam in cap. de scariola dicit quod ipsa est velut lactuca agrestis ut in. c. de sarralia inquit ex autoritate Hidoi quod sarralia est lactuca agrestis et in fine dicit quod est scariola: et sic volunt multi moderni.

¶ Cicerbita vero sicut dicit Nico. est rostrum porcinum sive Suli. est cicoreæ. et est herba cuius flos est celestis. etiam reperiuntur due alie species que florem celestem habent et omnes in bladiis reperiuntur: et sic si bene consideretur videbitur quod species endiuie vel cicoreæ sunt septem: sunt iste vix endiuia domestica. i. vsualis: cicoreæ que ab omnibus nota est rostrum porcinum et dens leoninus differunt parum inter se: sed in modernorum opinio. in partibus reperiuntur cum flore croceo: nisi solum in folijs differunt post maturationem florum: producant quandam lanuginem albam que cum tangitur euolat: et alia est dicta crispinum a vulgo: et hec apud quosdam est lactuca. sive. quod non credo sicupat: si legis ca. de anchusa apud Dios. videbitur quod cum. c. de crispino non conuenit et est alia species que dicitur cicoriastrum et est scariola que etiam in bladiis reperit et omnes iste species vocantur endiuia vel cicoreæ vel scariola: et hec note sunt apud sapientes.

¶ Alchechingi vel chechingi est strignus agrestis. sive Suli. et est herba proferens granum rubicundum simile cereaso in vesica inclusum citrinis in colore que a multis vesicaria dicitur: sed apud lobardos siacho noiamus et in vltis reperiuntur. Aduertendum est in descriptione partium sirupi que in omnibus codicibus Nico. quos vidi deficit dosis ordei et alchechingi ingrediuntur dicitur descriptione quod credo accidisse errore scriptoris potius quam alia causa: sed ut habeat modum dosandi predicta duo simplicia volui referre hanc descriptionem cum illa quam ponit Jo. Matt. gradus qui etiam predictum sirupum describit et inueni eas in ordine pondere et in omnibus alijs concordare et ipsum dosare: predicta duo simplicia hoc modo. sumit enim ordei non excorticati ℥ss. iij. Alchechingi capit. vltis. et c. sive ordinem Nicolai añ. ℥ss. vj. ideo et nos debemus etiam proculdubio eodem modo dosare ista duo. videlicet ordei non excorticati. ℥ss. iij. alchechingi. ℥ss. vj. quauis prater nostram voluntatem apposuerint impressores equale pondus eorum: nam si sumeremus. ℥ss. iij. hec ingi excederet debitum pondus nec bene proportionaretur alijs.

¶ Cetherac. sicut dictum fuit in sirupo de scolopendria est herba que a modernis herba dorata dicitur. politricon est herba que in puteis et in locis humidis reperit ut dictum est. ℥ss. in sirupo de pipinella.

Sirupus de ficibus sive eundem in eodem lib. in. c. de cura colice ex fece. R. ficium alb. ℥ss. j. aq. ℥ss. x. coquantur ad lectum igne vsquo venerint ad statum iulebe de quo accipiatur omni die. ℥ss. iij.

¶ Hic siru. apud nos non est in usu ficus. i. carica. Vera. in ca. de sicu ex autori. Sal. inquit. que sunt ex eis domesticæ et siluestres et motane. et ex domesticis quod sunt recetes et quodam sice. vix recentius est debilius: que admiscetur eis de humiditate: sice sunt meliores maxime carnosæ siluestres vero ficus secundum quosdam vocatur caprificus. et dicit Plini. que huius fructus nunc maturecunt

Sirupus

Sirup⁹ de arthemisia fm eundē in li. vj. i. c.
de retētiōe mēstruoz pter naturā. R. arthe
misiē. ℞. ij. pulegij: calamētī: mētastrī: ori
gani. mellisē: pīccariē: sanīne sanfuci. i. ma
lorane came dreos perforate: came pitheos
mficariē cū flore: cētauree minoris: ruthe be
tonice: mellisē añ. ℞. j. radicū feniculi: apij:
petrosily: sparagi: brusci: saxifragie: enule:
diptami: ciperi rubeē tinctoz: ireos: peonie
añ. 5. j. leis iuniperi: leuistici: petrosily: apij:
amī: nigelle: carpobalsami: costi: affari. i. as
fare baccare: pīretri: cassie lignee: cordume
ni calami aromatici: fu. i. valeriane añ. 5. j.
cōquassē 2 infundant in aqua pluuiali suf
ficiētī per diē 2 noctē: postea decoquātur ad
medietatis aq̄ cōsumptionē: tūc deponatur
igne 2 dimittat donec aq̄ tepuerit: tūc mani
bus in ipa aq̄ posita fricent: postea colent:
2 i colatura addat mellis vel zuccari quātū
sufficit: 2 fiat sirup⁹: 2 si humor fuerit viscos⁹
acetosef cū aceto acuto vel squillitico: 2 fiat
sirupus aromatizatus cū cinamomo 2 nar
do. i. spica nardi: cuius dosis sit. 5. ij.

¶ Hic sirupus apud mod. in vsu non est. 2 maxime fm
istā descriptionē. sed illa descriptio qua vtimur est ma
gistrālia quā moderni practicautes maxime papiesco
multū laudāt et multū valet ad ea q̄ dicit pīco. Joan.
Dat. gradi. in cap. de p̄uocatione mēstruoz h3 vnā
aliā descriptionem que ab hac nō differt.

¶ Artemisia fm circa inflans est mater herbarum cu
ius folia magis cōperunt vsui medicinē q̄ radicē. Dia. in
ca. de arthemisia dicit arthemisia tria sunt ḡna. vnū est
q̄ vocat arthemisia monodos. i. m̄ herbarū que est fru
ctuosa 2 liliis absinthio. folia pinguiora 2 matorā h̄is 2
hastās longas nascitur in maritimis locis lapidosis 2 sa
bulosis. altera arthemisia tagetes noīat que tenera est
semen habens minutū 2 vnā m̄ hastā folijs plenā 2 nos
lingua latina vocamus tanasā vel fm quosdā athana
sia: est 2 tertia arthemisia que leptasloos dicit nascit circa
fossas 2 agros siccū eius si cōtritus sanfuci odorem
habet. Gal. in. vj. simplicium ait berengeis. i. arthemisia.
h3 textus aut. h. cañ. non videtur multum consonus: q̄
ponit q̄ est abrotanum q̄ cōter non creditur nisi sum
plisset abrotanum pro arthemisia.

¶ Melissa fm moder. sniam est oximū citratū cuius folia
odorem citri habēt etiā citraria dicitur q̄ Nicol. in
isto sirupo habeat. R. melisē 2 inferius iterū replicat eā
dem. credo q̄ sit error scriptoris vti ostendā in alia litera.

¶ Persicaria. i. herba scē marie. et est herba que habet
folia similia persicis signata apud nos iuxta hortos re
perit: existimāt quidam q̄ hec sit zinziber caninū vt vi
detur sentire Bui. in. h. cañ. etiam putauerunt quidam
q̄ ipsa sit piper aque.

¶ Perforata. i. herba scē Joan. siue fuga demonū siue
ipericon: 2 dicitur perforata: q̄ folia eius habent foramina
parua: in locis domesticis reperit. Auē. v. col. ait heu
fericon. i. ipericon nelifericon. 2 quidā appellāt hanc her
bam cordiale eo quod assimilatur cordi.

¶ Matricaria etiam est arthemisia 2 est illa quā Dia
sc. vocat leptasloos: sed Bui. in. h. cañ. vocat ipsam
vehūē aliquādo alacoen. 2 aec. quam lombardi cris
pula dicunt: de ipsa melius ostendam infra in. c. de tro
scis alindara caron. si deus voluerit.

¶ Melissa vt dicitur fuit: est oximū citratū. miroi q̄ Di.

co. in isto sirupo h3 superius mellissam 2 inferius iterū
habet mellissam: sed existimo q̄ sit errore scriptoris. nā
Jo. matt. gradi loco et h3 abugillissam. i. la ctueā a lini.
licut p̄t3 apud Bui. in. h. cañ. in pprio ca. de abugillisse.
et idem de ipsa quatuor ca. facit vnū sub noīe abugillif
se: aliud sub nomine hearfelli. aliud sub nomine la ctue
ce a lini. aliud sub nomine scintar: 2 hec apud Dias. vo
catur ancusa. sapientes vero existimant q̄ pīco. volec
lebat dicere abugillisse. vt dicit Jo. m. t. 2 dicunt q̄ loco
cuis potest poni la ctuca vsualis.

¶ Leuistici apud Bui. vocatur cheissm. 2 est semen sa
tis notum: sed eius genera sunt duo. hortulanū 2 cam
pestre: hortulanū vero est propriū illud q̄ notum est.
campestre fm modernoz opt. est cordumenū siue carni
agreste. 2 ambe in isto sirupo ingrediuntur.

¶ Cordumenū fm Sera. est carui agreste. Jo. archula.
in ca. de epilepsia in electuario q̄ valet ad oēm epilep
tiam inquit q̄ cordumenū est cardamomū: sed vti nō
placet liber qui dicit albu chasis in tract. ij. in ca. de for
ma suspicandi oleū ad faciendū oleū de lino ait carui
agreste 2 est cordumenū. sly ait Bui. pla. in distinctione
de r̄uāca vt dictū fuit. 2 hoc pro cordumeno intelligit
semen leuistici capēstis 2 hoc semen q̄ reperit sub piā
ta paucedant: 2 hoc est ex secretis simplicium.

Sirup. de endiuia cui⁹ inuētor fuit Bent. de
fuligineo. R. succi endiuie: succi epatice añ.
li. iij. clarificent predicti succi ad ignē vt ex
pedit rosarū violaz: lenticule: aq̄ florū nenu
faris pollitrici añ. 5. j. capillorū veneris or
dei mūdi: semi. cōiū maiorū frigidoz añ. 5. j.
fiat sirup. cū succaro: quātū sufficit fm artem
et aromatizet cum sandalis albis et rube. et
berberis semi. citoniorū ligni aloes cinamo
mi corticū citri añ. 5. j. 2 vsui reseruetur.

¶ Hic sirupus fm plurimū est ille quo vtimur pro siru
do dependiua cōposito: tñ sunt qui faciunt ipsum fm
descriptionē quā superius posui ex autoritate franci.
de pedemontū et sic ambo habēt efficacā. Epatica est
herba satis nota: Dias. vocat ipsam licenam vt dictum
fuit in sirupo de epatica.

¶ Sirupus ad matricē magfalis. R. ma
tricarie: carpobalsami: calami aromatici:
xilobalsami: fileris mōtai: cassie lignee añ. 3.
ij. anisi: feniculi: semi. carui: pulegij: origa
ni: calamētī: rois marini: serpillij añ. ℞. j. li
gni aloes: dronici: cinamo. añ. 3. ij. semi. agni
casti. culcu. añ. 5. ij. radicū mādragore: ins
quiami añ. 5. j. mellis dispumati quātū suf
ficit: fiat sirup⁹ fm artē: detur mulierib⁹ ha
benti bus malū stomachum frigidam: 2 ad
passionem matricis mirabiliter valet.

¶ Hic sirupus fm istam descriptionē est in vsu in par
tibus Mediolanensibus 2 debet fieri decoctio cū aqua
ferrea ad pondus lib. j. vini albi odoriferi: et boni coqua
tur vsq̄ ad cōsumptionē medietatis. Dat. luati. de ipa
loquitur in litera serugo. matricaria est arthemisia 2 il
la quā Dias. vocat parthemon: sed Bui. vocat ipsam
vehūē aliquādo alacoen idem est: et hec est herba quā
lombardi crispulam vocant.

¶ Agnus castus. scz semen notum est dia. inquit agn⁹
siue aligos latine alexandrina appellata. Sera. de ipso
duo ca. facit vnū de arbore quod dicit agnus castus
aliud de piperelle que est semen eius infra apparebit de
scriptio trocif. de agno casto: et ibi melius ostendam si
quomno placuerit.

Sirup^{us} de arthemisia. **R.** florū arthemise: \mathfrak{z} ss. y. calamēti folij saturegie: origani: thimi tamarisci: sticados añ. \mathfrak{z} ss. j. florū camomille: florū melliloti: sansuci. i. maiorane: an thos añ. \mathfrak{z} ss. j. blacte bisantie: calami aroma. añ. \mathfrak{z} ss. iij. celtice. i. spice celtice. \mathfrak{z} ss. j. camedreos matricarie minoris betonice abrotani ana. \mathfrak{z} ss. \mathfrak{z} ss. acori: prasilij folioꝝ rubee maiorꝝ file: ris mōtani añ. \mathfrak{z} ss. j. affari squinati: auii: mara tri. i. feniculi. ameos añ. \mathfrak{z} ss. vi. fiat decoctio ex istis: et cū melle quātū sufficit sirupus.

¶ Hic sirup^{us} est ille qui gñaliter in vsu est: tñ hodie inueni vnā aliā descriptionē quā describit Gal. flo. q̄ etiā est laudata apud nostros doctores de qua vide. s. tñ vide vtramq; et elige quam volueris.

¶ Artemisia. i. altilla sine berengis. s. a. arthemisia ab inuente dicta: vt Plinio plz herba a gentilibus diane cōsecrata. nam grece artemis diana. s. d. dacer inquit in principio libelli sui. herbarū quasdam dicitur carmine vices herbarū matri dedi arthemisia nomen: cui grecus sermo in suꝝ puto ponere. pumo huius opē fertur prior inuenisse diana arthemis grece que dicitur: indeq; nomen herba tenent et. fm circa instans est mater herbarum.

¶ Foliū. i. malabarrū: loco eius ponat spica submacis saturegia i. timbra. pl. inquit timbra vero q̄ sit cumilia hec apud nos hꝝ vocabulum et aliud saturegia dicta in condimentario gñe. scribitur mense februario.

¶ Anthos grece est flos vnde alofantos. i. salis flos sed hic per anthos intelligitur flos rosmarini: idē Nicol. dianthos dicitur q̄ sit de floribus rosmarini: etiam flos eius dicitur alchihil.

¶ Matricaria minor: fm plurimū est scōa spēs arthemise. Diasco. de forma ipsi^{us} describit. et hec est illa quā hodie tanacetum sine dacta vocant.

¶ Abrotanū herba est satis nota. Jo. ser. in. c. de retentione mēstruorū et cura eius inquit. sanguasora est abrotanū. in antidotario in decoctione ad idropicos dicit: berengis est sanguasora hic text. Sera. nō videt veritatem: nā ipse vult q̄ sanguasora et abrotanū et berengis sint idē sed nō est: q̄ berengis apud Gal. ac. Simonē est arthemisia et non est abrotanū. vt dicit Jo. Sera. et Aut.

Sirupus cordialis. **R.** melisse lingue bonine. i. buglosse. boraginis. endiuie. lactuc. añ. añ. \mathfrak{z} ss. ij. semi. cōmu. frigidorū maiorū sandalorū rubeorū acetose añ. \mathfrak{z} ss. j. fiat decoctio cum aqua rosa. aq̄ melisse. aque buglosse. aq̄ endiuie. aque boraginis. vini granato. vini berberorum: agresti: succi ranciorum ana. \mathfrak{z} ss. vj. succari albi lib. vj. misce et fiat sirupus secundum artem.

¶ Hic sirup^{us} in papia nō est valde in vsu: sꝫ in Mediolano magis. et sine dubio est cordialis: q̄ p̄stat cor et custodit pericula que accidunt in corde.

Sirupus de acoro fm intentionē dñi magri Hiero. de casali phisici clarissimi. **R.** radicū acori. \mathfrak{z} ss. ij. y. sopi. calamēti origani sicce melisse buglosse añ. \mathfrak{z} ss. j. sticados. arabici. polipodij. piretri boni añ. \mathfrak{z} ss. vij. piperis longi et nigri añ. \mathfrak{z} ss. ij. cnamomi fini. zinziberis fini: sene bone añ. \mathfrak{z} ss. j. infra chebulorū. indorū. emblicorū añ. \mathfrak{z} ss. j. sansuci. i. maiorana

ne ruthe betonice: pulegij: salute ana. \mathfrak{z} ss. vj. halse: epitimi ana. \mathfrak{z} ss. j. suc. lib. iij. fiat sirupus secundum artem.

¶ Hic sirupus a modernis practicantib^{us} nō est valde in vsu: sed ipē dñi magri Hiero. magis erat in vsu. et ipse laudat eū ad egritudines neruorū et ad multa alia. Acorus fm Dias. hec herba venerea vel afroditia vel piperis apum. pl. super hoc ait quod semper in aquosis nascitur. Sera. dicit huc. i. acorus et nominatur spatella quodam vocant ipsum gelium et ab alia gladiolus palustris dicitur arabice vero nominatur hucet vel ogi: radix eius vsu^{us} medicine comperit.

¶ Halse. i. thimus. Jo. Sera. in. c. de retentione mēstruorum dicit: alshura. i. halse quod idem est.

Sirupus de scabiosa. **R.** succi scabiose depurati. li. j. aq̄ decoctiois ordet capillorū ueneris añ. quātū sufficit: succari li. ij. dissoluti in p̄dicto succo: et decoctione: cui addant colorū rubeorū tritorū \mathfrak{z} ss. iij. ligatorum in pecia rara: et ex eis fiat sirupus.

¶ Hic sirupus in paribus nostris nō est valde in vsu.

¶ Scabiosa vero est herba satis nota: sed miror q̄ nos scilicet auctores de ipsa nō loquunt. tñ fm intentionē Mat. sili. dicit q̄ scabiosa latine grece stibos vel stibos. et ibi loquit de scabiosa ex auctoritate Dias. sub litera scabiose: q̄ non reperitur. verum est q̄ Dias. c. vñ. facit de stibos: sed ignoro quō illud sit de scabiosa sed fm intentionē Matthei idē est. Concorregis in cap. de tussi in fine ca. inquit sic. si d. q̄ scabiosa cōfert in hac passione et parū de ea d. ab auctoribus. idē hōs verius nota. Urbanus per se nescit precium scabiose. Nā purgat pectus quō cōpunit egra senectus: purgat pulmonē la: et sic: si mul regione. Rurp. ap. apostemata lentū virtute probata. Emplastrata fortis necat antracem tribus horis. Intus potatur: et sic vnus euacuat antr.

Sirupus de betonica. **R.** betonice. \mathfrak{z} ss. j. ruthe celidonie fragarie: eufragie: lenistici pulegij camedros: rois marini: origani foliorū lauri: saluie isopi: liqritie rubee. i. rubeo tinctoū gariofilate. i. sanamū de añ. \mathfrak{z} ss. j. se. anisi aneti ameos petrosily lactuce añ. \mathfrak{z} ss. j. j. rosarū floꝝ boraginis añ. \mathfrak{z} ss. j. fiat ex ipsis decoctio cū zuc. albo fiat sirupus.

¶ Hic sirupus apud nos nō est in vsu. Sed in mediolano vntur ipso.

¶ Betonica vero est herba satis nota. Diasco. vocat ipsam betonicam. Serap. in. c. de betonica dicit plurimū quō ex ea administratur sunt folia. Galenus in septimo simplicium dicit cestrum latine dicit betonica. Macer. ait. Betonica soliti sunt cestrum dicere grece vtones in hispania eam que betonica dicit in gallia in Italia autem tem saryatula. a grecis cestrum dicitur. Auerois quinto col. ait alchifom que in latino dicitur betonica et in persica lingua berabuen.

¶ Fragaria herba est serena fraga. et granū ipsum sed Jo. Mat. siluaticū est granū acetosum: eius planta similitudo pentasiloni est: quapropter pl. in ca. de quinq; folio dicit. quinq; foliū fraga gignere: nō q̄ illud sit quinq; folium quo nos vrimur in medicina: sed ad eius similitudinem. s. a numero foliorū quinq; foliū appellat: apud nos vero fraga sunt fructus: qui quādo mature scūt rubicūdi efficiuntur: et satis noti sunt.

¶ Infra herba dicitur et abibi lucit et p̄z mar. silu. et herba adhibet laudat s. q̄ medet egritudinē oculoꝝ.

Sirupus de lupulis. **R.** succi lupulorū lib. ij. succi sumitere lib. j. purificentur succi et cū

U. iij. zuccari fiat sirupus.

¶ Hic sirupus apud nos non est in usu. Lupulus vero fm desue est species volubilis et est habens folia similia citrulo cur' flos est sicut ampulle adherentes ipsa vero planta dicitur reces in pum' cipio ortus sui comedit' cum ipsi. Petr' de crescentis dicit humulus. i. leuertigo flos eius propter siccatone' maximam suam seruat' per longissimum tempus in virtute sua: ita q' vulgaris opinio est q' nunq' putrescat. et est acuti odoris. et fortis: hec apud nos in hortis reperitur.

Sirupus de buglossa. R. succi buglosse succi boraginis an. li. ij. succi pomorum dulcium li. j. folliculorum sene. 3. iij. croci. 3. ij. folliculi sene et croc' ponant' in infusione per die' et nocte' in parū aq': et cū illa infusione fiat decoctio: et cū succo et li. iij. zuccari fiat sirupus fm artem.

¶ Hic sirup' in usu non est apud nos. buglossa vero herba est satis nota. Gale in. vi. simpl. dicit lisen althaur. i. lingua bonis. 3. ii. ait buglossa a grecis dicta eo q' folia asperrima ad modū lingue bouis habeat. Auic. in. ii. canoñ. de ea loquitur in tribus locis. videlicet in cap. de chenzanguen. et in. c. de lingua bonis: et in ca. de maru. et fm quosdam habetur opinio q' ipse Aui. non cognouit veram buglossam.

Sirupus de succo endiuie. R. succi endiuie depurati lib. viij. zuccari tarbarzet lib. v. j. fiat sirupus fm artem.

¶ Hic sirupus apud omnes generaliter est in usu: et mihi q' descriptio sua ab auctoribus a uentis non repertur: unde qñ doctor ordinat sirupū de endiuia simplr de isto semper intelligitur. et est sirupus de endiuia simplex vel sirupus de succo endiuie. supra postre fuerunt due descriptiones: sed sunt descriptiones sirupū de endiuia compositi.

Sirup' rosar' ex infusione rosarū siccarū. R. infusions rosarū siccarū zuccari an. li. ij. coq' tur et colet': et fiat sirupus fm artem.

¶ Modus aut' faciēdi infusione' rosarū siccarū est sicut fit ex rosis viridib': cuius descriptione' ipsius supra posuit: et scias q' etiā ista descriptio. aliquid vtmur in raro. si esset aliquis qui vellet facere sirupū rosarū solum: videret descriptionem suā apud Aui. in. ii. can. in sen. 3. ij. in. c. de solutiō: sed non est in usu.

Rob de ribes. R. succi ribes lib. x. decoquatur cū facilitate vsq' dū consumat' tertia ipsi' deinde colet' et dimittat' residere vsq' dū clarifcat: deinde coquatur cum multa facilitate in vase vitreo vsq' dum habeat spissitudinem: aut exponat' soli vsq' dū pinguescat et conseruetur.

¶ Rob vero apud arabes est succ' cuiuslibet fructus coctus ad spissitudinē vt seruari possit. Aui. in. v. can. in vj. tractatu ponit differentia q' est inter sirupū et robur: et ait q' sirupi sunt decoctiones et succi inspissati cū dulcedine: et robur sunt succi inspissati per seipsos. Gale in lib. secretorum in ca. de freneli. et tussi sicca et febre cōclusa ait coagulatum et est rob: tamen scias qñ simpliciter reperitur rob intelligitur multum coctum.

¶ Ribes fm Sera est plāta habēs capriculos recentes rubescens ad viriditatem tendēs: in fine ca. ait. et putantur aliq' medicorū q' sit illa quā nos nosam' acetosam i. lapa ciū: et putantur aliq' q' ipsa sit grand' acetosum qd' defert' ex corascenti: et Sul. pla. ait ribes i. acetosavel acetosella qd' non credit: nā aliud est ribes aliud est acetosarum: est q' ambe vidēt' habere eandē virtutē: sed non sunt eodē. Aui. in. ij. can. in co. de ribes ait. apert' et virt'

acetosatio citri agrestis. et fit in bamales sirupus de ribes qui defertur ad nos et vtmur ipso.

Rob de agresta modus eius est sicut rob de ribes: sed in usu non est.

Rob de cornibus valens sicut rob de agresta. R. succi cornium. et proprie quib' est mediatio inter maturitatem et acerbitatem. et opatio eius est sicut rob de ribes.

¶ Cornu est fruct' similis oliue: sed oblongi' apud nos in hortis nascit. hoc apud Diasc. vocat' carnea arbor. i. comea: semen h'z ille. oliue sed paulo oblongius et virtus: qd' cū maturū fuerit obuiat' coloris est: existimat' quidā q' iste sit fructus quia pnd Aui. in. ij. can. vocat' marā. Quidam metha primo ait. Cornu que et in duris heretia mora rubetio. et Virgilius. Uicū in felice' baccas lapidosa q' corna dant rami.

Rob de sumac non est in usu cum musci. 3. j. partes duas ambre camphore ana. aure. 5. R. trocisci et sigillantur.

¶ Sumach fm Aui. aliud est corascenti: et aliud est sen minus corascento rubescit: lentis similitudinē habens: et est cōueniens ei cui cōueniunt aca'cia et rosa etc. Serca. de sumach dicit ex auctoritate Dia. sumach sunt quidam qui noiant' ipm ad iratio et est sumach cib' in arabico est planta que de ros barfodisticos et est in arabico sumach corioli: si est arbor nascēs in locis saxosis cui' longitudo est duorum brachiorū: folia habens ablonga quorū color vergit ad rubedinē sanguinis: grana h'z in magnitudine lentisci aliquātulum lata in uamentū ei' in cortice granorū. Gal. melius qd' est in tota arbore est cortex gran' eius et succus eius: fm circa instās ei' granum per quatuor annos seruat'.

Rob de moris sceni. id est moris celsi non est in usu.

¶ Sectioni de sirupis et robur fm intentionē diuī desue et aliorū doctorū hoc loco sine imponimus. veram' modo si rmonem nostrum in sectionem de decoctionib'. Illuminet igitur sensus et corda nostra ille qui est lux veritas et vita.

¶ De decoctionibus fm dñm desue et alios doctorū. **Decoctio capillorū vene.** R. desue in suo antidotario. R. ca. vene. 3. j. fumiterre. 3. j. lupuli violar' siccar' an. 3. viij. prunorū nūero xl. iuiubarū nūero. xx. coquāti li. ij. aq' cū facilitate vsq' dū redeat ad li. j. et pice i ea cassie fistule mūdare a cortice suo. 3. ij. tamarin. 3. ij. siracost. 3. j. reubarbari boni. 3. ij. fricetur manibus et coletur et propinetur ius in mane. et quandoq' ponitur loco aque feri capri iii. i. aque lactis vel casei lib. iij.

¶ Decoctio vero est ha'pōzima diuersarū medicinarū scilicet aqua iniqua medicis coquuntur. idem in capillorū humida habet' vnam altam descriptionem. sed non est idem in sine decoctionis dicit et si volueris accipere ex hac decoctione lib. ij. et cum methues. i. vino cocto et zuccari. 3. x. fiat sirupus et per ista verba que dicit desue existimat' quidam q' ex illa decoctione pot fieri sirupus de capillo veneris.

¶ Capillus veneris apud Aui. in. ij. cano. vocat' bescegna' scem et dicit q' est couandrum putei. et perlice est bescegna' scē. et siriacē est capillus porcinus: et arabice est capillus algul. Zlido. dicit capillum veneris vocatum siue q' eleasos post alopiam capillos recreat: vel q' capillorū fluores coerceat: vel q' sit virgulis nigris leuib' cū splēdore quasi capillitius spēs. secundū modernorū

opinione sunt troc. capillus veneris qui satis est notus: politricum quod herba est que in putria reperitur: adiantum quod similitudine habet capillorum veneris: et hec in tra fossa reperitur: et sic iste tres species in virtute differunt parum ab invicem.

¶ Ciracost est spes manne sicut apparet apud Aul. in li. cañ. in. c. de mana. et dicit quidam sapientes quod ciracost est deterior alijs speciebus manne.

Decoctio de epithimo fm Rafim in. ix. al man. i. c. de melacolia. R. mira. indo. 3. r. popodij. 3. v. sene. ix. turbitb. 3. iiij. sicados. 3. r. passularu enucleataru. 3. r. epithimi cret. 3. r. oia excepto epithimo in tribus libris aq coquenda sunt donec ad vna lib. et mediaz redeat: et cu hoc factu fuerit: addat epithimu et ilico ab igne remoueat et dimittant donec ifrigidari ceperint: cuqz ifrigidata fue rint manibz fricata colent et v sui reseruetur.

¶ Hec decoctio de epithimo fm aliquos est illa de qua intellexit Raf. in hoc. ix. c. de emoroidibz et fistulis et raga dñs in fine cōfectiois de scoria ferri cu dixit: cōficiat cu apozimate emblicoz: sic in. c. de m'ia noiam? sed si dñs coi. derem? ista nō est apozima emblicozum: de quo Ralis intelligit: qz ibi nō ingrediunt emblici veru poti' apozima de q intelligere debem? est illa q ponit a Ra. in fine dicti. c. de m'ia. in descript. et qz l'ificatio in qua ingrediunt mira. chebul: et emblici hoc modo. R. mira. chebu. embli. añ. numero. xx. terantur: et in tribus libris aq coquant donec ad vna redeat et colent. et pfecto de isto apozimate intelligere debem? vt volūt sapiētes. et cū ponere in dicta cōfectione de scoria ferri et nō decoctione de epithimo q nō cōuenit. et in casu: qz in declaratione dicte cōfectionis: dictū sit debere intelligi decoctionem de epithimo superius scriptam.

Decoctio cois fm magistrū Pet. de tuffi gnana i. c. de paralefi: tremore tortura et spafino de repletiōe. R. ordei. 3. iiij. prunorum numero. xij. liq. titie. tamarindozū anisi fenicū. añ. 3. 5. aq. li. iiij. bulliat simul vsqz ad cōsumptionē tertie partis lēto igne et conseruetur.

¶ Hec decoctio apud nos est multū in vsu: sed sunt ex hoibus q faciūt ipsam per aliā fm voluntatē doctorū: et si fm istā descriptionē facere volueris addant in fine de coctiois iā dicte buglosse et boraginis añ. parū: et vsu reserua: et quāto recētio: tāto melior: in ampulis de vitro meli' cōserua. 3. dicit q ampulla est dicta quasi ampulla bulla. si sit est cū in rotunditate bullis q ex spumis quarum sunt: atqz ita inflantur vento.

Decoctio pectoralis fm Bart. mōtagnanā in suo antidotario. R. caricarū pinguiū. i. sicnū siccarū. 3. vj. dactilorū pinguiū. v. numero prañij. 3. j. seminis apij feniculi. passularū. capillorū veneris isopi liquiritie añ. 3. v. coquant oia in li. xiiij. aq vsqz ad cōsumptionē medietatis. et coletur: et fiat decoctio.

¶ Hec decoctio fit ex varijs interioribz sunt qdā q faciūt ipsam magistraliter: et sunt quidā quibz iunt ipsam fm aliā descriptionē sicut est intentio m. doctorum

¶ De trociscis secundum sententiam domini Desue et aliorum doctorum.

Confectio galie musca. R. xilaloes crudi boni et electi. 3. v. jambre. 3. tres

musci boni. 3. j. glutinis draganti. 3. j. gummi draganti et aque rose. q. s. ad miscēdū ea fiant troc. similes folijs mirthe et sigillenf et reponant in vase vitri: et administrantur. et apud alios dissoluat ambra in vase vitreo cu oleo de bē. pauco: et cōficiant cetera cu eo.

¶ Hec cōfectio apud apothecarios est multū in vsu et maxime fm istā descript. et dixerūt sapiētes q ista descriptio bz ponit in cōfectionibz ac electuaris q sunt ex auctoutate ipsius Desue sic in suo antidotario bz aliā descript. cōfectionis galie muscate q etiā est in vsu: et sapiētes dixerūt q etiā fm illā descript. bz fieri et administrari in cōfectionibz ac alijs que sunt ex auctoutate sic sunt ex hominibus qui vocant trociscos de gallia muscata Desue et dicunt q gallia dicitur a quadam proe uincia sic nominata. Sull. placen. inquit gallia dicitur a quadam herba q gallia odorifera appellatur. Ser. de gallia cap. facit: et dicit q est fuch. Ralis in nono almāsous describit trociscos muscates sed non sunt idem de quibus infra.

¶ Trociscus aut dicitur a trocos qd est rota: qz trociscus est factus ad modū rote. Simon. ian. inquit trociscus dicitur a trocos. grece qd est rota vel aliqd simile rotundū. Desue dicit q fiant troc. similes folijs mirthi. hodierni apothecarij nō faciūt ipsos illo modo: sed faciūt ad modū rote curētis vt est notū. Desue dicit q p'dicti troc. de bēt sigillari. liber aut qd bē bulchalam in tra. c. h. docet modū faciēdi sigillū quo sigillantur trocisci et fit sigillū ex ligno ebani aut burri aut eboris aut alterius rei.

¶ Oleū de ben. i. de granis ben. quod vocat balaminū et non mucellum vt quidam putauerunt: eius faciēdi modum ponit Desue. de quo infra.

Confectio galie sebelline. R. foliorū rosarū recentinū et humidarū q iā incipiūt reserare nodos. 3. j. r. 5. terant contritione vltima in mortario lapideo. deinde pūciant sup illas ligni aloes boni et electi gariofilozū gummi spice inde añ. 3. j. r. 5. sand. citrini. 3. ij. ramich 3. ij. terant sicut archol et terant cu rosis et humectent cu modico aque rosarū infusione gummi arabici et iterū terant deinde iterum et humectentur et terantur et hoc fiat per diem vnum. vltimo vero aromatizetur.

¶ Confectio galie sebelline non est in vsu tamen ingreditur in cōfectione aromati nardi. sed loco eius sunt qui ponunt galliam muscatam.

Confectio galie alefangine et est ei' inter p' tatio de aromatibz. et est illa de qua antiqui cōsiderāt: et de qua plurimū loquant. R. mirabolanzū emblicoz abiectis ossibz. 3. iiij. cōterant et tritide grossa: et ponant in vase vitreo fundat super eos aq rosate bone et electe infusionis rosarū siccatū et corticū citroz li. 3. et strigat os vasis et dimittat p dies tres: deinde fundant in eis aq p'dicte infusiois. 3. iiij. et in crastinū fiat sicut vsqz quo emblicozū virtus in qua impressa sit. tūc vero. R. ligni aloes boni. 3. viij. ramich. 3. j. 5. rosarū. 3. r. gari. 3. r. spice ide. 3. iiij. sandali citrini aromati. 3. iiij. gummi arab. 3. vj. terantur omnia.

sicut alcohol. i. subtiliter sicut sunt aabob
mi solares 2 fundat sup ea paz succi infusio
bis predictae emblicorum: 2 terant euz eo vsq
du totu in eo paulatim fundatur. vltimo ve
ro aromatizetur cum. 3. j. capbore 2 ambre.
3. ij. musci boni. 3. ij. fiant inde trocisci 2 sigil
lentur sicut diximus 2 ponantur in vase vi
treato 2 administrantur.

¶ Hec cofectio istius gallic fm intentione Mesue eius
interpretatio est de aromatib* que apud nos est in vsu.
Liber qui dicitur bulchasha docet modu faciendi troc.
de gallia 2 inquit. si vis facere troc. alios de such. i. gal
lia. sed non sunt idem. infra ait. quando autē transuerit
super eos annus erit gallia bona. 2 quāto amplius tē
pus habuerit tanto erit gallia melior: 2 gallic quatuor
sunt spēs scz gallia ex musco 2 gallia ex ventribus 2 ex
corio 2 ex aqua operatio gallic ex musco est illa quam
dixi: 2 iterabo operationē eius breuiter qñ ramich fue
rit siccu 2 est q accipias ex musco 2 teras ipsum per se
2 teras ramich per se 2 criba cū cribro mediocri 2 pro
fic super ipm mu. 2 malaxa in vase qd arabice dicitur
salachia cū oleo de cheiri aut zabarb. 2 fac trociscos et
existimant quidam sapientes qd isti trocisci sunt illud
quod nos zebeth vocamus. Simon ianue. inquit in li
tera gallia muscata dicebat iudeus vocari zebeth arabi
ce nos feneram vocamus.

Cofectio trociscorum diarodō. R. folioꝝ ro
sarū rubearū. aur. vj. spice aromaticæ. i. nar
di aur. ij. liquiritie au. ij. ligni aloes aur. ij. spo
dij. aur. j. croci. aur. j. masticiæ. 3. ij. confice cū
vino albo 2 fiant inde trocisci.

¶ Trocisci diarodon fm Mat. fil. sunt trocisci de rosia.
th fm intentionem Mesue aliud sunt troc. dia rodon: et
aliud sunt troc. de rosia: vt apparebit quod ipse Mesue
aliā descriptionē facit 2 de hac debent fieri due descri
ptiones quarū vna est istā dñi Mesue que solū d3 admi
nistrari in suis cofectionibus vt est in diarodon. 2 in ele
ctuario de gēmis 2 in alijs. Alia hō descriptio est ex au
toritate p̄ic. 2 illa d3 administrari in suis cofectioib*
vt docet ipse Auic. in. v. cañ. h3 trociscos de rosia nomi
natos diarodon: sed non sunt in vsu.

Cofectio trocif. de rosia. R. folioꝝ rosa
rum. 3. x. liquiritie. 3. v. spice aromaticæ. i. nar
di. 3. ij. 5. cofice cū vino albo. 2 si laxatiuū face
re volueris adde scamonee. 3. ii. ij. 2 reseruē.

¶ Isti troc. sunt illi quib* nos vtimur: idē inferi* habet
vnam altā descriptionē: sed hec est nobilior illa. Aut. in
v. cano. h3 multas descriptiones quarum prima descri
ptio est de rosia vniuersalis. secūda est de rosia asclepia
dis. tertia est de rosia cū scamonea. 2 iste ecclē sunt cum
illis dñi Mes. addēdo scamonea: vt dicit ipse: aliū faciūt
cū spodio. aliū cū spica 2 sic de singulis. h3 nō sunt in vsu.
Rasis in nono alman. in. c. de his que cōsistant stoma
chum 2 ciborum periculis digestionē habet vñā altā
descriptionē. 2 in. x. alman. in. c. de quotidiana que voca
tur stigmatica habet vñā aliā descriptionē quam nomi
nat de rosia completis. sed non est in vsu.

Cofectio trocif. de rosia 2 de eupatorio. R.
folioꝝ rosarū. 3. v. ij. spice. 3. ij. raued seni
id est reubar. 3. ii. ij. spodij. 3. j. liquiritie. 3. ij.
5. succi eupatorio. 3. x. fiant trocisci cum tere
niabin. id est manna.

¶ Hec descriptio istorū trociscorū de rosia 2 de eupato
rio apud nos est multū in vsu. rosa flos est satis notus.

plū. ait. Rosa nascitur sp̄ ina verius q̄ fructice in cibo
quoq̄ proueniēs: illic enā iocūdi odoris quāuis augu
sti fm circa instans rosa sicca 2 viridis cōpetit vsui me
dicine. 2 est magne efficacie: spēs autē rose sunt multe:
nā est rosa asini que neremich dicitur siue peonia. 2 est rosa
regia. i. naphisagria 2 est rosa vinee. i. flos spine 2 albe.
2 est rosa zamen. i. maluanisci. 2 est rosa perlica. i. rubes
qm̄ a perlia habuit ortum: 2 est rosa canina. i. planta
in cui* ra dice nascitur fungus: ex quo fit ipoquistidos.
2 est rosa marina que apud quosdam corona montus il
ue rous marini dicitur. 2 sic de singulis.

Trocisci de rosia. R. rosa. 3. ii. ij. ligni aloes.
3. ij. masticiæ. 3. j. 5. absinthij. spice. i. nardi ci
namomi cassie. lignee florum squinantī. añ.
3. j. fac troci. 3. ij. cum vino antiquo 2 aqua de
coctionis radicū.

¶ Ista vero descriptio apud nos est in vsu. illā qua vti
mur supra scripsi. Mesue inquit q̄ predicti trocisci de
bent fieri cū vino 2 aq̄ decoctiois radicū. sed nō specifi
canq̄ sint illaradicō debēt poni. sed sapientes credunt q̄
qm̄ simplr reperit radicū intelligit de quinq̄ q̄ sunt pro
prie iste. i. feniculi apq̄: brusci: petroselinī 2 sparagi. 2 sic
iste quinq̄ radices debēt bullire in aqua: 2 de illa aqua
que erit decoctio debent fieri predicti trocisci.

Sucabalertif. 2 est gallia magna siue rega
lis. R. succi albelach lib. j. bulliat ebullitiōe
vna: deinde coletur 2 projiciat sup ipm gal
larū recentiu contritarū cōtritione vltima.
3. ij. 2 bulliat donec fiat sicut mel currēs. de
inde. R. folioꝝ rosarū. 3. 5. cardamomi lino
gue autis. i. seminis fraxini garo filorū nucis
muscate. masti. ligni aloes. añ. 3. v. ij. 5. darfe
ni. 3. ij. sandali. mahazari. i. citrini. 3. v. croci.
3. 5. gummi arabi. 3. j. terant 2 cribellētur et
misce cū predictis 2 expande super marmore
inuncto oleo amgdalarū donec siccetur. de
inde puluerizetur sicut alcohol: 2 aromatize
tur cū musci aur. 5. deinde cū aqua rosata fiat
troc. subtiles 2 siccantur in ymbra.

¶ Hec descriptio istius gallic nō est in vsu fm intētionē
Mesue est gallia magna siue regal. i. imperialis.
¶ Albelach fm multos sunt dactili immaturi. Supra
posui sirupū de albelach 2 ibi ostēdi q̄ Aut. in. ij. cano.
in. c. de gallia inquit. gallia vera est sima facta ex embli
cis: nūc autē qm̄ illud est difficile sumitur pondus ipso
rum de gallis 2 albellam qd est albelach vt dicit genti
lio: 2 sunt proprie dactili immaturi.
¶ Darfeni est cinamomum grossum. sed lumen apothē
cariorum vel verius tenebra exponit q̄ est cinamomū
electum quod non est: sicut ostensum fuit supra in con
fectione de cinamomo.

**Cofectio ramiche que est medicina cōposi
ta: 2 recipit in alijs medicinis.** R. succi her
be acetose. 3. xvj. bulliat ebullitione vna cuz
3. j. rosarū. 2. 3. ij. granorū mirtilorū 2 colef
2 misce cū eo gallarū recentiu 2 humidarū
tritarū vltima cōtritione. 3. ij. 2 coqua ad
buc: deinde puluerizetur sup ea folioꝝ rosa
rum. 3. j. sandali mahazari. i. citrim. 3. j. 2 q̄r
ta. 3. ij. gummi arabici. 3. j. 5. carniū sumach. i.
rozis siriaci spodij. añ. 3. vij. succi agreste. 3.

vij. succi granorū mirti tritorū cōtritione vl
tina. 3. iij. ligni aloes garioflorū macis vl
cis muscate añ. 3. iij. inuoluant oīa simul: et
expande in scutella lapidea vsq; dū siccētur.
Deinde tere sicut alchoel. i. subtilr sicut atbo
mi solis: 2 cū camphore aur. j. 7 aqua rosata
fac trocis. subtiles 7 ericca in ymbria: 7 apud
alios loco succi acetose ponit succi citoniorū
acetolorū immaturoū tantū dez: 7 qdā sunt
qui aromatizant cum musci. 5. vni⁹ quarta.

¶ Hec confectio ramich seu trociscade ramich 7 apud
nos est multū in vsu: 7 tūtur multū in alijs confectio-
nibus sed descriptiones ipsius sunt diuerse fm diuer-
tate medicorū. nā eius descriptio reperitur etiam apud
Sera. in suis simplicibus qui sic ait. ramich est gallia
seu materia ex q̄ sit gallia. 7 dicit q̄ accipitur ex mltis
specieb⁹ 7 aliqñ accipit ex dactilis unmaturo: 7 aliqñ
accipitur ex gallis. 7 aliqñ accipitur ex corticibus gra-
natorū 7 ex herbis asperis. 7 oēs spēs eius sunt frigide
7 sūptice 7 ipsum est radix such. i. gallie 7c inferius do-
cet modū faciēdi: sed nō est similis isti. Desue. liber qui
d: albuchalis in tractatu. secūdo h3 vnā aliam deser-
ptionē que fit ex passula bonis rubeis 7 alijs sed nō sit.
noñio: vero omnium est hec. d. Desue.

¶ Desue inquit succi herbe acetose. i. la pacij a cuti: qui
dam crediderunt q̄ esset ribes: sed non est: illi aut habere
turozum ad pondus eorum.

Trocisci de camphora. R. foliorū rosarum
3. iij. spodi. 3. ij. sandalo. citri. 3. ij. 5. croci. 3.
j. liquiritie. 3. ij. seminis citruli melonis cu-
cumeris: 7 cucurbite: dragaganti. gummi. s.
gummi ara. spice ana. 5. j. ligni aloes. carda-
momi. amili. i. amidi camphore. añ. 3. j. par-
tes duas. s. 3. ij. succari tabarjed. i. albi. 7 ter-
reniabin. i. manne. añ. 3. iij. confice cum mus-
scillagine psily. 7 aqua rosata.

¶ Hi trocisci apud nos sunt in vsu: 7 maxime fm istaz
descriptionē. An. in. v. cañ. h3 qñq; descriptōes: sed nō
vtimur illis etiā Rasis in. x. almansois in. c. de febre ethi-
ca habet vnā aliā descriptionē. sed non est in vsu.

¶ Camphora fm Auic. 7 Sera. est gummi arboris sed
Sera. de ipsa melius loquitur dicens: q̄ camphora est
gummi arboris nascens in partibus illis: 7 est gummi
maculati coloris rubri: 7 lignū eius est album tenerum
quasi velut fieri nigrū: 7 camphora reperitur in corde li-
gni arboris in petijs ligni q̄ sunt ibi intus extēse. Auer-
rois in quinto colliget dicit ambra est vna ex speciebus
camphore que oritur in fontibus maris.

¶ Modus faciēdi muscillaginē psily qd̄ est semen fa-
ctum ad modū pulcra oportet q̄ accipiat psilium 7
mundet a foridib⁹ suis in pondere lib. j. 7 postea ponant
supra ipsum aque calide lib. iij. aut minus. fm q̄ tu vo-
lueris magis vel minus pingue muscillaginē: 7 dimitte
per noctē: in mane vero calcificias parū predictū psiliū
cū aqua: post hoc pone ipsum in pecia: vel sacculo ex re-
la lini fortis noua 7 grossa 7 stringe os suū cū ligamen-
to fortiter. ne aliquid de psilio labatet extra deinde for-
titer exprimat tantum q̄ ibi nihil de muscillagine re-
maneat 7 vtere vbi oportet.

Trocisci de Reubarbaro. R. ramed boni. i.
reubarbari. 3. x. succi eupatorij. 3. iij. rosarū.
añ. i. ij. spice anisi rubee tinctorū seminis apij:
absinthij allari añ. 3. j. amigdarū amaraz

3. iij. 7 fiant troc. aur. j.

¶ Hi trocisci apud nos sunt multum in vsu. 7 maxime
fm istā descriptionē. An. in. v. cañ. h3 vnā aliam deser-
ptionem que quasi idē est. Rasis in. x. Almansois in. c.
de dolore epatis habet troc. de rauced. i. de reubarbaro:
sed non sunt in vsu. Desue. nō ponit cū quo liquore de-
beant fieri isti trocisci sed fm quosdam debent componi
cum succo de eupatorio: 7 sic conficiuntur.

Trocisci de spodio. R. spodi. 3. iij. rosarū
rubeaz. 3. vj. seminis portulace: succi ligri-
añ. 3. ij. 7 confice cū mucillagine psily. 7 fac troci-
scos. 3. j. 7 da cū succo mali granati. 7 alijs ad-
diderunt quatuor: seminum gummi arabi.
dragaganti croci. ana. 3. j. 5.

¶ Hi trocisci sunt in vsu: 7 maxime fm istā descriptio-
nem ipse mesue dicit q̄ debēt fieri predicti trocisci ex il-
lis quatuor rebus. inferius vero ait q̄ alijs addiderunt
quatuor semina. i. quatuor semina communta frigida
matorā: gummi ara. dragagantū 7 crocū: 7 sic debēt fie-
ri. q̄ sunt multe effica etc. An. in. v. cañ. habet vnā de-
scriptionem: 7 dicit troci. de spodio cum terreniabin 7
sunt quasi idē. 7 Rasis in. x. almansois in. c. de fluxu ven-
tris habet vnā aliam: 7 in. x. almansois in. c. de febre
bus ex quib⁹ accidit. frigus 7 calor similiter habet vnā
aliā: 7 in eodem tractatu in ca. de febre ethica h3 vnā
aliam: sed non sunt in vsu.

¶ Spodiū fm An. in. ij. cañ. est radix cannarū adustā:
rum. Auer. aut in. v. colliget dicit tamen basir. i. spodiū
carbo est nodosū arundinū adustarū. nos vero loco spo-
diū vtimur osse elephantis cōbustū: de quo circa instā
ait spodiū os est elephantis cōbustū: elephas habet os-
sa solida vt sunt dentes 7 illa nō cōburentur: sed ad di-
uersa officia 7 artificia seruantur: fophylli canitur sepe
ex radice cuiusdā canne cōbustū: qñq; ex ossibus canis
cōbustis. qñq; ex marmore cōbustū sed hoc nimis pōde-
rosū est. vn̄ elgēdū est subalidū 7 valde leue 7 gros-
sum: q̄ in puluere facile adliteratur 7 vix cognoscitur.

Trocisci de spodio cū seie acetose. R. rosarū
rubeaz. 3. xij. spodi. 3. x. semis acetose. 3. vj.
se. portulace. seis coriandroꝝ infusoz in ace-
to 7 torefactorū 7 pulpe samach. añ. 3. ij. 5.
amili affi. balanharū berberorū añ. 3. ij. gū-
mi ara. affi. 3. j. 5. confice cū succo agreste.

¶ Hi troc. etiā in vsu sunt. Hicē. in. v. cañ. habet troc.
de spodio cum saie acetose: sed idem non sunt.

¶ Coriandrū est semē satis notū. Infusorū in acetō. i. pre-
paratorū. mod⁹ torefaciēdi coriandrū opz calefacere pa-
rellā ad ignē. deinde supra semē coriandri ponat: 7 cū
aliquo instrumēto misceat: 7 hoc facias tantū q̄ sit be-
ne torefactum: 7 vtere vbi oportet.

¶ Gūmi ara fm Sera. ex auctoritate Dia. est gūmi qd̄ re-
perit sup arborē acati sicut alie spēs gūmi: 7 meli⁹ ex eo
est illud qd̄ est ex hac arborē qd̄ est simile kmiculo in fi-
gura sua color et⁹ sicut vitrū clarū: 7 nō h3 lignū. Mo-
dū assandi ipm docet li. q̄ d: bulchalis in tra. ij. 7 ei⁹ mo-
dus iste est. accipiat gūmi arabi. 7 frangat in frustra ad
magnitudinē drobi. deinde accipiat patella 7 calefat 7
auferat ab igne 7 ponat sup ea gūmi ara. 7 misceat bñ
line intermissiōe donec albescat: 7 si nō albescit prima
vice fiat iterū vt prius donec fiat albū: eodē mō de dra-
gaganto ac gummi amigdarū dicendum succi.

Trocisci de berberis. R. berbe. aut succi eorū
spodij succi ligritie 7 seis portulac. añ. 3. ij. ro-
sa. 3. vj. spi. croci amili. i. amidi dragaganti
ana. 3. j. semi. citruli. 3. ij. cāphore. 3. j. confice
cum terreniabin. i. manna.

¶ Hi troc. apud nos sunt in vsu maxime fm istā descriptio-

prione: q; idē inferius describit vnā aliā descriptio. sed ista est nobilior. Auicē in. v. ca. habet septē descriptioes que in vsu nō sunt. etiā, Ras. in. jr. alman. in. c. de dolore epatis habet vnā aliā descriptio. que nō est in vsu.

¶ Berberi apud Auicē. in. h. c. notatur amiberberis: et apud Dia. vocatur ortia chātōs. i. spina acuta: et est arbor: que in partibus nostris iuxta aquas nascitur. eius fructus expumit. et fit ex eo vinuz qd apud herbatos dicitur de crispino etiā apud modernos ex succo ipsius fit licia: et fm multos hec ē arbor: mali granati siluestris que a Ser. darisahan vocat. Sapientes hnt. p. secreto.

¶ Citrus est cucumer cut? forma longior: et maior est nfo: et sunt qui loco ei? ponit semi. cucumeris vsualis: ille nō q de nouo scripsit dicit semi. citruli añ. 3. ij. 5. ille textus hui? tenebit est falsus: nā regula est inter medicos ac apothecarios q ana significat duas vel plures res esse acceptas: sed hic nō intelligitur nisi semen citruli: quapropter illa dictio ana non conuenit.

Trocisci de absinthio. R. ros. absinthij: anisi ana. 3. ij. raue. i. reubarbari. succi eupatorij assari apij. amig. amar. spice masticiis. et folij añ. 3. j. fac troc. cum suc. endi.

¶ Isti troci. in vsu sunt et maxime fm istā descriptioes. Auicē. in. v. ca. habet duas descriptioes: sed nulla earum est eadem hui.

¶ Absinthij fm Dia. est notū: cuius pbabilis est ponticu et capadocia nascens in montibus vnde nomē accepit a terra infra habetur due alie species. pli. dicit plura sunt et? genera sandonicū appellatur a ciuitate galie: ponticu? i. pōto: vbi pecora illo pinguescunt: et ob id sine felle reperitur: neq; aliud presātus multū italico amarugo: sed medulla pōtici dulcis sed illud absinthij: quod hic intendimus est absinthij ponticum vel romanum vel cōmune quod satis est notum.

¶ Folium. i. malabari strarō inuenitur: s; loco eius ponimus macem aliquando spicam.

Trocisci de eupatorio. R. tereniabin. i. māne succi eupatorij añ. 3. j. rosarum. 3. 5. spice. i. nardi. 3. ij. raue. i. rebar. assari. i. assare bacare anisi ana. 3. ij. 5. spodij. 3. ij. 5. factroc. cū succo herbarum.

¶ Isti troci. sunt in vsu. Eupatorij vero fm Suil. placē. et circa instans est salua agrestis: sed hoc videtur alterum a snia Dia. nā dicit ipse eupatorij vocat greci radicem agrimoniceo q diuretica sit valde. etiā fm eūdem marubij quidā eupatorij vocauerūt: s; moderni distulerunt per alias herbas. Gal. in. vj. simp. inquit castib. i. eupatorij: sed meli? est dicere gantib qd idē est. Def. inquit q predicti troci. debent fieri cū succo herbarū: sed non specificat cū quo succo herbarum fieri debeant. sed fm modernorū opinio. fieri debent cū succis qui sunt ex quatuor herbis. et sunt proprie ille que ingrediuntur descriptio. sirupi de bisantij. et sunt iste endiue: et apij. 3. j. lupuli et buglosse vel boza. 3. 5. et simul miscantur et fac troci. de eupato. et alios: et quādo non habemus predictos succos loco eius ponatur in siru. de bisantij.

Trocisci de aniso. R. ani. eupatorij añ. 3. ij. se. aneti: spice masti. folij. i. malabari absinthij. assari: apij: amig. ama. añ. 3. 5. aloes. f. suc. 3. ij. confice cum suc. absinthij et apij.

¶ Isti troci. sunt in vsu: et maxime fm istam descriptioem. Auicē. in. v. ca. not. habet vnā aliam descriptioem: que quasi eadem est.

Trocisci alij de aniso et sunt de decem medicinis. R. anisi. 3. iiij. masti. spice apij. absinthij romani assari. folij. añ. 3. 5. amigda. amara. 3. j. 5. aloes boni. 3. ij. succi eupat. 3. iiij. con-

fice cum decoctione absinthij.

¶ Isti troci. vrimur sub noie troc. de decē medicinis. et nominant de decē medicinis: q; ibi non ingrediunt nisi decem simplicia ad numerū. An. v. ca. h. quasi in si. habet troc. de decē medicinis. et idē sunt: oportet autem scire q qñ doctor simpliciter ordinat trociscos de aniso de prima descriptione intelligi oportet.

Trocisci de lacca. R. lacce mūde suc. liquiri. absinthij herbe. suc. eupat. raue. i. reubarbari aristolo. lon. costi. assari amigdala. amara rū. rubee tinctorum anisi apij. squinanti. añ. 3. j. fac. troc. de. 3. j.

¶ Isti tro. sunt in vsu maxime fm istam descriptioem. Auicē. in. v. ca. h. habet vnā aliam: sed eadem non est. Ras. in. jr. Alman. in. ca. de dolore epatis. habet vnā aliam: sed non vrimur illa.

¶ Lacca vero est gummi rubicundū quo tincture fiūt. arbor: eius est in arabia similis arbori vitre. dixerūt quidam sapientes q lacca non debet poni in medicina si abluta non fuerit: et eius modum abluendi ostendit supra in confectione dialace: et de predicta decoctioe posunt etiam fieri isti trocisci.

Trocisci de terra sigillata ex inuentione nostrā. R. sanguinis draconis gūmi ara. assari. ramich foliorū rosarū et seminū earū amili. ass. spodij. acatie. i. poquisti. lapidis ematit. balaustie. boli ar. terre sigilla. sebedenegi coralli. f. rubei charabe ana. 3. ij. margaritarū dragaganti papa. nigri ana. 3. j. 5. portulace. affico: rnu cerui adusti. thuris. galla. x. croci. ana. 3. ij. fiant troc. cum aqua arnoglose.

¶ Isti tro. sunt in vsu. Terra sigillata fm Dia. et Auicē. est terra rubea. sed hodie quidam videtur vnā alia que est albi coloris: sed nō est tante virtutis. Serap. in cap. de terra sigillata ait q est sigillum marinum: quidam sigillum lacce vocant.

¶ Semē rose fm plurimū est illud semen qd reperit in fructu cenos batu. Jo. ang. in ca. de fluxu ventris in febre inquit. authema id est semen rosarum.

¶ Sebedenegi fm Auicē. est semen arboris canapie. etiam Serap. in. c. de canape dicit sebedenegi est canapio. si autem reperitur scriptum secedenegi sine h. nō est idem: sed est lapis ematit. chusto de ho. super hoc passu dicit q sebedenegi est sum? terre: sed hoc mihi nō multum placet. quia si diceret sebedenegi bene esset sum us terre. sed compositor dicit sebedenegi qd est verum semen canapio. et sic debet poni.

Trocisci balandabal qui ponuntur in iera hermetis et in alijs confectionibus loco colloquintide. R. pulpe colloquintide albe et leuis et munde a grantis. 3. x. incidantur cum incisorio incisione conuenienti et fricentur cum. 3. j. olei rosati. deinde. R. dragaganti. gummi. bdellij. ana. 3. vj. infundantur cum aqua rosata per dies quatuor: et conficiantur colloquintida incisa cū glutino eorum et fiant inde tro. et exsiccent i vmbra. deinde iterū terant cōtritione bona: et iterū confice cū glutino eorum: et fiant tro. et administretur.

¶ Isti tro. sunt in vsu sub noie troci. alandahal. et sub noie tro. de colloquintida. et fm intētionē ipsius debet poni de terra hermetis et alijs cōfectionib? colloquintide: et sic

generaliter faciunt apothecarij.

¶ Gūmi. s. gūmi ara. quōdā crediderunt sed nō recte q̄ est gūmi bdellij. s. lachyrymū eius quod non est.

Trocisci de sandal. ℞. triū sandalozū. añ. 3. vij. spody semi. cucumeris cucurbite citruli portulace añ. 3. iiij. rosarū. s. rubearum. 3. vij. camphore. 3. j. berberoy aut succi eius. 3. vij. boliar. 3. iiij. confice cum aqua portulace.

¶ Hos troci. nos non habemus nec sunt valde in vsu. Mesue habet duas descriptiones: sed ista est illa qua magis vsitur.

¶ Sandalus fm ser. defertur ex sim. et est albū rubeū et citri. ū. et idē Sera. ex autoritate Isaac eden amrā inquit sandalū est lignū. qd defertur ex sim. et species eius sunt tres: scz album rubeū et citrinum. et omnes sandalū competūt vsui medicine: et sic hic per trium sandalozū de illis tribus intelligitur.

Trocisci de ciperis. ℞. zinzibe. seil. i. carda momi maioris nucis muscate: cubebe maioris gariofloy: gallic. s. muscate añ. aur. j. corticū citri masticis florū squinati: ciperi spice cinamomi embli. extremitatum mirthi añ. aure. ij. et in alio musci charates. ij. confice cum melle passu. et fiant.

¶ Isti trocif. sunt in vsu. ciperus fm modernozū sententiam est truncus triangularis in pratis ac iuxta fossos reperitur. Gale. in. vij. simpli. inquit. ciperi vitles maxime sunt radices. Circa instans in ca. de cipro ait. Est autē radix iunci triangularis qm in trāsmaritimis partib⁹ nascitur. eius radix cōpetit vsui medicine: per annū seruat. Haliab. aut in. iiij. pra. cti. scripsit suadū. p. cipro. Differētia aut magna est inter ciperū cupressum et ciperū: qz ciperus est truncus triangularis: cupressus est arbor et qua sunt capsule s. odorifere: et gerit fructū dicitur nux cupressi. Ciperus etiā est arbor q̄ apud arabes alchāna vocatur: vñ oleū de alchāna: grece hō vocat oleū ciperū. ¶ Charates vel charates siue chirat est pōdus sumptū a semine xilocara etc siue silica. Jsi. dicit silica vigesima pars solidi est ab arborē suū vocabulū tenens. Charates oboli pars media est habens siliquā vnam seminis. hinc latinitas semibolū vocat. charates autē grece latine l. l. qua conu interpretatur. nos verovocamus chi. et pondus quatuor granorum oidei.

Trocisci de capparibus. ℞. corticū capparis. seminis agni casti. añ. 3. vf. nigelle calamenti succi eupatorij. acori amigd. amararū nasturtij armoniaci foliozū ruthe aristo. rotunde añ. ij. ciperi scolopēdrie añ. 3. j. armoniacū dissoluatur in aceto et aliarū rerū puluis cōficiatur cum eo: sunt qui duplicant armoniacum et est melius.

¶ Isti trocif. apud nos sunt in vsu maxime fm istā descrip. Auicē. in. v. cañ. habet vñ aliā descrip. sed eadem nō est. sed vna descrip. que reperit apud rasim in. ix. almanso. in. c. de volo: e splenis: videt quasi esse eadem. ¶ Capparis fm circa instans cortices radices folia et flores cōpetunt vsui medicine debet colligi cortex in verbe. et in vmbria suspendi et desiccari vel etiā ad solē per sex annos in multa: effica cia seruat. Columella in libro de cultu hortorum ait. Capparis est trūl eo inule. serule que minacea.

Troci. de charabe. ℞. charabe añ. vf. cornu cerui adusti gūmi. s. ara. corali adusti dragagati acatie ipoquistidoa balauistic. masticis

lacee papa. nigri affi. añ. aur. ij. thuris troci opij. añ. 3. j. s. factrocif. cū muscilla. psilij.

¶ Isti troci. sunt in vsu. maxime fm istā descri. Rasis in. ix. almā. in ca. de mictu sanguinis et puris habet vnam aliam descrip. sed nō est in vsu apud nostros docto.

¶ Charabe vel cacabe est gūmi arboris fm Aui. et Sera. dicit haur romi. et fm Dia. est species populi arboris iuxta rhodanū sinuū nascētis fm Symonē ianuē. electrum est charabe. et est gūmi arboris dicit agiros apud Dia. et est species populi arboris. Jsi. in. c. de. pino dicit in si. huius arboris lachyryma electrū gignit. Barth. mō tagnana in cōlilio de regimine arboris vine per medicinā dicit. administratio est troci. de charabe et ppue illozū qui scribūtur nono almāfous allegato cap quozū descriptio hec est. R. charabe: gūmi arboris tremule est populus hic textus Bartho. nō videt securus: nam arbor tremula nō est popul⁹: sed arbor mali granati siluestris: vñ dicit Wat. si. charabe autem dicitur quasi rapens paleas.

¶ Coralis est arbor nascē in mari: et ei⁹ spēs fm Aui. sunt tres. s. albus rubens et niger: et modus cōbustionis ipsorū est: vt docet Bulcasis in tracta. j. et iste terantur corali grosso modo et ponātur in olla terrea et ponantur in furno per noctē: si bene cōburunt: bene est: si nō autē iterū ponātur donec comburātur et reseruentur.

Troci. de albechingi. ℞. gra. albechingi. 3. ij. seis citruli et albatheche cucurbite. añ. 3. ij. s. boli armeni gūmi arabici thuris: sanguinis draconis papaueris albi amigdala. amararū succi liquiritie dragaganti amilli granorū pini. añ. 3. vf. seminis apij: charabe boli insquiami opij añ. 3. ij. et fiat troci. da. 3. j. cum iuleb aut aqua mellis.

¶ Isti troci. sunt in vsu maxime fm istā descriptionē: et possunt fieri cū opio et sine opio fm voluntatē medicorū. Auicē. in. v. cañ. h. s. duas est descrip. tōe: sed nō sunt in vsu: etiā Rasis in lib. diuisionū in cura medicina: vine h. s. vñ aliā descriptionē que eadē nō est: nec est in vsu.

¶ Albechingi hō est spēs solari. sicut apparet apud Dia. in ca. de si rigno. et ipsa est sebā species strigini. s. solatri. eo granū inuenit in adā re silii vesice rubicundū: et est id qd a nostris rusticis hacho vulgariter dicit. Washabbas aut in illi. ca. de electione granatorū scripsit casquenegi pro albechengi. Symon ianuē. dicit qz trocif. diastalidos sunt troci. de albechengi: qd nō negot nec affirmo: sicut ostēsum fuit in filoantropos.

¶ Albathecha siue batheca: vt apud Auicē. in. ij. cañ. qd sit cōter ignoratur. Sui. lōbardus inquit. batheca est quedā species melonis. et sic est: ego existimo qz sit anguria et sine dubio sic est: sicut reperit apud Guatnerū in ca. de tertiana cōtinua: et eius cura: qui inquit. batheca est melon magnus qui a venetis vocat languria. Auicē. 3oar in capi. de saphar dicit. R. cucumerū. s. aracenoz. i. anguriarū. Symon ianuē dicit batheca arabica est melon magnus viridis qui a anguria a quibusdā dicitur. et sic est fm modernozū opinionem: eius semen vsui medicine competit.

¶ Bolus vel boli quidā falso putauerūt qd iste bolus nō debet hic ingredi: et dicit qz est bolus ara. qd inō creditur: nā supra in pdictis troci. h. s. R. boli armeni. et inferius iterū h. s. boli qd indicat qd idē nō sunt. Sapiētes hō exponūt qd boli sit terra rubea qua vñt carpētarij ad signandū ligna. Auicē. in. v. col. dicit balmogra. id est bolus cum quo singūtur muri seu parietes. Item aggregato: patariquis dicit bolus. i. sinopodia vel mōera lutum carpētariorum vel lutum pictorum: et sic est: et hec terra est quā antec. vocat macra et apud dia. multa sinopodia: et apud Serap. dicit sinopodia: et sic si lesio illa. c. videtis qz eadē sunt verū modernū loco ei⁹ ponunt terrā sigillatā rubēā: qz existimāt ipsāz esse speciem

Opio succus est papaveris nigri vt dictu fuit: predicti troc. possunt fieri cum opio 7 sine opio: si sine opio facere volueris non diminuatut ex illa descriptione nisi opium: 7 tunc dicuntur tro. de alehechengi line opio: 7 debent fieri cum aqua mellis.

Trocisci alchadico in practica Mesue in capitulo de polipo qui fit in narib. R. calcis non extincte arsenici citrini. añ. 3. ij. colcotar floris eris aluminis. scilz aluminis sament. añ. 3. j. gallarum chacie balaustie añ. 3. 5. tere ea in mortario eneo. id est eraminis cu aceto forti cōtritione vltima vsqz ad quinqz dies: deinde fiant ex eis tro. 7 conseruetur in vase vitreo in loco frigido.

¶ Isti troc. apud nos nō sunt in vsu. 3o. Serap. in cap. de alcola dicit calidico sunt troc. facti cu arsenico. 7 fm almanforē dicuntur achali. qd recipit th Mesue in sua descriptione nō habet chali. verū est qd vnā descriptione que reperitur apud Winū florē. ingreditur chali. de quo infra declarabo quid sit si deus voluerit.

¶ Calcis fm Aui. cē. in. si. canonis per calcem significat emercitas corporum lapidosorum 7 ostracorum natura. illa quidē quā nō tetigit aqua et illa quā aqua tetigit cōrmanet extincta duobz diebus aut tribz sic nō aduritur: imo calefacit: tamen abluta quidem est sicca 7c.

¶ Arsenicū fm Dia. nascitur in metallis vbi 7 sandarsa co verū optimum est: laiores laminas hīs: 7 aureū colore 7 venas separabiles a se vt se separari videātur mādum sine forditie. tale in helesponto nascitur cuius gha sunt duo: vnū est equale supradicto 7 aliud fuscū. apud Aui. sunt tria gha. salbz: citrini: 7 rubes: album vero fm modernorū opti. est arsenicum crystallinum. rubens est rezagala. citrinum est auripigmentum vsuale: 7 omnia tria nota sunt.

¶ Colcotar apud Aui. in. si. cā. in cap. de attramento est vitriolum citrinum: 7 ibi ponit quod species vitrioli sunt quatuor. scilz colcotar. i. citrinum. calca dīs. i. album calcanum. i. viride. alfurit. 7 rubcum. 3o. arculanus in cap. de febel dicit. colcotar vltum. id est vitriolum romanum et hoc est notum.

¶ Flos cris fm intētionem Simo. nō est viride eris: s; moderni generaliter loco floris eris ponunt viride cris. Ser. in ca. de ziniar. inquit ziniar. i. erugo eris siue viride: qd est. in ca. vero de cre. 7 que ex eo sunt docet modum faciēdi florem cris de quo infra in emplastro apostolico erit sermo.

¶ Chachie credo qd vult dicere acatie: nō Vinus 7 aliq loco eius habet acatie. 7 fm modernorū sentētā succus puniciorum siluestrium: vt est notum.

Trocisci orobi in. c. de vlcēribz 7 vulneribz gingiuarū. R. farine orobi q̄tum volueris 7 misce cum ea tātum mellis: vt cōfici possit ex eis sicut pasta dura: 7 factro. 7 pone super laterem: 7 mitte in furnum vsqz dñi maturātur bonam faciunt nasci carnem.

¶ Isti tro. apud nos nō sunt in vsu. Rasis in. viij. almā. in ca. de moribus viperarū habet vnā descriptionē tro. de herbo. i. orobo: sed eadem nō est. de qua infra. orob. i. herbā siue herba iudaica: de ipso vide supra in electuario de orobo. Ra. in li. de experimētis: in ca. de medicinis que ornant faciē dicit qd orobus dicitur carthēna. Bulcasis docet modum faciēdi amidum ex orobo.

Trocisci de gariofilis in cap. de fetore oris. R. gariofilorum corticuz citri: ciperi: spice: nucis musca. fucele mese. rilaloaes. i. lignū aloes cinamomi: macis: beik: cubebe: añ. 3. j.

musci chirat. j. fac trociscos: cum aqua malorum: 7 teneat in ore suo super cibum.

¶ Isti troci. non sunt in vsu. Aui. in. iij. capi. de cura fetoris oris habet descriptionem pili. arum de gariofilis: de qbz infra. gariofilus vel chariofilus est satis notus.

¶ Suchelemese. i. gallie muscate sicut reperitur apud Sera. in proprio capitulo de gallia. liber q̄ dicitur bulchalis: in tractatu sc̄bo inquit modus faciēdi 7o. de gallia: sed si vis facere tro. i. alios de such. i. gallia. 7 sic arabes dicunt qd such est confectio ex qua fit gallia vel ipsa gallia. grecus vocat locum.

¶ Chirat est pondus granorum quatuor ordi: vt dicitur sunt supra.

Trocisci de violis in. c. de asmate. R. foliorū violarum mediocrum in exiccatione 7 humectatiōe. 3. vs. turbith boni arūdinei. 3. iij. succi liqritie tereniabin. i. manne añ. 3. ij. scamonee. 3. ij. 7 fiant tro.

¶ Isti troc. sunt in vsu maxime fm istā descriptionē: sunt vero ex hominibus q̄ faciūt troc. de violis fm vnā descriptionē quā idē in. c. de turbith. ponit ex auctoitate hamech. sed isti sunt nobiliores. Rasis in libro diuisionum ca. de medicinis colice hz duas descriptiones: sed non sunt eodem: nec in vsu sunt.

Trocisci nostri de agarico fm De. de ebanō in. c. de vomitu. R. agarici boni vigorati. 3. v. zinzib. 3. j. saligēme. 3. j. masticis. 3. j. calami aromati. 3. j. 5. turbith. 3. ij. anisi. 3. j. acetati. 3. ij. fiant ex eis tro. da cū aqua calida.

¶ Isti tro. apud nos nō sunt in vsu maxime fm istā descriptionē: illa hō descriptio q̄ est magis vsualis est vna descriptio quā describit Mesue in lib. de psolaride medecinarū: in pprio ca. de agarico q̄ sic m̄t. 7 Sal. dixit hūc tro. ex eo. agarico cū vino infusionis zinziberis in quopuluis ipsi sepe submergatur. 7 fiet operatio eius completa: 7 ex rebz sibi additis vigoratibus ipm est spica et aqua casei 7 pprie sumpta ex capus. Sal. nō ponit in ipsis saligēma: sed gnāliter moderni addunt cū infusione zinziberis parū salte gēme: 7 sunt inde troc. et ad min⁹ debet fieri tribz vicibz: 7 si p̄dicti tro. sūt cū agarico prauo tūc illi troc. in colore efficiunt nigri 7 quādo sunt cū agarico albo leui: et frangibili 7 dulci in primo gustu: tunc in colore sunt albi: 7 etiā sunt meliores. dicit quidam differentiam esse inter troc. de agarico 7 agaricum trociscatū s; medicorū modernorū opinio est vera qd inter agaricū trociscatū 7 tro. de agarico nulla sit differentia: maxime si sūt fm descriptionem quā dixi de mente Sal. scias etiā si loco infusionis zinziberis addas oximel: 7 factas inde trociscos sicut priores tunc vocatur agaricum trociscatum cum oximelle: cuius etiā est magnificata operatio. Democritus autem dicit qd agaricus est medicina familie: qd ad singulas ptes corporis commoditatem affert.

Trocisci de spica fm Frā. de pedemontium in. c. de medicinis apostematum stomachi. R. floru sqnant: tapie. ligni aloes cina. reubarbari ana. 3. i. croci mirre. apij anisi pipis añ. 3. j. semis calami aromatici. spice nardi añ. 3. ij. bdelij subalbid. 3. ij. masticis stozacis. liquide añ. 3. j. harmoniaci. 3. 5. fiant troc. in pondere. 3. j.

¶ Isti troc. non sunt in vsu. Raf. in. ix. Almā. in capi. de dolore 7 apostemate stomachi habet vnā aliam descriptionem 7 fere eadem est.

¶ Spica. i. spica nardi siue spica aromatica. siue spica

oci
a in
am
Se
ois
ele
apd
icit
mō
dici
ne il
orū
est
ar
lue
rao
Aut
nis
ntur
tur
urē
igi.
añ.
fan
ila.
vill
abe
a 3.
ne: et
coz.
vfr.
ic hz
pud
i. so
ndū
has
t cas
tro:
negor
ñ. qd
a est
ingu
riū m
heca
Aue
oz. i.
st me
tur. et
medi
olua
ō cre
7 ine
nētes
pētas
ogra.
frem
el ma
ic est:
i. mul
c si le
ti⁹ po
pociū

quium: vt dicit Aulc. Macer inquit. Esse gradu primo calidā siccaq; periti. Testatur spicā que dicitur indica nardus. 3 lib. nardus est herba spicosa. vnde a grecis nardos racos appellata quarū alia indica: alia siriaca vocatur: nō qd in siriā nascatur: sed qd mons in quo inuenitur alio latere in dīā spectat alio siriā. Gal. in. viij. simpli. inquit nardostochis. i. nardus spicatus siue spicanardus celtica similis aliquātulū est fm genus in virute predictis: nardus oria que in thylaricis et piricis nominatur generatur quidē in cicilia ec.

¶ Tapsia dicitur qd pmo in tapso insula inuēta fuit arabes corrupte dicitur testisse: vt apud Aulc. in. ij. cañ. r. exponit qd est gummi ruthe a gressis r fm cōpositōrē est setaragi: vt dicit in. c. de cura opilatonis splenis.

¶ Setaragi vero: vt dicitur est in trifersa sara cenica est hi beridos idest nasturtiū agreste siue senation. Ras. loco eius ibidē hz rilocassie. i. cassie lignee. tu vero considera qd opi. frā. est qd tapsia sit setaragi. r opinio Bentilis est qd sit cassia lignea: credo qd nō inueniatur certitudo qd ipsa sit sed hodie sunt qd loco ei^o ponūt cassiā lignea: qdā senatio: qdā rutā agreste: vt dicitur fuit supra in cōfectione anacardina cōferēs ad egritudines neruorum.

¶ Seminis calami puro qd vult dicere calami aromatici: nam loco eius habet calami aromatici.

Trocisci de siliquidīs secūdū eūdem in cap. de tenasimōte et medicinis eius. R. gallarū siliquarum nabati: fructus tamarisci. thuris balaustie añ. 3. j. gummi. f. gummi arabici. opij añ. 3. 5. fiant trocisc. cū aqua pluuiali pōderis. 3. ij. 5. r vsui reseruentur.

¶ Isti tro. nō sunt in vsu. Siliqua nabatia. i. a septētrio nali pte siue regione: r est fruct^o lōgus ad silitudinē fabe magne: sed magis sunt lōgiores: grossiores: iunt^o hnt semē ad modū cassie fistule: r hie fruct^o desert de ianua ad nos. r vocam^o ipm carobas: quidā vocāt bazianas marinas r ei^o arbor est spēs darsifa h. 3. In. in dē silicon quā latini corrupte siliquā vocāt: adeo a grecis tale nomen accepit: eo qd ligni eius fructus dulcis est. Serap. vocat ipsam rilocara ctā. Dia. i. siliquā. Gal. in. viij. simpli. inquit ceratōia. i. arbor: rilocara ctē. Siliqua etiā est pōdus r ponderat vigesimam quartam partem solidi.

Trocisci de alumine scdm eūdem in ca. supra dicto. R. gallarum aluminis acatie. balaustiarum corticis granatorum succi ipoquistidos añ. ptes equales. terantur clisterizentur cū decoctione mediani corticis glandiū balaustiarum r rosarum: r fiant inde tro.

¶ Isti tro. nō sunt in vsu. Rasis in li. diuisionū in ca. de medicinis solutionis vētris hz ynama liam descriptionem que eadem est.

¶ Aluminio fm Dia spēs sūt multe: s; medicine tres sūt necessarie. i. rosāda scissum r liqdū rosāda dī. ppter silitudinē zucari scissum. i. iamenū dicitū a vulgo de plumali qdū. i. de rocha vel lipparinū: qñ hō simplr reperit alumē de scisso intelligit: vt dicit Mat. sil. in. c. de alumine: r palumē scissum intelligit alumē dicitū de pluma: qd apud quosdam dicitur hōie de preda: r quādo extinguitur ipsum in oleo facit lumen sicut bombax: et non consumitur.

Trocisci de dactilis fm eundē in. c. de cura et dīce febris. R. dactiloꝝ immaturorū. 3. ij. spodij armeni. i. illi^o regionis au. iij. rosarū. 3. vj. portulace citruli r est spēs cucumer^o cu carbite charabe añ. 3. iij. fiāt ex eis trocisci.

¶ Isti tro. apud nos non sunt in vsu: dactilus fm Aniceu. r petrus de cresecu. sūt fructus palmarum. Cū

ca instans sit oxifenicia: id est fenicon: indi vel dactili. dactilus apud medicos venetos significat vnum bolum cassie.

Trocisci diarodō fm Nicolai. R. croci. 3. ij. gra. v. ij. cāphore gra. xij. rosarū viridiū. 3. iij. spodij. sandali rubei. 3. j. 5. gra. v. ij. sandali albi. 3. j. gra. xij. cōficiātur sic in marmorea pila recētis rose sine intermissione terantur deinde ceterarū subtilissimus puluis specie rū superponat: r cū sufficienti rodostomate cōficiantur ad vltimū adhibeatur cāphora deinde tro. informentur: r ad vmbziam exiccantur r vsui reseruentur.

¶ Trociscus fm intentionē Nico. est rotūda cōfectio: vt dicitur fuit. Isti trocisci reperiunt etiā in antidotario Mesue: sed nō sunt idē: r ppter id ambe descriptiones debēt fieri: nā ista descriptio Nico. nō debet administrari nisi solū in suis receptis: vt est in diamargariton: r in diarodon descriptio Mesue nō dicit administrari nisi in receptis suis: sed sunt quidā qui faciūt vnā pro alia r nō faciunt differentia ponere troci. diarodon descriptio Nicolai in receptis Mesue: et descriptione Mesue in receptis Nicolai: sed recte non faciunt.

¶ Rodostoma fm compositorē est aqua rosa. quidam dixerunt qd est mel rosatum: sed nō credo: quia idem in descriptione pilularū de cinoglosa inquit. temperentur cum rodostomate. id est cum aqua rosata: r sic est.

Trocisci diaui fm eundē Nicolai. R. florū violarū albarū viridiū. 3. v. amili. i. amilidi. 3. ij. semis papaneri. 3. j. semis. pl. pentaginis. 3. j. rodostomatis. i. aque rose qd sufficit cōfice ad modum precedentium.

¶ Isti trocisci scdm intentionem Nicolai dicitur a violis albis que ibi ingrediuntur: et sic debent fieri de violis albis r debēt poni in diamargariton: et predictē violae apud Diascori. vocantur leucis: nam leucos album interpretatur.

Trocisci idioctri fm eundē. R. amomi. 3. j. cinamomi: croci: folij mirre cassie. i. cassie lignee añ. 3. 5. spice sez nardi. 3. j. opobalsami. i. succi balsami: costti: sgnati: calami aromatici: rilobalsami. i. ligni balsami: affari: fu. i. valeriane añ. gra. xv. maratri. i. feniculi: masticis añ. gra. x. tamarisci gra. vj. vini ascalonis quod sufficit. bec omnia tere cum vino albo: trociscos informa: et cum fumo storacis sicca.

¶ Isti trocisci sunt in vsu: sed nō multū: ingrediuntur in rubes troscicata r in sotira. Silibertus de anglia in ca. de cura arthetice fm magfos hz vnā aliā descriptio. que eadem est. et dicitur idioctri s compositorē qui idioctris dicebatur. Sulici placētius habet vnā aliam descriptionem que eadem est.

¶ Vinum ascalonis fm compositorē est vinum optimum tendens parum ad rubedinem. Silibertus eodem loco habet halcaloni. Sull. autem ait cōficiantur euz vino in quo dissoluta est storax sicca idest calamita.

Trocisci croci magnetis fm eundē. R. croci. 3. ij. rosarum ameos: mirrbe añ. 3. j. 5. rilaloos idest ligni aloes. 3. ij. informentur.

eum aqua rosa.

¶ Isti trocisci sunt in vsu: qz ingrediuntur in rubea trociscata & dicitur a croco qz ibi ingreditur. Isti inquit. crocum magna expressus aromatis crocini vnguenti atq; informato sedumine in pānūsculos fit: & ideo sic appellatur. Aut in q. cano. inqt. crocoma est sex olei de croco. reperitur etiam vna descriptio troc. croci magna: sed nō est eadē & ambe debet fieri: s; vna ingreditur in rubea trociscata: alia ingreditur in confectione diarundinis vt ostensum fuit.

Troci. diacozali s; m eundē. R. corali rubei cinamomi: mirre amomi: papaueris añ. 3. iij. squinanti. croci añ. 3. ij. calami aro. rilo balsami. i. ligni balsami cassie: folij: masti cis: fu. i. valeriane: polij. i. polij montani. asfari. id est affare bacare: pedis colūbini ana. 3. j. de illis omibus facto puluere cum vino tempera. & troc. pensantes solidos singulos in forma et in ymbra sicca.

¶ Isti trocisci sunt vsuales apd illos qui facere volunt tyria cā que fit de mēre Salz. Andromacus loco trocis. dia coral habet tro. alindaracaron. apse Sale in tractatu septimo memiri in ca. de expulsiōe sanguinis habet vnam aliam descriptionem: sed non est eadem: nec in tyria illa descriptio debet poni.

¶ Amomū semē est minutū & ignū: qd ab oriente deserv. Sera in ca. de amomo dicit amēntē. i. pes colūmbi. & est amomū. miro: & verbis Sera. nā in istis s; b; troc. ingreditur amomū & pes colūbini ergo nō sunt idem. Verum est qd pedis colūbini sunt species quatuor: de q; rum vna illarum pōt dici qz sit amomum.

¶ Pca vero colūbini s; m Sera. est amomū s; m do opti nouem est herba habēs folia rotūda: parua diuisa in magno & puis in asuris: s; pites ipsi sunt fibriles colous sububei habētes nodos raros in qd sunt duplicia folia: & semina tria: vel quatuor vel qnq; cōiuncta i medio corū sicut acus. Nec apud nos nascit i vsu ac pra. tū. Auer. in v. col. dicit eluegat. i. pes colūbini est quatuor species et parum diuersificantur vna ab alia.

¶ Solidus est pōd s; m cōpositorem diagine vntus cū dimidia: etiam exagium est idem: vnde exagium a. solidus differt in nomine solo.

Trocisci de tyro s; m eundē inuenias tyros lōgitudine vni palmi: oculos rubeos habentes: & linguā mobilē: & cornua in modū grani framēti: caput & caudā tribus digitis mēsuratis: absconde mediū qd remanet ex coria et itestinis piectis optime dulci aqua laua: & sic coque donec spine a carnib; separentur & spinis proiectis caro in marmoreo mortario terat & cōmiscetur tantūdem de farina ozobi vel panis assi: & cum iure ipsorum tempera. & fac trociscos pensantes solidos singulos & diligenter siccentur in ymbra. & vsui referentur.

¶ Vos trociscos apud nos habemus in vsu.

¶ Tyrus autē est aial: cui forma est vt dicit Nicolaus et spēs sunt tres. s; tyrus vipa & idra. Andromacus inuētor istius aiala scripsit etiā de forma ipsi & ait qz tyria ca nō dicit nisi a tyro serpēte. Aul. i. v. cā. ponit tro. de viperis: & ibi describit formā vipere & idem est de quo infra. Istid. in capitu de serpen tibus dicit vip. ra dicit qd vi pariat: nā cū vter et ad partū intumuerit catuli nō expectātes maturā nature solutionē corrosi et laeseribus vi cōpūnt cū matris interitu. Lucanus. Viperi

coēit abrupta corpore nati. fertur autē qz masculo ore inserto vipere semen erpuat. Ex vipera aut sunt pasculi qz tyriaci vocātur a grecis. sic dicit admisceatur cō tyro panis assus. Andr. & Aul. habent tortellas. id est tortellas de sent de cuius mō infra apparebit.

Trocisci de herbo s; m rasim in. vsij. alman. in ca. de morib; viperarū. R. seminis anda choche. aristologie rotūde: pigami: farine herbi. oim ana. partes equales: ex istis tritis et cum aceto commixtis fiant trocisci de quibus pondus vnius aurei cum. 3. vini veteris in potu tribuatur.

¶ Isti troc. nō sunt in vsu. Supra posita fuit vna descriptio trociscorū de ozobo. i. herbi sed eadē nō est herbū apd Aul. ē herba iudaica: s; apud Dia. herbū ē ozobū. ¶ Andachochē vlanda chocha. vt apud Aul. & Sera. est risolium: cuius alia est siluestris & alia domestica: & alia est egyptiaca: et fit ex semine eius panis.

¶ Aristologia rotūda d; qz radice rotūda habeat. Istid. inqt. aristologia d; qz mulierib; fetis optima sit: nā superfecta post partum matricē bñificio vaporis expurgat & sunt due spēs. vna est rotunda dicta ppter qz rotūda radice habeat: altera longa qz longam radice habeat. Dia. h; tertiam spēm que d; dermaticia.

¶ Pigamū s; m Sal. in. vsij. simpli. est ruta siluestris. Macer in cap. de ruta quasi i sine ait. Pigamū in greca nostra qz ruta vocat: sine dubio pigamū est ruta: nā greca pigamū rutam dicunt. Item circa instans in. c. de ruta ait. rute duplex ē maneries: scilicet domestica & siluestris que pigamū dicit & cū inuenitur. R. pigami folia siluestris ponuntur cū semine pigami semina collecta per quinq; annos seruantur.

Trocisci muscati s; m eundē in. c. de tremore cordis. R. masti cis: spice. s. nardi rilo aloes. i. ligni aloes: cinamomi: gariofilorum galie muscate nucis muscate cucube cardamomi maioris: & ibelobe. corticis citri: omniū ana. pondus vnius aurei. musci. sextam. 3. j. ex istis omnibus cum vino redolente conspersis fiant trocisci.

¶ Vos trociscos nō habemus in vsu. supra habita est cōfectio galie muscate Mesue: & pfectio galie muscate sic. & s; m illas descriptiones facimus.

¶ Ibelobe vel ibeleuche est cacula vel cardamomū minus & est illa qz nos p cardamomo magistrali vtinur.

Trocisci de olibano s; m eundē in. ix. almā. in ca. de passione colerica. R. boli coraseni. id est cretensis insule. thuris amborū añ. 3. r. cucube. cardamomi añ. 3. ij. 5. camphore galie. gariofilo. omniū añ. sexta. 3. j. fiant trocisci pondere aurei vnius.

¶ Vos tro. nō habem? i vsu. Ra. s; inqt trocisc. de olibano: s; nō h; olibanū verū loco ei? h; thuro: qd idē ē tñ qz dam admiratur dicitur trocisci de olibano & trocisci de thure sunt idem: quare idem ponit etiam trocisc. de thure. vnde ad hoc dico. qz si doctor ordinat trociscos de olibano nō debent intelligi trocisci de thure. simili modo est d; s; inter pillulas de raue: & pillulas de reubarbaro: s; moderni nō habēt cognitionem veram.

Tro. de agno casto s; m eundē Rasim in. ix. almā. in ca. de dolore splenis. R. se. agni casti se. tamarisci. i. carmezith añ. 3. r. seminis endiuie. seminis portulace añ. 3. v. ex his

**fiat trocisci: de qb^o quotidie def vnus cū si-
rupō acetoso de zuccaro: cui^o pōd^o sit. 3. ij.**

¶ Isti trocisci sunt in vsu multū apud nos frāc. de pe-
demontū. in. c. de cura opilationis splenis habet vnam
aliam descriptionem q̄ est eadem.

¶ **Agnus cast^o** fm Se. ex auctoritate Dia. sunt ei due
spēs: 7 dī chistos: eo q̄ religiosi sternūt hāc plantā sub
lectis ad refrenādā libidinē: 7 noīat lōgin. pp̄ duritiē
virgarū ei^o. 7 ē plāta i magnitudine arborū nascit ppe
aquis: 7 in locis aq̄stris. Gal. ait id q̄ administratur
ex hac arborē in medicina sunt folia: 7 semē est factum
ad modū piperts: 7 propter id vocatur piperella. Aucr.
in. v. coll. inquit. penta fuer dicitur a persis arbor: labra-
ham 7 in latino agnus castus.

**Trocisci de balaustijs fz Rasis i. ix. almā.
in. c. de fluxu ventris. R. gallarum siliqua-
rū. nabiti. i. seminis tamarisci. olibani. i. thu-
ris. balaustie omniū añ. partes equales opij
gummi af. amborū añ. partē mediam infor-
mentur tro. pondere. 3. ij.**

¶ Hos trociscos nō habemus in vsu. Aui. in. v. cañ. h3
vnam aliā descrip. sed nō est eadem. Idem describit ale-
xander in ca. de tro. ad disenteriam 7 disenteria.

¶ **Balaustia** fo ap̄ Bunc. in. ij. cañ. est flos mali grana-
ti siluestris p̄fici aut egyptij. aliud de ipis. c. facit in lra
hasceh. dia. i. c. de malo granato dicit agressū aut malo-
rū flores greci balaustū vocauerūt: fz gal. in. vj. simpl.
dicit. 7 i. c. de ulinar q̄ sic inq̄t iclinare ē flos mali gnati
siluestris sicut balaustia ē flos mali granati domestici:
nā ulinar apud arabes est balaustia. Aliabbas autem
generari scribit sine dubio balaustia qua apothecarij
vtūtur: est flos mali granati domestici seu vsualis.

¶ **Siliqua nabatia** i. illius regionis. 7 est faba marina
vel baziane maritimē: vel carobievel charub. vel xiloca-
racta que idē sunt. Supra de ipis dictum fuit diffuse.

**Trocisci de thure fm eūdē rasis in. ix. almā.
i. c. de singultu. R. thuris. 3. 5. enule. 3. ij. mē-
tāstri foliorū ruthe sicce amili. i. amidi. añ. 3.
ij. seminis nemen. 3. ij. 5. informentur ex his
trocisci pondere vnus aurei.**

¶ Hos tro. nō habemus in vsu. dia. ca. de thure inquit
thus est lachrymū arboris q̄ grece libanus dī q̄ autē
de arabia defertur cādīdū ē q̄ vero de india subruffum
fz vtrūq̄ masculū dī. est 7 tertij gen^o minutū valde et
ruffum de q̄ mannis maxime sit: ergo optimū thus q̄
masculū dī: subalbū est 7 rotūdum. 7 i. thus masculū
appellat eo q̄ sit natura rotūdū i modū testiculorum:
generaliter h̄ opinio q̄ olibanum 7 thus idem sunt et
sic est verum.

¶ **Nemē** fm Ser. i. c. de serpillō dicit q̄ nemē est serpil-
lū sed aut. vel translator ipsius errauit in hoc in. ij. cañ.
vbi ca. facit de nemē. 7 exponit q̄ est insidū q̄ saluz
est. p̄ā loā. arcula. in. c. de cura cephalice tā caude q̄ fri-
gide dī. q̄ nemē est serpillū 7 non insidū.

**Trocisci de mirrba fm eūdē in. ix. Alman.
in. c. de puocatiōe mēstruorū. R. mirrbe. 3.
ij. lupinorū optime tritorū. 3. v. foliorū ru-
the mentāstri. pulegij cimini rubee. de qua
tingitur esse serapini oppoñacis añ. 3. ij.
informentur trocif. ponderantes. 3. ij. ex q̄
bus detur vnus in die cum aqua in qua se-
men iuniperi coctum fuerit.**

¶ Hos tro. habemus multum in vsu. Sui. placentin^o
in suo tractatu de confectionibus h3 vnā aliam descri-

ptionem. q̄ eadē est. Bartholomeus mōtagnana in suo
antidotario habet vnā descri. trocif. optimorum ad p̄o-
uocandum mēstrua: 7 est eadem. Nico. floren. in sermo-
ne. vj. in ca. de retentione mēstruorum p̄ter naturam in-
quit. dicit almanfor: trocif. de mirra: 7 ibi describit in-
fra etiam almanfor in lib. diuisionum in ca. medicinaz
mēstruorū 7 emorroidarum h3 vnā aliam descriptio-
nem sed prima est nobilior.

¶ **Mirra latinū** est grece smirna dicit fm Aui. mē-
ra est gūma currens sup arborē in iamenū q̄ dimittit do-
nec congelet: deinde colligit sicut galbanū: 7 eius qui-
dem alia est pura 7 alia adultera. Delio: est illa q̄ ad
albedinem declinat: et rubedinem: nō commixta ligno:
et cuius arbor: est boni odoris.

¶ **Lupinus** fm Sera. ex lupino sunt q̄dam q̄ dicunt
regales: 7 q̄dā sūt domestici 7 domestici comedunt post
corū elixationē: 7 infundunt in aqua pluribus diebus.

¶ **Rubca** f. rubca tinctorum ita habet aliq̄ doctores ra-
dix eius herbe est id quod iuuatiuz: in medicina pli-
sit. erithrodanis quam aliqui erethodanum vocant
nos rubeam qua tinguntur lane pellesq̄ perficiuntur
in medicina vnam cict.

¶ **Ase** i. ase fetide nā. Bartholomeus loco eius h3 as-
se fetide q̄d idē est in hac descriptione codices nicolai
flo. deprauati esse cernuntur: nam vbi debent dicere as-
se. f. fetide scribitur hasec q̄ est thimum: sed h̄c manife-
ste comprehendit p̄t esse scriptoris male intelligentis.
debemus autem ponere assam fetidam: 7 nō thimum.
Rasis non ponit cum quo liquore debeant fieri. Bar-
tholomeus dicit q̄ debent fieri cū decoctione saūne fz
artē 7 sic ap̄ nos generaliter sit ex illa decoctione: etiā
sunt qui faciūt ipos cū aq̄ decoctionis rubee tinctoruz
vel iuniperi: sed prima est nobilior.

**Trocisci de alcarmescit scōm eūdē in libro
diuisionum in capi. medicinarum splenis.
R. seminis alfagradī. seminis tamarisci. se-
minis endiute añ. 3. ij. scolopendrie quartā
vni^o: scilicet dragma fiant tro. aure. ij. sumat-
ur cum sirupo acetoso.**

¶ Hos tro. nō habemus in vsu. Rasis noīat tro. alcar-
mescit sed ibi alcarmescit nō ingredit fz loco ei^o h3 se-
mē tamarisci. q̄ idem est. Aui. i. ij. cañ. inq̄t chamezil est
fructus tamarisci: etiā Sera. in de tamarisco idē dicit.
Vñ trocisci de carnefic. i. de tamarisco.

¶ **Alfagradī** vel alfagdi est semē agri. casti sicut reperi-
tur apud gale. in. vj. de simplici medicina in proprio ca.
de agno casto. 7 credo esse dñ expositū: nā agn^o castus
in ista materia multum valet.

**Trocisci alindaracon fm au. in. v. cañ. R.
corticum radices darsisabam. vj. superioris
squinati. 3. xij. calami aromatici costi. xilo-
balsami. i. ligni balsami assari mirre amo-
mi poli. i. poli mōtani oīm añ. 3. xxiij. masti-
cis emeruchit: 7 est alacoē alba. fu. i. valeria-
ne añ. 3. vj. aristologie rotunde. 3. xx. renbar-
bari xilocassie. i. cassie lignee: 7 cinamomi
añ. 3. x. spīce inde folij. i. malabatri. añ. 3. xvj.
croci. 3. xij. terat totū 7 cribellet per se: 7 con-
ficiantur cū vino odorifero antiquo decli-
nante ad dulcedinem: 7 fiant trocisci 7 excic-
centur in vmbra et conseruentur sicut fit in
trociscis de viperis.**

¶ Hos tro. habemus in vsu maxime qñ facere volum^o
fyuacami que est de mēte andromaci. Aui. ibi h3 duas

alias descriptiones: s; hec e prima & e nobilior alijs: na
 Jo. Sera. Ralis Snil. pla. isti oes habent primam de-
 scriptione sed lumē apothecario: um v' verius tenebra
 scripsit tertā descriptionē illius trocisci q̄ in vsu nō est.
 ¶ Salen^o aut loco tro. alindaracaron. i. andromaci hz
 troc. diacotali. s. in tyuaca. Auicē. posuit auctores qui
 scribunt istā tyuacā in quo ca. describit. Darisāham
 est cortex radice arboris mali granati siluestris: s; nec
 Auicē. nec gentilis cognouerūt certitudinaliter qd̄ es-
 set darisāhā ipse aut̄ Auicē. in. ij. ca. ponit loco darisā-
 hā fructus aliēbuc. i. rilocaracte: s; per illa verba non
 cognouit qd̄ esset: & gētulis credidit qd̄ darisāham intel-
 ligere f̄ darfeni. i. cinamomū: qd̄ nō est: nā Snil. pla. i. p̄-
 dicitis trociscis in q̄r: & intellige p̄ darisāhā habentē ar-
 borū spinas magnas que appellat̄ spinū albū preter-
 ea Scr. in. c. de darisāhā dicit ibi: qd̄ est arbor granati
 siluestris & hz spinas in si. ca. dicit ingredi in trociscas
 tyuaca: & nominat̄ eū in barbaria alba. i. lumē male lu-
 cens inquit q̄ darisāhā est arbor cornuta vel nespilli:
 quod est falsum: hec arbor apud modernos d̄: crispin^o
 siue amib. rberia. i. spina acuta.

¶ Emerukū fm̄ intentionē. Auicē. est alacoen alba. An-
 dromac^o hz amaracum. Ralis hz cotillam albā. Joā.
 Sera. hz coen. rubē. Snil. pla. hz flores coctille albe. &
 dicit qd̄ appellat̄ anatellum fetidū. Gal. hz anaricum.
 Auicē. i. ij. ca. describit hz alacoen. in tertia hz amara
 con: & dicit qd̄ est alacoen. alba: h̄c possumus videre si
 andromacus cōpositor & Auicē. volūt qd̄ ipa sit alacoen:
 siue vehuē: vt apud ipm̄ Auicē. in. ij. ca. qd̄ aut̄ sit com-
 munit̄ ignora f̄ male lucēs hz amaricū: & dicit qd̄ est
 maiorana: sed est falsum. Sētis in tractatu de febrib^o:
 dicit amara cū esse maioranam: Que d̄ vehuen: s; non
 est maiorana que d̄ sanucus. Mattheus silus: dicit
 alacoen. i. pes coruinus: qd̄ est falsum: nam pes corui-
 nus est solutiuus: & alacoen non: nec est camomilla: vt
 quidam putauerunt: sed veritas est qd̄ alacoen: siue ve-
 huen. siue partem d̄: vt ap̄. Diā. siue matricaria idem
 sunt: & qui mihi nōn credit videat benecup. de matricar-
 ia apud Sera. & videbit. quod idem sunt. preterea vide
 qd̄ sicut florentinus in lib. vij. in. c. de apostematibus
 emunctorijs siue de dnbonib^o. dicit alacoen. i. matricar-
 ia: & sic est. & hec est illa q̄ a lombarbis crispula vo-
 catur: & sic ista in p̄dictis tro. debet poni.

Trocisci s; ille ibidē opz vt eligātur de s; q̄
 lis humidis illa q̄ est grauis: & nō est magna
 et nō linias ipam cū luto. qm̄ illud facit eam
 rancidā: et erūpit ipam. immo linias eā fer-
 mēto: et assa eā in olla: donec coquat̄ aut̄ in
 furno iā calefacto et extracto cinere ei^o aut̄
 in patella de terra. sup̄ quam coquet̄ panis
 eius. cū ergo extrahet̄ inde tunc sumat̄ inte-
 rius ei^o leue: et terat̄ optime: et misceat̄ cuz
 eo farina ozobi recēs fm̄ vtutē s; ille: et erit^o
 eius. Andromac^o vero miscebat cum par-
 te vna squille duas partes farine ozobi: et
 atij equalē mensurā: cum ergo permixta est
 squilla cū farina ozobi: tunc fac ex ea troc.
 subtilis: et vnge man^o tuas: et facias ex ea
 troc. cum oleo rosato: et excicca eos: et con-
 serua eos sicut dicam inferius in descriptio-
 ne troci. de viperis.

¶ Isti trocisci sunt in vsu apud illos q̄ faciūt tyuaca.
 ¶ Squilla autē fm̄ Auicē. est cepe muris: eo q̄ interficit
 murco. Ralis nominat̄ p̄dictos tro. squilliticos. & vult
 q̄ fumatur s; ille tēpore mellis: & opz q̄ squilla non sit
 minima neq; parvissima. Ralis ac Snil. volūt q̄ squil-

le sit para vna: & farine media. etis Auicē. dicit q̄ medici
 sui ipis accipiūt s; ille partes. ij. & farine herbi prez vna:
 sed Andromacus dicit cōtrariū: hoc est q̄ squille adde-
 re debemus duplum farine ozobi: & sic fiat.

Trocisci de viperis eiusdē. accipiant̄ vipe-
 cū ē finis veris: & incipit estas & si fuerit ver-
 biemale: dimittant̄ vs; quo cōsequat̄ estas
 & vipere qd̄ sunt serpentes capita habētes
 plana que sunt lata pprie apud propinquo-
 tatem colli minuti subtilis valde quorum
 caude sunt curte strepitum facientes: & soni-
 tum in incessu et istis quidē trociscis non cō-
 ueniunt oēs vipere. immo flauē: & de flauis
 femine: & earū signū est q̄ masculi in om̄i la-
 tere habēt vnū dentē: & femine plures vno:
 & opz vt alienent̄ cornute & varie et aspides
 declines ad albedinē: & nō capiant̄ ex pisci-
 nis & litto ub^o flauiorū et aquarū & neq; pe-
 trose: qm̄ i eis sunt q̄rcine faciētes sitim im-
 mo capiant̄ i loco lōginquo ab humorosita-
 te: & nō capiant̄ ille q̄ sunt debilis mot^o imo
 eligan̄ ille q̄ sunt velocis mot^o hūtes caput
 eleuatū: & opz vt nō morēt̄ dū capiuntur si
 possibile est: & abijciat̄ a pte capitis ei^o qua-
 tuor digiti & s; ilr a pte caude ipsi^o & ani ei^o q̄
 si cucurrerit & erit sanguis plurim^o & si fue-
 rit mot^o ei^o in illa dispositione plurim^o et
 mors ipsi^o tarda tū erit electa: & si fuerit p̄-
 ui mot^o & pauci sanguis velocis mortis tūc
 erit mala: & de signis eius iterū est vt sit mo-
 tus eius velox: et aspectus eius aspect^o au-
 dacie et presumptionis et sit egressio fecis
 eius ex postremo caude eius: cumq; mor-
 tua est extrahant̄ viscera ei^o: & pprie sel ip-
 sius: & abluat̄ cū aqua & sale ablutiōe exq̄-
 tissime facta: deinde coquant̄ in aq̄ & sale: et
 si cū ea sit anetū nō erit malū in eo decoctiōe
 decoquente cū aq̄ leuis fiat collectio carnis
 eius ab osse ipsi^o: mūdificet̄ ergo caro ipsi^o
 ab osse & p̄iciat̄ i mortario: et terat̄ bñ: & p̄-
 cipiat̄ illi q̄ facit illū vt odorēt̄ oleū balsami
 & s; ilr inungat̄ ipm̄ sup̄ digitos. cū ergo p̄tri-
 ta est misceat̄ cū tortellis fm̄ descriptiones
 diuersas: & nō eligat̄ supra descriptionē an-
 dromaci: deinde fiat̄ ex ea troci. minuti subti-
 les: et exciccetur in vmbra: & reponatur in re-
 positório: opz vt nō cadat sup̄ eos radi^o so-
 lis om̄ino: neq; an̄ exciccationē: neq; post ip-
 sam. sol nāq; destruit: & erpoliat̄ eos a virtu-
 te appropriata carnib^o viperarū interficiē-
 te venena que sunt ex morfione & ebibita.

¶ Isti troc. sunt de vipera. i. de tiro: et sic ppter istā de-
 scriptionem istū troc. tyuaca derivatur ab eis: qd̄ cō-

fu
pro
mo
i in
t in
naz
tioe

mā
i do
qui
i ad
guo:

unf
post
bus.
to ra
pli.
cant
ntur

3 af
olai
re af
mife
ntia.
um.
Sar-
ne hz
etis
ouz

bro
nis.
i. se
artā
ma

lear
s; se
thet
dicit.

eperi
io ca.
stus

R.
ozis
ilo
no
astī
eria
dar
omf
xvj.
con
clis
xcic
it in

lum
duas

De trociscis

viderunt q̄ trocisci de viperis nō essent troc. de tiro: sed
errāt nā andromachus vult q̄ vipera sit huius: et vult q̄
troci de viperis, sint troc. de tiro. eiusdē opiniōis est Pa-
liabba: q̄ dicit q̄ tyria ca d̄z esse in etate adolefcōs sexu
femina nō masculus: vide etiā supra vbi posita descri-
ptio troc. de tyro: q̄ sunt idē. Andromac^o et Rasia meli^o
ostendūt de forma vipē: q̄ Aui. Rasia in tractatu tyria
ca: inq̄t sumātur vipē femine q̄ in hoc discernunt: q̄ plu-
res duob^o habēt dētes: masculi vero sexus duos tm̄ ha-
bent dētes: ex quib^o eligantur ille tm̄ q̄ ruffo vicinātur
colori: et sunt cito mobiles caput frequēter agitātes et q̄
sunt bone habitudinō: et pingues: oculos habētes ru-
beos: et capita lata: quoz anus iuxta ca udā inuenitur.
in tpe veris colligant in eius. s. medio: ille tm̄ q̄ in littori-
bus maris morant aut in lacub^o: vel in locis que aque
salte vicina existunt nequa q̄ accipiātur. sicut ait Andro-
machus. Nicolaus floie. in lib. iij. in. c. de speciebus ser-
pentū inq̄t ex eis est serpens parvus dictus tyrus vel ty-
riaca. cuius est q̄dā spēs: que etiā tactu occidit. vñ Sal.
de tyriaca ad ccsare ait. dictū regina egypticū interfecit
seipsa: p̄ impositionē manus sup tyriacā ipsa hora ap-
p̄sitionis mortua est et hoc volūtarie fecit: q̄ rex q̄ in uase
repregnū mittebat eā capere: et dicit. Sal. ego vidi hanc
serpē in alexandria: et interficere feci eā sine mora et post-
ea iterū ait de viperis etiā malo reperitū aliquē ap̄
nos: et ex istis sunt q̄dā et curte et grosse dicte nostro idio-
mate scorizoni vel scurtij. Scias q̄d p̄dicti tyri spēs sunt
tres: quaz vna vulgari noie d̄: vipera: alia d̄: de tyrus:
alia hydra in nostris partibus bone raro reperitur:
immo hodie reperitur serpens dictus scantinus q̄ pro ty-
ro habet: s̄z credo q̄ hodie sint ex hoibus qui faciūt ty-
riacā de tyro: verū tpe quo p̄dicti tyri nō reperiebantur
collegiū medicorū venetorum ordinavit vñā descriptio-
nem trociscorum qui p̄nt poni in tyriaca loco tro. de ty-
ro. sed melius est si possibīle esset ponere de tyro: sed ad-
mīn^o malū est ponere illos trociscos: quoz modus iste
est. R. tortellarū de seni. i. panis asii. ʒ. iij. s. farne orobi.
ʒ. xxij. s. tournētile diptami. añ. ʒ. iij. fiant trocisci ex eis
cū vino in quo infusum sit gūmi ara. siccantur et refer-
uentur. Aui. dicit miscantur cū tortellio s̄m descriptio-
nes diuersas. Sic loco ei^o h̄z panē assum. Sui. placē.
h̄z tortellas: et dicit p̄ tortellas itelligas panē de frumē-
to coctum vt possit cōteri: et in quo nō sit multū fermētū.
imo vicinē panē azimo: ita q̄ nō habeat aliqd acetosi-
tatis in se. imo sit p̄fecte excoctationis terat ille panis vt
alcohol i. subtiliter et referuetur. moderni non faciūt ip-
sum s̄m illud modū. verū est q̄ opz q̄ ipse sit panis azi-
mus: s̄z fit cū decoctioe ma sticis ac passularū sicut ostē-
dam infra in emplastro diafiniconis si deus voluerit.

Trocisci cochion administrati i metridato
ibidē. R. passulaz rubearū enucleatarū. ʒ.
iiij. glatinis albotin id est terebētine. ʒ. xxij.
sqnantū. mirre añ. ʒ. xij. cinamomi bdellij sub
albidi: blacte bizātie: spice romane. i. celi-
ce: cassie melliloti: ciperi: baccarū lauri. añ.
ʒ. iij. calami aromatici. ʒ. ix. croci. ʒ. j. bitumi
nis iudaici. ʒ. ij. ʒ.

¶ Hec descript est savor filij sebel in qua est additū bi-
tumē iudaicū: et in descriptioe alia additur darsifabam
pōd^o. ʒ. ij. ʒ. i. descriptioe alia sunt addite assari. ʒ. ij. ʒ. ʒ.
¶ In tro. de cochio sunt in vsu apud illos q̄ facere vo-
lunt metridatū s̄m descriptioe cōm. Ra. et Sui. loco
eius habent tyriacam diffusio et idem est. Aui. vero in-
quit q̄ hec descriptio est savor filij sebel in qua additū
bitumē iudaicū. et in descriptioe alia darsifabam: et
in descriptioe alia assarum. ista vero duo simplicia Ra.
et Sui. non habent. Aui. enim non ponit modum ipso
cōficiēdi: sed Ra. et Sui. dicūt conficiant sic ea q̄ molli-
cari p̄nt in vino veteri posita resoluantur donec liquida
sant: alia autem omnia trita et cribellata cū eis inungā

tur et cum melle disp̄mato cōfecta et mixta reponant^r
Sui. dicit medicinē ei^o cōfectionis p̄ter mel et vinū ʒ
sunt. xij. hoc enim electuarū. s. metridatū sic p̄fectū po-
nitur in omni re loco aurf. alexandrine et adriani: q̄ am-
be in antido. Sico. ponuntur.

¶ Bitumen iudaicū. i. asphaltū: nā alij habēt loco eius
asphaltū. q̄ idem est. Dias. autem inquit asphaltum. i. bi-
tumen iudaicū: aliud aridum: aliud liquidum.

Trocisci de mezereon ibidē. R. anisi semi-
nis apij calamēti hortulani: mente petrosel-
lini ameos añ. ʒ. vj. opij castorei: piperis al-
bi: et macropiperis: sinibz. ij. mirre absin-
thij: añ. ʒ. iiij. corticum cassie. ʒ. ij. confician-
tur cum melle et fiant trocisci.

¶ Isti tro. nō sunt in vsu. ipse A. h̄z vnam aliam deseri-
sed hec est nobilio: sed dubital^r cur isti trocif. dicant^r de
mezereon cum illorum descriptioe mezereon nō ingre-
diatur. Ad hoc pōt dicitur quidā q̄ est nomē equocum.
foran. n. significat nomē cōponētio. Rasia aut in. it. al-
mā. i. c. de hydrosiph h̄z vñā alā d̄feri. et ipse h̄z mezereon.
Troc. de rubea ibidē. R. rubeae. ʒ. xij. corti-
cum radicū capparis. aristologie lōge: ra-
dicū ligritie añ. ʒ. j. conficiantur cum sirupo
acetoso et informē troc. ponderis. ʒ. j.

¶ Hos tro. nō habemus in vsu.
¶ Rubea. s. rubea tictorū q̄dā vocāt vena tinctorū: et di-
citur rubea: q̄ radix eius est rubea vñ et in colorādo las-
nas adhibetur. Sal. i. vj. simpli. dicit salma. i. rubea. hec
medicina est rubea qua vtuntur tinctoroz i septimo di-
cit cocus vase. i. rubea tinctorum hec medicina apud
Lombardos dicitur roxani vel roxa.

Troc. de cucuste ibidē. R. semis citruli se-
portulace: se. alseche fabzā. añ. gipsi. ei^o filij
tudine est vt alumē scariola: et hec terra a. ʒ.
ij. suchaba. i. achantis arabice bedoard. i.
spine albe: sumi multa vulgo in Lōbardia
talcho vocat: et sic trocisci de terra. añ. ʒ. iiij.
dragaganti a mili gūmi añ. ʒ. j. ʒ. spodij tur-
bith: seis yscute añ. ʒ. iij. terentiabn. ʒ. xxx.
zuccari Albusar. ʒ. xxx. cro. ʒ. ij. ʒ. ficiātur cū
aqua et melle et fiant troc. et administrantur.

¶ Hos trociscos non habemus in vsu.
¶ Cucuste vero ē herba que inuoluitur circa alias her-
bas: sicut circa linum: et p̄pter id a multo podagra li-
ni dicit. Ser. i. c. de cucuste dicit q̄ in latino vocat tima.
apud nos d̄: a vulgo grēgo ei^o forma est sicut epithimi.
¶ Alseche fabzā vel seche fabzā. idē Aui. in. q. cas. has-
bet ca. in litera o. q̄d vero almarā: s̄z nō declarat q̄d sit.
Sentilis super isto verbo dicit quod est herba similia
paritarie neq̄ per id credo q̄ Sentilis cognouit q̄d
sit sed verum seche fabzā est oximum carmenum: sicut re-
peritur apud Serap. in proprio capitu. de ozimo car-
meno: de quo supra est dictum in electuario quod dicitur
lectifcano.

¶ Zuccarum alhusar apud eundem in. ij. cano. habe-
tur q̄d est māna cadēs super alhusar: et ē: cur frustra sa-
lio: et in ipso quidem est cum absterfide et resolutione pō-
ticitas et amaritudo: et de ipso aliud est tamenum al-
bum: et aliud est agizimum ad nigredinem declinans:
aliud. c. facit de haufurū: et dicit q̄ est arbor arabica ar-
mena: et vñ de la cti cū s̄z q̄dā digerūt q̄ defurum
est quedā spēs itercicōs sedentē i vmbra ei^o et hec arbor
videt h̄e similitudinē cuiusdā plante q̄ ap̄ Dia. voca. I
tax^o sub cui^o vmbra h̄e q̄s dormitauerit aut sedent stat i

supereminet periculum vite sicut dicit Aui. Sera. in. c. de
zuccaro describit formam zuccari albusar.

Trocisci stelle ibide. R. mirre castorei spice
ce. f. nardi cassie. i. cassie lignee terre sigillate
corticu mandragore añ. 3. iij. opij croci co
sti. stelle: terre ana. 3. v. papaueris albi. 3. vj.
Dauci anisi fisleos. i. sileris mōtani seīs ins
quiami albi. storacis liquide semis apij añ.
3. vi. ij. infunde gūmas in vino odorifero. 2 te
re medicinas et cōfice cū eo. 2 fac trocif. pon
derantes. 3. 5. et excidentur in vmbra.

Hos troc. habem⁹ in vsu: sed nō in multū. Joā. Sera. in
suo antidota. h3 vnā aliā descrip. que eadē est etiā Bar
tho. mōtāg. in suo antido. h3 vnā aliā descriptionē que
eadem est: sed sua descriptio in vno loco est falsa: credo
h3 q hoc fuit errore scriptoris: et infra ostēdā et rōrē vbi
st. Ralis in lib. diuisio. in ca. de medicina stomachi. po
nit hanc eadem descriptionē. dñs Mesue in. c. de tuss
humida ait. Galie. trocisci cognominati assemus: 2 sunt
tro. stelle cōferunt tuss inuamētū sublime. Mar siluari.
in l. i. r. t. ait. trocisci stelle: et antiqui medici nomina
uerunt eos aluirolacice huiusmodi non permittunt vi
tam recedere.

Stella terre apud ipm in. q. cañ. vocat lūtū famiā: et
ibi inq̄t ex autoritate Gal. nos vtimur eo ex hoc qd nota
tur stella famia ego autem dico qd hominib⁹ videt qd il
lud sit talk. vcrū de talk iam dixerunt veridici qd ipsum
intucitur in terra grecorū in insula cipi in. iij. cañ. in. c.
de cura spūi sanguinis iterū ait lūtū samium 2 existi
mauerunt quidam qd nominatur grece stella terre: et
nominibus nominatur pluribus 2 videt qd sit nomē al
talk: 2 hec est quā Dia. vocat gissamā: 2 eligēda est al
ba valde 2 leuis lingue adherēs leuis 2 aspergēs se sup
cartā: 2 fragilis qualis est quā multi coleris dicit: duo
sunt gñā eius vnū qd predictum est 2 alterū qd d: aster
placodes: qd est laminosum. ambo. vere vtrūq̄ sit. aster
vero placodes est dicta stella lata vel plana. Jo. Sera.
ibidem h3 stellam terre. s3 Bart. dicit troc. stelle: s3 nō de
bet sic dicere: imo debet dicere stelle terre: 2 hanc terram
multi moderni dicit esse specie de stella terre sunt troci
sci de raleho. idē Auerrois in quinto colliget dicit terra
stella: id est taleh.

Trocisci de croco fm eūdē in li. iij. in fen. j.
in. c. de cura sode calide absq̄ materia aut
adulsiōne solis et reliq̄s ex materia calida
aut sanguinea. R. croci aur. vj. mirre aur.
ij. expressionis agreste calcadis. añ. aur. j. 5.
aluminis iamēti. i. scissi suē de pluma. aur.
vi. ij. colcotar. aur. v. medicine iste bene pulue
rizate cum vino pontico temperentur et ex
eis trocif. informentur.

Hos troc. non habemus in vsu.
Alia descriptio reperitur etiam in antidotario. Bar
tholo. de montagnana que eadem non est. idem domi
nus. Mesue in sua practica in capi. de emigranea cal
da inquit Alexan. confectio troc. quibus fit limen
tum ad emigraneum idem sunt nisi in vna re: et hoc est
q Auiēn. non habet gummi af. Mesue vero habet in
reliquis rebus idem sunt. Sed insurgit dubitatio ex eo
q dominus Mesue. dicit in practica sua in cura sode
frigide hec verba formalia eodem modo troc. de croco
dicti in antidoto. 2 tamen in antidotario nūq̄ reperio
illorum descriptiōnem tuigitur considera. Mat. sil. in
capitu. de calcitris dicit. Joan. me. in trociscis de croco
ponit colcotar 2 calcadis. Lentilis in tractatu de febri
bus ait troci. de croco. i. sief de croco non inuenitur pro
pūa descriptio: sed nescio cur hec verba protulerit.

Crocus. i. zafarū. In. inq̄t erodē dicitū ab oppido cic
lic qd vocat corticū qd 2 alibi nascat s3 nō in vel tale
quale in cicilia. vñ 2 a potiori parte nomen accepit.

Agrestū aurē fit ex vitis immaturis: 2 p̄r appellari
onfancū. Dia. inq̄t onfancū est succus vuarū albarū im
maturarū que vne añ. dies caniculares colligēde sunt
onfancū autem p̄t capi. multis modis: nā p̄t dici qd
onfancū est oleū qd fit ex oliuis. immaturis etiā p̄t dici
q onfancū est succus cyssus vel liquor amar⁹ 2 acer
bus. vnde Gal. in lib. dinamidiarū dicit onfancū sic fit
acimis vne a grectis exp̄ssis: carnes ipsarū 2 nucleos in
sole siccatos tūde 2 fac puluerē: 2 erit onfancū: etiā fit
ex fructu vitis immature exp̄ssis est ei⁹ fruct⁹ ante q̄
matur⁹ sit: 2 succus inde fact⁹ inspissatur 2 recoditur.

Calcadis apud ipm in scdo cañ. in. c. de attramēto est
vitriolū albi: quidā crediderūt calcadis 2 colcotar idē
esse: sed nō recte: nā in istis trocif. possum⁹ certificari: qd
idē nō sunt verū vnū pro alio p̄t poni. Jo. Sera. in ca.
de eruptione sanguinis ex matrice inq̄t qd calcadis est
calcantū cui⁹ color est viridis: 2 qd antiquas calcadis
fit colcotar. Jo. arculanus in. c. de vngula ait. quatuor
sunt species vitrioli. f. colcotar qd est citrinū: calcantum
viride calcadis quod est. album. alfurit rubeum. simili
ter ait in. c. de attramento.

Colcotar. i. vitriolū citrinū apud ipm in ca. de attramēto.
Et idē dicit Gal. Jo. arcula. in ca. de sebel. dicit
qd colcotar est vitriolum romanum.

Vinum ponticū. forte vel acutū nō autē dicit ponti
cum a ponto insula: sed hic dicitur ponticū in sapore. 2
idem dñs Mesue loco eius habet vinum forte vel ace
tum: quod tantum valet.

Trocisci de elleboro in. iij. tertij. in ca. de cu
ra opilationis accidētis in aure. R. ellebori
albi aur. ij. nitri. id est salis nitri aur. xvj. cro.
aur. ij. constringantur et terantur cum ace
to. et fiant inde trocisci.

Hos trociscos non habemus in vsu.
Elleborus fm Mesue est barba albugi: 2 ei⁹ due sunt
species: nam alius est albus alius niger: et niger inco
lumio: est albo. Gal. in lib. ad partenianū dicit velatru.
id est elleborus. Auer. in. v. col. dicit cōditi. id est ellebo
rus quod non videtur verum sicut patet per Diosco. et
Auiēn. qui de vtroq̄ faciunt cap. elleborus vero apud
teutonicos vocatur velar: si detur in potu de radice ip
sius gallinis interficit ipsas. de qua vide Serapi. in ca
pitu. de elleboro nigro in fine ait. mesuragine. elleborus
albus est fortioris operationis qd niger: et timor est ne
ille qui sumit elleborum incurrat spasmi: 2 ipse occidit
columbos quādo infunduntur fabe aut frumentum in
aqua in qua infunditur elleborus 2 datur colūbis aut
pullis ad comedendum.

Trocisci de bdellio fm eundem in lib. iij. in
fen. xij. in capi. de cura apostematū duroz.
R. rosarū tritaz. 3. r. spice aromaticē. i. inde.
3. ij. mirre. 3. j. costi. 3. j. 5. masticio. 3. j. amigda
lum amararū. 3. j. 5. bdellij. 3. ij. terantur me
dicine et dissoluatur bdelliam cum vino et
conficiantur cum eo medicine: et fiant inde
trocisci.

Hos trociscos non habemus in vsu. Ralis in lib. de
visionum in ca. de egritudinibus epatis habet vnā
aliā descriptionē que eadem est bdellium vero est
gummi quod satis notū est. Sale. in. vj. simplicium in
quit: mochi. id est bdellium: due sunt eius species: vna
est sethelina: 2 est magna 2 mollior altera: 2 eius virtus
est mollificatiua: altera vero species est arabica.

Trocisci de carta cōbusta i eodē lib. fen. xvj.
in ca. de cura excoiationis intestinorū 2 vlc

nant
inu 3
i po
am
eius
i. b
mi
osel
al
sin
lan
eseri
ni de
ingre
cum.
r. al
creo.
ortio
rao
upo
et di
lo las
i. hec
io di
apud
i se.
sili
a. 3.
d. i.
dia
iij.
tur.
r cū
ar.
o her
a li
ima.
pini.
has
d sit.
nitis
it qd
it re
car
dici
abc
a sa
sepō
n al
ano:
a ar
rum
rbor
oca
stat.

De trociscis.

cerū. **R.** arsenici adusti. 3. r. corticis eris: alu-
minis iamini: gallarū calcis q̄ nō est extincta
Oīm añ. 3. ij. fiant ex eis trocisci cū succo ar-
noglossie. i. plātaginis: quorū vnusq̄sq̄ pon-
deret. 3. iij. 2 parū ex eis administratur.

¶ Hos trociscos nō habemus in vsu. dicuntur aut̄ tro-
cisci de charta: licet illorū descriptionē charta nō ingre-
diat̄. idēz verō in. ii. canoñ. de charta ca. facit idē in. c. de
papiro aut̄ q̄ ex ipsa q̄dem sunt charte: et ipsa q̄dē est in
potētia charta et q̄d ex ea adustū est: est vehēmentioris
exiccationis. **Dis.** inq̄t papyrus vnde charta alexandri-
na sit vtile est. **Ser.** in. c. de burchdi dicit: burchdi est no-
tum: et ex eo sūt charte: vt vnt̄ eo medici q̄ volūt dila-
tare officina fistularū. idē **Ser.** ait. et hirtas. adē combu-
stum est fortioris operationis q̄ burchdi combustū. Etā
dicit **Sal.** hec herba non administrat̄ in medicina sola.
idē **Ser.** infra ait burchdi vna. ioc̄: hec hō plāta est q̄dā
spēs iunci in aquis nascētis: nō aut̄ intelligitur de char-
ta in qua scribit̄: que de pānis. lineis fit: s̄ sapiētes. cre-
dūt q̄ hec sit q̄dā herba in qua arabes faciunt sextario
la in q̄b̄ inuoluūt spēs et q̄ est quedā herba viscosa na-
scēs in palustribus. vnde **Aui.** prima quarti tractatu. ij.
c. r. de curantibus febrium a curantur: sic inquit: et li-
domus est proximi temporis ex quo linita fuerit luto:
et proprie illo in quo ponitur loco palee coctum papiri
tunc est melius.

¶ Es apud ipsum **Aui.** in. ij. canoñ. aliud est rubeū ad
citritatem declinās: et est alchabūsi quod est melius
et aliud est rubeum clarum: et aliud rubeum ad nigredi-
nem declinās: et est genus eris quod dicitur tala con.
Dis. Es vltimū q̄d alij calcu cecamenon vocant. **Ser.**
inquit in. c. de ere. dicit philosophus quidam faciunt ex
ere vasa ad comedendū et bibendum in eis et nocent eis
valde et hoc notum est.

**Trocisci de cinerib⁹ descriptio horū ab au-
toribus nō reperit̄: sed nostri medici clarissi-
mi faciūt ipsos cōponere cū specieb⁹ electua-
rij de cinerib⁹ quorū descriptio est posita ex
autoritate **Aui.** et sic ordināt. **R.** specierum
completarū electuarij de cineribus. 3. j. cum
vino albo odorifero. q. s. fiant trocisci et sic
centur et vsui reserua.**

**Trocisci alcadicon fm Dinū florē. in suo
tracta. de cōpositionibus. **R.** calcis viue. 3.
vnā arsenici rubei et citrini. chali acatie añ.
3. oia hec trita conficiantur cū aqua que vo-
catur prima et in vsu reserua.**

¶ Hos trociscos nō habem⁹ in vsu ipse dicit̄ inferi⁹ de
scribit vnā aliā deseri. s̄ eadē nō est. cadicō vt dictū fuit
ex **Aui.** 3o. **Ser.** sunt. tro. facti ex arsenico: et fm **Almā.**
dicuntur achali q̄d recipit. **Nico.** florē in lib. viij. in. c. de
medicina dimittuntur carnis: sine corrosiua eius habet
vnam aliam descriptionem que est ex auctoritate **Sal.**
que eadem est.

¶ Arsenicū rubeū. i. a sinagal. **Nico.** loco ei⁹ h3 auripig-
mētū rubeū: credo q̄dē est et per arsenicū citrinū intelli-
git̄ auripigmētū citrinū seu vsuale et p arsenicū rubeūz
intelligitur arsenicum dictum a sinagal.

¶ Chali vel alkali. vt h3 sic est q̄dā plāta q̄ in littoib⁹
maris nascit̄: s̄ vltis vcrmiculari. i. semipiuue minor. pin-
guis et salta. et de cinere ipsi⁹ fit vitru. **Ser.** in. c. de vsu
inq̄t. vsnē est herba chali. **Aui.** in. ij. canoñ. de vsnē. c. facit
et dicit q̄ est plurimū specierum et subtilior earum est al-
be et nominatur stercus passerū. nō est vsnē vt quidam
crediderunt. nam vsnē est res collecta sup arbores glā-
cium et alias arbores.

¶ Acacia fm **Aui.** est succus alcharisti exsiccat⁹: bein-
de in tro. mutatus: et melior ex ea q̄ est melioris odoris
viridis declinās ad nigredinē pōderosior: et durior. **Me-**
sue loco eius habet chachie quod idem est.

¶ Aqua puma fm intētionē cōpositio sic fit. **R.** calcē
vinā et chali. i. herbā vsnē an. ptes equales: terant̄: et
septuplū pcedēs ipso: et aqua eius admiscatur: et se-
ptulū pcedens ibi mo: et quotidiē agitādo: et postea co-
letur et ex ea cōficiātur: et fiant troci et reseruetur. **Nico.**
loco eius h3 capitellū cōmune q̄d fit ex cinere fabarū: et
stipitibus eius: et calcis viue et coletur ad modū lixiu.

**Trocisci de celidonia p ruptorio leui z bo-
no fm **Bart.** mōta. in suo antidota. **R.** suc-
ci radicū celidonie: vine pueri añ. 3. iij. cal-
cis viue. 3. ij. arseni citrini. 3. j. ruptorij de
capitello. 3. j. bulliāt simul succus et vina:
deinde superaddat̄ calx et coquat̄ ad ignē li-
gnorū vsq̄ ad cōsumptionē succi et vine: et
reliqua addant̄ cū calce: et fiant trocisci.**

¶ Hos trociscos nō habem⁹ in vsu. idē inferius deseri-
bit̄ vnā aliam descriptionē: quam vocat trociscos de ce-
lidonia cauterizatuos: sed idem non sunt nec in vsu.

¶ Celidonie vero fm **Serap.** in. c. de cur. uma due sunt
spēs. s. maior et minor: et dicit q̄ nominantur hoc noie eo
q̄ incipit apparere añ aduētū h3 rādini: et deiccat̄ q̄
recedūt: putā h3 etiā q̄ sic noie. p ptes q̄ q̄ excecā-
tur pulli h3 rādini: deserit eis mater h3c herbā et dat̄ est
illis in cibum: et reddat̄ vsus h3 rādini: de q̄ etiā **Joan.**
anglicus in. c. de sterilitate inq̄t: et est hic notādū q̄ cel-
donia dicit̄ quasi celidoni: q̄ ipsa auferit maculā oculoꝝ
et ideo h3 rādō q̄r̄t eā q̄ pulli ei⁹ nō vidēt et matricē mū-
dicat cōceptionē pparat: h3c et rādō curat et scabiē suc-
cus ei⁹ supposit⁹ curat et auferit: vñ versus. **Ictericos** p
se sanat celidonia succ⁹. intectus oculis maculas distri-
bit̄ corū: auferit et cāeros qualiscūq̄ capiatur. maior ve-
ro celidonia est nota minor: est illa q̄ apud arabes memi-
tē aut memite dicit̄. **Leonardus** de pēda palea in. c. de for-
mica ait foliorum domini dei. i. celidonie.

¶ Capitellū vero apud nos vocat̄ aqua fortis saponi-
riorū lixiuū est de quo fit: sapo: et cōpositio est diuer-
sa sed illud capitellum q̄d ibi ingredit̄ fit hoc modo. **R.**
aque pte saponis lib. ij. bulliant lōga ebullitione vsq̄
ad cōsumptionē tertie partis. deinde addat̄ calcis viue.
3. j. opij. 3. 5. et decoquat̄: deinde addat̄ auripigmētū. 3.
5. et reserua et de hac facias trociscos de celidonia.

Troci. de calamēto fm **Buil. placen. in suo
antido. **R.** eris vsu vitreoli de quo fit encan-
strū añ. 3. vj. floris eris. 3. ij. salis armoniaci
baurachi. i. salis rubei seu afronitri arsenici
sublimati. añ. 3. j. terantur et dimittantur sic
per hebdomadam et fiant ex eis trocisci cum
succo rute.**

¶ Hos trocisc. in vsu non habemus. **Buil.** nominat istos
trociscos de calamēto: id est de calcanto quod est vi-
treolum de quo fit encanstrum: sed non recte: nam hec
confectio est sies de calcato: sicut apparebit infra ex au-
to. **Rasis** et videbis quod idem est.

¶ Flos eris non est viride eris fm **Simo.** i. añ. verum
multi moderni loco eius ponunt viride es. **Rasis** loco
eius habet simlar. i. viride es: sed opinio **Buil.** est q̄ flos
eris et simlar idem sint.

¶ Arsenicum sublimatum fm quosdam est argentum
sublimatum. liber qui dicitur bulcasso in lib. j. docet me-
dum sublimandi arsenicum vide ibi.

Troci. de scolopēdria fm **Nico. flo. an. li. v.
in ca. de opilatione splenis. **R.** scolopē dicit̄
troci**

ifopi. prassij. i. marubij. fructus tamarisci. i. carnezit. corticu radicū capparisi añ. ʒ. ʒ. ʒ. se- minis agni casti. semi. ruthe gētiane aristolo gie rotū de flozū genestre. añ. ʒ. ij. ʒ. armonia ci dissoluti in aceto. ʒ. j. ʒ. cum quo reliqua cō ponantur et fiant trocisci.

¶ Trocisci in usu sunt. ʒo. Sera. in suo antidotario hz vnam aliam descrip. sed eadem non est.

¶ Scolopēdria vt pluries dictū est: est lingua ceruina.

¶ Genestra est frutex oibus not⁹. existimāt qdā qd hec apud Diasc. dicitur spartus eius semen affertur in foli culis sicut fascolus. Gal. in. viij. simplicia ait sparga- mum: id est genestra. infra de ipsa apparebit melius in vnguento genestrato.

¶ Armonia cū gumē est satis notā. Gal. in. vj. simpli. in- quit: armonia cū est gumē daltala qd est vnu ex gumis ar- bouis: idem in lib. ad parthemanū ait: armonia cum est quasi la chrymū herbe que grece assilus appellatur.

Trocisci de cicadis fm eundē in eodē lib. in ca. de cura lapidis per potionē. R. milij so- lis pētaflonis semis vtice nucleoz cesaro- rum semis nasturtij petroselini alexandri. i. macedonici tartari vini albi. añ. ʒ. ʒ. sanguis hirci cicadarū añ. ʒ. ij. galange. ʒ. j. olei mu- scelini ʒ nardini. i. de spica nardi ʒ balsa. añ. ʒ. j. ʒ. succi saxifragie ʒ. ij. misce ʒ fiant troci- sci et siccentur in ymbra.

¶ Hos trociscos non habemus in usu.

¶ Cicade sunt quedā aialia de qbus supra dixi ex intē- tione ʒ h. ac alioz. hic nō volo dicere de mente pl. qd ci- cade nō nascūtur in raritate arbor. idcirco non sunt in cirenis circa oppidū nec in campis: nec in frigidis aut ymbrosio nemoribus: est quedā ʒ his locoz differētia in mīlesia regiōe paucis sunt in locis: sed in cesalētia ni- mis quodā penuriam carū ʒ copiā dirimit: at in regio agro silent oēs: et vltra flumen in locis canūt: pēnarū il- lis natura que apibus: sed p corpore amplior: ca.

¶ Artica est herba satis nota. Dia. dicit acalix seu vt alij ignidia. latine dicit vitica et altera maior qd ʒ vsua- lis est ʒ simplex cum tenui semine ac folijs minutis a- speris: altera agrestis est densioribus folijs atqz latiori- bus nigrioribus. Etia. Aui. in. ij. can. ait calix. i. vitice: est etiā alia vitica dicta mortua: ʒ hec apud modernos dicitur angelica seu archagelica: ʒ est alia dicta vitica mota: cui⁹ folia magna ac nigriora sunt: ʒ hec bī mille morbia sue herba sicaria: sed a latinis bī scrofularia.

¶ Tartarū generat in vino i fundo ʒ laterib⁹ vegetis: ʒ est sex vniuel aceti. Concoregius in ca. de surditate in speciali inquit: tartari qd adheret in parietibus vege- tis intrinfecto: hoc notum est.

¶ Sanguis hirci de ipso dictū fuit. Nico. non dicit hic si debet esse preparatus aut nō: sed in hoc est regula qd ipsum nō oportet administrari in aliquo medicamento si preparatus nō fuerit: ʒ modus eius est multiplex: su- pra dixi de ipso in electuario de cineribus fm intentio- nem plurimū doctoz: etiā hic iterū volo ostēdere de mo- do ipsi⁹ ex autoritate ʒo. Se. in. c. de illis in qbus gene- ratur lapis: ʒ magnificat qui sic inquit: medicamen cū sanguine hirci ad dolorē renū ʒ lapidē ʒ nō est ei sile: et est mirabile: ʒ modus eius est iste qn incipit vna deni- grari sumatur olla noua a siglo: ʒ fundat in ea aqua: et ferueat donec auferatur ab ea terrestreitas: deinde decoletur hircus ʒ accipiat ex medio sanguis qui cur- rit ex eo: in ollā: ʒ non accipit p̄m̄us sanguis neqz po- stemus ei⁹: ʒ dimittam us ipsum donec coagulet. dein- de incidamus ipm̄ in paruas partes eo existēte in cōca- uitate olle: ʒ coopertamus ipm̄ cū reti. stricto: aut cū pā- no subtili raro: ʒ dimittamus ipsum sub celo donec re-

cipiat radios solis: ʒ lune: ʒ dimittam⁹ ipm̄ donec erice- tur bene: ʒ caue ne veniat ei humectatio ex rose. deinde teratur multū: et seruetur ʒ detur ex eo cocleariū vnum cū decoctione dulcis aque. idē ʒo. Sera. ait. et fm illud qd dixit filagri⁹ in primo sermonū suozū necesse est vt sit hircus iuuentis in etate sua ex eis quibus aduenerunt quasi quatuor anni: ʒ proiciamus in hoc medicamine folium indum et amomū ʒ spicam ʒ que sunt illis simi- lia donec aromatizetur odor: eius.

¶ Oleum muscellinū a musco dictū est: descriptio vero ipsius fm quosdā ʒ sapientes reperitur in antidotario. Gal. qd apud nos nō est. tamē descriptio infra appare- bit. quidā moder. crediderūt qd oleū balsaminū. i. de gra- nis de been esset oleū muscellinum: sed non recte.

Trocisci affodilloz fm eundē in li. vij. in. c. de medicina diminutina carnis siue corrosi- ua eius. R. succi radicū affodillozū. ʒ. ʒ. cal- cis viue. ʒ. ij. auripigmenti. ʒ. j. cōficiantur et ericcentur ad solem in mense augusti.

¶ Hos trocisc. in usu nō habemus. dñs magister Pet⁹ argil in ca. de medicinis corrosiuis habet vnā aliā de- scrip. ʒ idē est. Affodillus circa instans affodillus est cē- tum capita: cuius radij competit vsui medicine. idem dicit Pet. de crescen. sed vterqz falsum dicūt dicentes qd affodillus sit centum capita: nam si vis videre certitudi- nem. vide in antidotario. Gal. in quodā antidoto qd inci- pit antidotū qd facit epulēticiis. ʒ ibi habet centū capi- ta ʒ affodillos: qd nō esset si essent idem. veritas autē est: affodillus est herba dicta apud nos porrago ppter si- militudinē folioz. ʒ fm pap. affodillus herba quā lati- ni albucā vocant ʒ centū capita est vna species ʒ iungi- ficat pater apud Sera. in suo ca. de ʒ iungo.

Trocisci de calce in eodem lib. et in eodem capi. R. calcem vinam puluerizatam ʒ com- misce cum melle: ʒ cōmixta in olla noua po- ne in clibano: et dimitte donec comburetur et vsu reseruetur.

¶ Hos trociscos nō habemus in usu. Pet. argillata in ca. de medicinis corrosiuis habet vnā aliam descriptio- nem que eadem est.

¶ Calx fm Sul. placen. per calcem significamus cine- reitatem corporū lapidosozū: ʒ ostracozum extinctam ʒ non extinctam. Auer. in. v. col. ait mura. i. calx viua: et est calx lapis decoctus.

¶ Supremo numine ducti compleuimus sermonem in- tentionē trociscozū prolisū aliquā t̄ sper. verū cōpendio- sam supra modū: erit vero nūc sermo noster circa distin- ctionem hief fm mentem diui ʒo. Xdēue ʒ Ralis.

¶ De Sief fm sententiam Mesue ʒ Ralis.

Sief citrinū ʒ Mesue in sua practi- ca in ca. de optalmia. R. climie lote. deinde aduste et extincte in lacte mulieris. ʒ. viij. ceruse lote ʒ. xvj. croci. ʒ. iij. opij. ʒ. j. dragati. ʒ. ij. aq̄ p̄u- nialis qd sufficit: vttere cum albumine oui.

¶ Sief vero apud nos est confectio ocularis formata ad modum nuclei dactili que fricatur super cotem cui⁹ aliquo liquore conuenienti: hanc medicinam quidam collirium vocant.

¶ Climia seu cadimia vt apud Diasc. dicitur qd bo- na est capria ʒ botiriades: et que spissa fuerit. Scrap. c. de climia inquit qd eius species sunt due. est lapis reper- tus in capro in curibus aquarum ʒ est petrosa: et me- lior alijs speciebus climie: et alia generatur in fornaci- bus: et aggregatur in tecto fornacis quando purgatur

vein-
lous
de
calce
inf: ʒ
a se-
a co-
nico.
arū: ʒ
xij. ij.
bo
suc
cal
ij de
ana:
ne li
ne: et
feris
de ce
usu.
e sunt
ole eo
at qd
excedū
dat est
Joan.
q cell
ulorū
icē mū
iē suc-
cos p
distri-
tor ve:
memi
de for
pons
diuer
do. R.
ne vsqz
mēti. ʒ.
a.
in suo
mca
niaci
senici
tur sic
i cum
at istos
d est vt
am hec
ex au-
verum
lis loco
q. flos
gentum
ocet me
in li. v.
de drie
ifopi

es: et generatur ex ere quando ponitur in fornace: et liquescit: nam resoluitur fumus ab eo et adheret parietibus fornacis in tecto eius et c. fm modernorum opinionem: climia est fuligo vel fumus qui adheret superioribus partibus, fornacis in purificatione argenti: vel aliorum. vnde dicitur climia auri vel argenti: de qua videtur in ii. cano. Auicē. qui. c. de vitra q. facit ille lapis que dicit Sera. credo q. sit lapis dictus a vulgo calamina: seu calaminaria: de quo fingitur es.

Modus autem lauandi climia et adurendi habetur in lib. j. qui dicitur albucasis in lib. in capi. de modo preparandi katimā: id est tucia. nam climia est spēs tucie: et preparatur sicut tucia etiam Sera. in ca. de tucia habet modum lauandi tuciam: et dicit abluatur sic climia: lauatur etiam tucia similiter: et in ista materia lauatur ipsa cum aqua rosata.

Cerusa id est biacha que satis est nota. de modo abluendi docet seruitor in suo primo libro. et eius modus iste est. tere cerusam in aqua sepe. et proice supra aquam sepe et fiat hoc sepe tandiu q. non appareat super aquam aliquid putredinis. vnde collige: licca et reserua: et bona cerusa est que multum est candida et partes eius sunt de se clare: et quando tangis eam digito inuenies partes eius lenes sine asperitate.

Sief rosatum ibidem. R. foliorum rosarum scilicet rubearum. 3. xv. croci. 3. viij. opij. 3. ij. spice inde. 3. ij. gummi arabici. 3. viij. aque pluvialis quantum sufficit.

Sief album. Rasis in uono almansoris in ca. de obtalmia. R. ceruse ablute. 3. r. sarco colle grosse. 3. ij. draganti. 3. j. opij. 3. j. fiant ex eis forme lenti similes.

Stud sief apud nos non est multum in usu: et eius modus est duplex: videlicet quod ipsum possumus facere cum opio et sine opio. si cum opio facere voluerimus: ad datur de opio in potere. vt dicit compositor: si autem sine opio facere volueris non ponitur aliquid opij. de sine in ca. de obtalmia habet multas descriptiones: quarum vna est descriptio filij zacharie que eadem est nisi in vna re: hoc est q. Mesue habet amilum. Rasis vero non in reliquis sunt idem.

Sarcocolla secundum Auicē. est gummi arboris spinose: et in ipsa est amaritudo: et melior ex ea est illa que ad citrinitatem declinat: et est similis olibano. i. thuri. medici nostri dixerunt q. hac medicinam in collirio non oportet ponere si nutrita non fuerit in lacte asine. Et eius modus iste est. accipe de sarcocolla bona alba grossa: et pone eam in vase vitreo amplioris orificij et mulge super eam lac asinum in quantitate pauca ne infundatur in ea: et liqueat: sed remaneat sic et pone subito in sole: vt cito desiccetur: et quando erit sicca: oportet vt iterum mulgeas fm quantitate prioris et semp caueas cooperias eam lacte: nec arefeat lacte ante q. desiccetur et destruat: et fac ita quater et cum hoc feceris sicca bene et conferua: et si nutritre volueris in lacte mulieris eadem forma et modo facias.

Sief de thure fm eundem in ix. almanso. in capi. de viceribus oculorum. R. armoniaci sarcocolle añ. 3. j. thur. 3. r. croci. 3. ij. officia cum mucillagine fennugregi: et fiat ex eis sief.

Stud sief non est valde in usu. Mesue in ca. de viceribus et viceribus oculorum habet vnam aliam descriptionem que eadem est.

Thus vero est olibanum de quo supra in trocisc. de de olibano.

Sief de plūbo fm eundem in eodē ca. R. plumbi adusti antimonij. tutie ablute calcuceca menon gummi ara. draganti añ. 3. viij. opij. 3. j.

terant et cum panno sericino. i. de serico qui sit subtilissimus cribellentur et conspergantur ex aqua pluviali et fiat ex eis sief.

Stud sief in usu non est. Mesue in ca. de viceribus et viceribus oculorum: habet vnam aliam et auctoritate filij zacharie. i. Rasis que eadem est.

Plumbū spēs est antimonij. pli. vocat plumbū: quando egritudine oculi que curat cum quadam herba que grece dicitur molendina que est dicta plūbago. Auicē. in li. dicit alau-noch et alahabat vtrūq. est plumbū nigrum in quo est substantia aquosa multa quā cōgelauit frigus. Modū autē adustionis eius docet bulchasis in li. j. que est iste. R. laminas plūbeas: et pone in olla fictili: et proice super eas parū sulphuris radēdo ipsum sulfur super eas: deinde accipe alias laminas plūbi: et pone super priuas: et iterū radas super eas de sulfure et iterū alias laminas superpone et sulfur rade et fac ita quousq. olla sit plena. vnde accende super eas ignē: et qñ videris plūbum in sāmari opz q. comisceas cum virga ferrea donec plūbū conuertatur in cinerē: ita q. nihil remaneat de substantia plūbi quin sit totū in cinerē cōuersū: et qñ erit ita aufer ab igne et dimitte infrigidari: et opz ille qui facit cooperias facit suam: nam odor multum nocet: et sic vtere.

Antimonij vena est terre similis plūbo: sed antimonij teri. et non funditur. plumbū vero fundit et non teritur. Dicitur vocat ipsum sibi et inquit sibi formosus est et lucidus: et qui radiosus patet cum fractus fuerit: et gustu saluget fragilis nihil habens terrosus aut sordidus: hunc multi obtalmion nominant: hec est medicina ocularis: que est satis nota.

Tutte vero nomen cadit super tres res: primo super id de quo Auicē. in li. ca. propij capi. facit sub note tutie. Et. Dicitur sub note pōsolur cui sunt due spēs: vna quas rū b: pōsolur a Dia. alia spōsū: que ab Auicē. dicitur succudus: et ambesunt fuligo ex fumo eluato in fornace in qua sit auricalcū: et cetera ille fumus a lapide ica laminario: quo extinguit: et sit auricalcū: moderni generatiter loco spōsū vritur osse elephantis cōbusto. Sal. in viij. simplicium dicit caldimia: id est tuffa. de mō ipsam abluendi vide albuchasim in lib. j.

Calcucecamentum. i. es vsum: et est nomen copositū a chalchos que est es eccam non inueniuntur Dia. in capi. de ere. dicit ea vsum que alij calcuceca menon vocat. Circa instans es vsum. i. calcumenon. Auicē. in quinto coll. ait calcucecamentum: id est es vsum: idem ait. Leonar. de pēda palea in ca. de viceribus putredinis: et sic est fm veritate: modū adustionis eius docet Dia. in proprio ca. de ere. et idem facit Scrap.

Sief rubeum: scdm eundem in nouo almanso. in ca. de scabie et sebel. R. ematitidis colco tar 2 busti. i. vitrioli citrini añ. 3. ij. mirre añ. 3. j. piperis lon. 3. j. 2 spergantur ex vino veteri. et fiant ex eis sief.

Stud sief in usu non est: et dicitur rubeū a colore ipsius propter lapidē ematitē. i. sanguinariū qui ibi ingreditur. Mesue in ca. de scabie oculorum: h3 vna alia descriptio nem: et loco ematitidis: habet sedenegi. quod idē est.

Sief viride in ix. almā. in ca. de vngula. R. ziniar. 3. ij. cholcotar vsti. 3. vj. arsenici rubei baurach: spume maris ana. 3. j. salis armoniaci. 3. j. amoniaci. f. gummi. 3. ij. amonia cum in succo rute dissoluatur et species ex eo cōspergant. et fiat ex eis sief. est em mirabile.

Stud sief apud nos est in usu. Mesue in ca. de scabie oculorum h3 vnam descriptionem et eadem est.

Ziniar. i. erugo eris. Liber q. de bulchasis in lib. primo docet modum faciendi ipsum: et abluendi et colligēdi ex eo. q. est bonū. Auicē. in scbo ca. de ziniar capi. fa. at. et

Dicit species faciendi ziniar sunt cu ex aspersioe eris in fece aceti: roratione limature eius cu aceto: r sepultura ipsius in loco humoroso: r inclinatur vas creu super vas in quo est aceti. r dimittatur quousq; in ipso fiat ziniar. Zuer. in. v. col. dicit. ziniar. i. viride es. r sic est fmye ritate. Def. loco ei. hz floe eris r ide no est: vt dicit Simon Janu. veru hodie vnu pro alio ponitur.

Spume maris fm Zui. r Ser. sunt quinque spes Ide dicit Dias. q; ipsam vocant alcioniu. fm pli. qui similiter vocat. quatuor spes tm describit Sal. in trac. j. de miri. in. c. de scriptis in alopicis r c. ait adarcham. r in medio eoru est vocata spuma maris. Vinus flo. in li. ij. in. c. de cura scrofularum dicit punicis. i. spume maris: sed no mihi placet: nam vera spuma maris est spissa solida grauis habens odore pisciu putridoru simili spo sic: r inuenitur in littoribus maris.

Sief de calcato ibide. R. eris yssi calcati an. 3. v. ziniar. 3. ij. salis armoniaci: baurach ar. fenici sublimati an. 3. j. teranf: r per hebdo. madam vnam dimittantur: deinde fiant ex eis sief r fricetur vngula cum eis.

Stud. sief in vsu no est. Sui. lombardus vt dicitu fuit describit troc. de calamento. i. calcanto. r idem sunt cu sief de calcanto: sed non recte. Na aliud est sief. aliud est trociscus vt ostensum fuit.

Calcantū apud Zui. in. c. de atramento est vitriolum viride. Idem facit aliud capitulu de calcanto. Jo. arculanus in. c. de vngula dicit calcantum. i. vitriolu viride. Ide dicit Sal. in. viij. simpli. r idem Sal. dicit calcantos. i. eris flos r est nome copositum a calcha grece qd. est es antos vero flos. vnde calcantos. i. eris flos: sed calcantum est vitriolum viride de quo fit encaustum.

Sief de fellibus in. ix. almā. in. c. de aqua de scendente in oculum. R. fellis grnis: fellis sabot: fellis ircini. fellis accipitris fellis aq. le: fellis perdicis omnium siccorum vnu aut plura sumantur quoq; pro oibus. 3. x. istoru siccoru enforbij colloquintide: serapini oim an. 3. j. trita aggregentur ex succo feniculi teneri: r mittantur in oculos.

Stud. sief no est valde in vsu: r hoc venit qz simplicia que in eo ingrediunt difficilia sunt inueniri tpe debito. aliter magis in vsu esset. Def. in ca. de debilitate visus ait. inquit Sal. fella oia abstergant oculu: r clarificant vsu: r eligantur ex alibus ibi dno Defue allegat qdam simplicia que etiam in isto sief ingrediuntur de quibus infra.

Sibus est auis volatilis. cui forma omnib nota est. Sabot est piscis. na Def. dicit r ex piscibus est fel sabot quid sit generaliter ignorat. Bartholo. montagnana in suis consilijs: in consilio de medicinis cois nuameti ad nocumenta stomachi visus r auditus in quodaz collirio bono habet fellis sabot: r inquit q est piscis nominatus luci? ide in consilio ad mala coplexione frigidā r humidā stomachi r c. dicit fellis piscis sabot. r est lucius vel vairolus. ista verba no conueniunt esse ide: nam aliud est lucius aliud est vairolus: veru aq. est q ipse est vairolus. et est piscis notat labrax r hz plura noia fm prouincias: na sabot apud romanos vocatur spinula a venetia vairolus: r ab alijs louacius.

Accipiter auis est qua nos in manu portam in cluiatibus et alijs locis. Zsidorus ait. accipiter dicitur a accipitris ab capiedo. est en auis rapiens alias. auis auda ideo vocatur accipiter hoc est raptor q: rapit. si qd accipit ipsum. fertur autē accipitres circa pullos suos impios esse: na dum viderint eos posse tentare volatus nullas eis prebent escas: sed verberant pennis: et a nido precipitant: atq; a tenero copellunt ad predā ne for-

te adulti pigrescant. vnde hec auis satis nota est.

Aquila est auis ex volatilibus qua dno italice pro signo victorie portat. Defue ide laudat: hec vero auis reperitur in partibus indice: r iuxta littora oceanum etiam inuenitur apud nos tamen raro. Sera. facit ca. de la pida a quile: r inquit q est lapis indus qui qn agitat auditur intra ipm lapillus alius. et minera eius est in montibus indicantur chinoas et saradin. et greci noiant ca antarrant: et exportio eius est alleuians partum.

Perdix autem est que ghe eius coturnix nēcupatur est em auis que satis nota est. hec apud Zui. in. ij. cañ. vocatur cubugi. Sentilis sup. iij. cañ. de cura lubricitatis stomachi ait cubugi. i. pdix. Simonia. ait cubugbare. perdix et algel. Zre Watt silu. in litera. c. ait cubugi. i. pdix. Jo. angli. in. c. de debilitate visus: et cecitate a cecidat inquit. R. fellis galli aut pdicis: aut faliani qui vocatur alcubugi a Def. et q cubugi sit capo seu gallus ex hoc colligi videtur: na Zui. in. ij. cañ. in. c. harmel allegans verba Dias. dicit q ipsa trita cu melle et vino: et felle alcubugi et gallinaru: sed parere potest legenti q Dias in loco allegato no hz fel alcubugi: sed caponis. Scrap. vero etiā eodē loco ex verbo Dias. hz fellis galli. Item Dias. in. c. de felle laudat fel cubugi. Sera. eodē loco ait. Dias. laudat fel galli. ex quibus possumus coprehendere intentionē Zui. fuisse qd cubugi sit capo. et Serapi. q sit gallus: sed intellexit vt opinor de gallo siluestri. qui falianus appellatur que aliqui dicunt esse cubugi. licet velit symon q no sit capo et mesue qd no sit gallus nec perdix: na Def. in. c. allegato scripsit cubugi et galli et perdicis ex quo apparet q fm cu idem no sunt. fshntēto arabum est q cubugi est galgal aut perdix.

Sief memithe secundum eundem in sinoni. mis que sunt in fine sui libri fit hoc modo: exprimitur succus memithe. et in sole desiccatur: r ex eis informantur pillule in moduz nuclei dactilorum: vel informantur magdaleones parui.

Stud. sief non est in vsu: tamen eius compositio in alijs collirijs multum operatur. Memithe vero secundū Scrap. ex auc. Dias. est succus herbe cuiusdē noiaque est similis in folijs suis herbe speciei papaueris dicti cerasides. i. cornuti. nisi q: est in ea humiditas adherēs manui. r est propinqua terre: et habet grauem odorem habet multum succum: et color succi eius est similis color croci hec apud Dias. sub isto nomine non reperitur verum est q Dias. de ipsa. facit ca. sub nomine glaucium quod idem est quid autem sit communiter ignoratur: sed secundum existimationem modernorum est species celidonie et sine dubio hoc sonat: nam Serapinus in. c. de curcuma. id est celidonia inquit minor chylodomon: et est memithe.

Nicolaus florentini. in lib. v. in. c. de hidropisi in speciali dicit memithe. i. volubilis minor: sed no bene sonat hic textus: nam idem in. vij. lib. in. c. de apostematibus emunctoriorum: siue de bubombus ait memithe id est celidonia quod recte dicit. Joan. arcu. in ca. de cura cephalic tam calide q frigide: dicitur sief memithe. i. succus memithe per decoctionem inspissatus vel ad solet et est herba similis papaueri dicta glaucium: et est species celidonie. Ille autem succus sic inspissatus dicitur sief. v3 sief memithe. et est medicina ocularis. Item Jo. anglicus in ca. de surditate et debilitate auditus ait: succus memithe. i. celidonie a grectis.

Gullelmus placentinus ait. memithe est simile gladiibus coloris citrini. et est fructus cuiusdā herbe q nascitur in littoribus aquarum. Idem dicit Zui. in. ij. cañ. bulchasis in lib. secundo docet modum exprimenti succum ex memithe. et ignorat de ipsa inuenire veritatem quid esset. moderni vero habent ipsam per cognitionem veram: nam vt dictum fuit de mente Scrap. ipse vult q sit celidonia minor r sic hodie generaliter habetur optimo: quous aliqui contradicant dicentes q memithe non

De pillulis.

est celandonia: nā celandonia est calide cōplexionis memi-
the vero frigide: quibus respōdet q̄ et si celandonia sit ca-
lide cōplexionis. p̄pter hoc tñ nō tollē quin memithe sit
sp̄ciē. q̄ celandonia v̄ez celandonia minor: nā qui dicunt q̄
celandonia est calide cōplexionis forte intelligunt. de celandonia
maiori. vel de eius succo vel radice: sed hoc nullā
includit repugnantia q̄ celandonia minor nō sit frigide
virtutis: non enim repugnāt in eadē specie esse indi-
dua seu simplicia diuerse cōplexionis: et hec apud lom-
bar. reperitur in hortis ac locis aquosis et est quam an-
glicam sine archangelam vulgo vocamus et sic si legis
bene uia. c. videbis q̄ angelica est memithe in folijs. in
colore. in radice. et in reliquis preterea in folijs multum
similatur celandonie magne.

¶ Habita sectione de hie. cōsequenter elucubrābimus
sectionē de pillu. s̄mmentē diui Me. et aliorum doctorū
clarissimo:ū. Si modo tenues vires nostras paululuz
refocillauerit ipsebens bonozū oīm largitor: sine cuius
nutu que sūt omnia casta atq̄ irrita extant. 3o igitur
adiutor ac p̄rector noster adsit.

De pillulis.

Pillule alephāgine ex inuentione
z̄ de. quarū interpretatio ait pillu-
le de aromatib⁹. ℞. cina cubebe.
i. mirti albe ligni aloes calami a-
romatici macis nucis muscate cardamomi
garioflorū assari mastice squinati spice car-
pobalsami añ. 3. j. absinthij succi rosarū añ. 3.
v. terant cōtritione grossa et fundant sup ea
aque lib. xij. et coquant vsq̄ ad cōsumptionē
duarū partiū: deinde fricent manib⁹ et colen-
tur et exprimat aquositas ei⁹: et recipe aloes
succotrinī boni li. j. et lauef i scutella lapidea
vitreata cū aqua pluuiali lauationib⁹ pluri-
bus: deinde ericetur et fundatur super ipm
expressionis predicte circiter li. ij. et terantur
in sole. deinde admisceant cū aleo mirre ma-
sticis añ. 3. v. croci. 3. iij. tere contritione bo-
na. deinde predicte expressionis residuū sup
ea fundatur et cōuertant vsq̄ dum siccetur:
et fiant ex eis pillule in modum cicercis: et da-
ex eis añ. 3. ij. vsq̄ ad aur. ij.

¶ Iste pillule apud medicos n̄ros sunt nobiles et ipsa
vtunt multū sub noie pillularū alefanginarū et de aro-
tib⁹. q̄ idē est pillula aut a rotunditate dicitur: nam
eius forma est vt pila qua ludif. etiā p̄t dicit q̄ dicunt
pillule a pistando: nam ipse sunt cum pistello in mor-
tario cū multo labore. in aliquib⁹ libris inuenit pillula
pro cataputia. papias catapodia dicta eo q̄ modica po-
tetur vel inglutat et est pila. in li. de greco translatis re-
peritur sepe catapodia pro cataputia. Sunt ex hoibus
qui fortasse queritabunt: quare inoleuit vsus q̄ pillule
dantur in numero impari latine. Ad hoc r̄ndet cōsi-
liator: differentia. xlii. circa mediū differentie videns q̄
ille pillule debēt agere: actionis aut ratio sumitur a for-
ma tanq̄ ab eo q̄ ipsius est principium sustentatiuum
et non a materia. Impar vero habet rationem forme et
multa alia dicit que videas.

¶ Aloes succotrinus s̄m ipsum Me. est nobilior alijs
speciebus aloes. et d̄ succotrinū q̄ sit in succutri p̄uin-
cia et hec planta apud arabes vocat zambacra. 3li. in
ca. de herbis aro. ait. aloes herba amarissima succi pana-
ce. Papi aloes sp̄s aromatica amarissimi succi herba
resistens vermibus et putredini. si abluere vis aloem. qui

ibi ingreditur fac s̄m formam quā tradit Me. ibi s̄m
quosdā predictus aloes lotus debet poni in terra. Sale.
ac in alijs locis. sed supra ostendi per alia viam in terra.
Sal. vt docet bulchasis in trac. ij. qui inferi⁹ in ca. alleg.
inquit et vtter in medicinis laxatiuis et in speciebus te-
re. et in alijs medicinis in quibus aloes ingeditur.

¶ Pillule stomatice capnt et stomachū mundifi-
cant. ℞. iere pi gre. s̄ iere simplicis Sal. 3.
vij. triū mirab. añ. 3. ij. agarici. 3. ij. turbitb
boni. 3. x. epithimi cretēsis. i. illius insule añ.
3. ij. 3. salis indi. i. salis nigri. 3. ij. absinthij sca-
monee añ. 3. ij. penidiarū. 3. ij. et fac pillulas
cū succo scariolarum. Dosis eius est 3. ij.

¶ Iste pillule s̄m quosdā sunt quibus vtuntur. Me. aut
in distinctione de pillulis h̄ multas descriptiones sub
noie pillularū stomaticarū et oēs differunt inter se: verū
oēs stomachū mundificant et propter id sunt qui faciunt
ynam descriptionē pro alia: moderni vero doctores lau-
dant primam descriptionem et penultimā. i. ex his q̄ in
hac distinctione ponuntur et sic infra apparebit alia de
scriptio Me. sue habet trium mirabolanozum qui sunt
isti. scilicet citrini chebuli et indi. nam belerici et emblici
nō computantur inter species mirabolanozum. quare idē
et Sera. de illis tribus in vno ca. loquuntur: et alij sepa-
rata faciunt capitula.

¶ Scariola de ipsa dictum fuit in sirupo de cicorea.

¶ Pillule aggregatiue ex inuentione n̄ra. ℞.
mirabola. citrinorū raudeseni añ. 3. iij. succi
eupatorij succi absinthij ana. 3. ij. scamonee
anthio. cocte in pomo. 3. v. chebulorū indoꝝ
agarici coloquintide polipodij añ. 3. ij. tur-
bitb boni. aloes añ. 3. vj. mastice rosarū sa-
lis gem. epithimi anisi zinzij. añ. 3. j. electuarij
rosati quantum sufficit ad aggregationem.
fiant pillule grosse: da. 3. j. vel aur. j.

¶ Iste pillule sunt ex intentione Me. et sic s̄m ista descri-
ptionē sunt apud quosdam in vsu. sed medici moderni
laudant magis aliam descriptionem que d̄ descriptio
pillularū aggregatiuarū maiorū. et sic describā ipsas.
Aut in. v. cañ. h̄ vnā descri. et dicunt pillule aggregati-
ue s̄m h̄ilbeꝝ. sed idem non sunt: nec sunt in vsu.

¶ Scamonea anthiochea. i. illius puincie. idē in. c. de
scamonea magis laudat anthiochenā et armenā: et lau-
dat illā q̄ est in colore clara sicut gummi subalbida: et si r̄-
gatur cum aqua vel salina fiat sicut lac et sit tenera ad
frangendū et puluerizandū et in pondere sit leuis: et sit
in odore bona: nō grauis: remota vero ab his proprie-
tatibus nō est bona. Conseruatur quoq̄ per annos. xx.
verum quāto antiquior: tanto nobilior.

¶ Pillule aggregatiue maiores. ℞. bdellij
mira. nigrorum. i. indorum belericorum. em-
bli. añ. 3. iij. turbitb boni et electi. 3. rii. semī-
nis apij feniculi: anisi carni: ameos origani
rosarum seitaragi indi harmel bermodacti-
li. salis indi. i. nigri mastice bernō. añ. 3. j. 3i-
beris. cinamo. carda. croci. spice acozi. cas-
sie añ. 3. 3. serapini. 3. iij. coloquintide. 3. ij. pe-
nidiaz. al. 3. iij. aloes succotrinī. 3. v. confice
cum succ. canlium. et inunge manus tuas cū
oleo sambucino.

¶ Iste pillule apud nostros phisicos sunt vnales. dicitur
autem maiores ad differentiam minorum eo q̄ plus

ra simplicia ingrediatur. Supra posita sunt alia descri.
pillula. ex inuentione sua: que etiam sunt laudate.
Sictera gi indum vide de ipso in confectione triseri sa-
ra cence. hec est qua dicitur lepidum vocat. et fm Paulu
est hebederidos fm Plin. hiberidam quamq; ficto no-
mine inuentioni eius assignato carmine nascitur maxi-
me circa vetera monumenta parietinasq; et occulta ite-
rum flores semper folio nasturtij caule cubitali: semine
tamen paruo vt vix aspici possit radice odor nasturtij:
vsus estate efficacior et recentior hinc est quam l3-
bardi crisonam vocant.

¶ Harmel. i. tertium genus ruthe fm Matthe. siluati.
harmel scriptum cu h. est semen cicute et armel scriptus
sine h. est genus rute. eandem habet opinionem lumen tene-
brosum: q; harmel sit cicuta: sed falsum est: sed harmel
cu h. est tertium genus rute. na dicitur in. c. de ruta quasi in
sine ait. alterum genus rute qd nascitur in macedonia
et galatia: quam molin. ciues appellat. 3de in sine ait
rutam multi armolam vocant sibi vasasa: nascitur in
locis cultis. Aut. in. ij. ca. inquit ruta siluestris vchemē-
tioris est nigredinis quam alchemel cum h. item lege
capitulū de harmel scriptum cum litera h. apud eundem
est idem cum ca. de armola apud Dia. idem in. sili. ca. n.
in. c. de curatione morsus viperarum cu eo quod sicut
Canon ait rutha siluestris. et non est alchemel fm q; cri-
stinauerunt quiddam: imo est species ruthe ipsius. et sic est
sine dubio. sed Auer. in. v. col. ait. alchemel. i. cicuta qd
falsum est. nam fm plures sapientes creditur q; harmel
cum h. et sine h. idē sit. et possibile non est q; harmel cum
h. sit cicuta: nam Sera. de harmel cu h. ca. facit: cuius
formā hic volo describere: vt magis appareat veritas: et
hec est harmel fm Scrap. nominatur molin. et nominant
eā multi rutha siluestre. et est planta que egreditur ex vna
radice cum multis ramulis: et habet folia longiora fo-
lis ruthe alterius et meliora habentis graue odorem: et
habet florem albu et capitella maiora satis q; capitella
ruthe domesticę diuisa tribus diuisionibus in quib; est
semen amarū: cuius color: est ad rubedinem declinans. et
habet tres angulos. et est id qd de planta. venit in vsum
medicinalē: et ipsum maturat et colligitur in autumnō: et
sic est si aggregaueris rutham siluestrem quas vtunt mo-
derni eadem est cum illa.

¶ Sambac siue zambac. i. seminum. et sit oleum de ei-
sorbibus: sicut infra ostendam si deus voluerit.

¶ Pillule de eupatorio maiores. R. mira. ci-
trinoz succi eupatorij: succi absinthij añ. 3.
ij. rauedseni. 3. ij. 5. masticiis. 3. j. croci. 3. 5. a-
loes boni. 3. v. confice cum succo endiue. do-
sis eius. 3. ij. cum aqua casei.

¶ Has pillulas apud nos non habemus in vsu maxi-
me secundum istam descriptionem. idem describit vna 3
aliam descriptionem pillularum minorū. sed in vsu non
sunt. Aut. in. v. cano. habet vnam aliam descriptionem:
sed eadem non est.

¶ Eupatorium. i. gasit. Plin. eupatorium regia habet
auctoritatem caulis lignosi nigritantis: hirsuti cubita-
lis: aliquando et amplioribus foliis per intervalla quin-
q; vt canapis per margines: incisio nigris: et ipsis plu-
mosa radice superna sua.

¶ Pillule de reubarbaro. Recipe rauedseni.
3. ij. succi. liquiritie. succi absinthij. masticiis
añ. 3. j. mirab. citrinorū. 3. ij. 5. seīs feniculi:
apij ana. 3. 5. trocisci diarodon. 3. ij. 5. hiere
pigre. id est specterum hiere Galeni. 3. 2. con-
fice cum aqua feniculi: et da. 3. ij. cu aqua ca-
sei calida in sero.

¶ Has pillulas habemus in vsu. Mesue inquit quod
sunt pillule de reubarbaro: sed loco reubarbari habet
rauedseni: quod idem est: ergo possumus dicere quod

pillule de reubarbaro et pillule de raued. idē sunt: et sic
meo tēpore vidi apothecarios dare pillulas de reubar-
baro pro pillulis de raued. sed errant multum: nam msi vi-
des bene Mesue. in hac distinctione de pillulis. habet
descriptionem pillularum de reubarbaro que conferat
ad febres antiquas: et pillularum de raued sent que
cōferunt ad opilationes splenis: que nec in virtute nec
in alijs concordant. et sic apothecarij et etiam medi-
cus debent scire differētia que sunt in ipsis: et sic in
multis alijs.

¶ Reubarbarum fm 3si. est reuporticū: sed non recte.
vide de eo in confectione de rauedseni.

¶ Pillule de alchechingi ex inuentione nostra
R. absinthij et succi eius: et succi eupatorij:
aloes mirab. citrinorum: masticiis: croci ra-
uedseni: lacce ablute. anisi affari: cassie fistu-
le: seminis fumiterre ana. 3. ij. hiere pigre. 3.
ij. confice cum aqua solatri: et si est tussis cuz
febre pone venarum liquiritie: sunt enim sa-
ne et experte.

¶ Has pillulas habemus in vsu: sed nō multū. Occurrit
hic dubitatio similis ei que occurrit in dia cucurma in
qua licet dicai cucurma: nō tñ ingreditur cucurma: sic in
his pillulis: licet nō ingreditur alchechingi: dicunt tñ pil-
lule de alchechingi: sed fm quosdā possunt dici a com-
positore vel quod iurino scriptorum descriptio non est in
tegra: vel potius quia conficitur cum aqua solatri
quod est species alchechingi.

¶ Pillule inde quas scribit Bala. R. mira-
bola. nigrozum ellebori nigri: polipodij añ.
3. v. epithimi sticados añ. 3. vj. agarici: lapi-
dis lazuli loti. i. abluti: colloquintide: salis
indī. añ. 3. iij. succi eupatorij: spice añ. 3. ij. ga-
riofij. 3. j. hiere pigre. s. hiere galeni. 3. xij. fiat
pillule cum succo apij. dosis eius est añ. 3. ij.
vsq; ad aure. ij.

¶ Has pillulas habemus in vsu. dixerūt quidā q; dici-
tur ande. q; in partibus indie sunt magis in vsu q; in p-
tibus alijs. alij dixerūt: q; dicunt inde. ppter sal in dū qd
recipiunt: et per sal indū intelligitur sal nigrū: sed cū ca-
remus eo: sapientes volunt quod loco eius ponamus
sal rubeum: quidam ponunt succarum candidum: sed
non est ei proximam vt est sal rubeum.

¶ Pillule de sarcocolla. et sunt pillule albe. R.
sarcocolle. 3. ij. turbitij. 3. iij. coloquintide.
3. j. 5. zinziberis. 3. j. 5. salis gemme. 3. j. dissol-
ue sarcocollā in aqua rosata: et cōfice alia cuz
ea et fiant pillule. sunt enim sane et experte.
Dosis. 3. j.

¶ Has pillulas habemus in vsu: ipse Mesue in cap. de
sarcocolla habet vna aliā descriptionē ex auto. Vatisfe-
nis et idē sunt: sarcocolla est gūmi arboris que est sicut
fruter et est spinosa cuius rami sunt nodosi et colligitur ex
ea gūmi. et est eius aliud album sicut thus et aliud sub-
citruū. Electio fortius est subcitruum albo et quod est
amarum melius et modus nutriendi ipsam est q; in fun-
datur in lacte sine per quatuor vel quinq; dies et semp
infundendo lac super eam: et hoc facias in scutella lapi-
dea. supra de hoc in quodam stes melius ostendit.

¶ Sal gemma. i. sal capadotiā. Me. in. c. de speciebus sa-
lis dicit qd sal gēma est sicut cristallus scindibilis. 3de
dicit Aut. in. ij. ca. in ca. de sale. quidā dixerūt quod sal
gēma dicit q; est clarū vt gēma et est vena terre: et habet
effectū salis armoniaci de quo circa instans ait sal gē-
h ij

De pillulis

ma dicitur: gēne assimilatur vel q̄ clarum est vt gemma. et de eo sūt suppositoria vt est notum omnibus.

Pillule fetide maiores. ℞. serapini: armoniaci: oppoponacis: bdellij: colloquintide: barmel aloes epithimi añ. 3. v. bermodacti: torū alscibray añ. 3. ij. scamonec. 3. ij. cinamomi: spice: croci: castorei. añ. 3. prio turbith. 3. ij. ziniberis. 3. j. 5. eufor: bij. dragme ynius partes duas dissoluatur gūmi in aqua porri et fiant pillule. Da. 3.

¶ Has pillulas habemus in vsu. Fetide autē dicunt: q̄ fetidos et corruptos humores educunt: vel dicunt fetide: q̄ ingrediuntur quedā ferida idē in ca. de egritudinibus nernorum habet quatuor descriptōes: quarū vna est maior: et hec est ex auct. Gal. alia est minor: et credo qd nō sit ex auctoritate eiusdē: postea alie due descriptōes sunt ex auctoritate filij zacharie siue Rasis. et sic sine dubio Rasis in nono alman. in. c. de paraliē posuit pillulas fetidas quas ipse cōposuit: sed non sunt in vsu. Idem in lib. diuisionū habet vnā aliā descriptōem. Aut. in. v. ca. h. 3. quatuor descriptōes q̄ in vsu nō sunt.

¶ Alcebram. i. scabrā. Aut. in. al. ca. dicit scabrā quidez oīē in hortis habens cannā subtilē equalē et habet pilos et folia sunt sicut taraxacū qd existimo. et habet lac sine dubio scabrā h. 3. lac et est spēs lacticiuorū: sed non cōputatur inter septē species animalium que a Dia. et Sera. describunt. Mesue aut alcebrā est species lacticiuorū et est solutiuorū rusticozū. et eius aliud est magnū: habens radices rotundas et grossas: et aliud est paruum habens radices subriles: et est tenuis corticis: magnū est malū: paruum vero est illud qd eligitur. et melior pars plāte est cortex radiceis eius. et lac eius est acutius et fortius. De. et si quā nos cūlā vocamus: nā arabes vocāt ipsam rebriā nos vero esulā. hec apud nos in pratis ac alio loco inuenitur est similis linarie: sed ipsa non h. 3. lacrynde dicitur. Esula lactescit sine lacte linaria crescit. et est medicina rusticozū: vt supra dixi. et aff. rētia adijest inter scesebrā et scesebrā: nā scesebrā est esula: et scesebrā est ozymū carmenū de q̄ vide supra in viana surto.

Pillule de serapio. ℞. serapini armoniaci bdellij. oppopo. aloes: castorei: barmel añ. 3. ij. coloquintide. 3. ij. fiant pillule cum aqua porri.

¶ He pillule raro habentur in vsu. illa vero descriptio que est magis in vsu: est vna alia quas idē inferius describit. Aut. in. v. cano. habet vnam aliam descriptōem: sed non est in vsu. Serapinū apud Dias. vocatur sagapignū: et est lachrymū ferule nascens in india egligendum est limpidum fois ruffum intus albus odorē silis i. a. se fetide et galbā habēs gustū viscidū. Mesue autem ait. serapinū est gūmi alacehundeg. et est arbor similis oleastro. i. nereon mantano et melius est cuius intra est tububcū et subalbidū et qd h. 3. odorem porroū et qd est facile resolubile in aqua et est clarū ibi Me. docet de mō preparandi ipsū in duobus modis.

Pillule de euforbio. ℞. eufor: bij: coloquintide: agarici: bdellij: serapini añ. 3. ij. aloes. f. succotrini. 3. v. fiant pillule cum aqua porri: portio est añ. 3. 5. vs. 3. ad. j.

¶ Has pillulas habemus in vsu. maxime fm istam descript. Aut. in. v. habet vnam: que eadem est in simplicibus sed differt in vno v. q̄ Mes. vult q̄ conficiantur cum aqua porri. Aut. vero. cum aqua caulium.

¶ Euforbium fm Mesue. est gummi excedens oīa genera gummi in calcificando et subtiliando: et melius et eo est leue frangibile habens colorē palearē et clarum: et qd ethyopēnsis a credimo. et odoris valde acuti: qd

est recens: super quod iam preterijt annus recens vero anni sui est sicut venenum et ignis.

Pillule de ravedseni. ℞. ravedseni. 3. v. ij. armoniaci: serapini: bdellij añ. 3. x. lacce. 3. viij. oppoponacis. 3. ij. mezereon gūmi. f. gūmi arab. añ. 3. ij. turbith. 3. x. spice nardi: poly. i. poly montani: aloes ana. 3. v. masticis. 3. ij. mirab. citri. 3. x. dissolue i vino gūmas: et fac pillulas. dosis eius est. 3. ij. cum aqua casei.

¶ Hec pillule ab apothecariis tenent cōfecte: et sunt in vsu sub noie pillularū de ravedseni: nō aut ista descript. d. 3. dari pro pillulis de reubar. q̄ h. 3. ravedseni sit reubar: nā pillule de reubar. nō sunt eedē: vt dictum fuit supra. Rasis in. tr. alman. habet vnam descriptōem in ca. de hydropili: sed non est in vsu.

Pillule de mezereon. ℞. fol. mezereon. infusorum in aceto et ericcato. 3. v. mirabolani. citrinorum. 3. ij. chebulorum. 3. ij. confice cum tereniabin. i. manna et tamarindis dissolutis in aqua endiuie.

¶ Has pillulas habemus in vsu. dicunt autē de mezereon: q̄ ibi magis ingredi mezereō quā aliud simplex. Christopho. de honestis inquit: pillule de mezereon. i. de laureola: sed falsum est nam mezereon vt dictū fuit in confectione almezereon non est laireola.

Pillule lucis maiores. ℞. rosarū violarū absinthij cologntide p̄ q̄ pone troc. alandabal: tu: bitb: cu bebe calami. aroma. nucis muscate: spice epithimi: carpobalsami: rilobalsami. sileris feminis ruthe: squinati assari: masticis gariofilorū. cinamomi: anisi: feniculi: apij: cassie: croci: macis añ. 3. ij. mirab. citri: norū: chebulorū indorū: emblicorū: bellericorū: ravedseni añ. 3. ij. agarici sene añ. 3. v. eufragie. 3. v. ij. aloes succotrentis: ad pondus omnium confice cū succo feniculi: dosis eius est ana. 3. ij. vsq̄ ad. ij.

¶ Hec pillule apud nos sunt in vsu: dicunt aut lucis: q̄ valent ad oculos medendos: vel dicunt lucis: q̄ obscuritate oculorū prout sol noctē remouēt: de ipsis reperitur ibi maiores et minores s; maiores sunt illi: quas nostrī medici laudāt. verum sunt ex hominibus qui faciūt vnā aliā descriptōem pro alia eo qd in minoribus pauca res ingrediuntur: et propter id ambas describā. ¶ Eufragia est herba que apud nos in pratis reperit: et est minuta herba. mirabiliter medetur egritudinibus oculorum et propter id Mesue in sua parctica in. c. allegato: vocat ipsam herbam adhil. feniculus similiter v. 3. in illa materia. vñ v. r. feniculus verberna rosa celidonia ruffa. Et istis sit aqua que lumia reddit acuta. et non est completus vrlus nisi addatur capillus veneris eufragia et betonica.

Pillule lucis minores intētiōe maiorū. ℞. rilobalsami. i. ligni balsami. carpobal. añ. 3. j. celidonie. 3. v. rosarū violarū absinthij: eufragie añ. 3. ij. sene epithimi: mirabo. citrinorū: chebu. indorū. bellericorū eblicorū: agarici cologntide. squinati licij: lapidis lazuli añ. 3. j. 5. aloes boni ad pondus omnium cōfice cum succo feniculi aut celidonie.

¶ Celidonie sebm Plinij genera sunt duo. Maior fructuoso caule folio pastinae et erratice amplior ipsa altitudine duobus cubito: color albus flos luteus: minor folia hederis rotundiora minus candida succus vtriusque croceus mordax semen purpureum. florent aduentu irundinum discellu ma crescunt.

¶ Licium. Dicitur eligendum intus colore rufo. et de foris nigro quod piumum brumum habet stipiticum: est et coloris rufi. et croci apparet cum gusto amaro sicut est indicium quod et melius. arbor vnde fit est luthios appellata siue exa canton folia burjo similia atque spinosa generans. nascitur in dumosis locis: cuius folia et grana et radix in vno contunduntur: et ex aqua dulci coquuntur vsque ad crassitudinem. apud Sera. vero sunt folia spinosa et h3 ramos longitudine duorum brachiorum. Plin. autem ait. fit ex arbore spinosa fructu simile pipere precipue amaritudinis folijs paruis. Auicenna. in. q. canon. de ipso duo facit ca. vnum quod incipit feluzeharagi. aliud quod incipit licium. 3o. Sera. in antidotario in ca. de epimattibus ait. licium. i. feilneragi. liber qui dicitur Bulcahis in tractatu. q. ait. sunt qui faciunt licium ex radice arboris que dicitur curia. et specios eius licij nominatur cohagule et est quoddam quod affertur ex aliemem. et sunt qui faciunt licium fm hunc modum vt ibi docet: neq. per id cognoui quid sit. Sentihs super quintum Auicenna. in fine inquit. bel. est herba qua fit licium: in vno alio loco super quodam passu quarri ait. licium fit ex arbore spinosa q. vocatur azarach siue orilacantos: quod est noru. Sutil. placentinus ait. licium est succus granorum cabrosie vel conaHELLI. NICO. dicit licium est succus de floribus caprifolijs vel oculo lucidi. Idem in litera o ait oculus lucidus: id est caprifolium vel marisilua. vide ergo si bene consideretur ca. Dia. de licio quod eius arbor est exa cantos et fm Sencilum est azarach siue orilacanthos. i. spina acuta. ergo licium fit ex arbore spinosa q. apud nos berberis vocatur: na sine dubio est consonu. q. vt dictum fuit. Senti. in vno loco allegato dicit quod bel. est herba sed debet dicere arbor: de qua fit licium. bel. vero apud Se. est arbor granati siluestris quod idem est: sic meo tempore vidi facere licium ex fructu arboris granati siluestris que proprie est berberis quod apud Dia. optacantos dicitur. et hoc licium est optimu. veru sunt ex hominibus qui faciunt licium vt dicit Nicolaus de quadam herba q. mater siluaru vocatur: et hec apud nos iuxta hortos nascitur: cuius folia sunt ex vno latere subalbida et ab altero viridia se ad heres et inuolucens sepius sup alias platas et hec a nostris rusticis dicitur seizo s3 est debilius prior: etia sunt ex hominibus qui faciunt licium ex fructu nigro cuiusdam arbuti quod quidam lustragiu vocant. cuius folia sunt similia folijs burji ramuli recti quibus cauce a uicularum sunt succo granorum expresso et cocto in quo etiam inuenitur idonea efficacia: et habet licium primum etc.

¶ Pillule stomatice nostre stomachu et caput mundificant et accipiuntur omni tpe. R. turbitib3. r. mastice. 3. iiij. rosa. 3. iij. aloes optimi ad pondus oim cofice cu succo absinthij.

¶ 3te pillule cum alia descriptione. s. posita sunt ille quibus vtmur.

¶ Pillule aladahal. R. troci. aladahal. 3. r. salis geme. 3. j. laudani. 3. vij. olei rosati quantum sufficit: et sunt ex parte.

¶ Has pillulas habemus in vsu sub nomine pillularu aladahal siue hermetis: non tamen vni sub nomine pillularu aladahal: vt quidam credunt: nam vide quod Desue in sua distinctione de pillula h3 pillulas aladahal hermetis: et pillu. aladahal. siue hermetis ergo differunt inter ipsas: et per tro. aladahal intelliguntur troc. de colloquintida: quorum deseri pro: superius est posita.

¶ Pillule de agarico. R. agarici: mastice. 3. iiij. radicis lily celestis: prassij. id est maru

biy ana. 3. j. turbitib3. 3. v. iere pigre. 3. iiij. coloru quintide: sarcocolle an. 3. ij. mirre. 3. j. confice cum robub. i. rob et est mustum coctum.

¶ 3te pillule sunt multu in vsu. 3de Me. in. c. de asma: te habet vnam aliam descriptione que eadem est. Auicenna. in. q. can. in sen. x. in. c. de cura asmatis habet vna3 alia descriptionem que eadem est.

¶ Agarici autem virtus est magnificata vt docet experientia: non solu in euacuando hegma quod a predominio euacuatur. veru etiam alios humores farma co educit. 3o.

¶ Lium celeste apud Auicenna. est yreos. Desue in alia descriptione habet yreos: quod idem est.

¶ Pillule de turbitib3: et dicitur pillule auree. R. turbitib3 boni. 3. xvj. aloes. 3. j. 5. mastice rosarum an. 3. v. y. mirabo. citrinorum. 3. r. croci. 3. ij. Confice cum succo absinthij.

¶ Has pillulas habemus in vsu sub nomine pillularu turbitib3: etia sunt in vsu sub nomine pillularu aurearu. Desue tamen qm medicus ordinat pillulas aureas intelligit fm descriptione que est de mete Nicolai. Ioan. Serapio in suo antidotario ait. pillule albeas: et dicitur pillule albeas: et dicitur pillule auri: sed non sunt in vsu.

¶ Pillule de lapide lazuli. R. lapidis laz. ablutij. 3. vj. epithimi: polipo. ana. 3. vij. scamonelebozi nigri: salis indi. i. salis nigri. an. 3. ij. 5. agari. 3. vij. gariofil. an. 3. iiij. biere pigre. scilicet biere Gal. 3. xv. confice cu succo endiuje.

¶ Has pillulas habemus in vsu lapis lazuli fm Serapio: et dicitur color: cur est celestis multu: et est leuis sine asperitate et sine mixtione alterius lapidis: qui non frangit facile: et cuius frusta magna. Desue de ipso loquitur in ca. de lapide stellato: modus autem abluendi cum dictus est supra: et sicut abluunt lapis lazuli sic etia abluunt lapis armenus.

¶ Pillule de lapide armeno. R. lapidis ar. 10 parti preparati: iere pigre ana. 3. v. epithimi polipodij an. 3. vij. scamonee cocte in citonio. i. diagredij. 3. ij. gariofil. 3. ij. salis indi. 3. j. 5. confice cu succo solatri. id est berbe more: vel morelle.

¶ Has pillulas habemus in vsu: 3o raro idem Desue in. c. de soda frigida ab humore meli colico h3 vna alia descriptione q. est ex auctoritate alexandri: sed non idem est. ¶ Lapis armenus fm Desue melior habes colore mediu inter viride et obscuru terreu et indiu et h3 macularu distinctiones virides et nigras. Auicenna. ait. in ipso est aliquid azuli coloris: et non tamen est in colore azuli: et non est in eius soliditate. et modus abluendi ipsum est sicut abluunt lapis lazuli: cuius modus supra fuit positus.

¶ Pillule ad oes morbos catarrhi et corripere et tussis catarralis. R. mirre pure. 3. vj. olibani. i. thuris. 3. v. opij insquamij an. 3. iiij. croci. 3. j. 5. radicem lingue canis. 3. iiij. 5. fiant pillule et administrantur.

¶ 3te pillule apud nobiles medicos sunt multu in vsu sub nomine pillularu ad oes morbos catarrales etia sunt in vsu sub nomine pillularum de cinoglossa. Sed hoc est ex secretis medicine et a multis cognite non sunt. Nicolaus h3 vna alia descriptione: sed sue proprie vocantur pillule de cinoglossa: 3o non sunt in vsu tamen infra apparebit earu deseri. etia infra apparebit vna alia deseri. pillularu que dicitur pillule de alchaber. i. cinoglossa.

De pillulis.

sed non tenentur confecti.

¶ Lingua canis. i. cinoglossa. et componitur a cinos quod est canis et glossa quod est lingua inde cinoglossa. i. lingua canis. Jo. angli. in ca. de scissuris labiorum inquit. cinoglossa. i. lingua canis. Mesue non ponit cum quo liquore debeat fieri: sed vidit ipsas confici ex succo radicis ipsius cinoglosse.

¶ Pillule de serapino experte. R. serapini armoniaci. oppoponaci. bdellij an. 3. ij. 5. seise apij. ameos. armel. anisi an. 3. j. aconi seitara gi indi. i. lepidi. calameti folij centaure. polij. costi. salis gēme an. 3. 5. aloes. 3. vj. cologuintide. 3. v. fiant pillule et administrantur.

¶ Hec pillule sunt ille quas nostri doctores laudant: super pra polita sunt una alia descriptio ex auct. eiusdem: sed non sunt ita laudate. Arnel vero scriptum sine litera h. fm Mar. silua. est tertium genus rute: sed harmel cum h. est cicuta sed falso: nam harmel tam cum h. sine h. ad id impotat ut dictum fuit supra. de forma ipsius in collectione pillularum aggregati. maiorum apparebit.

¶ Folium id est malabatrū loco eius a modernis multis macis ponitur aut spica nardi.

¶ Centaurea s. centaurea minor. sunt enim due species fm Mc. maior. inter quas distinguuntur propter notes electio. minor. melior est in omni re: cuius flores et cura colorē hnt citrinū palcare et melior pars plante sunt flores et semina ipsius et melius tempus collectionis ipsius est principium estatis.

¶ Pillule de bdellio maiores. R. bdellij. 3. xij. ameos. 3. iij. chebulo. indo. belleri. embli. venarū adu. charabe an. 3. ij. 5. infundat bdellium in suc. porri. et fac pill. in modū ciceris.

¶ Hec pillule sunt ille quibus cōiter utimur. dicunt autē maiores ad differentias minorū: eo quod plura simplicia in grediant. idē habet unā descriptionem: et sunt ex inuentione sua: et hec sunt apud. quosdam in vsu. Jo. Scrap. in suo antidoto. h. tres descriptiones: sed non sunt in vsu. Rasus in. x. alman. in cap. de emorroidibus et fistulis et ragadibus quae in ano sunt h. unā descriptionē. sed idē non est.

¶ Bdell. i. fm Plinij in britania nascit cuius arbor est nigra magnitudine oleae folijs arboris et. Diacori. autem in armenia illud nasci dicit et laudat illud quod lucidum est. et subalbidum lene qualiter cereum et quod facile molitur et. Auicē. distinguit inter indaicū mechiū et dicit quod ambo sunt ex palmis siluestribus. laudat autē illā speciem que est clara et amari saporis: et est munda a lignis: et est facilis resolutionis boni odoris: cuius fumus h. odorē picto. et est antiqua bdellij iudaei est egrediens a lenificatione ad exiccationē. Dm. florē. in lib. secundo in. c. de cura ferofularū aut. almugath. i. bdellium quod falsum est. nam almugat siue mlgath est radix granati siluestris de qua Auicē. in. h. cañ. speciale facit. et redarguit: sed male eos qui dicunt quod est radix granati siluestris.

¶ Venarū adustarū. notandū quod vena per varias intentiones accipitur. de qua Sertilius in. iij. cano. super cap. de canonibus generalibus curationis egritudinū oculorum inquit quod vena aliquādo accipitur pro vena tinctoꝝ. i. rubea tinctoꝝ: aliquādo pro vena celidonic: aliquādo pro mineralibus terre: aliquādo sumitur vena pro vermibus terrestribus. alij vero per venas intelligunt radices feniculi et petroselinū et. sed in isto loco per venam aliud intelligitur: est enim litera corrupta: nam debet dicere auellanarum adustarū sicut testatur Matt. siluati. in litera vena. vbi sic ait. Vena est radix plantarum vel vena corporis. verum est quod in antidotario damasceni. id est Mesue in receptione pillularū de bdellio ponitur venarum adustarum. quod contingit ex errore scriptoris: quia debet dicere auellanarum adustarum que omnibus note sunt: lumen apothecariorū dicit quod

debet dicere veneriarū adustarū. i. radicis aconit: sed hoc falsum est: ut patet ex sententia Matt. siluati qui alterius est autoritatis. Huiusmodi fuscum lumen: vel adhuc verius tenebra.

¶ Pillule de bdellio ex inuentione nostra. R. mirab. nigroꝝ embli. bellericorum an. 3. v. bdellij. 3. x. scorie ferri seise porri: an. 3. ij. coralli adusti. karabe cocule aduste an. 3. j. 5. margaritarū. 3. 5. confice cum aqua porri.

¶ Has pillulas habemus in vsu: sed non sunt maiores: corallus fm Matt. arbor est que in fundo maris nascit. quae autē simpliciter reperit corallus et e rubeo intelligit: modus autē adustionis ipsius talis est. opz quod terantur grosso modo: et ponantur in olla terrea et ponantur in furno per noctem. si bene comburunt bene est: si non iterū ponantur donec comburantur. et melior corallus est qui est vere rubedinis et qui nulla aut pauca foramina habet.

¶ Pillule de cologintida. R. cologintide. 3. vj. mirab. nigroꝝ citrinorū. serapini. bdellij sarcocolle an. 3. vj. nigelle cimini. carmeni ozigan. perfici. nasturcij albi. salis gemme. visci romani ana. 3. j. infundat gummas in aqua porri. et fac cum ceteris pillulas.

¶ Has pillulas habemus in vsu: sed non multas. Cologintida fm intentionē Mesue est fel terre. fm Jo. intentionē Hido fel terre proprie est centaurea. Idē sentit Simonianuē. Circa istans autē sit: cologintida pomū est cuiusdam fructus in trāsmaritis partibus nascētis circa regionē hierusalē et cucurbita alexandrina dicitur: et nota quod tam pomū h. fructus dicitur cologintida.

¶ Nasturtiū albu. i. nasturtiū babilonicū. Auicē in. v. cano. in metridato inquit alscis. i. nasturtiū babilonicum. et fm Matt. est nasturtiū orientale: de eo dictum super pra in confectione metridati.

¶ Viscū romanū. i. glutē romanū: et glutē romanū apud Sera. est mastix. Auicē. mastix alius est romanus albus et alius est nabathi ad nigredines declinans: et melior est ille qui est albus mādus et magnus.

¶ Pillule de oppoponaco. R. oppoponaci. bermodactili. serapini. bdellij armoniaci. cologintide an. 3. v. croci castorei mirre et zinziberis. piperis. macropiperis cassie mirab. citrinorū indoꝝ. bellericorū emblicorū an. 3. j. scamonee. 3. ij. turbit. 3. iij. aloes. 3. xij. infundatur gummi in aqua caulium. et fiant ex eis pillule.

¶ Has pillulas habemus in vsu. maxime fm istā descriptio. ipse in ca. de paraleli h. unā alia descriptio sed non est eadem. et Auicē. in. v. cano. habet alia: et est eadem.

¶ Oppoponacu fm Mesue est gumi plante cuiusdam similis ferule cuius stipites eleuantur super terrā circum cubitum vel duos et melior ex eo est quod est citrinū. extra et sub albidū intus: et quod est amarū. Auicē. ait oppoponax est arbor quae non eleuatur a terra et simulant ipsius folia folijs sicus. idē in ca. de hemefit ait quod est in dispositionibus alicuius. i. oppoponaci: et alij vocatur alsosir.

¶ Pillule de bermodactilis maiores. R. bermodactilorum. aloes. mirab. citrinorū. turbit. cologintide. cuius loco possunt poni trocisc. alandaba. bdellij. serapini an. 3. vj. castorei. sarcocolle euforbij. oppoponaci: Bar mel. i. tertij gnis ruthe apij an. 3. iij. croci. 3. j. confice cum succo caulium: et fac pillulas.

¶ Hæc pillule sunt ille quibus communiter vitur. dicuntur aut maiores ad differentiam minorum: eo quod plura simplicia ingrediuntur pillulis maioribus quam minoribus: et ambe sunt in usu. et ex inventione sua sunt in usu. Rasis in ix. al. ma. h. vna alia descriptio. s. apud nos non est in usu tamen infra descriptio sua apparebit.

¶ Hermodactylus sive Mesue est radix herbe motane: cuius alius est longuissimus digitus: et alius rotundus est: ille de quo ipse intelligitur est alius albus. alius rubens et alius niger melior: ex eis est ille qui h. v. pp. citat tres bonas. s. q. est albus et vere albedinis intra et extra et q. est grossus: et q. est duricie mediocritas. Avic. in secundo cano. duo facit cap. vna de flore qui dicitur digitus herme ris. aliud de hermodactilo hec apud nos in locis aquo sis nascitur sed non est valde vitale: ille vero qui in matibus reperitur est nobilior hec radix vitale est quidem egritudinibus iuncturatur. Gale. autem in cap. de medicinis venenis in suis experimentis in electuario de centaurea pro hermodactilo scripsit zurugæ quod idem est.

¶ Pillule de hermodactylis minoribus. R. hermodactilo. 3. v. scamonee. 3. ij. 5. mirabolano rum citrinorum. 3. ij. rosarum. 3. ij. aloes. 3. r. confice cum chatartico rosato.

¶ Hæc pillule sive istam descriptionem non sunt in usu. potest autem dici quod dicuntur minores eo quod pauciora simplicia ingrediuntur ad vnam maiorem. vel dicuntur minores: quia habent minorem efficaciam.

¶ Chatarticus vero apud grecos est purgativus: et ideo Mesue docet conficere predictas pillulas cum chatartico rosato id est purgativo facto et si succo rosarum quod vocatur electuarium rosatum ex auctoritate ipsius: sed electuarium de succo rosarum est ex auctoritate scolasticorum: sed hic de illo quod fit de mente Mesue videtur intelligitur poni et non aliud.

¶ Pillule de hermodactylis ex inventione sua.

R. hermodactylorum: aloes an. 3. v. mirabolano rum citrinorum: turbit. an. 3. ij. 3. in 3. i.

3. ij. fac pillulas cum electuario rosa. da. 3. ij.

¶ Ille pillule que sunt ex inventione Mesue apud nostros medicos sunt multum in usu sunt enim experite ad ea que dicit Mesue et sic etiam maiores sunt experite: sed minores non tantum.

¶ Pillule sebelie. R. spice inde. 3. v. spice romana. ij. raue. agarici: epibimi an. 3. ij. costi masticis: camedreos amomi an. 3. ij. croci. 3. ij. mirre. cinamomi. gariofoliorum. squinantiana. 3. j. aloes. 3. r. fiant pillule cum vino antiquo: et da. 3. ij. cum vino permixto.

¶ Hæc pillulas habemus aliquando in usu sive quosdam dicuntur sebelie a compositore.

¶ Spica romana apud Antennam est spica celtica. idem autem Sera. in cap. de spica. vide de ipsa in confectio ne de spica romana.

¶ Hic est finis impositus distinctioni pillularum que posite sunt in antidotario Mesue: nunc alias ad eo et alius alibi colligimus.

¶ Pillule bichie. Mesue in ca. de tussi sic ea. R. succi liquiritie: necari tabarzet. i. albi ana. aur. vj. sine. 5. viij. amili. dragaganti amigdalorum dulcium ana. 3. ij. confice cum mucifagine psilij vel citoniorum.

¶ Hæc pillulas habemus in usu maxime sive hanc descriptionem idem in cap. de raucedine vocis h. v. vna alia descriptionem: sed non est in usu. Rasis in ix. Al. ma. in cap. de tussi habet vnam aliam descriptionem et eadem est. Avic. in i. cano. in i. fen. x. in ca. de cura tussi et sputo sanguinis habet vnam aliam descriptionem: sed non est ea.

dem lumen male lucens describit vna descriptionem ex auctoritate Mesue: sed falsa est descriptio sua in pondere: non debent fieri.

¶ Pillule autem bichie vel bechias est compositio ad tussim et ea: si forma est ut lupinus aut trociscus tenetur sub lingua lambedo.

¶ Pillule de croco Mesue in ca. de raucedine vocis. R. croci. 3. ij. cubebe. 3. j. succi liquiritie. olivani. i. thuris ana. 3. j. fac pillulas cum rob. i. vino cocto et sunt pillule magne et tenent patiens vnam sub lingua et glutiat salivam eius et sunt experite.

¶ Hæc pillulas non habemus in usu. ¶ Crocus. orientalis qui vulgo dicitur zaffarum. Joan. Scra. in suo antidotario in cap. de egritudinibus que generantur in auribus ait zaffarum id est crocus orientalis idem dicunt arabes.

¶ Pillule alie conferentes ad omnes reumaticas passiones sunt de lib. Alexan. medici et eas describit Mesue in ca. de cura catarrhi: quare hec est permixtio. R. mirre. 3. ij. thuris masculi. 3. ij. 5. opij insquamia radicem alcachar sicce ana. 3. ij. confice cum succo alchazaber humide. da ex eis a tribus vsq. ad. v. in sero sunt enim mirabiles.

¶ Hæc pillule sive intentionem Mesue sunt ex auctoritate Alexandri medici. et sic credo. quia idem in ca. de tussi ait. Alexander confectio pillularum ad tussim catarrhalis est ex medicinis benedictis. et est ex secretis artiorum et confertur ad omnes egritudines catarrhalis et vocatur pillule alchazaber. et dicitur in ca. de catarro: et sic est quod hec est descriptio pillularum de alchazaber: et quid sit alchazaber generaliter ignoratur. Jo. arculanus in cap. de catarro ait: pillule alchazaber sive descriptionem Alexandri medici apud Mesue in fine. c. de catarro sunt prestantissime. et per alchazaber intelligitur cinoglossa sive lingua canis. et sic est sive veritate quod hec est descriptio pillula. de cinoglossa: sed apud nos non sunt in usu. illa vero descriptio qua vitur est illa qua superius scripsi sub nomine pillularum ad omnes morbos catarrhi.

¶ Alcachar que calechar est lingua canis sive cinoglossa: et componitur a cinos grece quod est canis: et glossa quod est lingua et nota quod meo tempore vidi multos herbarios vendentes ignoantibus apothecariis quibus incertam sive plantagine minoris pro lingua canis: sed aliud est. hic vero per alcachar siccam intelligitur radix ipsius pulverizata ac contritata.

¶ Alchazaber humida. i. recedat: et lingua canis seu cinoglossa: sive generaliter dicitur aliquid autem alcachar et alchazaber sunt idem: sed sine dubio idem sunt: verum est quod per alcachar intelligitur radix ipsius: et per alchazaber intelligitur succus ipsius. sive in antidotario. sive in confectio pillularum de clacterio. sive in quantum de pulcibus hoc est de pulvere radicum et clacterio et est radix cucumeris asinini: postea confice cum succo cidia. i. cum succo cucumeris asinini: tamen idem debet intelligi.

¶ Pillule de storace. Mesue in capi. de tussi. R. storacis liquide albe: olivani: mirre: succi liquiritie: opij ana. 3. ij. fiant pillule sicut cicer dosis estus. 3. ij. ant. ij.

¶ Hæc pillulas non habemus in usu. Rasis in nono Al. wan. in c. de tussi: habet vna alia descriptionem que eadem est. idem in ii. de tussi in ca. medicinarum asinatis et sancti habet vnam aliam descriptio.

¶ Storax liquida est satis nota. ¶ Pillule biera simplici. Mesue de mente Gal.

De pillulis.

R. specierū hiere pigre. Gal. 3. j. conficiantur cum melle dicto geleniabin quantū sufficit et fiat magdaleon.

¶ Iste pillule sunt multū in usu: descriptionem vero specierū vide supra in tractatu de electuariis: in loco ubi est hiera pigra: sicut dictū fuit de spibus hiere pigre: sit cōfectio hiere pigre cū melle fm arte: hec dicitur a docto: ibus hiera pigra. Gale. et qñq; de predictis spibus completis cū geleniabin fit pasta bona: et sic a doctoribus vocantur pillule de hiera. Gale. seu de hiera simplici: et de istis d; intelligi qñ simpliciter medicus ordinat hierā. infra apparebit vna alia deferri. pillularū de hiera composita. que etiam sunt in usu.

¶ Pillule masticine fm cōsiliatorē in capi. de indigestiōe stomaci. R. masticis. 3. iiij. aloes electi. 3. r. agarici boni. 3. iiij. confice cum succo altilie et fiant.

¶ Iste pillule sunt ille quas nostri doctores laudauerunt in multis proprietatibus. frāci de pedemontium in ca. de medicinis appetitus corrupti ponit hanc eandem descriptionē. Idē. frāscus in ca. de nocumentis digestionis: ex quibus debilitatis destructione et corruptio. et in cura eius habet aliā Mesue in suo grabadim in cap. de caput purgū cōferētib; fode. frigide h; vñ aliā descriptionē et dicit q; mūdificat stomachū. et caput accipiuntur in tempore: et dicitur pillule de masticē sed non sunt in usu.

¶ Altilia aut altimilia idē est o quāta differentia reperitur in hac maxime ab ignorantibus apothecariis ac medicis ut est lumē male lucēs: nā ipse dicit q; altile est vinū vel sapa vel rob. quod falsum est. verū si cōsiliator diceret cōficiatū cū tale esset vinū coctū: sed ait cū succo altilie. i. artemisie. nā istud vocabulū sicut dictū fuit mihi est quasi vulgare: q; in partibus hispane dicitur altimilia. i. artemisia. petrea. Bui. in. y. cañ. in tyria ca esse re inqt succi altile et est abelē gelif: et d; abrotanū siluestre ergo est artemisia. nā belengelif. apd Gal. i. vj. simpli cū est artemisia pteca cōsiliator. seu petrus de bebano dicit q; cōpositio harū pillularū est medicina matricis victose et viscerū interiorū artemisia ad idē mirabiliter valet: sic est q; altilia est mater herbarū siue artemisia loco eius potest poni sirupus de richados.

¶ Pillule de quatuor rebus fm Franciscū de pedemontū in ca. de dolore intestinorū et medicinis ei; et sunt expertissime. R. coloquin tida. loco eius troci. aladabal: serapini salis gemme: diagredij cocti ana. 3. ij. terantur et conficiantur cum succo porri.

¶ Iste pillule non sunt in usu apd nos. dicuntur autem de quatuor rebus a quatuor simplicib; que in ipso ingreduntur sine liquoze.

¶ Pillule de benedicta. R. specierū bñdicte simplicis cōpletarū. 3. vj. fiāt ex eis pillule cū geleniabin. i. melle rosato.

¶ Pillule de spica fm Franci. de pedemontū in ca. de hidropisi. R. spice. 3. iiij. agarici: a momi: raved. id est reubarbari. Epithimi masticis costi: camedreos ana. 3. iiij. mirre cinamomi grossi: squinanti: garisolorū ana. 3. i. aloes. 3. viij. fiant pillule.

¶ Iste pillule non in usu.

¶ Spica. i. spica nardi. Dia. nardus herba ē spinosa. nā a grecis nardosta chios appellat. et gña sunt duo vñ in sicca. et aliud sira cū s; nō q; in liria inuenitur: idco no-

men accepit sed q; mons ubi nascitur pars eius in istam diam porrigitur et c.

¶ Pillule sine qbus esse nolo fm Alico. R. a loes optimi abluti et odoriferi. 3. xiiij. quinq; mirra. reubarbari masticis absinthij rose violaz. sene. s. folliculorū. sene agarisci cōscute ana. 3. j. temperent cū succo feniculi in quo sint scamonee bñ trite. 3. vj. 5. admisceat ita tñ q; puluis scamo. p pannū in ipso succo sit expressus et sit tñ succi q; sufficiat ad cōfectionem pillu. admodū ciceris informēt manibus cū oleo violato vinctis vel oleo cōmuni abluto fm doctrinam et vsui referua.

¶ Pillule de rotunditate dicunt sine qbus esse nolo propter magnā efficacitā quā hnt ad purgādos humores. etiā valēt ad obscuritatē oculorū. Est. de ang. in. c. de sco tomia et vertigine h; vñ aliā descrip. que est cōformis huic. qñq; mirabolani sunt. ppe citrini chebuli nigri. i. indi emblici et bellerici: et sic iste qñq; spēs debēt intelligi per qñq; mirabolanos. fm enī quosdā sapiētes spēs mirabolanoz sunt isti tres. s. citrini chebuli et indi. nam alias duas spēs nō cōputāt inter mirabolanos. quare Mes. separata de ipsis facit ca. modernū vō addiderūt bellericos et emblicos. et sic p qñq; mirabolanos de istis quinq; intelligitur: vnde versus. Mirabolanoz species dic quinq; bonoz. Citrinus chebulus bellericus emblicus indus.

¶ Scamonea est solutiū magnū anthonoma siue fm intentionē sico. in istis pillulis v; esse d; trita. sed fm opi aliquorū doctoz d; esse grossa dū ponit in pillulis ac electuariis et inquit q; ratio hec est primo q; scamonea est venenosa et est valde nociua stomacho et furiosa. vnde si bene trituraret intraret porositates stomachi et longo tpe ibi maneret. apothecarij vero moderni sic faciunt. sed loco eius ponūt diagredij. i. scamoneā preparatam coctam in pomo citonio. antiqui dicebant diagredium vel acridium modernū diagredium.

¶ Pillule auree. R. aloes diagredij ana. 3. v. rose seminis apij ana. 3. ij. 5. anisi fenicu. masticis ana. 3. j. 5. croci. colloquintide interioris. 3. j. informentur ad modum ciceris cū aqua infusionis dragaganti.

¶ Has pillulas habem; in usu. dicunt aut auree: q; sicut aurum inter oia metalla preciosius est. sic iste pillule inter oēs alias preciosē habētur. Silbertus de angl. in ca. de scothomia et vertigine h; vñ aliā descriptionē que eadē est. supra posita fuit vna descriptio sub nomine pillularū de turbid; et sunt de mēte Me. qui dicit q; sunt pillule auree: sed nō sunt tāte dignitatis vt iste.

¶ Pillule de castoreo. R. casto. pīetri opij. croci. zinzib. eufoz. elacter ij. mathematicon leucopipis. i. albi nigelle sarifra. epithi. spice sez nardi. ellebozi albi ana. 3. j. cōfice cū succo blete: informa ad modum piperis.

¶ Iste pillule nō sunt in usu. Castoreū aut est animal q; apud Ser. castoreoca. Ani. aut ait. castoreū est testiculus aialis marini q; submergit et inuenit per suspensū ex radice vna sicut duo fella vacina ericosta. et h; cortice subtilē qui quolibet tactu frāgit. electū ex eo est q; duo testiculi sunt simul adherētes ipares. illud enī non adulteratū est. et eius quidē adulteratio fit ex oppoponaco et gummi cōfectis cum oleo et pauco castoreo: et sicatur in vesica.

¶ Elacteris est succus cucumeris asinini fm compositionem. idem dicit Dial. infra in pillulis de elacterio me-

huo ostendam.

¶ **Mabathematico** i. succo cauliculi agrestis fm **Mi** co. caulis vero agr. sicut fm **Dia**. nascit in locis maritimis & desertis. albidior & longior domesticus: & amarior. quidā pnt. s. nō recte sibi esse cōditi seu structum: de quo circa insula structū est cauliculus agrestis. s. falsus dicit idē ubi ait ubi inuenit. R. mabathematico succus ponit q̄ sic appellat. vitas tñ est q̄ mathematico ē succus cauliculi agrestis. sed nō est structum id est cōditi.

¶ **Pillule optomere**. R. aloes diagredij. añ. ʒ. ij. colloquintide interioris: epithimi cretici. id est illius insule. agarici: chebuli: masticeis. ab sinij. ana. ʒ. j. temperentur cum succo strigni: & in modum ciceris informantur.

¶ **Has pillulas nō habem** in vsu: dicuntur aut optomere i. de octo rebus.

¶ **Strinus** fm **Dia**. spēs h̄z quatuor: quarū prima est hortulana odoris iocundi hec comedif & hec est quam nos folatrum vocam⁹ aut moxclā vulgo: macer herbā quam greci strignū dicere latini moxclā dicunt fm **Se** rap folatrum est vna vulpis. fm vero **Mesue** vna vulpis aliud est vt apparet apud ipsum in ca. de alscifera. sed maior: p̄ sapiētū tenet hāc opinionē q̄ vna vulpis siue vna canina sit stringnum seu folatrum.

¶ **Pillule sspitice valēt** p̄tra fluxū vētris. R. mirtiloū balaustie. p̄didie. simpbit sanguis draconis. boli. ar. acatie. rofarū. tartari. i. lapidis vini ipoquistidos. sumach. i. roris sutiaci croci: gallie muscate. galange. cinamomi spodij macis. gūmi. ara. añ. ʒ. j. opij thebaici. ʒ. ʒ. temperentur cū succo cimariū mirre. vel lētisci vel plātaginis: & fac pill. in modum ciceris: nō sunt tamen in vsu ap̄d nos.

¶ **Psidia** i. cortex granati p̄stigia vero ē stora: liquida. ¶ **Simpbitū** i. cōsolida maior seu anagalicū. **Quicē** in h. ca. si. scribit succurū: sed est simpbitū dicit q̄d est sempitua. et dicit q̄d est species feminis mandragore. idē in h. ca. in fen. x. in ca. de cura sp̄uti sanguinis aut succurū: & est semperuina. & dicit vir in q̄buldā q̄ aggregant q̄ est species calamētū nascens inter lapides q̄ terit & comedit cū sale. & notatur nimis albere silucire & hoc est cōsideratio neq̄ per id **Aur.** cognouit quid esset.

¶ **Lenticus** arbor: est nota. **ʒid.** in cap. de proprijs nominibus arborū ait. **Lenticus** v̄i q̄ cupio ip̄i⁹ lentus sit & mollis nā lentū dicimus quicq̄ flexibile est: vñ et lentū vimē & vitē. **Virgilius** et lente vitē. i. flexibile: cuius fruct⁹ oleū desudat: cortex resinā que mastix appellat. cui⁹ plia & melior in chio insula gignit.

¶ **Pillule de quinque generib⁹ mirabolanozū**. R. oīm mirabolanozū: agarici: diagredij. colloquintide. sene añ. ʒ. j. epithimi turbiti. anisi. maratri. masti. lapidis lazuli añ. ʒ. ij. ʒ. gra. v. aloes. ʒ. j. cōficiant^r cum succo ab sin.

¶ **Has pillulas nō habem** in vsu. **Bartho. montag.** in suo antidotario habet vnā aliā descriptionē & eadē est. **Pico.** dicit q̄ sunt pillule de quinque generib⁹ mirabola. postea ait. R. oīm mirabo. quod nō est sic dicitur: nam per quinque mirabo. intelligitur citrini chebuli indi emblici et bellerici & per omnes mirabo. intelliguntur sex: nam **Sera.** ponit sēni q̄d non reperitur apud **Mesue** verum hodie per omnes mirabo. quib⁹ mirabo. intelligi volunt. i. citri. chebuli. indos. & embli.

¶ **Pillule artetice valent** cōtra arteticā & podagram. R. hermodactilozū. turbiti: agae

rici añ. ʒ. ij. cassie. spice. garofli. xilobalsami. carpobalsami. ʒ. ʒ. be. masti. feniculi aui. sarifragie seminis sparagi. brusci. rose granorum solis. i. milij solis salis gemme ana. ʒ. ʒ. aloes ad pondus omnium conficiantur cū succo feniculi vel iue.

¶ **Has pillulas habemus** in vsu dicunt autē arteticæ: q̄ valēt ad arteticā passionē. ad passionē iuncturā: nō autē dicunt arteticæ ab herba que artetica dicitur cuius forma est sicut cōsolida minor cum sosculo celesti. iuxta vna hec nascitur. **Silib.** de angilia in ca. de cura artetice sc̄z magistros ait. pillule arteticæ magistro salernitanorū & idē sunt **Pico.** hō. in lib. x. i. c. de preseruatione a doloribus iuncturarum ait. pillule salernitanorū q̄ vocantur pillule arteticæ & idem sunt.

¶ **Zua. i. zini.** **Mesue** laudat ipsam in cap. de egritudinibus nervorum generaliter apothecarij faciunt ipsas pillulas cum succo feniculi: sed **Silber.** ac **Pico.** laudat magis succum iue: & est camepitheca: sed hec a multis cognita non est.

¶ **Pillule ante cibū & post.** R. masti. granorū solis. i. milij solis. croc. spice. f. nardi. nucis muscate garoflorū macis zinsi. galange iniperi apij petroselini. feniculi sparagi. brusci ciperi carni cubebe xilobal. camedreos. camepitheos. thimi epithimi. sene costi. sarifragie lapidis lincis pulegij. sileris montani turbiti ameos. anomi semianetti. portulace. lactuce. zedoarie ana. ʒ. j. reubarbari. ad pondus omnium. aloes. ad pondus reubarba. et omnium aliorum conficiuntur cum vino veteri rubeo.

¶ **Iste pillule apud nos nō sunt** in vsu: sed fm intentionē luminis tenebrosi sunt in vsu sub nomine pillularū imperialiū sed nō recte nam iste non sunt pillule imperialiū: quib⁹ generaliter vtimur vt est notum doctorib⁹ ac apothec. illā vero descriptionē pillularū imperialium quibus vtimur inferius subiungam.

¶ **Pillule de elacterio**. R. aloes. ʒ. ij. mastice. ʒ. j. elactery quantū de puluerib⁹. i. ʒ. ij. cōfice cum succo sicidis vel cum succo actis vt cameactis. et da. ʒ. ij. vel. v. suauiter enim soluant & principaliter melancoliam & flegma purgant secundario coteram.

¶ **Has pillulas habemus** in vsu tamen non multum. sub nomine pillularum de cucumere asinino. nam elacterium est succ⁹ cucumeris asinini sicut apparet apud **Diasco** in proprio capitu. de elactero: preterea **Sera.** capitu. de cucumere asinino ait. elacterium sit ex fructu cucumeris asinini. in hunc modum. accipe de cucumeribus istis antequam veniant ad plenam maturitatem et coactura eos. et dimitte sic nocte vna. postea in meridie pone coram te vas et pone super cribrum non spissum & resupina sup ipsam cultellā & fac sicut docet bib **Sera.** et melius elacteriū est illud q̄d vergit ad colorem album leue. amarum humidū & quādo appropinquatur lumini accenditur. **Petrus** de crescentiā ait. cucumer agrestis est herba nota: ex cuius succo fit elacteriū idē ait circa insula lacterides autem aliud est vt apparet. apud **Dia.** et est caputia.

¶ **Sicidia** i. cucumer asinini & sic intelligit de radice ignotāre apothecarij mirantur q̄ elacteriū sit succ⁹ cucumeris asinini & sicidia sit q̄ dicit ip̄i⁹. & dicunt q̄ post

De pillulis.

ibile non est q̄ in istis pill. ingrediatur succus fructus cucumeris et radix ipsius: sed tales ignorant nam experientia reperitur eadem in pillu. alchaber. i. de cinoglossa vt dictum fuit supra.

¶ Actis. i. sambucus. cameactis. i. ebul^o quasi infima seu humilis actis a came q̄ est infima q̄ autē dicit. ebulus est actis sambucus est cameactis. nō dicit veritatē et hec apud nostros rusticos lores dicitur.

¶ Pillule de cinoglossa. R. cinoglosse. op̄ seminis iusqani añ. 3. iiij. smirre trocliten. 3. vj. olibani. 3. v. gariofilii. 3. ij. cinamomi. cozumbrū ana. 3. ij. confice cū rodo stomate. i. cum aqua rosata. et formetur inde pillule ad modum ciceris: ex quibus. v. aut. vj. eunti dormitum exhibeantur.

¶ Iste pillule apud nos non sunt in vsu: sed nō vitur ipis fm istā descriptionē illa vero descriptio q̄ vitur fuit posita supra sub nomine pillu. ad omnes morbos catarrhales: etiam supra fuit habita vna alia descriptio de mente alexandri medici vt supra ostensum fuit. Sibiliber. de angl. in ca. de causis tussis habet vnam aliam descriptionem et eadem est.

¶ Cinoglossa est herba dicta lingua canis silis cinoglosse. i. plātagini maior. nisi q̄ nō sunt ei costae apparet in folijs eius sed sunt lenia satis. hec apud nos in pratis ac iuxta vias nascit cū flore purpureo tendente aliquātulū ad rubedinē: fallit autē herbarici ignorantibus apothecarijs vendunt pro lingua canis q̄ nō certam seu lanceolam. sed ignorantia est in vrisq̄.

¶ Cozumbrū. i. sex stozia cis liquide fm cōpositore est stozia rubea seu tintama seu thus iudeorū i medio stozia cis calamite aliq̄ cozumbrū inuenitur ei adherens.

¶ Mirra. i. orientidem. i. mirra troclites siue sinira siue mirra rotunda minuta optima ac odorifera. circa instans aut mirra gūmi est cuiusdā arboris: cuius eligen da est clara et citrina vel subruissa interius aliquātulū lucida et grossa. alia est mirra minuta. alia est grossa. et illa mirra troclitē dicitur vel a loco. vt quidam dicunt S: mirra troclitē potest seruari per. c. annos.

¶ Pillule arabice. R. aloes. 3. iiij. bisonie quin. 3. mirabo. mastice diagredij assari. id est assare bacare. rosarum ana. 3. viij. confice cum succo caulium vel absinthij addēdo croci. 3. j. castorei. 3. ij.

¶ Has pillu. habem^o in vsu. Sili. de anglia in capit. de cura artetice fm magistros h3 vna alia deseri. et eadez est. illa vero descriptio quas scribit lumē male lucēs nō est fienda. q̄ deficit croc^o in pondere.

¶ Bionia. i. cucurbita agrestis. hec ap̄ dia. vocatur ampellos leuce. vide de ipsa in confectione de alfecera.

¶ Pillule de hiera magna. R. specierū hiere pigre magne. 3. iiij. cum melle rosato fiat pillu. aut cū succo absinthij.

¶ Iste pillule sunt i vsu sub noie pillularū de hiera magna: quidam vocant ipas de hiera cōposita: cui^o descriptio fuit super^o posita sub nomine hiere pigre magne et iste omnes pillule supradicte sunt de mente nicolai.

¶ Pillule ad febrē quartanā in antidotario Jo. Serap. R. costi amari spice aromatice camedros cinamomi croci assari cimarum squinanti carpobalsami amomi scordeō folij aristologie rotūde polij mastice gariofilorum gētiane ellebori nigri. añ. 3. epithimi cretensis agarici polip. mirre. añ. 3. ij. aloes

abluti. 3. jr. teranf et conficiantur.

¶ Has pillulas habemus in vsu et valet mirabiliter cōtra quartanam. Idem Jo. serra. habet vna aliam deseri: prionē sed hec est nobilior. dixerūt quiddā experimētatores si accipiant cū vino albo quatuor: solia pētastionis puluerizati iuuat et destrunt quartanā in maturis tribus aut quatuor. et si dent de ipso folijs tria valent tertianarū infra apparebit vna alia descriptio harum pillularum que etiam sunt optime.

¶ Pillu. cōmunes fm Rasim in. iiij. alman. in. c. de pestilentia et eius cautela. R. aloes. f. succotriani. 3. iiij. croci orient. i. cōmunis mirre. añ. 3. ij. dentur ex eis i principio pestilentie.

¶ Iste pillule apud nos sunt in vsu sub noie pillularū cōmunes: etiā sunt in vsu sub noie pillularū sine custodia. Rui. in lib. iiij. ca. de preseruatione a pestilentia h3 vnam alia deseri. s3 ipsemō ponit dosim specierū: s3 rā. de pedemō. in cap. de cura passionū cordis ex acre pestilentia h3 vna alia deseri. sic dosando. R. aloes croci. añ. 3. ij. mirre. 3. j. modernī generaliter faciunt ipas vt docet Rasio et debent cōfici cum vino albo claro subtili et odorifero. Fran. autem vult q̄ conficiantur cum acetō.

¶ Pillule cochie fm Rasim in nono in. c. de cephalea et emigrana. R. pulueris pigre. 3. x. coloquintide. 3. iiij. et tertiam scamonee. 3. ij. 2. 5. turbit sicados añ. 3. 5. misce et fiant pillule ex istis et sunt doses decem.

¶ Has pillu. habem^o in vsu maxime fm istā descriptionem dicitur aut cochie. i. capitales a cochos grece q̄ est caput eo q̄ mundificant caput apud Haliabbatem pillule cochie sunt pillule cochie. Mesue in suo grabadū in capi. de caput purgij conferentibus sode frigide vna alia deseri. q̄ sunt ex auctoritate filij zacharie et est eadē in simplicibus. sed nō in pōdere. ipse. Mesue adū. git pond^o sicados et turbit. idē in cap. de sode ex aggregatione colere et regmatis h3 vna alia deseri. q̄ est ex auctoritate. Sal. sed eadē nō est. Sic. habet vna aliam deseri. que est de mente rasii que in simplicibus eadē est sed in pondere adiungit vt Mesue idē h3 vna alia que est de mente Sal. sed nō est in vsu. Si vero intentio medicorū est. q̄ ipse debeant fieri secundum intentionē Rasii nō oportet addere nec minuire dosim specierū si hō itēno corū: sit aliter facias vt precipiunt.

¶ Pigra. i. amara. o quāta diuersitas opinionū inuenitur in hoc pulvere pigre. v3 quis est ille pulvis pigre quā intelligit Ras. generaliter habetur opinio q̄ ipse sit pulvis specierū iere simplicis Sal. et sic vult lumē male lucēs. sed nō recte. q̄ Rasio in. ix. alman. in. c. de dolore apostemate stoma chi habet vna alia descriptionē pulueris pigre. et hec est que administrari v3 in vltis pillulis et descriptio hec ē. R. pulueris rosarū rubearū spice mastice. xilobalsami. carpobalsami. cinamomi. xilocal sic id est cassie lignee. assari añ. 3. j. 5. aloes succotrens ad duplum ponderis oim q̄ bene tritū cū alijs misceatur medicinis tritis. et hic est pulvis de quo intelligitur. verum est q̄ iste descriptiones nō differunt: nisi in vna re. v3 q̄ rasio habet rosas. Sal. non. Sal. habet crocuz rasio non in reliquis concordant.

¶ Coloquintida. i. cucurbita deseri. Des. loco eius habet troscos alandahal. 3. vij. scamonee est succus cuiusdam speciei volubilis. ra. aut scamonee Mesue habet scamonee antiochenam coctam in citonio ergo est diagredium et predicte pillule fm plurimum debent fieri cum succo absinthij aut cum vino albo.

¶ Pillule de hermodactilis maiores secundū eundē ra. in nono almā. in. c. de podagra et sciatica. R. hermodactiloz satirio melizia bara. añ. 3. v. iere pigre. 3. x. coloquintide cen

tauree minoris. añ. 3. v. eufozbiij. 3. ij. turbitib.
3. x. scitaragi indi. zinziberis sinapis piperis
casto. añ. 3. j. informetur ex eis pillu. ex qbus
a duab⁹. 3. z. 5. ad. ij. fumantur.

¶ Hæc pillule apud nos non sunt in usu sicut in ista descriptio
ne idē in l. diuisioni circa finē hz vnā aliā descriptio nē
que quasi eadē est. illa vero descriptio qua vtitur est de
mentemē. vt ostēsum fuit hermodactyl⁹ grece est rict⁹
hermetis digitus. Dia. de ipso videtur loq sub noie col-
tico sicut apparet apud sera. ca. de hermodactilo. sati-
riū est radix dicta ab Aui. testiculorū vnus. Pl. ait sati-
riōnis duo sunt genera. vnū longioribus folijs oleo: cau-
le quatuor digitorum flore purpureo radice gemina ad
formā hois testiculorū. alterū vide apud eūdem de quo
etiam dictum est in diuisione.

¶ Mezara. i. meizara. z dicit qdā q est tapfia ab ali-
quib⁹ dicit esse mezcroc q etiā videt voluisse rasis: nam in
descriptio pillularū de hermodactilis in finē libri diu-
sionis loco meizahara posuit mezcroc. Aui. in. ij. cañ. vocat
ipfam mehezrengi z dicit est arbor secebzā. i. esule.
verūtamē est longior in cuius colore est cineritas ad ci-
trinitatē declinās: quidā vero hoies numerauerūt. ipas
inter laeticitas. Ser. de hac dicit q pser. doloib⁹ iūctu
rarū z articuloz z addit. z dixerūt quidā q viderunt in
folijs huius plāte id qd dixi in arborē agine. z hoc q qñ
ponitur in suuiss inebriat pisces neq per id cognoui
quid sit. 3o. arculanus in cap. de podagra. dicit meiza-
ra. i. fene. quod deus. scit.

¶ Scitaragi indi. i. agricardamū. agreste. Rasis in lib.
diuisioni: vbi vt diximus scribit aliā deseri. pillularum
de hermodactilis loco scitaragi indi posuit tapfiā in-
dā: ex quo apparet ipsum velle q scitaragi idū sit tapfia
inda. eadē opinione habuit frā. de pedemō. in descrip-
tione trosciorū de spica: vt ostēsum fuit supra.

¶ Pillule de tapfia maiores s³ Aui. in. v. cañ.
serapini armoniaci. eufozbiij. bdellij op-
poponacis. añ. 3. j. aloes. epithimi. agarici.
añ. 3. j. aristologie rotunde. cētauree. f. mi-
noris. castorei. añ. 3. ij. macropiperis. i. lon-
zinziberis. cimini ameos. seis anisi. apij. mir-
re croci. añ. 3. j. mirab. citri. hermodac. alme-
chei. zaengi. añ. 3. ij. 5. sinapis tapfie. pulue-
ris cologntide. ligni aloes acori. salis indi. i.
salis nigri. añ. 3. j. p⁹ficē cū aqua alchebingi
id est solatri minoris z fiant inde pillule.

¶ Hæc pillulas non habem⁹ in usu: dicuntur de tapfia
maiores ad differentia minorū eo q plura simplicia in-
grediunt tapfia aut est scitaragi z est quā Dia. lepiduz
vocat. z fm Sal. est gen⁹ eruce: z est agricardamū agre-
ste. z nasturtium aquaticū seu fenatiō: vt ostēsum fuit
supra in triserā saraccnica.

¶ Pillule de vende scōm eūdem. R. cinamo-
mi ex corticā a cortice suo superiore de quo
projiciant lingue repte inter duo frustra gra-
norū deinde succi liquiri. aga. albi. alkeiati z
herbe eupatorij. absin. aloes. añ. partes eq⁹
les. tere z confice cū aqua apij. z informentur
pillule parue. z ille qui de eis facit pillulas
inūgat manū suam oleo balsami odorifero.

¶ Hæc pillulas non habem⁹ in usu. Franc. de pede-
mon. in ca. de dolore dozi habet vnā aliā descriptio-
nem que eadē est.

¶ Vende vel vendē fm Aui. in. ij. canoñ que est sceni
ex ea est sicut fistici z alscitric est similis alcherna rubea

habens pūcta nigra z inda est minor alsceni: z maior al-
fetric. eius medulla est. cinerita declinās ad cintrinita-
tē. idē ait Serap. sed dicit aliud est sceni z aliud nō. qui
dā amic⁹ fideliter dixit mihi q istud granū reperitur in
hispania super arbore dicta scortanū: z ipso ligno vtun-
tur tinctores ad tingendū pannos th deus scit. fm frā-
cis. i. est species graminis vel cataputia qd ignoro. verū
aliquādo reperit dēde pro cataputia. i. cherna. Alcherna
nō alias cheiati. frā. loco eius hz alchegingi: ergo est so-
latrum minus: sed Gentilis super hoc canone dicit al-
cheiati. galbana.

¶ Pillule de gario filijs fm eundē in. ij. in fen.
vj. in ca. de cura fetoris oris. R. gariofilozuz
galange ana. 3. 5. musci: cāphore ana. dānic.
j. piretri. 3. j. aloes. 3. ij. sinapis. 3. j. fiant pillu-
le cum vino.

¶ Hæc pillulas non habem⁹ in usu. Mesue in eodem ca-
h³ trō. de gariofilis. Nico. flore. in lib. ij. in cap. de fetore
oris habet vnā aliā descriptio. z est eadē huic. Dānic
est pondus octo granorum ordei.

¶ Pillule de sandaracha i eodē li. in fen. xvij.
in capi. de liquidis que ponunt super eas: et
quib⁹ embrocatur. R. sandarache: corticis
duorum fumiterre: seminis porri. añ. 3. ij. 5.
salis armoniaci. 3. ij. scozie ferri. 3. ij. fiant ex
eis pillule sicut nabac.

¶ Hæc pillulas non habem⁹ in usu. frā. de pedemone-
tū in ca. de emoroidib⁹ z medicinis eius hz vnā aliā
descrip. que est similis huic. sandaracha vero fm moder-
norum opinionem est vernix: nō est autem auripigmen-
tum rubrum vt dixerunt quidam z arbor ferens verni-
cem iuniperus vocatur.

¶ Pillule de fumoterre s³ Aui. i. li. iij. in fen.
vij. in capi. de cura scabiei z purit⁹. R. mira-
bolanorū citri. chebulorū nigrozuz. añ. 3. v.
aloes succotrēsis. 3. vj. scamonee. 3. v. sine ces-
satione. confice cum aqua fumiterre z fiant.

¶ Hæc pillulas habem⁹ in usu. Nico. in suo antido-
tario habet vnā aliā descriptio nē que videt quasi esse
eadē: sed hec est qua vtitur. Fum⁹ terre est herba que
h³ folia similia da ucomi quia sunt magis minuta et
amariora. z h³ radice: cuius color vergit ad albedinez.
hec apud nos in vso ac pratis z in rupibus inuenitur.
Salenus in. vj. simplicium dicit scitaragi id est fumus
terre sicut in sapore scitaragis arabes vocant ipsum
sechet herig.

¶ Pillule de opio fm Pet. de tufig. i. c. de fre-
nesi. R. opij. croci. cassie lignee añ. 3. ij. fiant
pillu. cum vino albo.

¶ Hæc pillulas non habem⁹ in usu.

¶ Opium est succus satis notus. Serap. in ca. de papa-
uere ait gummi vero papa ueris nigri est apū. liber qui
dicitur dulcassia docet modum ipsius z dicit q sit ex la-
cte papaueris nigri. Opium vero ab opos quod est la-
chymum nomen extrahit.

¶ Pillule de reupontico fm Bartho. monta-
gna. in suo antidotario. R. succi cucumeris
asinini arthanite añ. 3. j. 5. reupōtic. 3. ij. aloes
succotrini. 3. j. diagredij. i. cāne cocte in po-
mo. 3. j. orobi. i. herbi fistileos spice ligni alo-
es ana. 3. 5. fiant pillule cum succo apij.

¶ Hæc pillule apud nos non sunt in usu. Reuponticum
vero est barba fistula: z est radix similis reubarbaroz

propter id multū mercatores ignorātib⁹ apothecarij vendunt mixtum vnū cum alio: sed potest cognosci q̄ reubarbarū optimū q̄ masticatur causat saluam rubēā simile tincture croci. reuponticū v̄ro h̄z contrariū dicitur antē reuponticū a reu. q̄ est radix & ponticum: quia in ponto insula reperitur. Mis. aut ait. reuponticū nascitur in bossoro & est radix similia centauree maior. Serap. nec reupontica nec de reubarbaro facit cap. verum facit capitu. de reu. & dicit rauced. id est reu. et dicit idem q̄ dicit Dia. de reupōtico. sed moderni per rauced. non intelligunt reuponticum: immo reubarbarum de quo vide Mesue in. c. proprio de reubar. Credo q̄ antiq̄ v̄rebantur pro rauced. reupōtico.

¶ Arthanita. i. panis porcini de quo infra in vnguento de arthanite.

Pillule de diamusco ibidem. ℞. musci mirre. ʒ. iiij. sticados rubee tinctorum pulgij corticis citri piperts lō. corticū cassie lignee corticum interioris granorum peonie calami aroma. añ. ʒ. vj. spice. ʒ. ʒ. fiant pillule cum succo artemisie id est matris herbarum vel altilie.

¶ Has pillulas nō habemus in vsu. idē in suis cōsilijs in consilio de prefocatione matricis ex no cumento ipsius habet vnā aliam descriptionē: s̄z differt ab hac mater herbarū adoptata herba que antepremis vocatur.

Pillule affaeret fm eundē et ibidem. ℞. iere pigre scilicet iere Gale. ʒ. j. masticis mirabo. citrinorū añ. ʒ. iiij. aloes epatici. ʒ. ij. fiat pillule cum sirupo de sticados.

¶ Has pillulas habemus in vsu: & sunt ex aucto. Aui. sicut reperitur in aū. can. in fen. j. cap. de canonibus vniuersalib⁹ curacionis. nā ibi inquit. i. solutina vero factia ad purgandū caput vel asciaret sunt ex quibus sumat pillula magna yr. par. pōd⁹ operationē efficiat sufficiens cū mora & nō noceat. ppter paruitatē suā iteratio: & dormiatur sup ipsa nec destruant motus & vigilię eius operationē & Canō quidē in eis est aloes & iera: de inde cadit in eis mastic ad cōfortandū stomachū & recipiunt in eis mirabolani vt prohibeāt vaporem acutū & c. ipse Aui. nō ponit dosim ipsarū rerū: sed Gentilis loco allegato ponit dosim ipsarū rerū. et est sicut est dosis Bartholomei: & sic generaliter, fm istā descriptionem conficiuntur.

Pillule Imperiales magistrales. ℞. cinamomi: amomi: anisi: masticis cardamomi: zinziberis: zedoarie: macis: nucis muscate gariofilorum: croci cubebe: ligni aloes turbitith terentabin: id est manne pure agarici: folliculorū sene: spice nardi. q̄nq̄ mirabola norū añ. ʒ. j. reubarbari ad pōdus omnium aloes. succotrini ad pōdus suprascrip. receptorū conficiantur cum sirupo rosato & violato. q. s.

¶ Hęc pillule ap̄ nos habētur in vsu maxime fm istā descriptionē. fm quosdā dicuntur imperiales: q̄ inuenite fuerūt a quodā imperatore: vel dicunt imperiales: q̄ sunt in vsu multū apud reges: tñ eius descriptionē ab autorib⁹ nō reperit: verū fm quosdā illę pillule dicuntur describi a Rainaldo de villa noua. sed ego in practica Rainaldi qua vrimur nō reperit. Christophorus autem de honestis posuit pillulas magistrales pro regib⁹ inuentas: nec reperitur a q̄ autore sint descriptę: tñ ibi describit suā descriptionē: est eadē cā ista nisi solū in vna re:

et illa est spice nardi: fm autē lumen male lucens pillule imperiales inueniunt in Nicolao sub nomine pillule alie ante cibū & post cibū. sed videt esse falsus textus: nā ille pillule quas describit Nico. sub noie pillule: alie ante cibū & post cibū non sunt pillule imperiales: quibus vtunt medici. Et si tu legis descriptionē pillularum imperialiū vel pillularum ante cibum: apud lumen apothecariorū non sunt pillule imperiales nec ante cibū nec post cibū: sed istam descriptionē aggregaui cū multis alijs descriptionibus: & inueni eam optimam: & sic fm istam confici volunt nostri medici.

Pillule ad quartanā magistrales. ℞. serapini bene gummosi: colloquintide ana. ʒ. ij. diagredij. ʒ. ij. salis gēme. ʒ. j. fiant pillule cum vino albo ad modum ciceris capiat vnā singulo die vsq̄ ad viginti dies saluo q̄ non capiat illa die qua febris ventura est.

¶ Hęc pillule valēt multū ad quartanā verū ei⁹ descriptiones sunt diuerse & differunt inter se. Supra posita fuit vnā alia descriptio que est de mēte Joannis Sera. sed ille nō sunt valde in vsu. ʒa. Mat. gradi in practica h̄z vnā alia descri. sed nō est eadem.

Pillule de hiera cōposita fm Bartho. mōtagnanam in suo antidotario. ℞. aloes epatici. ʒ. xij. cinamomi spice nardi: costi squinanti: rilobalsami: rilocassie masticis affari rosarum: cinamomi: absinthij añ. ʒ. j. agarici colloquintide. turbitith: bdellij mollis ana. ʒ. j. fiant pillule cum sirupo de sticados.

¶ Hęc pillule sunt in vsu: tamē nō valde. Quidam apothecariorum hāt pillulas de hiera magna p pillulis de hiera ʒ posita: s̄z nō sunt idē s̄z intētionē Bartholomei: vt patet si legis istam descriptionem de hiera cōposita cum descriptione de hiera magna q̄ superius posita est. ¶ Cinamomū. i. cancella fina subtilis & electa: vt ē notū. ¶ Hęc Bart. in ista descriptione pillularū de hiera cōposita ponit bis cinamomū cui⁹ causam ignoro: sed fm quosdā debet dicere cinamomū. i. cinamomū grossum: aut potest dicere amomū: vt volūt multi.

¶ Aggregaui in hac distinctione diuersarū descriptionū pillulas ex illustriū medicorū libris excerptas: q̄ deseruire possunt intentioni cuiuslibet practici. Trā libim⁹ nunc ad sectionē de suffuf & pulueribus si nos dixerit ille qui celi condidit ornamenta.

¶ De suffuf fm Mes. in suo antidotario.

Suffuf de ligno aloes. ℞. ligni aloes. ʒ. ij. cardamomi: mente sicce spice marmacur ciperi corticis citri añ. ʒ. ij. gallie squinantif añ. ʒ. j. masti. anisi: apij. añ. ʒ. ij. zucca. ad pondus omnium da cum mīua.

¶ Suffuf autem istud in vsu non est valet autem tantum dicere suffuf quantum puluis subtilissimus sicut alcohol.

¶ Marmacur apud Aui. vocatur maru: & ibi distinguit in plures species & fm opinionem iudei est marmacur: s̄z si diceret marmacor esset melissa siue citraria.

Suffuf aromaticū nō est i vsu. ℞. anisi aui. ʒ. ij. seminis feniculi aui. iiij. liqritie zinziberis ana. ij. gariofilorum: macis cinamomi

electi galage añ. añ. ij. gallie muscate añ. j. ligni aloes: corticis citri. ana. añ. j. j. musci boni. j. quarta succari tabarzet. i. albi pondus omniū succari nabet. id est succari candi medium pondus omnium.

Suffuf bonū impinguatiuū. R. farine cicerum infusorū in lacte dulci et ericcatoꝝ. et iterum infusorū in lacte et ericcatoꝝ et sic fiat tertio: deinde coctorum. ʒ. vj. rizi abluti multoties. ʒ. ij. tritici et ordei excorticatoꝝ et ablutorum multoties ericcatoꝝ et multoties infusorū in lacte et ericcatoꝝ añ. ʒ. ij. amigdala. dulciū. ʒ. v. papaueris. tortellarū de semi. i. panis assis. añ. ʒ. ij. succari tabarzet li. j. terantur et da vt sorbeat omni die mane. ʒ. ij. postq̄ decoquitur cum lacte aut cum aqua ciceris.

¶ Rizi semē est notū. greci vocāt ipsum oriza granum. Aui. in. ij. cañ. vocat rizo. idē in. iiii. cano. in. fen. vj. inq̄t cū aliquid datur in potu cortex rizi fm qd dixerunt qdā primorum accidit statim dolor in ore et in lingua et aha tur lingua eius: deinde extendit dolor in vmbilico et stomacho et inflamatur totū corpus eius et nominat cum in venenis: de cura vide ibi.

¶ Tritici. i. frumentum. ʒ. i. ait triticum vel a tritura dictū q̄ purissimum horreo cōdatur: vel q̄ granū eius commolitur et teritur.

Suffuf de granis mirti. R. granorū mirti. et granorū gra. acet. tostorū añ. ʒ. xx. cimini carmeni. in fusi die ac nocte in aceto: et ericcati: et coriā dri sicci sili in fusi et ericcati et torrefacti: sauech. anabac charub de spinis fumach glandium ana. ʒ. x. curth. et tarathit. ana. ʒ. v. confice et da.

¶ Cimini carmenū fm Sera. ex autoritate Rasio est minimum acre: et fm Aui. est in grum: et fm Dat. siluati cum est siliicos sed non recte verum hodie loco eius siliicos ponitur.

¶ Sauech. i. ordeū et fm Rasim est ordeū vel triticū fractum i parua frusta. Aui. in. ij. inquit sauech id dictū est in. c. tritici et ordei in. c. vero de ordeo dicit aqua ordei est nutritibilior sauech. Auerrors in. vj. col. frumentum fractum post lotionē in aqua infusum. deinde coctū sauech vocat hec est polēta. ʒ. ā vbi cūq̄ in Dias. h̄ polēta. Sera. eodē loco ex verbo Dia. h̄ sauech. et hoc nomē cadit sup multas res: non pōt fieri sauech. ex siliigine: et ex cucurbita. vñ circa instans in ca. de ordeo narrat ex ordeo multa sūt q̄ cōperāt vsui medicine. i. polēta far et farina et aqua polēte fit ex farina et aqua: et sic de singulis. Ad dērnī p sauech simplr volūt intelligi ordeū immaturū.

¶ Anabac siue nabac est fructus arboris dicte sadar: et hic fructus plura noia h̄: nā Dia. vocat ipsum agrifoliū et lothos. pl. lothos siue fabā grecā. ʒ. i. do. ait mella quā greci loton appellāt que vulgo ppter formam et colorem faba siriace. quidā vocāt: ipsum granum anescē et est fructus rubicūdus quā nostri herbarici laurum siluestrem vocāt iuubag siluestre s̄ prima expositio est melior: vide de ipso in sirupo de fructibus.

¶ Charub apud arabes dicitur pilocara cta. ergo est siliquis siue basana q̄ in maritimis partibus inuenit. Aui. in. tro. alindara caron. i. andromaci putauit: s̄ nō recte ipsum esse darsisā q̄ posuit pilocara cta ibi loco darsisā:

ham qd est cortex bucce qd non creditur.

¶ Curt. i. gummi arabicū et eius arbor: fm Sera. est arbor acarie. Sculto super. ij. cañ. in cura lubricitatis stomaci dicit achori. i. acatia. vcrū moderni in eo carētes veram acatiam faciunt ex fructu prunellorum siluestriū et inuenitur idonee virtute.

¶ Tarathit est siliis fungo que in radice plāte dicte barba hircina seu rosa canina nascit et fit ex eo ypoquistidos apud Auicē. vocatur benfides. ʒo. Sera. in suo breuiario in. c. de egritudinibus. que accidit in naso dicit q̄ ypoquistidos est barba hircina.

¶ Puluis capitalis fm montagnanā in suo antidotario. R. pulegij. calamenti. corticis citri maiorane. sticados betonice. sandarache. gario. añ. ʒ. ij. misce et fiat puluis et ponat super caput in loco cōmissure egrotantis.

¶ Sandarax siue sandaracha fm moder. est vernix. scriptorum vt inquit. Sera.

¶ Puluis pro oculis ibidē. R. siliicos enfra gie. feniculi cubebax añ. ʒ. xvij. granorū paradisi macis añ. ʒ. j. cinamomi. cimini. ana. ʒ. ij. foliorum rozis marini. ʒ. j. anisi. ʒ. j. misce et fiat puluis subtilis

¶ Grana padisi est nux acta que alio nomine melegeta vocatur: et est quā Aui. in. ij. cañ. vocat cobeth bague et dicit melegeta: eo q̄ h̄ grana ad silitudinē grani meli ce: hec apd modernos vocat heil et cardamomū mai⁹ vt ostensum fuit supra in electuario de gemmis.

¶ Puluis p botio fm Raynal. devilla noua in li. ij. i. c. de botio gale. R. spōgie mari. palee mari. offis sepie pipis lō. et nigri zinzibe. cinamomi. salis gēme piretri boni. gallarū spice rosarū. añ. oim. ʒ. ij. hec oīa puluerizen tur excepta spongia marina et palea que debent cōburi: et cinis ex eis factus cū p̄dictis debet admisceri et oīa debent cribrari: et de hoc puluere pluries in die teneat in ore et in nocte. ʒ. iste puluis debet seruari in pixide ligni vel in sacculo de corio et debet cooperiri ne virtutem eius amittat.

¶ ʒ. iste puluis p me fuit exptus mirabiliter in illa materia valere: et ego met de ipso feci plura expimēta: verum iste puluis inuenit etiā in antidotario. Bartho. de montagnana: sed nō valet tantū: idem inuenitur in antidotario dmi florentini qui minus valet.

¶ Palea marina fm modernorū opinionē est balla marina cuius forma est rotūda. put balla. et ei⁹ silitudo est sicut boza: et hec inuenit in ptib⁹ ianne ctra mare et in ueat sup quadā plāta q̄ folia h̄ lōga sicut corrigia et in fundo ipsi⁹ plāte inuenit qdā tuberositas grossa facta. in modū fungi: et hec etiā apud multos mercatoꝝ spuma maris vocat: et supra h̄c plāta nascit qdā globus in modum pile rotūde fact⁹ in colore supradicto: et hec est palea marina seu balla marina: et est id qd de illa plāta administrat: h̄c qdā mercatoꝝ iannēses algā vocāt: et hec est quā Dia. alofatne infides vocat: et mod⁹ adustionis ipsi⁹ est iste. incide eā minutim cū manibus in quantitate quā volueris. deinde pone ipsam in olla terrea et ponat in furno panis per duos dies et totidem noctes tñ q̄ in colore efficiatur. nigra vere ingredinta postea deponē et vsui reserua et eodē modo fit de spōgia. verum spongia nō efficitur tam nigra in colore imo parum ad rubedinem declinane.

¶ Os sepie est os qd inuenitur in corpore cutifidaz pi-

scio sic vocari. *Th. in. c. de piscibus* Inquit. *sepia* dicitur quod *sepia* interclusa facilius capit in cocundo obscuro genuo, ore enim recipit licet tripera, circa instans ait. os sepie. inuenitur in ventre sepie.

Spina rosarum secundum modernorum opinionem est quedam res si milis spogio que nascitur circa hortos super quedam platanam que apud *Dia* vocatur *cinobatus*: et hec est spogia qua videtur aliquando in ecclesijs ad aspergendum aqua et est illa que a multis *bedeguard* vocatur: sed non recte. *Winnus florentinus* loco eius hanc *bedeguard* quod credit esse idem sed non recte: etiam multi medicorum putant quod *bedeguard* sit illa spogia sed errant ut ostensum fuit in sirupo de eupatorio.

Pulvis cordialis confortans cor secundum *Th. in. c. de sincopi*. *R. lapidum preciosorum* id est pluribus dictorum an. 3. v. *amborum corralorum* an. 3. ij. *ossis de corde cerui*. *spodij* *limateure auri* et *argenti*. *charabe* an. 3. ij. *croci xilaloes*. i. *ligni aloes* an. 3. j. *cinamo*. *electi* 3. ij. et sunt que adduntur *crystalli* et *ambre* an. 3. v.

Este pulvis secundum intentionem *Th. in. c. de sincopi* ad confortandum cor. *Thodernus* in scriptis diuersimode sit iste pulvis secundum diuersitatem regionum et descriptionum lapidum hoc preciosos intellige fragmenta quinquaginta lapidum preciosorum positorum a diuino mesue in electuario de gemmis.

Pulvis ad pronocandum magistralis. *R. seminum pastinace*. *seminis napi*: *seminis raphani*. *seminis anisi*. *seminis feniculi* apud *aneti* an. 3. ij. *ruthe*. *farine cicerum*. *cinamomi*. *sinapis albe* an. 3. j. *crystallini* 3. ij. *salis gemme* 3. ij. *succari* 3. j. *puluerizentur* hec omnia subtiliter et videtur sepius cum brodio cicerum: et est expertus.

Pastinaca alio nomine *baucia* vocatur. eius semen vni medicine competit. *Maier* est *pastinace* virtus in semine tantum et radice sua.

Napus. s. *napus* domesticus qui alio nomine *naoum* dicitur. *pli. naporum* duas differentias in medicina greci seruatur angulosa foliorum caulibus florentes et quod *bumon* vocatur. *Dia* autem in. c. de *bumas* inquit *bumas*. i. *napicium*: et est vtrape radix que elixa comeditur. vtr est notum apud oes secundum *Bart. montagnanum* in suo antidotario.

Sacculus temperatus pro corde calido. *R. sandalorum amborum*. *rosarum*. *coralorum amborum*. *spodij*. *capthore*. *foliorum mirri* *boraginis* an. 3. j. *been albi* et *rubei corticum citri*. *nucis muscate*. *sete cobuste* *spice ossis de corde cerui*. *grane tinctorum*. *foliorum lauri*. *gariof. zedoarie*. *ligni aloes*. *ozimi*. id est *basiliconis*. *gariofilati*. *rosismarini*. *cubebarum melisse* an. 3. j. *musci*. *grana* 3. ij. *ambre croci* an. 3. ij. *contundantur*: et fiat *sacculus*.

Este sacculus apud nos non est in usu: tamen nostri doctores laudant ipsum: nam scias quod *sacculorum* sunt plura genera secundum diuersitatem infirmitatum: et propter id generaliter medici ordinant eos secundum suam voluntatem: dicitur autem *sacculus*: quod ille res in vno sacculo ponuntur et super dolorem apponuntur.

Strana tinctorum sunt *grana dicta chermes* et sunt *grana* quibus videtur tinctorum ad tingendum scarlatum: et hoc est quod apud *Dias*. *coccus infectiuus* vocatur. inde de domino dicitur quod habebat vestem cocineam id est de scarlato.

Sacculus frigidus pro corde ibidem. *R. rosarum* *buglossiflorum* *boraginis* an. 3. ij. *cor*

ticum citri fol. mirri: *coralorum amborum coriandri* preparati an. 3. j. *capthore*. 3. ij. *sandalorum vtriusque* an. 3. j. *miscere* et fiat *sacculus*.

Sacculus carminatiuus pro stomacho ibidem. *R. seminis apij*: *anisi*: *sifileos*: *feniculi macedonici*. i. *apij macedonici* *ruthe*. s. *seminis ipsius* an. 3. j. *origani calamenti* an. 3. j. *spodij*: *pulegij*: *sticados*: *ruthe sicce camebreos*: *camepitheos*: *ana*. 3. j. *absintij*. 3. j. *calami aromatici*: *cinamomi*: *frustorum gariofilorum* an. 3. ij. *macis contundantur* omnia et fiat *sacculus*.

Sacculus pro stomacho frigido ibidem. *R. pulueris mete*: *absinthij*: *lambuce*: *calameti*. *pulegij* an. 3. ij. *gariofilorum*. 3. ij. *nucis muscate*: *massticis* *macis* an. 3. ij. *galange* 3. j. *rosarum rubearum coriandrorum* preparatorum an. 3. ij. *galie muscate* 3. j. *miscere*.

Mentha est herba satis nota maxime hinc ulana siue communis. *pli. an. mentha* platanam vel si nondum germinat spogia minus hec humido gaudet estate viret: hinc me hauescit genus eius siluestre mentastrum est mente nomen suauis odoris apud grecos mutauit: cum alioquin *mintha* vocaretur.

Sacculus pro stomacho ibidem. *R. ligni aloes* *absinthij*: *calameti betonice*: *massticis turis ciperi*: *costi*: *cinimi*: *feniculi*. *rosarum viticelle* *ana* 3. j. *cubebarum* *macis* *cinamomi* *gariofilorum* *spice*: *nucis muscate* *piperis albi*: *et longi* an. 3. j. *calami aro*. *castie lignee*: *corralorum rubeorum* an. 3. ij. *ex his puluerizatis*: fiat *sacculus* in forma senti:

Viticella secundum *Mat. siluaticum* est *sciscera* siue *sesire* ergo est *brionia* quae apud *Dia* *ampellos leuce* vocatur: sed secundum *Simonem Januam* est *felirellu*. i. *vitis nigra* siue *ampellos melana* apud *Dia* in hac discordia nescio quid dicam quod secundum intentionem *Mat. sil. est brionia* siue *vitis alba*. et secundum *Simone* est *vitis nigra*. non igitur concordat verum secundum plures *viticella* est *vitis nigra* et est platanam que iuxta hortos nascitur et est quae *lombardi* tenero vulgari nomine dicunt.

Sacculus ad fluxum venteris super quo infirmus sedere debet ibidem. *R. origani*. *sumac mirtilorum coriandri*: *camomille*. i. *bebonigi* an. 3. j. *balaustrarum*: *corticum granatorum*. *ipoqstidos*: *seminis rosarum* an. 3. j. *radicum tassibarbarum cardonis corticis radices mori* an. 3. j. *contundantur contundenda* et reliqua incidantur: et bulliant in vino nigro deinde deponere in sacculo et fac ipsum sedere superius.

Cassus barbassus est planta omnibus nota. hec apud *Dia* vocatur *rosinus* sed apud *Auicennam* in. ij. *cañ*. vocatur *bushri*. *Th. slossmos* quam latini herbam *lucernarem* vocant ab eo quod ad *lichinis* proficiat hec platanam apud nos nascitur super muros et in campis et vocant eam *ruffici* *quidon* siue *anion*.

Cardo. s. *cardus* qui apud *Dia* vocatur *vispacus* cuius frutex est spinosus et iste frutex gerit quandam rem in fulloneo ad garzandum pannos et bireta. *Sal. etiam* in vno simplicium

simpliciu fanna coz dicit bñfacus. i. cardo. pet. de cref. inqt. virga pastoris. i. cardus. fz falsum dt qz virga pastoris est herba q vocat corrigiola z differt multu: sicut pz apd Dia. c. de bñfac. z apd Ser. c. d. hga pastoris. Pomu de laudano fm magistrū Jo. cōcor regiu in. c. da catarro. R. laudani. 3. j. ligni aloes. storacis calamite. costi. spice olibani id est thuris añ. 3. 5. nucis musc. nucis cipres si. sandarace. i. vernicis scriptorū añ. 3. 5. nigelle cinamomi gariosi. añ. 3. 5. gallie musc. mir. añ. 3. 5. ambre. 3. j. musci gra. iij. vel. iij. puluerizetur puluerizanda: z cū aqua rosa. z vino odorifero z modico cere fiat pomum.

¶ Istud pomum est in vsu nō valde. Laudanū aut fm Sera. colligit ex vna spē cussus. i. hedere: z inqt: ex hac qdē spē accipit laudanū: qm qñ capie pascitur ea: adheret humiditas eius pilis caruz qz est sicut viscus: quare apparet in coris carū z in barbis: ideo sunt hoies q colligunt illā humiditatē mnu dñficiāt eā z faciunt troiscos z reponūt: sunt hoies qui accipiunt fures z trahunt ipsos sup plātā istā: qd ad heret eis de illa humiditate emungūt a fune z colligūt z faciunt troiscos: z fortius ex laudano est illud qd est boni odoris coloris hgerē ad viroz sub moli tactu: qñ mala rā adheret māb: z nō ei co sabulū: rñ assimilāē resine pini: z cipse est hui: z qd sit i terris arabū z alibi est grossi: zc. Bal. aut in lib. secretorū in. c. ad oēs egritudines inqt. glutinis pilorum barbe hrci. i. laudani. hec herba in cipro inuenitur z vocant eam laudam.

Pomu odoriferū cōtra pestē fm Bart. mō tagnanā in suo antidotario. R. storacis. calamite floz buglosse. añ. 3. ij. gariosi floz. 3. j. been albi z rubei añ. 3. j. ligni aloes. 3. ij. mirre. calami aromatici: nucis musca. spice. thuris. yernicis masticis ana. 3. j. ambre musci. añ. 3. 5. charabe croci. añ. 3. 5. acedule. 3. ij. cā pboze. 3. ij. triū sandalozū añ. 3. j. rosarū rubearū. 3. ij. succi portulace: succi arancij añ. 3. ij. menupharis coriandri torrefacti. añ. 3. ij. corialozū rubeoz spodij añ. 3. 5. sirupi de citro. boli armeni añ. 3. ij. terre sigillate. 3. ij. misce oīa que puluerizāda sunt pter ambriā et muscū que duo de per se puluerizentur: et postea admisceantur: deinde recipe laudani infusi in aqua ros. z aceti. 3. ij. terebētine lote cū aqua rosa. q tū sufficit ad cōtinuationē et mollificationē ad oīa ista z fiat pomum.

¶ Istud pomū est optimū cōtra pestem z est in vsu. De sue. in. c. de cura catarrī describit tres descriptiones pomorū q cū p̄dicta nō cōueniunt. Verū ibi hz qdā simplicita q dñficiā sunt inueniri: sed qdā hic declarabo. pmo prima descriptione hz faufel. qd est auellana iuda z sandali mahasir in et sunt sandali citrini. in scda descriptione hz sandare que est yernic scriptorū: hz bucur. i. zizenede: fm plures ista est alipta muscata. in tertia descriptione hz bucur sende qd fm plures est idē: tñ nō recte: qz ibi dñs dñel. inquit. bucur senden. añ. partes. viij. ergo sunt dueres quaz bucur est alipta z senden. est sandarā siue algalia habēs bonū odorē: tamen deus fecit. ¶ Acedule hō nomen multis herbis attributū est in diuersis regionibus: nā acetosa acedula pōt dici idē trifolū acetosum siue panis cuculi siue alemi idē. Dacer aut de acedula speciale capim facit inqt dixim: acedule

lam quā grecus dicit aizon. ergo est semperuiua. Nam aizon apud Dia. est semperuiua z cōponit ab ai qd est semper et zon qd est viua: verū fm modernos acedula est acetosa: aut est idem in virtute.

Trazea cōfortans stomachū fm Francis. de pedemontiu in. c. de cura passionū cordis p compassionē ad stomachū. R. coriādi preparati. 3. ij. seminis melisse. 3. 5. cinamomi. electi. 3. j. zuccari tabarzet. 3. iij. puluerizentur z misceatur: dosis coclear vnū post cibū non sequente potu: z est sana z experta.

¶ Trazea autē sunt pulueres facti ex varijs rebus vt est notū apud apothecarios. hec apud apothecarios papiēses nō est in vsu sed in partib⁹ mediolanētib⁹ ea ca vrunt z valet mirabiliter ad cōfortandū stomachū: ista apparet vna alia descriptio q valet ptra ardorē vrine. ¶ Couandruz siue colliandrum est semen satio notum. Eius autē preparatio fit cū vino citoniorum z acetos: vt ostensum fuit supra.

¶ Melissa est herba que alio noie citrina vocatur eo qz folia ipsius odorē citri habent. hec apud Dias. vocatur mellifolios: quidā vocant eā bederangia: z ab aliquibus ozimū citratum vocatur.

Trazea valēs ardorē vrine: fm Nico. florē. in li. v. i. c. de ardore vrine. R. semi. cucume. cucurbite: citruli melonis: portulace: malue et papaueris albi añ. 3. j. dragagati: gummi arabici violaruz. amidī: spodij: boli armeni. añ. 3. vj. zuccari ad pondus omnium.

¶ Trazea est confectio reducta in puluere z hec est in vsu ad illos qui patiuntur ardorez vrine. supra est posita vna alia descriptio que valet ad confortandum stomachum: z vtres sunt vsuales.

Medicamē de turbith. fm Alu. in li. iij. in fen. j. in ca. de cura flegmatice. R. sinziberis. masticis. amborū añ. 3. x. turbith. sicut alcohol. i. subtiliter triti. 3. x. zuccari tabarzet. i. albi quātum oīa: z fiat puluis zc.

¶ Istud medicamen est in vsu maxime fm istā descriptio. Des. in ca. de turbith inqt silius zezar medicamē bonū de turbith: z est in simplicibus. Nico. autē florē. in li. v. in. c. de cura febuis flegmatice pure per potione. hz vnā alia descriptio: sed nō est eadē: tñ parū differt et differunt solū: qz Buicē. habet masticē. Nico. autē nō habet. idem. Nico. describit vnā alia descriptioem que est fortior: altera: sed non est in vsu.

Puluis cōtra dolores post partū magfalis. R. corticū cassie. et cassie lignee z cinamomi capilloz vene. ana. 3. ij. seminis anisū passularum ana. 3. ij. terantur subtiliter et detur cum vino albo z est optimus.

Puluis p fluxu spmatis exptus magfalis. R. mēte sicce. 3. ij. semi. rute. 3. j. semi. lactuce. 3. ij. 5. zuccari albi ad pōdus oīm fiat puluis subtilis de quo sumat cū vino albo coclear medium ante cibum per duas horas.

Puluis expertus ad epilensiā puerorū. R. coriandroz pparatoz cū aceto z vino citoniorū. 3. ij. seīs peonie. seīs portulace. añ. 3. j.

ungularū asini vstarū. 3. iiij. misce et fiat pulvis: et def paruz cū aqua ruthe. vngula asini in illa materia multū valet: et modus adustionis ipsi est q̄ ponat iolla et ponat i furno pauls et dimittat tñ q̄ ei⁹ affatio sit cōpleta. Sera. in. c. de vngula ait. quidā vō existit mates hoc accipiūt vngulam asini et adurūt et curāt cū ea epilepsiam magnam.

Puluis ad frangēdū lapidē in vesica expt⁹. R. milij solis. i. litospermatis saxifragie. cinamomi capilloꝝ veneris: seīs anisi. añ. 3. 5. ligritie rase. 3. 5. lapidis lincis: lapidis iudaici añ. 3. 5. semis sparagoꝝ: seminis melonis añ. 3. 5. misce et fiat puluis capiat cum modo vini albi odoriferi.

Puluis p̄ exitu itestini. R. mastice thuris nucis cupressi antimoniij. corticū granatoꝝ. balaustrarum glandium añ. 5. 5. misce et fiat puluis et vt ere et est bonus.

Puluis p̄ stomacho. R. cinamo. electi. 3. 5. 5. 5. zinzib. pipis ligritie añ. 3. 5. pip. lōgi gario filoz galāge macis cardamoni meletege nucis muscate. añ. 3. 5. spice. 3. 5. misce et fiat puluis addendo in hyeme. 3. 5. zuccari albi pro qualibet. 3. 5. 5. specierum: et in estate adde. 3. 5. 5. zuccari pro. 3. 5. 5. specierum.

Puluis dulcis ordinat⁹ pillastrissimū dñs Rober. sansenerinatē. R. cinamomi gario filoz corticū interioꝝ cinamomi amomi meletege trium piperū zinzib. folij ligni aloes macis ana. 3. 5. cardamomi. i. cubebe añ. 3. 5. spice nardi. 3. 5. musci gra. iiij. nucis muscate. 3. 5. zuccari albi boni. 3. 5. 5. folioꝝ lauri numero. 5. 5. misce: et fiat puluis subtilis.

Puluis galatine. R. piperis li. 5. zinziberis fini. lib. ij. cinamomi. 3. 5. 5. fusti gario filoz. 3. 5. 5. nucis muscate. 3. 5. 5. misce et fiat puluis subtilis: iste vō fit ex speciebus aromaticis et est notus oibus: inuenit aut galitina pisciuꝝ que fit quādo pisces coquūtur i aceto et postea congelatur acetum cum quo coquūtur et eodem modo fit eum carnibus.

Puluis piperat⁹ cōis. R. pipis lib. 5. 5. zinzibe. fini lib. ij. croci infusi in vino rubeo p̄ noctem. 3. 5. 5. misce. et fiat s̄m artem.

Epithima pro corde s̄m Bartholo. montagnanam in suo antidotario. R. aquarū buglosse acetose ana. 3. 5. 5. aquarū florum salicis rosarum abanthij. graminis: melisse. labruce ana. 3. 5. 5. specierum cordialium temperatarum credo q̄ fit puluis cordialis aut

fragmētoꝝ cordia. 3. 5. 5. croci gra. vij. mirre diptami. gentiane. ligni aloes: sandalozuz: citrinozū seminis alfelē gemich. i. semis ozio mi gariofilati. beē albi et rubei. iacitbi. s. ma ragdi. ana. 3. 5. 5. succi limonum. 3. 5. 5. acet. 3. 5. 5. vini maluati. 3. 5. 5. misce: et fiat epithima.

Epithima aut apud grecos est superpositio sine emplastrū molle vel aquosum apud nos epithima est modicum aquosū q̄ stomacho cordi ac epati supra ponitur cū panno tinctū ex chermes se 3 scarlatoꝝ: eius modus est diuersus s̄m diuersa loca ac infirmitates.

De cerotis factis cum v̄sopo humida et sine secundum sententiam diu: m̄s̄m in suo antidotario ac aliorum illustrium doctorum.

Sopi cerotum descriptione galle. recipe cere citrine olei camomile et olei irini. añ. 3. 5. 5. mastice. 3. 5. 5. spice. 3. 5. 5. croci. 3. 5. 5. terebentine. 3. 5. 5. resine. 3. 5. 5. v̄sopi humides. 3. 5. 5. et fiat cerotum.

Stud cerotum apud nos non est in v̄s̄. illa vero de scriptio qua nos v̄m̄ur est descriptio s̄lagr̄ de qua infra.

Cere citrine. i. v̄sualis. Ser. landat ex ea que est grossa munda a sordē. et in cuius odore est parum odoris mellis: et in colore cuius est parū rubedinis: et illa q̄ est alba per cocturā et pinguis est post ipsam. Repert̄ c̄tā alia cera dicta propolis et hec est ser alucaris apum q̄ apud arabes m̄m vocatur.

Oleū propitē sumpto vocabulo est omne oleū cuiuscunq̄ sit rei vt oliuarum ac aliarum rerum. descriptio olei camomille infra apparebit c̄tā descriptio olei irini subiungitur et est oleum de ieros quod florem purpureum gignit.

Resina. s. resina pituina. i. pint. pl. resine samme species s̄r due sicca et liq̄da. sicca epino et pino et picea fit. liq̄da tercbinto larice lēitico cupresso: nā et he fuerūt in asia et assiria: fallunt q̄ eadē putāt esse et picea atq̄ larice. picea est pinguis et t̄rso mō succosam fundit larice gracile et molle liquoris virtus redolentē: medici liq̄da raro vtunt: modum p̄ pice liq̄da chitran. accipiūt: et est gummi q̄ egreditur ex arbore dicta serbin seu cedrus.

Operatio isopi humide. R. lanarū ouium succidarum circiter lib. lx. et funde super eas aque fontium calide q̄tum sufficit ad infundendum et dimitte per horas. vij. deinde bulliat ebullitione vna exprimat aqua lanarum et coletur aqua et coquatur cū facilitate in vase stannato agitādo super fundum vasis cum ligno amplo ne recipiat de vestigio adustionis aliqd et coquatur vsq̄ dum fiat sicut mel currens et seruetur.

Hec est operatio isopi humide ad differentiam isopi sicce que est herba: de v̄s̄. An. in. ff. cañ. facit caput lum dicō: q̄ isopus humida est sordē aggregata super lanam ouiu in armenia: et seruitur sup herbas titi malloꝝ et accipit virtutes alac caruz: et fortasse est currens: ergo coquit et s̄paratur ibi. Diascoideca aut isopi citrosi est q̄ s̄r sordē et succo lanarū succidarū: vt docet ipse ibi. Plini: Isopum est sordē pecudū: sudorū semorum: et riarum adherens lanis isopum vocant melloz maritis omnibus genitus fit pluribus modis: sed probatissimum lana ab his partibus recentē capta: aut quibuscunq̄ sordibus succidis et. meliora s̄t est q̄ non

habet odorem asiaros: et sic mollis quādo tangitur sine asperitate habet odorem lane succide et quā dissoluitur in coclea munda nō apparebit ibi aliqua grossities: sicut apparet quando est adulteratum cū cera aut sepo dissoluto cū oleo. ut faciunt multi herbarici maligni. libet qui dicitur bulchalis in fine docet modū seruandū succera ch idest isopum humidam.

Isopi cerotum descriptio Philagrii. ℞. croci. 3. v. bdelij: mastici: arioniaci: aloes storacis liqde ana. 3. v. j. cere citrine lib. j. ter bētime. 3. j. medulle curis yacce: adipis anseris añ. 3. xv. isopi humide li. j. olei nardi: idest d spica nardi quātum sufficit. bdelijū armoniacū: et aloes dissoluant in aqua in fusionis fenugreci et camomille et cū ceteris fiat unguētū et post filagrium addiderūt expressiois squille. 3. ij. olibani: idest thuris. 3. j. sepi vituli. 3. xv. et in alio cere lib. j. minus quarta et est conueniens.

¶ Hec descriptio istius isopi ceroti descriptio filagrii est illa quā laudant magis nostri doctores: et sic generatim ista descriptio vtuntur.

¶ Vacca est animal quadrupes. oibus notum: modus faciendi medullā ex cruribus est talis: oportet primo quō eligat rēpus in sine estatis: quā in alio tempore reperitur in eis superfluitas sanguinis que cōgelatur in loco cum medulla: et non nouit hoc nisi ille qui assuevit frangere ossa et extrahere medullas: et oēs species medullarum sunt mollificatiue resolutiue et modus extrahendi est quō accipias medullas recētes et purgas a sanguine ipsius postea lauetur cū aqua et dissoluatur ad ignē lenem et dimitte donec liqueat medulla et coletur in vase: deinde accipe illud colatū clarificatū et pone in vno alio vase terreo nouo et quā apparet sordēs colligatur: et ibi dimitatur donec fiat rubea: deinde accipitur: quod est desup ex hē: et quō est in fundo: purū abijciat. Qui in h. casū. in. c. b. medullis laudat medullā vitulorū et cerui. deinde thauri: et postea caprarū. deinde ouū et medulla quō dē hircorū cū testiculū et saurorū. pprie nō castratorū est magis sicca et medulla extremitatū est magis pinguis.

¶ Anser est auis cuius genera sunt duo. s. domestica et siluestris. Domestica est qua generaliter vtuntur quā moratur in locis domesticis siluestris vero est illa que in locis siluestribus moratur et ambe sunt notae: modū preparationis eius docet bulchalis in tra. ij. qui iste est. accipe adipēs anseris quō est recentē occisa et purga bene a pelliculis suis: et pone in olla noua terrea. capa citas sit dupla quantitati adipis et coopert vas et pone in sole calidissimo et aufer quō dissoluetur et pone in alio vase et fac ita assidue ad illud fm clarificandum quō egredietur ex eo donec nihil de eo remaneat. deinde accipe quō clarificatum fuerit et reponē in loco frigidō et vtere vbi opz et ille qui vult facere opus cum preparatione oportet quō dissoluat cum in olla duplici fm formam. ut ibi docet eadem sit preparatio de adipibus anatis.

Isopi cerotū descriptio pauli nō est in vsu tū pmixtio hec est. ℞. armoniaci. 3. x. bdelij. 3. v. sigie. 3. ij. croci. 3. j. aloes. scz succotrinū mastici. olibani. idest thuris añ. 3. ij. cere. 3. ij. sepi et medulle vituli. añ. 3. ij. isopi humide. 3. xl. irileon. q. s.

¶ Sigia. i. storax liquida nō est storax calamita vt quidam dixerunt. Zulcen. in. d. canos. inquit lubne est arbor sigie ergo sigia est storax liquida: et hec apud quosdam est mel storacis calamite. Item circa inflans ait. in. c. de storace. storax alia calamita: alia liquida que pro-

pie sigia dicitur storax autem liquida in calabria reperitur: storax calamita nō a calamo sed a calo quō est bonum et micos quō est gutta per decem annos seruatur.

¶ Irileon. idest illirica et est oleum de ireos que florem purpurcum gerit. nam Dias. in ca. de balano respico. i. ben et est semen arboris ait quō ex eo. 3. j. bibita cum pusca splenē siccat cū iris illirica mixtus et in cataplasma tibus positus et malsa adhibita dolores podagricos mitigat et c. Illirica mixtus. Serapinus eodem loco ex. verbo Dias. habet ireos quod idem est. Iridorus iris illirica a similitudine iris celestis nomē accepit vnde et a latinis argumentum b: iris quō floretus coloris varietate eundem arcum celestem imitetur. Illirica autē dicitur quia in illirico plurima nascitur.

Isopi cerotum diatesaron descriptione de mocriti. ℞. cere citrine. i. vsualis ter bentine añ. 3. xv. olei irini: idest de ireos. 3. ij. isopi humide. 3. ij. et fiat ex eis unguentum et ad ministratur.

¶ Istud cerotum apud nos non est valde in vsu. et sunt ex hominibus qui vtuntur ipso sub nomine ceroti de isopo humida dicitur autem diatesaron a. tessara grece quod est quatuor vnde diatesaron. i. de quatuor rebus idem dicitur de tyruca diatesaron. Joan. angli. in. c. de dolore iuncturarum cura. gutte melancolicę habet vñā aliam descriptionem que eadem est.

¶ Isopis humida vt dictum fuit est quasi sordes et succus lanarum succidarum. Joan. angli. ibi ait isopi humide. i. viscositatis lane et nō lore prius deinde decoque et quod supernat colligatur et c.

Cerotum gal. stomachum confortās et emēdas vitia stomachi. ℞. rosarū scz rubearū. 3. xx. foliorū absinthij. sicci. 3. xv. mastici. 3. xv. spice inde. i. nar. 3. x. tere subtiliter et accipe cere munde. 3. ij. olei rosati. lib. j. dissoluant in igne lauationibus pluribus in aqua rosata deinde iterū dissoluant et lauent in vino veteri et succo citoniorū: et aceto pauco. deinde misceantur cū puluere rerū. et fiat cerotum et administratur.

¶ Istud cerotum fm intentionē Mes. est de mēte Gal. tamen apud ipsum Gal. non reperi. hoc apud nos est multū in vsu sub noie ceroti Gal. emēdas vitia stomachi: nō autē vnguentū stomachicū vt quā dicitur: et sūt ex herbis quō venduntur p alios: sed nō recte. Moderni doctores exhibent istud cerotū ad confortandum stomachū addendo parum galie alefanguine: inuenit in ipso virtus mirabilis.

Cerotū diapēte. ℞. cere citrine. 3. ij. sigie. i. storacis liquide. 3. vni partē tertiā ter bētime. 3. j. muscallaginis glutinis zanach. 3. v. olei irini. q. s. et expertum est.

¶ Istud cerotum est in vsu: sed non multum. ¶ Gluten zanach aliquando gluten alehanae quid autem sit generaliter ignoratur: ego autem testor nunquā vidisse auctorem autenticum de ipso loqui verum fecidum Modernorum opinionem est cola piscium. quod a multis creditur et a multis non sedian sit idem aut non infra in emplastro diaquilon magno iterū de ipso ostendam.

Cerotū alexandrinū optimū stomachū confortat. ℞. cimarū absinthij. oli. añ. 3. x. armoniaci. storacis. calamite. añ. 3. xv. spice scz nardi. 3. ij. cere. 3. ij. olei camomille quātum

sufficit olibanū & armoniacū in vino sufficiēti per diēz noctē infunde absinthiū aut & spīcam tere & cribra. oleum vero & ceram solue super ignem & cum eis reliqua misce.

¶ Stud cerorum apud practicanes papīses non est multū in vsu: sed apud mediolanēsis est multū in vsu: & valet multum ad illa que dicit dñs Mesue.

¶ Absinthium. scilicet absinthium romanum cima. i. comas. Judo. in. c. de arboribus inquit. cimas vocatas dicunt quāsi comas.

Cerotū de sandalis. ℞. rosarū. s. rubeorum ʒ. iij. sandalorum rubeorum. ʒ. x. sandali albi & citrini. id est mahazari ana. ʒ. vj. boli armeni ʒ. vj. spodiij. ʒ. iij. camphore. ʒ. ij. cere albe. ʒ. xxx. olei rosati lib. j. ꝑficiant & administrant: & sunt qui lanāt oleū & cerā prius & postea ꝑmiscent cum alijs & est melius.

¶ Stud cerotum est multū in vsu sub duobus nominibus: vtz sub noīe ceroti sandalini & sub noīe vnguenti sandalini: sed cōter ordinatur sub noīe vnguenti sandalini: magis quā sub noīe ceroti. dicitur autē sandalinū propter sandalos quos recipit.

Cerotum galeni albū. ℞. cere albe. ʒ. j. olei ro. ʒ. iij. & sit radix olei. oleū onfancinū aque fontii clare: & proprie vehementis frigoris quantū sufficit. oleum multoties bene lauef lauationibus multis: & quāto magis elaboratur in lauando illud sit excellentius: vltimo vero conquassetur cum aceto albo claro & pauco & seruetur.

¶ Stud cerotum est multū in vsu sub noīe vnguenti al. Sal. dicitur autem albū q: eius color est albus propter cerā quā recipit: & quanto albus tanto melius.

¶ Cera alba. i. cera artificialis & fit ex cera cōi: cuius modus vinctus est notus & ipsam faciunt in multa quantitate: liber quid dicitur bulchasis in trac. ij. dat duos modos faciendi cerā albam: sed nō oportet scribere de modo ipsius: q: satis manifestus est.

¶ Oleū rosatū qd sit factum ex oleo onfancino. i. ex oliuis immaturis. Jū. ait oleū spanū qd ex albis oliuis fit qd a grecis onfancō appellat: qd aut ex fuluis & nō maturis fuerit expressum viride appellat: qd vero ex nimis maturis cōe dñ. hoc ad nos deserf a ptribus lanue & ibi vocāt oleū onfancinū. i. oleū de oliuis nō maturis.

¶ Aqua fm ꝑapīarū est sapientia. Dias. de aquis duo capitula facit. vnū de aqua marina. aliud de aquis olibus: & sic ait aquarū oīm natura frigida & humida: aq̄ que de lapide emanat leuior & limpidior est: et ventrem & vīnam prouocat: aqua que de lapidibus argillosis emanat grauior est. Au. aut in. j. lib. in sen. ij. doctrina. ij. in cap. de dispositionib⁹ aquarū ait. aqua vnū existit elementorū: que sola inter oīa elemēta hz proprium: vt in eo qd comeditur & bibit. ubi Au. de aquis multū loquitur: idē facit in. ij. cano. sed non r̄rum. Mesue poūit hanc aquam fontium: sed moderni doctores magis laudant aquam rosatam: sic hodie generaliter fit. et cerotum sandalinum. et hęc multum sunt in vsu ꝑrentibus vngendis.

¶ Ista supra scripta cerots reperiuntur in antidotario dñi Mesue & inferius apparet alia descriptio que inuenitur in suo grabatin.

Cerotum de eupatorio in capi. de spasmo. ℞. olei de cinamomo: aut olei antiq lib. j. cere citrine. i. vsualis. ʒ. ij. euforbij boni & recē

tis. ʒ. j. misce & fiat cerotum: & vngatur spasmatum locus & est mirabile.

¶ Stud cerotum non est multum in vsu.

¶ Euforbij vero est gūmi excedēs oīa gūmi in caslesaciendo & subtilando. Plinius ait. rex tuba inuenit herbam euforbiam medici sui fratris noīe: cuius regio de ea volumen extat: inue nit eā in monte athlāte. Spectatur folijs acantis eius tanta est vt succus eius vel longinquo recipiatur incisa conto suscipitur ventriculo edino locato: humor lactis videtur effluere.

Cerotum ꝑo capite fm Bartho. mōtagna nā in suo antidotario. ℞. laudani gūmi elemi sandarace. i. vernicis olibani storacis liq̄ de: & sicce resine. i. pini. añ ad libitum. misce: & fiat cerotum. ꝑōt addi mirra et esset forti⁹: & hoc fac apud necessitatem.

¶ Stud cerotum est in vsu multū apud chirurgicos.

¶ Gummi elemi apud nostros auctores nō reperio scriptum aliquid de eo: tamen est notū omnibus fm quosdam est gummi cuiusdam arboris que reperit in regione sic appellata: alij dicūt qd est gummi arboris dicte elemi: alij dicunt qd est gummi cuiusdam arboris que reperitur in terris indie cuius fructus linei appellantur: alij dicunt & hoc vidi scriptum in vno loco qd gummi elemi est gūmi citri. nā sine dubio gūmi elemi est coloris citri: sed hoc non est affirmatum.

¶ Storax liquida. i. signia storax sicca. i. calamita i. isto ceroto debent poni storax liquida & sicca. i. calamita.

Cerotū de storace ibidē. ℞. laudani aspalati: arthamite. mirre. calami aro. s. quantū añ. ʒ. j. ameos amomi. añ. ʒ. j. picis naualis. ʒ. viij. fiat ex eis cerotum fm artē: supra addat storax calamita.

¶ Stud cerotū non est in vsu. Storax fm Dias. lachrymum est arboris eiusdem nominis eligenda est aut storax q̄ est ruffa et pinguis & resine similis frustatum subalbū & odore plena et perseverabilis: que cum maluratione humiditatem dimittit ex se similem melli viscidam naturaliter & odorata calefaciens. Au. in. ij. cano. tria capitula de storace facit. vnū qd dicitur lubne. i. arbor sigie. aliud de storace. & ibi ait ex mente Diasco. qd ipsa est species storacis: & apud quosdā est gummi oleū: & ipius quidem suffumigatio: ponitur loco suffumigationis thuris in omni re. infra habet aliud capitulū de storace: & ibi ait storax humida: alia est que extrahitur per se ipsam gumma: & alia est que extrahitur cum decoctione: per se autem extracta est citrina: & qd antiquatur declinat ad aureum colorem: & est abūdā: sed que extrahitur ex cortice est nigra.

¶ Asfaltum fm Diasco. est bitumen iudaicum et eius aliud est aridum aliud liquidum: sed aridum gignitur in iudea fenicie sidonia: quod est pyrium et tondi potest vt cetera pigmenta: liquidum vero generatur in babilonia et polonia: & cecilia. reperitur autem innatans in fontibus: & infra scribit aliud genus quod neqz ferrū aqua rumpere potest nisi tātum mēstrua mulierum. aut sanguis hircorum: & si volueris rumpere: sic rumpe: tolle filum laneum & intinge eum in sanguine: & sic hinc inde circumponendo. Plinius bituminis sulphuris proxima est natura: est alius simus a iude lacu emergens in siria circa sidonem oppidum maritimū: asphaltum vero quod bitumen iudaicum est steruus demonis vocatur a quibusdam: est napta: & petrolū vnus generis sunt. Bartho. montagnana in suis consilijs in consilio de medietis habentibus commune iuamentum ad nocumēta stomachi visus & auditus ait. est autem oleum de napta: oleum de petris factum et est oleum petroleum. Pix naualis. i. pix vsualis que nigra est. Plinius pix

liquida in europa tuda coquitur naualibus muniēdis multos que alios ad vsus: lignum eius concisum fur- nus: vndiq; igni extat, circūdato ferro vt primus sudor aque modo sicut canali hec in siria cedrum vocatur vel cedria cui tanta vis est vt in egypto corpora homi- num defunctorum eo perfusa seruetur. Aui. p. est dua rū specieruz: vna est marina nigra liquida que ponitur in emplastris et est de genere picis et alia est mōrana sil- uestris: et siluestris alia est liquida: et est ex arborē aliē- buc et modis alijs pini.

Cerotum de galbano secundum eundem in consilijs in consilio de prefocatione matricis ex nocumento ipsius. ℞. galbani electi. ij. s. bdellij mollis et subalidi. ʒ. ij. puluerū matricarie. ʒ. s. mirre. ʒ. s. dissoluatur gal- banum in aceto et diligenter coletur: deinde superaddantur pulueres supra scripti: et fiat cerotum.

¶ **¶** Cerotum apud nos non est in vsu: ipse Bartho. in suo antidotario habet vnam aliam descriptionem: sed nō est eadē: q; illa solū fit ex galbano extenso solum super vno cotio. n. forma rotunda ad modum vnius ne- bule: albanum vero gummi est satis notum.

¶ **¶** Matricaria fm Serapi. est acuem et dicit de mente Dia. qd habet folia similia folijs coriandri: et florem al- bum circumquaq; et in medio citrinum et habet graue odorem et in sapore eius est amaritudo. hic Sera. alle- gat hec verba de mente Dia. sed sub isto nomine nō re- peritur. verum est. q; Diasc. de ipsa. facit capitulum sub nomine parthemon quod idem est.

Cerotum optimū ad crepatos cū pelle arie- tina secundū Raynaldum de villa noua in lib. ij. in ca. de crepatura. ℞. litargirij: opij: lapidis: sedenegi. i. lapidis sanguinari: san- guinis draconis: boli armeni: masticcis: ar- moniaci: munte: galbani: thuris: costi lum- bricorum terrestrium añ. ʒ. s. picis naualis. i. vsualis: colofonie: cere albe et rubee añ. ʒ. s. radices consolide maioris medie et minoris añ. ʒ. ij. rosaz: mirre: aloes: añ. gra. xv. palee marine: combuste galle: balaustiarū aristo- logie rotunde añ. ʒ. vj. visci quercini. ʒ. ij. san- guinis hominis ruffi li. s. minus quarta: cō- ficietur hoc modo. accipe vnam pellem edie nam vel arietinā cū omnibus pilis suis: et de coquatur quasi bulliendo per totū diem quo usq; quasi tota liquefacta sit. et fiat sicut colla et parum vel nihil de aqua ibi remaneat: de- inde ex illa aqua accipe libram vnā, optime cum staminea vel panno colatā: et adde cum eo viscū quercinū: et in olla nona lento igne fac liquefieri et bullire: et cū baculo semper et continue ducas: aut per aliū ducere facias: deinde lumbicos terrestres post cerā et picē addas: deinde adde terbetine. i. gummi albo- tin. ʒ. ij. postea colofoniā masticcē mirram ar- moniacū et galbanū adde et liquefac in simul et cū baculo semper ducatur: et signum quan-

do erit coctū est quod ponatur vna gutta ex eo super lapidem marmoreum seu super cul- tellum oleo vinctum qd cū infrigidatū fuerit si malaxetur et optime coaguletur. tūc signū est perfecte decoctionis: sinantem lēto igne bulliat: et fiat et vsui referua.

¶ **¶** Cerotum est illud quo generaliter vtuntur do- ctiores sub noie ceroti ad crepatos vel sub noie ceroti cū pelle arietina. ibi Rayn. dicit qd crepatura accidit sepe iuuenibus et robustis viris qui volunt nimis saltare vel currere vel maxima pondera portare vel petras grossis- simas iactare: vel eas viriliter eleuare: vel ex nimio et al- to clamore. et Bartho. montag. in suo antido. habet vnū emplastrum vsuale pro crepatis: sed idem non est verus disse- runt: parum de quo infra. Sentilis in suis cōsilijs in consilio primo h3 vnā aliā descriptionē: sed nō est ea- dem: nec in vsu apud nos est. modernū vere praticantes magis laudant descriptionem Raynaldi q; alias.

¶ **¶** Litargirium est nomen compositum a lithos quod est lapis et giros. quod est argentū: vnde litargiriū id est spuma argenti. Dia. litargirium nascitur ex arena me- lopidinis que combusta liquefit: rursus refunditur: multi ex argento hoc faciunt: et ex plūbo melius est tamē acti- cum fm hispanum: tertius siculū: q; ibi plūbū abundat: ruffum vero et limpidū erutus dicitur ex albidū argiri- tis: q; ex argento fit: aliud ca. facit de spuma argēti: q; etiā litargiros appellatur. pl. spuma argenti genera- er. sunt tria optima que crisi vocatur que et actica est hec ex ipsa vena fit secundū argiritum vocant que his- panensis est hec ex argento fit: sicut dicit Dia. de litar- giro: alias duas species vide ibi.

¶ **¶** Lumbici terrestres fm Sera. sunt vermes qñ fodit terra: vel aratur inueniuntur qñ ipsi terūt et ponunt sup nervos icisos cōferūt iuuamēto manifesto. hic apb Ant. in ij. ca. vocantur charatim satis noti sunt.

¶ **¶** Colofonia. id est pic greca. Aui. in ij. cano. in ca. de ra- tinigi ait. ratinigi noiatur colofonia: et est gūma pini. et nominatur arbor eius in sceti alberem. Joan. Sera. in suo breuiario in ca. de paralexi inquit. gūmi granorum viridū qd noiatur ratenigi. ergo ratenigi est terbetina. idē in ca. de asmate ait. accipe granorū pinearū sup qd est ratinigi: verū hoc gūmi cadit super oēs gūmas: sed ratenigi magis cōuenit esse colofoniā q; terbetinam.

¶ **¶** Cera rubea fm quosdā est cera vsualis fm quosdā est cera qua vtuntur ad sigillandū literas: et hec est opti- mio plurimū: q; ibi ingreditur cera alba. i. cera artificialis si- cut est notū et cera rubea. i. artificialiata et propter id si po- nitur cera alba q est artificialis nō d3 intelligi cera: q fit ex cinabrio terbetina et cera et oleo vt est notum apud apothecarios tamen hoc non est firmum. v3 si cera ru- bea sit cera vsualis aut. cera qua sigillantur litere.

¶ **¶** Consolida maior apud Dia. vocatur simplicis et ibi ponit qd eius spēs sunt due: tñ apud Modernos inue- nitur alia q media dicitur et raro apud nos inuenitur: sed sunt ex hominibus qui loco eius ponunt pondus equale maioris: sed si haberi poterit: est melius.

¶ **¶** Palca marina. i. balla marina. alij auctores hāc non ponunt. est aut quedā res rotunda sicut bora defertur a ianua ad nos: et ibi eius herba algoza vocat: hec balla ingreditur puluerem qui fit contra botium gule: vt di- ctum fuit et ibi melius ostendit.

¶ **¶** Viscus quercinus. i. dabac fm Diasc. lachrymus est arboris leuiss et viridis arboris deint obtusum et nihil asperum colligitur et de semine obtotundo quod in ar- bore dicitur: id est quercus nascitur folia habēs similia bu- ro hoc semen primo tādatur et lauatur: et postea coqui- tur: multi vero illum masticādo concassant: fit etiam ex arborē matiani: et de piro ex diuersis arboribus aliquā do: et in radice arborum et in frutice inuenitur. apud Aui. eius fructus est similis cicero nigro non sincere ro- tunditatis: virgularis: frangibilis ex quo manus inui- scantur: eius autem minera est arbor: serens glandes et

De Unguentis

malus & pirus in quo sunt virtus area & aque multiplici-
cate valde & qui ex eo bonus est recens planus coloris
puri interius viridis exterius teritur et la natur deinde
coquatur. hodie multi apothecarij qui se omnia scire fa-
tentur loco eius ponunt viscum quo vtuntur nostri ru-
fici ad capiendas aues: sed verus viscus quercinus fit
ex quodam fructu simili piro qui reperitur super arbores
ferentes glâdes seu arbores quercus & propter id vis-
cus quercinus appellatur: defertur a venetis ad nos in for-
mis rotundis prout succus liquiritie.

¶ Sanguinis hominis russi. Bartholomeus habet san-
guinis humani & idem est: sed nostri doctores magis lau-
dant sanguinem seu robusti quod non russi: & oportet quod ex-
trahatur ab homine colerico: quod est fortioris propterea
tis in ista materia: & oportet quod iste sanguis sit sicbo-
tomatus in vna scutela lapidea vitreata: & ibi dimittat-
tur liccari tatum quod veniat sicut est sanguis dracho-
ne: postea vterebi oportet. Nicolaus florentinus in li-
bro quarto in capitulo de documentis prouenientibus
ex sanguine hominis: & sanguinis lactis cogelatorum
inquit: sanguis hominis colerici russi extractus ab eo dum
fuerit ab ira & furore tenotus si sumptus fuerit in cibo
vel potu: quia ipse prout est vehemens colericitatis et
inflammationis in stomacho existens magnam & acu-
tam effumationem ad caput & cura eius si non fuerit co-
gelatus est vomitus: si vero fuerit cogelatus educatur
sua ventris.

Cerorum de bdellio sive Leonar. de preda
palea pataninum in ea. de cura scrofularum.
℞. armoniaci. galbani: & bdellij ana. tan-
tundem cuius confectio est vt recipiantur ex
his tribus gummis partes equales & in ace-
to vini fortis vsq; ad tertiam diem dimittat-
tur quousq; liquefiant: & deinde adde parum
sulfuris. & fiat cerorum.

¶ Istud cerorum non est in usu: cerorum vero secundum
Mat. siluaticum dicitur a cera quia omne cerorum re-
cipit ceram vel aliquid loco cere: quic istud dicitur cero-
tum non quod recipiat ceram: sed loco eius habet gum-
mas que liquefiunt prout cera: et nota secundum Sala-
dinum quod sicut aloes vt plurimum: est materia pillu-
larum: ita cera vt plurimum cerorum vel unguento-
rum est materia.

Cerorum consiliatoris coadiuuatiuum sive cra-
nei in differentia eiusdem. clxxxj. ℞. gummi
eleni. ℥. iij. resine purissime. ℥. iiij. cer. ℥. v. o-
lei rosati. ℥. iij. aromatici. ℥. ij. terebentine
℥. iij. & fiat unguentum.

Cerorum aliud eiusdem ibidem: similis inten-
tionis. ℞. gummi eleni. ℥. iij. oppoponaci. ℥. ij.
bdellij. ℥. j. resine pini. ℥. j. cere quantum suffi-
ciet fiat unguentum.

¶ Postquam expeditissimus duce rpo cerota: equum est vt
transcamus ad unguenta si idem annuat.

¶ De unguentis super antidotarium dicit Mesueus &
aliorum doctorum:

Unguentum diafinicon. ℞. ad-
pis zirbi antiqui mundi & cola-
ti: & adipis vituli antiqui mun-
di & colati an. li. j. colcothar.
i. vitrioli citrini. ℥. iiij. olei anti-
qui: & litargirij mundi an. li. iij. terantur litar-
girium & colcothar contritione vltima & mu-
dentur per pannum & subtilem & spissum. de

inde terantur cum oleo & elaboretur in pmi-
xtione eorum ante parum ex oleo addendo: & fiat
illud deinde coletur super illud adeps: & co-
quatur cum facilitate agitando illud sine inter-
missione cum ramo palmarum & extremitate eius
grossa abiecta cute eius: & sint rami super quo-
rum incisioe non preterierit spatium: & quoties
exbauritur humiditas rami a medicamine
iterum alterius humidi extremitate agitur:
necnon & aliorum ramorum partes humidiores
res incidantur in frusta & ponantur in medi-
camine: deinde mutantur dum ericcantur: et
hoc fiat donec perficiatur eius decoctio & fiat
in termino hore ignis aut sicut prune aut flamma
me tenuis.

¶ Istud unguentum apud nos non est multum in usu.
Unguentum autem dicitur ab unguendo. Istud in ca-
de odoribus & unguentis inquit unguentum vero est omne
quod ex communi oleo confectum aliarum specierum
commixtione augetur odoris iocunditatem sumens: &
longius redolens. unguenta autem quedam dicuntur a lo-
cis: vt telino cuius iulius cesar meminit dicens corpus
que sua ut telino unguimur hoc conficiebatur in insula
relo: que est vna ex cicladibus: sunt & quedam ab inuen-
torum nomine vt amaricinum: quidam tradunt regium
quendam puerum amaricinum nomine complura unguentorum
genera ferentem casu prolapsam esse et maiorem ex com-
mixture odorem creasse. vnde nunc optima unguenta
amaricina dicuntur: sunt ex genere flozum.

¶ Diaphinicon dicitur a dia quod est confectio & finicon de
ductilio: nam diaphinicon est diaphinicon: tamen Mesueus habet
unguentum diaphinicon: non autem hoc dicitur a dia-
ctilio: sed potius a palma sive Mattheum silua. vocatur
unguentum palme quod diacalcadis dicitur: verum est
quod possunt sic dici. tamen Mesueus iterum scribit unguentum
palmeum: quod non est idem differunt inter se: hoc unguen-
tum dicitur diaphinicon: quia conficitur cum ramis palme
¶ Illud est pinguedo inuoluens intestina & hec pin-
guedo in terra nostra nominatur rad: cella.

Unguentum arabicum. ℞. foliorum cheiri:
salme. crasilon acetosi. a cori. ana. lib. j. teran-
tur contritione bona & funde super ea in vase
se lapideo olei rosati: aut mirrini: et adipis
zirbi antiqui: et colati ana. lib. ij. dimitte
per dies nouem deinde accipe mirre mude:
aloes succrotensis ana. aure. viij. sarcocolle
aure. viij. terantur & cribellantur: et proiecta-
tur super ea in vase alio lapideo vini albi. aut
succu arnoglosse longe id est plantaginis ma-
ioris in quo cocta fuerint ex solijs earundem
berbarum ana. ℥. iij. & sic vini aut succu quod
funditur super ea quantitas sufficiens ad dis-
soluendum ea: et dimitte per dies sex: deinde
de redeas ad herbas et decoque cum oleo et
adipe ebullitionibus duabus & cola & exprime
et oleum & adipem. Recipe eius expressio-
nis lib. iij. litargirij mundi & triti & tritioe
vltia li. iij. et ialto. ij. calcadis. i. vitrioli al-
bi. ℥. iiij. & teratur et coquatur sicut superius.

Diximus in vnguento diasini con.

¶ **I**stud vnguentum fm intentionem Mes. est vnguentum diasini. postea ait qd est descriptio arabica: est vnguentum arabicum: nō autē dicitur arabicum a gummi arabico: sed dicitur arabicum: qd in illis partibus fuit inuentum: et vtuntur ipso: sed nos raro.

¶ **C**heiri arabice. est plāta q̄ flores citrinos seu aureos pducit et est viola citrina. Auerois in quinto colliget. aut alcheiri est viola de romanā. Sera. cheiri est plāta nota habens diuersitatem in specie sua que a diuersitate florum cognoscitur: nā quedā habēt album: quedā purpureum: et quedā citrinū: que h̄z citrinū melior est et aptior in medicina: satis est nota.

¶ **T**rioflō acetosum. i. trifoliū acetosum quiddā dicunt qd est falsum: qd reperitur in sic. trifolion: et ibi dicit qd trifolion ē: a viridibus folijs ruthe que i eo ponunt: et dicunt qd hic idē intelligit: sed ignoto: nam in aliquo dicitur? Mes. antiquis inuenitur trifolium acetosum qd melius est: et est herba diēta allentia siue panis cuculi q̄ in sapore est acetosa. p̄erea vide ap̄ Wattheum siluaticum in. c. de pane cuculi quid dicit de isto trifolio.

Vnguentū ceraseos magnū. R. armoniaci. ʒ. j. bdellij olibani masculi. i. thuris aristologine. s. rotūde. sarcocolle añ. ʒ. v. mirre. galbani. añ. ʒ. iij. litargiriū. ʒ. xv. aloes oppoponacis añ. ʒ. iij. refine. ʒ. xij. cere albe. ʒ. ij. olei quantū sufficit: armoniacū et bdelliū dissoluantur in aceto litargiriū teratur et decoquatur cū oleo donec liquefiat: et tūc remoueat ab igne donec infrigidet purū et p̄ice super armoniacum et bdelliū dissoluta in aceto et reduc ad ignem donec coagulatur et post illud p̄ice super ipsum reliquas medicinas: et administretur.

¶ **I**stud vnguentū apud nos nō est in vsu sub isto nomine fm chirurgicos est in vsu sub nomine vnguenti apostolorum: et sic sine dubio si legis hanc descriptionem cum descriptione vnguenti apostolorum quā Auc. describit videbis qd fere sunt idē. Petrus argillata in. c. de medicinis mundificatiuis vel abstergiuis habet vnguentū apostolorum mundificatiuum: et est descriptio Auc. et in fine eius descriptio ait. et si bulliat vsq; ad ingrossationem vocat ipm Mes. ceraseos: et vno magister Antonius de ianua gram dei. qd mire rectificat vlcera maligna. p̄ico. florētinus in lib. viij. in. c. de medicina abstergiuis ait. sic aliud de gummis ad mundificandum sanie grossam. R. galbani: armoniaci: resine: et terebentine et c. postea ait. coficiatur vnguentum ex eis: et est vnguentum apostolorum. Et hoc vnguentum quādo decoquitur donec nigrescat vocatur a Mes. vnguentum ceraseos et a quibusdam vocatur gra dei qd mirabiliter mundificat vlcera maligna h̄z vnguentum gra dei est aliud apud nos. de quo infra.

Vnguentū de arthanita magnū. R. succi arthanite lib. iij. succi cucumeris asinini lib. j. olei yzini. i. de yzeos lib. ij. butiri vaccini li. j. pulpe. colloquintide. ʒ. iij. polipodij. ʒ. vj. enforbij. ʒ. ʒ. que terenda sunt tere et submerge in succis et oleis: et pone in vase vitreato stricti ostij et stringe caput eius: et dimitte per dies octo. deinde bulliat totū ebullitio ne vna et coletur: et proice super colaturam serapini aure. v. mirre aure. ij. ita qd resoluatur prius in aceto vini et aggrega omnia si

mul: et bulliant agitando semper cum fuste vsq; ad succi fere consumptionem. tunc proice super ea cere. ʒ. v. fellis vaccini aur. vj. ferneat cum eis vsq; dum liquefiat cera. deinde puluerza super ea sicut conterendo scamonee aloes mezereon. idest herbe oliuelle colloquintide ana. aure. vj. enforbij anr. ij. salis gemme aure. ij. turbiti aure. v. piperis longi zinziberis camomille ana. aure. ij. conficiantur et administrentur.

¶ **I**stud vnguentum est in vsu maxime fm istam descriptionem que magnum nuncupatur. parum vero non tantum. idem Mes. in cap. de arthanita habet duas alias descriptiones que idem sunt.

¶ **A**rthanita secundum Aucennā in secundo canone est buchomarien. tamē miroz qd idem in. q. canone in fen xvj. in capitulo de compositione solutorum eius qui habet colicam ex ventositate aut materia stegmari ca de quibus sunt clisteria ponit ibi buchomarien et arthanitam. ergo falsus est rectus secūdi can. Ralis in nono almanfous in capitulo de colica habet idem in capitulo de appoplezia in clisterijs. idem habet Aucenna autem in secundo canone dicit arbor marie est buchomarien: et iam dictum est de ea. et est trium specierum: vna species eius sine fructu et due cum fructu ego non intelligo quid velit Aucenn. per talia verba: nam arbor marie est rosmarinus et buchomarien secundum ipsum est arthanita quod non est possibile. error vero qui inuenitur in ipso apud me nunq̄ separabitur opinio qd ralis in illo loco errauit ponere buchomarien et arthanitam: sed non recte: quia in hac inuenitur differentia que reperitur inter scedenegi sine h. et inter sche denegicū h. similiter est differentia inter buchomarien scriptū cum litera t. et inter buchomarien scriptum cū litera c. nam ibi Ralis habet buchomarien scriptum cum c. et hec est arbor marie sine rosmarinus si vero reperias buchomarien est vel artanita de qua vide sera. in ca. de ciclamine qui inquit buchomarien. i. ciclamē. in ca. vero de arbore marie dicit qd est libanotis: ergo est rosmarinus? et sic si bene legeris videbis qd buchomarien est arbor marie et buchomarien est ciclamē seu arthanita. fran. de pedemontū in ca. j. de dolore intestinorū et medicinis ei⁹ ait. buchomariē est radix piperis v̄ maliterre. qd est falsum: nā buchomariē nō est piperis. v̄ r̄ si diceret buchomariē est maliterre: sed nō piperis.

Vnguentū de arthanita parua. R. succi arthanite et viscositatis que mulgetur ex radice filicis et succi: camenellis ana. ʒ. viij. succi extremitatum tamariscij. ʒ. ij. olei yzini lib. ij. isopi humide. ʒ. v. armoniaci. bdellij añ. ʒ. j. acetū quantum sufficit. cere citrine ʒ. vj. corticis radice caprozum. ʒ. j. spice. scilicet cet nardi. ʒ. iij. fiat sicut superius diximus.

¶ **I**stud vnguentum de arthanita paruum non est in vsu. Verum sunt ex hominibus qui faciunt vnum pro alio: quia in isto pauciora simplicia ingrediuntur: sed non recte faciunt.

¶ **F**ilix fm ḡsi. a singularitate solū dicta. deniq; ex vna virgula altitudine cubitali vnum scissum foliū signū res applicata velut p̄na Dia. s. a sit et ipsa duo facit. e. vnum de dipterys. aliud de feliteron: fm vero Watt. silu. na. dipterys est polipodij: sed nō recte: nā si legis cap. de diptery apud Diasc. cū cap. de filice apud Serap. videbis qd idem sunt ipse h̄o Serap. in vno cap. loquitur de masculo et femina. Auc. in. q. can. duo capitula facit.

De vnguentis.

¶ **V**num de cardari: et aliud de sarace. hec apud Dias. nascitur sine semine sine flore et sine hasta: sed quidam modo derno: ubi dixerunt quod in nocte sancti Jo. aliqui vadunt ad locum ubi filix nascitur et ibi stant per horas tres et dicunt quod cito in illa hora filix gerit florem post semen. deo melius scit.

¶ **C**amenelis istud vocabulum est corruptum: nam quedam descriptiones dicunt cauchezich quedam camaelis: quedam cameactis quod melius est: et sic hodie habet opinio quod debeat dicere cameactis: ergo eshebulus cuius ortus est iuxta fossos: collumella in lib. de cultu hortorum ait. pariturit: et rutilas ebulli et espyrida buccas: nam neque sicca placet: neque stagnata palude perperitur que rube semper coivina rane tum que sponte sua frondositas educat ymos: hec est species sambuci: et est quam nostri rustici loriceum dicunt.

Unguentum albariel. R. albariel recentium. 3. r. arungie porcine. 3. r. l. teratur simul et dimittantur marcescere per dies. vij. deinde bulliant et colentur: et servetur vnguentum in vitri vase et administretur ubi oportet.

¶ **I**stud vnguentum apud nos non est in usu: verum ut dictum fuit chirurgici vtuntur ipso sub nomine ruptorii de cantharidibus: et dicunt quod albariel sunt cantharides: sine dubio videtur habere eandem virtutem preterea in sine praetice vini florant: videlicet in antidotario habetur vnguentum albariel: et ibi ponit ad litera quod sunt cantharides: ergo vnguentum de albariel est vnguentum de cantharidibus. infra apparebit una alia descriptio sub nomine vnguenti de cantharidibus: sed non erit eadem.

Unguentum rosatum. R. arungie porcine recentis quantitate quam volueris: et lauetur in aqua calida novies: et tantundem cum aqua frigida lauatione ultima: deinde teratur cum ea rosarum rubearum recentium quantum ipsa et dimittatur marcescere per dies. vij. deinde coquantur cum facilitate et colentur: et iterum tantundem rosarum teratur et dimittantur per alios septem dies et fundatur super ipsum succi rosarum circiter parte. 5. olei amygdalini partes sex: et iterum coquantur cum facilitate usque ad succi consumptionem: deinde reponatur et administratur: et quibus disrupit in aqua rosa. parum opij: et pycitur in decoctione: et est mirabile ubi oportet: et proprie quando vigilie adsunt.

¶ **I**stud vnguentum est in usu. dicitur autem rosatum propter rosas quas recipit. Dias. rosa aquosa colore mixta est. due generantur in ea qualitates alterne scilicet siccitas et amara flores autem eius plus sunt siccitatis. et ideo plus desiccantur.

¶ **A**runzia porcina pinguedo est satis nota. Scrap. ex auctoritate Gale ait in. c. de pinguedine. quod animal est humidum generatur in eo pinguedo sicut porcus et quod est siccum generatur in eo adeps sicut thaurus: capra et alia que habent cornua. Dias. in. ca. de arungia cum tunica ait in illo. c. de affectu sine sale est pessantis misetur arungia porcina et visina conficit sicut docet ibi.

Unguentum violatum valet sicut rosatum et confert pleuresi et inflammationi pectoris: et fit sicut vnguentum rosatum: hoc apud nos non est in usu ut est rosatum.

Unguentum basilicon magnum. R. cere albe resine: scilicet resine pini: sepi vaccini: picia.

scilicet navalis: glutinis olivani: mirre. an. 3. j. olei quantum sufficit: in alio cere. 3. vij. picis. 3. ij. et aliorum an. 3. j. 5.

¶ **I**stud vnguentum est in usu: maxime secundum istam descriptionem. aliud vero quod dicitur minus non tantum. Aui. cen. in. v. canon. habet duas descriptiones sicut habet mesue. sed non concordant cum istis verum differunt parum dicitur autem basilicon non quod basilicon: id est ozimum ingrediat. sed secundum quosdam basilicon a suo copositore. nam basilicon seu vasilicon interpretatur regale seu imperiale. nam greci vasilea regem seu imperatorem dicunt. inde basilicon vnguentum regale est triaforma cum.

¶ **S**icut olivani. i. thus. quidam autem crediderunt quod per gluten olivani intelligeretur dueros videlicet per gluten terebentina: et per olivani thus et hoc approbat. quod Aui. cen. ibidem quod huius loco est glutinis alimbac. i. terebentina. scilicet veritas est quod per gluten olivani intelligitur solus thus: quod satis est notum. sed Leonar. de pda palcajn ca. de cura vlcera in ghal. ibidem huius glutinum albotin. et olivani. ergo debemus ponere in isto vnguento terebentinam et thus: quia satis convenit. tamen secundum intentionem des. solum thus debet poni.

Unguentum de bdellio. R. bdellii. 3. vij. euforbij. 3. iiij. castorei. 3. ij. serapini. 3. iiij. cere. 3. xv. olei sambucini: aut olei de ebeiri. 3. x. bdellium et serapinum dissolvantur in aqua rutbe agrestis: id est mole. cetera liniatur cum aqua calida: et fiat vnguentum et liniatur cum eo.

¶ **I**stud vnguentum est in usu.

¶ **B**dellium est gummi arboris que nascitur in terris arabum. et melius ex eo est illud quod est amarum clari coloris in se non habens ligna nec foedes.

Unguentum filagrios ad spasmodum. R. cere. 3. ij. sopi humide: succi rute agrestis an. 3. ij. euforbij: pipis armoniaci: croci: olei balsa. castorei: glutinis alimbac. i. terebenti. oppo. an. 3. ij. stiglie. i. storacis liqde. 3. ij. 5. olei. q. s. Unguentum aureum. R. cere citrine. i. vsualis. 3. vij. olei boni lib. ij. 5. terebentine. 3. ij. resine colofonie. i. picis grece an. 3. j. 5. olivani: masticis an. 3. j. croci. 3. j. misce et fiat vnguentum.

¶ **I**stud vng. est in usu. et autem vnguentum aureum. quod est optimum et excellentius inter alia vnguenta: sicut est aurum preciosum inter metalla. Leonar. de pda palea in ca. de vlcerebus ambulantiis huius vna alia descriptio. sed non est eadem. sic. flo. in li. ij. c. de maturatiōe viol. et cura ipsarum post apparitionem inq. sic. et quibus coffectio vnguenti de cerusa. et litargiri. et vnguenti rubei est bona ad vlcera violarum. et hoc vnguentum est illud quod ponit in antidotario. et hoc vocat ibi vnguentum aureum. hoc ego ignoro. quod Aui. cen. in. v. canon. huius vnguentum rubei. quod idem non est silber. de anglia in ca. de cura arthetice: secundum magistros habet vna descriptio vnguenti anrei: sed non est eadem.

Unguentum de cerusa ad flegma salsum et scabien sicca. R. ceruse: merda lengi an. 3. vij. plumbi adusti: scorie argenti. an. 3. ij. masticis: olivani an. 3. ij. 5. olei rosa. et aceti quantum sufficit: teratur in mortario: et ponatur prius oleum post acetum: an. parum infundendo: ita quod sine intermissione teratur: nunc hoc nunc illud infundendo donec impinguet: si autem eo indiget parum nitrum habens argenti. viii. 3. v. adde et adminis-

fra: et quandoq; apud necessitatem adde zia
niar. 5. ij.

¶ Istud vnguentū est in vsu solū sub nomine vnguenti de
cerusa ad flegma salsum. sed quando medicus ordinat
vnguentū de cerusa simpliciter intelligitur vna alia de-
scriptio q̄ inferi⁹ apparebit. Bartholomeus montagna
na in suo antidotario habet vnā aliam descriptionē: s; nō
est eadem nec in vsu venit.

¶ Cerusa fm̄ Auicennam est cinis plumbi aut alau-
noch. et tñ in ea que fit ex alaunoch. multū elaboratur
in adurēdo sit asreng et acquirit superfluā subtilitatē
q̄nq; vero sunt oēs ceruse cū aceto et q̄nq; cū salibus: et
q̄nq; sunt pluribus modis fm̄ q̄ scitur in libris huius
artis. Leonardus de p̄da palea in. c. de inflammationibus
et vesicis inquit cerusa id est blaca.

¶ Merdasengi: id est litargiriū sicut inuenit ap̄d Auē-
roim in quinto colliget. Auicenna in secundo canonis
sit. merdasen est plumbum adurū ergo litargiriū fm̄
Auicennam est plumbum adurū s; hic aliud intelligit:
q; ibi ingrediū merdasengi: et plumbū adurū. q̄ idē non
sunt. Leonard. de p̄da palea in. c. de inflammationibus et
vesicis in quodā vnguento inquit. merdasengi id est li-
targiriū et sic hodie loco merdasengi litargiriū ponunt.
plumbū adurū fm̄ Auic. in secundo canonis est merdasengi
id est litargiriū senci litargiriū ponunt. plumbū adurū fm̄
Auic. in. ij. canonis est merdasen. i. litargiriū sed hic al-
telligit. Salen⁹ in li. secretor. in. c. de squinātia ait mer-
dasengi. id est plumbū: plumbū vero vena est terre simi-
lis antimonio a litargiriō: et factio notū est. et mod⁹ adu-
sionis eius superius habitus est.

¶ Scota argenti fm̄ Sera. ex autoritate alcāzi est ster-
cus argenti: et est bona scabiei et pruritū quidā litargiriū
putarunt q; nō est. liber qui de bulchasis in tractatu pri-
mo inq; doctrinā qualiter adurunt scoria argenti et au-
ri ex libro almeiam q; vtimur in collibus. R. de scoria
cabrulle quātū vto: et tere ipsam grosso modo. et p̄ice cū
melle ipsam: et pone ipsam in vase fictili nouo et fac: vt ibi
docet Auic. in. c. de ere de alcabrussi loquitur.

¶ Argētū viuū aliud est minerale aliud artificiale: arti-
ficiale cōficit ex minio et canabro: minerale aut inuenit
in mineris metallo: et ppter id inter gñā metalloz est
positū quozū spēs metalloz fm̄ Zidoro: sunt septē scilicet
aurū: argētū: plumbū. stannū: es: et argētū viuū: et ferrū: qdā
posuerūt argētū sublimatū: cerusam: et litargiriū inter
gñā metalloz. Silbert⁹ de anglia in. c. de cura lepre in
gñali dicit q; fit de mercurio. i. argēto viuo. hoc aut p̄fer-
uat in vasis plumbeis: aut vitreis: aut in vasis de terra
vitreata aut vesicio: q; alia vasa corrodit: et ipsam cōpu-
tat inter venenosas medicinas.

¶ Vnguentum egyptiacum: magnum. R. flo-
ris aur. y. mellis aur. xij. aceti fortis aur. v. ij.
coque super ignem donec inspissetur: et sunt
q; addunt in eo olibani masculi triti aur. ij. 5.

¶ Istud vnguentū est in vsu maxime s; istā descriptio-
ne. Rasio in libro diuisionū in fine in. c. de medicinis al-
gebia h; vnā aliam descriptionem que est quasi eades.
¶ Leonardus de p̄da palea in capitulo de vlcibus
profundis habet vnā aliam descriptionē que eadem
est. forma autem istius vnguenti efficitur in colore ru-
beo: nam quādo flos coquitur colore rubeū sibi acq̄rit.

¶ Vnguentum triasfarum. R. litargiriū tri-
ti sicut alcohol: id est subtiliter sicut athomi-
solares partem vnā: et funde super ipsum
nunc oleum nunc acetum: et teratur et adeo
quatur: et proprie quantum sufficit: et ad-
ministratur.

¶ Istud vnguentū sub isto nomine nō est in vsu: verū s; in
chirurgicis est in vsu sub nomine vnguenti de litargiriō. s; in
interius iterū apparebit descriptio vnguenti de litargiriō.

qua generaliter vtimur. dicitur autem triasfarum a
tribus medicinis que in ipso ingredientur. Auicenn. in
quinto canon. habet descriptionem vnguenti nigri: et ea-
dem est huius.

¶ Vnguentū alfecericon relatu ad alexandrum
R. ceruse litargiriū: alfecericon aloes boni:
croci: argenti viui extincti añ. partes equa-
les: olei de oleandro: et aceti quantum suffi-
cit: fiat sicut vnguentum de cerusa.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Auic. in. ij. can. de ipso fac-
cit capitulū sub nomine facerico. dicit qd est medicina ad
scabie facta ex litargiriō calcadis. i. vitrioli et aceto sine
dubio alfecerico ē medicamē. cōpositū cui⁹ descriptio
des. inferi⁹ describitur si facere volueris vnguentū alfece-
ricon similiter oportet facere cōfectionē de alfecericon.

¶ Oleander apud Dia. vocatur nereō. s; ait rodanda
rū qd corrupte vulgo loiadrū vocatur q; sit solis lauri
similis: flo: et vt rosē arbor: venenata: interfect enim anis-
malia: et medetur serpētū vcratōib⁹. deser. aut olei ip-
sius describit R. de qua infra crit sermo.

¶ Confectio alfecericon qd est medicamen cō-
positū. R. litargiriū albi: calcanti. i. vitreoli
viridis de quo fit encaustrū añ. partē vnā:
floris eris partē mediā. teratur cū aceto ve-
hementer fortū in sole. tempore estiuo fere p̄
diem vnā semper ante modicū addendo ace-
tum: deinde ponatur in vase vitreo et strin-
gatur os ei⁹ et sepeliatur in fumo diebus. xl.
deinde administratur.

¶ Vnguentū palmeus. R. olei veteris lib. ij.
arungie veteris depurate a sale lib. ij. litargi-
riū lib. ij. vitrio. 3. ij. cōficiant sic: oleum et
arungie mittant in stanato supra ignē: et liq̄-
fiant: deinde addat litargiriū et vitriolum et
ducatur cōtinue cum tribus ramis palme
et accipe vnū ramū palmarū minutatim in-
cisum: et intromittatur et tandū bulliat su-
pra ignem lentum factum de lignis sicis:
donec infletur et redeat ad suū statum. et in-
spissetur et densitatem habeat.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu sub isto nomine: verū est in
vsu apud chirurgicos sub nomine vnguenti de colcothar: et
sic sine dubio possunt vti sub nomine nā vidit q; sic floren.
in li. vij. in. c. de curatione flegmonis inquit sic est empla-
strū de colcothar. et est illud qd vocat Sera. in sua antido-
tario diapalma. Leonard⁹ de p̄da palea in. c. j. de fleg-
mone ait vnguentū de palma. i. de colcothar relatum ab
Auic. et sic est q; Auic. in. v. habet vnguentū de calcadis.
quod quasi idem est de quo infra.

¶ Vnguentū de flore eris in suo grabadin in:
ca. de vulneribus nariū. R. cere. 3. ij. olei
antiqui vel facti ex oliuis immaturis. i. olei
onfacini. 5. xvj. floris eris pulueriza. sicut al-
cohol. i. subtiliter. 3. ij. fiat ex eis et vtere licet
mo: et q̄nq; additur et minuitur ex flore eris
fm̄ quod erigit necessitas.

¶ Istud vnguentū non est in vsu. Auic. in. v. canon habet
vnā aliam descriptionē que eadē est: nisi solū in vno. et hoc
est q; Des. nō posuit resinā. Auicenn. yero sic in reliquis

De vnguentis.

idem sunt Jo. Sera in suo antidotario habet vnguentum de ziniar: quod est idem cum vnguento de flore cris apud Auicennam.

Flos cris fm Smone ianne. nō est viride cris: verum hodie ponit loco ei: q̄ reperit in multis locis vbi vn̄ doctor habet flore cris in vno alio loco habet viride cris. nā vide Ra. si es de calcato vbi h̄ ziniar. i. viridū cris. Sui. pla. loco eius h̄ flore cris. Petrus de argil. in ca. de medicina mudificatiuis vel absterſiuis in vnguento apostolorū h̄. R. viride cris. Auic. in. v. h̄. R. flos cris Idem Jo. Sera. in suo antidotario h̄ vnguentū de ziniar. Auicē. in. v. ca. h̄. habet vnguentū de flore cris quod idē est. et sic hodie vn̄ p. alio ponit. Sera. dat modū ei sicut apparebit infra in emplastro apostolicon etc.

Vnguentū alabastrū nardi spicati: fm Nic. R. saune viridis. ʒ. v. hedere teranee viridis: millefolij: arthemisie. i. matris herbarū galle cupressi. fenugreci: herbe benedicte seminis lini rotis marini: oim octo. ʒ. vj. pone becoia simul trita in aque sextarijs duoꝝ decim et dimitte macerari vsq; ad tertiū: diem: postea adde olei sextaria quinq; diligenter cū cautela tā diu vsq; quo ad oleū perueniat remota aqua remoto vero ab igne et colato per saculū nitidū: adde cere. ʒ. vj. color fonte terebētine galbani: masticis gummi hedere: resine olibani: mirre añ. ʒ. v. storacis calamite. cozumbri. spice nardi oim trium añ. lib. j. balsami. ʒ. iij. que terēda sunt tere que liquefacienda scilz liquefac in simul mixtis omnibus diu agitando cum spatula misce: Deinde vsu reserua etc.

ʒstud vnguentū alabastrū est in vsu. Appellatur aut vnguentū alabastrū nardi: nō q̄ alabastrū ingrediat. hodierni autē vntur vnguento alabastrū: et in eo ponit alabastrū q̄ est genus marmoris sed nō recte: quia ex meo iudicio alabastrū in hoc nō debet ingredi: hoc vnguentum inuenitur in lib. vj. Siliberti angli. ca. de retentione menstruoz q̄ alabastrū nō habet. Papias vero ait. alabastrū genus marmoris: vnde sit vas in quo deintus vnguenta conseruātur. et ideo pro vnguento ponitur: quia sine dubio hoc dicit alabastrū q̄ ipsum conseruari debet in vno vase facto ex alabastro: pieterea vide in passione dñi nostri Jesu christi. fm Matth. vbi dicitur. et cū esset Jesus betanie in domo Simonis leprosi et recuberet venit mulier habens alabastrū vnguenti nardi spicati preciosi: et fracto alabastro effudit sup caput eius: hoc est illud vnguentū quo vntur Maria et Martha forores. vnde per hoc vide apud Leonardum de p̄da palea in ca. de casu et offensione propria doctrina vbi sic ait: nota de vnguento alabastro quod operat mirabiliter in cōtusione et attritione et casu offensione. ac etiā in verberatio et flagellatio et tortio cū tortura et similib; et vocatur vnguentū alabastrū nardi de spice nardi preciosi: q̄ romani a Hierusalem attulerūt tpe quo dñs noster Jesus christus crucifixus est. Bonum et probatū in oibus febribus et rigoribus et calculosis doloribus lumbricū petram de vesica rumpit: renū dolorē auferit: et emigrancū dolorē amputat: casibus matris optime subuenit. Maria et Martha forores lazari hoc vnguento vsu fuerunt omnibus diebus vite sue. Scias autem q̄ veritas est q̄ hoc vnguentum dicitur alabastrum nardi spicati: quia conseruatur in vase alabastrū propter spicam nardi quam recipit. et dicunt q̄ hoc potest dici vnguentum de spice nardi conseruato in vase alabastrū.

Sauine viridis. i. recentis.

Hedera apud Wis. vocatur scissos. plin̄ hedera sp̄s habet tres: candidam: nigram et elix. et he in sp̄s alias diuiduntur. Bay. in li. ad parthenianum ait: hedera nascitur in diuersis arboribus parietib; vel petris et terra. s; hic intelligit de illa que in terra reperitur: que satis est nota de qua antiquitus coronabantur poete. vnde Virgilius in bucolicis. pastor: es hedera crescentem ornate poctam.

Galla cupressi. s. fructus eius qui aptus est in medicina. Isido. in. c. de p̄op̄is nominibus arborū inquit cupressus grece dicitur q̄ caput eius a rotunditate in acumen erigit: vnde et conon vocat. i. alta rotunditas hinc et fructus conus. q̄ rotunditas eius talis est vt conū imitetur. vnde conifer. cupressi dicitur huius lignū cedro pene proximū h̄ virtutē: temporū quoq; trabibus aptus impetrabili soliditate nunq; oneri cedit: sed ea qua in principio fuerit firmitate p̄seruat. Antiqui cupressi ramos prope rogi cōstituere solebant vt odorem cadauerum dum vicerentur compungerent locunditate odoris sui.

Millefolium est herba que oibus nota est. Dia. mirio filos siue vt latini millefolij. i. supercilij venter. nascitur in palustrib; locis firmis habet ex vna radice mollē et subruffum: et quasi manib; limitū et folijs litia feniculo. plin̄. miriofilū quod nostri millefolium vocant.

Herba benedicta fm cōpositore est su. q̄ alio nomine valeriana vocat. Simo vero ianue ait. terra benedicta in antidotario olim in vngento alabastrū q̄ ignoro: verū est q̄ Gilbertus loco herbe benedicte h̄ terrā benedicte. sed Leonardus habet herbā benedicte. ego vero ignoro quid sit terra benedicta. sed herba benedicta est valeriana quā meo tēpore vidi apponi in hoc vnguento.

Ros marinus fm Dias. est libanotides. fm vero Sera. est arbor marie: de qua miro: q̄ ipse Sera. in suo breuiario in ca. de emoroidib; inquit q̄ arbor marie est arthanita: q̄ nō recte dicitur ab aliquibus corona mōtis vel montana: eius flores alchilil dicitur vnde zuccarū alchilil. i. de floribus rotis marini.

Sextarium vero fm cōpositore Auicē. Sera. est pondus sex dragmarum: et daniel duo: fm gentiē est pondus. ʒ. sex. Leonardus idē inquit sextarius est pondus aur. iij. aureus vero quarta pars vncie. et in vncia sunt octo dragme. hodierni vero q̄ reperitur in recepto sextarium vini vel aque intelligunt duas lib. cum dimidia. s; per sextarium pipris vel cinamomi sex dragmas intelligunt deus melius scit.

Colofonia. i. pix greca. Dinus florentinus in primo li. in capit. de eruptionibus citralibus ait picis id est pice grece. Item circa instans colofonia. i. pix greca est gummi cuiusdam arboris que in grecia reperitur. vnde pix greca dicitur. etiam reperitur in alijs locis. plin̄. vocat eam bicia dicens. bicia sit e pice resina. in hispania autem e pice nostris minime laudata: est enim resinarum amara et arida graui odore vnde resina frigida: pix bicia: pix romana. colofonia idem sunt.

Cozumbrum fm cōpositorem est censura indeorum vel timamatis vel thus iudeorum. Leonardus ibidem inquit cozumbrum sunt feces storacio liquide ergo cozumbrum est storax rubea qua vntur iudei in ecclesijs pro fumigatione: etiam cozumbrum potest dici quod interpretatur omne fumigium odoriferum.

Spica nardi. i. aromatica. istud vero vnguentum dicitur alabastrum nardi propter spicam nardi quam recipit in multa quantitate: conseruare debet in vase facto ex marmore dicto alabastrum.

Balsamus id est opobalsamum: nam opos est balsamus vel lac: et similiter opofici vocatur lac ficulne ab ipsa. plin̄ autem ait. sed omnibus edoibus prefertur balsamum vni terrarū iudee concessum quondam in duobus tantum hōtis vtroq; regio altero iuge rum viginti non amplius altero panctorum ostendere arbusculam hanc vbi imperatoris vespasiani clarūq; dicitur a pompeio magno in triumpho arboris quoq; diximus seruit nūc hec et tributa: pedit cum sua gese in

totum. alia est natura quam nostris externi que prodide-
runt. hoc preciosum est in nostris partibus raro inueni-
tur. sed infra describam quedam olea que possunt poni
in omni loco ubi ingreditur balsamum.

Ynguentū martiatum ibidē. R. cere albe
libr. ij. olei libr. viij. rute. ʒ. vij. maiorane. ʒ.
vj. tamarisci. ʒ. vj. esbrij. rosis marini folio-
rum lauri ana. ʒ. viij. saune id est bracheos
balsamite lilifagi. ozimi id est herbe q̄ basili-
con odoriferū vocat polij. id est polij mon-
tani. calamēti. artemisie. enule. betonice. brā-
ce vrsine spergule. herbe venti. pimpinelle
agrimonie. absinthij. herbe paralesis. herbe
sancte marie cimarum sambuci. herbe graf-
sule mille folij. semperniue. camedreos
centum neruie. centauree. fragule. quin-
q̄ folij. tetrabit. ana. ʒ. iij. ʒ. radicum eni-
sci. cimarum mirti. id est foliorum mir-
tilorum ana. ʒ. iij. fenugreci. ʒ. j. ʒ. bu-
tiri. ʒ. j. et. ʒ. ij. vrtice violarum papaueris
nigri mente saraenice: et alie mete lapacio-
li: politrice carduncelli: matris silue: matu-
relle. herbe muscate alleluie. lingue ceruine.
crispule cāporate. storacis: calamite me-
dulle ceruine. añ. ʒ. ʒ. adipsis vrsi: adipsis gal-
line. mastics añ. ʒ. j. thuris. ʒ. ʒ. olei nardi. ʒ.
ij. colligantur omnes herbe in mēse maij: et
in vno die aut in duobus si potest ab hora
tertia vsq̄ ad meridiē conficiant sic herbas
tritās dieb̄ septē in optimo odorifero vino
infunde octauo autē die coquant lēto igne:
et cū vinū aliquantulū inceperit cōsummari
addat supradictū oleū et bulliāt donec her-
be incipiant dimitti. deinde studiose colen-
tur et proiectis herbis iterū super ignē ponā-
tur et cū bullire inceperit ponatur storax et
cum modicum bullierit ponatur butirum et
arungia cōtusa et oleū nardinū. id est de spi-
ca nardi. et mastix. et olibanū. et postea cetera:
et cum cera liquefacta fuerit bene cū spatu-
la semper agitando ab igne deponat. et cum
coagulatum fuerit in vase reponatur.

¶ Quod ynguentum martiatū dicitur a martiatone peritit
simo medico a quo fuit inuentū: hoc apud multos apo-
thecarios in vsu est. sed pauci sunt apothecarij qui ip-
sum faciunt: immo emunt a mercatoribus. Inueni-
bus et hoc aduenit: quia ibi ingrediuntur multa simpli-
cia que difficilia sunt inueniri. sed ego consideravi di-
ceno. si in partibus istarum ac in alijs faciunt: nonne idē
possunt componere nos et nam sine dubio idem nos
possunt componere: et melius. quia ego fui in parte-
bus istarum. et interrogavi apothecarios qui componūt
predictum ynguentum: qui in multis simplicib̄ errāt.
et ponunt in eo quid pro quo. vnam rem pro alia. sed
ego taliter agam q̄ noverit alij apothecarij facere pote-
runt. Silibertus de anglia in ea. de cura arthrice. fm ma-

gistros habet vnam aliam descriptionē que eadez est. eā-
dem habet Leonardus de prieda palea in ca. j. de con-
tusione et attritione.

¶ Ruthe fruthe domestiche. hec satis nota est. Secun-
dum circa instans: si quis est totus circumdatus rutha vi-
ridi secure potest accedere ad interficiendum basilicū.
sed hoc credo quod apud ipsum nunquam fuit proba-
tum nec apud me.

¶ Maiorana herba est satis nota. hec est quā Ma. san-
suum vocat. pli. amaracum. Dioscles medicus et sicula-
grus appellare quod egyptus et Siria sansuum. In hac
sunt diuerse opinionēs: nā Silib. loco eius habet armo-
niacum. Leo. non h̄ maioranā: nec armoniacum: et sic
meo tempore vidi facere ipsum sine maiorana. et sine ar-
monia: tamen fac ut tibi placet.

¶ Tamariscus apud Diasco. vocatur mirica. pli. miri-
cem in Italia nasci quā tamaricem vocant. certum est
achaia. aut byzon siluestre insignē et q̄ eam satiuā tan-
tum ferat cui gallie similis fructus in curia et egypto co-
piosus. Gale. in libro ad partenianū inquit. miricas fru-
cticulum afferre molle frāgibile et veluti florē tantū egypto
quidē simile galle. huius igitur succus i qua fuerit
coctus pesticulos occidit: et culices et pulices fugat.
De capud nos iuxta aquas nascitur.

¶ Efozum fm cōposito: est flos saluie fm vero Mat-
theum siluaticum est maiorana. quod non creditur. nā
Leonardus loco eius habet flores saluie quod idē est.

¶ Balsamita idem habent alij: est mentha aquatica
seu simbrum: in hac erravit translator Avicē. in secū-
do canone in capite. de nemen dicens quod nemen est
sinsibrium: quod non est. nam nemen apud Serapionē
est scpillum. Balsamita vero siue mētha aquatica est
herba habens folia similia folijs menthe: sed maiora
cum flore celesti. iuxta aquas nascitur. Multi autem
ignorantes apothecarij credūt sed non recte quod bals-
samita sit quedā herba inuoluens circa muros quam
nos vulgo balsaminam dicimus sed aliud est: suum ve-
ro nomen de balsamina in latino est dictum. momor-
dica et.

¶ Lillifagus. i. saluia. vnde macer. Lillifagus grece. sed
saluia dicta latine. Dias. clifagus: aut lillifagus: aut sa-
gnon. plinius bechium que et saluia dicitur. alia est
lilago duo eius sunt genera. siluestris vbiq̄ nascitur
subesteta quas credunt. ita altera a quibusdam sal-
uia appellatur similis verbasco.

¶ Calamentum est herba satis nota. Isidorus mentha
agrestis quam greci calamentum nostri vulgo: ne-
pram vocauerunt est maioris virtutis et vehemens
in calore.

¶ Bācha vsina secundum Petrum de crescentiis et
calida est et humida in primo gradu virtutē habet mol-
liendi. secundū modernos due sunt species: quarum vna
habet folia magna sicut folia caulis: sed incisa sicut brā-
cha. vsi in medio eorum stipes. in cuius capite sunt mul-
ti flores purpurei spinosi et cōclusi: hec vero nascitur in
montibus in locis vmbrosis. Altera vero species habet
folia similia folijs paritarie: sed longiora: et in ipsis fo-
lijs oriuntur: flores conclusi: sicut prioris purpurei: et
quando siccantur efficiuntur spinosi. hec apud nos iux-
ta hortos inuenitur: et ponitur hec si habere non pote-
ris priorem.

¶ Arthanita scdm Aui in scdo casū. est buchomarica.
tamen miror q̄ idē in aū. casū. in sen. xvj. c. de cōpositio-
ne solutiouū ei⁹ qui h̄ colicā ex ventositate. aut mate-
ria slegmatica dicit quibus sunt clisteria ponit ibi bu-
chomaricē et arthanitā ergo falsus est textus. ij. casū. Ra-
sis in. ix. Almā. in cap. de colica idē in ca. de polepsia in
clisteris idē h̄. Aui. aū in. ij. casū dicit arbor marie est
buchamaricē. et idē dicitur est de ca. et est triū specierū: vna
species. et sine fructu et due cū fructu: ego non intelligo
quid velit Aui. per talia verba: nā arbor marie est ro-
marinus et buchomarica scdm ipsū est arthanita quod
nō est possibile: error vero qui inuenit ut in ipso apud
me nunq̄ separabilē hodie generaliter habet opinio. q̄

De vnguentis.

Rasso in illo loco errauerit ponere buchomariem et arthanicam: sed non recte: quia in hac inuenit differentia que reperitur inter scedenege sineh. et iter scedenege cum h. similiter est differentia inter buchomariem scriptum cum litera t. et inter buchomariem scriptum cum c.

¶ Spargula secundum compositionem est rubra tinctorum minor: et sic hodie habet similes optimo. Dia. vocat rubra et inquit rubra quod alij erithoridanum. latini vero rubricam dicunt herba est omnibus nota eius species sunt due una agrestis: alia que appellatur spartos ramulos siue triflos habes tenuis: et quasi nodosa folia: per interualla distantia: atque per singulas enodationes veluti stellarum imaginem mentis. fructus siue semine rotundum est: et viride dehinc rubrum: ut circa maturitate nigra radice habet tenuem et paruum: et rubicundam et c. hec est forma rubra tinctorum. si autem habere non poteris minorem ponas maiorem: minor vero non est illa herba quam nostri rustici rasparellam dicunt sed est aliud.

¶ Herba venti. si herba veteri maior. et est paritaria. eius species due sunt. scilicet maior et minor: maior vero est pitaria siue vitreola: siue alisine ut apud Dias. siue herba vitri: et apud Aui. idem circa instans ait paritaria herba est que alio nomine dicitur vitriola: quod optime vasa mundificat. hec apud nos in muris nascitur. et dicitur a vulgo verarium. minor vero est consolida minor habens flores sic ut arctica: sed sunt purpurea. et dicunt sapientes quod vtraque in hoc vnguento debet poni.

¶ Agrimonia herba est satis nota: apud nos in pratijs reperitur. Diasco. autem inquit agrimonia herba omnibus nota: que feraria minor dicitur. nascitur in campis vel circa sepea: cuius radix greco nomine eupatorium dicitur eo quod diuretica sit valde apud modernos eupatorium est aliud. Gale. in lib. ad partentium. et de agrimonia et eupatorio in vno capit. loquitur in fine vtro. ait. huius igitur radicem greci eupatorium dicunt.

¶ Herba paralelis secundum compositionem est herba sancti petri: siue ut alij primula veris. eius sunt species due. scilicet maior et minor: maior vero est herba sancti petri que in hortis nascitur cum folijs viridibus paruis. hec nota est omnibus. minor est illa quam hodie generaliter herbam margaritam dicimus. cuius flos similis est camomille huius in pratijs plurimum est.

¶ Herba sancte marie secundum eundem est persicaria seu sanguis chulsi secundum verum: Dathy. situat. est herba ad albedinem tendens cum folijs rugosis: sicut herba que dicitur flosinos. i. rarus barbatus: sed non recte dicitur. si compositio dicitur quod est persicaria eius forma non est ut dicit Dathy. preterea Leonardus ait herba sancte marie siue persicaria: et sic est secundum veritatem et eius forma est que habet folia similia folijs persici. intra que sunt puncta nigra apud nos iuxta hortos nascitur. inuenit alia species que caret maculis sed hec non est tante virtutis: quidam vocant ipsam zinziber caninum alij persicaria cum sigillo secundum de crescen. herba sancte marie est meta romana vel saracena: quod falsum est. nam in isto vnguento vtraque ingredietur.

¶ Sambucus est actis. Sera. in c. de sambuco inquit quod due sunt species quarum vna dicitur in greco actis: et in latino saboca vult dicere sambucum. sed a noiatur in greco chamea etis: et eius intentio terrena: vel infima actis. in latino dicitur abola: vult dicere ebullus: et est arbor ebullus. vnde verus sambucus est actis: sed ebullus est cameactis.

¶ Herba grossule secundum compositionem est faba grossa cuius species sunt tres. scilicet crassula maior. i. faba grossa. minor vero est vermiculus media est cardus benedictus: sed lumen virtutis tenebita apothecariorum exponit quod est vermicularis: sed falsum est. nam vera crassula est herba habens folia viridia et pinguta ut semperuius cum flore tendenti ad albedinem nascitur autem apud nos iuxta fossos et est illa quam nostri rustici vulgo fabam dicunt: sed non recte. quia aliud est. sed debet dicere fabam grossam. infra apparebit diuini frigidissimum viride ibidem certificabo quod crassula non est vermicularis: ut dicit lumen male lucens.

¶ Semperuius apud Aui. vocat succutis sed non recte. quia

succutis est corruptus et debet dici simphitum. ergo est consida maior: sed ipse ignorauit quid esset apud Dia. vocatur aizo. Dacer ait. Diximus a cecidulam quam greci dicitur aizon. Sic dicitur creditur sapor: illi quod sit acetum inferius idem ait. Altera vero minor species est illa herbe. quam semperuiam dicunt quoniam viret omni tempore: barba totius vulgari more vocatur.

¶ Camedreos est herba dicta apud nos calamandrina. plin. camedreus herba est que latine triaga dicitur alij qui camacropem. alij reuciam appellauerunt.

¶ Centunernia secundum compositionem et c. Siliber. est arnoglossa siue plantago maior hec apud Aui. vocat linguam arictis et est herba quam nostri rustici bletam siluestrem vocant. illud vero lumen fuscum loco centunernie hanc centunerniam: quod non recte actum est. nam in isto vnguento ingreditur et centunernia et centaurea.

¶ Centaurea. scilicet minor. sed lumen male lucens inquit centaurea. scilicet maior: sed non recte: nam vide quod Def. in c. de centaurea ait quod eius species sunt due. scilicet maior et minor. minor vero est melior in omni re. Galieno. centaurea greci vocant que a chirone centauro fertur repta: eadem et limnios quia in locis humectis nascitur eadem et fel terre propter amaritudinem dicta est.

¶ Fragula est herba græca fraga. Uli. Qui. metha. Mōtana que fraga legebant. et Uirg. qui legitis flores et humi nascuntur fraga. Apud nos omnes hec nascit iuxta fossos: cuius fructus comeduntur in suo tempore.

¶ Quinq; folia. i. pentafilon. Aui. in li. ca. duo capitula facit vnum de pentafilon. aliud de quinq; folio: quod idem est. dicitur autem pentafilon a numero foliorum: quod per singulas anodationes habet quinq; folia. Aui. in c. de lacticio ponit pentafilon inter species eorum.

¶ Tetractis seu herba tetra: ut dicit Leonar. secundum Siliber. est herba iudaica. Idem ait compositio: sed multi hodierni apothecarij: credunt quod dicat torathit: sed non recte quia torathit est fungus nascens in radice rose canine siue barbe hircine: ex quo fit ipodistidos et hoc multum ponit quod errat. nam aliud est tetractis aliud est torathit. Si vero compositio vult quod tetractis sit herba iudaica. ergo est herbam nam Aui. in secundo cano. inquit herba iudaica. i. herbam et herbam apud Diasco. est orobum. cuius aliud est pallidum: aliud subruum et aliud album. Circa instans dicitur tetractis est herba iudaica: et sic est secundum veritatem quod tetractis est herba iudaica siue herbam orobum: ergo est herbilia aut illa herba quam rustici elmocho vulgo dicunt.

¶ Euisicus. i. maluanifcus seu altea. Aui. in li. ca. ait. altee nomen in greco deriuatum est ex nomine plurimum iuuamentorum.

¶ Metha saracena. i. menta romana seu nigra. Mentha eius planta est nigra ad similitudinem saraceni cuius folia maiora sunt quam menthe hortulane: hec apud nos iuxta aquas inuenitur Petrus de crescentijs in ca. de mentha ait. methetes sunt species est enim quedam domesticum que proprie hortulana dicitur. et est alia siluestris que methastrum dicitur: et est metha que longiora latiora acutiora hanc folia: et hec est metha romana: vel saracena: et vulgariter herba sancte marie vocatur quod falsum est. nam supra in isto vnguento posita fuit herba sancte marie. ergo non est metha saracena: ut inquit ipse. Hic Nicolaus dicit et alie methes. idem dicit alij ut Silib. et Leonardus et significat alias species methes quas ipse nominauit: nam species methes sunt quinq; de quibus tres nota sunt supra et alias duas non nota sunt: sed illas quas intelligere debemus per alias menthas est metha communis seu hortulana: et mentastrum et sic meo tempore vidi hoc ponere quinq; species methes que sunt mentha hortulana siue communis: vel odouera: et siluatica: et est mentastrum. et est alia que dicitur aquatica siue balsamita. et est alia que dicitur mentha non odouera: et hoc est calametum: et sic omnes iste quinq; debet poni in isto vnguento: sed lumen de quo supra inquit quod per alias methas non intelligit nisi metha domestica: sed non recte: ut est notum apud oem sapientes.

Politricum herba est minuta: cuius stipes vergit ad nigredinem. in puteis hanc vidi et in muris ac in locis humidis. et hoc est satis notum.

Lapathium sive lapathium sive compositum ac Sil. est lapathi acutum. ergo est acetosa qua generaliter vrsitur: sic est q' illa acetosa qua vrsitur. est acutior oibus lapathiorum speciebus. Macer ait. herba solet lapathi vniuerso paritella vocari. illius species dicuntur quatuor esse. idem ait Diasco. in. c. de lapathio. Circa instans inquit lapathiorum triplex est mancries: scilicet lapathium rotundum acutum et domesticum lapathium minus efficax est lapathium domesticum: quod folia habet aliquantulum lata et magna vsu medicine competunt.

Cardicellus sive Siliberti est cardus benedictus idem dicit compositus. ergo est que Pl. erigeris sive senectio vocat de qua Plido. erigo non a grecis sed: q' vere primo senescat. vnde et ea latini herba senectio vocat non intelligitur de senatione quod dicitur cresonum sed de alia herba de qua Macer ait. Erigeron greci senectio nosque vocamus. Quod canis similes videatur flore capillis. nascitur in muris: et in hortis: et tagulatis. hec apud Diasco. vocat sedum: et apud Gal. in libro ad partenianum vocat sudeo: quia alii senitio vocat. hec vero est herba que in numero cardonum est apud nos in hortis ac in muris inuenitur: quia lombardi herba turcha vulgariter dicitur. Matrisilua sive composita est oculus lucidus seu capusfolium: et de hac apud quosdam fit licius: sed illud licius est debile. hec herba apud nos iuxta hortos inuenitur: cuius folia sunt ab vno latere subalbida: et ab altero viridia: se adherentes et inuoluentes sepius super alias plantas: vt est notum. Et est quam Diasco. periclimenon vocat: et nostri cesoli vulgariter dicunt.

Maturella sive composita est potetilla seu amantilla ergo est valeriana seu su. Mart. silua. dicit martorella. id est valeriana vel su. vel herba gatte: sed herba gatte apud nos etiam h3 alia significacione: nam significat nepitum seu calamitum motanum valeriana apud theophrastum dicitur: thamara. hec herba oibus nota est. Circa instans ait su intelligit radix i medicina. Lumé male lucens non posuit in sua descript. maturellam. forsitan ignorauit quid esset.

Herba muscata. s. herba muscata maior. Leonard. loco eius habet herba gariofilata. s. non recte. Silibert. habet herba muscata sive composita est maior: et minor. maior autem facit actus et non redoleat: minor: non facit actus et redoleat: quid autem sit communiter ignoratur: non enim est sua muscata: vt quidam dicunt: nec eius forma est vt dicit lumé male lucens. veritas autem est q' herba muscata maior est herba dicta secabrio que folia habet sicut petroselinum aliquantulum pilosa flore habet paruum tendentem ad rubedinem: et quia flos decidit facit quandam rem ad similitudinem acus acutam: vel ad similitudinem rostri ciconice: hec suo tempore dum est recens comeditur: in vna ac pratis inuenitur: hac vulgares rostrum ciconice vocat. et hanc meo tempore vidi ponere in hoc vnguento.

Aleuia idem dicit Leonard. Silibert. dicit aleuia sive species trifolij: et est herba acetosi saporis: ergo est panis cuculi. vnde meo tempore vidi multos in hac errare. reperitur autem super arboribus vltimi: quedam res similis vesice et hec apud malignos herbatos panis cuculi vocatur sed non recte: q' panis cuculi est aleuia: et est herba que saporem habet acetosum habens tria folia sicut trifolium: sed sunt parua et tripliciter diuisa et in cacumine cuiuslibet partis est incisa femina ipsius sunt in vagina similibus cornibus que cum tanguntur tempore maturacionis euolant ab eis femina sicut hadacoche. i. trifolij. tendentia ad rubedinem hec raro in pratis inuenitur.

Lingua ceruina sive modernus est scolopendria qua generaliter vntur: vide de ipsa in sirupo de scolopendria.

Crispula idem habet Leonard. Silibert. dicit crispula. id est oculus bouis: sive autem composita est herba cancri: quid autem sit generaliter ignoratur: s. quia Silibert. dicit q' crispula est oculus bouis. ergo est quedam herba quo apud Diasco. vocatur butalmos: cuius folia sunt similia folijs maratri. id est feniculi: flo-

reo habet nigros: hic textus Diasco. est corruptus: debet enim dicere q' habet flores citrinos plus flore camomille: vt dicit Sera. ex verbo Diasco. in capi. de cotula que idem est. Bui. in. h. cano. ait. bichar et est illa que vocat cheufem. s. oculus vacce rosa eius est citrini coloris rubra in medio grossior rosa camomille: et sic est vide ergo crispula est oculus bouis seu butalmos sive cotula. et hec apud nos in ciuitatibus et in vna nascitur. Rasis in lib. aphorismorum in lib. iiii. de dictis medicinis et cibariis inquit sadiou. i. oculus bouis seu oculus vacce quod idem est hanc nostri rustici cotulam dicunt.

Caphorata sive composita est abrotanum siluestre: lumen male lucens loco eius posuit caphorata: s. non est factu est. nam Sil. ac Leo. posuerunt caphorata. i. abrotanum siluestre cur' folia folijs camomille assimilantur. loco eius vidi ponere abrotanum vsuale.

Medulla ceruina seu serui. Sera. in. c. de medulla ossium inquit. et illa que est melior per experientiam est medulla ossis cerui: post illam medulla vituli. Idem dicit Bui. in. c. de medullis. in. h. can. Dia. ait. medulla ossis recens sine sale mollitue atque mirifice virtutis est. iucterata sine sale sumpta reeorporatiua efficitur laxando. verum de oibus medullis melior est ceruina: sed o vitulina.

Adeps vrsi sive Scrap. facit ouri pilos. in alopitia: et est conueniens scissuris que sunt a frigore et apostematibus sanguineis. Bui. ait. adeps vrsi et adeps anferis conferit alopitie. Adeps galline nota est. Dia. in. c. de arungia inquit. arungia omnis vtilis est matrici: maxime recens anferina vel gallina cca sine sale condita: nam salita contraria est matrici.

Vnguentum aragon ibidem. B. rosis marini maiorane. radices: iari: serpilli: ruthe: radices scidie an. 3. iiij. 5. fol. lauri saluie: santone an. 3. iij. pollicarie maioris. pollicarie minoris an. 3. iiij. b. zionie. 3. iiij. laureole. 3. fr. nepite. 3. vj. folia scidie. 3. vj. mastice olibanum. an. 3. vj. piretri enforbii zinziberis: pipe ris ana. 3. j. olei muscellini. 3. 5. petrolei. 3. j. adipis vrsi olei laurini an. 3. iij. herbe et radices colligantur et in maio sicut dictum est: nam in mense iunij non sunt apti nisi primus vel secundus dies: deinde fortiter tunc: in mortario ponantur in oleo per septem dies: septimo vero die super igne ponantur donec coquantur bene postea super saccum colentur: et tunc super ignem ponantur: et cum inceperint bullire addantur butiri. 3. iiij. olei communis lib. 5. cere. lib. 1. 3. iij. et cera liquefacta ponatur petroleum et muscellinum: ad vltimum mastix: et olibanum zinziberis: pipere: et piretrum: tunc ab igne deponantur et recondantur.

Itud vnguentum est in vsu aragon. id est adiutorium. Silibertus de anglia in cap. de dolore renu habet idem met Leonardus de preda palea in cap. de cura. casus et ofensionis ponit vnguentum aliud magistrale mirabile: quod vocat arago: et est idem nisi q' ipse non ponit pollicaria maioris nec minorem in reliquis idem sunt. vnde meo tempore multos in hac vidi errare: et hoc est in pollicaria. de qua infra.

Radice iari sive iarnus est dragocrea minor: et est quod Diasco. vocat aaron. Petrus de cres. inquit iarnus. alio nomine dicitur barba aaron vel pes vituli. quod idem est. Gal. in vj. simplicium ait luf. i. iarnus aaron.

Radice scidie. i. radice cucumeris asinini cuius

succus elaterium s. Leonar. ibi dicit. radicū scidiosi. cunctum est alitini.

Polycaria maior apud grecos conisca vocatur: sed apud Diasc. coniza cuius alia maior atq; odoris grauioris. alia minor: & odoris iocūdi inter has alia est media grauioribus odorib; quorum puma appellata est etiā coniza lata siue vanitatio: vel vt latini armentalis. Itē scda vocat libanotis siue vt latini pix marina: vt si scap. media appellat ēt coniza cephalos: siue vt latini tim^o minor. maior & mior coniza. folia oliuc silia hnt s; aspla & pingula: minoris ho folia odorata sūt: maior vero grauis odoris. que etiam in frutice maior est. Diasc. ponit quod specico conize sunt tres. sed pli. nō ponit nisi duas. quid aut sit cōmuniter ignora. s; m intentionem luminis a porthecariōū est elleborus: qd falsuz est. nā generaliter apud peritos tenetur quod coniza sit polycaria: vt inuenitur in septimo simpliciu apud Gal. & si coniza est polycaria & s; m intētionē Diasc. sunt tres spēs. s. maior. minor: & media. 3pe autē Dia. s; qd media cephalos siue timus minor & tim^o maior: apud moder nos est. saturegia: ergo p polycariā minorē itelligit. saturegia: & p polycariā maiorē itelligit coniza maior seu. tim^o maior. i. vsalis. & sic si bene cōsideret videbis q; polycaria maior est tim^o: & polycaria minorē saturegia.

Polycaria minor s; m intentionē Diasc. est sicut maior in folijs sed est odoris grauioris: & sic est q; polycaria minor. i. saturegia seu timbra habet maiorē odorē quā maior. in folijs idē sunt: & i veritate sunt quasi idē. in partibus romē vn^o grecus dixit mihi quod polycaria minor apud ipso vocatur coniza seu timbra: & fecit versiculos sic dicēs. Timbra solet grece saturegia dicta latine. Timbra solet grece polycaria dicta minor. Timus dictus hāc nos polycariā maiorē nolumus. & sic meo tempore pte polycaria maiorū timum vidi ponere & pro polycaria minore saturegiam.

Laureola apud Diasc. vocatur dastroides. Serap. vero inter spēs lauri laureolā describit: & est quā dicit esse gar. est spēs alia que dicit daphnoides: & ē arbor parua cui^o alt. tudo est vn^o brachij. h; virgas multas subtile a medietate: supra quibus superius sunt folia. & virge ei^o nō facile frāgibiles. & sup ea est cortex foriter adherēs ligno & folia ei^o sunt silia folijs lauri: nisi q; sunt molliora & tenaciora: & ad frāgendū difficiliora mordicantia & pungentia lingua. & lingua & gula exasperantia: & habet flores albos. & grana qh sunt matura sunt nigra. & habet radicē nullius valoris i medicina. nascitur in locis mōtuosis. Jo. angli. in ca. de paraleli dicit. semen laureole. & vocat cocognidū: qd nō est credēdū.

Pepta scdm compositorē est calamentū montanū sine dubio est cōsonum q; nepira sit calamentum. et est herba que a lombardis gataria seu neuida dicitur.

Vnguentū dialtea ibidem. R. radicū euiscii lib. ij. seminis lini: fenu greci. ana. libram. j. squille. 3. vj. olei lib. j. terbentine: gūmi bedere galbani. añ. 3. ij. colofonte. i. picis grece refine. ana. 3. vj. nota vero quod si ita ponatur radix. scilicet actis. i. sambuci aut ciclamis v; ad consolidationē vulnerum. omnes radices bene abluātur & terant: postea totum in lib. vij. aque p tres dies ponatur & bulliat donec incipiant inspissari paulatim ponantur in sacco: cumq; exprimere volueris adde aliq; tulum aque feruētissime ab extractio ne illius succi: de succo istorum accipe lib. ij. et mitte in lib. iiij. olei & bulliat vsq; ad cōsumptionem succi. postea addatur cera & cū liquefacta fuerit addantur terbentina gal

banum. & gummi bedere: ad vltimum ponatur puluis resine colofonie et coctum ab igne deponatur.

Itud vnguentū est multū in vsu. dialtea aut a radice euiscii dicitur mala sicū. i. mollificatiuū. leonar. de pda palea in. c. de cura castus & offensionis inquit. vnguentū mala sicū dictum dialtea a radice illa euiscii: & est idē.

Euiscus s; m cōposito: est altea seu malua agrestis 3id. inquit altea est malua agrestis siue malua uiscus. sed altea q; in altū surgat & euiscus. q; glutinosa est dicit gal. in. viij. simpliciu ait. malua siluestris. i. altea. Leonardus de pda palea in ca. de medicinis facientibus nasci carnē in specialit inquit. R. radicū herbe que vocatur saluicū alter vocatur herba vngarica & assuntur latur malua uiscus. & in folijs & in radice. scd; vero cōposito: vnguarica est malua agrestis seu bis malua.

Vnguentum citrinū quod fit in pomo citri no ibidē. R. boracis. 3. ij. cāphore. 3. j. coralli albi. 3. j. amentū dulcis. 3. j. vmblici mariani. dragaganti albi. amidi cristalli anthali. denthali. oli bani albi. nitri. añ. 3. ij. marmoris albi. 3. ij. gerserpentarie. 3. j. ceruse communis. 3. vj. hoc modo fit tere dragagantū album et vmblicos marinos in mortario marmoreo pistello ferreo. insimul cetera sigillatim in eodē mortario terantur et cum panno subtilissimo cribellētur & cū arungie nouelle porcine albissime lib. j. 5. sepi capri ni vel pecorini. 3. j. 5. arungie gallinacie. 3. j. confice sic. Calderiū plenū aqua sup ignem bulliat. & cacabus cum arungijs in caldario pdeat in ipsa aqua vt de calore ipsius arungie liquefiant & liq; facte per subtilem pannū colentur in catinū & mox totus puluis apponatur preter cāphoram & boracē cum spatula semp agitando & oim bona fiat icoripozatio: hoc facto in vino citro hoc est in vno pomo citrino cauato vt duob; ponatur cū spatula semp agitando: & cū inceperit bullire iterū in caldario ponatur & cū spatula semper agitando pulueres cāphore & boracis apponatur: & donec incipiat frigescere agitentur: et cum infrigidatum fuerit recondantur. et nota quod pro lib. vna pulueris libras octo arungie ponere debemus.

Itud vnguentū est in vsu. s; aut citrinū q; coquit in pomo quod citrū s; & nō cedrus: nō aut s; citrinū a colore vt quidā crediderūt: nā ei^o color est alb^o. Sul. lombard. in suo antidotario habet vnam aliā descriptionem que idē est. Leonardus de pda palea in capit. de eradicatione vestigiōrum eandem ponit.

Inuenitur aliud vnguentū notatum citrinū a colore vnde qh medicus simpliciter ordinat vnguentū citrinum de illo intelligitur: s; quando s; vnguentum citrinum coctum in pomo citrino: de illo intelligitur.

Borax. i. capistrum auri. Serap. in capit. de borax inquit micar. id est borax & est ex spēbus salis: & in sapore suo reperitur de sapore baurach & h; cum eo parum amaritudinis: & est minerale & artificiale: & minera ei^o est in ripis maris. Idem Serap. ex antiquitate ralis ait.

quod radice eius est vna infantium: intelligo eius qd est artificiale: et est glutie auri. hec apud Arabes vocat cris focolla: que in principio h3 colore viride valde. melior est armena. secundo macedonica et tipria. eligenda vero est munda sine lapide et sine terra. Aui. in. h. ca. duo fa cit ea. vna de eo quo aurum adheret: aliud de tinca: et est capistrum auri. eo qd cum ipso aurifabrum aurum: ac alia metallis solidat. sicut autem circa infusa bona: et est gummi cuiuslibet arboris in partibus: trassu arinis nascit et in estha: te effluit: hoc est fatio motum.

¶ Vnguentum dulce sicut compositum est gipsum coctum: quidam crediderunt qd esset quiddam lapis albus qui de vitro cocto fit: sed ignoro sed si compositum vult quod sit gipsum coctum. ergo idem debet poni et sic pro tempore vidi gipsum coctum ponere. et modus coctionis eius est quod ponatur gipsum super ignem et ibi dimittatur tantus qd in colore efficiatur album sicut fit de alumine roche.

¶ Umblici marini. i. bellerei marini eorum forma est quasi sicut forma umbilici hominis et sunt lapides parvi. et albi et inveniuntur in ripis marinis coherentes sicut detrales deseruntur a venetis ad nos et sunt noti.

¶ Chistallus. i. lapis chistallus est de genere berilli. ipse enim reperit in montibus. hoc notum est. eius puluis la c mulieribus picebim. Vera. chistallus est de genere vitri.

¶ Anthaki sunt ossa facta sicut dentali. vterque maioris: sed non habet superficiem leuem sicut dentali sed rugulam et totam albam. omnia sicut illi et eandem habent virtutem in partibus marinis inveniuntur.

¶ Dentali sunt ossa satis alba. et sunt sicut canini detrales longiores et intus perforati et inanes. i. vacui: omnia in cavernis lapidum existentium in profundo maris: et sunt noti.

¶ Marmor albus inter genera marmoris lapidis alabastrum est positum. et hec est opinio compositorum. Item vide apud Joannem angli in ca. de lepra. ait enim sic. et aliquando alii qui addunt de lapide alabastrum: quod idem est cum marmore albo: hic vero lapis nascitur in alabastris egypti et damasco. J. lido. in cap. de marmoribus ait. post lapidum genera venientis ad marmora. Nam inter lapides et marmora differentia est. Nam marmora dicuntur crassi lapides qui masculite in coloribus commendantur. marmor sermo grecus est a viriditate vocatus. marmorum colores et genera innumerabilia sunt. idem ibidem ait. alabastrides lapis candidus intermixtus variis coloribus: ex quo euangelici illius vnguenti vasculum fuit: cauant enim ad vas vnguentaria: quoniam optime seruari in corrupta. dicitur naci circa thebas egypticas et damascum sicut ceteris candidior probatissimus vero in india etc.

¶ Serpente serpentarie sicut compositum est lac serpentarie vel columbarie vel viperine. quidam crediderunt quod esset cerusa coctis: sed non recte. nam ibi cerusa communis ingreditur. Circa instans inquit cerusa est flos plumbi sive gerse appellatur. Verum gerse dici posset cerusa si illud non subiungeret: sed hic dicitur gerse serpentarie: quod aliud est. Siliber. autem de anglia in cap. de pilis et rugis tollendis ait. gerse fit ex iaro vel de viticella: sicut de serpentaria extrahitur succus radice et colatur et ponitur ad solem: et cum recesserit aqua superior proficitur: et ponitur aqua alia: et residet: et proficitur. et sic fit quousque substantia exiccatur et est gerse calida et secca: sed cerusa est frigida. meo tpe vidi facere gersem ex serpentaria minor hoc modo. puluis subtilissimus ex radice ipsius coactur cum aqua rosata: et ponitur ad solem donec aqua ex toto consumatur: et ita fit quater vel quinque tantum quod eius puluis efficitur albus: vsui reseratur. et vocatur gerse serpentarie sive cerusa serpentarie: idem potest fieri de serpentaria maiori.

¶ Vnguentum fuscum. i. nigrum. ibidem. R. olei li. j. cere nove. i. ii. colofonie. i. picis naualis colate an. j. iij. mastice. galbani olibani. terebentine an. j. i. coctis sic. oleum in olla super ignem mittatur et bulliat. tunc apponatur cera. deinde

colofonia: qua liquefacta ponatur pice nana lis. postea gummi terapini terebentine. ita tunc ut omnia terantur prius preter picem naualem et terebentem. pul. mastice. et olibani et cum spatula agitando semper donec omnia liquefiant. et bene coctum sit. deinde cum infrigidatum fuerit vsui reseruetur.

¶ Vnguentum vnguentum apud nos non est in vsu. fuscum dicitur quod est nigrum. Rasis in vii. alman. in ca. de medicinis generantibus carnem ponit vnguentum nigrum quo vtendum est cum vultus est fuscus: sed non est idem. Nico. florenti. in lib. vii. in ca. de vultibus euidentibus pectori habet aliam descriptionem huius coloris: me nisi in vna re: et hoc est quod Rasis habet armoniacum. Nico. no. Leonardus de preda palea in ca. de cura vlcera in generali ponit vnguentum fuscum. i. nigrum: et est idem. J. de habet Sil. de angila in ca. de vultibus capitis et eorum curis.

¶ Vnguentum populeum. ibidem. R. oculorum populi li. j. foliorum papaueris nigri foliorum mandragore cimaru rubei. teneri maru. foliorum insquamii. folatri. vermicularis. lactuce. bardane. sempuine. viole scaturcelli an. j. iij. arugie nouelle porcine. sine sale lib. iij. oculi populi per se bene pistentur: et magdaleones informantur per duos dies dimittantur. tertio vero die omnes herbe supradicte colligantur. per se bene terantur. et cum magdaleonibus iterum terantur: et miscantur et formatis magdaleonibus p. ix. dies reseruentur: postea vero magdaleones illi frustatim in caldario cum lib. ij. vini optimi odoriferi ponantur: et bulliant vsque ad consumptionem vini cum spatula semper agitando et postea per saccum bene expressus cola: et colatum dimitte infrigidari. et in vase reconde.

¶ Vnguentum vnguentum est in vsu. dicitur autem populeon quod fit de oculis arboris: que populus nominatur et fit in tempore veris. Leonardus de preda palea in cap. de instationibus et relictis habet idem: populus autem est arbor: facta nota: et species due sunt sicut patet per Dioscoro. qui de ipso duo facit ea. vnum sub nomine agrostis aliud sub nomine populus. in capi. vero de agrostis ait. aliqui etiam perhibent eius lachrymam. i. gummi arboris et rhodanum distillatum et coagulatum et succinum facere. hic videtur quod hec est arbor de qua fit charabe. nam sine dubio charabe est gummi arboris sicut Aui. dicit hauri romanum que iuxta rhodanum est nascens.

¶ Papauer nigrum: scilicet papauer qui gerit semine nigrum. nam inter papauer album et nigrum in foliis est parua differentia: et sunt ex hominibus qui ponunt vnum pro alio. nam non distinguunt nisi in semine tantum: hodierni apothecarii si nigrum habere non possunt: ponunt rubrum: sed non recte et hec est que a Dioscoro. animosus vocatur. et a nostris rusticia dicitur resilla. sed hoc non conuenit: quia papauer nigrum est frigidum: et rubrum calidum.

¶ Mandragore scilicet folia. apud nos rara inveniuntur: sed moderni herbarii reperunt speciem vnam mandragore in partibus com. et illa vtuntur: et si hanc habere non possunt ponunt folia bionie. Leonardus autem inquit foliorum mandragore et loco eius sibi inueni se laba vero inuenta apud Dioscoridem inter species strigii describitur: et est tertius strignus ad est solatum.

De vnguentis.

Rubus alius batus ferēs mota. alius rubus canis: qui apud Dia. cinos batus vocatur: s; hic intelligitur de rubo qui fert mota.

Iusquamus. i. dens equinus siue symphonica: est herba que in sterquilino locis inuenitur: apud nos iuxta hortos ac in ciuitatibus inuenitur: hanc Papienses vulgo herbam pinulam dicunt.

Ternicularis s; m. cōpositore est semperuius minor. quidam portulacā a grece vocant hec apud Dia: aizo minus vocatur. nascitur in parietibus: in ciuitatibus et super tecta. hec nota est.

Bardana s; m. cōpositore est illa pheos seu lapa: qdā lappagonē maiore dicūt. s; id. ait. lapa dicta q; habeat caulem ingentem per terram dispositam. hec a grecis filoantropos vocatur. supra de ipso dictum est in filio antipro antidoto.

Scatūcellus s; m. cōpositore est vmbilicus veneris. Itē dicit Leonardus de pēda palea ibidē: s; hodierni apothecarij maxime ignorātes loco eius ponunt illū cardū: qui a Dia. vocat dypfacus cuius frutes est spinosus habēs folia similia lactuce: hoc vntur fullones ad garzandū pannos et bireta. et sic meo tēpore vidī multos ipsum ponere: sed errant: nā vt dictū fuit s; m. cōpositore vult q; scatūcellus sit vmbilicus veneris. Itē dicit Leonar. et sic est s; m. veritate. hec a Dia. vocat cotilidon. apud nos nascit in rectis domotum et ecclesiarum ac alijs locis: et vocant ipsum vulgo herbam ronudē: aut cimbalariam.

Anguentū agripe. ibidē. **R.** bzionie. i. cucurbite agrestis lib. ij. radices ficidis. i. cucumeris asinni li. j. squille. $\frac{3}{4}$. vj. ireos. $\frac{3}{4}$. ij. rad. silicis. $\frac{3}{4}$. ij. rad. ebull. $\frac{3}{4}$. ij. tribuli marini. $\frac{3}{4}$. ij. oēs radices ter vel quater abluātur et terant in pilla marmorea: et in lib. iij. olei de leuco vel lentiscini ponatur per duos dies. tertio die super ignē ponatur et tantū bulliant donec incipiant radices dimitti: postea ponatur in sacco et exprimēdo colētur. et cū colata fuerint iterū super ignē mittātur et cū bullire inceperint ponatur. $\frac{3}{4}$. xv. cere albissime. liquefacta cera ab igne deponatur: et dū in frigidatū fuerit collige in vase et serua.

Istud vnguentū est in vsu. s; aut agripa q; agripa rep vtebat: vel q; ab eo: vel eius causa fuit in nētū. Leonardus de pēda palea in cap. de cura casus et offensiois habet idem.

Ebulus est species sambuci: et est chamaectis. de forma ipsi apparet infra in vnguento ebullino.

Tribulus marini. i. cicer imperiale. hic apud Auc. in. ij. vocat hasech. ei species due sunt. i. domesticus et agrestis: sed ille qui hic intelligit est ille qui fert quēdā fructū ad similitudinē castaneę: ppter id multi vocāt ipsum castaneolū. et isti fructus abundāt in locis vicinis sancte marie de mōte et ibi vocant lagant ab incolis: et sunt pumo viridis coloris deinde nigrescūt. et hnt angulos acutos apud nos hōdē inueniunt vltra padū: maxime in aquis et hic fructus piscatoribus nocet: eo q; inuoluitur circa rhyte et pisces fugiunt.

Oleū de leuco. i. oleū albi de olinis. naz leucos grece albi interpretat. et talē est oleū antiquū: q; quāto oleum est antiquius tāto albi est: in hac sunt diuerse opinionones. nā s; m. multos nō d; ingredi nisi oleū de leuco. id est albi: s; in ista descriptione h; oleū de leuco vel lentiscinum et hec littera vt puto fuit superaddita. nā in codicibus Nico. vetustis non reperitur nisi oleum de leuco. verum hodie generaliter ponunt oleum de lentisco: sed non recte faciunt.

Lentiscus autem arbor est que in nostris partibus

nō reperitur: imo nisi in chio insula: huius arboris lachū mū mastix est vt volunt moderni. Sera. in ca. de terebēto de lentisco loquit in isto vnguento ingredi oleū de leuco. i. albi vel lentiscini. id est de granis lentisci: sed melius est ponere solū de leuco: vt dictū fuit. si s; ponere volueris oleū de lentisco. modū ipsi inuenies apud Dias. sub noie olei squimini. huius modū est sicut olei laurini. s; de semine ipsi in chio insula fit in multa quātitate. et vntur ipso i cōiunho loco olei oliuarū. et ad faciendū lumē hoc dicitur de ianua ad nos. sed raro vntur.

Anguentū de diapōfoligos s; m. Gal. in trac. ij. ad glauconē in. c. de curatione cancri. seu cancriosi vlcēris. **R.** pulueris plūbi vsti lauti ponfoligos. olibani añ. $\frac{3}{4}$. ij. absinthij. $\frac{3}{4}$. ij. cere. $\frac{3}{4}$. ij. olei rosa. $\frac{3}{4}$. v. vuc lupine ex fructu succi quod sufficit. et coques et facies vnguentum.

Istud vnguentū nō est in vsu sub nomine vnguenti pōfoligi: imo apud chirurgicos est in vsu sub noie vnguenti de tutia. nā ponfoligos aut ponfolix: est tutia sicut patet si legis ea de pōfolix. apud Dia. cū. c. de tutia: apud Ser. et A. videbis q; idē sunt. sed diuisi floren. in suo antidotario habet pōdictū vnguentū: et inquit pōfoligos vel pōfolix: q; nō est bene dictū: vt iam dixi. ipse s; in lib. secretorū in. c. de cōseruāda sanitate oculi inquit alconie. i. tutia inda. idē in. viij. de simplicib; ait. chotimia. i. tutia vnde per hoc dico q; vnguentum diapōfoligos est vnguentum de tutia.

Qua lupina. i. solatrum s; m. modernos nō est stasifragia: vt qdā crediderūt. miro: q; Mesue in. c. de alfecera dicat. nascatur super ea botri sicut botri vuarū et vocantur vuc lupine: sed apud modernos nō recte: nā vuc lupina apud Sera. c. de solatro est idē. Auerr. i. v. col. inq; hupne phataphlep. i. vuc vulpis q; in latino noiaf vuc canna: hec herba s; vuc vulpis vel maurella. pterea Aui. in. c. de chechingi ait virtus eius est proxima vuc lupine et ppter virtus foliorū eius: nam sine dubio chechingi est species solatri siue vuc lupine: q; idē est. Item circa instans signum vuc lupina solatrum morella idem est. et sic ex meo iudicio dico q; vuc lupina est solatrum que apud Dia. strignus vocatur a vulgo dicitur herba moia. Papias ait. vuc lupina dicta q; semē eius vuc si mile est. hec strignus grece dicitur.

Anguentum de ziniar s; m. Sera. in suo antidotario. **R.** ziniar. $\frac{3}{4}$. ij. cere refine. i. pini añ. $\frac{3}{4}$. v. misce et liq; fiat cū oleo et administret.

Istud vnguentum non est in vsu. hoc vnguentum videtur concordare cum vnguento de flore eris quod describit in quinto cas. Aui. et sic sine dubio idem est.

Ziniar aut s; m. intētionē Simo. ianuē. nō est flos eris: vt apparet in ca. de crugine eris: et in cap. de flore eris. ergo vnguentū de ziniar nō debet esse vnguentum de flore eris: s; moderno generalr loco flos eris ponunt ziniar. i. viride eris: et sic si consideras intētionē Aui. ac Ser. videbis q; ziniar et flos eris idē sunt. Zo. ang. in. c. de vlcērib; et vlncrib; nascit dicit ziniar. i. viride eris. s; ziniar aut est hancusa: id est lactuca asini. vt apud Aui. in. ij. cas.

Anguentū de melle s; m. Ra. in. vij. almāso ris in. c. de carbūculis. **R.** sarcocolle mellis partes equales: deinde sarcocolle pulueris zata cū melle misceatur et recodatur.

Istud vnguentum non est in vsu. Dubitāt nostri chirurgici an istud vnguentum sit vnguentum de melle an de sarcocolle quod ignoro: quia s; m. intētionem Rasis est de melle: et sic credo: quia istud vnguentum inuenitur apud Nicolaum floren. in lib. vi. in capitu. de ademul et forunculo spina siue claua vbi ponit vnguentum de melle: quod idem est.

Anguentum

Vnguentū de flore eris fm Auic. in. v. cañ. seu in suo antidotario. R. floris eris. ʒ. ij. ceo re refine. añ. ʒ. v. teratur flos eris: et liquefiat relique medicine cū oleo mensura que est necessaria: et proyiciatur desuper flos eris: et cō moueatur donec equetur et administratur.

¶ **¶** Istud vnguentum nō est in vsu. Ne in suo grabadin describit vnā aliā descriptionē. sed nō est idē. vt dictum fuit: in differt parū ʒo. angli. in ca. de vlcibus nati habet idē: sed nō est simile. imo est idē cum illo. ʒo. ʒoan. Serap. in suo antidotario habet vnguentum de ziniar quod idem est in omnibus fm intentionem vtriusq; flos eris et ziniar idem sunt.

Anguē. d. calcadis ibidē. R. adipis zirbi. i. pinguedinis seu panniculi cooperietis itesti na antiq. li. ij. olei antiq. li. ij. calcadis. ʒ. iiij. quefiat adeps: et teratur: calcadis: et misceat cū lib. ij. olei et teratur lib. ij. litargirij: et misceantur cū eis et cū adipe in mortario: deinde ponatur in frixorio mūdo: et permisce ea cum spatula que sit absca ex palma donec equetur et administratur.

¶ **¶** Istud vnguentum in vsu nō est fm Leonardum de pceda palca in cap. de legimone: et est vnguentum de palma: nam ibi inquit vnguentum de palma. i. de colotar reclarum ab Auicē. in suo antidotario.

¶ **¶** Calcadis vero apud Auicē. in. ij. canō. in ca. de atramento est vitrioli albi. Leonar. loco calcadis habet vitriolum. supra fuit positum vnguentum palmē qd idem non est.

Vnguentū rubēū ibidē. R. litargirij con triti et cribellati emina: id est olei oliue lib. ij. aceti. lib. x. concutiantur donec coagulentur et ponantur super ipsa postquā coagulantur lib. j. de venis tinctorum.

¶ **¶** Istud vnguentū nō est in vsu fm intentionem Pico. floren. est vnguentum aureū: tñ Mesue ponit vnguentum aureum qd idem nō est: vt ostensum fuit. Leo. de pceda palca in ca. de medicinis facientibus carnem. habet idē quod est huic conforme.

¶ **¶** Emina fm ipsum Auicem. maxime romana est. ʒ. ʒ. sed emina Italica et egyptiaca est. ʒ. ʒ. et sic fm modernos emina est. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.

¶ **¶** Vena tinctoz fm intentionē Auic. est rubea tinctoz. quidā crediderunt ipsam esse venā citrinā: sed nō recte fm intentionē Pico. vena tinctoz est rubea tinctorum et vena citrina est radix celidonie seu curcuma.

Vnguentū apostolorū ibidē. R. terebētine cere albe refine. s. pini. añ. ʒ. xiiij. opoponaci. floris eris. añ. ʒ. ij. armo. ʒ. xiiij. aristologie lō ge thuris masculi añ. ʒ. vj. mirre galbani añ. ʒ. iiij. bdellij. ʒ. vj. litargirij. ʒ. ix. infundatur bdellij in aceto vini: et coquant in estate curz duabus lib. olei. et in byeme cum lib. ij.

¶ **¶** Istud vnguentum fm intentionē Auicē. est vnguentum apostolicum: et nominatur vnguentum venis. et dicitur quod est medicina duodecim apostolorū. De argillata chirurgicus in capi. de medicinis mundificatiuis et abscessibus habet idem. in fine vero eius descriptionis inquit. vocat ipsum Mesue cera fecos. et magister Antoni de ianua gratia vel quia mirre rectificat vlcera maligna vt dicitur in vnguento cera fecos. Leonardus de pre

da palca in ca. de vlcibus virulentis habet idem: et est simile: et sic apud nos est multum in vsu.

¶ **¶** Flos cris loco ei⁹. Petrus argillata habet viride eris. ergo est ziniar: et sic moderni viride cris in ipso ponunt.

Vnguentū de calce fm eūdem in. iiij. canō. in fen. ij. in ca. de medicinis que sunt ad cōbustionē fm intentionē scōam. R. calcem et abluatur septies donec separetur eius acuitas tota: deinde coquasset cū oleo rosa. aut oleo oliue: et pauca cera si indiget ea. et fortasse addunt super ipsum chimolea et albumen ou: et parū vini: et fiat vnguentum.

¶ **¶** Istud vnguentū nō est in vsu: idē habet vnā aliā descriptionē ibi subsequente: et vtraq; est optima cōtra cōbustionē ignis. Barth. montagnana in suo antidotario habet idē. Leonar. de pceda palca in ca. de cōbustione ignis vel aque vel olei. ponit vnguentū mirabile de calce quo vsus fuit in abbate: quē afflauit fulmen: et ille abbas erat de villa cararie peduauenti. et combustus erat ab vna parte integre per mediū corporis: et per mām illā cordis: et obstruxit ferrū id fulmen absq; lesione vagine et cōbussit camiliā absq; lesione aliorū pannorū. et ante ipsum a latere mortuus est vnus suus famulus: et mortui sunt duo canes distātes per. xx. pedes et plus. R. calcem viuas et decies extinctam in aqua feruentissima: et postea exiccatam sparsa aqua cum pecia et exiccatam calcem ad vmbriā reserua et tempore quo volueris vti: vt ere vt ibi docet.

Vnguentū comitisse fm Bul. varignanā in ca. xx. de his que a cōi natura magis sistant mēstrua mulierū. R. corticū medianoz castanearū et glandiū et arborū gladiū mirtinorum. caude caballine. gallaz corticū fabaz. acinorū vuarū. sorbellarū siccarū. mespillorum maturorū radicū celidonie. folio. prunorum siluestriū añ. teratur grosso modo. et coquatur in aqua plantaginis. et colesentur. reci pe ergo tūc cerā quātum vis: et dissolue illā cū oleo mirtino et lana eā nouies cū pdicta aqua semper in nouado aquā qualibet vice post hoc recipe iterū cortices predictoz. i. castanearū et gladiū et arboris gladiū añ. partem vnā. cineris ossiū cruris bouis mirtiloz acinorū vuarū añ. partē mediā terant. et fiat puluis. recipe ergo hui⁹ pulueris ptes duas troscorū de charabe partē vnā misceatur et cum predicta cera et oleo mirtino: et oleo masticino añ. quātum sufficit fiat vnguentuz ex quo cum expedit renes et pecten. et omnes partes circumstantes inungantur.

¶ **¶** Istud vnguentū est multum in vsu: maxime fm istaz descriptionē istius auctoris. hoc multi moderni faciunt per altam viam. sed ista descriptio est nobilior alijs: quia inuentor primus istius vnguenti fuit Guillel. nam ibi Guillelmus sic ait. ego vero in restrictione menstruorum mirabilem habeo experientiam cum hoc vnguento: quod propria industria inueni pro comitissa vadre: ipsa enim pregnans existens propter pressuram gentium sibi factam in festo sancti grifogoni iam inceperat abortiri: et sanguis et aqua iam in magna quantitate creta fuerant. perunxit ergo se tantum semel cum ipso et sanata

De vnguentis.

est partum conseruans vt debuit: et postea semper ppter
ea vocari ipsum vnguentum comitisse. et cum ipso etiam
postea plurimas alias seruari. et si ex eo et renes a sur-
sum vsq; dorsum inungantur sicut emoroides: et tibi po-
nit duo experimenta mirabilia in restrictione menstru-
rum. magister Joan. cōcolegius in ca. de partu innatu-
rali habet idem: sed istud est nobilius. Nico. floren. in li.
vj. in ca. de fluxu humiditatum a matrice ponit vngue-
tum vtile quo utebatur ducissa anstrie: et a quibusdam
dicitur vnguentum comitisse. et est idem. sed Nico. nō fuit
primus inuētor. magister Anto. guainerius in. c. de ap-
proximātia ab extra et cura superfluitatis menstruorū
ab emoroidibus matricis prouenientibus seu rapture
vene frigide describit idem scias qd multi hodierni me-
dici ac apothecarii querebant predictum vnguentum in
Guillelmo lōbardo: et hoc aduenit: qd nō habuerunt, cog-
nitionem Guillelmi de varignana.

¶ Castanea fructus est satis notus. Jsid. ait. castaneā
latini a greco appellant vocabulo hanc greci castaneā
vocant propter quod fructus eius gemini in modū testī
culoū intra folliculum reconditi sunt: qui dum egiun-
tur quali castrantur.

¶ Glans nota est. Serapi. de glande et castanea in vno
capitu. loquitur sicut etiam Auicē. in li. ca. Guilel. in-
quit et glandium hoc est mediani corticis glandium si-
cut habet Nicolaus.

¶ Arbor glādis seu glandiū nota est omnibus. Guilel.
inquit et arborū glandiū. i. corticem medianorū arboris
glandiū siue quercus: nicholus eius sufficientem ad lauā-
dum. et iterum cupularū glandium: sed hoc Guil. non
habet: verum est qd hodierni cupulas glandium in ipso
ponunt que sunt laudate.

¶ Cauda caballina est cauda equina. et est quā Diasc.
hippoin vocat. Nico. loco eius habet caudā equinā.
que idē est. Sera. in ca. de cauda equina inquit aliquā-
do vero egreditur a muris in quibus nascitur. et decli-
nat inferius propter multitudinem foliorū que sunt. si-
cut coma: vt videtur velut cauda pendens in muro: et
propter hoc sic nominatur: moderni autē duas ponūt
species: vna est maior et asperior: qua torntores cīfos
poliunt et alia tornatilia. aliquādo asprella dicitur. ali-
quādo troxia. Guil. lombar. ait cauda equi est asprella.
hec apud nos in fossis ac iuxta aquas inuenitur.

¶ Faba scy cotrēū ipsarū. Jsid. in ca. de leguminibus
inquit. faba greca ethimologia a vescendo vocabulum
sumpsit. quasi faga: fage est grece comedere dicitur: p-
timum enim homines hoc legumine vli sunt cuius spes-
cies sunt due quarum altera cōmunis. altera egyptia
faba frisa. dicta. eo qd eā hoies frēndāt. i. frangāt. et mo-
lendo comminuant. ipse Jsid. describit fabam grecam
inter species leguminis: sed fm modernorum opinione
faba greca est fructus cuiusdā arboris magne que apud
Diasc. grifolium vocatur.

¶ Acini vne fm quosdā sunt acini vne dicte lābruse qd
habet maiorem sūpticitatē qd alie nicholus et magister
Antho. guainerius loco acinorum vuarum habet ar-
lorum vuarū. ergo sunt grana vne seu semina que ma-
gis laudata sunt.

¶ Sorba vero apud Sera. est zarur: sed apud moder-
nos nō recte. verum est qd ponunt vnum p alio et eius
arbor sicut narrat Sera. est spinosa cuius formam vide
in electuario de sorbis. Gal. vij. simplicium ait. nix. i. sor-
ba arbor eius fructus a multis dicitur omnia.

¶ Mespilla fm dia. semē habet rotundum et minutum
matiano simile: tria ossa habet. vnde et triconum dicitur
alia que in hispania nascitur: quam multi epinelidā vo-
cant semē rotundum hīs hoc aptū est ad edendū. et sūpti-
cum. et tarde maturescit. et hec apud Sera. est cap. de sor-
ba: et sic si legis ca. de mespilla apud dias. cum ca. de sor-
ba apud Sera. videbis qd idem est. Jsid. ait mespilla
arbor spinosa fructui similis malorū. sed paulo benignior.
vnde et appellata qd pillule formā habeant eius. pomā.
Guil. compositor et magister Anthoni. guainerius po-
nunt mespilla: sed nicholus habet mespillam: et sic ho-
die mespillam in eo ponunt.

¶ Pruna siluestris fm modernorum opinione sunt fru-
ctus ex quo acatia fit de qua liber qui dicitur bulchafiz
inquit. modus extrahēdi succū prunorū siluestrium ex
quo fit acatia. lumen male lucens loco eius hīs folia pt
ni siluestris: s; nō recte: qd cōpositor et nicholus habēt
folia prunorū siluestris: cōpositor autē nicholus et ma-
gister Anthoni. guainerius nō ponūt dosim ipsarū re-
rum: tñ notū est qd qñ dicitur ana significat equale. et sic
in predicto vnguento idē intelligitur: et pot fieri in ma-
gna quantitate et in parua: sed magis sit in magna qd
parua si vero facere volueris istud vnguentū de mani-
pulis duobus pro qualibet rerū supradictarū dosim ce-
re ac aliarum rerum ostendam infra.

¶ Plantago herba est satis nota: cōpositor ait. coquantur
in aqua plantaginis. nicholus inquit coquantur
in succo vel decoctione plantaginis cera. f. cravsalis.
cōpositor et alij inquit cere quantū oportet: supra dē
xi qd ana significat equale. et si predictū vnguentū facere
volueris de manipulis duobus cuiuslibet predictarū
rerum debet poni libra vna et 3. liij. cere noue. et dissolue
ipsam: vt docet compositor.

¶ Olei mirtillozū descriptio docet dñs Me. in trac.
de oleis de quo infra cōpositor. nec alij etiā ponunt do-
sim istius olei: sed generaliter ponitur tantum olei quā-
tum cere. postea dicit cere quantum vis et dissolue illū
cum oleo mirtino et laua eam nouies cū predicta aqua
semper inuouando aquam qualibet vice. nicholus vi-
dit semper inuouando eam vnaquas vice accipiendo
de ipsa omni vice positionem eius sufficientem ad lauā-
dum. et hoc factū. R. vt dicit compositor an. i. equaliter
cōpositor ait. an. partem vnam. f. rerum supradictarū.
debet esse pro qualibet. 3. li. per partem mediā que po-
nitur inferius intelligitur. 3.

¶ Troc. de charabe descriptio inuenitur in plurib; au-
ctorib; vt dictū fuit: sed generaliter faciūt fm descriptio-
nē Mes. quā superius posui. dr aut charabe quasi rapies
paleas. et est gūmi arboris dicte haur. romanū. Jo. ang.
in cap. de seb. ethica ait. charabe et est charabe idem qd
verm: sed charabe: idē qd ambra. pond; corū d; esse. 3.
li. 3. vj. Opz iterū addere oleū mirtini et oleum mastici-
nū: s; cōpositor nō dicit si debet esse lota aut nō. nicho-
l. autē ait. oleo mirtino loto addito eis oleo masticio nō
loto. quidā tñ lauant ipsum simul cū illo postq; omnia
sunt simul cōmixta et cōfecto vnguento ex quo vnguentū
vnguatur renes a sursum vsq; deorsum. dosim vero isto-
rum duorū oleorū. f. mirtini et mastici. i. de mastice de-
bet esse an. lib. ij. et 3. li. et fiat. istud vnguentū d; cōfici cū
optia diligētia ppter optimā vtilitatē qd i oprio inuenit.

¶ Vnguentū philotriū s; Dinū florētīnū i suo
antidotario. R. calcis fortis supra quā po-
nat septuplū aq; et p tres dies sic dimissa co-
let. postea i aqua. vj. ptis calcis ponat: et p
tres dies morentur: his gestis sexta pars ar-
senici citrini in predicta aqua mittatur: et tā-
diu ad solem dimittantur donec penna im-
missa depiletur: cū extrahitur vero loc; frī-
getur. id enim cito abradit pilos.

¶ Istud vnguentum non est in vsu. liber qui dicit bul-
chafiz in trac. i. scribit modum philotri nori sed non est
idem. verum superius posuit modum faciendū medicis-
nam depilantem pilos vno hora. et hoc videtur esse me-
lius vnguentum philotriū pro philotro intelligitur me-
dicamen depilatorum.

¶ Vnguentū genestrīcū cōe fm Joā. anglicū
est ca. de cura quartane. R. florū genestre. 3.
vj. butiri maij. f. facti de mense maij. vel al-
terius si hoc haberi nō possit: a rugie porci
ne recentis lib. j. modicū vel fiat liquidum

vel pot̄ cōfici cū oleo camomille. ⁊ tunc cera plus valebit. ibi cōterant flores cū istis prescriptis vel cū aliq̄ istozū. ⁊ tūc ista per. x. dies cōtinue agitando. ad solē ponendo. ⁊ tūc vltimo ponantur in patella ferrea ad ignem ⁊ dissoluantur. ⁊ liquefiat pinguedo vel butirum. ⁊ tūc deponatur ab igne. ⁊ cito post coletur per medium panni linei bene comprimentendo. ⁊ erit vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos non est in vsu idem in eodem capi. describit duas alias descriptiones que idem non sunt. ego vero solum scripsi istam descriptionem. quia compositor intulit ipsam vnguentum genestricum commune.

¶ Genestra aut̄ fructus est oibus nota. hoc apud Diasc. vocat spart. pli. geneste vinculi vsq; p̄ct̄r. flores apibus gratissimi. dubito an hec sit quā greci autores sar-tō vocat. qdā miricā vocat. sed nō mirice. Mesue inq̄t. al brachin est capistrū arboris. ⁊ est arbor mōtana super cuius stipitē cleuas dēstas fustū multe recitudois ⁊ dū plicat nō patiunt fracturas. vñ ligant̄ ex eis arborres ⁊ pducunt flores figure lunaris citrinitatis multe ⁊ p̄fert folliculos fm semitā orobi habētes semia disticta sicut lēo: sed in lingua latia genesta siue mirica appellatur. Electio vltimarina est melior ⁊ oēs que in p̄tibus onētalibus oriuntur. Sal. in. viij. simplicium ait. spargamum. ⁊ genestra.

Vnguentū de talpa fm eundē in. c. de cura lepre. ℞. talpā cōbustā. cortices auellanaz. nucū maiorū castaneaz. ⁊ cū his apes ⁊ muscas ⁊ oia ista comburunt. deinde recipe capillorū veneris recentū. spice nardī. laudani bulliāt oia in oleo laurino. ⁊ addatur cera. ⁊ fiant vnguentum.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Talpa animal est qd̄ vocat irbea: ⁊ est notū. Papias inquit. talpa v̄ q̄ sit dānata cecitate perpetua. est enim absq; oculis terrā semp fodiens que grece dicit talpas. Iliodo. in. c. de minutis animalibus inquit talpa dicta q̄ sit damnata cecitate perpetua ⁊ tenēbus: est em̄ absq; oculis: semp terrā fodit. ⁊ humū egerit. ⁊ radice subterfrugibus comedit: quā greci asallā vocant. cōburat autē istud animal vt cōburat lepus cuius modus patuit. supra. Apes sunt posite inter minuta animalia ⁊ he note sunt. Iliodo. inquit. apes aut̄ dicte vel q̄ se pedibus inuicem alligent. vel p̄ eo qd̄ sine pedibus nascant: nā postea ⁊ pedes et pennas accipiunt: he solertes in generandi mellis officio assignatas incolūt sedes. domicilia inenarrabili arte cōponunt ex vāris floribus fauum condunt: textisq; ceris inminera prole casta replent exercitum ⁊ reges habēt: prelia mouēt fumū fugiūt: multu erasperantur. has pleriq; experti sunt: nasci de boue ⁊ cadaueribus: nam pro his creandis vitulorū occisorū carne verberantur. vt ex putrefacto cruore vermes creantur: que postea efficiuntur apes. proprie tamen apes vocantur. ortē de bobus. sicut scabrones de equis fuci de mulis. vespe de asinis. Diasc. i. c. de melle inq̄t. melle est ros celestis: quem apes colligunt.

¶ Musca apud oēs nota est. Ili. musca ex greco venit sicut ⁊ mus. hec sicut ⁊ apes necate in aq̄ aliq̄rica post j. hore spaciū: euiunt: reperit̄ alia species musce q̄ vocatur cinomia apud grecos. ⁊ est musca canina. naz cinos grece canis vocatur.

Vnguentū de castoreo fm eundē in capi. de spasmo. ℞. piperis nigri. castorei euforbij añ. ʒ. ij. p̄iretri. costi amari añ. ʒ. ij. costi resol

uatur in. ʒ. ij. vini albi perynā diē ⁊ noctem in crastino addatur. ʒ. ij. olei ⁊ bulliāt vsq; ad consumptionē vini. ⁊ postea addatur pulueres: ⁊ fiat vnguentum.

¶ Istud vnguentū apud nos nō est in vsu. verū fm intētionē cōpositoris est exptū in illa materia. ipse ho in p̄ncipio nō dicit q̄ istud sit vnguentū de castoreo: imo in fine eius descriptionis ait. ⁊ fiat vnguentum quod ego voco vnguentum castoreum.

Vnguentū ebulinū fm eundē in. c. de dolore iūcturarū. ℞. foliorū ebuli. ℥. ij. coquātur in aqua diu. deinde extrahant̄ ⁊ cōterantur sicut si deberent comedi. p̄stetur in mortario. ⁊ tunc modicū arungie porci vel butiri de maio. ⁊ flores genestre misceant̄ et per medū panni linei extrahantur ⁊ erit vnguentum optimū i causa frigida sicut ego probaui in vno podagrigo ⁊ sciatico pingui valde nec valuit sibi aliquid aliud.

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. tamen secundū intētionem cōpositoris est mirabile in illa materia.

¶ Ebulus autem est species sambuci. vnde versus. Sābucus est actis. sed ebulus est cameactis. de quo Sera. in. c. de ebulo de vtroq; loquitur. ⁊ ibi describit de forma ipsorū dicens q̄ illa species que dicitur cameactis est minor puma. ⁊ habet ramos magis herbe pertinentes quadratos in quibus sunt multi nodi. ⁊ folia inuicē disticta in singulis nodis. similia foliis amigdale in summitatibus suis: nisi q̄ habet venas ⁊ sunt longiora cia habentia grauez odorem. ⁊ in summitatibus ramorū sunt capitella seu corone siles corone supra dicitē sp̄ci. ⁊ flos similis. ⁊ hradicem longā in grossitudine digiti ⁊ apud nos in vsu: ac in multis locis nascitur et vocant ipsum rustici lorex.

Vnguentum quercinū ibidē. ℞. visci quercini rubee minoris ebuli ⁊ mediani. corticis sambuci ana. ʒ. ʒ. coquantur in aqua camomillina. et fiat vnguentum quercinum. est em̄ secretissimum.

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Viscus autem quercinus fm Serapi. ex auctoritate Diasc. melior ex eo est nouus qui est similis in colore suo porris exterius vero subrubescens sine asperitate et sine fursureitate. ⁊ licet fructu rotundo qui nascitur in arbore glandium. idem Sera. dicit: reperitur aut̄ in arbore maiorū: ⁊ p̄iorū: ⁊ alia multis arboribus. ego vero vidi predictū fructū qui est in grossitudine cicerto ⁊ parū plus. etiā sunt ex hominibus qui dixerūt q̄ inueniunt aliqui eius fructus in magnitudine puri parui et aliqui in magnitudine cicentis. sed parū plus fm diuersorū locorū varietatē ⁊ nascit̄ sup quercū cui⁹ folia sunt citrioligiora ⁊ puioza ⁊ iuenit̄ i hispania. cōpositor i fine descriptionis istū vnguentū ait. ⁊ tū locovisci quercini. pot̄ poni visc⁹ alteri⁹ arboris ⁊ qdā viride inter ramos arboris nascēs ⁊ p̄ totū annū est viride. ⁊ hz bacca ⁊ grana sicut solastrū ⁊ folia talia qualia crassula maior. sed sunt strictiora. ⁊ v̄z in oi gutta fomētata ⁊ emplata ⁊ iuncta vt satis vidi: visc⁹ quercinus est optim⁹ in epilētia. et vocat̄ ab Iulij. cano. c. de corallo lignum crucis.

Vnguentum de euforbio fm Petrum de tussignana in. c. de parelesi tremore tortura et spasmo ex repletionē. ℞. olei antiq̄ multū lib. ʒ. cere rubee. ʒ. ij. liquefiat cera cū oleo ad ignem et proyiciatur de super euforbij. ʒ. ʒ.

Enula est herba omnibus nota. vide de ea in electua
rio de enula. Sal nitru fm modernorū opinionē est sal
qđ ignē accēdere facit. et est sal quo bōbardarū vunt:
nascit in muris veteribꝫ qđ qđā florē parietis vocāt. li-
ber qđ bꝫ bulchasin in trac. ij. ponit operationē salis al-
chali: et est sal nitru qđ ingredit in medicinis multis: et
hoc sal vt docet ibi fit ex cinere cuiusdam herbe q̄ vocat
chail seu vsnen vt apud Sera. et est sercus passerum.

Argentū vniu inter metalia est cōputatū mortificat
aut argentū vniu cū salua fm arte. Aui. in. iij. cano. in
fen. vj. de argento vino loquit dicens qđ plurimi qđ bibūt
ipsam non ledunt eogredif enī cū dispositione sua p
inferiore regionē. et. Nicolau aut florentinus in li. iij.
ad vitinū inquit argentū vniu interi cū sumitur sicut
est fm plurimū nullū aut parū efficit lesionē: et per hāc
causam existima uerū quidā: qđ argentū vniu non sit in
numero venenoū: verū veritas est qđ est venenū: imo vt
dꝫ multa venena ex eo cōficiuntur: et si maneret in spa-
cio sufficēt: et nō egredere velociter interficeret: vt fuit
de quodā apothecario qui sitens in nocte bibit argen-
tum vniu et mane mortuus est et ipsum quidez extinctū
cum salua detertoris est venenoū: statū.

Anguētū de amilo ibidē. R. olei sambu
cini. ʒ. j. olei violati rosati. añ. ʒ. j. ceruse.
ʒ. x. thuris mastici añ. ʒ. j. cāphore. ʒ. j. ami
li. ʒ. x. aque rosay. ʒ. j. albumina duorū ouoz
cere. ʒ. v. coquātur simul oleū et cera. deinde
addātur spēs alie prope infrigidationē post
ea incorporentur simul albumina: et vltimo
addantur boli armeni. ʒ. x. diligenter agitā
do cum spatula: et fiat.

ʒ. Stud vnguentū nō est in vsu. Amilū i. amidū. Sal.
in lib. ad partheniā inquit amilū oibus notū est: est
enī quasi medulla frumētū: nā apud nos amidū est succ⁹
frumenti in aqua diu macerati collatus et desiccatus.
amidū aut apud apothecarios nostros nō est valde in
vsu: sed in partibus Venetiarū apothecarij magis vtū-
tur in faciēdo quandā misturā que fit ex succaro albo
aqua rosa: et amido. et hec tria bene coquūtur simul ad-
dēdo si erit necessitas parū olei amigdalorum dulciuz
recentium et fiat inde confectio in mo: sellis: quam Ve-
neti sanoniam vocant.

Oleum sambacinum. i. oleum qđ fit ex floribus zam-
ba. cuius descriptio inferius apparebit.

Anguentū de terebētina ibidē. R. pulueris
serpetarie. ʒ. j. sarcocolle ablute. ʒ. ij. ʒ. sanda
race. i. vernicis. ʒ. iij. tutie pparate vcyt do
cet bulcasim. ʒ. ij. terebētine lote cū aqua su-
miterre libr. iij. ʒ. cāphore. ʒ. ʒ. vnguenti de
succo enule. ʒ. vj. misce et fiat vnguentum.

ʒ. Stud vnguentū apud nos nō est in vsu. Terebētina
lachrymū est arboris satis notū. hāc quidā vulgo larga-
tū vocāt. Moder. cōputant abicetinu inter spēs tereben-
tine eo qđ manibꝫ cito inuisat: arbor aut terebētine bo-
tin dꝫ: eius fructus granū viride. Mar. aut silus in li-
tera t. inquit terebentina est gūmi arboris qđ vocat tere-
bintus. idē in litera g. dicit gūmi albotin. i. l. acca. vide er-
go qđ sibi ipsi contradicit.

Serpentaria. i. dragintea maior seu colubina: vide
de ipsa in hiera hermetis.

Sarcocolla abluta. i. lota aut nutrita in aqua rosata
aut in lacte asine vel mulierum vt ostensum fuit.

ʒ. Anguentū de succo enule. i. clemij eius descriptio fuit
posita superius fm ipsum.

Anguentū viride fm chirugiā ibidē. R. ce-
lidonie. leuistici herbe cētrigalli lilifagi. sal-
nie añ. ʒ. ʒ. j. mirre. ʒ. iij. cere terebētine añ.

li. j. pinguedinis anatis li. iij. olei cōmunis
lib. vj. aloes. ʒ. v. fiat vnguentum.

ʒ. Stud vnguentū apud nos nō est in vsu: fm intē-
tionē cōpositoris est quoddam vnguentum viride quo
vtuntur chirurgici.

ʒ. Cētrū galli. i. gallū cristā: et est quā gallitricū vocam⁹
reperit ex ea domesticū et siluestre. de quo vide supra.

Anguētū de cerusa fm Suliel. lōbardū seu
placētū in antidotario. R. ceruse. ʒ. v. litar-
girij. ʒ. ij. scozie argēti aure. j. dragati. ʒ. j. ter-
ranē et cribellētur et sumat cere albe. ʒ. j. liqꝫ
fiat cū. ʒ. iij. olei rosati: et proyctant: et incor-
porentur medicine in mortario remouet enī
excoiationem et adustionem ignis.

ʒ. Stud vnguentū est multū in vsu: sed hōdierm apo-
thecarij nō faciūt ipm fm istā descriptionē: illa vero de-
scriptio qua gñaliter vtunt. p vnguento de cerusa cocto
fit solū ex ceruse et olei rosati añ. partibꝫ equalibꝫ: et am-
bo bulliāt ad ignē lenē: et fiat ex eo pasta in magdalo-
nibꝫ: et vsu referret: quidā addūt in ipso parū litargi:
sed raro. Leonard⁹ de pda palca in. c. de medicinis con-
solidatinis ponit cerotū siue vnguentū durū de cerusa
coctū cū sepo: castreat. istud est verū vnguentū de cerusa
coctū adungat sepū in reliquis est idē cū descriptione
que oibus cōter est in vsu: et hoc satis est notū: reperit
alia descriptio que dꝫ a multis vnguentū de cerusa crus-
dum et a multis dicitur vnguentū albū: et ab aliquibus
dicitur vnguentū de biacha crudū: et ambe descriptōes
sunt in vsu: sed hec descriptio infra apparebit pro vng-
uento albo quod idem est.

ʒ. Cerusa. i. biacha: et est erugo plūbi apud Auicē in. ij.
cañ. est cinis plumbi: aut ala unoch. quod idem est. Se-
cundū circa instans cerusa est flos plumbi siue ʒerfa.
grfa etiam fit ex succo serpentarie sicut dictum fuit in
vnguento martiatonis.

Anguentū pro capite puerorū tra grossaz
et crustosam sabiem fm Raynaldū de villa
noua in lib. ij. in ca. de scabie seu pruritu. R.
butiri recentis terebentine arungie galline
recentis olei violati. añ. ʒ. j. cere. q. s. et fiat vng-
uē. quo vngat caput ter i die: et post suppo-
nat foliū sicie. i. biete aut brassie. i. caulis.

ʒ. Stud vnguentū est in vsu sed nō valde: sed vere a me
fuit probatū contra crustā et scabiē puerorū mirabiliter
valere vtendo ipso vt docet compositor.

Anguentū de cicuta fm Nic. floren. in li. v.
in. c. de duritie splenis. R. de tota herba ci-
cute. ʒ. vj. armoniaci dimittantur. ʒ. x. diebus
in aceto. nono die bulliant ad ignē donec ar-
moniacum bene dissoluatur: postea colētur
per pannū fortem: et illa liquositas iterū bul-
liat: et addito oleo et cera fiat vnguentum: est
enim potissimū contra oēm duriciem.

ʒ. Stud vnguentū apud nos nō est in vsu: magister pe-
argillata in. c. de duritie splenis hz vñū qđ idem est.

ʒ. Cicuta vero aut sucharā: est herba satis nota apud
Dia. vocat cōios: hastas hz nodosas sicut maratrū fo-
lia similia ferule: sed angusta apud Aui. in. ij. cañ. vocat
sucharā et inqt sic inqt Dia. crus hui⁹ plāte est sicut cr⁹
ferule: et folia ei⁹ sunt sicut folia cucumeris. Hic textus
Aui. est corrupt⁹: qđ dꝫ dicere hastas hz nodosas sicut
maratrū folia sicut ferule sicut dicit Dia. Liber qđ bꝫ bul-
chasin in tra. c. ij. anqt forma extrahendi succū ex sucha-
rā dicit iusqamo qđ falsum est: nā, Sera. in. c. de cicuta

is
iri
al
ue
.
mi
ant
de
reci
am
in
eā
al
no
in
um
o q
non
x fa
ius
ido
fru
ula
sta
que
alt
ari
lei
nis
ant
ro
r q
tua
icif
ago
tam
or. et
sim
pud
a vis
u est
est.
abe
itur
a bꝫ
in
ra
ar
añ.
icis
ben
oz
um
tio

De vnguentis

ait sucharā sic noīat apud medicos: sed arabes noīant eā sucharā vel sucharā: sic est q̄ sucharā vel sucharā est cicuta. Idē Sera. in sine ei. c. in q̄t q̄ ponit cicuta sup testiculos puerorū non dimitit crescere eos: melior aut ex hac planta est illa q̄ nascit in creta et in chio et in arica etiā apud nos in multis locis hec recipi: vñ si fructus folia ipsius recētia. graue odorē referunt et c.

¶ Armoniacū lachrymū seu gummi est satis notū. Et cholus et magister Petrus argillata nō ponit volim armoniaci: sed si ipsum dosare volueris: adde. 3. iij. armoniaci. et confice vt ipse nicho. docet.

Vnguentū de ranis vltimū in li. vij. in. c. de curatiōe dolorū iūcturarū p̄ medicinas cōferentes a p̄prietate. R. ranarū stūialū emiscerataz et excoctatarū qd̄ volueris: et lana eas nouies i aq̄onici: olla lapidea i sole sufficiēti coquant vñ ad p̄sumptionē vel dissolutionē carniū earū: postea colent p̄ p̄anū rarū fortiter manū exp̄imēdo carnes earū hoc em̄ oleū pedibus vinctum. et iūcturis optime cōfert. etiā loco cancrōsis iūctum.

¶ Istud vnguentū apd̄ nostros doctores est in vsu: tñ nō valde: sed vtunt magis medici mediolanēses: q̄ i ipso inueniūt mirabilem experētā in illa materia: verū est q̄ hec descriptio nō est illa q̄ in vsu est: nā nicholus dicit q̄ est vnguentū de ranis. infra vō dicit. hoc em̄ oleū pedib⁹ iūctū: et iūcturis optie cōfert: ergo descriptio nicholi reducitur ad modū olei. vel ad modū apozimatis: s̄ meli⁹ est fieri vnguentū de ranis s̄m intētiōē. De. de tu signana positā apud eū in. c. de podagra sciatica et arthetica quorū hec est descriptio. R. sepi ranarū. 3. j. 5. butiri agripe. scz vnguentū de agripa añ. 3. j. olei camomille. olei aneti costini. añ. 3. ij. olei rosati. 3. iij. vitrioli 3. ij. cere albe. 3. j. refine. 3. ij. et misce fiat vnguentū et vngat loc⁹: hec vō descriptio a modernis doctorib⁹ p̄ vnguentū magis laudata est q̄ illa nicholi. verū infra apparebit vna alia descriptio que est magistralis et hec est illa q̄ ab omnibus vsitatur de qua infra.

¶ Rana s̄m quosdā est de ḡie piscin⁹ q̄ satis note sunt eibus. Ipse nicholus in li. iij. in. c. de sp̄ibus serpentū facit capitulū de ranis et buffonib⁹ et inquit. buffo est de sp̄ib⁹ ranarū: et rana magna a quibusdā dicitur botrar et est turpis aspect⁹ ventrē habēs latū et grossū et cutē durissimā difficiliter penetrabilē: et color ei⁹ declinat ad citrinitatem obscuram et oculi eius sunt valde lucentes et c. idē in. c. de animalib⁹ a quatuor venenosis inquit: et ex eis est rana quedā rubea. maligna inuadens. a lalia p̄trāseuntia vt mordeat ea: et si nō possit mordere infuscat ab ipsa sicut buffo insufflationē nocius sine dubio sp̄s ranarū sunt multe: sed nō vtimur nisi quadā earū sp̄e que morantur in paludibus: que note sunt.

Vnguentū diuinū optimū s̄m enndē in eodem lib. in. c. de medicina generatiua carnis R. pinpinelle verbene betonice. añ. 3. j. et

ranis bulliat i vino optimo albo vsq̄ ad cōsumptionē quarte ptis vini. deinde coles: et post colationē sumat tota substātia dictarū herbarū: et ponat in sacco de p̄ano lineo: et fortiter stringēdo p̄mas cū torculari vel baculis supra aliq̄ vas donec tota substātia herbarū cadat in eo: deinde recipe de tota substātia herbarū et terebētine. añ. 3. vj. cerevirginis. 3. iij. et pone in vase terreo nouo ad ignem donec dissoluantur et misceantur cum dicta substātia herbarū. deinde supermittatur mastice. 3. j. et lactis mulieris. 3. ij. et bulliant oīa sufficienter donec sit coctum quod cognoscitur quando modicum ex eo proiectum in aqua frigida adheret digito tangentis.

¶ Istud vnguentū apud nos est in vsu: sed nō valde: sed s̄uis nō sit valde in vsu apud nos forsan eo in alhis locis. magis vtuntur. Leonar. de p̄da palea in tractatu de neruis in. c. de vulneribus ponit vnguentum diuinū a deo datum et est magistrale. ibi habet vna descriptio: sed non est idē.

¶ Verbena seu berbena est herba q̄ apud dia. gerebotanū vocat: qdā vocat ipsam factā herbā que s̄gmē. i. sanctimē antiqu⁹ dicebat: eo qd̄ pagani in sacrificijs et oibus expiationibus ea vtēbatur: hec autē herba inde nomē accepit q̄ sacerdotēs eā purificationib⁹ adhibere cōsueuerūt: in passionario habet q̄ si medicus viderit do in armū ipsam in manu portauerit egrotō inscienter et dicit egrotō qualiter habet: si eger dicit bene sanabit et si dicit male moriet: hec apud nos in ciuitatibus nactur hanc quidā rustici herbā sancti Joannis vocat: sed non recte. Papias herbena herba s̄gmē dicitur: quā pura: hec et gerebotane dicitur grece.

Vnguentū de lilio de radice lilij in eodē lib. in. c. de sudatiōibus. R. radice lilij in aqua decocte: et optime trite. 3. j. incorporent cum 3. arūgie recentis liquefacte: et cola et cū. 3. j. aque rosate. deinde superaddant ceruse puluerizate. 3. ij. pulueris masticeis olibani ana. 3. 5. cāphore. 3. j. et optime incorporent et vsui reseruetur.

¶ Istud vnguentum nō est in vsu: maxime apud nos. Lilium planta est cuius species sunt multe de qua Serapi. in suo capi. loquitur.

Vnguentū albū in eodē lib. in. c. de cōbustione ignis vel rei ardētis aq̄ seruētis vel olei et similitū. R. olei rosati. 3. iij. cere albe. 3. ij. ceruse. q. s. ad incorporandum et inspissandū: et in fine addantur duo albumina ouī.

¶ Istud vnguentū est multū i vsu: verū est q̄ sunt ex hōibus vñt ipso sub illo note. qd̄ vñt sub note vnguentū de bisca crudi. aut de cerusa crudi ad differētā cocti q̄ superi⁹ scripsi. Rasis in libro de diuisionibus in. c. de adustione inq̄t cōfert adustioni ignis: vnguentū de calce et vnguentū de cerusa: et magis vltimū qd̄ experti sum⁹ ad hoc est vnguentū albū: et cū est res magna plurima. indiget s̄botomis ex latere diuerso aut opposito: deinde curetur cū vnguento albo volo q̄ intelligat p̄ vnguentum albū qd̄ est factū de cerusa oleo rosato: et cetera. et nō de pluribus: idē hōdicri faciunt.

Unguentū de cantaridibus in eodē lib. in ca.
de sapharitinea et alijs pustulis capitis. **R.**
cantaridarū purgatarū puluerizatarū. \mathfrak{z} . ij.
sulfuris. \mathfrak{z} . j. corticū nucis. s. nucis cōmunis
dicte caree basilica seu regalis. \mathfrak{z} . ij. sinapis.
mirre añ. \mathfrak{z} . j. mellis et aceti quātum sufficit: et
fiat et teneatur super locum per vnum diem
postea eo amoto superponatur folia siclid
est blete vel caulium.

Unguentū nō est in vsu apud nos. Silber. de an-
gla in ca. de paraleli habet idem sed nō est oino simile.
Hoc vnguentū fm intētiōe Dni. florētini est vnguentū
alhariel: hāc intētiōe habēt hodierni chirurgici: et eius
descriptiōem describit Def. in suo antidotario: de quo
vide supra.

Cantarides fm nicolum sunt musce virides: qua-
rū orō cū in frumētis ac alijs locis fm intētiōe cōposi-
tous debēt esse purgate vs a malitia sua. Dia. inquit cā-
tarides virtus habēt putrefactiua: sunt autē bone ad re-
positiōe in triticea segete colliguntur: que misse in vase
ficili: et desuper ligato panno imponunt supra cacabū
vbi acetum bulliat vt vapor acetū bullientis eodem in-
eluse necentur que postea lino inferuntur vel in vase nō
picato. i. vitreato reponuntur. meliores autem sunt varie
grosse et lōgiores: q̄ sup testā polite cōbuste virtutē habēt
stipitiā. Liber q̄ de bulchasilim idest seruitor: in tractatu
tertio docet formā colligēdi cātarides: et reponēdi eas: s̄
eius forma nō est. vt docet Dias. ipse vero loco acetū ponit
oleum vetus. Moderni vero ponunt acetū et nō oleum.

Unguentū de plūbo fm Leonar. de pda pa-
lea Paduanesez. i. c. de herisipila. **R.** plūbi
visti cū sulphure fm seruitore vncias duas. li-
targirij. \mathfrak{z} . ij. ceruse antimoniij. añ. \mathfrak{z} . j. olei ro-
sati quātum sufficit: fiat vnguentū molle.

Unguentū nō est in vsu maxime fm istam descri-
ptionem. Idem in ca. de cura cancri habet: idem in cap.
de vlcibus ambulatiuis habet idem. Sed vtraq; ab
istis differt. plumbum vero apud Auicē. vocatur alau-
nochy: et alhabar. vltimum vero cum sulfure fm seruitores
superius in quadam sic ostendi.

Unguentū de litargirio fm eum in capi. de
pruna et igne persico. **R.** pulueris litargirij.
 \mathfrak{z} . ij. ceruse. i. biache. \mathfrak{z} . j. olei rosa. et aceti añ.
quātum sufficit: fiat vnguentum in catia de-
coctum ad ignem: sed melius adhuc est vt
fiat in mortario sine decoctione.

Unguentū nō est in vsu maxime fm istam descri-
ptionem. Per. argillata in j. ca. de flegmone habet idem:
et est simile nisi q̄ deficit acetum. Rasis in. vij. Alms. in
ca. de his que vlcera cōsolidant: et in vlcibus multam
habentibus humorositatem carnem generant: et ipsorū
remouent humorositates: habet idem: sed nō est in vsu.
idem habet Guilielmus placentinus.

Litargirij fm Dia. est scoria argēt. idē est fm plū. et
vero species sunt multe: q̄ quedā species ei⁹ est que fit
ex plumbo: et quedā fit ex argento: et quedā fit ex auro: et
quedā ex eis est nigri coloris et quedā aurei: que quidez
melior est ceteris: nam vnguenta que sunt ex tali litar-
girio declinant ad albedinē: et sunt nobilissime bonita-
tis: sed si litargirium fuerit nigrum aut habens in se ali-
quid plumbi erit vnguentum quod fiet ex eo nigrum et
turpe: hoc est satis notum.

Unguentū diabution ibidem. R. miniu et
indicum et terram nigraz: de quibus tribus

pingunt pictores añ. \mathfrak{z} . j. olei. \mathfrak{z} . ij. salis cō-
munis bñ pistati. \mathfrak{z} . ij. pone hec oia ad ignem
in catia lēto igne semper spatula agitando:
et decoquant donec ad formā qua vis vti du-
catur et maxime ad formā ceroti.

Unguentū diabutiō nō est in vsu. Au. in li. iij.
in sen. q̄. in. c. de curatione puine et ignis persici. in fine
capituli inquit. cū ergo quiescit inflāmatiō: et remanēt
vlcera curenē cū eis que sunt sicut emplāstra de merda
fengi. i. de litargirio et emplāstra diabutionarum. Au. ibi
nō ponit descriptiōe sed solū de ipso loquitur: et si face-
re ipsum volueris descriptiōem habebis.

Miniu est res rubea qua pictores vtuntur. Sal. in li.
ad partemianum inquit armenianum vel miniu optimū
dicimus qd est leue equale ceruleū frangibile sine lapi-
dibus habet eriso colle: hoc apud Dias. vocatur arme-
nium: nam ibi Dias. dicit idem quod dixit Sal. sed Si-
mon non cognouit ipsum.

Indicum sine indicū est quedā res qua vtunt picto-
res ad pingendum colorē turchinum: et eius color ten-
dit quasi ad celestem. Pictores de ipso habent cognitio-
nem: q̄ eo vtuntur: et hoc notum est et fit de flore cuius-
dam herbe que arabice dicitur nil quo panit tinguntur.
Dacer vocat ipsum ofatim. Ofatis a grecis est vul-
go guaido vocatus. Non modicum questū prebent tin-
ctoribus herba. Moderni existimāt ipm esse verū gual-
dum seu telapsam: et est herba cū qua tingitur blauetū.

Unguentū mirabile de cācris fluuiatib⁹ s̄
eundē in. c. de cura cācri. **R.** de cinerib⁹ can-
crozū fluuiatiliū recētū et climia auri: et de aq̄
solatri qd sufficit: fiat vnguentū peroptime
ducendo in mortario de plumbo cum pistel-
lo aut super tabulam plumbeam.

Unguentū nō est in vsu. Cācri maxime fluuiat-
les noti sunt. Liber q̄ de buchasilim. i. seruitor: in trac. iij.
ponit formā cōburēdi fartas. i. cācros: et ait. accipe can-
cros fluuiatiles yinos qm sol fuerit i signo arctis. xij. die
mēsis intelligo lunaris: et pone in furno panis quousq;
cōburantur: et non conuertantur in cinerem.

Climia auri fm Au. melior est illa que aurea est vt
cincius glacie cineritū coloris recē: et lamina grossi-
or. Huic. lōbar. inquit climia auri ē superfluitas que
adheret parietibus vasis in quo purificatur argētum.
vltimo fit climia ex ere: et marchasita est sicut climia
auri.

Unguentū de dragātib⁹ fm eundē in ca. de me-
dicinis facientibus nasci carnē. **R.** dragan-
ti. \mathfrak{z} . j. et ponatur ad mollificandum in aqua
calida ad tantā quantitatem vt reduci possit
ad formā colle: nam istud vnguentum est
valde conglutinatum et si vis potes ad-
dere de sanguine draconis et sarcocolle ana-
parum.

Unguentū nō est in vsu fm intētiōe luminis
male lucētis: hoc vnguentū nō reperit ab autoribus.

Dragantum gūma est q̄ apud Dias. vocat dragagan-
tum: sed apud Sera. dragagantū. plū aut dragagantum
est spine albe radice multū plātata. apud medos et cau-
casum nascitur: eligendū est dragantū. album et limpi-
dum et lucidū et vltice et lene hoc satis est notum.

Unguentum incarnatum secundum eundē
de ex autoritate Esculapij primi medici bo-
num in capi. de incarnatiuis i generali. **R.**
herbe dicte litij. q̄ herba est tante pprietatis

est melius si haberi potest: si autem non potest accipite supradictum vitrum. $\frac{3}{4}$. ij. pulueris sandalorum alborum et pul. cristali añ. $\frac{3}{4}$. j. et diu oia sup porfidum. i. lapidē quēdam sic vocatum bene ducantur cum aqua limonum: donec tu scias vnguentum extendibile super locū quādo volueris extendere.

¶ **Q**uid vnguentum non est in vsu. Colum vnum anglicū are dicitur vulgari nomine: sed a latinis dicitur in fulia. et hic est sermo venetorum et astantium regionum. ¶ **U**trum in axtine album est laudabile: sicut Avicen. vitrum est inter lapides sicut stultus inter homines. speciosus autem vitri sunt multe: nam est vitrum album: rubeum citrinū: viride et azurinum: sed nobilissimum cunctis est illud quod colorem habet album.

Unguentum de sandarach mirabile sicut eundem in cap. de cura vulnerum. \mathcal{R} . cere albe. $\frac{3}{4}$. ij. terebentine lote. $\frac{3}{4}$. viij. masticcis. $\frac{3}{4}$. j. sandarache sarcocolle. thuris añ. $\frac{3}{4}$. vij. misce et fiat vnguentum malaxando in forti aceto. vel in bono vino montano albo: et habeas ipsum pro secreto: quod bonā operationē facit in omnibus mēbris carniformibus nervosis.

¶ **Q**uid vnguentum non est in vsu: sed Leonar. habuit ipsum pro secreto.

¶ **S**andarach sicut in India in eisdem locis nascitur in quibus aurum pingentum eligenda quocumque est que colore est ruffa valde et facile terribilis mūda colorem cinabris habet hanc multi greci crederent esse aurum pigmentum: rubeum: sed non recte: nam apud arabes sandaracha est vernix: idem apud Moder. itē Sera in. c. de vernice ait sandarach. i. vernix. \mathcal{I} tem Jo. angli. in. c. de cumate ait vernix que vocatur sandaraca penultima genitivi producta: quod ipsa veniata vel correpta tunc est idem quod auripigmentum. unde versus est sandaraca vernix medicorū non tinctorū. Sandaraca. auripigmentū rubeū vel citrinū: quod color citrinus aliqui vocat rubeus apud grecos: sed non recte ut dictum fuit.

Unguentum de vulpe: sicut eundem in. c. vt supra vix in ca. de cura vulnerū. \mathcal{R} . olei innipi terebentine sublimata ana. $\frac{3}{4}$. vij. axungie porci. $\frac{3}{4}$. ij. piretri: gētiāne. pipis lon. baccarū lauri aristologie. s. rotunde: castorei: mirre: salis ana. $\frac{3}{4}$. ij. adipis vrsi: adipis gatti: adipis tasi: mellis crudi: cere rubea añ. $\frac{3}{4}$. ij. armoniaci: asse: fetide: galbani serapini: olei petrolei. añ. $\frac{3}{4}$. j. enforbiji ni gele: sinapis laudani: masticcis: olei. s. cōis añ. $\frac{3}{4}$. j. oia suo modo terant et ponantur in vulpe ad ignē: et coquantur bene donec vulpes bene cōsumpta sit cū omnibus supradictis rebus et fiat vnguentum sicut artes ex ingenio mirabili.

¶ **Q**uid vnguentū apud apothecarios. Moder. Papienses non est in vsu: sicut mediolaneses vtunt ipso. magi pet. arg. in. c. de podagra siue gutta frigida ponit vnguentū de vulpe ipsi. \mathcal{R} . vulpē integrā interiorib⁹ euulsis et pone in vase cū aqua calida vino et oleo: et vltra hoc pone in isto vase saluā rore marindūmiperū anetū organū et maioranā: oia ista bulliat vsq; ad vini cōsumptionē et aqua et vinū q; caro vulpis ab osse separet et postea in cocleari ex pumax et coltur: et ex ista colatura fiat vng. hec de serig.

magistri pet. vt esse oleū vulpini quod est mēte. \mathcal{R} . des. s. apud nos aliud est vnguentum de vulpe aliud est oleū vulpini. verū quā sapiētes dixerūt quod si addat in illa collatura cere quantitas cōueniens potest dici vnguentum de vulpe.

¶ **U**lipes apud arabes vocat thaleb. Avic. in. h. casū narrat virtutē suā dicens quod quā vulpes coquant in aqua et embrocatur inuncture dolorose ex ea confert vehementer et c.

Unguentū mirabile quod vocatur irinum propter colorem irinum sicut eundem in. c. de vlcereb⁹ virulentis. \mathcal{R} . olei irini. i. facti de folijs liliorū celestium. $\frac{3}{4}$. ij. ponatur dictū oleum in bacili bene terfo et mundo deinde recipe salis armoniaci. $\frac{3}{4}$. j. et frica tandiu in oleo donec illud oleum remaneat celestis coloris: deinde recipe resine pini et terebentine. añ. $\frac{3}{4}$. j. pul. indici. $\frac{3}{4}$. j. et cere. q. s. et fiat vnguentum.

¶ **Q**uid vnguentū non est in vsu: infra apparebit aliud vnguentum quod vocatur de ireos: sicut istud fit ex puluere radicis ireos de quo infra.

Unguentum de minio: sicut in. c. de argillata in ca. j. de flegmone. \mathcal{R} . minij. $\frac{3}{4}$. j. olei rosa. vel mirtini sicut quē vis. $\frac{3}{4}$. ij. sicut quantitates quod vis facere misceatur omnia in cazola et bulliant ad ignem cum paruo et lento igne vsq; ad cōsumptionem olei et semper misce cū spatula ne aduratur fiat vnguentum in bona forma.

¶ **Q**uid vnguentū non est in vsu apud chirurgicos ac alios. Leonar. de pēda palea in. c. de medicinis cōsultatūis ponit cerotum de minio et id est idem.

¶ **M**inum vero apud Avic. in. h. casū vocat sirengi. Sera. vero vocat ipsum minium et inquit. arfēgi. i. minij. Alexander paulus et alchindus dicunt quod ipsū est azar. cōr: alij dicunt quod arfēgi: et fit ex plumbo quā sponitur in igne et statur et fit rubeū: pictores eo multū vtuntur.

Unguentum de ireos sicut eundem in. c. de medicinis faciētib⁹ nasci carnē. \mathcal{R} . sepi vaccini. $\frac{3}{4}$. vij. olei rosa. $\frac{3}{4}$. ij. cere. $\frac{3}{4}$. ij. radicū ireos. $\frac{3}{4}$. j. thuris masticcis: sarcocolle: aloes. s. succotri ni aristologie. s. rotunde. añ. $\frac{3}{4}$. j. terebentine. $\frac{3}{4}$. ij. et fiat vnguentum.

¶ **Q**uid vnguentū non est in vsu. Barth. mōtagna in suo antidotario habet idem. Leonar. de pēda palca in. c. al leg. habet vnguentum irinum: quod est factum de oleo irino facto de floribus liliorū celestium.

¶ **I**reos vero est radix lili celestis. Serap. in. c. de lilio inquit quod huius stipitē sup quē est flos huius coloris dicitur: et sunt albus citrinus purpureus et celestis: et propter diversitatem istorum colorum nota tur ireos. i. arcus demōis: sicut ab illo arcu demōis qui apparet in aere tempore struio so et habet radices duras nodositas que habent odorem bonum: et hec factis est nota.

Unguentū gfa dei sicut eundem et ibidē vix in. c. de medicinis faciētib⁹ nasci carnē. \mathcal{R} . cere albe resine. s. pini armoniaci. añ. $\frac{3}{4}$. vij. terebentine. $\frac{3}{4}$. ij. galbani olibani masticcis mirre clare añ. $\frac{3}{4}$. j. aristologie rotunde. $\frac{3}{4}$. ij. terebēda terant et infundant in vino in quo decocta fuerint betonice verbū: et solide maioris et minoris: cōtaure: pimpinelle: ipericō herbe gfa dei bantie. añ. $\frac{3}{4}$. j. et postea extrahatur et malaxeno

De vnguentis.

tur cū lacte mulieris. hoc vnguentū generat
carnem ⁊ cōsolidat: ⁊ est cōe ad oīa vulnēra.

¶ Istud vnguentū generalr est in vsu: sed moderni nō
cōponūt ipsum fm istā descriptionē. illa hō descriptio
qua vrūtur est magistralis que ab autorib⁹ nō reperit:
sed hodierni chirurgici mirabilr istā descriptionē lau-
dant: q; mirabilr generat carnē ⁊ cōsolidat: ⁊ est cōe ad
oīa vulnēra. fasciculus medicine i sua anotomia habet
idē: sed nō est sile ⁊ talis diuersitas inter multos est in
hoc vngūto: nā quidā dicit q; dicit gratta dei. i. a deo
datū. alij dicit q; d; gratta dei: a quadā herba q; grā dei
vocat que ei⁹ cōpositionē intrat: cui⁹ forma infra osten-
dam: ⁊ sine dubio est consonū q; debeat dici vnguentum ⁊
gratia dei: ab illa herba quā recipit vt dicim⁹ vnguen-
tum de litargirio a litargirio qd recipit dicit ⁊ sic de sin-
gulis: sed q; hec descriptio in vsu nō est valde: hoc ad-
uent q; pauca munerūt eius descriptionē: infra hō ap-
parebit alia descriptio que est magistralis: hoc vnguen-
tum apud quosdā dicitur vnguentum cerascos.

¶ Herba gratta dei apud moder. herbanicos vulgo sic
est vocata: ⁊ est herba cui⁹ lōgitudō est vni⁹ palmi: aut
parū plus. folia habet sicut yfopo. flore habet inter folia
perulū: cuius color tendit de bicoloribus ad albū ⁊ pur-
pureū: sicut herba que d; volubilis que in vineis nasci-
tur. radicem habet parū ⁊ paucā. apud nos in piatis
valde abundat ⁊ cognoscitur propter saporem foliorum:
nam folia ipsius habent amaritudinem p;out centau-
rea mino: aut parum plus.

**Anguētum de climia fm eundē in. c. de me-
dicinis cicatrizatiuis. R. climie aduste colco-
tar adusti añ. ʒ. ij. ceruse litargirij añ. ʒ. iiij.
puluerizētur: ⁊ cum oleo mirtino ⁊ aceto vi-
ni granatorum ⁊ vino sliptico. i. forti misceā-
tur ⁊ fiat vnguentum.**

¶ Istud vnguentū non est in vsu. clima vero fm moder
nos est res sicut fuligo que ad heret superioribus parti-
bus fornacis in depuratione auri. tunc dicit climia au-
ri vel argenti. tunc dicitur climia argenti vel aliorum: ⁊
modum eius adustionis docet liber qui dicitur bulcha
fm in primo tractatu.

¶ Colcotar est vitriolū citrinum. Gal. in lib. secretorū in
ca. ad oēs egritudines dicit qd est atramentū albus. cr-
go est visum multū laurū. Jldo. in. c. de vermibus inquit
vermis est aīal qd plerūq; de carne: vel de ligno: vel de
quacūq; re terrena citriolū album sed nō recte. Joā. an.
in ca. de vlc. rib⁹ ⁊ vlnicibus nasci aut colcotar. i. atra-
mentum citrinum. ⁊ ita dicit Auicē. in ca. de atrame-
to. nos vero loco eius vitriolum viride generaliter: aut
vitriolum romanum ponimus.

**Anguētū de vermib⁹ incarnatiū fm eun-
dem in. c. de medicinis incarnatiuis. R. vtri-
usq; consolide piloselle vtriusq; plātaginis.
añ. ʒ. i. j. vermū terrestriū. ʒ. vj. terātur oīa et
ponant in lib. j. olei cōis p septē dies. dein
de bulliant modicū ⁊ coletur exprimat: ⁊ tūc
addat sepi arietini mundati lib. j. picis naua-
lis. ʒ. vj. pi. grece. ʒ. ij. armoniaci galba. op⁹
poponaci. terbentine. añ. ʒ. ʒ. dissoluantur
gummi in aceto: ⁊ fiat vnguentum quod mi-
rabiliter valet.**

¶ Istud vnguentū nō est in vsu. Vermes. s. terrestres ne-
vilo cōcubitu gignuntur: hō nomē qd ⁊ de ovis nascuntur
vt scorpio: sunt autē vermes aut terrea: aut aque aut ae-
ris: aut carniū: aut frondū: aut lignorū: aut vestimento-
rum. Quāta admiratio est qd in corpore humano ge-
nerātur lūbrici lōgitudinis duodecim brachiorū ⁊ isti

vermes apud quosdā vocātur solea piscis. Sera. de ver-
mibus duo fecit ca. vni⁹ de lūbricis terrestribus vbi di-
cit ilculi vel lūbrici terre. aliud de vermiculis vasorum
quos dicit esse vermiculos paruos: qui qñ tangunt in-
uoluunt seipfos ⁊ sunt virides. Aut. in. ij. cano. vocat ip-
sos charathin: ⁊ sunt lumbuci terrestres. Leonar. de p-
da palca in cap. de medicinis cōsolidatiuis inquit pul-
uis vene terre: id est lūbrici terrestres hi satis noti sunt.
¶ Pilosella herba est satis nota. d; autē pilosella. ppter
abundantiā pilorū quos in solis h; ego nō inueni aucto-
rē autenticiū q; de ipsa spāle faceret. c. ʒ apud Moderū.
pilosella est herba nascens in locis lapidosis siccis cū fo-
lijs que expādunt sup fa cū terre: ⁊ sup ipsa folia h; pi-
los ab vno latere: ⁊ ab alto cū flore rubeo: ⁊ hec a multis
dū est recēs comedit: existimauerunt qdā qd hec sit quā
Aut. in. ij. cano. vocat fistulem: sed non approbo.

**Anguētū de matrissilua fm eundē in. c. de
fractura cranei. s. ossis capitis. R. ex matriss-
silua recentī: ⁊ fac ipsam bullire in vino vsq;
ad cōsumptionē medietatis. deinde colet: ⁊
in ipsa colatura addatur oleum ⁊ cera ⁊ bul-
liat vsq; ad consumptionem: et pone super
duram matrem.**

¶ Istud vnguentū non est in vsu. Leonardus de preda
palca in. c. de cura vlcēri in generali h; idē: sed non est
cōforme. verū differt parū. hoc vngūto videtur esse idē
cum vno emplastro qd scribit Nicolaus floren. sub no-
mine emplastri bouini quo communiter vtuntur. cuius
descriptio inferius apparebit.

¶ Matrissilua apud Dias. vocat ptelemonē siue splemō
siue splenaria: ⁊ est herba frutes. vt dictum fuit supra in
vngūto martiatonis. Leonar. inqt matrissilua. i. capri-
foliū. idē dicit nicholus de hac multi faciunt licitū: s; est
deterio: in bonitate alijs speciebus licitū.

¶ Olei. s; olei oliue. cere. s; vsualis. hic magis per. non
ponit dosim de istis duab⁹ rebus: sed Leonar. ponit olei
cōis. ʒ. iij. ʒ. vi. cere. nicholus vero ponit cere citrine ter-
rebitine añ. ʒ. iij. olei rosati. ʒ. ij. magister Petrus non
habet resinā nec terberinam. Leonar. habet resinē tere-
bentine añ. ʒ. iij. bulliant omnia ad consumptionem me-
dieratis. s; cū: ⁊ fiat vnguentum.

**Anguētū de vespergilionibus fm eundem
in. c. de podagra siue gutta frigida. R. vespe-
rgiliones numero decem: ⁊ pone in caldario ⁊
cooperi cum aqua pluniali: coque vsq; ad
medi. consumptionem aque ⁊ cola fiat vng-
uentum ⁊ c.**

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Vespergilio est aīal quod de nocte volat. Aut. in. ij. ca.
non de vespergilionē sic ait. d; qd scriba zirac est lac ei⁹: ⁊
d; qd est vna eius. Lanfrancus chirurgicus in ca. de
panno. lentiginib⁹ gutta rosa cea cicatricib⁹ vlcēri. ⁊ co-
rum cura inquit. puluis paruorū murium siue vesper-
gilionum: quod idem est.

**Anguētū de formicis i bidē. R. terre formi-
carū cū ouis ⁊ toto. ʒ. ij. farine ordei ⁊ faba-
rū añ. ʒ. j. rosarū. ʒ. ʒ. malue mādragore añ.
ʒ. vj. coq; rosas malua ⁊ mādragora i trib⁹ li-
bris vsq; ad medietatē ⁊ cola. ⁊ cōfice cū reli-
quis medicinis in mortario puluerizatis
addendo tria albumina onozum ⁊ vtēre.**

¶ Istud vnguentum non est in vsu.

¶ Formica est aīal paruū omnibus notum. etiā formi-
ca aliquādo accipitur pio qua dam egritudine de qua
Aut. in. ij. cano. in seu. ij. ca. de formica militari inquit.

formica est pustula aut pustule q̄ egrediuntur & faciūt accidere apostema purū & ambulāt: & foras se vicerant: & foras se resoluuntur: & tu ita scituū eam cuiusvis illorū & color q̄dē formice ad trinitatē est dēclivus: & est infā mata cū substantia verrucali & rotūda. & fm plurimū h̄z radicem latam. nisi quedā spēs eius acruhaurod: & est radice parue quasi sit pendens. & tenēt in oi formica sicut punctura formice &c. Leonar. de p̄da pales in ca. de formica inq̄t. formica d̄r esse pustula parua granata. de colera aduſta: & nominata sic tali nomine per formam coloris citrini: & per quantitatem paruitatis: & similitudine illius aialis apparet sc̄z in colore formice citrine & paruitate illius animalis & punctione.

¶ Post h̄z d̄r de formica q̄ pustula vocat̄ nunc h̄o volo narrare de natura q̄ inuenit̄ in formica: nā J̄h̄. inter m̄ n̄ta aialis cōputat ipsam & inquit formica d̄r eo q̄ ferat micas farris cuius solertia multa est: prouidet enī in futurum: & preparat estate quod hyeme comedat: in messe autem eligit triticum oideum non tangit dum pluit. & super frumentum totum en̄cir: dicitur in ethiopia esse formice ad formā canis: q̄ harenas aureas pedibus erunt quas castodiunt ne auferantur: captantelq̄ ad necem persequuntur.

De vnguentis magistralibus.

Vnguentū de adipib⁹ magistra le qd̄ i vsu est. R. olei camomille olei vio. añ. ʒ. vj. butiri recentis adipis galline. ana. lib. j. cere quantū sufficit.

Vnguentū gra dei. R. galbani oppoponacis. viridis eris. thuris aristologie longe mastice. mirre. añ. ʒ. j. armoniaci. ʒ. ij. ʒ. cere. ʒ. vij. olei comunis litargirij añ. ʒ. xvij. bdellij. ʒ. ij. adamantis calamite lapidis ematitidis. i. sanguinaris. añ. ʒ. j. conficiantur sc̄dm artem addendo. ʒ. vj. terbentine. ʒ. iiij. abies ʒ. ij. & fiat in magdaleonibus vt est notum.

¶ Istud vnguentū est in vsu ḡn̄aliter: verū est qd̄ sunt ex hominib⁹ q̄ cōponūt ip̄m fm istā descriptionē: & sunt ex hominib⁹ q̄ cōponūt p̄ aliā descriptionē fm diuersitatē locorū. q̄n̄ aut̄ hoc facio et̄ color est tripl̄. sc̄z aut̄ qd̄ hodierni chirurgici laudāt vnguentū gra dei fm descriptionem petri argillate. & illud vocat̄ vnguentum gratia dei & p̄ter herbā grata dei quam recipit de quo supra.

¶ Thus d̄r a vulgo incēssū. Circa instans ait olibanum idem est qd̄ thus. gūmi est cuiusdam arboris. iuxta alexandriam nascitur quod alexandrinum dicitur: & est melius et purius nascitur etiam iuxta damascum & damascenum dicitur qd̄ est album purū: & inuenitur it̄ grossum qd̄ thus masculum dicitur.

¶ Adamas. s. lapis adamas. Sera. i ca. de lapide adamas dicit qd̄ lapis adamas est mes fluminis in quo est lapis de mes & est flumen ad qd̄ nunq̄ iuit aliquis nisi alexander & est in sinib⁹ corascen. & color eius appropinquat coloris salis armoniaci. nō est lapis magnes: vt qd̄ā putauerunt. Symon ianuelis ait: adamas lapis durissim⁹: iter preciosas gemas cōputat: sex angulos habet ferruginei coloris qd̄ multi mētiri sunt nō posse frangi nisi cū birino sanguine aut plūbo: qd̄ aurifabri experti negāt. aliq̄ adamas magnes vocatur: sed falso.

¶ Calamita. sc̄z lapis calamite quea multis vulgari nomine sic est vocata: s̄ ap̄ d̄ia. vocatur lapis magnes: & est lapis q̄ inuenitur circa litus oceanī apud trogloditae & i india ab inuestore sic vocat̄: iste est lapis qui attrahit ferrū sicut est notū ob̄ J̄. in. ij. ca. inquit magnes est lapis q̄ attrahit ferrū: cū ergo adurit sit ematitidis & corbant mihi admirationē verba J̄. d̄. centis qd̄ q̄

magnes adurit sit ematites. flapis: ematites qd̄ igno: ro: q: lapis ematites est in colore rubco et magnes nigro: quod non conuenit nisi forte vt arbitror acquireret illum colorem ex aduſtione.

¶ Abietinum est gūmi abietis: & est sicut terbentina: s̄ non est ita subtilis: vt est notū. J̄. in. ca. & e propolis nominibus arborum inquit abies. dicta q̄ p̄ ceteris arborib⁹ lōge eat: & in excelsum p̄m̄cat: de qua Virg. ait. Et casus abies visura marinos que ex ea arbores nauium sunt. hanc quidam gallicum vocant propter cadorem. Petrus de crescentijs dicit abies picea & arexica seu saricca quasi eadem arbores sunt.

Vnguentū stasfagriū. R. stasfagrie saponis mollis añ. ʒ. ij. arungie. porcine. ʒ. ij. argēti viui extincti. ʒ. j. ʒ. misce & fiat vnguentū.

¶ Istud vnguentum est in vsu sub nomine vnguenti stasfagrii. aut sub nomine vnguenti propiatellisi: aut pro pediculis: aut pro soldatis: quod idem est.

¶ Stasfagria autem fm Serapionem est granum capitio: & est dicta passula montana. Aut. in. ij. canonis aut stasfagria est vna passula montana: & est granū capitio in monte libano inuenitur de eo plurimum: & est granum nigrum sicut cicer nigrum. circa instans inquit. stasfagria que etiam caput purgum dicitur: semen et herba simili nomine appellantur. dicitur enī caput purgum. q: caput purgat. multe est efficacie: semē vsu medicinē cōpetit: p̄ decem annos durat. J̄. d̄. stasfagria: hec est herba quinq̄ digitorum: huius semen &c.

Vnguentum optimū magnū de antera. R. antere. ʒ. vj. rosarū rubearū: balaustiarū corticū granorū: gallarū nucis cipressi: gummi aī. mirre: mirtilorū: draganti: terre sigillate: coriandroū preparatorū boliarne. sandalorū rubeorū añ. ʒ. iiij. sanguinis draconis: mastice: thuris: ipoquistidos añ. ij. ʒ. acastie: sumach añ. ʒ. v. bdellij: spodij: coralorū rubeorū añ. ʒ. ij. camphore. ʒ. j. copularum glandium. ʒ. vj. charabe: seminis plantaginis añ. ʒ. iiij. olei rosati lib. j. olei mirtilorū: olei citrinorum olei mastice. ana. ʒ. vj. misce et fiat vnguentum secundum artem.

¶ Istud vnguentum est in vsu: sed sunt ex hominibus qui componunt ipsum fm istam descriptionem & sunt ex hominib⁹ qui cōponunt ipsum per aliam t̄m̄ ista descriptio apud hodiernos doctores multā est laudata: & sunt ex hominibus qui vocant hoc vnguentum cōstrictiuum: antra apparebit vna alia descriptio.

¶ Antera autem fm communem opinionem est semen cuiusdam fructus qui dicitur a vulgo gratacu. Joan. angli. in capi. de fluxu ventris in febre inquit. antera: id est semen rosarum idem dicit in capitulo de cura flux⁹ sanguinis: circa instans antera dicitur flos rose. est autem quoddam quod reperitur inter rosam. eius fruct⁹ apud Auicenn. in secundo casu vocatur rub⁹ cuius fructus est sicut olia habens interius lanā. idem Serap. in. e. de rubo inquit: sed rubus canis est maior rubo factio: nam assimilatur in magnitudine sua arboribus: et folia ei⁹ sunt latiora foliis miri. in ramis eius sunt spine: dure: h̄z florem album: et fructus eius est oblongus similis nucleo: qui quando maturauerit fit rubeus: et habet interi⁹ simile lanē: qui q̄n̄ desecat auferit quod interi⁹ est & hec est plāta que apud J̄. iasco. vocat̄ clesobatus in cuius summitate nascitur quedā res similis spongie: & in ea interdum vermes inueniuntur: & hec apud ignorantes spina alba seu bedeguard vocatur.

Vnguentū aliud de antera. R. olei rosati. ʒ.

De emplastris.

vj. cere antere añ. 3. j. acatie. 3. liij. sandalorū
rubeorum: rosarū rubeorum añ. 3. ij. boliaf.
3. j. misce ⁊ fiat vnguentum.

Vnguentū rubeū cāphoratū. R. olei rosati
li. j. 3. vij. li targirij. 3. ij. minij. 3. ij. 5. ceruse.
3. 5. tutie campbo. ana. 3. ij. cere. 3. ij. in eka
te. ⁊ byeme. 3. j. fiat vnguentum in mortario
plumbeo cum pistello plumbeo. ⁊ sunt qui
addunt chymolee. 3. vj.

¶ Istud vnguentū est in vsu: maxime apud chirurgicos:
dicit aut vnguentum rubeum cāphoratū ad differen
tiam alterius descriptionis quod dicitur album.

¶ Cāphora aut apud Ser. ⁊ Ani est gūma arboris: vt
dicitur fuit: sed fm circa instans cāphora est succus cuius
dā herbe q̄ in fine veris colligit ⁊ terit: ⁊ succus ei⁹ ex
punit q̄d seculētū est residet ⁊ abijcit q̄d est purū ⁊ liq̄
dum retinet: ⁊ soli exponit ⁊ desiccat: ⁊ reducturā sub
stātiā cāphore. 3o. angli in c. 6. sterilitate air. s̄r cāpho
ra frequēter odorata multū impedit erectionē: ⁊ ideo de
in versu. cōi cāphora per nares castrat odore maris.

Vnguentū aliū cāpho. albū. R. olei rosa. li. j.
cere noue albe. 3. ij. ceru. 3. xij. albumia ouo
rū nūero. vj. i quib⁹ dissolute sint. 3. ij. cāpho
re cū aqua rosata: ⁊ fiat vnguentū fm artem.

Vnguentū pectorale. R. mucilagis p̄lij: d. a
gagati gūmi añ. se. lini fenugreci. añ. 3. j. pin
guedis galline. medulle vituli: butiri recēt
loti cū aq̄ violarū añ. 3. j. 5. olei violati: olei
amigdalorū dulciū añ. 3. j. cere albe quātuz
sufficit ⁊ fiat vnguentū molle pro pectore.

¶ Istud vnguentum est illud quo generaliter vtuntur.
verū supra est posita vna alia descriptio: q̄ est ex aucto
ritate Bartho. montagnanē: sed nō est idem. verum est
q̄ hodierni auctores laudant etiam illam: sed in vsu
non est tantum hec descriptio in partibus mediolanē
sibus est multum in vsu.

Vnguentū de lapacio. R. olei violati. 3. vj.
cere virginis. 3. ij. succi. lapatij in aceto in
fusi. 3. vj. ceruse. litargirij añ. 3. ij. ⁊ 3. ij. cam
phore. 3. ij. misce fiat ⁊ vnguentum et lauatur
cum aqua solatri: ⁊ optimum est.

¶ Istud vnguentū est in vsu: maxime fm istā descriptio
nē: cū aut descriptio nō reperi ab auctoib⁹: verū est
q̄ Petrus argillata in ea de corosionib⁹ capillozū lau
dat vnguentū vna sa crū de succo lapa cū scriptū ab apso:
v̄ indē infra in c. de tinea. ego aut vidi p̄dictū c. totū et
p̄dictū vnguentū non reperi: verum est q̄ ipse in illo c.
describit duo vnguenta: ⁊ in vtroq̄ illorū ingredit succus
lapacij: sed nō habeo certitudinē si sint de lapacio: aut
nō lapacij: aut est rumex q̄d apud omnes notum est.

Vnguentum pro stomacho quod in vsu est.
R. mastiacis. 3. j. aloes. 3. ij. gario. cinamo
mi cala. aro. ana. 3. iiij. aque rose ⁊ vini cito
niorum añ. 3. iiij. olei masti. 3. ij. cere. q. s. et
fiat vng. q̄d est bonum ⁊ expertum.

Vnguentū citrinū vsuale q̄d in colore citri
num efficitur. R. terbe. olei cōis añ. 3. vj. ra
se pini. 3. iiij. cere citrine. 3. iiij. 5. gūmi elemi.

3. 5. misce ⁊ fiat vnguentum fm artem.

Vnguentū ad scabiē quo si plāte pedū ⁊ ma
nuum vnguant oēm scabiem delet. R. olei
laurini. 3. ij. thuris albi: cere mūde añ. 3. ij.
argēti vini mortificati cum salina. 3. ij. pin
guedinis porci mūde. 3. v. salis cōmunis trī
ti. 3. vij. succi plantaginis et fumiterre ad li
bitum omnia misceatur: ⁊ fiat vnguentum
et est mirabile.

Vnguentū mollitiū quo vtunt veneti. R.
mucillaginis altee mucillaginis fenugreci
⁊ mucillaginis seminis lini. añ. 3. vj. litargi
rij aur. lib. ij. ter bentine medulle cruris vac
ce. ana. 3. ij. cere. 3. iiij. ireos puluerizati olei
seminis lini lib. ij. 5. misce ⁊ fiat vnguentum
in bona forma.

¶ Utilis tractat⁹ de vnguentis conditu ite vniuersi or
bis conditore feliciter explet⁹ est: sequi nūc tractat⁹ de
emplastris super antidotariū do. 2d. ac aliorum docto
rum in sa cra medicina scribentium.

Emplastrum diaqlon magnum
R. litargirij mundī triti ⁊ cribel
lati. 3. xij. olei irini. i. ireos: ⁊ ca
nomillini: et anetini. añ. 3. vij.
mucillaginis seminis lini. mucillaginis fe
nugreci: ⁊ radicū altee: ⁊ mucillagis ⁊ sicuū
pigūū mucillagis passulay ⁊ succi ireos: ⁊
succū sq̄lle ⁊ isopi humide et glutinis alba
nac: añ. 3. xij. 5. ter bētime. 3. iiij. resine pini: et
cere citrine. añ. 3. ij. cōficiantur hoc mō. litar
giriū ⁊ supra scripta oleo diu i mortario la
pideo cum pistello ferreo cōquassentur per
spacium medie hore: deinde bulliant super
ignem lenē cum facilitate semper agitando
cum spatula donec coaguletur totū tunc de
ponatur ab igne ⁊ dimittatur infrigidari:
deinde. R. mucillagines ac alia ⁊ simul ite
rū bulliāt donec efficiat ei⁹ forma dura: de
de ab igne deponat ⁊ ponat sup marmor:
⁊ fiat i magdaleonib⁹. inqt fili⁹ zacharte ac
grif ei⁹ ex decoctione vt descēdat a mollicie
⁊ accedat ad spissitudinē vnguentorū ⁊ linia
tur in panno ⁊ superponatur vbi oportet.

¶ Istud emplastrū est in vsu maxie scdm istā descriptio
nē: ipse aut⁹ de antitular hoc emplastrū diaqlō: s̄ scdm
modernorum opinionē d̄z dicere diaqlon. i. cōpositio
facta ex mucillaginib⁹ ⁊ succo. ⁊ ppter hoc a multis
d̄z cerotū de mucillaginibus siue gummiis: aut diaqui
lon gūmi: ⁊ sic sibi legis expositiones doctorum vide
bis q̄ emplastrum diaqlon magnum: ⁊ cerotum de mu
cillaginib⁹: ⁊ vnguentū diaqlon sine gūmiis: idē sunt:
⁊ qui non credit videat in anrido. 3o. Sera. q̄d dicit vn
guētū de mucillaginibus ⁊ est diaqlō. idē dicit sc̄tilis
sup quintū cañ. Aut magf de argillata in c. de scrofu
lis ponit vnguentū diaqlō q̄d idē ē ⁊ ibi docet ip̄z p̄cere

cum gumis de q̄ infra supra est postū vnguētū. de mu-
cilaginibus ex auctoritate Bartho. montagnane q̄ po-
test fieri p̄ diaqlon sine gummis. Scias aut̄ q̄ ḡnalter
apothecariū maxime ap̄ nos faciūt emplastra in for-
ma molli & cerota in forma dura de q̄ apothecariū nea-
politani admirātur: q̄ ipsi faciūt cōtrariū: nam empla-
stra faciūt in forma dura & cerota in forma molli. Leo-
nardus de p̄da palea in. c. de vlc̄rib⁹ profundis ponit
emplastrū diafinicon descriptiōe Alexandri: sed dicitur
emplastrū. i. dura cōfectio eadem est opinio Nicolai.

Gluten alchanae siue alchanceb siue alchanae q̄d sit
generaliter ignoratur vere nūq̄ vidi nec audiui ab ali-
quo vidisse auctore autenticū de eo mētionē facere. ve-
rū scdm̄ cōsuetudinē apothecariorū est colla piscium
q̄d nō nego nec affirmo. cerie in partib⁹ rome dictū fuit
mibi q̄d in rei veritate gluten alchanae est quidā visc⁹
qui reperit̄ in arabia sup̄ arborē alle-feridethi deus scit.
magister Pet. argillata: q̄ sepi⁹ vti istō vnguētō q̄ ipse
describit in ca. allegato. & ibi loco glutinis alchanae po-
nit viscum cū quo capiuntur auge: sed nos intelligim⁹
viscū quercinū q̄ cōuenit̄ istō casu: tñ ego nō affirmo
q̄d sit: s̄ ḡnalter loco cū ponit colla pisciū: s̄ intentio
nostroꝝ chirurgicorū visc⁹ quercinū etiā valet. Si autē
facere volueris vnguētum diaqlon seu emplastrum de
vucillaginib⁹ cū gumis op̄z facere vt docet magister
Petrus argillata in capitulo allegato: vbi sic ait. in sine
descriptionis dicens conficiatur sicut ipse Mesue docet
in antidotario: & si cū istis addatur bdeliū serapinū ar-
montiacū añ. ʒ. j. erit diaquilon gummatū siue cū gum-
mis aut cerotū b̄ mucilagib⁹ sine gumis illas tres gū-
mas quas nominam. tñc erit diaquilon cum gummis.

Emplastrū de granis lauri. R. olibani ma-
sticis. mirre añ. ʒ. j. granorū lauri. ʒ. ij. ciperi.
costi. añ. ʒ. ʒ. mellis collati. q. s. ad aggregā-
dū extēdatur ī pāno: & calidus supponat̄
vbi op̄z si autem triplicetur ciperū & de ster-
core vaccarū aut caprarū sicco ad pōd⁹ om-
nium inuenitur mirabile ad hydropisim.

Emplastrū est ī vsu tñ nō valde. Petrus de cre.
inquit laurus est arbor satis magna: cui⁹ frondes sunt
late & longe. & folia semper viridia odorifera valde: que
arbor bachas facit que sunt fructus parui nigri: quoz
magnitudo est sicut auclane parue sup̄ quas sunt cor-
tices nigri subtiles q̄ cōpressionē franguntur in duas
partes: & ille sunt que competunt medicinē.

Emplastrum de galia. R. galie muscate. sq̄
nāti añ. ʒ. ʒ. ramich: samach acatie. ipoqui-
stidos. laudani. galarum non perforatarū.
calami aro. rosarum et seminis eius quod
antera a multis modernis dicitur sandalo-
rum alborum et rubeorum masticis. xiloa-
loes id ē ligni aloes gariosi. spice nardi. oli-
bani: mirre costi ciperi absinthij. añ. ʒ. ij. fiat
eorum contritio bona. deinde accipe succi
foliorū mirre humide. foliorū lauri aq̄ rosa-
te & vini pōtici añ. ʒ. j. & submerge ī eis ca-
lefactis tortellaz de seni. ʒ. ij. dactiloz sicco-
rū numero duodecim dimittat̄ p̄ diē & noctē
deide terant̄ & fiat sicut puluis & misceat̄ cū
miue aromaticē. i. cū sp̄eb⁹. ʒ. ij. aut. ij. gū-
mi assi. l. gūmi ara. ʒ. vij. coquat̄ oīa lēto
igne vsq̄ ad spissitudinē mell. deide aggrega-
ga cū puluere rerū & tere diu in mortario do-

nec fiat totum viscosum. deinde lini ex eo suo
per lamina & suffumiga cum ligno aloes et
epithimetur cum eo.

Emplastrū nō est ī vsu dixerunt autem q̄d ap-
pellatur emplastrū de galia p̄ter troc. de galia quos
recipit. alij dixerūt quod dicitur de galia: quia in gallia
prouincia repertum fuit: & vtuntur ipso. Bartho. mon-
tagnana in suo antidotario habet vnguētum de ga-
lia muscata quod in vsu non est.

Emplastrū vero est q̄dā p̄fectio facta ex varijs reb⁹: & re-
ducta ad formā trociscorū sicut apparuit supra gallia
g. gala asiana gallaz alie aut̄ p̄forate alie nō: s̄ p̄forate
sunt magis laudatē medicinis quā nō p̄forate: circa
instans ait. galla est fruct⁹ querc⁹. quēdā inuenit̄ gros-
sa & leuis & perforata q̄ modicū valet: alie repertunt̄ in
asia & affrica: & dicunt̄ asiane: q̄ p̄fectū: & nō p̄forate:
q̄ vero inter eas inueniunt̄ grossiores meliores sunt.

Emplastrū de senti. i. panis assi: siue panis biscotellus: et
cuius modū ostendā infra in cōfectione emplastrū diafi-
nicon. Cūq̄ ponticum. i. forte: nā ponticus est sapor di-
ctus fortis: potest etiā dici ponticū ab insula que sic no-
minata est sed non est ad propostum.

Emplastrū relatū ad andromacū. R. sepi-
arietini. pic. añ. ʒ. xv. auri pigmēti rubei &
citrini. alumis iamēni. i. alumis scissi. calc⁹
nō exticte. añ. ʒ. xv. armoniaci. ʒ. ij. dissoluat̄
armoniacū cum vino rubeo: & dissoluatur
in igne & dissoluatur cū eo lib. ij. & puluerizā-
da puluerizetur: & aggrega omnia simul fm̄
decentem modum preparatiōis eius: & vte-
re vbi oportet expansum in lamina.

Emplastrum nō est ī vsu.

Aurū pigmentum latinū nomē est ab aureo colore.
Istō in ca. de colorib⁹ inquit: arsenicū q̄d latini ob co-
loꝝ auripigmentum vocāt sine dubio auripigmentum &
arsenicū eiusdem ḡnis sunt: sicut ptz si legis ca. de arse-
nico dia. cū capi. de auripigmentō ap̄d Scrap. videbis
q̄d idē sunt. sp̄s aut̄ arsenici vel auripigmentū fm̄ diaf.
sunt due. s. rubeū & citrinū: s̄ scdm̄ Auic. sunt tres. s. al-
bum citrinū & rubeū de quo vide supra. liber qui d̄ bul-
chasis in lib. j. docet modū comburendi & vtendi citri-
num in rubeū & de sublimatione arsenici: & de modo ver-
tendi arsenicum citrinum in rubeum.

Emplastrū sinapis mūde. descriptiōe simo-
criti. R. sicuū siccarū pinguiū partē vnā et
infunde ī aq̄ tepida p̄ diē & noctē. tñc exp̄me
fortiter vt null⁹ humor ī eis remaneat. deidē
de sinapi tritā cū aceto cū eis misceas dili-
gēter diu & miscēdo: & sit sinap̄ pars vnā & si-
cū pars alia. si vehemētioris vtutis facere
volueris pone de sinapi ptes. ij. si aut̄ min⁹
ex sicub⁹ ptes tres: & ex sinapi ptē vnā q̄n aut̄
applicat̄ loco dimittat̄ in eo. & auferat̄ añ
quā vulneret̄ loc⁹ & pp̄rie q̄n solū calefacere
op̄z. & q̄nq̄ dimittit̄ donec vulneret̄: & pp̄e
q̄n p̄fidarū materiē exclusionē q̄ris sicut
in talib⁹. in defectu vō sinapis: s̄ q̄bale capri-
ne ponat̄ p̄diē ī aceto īfusa: ē ad hydropi-
sim & duritiē & dolorē splenis efficac. & q̄nq̄
addit̄ in eis simus colūbarū agrestij & ra-
dix enule & semē nasturtij. & grana lauri: & cō-

De emplastris.

fert ad frigiditas et v̄tosas egritudines viscerum et splenis et hydropisum et similia et est expertum ab antiquis medicis.

¶ **I**stud emplastrum apud nos non est multum in usu. dñs Rasis in libro diuisionum in. c. de sciatica et dolore iucture an che hy etia hoc emplastrum. sinapis autem semel est satis notum. columella in libro de cultu herborum inquit. scilicet lacesse si sicutum factura sinapis. hec apud arabes cardedel b̄. Sera autem in. c. de sinapi ex auctoritate Dia. inquit eligendum est illud quod non est siccum nimis neque extenuatum habens granum grossum: et quod frangitur est album interius et est humidum: nam istud tale est nouum bonum.

¶ Squibale caprine: apud auctores non inuenitur capitulum sub hoc nomine: sed squibale apud grecos stercola sunt unde per squibales capinas intelliguntur stercola caprarum: et sub isto vocabulo Rui. et alij de eis loquuntur.

¶ Columbi agrestes sunt multorum speciem sunt columbi quos rustici fauucios dicunt: quorum ortus sunt in arboribus: dñs Rasis in li. j. amphousiorum inquit alchemichri. i. colube siluestres: existima uerum quidam quod colubus siluestris sit ille qui apud Auicennam in. ij. canoni. dicitur guarescen: sed non est certum.

Emplastrum diafinico descriptio alexandri.
℞. dactylorum vicinorum maturitati sine ossibus. ʒ. v. tortellarum de seni. ʒ. j. citoniorum et perzie carniuum eorum decoctorum in uino stiptico. i. forti. ʒ. j. storacis. i. calamite. mastice. laudani an. ʒ. iiij. acacie: succi agreste florum uuarum agrestium. rosarum sandalorum citrinorum. marchasite. ramis. mirre. riloaloes. an. ʒ. iiij. cere. ʒ. iiij. olei rosati. ʒ. xv. uini pontici quantum sufficit ad infundendum infundenda et coñice ipsum secundum artem et lini ex eo super laminam: et cum riloaloes suffumiga et superpone.

¶ **I**stud emplastrum est multum in usu: maxime secundum istam descriptionem que est de mente alexandri: ipse uero Mesue describit unam aliam descriptionem: sed non est tante utilitatis ut est ista tamen infra apparebit.

¶ Tortelle de seni. i. panis assus et ab aliquibus uocatur panis azimus: et ab alijs biscotel: et eius modus est multiplex secundum diuersa loca: nam secundum quosdam est panis biscotelus factus de floribus farine de illa contrata uel de illa regione que dicitur seni. Jo. mattheus gradus in ca. de fluxu uentris in generali inquit huc quoque addatur panis biscotelus de Syria. semper quod intencum factus cre confectione ad modum emplastrum ad magis incorporandum: nam talis panis sic biscotelus infunditur in uino uel aceto: et cum pulueribus facta expressio reducit ad formam emplastrum et talis panis biscotelus appellatur tortelle de seni. et a mesue ponuntur in emplastro diafinico sine dubio tortelle. de seni in emplastro diafinico intrans: sed eius modus non est: ut docet Jo. mattheus gradus. et ignoratur quid sit. Suleimus pla. in troc. de viperis docet modum faciendi ut ut ostensum fuit ibidem: si melius infra iterum ostendat. Mattheus autem siluaticus inquit passim. i. tortelle panis azimi biscote de seni. i. de terra hierusalem quoniam ibi arabes impastant eam cum aqua decoctionis mastice et passularum: uerum sunt et hominibus qui solum impastant eam cum aqua decoctionis mastice: sed non recte: nam hodierni maxime sapientes impastant ut dixi et eius modus est quod accipitur farina frumenti purgata a fursure quantitas quam uolueris: et impastetur ea cum aqua decoctionis mastice et passularum quantum oportet: et fiat ex eis panis in forma panis qui manducatur et decoque in furno tantum quod in colore efficiatur niger: et quod facilius teratur et pestetur: ubi opus. Ili. panis azimus est panis non fermentatus: nam azimus est sine fermento sincerus acrimus leuiter fermentatus quasi acrosimus: flores uere agrestis sunt flores lambuscere: hec est quod Dia. enachi uocatur. Mattheus sil. in. c. de enario inquit ex aucto. Dia. Enarium flos est vitis agrestis que cum fecerit flores coligendi sunt et desiccandi: et alio nomine uocatur vitis: flores eius optime redolent et siccantur in umbra et cista reponendi sunt: melius nascitur in Syria. idem in litera ait. tantum. i. flos lambuscere: et flos vitis agrestis. idem dicit in litera massans marchasita est lapis qui ab aliquibus uocatur luminans eo quod percussus ferro ignem emittit. dñs Mesue in ca. de lapide stellato de ipso loquitur. et hic est lapis qui a Dia. uocatur lapis pirrides: et dicitur a pir quod est ignis: quia percussus ferro ignem emittit.

¶ **Emplastrum diafinico confectio tatiui stomachi.**
℞. fiat cerotum cum cera. ʒ. ij. olei rosa. olei nardini an. ʒ. iiij. deinde. ℞. dactylorum siccorum numero. xl. tortellarum de seni. i. panis uisti. ʒ. v. deinde funde biduo in uino odorifero et accipe carniuum citoniorum decoctorum in uino. ʒ. viij. et tere cum dactylis confectione ultima et misceatur cum ceroto et contundantur in mortario donec aggregentur deinde perice super ea mastice. olibani abinthij romani sicci. an. ʒ. ij. ligni aloes macis mirre aloes. spice. acatie. galie. ramis. calami ro. an. ʒ. j. laudani. ʒ. ij. et iterum conterantur donec permisceantur. deinde lini super laminam ex eo suffumiga cum riloaloes et pone super stomachum et epar et viscera. de meliori autem operatione est ut mastix et laudani cum cera et oleis misceantur: et sic cum ceteris emplastrum fiat.

¶ **I**stud emplastrum est in usu: sed non tantum ut predictum: quod dicitur esse ex descriptione alexandri. dicitur emplastrum diafinico. i. de dactylis: species autem dactylorum sunt modernorum opinionem due sunt. scilicet domestici et siluestres. domestici autem sunt fructus ex palmis domesticis. et isti sunt noti. siluestres uero sunt dactyli dicitur acetoli. et isti sunt tamarindi ut allegat dominus Mesue in cap. de tamarindis. eius arbor a multis alcor uocatur. unde Joan. Serapi in cap. de debilitate panis inquit. oleum de calca. id est oleum de floribus dactylorum.

Emplastrum filij zacharie. ℞. cere citrini. ʒ. ij. medulle cruris vacce: adipis galline mucillaginis seminis lini an. ʒ. ij. olet de lino quantum sufficit. si autem fortius facere uolueris adde mucillaginis altee: et mucillaginis fenugreci partes conuenientes: et pro oleo de lino ponatur oleum de cheiri citrina. i. de viola citrina uel vtrunq; et si adhuc fortius facere uolueris adde isopi bamide et glutinis danabam quantum de una mucillaginum et miraberris effectum ad ea que diximus.

¶ **I**stud emplastrum apud medicos papiesca non est multum in usu: immo est in usu apud medicos mediolanenses: quoniam in ipso inuenitur uirtus mirabilis: nam lenit duritiam nodositarum iuncturarum et multa alia operatur.

¶ Gluten autem danabam uel zachach. de ipso uideam emplastro diaquilon supra.

Emplastrum de allijs descriptio alexandri.
℞. spicarum allij mundatarum. ʒ. ij. storacis

aloes boni. bdellij. añ. ʒ. iij. terbetine. ʒ. iij.
arugie porcine recētis adipis anseris añ. ʒ.
v. masticeis olibani añ. ʒ. j. ʒ. enforbij. ʒ. j. cro
ci. ʒ. j. cere citrine. ʒ. iij. olei nardi. i. de spica
nardi et vini odoriferi ana quātum sufficit.

¶ Istud emplastrū non est in vsu. Aliū autē dicitur q
oleat. maxime alliu domesticū ʒ est aliud qd intelligit
quādo simpliciter ponitur: ʒ est aliud alliu qd agreste
vocatur. ʒ istud appellatur scordeon seu tyriaca rustico
rum. Sera. in cap. de allio: ex auctoritate Dia. inquit al
lium aliud est domesticū ʒ aliud agreste. et est quoddā
ex eo qd inuenitur in babilonia qd non est diuisum in
dentibus ʒc. columella in lib. de cultu horoz inquit. al
lia que in fractis spissis ʒ olientia ʒc.

Emplastrū relatiū ad aristarū. ʒ. cere citri
ne. ʒ. j. terbetine. ʒ. vj. arugie porcine re
centis adipis anseris: medulle cruris vacce.
añ. ʒ. iij. bdellij. mirre. olibani. storacis. opo
poponacis. aloes. masticeis añ. ʒ. j. ʒ. armo
niaci. ʒ. iij. colofonie. i. picis grece. ʒ. vj. alu
minis. f. aluminis qd a vulgo de pluma vo
catur. ʒ. j. spice. ʒ. vj. folij id est malabastri. po
ne macē loco eius calami aromatici: eufor
bij. granoz lauri añ. ʒ. vj. olei balsami lib. j.
olei nardini: ʒ vini odoriferi qd sufficit. con
fice sicut sepe narrauimus ʒ vtere.

¶ Istud emplastrū apud medicos popiēses nō est mul
tum vsuale: sed apud medicos mediolanenses magis.

Emplastrū de melliloti. ʒ. melliloti. ʒ. vj.
florū camomille fenugreci granoz lauri. ra
dicū altee ʒ absinthij. añ. ʒ. iij. seminis apij.
cordamenti ireos ciperi ameos anisi. id est se
minis feniculi romāi. spice cassie añ. ʒ. j. ʒ. san
fuci. ʒ. iij. armoniaci. ʒ. x. storacis: bdellij añ. ʒ.
v. terbetine. ʒ. j. ʒ. ficuum pinguium nume
ro. xij. sepi caprini: refine ana. ʒ. ij. ʒ. cere. ʒ.
vj. olei sanfuci et olei de spica. q. s. aqua de
coctionis fenugreci ʒ camomille ʒ melliloti.
q. s. ad infundendū infusione diligētī miscea
tur ʒ cōficiantur et epithimetur cum eo.

¶ Istud emplastrū est in vsu apud omnes: maxime fm
istā descriptionē: qd inuenitur in ipso mirabile inuamē
tum ad omnē duritiē que est in stomacho ʒ multa aliā.
Bar. montagnana in suis cōsiliis in consilio de indige
stione habet hanc descriptionē: sed non est oīno similis
nec vsualis. ʒo. cōcoregius in ca. de spasmo ʒ tethano ʒ
euzer: ponit emplastrū etiā molitiū cōpotens ʒ est em
plastrū de melliloti. ponitur a Mes. in suo antidotario.
et sic ista descriptio Mes. est nobilior: aliū mellilotū autē
est nomen cōpositū a meli ʒ lothos qd est trifoliū: vnde
mellilotū inter species trifolij enumeratur. quiddā fertu
lam campanā vocant: eo qd certo antiqui coronabant.
et propter id vocatur etiā corona regia. Sera. in cap. de
melliloti ex auctoritate Isaac ebē amarā inquit. echi
le melich est herba que habet folia rotūda viridia et ra
muli eius sunt subtilis multū ʒ folia rara ʒ fructus ha
bens vaginas subtilis rotundas sicut virgē puerorum
parvulorum: sunt in eis grana pauca glauci coloris
rotunda maiora grana sinapio: ʒ quod de ipsa admini
stratur sunt ille vagine euz eo quod est in eis ex granio
mitoz qd hodierni generaliter ista herba non vtiatur nisi

floribus ʒ nō semibus vt vult Isaac: ʒ Auerois in. v.
colliget air. al. heilac. melec. i. mellilotū vel corona re
gia. circa instans aut. mellilotū herba est cuius semē si
mili nomine appellatur corona regia scilicet cum ipso
cornibus colligatur per quatuor annos seruiatur. semē
cū cortice in medicina ponitur ob qd miro: vt dictum
fuit: quia apothecarij id non faciunt: hec autem herba
apud mosin ciuitatibus inuenitur cum flore croceo bo
ni odoris vt est notum. Cordament. i. carui agreste. ʒ q
lio nomine a romanis charda vocatur. apud nos chei
sim campestre dicitur.

¶ Sanfucus fm Diase. a siculis amarus nominat
herba est ramosa multas virgas super terram sparsas
habens cum folijs paruis ʒ rotundis non dissimilibus
nepte. i. calamito. ʒ hec est herba que a nobis maioras
na vocatur que nota est.

Mixtura ad vulnera sananda. ʒ. gariofila
te radicū arthemisie pimpinelle camomil
le pentafilonis violarū herbe venti caulis
rub. canapis renate omniū ana. ʒ. j. rubee
quantū de oibus: hec oia bulliat in vino vsq
ad medietatem postea cola ʒ colature adde
tertiam partem mellis ʒ cum eo bulliat dein
de cola ʒ vsui referua.

¶ Gariofilata herba est similis agrimonie cuius radix
odorē gartoflorū refert: hec apud nos iuxta fossos inue
nitur: ʒ a multis sanamūda vocat. ʒ apud herbaricos
dicitur pes leporinus: quod falsum est.

¶ Verba venti. s. herba venti maior que paritaria voca
tur: minor autē vocat cōsolida minor vt dictū fuit supra
in vnguento martiatō. paritaria autē apud Rui. in. h. ca
non. vocatur herba vitri. sed apud dia. vocatur allinem
aut parthemō qd falsum est: qd parthemō apud ipsum
est herba quē a modernis rebue vocatur ʒ apud sera.
matricaria. ʒ sic si legis ca. de parthemon apud dia. cū
ca. de matricaria apud sera. videbis qd idē est: ergo par
themō nō est paritaria: hec paritaria apud nos nascit
insectis ʒ vocant eam rustici vraghijum.

¶ Caules rubri sunt caules sic nominati: quia eorum
color rubeus est in ortis inueniuntur: quorum folia et
stipites rubrum habent colorem.

¶ Canapis renata. i. silicistrio. ʒ quoddā. iste tex. est co
ruptus qd dicitur canapis siluestris aut summitates
canapis: oīnus aut flo. in suo antidotario habet eandē
mixturam ʒ loco eius habet summitates canapis.

¶ Rubra scilicet rubea tinctorū de qua diximus supra.
Emplastrū aplicus fm Plico. in suo antido
tario. ʒ. litargirij. ʒ. vj. cere rube: coloso
nie. i. picis gre. ana. ʒ. ij. propolei visci quere
cini añ. ʒ. j. armoniaci lapidis calaminaris
añ. ʒ. vj. masticeis olibani mumie añ. ʒ. j. tere
betine. galbani. bdellij. mirre. calcecumameo
non: sarcocole lepidos calcis. diptami. aris
tologie longe prassij viridis oppoponacis
añ. ʒ. iij. cōficiē sic galbanū armoniacū ʒ opo
poponacū aliquātulū cōtusa ponatur in vi
no nocte ita vt bene cooperiant ʒ mane bul
liant donec liquefiāt. per catiā colent ʒ iterū
bulliant ad consumptionē vini: deinde litar
girij in subtilissimū puluerē redactū cū suffi
ciētī oleo in caldario distemperetur: ʒ super
ignem mittatur: ʒ cū spatula agitando tam
diu bulliat donec superpositum lapidū ita

De emplastris.

modū cere inspissetur: et statim addatur cera: qua liquefacta addatur colofonia postea addatur mastix olibanū et mirra: et facta interuallo ponat bdeliū: et viscus quercinus, liquefacto visco ponat terebētinā: ea liquefacta ponatur caldaris in terra: et tūc gūme in ipso caldario panlatim ponant iterū sup ignē ponant: et cū spatula agitādo aliquātū lū dimittat bullire: postea adde sarcocola. deinde lapis calaminaris factō interuallo ponat flos eris et lepidos calcis post hec calcu cecamenō sp cū spatula agitādo donec aliquātū rubere incepit ad vltimū diptamū et aristologia rotūda: deinde infundantur in aqua frīgida et ab aqua abstractum manib⁹ exprimendo et malaxādo ita tractetur: vt tota aq̄ inde exeat: et inunctis manib⁹ oleo laurino magdaleōes iforment: et sui reseruent.

¶ Emplastrum dicitur dura cōfectio. apostolicon. i. supra positum vel supra missum interpretat. Silbertus de angla in cap. de vulneribus in partibus interiorib⁹ h3 vnam aliam descriptionē que eadem est: hoc emplastrū multum est in vsu.

¶ Propoleum vel ppolcos fm cōpositorem est fauis siue cera. Sil. ibidē dicit q̄ propolcos est cera alba: sed hoc nō approbatur a sapientibus: nam ppolcos est sordidus alucarioū apum que vocatur mum q̄ patet per Dias. qui de cera. ppolci singulare facit cap. et inquit q̄ vtilis est ruffa: et odorata sicut storax: et mollis nō valde quā manibus si volueris duces vt storax cē. hec videtur esse cera que apud Aui. in secundo cano. vocatur mum. vbi sic inquit q̄ mum purū est partes domorum apum in quibus faciunt oua et pullos: et addunt eis mel. et mī quidē nigrū est sordes fenestrarū intrinsecarū et forinsecarum. Auerois in quinta coll. ait alumen. i. cera. citrina. Sera. in ca. de cera: de ipso mum loquit: et inquit ex auroitate Dias. sed mum est superfluitas et sordes quā apes p̄ficiunt extra domicilia sua et reperitur in alucariis: et melius ex mum est illud q̄ est rubet coloris: odoris boni simile storaxi nō dure substātie: s3 pōt malaxari sicut storax. hec est sordes vasorū apū que inuenit in orificiis alucariozum ipsarū apum: et hanc vidi ponere in dicto emplastro nō in cōuenienter: nā emplastrum ex ea redditur attractiuum: vt vult compositor.

¶ Viscus quercinus lachrymū est arboris leue: et viridis coloris: antus obruffum: et nihil asperū habēs supra de ipso melius ostensum fuit in vnguento quercino.

¶ Lapis calaminaris fm cōpositore est lapis magnes. Sil. ibidē dicit. lapidis calaminaris. i. calamite q̄ apud modernos ignorat cōmuniter: q̄ lapis calaminaris nō est lapis calamite. i. magnes: imo lapis calaminaris est lapis qui a vulgo calamina dicitur quo tingit eo. in antidoto. vero vniuersali in eodē emplastrū est positū giro. i. lapis calaminaris. lapis vero calamite est lapis qui attrahit ferrū. fm intentionem Simons Januensis. lapis calaminaris est species tute sicut apparet in cap. de cadimias: et apud nos est notum q̄ lapis calaminaris et lapis calamite idem non sunt.

¶ Calceum non. id. est es vstum. Silbertus ibidē dicit. calceum non. i. eris vsti. Diasco. in. c. de erevko dicit quod alij calceum non vocant et sic est.

¶ Lepidos calcis vel lepidos calcu. i. squamma eris: inuenitur aut in aliquibus descriptionib⁹ istius emplastrī scriptum lapis calcis: sed debet dicere lepidos calcis: quia Silb. ibidē dicit lepidos calcis. id est batture eris. Dias. in cap. de lepida dicit bona est que ex acuris

ciprino fit que et patia dicitur: aut elitia nugax que ex tenero carmine fit: hec apud arabes tubel vocatur seu squamma seu battura eris seu cutisq̄ metalli. circa istans dicit. ferri ferrugo et squamma ferri eiusdem sunt virtutis. Idem dicit Mar. silua. tamen aliud est erugo: aliud ferrugo: et aliud squamma et scoria. nam squamma vel scoria est illud latum vel tenue q̄ euolat per cōcusionem a ferro ferrugo est que per excoctionem liquefit a ferro alia vide ibi.

¶ Prassium viride fm cōpositore est flos eris: prassium autē album est marubium. flos autē eris apud multos est viride eris. sed fm Simo. 3a. aliud est viride eris aliud flos eris: verū hodie pro flore eris viride eris. ponit. inuenitur autem in antidota. 3o. Sera. vnguentū de ziniar. i. viride eris. Aui. in. v. ca. habet vnguentum de flore eris q̄ idē est: ergo flos eris et viride eris idē sunt: vt ostensum fuit supra verum est q̄ Sera. in li. de aggregatione simplicium facit cap. de ziniar. id est erugine eris siue viridis eris: et aliud cap. facit de ere: et que ex eo sunt. et ibi docet modū faciendi eris: et inquit. flos eris fit. fm hūc modū: quādo liquefit es in botis metalloū: et extrahit a climia: et botis aliquātū extra in cōse de sub: in fundo: et est purificatū dimittitur in loco vbi colatur: tunc purificatores eius p̄ficiunt sup ipsum aquam dulcem donec coagulatur. et faciunt hoc donec infrigidetur. et est aqua clara: ex hoc ergo quod accidit eri ex aggregatione partium adinuenit fit hec substātia: et est flos eris: alia vide ibi.

¶ Emplastrū oxicroceum ibidē. B. croci picis naualis: colofonie: cere. añ. 3. iij. terebētinē galbani: armoniaci: mirre olibanī mastix. añ. 3. i. 3. iij. fiat autem hoc modo galbanum et armoniacum cōtusa in sufficienti aceto ponantur per noctem: et mane ponant ad ignē vsq̄ ad liquefactionē: et liquefacta colentur p cassiā parnam et coquantur iterū vt aliquātū cōsumantur: et tunc addatur pixinā ualis bene colata. liquefacta pice adde cerā et ea liquefacta addatur colofonia et terebētinā: interuallo facto ponat mastix olibanū et mirra: et semp cū spatula agitādo: ad vltimū cū fuerit bene coctū aqua frīgida infundatur. et ab aqua extracta manib⁹ exprimantur vt aqua inde exeat et sup marmor inunctū oleo laurino cū puluere croci supposito malaxet: et factis magdaleonibus vsui recōdat.

¶ Istud emplastrū est in vsu maxime fm istā descriptionē: dicit aut oxicroceum ab oxī q̄ est acetū et croceum a croco dicitur: valet ppue ad fracturā ossū et ad dolores eorū: et ad multa alia. Silb. de angla. in. c. de vulnerib⁹ in partibus interiorib⁹ h3 vna alia descriptionē que idē est. Bartholomeus montag. in suo antidotario. habet vna alia. sed nō est similis huic nec in vsu est. crocus autē de quo intelligit est crocus orientalis seu cōis qui a vulgo zaffaram dicitur. Papias ait. crocus. dicitur ab oppido cicilie quod vocatur coucium.

¶ Emplastrū de caseo fm Rasim in li. de egritudinib⁹ in iuncturā in ca. de cura ppria lapideitatis. B. caseū antiquū lōgi tps et nasturtium. et pulueriza simul: postea accipe pedes porci antiqui salsi et coque cum illa aqua. accipe nasturtiū, et misce caseū: et fac emplastrū super in iuncturas lapideas: et rumpe cutis et

eribit

exhibet venenositas ois: sic patiens sanabitur: et expertus sum illud sepe.

¶ Illud emplastrum non est in usu. Cascus fm Aut. in. ij. cas. qm sit ex laete quodog ex sero. et est ille qui nominat recocta natura: recedens vero est frigidus et humidus in tertio et salitus antiquus est calidus et sicus in co. Fiduz in cap. de escis ait. cascus vocatur: q' carcat sero quasi carenum.

¶ Emplastrum mirabile relatū ad andromacuz fm Aut. in suo antido. R. granorū que inueniunt in fructu plante q' dicitur anmeli: baurach rubei. i. salis rubei salis armoniaci: aristologie cretice: et radicis cucumeris afinini et gūmi albotim oim añ. af. xx. piperis et macro piperis: armoniaci et amomi et xilobalsami añ. auf. x. thuris: masculi: zmirre: et resine sicce et aldabac frigide. añ. auf. x. lactis arboris mori auf. x. cere auf. xxx. et adipis capre auf. xv. amurce olei de lilio quantum sufficit ad conficiendum medici. terantur medicine sicce et fricentur: etiam inungat qui fricat eas manus suas ex amurca olei de lilio. vt cum permixta fuerint omnia bene reponantur et referuentur et cum necesse fuerit vti eo ad auferendam laxitudinē: tunc sumatur de eo .iij. et adipis anatis. .z. iij. et olei de alcanna. .iij. et permisceantur. et administrentur.

¶ Illud emplastrum non est in usu. hic Aut. dicit. R. granorū que inueniuntur in fructu plāte que dicitur ameli: sed non dicit que plāta sit: verū ipse in. ij. cas. de es capitulū facit dicens q' ameli est oleum dulce valde spissum sicut mel et spissū eo extrahit ex crure arboris que est in terra muzie bulcis: et fit ex eo oleū et cū eo admisceat etiā oleū de flore eius et nominat ameli et oleū mellis: et melius ex eo est qd est magis clarū et spissum. et antiquius et. neq' p id cognoui quid sit. Fid. inquit. olea mella nascit palmaria in syrie ciuitate ex eo ita appellata q' extrahit oleū de sinu in crassitudine mellis saporis suauis.

¶ Aldabac sine dabac est viscus q' rarius sicut apparet apud Ser. in. c. de visco. Itē dicit Aut. in suis synonymis. C Amurca olei de lilio. i. fer olei de lilio. dial. inqt amurca fer: est olei nigra et aquosa cū premis: q' coqui solet ad mellis spissitudinem: et sic vetustate accipit. Leonar. de preda pales in cap. de cura scrofularū inquit. amurca olei antiqui. i. fer olei. Itē Jo. anglicus in. c. de paraleli dicit. fer olei oliuarū que vocat amurca. Sera. in ca. de oliuis dicit amurca olei q' coquitur in vase eris cabru sei quousq' ingrossetur et fiat sicut mel.

¶ Oleū de alcanna. i. oleū de ciprino vnde oleū de alcanna. id est oleum ciprinū: et modus eius infra apparebit.

¶ Emplastrum aureū fm eundē in li. iij. in fen. iij. in ca. de curatione eorū que sunt difficilis consolidationis et aliorū que sunt in vltimo malitie. R. merdasengi aurei boni: emi nam vnam cere: et radicis almezereon añ. au. xxxvj. floris eris añ. xvij. limature anri tri te. limature almerdasengi añ. auf. xl. olei antiqui lib. iij. ponantur super ipsum in primis merdasengi: et aurum et flos eris. Deinde relique medicine et iterum sumatur ostracum

furnorum. et cinis venarum et plumbum cōbustum ablatum. et fiat ex eis emplastrum cum oleo mirtino: et oportet vt sit illud oleum inspissatū cū merdasengi. verbi gratia. .z. j. et acuti in triplo ipsi: et ex eo aut oleo mirtino. aut oleo aneti. .z. j. moueant cū facilitate donec resoluat merdasengi et inspisse et non adurat. et alienati de eis cortices eris et flos eris et calx abluta sine equistione. fiat ex eis puluis. et antecedit et liniat ea cū melle. deinde puluerizetur super hunc puluerem cōtritū eris partes. ij. cere. x. dissoluantur digitis in sole. et administretur. aut ceruse et aluminis añ. ptes. viij. corticuz eris. salis gēme. thuris floris. eris. corticū granatorū omniū añ. ptes. ij. calcis partē vnam cere partes. x. olei mirtini quantum sufficit: et iterum merdasengi olei añ. li. j. gallarū non perforatarū aristologie añ. .z. j. armoniaci. .z. j. minuti thuris. .z. ij. fiat ex eis linimentū super ignē. et remoueat cum radice canne.

¶ Illud emplastrum non est in usu. Et aut' emplastrum aureū ab auro: eo qd limatura auri ingredit. non dicit aut' a litargio auri: vt quidā crediderunt: aurū aut' inter malla est positū. Pl. ait. aurū effuso inest argentū vario pōdere alibi dens alibi octaua parte: in vno tñ gallie metallo qd vocat albucarense tricesima sexta portio inuenit vbi cūq' vna argēti portio est electrū vocat et. electrū etiā vocat succinū. i. chachabie: circa instās ait aurum temperatius est alijs metallis aurū de vena terre fit per decoctionem id quod superfluum est ab auro separatur et catinua seu spuma auri vocatur. Serap. in. c. de auro inquit. limatura auri cōfert. cardiacē melancolicē infra ait. et dixerunt antiqui q' accipit anulus aureus aut' ar argēteus: et ponit in igne: et cauterizant cū eo ale. colūbarum veniunt cito et libenter ad turrim suam et non separantur ab ea.

¶ Merdasengi aureum id est litargium aureū: nam merdasengi apud auerroin in. v. colli. est litargium. idem dicit Joan. angl. in cap. de vlcibus et vlnis: nasci. inde merdasengi aureum. i. litargium aureum. infra in isto emplastro habet almerdasengi. credo quod sit litargium argenti.

¶ Almezereon id est mezereon.

¶ Emplastrum de violis fm Barth. montagnana in suo antidotario. R. violarū siccarum. vj. rosarū. .z. ij. spice mastice añ. .z. j. florum camomille. i. bebonigi et melliloti id est corone regie farine ordeis seminis altee añ. .z. x. farine seminis lini. .z. j. squinat i. ciperi: calami aro. añ. .z. j. fiat emplastrum cum aqua cōi quod applicet oī die semel. Emplastrum de eupatorio ibidem. R. eupatorio. .z. j. camomille: melliloti añ. .z. j. ciperi mastice squinat: spice añ. .z. j. sandali albi et rubei calami aro. absinthij añ. .z. ij. spodij. .z. j. mucillaginis altee. .z. ij. olei de mastice de spica farine ordeana. .z. ij. acetū parum: et fiat emplastrum cū

De emplastris.

Decoctione eupatorij.

¶ **¶** Stud emplastrum non est in usu. eupatorium autem herba apud arabes gasir vocatur. scd; vero circa instas eupatorium est salvia agrclis qd non est: vt ostensum fuit supra in confectione de eupatorio.

¶ Emplastrum vsuale pro crepatis. **ibidē.** **R.** picis naualis. i. vsualis. $\frac{3}{4}$. ij. litargirij: armoniaci: galbani mastice an. $\frac{3}{4}$. ij. cere albe et rubee: colofonie: ad est picis gre. aloes aristologie longe et rotunde an. $\frac{3}{4}$. ij. visci querucini boli an. $\frac{3}{4}$. vj. gipsi: mirrhe thuris ana. $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{4}$. glutinis albotin loti cum aceto. $\frac{3}{4}$. ij. lumbricorum terrestrium. $\frac{3}{4}$. ij. radice consolidem maioris et minoris an. $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{4}$. mumie sanguinis draconis bdelij ana. $\frac{3}{4}$. j. pellis arietine a pilis mundate et frustatim incise partem vnam sanguinis humani libram vnam conficitur sic: bulliat pellis in aqua quousq; sit liquefacta postea supra addatur predicte glutinis scriptorum glutinis piscium an. $\frac{3}{4}$. ij. bene incorporentur omnia et ceteris gummis liquefactis simul et pulueribus additis: fiat emplastrum et malaxetur cum oleo mirtino et fiant magdaleones: et ponantur in vase terreo vel cereo: et vsui seruentur: et cum opus fuerit super corio extendantur.

¶ **¶** Stud emplastrum fm intentione compositoris est vsuale pro crepatis. et est illud quo vtmur: verum supra est possum cerotum ad crepatis est pelle arietina. et fm illa descriptionem a multis fit: sed q; etia ista descriptio est laudata in illa materia tam scripti: et fac illam descriptionem que tibi placet: quonia ambe sunt optime.

¶ **¶** Gluten scriptorum fm multos est colla que vocat taurorocolla que fit de corio: se pisco. Ro. in lib. viij. in ca. de curatione hernie huc ramio inquit addatur gluten carpentariorum i. quo ligna connectuntur admutem et glutin scriptorum als piscatorum. i. colle de piscibus. ergo gluten scriptorum fm intentione pisco. est colla piscium sed fm intentionem Bartho. aliud est. q; in isto emplastro ytraq; gluten ponitur. ergo non sunt idem.

¶ Emplastrum de crusta panis **ibidē.** **R.** mastice menthe spodij coralloz rub. sandalorum rub. et alborum an. $\frac{3}{4}$. j. cruste panis affine in aceto per media hora. $\frac{3}{4}$. ij. olei de mastice: et citrinorum an. $\frac{3}{4}$. j. farine ordei quantum sufficit et fiat emplastrum.

¶ **¶** Stud emplastrum apud nos non est in usu: panis autem secundum Auicennam in sebo cano. oportet q; sit panis mundus salitus massam habens confectam ferme: tatus coctus bene intanor vltimo vna nocte permanens et non comedatur calidus sicut est electio panis de similia nutritior est alio: et eius nutrimentum est meli. sed est tardioris penetrationis.

¶ Emplastrum de caricis fm Leonar. de preda palea in ca. de cura carbunculi. **R.** caricarum bene pinguium et siccarum lib. $\frac{3}{4}$. sinapis. $\frac{3}{4}$. ij. farine fenugreci et seminis lini. $\frac{3}{4}$. j. bdelij armoniaci galbani an. $\frac{3}{4}$. j. dissoluantur

gumme in oleo lignorum et postea simul oia misceantur pinguedinibus prius colatis: et fiat emplastrum addendo farine ordei quod sufficit ad inspissandum.

¶ **¶** Stud emplastrum apud chirurgicos est multum in usu sub noie emplastri de ficibus. na carice sunt ficus sicce pingues: de quibus Zo. angli in capi. de lapidarenum inquit. fiat emplastrum de caricis. i. de ficibus siccis. ficcus autem pro morbo vocatur duricies vlcrose habentes in se grana sicut ficus: hec apud quosda veruca. i. porrus vocatur.

¶ Emplastrum mirabile de pentadactilis fm eundem in. c. de medicinis maturatiuis. **R.** granorum mirasolis mudatorum numero. xxx. amigdarum dulcium numero. xx. foliorum rute et cicute et celidonie an. $\frac{3}{4}$. ij. arugie porci. $\frac{3}{4}$. ij. olei codis. q. s. et fiat emplastrum fm artez.

¶ **¶** Stud emplastrum non est in usu. sed fm intentione Leo. est mirabile in illa materia. ipsevero Leo inquit. emplastrum de pentadactilis et postea dicit. **R.** mirasolis. scd granorum ipsi: et idē est idē i. c. de vlcrob; putridis inqt. alcherua. i. mir. so. ergo cataputia maior liber. vero q; de bulchafum. i. seruitor in trac. ij. ponit formam exconadi grana alcherue: et inquit ipse est cataputia maior sine pentadactilis. et eius sūt species due sunt. f. maior et minor. de qua Sera. duo cap. facit vnu in quo dicit cataputia maior est arbor: sicut ficus cuius semē est factum ad modum scchiaron que inuenitur sub ventre bestiarum: minor vero est planta habens folia longa in longitudine vni digitum aut duorum: et ambe in horti nascunt. Et minor apud rusticos herba chagarola vocat. et ambe sunt noie. Mes. de vitris loquitur in capi. de albeme fuch. dia. autem vocat eam cicū. siue sisamum agrestem.

¶ **¶** Cicuta aut herba est que apud dial. conios vocatur. et apud Aui. suchar. sed ipse ignorauit ea vt dicit. est in vnguento de cicuta. $\frac{3}{4}$. Cicuta autē est dicta q; inter canarum modos lateat in indicis stagnis nasci arandines calamitas dicuntur. et quorum radices expresse sunt suauissimum succū bibunt. vnde et varro ait. Indica non magni arboris crecit arido. alius et lactis. pmit radicebus humor. Dulcia cuiqueque succo cedere mella.

¶ Emplastrum de centaurea fm petri argillata i. c. de fractura cranei. f. ossis capitis. **R.** centauree minoris. $\frac{3}{4}$. vj. temperent p vna nocte in vino albo. deinde coquant vsq; ad consumptionem medietatis vini deinde colet et colatura bulliat vsq; ad mellis spissitudinem. de qua accipias. $\frac{3}{4}$. j. cere noue virginis. $\frac{3}{4}$. ij. lactis mulier. $\frac{3}{4}$. ij. terbetine li. j. cere noue. $\frac{3}{4}$. ij. resine. $\frac{3}{4}$. j. turis mastice: gummi arabici. an. $\frac{3}{4}$. mlti sce: et fiat emplastrum: mirabiliter valet.

¶ **¶** Stud emplastrum apud nos non est in usu.

¶ **¶** Centaurea aut maxime minor: est herba q; satis est nota. Sera. aut duo capi. facit vnu de centaurea maiore. aliud de minore: sed maior apud nos non inuenit nec inuenta fuit tempore matri. Minor vero nascitur in locis aquosis et est similis herbe pericon: aut pulegio mota no h; virgam longam quadratam vni palmi: et flore rubrum vergentē ad purpureitatem similem flori platee que or ambe et h; folia pua oblonga sicut folia ruthe: et semen sicut granum frumenti et habet radicem paruum in qua nullum est inuamētum. Idem in fine sui libri de virtute centauree loquitur.

¶ **¶** Lac mulieris fm Aui. in li. ca. in. c. de lacte ait. Lac quod melius est omnib; est lac mulieris. et meli est qd

ex vberē suggendo bibſi aut ſic mulget & melius eſt qđ
vehementis albedinis equalis. eſſentia qđ ſupynguē di
ſtillatū ſigtitur & nō currit & eſt paſſus animalis ipſius
planta bona & non eſt in ipſo ſo por extraneus declinās
ad accoſitatem aut amaritudinem aut acredinem aut
odor extraneus horribilis.

Emplaſtrū de betonica. ibidē. R. ſucci beto
nice: ſucci plātaginis. ſucci apij colatoꝝ añ.
li. j. reſine cere noue. añ. ʒ. iij. terebētine lib. j.
coquant primo vſq; ad ſuccoꝝ cōſumptio
nē: vltio addat terebētina & fiat emplaſtrū.

¶ **Uſus** emplaſtrum non eſt in vſu: maxime apud me
dicolanenſes.

¶ **Betonica** vicro eſt herba que apud Ma. yetonica vo
caſ. Auer. in. ij. coll. inquit. alchifon que in latino ē: de
tonica: & in pērica lingua berubue. Apud quosdāz ē
enā lingua bubali. & ab aliquib; dicitur lingua equi. vide
ſupra in ſirupo de betonica. quēdā aliquid de ea oſtēdi.
Hec eſt herba que apud nos in pratis inuenitur.

Emplaſtrū bouinū quo cōmuniter vſitur
nos apothecarij ſm Nico. florē. in lib. vij.
in ca. de cura fracture cranei per potionem.

R. matrisſilue recentis vel paſſe vel etiā ſice
ce ad libitum: & decoque in vino optimo do
nec minuat tertā pars ipſius deinde colet:
& tunc habeas terebētine: & cere citrine. añ.
ʒ. iij. olei roſati. ʒ. ij. liqueſiant: & coletur ſu
pra dictum vini: deinde tam diu cū ipſo vi
no ducatur cum ſpatula donec infrigidatus
fuerit & tunc collige & vtere.

¶ **Uſus** emplaſtrū ſm. Sic. eſt emplaſtrū quo cōmuni
ter vſitur: ego vero exiſtimo qđ iſtud emplaſtrum ſit in
vſu in partibus florentie ſub noie emplaſtri bouini: ſed
apud nos eſt vnguentum matrisſilue: & ſic ſi legis iſtud
emplaſtrum bouinum cum vnguento matrisſilue qđ ſu
pra poſitum fuit videbis qđ quaſi idem ſunt.

**Emplaſtrum de adipibus ſm gale. in lib. ſe
cretoꝝ. R.** adipis agni adipis porci: vſi vi
tuli: cerui: hirci aſini ſilueſtris anatis: galie:
vulturis. añ. omniū. ʒ. j. olei ſiſamini olei de
cheruā: olei lentifcini. medulle cruris vacci
ni olei amigdalārū amararū. cere albe oīm.
añ. ʒ. ʒ. cere rubee: butiri vaccini: oīm añ. li.
ʒ. liqueſiat: & coletur & adminiſtretur.

¶ **Uſus** emplaſtrum non eſt in vſu. verum loco eius vſi
tur vnguento quod appellatur vnguentum de adipi
bus de quo vide ſupra.

¶ **Agnus** aut ac porcus vſus vltulus ceruus hircus
ſunt animalia que omnibus nota ſunt.

¶ **Aſinus** ſilueſtris de aſino ſilueſtri nullum autorem
inueni mentionem ſacere. Aue. vero in. ſ. cano. ſacit. c.
de aſino: non dicit an ſit domeſticus an nō ſit. & dicit qđ
eiſus carnis aſini & epatis eiꝝ cum oleo valet ſuperpoſi
tus ſiſuris frigidis.

¶ **Vultur** eſt avis maligna que alias aues offendit v
gulis ipſius ac cum roſtro: vſus eſt notus apud aucupes.
¶ **Papias** inquit vultur a volatu tardo nominata dicitur
inde infra vultures: cut & aſquile vltra maria cadaue
ra ſentunt.

¶ **Oleū ſiſamini.** i. de granis ſiſami oleū de cherua. i. de
pentadactilo ſeu cataputa maior oleū lentifcini. i. de
granis lēfici que in infula chy inuenitur. & ſecundum
multos gummi ipſius arboris maſtis appellatur.

¶ **Expleta** ſectio de vnguentis emplaſtris & crotio:
cam que vltima eſt iuxta ordinē premiſſum ſectioem
de oleo aggrediemur: ſi nos oleo gratie ſue perfuſerit
dominus cuius inſuſu deficientē in nihilū tendā vni
uerſa: qua ex acta hinc operi noſtro ſinem ſtatuemꝝ ad
alia forſan non viliora accēſſuri.

Oleum de amigdalīs dulcibus o
leū de amigdalīs amaris oleum
de nucibꝝ oleū de auelanis oleū
de criſomilīs oleum de perſicis:
oleū de been: oleū de cherua: oleū de cartha
mo: oleum de nuce indicā: oleum de cereſis:
oleum de amachaleb: oleum de granis citri
citranguloꝝ oleum de ſiſicis: oleū de pia
neis: et ſic de ſingulis.

¶ **Oleorū** genera ſunt multiplicia: quedā ſunt que ab
ipſis ſeminibus ſunt: & hec ſunt ſimplicia ſicut oleum
de amigdalīs dulcibus ac amaris alia ſupradicta. que
dam ſunt cōpoſita que artificialiter per impoſitionē me
dicinarū in oleo antiquo ſiūt. nō opꝝ enim narrare mo
dum & formā faciendi. olea ſupradicta. ſunt eſſi per
expreſſionē eorū: vt docet. Meſue ad que ſi neceſſe fuerit
recurratur. hec aut olea plurimis nota ſunt.

¶ **Amigdala** dulcis dicitur ad diſcrentiā amare. Ami
gdalus autem arbor eſt cuius folia fructus: et gūmi me
dicine competunt.

¶ **Amigdala** amara aptior eſt in medicina: ſed dulcis
eſt. pe. de creſcentis ait. amigdalu eſt arbor fatis no
ta. eius quidē diuerſitates in fructibus ſunt: qñi quedā
faciunt fructus dulces quedā amaros. Dulces eſt ho
minū in cibū cōpetunt: amari q; ſunt calidiores magis
cōpetunt vſu medicine. Itē quedā ſunt valde groſſam
& durum habentes cortice: quedā ſubtilē: & quedā ami
gdala eſt longa quedā quaſi rotunda: & quedā groſſa: &
quedā parua eligende ſunt groſſum rotundā & ſubtilē
cortice ſeu teſtā habētes: amat aerē clariffimum.

¶ **Nux** groſſa. i. vſualis videlicet illa que comeditur de
qua ſit oleū. quo aliquando vſitur pro faciēdo lumen
loco olei ſeminis litm: aliquando vſitur in cibariis lo
co olei oliuē: & hec nux eſt illa que apud Maſe. vocatur
cara baſilica. i. alexandrina quam multi perſicam di
cunt. quidā vocant ipſam nucez regalem que idem eſt.
pe. de creſcen. inquit nux a noce dō dicitur eo qđ eius vſu
bis noceat alijs arboribus. Joan. angli. in ca. de diſcra
ſia calida epatis laudat ipſam: & facit verſiculos. ſic.
Nux homini ſalua eſt ſi ſumitur vt medicina. Si velut
cica datur non eſt ſalua imo ruina.

¶ **Auelana** autem eſt fructus fatis notus. maxime aue
lana vſualis. Itēdo. ait auelane ab auelano campanie
oppido vbi abſidant cognominare ſunt hec grecis pō
tice appellantur eo qđ circa ponticum mare abundant.
Auelana aliquando pro pondere ſumitur. Joā. angli.
in capitu. de diſcraſia calida epatis laudat auelanam:
et eſt verſiculus. ſic. Dic auelanas epati ſemper fore ſa
nas. Sanant reumaticos frigidos et idropicos. ſcilicet
quando aſtantur. Itē in capi. de paſſionibus ſtoma
chi ait: dico itēm hic de auelano: quod inter fructus
poſt ficus & vnaſ ſunt meliores.

¶ **Criſomilla** apud nos eſt fructus ſimilis perſicis: et
computant ipſam inter genera ipſi. pe. de creſcen. vo
cat ipſam montacham: & ait montachus eſt arbor: que
dam quaſi ſimilis pinno: ſed eſt magis nodofa: et eius
fructus eſt magnitudinis omnium prunorum: ſed ſimi
lis fructui perſicorū in forma: eſt tñ valde odoriferū & in
colore guri. Bartho. mōra. in cōſilio de exicatioe & cō
ſumptione emoroydarū & reſtrictioe imoderati curſus
carū inquit approbatū eſt oleū de criſomilio: & ſunt fru
ctus parui perſicis aequaliter ſimiles coloris aurei cū
matureſcūt & ideo nominantur criſomilla a cris grece quō
eſt aurum & milon malum. vnde criſomilla quaſi aurea

De oleis

mala ex quorū nucleis tale p̄fici oleū: vt dicit Mesue Gal. in lib. ii. de alimentis ait: armenta eis ⁊ p̄ceho ch̄s ⁊ crisomilis. Iudo. armeniacum dicit q̄ primum genu eius ab armenia sit adductum.

¶ Perlica fructuos sunt satis noti. Pl. aut a regionib⁹ distinguit eius genera. Petrus de crescen. ait perlicus est arbor: nota que parua est cito tamen crescit: ⁊ paruo tempore viuit.

¶ Beem. s. granis been. hoc oleū a multis ignotantibus dicitur miscellum: sed nō recte. nā miscellum dicitur a musco. Mesue de ipso facit. c. ⁊ inquit been. est granū almefus ⁊ eius aliud magnū aliud parū. magnū aut est in magnitudine si uetno auclane triangulari. paruum uero est sicut cicer. ⁊ rruos h̄z medullā uictuosam leuem ⁊ s̄bam. ⁊ hoc apud dia. uocat balan⁹ reperficus cuius semen est semini arboris simile miristico. i. tamarisco: vt h̄z Sera. in codē ca. ex uerbo dia. Auic. in. ii. c. de been. duo facti. c. vnū de been scriptū cū vnū e. t̄m ⁊ hoc est granum been. aliud scribit cū duobus ⁊ iste sunt ille radices quibus generaliter utimur pro been albo ⁊ rubro. Jo. angli. in. c. de sterilitate inquit oleū de been. i. de pipe re albo est optimū in illo casu. itē Dinus florentinus in lib. ii. c. de cura apostematis duri inquit: oleū de been id est cataputia: illa alba grossa quā speciarū piper album uocat: hic tex. est falsus: nā oleū de h̄z nō est de cataputia: nec aromatarū eius semen uocat piper album. etiā opino luminis malelucis est q̄ been sit semē cataputic: q̄ nō est. q̄ vide q̄ hic Mesue docet modū faciendi oleū de been ⁊ oleū de cherna. i. cataputia. ergo nō sunt idē nec est piper album: q̄ piper album apud oēs est notū ⁊ uocatur leucopiper. de quo infra in oleo de p̄ peribus descriptio ipsius olei inuenitur idem reperitur apud Diasco. sub nomine olei balsami quod conficitur vt ad migdalinum.

¶ Cherna. i. cataputia maior. Mesue de ipsa facit. c. sub nomine albemefuch. ⁊ dicit q̄ est granū regū: ⁊ est eo aliud magnū alio parū: ⁊ dicit q̄ magnū est cherna: magnū ⁊ parū cōpetūt vsu medicie. Auic. in. ii. c. de oleis inquit oleum de cherna est bonū lentiginib⁹ ⁊ panno idē in. v. h̄z duas descriptioes. de hoc oleo est vnum cōpositū q̄ in vsu non uenit. Aliud simplex quo magis utimur. hic possumus uidere ueritatē q̄ beē nō est cataputia vt dicitur multi: cherna aut apud Diasco. uocatur cici siue sisamus agrestis. sed apud Serapi. uocatur cataputia maior: et ab aliquibus dicitur p̄radactilius ⁊ ab alijs mirasor. et ab aliquibus custos horti: ⁊ ab aliquibus solsequia: minor uero est sicut planta habens folia longa: et in horto nascitur.

¶ Nur indica. i. nur magna q̄ de india uenit apud Auic. nur indica est neregil ⁊ bona ex ea est recens uehementis albedinis ⁊ aqua q̄ in ipsa est: est sua uis: ⁊ cū in ipsa nō inuenitur aqua significatur q̄ est antiqua. ⁊ oportet quidē vt ab ea tollatur cortex medulle eius. h̄c nur: eam ego uidi tante magnitudinis q̄ ex ea potest formari uasculū quod implebatur uino loco cantari.

¶ De cerasio habitus fuit supra sermo diffusius recur re lector ad id loci.

¶ Machaleb fm. sic. est granū cerasi siluestris ⁊ de eo in prioribus abunde diximus in eisdē descriptioe.

¶ Citrus fm. Diasco. est arbor cui oibus partib⁹ suis nō vna eademq̄ uirt⁹ cōtinet: ⁊ hoc est pomū dictū citrū: de acetositate cuius cōficitur sirupus in tempore hiemali qui appellatur sirupus de acetositate citri. nō est autē cedrus vt quidā crediderūt: nā Diasco. aliud facit ca. de cedro cuius gummi a moder. alchirid seu p̄r liquidū dicit. Mesue inquit hic oleū de granis citri ⁊ citraugulū. i. citroniolorū: inferi oleū de pomis citrauguli et hoc est pomū apud moder. dictum arancia.

¶ Pistacia. i. pistacia. Diasco. inquit pistacia que in s̄ris nascuntur similia strobilibus. id est p̄ncis sunt. Auic. s̄ris: cum natura dicitur q̄ est uehementioris caliditatis q̄ nur ⁊ amigdaia ⁊ est solidum in sine secundi: et est in ipso humiditas: et existimauerūt quidam quod est frigidum: sed errauerunt.

¶ Pinus arbor nota est: cuius fructus pinex dicuntur.

Dia. pinex. ex nucleis fortissimus cibus est. et humores optimos gignit. Auic. in. ii. c. cano. inquit gelorum est granum pini maioris ⁊ est melioris nutrimenti q̄ nur: sed est tardioris digestionis. Infra aliud facit ca. de de grano pini: sed si bene cōsideretur uidetur q̄ illud capitulum de gelone sit ca. de auellana maior.

Oleū laurini. R. de granis lauri maturis quantum uolueris: ⁊ dū adhuc sunt recentia te re in pila: ⁊ fac bullire cū aqua i caldario: deinde exprime in zainari plano nō habete cōcauū ⁊ collige ex aqua q̄ supernatat olenz: deinde iterū exprime grana cōtrita in zainari habenti vacuum: ⁊ infunde aquā calidā ⁊ collige oleum ⁊ repone: administraybi oportet: oleum de granis uiridibus: ⁊ oleum de sticho eodem modo fiunt.

¶ Istud oleum est in vsu pro oleo de bacis lauri. ibidē est in vsu pro oleo de vibagia. eius descriptionem idem Diasco. describit.

¶ Laurus arbor satis nota: eius granū apud Auic. est granū ademe. hoc granū satis notū meli⁹ de ipso ostēsum fuit supra in electuario de bacis lauri.

¶ Granū uiride fm. Auic. in. ii. c. cano. est fruct⁹ arboris terrebini. unde terbentina colligit. Mat. aut silus. in litera g. ait. gummi albotinlaeca q̄ ignoto. uide supra in yng. de terbentina: quia sibi ipsi contradicit: non est autem resina vt quidam putauerunt.

¶ Stinchus fm. Diasco. est animal quod in india inuenitur: uide de ipso in electuario de stincho.

Oleum de balsamo sit ex planta longitudinis cubiti vnus aut duos ad plus ruthe agrestis cortici cui⁹ si accesserit scarificatio aut scalpellatio ex parte ortus solis fluūt sicut lachryme pi guedinis ⁊ est dimel balsen. i. pinguedo balsami: ⁊ quandoq̄ accipiunt palmites plante in principio ueris ⁊ terunt in pila: ⁊ coquunt in aqua et exprimūt in zainari ⁊ uocatur oleū balsami: ⁊ q̄q̄ terunt palmites ⁊ funditur super eos oleū antiquū ⁊ ponitur in sole diebus. xl. deinde coquitur in duplici uase: ⁊ iterum innouant in eo alij palmites ⁊ ita tertio. deinde colatur ⁊ reconditur.

¶ Hoc oleum fm. istam descriptionem est illud quo utimur: sed apud nos nō potest confici. quia eius planta non reperitur in partibus nostris.

¶ Balsamus autem secundū Auic. est arbor egypti nascens in loco qui dicitur oculus solis. sed q̄ in partibus nostris predictum oleum nō potest confici hodierni doctorēs cōposuerunt olea que possunt administrari in oibus locis ubi ingreditur balsamus. et docto. isti sunt de. de ebano. Sull. pla. etiā Bartho. mōra. scripsit. modum faciendi balsamum artificiosum: quod in omni parte ualeat vt balsamus. de quo infra.

Oleum de granis sisami: oleū de semine lani oleū de granis papaueris: oleū de semine lactuce oleum de semine cucurbitae: oleū de semine citruli cucumeris ⁊ melonis: hec oia fiunt eodem modo.

¶ Istud oleum quod sit de granis sisami ingreditur in multis confectionibus: sed hodierni apothecarij non

cognoscunt ipsum. Ego vero habui predictū semen de-
latū ex venctis & fieri feci p̄dictū oleū: sicut oleū de ami-
gdalis: & inueni eū optimū. & in cibis delictissimū & in
colore clarū: vnde per hoc dico q̄ bonū esset q̄ oēs ides
facerēt: & vterent vbi opz. p̄l. ait. sifamina ab indis venit
ex ea oleū faciūt. color eius est candidus. Matthe. silu.
in litera f. aut. fetudegi. i. cōfectio de melle sicut penidie.
& in lingua nostra vocatur sifami.

Oleum de semine lini est in vsu. & est duplex.
vñ q̄ solū fit ex semine ipsius & hoc d̄: oleū
linose purū q̄ aptū est esui: aliō fit cū aqua.
tñ nō multū: & hoc d̄: oleū linose cōpositam
hoc lucerne aptū est. Jsi. in ca. de linis ait. li-
nū ex terra specie intendi oriz deflexū q̄ no-
mē eius ex greco. nā linū greci linarin dicūt
siue q̄ sit molle & lene: hoc oleū a quibusdā
d̄: oleū lineleon. **Oleum rosatū cōpletū.** R.
de oliuis aut oleū sifaminū recens & lauatur
cū aqua fontū pluribus lauationibus. dein
de accipe folia rosarū rubearū recentū cōtu-
sarum quantitatē sufficientem & sepelias in
oleo q̄ modo lauasti: & recondē in vase vi-
treo & obtura orificiū eius & exponas soli p̄
dies. viij. deinde coque in vase duplici per ho-
ras tres. deinde fac permutationē foliorū ro-
sarum & vtere alijs recentibus & dimitte per
alios dies. viij. deinde exerce coctionē in eo si-
cut fecisti prius. & fac de nouo permutationes
foliorū rosarū. & projice super illud aque in-
fusionis rosarū quā tradidim⁹ in ca. de fru-
tis sicut est quantitas olei & stringe orificiū
vasis & dimitte in sole per dies. xl. deinde ex-
cola & iterum exponē soli & dimitte tempore
extenso: & vtere vbi oportet.

¶ Istud oleum apud nos est multū in vsu. fm aut inten-
tionem. De. est oleum rosatū completū. ipse enim docet
facere ipsum tribus modis sed solū scrip̄t vñ modum:
q̄ ab hodiernis in vsu nō est fm illū modū. p̄ico. habet
oleū rosa celi. i. rosatū q̄ magis apud modernos in vsu
est verū est q̄ sunt ex hominibus qui accipiunt foliorū
rosarū recentū & cōminuunt cū forficibus quantitatē
quā voluerunt: & superponūt oleum cōmune & exponūt
soli per dies. xl. deinde administrant vbi oportet. Circa
instans in. c. de rosas inquit oleū rosatū sic fit. quidā de-
coquūt rosas cū oleo & colant & reseruant alii terūt ro-
sas virides & ponunt in oleo: & in vase vitreo soli per. xl.
dies exponunt: & hoc optimum est. Diase. autem habet
oleum rosatum: sed non est idem verū ipse docet ipsum
cōponere tribus modis: vt facit Mes.

**Oleum camomillā est oleū benedictū & mo-
dus operationis eius est sicut olei rosati pre-
ter q̄ oportet vt fiat cum oleo de oliuis com-
pleto. aut oleo sifamino cum illis modis pre-
parationū quos diximus.**

¶ Istud oleum est in vsu. sed eius modus apud moder-
nos nō est idē: vt docet Mesue: verū est q̄ faciunt ipsum
sicut dicit de oleo rosato. Mesue inquit q̄ oleū camomil-
linū est oleum benedictū. Jo. angl. in ca. de dolore iun-
cturarū ait. Item in gutta indurata valet oleum camo-
millinū in quo coquantur flores iacincti crescentis in
campis voco illud oleum iacincti.

Oleum violatū & modus operationis eius
est sicut olei rosati excepto q̄ d̄ fieri cū oleo
rudi aut amigda. aut sifamino cum illis mo-
dis operationum quos enarrauimus.

¶ Istud oleum est in vsu fm intentionē Mesue fit sicut
rosatū excepto q̄ d̄ fieri cū oleo rudi. i. oleo de oliuis
immaturis q̄ onfancinū appellat: nā idē in. c. de oleo
rosato inqt. rudis aut materia est ex oliuis: quibus nō-
dum accidit cōpletio & maturatio. preterea Simon sa-
nuen. inquit oleū violaceū. i. de violis ex onfancino oleo
fieri debet. et sic intelligendum est pro oleo rudi oleum
oliuarum immaturarum.

¶ Viola autē flos est satis notus. Bulchasis. i. seruitor
trae. ij. in capi. de modo desiccandi violas dicit qui vult
colore & odore earum seruare sicut est. viole montium
sunt meliores hortulanis: & lib. x. ex recentibus conuer-
tuntur ad vnam quando sicce fuerint.

Oleum anetinū. & modus operationis eius
est sicut olei camomille.

¶ Istud oleū est in vsu: & mod⁹ ei⁹ apud moder. est. acci-
piant flores aneti & similitudmē h̄z cū feniculo & assini-
lat plantē ipsi⁹ & ponant flores cū oleo & exponant soli
per. xl. dies. deinde vtere vbi oportet.

Oleum de lilio. R. ex folijs liliozū. ℥. ij. ma-
sticis calami aromatici costi. carpobalsa. i.
semis balsami ana. ℥. j. gario. cina. electi añ.
℥. j. croci. ℥. ij. oia preter sola foliorū infun-
dantur in aqua sufficienti & dimittant die ac-
nocte. postea bulliāt ebullitione vna: aut dua-
bus deinde p̄ice olei sifamini super ea. aut
olei de oliuis cōpletis li. ij. & pone in vase vi-
treo cum folijs liliozū & dimitte in sole per
dies. xl. deinde cola & administra.

¶ Istud oleum est in vsu sub nomine olei liliozū cū spe-
ciebus aut sub nomine de lilijs cōpositū ad differentiam
alterius descriptiois fm quam fit oleū de lilijs simplex:
cuius descriptio inuenitur in antidotario Joan. serapi.
de qua infra. Diasco. habet idem sub nomine olci sul-
mi ad est de lilijs.

Oleum irinū. R. radicū ireos quantitatē
aliquā: & florū eius duplū: & aque decoctio-
nis radicū eius. q. s. & funde super ea olei si-
samini. aut de oliuis maturis quātum oportet
& decoque in duplici vase. deinde permu-
ta radices & folia liliozū & fac vt diximus
de oleo rosato.

¶ Istud oleū est in vsu sub nomine olei de ireos: aut iri-
ni: aut liliozū purpureozū: nā oleum irinū est oleū factū
cū radice ireos: & est radix lili q̄ purpureū florē gerit.
gale. inquit. ireos ad similitudinē iris quē in celo vide-
mus dicitur. & hinc cognominatur: quoniam illa plures
& dissimiles h̄z colores: sic & varios: & diferentes mittit
flores. aliqui enim sunt albi: aliqui cerulei: & aliqui pur-
purei. vnde Virgi. de iri loquens ait. Mille trahens va-
rios aduerso sole colores.

**Oleū de cheiri q̄ est ex cheiri citrina est me-
lius & subtili⁹. deinde q̄ est ex alba. est aut oleū
de cheiri resolutiū sedatiū dolorū q̄ sunt
in nervis & iuncturis & pectore renib⁹ & vesi-
ca. & eius modus est sicut olei de camomilla.**

¶ Istud oleum est in vsu. et debet fieri quia ingrediatur
in multis locis.

De oleis.

Cheirāūt est viola citrina dicta apud quosdā sara-
cenica. Auer. in. v. col. inq̄r alcheiri. i. viola de romanica.
hec apud nos in hortis ac bladis inuenit. Aui. ij. cañ.
in fen. xxi. in. c. de ponomb^o falsus. nā mādragora non
est sicut forma hoīs: vt apparet eis inq̄r. albezēd. de quo
dixit quidā qđ est alcheiri rubea. hic ter. Aui. apđ ara-
bes est corrupt^o: nō albefed est coral^o sicut apparet apđ
Sera. in proprio. ca. de coral. sic. floren. in lib. vij. in. c.
de cura dolorū iūcturarū in speciali. et pprie scienci in-
quit. Dixit Gal. medicamē cōfectum cū cheira citrina
pluries dissoluit apostemata dura accidētia in articu-
lis. Idē ibi ait. inq̄r Dia. hec est descriptio medica minis
cheiri citrini qualiter dī fieri: et dī intelligi de flore ei^o: qđ
et appellat cheiri rufa et appellat bassad. Similiter ter.
Nicolai est corruptus dicētis qđ cheiri rufa appellat
bassad. nā vide in omnibus libris de arabico frāsariis
in latinis. et videbis qđ bassad est coralus. et alcheiri est
viola citrina que factis est nota.

Oleum de melliloto nō est in vsu. Mellilo-
tum autē componitur a mellī. et lotbos qđ est
trifoliū nā sine dubio mellilotū ē species tri-
folij. et dī qđ est trifoliū odoratū vt dictū fuit
in emplaastro de melliloto.

Oleū de nenufare cōfert sicut oleū vfolatū. et
fit sicut illō qđ apud nos est i vsu. s; cōponūt
ipm ex florib^o nenufaris. et oleo onfancino
posite soli per dies. xl. et postea vtantur.

Cheirāūt autē apud Diasco. vocatur nympha siue vt
alī cacabus venciis. i. papauer palustre siue vt latini
alga pactuatio de sarsara. qđ ibi clare dēterminatū ē d eo.

Oleum de citonij. R. carnū citoniorū tri-
torum cū cortice suo quibus media accidit
maturatio et succi eorū añ. partes equales.
olei ex oliuīs incōpletis quantū sufficit po-
ne in vase vitreo per dies. xv. ad solē. deinde
coque i vase duplici per horas quatuor post
illud fiat permutatio citoniorum et succi eo-
rum et fiat sicut dixim^o bis vel ter. deinde co-
la et reconde.

Cistud oleum est in vsu. citonium autem fructus est
satis notus: existimant autē quidam qđ istud oleum sit il-
lud quod a Dia. mellinum dicitur.

Oleum mirtinum fit sicut oleū de citonij.

Cistud oleū apud nos nō est in vsu. mirt^o hō est arbor
cuius semē mirtū^o dicitur: spēs fm moder. duē sunt. s.
alba et niger. alb^o autē est cubeba seu mirt^o agrestis. ni-
ger est ille quo vtimur generaliter. Ibi ait mirt^o a mari
dicta eo qđ magis litorea arbor sit. vnde et Virg. Litto-
ra mirteis lectissima et amantes litorea mirte. hic est qđ
a grecis mirnee dī. Medicorū autē libi hanc arborem
aptā scribunt: multesum necessitatibus plurimis.

Oleū de pomis fabrol et sunt poma mādra-
gore. R. expressiōis eorū cōpletorū. et olei si-
samini añ. partes equales. decoque in vase
duplici vsq; ad succi consumptionē. deinde
cola et reconde in vase cū eiusdē succi expres-
sione sunt quarte partis et vtare.

Cistud oleū nō est in vsu. Nico. in suo antidotario h; hoc
oleum sed non est omnino idem.

Pomū fabrol est pomū mādragore fm intētionē Me-
die. Aui. in. ij. cañ. inq̄r fabrol est radix mādragore silue
frie: et est radix oīs mādragore magna silioforme hoīs.
et propter hoc volatur mādragora: est eā nomē magis

nis naturalis. sicut plūte existēs in forma hoīs. hic ter-
rus. Aui. est falsus: nā mādragora: nō est sicut forma
hominis. vt apparet apud Diasco. et Scra. p. i. terrea
per. de crescē. inquit mādragora nō determinat ab au-
ctoribus cuius due sunt species. s. masculus et femina.
et quidā vt Aui. et alij dicūt feminā formatā esse ad mo-
dū femine masculū ad modū viri qđ falsum est: sic cer-
tū est qđ mādragora nō est in similitudine forme hoīs.
verū itali herbarici et maxime significatores accipiūt ra-
dicē drionie et cū certis instrumentis faciūt. quandā ima-
ginē ad similitudinē forme hoīs: et dicūt qđ illa vera est
mādragora quibus nō credit. Ser. in. c. de mādrago-
ra narrat de pomo ipsius de mēte. Rasis et ibidē dicit. di-
xerūt mihi quidā ex antiquis babilonie qđ puella que-
dā comedit quinq; poma mādragore et cecidit sincopi-
zata et facta est tota rubicūda: et quidā superueniens et
fudit super caput aquā nius torica donec surrexit.

Oleum de enula. R. radices enule cōtuse et
succī eius radices. et olei sisamini. añ. partes
equales. vini odoriferi partē. s. fac sicut dixi-
mus in oleo mirtino. Alius modus opera-
tionis ei^o est. adde pmixtiōis p̄dicte foliorū
lauri: cordumēti. i. cheisim borulani: spice
inde. calami aromatici añ. vj. partem vnus
et decoque sicut diximus

Cistud oleū nō est in vsu. Enula est herba satis nota.
Oleū de cinamomo cōfert sicut oleū de enu-
la: et mod^o operationis ei^o est sicut illius.

Cistud oleum nō est in vsu. Dia. h; descriptionē hui^o
olei: sed nō est eadē hui^o. Cinamomi autē fm Sera. spēs
sunt plures sicut apparet in suo cap. Wacer. autē inquit
cinama tres spēs dicitur habere: sed harū est preciosa
magis que plus subtilis habet. et que plus mordet mi-
xta dulcedie linguā et. fm intētionē Wacer ei^o species
sunt tres: sed fm Sera. sunt plures. Jo. angli. in. cap. de
passionib^o stomachi inquit item vtantur homines fre-
quenter cinamomo qđ os redolere facit. et valet contra
reuma frigidum et preseruat a corruptione humorum:
et ideo dicitur. cur innotetur homo qui sumit de cinamo-
mo supposito bono regimine.

Oleū de rutha. modus operationis eius est
sicut olei mirtini.

Cistud oleū fm intētionē Me. fit sicut oleū mirtini. fit
autē sicut oleū de citonij. hoc est qđ accipiat foliorū ru-
the et succi eorū añ. partes equales. olei oliuay incōple-
tarū quantū sufficit: ponant ihectriā in vase per dies. xv.
et obruret os ei^o. deinde coque in vase duplici per horas
quatuor postea coletur fortiter manibus cōprimendo
et bis vel ter hoc reiteretur deinde cola et reconde.

CRutha autem herba est satis nota.

Oleū nardinū est oleum benedictū. R. spice
aromatice. s. ij. vini et aque. añ. s. ij. s. olei si-
samini. s. vj. decoquantur in vase duplici lē-
to i gne quasi per horas quatuor et frequēter
moneatur omni hora.

Cistud oleū est in vsu maxime fm istā descriptionē. ve-
rum est qđ mel. ponit qđ ipsum potest fieri duob^o modis:
sed primus est magis in vsu. si autē facere volueris iuxta
fm modum infra apparebit.

Oleū autē nardinū: id est de spice nardi seu spice aros-
matica. Aui. in. v. cañ. habet vnā alā descriptionē:
nem: sed non est idem. Rasis in nono Almanforis in. c.
de dolore stomachi proueniēte ex apostemate indurato
ponit oleū nardinū: sed nō est in vsu. Dia. ait oleū nardi-
nū diuerse cōfici cū folio malabatri et sine isto miscet.
Joannes anglicus in capitulo. de modo abluendi oleū.

Oleum de cucumere asinino. ℞. succi cucumerum eius completorum olei sissamini. añ. ʒ. vj. coque vsq; ad consumptionem succi et utere.

¶ Modus alius. ℞. succi radicis eius: et radicis eius contritarum añ. ʒ. vj. olei sissamini. lib. j. coquantur sicut de rimum et administratur.

¶ Illud oleum est in usu: tñ nō multū. Dicitur h3 vnā aliam descriptionē sub noie olei sicciorij. id est olei de radice cucumeris asinini: eius succus apud eundem electuarium dicitur. Desue in ca. de cucumere asinino inqt. cucumer asininus est fructus sicut cucumer parvus qui satis est notus. et melior pars eius plante est fructus ipsius et proprie eius completi succus: et post ipsum radicem et melior fructus eius est completus citrinus tam expositus a virtute et qui est vere amaritudinis: et cuius succus est albus habens sicut de pinguedine aliquid. In completus vero est malus et melius tempus operationis eius est finis estatis: et collectionis radicis eius est finis veris.

¶ Operatio succi. ℞. ex succo eorum quantitatem quā volueris et proprie quādo citrinescūt et sunt maturitatis: complete: et fiat extractio succi cum facilitate nō cum compulsionē et expressione laboriosa: et excutetur sicut exicca tur scamonea et aloes et conseruatur succus eius trimenio. et est administrandus post sex menses.

Oleum de pomis citrangulis. ℞. poma citrangulorum nune. xij. et sint proprie antiqua et pone ea integra in vase figuli vitreato. funde super ea olei de oliuis aut olei sissamini. ʒ. xvj. aut plus s̄m magnitudinē et paruitatē citrangulorum et aque fontis et aque maris añ. li. ij. coquatur ad consumptionem aque: deinde funde super ipsam aque dulcis clare lib. j. et projice super ea penidiarū albarū. ʒ. viij. decoque vsq; ad aque consumptionem et administrare in potibus et cibis et pulmētis de farina.

¶ Illud oleum nō est in usu. Superius fuit positū oleum de granis citri et citrangulorum: et hoc est de pomis citrangulis et de hoc pomo testatur Simon Januen. q̄ nunq̄ inuenit aliquem de eo mentionē fecisse: sed s̄m moderno rum opinionē est pomū dictū arancū. Matth. silua inquit. pomū arancū. i. citrangulū vel citroniōs. nam hoc pomū in colore est citrinū. Auicē. in lib. j. in sen. ij. doctrina. ij. ca. ij. de significationibus coloris vine inquit. ex coloribus vine sunt gradus citrinitatis sicut palcaris: deinde citrinus: post flauus: deinde rufus: postea citrangularis: postea igneus qui tincture croci assimilatur.

¶ Vasa figuli. i. terra argille. Illud in ca. de vasis eccardis ait. vas dictū a vescedo: q̄ in eo esse apponatur: cuius diminutiū vasculū quasi vesculū. Desue habet in vase figuli. i. de argilla sicut terra figuli unde vasa sunt dicta argis vbi s̄mo ipsa vasa facta sunt. Pa. argilla terra humida ab argis dicta apud q̄o primū ex ea vasa facta sūt.

Oleum de croco. ℞. croci. ʒ. j. mirre pure. ʒ. iiij. cordumeni. j. leuistici hortulani. ʒ. ix. calamī aromatici. ʒ. viij. infundantur medicine in aceto diebus quinque preter cordumenū: die sexta p̄iciatur super ea cordumenū: et dimittatur die vna: deinde fundat super ea olei li. j. et coquatur lento igne vsq; ad acetū consumptionem et sūt qui loco acetū vini ponūt.

¶ Illud oleum est in usu: tamē nō multū. Auicē. in v. ca. noh. habet vnā aliam descriptionē: sed nō est eadem hūc. Crocus. i. zaffarā et est crocus orientalis seu communis inuenitur alius crocus qui hortulanus dicitur: et hic est chartamū.

Oleum de piperibus. ℞. triū piperum añ. ʒ. ij. cbebulorum: bellericorum emblicorum: et indorum añ. ʒ. v. radicū apij: feniculi añ. ʒ. ij. ʒ. se rapini: oppoponacis: iusquamī albi ana. ʒ. ij. ʒ. turbiti albi boni. ʒ. xij. ʒ. zinziber. ʒ. ij. caulis recentis hase humide foliorū ruthe humide. quātum de singulis capi potest: decoquatur oīa post contritionem earū cum aque lib. xxij. vsq; ad tertiam partem: deinde coletur et projiciatur super ea olei de cherua emine. ij. et coquatur vsq; ad consumptionem aque: et sunt ex hominibus qui addūt in eo ireos. ʒ. vj. taphe. ʒ. ij. anisi cordumeni. i. carui agrestis añ. ʒ. j. ʒ. calami aro. ʒ. ij. ʒ. spice idē. i. nardi. ʒ. j. expressione alafce. sextaria tria et administraretur vbi oportet: et sunt qui loco olei de cherua ponunt oleum irinum. i. de ireos aut oleum de cherua: id est de viola citrina: aut oleum de amigdalīs amarīs. aut ex oīibus partes conuenientes.

¶ Illud oleum est in usu maxime apud Mediolanenses. dicit autē de piperibus ppter tria genera piperis que in eo ingrediuntur: et sunt proprie albi dicti leuci: nigri dicti melani: longi dicti macri: et hec tria genera nota sūt apothecariis: sed apud medicos nō tantū: quia opinio multorum medicorum est q̄ piper album sit cataputia: aut granū been: quod nō est credendū. et ego summe admittor q̄ doctoris supradicti in descriptione olei de been sint decepti in re tam facili: cū habeant ca. speciale et clarissimum a Sera. qui hec tria genera apertissime declarat. ¶ Hasc humide. i. recentis et est thimus: nam inuenitur in aliquibus codicibus Desue vbi dicitur hasc humide. ergo hase est verus thimus sicut apparet apud Serapi. in cap. de thimo. quidam dixerūt quod est hyssopus. deus vero nouit.

Oleum de cherua est oleum quod fit ex semine: quod dicitur granum regum sive cataputia maior: ut apparet supra. Emina s̄m Aui. in v. cañ. in. c. de poderibus. Emina italica et egyptica ea est. ʒ. xvj. et emina romana est. ʒ. xx. Papias ait. emina appēdit li. j. q̄ geminata sextariū facit: habet dragmas centum.

¶ Taplia s̄m dia. dicitur taplia: quia primo in insula tapso fuit inuenta ab Aui. vocat̄ terris: et dicit q̄ est gummi ruthe: agrestis. et s̄m halabbatē taplia est ruthe agrestis Aui. in v. col. inquit taplia. i. gummi ruthe agrestis s̄m quosdā medicos: quidam plane crediderunt q̄ esset rubea tinctorum: sed non recte: verum est quod taplia s̄m Simo. ex autoritate Pauli est rubea tinctorū sed aliud est. Aui. in v. canoh. in e. de cura alguida et albaras in quodā medicamine habet tapliā et rubeaz tinctorū: quod non esset si esset idem sunt ex hominibus qui loco taphe ponunt ruthe s̄m estrem. et sunt ex hominibus qui ponunt cassiam. et sunt ex hominibus qui ponunt lepidum quod est genus eruce sive seitaragi indi.

¶ Sextariū s̄m Aui. in v. cañ. in. c. de ponderibus est. ʒ. vj. idē dicit gentilis super illū passum. moder. vero ḡaliter opinatur q̄ sextariū sit pondus duarū librarū cū dimidiis: maxime qñ inuenitur vini vel aque vel succi. si vero inuenitur sextariū cinamo. aut piperis intelligit pōdus dragmarum sex: in hoc sunt diuerse opinionē.

Oleum de euforbio. ℞. euforbij. ʒ. j. olei de

cheiri. i. olei quod fit ex viola citrina. $\frac{3}{4}$. v. vini odoriferi. $\frac{3}{4}$. decoque vsq; ad vini consumptionem: et vtere.

¶ Istud oleum est in vsu. Mes. ponit q; illud olei potest fieri duobus modis: et sic est q; sunt ex hominib; qui faciunt ipsum fm primū modū: et sunt qui faciunt ipsum fm aliū modū. vtrūq; nostri doctores magis laudant fm modū q; primū. Auicē. in quinto canoñ. habet vnā aliā descriptionē que videt esse eadē cū secunda descriptione: et sic aliam describam.

Oleum de euforbio fm aliū modū. \mathcal{R} . stasi sagrie cōditi. añ. $\frac{3}{4}$. iij. piretri. $\frac{3}{4}$. vj. calamenti montani sicci. $\frac{3}{4}$. xij. costi. $\frac{3}{4}$. x. castorei. $\frac{3}{4}$. v. tere $\frac{3}{4}$ decoque in vase vitreo cū vini odoriferi li. iij. $\frac{3}{4}$. post q; infusa fuerint in eo dieb; duob; vsq; ad mediū vini: deinde frica manib; fricatione vehemēti et cola et funde super ipsam olei de cheiri. i. de viola citrina aut olei sisami ni li. $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{4}$ decoque vsq; ad consumptionē vini. deinde proijce super ipsam euforbij recentis: et albi. $\frac{3}{4}$. iij. trita contritione vltima: et coquatur cum eo et vtatur.

¶ Istud oleū est illū qd magis laudant nostri doctores: Euforbium vero est gummi fatis notum.

¶ Stasi sagria fm Auic. in. li. canoñ. est vna passa montana et est granū capitū et in mōte libano inuenitur de ea plurimum et est granum nigrum sicut cicor nigrum. et hec ab aliquibus dicitur pedicularia: eo quod pediculos occidit.

¶ Conder. i. conditi et est id qd Diasco. vocat structū et sunt radiceo quibus vtuntur lanarij ad suffumigandū lanas fm intētionē Diascoïdis nunq; potui cognoscere quid esset. virtutē etiā habet ad prouocandū sternutationem: et propter id multi crediderunt ipsum esse elleborū album: sed nō recte sicut patet per Diasc. propterea Macer vocat id structū. et inquit q; nō minus puocat sternutationē quā elleborus albus. Tinus aut florentinus. in li. ij. in. c. de cura scrofularū inquit. i. pdisi. elleborus albus qd falsum est: idem dicit auerrois in. v. colliget. vide etiā Auic. in. liij. canoñis in fen. vj. in summa secunda venenoū ex plantis qui ait de conditi et elleboro albo: ergo idem nō sunt: verū hodierni putāt ipsum esse speciem ellebori: et loco ei; pōt poni elleborus eo carētes et nullo modo audeant huius interius propinare.

Oleum vulpini. \mathcal{R} . vulpem integrā cui; interiora sint euulsa: et pone in vase: et funde super ipsam aque fontii et aq; marine. añ. lxiij. lib. $\frac{3}{4}$. olei antiqui clari lxiij. $\frac{3}{4}$. decoq; lento igne cū salis. $\frac{3}{4}$. iij. vsq; ad aq; consumptionē: deinde pone in vase: et proijce sup ipsam herbe aneti et alasce. i. thimi añ. lib. $\frac{3}{4}$. et funde super ea aq; dulcis vbi cocte fuerint ex ijsde; herbis añ. $\frac{3}{4}$. j. manipulus est tātum quantum capi pōt vna manu: decoque sicut prius vsq; ad aque cōsumptionē: et administretur est enim mirabile: et qñq; peter oleū coquitur vulpes in aqua fontii et aqua salsa: et sit aq; quantitas multa cum eisdē herbis: et administretur lauādo in tina: et est efficac. hoc quoq; nō pretermittimus qd vulpes tandiu d; coqui siue

in faciēdo oleum siue aquā ad abluendum donec sic cocta sit vt eius artus omnes laxentur et dissoluantur.

¶ Istud oleum est multum in vsu. Joan. anglicus in. c. de dolore iuncturarum inquit: oleum vulpini est medicamen vltimum ad artericam: et podagra: et dolorem renū: et doli. quod ita fit vt docet dñs. Mesue. Petrus argillata in. c. de podagra siue gutta frigida ponit vnguentum de vulpe ipsius. Mesue. \mathcal{R} . vulpē integrā euulsa interioribus: et pone in vase cū aqua salita vino et oleo: et vltra hoc pone in hoc vase salitā: et rorem marinū iuniperum anetū origanū: et maioranā ola ista bulliāt: vt docet ipse ibidem. miro: ob talia verba nā primo Mesue non ponit vnguentum de vulpe. preterea descriptio olei vulpini nō est eadē: sed vide supra in vnguento de vulpe: vulpes vero apud arabes d; thaleb. Suil. narrat virtutem ipsius dicens q; oleum in quo decoquitur vulpes cōfert multū doloribus iuncturarū: et multi medicorū ponunt ipsam viuam in vase cum oleo: et decoquunt: et qui dam ponunt eam mortuam: sed hoc oleum nō est plus resolutiuum q; oleum in quo coquitur: sed debet: nam qñ coquitur in oleo est virtus eius resolutiua multum: et nos quidem diximus q; medicine que hoc faciunt attrahūt ab interioribus corporis.

Oleum de scorpionibus. \mathcal{R} . scorpiones circiter. xx. vel plus vel minus fm quātitatē eorū: et pone in vase vitreo: et funde super eos olei amigdalorum ana. lib. ij. et stringe caput vas: et dimitte in sole diebus. xxx. deinde cola et vtere.

¶ Istud oleum est in vsu. Mesue docet ipsum componere duobus modis: et sic sunt ex hoibus qui componunt ipsum fm primū modum: et sic nostri doctores magis laudant secundam descriptionem q; primam: et sic illam describam.

Oleum de scorpionibus fm aliū modū. \mathcal{R} . aristologie rotunde gētiane ciperi. corticum radice capparis. añ. $\frac{3}{4}$. j. funde super ea olei amigdalorū amararū lxiij. $\frac{3}{4}$. et pone in sole. xx. diebus deinde proijce super ea ex scorpionibus a. x. vsq; ad. xv. et iterū stringe orificiū vas: et dimitte in sole p dies. xxx. deinde cola et reseruetur: est enim mirabile.

¶ Istud oleum maxime fm istam descriptionē est illud qd magis laudāt nostri doctores: vide etiā apud rasim in li. de diuisionibus in. c. medicinarum vtrū vnā descriptionem que eadem huius est. Joannes anglicus in ca. de lapide renū h; hanc descriptionē: scorpiones aut sans noti sunt supra narraui de ipsis in. c. de tylica: q; valet contra scorpiones.

Oleum de serpētib; \mathcal{R} . ex serpētib; nigris circiter lib. ij. sint serpētes nigri integri et funde super eos olei sisamin lxiij. $\frac{3}{4}$. et pone in vase terreo vitreato stricti orificij: et sigilla orificium vas: et decoque lento igne vsq; dum dissoluantur serpentes: et caueat sibi operator a vapore eius: et cum coctum fuerit dimittatur infrigidari: et recondatur in vase vitreo: et administretur liniendo cum penna.

¶ Istud oleum non est in vsu. Serpens aut accepit nomē q; oculis accessibus ser

De oleis.

pit. Auic. in v. cano. habet vnā aliā descriptionē que est
illis huic. idē h3 Leonar. de p̄da palea in ca. de fistu-
lis. Silber. de anglia in ca. de paraleli habet vnā aliam
descriptionē: sed nō est similis isti: species autē serpen-
tum multe sunt. Auic. in ij. cas. de serpēte facit caplin:
sed ibi nō narrat eius species: verum idē in quarto in
fen. vj. in ca. de sp̄ciebus serpentū de ipsis loquitur: et
narrat de morfu basilic. i. reguli quoniam habet coronā:
cuius longitudo est duorū palmorū: et caput acutū val-
de: et oculi eius sunt rubri: et color eius ad nigredinē et
citrinitatē declinū est: qui adurit totū super qd̄ incedit:
et nō oritur in circuitu cauee eius aliquid: et cū opponi-
tur habitationi eius ausu moritur ipsa auis: et fm plu-
rimū qui tangit eū cū virga moritur: et est medīste vir-
ga: et p̄pter illud iam tetigit illū miles quidā cū lancea
sua: et statim mortuus est miles et animal eius: et teti-
git ipse labium equi: quare mortuus est equus et miles:
et hi quidem serpentes multiplicantur in terra arroti
et nubie: verum de numero serpentū primi ordinis repe-
riuntur species quedā draconum interficientium sicut
basiliscus statu eorū: de quorū numero fuerunt draco-
nes de quibus recitat aristoteles in libro de pprietari-
bus herbarū et plantarū q̄ tempore regis philippi erāt
in duobus montibus inter quos montes erat politavia
ducens ad ciuitatē: et quotquot per illam viā transibāt
quādo erant inter illos mōtes moriebantur: et tunc So-
crates ingeniatus est ad mortem ipsorū: et fecit fieri ca-
ueam vitream: et intrans in eā illuc perrexit: et vidit il-
los quorū statu inficiebatur aer per cuius respiratiōē
et contractum inficiebantur. transētes: et moriebātur:
dicunt etiā quidā q̄ regulus serpens interficit suo si-
bilo et suo visu. regulus etiā est auis paruissima omni-
bus nota nullius effectus est opera medicine.

Oleum de ranis. R. ranarum aquaticarum
capita circiter. ʒ. vj. et funde super ea in va-
se vitreo olei sisamini. kist. ʒ. et obtura orifi-
cium vasis decoque sicut dixim⁹ in oleo ser-
pentino: ex multis autem rebus fiunt olea se-
cundum hunc modum que rerū ex quibus
fiunt virtutem habent: de quibus multi ex
scriptoribus scripserunt in quibus sermo-
nem non extendimus.

¶ **Oleum de ranis.** nō est valde in vsu. Joannes langicus
in c. de dolose iuncturarū habet descriptionem huius
olei: species autem ranarum multe sunt. Auic. in secū-
cano. de ipsis loquitur: sed nō distinguit species earū:
verum idē in quarto canonis in fen. vj. in tractatu se-
cundo de venenis ebibitis: que sunt ex animalibus lo-
quitur de ranis lacinalibus viridibus: et marinis ru-
beis: et de ranis citrino et ibi loquitur de venenositatē q̄
est in ipsis: nam sine dubio omnes rane sunt venenose.
Sera. in. c. de ranis inquit ex autoritate Dia. rane que
sunt in paludibus q̄ coquuntur cum sale et oleo: et ad-
ministrantur in cibo sunt bezaar venenis: nam bezaar
est tyriaca contra venenum etiā bezoar est lapis contra
venenum. Jsid. in. c. de piscibus inquit. rane a garrulita-
te vocatē eo q̄ circa genitales strepunt paludes: et sono
voctis importunis clamoribus reddunt. ex his quedam
aquaticę dicuntur quedā palustres: quedā rubete ob id
q̄ in rubis viuunt grandiores cunctarum alie calami-
tes vocantur q̄ inter harundines et fratices viuunt.
minute omniū et viridissime mute: et sine voce sunt: agri-
dule rane parue in secco vel agris morātes: vnde et nun-
cupate: negant quidam canes lattare: quibus in offa
rana, viua fuerit data.

Oleum de ouis. R. vitella ouorum elixato-
rum circiter. xxx. et comminue ea manibus:
et pone in sartagine lepida: et frige super
ignem mouendo cum ligneo aut ferreo co-

cleari donec rubescant et resoluatur ab eis
oleum: et tūc exprime ea cum cocleari: et ma-
nabit abunde.

¶ **Oleum de frumento.** nō est in vsu: fm intentionem Mesue po-
t. si componi tribus modis. Leonar. de p̄da palea in
ca. de fistulis habet etiam hanc descriptionem.

¶ **Quorū species sunt plures.** Auic. in ij. cas. ait. oua no-
ta sūt: et meliora ex eis sūt oua galline recentia: melius
q̄ in eis est vitellus: et melius eorum artificiu est: vt non
cum alio congelentur. Gal. autem inquit: oua que eligi-
mus sunt oua galinarū: nō ergo oportet q̄ narremus
naturam aliorum ouorum.

Oleum de frumento modus operationis
eius est. pone frumentū super laminam fer-
ream ignitam non multū et cōprime et mana-
bit oleum. Secundus modus ponatur fru-
mentum excorticatum in vase sublimatio-
nis: et sic sicut dicemus.

¶ **Oleum de frumento.** nō est in vsu Leonar. de p̄da palea in ca.
pi. de fistulis habet hui⁹ olei descriptionē. frumentū. i.
triticum. Jsid. ait. frumenta sunt pp̄ie que aristas ha-
bent: fruges autem reliqua frumenta autē vel fruges a
fructu hoc est a vescendo dicta sunt: nam frumentū
dicitur summa pars gule: primitiue pp̄ie que sunt de
frugibus percipiuntur: triticum vel a tritura dictum: q̄
purissimum horreo condatur: vel quia granum eius
commolitur et teritur.

Oleum sinapium: modus eius est sicut olei
de frumento.

¶ **Oleum de sinapi.** nō est in vsu: fm intētiōē Mesue: ai⁹ opera-
tio est sicut operatio olei de frumento: ego autē vidi fieri
oleū de sinapi sicut fit oleū de amigdalis: sinapis autem
due sunt species: scz nigra et alba: nigra autē est illa que
intelligitur q̄ simpliciter ponitur: et vtraq̄ nota est.

Oleum de iunipero. R. ex lignis iuniperi
quātitatem sufficientem: et scinde in frusta et
imple ex eis dolium magnū vitreatum in-
terius cuius orificium sit arctum: et fac foueā
in terra: et prepara parietes eius cū terra si-
guli: deinde pone ollā vitreatā ex directo in
fundo foueę habentē orificiū amplū: et coo-
periat lamina ferrea subtili perforata fo-
raminibus multis sicut cribratorū tritici:
ita q̄ lamina vndiq̄ olle orificium coope-
riat: deinde super laminā preparatur orifi-
cium dolij ex inuerso. et preparatur cum ter-
ra figuli vt nihil ex vtrifq̄ ouificijs respiret:
post illud accende ignem super totū corpus
dolij: et dimitte ardere sic per horas duas:
manabit enim ex arte hac oleum quod recō-
de: et administra vbi oportet.

¶ **Oleum de iunipero.** nō est in vsu. Leonar. de p̄da palea in ca.
de fistulis habet etiam hanc eandem descriptionem.

¶ **Iuniperus** aut apud Auic. est cupressus siluestris: et
eius dē alia est parua alia magna: et arbor: multiplicā-
tur in terris romanorū et occidentis: et assumunt ex ea li-
gna ad fabricas magnas: granū ipsius apud eundē vo-
catur abel: sed ille textus est corruptus: nā abel est faui-
na q̄ vocatur bracteos: et sic si bene legis illud capitulū
de abel apud Auic. videbis q̄ est falsum: nā Sera. in. c.
de iunipero inquit ex autoritate Dia. iuniperus est vnā

ex speciebus cupressi masculi: et oēs sunt quatuor: spē: et sunt iuniperus: id est pinus ind^o: et abeti: id est saūna et forbin et gar. vj iuniperus q̄ nominatur arconas et gū mi ipsius fm̄ moderno: id opinionem est sandaraca seu vernix scriptorum.

¶ Terra figuli. i. terra seu argilla vñ vasa fiunt. Jldo. in capi. de pulueribus: et glebis terre inquit argilla ab argis vocata apud hōs primum ex ea vasa cōfecta sunt: creta ab insula creta vbi melior est. Joan. anglicus in capit. de sterilitate ait. argilla anglice clei. et est terra ru bea viscosa et tenax.

Oleum fraxinum valet sicut oleum de iunipero et cōfert spleni: et fit sicut illud.

¶ Jstud oleum apud nos non est in vsu.

¶ Fraxinus aut est arbor satis nota: eius semen apud modernos dicitur in lingua auis de fraxino apud nostros voc. reperiuntur varie opinionones. quidā volunt vt Mat. sil. q̄ hęc arbor sit illa que ab Avicen. in. h. cano. dicitur cimum: sed non recte. verū Matth. sil. inquit dicitur vel dicitur est arbor cimum siue fraxinus quod falsum est nā dicitur est ptelea: et ptelea apud grecos est ylm^o: et sic est q̄ dicitur siue arbor cimum est ylmus: fraxinus aut fm̄ Jldo. vocari fertur quod magis in as peris locis mōtansq; fragis nascitur: hinc p̄ deriuatio: nem fraxinus sicut a monte montanus.

Oleum de gagatis: et est oleum sacram.

¶ Ex lapidibus gagatis quātum vis: et fac ex eis sicut diximus in oleo de iunipero: secundus modus est cum opere sublimatio nis: vt dicemus.

¶ Jstud oleum non est in vsu fm̄ intentionem Mesue: est oleum quod fit ex lapidibus qui gagates dicuntur: et ipsum est oleum sacram.

¶ Gagates aut fm̄ Dia. co. est lapis qui inuenitur in lī cia circa ripā q̄ gages appellatur: colore niger et arid^o et quali luminosus mediocriter leuis valde: et est melior q̄ facile exarserit igne et odore aspalti hōs fm̄ Pl. opti mus est qui ad lucernā accēdit: q̄dam estimauerūt ip̄s esse oleū petroleū alij dixerūt q̄ est carabe: sed aliud est.

Oleum philosophorū. R. ex lateribus anti quis multe antiquitatis: et pprie factis ex terra rubea: et cōminue eos in frusta: et accende super eos ignē carbonum sine fumo vsq; dū inflāmēt et rubeāt: deinde submerge eos in conca plena oleo de alchichil. aut oleo anti quo claro vsq; dū imbibanē imbitione vlti ma: et pone in cazola: et pm̄ itte exicari per se. post illud cōminue eos cōminutione vlti ma: et pone in cazola et sigilla orificiū cazole cū orificio alembici: et sigilla cum luto alchi mistarum: et pone in fornace: cui^o ignis sint prune: et coquat vsq; dū distillet oleū: et tu or dinabis vas sub rostro alembici in quo res condis: et administra vbi oportet et quanto antiquius tanto melius.

¶ Jstud oleū est in vsu: sed opz ip̄m fieri cū bona diligē tia fm̄ intentionē Mesue: est oleū in quo cōcordati sunt an tiqui: et verificati est oleū secretorū immātorū alij illū oleum sapientie dixerūt: et alij oleum benedictum: et alij diuinum: alij vero sanctum et a pluribus oleū perfecti magisterij vocatum est. ipse Mes. in sua distinctione de oleis ponit duas alias descriptiones olei q̄ vocant oleū bñdictū: et sunt oleū camomille: et oleū nardinū: et hoc quia sunt olea multe. vt iustitias: sed pprie oleum bñdi

ctum est oleū p̄horum: nā vide ap̄ rasim in suo tracta. de oleis q̄ hz oleū bñdictū: et est idē in fine vero eius de scriptionis inquit. hoc oleū est de secretis p̄horum: et va let sicut oleum balsami. kber qui dicitur bulchalis. i. ser uitor: i tractatu sc̄bo: hz vñ aliā descriptionē q̄ eadē est istis. verū Mesue dicit q̄ accipiant ex laterib^o antiquis multe antiquitatis. Albuchalis autē inquit accipe la teres rubecos nouos quos aqua non tetigit. Leonar. de preda palea in ca. de fistulis hz vñm aliam descriptio nem que est similis huic quā ponit Mes. Jo. angl. in. c. de dolore iuncturā aut petroleū: et oleū bñdictū factū de laterib^o tñ fetidū est: sed summe penetratiuum.

¶ Oleum alchichil. i. oleum q̄ fit ex floribus roisma rini bulchalis. i. seruitor habet oleum vetustissimum. Leonardus habet oleum oliue vel oleum antiquum clarum si vero componere vis cum oleo de alchichil ac cipiatur florum alchichil. id est roismarini. 3. r. et p̄ ohi ciantur in lib. j. s. olei oliue aut lisamini et dimittatur so li donec accipiat virtutem roismarini: et postea coletur et administratur.

Oleum balsaminū fm̄ petrum de ebano in cap. de egritudinibus cordis. R. mirrbe ele cte: aloes epatici: spice nardi. sanguinis dra comis: thuris: mumie opponacis bdelij: car pobalsami: id est seminis balsami: armonia ci sarcocole croci masticiis: gummi ara. sto racis liquide ana. 3. ij. landani electi: succi ca storei. ana. 3. ij. 5. musci. 3. j. 5. terbentine ad pondus singularum rerum: misce omnia hec puluerizanda cum terbentina: et pone hoc totū in alēbico: et ingeniose distilla: est enim ars sicut de aqua rosata: et postea vsui reseruetur.

¶ Jstud oleum est illud quod meo tempore vidī com ponere: et vidī ipsum poni in tiriaca: metridato diacur cuna aurea alexādrina ac alijs confectionibus in q̄b^o ingreditur balsamus: verum supra fuit posita vna aliā descriptio olei quod ex ligno balsami manar: et illa ē no bilit: ista: sed quia illud apud nos nō potest fieri: nostri doctores composuerunt descriptiones olei cum tanta dilīgētia q̄ potest poni in omni loco vbi ingreditur bal samus: et sic ista descriptio magis est laudata q̄ alie de scriptiones: in autem fm̄ istam descriptionem facere no lueris infra apparebit aliā descriptio ex auctoritate Suseimi placenti: et oleum quod fit fm̄ illam descri ptionem potest poni in omni loco vbi ingreditur balsa mus: etiā ostēdam facere balsamum artificiosum sicut docet Bartholomeus montagnana: succi castorei. hec lra est corrupta: d̄z em̄ facere sicci castorei aut castorei sicci: q̄ idem est: castoreum autem est aial quod vocat ca stor. Gale. in libro ad partenianum inquit. castoreū aialculū quod drupes: et castor appellat. resticul^o eius.

Oleum frigidissimum viridissime sic fit secundum Nicolaum. R. olei communis albū vel abluti lib. ij. cimarum rubi tenerrima rum: foliorum violarum vermicularis: cim balarie: semperuine solatri foliorum papa ueris iusquiami: mandragore crassule mafo ris: portulace: lactuce: bardane: omnium añ. 3. ij. hec oia simul terat: et in supradicto oleo mittantur per tres dies: post tres vero dies super ignem ponantur: et vsq; ad spissitudi nē bulliant: postea coientur bene expressa.

queb' dno sine dubio almarā est eius spēs: sed pro mar-
maco: intelligitur melissa siue ozimum citratum.

Oleum de stasifagra. fm **30. angli. in ca. de**
cura tinnitus aurii. R. stasifagrie. $\frac{3}{4}$. j. $\frac{5}{8}$. co-
quatur in succo rutbe vel in aq' feniculi: de-
inde superponatur oleum laurinum vel nar-
dinum ad pondus. $\frac{3}{4}$. vj. vl' lib. vnā coquant
vsq' ad consumptionem quartē partis: et co-
letur: et fiat oleum de stasifagra.

¶ **Stud oleum non est in vsu.** Stasifagra apud Auic.
est vna passa montana: et est granū capite. **Diasco.** stasif-
agra quā latini pediculariā vocant: et nominatur hoc
nol. q' interficit pediculos lendinā: quidam vocant ip-
sam caput purgium: eo q' caput a pediculis purgat.

Oleum de laudano fm eundem in lib. v. in
capitu. de modo abluendi oleum. R. lauda-
ni. $\frac{3}{4}$. j. olei laurini lib. j. conficiantur simul:
et est oleum de laudano simplex quod va-
let in confortatione stomachi mollificati: et
capillos cadentes detinet.

¶ **Stud oleū nō est in vsu.** Itē in c. de lepra h' hoc oleū.
¶ **Laudanum autem est notum.**

¶ **Ad faciendū balsamū fm Bartho. mon**
tag. in suo antido. R. terbetine li. j. thuris al-
bi. $\frac{3}{4}$. iiij. gummi elemi. $\frac{3}{4}$. vj. granorū lauri. i.
baccarū lauri. $\frac{3}{4}$. iiij. mastice: galāge gariosi-
lorū: cinamomi zedoarie. nucis muscate. cu-
bebe. ligni aloes bñ triti añ. $\frac{3}{4}$. j. omnia simul
mixta ponant ad distillandum primo cū lē-
to igne: et priā aqua d' aq' balsami: scdo ite-
rum pone: et sic facer: et tūc veniet balsamus
in omni p' batione: sed quāto plus distillat
fuerit tanto erit fortior: serua in vase bene
obturato:

¶ **Itē est modus artificij balsami fm quē fm intentio-**
ne Bartholomei veniet balsame in omni p' batione
p'out balsamus naturalis: verū supra est positum oleū
balsaminū qd' apud nostros doc. satis est laudatū: si au-
tem illā descriptionē facere noluero fac istā Bartholo-
mi autem istā. Bartholo facere noluero fac descriptionē
nem **Suilel.** de qua infra.

Oleū quod ponit loco balsami: et est nobili?
fm **Suilel. placē.** R. mirre. carobalsami. i.
semitis balsami. nucis inde añ. $\frac{3}{4}$. j. ipericō
l. perforate. $\frac{3}{4}$. ij. terant grosso mō et misceant
cum. $\frac{3}{4}$. v. olei vel. $\frac{3}{4}$. j. j. largati. et in fine ad-
dantur grana. v. musci. et gra. iiij. ambre. et. $\frac{3}{4}$.
j. olei de lateribus: hoc enim loco balsami
potest poni in omni loco. facit enim opera-
tiones vt balsamus.

¶ **Stud oleum maxime fm istā descriptionē potest po-**
ni in omni loco vbi balsam' ingreditur: et fm iniectione.
Suilel. facit operationes vt balsam'. verū ipse **Suilel.** de-
scribit duas alias descriptiones olei qd' ponitur loco bal-
sami: fm iniectionem suam ac moder. doctorū ex illis
h' hec est nobilior: h' ipse **Suilel.** nō ponit qualiter ip-
sum oleū debeat cōponi: verū est q' in scba descriptione
melius docet: et q' oia bene terant. et malaxent ad in-

uicē in mortario et ponatur in vase alembice: distilletur
vt aqua rosacea. Lumen mal. in cens. h' vnā descri-
ptionem fm iniectiones **Suilel.** sed ipse **Suilel.** nō scripsit
talē descriptionē in suo antidotario.

¶ **Alargatū. i. largatū** et est vulgare vocabulū: sed a la-
tinis terbetina nuncupatur: et non reliqua. nā in multis
locis vbi ipsa inuenitur vocatur largatum.

Oleū de laterib'. i. oleum philosophorū seu
oleum benedictū. ei' em' descriptionē descri-
bit idē: et est silis descriptioni q' inuenitur in
antidotario **Hes.** de qua supra.

Oleū de calce h' **Leo.** de pda palea padua-
nesem in c. de curatiōe corruptiōis ossis. R.
calx viue vnū frustū integrū anquā distillet:
et infundat in oleo cōmuni donec stilletur: et
calx in puluere reducat: et postea pone in alē
bico vitreo: et distilletur: emanabit oleum
quod vocatur oleum calcinum.

¶ **Stud oleū non est in vsu tñ fm iniectionem cōposito-**
ris valet mirabiliter in illa materia.

¶ **Calx fm Sera.** ex auctoritate **Diasco.** qdā est que fit
ex conchilijs marinis: et qdā que fit ex lapidib': et que-
dam fit ex marmore qd' hec comburunt in igne donec
fiant alba intus: et exterius et fit calx: sed melior omnib'
est calx que fit ex marmore.

Oleū d' tartaro h' **Pr.** argil. i. c. de his q' ab-
stergūt faciē. R. tartarū puluerizatū: et fūde
in aceto: postea ponat i pāno lini: deinde po-
nat i stupis balneatis et ponat sub cinerib':
postea ponatur in scutella vitreata per tres
dies: ita tñ q' scutella stet plicata: et distillabit
quedam humiditas magna vergēs in subs-
tiffum et hoc est oleum de tartaro.

¶ **Stud oleum est in vsu: maxime apud prostitutas: eo**
q' ex ipso linunt faciē: vnius floren. in suo antidota.
habet hoc: sed lumen tenebrosū inquit: q' hoc oleum
est magistrale: quod falsum est.

¶ **Tartarū vero fm Nicol.** est lapis vini apud nos vul-
gariter dicitur greppo. **Leonar.** de pda palea in capi.
de remotione carnis superflue inquit. pul. tartari. i. scis
vini adherēns parieti: v'z vase vbi colloca' vniū: q' vniū
gari sermone d' greppo: de hoc inuenitur album et ru-
beum: sed albū magis ad faciendū hoc est laudatum.
¶ **Tractatus de oleis mastrabdu.**

Oleū de ipicō. mirabile. R. sūmitatū iperico-
con. $\frac{3}{4}$. ij. infundat i vino odorifero. q. s. trib'
dieb' et noctib': deinde bullat i duplici vase
i. balneo marie bñ obturato fiat ex p' sio for-
tis postea. R. totidē ipericō bñ cōtusi: et istū
dant i supradicto vino dieb' et noctib': deo-
de addat terbe. $\frac{3}{4}$. ij. olei antiq. $\frac{3}{4}$. vj. croci. $\frac{3}{4}$.
j. et misceat et coquat i bocia i duplici vase ad-
sūptionē vini deinde referret i vase vitreo.

¶ **Stud oleum non est multum in vsu.**

¶ **Ipericon autem herba est satis nota: que a Diasco.**
vocatur ipericon. **Auicē.** inquit. Ipericon nominatur
arabice alharid: et nominat syriace vna demonis. **Dia-**
scō. de ipericō facit tria capitula: et distinguit ipsas spe-
cies vnū facit sub noie asquiron: aliud sub nomine co-
rium quod est rapa rustica: aliud de ipericon: sed **Se-**
rap. in vno ca. de omnibus loquitur: sed illud ipericon

stum. Papias autem dicit atramentum dictum sit atramentum cuius species picture et quotidiano vsui necessaria est: huius vas atramentum dicitur. Autem in secundo cano. de atramento facit capi. facit differentiam inter atramenta alba: et rubra et curina: et viridia: et inter colcotar et calcadis: et calcantum et alfurtem: nam colcotar est vitrolum curinum: calcadis est album calcatum est viride: et alfurte est rubrum.

Cassia fistula p. clisterijs magistralis. ℞. p. u. norum viridium lib. iij. tamarindorum lib. ij. passularum. ℥. vj. liquiritie. ℥. ij. violarum capillarum veneris: blete: centauree minoris mercurialis: malue ana. ℥. ij. s. ordei li. f. bulliant hec omnia in. xvj. lib. aque vsq. ad consumptionem medietatis: deinde fit bona contritio: et infusio supradictarum rerum: aque calide distemperentur cassie fistule extracte li. vj. mellis dispensati lib. xij. et omnia simul ponantur ad ignem: et coquantur vsq. ad spissitudinem mellis et vsui reseruetur.

Hec descriptio istius confectionis: est multum in vsu. Ego non reperi aliquem auctorem aucteticum ponere eius descriptionem: sed vidi aliquos eam componere fm ista descriptionem verum sunt ex hominibus qui faciunt fm istam descriptionem: et sunt qui faciunt fm aliam fm diversa loca: et dicitur pro clisterijs eo q. ea vtrplurimum ponitur in clisterijs eo q. ipsa ponitur in quodam instrumento facto de conio. Mat. sil. dicitur clistere est quoddam instrumentum medicorum omnibus notum: sed fm aliquos debet dicere clistere per la deponit clepas quod est furor furario: et steruus inde hoc clistere huius clisterijs: vel clisterium est instrumentum q. steruus infirmi in ventre induratum facit exire: sic dictum clistere: quasi clepas. i. furans steruus: vel dicitur clistere quasi colus stercois: quis per ipsum colatur steruus ex trinfecus: vel dicitur clistere a cleo cleo: q. est inclinari: q. steruus facit inclinari. Ista habent in carbolico: in lictera ei. vel dicitur clistere per r. fm quosdam: et componitur a crisi et tergo tergis: nam crisis habet tria significata. scilicet aurum: iudicium et secretum: vnde crisis est com-

ponitur a crisi quod est secretum: et tergo inde clistere. i. secreta terlio.

Si queratur quanta sit virtus cuiusdam avis que nominatur trigulus in frangendo lapidem in renibus dicitur quod est estimata magni valoris: et hanc avem allegat. Joan. Sera. in suo brenario. in. c. de illis in quibus generatur lapis: et magnificatur: et sic inquit ad frangendum lapidem in vesica est avis que nominatur atrugulidus. Et est avis in forma sua minor reliquis avisibus: preter autem que nominatur basilis cuius intentio est regulus. Item Raynaldus de villa. noua in. c. de vicio lapidis in renibus: et in vesica laudat eam mirabiliter: et sic meo tempore vidi in ipsa mirabilem experientiam in illa egritudine: et existimo q. ista sit illa avis que ab Avicenna in sebo cano. vocatur salfurudum: et dicit q. est avis cuius nomen est hoc nomen in fracia: sed an sit illa aut non melius idem declarat in. iij. cas. in. fen. xvij. in. c. de medicinis convenientibus lapidi: vbi sic ait: et melior oim est avis que grece nominatur tragulidos: et avis est de genere paruarum: minor oibus avisibus excepta que regia: et color corporis eius est inter viridem et cinerium: et et trinum: et super alas eius sunt penne auree: et super caudam ipsius sunt alba puncta: et plimum apparitionis eius est in hyeme: et apud piscinas: et apud parietes: et ipsius volatui apud parietes non est fixio: imo volat parum: et cantat et garrat semper: et mouet caudam: ipsa comeditur cruda sicut est: q. melius est: et comeditur elixata: et affata et salita: et reseruat: et caro salita: q. n. q. adurif sicut est in furno qui non fit cum illa caliditate: sed cum caliditate qua dominatur: ei adurif: et destruat virtus: et sit in vitreato vase: et fm modum qui dicitur est ad scorionca. et hec vero est avis que apud nos multum inuenitur in estate ac hyeme: verum in estate non vadit in ciuitates imo in hyeme volat in ciuitatibus: et picinis: et eius forma est sicut dixit Avicenna et hec avis apud Lombardos a vulgo cauda tremula vocatur: et ab aliis quibus deuerma.

Hic distinctio de oleis frastatum nostrum concludit in quo aggregauimus ex varijs suctorum voluminibus ea que intentioni cuiuslibet practiceantis satisfactura: ac eis subsistentibus apothecariis necessaria videbantur: ac piffimi saluatoris ac eiusdem gloriose matris auxilio mediante: quibus infinitas habio gratias: nunc equum est vt parum quiescamus: vt quiete restauerati ad alia non minus vtilia accingamur.

TABVLA

Electuariorum conditorum Loch
Siruporū & ceterarū descriptio
num quæ in hoc antidotario repe-
riuntur. Et primo de Electua.

Electuarium de aroma. charta. 1.
Electuarium de gemmis. charta eadē.
Confectio alcherimes. char. 3.
Confectio de silaloes. 3.
Descriptio electua. sarborieg. char. 4.
Modus electua. de citro. eadem.
Confectio de musco. duk. ea.
Confectio testiculorum vulpis. ea.

Confectio alia testiculorum vulpis. ea.
Confectio de galanga. char. 5.
Diarodon descriptione cōmuni. ea.
Aromaticum rosatum. ea.
Aromaticum rosatum descriptione gabrielis. ea.
Aromaticum ro. minus. ea.
Aromaticum garisillo. ea.
Aromaticum nardinum. ea.
Diaciminum bonum. ea.
Diamisum. char. 6.
Diambria. ea.
Confectio de ciuamomo. ea.
Electuarium de granis mirri. ea.
Confectio de granis mirri. ea.
Diacalamentum descriptione Sale. ea.
Diatrompiperon. ea.
Diaciminum. ea.
Confectio de citonise. ea.
Confectio de seminis. charta. 7.
Confectio de citonise facta cum succo citoniorum. ead.
Electuarium de pomis. ea.
Electuarium de persicis. ead.
Electuarium quo vtuntur reges. ea.
Electuarium de fructibus. ea.
Confectio alia Sal. ea.
Confectio de prunis. ea.
Electuarium de sorbis. ea.
Tyruca diatessaron. ea.
Triphera farrace. magna. ea.
Triphera muscata. charta. 8.
Triphera Sale. ea. 1.
Triphera nino: ex arte fenonis. ea.
Triphera greca. ea.
Triphera minor. ea.
Diacurcuma magna. eadem.
Diacurcuma minor. charta. 9.
Etiamorulion. eadem.
Dialacha magna. ea.
Dialacha minor. ea.
Confectio de ra. uedenti. ea.
Diacostum. eadem.
Confectio electuarū ex inuentione nostra. char-
ta eadem.
Electuarium confortans stomachum. charta. 10.
Confectio anacardina. eadem.
Confectio alcanzi. eadem.
Confectio de assa. ea.
Confectio philonij ex inuentione prima Mesue.
charta. 10.
Confectio philonij descript. hamec. eadem.
Egcta id est sagzene. eadem.
Athanasia magna. eadem.
Diasulphur. solto primo.

Confectio de storacē. fo. eodem.
Confectio ierepigre. Sal. eodem.
Hiera hermetis. eodem.
Confectio hierē archigenis. fo. 11.
Hiera hermetis secundum intentionem Mesue.
folio eodem.
Hiera archigenis. eo.
Hiera dia colloquintidos. eod.
Hiera ex inuentione nostra. cod.
Hiera constantini. eo.
Triphera persicca. fo. 11.
Confectio electuarū alharif. eod.
Confectio electuarū indi magna. e.
Electuarū indum minus. eod.
Confectio de dactylis: est diast-
nicon. eodem.
Electuarū de psilio. fo. 11.
Electuarium de elecof. fo. 11.
Confectio de alphecc. eodem.
Confectio manne ex inuentione Sal. eod.
Confectio de eupatorio. fo. v.
Alchelengi. eodem.
Confectio de zinzibere. eodem.
Confectio hamec. eod.
Confectio alia hamec. eo.
Electuarium rosatum.
Confectio de mezereon. eo.
Confectio de iacur siue diacidion multis modis pre-
parata. fo. eo.
Confectio de succis nucum. eod.
Confectio de scicados. fo. vj.
Confectio triphere de epithimo. eo.
Confectio mirabilis ad epilepsiam. eo.
Confectio de pietro. eod.
Confectio conditi ad egritud. neruorum. eodem.
Confectio anacardina fm Rasim. fo. eod.
Confectio diarundinis. eodem.
Confectio medicaminto de gentiana. fo. viij.
Electuarium de orobo. eo.
Confectio philonij persici. eo.
Electuarium conciliatorio. eod.
Confectio diacassia fistula. fo. viij.
Confectio de spica romana. eod.
Aurea alexandrina. eodem.
Acanthum. eodem.
Bōnium vicrum ad adriano. eo.
Blanca. eodem.
Athanasia. fo. ix.
Alcanchalon. eodem.
Anthamaron. eod.
Antidofum emagogum. eo.
Benedicta simplex. eodem.
Confectio alipre muscate. fo. x.
Confectio cuminare alexadrine. eo.
Diamargariton. eodem.
Diacameron. eod.
Diantios. eod.
Diasatirion. eod.
Diaprunis. eo.
Diaprasion. fo. xj.
Dialibbanum. eodem.
Diarodon abbatie. eo.
Diapenidion. eod.
Diaciminum. eo.
Diadragantum grigi. eod.
Diacastoreum. eo.
Diacastholicon. fo. xij.
Diacostum. eodem.
Diatris de melle. eo.
Diacalamentum. eodem.
Diacodion. eodem.
Diapapauer. eodem.
Diasene. eodem.

Diasene alia

Tabula.

Diatene alia. fo. xij.
 Esdra. eodem.
 Electuarium ducis. fo. xliij.
 Electuarium pliris narcoticon. eo.
 Electuarium de succo rosarum. fo. xliij.
 Electuarium diaphonon. eodem.
 Electuarium ad restauracionem humiditatis. eodem.
 Electuarium contra lumbicos. eo.
 Filoantropos. eodem.
 Salia muscata. eodem.
 Aqua rosata. eodem.
 Iustinum. eodem.
 Cartaticum imperiale. fo. xv.
 Litotripon. eodem.
 Nitridatum magnum. eo.
 Massa enea. fo. xvij.
 Micleata. eodem.
 Rosata nouella. eodem.
 Rubea troscata. eodem.
 Tyriaca magna. Sal. eod.
 Trifera magna. fo. xvij.
 Trioflon. eodem.
 Trioflon. eodem.
 Trioflon. eodem.
 Theodoricon anacardini. eod. l.
 Tomitus valens tertianarius. eo.
 Terapigra magna. eodem.
 Teralogodion mesquitum. eodem.
 Confectio electuarij de la cuna. eodem.
 Electuarium altalgazar. eodem.
 Electuarium de mace. eodem.
 Electuarium de heil. fo. xvij.
 Confectio de vlna. fo. xvij.
 Confectio tyriace contra scorpionos. eodem.
 Electuarium ad febrem. eo.
 Electuarium de nucleo castetium. eodem.
 Electuarium de semibus. eod.
 Confectio tyriace de terra sigillata. eodem.
 Confectio tyriace ad matum ruelle. eodem.
 Confectio lactary testentis. eodem.
 Electuarium quod omni epilepsie speciei remedium af-
 fert. fo. xix.
 Electuarium putesum. eodem.
 Confectio ad crep. eodem.
 Confectio de scoia succi. eodem.
 Electuarium de baclo lauri. eodem.
 Confectio de cula. eodem.
 Tyriaca pulua. eodem. fo. xv.
 Confectio mitridati. eodem. fo. xvij.
 Confectio filonij romani tartentis. eodem.
 Confectio filonij persici. eodem.
 Confectio de iacinto. fo. xvij.
 Electuarium de granis viridibus. fo. xvij.
 Electuarium anisiden. eodem.
 Electuarium de camphora. eodem.
 Electuarium de stinco. eodem.
 Trifera maior. eod.
 Electuarium de passulis. fo. xvij.
 Electuarium de cineribus. eodem.
 Electuarium de margarinis. eod.
 Confectio de medullis. eodem.
 Medicamentum de marchasita. fo. xvij.
 Confectio mixtura cor. eodem.
 Confectio manus Christi cum perlis. eodem.
 Confectio diacatali. eod.
 Electuarium de canibus. eodem.
 Confectio diagarici. eodem.
 Electuarium diacubede. eod.
 Confectio alia diacubede. eodem.
 Dianasturtium. eodem.
 Confectio diarob cum reubarbaro. eodem.
 Confectio diarob cum turbitu. eodem.
 Confectio diarob cum agrario. fo. xvij.
 Confectio diarob cum sene. eodem.
 Confectio de fistis. eodem.

Confectio diamulci matricalis. eodem.
 Confectio pro vermibus. eodem.
 Confectio diatubith cum reubarbaro. eodem.
 Electuarium de ouis. eodem.
 Electuarium de lepore combusto. eodem.
 Electuarium de sebesten. eodem.
 Electuarium de polipodio. eod.
 Confectio diacartami. eodem.
 Electuarium subtilime conseruans sanitatem oculo-
 rum. eodem.
 Diabutrum. fo. xvij.
 Diapigamum. eodem.
 Electuarium de ficibus. eodem.
 Electuarium de cicadis. eodem.
 Medicamentum de fisticos. eodem.
 Electuarium de iua. eo.
 Electuarium de anagalico siluestri. eodem.
 Confectio boliarmen. eodem.
 Electuarium de moris. eodem.
 Confectio de chifodea. eodem.
 Confectio diaspoliticon. folio. xvij.
 Diacapparis. eod.
 Diacerafeos. eodem.
 Diagranti calidum. eodem.
 Diapente. eodem.
 Diacassia fistula. eodem.
 Electuarium lenituum. eodem.
 Electuarium de farsara. eodem.
 Electuarium contra pestem.

De conditis.

Seccul conditum. fo. xvij.
 Singher conditum. eodem.
 Saucie condite. eodem.
 Acotus conditus.
 Succarum rosatum. eodem.
 Succarum violatum. eodem.
 Succarum bugiosatum. eodem.
 Succarum alchilil. eodem.
 Conditum de citro. eodem.
 Conditum de bugiosa. eodem.

De loch.

Loch de pino. fo. xvij.
 Loch de gage. eodem. fo. xvij.
 Loch de squilla. eodem.
 Loch de alfecera. eodem.
 Loch sanum et expertum. eodem.
 Loch ad caliditatem. eodem.
 Loch aliud ex inuentione nostra. eodem.
 Loch bonum conserens ethicis et consumptis. fo. eo.
 Loch ad asma. eodem.
 Loch de amigdalis. eodem.
 Loch de alleis. eodem.
 Loch de caulibus. eodem.
 Loch de pulmone vulpis. eodem.
 Loch de fenine lini. eodem.
 Loch albotin. fo. xvij.
 Loch de farsara. eodem.

De iulep sirupis et rob.

Modus operationis iulep. fo. xvij.
 Operatio infusiois rosarum. eod.
 Modus iulep violarum. eodem.
 Iulep aliud rosarum. eodem.
 Iulep violatum.
 Iuleb alchylines. eodem.

Sirupus de pomis fo. xxx.
 Sirupus de piris fo. eo.
 Sirupus de citonijis eodem.
 Sirupus de succo acetose eodem.
 Sirupus de succo cucurbitae eodem.
 Sirupus de granatis acetosis eodem.
 Sirupus de granatis dulcibus fo. eodem.
 Sirupus de coctibus citri eodem.
 Sirupus de acetositate citri eodem.
 Sirupus de agresta fo. xxxj.
 Sirupus de granis miri fo. eodem.
 Sirupus de albela ch. eodem.
 Sirupus de papauere eodem.
 Sirupus dinarij eodem.
 Sirupus acetosus fo. xxxj.
 Sirupus acetosus cum radicibus eodem.
 Sirupus de cannis eodem.
 Sirupus de portulaca eodem.
 Sirupus de violis eodem.
 Sirupus de iuibis eodem.
 Sirupus de papauere eodem.
 Sermo in aqua mellis fo. xxxij.
 Secantabin purum eodem.
 Secantabin de radicibus eodem.
 Sirupus de mentha ex inuentione nostra eodem.
 Sirupus de absinthio eodem.
 Sirupus de fumoterre maior eodem.
 Sirupus de liquiritia eodem.
 Sirupus de isopo eodem.
 Sirupus de prassio eodem.
 Sirupus de calamento eodem.
 Sirupus de eupatorio eodem.
 Sirupus de thimo fo. xxxij.
 Sirupus de sicados eodem.
 Sirupus de epithimo eodem.
 Sermo in melicrato condito eodem.
 Modus conditi cum citonijis et citius eodem.
 Vina citoniorum cum speciebus eodem.
 Sermo in aceto squillitico eodem.
 Oximel squilliticum Democriti descriptione.
 folio eodem.
 Oximel Juliani eodem.
 Rectum passularum fo. xxxij.
 Sirupus conferens ad ea que diximus eodem.
 Sirupus de pillo eodem.
 Sirupus de labor eodem.
 Sirupus de berberis fo. xxxij.
 Sirupus de endiua eodem.
 Sirupus de epatica eodem.
 Sirupus de nenufere eodem.
 Sirupus de inuentione nostra expertus ad quarta-
 nam fo. eodem.
 Diamoron fo. xxxv.
 Del rosatum eodem.
 Oxizachara eodem.
 Sirupus de mirabolanis citrinis eodem.
 Sirupus de turbith eodem.
 Sirupus de yua eodem.
 Sirupus de fructibus eodem.
 Sirupus de fructibus aliis eodem.
 Sirupus sancti Ambrosii eodem.
 Sirupus de pimpinella eodem.
 Sirupus de lilio fo. xxxvj.
 Sirupus digestiuus eodem.
 Sirupus de rafano eodem.
 Sirupus de mezecon eodem.
 Sirupus de rubea tinctorum eodem.
 Sirupus macedonicus eodem.
 Sirupus de pulegio fo. xxxvij.
 Sirupus columbinus eodem.
 Sirupus de scolopendria eodem.
 Sirupus de sebesten eodem.
 Sirupus de cicorea Gal. eodem.

Tabula.

Sirupus de opio fo. xxxvij.
 Sirupus de plantagine fo. xxxvij.
 Sirupus de iua eodem.
 Sirupus de lilio eodem.
 Sirupus optimus ad omnem emotosagiam eodem.
 Sirupus aromaticus eodem.
 Sirupus de cicorea piccolai eodem.
 Sirupus de ficibus eodem.
 Sirupus de artemisia fo. xxxvij.
 Sirupus de endiua fo. xxxij.
 Sirupus ad matrem eodem.
 Sirupus de arthemisia eodem.
 Sirupus cordialis eodem.
 Sirupus de aceto eodem.
 Sirupus de scabiosa eodem.
 Sirupus de betonica eodem.
 Sirupus de lupulis eodem.
 Sirupus de buglosa fo. xl.
 Sirupus de succo endiue eodem.
 Sirupus rosatus eodem.
 Rob de ribes eodem.
 Rob de agresta eodem.
 Rob de cornibus eodem.
 Rob de sumach eodem.
 Rob de moris scem. fo. xl.

De decoctionibus.

Decoctio capillorum veneris fo. xl.
 Decoctio de epithimo eodem.
 Decoctio communis eodem.
 Decoctio pectoralis eod.

De trociscis seu confectionibus trociscorum.

Confectio galie muscate fo. xl.
 Confectio galie sebeline eodem.
 Confectio galie allefangine eodem.
 Confectio trociscorum diarodon fo. xij.
 Confectio trociscorum de rosis eodem.
 Confectio trociscorum de rosis et de eupatorio eodem.
 Trocisci de ros. eod.
 Succhaletis eodem.
 Confectio ramich. eodem.
 Trocisci de cambora eod.
 Trocisci de reubarbaro eodem.
 Trocisci de spodio eodem.
 Trocisci de spodio cum semine acetose eodem.
 Trocisci de berberis eodem.
 Trocisci de absinthio fo. xlij.
 Trocisci de eupatorio eodem.
 Trocisci de aniso eodem.
 Trocisci alij de aniso eodem.
 Trocisci de lacca eodem.
 Trocisci de terra sigil. eodem.
 Trocisci alandahal. eodem.
 Trocisci de sandalis eodem.
 Trocisci de ciperis eodem.
 Trocisci de capparibus eodem.
 Trocisci de carabe eodem.
 Trocisci de alchechingi eod.
 Trocisci alchadicon fo. xlij.
 Trocisci orobi eodem.
 Trocisci de gartofilia eodem.
 Trocisci de violis eodem.
 Trocisci nostri de agarico eodem.
 Trocisci de spica eodem.
 Trocisci de squillis eodem.
 Trocisci de alumine eodem.
 Trocisci de dactilis eodem.

Tabula

Trocisci diarodon. fo. xliij.
 Trocisci diani. fo. xliij.
 Trocisci idiocri. eodem.
 Trocisci croci magnetis. cod.
 Trocisci diacozali. fo. xliij.
 Trocisci de tiro. eodem.
 Trocisci de herba. eo.
 Trocisci muscati. eo.
 Trocisci de olibano. eo.
 Trocisci de agno casto. eod.
 Trocisci de balaustis. eod.
 Trocisci de thure. eo.
 Trocisci de mirra. eo.
 Trocisci de alchamscit. eo.
 Trocisci alindacharon. eodem.
 Trocisci squille. fo. xlv.
 Trocisci de viperis. fo. xlv.
 Trocisci chochion. eo.
 Trocisci de mezereon. eodem.
 Trocisci de rubea. eo.
 Trocisci de cuscute. eo.
 Trocisci stelle. fo. xlvj.
 Trocisci de croco. fo. xlvj.
 Trocisci de elleboro. eodem.
 Trocisci de bdellio. eo.
 Trocisci de charta combusta. eo.
 Trocisci alchadicon. eo.
 Trocisci de eclidonia. eo.
 Trocisci de calamento. eo.
 Trocisci de scolopendria. eodem.
 Trocisci de cicadis. fo. xlvij.
 Trocisci affoidlorum. eodem.
 Trocisci de calce.

De sief.

Sief citrinum. fo. xlvij.
 Sief rosatum. eodem.
 Sief album. eodem.
 Sief de thure. eo.
 Sief de plumbo. eo.
 Sief rubcum. eo.
 Sief viride. eo.
 Sief de calcanto. fo. xlvij.
 Sief de fellibus. eodem.
 Sief memite. eodem.

Depillulis.

Pillule alefangine. fo. xlvij.
 Pillule stomatice. eodem.
 Pillule aggregatiue ex inuentione nostra. eo.
 Pillule aggregatiue maiores. fo. xlvij.
 Pillule de eupatorio maiores. eo.
 Pillule de reubarbaro. fo. xlvij.
 Pillule de alcheyngi. eo.
 Pillule inde. eo.
 Pillule de sarcocolla. eo.
 Pillule feride maiores. eod.
 Pillule de serapino. eo.
 Pillule de euforbio. eo.
 Pillule de rauesem. eo.
 Pillule de mezereon. eo.
 Pillule lucis maiores. eod.
 Pillule lucis minores. eo.
 Pillule stomatice nostre. fo. l.
 Pillule alandahal. eodem.
 Pillule de agarico. eod.
 Pillule de turbit. eo.
 Pillule de lapide lazuli. eo.
 Pillule de lapide armenio. eodem.

Pillule ad omnes morbos catarr. folio. l.
 Pillule de serapino ex parte. eod.
 Pillule de bdello maiores. eod.
 Pillule de bdello ex inuentione nostra. eo.
 Pillule de colloquintida. eod.
 Pillule de oppoponaco. eod.
 Pillule de hermodactilis maiores. eodem.
 Pillule de hermodactilis minores. fo. lj.
 Pillule de hermodactilis ex inuentione sua. eod.
 Pillule sebeche. eod.
 Pillule bichichie. eod.
 Pillule de croco. eod.
 Pillule alie conferentes ad omnes reumaticas passiones. eodem.
 Pillule de storace. eodem.
 Pillule de iera simplici. eod.
 Pillule masticine. eo.
 Pillule de quatuor rebus. eod.
 Pillule de spica. eodem.
 Pillule sine quibus esse nolo. eod.
 Pillule auree. eo.
 Pillule de castoreo. eod.
 Pillule optomere. fo. lj.
 Pillule siptice. eodem.
 Pillule de quinq. generibus mirabolanzum. eod.
 Pillule de benedicta. eodem.
 Pillule artetice. eodem.
 Pillule ante cibum & post. eodem.
 Pillule de elacterio. eodem.
 Pillule de cinoglossa. eod.
 Pillule arabice. eodem.
 Pillule de iera magna. eodem.
 Pillule ad febrem quartanam. eodem.
 Pillule communes. eodem.
 Pillule cochie. eodem.
 Pillule de hermodactilis. fo. lj.
 Pillule de tapsia. fo. lj.
 Pillule de dense. eodem.
 Pillule de gariofilis. eodem.
 Pillule de sandaraca. eodem.
 Pillule de fumo terre. eodem.
 Pillule de opio. eodem.
 Pillule de reupontico. eodem.
 Pillule de diamusco. eodem.
 Pillule de assaeret. eodem.
 Pillule imperiales. eodem.
 Pillule ad quartanam. eodem.
 Pillule de iera composita. eodem.

De suffuset pul.

Suffuf de ligno aloes. fo. liij.
 Suffuf aromaticum. fo. liij.
 Suffuf bonum. fo. liij.
 Suffuf de granis miri. eod.
 Puluis capitalis. eodem.
 Puluis pro oculis. eodem.
 Puluis pro bocio. eodem.
 Puluis cordialis. eodem.
 Puluis ad pronocandum lac. eod.
 Sacculus temperatus pro corde. eodem.
 Sacculus frig. pro corde. eodem.
 Sacculus carminatus. eodem.
 Sacculus pro stomacho frigido. eodem.
 Sacculus pro stomacho alius. eodem.
 Sacculus ad fluxum ventris. eodem.
 Pomum de laudano. fo. lv.
 Pomum odouifum contra pestem. eodem.
 Trazea confortans stomachum. eodem.
 Trazea valens ardori vime. eodem.
 Medicamen de turbit. eodem.

Puluis contra dolores post partum. fo. lvi.
 Puluis pro fluxu spermatis. eodem.
 Puluis expertus ad epilensiam. eodem.
 Puluis ad frangendum lapidem. co.
 Puluis pro exitu intestini. co.
 Puluis pro stomacho. co.
 Puluis dulcis. co.
 Puluis galatine. co.
 Puluis piperatus communis. co.
 Epithima pro corde. co.
 Operatio yfopi humide. eodem.

De cerotis.

Yfopicerotum. fo. lvi.
 Yfopi cerotum descriptione philarij. eodem.
 Yfopi cerotum descriptione pauli. co.
 Yfopi cerotum diateseron. co.
 Cerotum Sal. pro stomacho. co.
 Cerotum dispente. eodem.
 Cerotum alexandrinum. eod.
 Cerotum de sandalis. co.
 Cerotum Sal. co.
 Cerotum de euforbio. co.
 Cerotum pro capite. eodem.
 Cerotum de florace. eodem.
 Cerotum de galbano. fo. lviij.
 Cerotum opti. ad crepatos. eodem.
 Cerotum de bdellio. eod.
 Cerota duo consiliatorij. eodem.

De unguentis.

Unguentum diasynicon. fo. lviij.
 Unguentum arabicum. fo. l.
 Unguentum ceraseos. fo. lviij.
 Unguentum de artharitis magni. eodem.
 Unguentum de artharitis parvi. eodem.
 Unguentum alhariel. co.
 Unguentum rosatum. eod.
 Unguentum violatum. co.
 Unguentum basilicon. eod.
 Unguentum de bdellio. co.
 Unguentum philargios. co.
 Unguentum aureum. co.
 Unguentum de cerusa. eodem.
 Unguentum egyptiacum. fo. lxi.
 Unguentum de triafarmacum. fo. lxi.
 Unguentum alphefericon. co.
 Confectio alphefericon. co.
 Unguentum palmecum. co.
 Unguentum de flore eris. eodem.
 Unguentum alabastrum. co.
 Unguentum martiaton. fo. lxi.
 Unguentum aragon. fo. lxi.
 Unguentum dialtea. fo. lxi.
 Unguentum citrinum. fo. lxi.
 Unguentum fuscum. fo. lxi.
 Unguentum populeon. co.
 Unguentum agrippe. co.
 Unguentum diaponfoligos. co.
 Unguentum de ziniar. co.
 Unguentum de melle. eodem.
 Unguentum de flore eris. fo. lxiij.
 Unguentum de calceolis. eodem.
 Unguentum rubeum. co.
 Unguentum apostolorum. co.
 Unguentum de calce. co.
 Unguentum comitisse. co.
 Unguentum psilotum. eod.
 Unguentum genestricum. fo. lxiij.
 Unguentum de talpa. fo. lxiij.
 Unguentum de castoreo. fo. lxiij.
 Unguentum ebullinum. fo. lxiij.

Tabula.

Unguentum quercinum. fo. lxiij.
 Unguentum de euforbio. co.
 Unguentum de corticibus castaneorum. co.
 Unguentum pro vermibus. co. l.
 Unguentum de mucilagibus. co.
 Unguentum pectorale. co.
 Unguentum mirabile de elleboro. co.
 Unguentum de sciperuua. eodem.
 Unguentum de succo enule. eodem.
 Unguentum de amilo. fo. lxiij.
 Unguentum de terebentina. eodem.
 Unguentum viride fm. cirurgi. co.
 Unguentum de cerusa. co.
 Unguentum pro capite puero. co.
 Unguentum de cicuta. co.
 Unguentum de ranis. co.
 Unguentum diuinum. co.
 Unguentum de lilio. co.
 Unguentum album. co.
 Unguentum de cantaridibus. fo. lxiij.
 Unguentum de plambo. eodem.
 Unguentum de litargiro. co.
 Unguentum diabulition. eod.
 Unguentum mirabile. co.
 Unguentum de dragagantibus. co.
 Unguentum incarnatiuum. co.
 Unguentum de flore salicis. co.
 Unguentum de pulegio. co.
 Unguentum de centaurea. co.
 Unguentum citrinum. co.
 Unguentum de hedera. co.
 Unguentum de vitro. eodem.
 Unguentum de sandaraca. fo. lxiij.
 Unguentum de vulpe. eodem.
 Unguentum mira. de cancri. co.
 Unguentum de mirtio. co.
 Unguentum de ieros. co.
 Unguentum de gratia dei.
 Unguentum de climta. co.
 Unguentum de vermibus. eod.
 Unguentum de matrisilua. eodem.
 Unguentum de vesperilionibus. co.
 Unguentum de foenicis. co.
 Unguentum de adipibus magistrale. fo. lxiij.
 Unguentum aliud gratia dei. eodem.
 Unguentum staphysagrum. co.
 Unguentum optimum magnum de antera. co.
 Unguentum aliud de antera. co.
 Unguentum rubeum camphoratatum. co.
 Unguentum aliud de camphora albu. co.
 Unguentum pectorale. co.
 Unguentum de lapsacio. co.
 Unguentum pro stomacho. co.
 Unguentum citrinum. co.
 Unguentum ad scabiem. co.
 Unguentum mollium. fo. lxiij.

De emplastris.

Emplastrum diaquilon magnum. fo. lxiij.
 Emplastrum de granis lauri. eodem.
 Emplastrum de galia. fo. lxiij.
 Emplastrum relatum ad Andromacum. eodem.
 Emplastrum sinapis munde. eod.
 Emplastrum diasynicon descriptione alexandri. co.
 Emplastrum diasynicon confortatiuū stomachi. co.
 Emplastrum filij zacharie. co.
 Emplastrum de alleis. eodem.
 Emplastrum relatum ad aristarcu. fo. lxiij.
 Emplastrum de mellilo. eodem.
 Mixtura ad vulnera sananda. eod.
 Emplastrum apostolicum. eod.
 Emplastrum ozicrocum. fo. lxiij.

Tabula.

Emplastrum de caseo. fo. lxx.
Emplastrum mirab. relatum ad andro. fo. lxxj.
Emplastrum aureum. eodem.
Emplastrum de violis. eod.
Emplastrum de eupatorio. eo.
Emplastrum pro crepatis. eo.
Emplastrum de crusta panis. eo.
Emplastrum de caricis. eo.
Emplastrum mirab. de pendaclis. eo.
Emplastrum de centaurea. eodem.
Emplastrum de betonica. fo. lxxij.
Electuarium bouinum. eodem.
Emplastrum de adipibus. eodē.

De oleis.

Oleum de amigdalibus dulcibus. fo. lxxij.
De amigdalibus amaris. de nucibus. eodem.
Oleum laurinum. eod.
Oleum de balsamo. eo.
Oleum de granis sifami. eo.
Oleum de semine lini. fo. lxxij.
Oleum rosatum completum. eodem.
Oleum camomillinum. eod.
Oleum violatum. eo.
Oleum anethinum. eo.
Oleum de lilio. eo.
Oleum irinum. eo.
Oleum de cheri. fo. lxxij.
Oleum de nicotiano. eo.
Oleum de nenufere. eo.
Oleum de citonibus. eo.
Oleum mirtinum. eo.
Oleum de pomianabrot. eo.
Oleum de enula. eo.
Oleum de cinamomo. eo.
Oleum de rutha. eo.
Oleum nardinum. eo.
Oleum nardinum aliud. fo. lxxij.
Oleum nardinum aliud. eo.
Oleum masticinum. fo. lxxij.
Oleum de storace. eodem.
Oleum costinum. eo.
Oleum de alcanna. eo.
Oleum de sansuco. eo.
Oleum de mescreon. eo.
Oleum de hasce. eo.
Oleum de cucumcre asinino. eo.
Oleum de pomto citrangulis. eo.
Oleum de croco.
Oleum de piperibus. eo.

Oleum de euforbio. eo.
Oleum de euforbio aliud. fo. lxxj.
Oleum vulpinum. eodem.
Oleum de scorpiionibus. eo.
Oleum de scorpiionibus aliud. eo.
Oleum de serp. ntibus. eo.
Oleum de ranis. eo.
Oleum de otr. s. eo.
Oleum de frumento. eo.
Oleum sinapinum. eo.
Oleum de iunipero. eo.
Oleum fragminum. fo. lxxvj.
Oleum de gagatis. eo.
Oleum philosophorum. eodem.
Oleum al. h. chil. eo.
Oleum balsaminum. eo.
Oleum frigidissimum. eo.
Oleum de lilis purum. eo.
Oleum diarsifiam. eo.
Oleum fenugreci. eo.
Oleum salmente. eo.
Oleum de oleandro. eo.
Oleum de vshee. eo.
Oleum de stasisgria. fo. lxxvj.
Oleum de laudano. eodem.
Ad faciendum balsamum. eo.
Oleum quod ponitur loco balsami. eo.
Oleum de calce. eo.
Oleum de tartaro. eo.
Oleum de ipertcon. eo.
Oleum de sulfure. eo.
Oleum de capparibus. fo. lxxvj.
Oleum muscellinum. eo.
Oleum de castoreo. eo.
Oleum sambucinum. eo.
Oleum pro doloribus puerorum. eo.
Encaustum nigrum. eo.
Cassia fistula pro clisterijs. fo. lxxvij.

Finis tabule.

Tabula sequens alphabetica:
serie cōtexta est de simplicibus
medicinis in hoc ope
re contentis ac
declaratis.

m ij

Tabula.

Tabula simplicium medicina-

rum in presenti libro contentarum ac
deklaratarum.

Tana. char. 2.
Tureus. char. 2.
Tassarum. char. 2.
Tanison. char. 2. 7. 2 fo. xliij.
Talcentemich. char. 3.
Taloes abluſi. char. 4.
Taloes. fo. 1. 2. xlvij.
Tapium. char. 5. fo. iij. 2. xvj. 1.
Tamigdale. char. 5. fo. iij. 2. xxx.
Tambria. char. 6.
Talhafce. char. 6.
Tamcos. char. 6. 2. 8.
Tacetum. char. 7. fo. xxxj. xxxiij. 2. xxxvj.
Tacetosa. char. 7. 2. fo. xxx.
Tinctum. char. 8.
Thermes. char. 3.
Tlufulfumcn. char. 8.
Tblinthium. char. 9. fo. xliij. 2. lvj.
Tchorus. char. 9. fo. xvj. xvij. xxxij. 2. xxxij.
Tristologia Ro. char. 9. fo. vj. 2. xliij.
Tristologia lon. fo. viij. 2. ix.
Talcohol. char. 9.
Tlfaſetida. char. 10. fo. vj. xix. 2. xliij.
Tnacardus. char. 10. fo. xvij.
Tadip vel adts. char. 10.
Tgaricus. fo. j. xliij. 2. xliij.
Trmoniacum. fo. ij. xlvj. 2. lxx.
Tlſira coſt. fo. ij.
Tamigdale amare. fo. lxxij.
Tamigdale pin. fo. xxxij.
Tqua caſci. fo. iij.
Tlphesera. fo. iij. xxxij. 2. xxxiij.
Tlmezereon. fo. iij.
Tccaria. fo. v. 2. xlvj.
Tlſodillus. fo. vj. 2. xlvj.
Tnomum. fo. viij. xvj. 2. xliij.
Tlumen. fo. viij. 2. xliij.
Trmel. fo. viij. 2. xlvj.
Tmillum. fo. viij. 2. xxxij.
Turum 2 argentum. fo. viij.
Tlſtra muſcata. fo. 2. xliij.
Turum coctum. fo. viij.
Tethanaſia. fo. ix.
Targentum merum. fo. viij.
Tbiotanium. fo. ix. 2. xxxij.
Taron. fo. ix. 2. xvj.
Talexandrinum. fo. ix. xix. 2. xxx.
Tattriplex. fo. ix. 2. xvj.
Tarhemilla. fo. ix. xv. xxxij. 2. xxxvj.
Tanthimonium. fo. ix. 2. xlvj.
Taspaltum. fo. ix. 2. xlvj.
Tanthoſili. fo. x.
Tamifruſtus. fo. x.
Tlſtiados. fo. xij. 2. xxxij.
Tqua roſata compoſita. fo. xliij.
Tanagadam. fo. xv.
Tlſtie. fo. lj.
Trtiatidos. fo. xvij.
Tlſtalſafar. fo. xvij.
Tuellana. fo. xvij. xxxij. 2. lxxij. 1.
Tlſaſaſa. fo. xvij.
Tbel. fo. xvij.
Tndachoch a. fo. xliij.
Tlſeis. fo. xxxj.
Turum liquefactum. fo. xxxij.
Targentum vitreatum. eodem.
Tntudem. co.
Tlrotab. co.
Tqua violarum. fo. xxxvj.
Tnguria. eodem.

Anagallus. fo. xxxvj.
Achil. fo. xxxvij. 2. lxxvj.
Alea. fo. xxxij. 2. lxxij.
Alfagradi. fo. xlv.
Agnus caſtus. fo. xxxij. 2. xliij.
Albotim. fo. xxx.
Alcheſmes. eodem.
Actofa. co.
Albelach. fo. xlv.
Arnogloſa. fo. xxxij.
Almabach. fo. xxxvj.
Alamberberis. eodem.
Adianthos. fo. xxxvj. 2. xxxvj.
Alſca. fo. xxxvj.
Arbor tremula. eodem.
Anthos. fo. xxxvij. 2. xxxij.
Amarifcus. fo. xxxvj.
Aromatica. fo. xxxvij.
Alchechengi. fo. xxxvij. 2. xliij.
Albatheca. fo. xliij.
Aqua ferrea. fo. xxxvij.
Alcheliengi. fo. v.
Ampulla vitrea.
Arſenicuz Rubcum. fo. xlvij.
Arſenicum ſublimatum. fo. xlvij.
Alſchefabram. fo. xlv.
Agreſtum. fo. xlvj.
Aqua prima. fo. xlvj.
Accipiter. fo. xlvij.
Aquila. eodem.
Alſcebam. fo. xlvj.
Alcalchar. fo. lj.
Alchazaber. fo. lj.
Altilia. fo. lj.
Actia. fo. lliij.
Arthanita. fo. lliij. lviij. 2. lx.
Alharcl. fo. lviij.
Anabſc. fo. lliij.
Agrimonia. fo. lx.
Accendula. fo. lx.
Anſer. fo. lxj.
Aqua. eodem.
Alcungia potcina. fo. lviij.
Argentum viuum. fo. lx. 2. lx.
Allcuiſia. fo. lxj.
Adeps viſi. fo. lxj.
Adeps galline. fo. lxj.
Armennum dulce. fo. lxj.
Anthali. eodem.
Acini vuc. fo. lxij.
Apes. fo. lxij.
Adamas. fo. lxvij.
Abictinum. eodem.
Anthera. co.
Auripigmentum. fo. lxij.
Aldabach. fo. lxij.
Alleum. fo. lxj.
Amurga olei. fo. lxij.
Agnus. fo. lxij.
Aſinus ſilueſtris. eodem.
Alcanna. fo. lxij.
Alſargatum. fo. lxvij.
Auis trigulus. fo. lxvij.
Auis cauda tremula. eodem.

Delitera. B.

Been. char. 3. 2. 4. fo. lxxij.
Bugloſa. char. 4. fo. iij. xxxiij. 2. xl.
Butyrum. char. 5. et fo. xxxvj.
Baurach. Ru. char. 6.
Baurach. char. 6. 2. fo. vj.
Bolus armenus. char. 7. et fo. ig.

Tabula.

Bacca lauri. char. 7.
 Bellerici. char. 8.
 Baulie. char. 8. fo. r. et xxx.
 Bdelium. char. 9. fo. xxxv. l. lviij. et lviij.
 Balaustia. char. 9. et fo. xliiij.
 Burongi. char. 10. et fo. xxxij.
 Bedegar. fo. iij. et xxxij.
 Berillus. fo. viij.
 Balsamus. fo. viij. xv. lix. et lxxij.
 Bacteos. fo. ix. et lxxvij.
 Bertonica. fo. ix. xxxix. et lxxij.
 Burscus. fo. x.
 Blacte bifantie. fo. eodem.
 Bulbus. fo. eodem.
 Borsgo. fo. xi.
 Balsamita. fo. xiiij. et lx.
 Basilicon. fo. vij.
 Bardana. fo. xiiij. et lxxij.
 Belsard. fo. xx. et xxx.
 Barba hysticina. fo. xxx.
 Buzeidem. fo. xxx.
 Buonis. fo. xxxviii. et li.
 Berberis. fo. xxxiiij. et xliij.
 Bisantum. fo. xxxij.
 Bombar. fo. xxxvj.
 Batifossere. fo. xxxvij.
 Bolus. fo. xliij.
 Bithumen iudicum. fo. xlv.
 Bozar. fo. lxj.
 Bianca visina. fo. lx.
 Berberna. fo. lxv.

De litera L.

Cassia. char. 2. et fo. ix.
 Cassia fistula. fo. ij.
 Cinamomum. char. 2. et 6. et fo. liij.
 Calamus aromaticus. Char. 2.
 Calamus agrestis. char. 2.
 Crocus. char. 2. fo. xix. xliiij. li. et lxxiiij.
 Cardamomum maius. char. 2. et 6.
 Cardamomum minus. Char. 2.
 Costus. charta. 2. et 9.
 Cubebe. char. 2. et 10. et fo. xxxiiij.
 Chetim. char. 2. et fo. xxxij.
 Cortex citri. char. 3.
 Colatura geleniabini. char. 3.
 Corallus. char. 3. et fo. viij. xliiij. et xliij.
 Chermes. char. 3. et fo. xxxiiij.
 Ciperus. char. 4. et fo. xliij.
 Concula. char. 9.
 Costocicum. char. 4. fo. xliij. li. lxxij. et lxxvij.
 Cicer. char. 4.
 Cicer erraticum. char. 4.
 Cepe humide. char. 5. fo. xlvj.
 Calamentum. char. 5. f. xlvij. et lx.
 Carui. char. 6. et fo. xxxj.
 Cuminum. char. 6. et fo. xxxvij.
 Cuminum carmenis. char. 6. et f. liiij.
 Calamentum montanum. char. 6. et f. xxxij.
 Calamentum sinuiale. char. 9.
 Citrini. char. 8.
 Carnesit. char. 8.
 Cordumeni. char. 9. et 10. et fo. j. xxxj. et xxxij.
 Cucurma. char. 8.
 Cucumer alpinus. fo. ij.
 Camedreos. fo. ij. et lx.
 Cheiron. fo. ij. et liij.
 Capparus. fo. viij. et xliij.
 Cuscute. fo. ij. et xlv.
 Citrullus. fol. ij. et xliij.
 Coloquintida. fo. ij. iij. l. et liij.
 Comepit hcoo. fo. iij.
 Camelorum duo genera. fo. v.

Chemes. fo. viij. et xxxix.
 Coriandrum. fo. viij. xli. et lv.
 Candum rosatum. fo. viij.
 Ciccidon. fo. ix.
 Cocognidion. fo. ix. xviij. et xxxiiij.
 Centaurea minor. fo. lix. lx. lxxvj. et lxxj.
 Capillus veneris. fo. liij. xxxij. et xl.
 Confla rubea. fo. xiiij.
 Chimolea. fo. xiiij.
 Caballi marini. fo. xiiij.
 Celtica. fo. xiiij.
 Cardamus. fo. xiiij. et xv.
 Cortex nere. fo. xiiij.
 Ceruus animal. fo. xiiij.
 Cassamus. fo. xv.
 Cathartice. eodem.
 Carui siluestre. eo.
 Cinamomum. fo. xiiij. et xxxij.
 Carpobalsamum. char. 8.
 Cipressus. fo. xix.
 Colcothar. fo. xxi. xliij. et xlvj.
 Crocus hortensis. fo. xiiij. et xxxvj.
 Capsia. fo. xxxij.
 Camphora. fo. xxxij. et xli.
 Cinis vitri. fo. xxxij.
 Cinis scorpionum. fo. xxxij.
 Cinis radicum caulis. eodem.
 Caulis nabath. fo. xxxiiij.
 Cinis leporis. fo. xxxiiij.
 Cinis corticum ouorum. eodem.
 Caulis. fo. xxxix.
 Cardamus agrestis. fo. xxxiiij.
 Centonicum. fo. xxxv.
 Celidonia. fo. xxxvj. xlv. et xlix.
 Cartamus. fo. xxxv.
 Cachie. fo. xxxv. et xliij.
 Cicade animal. fo. xxxvj. et xlvij.
 Cuminum vluale. fo. xxxvij.
 Cerafa. fo. xxxvij.
 Citonia. fo. xxx. et xxxiiij.
 Citrum. fo. xxx.
 Cucurbita. fo. xxxij.
 Conditum. fo. xxxvij.
 Canna zuccari. fo. xxxij.
 Calamentum domesticum. fo. xxxij.
 Cameleonca alba. fo. xxxij.
 Cameleonca nigra. fo. xxxiiij.
 Canopis. fo. xxxiiij.
 Calendula. eodem.
 Consolida minor. fo. xxxvj.
 Consolida maior. fo. xxxvj. et lxx.
 Consolida media. xxxvj.
 Ceterach. fo. xxxvj. et lxxvij.
 Capisolum. fo. xxxvij.
 Cicorea. fo. xxxvij. et xxxviij.
 Cougiola. fo. xxxvij.
 Chimolea. eodem.
 Cicorbata. eodem.
 Condriue. eodem.
 Cornu. fo. xl.
 Citracost. eodem.
 Charates. fo. xliij.
 Charabe. char. 3. et fo. xliij. et lxxij.
 Calcis. fo. xlvij. et lxxvij.
 Cachie. char. 3. et fo. xliij.
 Calchadis. fo. xlvj. et lxxij.
 Charta. fo. xlv.
 Capitellum. fo. xlvj.
 Clumia. fo. xlvij.
 Cerusa. fo. xlvij. lix. et lxx.
 Calcu cecamenon. fo. xlvij. et lxx.
 Calcantum. fo. xlvij.
 Centaurea. fo. l. lx. lxxj. et lxxij.
 Cartaticum. fo. l.

Tabula.

Cinoglossa. fo. lii.
 Cozumbi. fo. eodem.
 Charub. fo. liij.
 Curt. eodem.
 Cardo. eodem.
 Cera citrina. fo. lv.
 Cera alba. fo. lvj.
 Cera rubea. fo. lvj.
 Camenclis. lvij.
 Cozumbium. fo. lix.
 Colofonia. lvij. 2. lix.
 Cheri. fo. lvij. 2. lix.
 Centumnerua. fo. lx.
 Carduncellus. fo. lxj.
 Crispula. eodem.
 Camphorata. eodem.
 Cristallus. fo. lxij.
 Castanea. fo. lvij. 2. lvij.
 Cauda caballina. lxv.
 Centrum galli. fo. eodem.
 Colcotar. lxvj.
 Cicuta. lxv. 2. lxvj.
 Cancri. lxvj.
 Climita auri. eodem.
 Columbi agrestes. lxix.
 Calamita. lxvij.
 Cantarides. lxvj.
 Caules rubei. lxv.
 Canapis. eodem.
 Cacus. lxvj.
 Carice. xli. 2. lxvj.
 Crisomilla. lxvij.
 Cherna. eodem.
 Citron. eodem.
 Chist. lxvij.
 Conder. lxvj.
 Cimbalaria. lxvj.
 Crassula. eodem.
 Clistere. lxvij.
 Cauda tremula. lxvij.

Delitera D.

Donnici. charta. 2.
 Dosis. char. eadem.
 De modo cōficiēdi electuaria. ea.
 Darseni. char. 3. et char. 6. et fo. xlvij.
 Diagagantum. char. 8. fo. xxvj. 2. lxvj.
 Daucus. char. 8. et fo. vij.
 Dactilus. fo. liij.
 Dies caniculares. fo. v. 2. x.
 Decoctio. vij. 2. xl.
 Daucus creticus. fo. vij. 2. xxvij.
 Diagontea. ix.
 Diagredium. x.
 Diptamus. fo. xj. xvj. 2. xxvij.
 Darsisabā. xxvij. xxvj. xlv. 2. lxvj.
 Diagagantum. fo. xj. 2. lxvj.
 Damnocori. xij.
 Damntides. xv.
 Delepoie. xxvj.
 Dende vel deden. liij.
 Dentali. fo. lxij.

Delitera E.

Ebulus. fo. lxvij.
 Electuarium quid est. char. 2.
 Eruca. char. 10. 2. fo. x.
 Emblici. char. 8. 2. fo. xvij.
 Euforbium. fo. xxvj. 2. lvj.
 Endiua. fo. ij. xxvij. 2. xxvij.

Epirhimus. fo. liij. vj. 2. xxvij.
 Eupatorium. char. 9. fo. v. xlvj. 2. xlvj.
 Esula. fo. x.
 Encum vas. fo. x.
 Elempnium. fo. xv.
 Enula. xix. xxvj. lxvij. 2. lxvij.
 Ematites. fo. xxvj.
 Experimentum ad epilepsiam. fo. xix.
 Emeru hic. fo. xlv.
 Epatica. fo. xxvij. 2. xxvij.
 Ericius animal. xxvij.
 Endiua siluestris. fo. xxvij.
 Eufragia. fo. xxvij. 2. xlv.
 Es. fo. xvj.
 Elleborus. xvj. 2. lxvij.
 Elacterium. li. 2. lxvj.
 Epirhima. xxvij. xl. 2. lv.
 Edera. lxix. 2. lxvj.
 Efbium. lx.
 Eufcus. lxj.
 Emma. lxij.
 Endicum. lxvj.
 Esculapius medicus. lxvj.

Delitera F.

Feniculus. char. 2. 2. 10. fo. ix.
 Fragmenta pretiosa. char. 3.
 et fo. xvij.
 Ferugegi. char. 5.
 Foliū. char. 3. fo. xlvj. xxvij.
 xxxix. xlvj. 2. l.
 Folia lauri. char. 3.
 Fislci. char. 5. fo. xxvj. 2. lxvij.
 Faulfel. char. 8.
 Ferrum. char. 8.
 Flores achichil. char. 10.
 Fu. char. 10. fo. xvij. 2. xxvj.
 Folicula sene. fo. liij.
 Flos oleandri. fo. xvij.
 Fislidos. fo. x. ij.
 Filantropos. fo. eodem.
 Fulfumen. fo. xvij.
 Ficus. fo. xxvj. 2. xxvij.
 Fer argenti. fo. xxvj.
 Farfara. fo. xxvj. 2. xxx.
 Fescera. fo. xxvj.
 Fumus terre. fo. xxvij. 2. liij.
 Fraxinus. fo. xxvij. 2. lxvij.
 Fructus. fo. xxvj.
 Fragaria. fo. xxvij.
 Flos eris. xlvj. xvj. lix. 2. lxvij.
 Flix. lvij.
 Fragula. lx.
 Faba. lxij.
 Formica. lxv.
 Flores vuc agrestis. lxix.
 Frumentum. lxij.
 Ficus. lxvj. 2. lxvj.
 Fenugrecum. lxvij.

Delitera G.

Galīa muscata. char. 2. fo. xj. xvij. 2. xxvij.
 Gariofilli. char. 2. 2. 5.
 Gemme pretiose. char. 2. 2. 3. et fo. xvij.
 Granatus. char. 3.
 Galange. char. 2. 2. 3.
 Galīa scbellina. char. 5. 2. fo. xl.
 Gentiana. char. ij. 2. fo. xvij.
 Galbanum. char. 10. 2. fo. xxvj.

Tabula.

Biana sumiterre. fo. iij.
 Balle. fo. vij.
 Bit. fo. xij. xv. et. xxvij.
 Bolenc. fo. xij.
 Blicontum. fo. xiiij.
 Summi iuniperi. fo. xv.
 Bazel. fo. v. xliij. et. xlix.
 Biana alchichil. fo. xvij. xvij. et. xxij.
 Buanum alzelein. fo. xvij. et. xxij.
 Buanum viride. fo. xvij. xvij. et. lxxv.
 Balle cupressi. fo. xvij. et. lix.
 Bicuten piscium. fo. xx.
 Buanum albotin. fo. xxj.
 Summi. fo. xxj. et. xli.
 Birtoc. fo. xxij.
 Summi nucum. fo. xxij.
 Biana solis. fo. xxvj.
 Biana nasturtij. fo. xxix.
 Buanatum malum. fo. iij. et. xxx.
 Bsalitricon. fo. xxxvj.
 Bencstra. fo. xlvij. et. lxxij.
 Bius aus. fo. lviij.
 Biana paradisi. fo. liiij.
 Bicuten zanach. fo. lvj.
 Summi eleminti. fo. lvj.
 Bicuten olivani. fo. lviij.
 Berse serpentarie. fo. lxxij.
 Bicuten danahan. fo. lxxij.
 Barioflata. fo. lxx.
 Bicuten alchanac. fo. lxxij.
 Barioflata. fo. lxx.
 Bicuten scriptorum. fo. lxxij.
 Biana tinctorum. fo. liiij.
 Bagaico. fo. lxxv.
 Bians. fo. lxxij.

Delitera. B.

Bcil. fo. xvij. et. xxxij.
 Basc. fo. iij. xvij. xxxij. lxxij.
 Bchistidos. fo. v.
 Bueg. fo. vj.
 Bherba sirtaca. fo. xij.
 Bherba adhil. fo. xxvj.
 Bherba sancti christofori. fo. xxxvij.
 Bherba sancti iohannis. xxxij.
 Bhermodactillus. fo. x. et. l.
 Bherba benedicta. fo. lix.
 Bhandacoca. fo. xvij.
 Bhalakic. fo. xvij.
 Barmel. fo. l.
 Bherba venti. fo. lx. et. lxx.
 Bherba paralisis. fo. lx.
 Bherba sancte marie. xxxij. et. lx.
 Bherba crassule. fo. lx.
 Bherba muscata. fo. lxj.
 Bherba gratia dei. fo. lxxij.

Delitera. J.

Jacinthus. char. 3. et. fo. xxij.
 Jndi. char. 8.
 Jfopus. char. 9. et. fo. xxxij.
 Jundebedust. char. 10.
 Jusquiamus. char. 10. et. fo. lxxij.
 Jreos. fo. li. xij. et. lxxij.
 Jris. fo. xij.
 Juiube. fo. iij. et. xxxij.
 Jrundo. fo. xvij.
 Jringus. fo. xvij. et. xv.
 Jllaphcos. fo. xv.
 Jligar. fo. xij.

Jpoquistidos. fo. xxij.
 Jpericon. fo. xxj. et. lxxvij.
 Jua. fo. xxvj. xxxvij. et. liij.
 Judaicus lapis. fo. xxxvij.
 Juleb. fo. xxx.
 Jbelohe. fo. xliij.
 Jfopus humida. char. 9. fo. xxxij. et. lvj.
 Jrilcon. fo. lvj.
 Jarus. fo. lxj.
 Juniperus. fo. lxxv.

Delitera. K.

Kcissin. char. 1. et. fo. xxxij.
 Karabe. char. 3. et. fo. xliij.
 Kebut. char. 8.
 Kirat. fo. xliij.
 Kaly. fo. xlvj.
 Kciri. fo. lvij. et. lxxij.
 Kerua. fo. lxxij.

Delitera. L.

Lignum aloes. char. 2. et. 3.
 Lapis saphirus. char. 3.
 Lapidum fragmenta. char. 3. et. fo. xxxij.
 Lapidum gemme preciose. char. 3.
 Lapis iacintus. char. 3. et. fo. xxxij.
 Lapis sardius. char. 3.
 Lapis granatorum. char. 3.
 Lapis feruzegi. char. 3.
 Lapis lazuli. char. 3. et. fo. l.
 Lapis smaragdus. fo. xvij.
 Lapis ematitico. fo. ix. et. xxxv.
 Lapis lincio. fo. x. et. xliij.
 Lapis magnetis. fo. xvij.
 Lapis agapis. fo. xvij.
 Lapis aluminis. fo. xvij.
 Lapis armenus. fo. xvij. et. l.
 Lapis iudaeus. f. xvij. xvij. et. xxxvij.
 Lapis spongie. fo. xvij.
 Lapis margarite. fo. x.
 Lapis marcasite. fo. xvij.
 Lapis berillus. fo. xvij.
 Lapides preciosi. fo. lix.
 Lapis adamas. fo. lxxvij.
 Lapis calamite. fo. lxxvij.
 Lapis calaminaris. fo. lxx.
 Lapis gagates. fo. lxxv.
 Limatura eboris. char. 3. fo. xvij.
 Lac. char. 4.
 Luf. planum. char. 5.
 Lingua aus. char. 5. fo. x.
 Liquiritia. char. 5. fo. xxxij. et. xxxij.
 Lactuca. char. 5.
 Laccs. char. 9. et. fo. xvij.
 Luf vtriusq. fo. j.
 Lupulus. fo. li.
 Laureola. fo. xvij. xxxij. et. lxj.
 Lilium celeste. fo. xvij. xxxvij. et. l.
 Liliagus. fo. xvij. xvij. et. lx.
 Lempina. fo. ix.
 Lupinus. fo. ix. et. xliij.
 Lepus. fo. xxxij.
 Litos spermaton. fo. x. et. xvij.
 Laudanum. fo. x. et. lv.
 Liptodemonia. fo. xvij.
 Litum. fo. xvij. l. et. lxxvj.
 Lambusc. fo. lxxvj.
 Leuisticum. fo. xv. et. xxxij.
 Lingua bouis. fo. xvij.
 Litontripon. fo. xxxv.

Tabula.

Limature asfalti. fo. xxxj.
 Lignum. fo. xxx.
 Lenticula aque. fo. xxxiij.
 Lingua arietis. fo. xxxv.
 Lacterides. fo. xxxviij.
 Lauendula. fo. xxxvj.
 Lingua ceruina. fo. xxxviij. et lxxj.
 Liliium. fo. xxxviij.
 Lingua canis. fo. l.
 Lepidos. fo. lxx.
 Litargirium. fo. lxxij. et lxxvj.
 Lumbuci terrestres. fo. lxxij.
 Lapatium. fo. lxxj.
 Lapatium. fo. eodem.
 Lachrymum. fo. lxxvj.
 Lentiscus. liij. et lxxij.
 Lac mulieris. fo. lxxij.
 Lapis calcis. fo. lxxij.
 Laurus. fo. lxxij.

Delitera A.

Macis. char. 2.
 Maia. char. 2. fo. xxxij. et liiij.
 Masix. ch. 2. f. xxxvj. et lxxviij.
 Miva aromatica. ch. 2. xxxviij.
 Mel apum. char. 2. et 6. fo. vj. et xvj. et xxxij.
 Modus faciendi electua. ch. 2.
 Mel emblicorum. char. 3. fo. vj. et fo. xxxij.
 Margarite. char. 3. f. x. et xxxij.
 Muscus. char. 3. fo. xij.
 Macropiper. char. 5.
 Musum. char. 7.
 Musinus sapor. char. 7. et fo. xxxvj.
 Mirabolani indi. fo. liij. et fo. xxxvj.
 Mirabolanoz bellericoz. ch. 7.
 Mirabolanoz emblicorum. char. 7. fo. xix. et xxxvj.
 Mirabolanoz citrinorum. char. 7.
 Mirabolanoz nigrorum. fo. liij.
 Maratrum. char. 8.
 Meu. char. 8. et 10. fo. viij. et xxxvj.
 Myrrha. char. 8. fo. xliij. et liij.
 armacur. char. 9. et fo. liij.
 Mandragora. fo. l. et lxxij.
 Mezereon. fo. ij. et folio. xxxvj. et lxx.
 et lxxviij.
 Malum. fo. liij.
 Malum granatum. fo. liij. et xxxvj.
 Manipulus. fo. liij.
 Mel taberfet. fo. v.
 Virtus. fo. viij.
 Melissa. fo. viij. et xxxij.
 Micon. fo. ix. et xv.
 Mel anacardinum. char. 10. fo. vj. et xxxij.
 Memita. fo. xlvj.
 Mumia. fo. ix.
 Mabatematicum. fo. xij. et liij.
 Macedonicum. fo. ix. et l.
 Vergulus. fo. xij.
 Muscellinum. fo. xij.
 Mellanopiper. fo. xv.
 Malabattrum. fo. xv.
 Malachion. fo. xxxviij.
 Muscus thebaicus. fo. xij.
 Mugath. fo. xv.
 Matricaria. fo. xxx. et xxxij. et liiij.
 Mercurialis. fo. xxx. et xxxvj.
 Malum terre. fo. liij.
 Malum seni. fo. xxx.
 Mofine galline. fo. xxxvj. et lxxij.

Mel passulatum. fo. xxxij. et xxxviij.
 Mala puncta. fo. xxxij.
 Malua. fo. eodem.
 Morum celsi. fo. xxxvj.
 Melancium. fo. ix.
 Morum seni. fo. xxxvj.
 Morum bathus. fo. eodem.
 Milium. fo. eodem.
 Mulsia. fo. xxxviij.
 Mezaran. fo. liij.
 Merdagengi. fo. lix. et lxxj.
 Millefolium. fo. lix.
 Matorana. fo. lx.
 Menta saraenica. fo. eodem.
 Matrisilua. fo. lxx. et lxxviij.
 Maturclia. fo. lxx.
 Medulla ceruina. fo. eodem.
 Marmor. fo. lxxij.
 Mespilla. fo. lxxij.
 Musca. fo. lxxij.
 Machale. fo. lxxij.
 Minium. fo. lxxvj. et lxxviij.
 Mellelotum. fo. lxxviij.
 Mirafolio. fo. lxxviij.
 Machaleb. fo. lxxij.
 Marmacoi. fo. liij. et lxxvj.

Delitera B.

Bux muscata. char. 2.
 Basturtium. char. 5. fo. xxxviij. et lxxij.
 Bapus. char. 5. fo. xx. et liij.
 Bigella. char. 10.
 Babeth. fo. liij.
 Bux. fo. vj.
 Bepita. fo. xxx. et lxxj.
 Bardus. fo. xij. et xv.
 Bitrum. fo. ix. xv. xxxvj. et xxxviij.
 Beremich. fo. xxxviij. et xxxij.
 Bimphe. fo. ix.
 Bux indica. fo. xxxviij. et lxxij.
 Babetet. fo. xij.
 Basturtium album. fo. xxx. et l.
 Basturtium babilonicum. fo. xxx.
 Beregil. fo. xxxij. et lxxviij.
 Bemeni. fo. xliij.
 Benufar. fo. xxxviij. et lxxij.
 Bux grossa. fo. lxxij.

Delitera D.

Ozimu. char. 4. fo. xxxviij. et xlvj.
 Ouganium. char. 8.
 Oleum balsami. char. 9. folio. et lxxvj.
 Opium. char. 10. folio. viij. xxxj. et liij. et liij.
 Orobus. fo. viij. et xliij.
 Opoponacum. fo. ij. xix. et l.
 Os de corde cerui. fo. viij.
 Omnes mirabolani. fo. viij.
 Olbanum. fo. ix. xj. et liij.
 Opobalsamum. fo. xij.
 Oleum sambucinum. folio. xij. et lxxvj.
 Orobus albus. fo. xliij.
 Orobus lentia. fo. xv.
 Offici. fo. xv.
 Ozimum maius. fo. xix.
 Ozimum garioflatum. fo. xix. et xxxvj.
 Ossa elephantis. fo. xxxij.
 Oua. fo. xxxvj.

Tabula.

Oleum. fo. lv.
 Oleum de ben. fo. xl.
 Oleum muscellinum. fo. xliij. et lxxvij.
 Oleozum genera. fo. lxxij.
 Ossa sepie. fo. liij.
 Oleander. fo. lix. et lxxvj.
 Oleum de leuco. fo. lxiij.
 Oleum mirtillorum. fo. lxxij.
 Oleum de galcanna. fo. lxxij.
 Oleum onfancinum. fo. lxxvj.
 Oleum alchichil. fo. eodem.
 Oleum sifamnum. fo. lxxij. et lxxvij.
 Operatio cucumeris a sinni. fo. lxxvij.
 Quorum species. fo. lxxvj.
 Oryzichara. fo. lxxvj.
 Oximel. fo. lxxvij.

De litera P.

Piper longum. char. 2.
 Poma dulcia. char. 3.
 Portulaca. char. 5. et fo. lxxij.
 Pinec. char. 5. et fo. lxxij.
 Pretrum. char. 6. et fo. vj.
 Piper. char. 6.
 Perlicca. char. 8. et fo. lxxij.
 Pinus arbor. char. 7. et fo. lxxij. et lxxvij.
 Ponticus sapor. char. 7.
 Puna. char. 7. et fo. iij.
 Porrum. char. 8.
 Petrofelinum. char. 8. et fo. viij. et xliij.
 Prassium. fo. xj. xxiij. et lxx.
 Polium montanum. fo. v. et xvij.
 Petrofelinum domesticum. fo. viij. et xliij.
 Pirus. char. 7. et fo. xvij.
 Pistacia. fo. x. et lxxvj.
 Penidie. fo. iij.
 Psilium. fo. iij. et lxxvij.
 Polipodium. fo. iij. et lxxvj.
 Poma. fo. vij. et lxxvj.
 Petromachedonicum. fo. xliij.
 Pauvedanum. fo. ix. xv. et lxxvij.
 Prunus. fo. xj.
 Petroleum. fo. xj. et xliij.
 Pysgamum. fo. xliij. xliij. et lxx.
 Pashinaca. fo. x. lxxvij. et lxxij.
 Petrofelinum agreste. fo. xj.
 Platocinimum. fo. xliij.
 Petromacedonicum. fo. xliij.
 Psidie. fo. xv. lxxvij. et lxx.
 Penich. fo. xvij.
 Peonia. eodem.
 Pentafilon. fo. xix.
 Pupilla oculi. fo. lxxvj.
 Pulegium. fo. xx. et lxxvij.
 Pulmo vulpis. fo. lxxij.
 Papauer. fo. lxxij. et lxxij.
 Pomum. fo. lxx. et lxxvij.
 Pimpinella. fo. lxxvj.
 Plantago. fo. lxxvij. et lxxij.
 Politicum. fo. lxxvij. et lxxij.
 Primula veris. fo. lxxvj.
 Pecs columbinus. fo. lxxvij.
 Perficaria. fo. lxxij. et xliij.
 Perforata. fo. lxxij.
 Plumbum. fo. xliij.
 Perdix. fo. xliij.
 Pillula quid est. fo. lxx.
 Pigra quid est. fo. lxx.
 Palca marina. fo. lxxij. et lxxij.
 Pix. fo. lxxij.
 Policaria maior. fo. lxxij.
 Policaria minor. eodem.

Populus. fo. lxxij.
 Pilosella. fo. lxxvij.
 Ponsilix. fo. lxxij.
 Pruna siluestris. fo. lxxij.
 Panis azimus. fo. lxxij.
 Propoleos. fo. lxx.
 Pomum tabrol. fo. lxxvij.
 Pomum citrangulum. fo. lxxvij.
 Panis. fo. lxxij.

De litera Q.

Quatuor femina frigida. fo. viij. et lxxvij.
 Quercula maior. fo. lxxvj.
 Quercula minor. eodem.
 Quinq. radices. eodem.
 Quinq. folium. fo. lxx.

De litera R.

Rosa. char. 2. fo. viij. et xliij.
 Reubarbarum. char. 2. et fo. xliij.
 Rued sent. char. 9.
 Raphanus. char. 5. et fo. lxxvij.
 Rob. char. 7. et fo. xl.
 Rubea tinctorum. char. 9. fo. v. lxxvij. xliij. et lxx.
 Rotab. fo. iij.
 Ramich. fo. v. xliij. et lxxij.
 Reuponticon. fo. viij. et xv.
 Ros siriacus. fo. ix. et xliij.
 Rami cedri. fo. xv.
 Romet. fo. eodem.
 Rapa siluestris. fo. lxxvj.
 Radix colloquintide. lxxvij.
 Rutella. fo. eodem.
 Rupaciolis. fo. lxxij.
 Ribes. fo. lxxvij. et xl.
 Radices communes. fo. lxxvj.
 Rostrum porcinum. fo. lxxvij.
 Rodostoma. fo. xliij.
 Risum. fo. lxxij.
 Rosmarinus. fo. lxxij.
 Resina. fo. lv.
 Radices siccidis. fo. lxxij.
 Rubus. fo. lxxij.
 Rana. fo. lxxvj.
 Rane species. fo. lxxvj.
 Rutha. char. 6. fo. lxxvij. lxxvij. et lxx.

De litera S.

Spica. char. 2. et 8. fo. xliij. lxx. et lxx.
 Saphirus. cha. r. 2.
 Sardontus. char. 3.
 Squinantum. char. 4. char. 9.
 Seta cruda. char. 4. et fo. lxxvij.
 Sanfucus. char. 4. fo. xliij. xx. et lxx.
 Silmbrium. char. 4. et fo. lxx.
 Satirion. char. 4. fo. lxxvij.
 Secacul. char. 4. char. 8. fo. vj. et fo. 8.
 Sifamum. char. 5. et 8.
 Stincus. char. 5. fo. x. et lxxij.
 Sparagus. char. 5.
 Spodium. char. 5. et fo. xliij.
 Scariola. char. 5. fo. xj. et lxxvij.
 Semina edia maiora. char. 6. et fo. lxxvij.
 Sandalus. char. 6. et fo. xliij.
 Silecos. char. 6. et 7. fo. lxxvij. xxiij. et lxxij.
 Sebesten. fo. lxxvj. et lxxvij.
 Sorba. char. 7.
 Setaragi iudi. char. 8. fo. lxxvij. xliij. et lxxij.

Scordeon. charta. 9. et fo. xx.
 Scelopendria. char. 9. fo. xxxvii. et xlvij.
 Sal armoniacus. fo. vj.
 Sautina. charta. 9.
 Sulfur. fo. j.
 Storaq. liquida. char. 7. fo. j. xxi. et l. j.
 Scrapinum. fo. j. xli. et l.
 Sticados. fo. ij. vj. et xxxiiij.
 Salindus. fo. ij.
 Squilla. fo. xxi. xxxiiij. xliij.
 Scamonea. fo. ij. iij. xlvij.
 Solatrum. fo. iij.
 Sene. fo. iij. xij. et xxxv.
 Sedenci. fo. viij.
 Sinapis. fo. vj. et lxxv.
 Spica romana. fo. l. j.
 Spica celtica. fo. viij.
 Saxifragia. fo. viij.
 Sanguis draconis. fo. ix.
 Simphitum. fo. ix. xij. xxxviij. et l. j.
 Stipteris. fo. ix.
 Selini spermatis. fo. x.
 Salgemma. fo. x. et xli. j.
 Storaq. rubra. fo. x. xij. et lxxiiij.
 Saliunca. fo. xv.
 Saturegia. fo. xj.
 Sapa. fo. xij. et xxxv.
 Splen pultri. fo. xiiij.
 Sulphurata. fo. xvj.
 Santonicum. fo. xiiij.
 Sumach. fo. xl.
 Serbin. fo. xvij.
 Scorpionis. fo. xvij. et lxxv.
 Schem. montanum. fo. xvj.
 Sal. fo. xvij.
 Sel. fo. xvij.
 Salnapticus. fo. xvij.
 Salachil. eodem.
 Stremblegi. eodem.
 Se. granati siluestris. eodem.
 Sanguis hyrci. fo. xvij. et xlvij.
 Sanguinaria. fo. xvij.
 Succus. fo. xxx.
 Suchaha. fo. xxxiiij.
 Sanamunda. fo. xxxvj.
 Solsequium. eodem.
 Serpillum. fo. xxxviiij.
 Se. agni casti. fo. xliij.
 Secaniabin. fo. xxxij.
 Scabiosa. fo. xxxix.
 Sira cost. fo. xxxix.
 Se. psili. fo. xlvij.
 Se. rose. fo. xlvij.
 Siliqua. Sabatia. fo. xliij. et xliij.
 Solidus. fo. xliij.
 Schedenegi. fo. xliij.
 Suchelemese. fo. xliij.
 Sarcocolla. fo. xlvij. xlvij. et lv.
 Se. calami. fo. xliij.
 Spuma maris. fo. xlvij.
 Stella terre. fo. xlvj.
 Sabot. fo. xlvij.
 Strignus. fo. l. j.
 Siccida. eodem.
 Sandaraca. fo. l. j. l. j. lxxv.
 Spina rosarum. fo. l. j.
 Sauch. eodem.
 Sambucus. fo. xli. et l. j.
 Suffur. fo. l. j.
 Sigia. fo. lvj.
 Sanguis hominis russi. fo. lxxv.
 Storaq. fo. lvj. et lxxiiij.
 Scorcia cris. fo. lxx.
 Scorcia ferri. fo. xix.

Tabula.

Scorcia argenti. fo. lxx.
 Sextarium. fo. lxx. et lxxiiij.
 Spargula. fo. lxx.
 Semperuua. fo. lxx. et lxxiiij.
 Scatuncellus. fo. lxxij.
 Sorba. fo. lxxij.
 Serpentar. fo. lxxv.
 Salix. fo. lxxvj.
 Stincus. fo. lxxij.
 Stasifagra. fo. lxxv. lxxv. lxxv.
 Squibala capuna. fo. lxxix.
 Serpens. fo. lxxv.
 Sinapis. fo. lxxv.
 Sulphur citrinum. fo. lxxv.
 Salmenta. fo. lxxvj.
 Sambac. fo. xli. et lxxv.

De litera T.

Trituratio. char. 4.
 Testiculi vulpis. char. 4.
 Tuder. char. 8. et fo. xvij.
 Tamariscus. char. 8. fo. lxx. et lxxv.
 Turbith. fo. l. et l. j.
 Thamarindi. fo. ij.
 Taplia. fo. vj. xvij. xliij. et lxxiiij.
 Tereniabin. fo. iij.
 Terra sigillata. fo. vj. xliij. et xliij.
 Terbentina. fo. ix. xvj. et lxxij.
 Timbra. fo. xliij.
 Trifolium. fo. xxxv.
 Thimiamatis. fo. xvij.
 Thimicomartium. fo. xvij.
 Tetrat. fo. l. j.
 Tria grana. fo. xxx.
 Thimus. fo. xxx.
 Theda pinguis. fo. xxxiiij.
 Tribuli. fo. xxxv.
 Thirus. fo. xlv.
 Thus. fo. xliij. et xlvij. et lxxv.
 Tria ca. fo. xvj.
 Trociscus squilliticus. fo. xvij.
 Trifera magna. fo. xvij.
 Tria sandali. fo. xvij.
 Tararac. fo. xxxv.
 Tartarum. fo. xlvij. et lxxv.
 Thurna. fo. xxxiiij.
 Triticum. fo. l. j.
 Tharachic. eodem.
 Trazea. fo. lv.
 Tafus. fo. l. j.
 Trifolium acetosum. fo. lxxv.
 Tribulus marinus. fo. lxx.
 Talpa. fo. lxxiiij.
 Tortelle de seni. fo. lxxix.
 Trigulus. fo. lxxv.
 Terra figuli. fo. lxxv.

De litera U.

Uindebedust. char. 10.
 Uolubilis. fo. v.
 Viola. fo. iij. xxx. et xxxv. et lxxiiij.
 Uicetoticum. fo. xj.
 Ulfur. fo. xiiij.
 Uua agrestis. fo. xliij.
 Uinum. fo. xvj. xx. xxxv.
 Uthca. fo. xvij.
 Uitri cinis. fo. xvij.
 Umblici stinci. fo. xvj.
 Unipes. fo. xxx. lxxv. et lxxv.
 Uitis alba. fo. xxx.

Tabula.

Aipers. fo. xliij.
Aua. fo. xxxj.
Aene. radices. eod.
Angula cabalina. fo. xxxiij.
Aua pontica. fo. xxxv.
Aas encum. fo. xxxvj.
Aitica. fo. xlviij.
Alertiana. fo. xxxix.
Ainum ascalonis. fo. xliij.
Ainum ponticum. fo. xlviij.
Aene aduste. fo. xxxviij.
Aiscum romanum. eod.
Aiticella. fo. liij.
Aacca. fo. lvj.
Aiscus quercinus. fo. lvij. lxij. et. lxx.
Ambilicus marini. fo. lxij.
Aermicularis. eod.
Aua lupina. fo. lxij. et. lxiiij.
Aerbena. fo. lxx.
Aitrum. fo. lxxij.
Aermis. fo. eod.
Aultur auis. fo. lxxij.
Aas figuli. fo. lxxv.
Aena tinctorum. fo. lxij.
Aelpertilio. fo. lxxvij.

De litera X.

Xilosloes. char. 4.

De litera Y.

Yecos. fo. lxxij.
Yundo. fo. viij.
Yingus. fo. xv.
Ylaph eos. eod.
Ypoquistidos. fo. xxiij.
Ypericon. fo. xxxvij. et. lxxvij.
Yopus humida. fo. lvj.
Yua. fo. xxxvij. xliij. et. lv.

De litera Z.

Zinziber. char. 2. et fo. xxxvij.
Zuccarum. char. 2. et fo. xxxij.
Zedoaria. char. 3.

Zurumbet. ead.
Zucharum tabarzet. ead.
Zarur. fo. xxxv.
Zucharum alhuzar. fo. xlv.
Ziniar. fo. xlviij. et. lxij.
Zirbus. fo. lvij.
Zucharum violatum. fo. xxiij. et. xxxvij.
Zucharum rosatum. fo. xxxij. et. xxxvij.
Zucharum buglosatum. fo. xxiij. et. xxxvij.
Zucharum boraginatum. fo. xxiij.
Zucharum alchichil. fo. xxxvij.

Nomina ponderum.

Ans. char. ij.
Burcus. char. ij.
Chirac. fo. xliij. et. xliij.
Rist. fo. lxxij.
Solidus. fo. xliij.

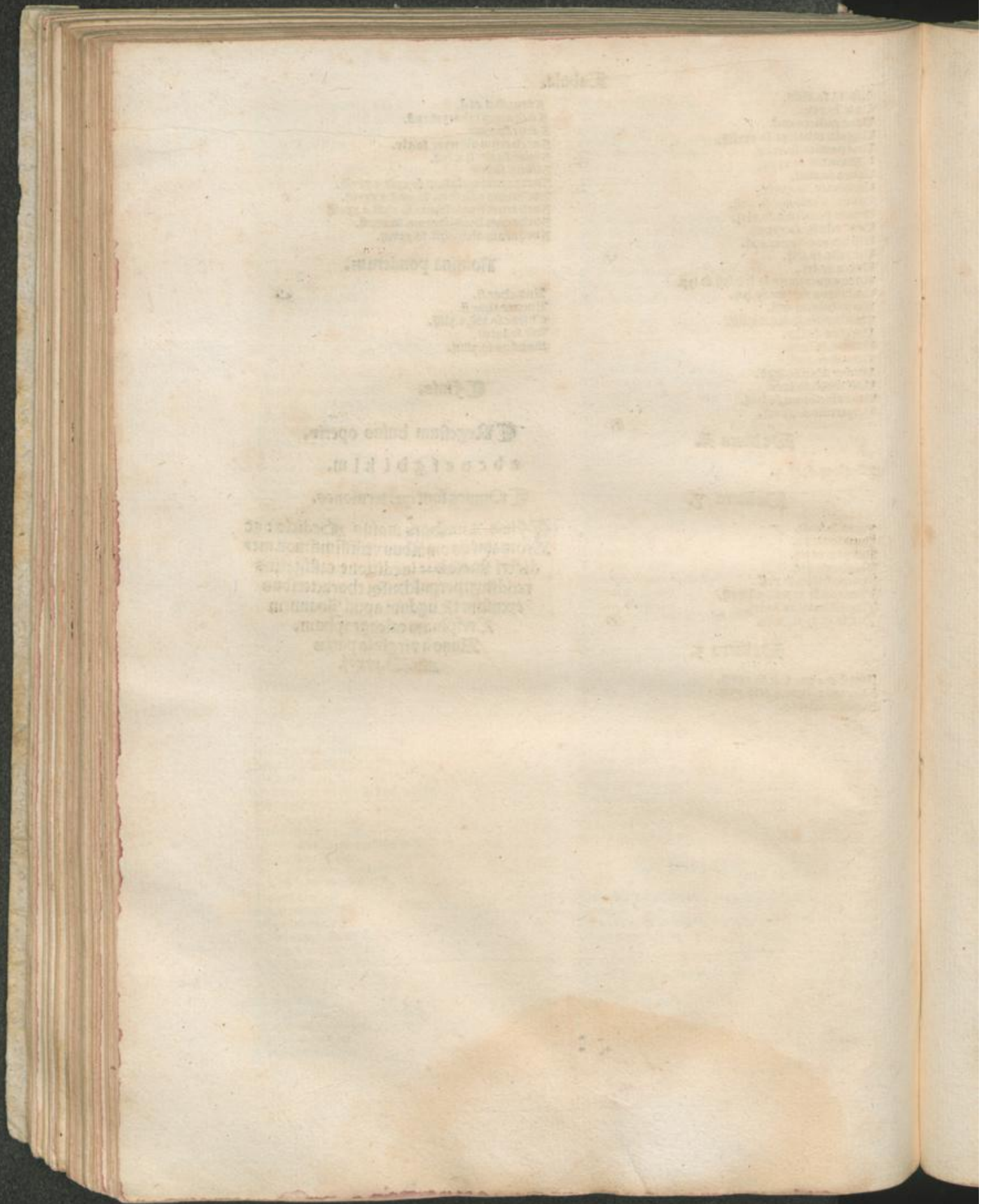
¶ Finit.

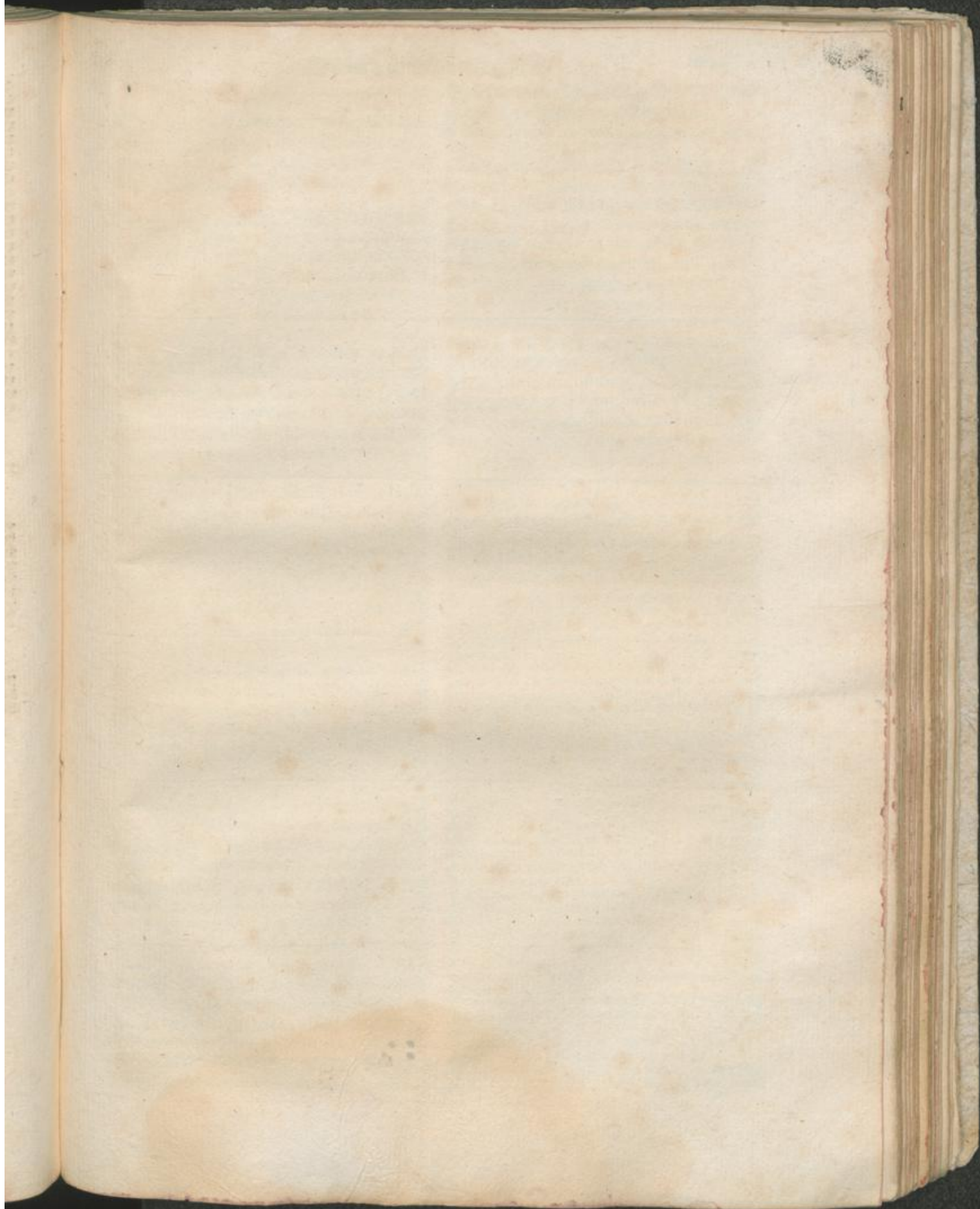
¶ Regestum huius operis.

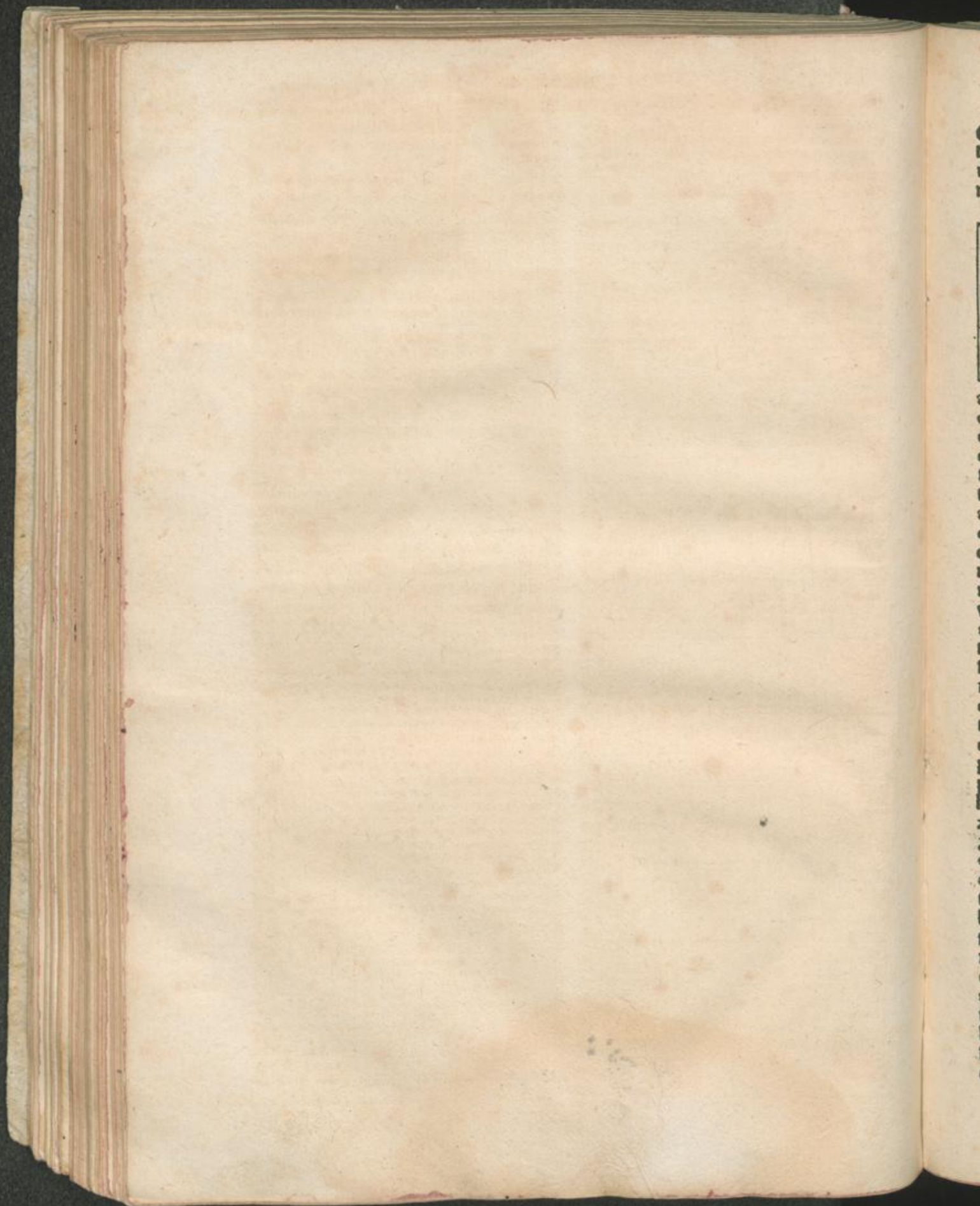
a b c d e f g h i k l m.

¶ Omnes sunt quaterniones.

¶ Finit Luminare manus ad Medicis: ac
L. omnesque omnibus utilissimum: non meo
diocri studio hac in editione castigatus
redditus: per pulcherrimos characteribus
excusum: Lugduni apud Joannem
Crespinum calcographum.
Anno a virginis partu
M. D. xxxvj.

Lumen Apothecariorum.

Incipit libellus intitulatus Lumen apothecariorum: editus a subtilissimo artium et medicine doctore domino magistro Quirico de Augustis de Tbertona.

Digitati mihi ipsi quod memoria dignum mea hac iuuenili etate commemorare: venit in mentem hoc presens institutum: ne ociose vita haec nostra transeat. Operi fere materiam omnem occupatam esse ab illustribus doctoribus tam antiquis quam modernis. Et si tuae petitiones Jo. Fraciscae mi optime frater mea incidissent in mentem: profecto tenera haec etas sine labore decurrebat: et sine honore: et fama sumebatur: quare gloria tibi erit qui me sopitum excitasti: et inertem tuis arduis petitionibus accelerasti. Audias igitur quid Quirico Augusto fratri tuo scribere coegisti. Hoc enim meo in opusculo compositio nes omnes describam que aromataribus necessariae sunt quaeque committere fuerunt: declarando obscura vocabula tam graeca quam arabica et latina quam ab antiquis doctoribus obscuro sermone tradita sunt. Materiam enim utilem et necessariam. Heu summam ignavia. Infiniti quidem errores: et mortiferi solent sepe accidere apothecariorum quorumdam imperitia et vocabulorum obscuritate. Quanta infamia dominis medicis et viris egregie doctis inde eueniat excogitari vix potest: quod credentes instrumenta sanitatis rite composita esse egro salutem permittunt. Sperantes huiusmodi artis artifices dispensas suas in mentem dispensare. Et ipsi ausu temerario quod pro quo addunt: et tunc medicinae virtus diuersificatur ut princeps medicorum scribit A. v. can. c. de tyriaca. Et sequenter vulgi infamiam apothecariorum ignavia medici incurrunt. Tu enim hoc meo opusculo non indiges. Tu huiusmodi artium et doctrina et experientia comprobata fueris. Syvolui tibi tam quam chariori dignioribus ad corrigendum destinare. Quare illi excutias: abijciasque si quod in eo superfluum comperies: demum illud in lucem adire permittas ut tuo ingenio libellique doctrina rudes te imitari conentur. Qui soles tua prudentia non solum apothecarios: sed et novos medicos in ordinando dirigere.

Vale diu felix. Opus quod agredior in quinque et decem distinctiones erit diuisum.

Prima erit de confectionibus aromaticis. Et continet. xxij. descriptiones quarum prima est.

Electuarium de gemis mes. cuius iuuamentum est magnum ad egritudines cerebri cordis stomachi epatis: et infirmitates frigidas: et nos sumus exopti inquit ad de. bonitatem eius ad tremorem cordis et syncopis et debilitatem stomachi: et quoniam aliquis tristat et nescit radicem rei quod diligit solitudinem: et sunt eo versus reges et magnates: trahit enim eos in consequentiam bonorum morum et nobilium: et dilatat animam: et facit corporis odorem et colorem bonum. **R.** alb. marg. 3. ij. fragmentorum zaphiri iacynthi sardinis gran. feruzegi. i. smaragdi an. 3. j. 5. zedoariae doronigi corticis citri se. al felé memist. i. ozimi gariofilati an. 3. ij. coralloz rubeoz karabe limature eboris an. 3. ij. been albi et rubei: sunt quaedam radices quae de armenia deferunt gariofiloz zinzib. pip. longi croci spice folij beil. i. cardamomuz maius an. 3. j. troscisoz diarodon. ligni aloes an. 3. v. cinamomi galange zurubet est radix aromatica an. 3. j. 5. foli. auri et arg. an. aur. 5. 3. ij. et gra. v. musci boni. 3. 5. ambre. 3. ij. puluerizet et re seruent in vase vitreato et obturef os vasis.

In hac compositione multa sunt videnda pro clariori ipsius doctrina. primo quod sit sardis: est enim lapis ruber spissus cum substantia pura seu transparente: et dicitur quod eius virtus est quae accendit animum ad gaudium. et acuit ingenium. ideo merito in hoc electuario positum est. Sed quia cognitio huiusmodi lapidis non est apud apothecarios. pro loco ipsius ponitur rubini: et hoc consonum est cuiusdam recepte inuente in vno antiquissimo Mesue quod dicebat quoniam generum fragmentorum eorum preciosorum: et sic erit litera bona: quod si scriptum reperies quoniam generum fragmentorum eorum preciosorum de quibus supradictis deberes intelligere. **S.** de zaphiri iacynthi Rubini smaragdi granati fragmentis: et non de aliquibus aliis.

De al. scias quod al. per se nihil significat nisi articulum. **S.** hoc. Nam ubi nos dicimus hoc arabes dicunt al. et ideo quoniam al. miscetur cum aliqua dictione significat articulum: in illa dictione: ut al. hase. i. hoc thimo et c.

Seleniense. dicitur est de eo inter doctores: quaedam dicunt quod est ozimum gariofilati: et illud est semine citrinum odoriferum quod colligitur a basilicone habente folia minuta: et haec opinio vera est. Alij vero dicunt quod est semine melisse. Alij quod est cinamomum: quae duae opiniones a doctoribus reprobantur et prima tenetur.

Preciosa fragmenta et mineralia cum in aliqua compositione intrant sunt vltimate consideranda versus quo possint per satis spissam telatrasire ac etiam omnes lapides: ut corali lapis iudaicus: et ita ea administrare ut docet nos mons A. cum lapide iudaico in calculo iubet dari illum super cotem vel lapidem molare ducere iubet: ut magis subtilis sit igitur nunquam in triturando eos sellus sit: quod quanto subtiliores tanto perfectiores existunt.

Zurubet non est zedoaria ut dicitur silua. exponit euz A. h. can. diuersa de eis faciat capla. sed zurubet est quaedam radix silis cipo grossior zedoaria intus subcutrina odore aromatica et sapore acuto minus tamen zedoaria: sed si caremus ea loco ipsius zedoariam ponimus.

De aureo pondere dicitur est inter doctores de eo et magna: quaedam dicunt: ut gentilis quod est pod. de 3. j. 5. et affirmat

Simō isā. Alij dicūt q̄ est septima po vncie. S; cōis et
ha decilio est q̄ si inuenta f̄ aureū. j. vt in hoc loco et i oī-
bus alijs medicinis nō solutiuis idē est q̄. 3. j. in medi-
cino solutiuis si req̄it idē est q̄ septima po vncie. et nō
pl̄. In sup̄ q̄fectio hec: et sequētes p̄pter lasciuā hoim
fieri solēt in moīsellis quāritas sp̄erū ad zhecarū decla-
rāda est. Ideo ad oēm li. j. zucca. appont d; 3. j. sp̄erū cri-
bellatarū: cribellatarū dico. p̄pter simplicitā q̄ cribellari nō
p̄nt vt amigdale da cili semia oīa et c. Ad oēm hō li. j. mel-
lis specierū eribellatarū. vt. 3. j. uij. Et hoc mō faciēdo ha-
bēt dñi medici et egri h̄rutē medicinarū a doctorib⁹ limi-
tatā. Secus aut̄ faciunt ap̄ oīe carū nostri tēporis aua-
ritia ducti: q̄ ignoscat illis deus et c.

¶ Nota insup̄ q̄ Mesue dicit p̄nce cū melle emblicorū et
colatura geleniabin. Ideo si forte illa facere vis. Scias
q̄ mel emblicorū hoc mō fit. R. mirabolānorū emblico-
rū. 3. j. a que cōis li. 4. Terātur subtilr̄ dicti mirabolāni:
et infundant p̄ dies octo in dicta aq̄: postea bulliāt vsq̄
ad cōsumptionē medietatis deinde colent̄ cū panno li-
neo bñ manib⁹ exp̄mēdo et in dicta colatura addat mel-
lis boni li. j. et bulliāt simul vsq̄ ad cōsumptionē aq̄ et co-
ctionē mellis: et referuet: hoc est d; mel emblicorū. Acci-
pe ergo mellis emblicorū geleniabin. i. mel rosatū añ. li.
5. sup̄scriptarū sp̄erū. 3. iij. et simul misceat̄ habebis ele-
ctuarū de gēmis in forma liquida. vt scribit Mes. et do-
lis est ab aureo medio vsq̄ ad aureum vnum.

¶ De geleniabin inter doctores est dīsa. Nam A. v. cañ. c.
de cōditio dicit q̄ geleniabin idē est q̄ rosa cōdita siue
cū melle siue cum zuccaro. Et sic tam zuccarū rosatū q̄
mel rosatū fm̄ eū appellari p̄t geleniabin: et hoc idē et
Haliabba. Rasis vero tertio Alimā. dicit geleniabin est
mel rosatū. Quis opinione reprobat Mar. fil. dicit q̄
geleniabin idē est q̄ mel rosatū. S; geleniabin idē est zuc-
carū rosatū geleniabin. i. sirup⁹ rosatū: et hec opinio ab
alijs oībus doctorib⁹ tenet. Igit̄ geleniabin. i. mel rosa-
tū et c. Et hoc de electuariorū de gēmis.

¶ Descriptio. ij.

Diamuscū dulce Mes. Faciēs ad pulsū
cordis: et egritudines melācolicas: et ad eū q̄
tristat sine cā: et p̄fert ad egritudines cerebri
sicut est vertigo et epilepsia: et tortura et para-
lesis et ad egritudines pulmonis: et difficulta-
ti anhelitus. R. croci doronigi zedoarie li-
gni aloes macis añ. 3. ij. albarū margaritarū
fete crude aduste karabe coralli rubei añ. 3. ij.
5. gallie muscate ozimi citrarie: id est melis-
se añ. 3. 5. been albi: et rubefolij spice. gariofi-
lorum añ. 3. j. zinziberis cubebe piperis lon-
gi añ. 3. j. 5. musci boni. 3. ij. Puluerizentur
et conficiantur cū melle crudo q̄ sit quadru-
plum ponderis oīm hinc est q̄ dicit Mes. in
hac p̄positioe: et dosis ei⁹ est a. 3. j. vsq̄ ad. ij.

¶ Circa hāc descriptionē. No. de seta cruda adusta. a ca-
cipe de folliculis serici noui q̄ nōdū pertrāscent annū et
aperi et extrahe vermes quos intus reperies mortuos:
et mūda poptime. deinde pone in olla noua dictos folli-
culos q̄ cooptorio lapideo bñ tegat̄. deinde in furno po-
nat̄ et in p̄mittat̄ q̄ possint puluerizari. deinde extraha-
tur et vsui referuent. Hec est cōbustio sit vt desiccat ac vt
cōteri possit. In vna alia p̄fectioe infra recipis subtiliter
incidat̄: et et vt bñ terat̄. Igit̄ p̄ hoc intelligas q̄ vterq̄
mod⁹ laudat̄. Tñ ego nō soleo in h̄ electua. nec i alio cō-
fectio. cordialib⁹ setā cōburere: s; subtilr̄ incidere. Sed si
cōburere vis vt s̄ba. Mes. sonāt̄ cūqueas q̄ illa adustio
nō sit in emerāssimo prudēt̄ fieri d;: et taliter q̄ sericū
soli sit puluerizabile et remaneat seta fm̄ formā suā: et
dic etiā crudū: q̄ per coctionē virtus ei⁹ extrahitur et c.
¶ De ozimo q̄ cū in cōpositioib⁹ reperis scriptū ozimi

gariofilati: tūc idē est q̄ semē basiliconis citrinū. Si hō
ozimi simpliciter idē est q̄ semē basiliconis nigrū: et hoc
colligit̄ a plāta basiliconis habente folia lata. Citrinū
vero plāta faciēte parua folia: et hec est isporum differe-
tia. Citrinum enim magis aromaticum est et cordiale
magisq̄ calidum.

¶ Carta reperit̄ litera de citraria. Una em̄ dicit vt pre-
scripsi: et hec bona est: et idē est q̄ melissa. Alia em̄ dicit
citrati et alia chiriacti et ambe corrupte.

¶ Hic bene aduertēdū est de behen. Behen em̄ scriptū
duplici. et cū h̄. Idē est q̄ radix alba et rubea que ambe
portantur de partibus armenie: s; d̄ ben scriptū solū cū
vno e et sine h̄ idē est q̄ semen cataputie: quare bene no-
ta literas ipsas cū in cōp̄sito reperis.

¶ Spica aliquādo em̄ reperitur scriptū spice nardi vel
spice inde: et ambo idem sunt. alijq̄ spice. romane vel spi-
ce. celtice: et hec duo idem sunt quare et c.

¶ Mel crudū est q̄ nō est coctū. Igit̄ si mō descripto a
Mes. facere vis: accipe mellis puri lib. j. sup̄scriptarū
sp̄erū. 3. iij. et permisce: et sic habes mētē auctoris. s. mel
crudū q̄ est quadruplū pōderis oīm. Si hō nō habes
mel purū potes hoc mō facere. Accipias vna quāritatē
mellis quā volueris et pone ad ignē ad bulliēdū et semp̄
illud dispumabis quousq̄ mūdū sit deinde ab igne amo-
ueatur: et post frigidationē sup̄scripta spe aerū quāti-
tas apponat̄: et hoc mō habes mel crudū a superfluita-
tibus depuratū. Alij dō dicūt q̄ mel crudū est illud q̄
manibus absq̄ igne exp̄mēdo a sano mellis habet et
extrahit̄: et hec opti. nō oīno sup̄ra rōnē est fundata: vel
illud vel p̄scriptū accipias: q̄ cōueniūt. S; q̄ cōfectio
hec cōter sit in forma solida accipias zuccari cocti. li.
j. sup̄scriptarū specierum. 3. j. et facias in moīsellis.

¶ Descriptio tertia.

Diamuscū amarū valēs ad oīa ea que dicta
sunt de diamusco dulci: et ad ericādū hūidū
tates stomachi: et putrefactiones ei⁹. R. su-
p̄scriptarū sp̄erū diamusci dulcis quāntita-
tē oīm sup̄scriptā: et his addas absinthij
rosarū: s; rubearū añ. 3. ij. aloes optimi. 4.
succotriini abluti. 3. 5. castorei lreisi. i. leuisti-
ci añ. 3. j. cinamomi. 3. ij. 5. Et cōfice cū melle
crudo q̄ sit quadruplū pōderis omnium. s.
q̄ sit quadruplum ad summam specierū: et
facias vt sup̄ra tibi mōstrauī vel in forma so-
lida vel molli et c. et dosis est dicta sup̄ra.

¶ Aloes succotrinū d; aloes optimū: q̄ inter oēs alō
sp̄es aloes est melius: et lauat̄ hoc mō. terat̄ quantitas
aloes tibi necessaria: et rotabis illū aqua pluuiali vel
enā. hec enim lotio fit vt ipsius acuitas amoneat̄: et cō-
fortatio augeat̄ donec tñ ab aqua sit ma defactū: deinde
de soli exponatur ad desiccandū et p̄mittat̄ vsq̄ quo pos-
sit denno puluerizari: deinde iterū cōteri. et cū predicta
aqua irroret̄: et soli exponat̄: et illud idē tertio facias: des-
inum post ciccationem referua et vtere illo.

¶ De aloē iterū est notādū q̄ sunt q̄ illū cōburūt quem
ponere volūt in hac cōfectione: et nō lauat̄ diētes q̄ p̄
cōbustionē amouetur sua gūmositas p̄ quā laxabat̄ et
stomachū debilitabat̄: et p̄ hoc maḡ et appropuat̄ alia
virt⁹ et alia opatio d̄ est cōfortare: et iō tūc meli⁹ p̄fortat̄.
Et ad hoc notandū est q̄ si aloes dat̄ ad laxādū nō cō-
burit̄ nec lauat̄. S; si ad p̄fortādū vel ablūt̄ vt p̄burit̄:
sp̄es cōbustio ipsi⁹ de raro fiat. Mod⁹ cōburēt̄ si. po-
nat̄ i olla mūda: et sup̄ p̄unas p̄mittat̄ donec aduraf̄.
¶ Semē leuistici in cōpositioib⁹ apponendū est. Nam
aut̄ plāta neq̄ radix neq̄ folia.

¶ Descriptio. iij.

Diagalāga Mesue valēs p̄tra morbos vē-
tositatū grossarū et acetosam eructationē: et

est medicina expta ad malitiā digestionis & bonificat opones stomachi: & epatꝝ frigidiorū: imo emēdat defectionē ipsorū. ℞. galāge ligni aloes añ. 3. vj. gariofilorū macis kei sim. i. se. leuistici añ. 3. ij. zinziberis macropiperis. i. pipis lōgi cinamomi pipis albi añ. 3. j. calamētī sicci menthe. f. domestice sicce añ. 3. j. heil. i. cardamomi maiorꝝ spice se. apij feniculi anisi carui añ. 3. j. calami aromatici. 3. j. 5. puluerizentur oia suprascripta debito mō zuccari tabarzet. i. albi vel illius prouincie. 3. r. mellis colati et dispumati. 3. ij. et fiat confectio decoquēdo mel: & zuccarū debito modo. Sed qꝫ communiter fit in morsellis accipe lib. j. zuccari & post coctionē & aliqua lem infrigidationē adde suprascriptarū specierum. 3. j. & sic facias in sequentibus: & doꝝ sis est añ. 3. ij. vsqꝫ ad aur. ij.

¶ Intelligēdū est qꝫ in oibꝫ cōfectionibꝫ & cōpositiōibꝫ cordialibus stomachicis epaticis & breuiter. Exceptis in medicinis vomitiuis semp apponēdū est cinamomum subtile. In vomitiuis vero grossum apponēdū est eo qꝫ illud vomitū puocat parsiꝝ sustinet de decoctiōe & cōtitione & minus subtile iterum sustinet.

¶ Quādo simplꝫ piper descriprū in cōpositiōibꝫ reperitur: de pipere vsuali seu nigro intelligendū est.

¶ Calamētū & mētha sicca in hac cōpositiōe ponunt: qꝫ sicciō: is sunt cōplexionis. Et de mētha domestica et calamamento montano, est intelligendū non de aquatico.

¶ In dñm qꝫ cōtinget apothecario repire i qꝫusdā cōpositiōibꝫ Mel tabarzet. Ideo declarabo qd illud sit. Et dico qꝫ est mel albū de celo cadēs ad modū ros. Et est albi qꝫ sit mel apij: & qꝫ rēdit ad naturā zuccari: sed qꝫ illo cārem loco ei ponimꝫ mel albū vel zuccarum scēde coctē Et hoc mel tabarzet ponit a Mesue in cōfectione de zinzibere distinctione quarta circa finem.

¶ Descriptio quinta.

Aromaticū rosatū descriptiōe Gabrielis vꝫ cōtra stomachi defectionē: & oia nutricia tionis mēbra cōfortat: & est cōtra stomachi humiditatē & mollificationē medicamē expꝫ tum: & oem putrefactionē in eo corrigat cerebri & cor cōfortat appetitū excitat: digestiōnē procurat conualescētibꝫ & debilibꝫ mire subuenit. ℞. rosarū rubearū. 3. xv. liqritie rase: & mūde. 3. vij. ligni aloes boni sandalorū mazachari. i. citrinorum añ. 3. ij. cinamomi electi. 3. v. macis gariofilorū añ. 3. ij. 5. gummi arabici dragagati añ. 3. ij. & partes duas alteri dragme. 3. ij. nucis muscate cardamomi. f. maioris: & minoris galāge añ. 3. j. spice 3. ij. musci. 3. j. ambre. 3. 5. syrapi rosati et de corticibꝫ citri añ. li. j. & fiat electuariū pulueris ratis prius puluerizandis. Si in forma solida facias: vt in suprascriptis tibi ostendi. Accipiēdo lib. j. zuccari. & 3. j. specieruz & c. & doꝝ sis est a. 3. ij. vsqꝫ ad. v.

¶ Duplex solet litera reperiri in hac recepta de sandalis: vna em dicit sandali mazachari. Alia sandali maris: Et vna & altera pot stare: qꝫ idē est qꝫ sandali citri: sed sunt qui exponunt & dicunt qꝫ idē est sandali rubei: & expositio hec falsa est: & prima vera.

¶ Quid aut intelligat p duas ptes alterius dragme: vt aucto: supra ponit. Dico qꝫ due ptes vni dragme sunt 3. ij. cū quelibet dragma ex tribus seropulis constet.

¶ Aduertendū bene est adhuc ppter cōdem apothecariorū erroꝫ qꝫ in qꝫusdā cōpositiōibꝫ in qꝫus scripta reperit Cardamomi: tunc & maior & minor apponenda sunt: de eis intelligendū est: si vero de maioris solū intelligas erras. Et hec fuit: & est opinio Senlis super. v. can. iuxta. c. de dyacymino. Et de hoc multi erroꝫ occurrerunt imperitiis apothecariorum.

¶ Descriptio sexta.

Diacimīnū des. cōtra stomachi & viscerū vētositatē: digestiōnē pcurat: stomachum & viscera calefacit. ℞. cimīni p die in aceto infusi & ericcati. 3. r. zinziberis cinamomi añ. 3. 5. gariofilorū: ligni aloes macis añ. 3. ij. 5. galāge pipis lōgi cardamomi. f. maioris et minoris añ. 3. ij. musci. 3. 5. puluerizent puluerizāda mellis cocti: & dispumati lib. j. & 3. ij. fiat cōfectio i forma liqda: sed qꝫ cōiter fit in forma solida facias vt supra ostensum in alijs est & c. doꝝ sis est a. 3. ij. vsqꝫ ad. iiij.

¶ Variē em repiunt recepte de hac cōpositiōe: sed ista est melior: & in vsu. Reperit qꝫ magnꝫ erroꝫ in hac cōpositiōe apud apothecarios & medicos. Aliqꝫ em habēt in suis receptis. Cimīni carmen & apothecariū dicūt qꝫ carmen nihil aliud est qꝫ puincia in qua dicūt cimīnū nasci. vt verbi grā opij thebaici & c. Sed multi errāt vt videri pot a mattheo siluatico. c. de cimino vbi dicit qꝫ cimīnū carmen idē est qꝫ silicos: & silicos idē est qꝫ siler montanū. Causa aut quare infundit cimīnū in aceto p diem est: qꝫ acetum addit sibi in virtute profundatiōis & incisionis & temperat eius calorem aliquāliter.

¶ Nota in super qꝫ cōtitiō medicinarū huiꝫ cōfectio nis nō dꝫesse subtilis: sed grossa. Cū intentio ipsius medicine nō sit nisi qꝫ sit fortis in resoluendo & euacuando ventositatē qꝫ si vltimate: cōterantur ventositatem non resoluere: sed per ymā educeret & c. hoc declarat Auic. in. v. cano. ca. de diacimino & c.

¶ Descriptio septima.

Diābra des. est medicīa sublimis cerebꝫ & cor cōfortās: & stomachū & oia mēbra digestiōnē pcurat: & vtētē eo letificat: & mēbra nutritatiōis calefacit: senibꝫ quoqꝫ conuenit & frigidis natura & mulieribꝫ & egritudinibꝫ matricū. ℞. cinamoi doronigi gariofilorū: macis: nucis muscate: folij galāge añ. 3. ij. spice cardamomi. f. maioris & minoris añ. 3. j. zinziberis. 3. j. 5. sandali citrini: ligni aloes pipis lōgi añ. 3. ij. ambre. 3. j. 5. musci. 3. 5. puluerizent puluerizāda. Et cōfice cū sirupo rosato factō cū aqꝫ ros. i. cū iulep rosato: & fit ei cōtitas li. j. & 3. iiij. 5. cōiter fit i forma solida: vt supra & c. & doꝝ sis est. 3. ij. vel. iiij.

¶ Circa pscripta & sequētia vni gñale ē notādū qꝫ spēs huiꝫ cōfectiōis & oēs spēs medicinarū cōfortatiū membra & aperitiū opilatōes debēt subtiliter puluerizari: & eo maxime si ad lōginqua mēbra cōfortanda debent

A ij

transire. Ad th vltimate. vltima em cōtrito perdit virtu
te aromaticē: sed media fit inter vltimā & subtilem.

¶ Et si nostro tempore he pfectiōes fiant in morcellis:
maior operatio tamen: & efficacior vt plurimum fit ab
electuario q̄ a p̄fectione preparata vt superiores & hoc
multis rationibus.

¶ Prima propter meliōrē fermentationē que fit aroma
tū in electuarijs que fieri non potest in confectiōibus.

¶ Secūda q̄ de aromatibus plus ponitur in electuario
construendo q̄ in confectiōe.

¶ Tertia q̄ meli⁹ & facili⁹ euaporat & trāsit virtus ele
ctuarij ad mēbra remota q̄ virt⁹ cōfectionis assume
pt vt in passionibus pectoris: & cerebri: & hoc verificari pōt
in omnibus confectiōibus & electuarijs.

¶ Descriptio octaua.

Diacorali magistralis. z̄ mirabiliter valēs
ad cōfortationē cordis & stomachi: & maxie
cū ex lōga egritudine & calida sunt debilita
ta. ℞. sp̄rū diarodon abbatis. ʒ. iij. corallo
rū vtriusq; fragmentorū preciosorū marga
ritarū añ. ʒ. ʒ. puluerizent subtiliter: & addi
tis. ʒ. v. ij. ʒ. zuccari dissoluti in aqua ros. fiat
confectio in morcellis.

¶ Intelligēdū q̄ qñ scribit fragmentorū preciosorū ab
solute de quinq; descriptis supra in electuario de gem
mis est intelligendū & non de aliquibus alijs.

¶ Secūda etiā est intelligēdū q̄ qñ d̄ sp̄rū diarodō abba
tis vel sp̄rū triasandalorū: vel aliarū sp̄rū de ipsis cō
plete intelligēdū est. i. de ipsis fm integrā descriptionē
positā a doctorib⁹ nō vt qdā fatui dicebāt q̄ cū scripturiz
inueniūt diarodon abbatis illas sine musco ponebāt
dicentes q̄ illa erat doctoris intentio & fatue.

¶ Descriptio nona.

Triasandalī Mico. taliter dicti a trib⁹ gñi
bus sandalorū q̄ descriptionē ingrediūtur.
Dan̄ pprie cōtra colorē epatis & stomachi
ptibificis & ictericis. ℞. sandalorū alboꝝ ru
beoꝝ citrinoꝝ zuccari albi añ. solidos duos
i. añ. ʒ. iij. reubarbari spodij. s. de cāna. succi
ligritie seīs portulace: seīs domestice añ. soli
dū. ʒ. ʒ. i. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. gra. ij. ʒ. amidi: gūmi ara
bici: dragātī. seīs melonū: seīs cucumeris:
seīs citruli: semis cucurbite: se. scariole: ana.
solidū. i. añ. ʒ. ʒ. cāphore. ʒ. ʒ. Rosarū ru
bearū. ʒ. ʒ. puluerizentur subtiliter: syru
rosati lib. ij. & fiat electuariū: sed cōmuniter
fiat in forma vt supra: seīs solida.

¶ Solidus em idē est q̄ ʒ. ʒ. oēs doctores affirmāt: et
exagū idē etiā nō differt a solido nisi solū nomine.

¶ Omnia simplicia ex quib⁹ p̄fectiōes electuaria & cō
positiōes oēs cōponunt nō sunt simul terēda: sed q̄libet
simplex ex medicina p se cōterēda est & puluerizāda. Et
rō q̄ oia nō sunt eiusdē cōplexiōis & substātie. Imo q̄
dā sustinet multū de cōtritiōe: & qdā min⁹. Cinamomū
em & macis sunt rare substātie: gariofilib⁹: & gūmi sunt
dēsioris substātie. Quapropter vt ex contritiōe virtus
ipsoꝝ nō deperdat omnino p se debēt puluerizari: q̄
fecus faciunt apothecarij nostri tēponis & male. Ideo
numrū si cōposita non habēt virtutē a doctoribus limi
tatam. Et hoc idem in decoctionibus est aduertendū:
vt in tractatu siruporum te scire faciam.

¶ Descriptio decima.

Electuariū de aromatib⁹ z̄ des. qd̄ scripsit
Balē⁹ exptorū iuuamētorū ad cās stoma

chi: & epatē egritudies ī eis factas ex flegima
te grosso & vētositate: digestionē cōfortat in
flationē remouet & morbos ex ea factos cu
rat. Retardat canos: colorē efficit bonū & o
ris: & sudoris odorē. Venes quoq; calefacit
& coitū excitat. Acidus ructus curat: & fasti
diū & abominationē remouet. ℞. lini aloes
crudi. i. nō cocti ros. añ. aur. xij. i. ʒ. xviij. galie
muscate doronigi pipis lōgi: nucis muscate
mēthe sicce. spice: cassie lignee: macis gario
filorū macis cinamomi. affari añ. aur. iij. i. ʒ.
iij. ʒ. calami aroma. aur. iij. i. ʒ. vj. croci car
damomi. s. maioris cardamomi minoris. i.
meligete. triūsandalorū reubarbari cubebe
costi zinziberis seminis feni. seminis anisim
keisim. i. leuistici. añ. aure. ij. ʒ. i. ʒ. iij. ʒ. ij. gra.
v. zuccari. ʒ. vj. z̄ siue aroma. i. mīue citonio
rū cū speciebus li. j. mellis cocti & dispu. li. ʒ.
& ʒ. ij. Et fiat electuariū puluerizatis pri⁹
puluerizandis prius. Sed si in morcellis fa
cere vis facias vt supra dosis eius est a ʒ. ij.
vsq; ad aureos. iij.

¶ Lignū aloes crudū est illud qd̄ nō est coctū. Arabes
em solent ipsum decoquere anteq̄ illud ad nos venire
permittāt decoquēdo illud in aqua per quā decoctionē
quedā humiditas q̄ in illo erat seu gūmositas amouet
q̄ natās est super aquā: illā reseruat & deinde mittunt ad
nos illud coctū. qd̄ est sine aīa: et nullam h̄z virtutē vel
bene paueat: & ob hoc auctor dicit crudū. Cognoscit q̄
sit crudū hoc modo. Nā si in igne ponit emittit quan
dam humiditātē aromaticā que illud a cōbustione p
hibet. sc̄o si in aqua p̄ficiatur subito fundū petit pro
pter ipsius grauitatē & talis est eius cognitio.

¶ Descriptio vndecima.

Diarodō abbatis Mico. a rosīs q̄ ibi intrāt
plusq; de alijs sp̄b⁹ nomē accepit Abbatē
ab abbate de curia cōpositū dan̄ pprie icteri
cis epaticis ptibificis etibicis & cardiacis q̄ pa
tiunt ex calore: & ad calefactionem stomachi
pulmonis & totū corpis & cōualescētib⁹ ex
lōgis & acutis egritudinib⁹ mirabilr auxi
liat. ℞. sandalorū alboꝝ sandalorū rubeo
rū añ. ʒ. ij. ʒ. dragagātī: gūmi arabici spodij
añ. ʒ. ij. affari spice masti. cardamomi. s. ma
ioris & minoris: croci xiloaloes. i. lint aloes
gariofi. galie musca. anisi. s. se. maratri. i. se. fe
ni. cinamōi succi ligri. reubarbari seīs basil
conis berbertis scariole. s. seīs: seīs portula
ce. s. domestice semi. papaueris albi. se. citru
li. se. melonū semi. cucumeris se. cucur. añ. ʒ.
ʒ. offis de corde cerni: margaritarū añ. ʒ. ʒ.
zuccari cādī rosarū. s. rubearū añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. ij.
cāphore grana. vj. musci. grana. ij. ʒ. pulue
rizent puluerizāda subtilr. Et cū li. ʒ. ʒ. syru
pi facti cū aqua ros. i. cū iuleb rosato fiat cō

fectio. Et si in forma solida facere vis modū habes supra descriptum: et dof. est a. 3. iij. vsq. ad. iij.

¶ Nicolaus dicit q. hec cōfectio d. dari cū rodostoma te vel cū frigida: vt igit ois pars clara sit scias q. cū rodostomate. l. cū decoctione rosarū: vel cū frigida. i. vel cū decoctione facta cū frigidis. Sed decoctio hec hoc tpe nō est in vsu: sed loco ipsius datur cum syrupo rosa.

¶ De spodio inter doctores magna est p. trouersia. Qui dam enī dicit q. est radix canne vltimate aduste: q. dam vero q. est spica cuiusdā arbutuli in Alexandria crescentis. Alij q. est fuligo q. in domibus inuenit in quibus fundunt metalla: q. postq. cecidit a tecto: dicit spodium. que vero remanet dicitur pūfūlgo. nōnulli vero dicit q. est cinis qui inuenitur sup. fornaces argētario: rū qui lauat per ferrugo. Que oēs opiniōes abscinde sunt tanq. frivole: et dicendū q. spodium est os elephātis cōbustū. Elephas ossa h. z. solida sunt dētes: et illa nō cōburunt: sed ad diuersa accidētia seruant. Sed illa q. medullam habent comburuntur et combusta spodium de canna dicitur: et hec est vera opinio.

¶ Descriptio duodecima.

Confectio de storace magistralis. Illa ad. de. et sic. nō est in vsu ppter opū. R. passularū electarū et vltimate cōtritarū. ʒ. j. liqritie rase et mūde. ʒ. vj. ligni aloes nucis muscate cinamomi electi. añ. ʒ. j. storacis. s. calamite. ʒ. v. boli armeni loti et pparati. ʒ. iij. puluerizentur subtilr oia: et cū. ʒ. xv. zuc. dissoluti in aq. betonice et soliorū violarū fiat cōfectio in morsellis faciēdo oēm morsellū de ʒ. ij.

¶ Confectio enī nihil aliud est q. compositio diuersorū. ¶ Modus lauādi et pparādi boli armeni talis est. Accipe de eo q. sititātē quā volueris et tere subtiliter: postea infundat super eū q. sititās aq. rose qua irroret: deinde in vmbra pmitat exiccari: et iterū post exiccationē cōstertur: et aqua ros. irroret: et ter vt pmo hoc fiat postea re ferua. Illud enī d. lotū et pparatum. Storax simpliciter si scriptum reperitur de storace calamita intelligendum est tanq. de perfectiori.

¶ Descriptio xij.

Confectio de cinamomo me. sana et expta ad humorositatē stomachi et putrefactionē in eo flegma digerit et digestionē pcurat. R. cinamo. subtilis et electi. s. cānella fina. ʒ. xv. darseni. i. cinamomi grossi. cinimī enule: scz radice añ. ʒ. j. galāge. ʒ. vj. gariofiloz pipe ris longi cardamomi. s. maioris: zinziberis beil. i. cardamomi minoris: et ē meligeta macis nucis muscate. ligni aloes añ. ʒ. iij. croci ʒ. j. zuccari tabarzet. i. albi. ʒ. v. musci. ʒ. j. partes duas. i. ʒ. ij. puluerizentur subtiliter oia mellis collati lib. j. et ʒ. iij. fiat cōfectio et fit in forma solida vt supra tibi ostensum est: dof. est. a. 3. j. vsq. ad. v.

¶ Confectio hec lz in vsu non sit: tñ q. in ea apothecarij solent dubitare. igit q. in vna cōpositiōe scriptū reperis darseni: ei p se semp debes apponere cinamomū electū. si vero darseni et cinamomi vt in superiorū vidistis: tñ q. scz et subtile et grossum est ponendū: nec auctores illos dicentes q. per darseni intelligit ma cis: hec enī opinio reprobatā est a pposito de honestis super Desuc. Secōdo est intelligēdū q. cū reperis i vna recepta heil p se de car

damomo maiori semp est intelligēdū. Si vo cardamomū p se reperiat etiā de maiori est intelligēdū. Si vero ambo reperiant vt in superiorū. Et maiorē et minorē debes apponere. nō aut gariofilos vt quidam fatui dicunt

¶ Descriptio xiii.

Rosata nouella nicolai d. rosata a rosis nouella respectu veteris q. recipiebat sulphur vinū vomitū et subuersionē stomachi aufert debilitatē et sitim reprimit. defectis ex lōga infirmitate mire subuenit: sudores diaphoreticos cōpescit. R. rosax liqritie. zuccari. s. albi añ. ʒ. j. ʒ. j. cinamo. ʒ. ij. ʒ. ij. gra. ij. gariofiloz: spice nardi. galāge zinziberis: nucis muscate zedoarie storacis. s. calamite cardamomi. s. maioris: et minoris apij. s. seminis. añ. ʒ. j. gra. vij. puluerizent puluerizanda mellis cocti et dispa. lib. j. et ʒ. vij. et fiat in forma liquida: si vero in forma solida facias vt supra te assuefecit.

¶ Nardi si reperiat scriptū in aliqua cōpositione vt in hac cōiter reperit de spica nardi intelligēdū est. nō aut de cōpositione cuiusdam vnguenti preciosi vt quidā dementes auli sunt dicere.

¶ Descriptio xv.

Diadragantū frigidū sic. a dragagato nomen accepit sanat omne vitium pectoris et pulmonis qd fit a calore et siccitate et cōfert maxime pthibicis et bicis pleureticis pleri plerimonici: et ad oēm tussim q. fit ex caliditate vel siccitate: ad oēm lingue et gutturis asperitātē: cū vo sumit tandiu in ore teneat donec ibi dissoluat. R. dragaganti albi. ʒ. ij. gummi arabici. ʒ. j. ʒ. j. amidi. ʒ. j. liqri. ʒ. ij. se. melonis. se. cucumeris. se. citruli. se. cucurbite añ. ʒ. ij. penidiarū. ʒ. ij. cāphore. ʒ. j. sirupi albi galeni. i. iulep violati li. ij. cōtundant subtiliter oia: deinde permisceant bñ in mortario paulatine miscendo et reseruētur: sed hic cōiter fit in forma solida hoc modo.

¶ De cōpositione ista est intelligēdū q. cū fit in forma ista nō d. fieri: vt de superiorū tibi dixi. s. accipiedo spērū ʒ. j. zuccari li. j. co q. pauce spēs cribellate in ea intrant. Sed de eis supra descriptis debes accipere ʒ. ij. zuccari lib. j. et facere in morsellis. Tñ enī zuccarū q. p dicit spe cies possint simul teneri d. apponi et nō plus. igit pterpta regula ab apothecariis tenēda est: et ego oppositūz vidē semp facere ab eis: q. sepe ac sepius a memoniti essent. Oēs doc. cōueniūt q. gumme debēt dissolui in cōfectionib. in quib. intrāt et nō conteri eo qd puluerizant nō pnt: et pistādo virt. illorū deperdit quare cū in aliq. cōfectione intrant dissolui debēt in aqua appropriata: in ista enī dissoluantur cū parū aque violarū: in alijs vero cum alijs aquis fm diuersas intentiones.

¶ Descriptio xvj.

Diarodon descriptiōe cōi ad. desue cōferēs ad dolorē stomachi et epatis: et puncturā in eis a caliditate et acuitate colere citrie faciēs digerere cibū et est ex cōferentib. stomacho et epati debilibus. R. rosarū rubearū. ʒ. xxx.

trociscorū diarodō trociscorū de spodio liq
ritie añ. 3. iij. gariofilorū gallie muscate. añ.
3. iij. spodij. croci masticeis berberis ligni alo
es ana. 3. ij. sandalorū alborū: sandalorū ru
beorū: sandalorū citrinorū añ. 3. iij. assari spi
ce inde: macis: cardamomi. s. maioris 2 mi
noris: seminis portulace. se. lactuce se. scario
le. se. citruli. se. melonū. se. cucume. se. cucur
bite. 2 Sargaritarū albarū alfelengemisc. j.
ozimi rasure eboris dragagati gūmi arabi
ci añ. 3. j. cāphore. 3. j. 5. musci. 3. 5. puluerizē
tur subtiliter puluerizanda. 2 Ofice cū li. iij.
2. 3. iij. Syrupi facti ex ros. 2 aqua rosata. do
sis est a. 3. ij. vsq. ad aureos. ij. Sed in forma
solida fieri solet: vt supra.

¶ Sympus factus ex ros. 2 aqua rosata cū quo dz cō
fici hec cōfectio si in forma liqda facere volum⁹ hoc mō
fit. R. rosarū viridiū lib. ii. ponant in vase vitreato stri
cti: et ouificū: 2 sup eas infundant feruentis aque rosate li
v. 2 cōstringat ouificū valis: et pmitrat infrigidari: de
inde dicte ros. bene manib⁹ exprimant: 2 due alie libe
rosarū viridiū accipiant: 2 p̄dicta aqua rosata calefiat
bene et iterū supra eos ponat: deinde colet 2 exprimat:
deinde iterū et tertio hoc fiat in nouādo rosas et aquam
calefaciendo: deinde coletur a cepe dictā colaturam: et
additis lb. iij. zuecari clarificati fiat syrupus: de quo
fit supra scripta cōfectio.

¶ De musco 2 opio in medicinis parū ponit: musc⁹ enī
in modica s̄titate est magne s̄tutatis 2 opationis: opū
similiter. Et ideo sufficit parum apponere ne in magna
quātitate noceat: aut opationes aliarū medicinarū cor
rumpat: aut occultet. Et sicut de opio 2 musco exp̄plifi
co ita et de alijs medicinis fortibus est intelligendum.

¶ Nota hic de cōtitione specierū electuariorū 2 cōfe
ctionū. Nā species q̄ ponunt in electuaris cōfortantib⁹
aperientib⁹ vel alterantib⁹ 2 cōfortantib⁹ subtiliter debēt
cōteri. Causa est: q̄ nō alterāt nec cōfortāt nisi attrahā
tur. Et ideo ad hoc vt alterēt mēbrū vel cōfortent indi
gēt vt attracta a mēbris possint penetrare: facilius autē
penetratio fit p̄ cōtitionē multā. Sec⁹ aut est de medici
na solutua. Nā ipsa manūs q̄ta in stomacho sim cōez
opinionē euaporat ad mēbra: q̄ si attraheret a mēbris
esset malū. Et ideo grosso mō debēt cōteri. 2 hoc respectu
subtilis. Ne citius debito trāseat a stomacho: et ex hoc
notato habes perfectam doctrinam conterendorū.

¶ Descriptio. xvij.

Aromaticū rosatū 2 Des. stomachū 2 cor
cōfortat 2 humiditatē viscerū ericeat appeti
tū excitat et digestionē cōfortat: vomitū 2
nauseā sedat. R. foliorū rosarū rubearū. 3. j.
et. 5. ligni aloes: macis gariofilorū trociscoꝝ
diarodō: gallie muscate añ. 3. ij. 5. liqritie mū
de. 3. j. cinamomi subtilis et electi. 3. iij. galā
ge zinzibe. nucis musca. añ. 3. ij. 5. heil. i. car
damomi maioris spice añ. 3. j. puluerizētur
subtiliter: 2 cū syrupo ros. 2 de corticibus citri
añ. 3. viij. fiat cōfectio aromatizādo illā cuz
3. 5. optimi musci. Si in forma solida fieri so
let vt supra. dosis est. a. 3. iij. vsq. ad quinq.

¶ Si rosarū in aliqua cōpositione scriptū reperis sine
determinatione tūc de rubcis intelligendū est tanq̄ de
perfectioribus et melioribus.

¶ Sic 2 pro hac cōpositione 2 pro antescrisp̄is: et infra
scribendis est norandū q̄ descriptiones trociscoꝝ in
ipsis ingredientibus infra describentur in summa. iij.
que de trociscois tantum erit.

¶ Descriptio. xvij.

Aromaticū rosatū min⁹ 2 Desue stoma
chū 2 cor cōfortans 2 eorū inflatōdes sedās.
R. rosarū rubearū. 3. r. ligni aloes sandali
machafari. i. citriniañ. 3. ij. cinamomi. electi.
3. 5. masticeis. 3. j. 2. 3. j. ambre. 3. ij. musci. 3. j.
puluerizētur subtiliter et cū. 3. r. sir. ros. fiat
in forma liquida. In forma solida fit vt su
pra de ceteris dixi.

¶ Inuenitur in hac cōpositione magna diuersitas lite
re: aliqua enim dicitur in superiori annotati 2 bene lite
ra stat. In aliquo Desue scriptum reperitur masticeis
cragium vnum. et hecliters corrupta est: quia superior
tenenda est.

¶ Insuper intelligendū q̄ si aliqua in cōpositōe scriptū
reperis sandali de sandalis citrinis est intelligendū cū
meliores sint: eo q̄ participat de vtraq. natura: 2 quod
dam mediū sunt inter albos 2 rubcos. Si vero reperiat
sandalorum de omnibus sandalis intelligas.

¶ Descriptio. xix.

Aromaticū muscatū 2 Desue 2 fert synco
pi et tremori cordis: et cōfortat cerebrum et
cor: et cōfert epilepsie: 2 p̄focatiōi matricis:
2 facit oris odorē bonū. R. ligni aloes. 3. vj.
darzeni. i. cinamomi fini vel subtilis. 5. r. am
bre. 3. iij. musci boni. 3. ij. puluerizentur sub
tiliter: et cū li. j. sirupi rosa. fiat cōfectio. Si
in forma solida: vt supra ostendi facias.

¶ De musco nota q̄ vim suā 2 odorē amittit. si cū sp̄s
bus aromaticis p̄seruat seu ponit 2 tūc sua amissa re
cuperat si in cloaca ponat: odorē recuperat que amiserat
ex p̄mixtione aromaticorū. Cōseruat aut si in suo fo
liculo tenet vel in āpulla vitrea. 2 cū eo p̄mixcet plūbū
in pua frusta icisum sed ab aromaticis elōget. 2 Medici
ne simplices plures ponunt in cōposita eo: q̄ ex his sim
plicib⁹ fiat vna virt⁹ cōio q̄ i nulla simplici inueniebāt.

¶ Descriptio. vigesima.

Aromaticū gariofilatū 2 Des. stomachū: et
cor cōfortat: nauseā 2 vomitū sedat: et vsq. cō
tra putrefactionē in partib⁹ stomachi: mē
bra vō nutritiōis calefacit: et vt cōstitates dis
solut 2 carminat. R. gariofilorū. 3. vij. ma
cis. zedoarie. galāge sandali mazachari. i. ci
trini trociscoꝝ diarodō cinamomi ligni alo
es spice inde pipis longi heil. i. cardamomi
maioris añ. 3. j. rosarū. s. rubearū. 3. 5. liqritie
galle musca. añ. 3. ij. folij cubebe añ. ptes. iij.
5. vni. i. 3. ij. et gra. v. ābre. 3. j. musci. 3. 5. pul
uerizent subtiliter oīa et cū li. j. et. 3. ij. sirupi
citrini. i. inlep ros. fiat cōfectio sed in forma
solida vt supra faciendum est.

¶ De folio inter doctores magna est differētia 2 cōtro
uersa. Quidā enim dicit q̄ est quedā herba nascens in
aquis dulcib⁹ absq. radice: 2 sup eas natat quēdam mos
cū lentigo aque. Alij q̄ est arbusculā nascens in indiat
et folia ipsius est foliū. Alij vero dicunt q̄ hec opinio te
netur q̄ sunt folia gariofilorum: 2 sic res est.

¶ Partes tres vnius diagne sunt duo scropuli: 2 gra

na quinq. Nam dividendo diamā per quatuor omnis pars erit gra. xv. et sic ter multiplicādo quindecim erūt duo seropuli et gra. v. Cū seropulus modernorū refultet siue sint grana viginti quare &c.

¶ Descriptio vigesima prima.

Aromaticū nardinū mes. stomachū: et epār et viscera confortat: et renes et vesicā et addit desiderū coeūdi: oris et sudoris odorē bonū facit et confortat anhelitū: et facit digestionem cibi: et resoluit vētositates. ℞. spice inde. 3. ij. rosarū scz rubeax. 3. 5. ligritie. 3. ij. 5. galie. sebelie et est qdā cōfectio que fit in trociscis cū bebeligni aloes: macis garioflox: solij indi cinamomi anisi corticū citri: trociscorū diarodon añ. 3. j. 2. j. pineax purgatax amig dalarum purgatarū et ex corticatarū añ. 3. v. dragagatū gummi arabici añ. 3. ij. musci. 3. ij. puluerizent subtili et cōficiant cū libra vna 2. 3. ij. sirupirofati: et fit i morsellis vt supra.

¶ Purgētur pince et amigdale hoc mō. Accipit bacilum sub quo sit ignis carbonū et in eo ponunt amigdale et pince ex corticate seu munde a subtili cortice: et manibus ducunt hinc et inde vsq; quo sint bñ calide: et illa caliditate psumit illud humidū corruptum. Alio etiaz cō fieri pōt cū amigdalio et pinctis ponant. ℞. iij. vel q: tuor: sū ipsorū quātitate suffurto: et bene supra dictum ignē oīa simul volue quousq; bene calefacte sint: et ab illo suffure amouet illa ra cetas: et pure. s. line malo sapore redduntur: et hic modus melior est.

¶ Sebelie est quedam compositio que describitur infra in tractatu trociscorum que a Mesue galia sebelie appellatur et dicitur.

¶ Itē notādū est q; in p̄scriptis cōpositionib; in quib; Mesue scribit: et p̄ce cū sirupo rosato: vult q; p̄ponant cū inlep rosato: q; perfectior est: et magis confortatiuū igitur exponas p̄ce cū sirupo rosato: scz facto ex aqua rosata vel i. cum inlep rosato: hec est auctoris intentio.

¶ Descriptio vigesima secunda.

Electuarū de citro mesue confortās stomachū et pcurans digestionē: et odorē oris facit bonū: grossas vētositates expellit et confortat cor. ℞. corticū citri aur. xx. i. 3. xx. gariofil. li. gni aloes cinamomi macis galange. añ. 3. ij. musci. 3. 5. cardamomi. s. maioris et minoris zinziberis añ. 3. j. puluerizētur hec non multum subtiliter mellis cocti dispumati. 3. viij et fiat cōfectio. Sed fieri solet in forma solida: vt supra dosis est. 3. 5.

¶ Uelle etiā postq; prouincā hāc accepi 36. francice mi partē oīm apothecarū necessariā declarare: ne illi sua ignorātia ad tenebras exteriores ducerētur. Cōtingit nōnūq; ad eos accedere viros et hoīes afflictos stomachi dolore perētes ab eis suffragiū. Ipsi pietate moti exhibent vel aromaticū vel diaciminū vel dianisum nō vltra p̄siderātes de hora exhibitionis q; res anq; ducit egrū ad nō parua pericula. Eapropter indocti me audiānt notētq; distinctionē hāc. Cōfectiones q; dātur aut dantur ad digerendū materiam facientem egritudinem: et desopplandū vel ad confortandū membrum tria vt sandali. et tunc dari debent ante cibum saltem per horas quatuor: vt possint a natura preparari: et ad loca necessaria transmitti. Si vero propter stomachum aut propter prostrationem appetitus dantur: tūc parā

ante cibū dāde sunt. Si vero propter virtutē digestiua exhibent: immediate post prandū exhibēde sunt. Si hō dant ad confortationem scerebri et virtutis aialis post prandū et post cenā per longū tps salte p duas horas dāde sunt. Si hō ad cordis confortationē debēt dari circa mediā noctē: et tenende sunt multū in ore vt paulatim resoluant. Si hō ad resolutionē ventositatis stomacho vacuo a cibo et supfluitatib; mūdato exhibeant. Et in hoc aduertendū est q; nullo modo exhibeant: neq; tyriaca neq; cōfectiones aperitiue seu diuretice cibo exsistente in stomacho vel ipso repleto malis humoribus. Igitur cōsuetudo vercellentiū q; est accipere tyriacā cum aqua ardēti ppter nauisā vituperat ac corruptela ita: licorū qui eā cū maluatico assumūt: et rō est: q; cib; indi gestus ac supfluitates malorū humorū ducunt subtilitate maluatici: vel aque ardētis ad epār et opilationem faciūt: et ad prauias egritudines hoīes precipitat: quare &c. Huius electuarū spēs sunt satis grosse terende: cum sua virtus sit in confortando stomachū et nō transit ipm sed ventositates resolut: et hoc propter causas assignatas in recepta diamini.

¶ Modus accipiendi cortices citri: et aliorū pomorū: sicut et aromaticū habentis odorē hoc modo facia: igitur qui vult vti corticib; pomorū citri in cōpositionib; eligat poma que habeant acetositatē maiorē intrinsec; eo: q; cortices eorū sunt magis odoriferi: et opz q; excoriant illa die qua collecta sunt ab arborē: tergant ergo primo bene cū mantili aspero et mūdo: et excoriantur cū cultello a cute acurte psulatum et leuiter ne accipiat ex carne cū cortice: et simili modo opz fieri de citonijis et alijs pomis beinde in vmbra excicentur.

¶ Nota q; ista omnia electuarua dulcīa supra descripta per annum integrum seruantur et vitra ista alia p̄cter electuarium quo vtuntur reges et p̄clati quod non potest diu seruari eo q; rancescit: sed soluz per dies. xv. vel per mensem ad plus seruatur.

¶ Et ex his habent descriptiones p̄fectionū delectabilū cū sua declaratione et est finis p̄me distinctionis.

¶ Incipit scda distinctio que est de electuaris amaris: et continet. xxxij. descriptiones quarum prima est.

Triaca andromaci que est sublimior medicinarū cōpositarū: et melior earū p̄pter multitudines sui iunamētū et pprie in venenis q; sunt: et pūcturis: sicut serpētū et scorpionis: et canis rabidi: et venenis ebibitis interficiē tibus: et ad egritudines flegmaticas et melancolicas et ad febres earū: et ad ventositates malignas et paralysim et apoplexiā et ad epilepsiā et torturā: et tremorē: et ad eū qui se cum loquit: et manā: et ad leprā pprie et albaras. Et confortat cor: et acuit sēs: et confortat stomachū et alleuiat ābelitū: et dlet pulsū cordis: et retinet sputū sanguis. Et p̄fert ad plures dolores renū: et vesice ex quacūq; causa sint: et frāgit lapidē pprie in vesica: et cōfert ad vlcera intestinoz et durities intrinsecas in epate et splene: et melior descriptionū huius medicine est descriptio radicalis andromaci: et est illa que fieri deberet q; nō aliqui apothecarij nostri temporis illam galeni faciāt: hāc autē descriptionē reperi in quodā libello gētilis de venenis: que vt ipse testat ha

buit: et extraxit quodā libello andromaci p
pria manu scripto ꝛc. Ꝟ. trociscorum squille
lib. j. trociscorum vipere trociscorum alindaraca
id est andromaci piperis nigri opij thebaici
an. Ꝟ. vj. cinamomi semi. napi. s. siluestris
scordeon. i. alleoꝝ siluestriū rosarū rubearū
hyrcos. i. lilij celestis: scz radice agarici suc
ci liquiritie balsami. i. liquoris emanantis a
stipite mirre croci zinziberis reubarbari pē
taphilonis. i. quinꝝ folij calamētī montani
prasilij. id est marubij doronici: ꝛ aliqui po
nunt seminis macedonici: et aliqui petrose
lini sticados arabici costi piperis longi pipe
ris albi pulegij olibani squinati terbenine
castie lignee spice nardi polij mōtani nastur
tij. an. Ꝟ. j. storacis liqde semi. apij silueos. i.
sileris montani semen accipiendū est ameos
camedreos camepitheos hypoquistidos spi
ce celtice schee mōtane folij gētiane. radix su
mitur seminis feniculi terre sigillate colco
tar adusti. i. vitrioli amomi acori. s. radice
carpobalsami. i. semen balsami hypericon:
id est pforate vel herbe secti Ꝟo. rubee tincto
rum valeriane. s. radice an. Ꝟ. ij. gūmi arabi
ci cardumeni anisi achatie danci. i. pastinace
siluestris semē accipitur an. Ꝟ. ij. bdelij sub
albidī bedeguar albezar aspalti oppopona
cis centauree minoris. Aristologie. s. rotun
de an. Ꝟ. j. castorei serapini. an. j. dissoluātur
gūme p̄dicte in vino albo odorifero quātuz
sufficit. Mellis cocti ꝛ dispuma. rub. j. ꝛ lib.
xxij. qd est pro omni libra vna mellis. Ꝟ. ij.
specierū p̄dictaz: ꝛ hoc voluit bonus andro
macus: ꝛ apponi debēt si tyriaca dꝝ habere
virtutē descriptā a doctoribꝝ: dosis aut erbi
benda de tyriaca in vnaquaqꝝ egritudine di
uersa est sꝝm diuersitates egritudinum.

¶ In hac descriptione multa sunt intelligēda. Et primo
de opio thebaico: dicit est opū thebaicū: qꝛ factū ꝛ col
lectū thebis: qꝛ illud est melius ꝛ p̄fectius quocūqꝝ alio
opio vbi cūqꝝ collecto et est minoris periculi et timo
ris vsus eius.

¶ De calamēto dꝝ: mōtani ꝛ ponit hoc: qꝛ hꝝ maiorē ca
liditatem ꝛ siccitatem Ꝟ calamētum stuuiale qd nasci
tur iuxta aquas.

¶ Sticados arabici: dꝝ arabici qꝛ in arabia oritur: et il
lud melius est ꝛ in illis partibus multū colligit. Sꝝ nos
vtimur sticados qd quidē colligitur i provincia Roma.
et est perfectum.

¶ Loco camepitheos si nō haberetur. accipi pōt ius
muscata: qd a Mesue in. c. de egritudinibꝝ neruozū iap
pellatur zinzē.

¶ Hypoquistidos succus est barbe hircine: ꝛ illud pon
it nō sēd in hac p̄positione sēd in omnibus medicinis
in quibus simplr reperies scriptū hypoquistidos: ꝛ qui
herbā ponunt male imo pessime faciunt.

¶ Centaurea de minori intelligēdum est: ꝛ illa in medi
cinis administrat: qꝛ si simplr reperitur de ea est intelli

gendum. Et radix accipi debet non herba vt quidam
rudes faciunt.

¶ Vitriolū seu colcofar hoc modo adurif. Accipe de eo
quāritatē quā volueris ꝛ pone in patella ad ignē ꝛ cōdi
nue sub ea insufflet donec ignis et continuc in vitriolū
voluat: ꝛ tū hoc fiat qd eiꝝ naturalis color mutetur: et
tunc moueatur quia adustum est.

¶ Species iste tyriace debēt subtiliter teri seu pulueri
zari: bene cribellari per subtilē et spissum setarium: vt
melius ꝛ citius res simul fermentari possint: vt Mesue
ꝛ Aui. scribunt. c. de tyriaca.

¶ Puluerizabile est idem est qd cominabile vel diuisi
bile in partes paruas: et est aliud Ꝟ frangibile.

¶ Utilitas autē puluerizationis est: qꝛ facit penetrare
virtutes medicinarū ad partes ad quas nō penetrarēt.

¶ Etates est tyriace sunt quatuor: prima dicitur infan
tia: ꝛ incipit a die cōpositionis vsqꝛ ad sex menses: secun
da pubertas: que incipit post illud tempus: ꝛ durat vsqꝛ
ad decem annos: tertia adolescentia: ꝛ incipit post illud
tempus: ꝛ durat vsqꝛ ad viginth annos: quarta seculꝝ:
ꝛ incipit post illud ꝛ durat ad triginta annos: post illud
expiat a virtute tyriace.

¶ In vase plumbi tyriaca dꝝ poni vel conseruari: vcl ar
gentū in alto cū vase posita facit quandam ferruginem
que appellatur zimar: et consumitur humiditas eius
naturalis ꝛ necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene
conseruatur. Et vas in quo ponit non debet repleri: sed
salte tertia pars vasis dꝝ esse vacua: vt medicine possint
respirare ꝛ exalare. ne sese suffocent.

¶ Descrip. ij.

Tyriaca Galeni qꝛ cōiter fit: lz nō sit tante p
fectionis quāte est p̄scripta Andro. Ꝟ. tro
ci. de squilla. li. ij. pipis longi li. ij. Ꝟ. ij. cro
ci. tyri. li. j. troci. diacorali li. j. xilob. i. li
gni balla. Ꝟ. ij. ꝛ. r. j. opij thebaici. i. illius
prouincie agarici rosarū hyrcos. i. radice li
lij celestis leuistici scordeon. i. allei siluestris
semis rape siluestris cinamomi oppobalsa
mi ana. Ꝟ. vj. reubarbari spice nardi costi
squinanti croci zinziberis castie lignee stora
cis calamite mirre terbenine calamenti mō
tani turis diptami sticados arabici polij mō
tani pētaphilon piperis an. Ꝟ. vj. folij petro
silij gūmi arabici calcanti vsti. i. vitrioli sera
pini terre sigillate rubee hypoquistidos. i.
succus barbe hircine spice celtice acori. s. ra
dicū camedreos gētiane. s. radices sitre. i. va
leriane carpobalsami. i. semi. balsami an. Ꝟ.
iiij. se. apij ameos amomi semi. feniculi car
ni sileris mōtani: semē accipit nasturtij anisi
hypericon an. Ꝟ. iiij. s. mumie castorei oppo
ponaci aspalti galbani cētauree minoris. s.
radice aristologie. s. lōge danci. an. Ꝟ. ij. ꝛ. r.
vj. est pastinaca siluestris. s. semi. mellis cocti
et dispū. Rub. v. ꝛ lib. quos. qd est p oī lib. j.
mellis. Ꝟ. ij. spērū. Sꝝ apothecar ij anaritia
ducti hoc tpe solū ponūt li. iiij. spērū p rub.
j. mellis ꝛ male faciūt: ꝛ ob hoc tyriaca nō hꝝ
virtutes a doctoribꝝ descriptas: quare semp
ponas. Ꝟ. ij. specierū p oī li. j. mellis. Et p̄
scriptū mel sit coctū bona coctide: crocus ꝛ o

et hypogstidos p se pulverizent ac vitriolū.
gūnie vō in optimo vino albo dissoluātur:
alīa vō oīa simul. ad el vō infrigidatū tere-
bentina et hypogstidos intus ponat: deinde
oēs alie spēs. Roc vō infundat i vno boca
li optimi vini nigri: et dimittat p tres dies:
deinde cū dicto vino tyriaca vocat. vitriolū
vero in vino dissoluat et i tyriaca ponat: et
simul misceant. Sunt qui addunt galleti sub-
tiliter pulverizati. 3. 5. ut tyriaca maiorē ni-
gredinem habeat. Sec hoc ego nō laudo cū
extra mētem Valeni et omnium doctorum
fuerit: et nunc presentiu m sit.

¶ Hoc nomen tyriaca est nomē impositū ab effectu: idē
est dicere tyriaca qd conferēs venenis serpētū et alia
rū medicinarū venenosarū. Et ideo hoc nomē h3 duas
partes: scz tyri et significat serpentē: et aca qd significat
medicinas venenosas. Cum componitur igitur tyriaca
est nomen qd significat rem que iuuat in venenis serpe-
tum et medicinarum venenosarum: et est vocata tyriaca
a carne tyri.

¶ Agaricus hyreos et radix acori ponuntur in hoc re-
cepto et in alijs: qz habēt in se virtutē conseruandi alias
medicinas, ne cito corrumpātur: et augent earum virtu-
tes: sic piper conseruat et zinziber a corruptione.

¶ Anacardi corrumpunt virtutem troiscorū tyri. Di-
ctiqz troiscici debēt esse parui et bene compressi si conser-
uari debent: et non debent exsiccati in sole. Sol enim ha-
bet virtutem dissoluendi et destruedi virtutem carniū
tyri et viperarum.

¶ Tyriaca nō dz vari nisi sit fermētata: et fermentatio fit
in tempore sex mensium. Quid autem sit fermentatio no-
ta. Nam compositum habens vnam formam et virtutē
resultantem ex simplicium compositione significat hoc
vocabulum fermentata.

¶ Vinum in tyriaca ponitur primo vt p ipm fiat medi-
cinarum conseruatio et cōmixtio scdo vt per ipm cōfoite-
tur cor. et est extra venenū. In exhibitione tyriace iste cō-
ditioes sunt seruandē. Primo qz sit fermētata. Scdo qd
detur sanis in parua quantitate et raro. Tertio qd detur
in tpe calido: s; in tpatō vel frigido. Quarto qd nō detur
pueris vsq; ad. xiii. annū. Quinto qd nō exhibeatur in
cōplexione calida nec in homine parato in flāmari. Et ex-
to qd non detur stomacho repleto cibo. Et he sunt cōdi-
tiones attendende in exhibitione tyriace.

¶ Due prescripte descriptiones tyriace p annos. xxx. ac
etiam vsq; ad xl. annos seruantur dummodo sint con-
uenientes debite facte.

¶ Descriptio tertia.

adstridatū Nicolai. i. mater oīm antidoto-
rum: siue a metridate rege dictū q ipm cōpo-
suit: faciēs ad oēs passiones capitis virozū
vel mulierū si fuerunt ex infrigidatis et mari-
me melancholicis et timidis epilēticis et mi-
granicis et dolorib; supercalij patētib; et la-
chrymātib; oculis et ad oīa capitis vitia vel
auriū: subuenit dentiū doloribus et palato
et oīb; vitijs oris et maxillarū medef si super
locū dolētem ponat: et iterū ad modū empla-
stri ponat in tēporibus vñ sit discursio. Sq
natiā soluit apoplecticis tussientib; Almati-
cis emoptoicis per spleumoniacis et oīb; do-

loribus q intra corpū humanū sūt. Succur-
rit illacis: dissentericis et lientericis optimū
si def cum decoctione balaustie extēsiōē hu-
merozū tetbanos siue spasmos patientes et
paralyticos sine mora curat: diafragmati et
hypocūdryis: subuenit renib; et vesice opitu-
latur: calculos frāgit: menstrua puocat: oīa
q; vitia matricis excludit: sclerosim patienti-
b; et podagricis singulis p̄sidiū est: precipue
dat cōtra venena oīa. Reprimet venenatos
morsus siue rabidi canis seu cuiuscunq; re-
ptilis impositū siue bibitū cū magna admi-
ratione emēdat. Quotidianarijs et quarta-
narijs etiā añ horā accessionis datū mirifi-
ce pdest et. R. gariofiloz storacis calamite
spice nardi rilobalsami. i. ligni balsami oro-
bi lentisci idest lacce: alia lfa h3 lenitisci dra-
gagati masticis galbani gūmi cedri: et qz nō
habem; loco ei; ponim; gūmi iunipi aspal-
ti castorei. offei. i. gūmi edere bdelly terre si-
gillate melliloti landani oppoponacis ar-
moniaci opij liqritie sulfuris vini nitri. i. sal-
nitri hypogstidos achatie rosarū came-
dros hypericon abrotani. peonie elenij. i.
enule ouigani bysopi rami cedri: qz nō repe-
riuntur: loco ipsozū ponitur flos: et folia sa-
nien. quidā vero ramusculos iuniperi: sed sa-
nien melius est dapidem. i. laurus aristolo-
gie lōge epitbimi peucedani. Lentanree scz
minoris rozismarini radicū iringozū balau-
stiarū squille cymar myrti bynsquiami cor-
ticū granatorū anisi raphani carpobalsami
scz seminis balsami cimini cardamomi: scilz
maioris semis feniculi fiseleos. i. sileris mō-
tani semen accipitur semi. apij ameos petro-
silij. f. berbe rute. i. berbe semis papaueris ni-
gri: alia lfa h3 albi dauci naseos. i. semi. git.
i. lape semis rape sinapis albe: alia lfa h3 si-
napis vsualis macropiperis. i. pip. lōgi. ozio-
ni amomi añ. 3. ij. acori. i. radicis ilaseos. i.
berbene panis porcini. i. cy clamentis p̄bilis
i. caparis. zuchozarie. i. floris agni casti cor-
nu cerui añ. 3. ij. balsami. i. liquoris emanā-
tis ab arboze balsami cinamomi croci zinzij.
costi squināti terebētine mirrhe: olibani cas-
sie lignee agarici spice celtice yreos renpōti-
ci assari praassij diptami colloqn. silfei. i. cōso-
lide minoris sticados artemisie calamēti. f.
mōtani scordeō. i. allij siluestris leucopipis. i.
pipis albi camepitheos melanopipis. i. pip.
nigri. pētaphilon petroselinū. id est petrosilij

seminis anagodon. f. sumach malabatri id est folij indi cardamomi: scz minoris. i. meli gete añ. ʒ. iij. baccharū lauri. ʒ. j. gra. viij. vini vetustissimi. ʒ. ij. puluerizent subtiliter oia. Sed gūme dissoluant in optimovino albo: quē ad modū dictū est i tyrsiaca: mellis cocti et dispu. lib. viij. ʒ. ʒ. ij. fiat in bona forma.

¶ Laudanū nō est intritabile: imo si laborez in ci^o tritu ratione prius corrumpetur q̄ fiat malaxabile: ideo de bet dissolui et liquefieri in vino quemadmodum gumme laudanum res est ea. et sic in primo gradu.

¶ Insuper scias qd gūme parū sustinet de cōtritione: et oēs medicine subtilis triture et acute et rare: sicut scamonea: aloes: et oēs medicine inflāmabiles sicut gumme vt bdelium et serapinū. Et ratio est: qz per triturationē acquirat inflāmatio: quia inflāmatio fit per motum: qui motus calefacit. Et hoc qz iste medicine sunt apte inflāmationi ratione subtilitatis et subtilitatis: et ex hac inflāmatione et motu duo fiunt. Unum quia partes subtiles euolant. Aliud quia ipsa intensa contritio corrumpit substantiam earum.

¶ Aristologie omnes species de trituratione et decoctione rem plenam sustinent.

¶ Ana em est dictio arabica: et tantum importat in lingua latina: quantum equaliter.

¶ Radix yzoes debet in ymbria excicari et incidi in parua frustra. et in filo infilarī: et partes seu frustra separata esse debent: ita qd vna pars non tangat aliā et reseruet.

¶ Paucedani colligi debent de mense nouembri. Spica vero celtica colligi debet de mense Julij.

¶ Unum vniuersale in oibus compositis est intelligendum de etymologia vocabuli. Medicinis em cōpositis imponunt nomina varia. Quandoqz est a medicina q̄ est basis denominatur: sicut dia citionen a carnibus citioniorum: aliquādo a quantitate licet non siq̄basis: sicut diafinicon a finichis. i. a dactilis. Aliq̄ a componente sicut phylonium a phylone medico: et metridatū a metridate rege Aliq̄ ab effectu communit sicut benedicta: qz ab oibus sumētib⁹ bñdicit. Aliq̄ a pprijs effectibus.

Sicut blanca: qz blancos. f. albos purgat humores. Aliq̄ a similitudine: vt dia curcuma: quia similitur radici curcume. Aliq̄ a loco vt sirup⁹ de bisantia: bisantis eadem est loc⁹ in cōsunt⁹ macedonia: aliq̄ a quantitate medicine: et auctore componente sicut dicitur diarodon abbas diarodon dicitur a rosie abbatis: quia abbas quidam composuit. Aliquando ex effectu et auctore: vt ygia greca ygia. i. saluatrix: greca qz greci eam inuenērunt. Aliq̄ ex medicina et similitudine: sicut apopyra. i. succus similis igni. Aliq̄ a numero medicinarū: vt tyrsiaca dia esseron. i. de quatuor rebus. Aliquando a loco in quo aliqua suarū medicinarū fuerit collecta: sicut medicina asuedatio scripta in capit. de lep. a. asuedati est mons quidā super cuius lapides mingūt hirci, montani. et ibi colligitur. Et qz tantuz duodecim modi sunt hic positi: tamen plurimi sunt alij modi impositionis: q̄ apud nos sunt noti: et qui ignoti: et qui pcedunt a voluntate hoīs: ideo oēs describi non possunt.

¶ Iste species sunt subtiliter etiam puluerizande et cribellande. Nam cribellatio et puluerizatio subtilis duo facit. primo quia transcunt ad loca remotissima. scdo a calore nostro alterantur et preparantur. Mitridatuz si canonicus et fm arte factū est durat vsqz ad annos. xl. in sua virtute et bonitate.

¶ Descriptio quarta.

Aurea alexadrina Nicolai: aurea dicta ab auro qd ingreditur eius descriptionē: vt ab auro ppter eius excellentiā: sicut em aurum pcellit oib⁹ metallis: sic hec medicina alijs in multis passionibus. alexadrina ab alexandro peritissimo philosopho innētoze: valet pprie ad omne capitis vitiū ex frigiditate: et ad omnē reumaticā passionem que a capite ad oculos aures et gingiuas descendit: et ad grauedinē oīm mēbrozū que fit de eodē humore. R. assari by usquiami carpobalsami. id est semi. plāte balsami añ. ʒ. ij. ʒ. gariofilo. opij mirre ciperi añ. ʒ. ij. balsami. i. liquoris emanātis ab arboze balsami cinamomi folij sedoarie zinziberis costi corozozū rubeorum cassie lignee euforbij draganti turis storacis calami. spice celtice. quā pro saluica ponimus in ea. i. seminis aneti siluestris vel sistre cardamomi. i. maioris et minoris sinapis sarifragie semi. aneti semis anisi añ. ʒ. j. ligni aloes reubarbari alipte muscate castorei spice nardi galange oppoponaci anacar distimasticis sulfuris vini pconie irringoz rofarū. f. rubearū thimi acori. f. radicis pulegij aristologie rotūde: alia lfa h3 lōge gentiane corticū mādragoze camedreos valeriane. f. radicis baccaz lauri ameos dauci macropiperis. i. piperis longi leucopiperis. i. piperis albi xilobalsami. i. ligni balsami carui amomi petroselini. i. semis petrosilij rute. f. semi. leuistici semis sinoni. i. petrosilij agrestis añ. ʒ. j. auricocti argēti meri albarū margaritarum balate bisatie ossis de corde cerui añ. ʒ. j. gra. xiij. limature eboziscalamī aromati ci piretri añ. gra. viij. puluerizētur puluerizāda: additis libris. ij. mellis cocti et dispumati: fiat pfectio in bona forma detur in modū auellane cūti dormitū cū vino calido nō febricitātib⁹: febricitātib⁹ vō cū aqua calida.

¶ Opū qd fit in nris partib⁹ ex capitis papaueris nigri fieri debet mense Maij vel Apulij et ita opium thebaicum in illo tempore fieri debet.

¶ De meo magna inter doctores est differentia quidaz dicunt qd est pcedanum: et hec opinio ab oibus reprobat. Alij qd est radix cuiusdā herbe nascentis in india: et falsa etiā est. Sed meo idē est qd semen aneti siluestris: et si nō habetur loco eius ponitur semen aneti domesticū: hoc voluit chulsoforus de honestis.

¶ Pro balsamo ponit terberina subtilis vel oleū laurini vel oleū balsaminū: vel gūmi hedere: vel quedā ppositio olei que describetur infra in recepta dia curcume.

¶ De aristologia absolute scripta apparet magna pro uersa inter doctores: qdā dicunt qd de rotunda: est intel ligēdū: quidā vero de longa. dicentes qd vna est pfectior aliq̄ do aliā. Qui vero longā dicunt esse pfectiorē. intel ligunt in calefaciendo: magisqz terrestris est q̄ rotūda. Qui vero rotundā pfectiorē dicunt est: qz subtilior aptiorqz ad aperiedū q̄ lōga. Cum igitur absolute scripta inuenitur de rotūda intelligatur. Quia illa p̄p̄tior est ad oēs operationes et melior etc.

¶ Radices omnes in autumno sunt colligende et ciperi mēse Octobris. Et nota qd si radices alicuius herbe vel arboris colligantur tunc debet colligi qn̄ florea habent.

¶ Descriptio. v.

Justinum Nicolai, taliter dicitur: quia iustino imperatore primo fuit inuentum: precipue datur calculosis et patiensibus dolore ilij valet stranguurie et dysurie: et his qui mingunt mucos. Radicem cinamomi costi folij spice nardi casie lignee aristologie longe aristologie rotunde enule fradicis hyssopi pulegij artemisie petaphylonis leucopiperis. i. piperis logi albi orobii. arabie: nota quod frequens usus eius facit mingere sanguine petrosilij. s. seminis leuistici macedoni seminis vrtice milij solis. i. milij siluestris saxifragie iuniperi. s. seminis: seminis sparagi sileris motani apij. s. seminis aneti. s. seminis rute agrestis. s. seminis: loco eius poni potest domesticum seminis citri seminis fem. anisi baccarum lauri. añ. 3. j. 5. puluerizentur omnia subtilissime. Mellis cocti et dispumati li. ij. et fiat electuarium. Nota quod hoc electuarium solum per annum seruetur.

¶ De costo qui receptis scriptum reperit absolute: de costo amaro intelligendum est. nec auscultes dicentes dulce costam repiri. Nam illos otio vituperat simon ianuelis hoc modo dicens inuenit aut in multis locis costam dulce scripsi in cofectionibus: sed nec vidit nec audiuit ab aliquo dici. Sed quidam empirici dicunt costam dulce esse radicem enule artificiose paratam. Igitur si in receptis inueniat scriptum costam dulce amarum ponatur: cum illud dulce in reum natura non sit. Ductum reperitur diuersitates costam. unum est induratum et est rufus seu subniger: et alter arabicus qui albus est et temperatior: et illo utimur que nota et hoc omnes clamant doctores. A nullo cum reperies dulce costam scribi de doctoribus medicine que quiescat ratio aut foris viri hi ignari dicentes costam dulce reperiri.

¶ De saxifragia est prouersa inter apothecarios: multi enim ignotantes per ea ponunt quaedam herba habentem folia sicut fere celidonic siue pimpinelle: minime in lata et habentem radicem grossam: et errant. Nam illa est pastinaca siluestris. Sed vera saxifragia est quedam herba nascentis in montibus ad heros saxio: que herba facit plantam multis foliis subtilissimis subtilitatis fere capillorum: longitudine viginti: et hec vere saxifragia est et illa in medicinis dicitur apponi: et non alia. et hoc apparet corruptela apotheca que non habet virtus medicine sed hoc limitata.

¶ Descriptio. vi.

¶ Electuarium de baccis lauri. rasis. ix. almalis foris ca. de colica: et appellat cofectionem non electuarium mirabiliter valens in doloribus stomachi et intestinorum a vetustate factis: datur precipue in dolore colico a vetustate facto et per os et in dysuriis apponitur. Radicem foliorum rute ficcorum. 3. r. ameos cimini nigelle cheisim. i. seminis leuistici origani carui amigdalarum amararum piperis logi metastru dauci acori baccarum lauri castorei. añ. 3. ij. Sera. 3. j. opoponacis. 3. ij. puluerizentur puluerizanda non multum subtiliter: ut dictum est de diacimino. Mellis cocti et dispumati ad pondus omnium et est. 3. v. et 3. v. gumme ves

ro dissoluantur in aqua rute: et facias in bona forma. Et nota quod Rasis dicit quod non habet parem in resoluendo vetustatem.

¶ Ratha que in hac compositione stratur: ac in omnibus alijs dicitur exiccari cum mensura: et hoc idem quod si exiccatur vel cineret est calidissime complexionis: et eius calefactio est ultra mensuram. Et si non exiccatur debito modo remanet in ea humiditas superflua: que prohibet eam digerere: et vetustatem facit: quare in ipsius exiccatione diligentia habenda est. Et dicitur in vmbis exiccari: non autem in sole ut quidam empirici faciunt.

¶ De nigella multi sunt qui errant ponentes in receptis semine quoddam cinerulatum odoriferum satis trigulare: ipsa nigella: et errant. Sed nigella est quoddam semine nigrum clarum aromaticum multum faciens folia fere similia sumiter re: et id in medicinis apponendum est.

¶ Origanum colligendum est in mense iulij: postquam sol redit ad occasum. s. in vespertis. Non autem in mane ante solis ortum: ut quidam fatui faciunt.

¶ Mel: et omnes medicine triplici causa coquuntur: primo ut mundificentur ut mel: quod coquitur: ut sua impuritas remoueat. Secundo ut expellatur aliqua substantia nostro proposito repugnans: ut multa decoctio caulium: que illos stupidos facit. tertio ut virtus ipsius in oleo vel aqua transeat etc.

¶ Descriptio. vii.

¶ Diacalamentum nicolai a calamento dictum valet precipue ad omne vitium pectoris ex frigiditate: et maxime his qui sunt in senili etate valet tussientibus ex frigida causa. Radicem calamenti siluestris pulegij hyssopi melano piperis id est piperis nigri siseleos sileris motani. i. seminis: seminis petrosilij añ. 3. 5. 2. 3. ij. leuistici. 3. j. 2. 3. j. seminis apij. 3. j. ameos thimi aneti. scilicet seminis cinamomi zinziberis añ. 3. ij. puluerizentur omnia subtiliter. Mellis cocti et dispumati lib. j. et 3. iij. et fiat electuarium: et datur post prandium et cenam.

¶ Calamentum quod in hac compositione ingreditur debet esse siluestre: eo quod magis confortatiuum et absterisum est quam domesticum.

¶ In mense iulij et Augusti ista semina colligenda sunt scilicet semen petrosilij laureole cataputie: ruthe. feniculi. canthi milij solis. lactuce pastinace rape et cimini.

¶ Anetum si simpliciter scriptum reperitur semper de semine est intelligendum non de herba ut est communis corruptela.

¶ Descriptio. viij.

¶ Diacalamentum Mesue de mente Galemi conferens ad egritudines frigidas membrum nutritionis: et ad malitiam digestionis et facit penetrare cibum qui non posset penetrare ad epar et ad corpus reliquum: et hec est eius proprietas: et confert frigori febrium et emplastratum et iniunctum in spina: est ex maxime subtilitatis humiditates grossas et viscosas et ex resoluentibus ventositates: et confert singultui vehementi frigidum et ventosum cuius difficilis est resolutio: et prouocat vrinam et menstrua. Radicem calamenti montani et fluiualis siseleos. id est sileris

De electua amaris distn. ij.

mōtani semis petrosilij añ. 3. vj. zinziberis 3. ij. seminis apij extremitatū alafce. i. thimi añ. 3. ij. leuistici id est leuistici. 3. vj. piperis scz nigri. 3. j. 5. puluerizentur omnia subtiliter. Mellis cocti z dispumati li. ij. z fiat electua. Dosis eius est. 3. j.

¶ Calamentū tā montanū quā fluuiale colligendū est in mense Julij: z exiccandū est in ymbria: exiccatio enī facta in sole operationē ei⁹ debilitat z eo tempore colligit pulgū. Quinq; de causis medicine miscent simul. Primo vt virt⁹ earū fortificetur: z hac de cā scamonea miscet cū medicinis alocticiis z zinziber cū turbith. Secūdo vt cito faciat alias medicinas transire ad locū debiti. z sic crocus admiscetur auro z argento. aurū enī z argentū sua ponderositate ad intestina descendūt: nec ad venas possunt penetrare. et crocus facit eas ad cor penetrare. Tertio miscemus vt cito medicina nō transeat ad venas: vt cū volumus epar deopilare per diuretica: quia illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliā medicinā vt raphanū. Raphan⁹ enī hz pprietatē attrahendi humores ad stomachū. Quarto vt vna p aliā debilitet. z sic miscem⁹ cū violis. vt cū cassia fistula mirabolanos. Quinto vt malitiā alterius remoueat vel impediat. vt zinziber cū scamonea sūctū. scamonea enim debilitat stomachū z zinziber confortat.

¶ Descriptio. ix.

Dianthum Mesue valet grosse ventositati stomachi: z frigiditati: z abundantie flegmatis crudi in ipso. R. anisi. 3. xx. liquiritie masticis añ. 3. j. carui macis galage zinziberis seis feniculi cinamomi ana. 3. v. triū piperū s. piperis albi nigri et longi calamenti: scilz montani piretri cassie lignee añ. 3. ij. beil. id est cardamomi maioris garosilozum cubeborum croci spice. 3. j. 5. zuccari. 3. ij. puluerizentur ista satis subtiliter. Mellis lib. ij. z fiat electuarium in bona forma.

¶ Notādū qd in electuarijs de melle ac de zuccaro semper in eis species aromaticæ ponēde sunt post eorū aliquale infrigidationē: quia si ponerentur melle vel zuccaro existente ad huc ad ignem vt quidam mentecapiti faciunt: virtus aromatum perderetur.

¶ Feniculi z anisi cum simplr scripti reperiunt in cōfectionibus vel electuarijs: de ipsorum seminib⁹ est intelligendum cum ea magis ad vsum medicine cōueniant.

¶ Descriptio. x.

Diatriton pipereō Mesue qd calefacit stomachū z ventrē remouet dolorē eorū ex humiditatib⁹ flegmaticis multis et crudis: et mundificat stomachū ab ipsis z valet cōtra acidos ructos: z digestionem procurat. R. trium piperū. s. albi lōgi z nigri añ. 3. v. zinziberis hasce. i. thimi anisi añ. 3. ij. spice ameos amomi cinamomi ana. 3. j. cassie lignee seminis apij sileos. i. sileris mōtani semis affari enule sicce. s. radice añ. 3. 5. puluerizent oīa satis subtilr. mellis colati cocti z dispūati. 3. vij. fiat electuariū. Dosis ē a. 3. j. vsq; ad. 3. ij.

¶ Piper albū nō est illud qd esparnū contra eū qd habet corticē grossum. Sed est illud qd est magnū grauis pōderis sine contra ctione subtilissimi corticis. Et illud

plus confortat stomachū quam due alie species.

¶ Nulla dz esse secca: eo quia maioris est desiccationis quam quando est recens.

¶ Cassia qm in libris auctoz reperitur absolute scripta considerandū est si cōpositio illa in qua intrat est solutua vel lentitua z tunc debem⁹ ponere cassiā fistulā. Si autē non est solutua nec lentitua: sed calefactua cōfortatua vel apitua oppilationū: tūc debem⁹ ponere cassiā lignēā. z hoc fit de gñali regula z documento.

¶ Descriptio. xi.

Diacurcuma magna z Mesue conferēs ad egritudines antiquas: z cacetiā: z hydroptis uenamentū manifestū. z eradicat egritudines epatis z splenis cronicas q̄ tā idurate sunt: et confert ad fedtatem coloris z corruptioem stomachi z humiditatē frigidā z vento sitates grossas in eis z dolorē renū z vesice. z vrinā prouocat. R. croci affari seminis petrosilij dauci anisi seminis apij añ. 3. 5. ramed sceni. i. reubarbari z seu. i. seminis aneti siluestri. aliq dicūt qd radix est efficacior. spice nardi añ. 3. vj. costi mirre cassie lignee squan ti carpobalsami. i. se. balsa. rubee tictoz succi absinthij succi eupatorij olei balsami. i. li. quozis emanatis ab arboze balsami añ. 3. ij. calami aromatici cinamomi añ. 3. j. 5. scorz deon. i. allei siluestris scolopēdrie succi liquiritie añ. 3. ij. 5. dragagati. 3. j. puluerizentur subtiliter omnia mellis dispumati z cocti li. ij. et fiat electuarium in bona forma: dosis eius est a. 3. j. vsq; ad. ij.

¶ Dicitur diacurcuma: qz color assimilaf curcumē: vt dicitur a croco qui crocus apud grecos ē: crocō: qd in ea ingreditur bona quantitate. Et qz vocabulū est corruptū ē: diacurcuma. sed debet dicere dia crocon.

¶ Insup nota qd oēs medicine pfortitates epar: et valentes epari debent bene teri z subtiliter cribellari.

¶ Balsamus est liquor emanās a stirpe illius arbusculi. z dicitur oppobalsamū: z oleū balsami: vel balsamū absolute. Et qz perfectū z verū non nisi cum difficultate haberi pōt: igitur loco eius ponit istud oleū hoc modo factū qd describitur a Sui. pia. dicens qd habet virtutē balsami: z ponit in omni compositione in qua balsamū intrat loco ipsius. Modus faciendū oleum illud talis est. R. terebēntine lib. ij. olei cōis li. ij. olei laurini. 3. xvj. cinamomi. 3. ij. enforbiti: garosilozū baccarū lauri gummi hedere serapini: galbani aromatici opponacis añ. 3. j. thuris masticio añ. 3. ij. terant terendā z distillētur ad alembicū lento igne z referua.

¶ Descriptio. xij.

Dialaca magna Mesue conferens ad debilitatē stomachi et epatis: z egritudines factas in eis. opilationes epatis aperit. z oēm duritiem resoluit. lapidem renū z vesice frāgit: vrinā prouocat: z est ad hydroptisim z cacetiā medicina sublimis. R. lace ablute. ramedseni. i. reubarbari ana. 3. ij. spice nardi. masticis seminis apij: cinarum squinantū id est extremitatam squinanti absinthij. succi eupatorij. ameos sauinē: amigdalorum

amararū. costī amari. mirre rubee tinctorū.
semis feniculi anisi assari aristo. s. rotūde gē
tiane. s. radice croci. cinamomi. isopi sicce
cassie lignee. bdelij asi. 3. j. piperis. s. nigri
zinzibe. ana. 3. j. Infunde mirrā 2 bdelliū in
vino 2c. tere subtiliter: 2 confice cum libr. j.
et. 3. vij. mellis colati et dispumati: dosis
eius ab aureo. j. vsq; ad. ij.

¶ Modus lauādi lacam ponitur a pādecis ca. ppio
de lacā in hunc modū. Tere gummā lace 2 laua illā in
mortario postq; bene pistata fuerit lauacionibus pluri
bus ex aqua fontis in qua bullierit aristo. lon. 2 squinā
ti. añ. partes equales: 2 rādiū lauetur cū hac aqua qđ
clarecat semp cū pestillo agitādo. deinde dimittat resi
dere: postea coles aqua 2 in umbra permittat desiccari
q̄ desiccata reseruetur. 2 hic est modus. Et ex ista lotio
ne lacā acquirat subtilitatem 2 aperiēne maiorem.

¶ Medicinarum ablutio fit quinq; de causis.

¶ Primo vt a cutas que in medicina est auferatur: et
hoc modo abluatur cal.

¶ Secūdo vt fordes remoueātur 2 abijciantur: 2 hoc mo
do abluatur oleum 2 cera.

¶ Tertio vt possit meli⁹ pteri: 2 hoc modo abluat turia.

¶ Quarto vt eius malicia auferatur: 2 hoc modo laua
tur lapī lazuli: vt remoueatur quedā virtus naucaui
ua: 2 cōp: essina sola remaneat.

¶ Quinto vt acquirat maiorem subtilitatem: 2 hoc mo
do lauatur lacā que efficitur subtilior: ad aperiendum.

¶ Descriptio. xij.

¶ Cōfectio anacardina. Desue: 2 est cōfectio
sapientū 2 eorū q̄ desiderāt scire: acuit em̄ in
tellectū 2 subtiliat sensum 2 memoriā repa
rat. 2 cōfert dolori stomachi 2 ventris a frī
giditate facto 2 clarificat sanguinē 2 colorē
bonū facit. R. piperis macropiperis. i. pipe
ris longi. mirabolanozū. chebulozū embli
corū: bellericorum indozū vindebedust. i. ca
stozei añ. 3. ij. costī anacardi. zucchari tabar
zet. i. zucchari albi: burungi. i. nigelle: bacca
rum lauri ana. 3. vij. ciperi. 3. x. Tere anacar
dos per se: deinde medicinas alias: 2 cōfice
cū butyro vaccino 2 melle añ. li. j. proyiciēdo
primo butyrū post ea mel deinde alias me
dicinas subtiliter puluerizatas: dať post sex
menses: 2 dosis eius est. 3. ij. cū aqua fenicu
li 2 apij: 2 caueat assumens a labore tra cof
tu 2 ebrietate. Oēs mirabolani ponunt in
hac cōfectione ad frangēdū malitiā anacar
dozū. Nisi em̄ illi ponerētur ipsorū malitia
oēs alias medicinas corrūperet igif in hoc
bene aduertant apothecarij. Anacardi sunt
fruct⁹ cuiusdā arboris qui habēt similitudi
nem cū corde aniū paruarū habentes intrin
secus rubedinē quandam ad similitudinem
sanguinis: 2 nascuntur in Sicilia in monti
bus igneis: qui continue comburūt. 2 ab ip
sis denominat cōfectio anacardina. Et no

ta q̄ isti fruct⁹ dū sunt recētes cōdiunt cum
melle hoc modo. liq̄facto melle in eo ponun
tur 2 diu morant in eo 2 illud tale mel voca
tur mel anacardū: 2 habent in vsu absq; di
ctis anacardis. Et aliqñ ingredit in electua
rijs: vt inferi⁹ apparebit. Et illud tale mel
bz intensiore gradū caloris 2 siccitatis quā
mel purum: q; anacardi sunt calidi 2 sicci in
quarto gradu. Nec sunt pediculi elephātis:
vt quidam false dicunt.

¶ Burungi de eo: est magna inter doctores differentia.
Christoforus de honestis sup illū passū exponit q̄ est
nigella: 2 q̄ nigella est semē nigrū odoriferū: gentilis ve
ro exponēs illā cōfectionē inquit burūgi sunt grana si
milis piperi que nō habem⁹: sed illozū loco fm quosdā
ponit cataputha: alij vero dicūt q̄ est quedā herba hñs
folia silia rute faciens semen in vaginis simile nastur
tū que mordēt linguam. Sed prima opi. est melior: ma
gisq; ad mentē aurois: cū nigella cerebri confortet hu
miditatēq; ipsius desiccet que admodū cōfectionis vir
tus est: quare nigella ponenda est 2c.

¶ Descriptio. xiiij.

¶ Cōfectio de scorīa ferri Rasis. ix. alman.
cap. de emorroidibus quā dicit mirabiliter
valere pro cōstringēdo fluxu immoderato
emorroidarū retinens etiā fluxū exuberans
tem mēstruozū in mulierib⁹: afferens etiā
inuamentū in fluxib⁹ ventris cronicis: 2 da
tur inquit ipse oī mane ad quantitātē casta
nee. R. mirab. embli. nigrozū. i. indozū. belle
ricozū añ. 3. j. spice squinanti ciperi zinzibe
ris piperis. s. nigri ameos olibani ana. 3. ij.
scorīe ferri pparate. 3. j. puluerizent oīa sub
tilissime: et conficiantur cum melle dispu
mato quod sit coctū cum apozimate embli
corum. 3. x. 2 fiat in bona forma.

¶ Preparat scorīa ferri hoc modo. Accipe scorīā ferri
quātitatē quā volueris: 2 eā infude i aceto fortissimo p
hebdomadā. oī oīe acetū mutādo: postea pñciat sup la
minā ignitā 2 torrefiat: deinde subtilissime puluerizen
tur: 2 reserua: hoc enim est ipsius preparatio: quare 2c.
¶ Mel cū opozimate emblicozū hoc modo fit. R. mira
bolanozū chebulozū 2 emblicozū añ. 3. xx. terantur 2 in
tribus libris aque coquantur donec ad vnā remaneat:
2 postea coletur in colatura vero ponatur mellis boni
lib. j. deinde bulliāt donec aqua a melle consumpta sit.
et hocfacto habes mel cum apozimate emblicozū qđ
in hac cōfectione ingreditur.

¶ Descriptio. xv.

¶ Electuariū de cinerib⁹. Qui. fen. xvij. tertij
ca. xix. qđ dicit esse medicamē forte 2 ab ip
so expertū in cōminuēdo lapidē renū: 2 cō
ueniēs etiā lapidi vesice extrahēs ipm. R.
cineris vitri cineris scorpionū: cineris radi
culū cauliū. nabati sunt caules nō trāsplāta
ti cineris leporis lapidis spōgie sanguis bit
ci ericcati 2 pparati ciner⁹ corticū ouf. a quo
pull⁹ egressus fuit lapidis iudaici gūmi nu
cis. s. vsualis acozi. s. radice añ. 3. j. seminis

petrosilij dauci. i. semis pastinace siluestris
pulegij gummi ara. seis althee piperis scz nigri.
an. 3. j. j. puluerizetur oia subtilissime.
mellis cocti 2 dispumati. 3. x. 2 fiat electua
riū qd bñ obturef: ac sepe cū spatula cōmī
scaaf 2 dosis ei⁹ est vsqz ad aūf. ij. cū aqua tri
bulorū decoctorum cū ciceribus nigris.

¶ Utrum cōburit hoc modo. Teraf bene deinde repo
natur in crucibolo vel captia ferri 2 ponaf sup prunas
semp insufflando donec rubeū fiat deide ab igne remo
ueaf. Si erit incin cratū bene est. Aliter iterū ponaf su
per prunas 2 insufflet: 2 nō delinas sic facere donec in
cinerē 2 de eo vtere. Scorpiones hoc modo pburunf.
Accipe scorpiones viuos quantitatē quam volueris: 2
pone in olla noua claude eā lutando illā cū pasta vl cū
terra 2 pone illā in furno calido 2 dimitte illā p diē 2 no
ctē deinde extrahe et cinerē ipforū habebis.

¶ Caules nabati. i. caules nō trāspātati: hoc modo cō
buruntur. extrahe radices a terra: mundentur ab oi im
mūditia: deinde in frusta incidātur 2 ponantur in olla:
2 cooperiatur olla cooperto perforato ita vt fumus pos
sit exire. 2 ponatur in furno. 2 dimittantur per totū diē:
in sero remouētur 2 reperies in dicta olla tanquā car
bones postea dictos carbonē fere bene 2 in alia olla
parua reponē: 2 cooperi luto eam: 2 reponatur in fur
no 2 dimitte per diem 2 noctem: et tantum ac tam sepe
hoc facias quod carbonē in cinerem album esse con
uerfum reperies: 2 illo vtere.

¶ Modus incinerandi leporē. Accipe leporē viuū 2 de
colla illum 2 reponē in olla noua cū toto sanguine et
pelle bene obturando ollam. deinde ponatur in furno 2
tantum dimitatur q incineretur 2 de dicto cinere vte
re in electuario supra scripto.

¶ Cortices ouorū hoc mō incinerent. Accipe cortices
oui a quo pull⁹ egressus fuit 2 bene pistent. deinde po
nant in olla noua que bene obturata sit ponaf in furno
et dimitatur per noctē in mane. si sunt incinerate bene
est sinautē bene in furno dimittantur vsqz quo sint inci
nerate. et nō. q quāto amplius coquunt tāto magis al
biores reddunt et incinerātur. 2 de eis vtere. Serapi. et
auctor: pandectarū volūt q differētia sit inter dauci et
baucie. 2 dicit q dauci est pastinaca siluestris: baucie
vero pastinaca domestica. 2. vero q dicitur inter eas
nullam differentiam faciūt: tamen in vsu est 2 tenetur
opinio pandectarum 2 Serap.

¶ Sanguis hirci in hoc electuario ingrediēs hoc mo
do preparandus est. accipe hircum. iij. an. in diebus ca
nicularib⁹. qui sint dies caniculares ifra describent rob
nucū et nutriaf sa rfragia feniculo apio petrosilio pu
legio hedera squinato: genestra cap. ve. politrico vel lu
pul. potetur ho optimo vino: et si ad aliqualem acetosi
tatē tenderet melius esset: semperq in sole teneaf et hoc
mō nutriatur saltim p dies. xl. deinde cū incipit vna
ei⁹ denigari: sumaf olla noua 2 fundaf i ea aqua 2 fer
ueat donec auferat ab ea terretas q in ea est. Deinde
decollet hircus 2 accipiat ex medio sanguine qui cur
rit ex eo in olla 2 nō accipiatur prim⁹ sanguis neqz po
stremus et nō amoueat donec coaguletur. deinde inci
datur in ptes duas eo existente in cōcauitate olle 2 co
operiatur cū rete stricto: aut cū panno subtili raro. Et
dimitatur sub celo donec recipiat radios solis 2 lune: et
dimitatur ipsum donec ericetur bene: 2 caue ne adue
niat ei humectatio ex rore. Nec decollandus est nisi sa
nus sit hircus: et ex dicto sanguine vtere in oi medicina:
et in omni loco in quo scriptū reperis sanguinis hirci.

¶ In collectione mineraliū tres cōditiones cōsiderāde
sunt primo eligantur a mineris notis 2 famosis. secun
do q non sit admixtum quod impediāt ei⁹ cognitio
nem. tertio q non habeat substantiam transmutatam.

¶ Descriptio xvj.

Diasatirion a Desue seu cōfectio testiculo

rum vulpis et est secunda descriptio que est
melior: et in vsu faciens ad erectionem vir
ge 2 multiplicans sperma 2 desiderium co
eundi. R. Secacul albi 2 mundi elixati. i. co
cti in aqua cicerū: quorū electa sit aqua pri
ma li. j. satirionū. i. testiculoz vulpis q ab
scinduntur a patre suo. i. a stipite suo etiā eli
xatorū in aqua dicta. 3. vij. radicz raphani
f. siluestris. 3. iij. luf plant. i. serpentarie vel
dragontee. 3. ij. teranf hec omnia 2 infundā
tur super eis lactis vaccini vel ouini quāti
tas que supemineat radicibus duobus digi
tis. olei sisamini butiri vaccini recentis an.
3. iij. coquantur hec oia cū facilitate vsqz ad
spissitudinē. et si adhuc radices nō bene co
cte sunt: fundatur iterū super eas ex lacte et
oleo et butyro an. partes equales vsqz dum
pfecte coquatur: 2 post hoc infunde sup hoc
totū mellis boni 2 dispumati li. vj. succi ce
pe hūide. i. recēt⁹ li. j. decoq oia simul vsqz
ad pfectā coctionē 2 post hoc remoueat ab
igne. 2 pice sup eā puluerē hūc cui⁹ hec ē p
mixtio. R. caudarū stinci cū renib⁹ 2 sumie
i. ab umbilico ifra. 3. j. leis eruce zinziberis
albi 2 mundi been albi 2 rubei lingue auis
i. seminis fraxini seminis nasturtij cinamo
mi piperis longi baucie. i. seminis pastina
ce domestice sinapis scz seminis napi sem
nis asparagi ana. 3. 5. conficiantur cum eis
is primo subtiliter puluerizatis: vltimo ve
ro ponatur hec alia in medicina predicta pi
nearum mundatarum li. j. 5. fisticozum mū
datorum. 3. x. cerebelloz passerū. 3. x. pistē
tur tria hec subtilissime oia per se deide be
ne cōmīsceantur simul 2 in fine aromatizen
tur cum. 3. j. musci boni. 2 dosis ei⁹ est ab. 3.
5. vsqz ad. 3. j. cum bono vino puro 2 pauco
2 sumitur i sero cum itur dormitum.

¶ De secacul inter doctores est diuersitas auctor. pan
dectarū et Desue dicunt q secacul idem est. q tringus.
et tringus idē q secacul. Simō vero ianuef. Sera. in
lib. de simplici medicina in. vj. lib. sui breuiarij 2 Au.
dicunt: qd secacul est radix zinziber que appor
tatur ab india. verum in vsu est et accipitur tringus pro
secacul quia eo caremus. Aliqui dicunt q secacul est si
gillum sancte marie. Quare prima aqua ciceris abijet
tur: 2 in seba lauant satirionē 2 secacul quod prima
est abstersina prohibens inflationem et ventositatem ge
nerari. secunda vero est multum ventosa 2 inflatus. et
cum hoc portatus aliarum medicinarum ad genita
lia membra.

¶ Stencus est quoddam animal simile laerte. degens
in ripis aquarum secundum flumen nili. In hac conse
ctione pro. omni lib. j. mellis cocti 2 dispumati ponende
sunt 3 iij. specierum cribellatarum. si habere debet vir
tutem a Desue scriptam. Tringus et taxus barbatus
colligendi sunt in mense octobris.

Incidenter hic notandum est qd hoc electuarium duplici ratione solet dari hominibus: primo exhibetur corporibus exiccatis ad humectandum et tunc debent exhibere de eo .j. s. in mane per horas quatuor vel duas ad minimum ante prandium datur. et secundo ad augmentum coitus et virtutis membri erectionem et tunc ipsam exhibere debent vesperis ante cenam per duas horas cum modico vini subtilis et odoriferi. et copioso dicti electuarii est: et parata inter calidum et frigidum humida tñ ad fm gradum.

¶ Descriptio. xvij.

Diarris Nicolai sic dicitur a radice illa que ireos vocatur pdest diuiniacis orthonicis. et tussientiibus ex flegmate grosso. et voce deperditam restantur si fuerit ex frigiditate etc. Radicum ireos. .j. pullegij y fopii ligiritie añ. .j. vij. amigdalorum scz amararum dragaganti pinearum cinamomi zinziberis piperis añ. .j. iij. caricarum carniū dactiloz. passularum enucleatarum ana. .j. iij. s. storacis ru. .j. .j. .j. puluerizent subtiliter oia mellis cocti et dispumati lib. .j. s. et fiat electuarium. Hypopi si simpliciter scriptum reperiat de herba sicca est intelligendum et in umbra exiccandum est et non solum ipsum: sed oēs herbe aromaticæ. sol enim aromaticitates illam resolvere facit et virtutem destruit.

¶ Pinee et amigdale nisi sint recentes anteqm in pfectio nibus et electuaris pectoralibus ponantur semper debent purgari: vt supra ostensum est. aliter rauentia sua nocet pectori et tussim pronocat. quod bene notent apothecarij in hoc et aduertant.

¶ Descriptio. xvij.

Diapenidion Nicolai sic dicitur a penidijis que ibi intrant plusq̄ de alijs speciebus. valet ad omne vitium pulmonis et tussis ad raucedinem vocis factam ex siccitate et ptificis subuenit. Rad. penidiarum. .j. xvj. seminis pinearum amigdalorum preparatarum: hoc est mundatarum. semi. papaueris albi añ. .j. iij. .j. garioflorum et cina. zinziberis succi liquiritie dragaganti gummi ara. amidii. semi. citruli. se. melonum. seminis cucumeris. semi. cucurbite mundatorum añ. .j. s. j. seminis camphore tertiaz partem vnus. .j. s. gra. vij. Sirupi violati. q. s. puluerizetur subtiliter puluerizanda et coteratur coterenda. deinde cofice sic. in lib. .j. aque storacis violarum. .j. iij. bulliant donec aqua aliquantum inficiatur postea coletur et colature addatur lib. .j. zuccari: et bulliant donec incipiant inspissari. Tunc addatur pinee amigdale et supra scripta semina vnūquodq̄ per se vnū cōtusum cum spatula semper mouendo. deinde addatur penidij subtiliter puluerizati: et cum liquefacti fuerit illud grossum quod supernatat cum cassia dispumetur: et iterum in mortario proiectatur: et bene terendo et commiscendo. deinde camphora admisceatur.

Ald vltimū puluis suprascriptarū specierū cum supradicto sirupo in mortario semper agitando moueatur: donec incorporetur: demum reueetur in vase vitreato.

¶ Summe ingredientis in hac compositione dissolui possunt in aqua storacis violarum. vel in decoctione prescripta a Nicolao et pinee etiā et amigdale et altero predictorum humectari possunt. ad hoc vt bene conterantur.

¶ Descriptio. xij.

Diadragantum calidum Nicolai. Taliter dictum a dragato recipit et dicitur calidum ad differentiam diadraganti frigidi alterius descriptionis: datur autem in stricture pectoris facta a materia frigida grossa et vitiosa. Rad. dragaganti triduo in aqua temperati lib. .j. hypopi. pinearum amigdalaram mundatarum et excorticarum. semi. lini assi. añ. .j. iij. fenugreci scz se. cinamomi. añ. .j. .j. zinziberis liquiritie. s. radix succi liquiritie. añ. .j. .j. puluerizentur subtiliter puluerizanda. et coterantur coterenda: et cofice sic dragagantum infusum in aqua per linteolum extorque et cum lib. .j. et. .j. vij. mellis cocti vsq̄ ad spissitudinem lento igne semper cum spatula agitando misceat: deinde additis pineis amigdalis seminibus lini et fenugreci ab igne deponantur. et puluis suprascriptarum specierum addatur: et vsui seruetur.

¶ Modus assandi semina lini in eo intrata talis est. accipe patellam vel bernaclum. et super ignem multum calefactam: postq̄ bene fuerit calefactum remoue ab igne. et intus ponas lini semina semper mouedo vsq̄quo sint assata: et si tunc bene assata non sunt iterum vas calefiat a motis seminibus. deinde ab igne remoto iterum semina supra ponantur: semper mouedo vsq̄quo sint bene assata deinde referua: et fm hanc doctrinam oia alia semina debent assari.

¶ Lini semen assatur vt amoueatur humiditas superflua et viscositas: et pl^o assari debet q̄ alia semina. Ideo nota qd oia semina p se assanda sunt: eo qd aliquod semen multum assandum est propter eius viscositatem multam vt lini semen. et psilij. quoddam minus propter eius paucam humiditatem vt semine anisi. et cimini et hmoi. quod bene notent apothecarij. Confectiones he amare per duos annos conferuantur oēs: vt uia ca vero magna longiori tempore seruantur: vt in ipsa scripti.

¶ Descriptio. xx.

Trifera magna Pico. cum opio et sine opio que taliter dicta est: quia magnam utilitatem et fructum mulieribus confert. Datur contra dolorem stomachi virozum et mulierum cum aqua in qua cocta sint semina feniculi anisi et mastice: datur contra vitium matricis ex frigiditate si distemperata bibatur cum vino in quo cocta sit arthemisia. pronocat etiam menstrua si ex ea cum arthemisia bene trita et cum oleo muscelino commixta fiat pessarium ex bombice quod ex istis inunctum in vulua mulieris immittatur: et prouo.

De electua. amaris. distin. ij.

cat etiā menstrua mulieri nō cōcipiēti si def
cū vino in quo cocta sit mādragoza vel sam
bucus miro modo pdest: pueris qui nō pos
sunt dormire. et in nocte nimis garrūt diste
perata cū lacte mulieris in moduz ciceris et
bibita prodest. ℞. cinamomi galāge gario
filorum spice nardi zedoarie zinziberis costi
storacis calamite calami aromatici ciperi
bireos. s. radice paucedani corticū mandra
goze spice celtice acozi rosaz scz rubearū pi
peris. s. nigri anisi seminis apij semi. petrosi
lij. semi. feniculi macedonici. i. apij montani
dauci ozimi iusquiami cimini diptami. añ.
3. j. puluerizent subtiliter oīa. mellis cocti et
dispumati lib. j. 2. 3. ij. hoc mō faciēdo nihil
addendo vel minuēdo erit trisera sine opio.
Si vero cum opio facere vis: addas predi
ctis omnibus opij thebaici. 3. ij. et cum opio
trisera erit.

¶ Si in hac patria mulieres volūt illā in succaro. Ac
cipias igit suprascriptarū specierū sine opio. 3. j. succa
ri li. j. et factas. et dat in modum castaneae. Confectio hec
danda est stomacho vacuo: et differēda est comestio vsqz
quo de ea facta sit digestio. et dicte spēs subtilissime sunt
terende ac puluerizande.

¶ Dicitur etiā cōpositio hec trisera. i. hoīem in uenē red
dēs. Nota qz quāuis in multis cōfectionibus reperies
scriptū mellis cocti qz si etiā cū melle crudo et mīdo pos
sunt cōfectiones fieri: et illud habet min⁹ de spissitudine
et magis de penetratione. igit ab auctorib⁹ sepe inue
nies scriptum mellis cocti: et quandoqz mellis crudi: vt
per hoc intelligas quod vtrunqz potes ponere et con
uenienter.

¶ Descriptio. xxj.

Diabolibanū Nicolai dictuz ab olibano in
grediente descriptionē: valet ad oēs capitis
passiones: lachrymas potēter stringit. dolo
rem emigraneū et superciliorū sanat et squi
nantia curat et c. ℞. castorei opij thebaici ius
squiami añ. 3. ij. castie lignee. 3. j. 3. j. folij cro
ci thuris añ. 3. j. reupontici amomi añ. 3. ij.
5. peonie scz radice macropipe. i. piper lon
gum storacis calamite ana. 3. 5. mirrbe. 3. ij.
grana. v. spice piretri enforbij. Leucopipe
ris. i. piperis albi. añ. 3. j. gra. xv. puluerizen
tur subtiliter oīa. Mellis cocti et dispumati
3. vi. ij. et fiat electuarium in bona forma.

¶ De hyusquiamo cū scriptū reperit semper de semine
et nō de herba est intelligendum: herba est maioris est
venenositatis qz sit semen.

¶ Peonia si simplr scribat de radice intelligēda est: cū
illa magis vsui medicine conueniat qz folia vel semina.

¶ Descriptio. xxij.

Requies Nicolai. Sic dicta eo qz requiem
patientibus prestet: et somnū. et maxime ty
pice febricitantibus quotidianarū tertiana
rū quartanarū acutis et peracutis et c. ℞.

rosarū. s. rubearū violarū añ. 3. ij. opij hyus
qui ami scz seminis papaueris albi corticuz
mandragore scariole semi. lactuce semi. por
tulace philij: scz semi. nucis muscate cinamo
mi succari añ. 3. j. 5. sandaloz alborū: sanda
lorū rubeorū: sandalozū citrinorū spodij: scz
de canna. dragagati añ. 3. ij. grana. v. pulue
rizetur subtiliter puluerizāda. mellis cocti et
dispumati lib. j. 2. 3. ij. et fiat electuarium.

¶ Ista cōpositio a multis corrupte et male componit.
Multi etiā addunt et in suis receptis reperunt vltra pre
scripta Miconis et exponunt qz est papauer nigrū et fal
se: nā idē est qz pauer albū vt vult Gentilis super. v. cañ.
Sed littera debet stare vt prescripti.

¶ Usus istorū opiatorū nō debet esse nisi transactis sex
mētib⁹: et inueterata vltra sex annos nō rigorose electus
ria hec operant: imo declinant ab eius virtute maxime
stupefactiua: seu opiata.

¶ Descriptio. xxij.

Egeta et des. experta ad dolorē stomachi a
frigidityate factū ad oēs dolores factos a si
mili causa: et a ventositate grossa: et ad dolo
rem colice et difficultatē vrine: et dolorē den
tium: et ad vētositates matricū: et cōfert inua
mentū maximū ad sterilitatē bibita: et sup
posita cū lana et oleo de lilio. ℞. castorei mir
rbe opij piperis macropiperis. i. piperis lo
gi galbani costi cinamomi fu id est valeriane
meu. i. semi. aneti siluestris: aliq dicunt qz ra
dix est ponēda et nō semen dauci assari croci
ana. 3. j. puluerizentur subtiliter oīa. Mellis
cocti et dispumati lib. 5. et fiat electuarium in
bona forma: dosis eius est aur. j.

¶ Ad hoc ponitur in ista medicina: et nō solum in ista: sed
in oibus alijs triplici ratione. Primo vt placet horribili
tatē medicinarū. Secundo vt mūdificet et resoluat. Ter
tio vt conferuet species sua viscositate.

¶ Stupefactio est dispositio iducta in mēbro a frigidi
tate: per quam membrum non sentit: aut obtuse sentit.

¶ Descriptio. xxij.

Atanafia et desue sic dicta: qz hoīem a mor
te preseruat. confert ad dolorē epatis et sple
nis: et opilatiōni in eis: et ad dolorem stoma
chi: et asma: et ad tussim antiquā: et mūdificat
pectus: et ad sturzū vētris antiquū et ad disin
theriā: et ad fluxū sanguinis. et est in sedatiōe
doloris: sicut philonsū. et cōfert ad dolorē res
nū et hemorrhoidarū. Galenus qdē pcepit
misceri in cōfectione hac epar adib. valet etiā
sua proprietate ad morbos epatis. ℞. croci
opij mirrbe castorei hyusquami costi carni se
minis papaueris nigri spice eupatorij epa
tis adip. i. lupi: cornu dextrū capre vel cerui
añ. 3. j. puluerizent subtilr oīa. mellis cocti et
dispu. lib. v. et fiat electuarium in bona forma.
¶ Epar adip. i. lupi preparatur hoc modo et conferuat.
primo

primo debet optime lauari cū vino albo optimo & bene mundari ab omnibus immūditijs. deinde saliatu: seu spargatur sandalis citrinis bene et subtiliter puluerizatis: deinde permittatur exiccari. demū inuoluatur ablinthio et ponatur in vna scatula in loco sicco cū dicto ablinthio omni hebdomada ablinthiū mutando.

¶ Lupi vero intestinū hoc modo preparatur: et cōseruatur. Lauetur optimo vino albo. deinde tunc fiat & ponatur ad exiccandum: sed caueatur a fumo & puluere. deinde etiā in ablinthio inuoluatur et referuetur: valet enim in colica mirabiliter.

¶ Descriptio. xxxv.

¶ Philoniū perficuz ad h. in sua practica ca. de spūto sanguinis: in fine capli. qd dicit esse uehemētis virtutis ad emanationem sanguinis vnde cūq; & creatū eius cum tussi & sine tussi & ad superfluitatē menstruorū doloro sam & emorroidarū: & ad egestionem sanguineam: & ad mulieres pregnātes quibus erumpunt menstrua & conseruat fetū in mēficibus earū. ℞. papaueris albi. s. semis hyusquia mi. s. semis añ. 3. xx. terre sigillate opij ana. 3. x. scebedengi. i. semis canapis croci añ. 3. v. castorei spice euforbij piretri margaritarū non perforatarū. karabe zedoarie doronici ramichi. i. quedā compositio infra descripta añ. 3. j. camphore. 3. j. puluerizētur subtiliter omnia. ad bellis rosati colati lib. ij. & fiat electuarium in bona forma. dosis est a 3. 5. vsq; ad 3. j. cum succo arnoglose: aut cū aqua rosata & modico vini puri.

¶ Differētia cū est inter scebedengi et scebedengi: scebedengi idem est q; lapis ematitio: scebedengi. i. semen canapio: quare bene considerande sunt littere in omni cōpositione et vocabulo.

¶ Castoreum cū in hac cōpositione ponitur vt prohibeat congelationem ab opio.

¶ Margarite hō ad cōfortationē membrorū principalem ppter lesionē opij. margarite a natura pforate meliores sunt q; nō pforate. Et ratio est q; per illud foramē superfluitates ipsarū sunt consumpte & purgate.

¶ Philonium enim dicitur a compositore: quia philon medicus illud composuit.

¶ Descriptio. xxxvj.

¶ Philoniū ad h. descriptio prima q; in vsu est: qd est expertorū inuamentorū in sedatiōe dolorū ex separatione a casib; mortis et proprie dolori stomachi a frigiditate facto: aut humore crudo: aut ventositate grossa extendente: & sedat dolorē colice & viscerū & dolorē renū: & matricū & dolorē laterū: et pfectionē anhelitus & difficultatem vrine: & singultū uehementē. ℞. piperis albi hyusquia mi s3 semis añ. 3. xx. opij. 3. x. croci. 3. v. spice piretri castorei añ. 3. j. puluerizētur oīa subtilissime. ad bellis cocti colati & dispuma. lib. ij. et. 3. xj. et fiat confectio in bona forma.

¶ Medicine autem omnes quomodo stupefaciunt.

¶ Nota. omne cū membrū sentiens habet quādam mē-

surā frigoris terminati cū suo calido: in quo frigore si fiat additio in certa mēsurā: membrū stupefit: & hoc modo medicine omnes opiate stupefaciunt.

¶ Contritio cū medicinarū omniū stupefacientū debet esse subtilissima: ad hoc q; possit per paruas venas penetrare ad ardua loca: aliter cū membrū ab eis non posset stupefieri: neq; sensus ipsius obtundi.

¶ In actu pratico nocent iuuenes medici. et nō solum de hac cōpositione: sed de oibus narcoticis & stupefaciuis tam simplicibus q; cōpositis. Qd si intentio medici est somnū puocare danda sunt post cenā in sero transacta hora. Cū autē intendimus sedare dolores: seu fluxū sanguinis phibere: nō nisi vacuo stomacho a cibo & superfluitatib; sūt exhibēda. Neq; post per quinque horas est cibus assumēdus. et sic de vniuersa noua intelligitur. Et hic imponitur finis distinctionis secunde que fuit de medicinis amaris &c.

¶ Incipit tertia distinctio que est de medicinis solutiuis: et continet descriptiones. ij. quarum prima est.

¶ Therapicra ad h. de mēte Gal. hiera. i. sacra. picra. i. amara. habet em̄ nomē amaritudinis & est medicina sublimis in qua aggantur virtutes et operationes nobiles. est em̄ subtiliatiua: & resolutiua materiā malarū grossarū & viscosarū & exiccata earū que imbibite sunt in poris & angustationib; sicut imbibit in spōgia. & perficitur ab ea solutio bona: & queniēs & est calefactiua & apertiuā opilationū & abstergiuā: & virtus huius medicine affert iuuamēta multa experta ad egritudines capitis stomachi epatis iuncturarū renū & matricū & membrorū frigidās. ℞. cinamomi masticis affari spice carpo balsami: croci: xilobalsami. i. ligni balsami: cassie lignee. añ. 3. j. aloes succotri. 3. ij. mellis. colati & dispumati. 3. ij. fiat electuarium in bona forma.

¶ Quāttas mellis in hac cōpositione debet esse pauca: sed specierum et mellis añ. partes equalēs. Et quia mel frangit virtutem aloes. Et non solum de hac cōpositione est intelligendum: sed et de oibus alijs in quib; aloes est basis.

¶ Basis in medicina dicitur illa medicina simplex cui operatio principaliter queritur in medicina composita. Et per cōsequens operationē cuius alie medicine intendunt sicut finē et ipsa est efficiens principale. Et sic ratio essendi basis est: ratio finis intenti vel illud dicitur basis in medicina per quod laudes medicine ei conueniunt: quare bene nō.

¶ Hiera nō exhibēda est illico cū est facta: et hoc cōtra indoctos medicos & ignaros apothecarios. Albucaz. cū vult q; post q; est facta sepeliatur per sex menses in ordeo vt fermentetur: et debet confici in mense Julii: vel Junii: et non in fermento. quia calore estatis et fermenti corrumpitur. Cuius contrarium faciunt apothecarij nostri temporis.

¶ De aloes succotriño & epatico differētia est inter doctores. Ruicē. Mesue & quidā alij laudant succotriñum. Aliabbas epaticū. Fertur nota q; aloes epaticū magis est solutiuum: & hoc est qd Aliabbas dicitur voluit. Sed in alijs succotriñum epaticum in bonitate superat. Et ideo cum aloes simpliciter scriptum reperitur: de succotriño est intelligendum: tanq; de perfectioni.

¶ Descriptio secunda.

Hiera simplex Gale. vij. terapentice que est illa que est in usu. Et de qua intelligunt doctores: cum tantas laudes attribunt. Sicut in añ posita hiera dictū fuit: et dicunt quod dōsis est. 3. j. q̄ nō intelligant de p̄scripta satis p̄t̄: eo q̄ de ea exhibui et exhibere vidi a famosis doctoribus. 3. j. et aliq̄. 3. r. et paruz operabatur. **R.** cinamomi masticis assari spice nardi croci rilobalsami. i. ligni balsami. añ. 3. j. aloes succotrini. 3. c. Mellis colati et dispumati. 3. c. z. vij. ita q̄ est equalis quātitas cum speciebus et hec est descriptio hierę que fieri debet non alia.

¶ Si reperitur scriptū hiera simplex vel hiera pigra gal. vel hiera ex octo reb̄. vel hiera p̄p̄ra. vel hiera semp̄ de nunc p̄scripta est intelligendum non de alia.

¶ Hiere oēs seruari possunt a sex mētib̄ vsq̄ ad q̄tuor annos in sua bonitate. Cum vero dictum tempus transierit a bonitate et perfectione declinant et.

¶ Descriptio tertia.

Hiera cōposita Gale. que in clisterijs apponit: et pōt etiā per os exhiberi: et est descriptio Nico. que facit ad diuersas capitis passionēs. et ad aurium et oculoꝝ distemperantiā: stomachū quoq̄ optime purgat: causas epatis emendat. Splenis duriciēs remouet et extenuat renibus et vesicę proficit. et matricis distemperantiā sedat. **R.** cinamomum spice croci squinati assari cassie lignee rilobalsami. i. ligni balsami carpobalsami. i. seminis balsami. Tolarū absinthij epithimi agarioci rosarū turbith coloquintide masticis añ. 3. ij. aloes electi. 3. iiij. puluerizentur subtiliter oīa Mellis colati et dispumati. 3. viij. quod est ad pondus specierū et confice.

¶ Squinantū per soterendū est et puluerizandū: eo q̄ multū sustinet de cōtritione: et si pmisceretur cū alijs medicinis ad puluerizandum ante ipsius puluerizationē euanesceret virtus aliarum medicinarum et bonitas deperderetur per se conterendum est.

¶ Hiere species sunt oēs subtilissime terēde. vt sua subtilitate virtus aloes transeat per angustas vias: et hoc voluit albucasio particula quinta ca. hie antique cuz dicit et vna queq̄ pariteratur et cum panno serico trico nizerur: et puluis in aliquo vase vitreo reponatur.

¶ Mel in electuarijs solutiuis parum vel nihil decoquendum est: melentim q̄to minus coctum tanto magis solutiuum: ac etiam q̄ per coctionem magis viscosum reddat. Mel etiā coctū magis nutrit et minus laxat.

¶ Descriptio quarta.

Benedicta Nico. sic dicta: quā ab oībus quibus sumitur benedicitur si def habētibus in firmitates cōtra quas inuēta fuit: videlz ad guttā arthetichā et podagrā et frigiditate. et renes et vesicā purgat. **R.** esule turbith zuccari añ. 3. r. diagredij hermodacti. rosarū añ. 3. v. gariofilorum spice nardi croci. apij sari fragie piperis longi cardamomi amomi sa

lis gēme zinziberis galange macis carni feniculi. i. seminis agarici seminis asparagi polipodij mlij solis brusci añ. 3. j. puluerizentur subtiliter oīa mellis colati et dispumati lib. iij. fiat electuarium in bona forma. Aliqui addunt huic descriptioni. Mastiacis amicos lapidis lincis añ. 3. j.

¶ Benedicta dicitur ab effectu: et ab eo denotatur q̄ bonū effectum inducit: vnde ab omnibus sumentibus benedicitur. sementi. si simpliciter scriptum inuenitur de semine ipsius intelligendū est: non autem de radice neq̄ de herba: vt fo. ix. supra etiam scripsi.

¶ Sextaria multiplicia sunt et diuersificantur fm diuersitate rerū. Si est dicitur aque sextariū vñ: tūc idē est q̄ li. ij. Si aut̄ vini sextariū vñ: tūc idē est q̄ lib. ij. Si vero sextariū vñ olei. et idē est q̄ li. j. ultimo sepe inuenitur sextariū vñ mellis: et idē est q̄ li. ij. quare nota has distentias: q̄ sepe vidi errores contingere in cōpositione medicinarū et nō a vulgaribus apothecarijs.

¶ Descriptio v.

Electuariū indū desue maius educens solutiōne superfluitatis humorū: proprie flegmaticoꝝ et putridoꝝ a stomacho: et a membris nutritionis: ventositatē grossam in eis resoluit: et morbos factos ab eorū eruberantia curat sicut est dolo: stomachi: et viscerum et colicā et dolores renū: et educit materias q̄ sunt in inuētis. **R.** cinamomi gariofiloꝝ spice rosarū cassie macis ciperi añ. 3. j. sandalorum citrinoꝝ. 3. ij. ligni aloes naticis muscate añ. 3. ij. turbith. albi et boni. 3. j. zuccari albi penidiarum ana. 3. rr. galange heil. id est cardamomi scilicet minoris. i. melega assari masticis ana. 3. j. diagredij. 3. r. oīa hec fricentur manib̄ cū oleo amigdalarum dulciū deinde accipe succi citoniorū succi granatorum succi apij succi feniculi añ. li. 5. puluerizentur puluerizanda satis grosso modo Mellis collati et dispumati lib. iij. 5. misce et fiat electuarium in bona forma.

¶ De cassia hic est notandum quod fm doctrinam supra tibi datam fo. lxxvij. cassia fistula ponenda est: cum sit electuariū solutiū. Nec cassia lignea hoc in electuario est ponenda: q̄ tamen secus esse quidam tenent. Ego enim apponem cassiam fistulam. Cum nullū solutiū sine lenitudo esse debeat: vt volunt doctores.

¶ Nota q̄ doctores non ponunt in electuarijs a remotis attrahentibus penidiōs in suis receptis: sed duntaxat in illis quorum intentio est a stomacho et intestinis et ventis magis attrahere. vt in diasthicone. et hoc electuario. Assarum cum simpliciter scriptum reperitur radix ipsius ponenda est: q̄ radix melior pars est plante.

¶ Tercet mēse in litera ponatur dosis huius electuarii est vsq̄ ad anreos. iij. hoc intelligendum est quando ad lib. j. mellis ponuntur. 3. iiij. et a porthe. nostri tēporis faciunt. et male maior quantitas dari potest.

¶ Descriptio. vij.

Electuariū indū minus desue. habens intentionē maioris. **R.** turbith albi gūmosi. 3. c.

**Succari. 3. c. macis garofolorū pipis zinzibe-
ris cinamomi heil. i. cardamomi maioris nu-
cis muscate añ. 3. vj. scamonee. 3. xij. pulveri-
sentur oia satis grosso modo mellis collati
& dispumati li. ij. 7. 3. ij. misce & fiat electuariū
liquefaciēdo succarū cū melle. Nota hic cynū
generale intelligendū in omni cōpōitione q̄
cū scamonea acuiſ. Medicina em̄ q̄n̄ q̄ fit in
p̄cipio veris: & acuitur vt p̄ totū annū pos-
sit seruari & dari q̄n̄ volum⁹. Et tunc cū sca-
monea non cocta acuenda est ne sua virtus
longa mora debilitet: nec timeſt ei⁹ malitia
eo q̄ per t̄pis diuturnitatē satis auferſt. Ali-
quando aut̄ acuiſ medicina nō q̄ debet diu
cōseruari: sed que infra tres vel quatuor dies
debet exhiberi. Et tūc cū scamonea cocta de-
bet acui: vt sua malitia coctura remoueatur.
Et idē intelligas tam in electuarijs quā pil-
lulis & confectionibus.**

**¶ Si simpliciter scriptū reperiat electuariū indū de mi-
nor est intelligēdū tanq̄ de meliori & perfectiori: & si nō
de perfectiori saltem de eo quod magis est in vsu.
¶ Insuper nota quod Med. acuit hoc electuariū euz
scamonea: & non cū diagredio: eo q̄ intentio est q̄ longo
tempore cōseruetur. si vero dare illum intēdimus omni
die acuat cum diagredio: nō cū scamonea propter
causam supra assignatam.**

¶ Descriptio. viij.

**¶ Coſectio amech Desue. prima q̄ in vsu est:
& v3 omni passioni q̄ fit ex flegmate salſo cho-
lera & p̄prie q̄ est sicut impetigo & scabies
& lepra: & cancer corodens & similia. R. mi-
rab. citrinorū. 3. iij. kebulorū nigrorū. i. indo-
rum reubarbari boni ana. 3. ij. agarici collo-
quiti de polido dij añ. 3. xviij. absinthij basse.
i. est timi. sene añ. 3. j. & in alio añ. 3. vj. violaz
3. xv. epithimi. 3. ij. anisi. f. seminis feniculi. f.
seminis rosarum añ. 3. vj. succi fumiterre li.
j. prunorum numero. lx. passulaz enucleata-
rum. 3. vj. infundatur hec omnia in aqua ca-
sei quantitate sufficienti prius tamē omnia
simul contusa. Et ponantur in vitreato vase
stricti orificij: & obturetur os eius.**

**¶ Et dimittant per dies quinq; deinde bulliant ebulli-
tione vna & fricetur manib⁹. postmodū colent & tali co-
lature infraſcripta addant cassieſtule munde. 3. iij. ra-
marindorū. 3. v. tereniabin. 3. ij. nō inuenit apud nos: sed
loco eius ponitur manna. fricentur manibus & dissol-
uantur cū decoctione predicta: deinde colentur. Et pro-
ficiant super ip̄m succari albi lib. j. scamonee. 3. j. s. cō-
frangatur seu pulverizet, satis grosso modo. Et hec oia
simul coquantur donec habeant spissitudinem mellis.
Deinde pulverizentur super illud mirabo. citrinorum
kebulorū indorum ana. 3. s. belerico: tū emblicorum reu-
barbari fumiterre ana. 3. iij. vel herba. vel succus deber.
seminis anisi spice. sellitard nardi añ. 3. ij. et in vase vitreo
ponatur et referuetur.**

¶ Tereniabin est sp̄s māne: q̄ apud nos nō reperitur:

ip̄ius sed loco accipimus māna. Est em̄ tereniabin ros
qui de nocte cadit in quibusdā partib⁹ egypti super frō
des aliquarū arborum: & sic colligitur.

**¶ In ista p̄fectione intelligendū est: q̄ auctor coquit
scamoneam vt amoueat malitiā eius: eo q̄ si prepara-
ta esset non deberet decoqui, sed referuari: deinde pulue-
rizare eam debito modo: et cum alijs rebus pulueriza-
tis apponi quod si decoqueretur: virtus solutiua ip̄s
deperderetur.**

**¶ Incidēter de aqua lactis hic intelligēdū q̄ ponit ad
seruū: vt eius acuitas remoueat: frigida em̄ assumēda
est. Et que in vsu est: est aqua lactis capre.**

¶ Descriptio. viij.

**¶ Electuariū elescof Desue. q̄ educit superflū
tates a toto corpore: & expellit ventositatē:
& v3 ad iuncturaz dolo: & laterum & colī
cam: & mundificat renes & vesicā: & addit in
coitu. R. scamonee antiochie turbitū albi
3. vj. garofolorū cinamomi zinziberis mirā-
bolanorū emblicorū nuci muscate polipo-
dij añ. 3. ij. succari albi. 3. vj. pulverizentur
oia grosso satis mō. mellis dispumati lib. f.
misce: & fiat electuarium in bona forma.**

**¶ Scamonea dicitur antiochia. i. alius provincie: eo q̄
melior est perfectior est.**

**¶ Insuper nota q̄ si in medicina solutiua reperis scri-
ptū scamonee intelligendū est de preparata nisi in duo-
bus sequentib⁹ casibus. primo si in dicto electuario co-
qual: vt in cōfectione hamel & electuario rosato: & tunc
scamonea ponat nō cocta q̄ coquēdo preparat: sc̄o si
illud cōpositū longo tēpore referuari debeat: & hoc mō
nō preparata ponitur propter causam supra allegatā.
In alijs vero si reperitur litera Med. sue suppleatur: & di-
catur scamonee. f. cocte.**

¶ Descriptio nona.

**¶ Diacatholicon Nicolai: q̄ datur in acutis
& pacutis: q̄ molificat digerit: & cōfortat. Et
valet epaticis & splenicis. R. foliorū sene-
cassieſtule tamarindorū añ. 3. ij. reubarba-
ti violarum polidodij anisi seminis añ. 3. j. li-
quiritie seminum cōmunium frigidorū pe-
nidiarum añ. 3. ij. pulverizentur pulverizan-
da candi dissoluatur tamarindi & cassiaſtu-
la cum aqua decoctionis infraſcriptarū rez
polipodij liquiritie prunorū seminis anisi fe-
niculi. f. seminis ana. parum: succari albi li.
ij. & fiat electuarium in bona forma.**

**¶ Species electuariorū solutiua: sunt grosso mō cōn-
terende & per satis rarū cribū trāſiri debent. Et nō solū
electuarua solutiua: sed & cōfectiones solutiue vt diarob
& dia cartamum. Et grossa hec puluerizatio duplici cau-
sa fit: primo vt diu in stomacho maneat: & ibidem diu
operetur. secundo vt virtus corū cibo non cuanescat: &
ne sua subtilitate ad membra transirent: q̄ maximum
nocumentum inducerent: vt supra declarauit. Medici-
ne solutiue dicuntur q̄ habent corruptos humores sol-
uere. i. educere & euacuare.**

¶ Descriptio decima.

**¶ Electuariū rosatū Desue. Solutione edu-
cens choleram sine molestia: & valet ad egri-
tudines ex ea factas & ad egritudines iūctura-
rū calidas. & ad sodā calidā & vtiginē. et ad**

oculoꝝ dolorēs. ⁊ ad ictericiã citrinã ⁊ est sa-
nũ ⁊ expertũ. **Recipe** succi rosarũ rub. cõple-
tarũ. i. in maturitate li. iij. succari tabarzet
idest illius regionis li. j. s. tereniabin puri et
recētis loco ipsius ponit mãna. ʒ. vj. scamõ-
nee antiochie. ʒ. j. s. cõteraf grossio satis mō:
coquãtur oĩa sup prunas vsq; dũ mellis ha-
beãt spissitudinẽ deinde p̃ijce sup illud tro-
ciscoꝝ de spodio. ʒ. j. galie muscate croci.
añ. ʒ. ij. trociscoꝝ de berberis. ʒ. ʒ. ⁊ repo-
ne in vase vitreo: et reserua.

¶ **Succi rosarũ cõpletarũ:** eo q; rose seu succo earũ ma-
gis est solutiũ quã succo cõpletarũ: ideo explica ut de
cõpletis. ⁊ nulli apothecari ad hoc aduertentes.

¶ **Mora in super q; de hoc electuario reformari debent**
pillule aggregatiue Mesue ex inuẽtione nostra: ⁊ pillule
de hermodactilis minores ⁊ pillule de hermodactilis
ex inuẽtione nostra ipsius Mesue. Nō cũ electuario de
succo rosarum: vt quidã bestiales faciunt.

Electuariũ de succo rosarũ Nicolai. **Ab eo**
dẽ succo dictũ. exptũ. ʒ guttã calidã: cholera
rubeã purgat. ⁊ cõualecẽtib; ex egritudie:
tertianarijs ⁊ q̃tidianarijs mirifice pdest pur-
gãdo eos sine molestia ⁊ reliqas malozũ hu-
morũ potenter educit. ʒ. succari albi succi
rosarũ añ. li. j. ⁊. ʒ. ij. sandalozũ alboꝝ citri-
rubeozũ ana. ʒ. vj. spodij. s. de cana. ʒ. ij. dia-
gredi. ʒ. j. s. cãphore. ʒ. j. misce. ⁊ fiat electua-
riũ in bona forma: puluerizãdo p̃iũ pulueri-
zanda. **Succo rosarũ hoc mō fit.** Accipiant
rose cõplete: ⁊ post earũ collectionẽ permit-
tãtur per diem. deinde in marmoreo vase et
pistello ligneo bene terantur. deinde in pecia
inuoluãtur ⁊ in torculari ad exprimẽdũ po-
nantur postea coletur: ⁊ in vitreato vase re-
ponatur: ⁊ soli per aliquos dies permittat.
deinde a residentia seu fece facta amoueatur
ponendo in alio vase. ⁊ super eum ponatur
parum olei oliuarum: ⁊ reserua. **Conseruat**
enim in sua bonitate per annos. ij. ⁊ c.

¶ **Electuariũ em idẽ est qd electũ ex varijs:** q; ex mul-
tis et varijs rebus electuaria cõficiuntur. Et electuariũ
dicitur omnis cõpositio nō reducta ad soliditatem siue
cum succaro siue cum melle sit. Confectio vero dicitur
quando durefcit: et in dura forma sit.

Diasene Nicolai. Sic dicit q; plus de sene-
ingredif descriptionẽ q; de alijs speciebus.
Uz pprie melancholicis: maniac: cardiacis:
⁊ tristib; quartanarijs: ⁊ splenicis. ʒ. fo-
liculozũ sene. ʒ. ij. anellanarũ affatarum nu-
mero. l. serici cõbusti. ʒ. ij. lapidis armeni. ʒ.
j. lapidis lazuli loti. ʒ. ij. succari. ʒ. vj. cina-
mo. ʒ. j. gariofilozũ galãge pipertis spice osi-
mi. i. seis basiliconis zinziberis folij carda-
momi. s. maioris ⁊ minoris croci zedoarie flo-

ris rorismarini macropipis pipis lãgi. añ.
añ. ʒ. j. puluerizent subtilĩ oĩa. ⁊ Mellis cola-
⁊ disp̃ati li. ij. si fiat electuariũ in bona for-
ma: hac mō. **Quellane subtilĩ cõteranf: deo**
inde ad bulliendum cum melle ponãtur sem-
per spumam a melle amouendo. post vero
aliqualem decoctionem mellis remoueãtur
ab igne. Et species ponantur.

¶ **Lapis lazuli ⁊ lapis armen;** hoc mō lauant: terant
ambo p se subtilissime deinde accipe mortariũ lapideũ:
⁊ p̃ijce ipsoꝝ alterũ: ⁊ aquã clarã in eo: ⁊ cum pistello
agitãdo simul misceat: ⁊ hoc facto per aliq; tps permit-
te residẽnã facere: ⁊ primã aquã abijcias: ⁊ sic ter facias
semper aquã inuouãdo. Postea loco aq; clare accipias
aquã rosarã: et sic facias vt de cõi aqua dixi: añ cũ di-
cta aqua lauet q; aqua remaneat clara. Et tũc ipsoꝝ
perfecta erit lotio: sed per se conterĩ debent ⁊ lauari.

¶ **De serico nota q; serici qd apponif. in medicinis cot-**
dialibus pro cõfortatione cordis nullo mō debet cõbu-
ri: sed minutissime inçidi ⁊ teri. Quod vero ponit in me-
dicinis ad materie consumptionẽ vt in hoc electuario
ponitur: tunc cõburendũ est. **Mōd; cõbustionis posit;**
est supra fo. j. ibi recurras. ʒ. manne pure et recētis li.
vnã scamonee antiochie. ʒ. vnã succi rosarũ li. j.

Confectio de mãna Mesue de mête Gale
ni. **Solutiones facile efficiẽs ⁊ educẽs chole-**
rã citrinã sine molestia: ⁊ vs ad egritudines
ex ea factas: ⁊ subdit Gale. ostẽdit cõpositio
hui; medicine nobilitatẽ ei. **Dissoluãt mã-**
na cũ succo rosarũ ⁊ coquant simul debito
mō vsq; ad spissitudinem mellis deinde re-
moueãt ab igne: ⁊ ponant sup illud masti-
cis puluerizati. ʒ. ij. ⁊ reseruentur.

¶ **Tereniabin sira cost ⁊ mãna inter se differũt nec sunt**
species vt quidã dicũt: imo differunt ⁊ fm patriã ⁊ fm
locũ in quem cadũt ⁊ fm virtutem ⁊ complexionem. si-
ria cost enĩ ⁊ tereniabin calidiores et humidiores sunt
manna: sed quia ad nos non portantur: ideo ipsoꝝ
loco ponimus mannam.

¶ **Quidã doctores, volũt q; diagrediũ ⁊ non; scamoneã**
hoc in loco ponãt. Sed sua semp pace salus. si ponere
⁊ decoquere: virtus solutius fere in totũ deperderetur.
Coctio em est preparatio dicte scamonee. quare illa nō
diagridium est ponenda.

Electuariũ de philio Mesue. **Solutioẽ edu-**
cẽs cloerã citrinã ⁊ conferẽs ad febres diffi-
ciles ⁊ ad sodã ⁊ vertiginẽ que fiunt a fumis
colericis. ʒ. succi buglose domestice ⁊ silue-
stris succi endiuie succi apij oim coctozũ et
dispumatoꝝ añ. li. ij. proijce super ipsis cu-
scate aniũ foliculozũ añ. ʒ. ʒ. capilloꝝ vene-
ris. añ. ʒ. j. succi sumiterre. ʒ. ij. affari. ʒ. ij.
spice. ʒ. ij. infundantur bec oĩa in dictis succis
p diẽ ⁊ noctẽ: deinde bulliãt bullitione vna.
⁊ post dictã ebullitionẽ proijciãt sup ea vio-
larũ. ʒ. ij. epithimi. ʒ. ij. ⁊ iterũ alia bulliant
ebullitioẽ: deinde oĩa colẽtur: ⁊ bñ exprimã-
tur: ⁊ in dicta colatura ponatur seminis pfi-
lij. ʒ. ij. ⁊ permittatur per diẽ ⁊ noctẽ omni.

hora tamē agitando illud cū spatula. deinde exprimat viscositas ei⁹ tota: deinde accipiant hui⁹ viscositatis li. iij. ⁊ p̄ictant sup eā zuccari albi. lib. ij. ⁊ scamonee cocte in pom. 3. ij. ⁊ coquant oia simul cum facilitate post vero coctionē addant troscorum diaro don troscorum de spodio. reubarbari. añ. 3. ⁊ troscorum de berberis. 3. 5. puluerizētur hec satis subtiliter. ⁊ misceantur: ⁊ reseruentur in vitreato vase. ⁊ dosis est a. 3. ij. vsq; ad aureos. iij.

¶ Uiole si simpliciter scripte aliquo in cōposito reperitur de ipso sicco intelligēdū est: q̄ colligēde sunt in mēse martij epicantheq; in ymbria: ⁊ reseruandē in loco sicco humiditas enim in eis putrefactionem inducit.

¶ Sunt aliqui textus qui dicit scamonee nō cocte: et hec litera magis cōsona est: q̄ ponendo scamoneā coctā ⁊ illā iterū decoquēdo virt⁹ solutiuā deperdit. Sed nota q̄ quando preparata coquitur infētio est vt illud electuarium sit leniuum ⁊ non solutiuum. Pores igitur cū in his electuarijs reperit hanc literam. s. diagraedū: ⁊ tūbet illud iteratō decoquere: loco ipsi⁹ scamoneā ponere. ⁊ coquere vel diagraedū puluerizare grosso mō ⁊ cū alijs spēbus in fine in electuario ponere sine coctione nec altero duorum modorum facias ⁊c.

z̄i s̄i c̄bleta. Nicolai. i. experta: ⁊ valet pprie ad hemorrhoidas ⁊ ad ventris torsionē ⁊ rugitū liēterie ⁊ dysenterie ⁊ optima est oī solutioni vētris. R. z̄i irabolanozū citrinoy indozū kebulozū: mūdator⁹ et assiat ozū añ. 3. ij. ⁊ cimini anisi. z̄i haratri. i. semē feniculi añ. 3. j. ⁊ belericozū emblicozū assiatoy añ. 3. ij. nasturtij. 3. ij. ⁊ ameos carui añ. 3. j. ⁊ infundatur hec oia in fortissimo aceto p̄ diē ⁊ noctē: deinde extrahatur: et ericari permittatur. deinde puluerizētur. spodij balaustrariū

z̄i dasticis Sumach Summi arabici añ. 3. j. gra. xv. fricētur hec alia manibus cum oleo rosato. Et postea puluerizentur subtiliter ⁊ cum lib. j. et. 3. ij. syrupi mirtini fiat electuarium in bona forma.

¶ Mirabolani oēs assant hoc modo. Infundantur mirabolani qui assari debent in succo citonio: ū vel granatorū. deinde linteis ericis eos: postea madefiant in oleo rosato vel masticino: deinde eos assa super patellam ferream bene calefactam. semper duccendo ⁊ mouendo. Et anteq; incipiant nigrescere ab igne sine a patella calida amoneantur ne comburantur ⁊ sic sunt assati: ⁊ hoc modo in vsu administrantur.

¶ Sex sunt modi preparationis medicinarū. primus est coctio. secundus contritio. tertius adustio. quartus ablutio. quintus cōgelatio. sextus cōmixtio: ⁊ causam oīm istorum hoc in libello reperies descriptam.

Diaphinicon z̄i desue. ⁊ est cōfectio de dactylis: quā scripsit fili⁹ zezar: cōferēs ad febres cōpositas: ⁊ cronicas: ⁊ est medicina securitatis: ⁊ cōfert ad colicā ⁊ colorē vētris ⁊ humorē crudum: ⁊ frigoza. R. dactylorū heyrōn infusorū in aceto trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹.

3. c. penidiarū s̄ihari. i. facti ex zuccaro albo infuso in aqua decoctiois ordei. 3. j. amigdarū mūdatarū. 3. xxx. turbitū. 3. xxxv. scamonee. 3. xij. preparate zinziberis pipis lōgi foliorū rute siccorū cinamomi macis ligni aloes. seminis anisi feniculi. s. seminis danci galange añ. 3. ij. ⁊ cōterantur subtiliter dactylis penidij ⁊ amigdale. Cetera vero puluerizentur non multum subtiliter. Mellis colati et dispumati lib. j. ⁊ 3. 5. fiat electuarium.

¶ Dactyli heyrō: s̄i heyrō ab illa regione in qua dactyli multa abundāt. ⁊ qui in ea nascunt sunt meliores: oibus alijs altariū regionis. Alij vero dicunt quod est vna manrica dactylorū que melior est quemadmodū sunt pruna damasci: que meliora sunt alijs prunis. ⁊ vna est altera opinio bona est.

¶ Penidij ⁊ dactyli ac in compositione ponuntur vt inuiscent ⁊ ingrossent medicinas solutiuas ne ad longinqua penetrarent et hac de causa ponuntur in hac compositione a Me. et in omnibus alijs medicinis solutiuis in quibus ponuntur.

¶ De hac cōpositione varia reperit litera: ⁊ paucissimi sunt apothecarij qui vsq; adeo cōpositionē hanc rite cōposuerint ob litere varietatē. reperio enim in aliquibus descriptū s̄ihari in alijs s̄iant. in alio s̄iat: in quibusdā s̄ahiri: in alijs s̄ihari: ⁊ in alijs s̄ihari ⁊ s̄. hari. que oēs corrupte sunt. p̄ter illā q̄ penidiarū s̄ihari dicit: ⁊ multipliciter exponat. Quidā enim dicunt q̄ penidij s̄ihari sunt penidij facti ex zuccaro illius prouincie ⁊ q̄ s̄ihari est prouincia: et hec falsa est. Alij dicūt q̄ sunt penidij qui sunt ex zucharo prius infuso in aqua ordei cū s̄ieridē sit q̄ ordei: tūc illo modo facti sic appellandi sunt magis lenitiui sunt ⁊ absterisui minusq; viscosi et optatiui. Alia expositio est q̄ s̄ihari idē est quod solidi albi ⁊ leues ⁊ hi sunt ex bono zucharo. ⁊ due he opiniones bone sunt: sed prima magis ad mentē doctoris fuit ⁊ est mea opinio. igitur cū cōpositionē hanc facere vis: accipe zucharam album et infunde in aqua decoctionis ordei per horas sex: deinde zucharam coque illa in aqua ⁊ penidios fac ⁊ habebis perfectam ⁊ verā descriptiōnem diaphiniconis fm auctoris mentem.

¶ Penidij sunt ex solo zuccaro vltimate due ex longa ⁊ cōtinua ductione ⁊ manibus tractatiōe dealbant. ⁊ de bono zuccaro faciendi sunt: non de puluere zuccari: vt quidam faciunt apothecarij.

¶ Diaphinico s̄i: a fenichis. i. dactylis de quib⁹ plus intrat q̄ de alijs medicinis: basio tñ nō sunt in hac medicina. Sed turbitū et scamonea sunt basio.

¶ Descriptio. xvij.

Diaprunis nō solutiū Nicolai. Daf acutas ⁊ peracutas patientibus: ⁊ maxime caufeni ⁊ sinoce in principio in augmento ⁊ statū egritudinis ⁊ sine diagraedio potest exhiberi in omni hora diei cū diagraidio vero in hora matutinali ⁊ cum cantela quā est solutiuum forte. R. prunorū damascenoy quantitatē quā volueris: aque clare in q̄titate conuenienti qua dicta pruna cooperiatur. Pōnantur duo hec in vase ad ignē: et tā diu bulliāt vsq; quo dissolui videant: ⁊ dissoluta ab igne deponantur: deinde in cribro perforato ponant: ⁊ tā diu manib⁹ fricent qd̄ pulpa dictorū prunorū trāseat ⁊ solum ossa ⁊ corti

ces remaneant. Deinde de dicta pasta accipe lib. j. zuchari li. ij. aque in qua cocta sunt pru-
na lib. vj. violaru. 3. 5. bulliant leui ebullitio-
ne in dicta aqua. Deinde coletur in ea colatu-
ra ponat zuchari. et pasta prunorum prescri-
pta et vsqquo ad spissitudinem oia veniant si-
mul bulliat semp agitando: et tunc addant cas-
sie fistule tamarindorum an. 3. j. duo hec dis-
soluti debent cu aqua prunoru in aqua viole
bulliant. Postea ta dia simul bulliat vsq-
quo redncant ad perfectam coctionem et electua-
ry habeant formam et ab igne remota infrigis-
dari permittatur: demum infra scripte species
super proijciant. R. sandaloru alboz sanda-
loru rubeoz Spodij reubarbari cinamomi
an. 3. ij. violaru rosaz seminis portulace sca-
riole. Berberoru succi liquiritie dragagati
an. 3. ij. seminis citruli melonum. s. seminis.
seminis cucurbitae mundatorum an. 3. j. pul-
uerizetur omnia satis subtiliter et bene pmi-
sceantur. et habes diaprunis.

¶ Descriptio. xvij.

Diaprunis solutiū. R. diaprunis no solu-
tiui copositi in oibus vt supra li. ij. diagridij
3. ij. misce. et sic habes diapruni solutiū. ali-
qui textus habent et si laxatiuum facere volue-
ris ponatur in vnaqua 3. lib. 3. vj. diagridij
quando ab igne deponitur.

¶ Pruna et omnes fructus colligendi sunt quando iam
maturitate acceperunt et antequam cadant ab arboribus: et sic
debent conservari.

¶ Pruna ex quibus supra scripta copositio fit debet esse
medio cris maturitatis: non multum matura vel maza.

¶ Muzum autem proprie dicitur cuius sapor est com-
positus ex dulci et acetofo.

¶ Descriptio. xij.

Diacassia ex inuentione mea: que est leniti-
ua veteris et leuis: et est medicina pro delica-
tis. carēs acuitate et mordicatione et oī excel-
cessu ledente. R. cassie munde et electe lib. ij.
tamarindoru. 3. j. prunoru numero. xij. vio-
laru ordei anisi polipodij cartami liqritie ca-
pillorum veneris thimi epithimi. an. 3. j. 5.
passularu. 3. 5. seminis feniculi. 3. ij. seminis
portulace seminis maluaru. an. 3. ij. cinamo-
mi. 3. 5. misceant et cofrangatur omnia gros-
so modo et bulliant in lib. xij. aque secundum
artem. Deinde colentur manibus exprimendo. de
qua colatura cassie et tamarindi extrahantur: et
dissoluantur. Et addat li. j. zuchari. Deinde co-
quantur: et vsq ad formam electuarij reducatur
lento igne cum spatula semper agitando.

¶ Dragma nomen est ponderis: et ponderat nonā parte
vncie. et sic accipiebatur antiquitas. et illa est vera dragma.
Moderni vero octauam partem vncie pro dragma ac-
cipiunt que est scropuli tres. et dragma grece idem est quod ma-
nipulus vel falcibus modernorum. Sana ex quibus medicis
ne ponderant debent esse grana vel ordi vel frumenti.
Si enim sunt frumenti debet illud granum esse a superiori
cortice mundatum. Si vero ordi illud granum esse debet cum
cortice. et sic habebis debitum ordinem ponderum.

¶ Descriptio vigesima.

Cassia fistula p clysteribus magistralis. R.
storum violaru folioru eorum maluaru mer-
curialis bletaz paritarie an. 3. j. abinthij
romani. 3. 5. omnium viridiu. fiat omnium
decoctio in sufficienti quantitate aque secun-
dum artem postea colentur manibus expri-
mendo: de qua colatura cassia extrahatur.
qua extracta pro omni lib. 3. dicte cassie ad-
dantur mellis electi lib. 5. et coquantur vsq-
ad spissitudinem et reseruetur. herbe omnes
prescripte ex quibus decoctio hec fieri dvyi-
rides esse debet: eo quod sunt magis lenitive.
si vero haberi non possunt: sicce ponantur.

¶ De abinthio nota: quod ipse diversificat secundum diversita-
tem loci et patrie in quibus colitur. Ideo quod dicitur reperit in rece-
ptis abinthij romani. hoc est: quod illud est melius aliis.
vna tamen et eadem est species. Sed quod illud haberi non potest.
eligat illud quod in modibus et locis saporis oritur: quod melius
est: quia quod nascitur in locis humidis et umbratis: colligitur
in Julii mense: et in umbra exiccari. Inter enema et cly-
stere differentia est. Nam clystere est instrumentum quo
decoctio in intestinis impellitur. Enema autem est ipsa
decoctio et medicina que injicitur.

¶ Descriptio xxj.

Diarob cum turbitu et reubarbaro magistra-
lis: que est cofectio delectabilis: in forma so-
lida: et euacuat cholera et flegma: et humores
viscosos putridos a stomacho: et a partibus
remotis et iuncturis. R. zinzib. 3. 5. galange
pipiris longi cardamomi. s. maioris et minoris
an. 3. j. croci. 3. j. macis. 3. 5. turbitu albi:
et gummosi. 3. x. reubarbari boni: et electi. 3.
5. diagredij infusi in aqua rosa. per dies. 3. 5.
zucca. boni. 3. xvj. et fiat cofectio in morzellis
faciendo omnem morsellum de. 3. vj. et hec
est eius dosis. Pondera comunia ex quibus
medicines comensurantur: et ponderantur
sunt sex. Primo libere: cuius talis est figura
lib. secundo vncie: et talis est figura. 3. tertio.
3. et talis est. 3. quarto scropulus: et talis est. 3.
quinto granum: et talis est gra. sexto mani-
pulus: et talis est. 3. et his sex ponderibus cofi-
ter omnes mensure mensurantur medicinarum.

¶ Descriptio. xxij.

Diarob sine reubarbaro magistralis: et cum
virtute superioris: pro tunc euacuat flegma quod
colera. R. turbitu albi gummosi. 3. j. zinzib. 3.
5. cinamomi gariofloru an. 3. ij. galage pipiris
longi macis ana. 3. j. diagredij. 3. 5. zucc. albi
lib. j. fiat cofectio in morzellis dissoluen-
do

zuccarū cū vino citoniorū: 2 aqua simplici: et
ficoē moscellū de. 3. 5. puluerizādo hec solu-
tiuoꝝ more 2c. Inter antiquos 2 modernos
de pōderib⁹ est differētia: id intelligēdū qđ
libra modernoz cōstat 2 resultat ex. xv. 3. vn-
cia constat ex. viij. 3. dragma ex. iij. 3. scropu-
lus ex. gra. xx. et sic medicine a medicis 2 apo-
thecarijs cōmensurantur hoc tempore.

¶ Descriptio. xxij.

Diacartamū magrāle valēs in euacuatōe
cholere 2 flegmatis. ℞. medulle cartami. 3. j.
2. 3. j. sp̄rū diadragati frigi. 3. ij. carniū cito-
noriū. 3. ij. 3. j. zinzib. albi. 3. j. turbitū electi. 3.
ij. diagridij. 3. ij. 2. 3. j. māne granate. mellis
rosati añ. 3. j. 3. j. zuchari albi. 3. j. 2. fiat pfectio
in moscellis: vel in forma manus Christi de
3. 5. pro singulo: cuius est dosis.

¶ Dosis cū est limitata mēsurā vel quātitas simplicis
vel composite medicine solutiue vel nō solutiue qđ de se
apta nata est facere sufficiētē operationē nō diminiatā
nec sup̄flūā. Carnes citonoriū. i. pulpa citonoriū debent
subtiliter conterī cum chartamo a quo amoris sit cor-
ter exterior: 2 hoc modo dicit medulla: deinde ambo de-
bent dissolui cum melle rosato: 2 manna: 2 zucaro fere
cocto bene miscere: in sine vero species p̄scripte misceri
debent: 2 confectio fieri. medicine oēs solutiue conserua-
tur per duos annos in sua bonitate 2 solutione: elapso
vero dicto tempore amittunt virtutem suam solutiuis.

¶ Descriptio. xxij.

¶ Pillule alesangine 2 Des. qđ dicunt pillule de
aromatib⁹ 2 valēt ad dolorē stomachi p̄p̄
flegma: 2 sunt vehemētis inuamēti in mūdi-
ficādo stomachi: 2 cerebri et instrumēta sen-
suum ab humoribus grossis 2 putridis. ℞.
cinamomi cubebe ligni aloes calami aroma-
tici macis nucis muscate cardamomi. s. ma-
ioris 2 minoris gariohilquū affari mastice
sq̄nanti s̄p̄tce carpobalsami añ. 3. j. ab̄inthij
succī rosa. añ. 3. v. terantur hec oia cōtritōe
grossa: 2 effundant sup̄ ea aq̄ li. xv. 2 coquan-
tur vsq̄ ad 2/3 sumptionē duarū partiu: de in-
de fricent manib⁹: 2 colent exp̄mēdo aquo-
sitate: 2 postea accipe aloes cicotri. li. j. laue-
tur in scutella lapidea vitreata lauationib⁹
plurib⁹ cū aq̄ pluuiali: postea remota aq̄ p̄-
ciat super eum de predicta decoctione li. ij. 2
ponatur in sole: 2 pmittatur desiccari oī die
cū spatula agitādo: deinde post ipsū ericca-
tionē cōterant subtiliter: puluerizētur mir-
rhe aloes mastice añ. 3. v. croci. 3. ij. Et ea
permisce cū aloe loto: 2 tere 2 tritione bona.
Et postea residuū decoctionis expressionis
adde: et soli expone omni die commiscendo
cum spatula: et tantum permittatur stare qđ
ericcate sunt: et serua.

¶ Hæc pillule nō possunt cōfici nisi semel in anno. s. pil-

lule alesangine in estate. s. in mense Junij. vel Julij: 2 sic
tū ista spēs pillularū per annū cōteruat in sua virtute:
2 non plus: Magna diuersitas reperit in mesue de doss
rosarū: 2 ab̄inthij: quidā ponūt añ. 3. v. quidā vero añ.
3. vj. 2 ista litera verior: et melior est. Nā rose ponunt vt
expellāt malitiā caliditatis aloes a stomacho 2 capite.
Ab̄inthij hō vt aggreget sua stipticitate p̄tes lassatas
ab aloes: quare. 3. v. est do illo qđ in dicta recepta appōi d̄.
¶ Aloes lauat cū aqua pluuiali p̄ter hanc causam:
qđ illa subtilior est: 2 cōis: ideoq̄ magis penetrat p̄ oēs
partes aloes qđ possit cōmunis facere p̄pter grossitatem
sue substance quare cum illa lauetur.

¶ Aloes lauat hoc mō. Accipe de aloes succotriño mū-
do qđ cito frāgat: 2 boni sit odoris quātitatē quā volue-
ris bñ terat: 2 cribellet: deinde p̄ficiat in scutella lapi-
dea vitreata: et rozet aloes ex aqua pluuiali: donec ab
ea p̄ totū: deinde soli exponat: 2 exsiccat pmittat ab il-
la aqua: 2 cū desiccata fuerit: iterū terat: 2 sc̄o: 2 iterū
imbibatur ex aqua pluuiali: 2 dimittit sicari sic.

¶ Descriptio. xxij.

¶ Pillule mastice petri de apono sup̄ addi-
tionibus factis 2 Des. c. de medicinis appeti-
tus corrupti i sine capituli: qđ p̄seruat stoma-
chū ab oī lesione intrinseca: nec pmittit hu-
mores putrescere i ea: 2 multas alias laudes
et attribuit. ℞. mastice boni. 3. 5. aloes ele-
cti. 3. r. agarici boni. 3. ij. cōfice cū succo alti-
le. i. cū vino cocto vel sapavel rob qđ idē sunt
prius puluerizatis omnibus.

¶ Differentia est inter rob robud: et syrupū. Nam
rob idē est qđ vinū vltimate decoctū. Robud idē est qđ
succus inspissatus vel caliditate solis vel ab igne. Sy-
rupus vero est decoctio inspissata ab igne cum qua po-
nitur zucharum vel mel vel sapa.

¶ Descriptio. xxvj.

¶ Pillule auree ℞ico. sic dicte p̄pter earū ex-
cellētiam. p̄p̄ie purgāt caput: lumē oculo-
rū acuit: v̄tositatē stomachi 2 intestinorū
expellant: 2 sine molestia purgant. ℞. aloes
electi diagridij añ. 3. v. rosarum semis apij
añ. 3. ij. 5. seminis anisi seminis feniculi añ. 3.
j. 5. croci interioris coloquintide mastice añ.
3. j. puluerizētur nō multum subtiliter: 2 for-
ment pillule cū aqua infusionis dragagati.

¶ Dicitur pillule auree per metaphora: qđ sicut aurū
p̄ciosū est ceteris metallis: ita iste pillule ad cōplēdos
effect⁹ ad quos faciēdos dant p̄ciosiores alīs cōpara-
tis ad suos effect⁹ cōplēdos: 2 multū in vsu habentur.

¶ De coloquintida inter doctores est differentia: multi
ponunt quando recipiunt: interiora colloquintide: 2 se-
mina 2 pulpam: vt vult circa instans: 2 male faciunt.
Alij vero ponunt pulpam sine semine vt alij omnes scri-
bunt docto. 2 isti in eius faciunt: sic communiter ab
omnibus ponitur: vt seruitor: de modo preparationis po-
nit. sic: mēsurā in descriptione troisicorum alanda: tubor
illam a granis mundari.

¶ Descriptio. xxvij.

¶ Pillule turbitathe: 2 dicuntur auree 2 De
sue: que cholera: 2 flegma sine molestia pur-
gant: stomachū et epar confortant: et dige-
stionem procurant: turbitathe a turbithe: et
sunt prime que sunt in vsu. ℞. turbithe bo-
ni. 3. xvj. aloes. 3. j. 5. mastice rosarum añ.

3. vj. mirab. citrinorū. 3. r. croci. 3. iij. pulueri
rizenur: et confice cum succo absinthij.

¶ In istis pillulis non ponit zinziber: hoc est vt debi-
hoies sint: a longe nō trahant: qđ secus facerent si in
eis poneret: zinziber enī permittit cū turbith fortificat
iplius solutionē: et facit qđ a longinquo attrahat.

¶ Descriptio. xxxviii.

Pillule aggregatiue ex inuētiōe ad des. de
scriptiōe nra: vt ipe inqt. Exptoz iunamē
toz ad febres antiquas: et ad febres diuersi
tatis: et ad egritudines capitis. stomachi. et
epatis: et educūt putrefactiōes ytrinsoz cho
lere et flegmatū: et mūdificāt instrumēta sen
suum. R. mirabolanoz citrinorū rauedseni
ana. 3. j. succi eupatorij: succi absinthij añ. 3.
ij. Diagredij. 3. vj. kebulozum indozum aga
rici coloquintide polypodij. ana. 3. ij. tur
bith boni aloes ana. 3. vj. masticis rosarum
salis gemme epitbimi anisi zinziberis añ. 3. j.
miscē et reformentur cum electuario rosato
omnibus prius puluerizatis. Nota qđ succi
intrātes in istis et alijs pillulis seu pfectioni
bus hoc mō fiunt: accipiat absinthiū: et bene
cōteratur. deinde in pecia rara inuoluatur:
postea cū torculari exprimat: et absqđ alia co
latura in vesica ponat: et soli ad exiccandum
permittat: si enī a parte grossa colaretur in
vesica nihil remaneret: eo quia pars aque a
sole cōsumeretur: et vt de absinthio dico: ita
et de alijs omnibus herbis intelligatur et c. et
per annum conseruatur.

¶ Nota qđ iste pillule: et pillule de hermodactilio deseri
ptione nostra des. de hermodactilio mino: ca reformā
tur cum electuario ros. qđ quidā ignari apothecarii
reformēt cum electuario de succo ros. et valde errant et
hoc auaritia ducti.

¶ Nota insup qđ si simpliciter scriptū reperis pillularū
aggregatiuarū de istis supra descriptis est intelligendū
que sunt perfectiores alijs magisqđ correcte.

¶ Descriptio. xxxix.

Pillule de fumoterre. Auic. li. iij. sen. vj. c.
de scabiei cura. Galētes ad pruritū et scabiē:
et ad egritudines de materia adusta. R. mir
robolanoz citrinorū kebulozū nigroz indoz
rū añ. 3. j. aloes succotrinī. 3. vj. scamonee. 3.
v. puluerizent oīa nō multū subtilr. Et cōfi
ce cū aqua fumiterre irrozādo ea: et dimittā
tur donec exiccēt: et imbibātur vice altera:
et dimittātur donec exiccēt: et fiat tribus vi
cibus sic: et in omni vice fiat sicut sorbitio: des
inde dimittantur donec inspissentur: et com
pactum fiat: et fiant inde pillule.

¶ Hic intelligendū est: et in oibus alijs locis in quibus
scribitur mirabolani qđ solum cortices amotis oibus
accipi debent mirabolanoz.

¶ Modus faciēdi supra scriptarū pillularū fere vt obz
secutus: hoc mō fieri debent: terant pscripta in cis: deim

de irrozent aqua fumiterre intm qđ oēs partes ipsarū pe
netret: deinde in sole ad exiccādū ponant: et ante pfectā
exiccationē: s; post aliquāle suctionē iterū aqua fumi
terre irrozent: et soli exponant: et hoc ter fiat: vltimo in so
le exponāt: et tñ pmittant donec pillularū formā acci
pere possint: deinde remouētur et conseruentur.

¶ Descriptio. xxx.

Pillule de mezereon ad des. que sunt mi
rabiles ad hydropsim educūt aquā citrinā:
et sunt experte. R. folioz mezereon ppara
tozū. 3. v. mirabolanoz citrinorū. 3. iij. kebu
lorū. 3. iij. misce: et puluerizent oīa nō multū
subtiliter: et cōfice cum aqua endiuie: in qua
dissoluti sunt tamarindi et tereniabin: id est
māna añ. 3. j. et fiat massa.

¶ Mezereon pparat hoc mō. Infundat in fortissimo
aceto: et per die dimittat et exiccari permittat: deinde cō
terat et administret. Hoc enī mō preparat vt serositas et
inflamatio qđ in eo est amoueat: parū enī sustinet de deco
ctione et laboriosa cōtritio virtutē ei⁹ destruit et resolut.

¶ Descriptio. xxxi.

Pillule de hiera simplici. Gal. vj. terapen
tice. ca. xij. Que sunt sublimes: et laudes eaz
sunt dicte superi⁹ in ca. de hiera. R. specierū
hiere simplici Gal. 3. j. Et conficiatur cū
melle rosato: et fiat massa. Nec aliud est ad
dendum nec diminuendū: et hoc modo Ga
lenus describit loco allegato supra.

¶ Necessitas cōpositionis pillularū fuit qđ medicivolē
tes dare substantiā medicine in forma in qua diu moret
in stomacho oportuit esse aptare in forma pillularū: cū
solidū magis in stomacho stet qđ queqđ alia forma.

¶ Descriptio. xxxii.

Pillule de hiera cōposita siue de hiera cum
agarico magfales: que sunt maximi inuas
menti solutione educētēs ytrāqđ cholera: et
flegma et humores viscosos: et putridos: et
earū pprietas est mūdificās crebra: et mem
bra sensuū. R. specierū hiere simplici Gal.
ni agarici troscicati añ. 3. aloes boni subtili
liter puluerizati seu cōtriti. 3. j. misce cū mele
le rosato: et fiant pillule seu massa.

¶ Hoc meo libello notandū est qđ aliqđbus in descriptio
nibus et cōpositiōibus reperit terant: et in aliqđ cōterā
tur. Illa differētia est inter tero et cōtero. Terere enī idēz
est qđ re aliquā diuidere p partes grossas. Conterere ho
idē est qđ re diuidere p partes subtilissimas. Ideo qñ in
tendo spēs subtilissimas teri debere scribo cōterant. Cñ
ho volo qđ grosso mō puluerizētur dico: et scribo terant
quare et in supra scriptis: et infra scriptis cōpositionib⁹
ad hoc bene aduertatur.

¶ Descriptio. xxxiii.

Pillule fetide ad des. maiores. qđ expellūt hu
mores grossos: et referūt ad dolorē iūctura
rum et podagre: et ad oēm dolorē ex humo
re crudo: et ad dolorē stomachi: et colicā: et ad
albaras: morpheā et leprā. R. serapini ara
moniaci oppoponaci bdelij cologn. harmel.
id est semis. cicute: aloes epitbimi ana. 3. v.
alfebram. i. esule colligenda est in mēse octo

bulis. hermodactilorum añ. 3. ij. scamonee. s. pre-
parate. 3. ij. cinamo. spice croci castorei añ.
3. j. turbit. 3. j. zinziberis. 3. j. 5. enforbij. 3.
y. terantur omnia: et gumme dissoluantur in
aqua porri: et fiant pillule. s. massa.

¶ Nota de mēte autouo pādectarū q̄ harmel scriptum
cū h. idē significat qd̄ semē cicute: qñ vero scribit. cum a
idē est qd̄ semen rute. Et hoc igit̄ intelligas q̄ diuersus
modus scribendi diuersificat nomē vocabuli: q̄re semp
respicit de sunt literę: et syllabe vocabulū cōponentes in
medicina scriptum: eo q̄ variatur s̄m̄ varietatem cōpo-
sitionis literarum: quare bene nota.

¶ Descriptio. xxxiij.

¶ Pillule fetide minores 21 Des. 7 sunt eiusdeꝝ
virtutis cū maioribꝝ. R. serapini armonia
ci oppoponaci bdelij myzre añ. 3. v. turbit.
3. r. cologntide. 3. v. j. dissoluat̄ gūme in aqua
porri: et terant: et cū ea 21 fiant. Tñ gñale
hic nota: et cideſter q̄ illud qd̄ de natura sua est
aromaticū q̄to est aromaticū? tanto meliꝝ: et
qd̄ est fetidū quāto fetidū? tāto melius exce-
pto aloē. Similiter etiā omne qd̄ debet h̄re
aliquem saporem q̄to in suo sapore est intē-
sius: tāto meliꝝ excepto oleo: nā cū sit de na-
tura rerū amaritudinem habentium quanto
minus amarum tanto laudabiliꝝ 2c.

¶ Gumme dissoluntur in aq̄ porri vel in aceto vel in
aliq̄ alio liq̄re hoc mō. Infunduntur in aqua vel aceto p
noctē: et d̄z acētū vel aqua esse in tāta copia quod eas re-
gat: et in mane si gumme totā biberunt aquam vel ace-
tū: et dure sint adiungat̄ ipsorū alterū: et postea accipias
eas: et fricabis manibꝝ sup̄ scetacū qua fricatione bona
trāsit. bit substātia: palee vero immunditie remanebunt:
et tunc vitre.

¶ Descriptio. xxxv.

¶ Pillule de sarcocolla 21 Desue in. c. de sarco-
colla: et in antidotario: solutione educentes
flegma: et conferunt ad egritudines fleg-
maticas. R. sarcocolle preparate. 3. ij. tur-
bit. 3. 5. interiozis cologntide zinzibe. añ. 3.
5. salis gēme. 3. j. dissolue sarcocollam in aq̄
rosata: cetera terantur: et cum ea fiat massa.

¶ Sarcocolla hoc mō preparat̄: infundat̄ in lacte asse-
ne per dies quinqꝝ: semper et omni die lac innouando: et
pimum abijciendo: demum dissoluatur in aqua rosa-
ta: vt in superioribus pillulis tibi monstrauit.

¶ Descriptio. xxxvi.

¶ Pillule de bdellio maiores 21 Des. expte ad
fluxū emorroidarū: et vicerū in eis: et ad fluxū
mēstruorū. R. bdelij. 3. j. 5. ameos. 3. ij. lebu-
lorum indorum: beliricozū emblicorum ves-
neriarum adustarum. i. radiscis acori harabe
añ. 3. ij. 5. Infundatur bdellium in succo por-
ri: cetera terantur: et cum eo fiat massa. Et de
tur pillule in modum cicercis 2c.

¶ De porro nota: quoddā est porri capitulū. i. trāspian-
tarū: et cū illud cōpetit: aliud est fetile. i. nō trāspian-
tarū: et illud vsut̄ medicine cōpetit: igit̄ de isto sit succus de
quo iste pillule reformantur: et ex his 21 fit aqua vel p̄ sub-
limationē vel p̄ decoctionē: et iste vltimꝝ modꝝ magis mi-

hi placet de qua resomantur: et dissoluntur gumme in
trantes in pillulis fetidis: quare nota.

¶ Diuersitas magna reperitur in receptis hars pillula-
rū Des. fere oēs dicunt venarū adustarū. Et hāc litera 3
reprobat Mar. Silua. in synonymis ponit sub capitu-
lo. d̄xc. di. ena qd̄ est error septoris: et q̄ d̄z dicere auella
narū adustarū. S; silua semp̄ eiꝝ pace in errore est. S; 3
d̄z dicere venetarū adustarū: vt in quodā antiquissimo
Des. scriptū reperit. Et qd̄ sic dicere debeat p̄z: eo q̄ vene-
rie. i. a corio: scilz radix: q̄ radix supra aliquem portata
illum conseruat a fluxu sanguinis: vt ipse ponit. capit.
cclyxxj. quare seipsum corrigat.

¶ Radix acori hoc mō aduritur: post ipsiꝝ exiccationē
p̄ grossa satis frustra incidat̄: deinde sup̄ laminā ferram
ignitā incessanter resoluat̄: donec et quousqꝝ color eiꝝ de
toto mutetur: et tunc remoueat̄: q̄ adusta est.

¶ Descriptio. xxxvij.

¶ Pillule lucis 21 Desue maiores: q̄ addunt in
visū: et corroborāt eū: et abstergunt instrumēta
sensuū: et expellūt sup̄fluitates: et custodiūt sa-
nitatē corpis. R. rosarū violarū absinthij co-
logntide: turbit. cubebe calami aromatici:
nucis muscate spice epibimini: carpopalsami
xilobalsami. i. ligni balsami fileris montani
seis ruthe sgnati. affari. masticiis. gariofiloz.
cinamomi. anisi feniculi. s. seis apij. s. seis cas-
sielignee. croci. macis añ. 3. ij. mirabolanozū
citrinozū. lebulozū indoꝝ. beliricoꝝ. embli-
corū ramedeni. i. reubarbari añ. 3. 5. agarici
sene añ. 3. v. enfragie. 3. v. j. aloes succotriini ad
pondus oīm terantur oīa. conficiantur cum
succo feniculi: et fiat massa.

¶ De cologintida pauci sunt q̄ in receptis ponāt colo-
quintidā: fundātes se sup̄ dictū Des. in descriptione tro-
ciscorū alādal q̄ dicit. Trocisci alādal q̄ ponunt in hie-
ra hermeto: z̄in aliis cōfectionibꝝ loco cologntide: ac
etiā p̄pter suā venenositatē dicit̄ nō esse ausi in receptis
ponere. Alij hō ponūt cologintidā: et nō trociscos alan-
dal: dicētes qd̄ magis solutiuā est: et qd̄ a doctoribꝝ po-
nit in cōpositionibus tanq̄ calcaryt etiā faciūt diagre-
dū: et sic his rōnibꝝ variis varias p̄positiones faciūt. Ego
hō soleo hoc fieri facere: si in receptis autorū reperio: cō-
sidero si l̄ eis ipsius malitiā frāgētia sunt posita vel nō: si
sic: audacter illā apponi facio: vt in ista recepta. Si nō:
loco ipsiꝝ pono trociscos alādal. Et hoc est qd̄ dicit
bonꝝ Desue. Et p̄pter hoc in hiera hermetis posuit: in
qua multe: et multe sunt medicine venenose: et pauce ear-
um venenositatem corrigentes: et tu hic considera.

¶ Descriptio. xxxviii.

¶ Pillule de hermodactilis maiores 21 Desue
expte ad dolorē iuncturarū: et podagre frigi-
de. R. hermodactilozū aloes mirabolanozū
citrinozū turbit. cologntide bdellij. serapi-
ni añ. 3. v. j. castorei sarcocolle enforbij oppo-
ponacis harmel. i. semis cicute seminis apij
añ. 3. ij. croci. 3. j. 5. Conterantur oīa: et cum
succo caulium fiat massa 2c.

¶ Cologintida anteq̄ in composito ponatur d̄z vlti-
mate conterit: vt iubet Des. in ca. de rectificatione medi-
cinarum per triturationem. Cum dicit̄ oportet q̄ colo-
quintida vltime puluerizetur: nec sit contentus aliquis
in trituratione eius. De contritione itrum nota quod
duplex est: quedam cū est multa: quedā pauca. Multa
contritio fit duabus de causis: primo vt per illam con-

trititionē rem ouetur malitia medicine quam faceret si grossa esset: et ob hoc bene conteritur pulpa coloquintide: secunda est: quod membrum quod curare volumus est situatum in remotis partibus: et ideo bene conterēde sunt medicine renū et epatis. Grossa vero contritio fit duabus de causis: una est vltimata contritio: ne virtus medicine: et operatio eius propria corrumpatur: ut scamonea si in vltima pteratur: deperdit virtutē solutiua. secunda est: ut in multo tempore remaneat in stomacho: et in uer digestionem: vel magis attrahat: et sic medicine stomatice et solutiue grosso modo conteruntur.

¶ Descriptio. xxxix.

¶ Pillule de reubarbaro. Desue: conferētes ad febres atiquas ex diuersis generatas humoribus viscosis et putridis multarū putredinum: et ad dolorē epatis: et principium hydropis. R. raudeseni. i. reubarbari. 3. iij. succi liquiritie succi absinthij masticis añ. 3. j. mirab. citrino. 3. iij. seminis apij semis feniculi añ. 3. j. trociscorū diarodon. 3. iij. 5. specierum hiere pigre. i. hiere simplicis. 3. x. Terantur terenda: et conficiantur in magdaleones cum aqua feniculi.

¶ Pro reformatione pillularū nota quod nisi pillule reformentur cum aliqua re viscosa non possunt simul teneri: vbi faciunt iste pillule: et pillule cochie que reformantur cum vino albo. Ideo si iste reformarentur cum sirupo acetoso vel cum oxymelle simplici non esset inconueniens: et pillule cochie cum melle rosato. igitur ut dico de istis: et de alijs etiam intelligas que cum aqua vel vino reformantur etc.

¶ Descriptio. xl.

¶ Pillule de hermodactilis minores. Desue. experte ad dolorē iuncturarū: et podagre calide. R. hermodactilorū. 3. v. scamonee. 3. ij. 5. scz pparate mirabo. citrino. 3. iij. rosarū. 3. ij. aloes. 3. x. Cosice cū catartico. i. cū electuario rosato tereudo prius terenda.

¶ Catarticū. i. purgatiuū ut doc. exponunt: igitur catarticū rosarū idē est quod purgatiuū factū cū succo rosarū. Et sic electuariū de succo rosarū: et electuariū rosatū dici potest catarticū rosarū. Uerū ego magis laudo reformari debere cū electuario rosato: quod illud magis benignum est: et minus de venenositate participat.

¶ Descriptio. xliij.

¶ Pillule inde. Desue. quarū iuuamentū est vltimū ad egritudines melancolicas: et ad carcum et leprā et morpheā nigram difficilem: et sunt bonē melancolie: et timori: et ad dolorem splenis: et icteritiam splenalem: et ad quartanā. R. mirab. nigroz. i. indoz. ellebori nigri polipodij añ. 3. v. epithimi sicados añ. 3. vj. Lapidis lazuli loti. Rhodus lanadi supra ostensus est: colloquintide salis indi añ. 3. j. succi eupatorij spice: añ. 3. ij. gartofil. 3. j. specierum hiere pigre. i. simplicis. 3. j. terantur: et fiat massa cum succo apij.

¶ Nota quod pillule omnes conferuntur: cū bona scorum virtute et operatione vsq; ad sex mēses. Et debent teneri in magdaleonibus: et non in puluere: quod non cōseruantur: imo nullam vel remissam faciunt operationem. Et

non debent conseruari in loco excessiue calido nec prope ignem: nec ad solem: quod in excessiuam duritiē et lapidescitatem cōuerterentur: et tunc nullo modo debent apothecarū eas exhibere: eo quod si darent: torquerent corpus: et nullam penitus operationem facerent.

¶ Descriptio. xliij.

¶ Pillule sine quibus esse nolo. Sic. taliter dicte propter summāz efficaciā: mirabiliter a colera: flegmate et melancoliā purgāt: et valent proprie ad cataractas et obscuritates oculorū visum custodientes: auritū dolorē sanāt: et iliohis mirabiliter cōferūt. R. aloes electi ablati. s. cū aqua cōi. 3. iij. mirab. citri. chebu. belē. embli. indorū reubarbari rosarum masticis absinthij violaz sene. i. foliuli agarici cuscute añ. 3. j. terātur hec oia: deinde accipe scamonee. s. pparate subtiliter puluerizate. 3. vj. ligetur in pecia dicta scamonea: deinde infundatur in succo feniculi quātitate qua pillule possunt reformari: deinde exprimitur dicta scamonea: manibus prius tamē inunctis oleo violato vel cōi. Et tantū dicta scamonea exprimitur: et manibus pertractetur quod in lactis similitudinē a pāno exeat tota eius humiditas: et de illa expressiōe pillule formētur abijciēdo quod intra petiā de scamonea remanebit succū feniculi cū expressiōe facta de scamo. accipiēdo: et pillu. formādo.

¶ Aloes quā simpliciter ponit pro succo citrino: et de succo citrino intelligitur: ut ponit Dat. silua. c. proprio etc.

¶ Pillule a pila dicuntur: sicut pila est rotunda: ita pillule debent esse rotunde.

¶ Pillule quare dantur in forma rotunda. Est quod signa spherica non tēgunt planū nisi in puncto. Sed cōcauū ipsum tangit vndiq;: quod ergo pillula ponit in stomacho quod est concavus ipsa equaliter tēgūt a qualibet parte stomachi: id vndiq; et in omni sui parte ad actū reducūt: propter calorē stomachi: et ideo ipsa in qualibet sui parte reducūt ad actū attrahit vndiq; equaliter a membris omnibus: ideo datur et dari debet in forma rotunda.

¶ Descriptio. xliij.

¶ Pillule cochie Nicolai probate ad emigraneum dolorē: et ad dolorē stomachi: et ilioz. R. aloes scamonee. s. pparate absinthij añ. 3. j. masticis. 3. ij. terantur omnia et conficiantur cum succo absinthij.

¶ Quare enim he pillule dicuntur cochie. i. capitales a cochos quod est caput pillule quare dantur in impari numero: ratio est pythagoras cum posuit in impari numero virtutem multam: dixit numerum imparem masculinum. igitur perfectiores. Et ob hoc vulgares sequeres eum credunt quod dādo eas in numero impari sit maior pfectio: et multi errāt. Numerus enim non est principii actionis: et passionis: ut v. meta physice cōmēto. 5. Et ideo facta dōsi conuenienti medicine potest formari numerus pillularum par et impar etc.

¶ Descriptio. xliij.

¶ Pillule cochie Almasoris. i. capitales. Cochos enim grece idē est quod caput latine: caput enim mirabilr mūdicat: et maxie ab hūiorib;

grossis & frigidis conferunt cephalee: & emi-
grancee. ℞. specierū hiee simplicis. 3. x. collo-
quintide. 3. ij. 2. 3. j. scamonee preparate. 3.
ij. 5. turbitū ficados añ. 3. v. terantur hec: &
conficiantur cum vino albo.

℞ Pillule fuerūt iuente: primo ppter eorū minore di-
phicentiam in gustu cū vniuersaliter cōponantur ex re-
bus amaris: secūdo vt magis a remotio attrahant q̄to
q̄n medicina longiori tēpore stat in stomacho tāto ma-
gis a longinquioribus attrahit.

℞ Descriptio. xlv.

℞ Pillule arabice Pico. cōtra oēm dolorē ca-
pitis purgantes mirabiliter oēs humores
gñantes letitiā & mentem acuētes: visus au-
ditū: & memoriā restaurantes scotomiā vti
gñē oculos dētes gingiuas stomachū sple-
nē purgāt oib⁹ his pferētes. ℞. aloes electi
3. iij. bromē. i. radice cncurbite siluaticē
quq; generū mirab. mastice diagredij assari
rosarum añ. 3. j. croci. 3. j. castorei. 3. ij. terāt
oia: & pficiant cū succo feniculi v̄ abñnebij.

℞ Si in pillularū descriptiōe reperitur scriptū scamo-
nea suppleatur: id est pparata. nec vilo mō non prepa-
rata pparat: q̄ longa moza nō p̄parari: vt in clectua-
ris supra declarauit: eo q̄ eorū virtus nō trāsit sex mē-
ses. Sed semp diagredium est ponendum.

℞ Descriptio. xlvj.

℞ Pillularū assariet Anī. i. prima fen. tertij
in. c. de canonib⁹ v̄sibus curatiōis capitis:
et exponit a gētili in hūc modū q̄ facit sine
molestia caput purgant: et mundificāt. ℞.
pulueris hiee. i. specierū hiee simplicis. 3.
ij. mirab. citri. mastice añ. 3. j. aloes boni. 3.
5. terāt & cū vino optio fiāt pillule seu massa.

℞ De mirabolans nota q̄ aliqui r̄p̄tur scriptū in rece-
ptis mira. oim: & tunc de oibus mirabolans est intelli-
gendū. s. de quq; generib⁹ mirabolans. Si hō scriptū
reperiat mirabolani absolute: de c̄stris est intelligē-
dum tanq̄ de melioribus & perfectioribus.

℞ Descriptio. xlvij.

℞ Pillule stomatice ad Des. descriptiōe sua: q̄
inquit dari: & accipi p̄nt omni tpe: & sunt ille
que sunt i vsu: q̄ caput & stomachū miro mō
mūdicant. ℞. turbitū 3. r. mastice. 3. 5. ro-
sarum. 3. ij. aloes optimi. 3. xvj. quod est ad
pondus omniū terant: & conficiant cum suc-
co absinthij: et referua: tres alias descriptio-
nes pillularum stomaticarum ponit mesue:
quas vide si placet.

℞ Hic nota q̄ si zinziber cū turbitū ponetur fortifica-
ret opationē eius. p̄ turbitū sui virtute: & de se flegma
subtile trahit: s. si cum eo zinziber admiscetur fortificā-
do ipsum facit q̄ attrahit etiā flegma grossum.

℞ Descriptio. xlviii.

℞ Pillule imperiales magistrales: & sunt ille
q̄ sunt in vsu: & bone ad digestiōē: & virtutē
digestiuā cōfortādā: mūdicātes stomachū
ab oibus putridis: & prauis humoribus: et

dñr imperiales: vel quia fuerūt a quodam
impatore inuente: vel q̄ sunt multū in vsu
apud reges: & principes. ℞. nucis muscate
spice croci ligni aloes cardamo. s. maioris &
minoris gariofilozū. amomi cinamomi zin-
beris galange zedoarie cubebarum macis
anisi mastice fenī. s. seminis carpobalsa-
mi quq; generū mirabolanzū turbitū ele-
cti māne agarici fenē. s. folliculī añ. 3. 5. reu-
barbari. ad pōdus oim. s. 3. xvij. 5. aloes ad
pōdus oim. s. 3. xvij. Terantur oia & aloes
de per se: deinde cōficiantur cū optimo vino
albo: & inunctis manibus cum oleo laurino
refozmentur: et referuentur.

℞ Sene cū simplr scriptū repte in ppositis solutivis v̄
lenitius de folliculis semp e intelligendū. cū magis so-
lutiuū & meliores sint.

℞ Descriptio. xlix.

℞ Pillule communes Anī. j. fen. quarti tra-
ctatu quarto ca. v. & sunt de illis ex quibus fit
preseruatio: & enasio a pestilētia: et cōsimilē
descriptiōē posuit rasis in quarto almano-
soris in. c. de pestilentia. et eius cautela. Ec-
cipe aloes electi. 3. ij. mirre croci añ. 3. j. Te-
rantur: & cū vino optimo fiant pillule.

℞ Pillule oēs p̄scripte infra scribēde exhibēde non
sunt immediate post ipsarū cōpositionē: sed salim stan-
dū est p̄ quindēcim dies vt possint simul cōmisceri. Et
tunc augēt operationē suā rōne cōpositiōis. Secus autē
faciunt si añ dictū tēpus exhibeantur: vtrū autē in illo
tēpore fermentētur: & nūquid dici possit vera fermenta-
tio. Satis in questuicula mea de narcoticis p̄ longū p-
cessum declarauit: qui videre vult ad illam recurrat.

℞ Descriptio. l.

℞ Pillule de agarico ad Desue mūdicātes pe-
ctus ab humoribus grossis: & putridis: et
conferentes asmatis: & tussi antiq̄. ℞. agari-
ci mastice añ. 3. ij. radice lilij celestis: id est
ireos prassij añ. 3. j. turbitū. 3. v. specierū hiee
repicre. i. simplicis. 3. ij. colloquintide saro-
cocolle. añ. 3. ij. z. dirre. 3. j. terantur oia: & cō-
ficiantur cum vino cocto. i. cū sapa vel rob
vel tila. quod idem significat.

℞ In istis pillulis soleo apponi loco agarici facere aga-
ricū troiscatū: eo q̄ in eis sunt multe in medicine veneno-
se: & fere nulle sunt in medicine eorū venenositatē refrāgē-
tes: ideo refracte esse debēt in medicine apponēde: vt sunt
troiscā alandak: & agaricus troiscatus et tu nota.

℞ Descriptio. li.

℞ Pillule bichichie ad Des. in suo de appro-
priatis. c. de cura tussis sicce: que sunt fiens
de sicut lupini: & tenende sub lingua: cōferēs
tes raucedini vocis: & asperitati: & tussi calis-
de & sicce. ℞. succi liqr̄tie succari albi. añ. 3.
ij. amidi. dragagati: amigdalārū dulciū ex-
corticarum añ. 3. ij. 5. terantur oia: & cū mu-
scilagine seminis citoniorum fiat massa.

℞ Species oim pillularū grosso modo sunt cōtērende:
& per raram staminā trāiri debent: & sic melior est sua.

operatio: et a longinquis partibus attrahunt: ratio supra est assignata in electuaris solutiis: et ex his finis sit tertie distinctionis que fuit de medicinis solutiis. Cuius igitur non minori iactura Joannes franciscus mi pillule ab apothecariis exhibeatur et consecriones. Si vero tempore debito non exhibentur: ideo modum exhibitionis inscribam: ne sua imperitia ac temeritate viri ad aliquas graues egritudines incurrant: pillule que dantur, quantum nunc nostro proposito spectantur dantur ad euacuandum aliqualem materiam in stomacho existentem: et tunc dari debent ante cenam immediate. Aut ad euacuandum aliquam humiditatem cerebri etc. post cenam per duas horas saltem exhibende sunt: et hoc intelligatur de pillulis non scamoneatis: et leuibus: ut maxime cephæginæ de hiera. s. ec. Aut dantur ad purgandum humorem loco medicine: et tunc dari debet facta digestionem tibi in stomacho: et post eas tardadus est ab saltē per horas sex: et hoc modo doctores exhiberi suber.

Incipit quarta distinctio: que est de trociscis: et continet. xxxj. descriptiones: quarum prima est.

Trocisci diarodon ad hunc. quorum inuamētū est magnum ad febres antiquas: et febres permixtionum: et febres flegmaticas: et febres in quibus corrupit forma. R. foliorum rosarum rubearum aure. vj. s. x. spice anis. ij. s. iij. liquiritie anis. iij. s. iij. ligni aloes anis. ij. s. iij. spodium de cana anis. j. s. j. croci anis. j. s. i. ij. et gra. v. mastice s. ij. conterantur omnia: et conficiantur cum vino albo optimo in forma pillularum: sed in medio deprimantur.

Quid sit trociscus nota. Est trociscus compositio quedam ex diuersis pulueribus: et specibus mediante aliquo aggregatio: et dicitur trociscus a trocos quod est rota: quia trociscus est similis rote curuus.

Descriptio. ij.

Trocisci de rosis minores ad hunc. soluti in stomacho: et epar confortant: et conferunt febri flegmaticæ euacuando: et abstergendo humorositatem stomachi. R. foliorum rosarum s. x. liquiritie s. v. Spice s. ij. s. j. scamonee preparate s. iij. et terantur hec: et conficiantur cum vino albo optimo.

Quare autem trocisci fiant: est ut in medicine possint melius conferuari: accidunt etiam ista permixtione aliquam virtutem confortandi: quam prius per naturam non habent.

Descriptio. iij.

Trocisci de rosis maiores ad hunc. plurimorum inuamētorum: quorum maius est ad dolorem stomachi: et malitiam digestionis: et eis proprie quod corrupit forma: et principia hydropicis: et ad febres antiquas. R. foliorum rosarum s. j. ligni aloes s. ij. mastice s. j. absinthij spice cinamo. cassie lignee florum ignati. an. s. j. et terantur: et fiat trocisci cum vino albo optimo.

De floribus squinantis nota. Non enim ad nos potantur: sed ipsorum loco ponimus rami partem.

Descriptio. iij.

Trocisci de eupatorio et rosis ad hunc. expulsiuorum inuamentorum ad febres antiquas et compositas: et ad dolorem epatis et opilationem ipsius et icteritia. R. foliorum rosarum s.

j. spice s. iij. raved. i. reubarbari. s. j. spodium s. j. liquiritie s. iij. succi eupatorii s. x. tereniabin: accipitur eius loco mane dissoluitur in succo prescripto s. ij. et fiant trocisci. Et terendo prius omnia.

Liquiritia si simpliciter scripta reperitur de radice sicca semper intelligitur: de qua due sunt partes vsui medicinale conueniunt. s. radix et succus.

Descriptio. v.

Trocisci de reubarbaro ad hunc. conferentes ad dolorem epatis: et opilationem ipsius: et ad apertam eius: et antiquas egritudines in ipso: et hydropisum et corruptionem forme: et icteritiam.

R. raved. boni. i. reubarbari. s. x. succi eupatorii s. j. rosarum s. iij. spice anis. i. semis rubei tinctorum seminis apij absinthij affari an. s. j. amigda. ama. s. conterantur: et fiant trocisci de aureo. j. p. singulo.

Nota quod isti trocisci qui non possunt reformari cum suis prescriptis humiditatibus in ipsis ingredientibus: ideo addatur de succo eupatorii in summo quod reformari possunt: et quoniam modum dixi de istis de ceteris intelligatur sequentibus.

Descriptio. vj.

Trocisci de camphora ad hunc. valentes ad febres multe inflammationis: et sitim vehementem et incensionem cholere rubee: ebullitionem sanguinis et super calefactionem stomachi: et epatis: et icteritiam: et conferunt et hinc: et principis R. foliorum rosarum s. j. spodium de cana s. ij. sandalorum citrinorum s. ij. croci s. j. seminis citruli seminis cucumeris seminis melonis seminis cucurbitæ dragagati gummi. s. ara. spice an. s. j. ligni aloes cardamomi. s. maioris: et minoris amidi camphora an. s. ij. zucari albi tereniabin. loco eius accipit manna an. s. iij. conterantur: et conficiantur cum musciclagine pilij facti in aqua rosata.

Ad faciendum musciclaginē pilij accipiendum est. s. j. seminis et s. iij. aque et non solū de hoc semine intelligas: sed de omni re de qua musciclaginem facere intendis.

Nota insuper quod sunt quidam ignari apothecarij qui frangunt dictū semē ad faciendum musciclaginē: et male: eo quia interior: et medullaris pars est calida: superior vero est frigidissima: hoc in loco querimus infrigidationem: et habemus intensissimā calefactionem: et non solū confrangendum non est: sed nec diu in aqua debet dimitti propter causam supra allegatam de contractione.

Descriptio. vij.

Trocisci de spodio ad hunc. sunt vltimi ad febres acutas: et inflammationem stomachi: et epatis: sitim vehementem. R. spodium s. j. rosarum rubearum s. vj. semis portulacæ succi liquiritie ana. s. ij. Quatuor seminum communium frigidorum maiorum gummi arabici dragaganti troci. an. s. j. s. conterantur omnia: et fac trociscos cum musciclagine pilij.

Quatuor semina communia frigida maiora sunt ista: semina melonum cucumeris cucurbitae: et citruli: quia si quatuor semina communia maiora scripta reperantur suprascripta ponantur. Confectio cum muscelagine psylli: vel citoniorum vel alterius cucurbitae: et est intelligenda quod fieri debet in aqua coctae: hoc intelligas in oibus in quibus non specificatur liquor in quo fieri debet etc.

Sunt qui in istis trociscis non ponunt nisi quatuor res a succo liquitiae supra. Sed non sunt ratione virtutis quae ponenda sunt alia quatuor: et sicut ut supra et erunt efficacissimi.

¶ Descriptio. viij.

Trocisci de spodio cum semine acetose. Descriptio. conferentes ad febres colericas cum quibus est solutio ventris: et sedat inflammationem stomachi: et epatis et sitim continuam. R. rosarium rubearum 3. j. spodium 3. x. feminis acetose 3. vj. seminis portulacae seminum coriandrorum preparatorum: et torrefactorum sumach. an. 3. ij. amidum asiniferorum balaustrarum an. 3. ij. gummi arabici 3. j. conterantur omnia: et conficiantur cum succo agresti. i. cum succo vuae acerbe.

¶ Modus assandi gummi arabici: et oes gummas: gumme frangantur in frustra ad magnitudinem cicercis: deinde accipe patellam vel bernacium: et calefac fortiter calefactio: deinde ab igne remota ponantur supra gumme: et sine intermissione misceantur: et super dictam laminam calidam semper mittendo mittantur donec albefcant: et si illa caliditas non sufficit calefiat venuo remotis tamen gummis: deinde recalcifacatis supra gumme ponantur: et misceantur donec albefcant: et albefcatis remoueantur: quae assate sunt: et hoc modo facias de omnibus gummis.

¶ Coriandrorum semina hoc modo preparantur: bibe cum aqua lauentur: ut ab eis puluis amoueat: deinde ab aqua extrahantur: et supra ea infundat acetum fortissimum: et eo dimittantur dies nouem: et in oleacea mouendo: et elapsis nouem diebus ab aceto remoueantur: soli ad extricandum apponantur: et sic preparati dunt. Sed vni nota quod bibe extricari ab aceto permittantur: aliter acquireret malum saporem.

¶ Semina coriandrorum hoc modo torrefiunt. Calefiat bernacium vel patella ad ignem medio remota: deinde supra semina ponantur: que torrefieri debent: et sic supra ponantur et ducantur hinc inde: donec calor ventis sentiat se per oem eius substantiam deinde remoueantur: et hoc modo omnia semina torrefiunt.

¶ Preparantur autem coriandrorum semina: ut quaedam venositas quae in eis est amoueat. Torrefiunt: ut magis spiritus reddantur. Torrefactio enim idem est quod semicoctio. Amidum assatur: et sicut gumme uel do super laminam bene calidam. Et cum incipit eius naturalis color alterari remouetur: et assum est.

¶ Descriptio. ix.

Trocisci de berberis. Descriptio. primi: qui sunt in usu boni ad febres inflammatorias extinguit: enim eas: et sitim angustiosam. R. berberorum: aut succi eius: spodium succi liquiritiae seminis portulacae ana. 3. ij. rosarium 3. vj. spice croci amidum dragaganti an. 3. j. feminis citruli 3. ij. camphore 3. j. conterantur omnia: et conficiantur cum 3. ij. mane dissolue in succo berberorum. Et si succus non reperit: dissoluatur cum decoctione ipsorum: et refoimentur.

¶ Gummi si simpliciter scriptum reperitur de gumma arabica est semper intelligendum.

¶ Trocisci a pillulis in tribus diuersificatur: scilicet quan-

titate operatione: et exhibitione. In quantitate diuersificatur: eo quod in maiori quantitate formant. Unde trocisci semper debent formari ad quantitatem de 3. j. trocisci de 3. j. et pillule enim a remotis trahunt. trocisci vero non at trahant. tertio diuersificantur in exhibitione: quod trocisci semper debent exhiberi cum aliquo liquore vel succo habente respectum ad proprietatem trociscorum non autem pillule.

¶ Descriptio. x.

Trocisci de absinthio. Descriptio. qui conferunt febribus antiquis: et aperit opilatos epatis et stomachi: et confortant stomachum: et confortant dolorem mēbrorum nutritionis: et confortant appetitum. R. absinthij succi rosarium anisi an. 3. ij. rauidi. i. reubarbari succi eupatorij assari amigdalorum amararum spice mastice folij an. 3. j. conterantur: et fiant trocisci cum succo endi.

¶ Necessitas et causa compositionis trociscorum est conseruatio alientis rei longotempore: et comoditas. Alia est: quod medici aliqui volebant dare aliquas res cum tota substantia et puras: et hoc modo preparari iusserunt. Alij vero dicunt quod trocisci sunt: ut medicine possint melius conseruari: acquirunt etiam aliquam virtutem confortatiuam per artem quam prius per naturam non potuerunt habere.

¶ Descriptio. xi.

Trocisci de alliellegi. Descriptio. mirabiliter conferentes ad vlcera in renibus: et vesica: et dolorem quoniam mingit. R. granorum alliellegi 3. ij. seminis citrulorum: seminis ponateche. seminis cucurbitae an. 3. ij. boli armeni gummi arabici turis sanguinis draconis seminis papaueris albi amigdalorum amararum succi liquiritiae dragaganti amidum granorum pinis an. 3. vj. seis apij karabe boli. i. terre sigillate in squami opij an. 3. ij. conterantur omnia: et conficiantur cum aqua mellis vel iulep violato.

¶ Batece semen: est semen cuiusdam melonis indi viridis ad similitudinem cucumeris bene maturi: quod anguria alio nomine appellatur: sed si semen illorum non reperitur apud nos ipsorum loco accipere possumus semina melonum nostrorum.

¶ Amigdale amare et quatuor semina ponuntur in hac descriptione trociscorum hac ratione: bolus enim armenus: et sanguis draconis habet stationem: et moram in primo venis: et sua virtute illas non transcendit: sed quod in hoc casu indigemus quod ad consolidandum cum sua siccitate ad vesicam vadat: et per se non potest ideo posuit auctor amigdalas: et semina frigida: ut penetratione faciant: et ad locum ducant.

¶ De bolo nota quod bolus idem est quod terra sigillata que in multis proprietatibus est similis bolo armeno: et adhuc habet excellentiorem virtutem et operationem.

¶ Descriptio. xij.

Trocisci de capparibus. Descriptio. resoluentes duritiam splenis: et vetositatem. R. corticum radicium caparorum seis agni casti an. 3. vj. ligelle calamenti succi eupatorij acori. i. radicis amigdalorum amararum nasturtij foliorum: ruthe aristologie rotunde an. 3. ij. ciperi scolopendrie an. 3. j. armoniaci 3. j. dissoluatur armoniacum cum aceto fortiter cum dicto aceto trocisci refoimentur conterendo omnia alia.

Caparorum radix & genere flores colligendi sunt in mense decembris.

Trocisci conseruant vsq; ad sex mēses & debēt forma ri in forma rotunda: & depum in medio & habent bonam virtutem: & cum transeunt dictum tempus amittunt virtutem: & hoc de omnibus trociscis est intelligē dum. Exceptis trociscis stelle qui conseruantur vsq; ad duos annos.

¶ Descriptio. xij.

Trocisci de eupatorio & desue. conferentes ad febres antiquas: et rigorē earum opilationē epatis: & splenis aperiant: et sunt medicina bona apostematū in ipsis: & ictericis: & principio hydropisis. R. tereniabin si est: si non loco eius accipitur manna succi eupatorij añ. ʒ. j. rosarum. ʒ. ʒ. spice. ʒ. ij. ranaed. id est reubarbari assari anisi añ. ʒ. ij. ʒ. spodij. ʒ. ij. ʒ. conterantur omnia: & fiant trocisci cum succis herbarum et referuetur.

¶ Succis herbarū sunt succi ex q̄b̄ cōponit̄ sirupus de bisantjs. Et sunt quatuor. s. succi endinice: succi lupulorum: succi boraginis vel buglosse: et ex his succis dicti trocisci reformentur: q̄ si haberi nō possent ipsorū loco accipere possentur sirupum de bisantjs.

¶ Descriptio. xiiij.

Trocisci de karabe & desue. abscondētes sanguinē de oī loco emanatiōis ei⁹. R. karabe ʒ. vj. cornu cerui adusti gummi arabici adusti corallozū adustorū dragagātū hyogostidos balanstie mastice lace papaueris nigri assū. añ. ʒ. ij. turis croci opij añ. ʒ. j. ʒ. conterantur omnia & fiant trocisci cum muscilagine psilij.

¶ Modus cōburendi oēs gummas: & cornu cerui & corallozū talis est. terant: & ponant in olla terrea: & ponantur in furno: & dimittant p̄ totā noctē: si q̄b̄ posuisti siue coralli: vel cornu cerui vel gumme sunt cōbuste extrahē. aliter iterum in sequenti nocte in furno apponantur: et tantum apponantur q̄ comburantur: & referua: et habes combustionis modū. Et hoc modo conchilia omnia comburantur: & ossa animalium &c.

¶ Operatio ignis in medicinis est triplex: q̄dā enī torrefiunt: & cognoscunt q̄n sunt torrefacti: q̄ cū calor penetrat totā substantiā medicinetū: operatio est p̄fecta: & per illā remouet̄ quedā parua humiditas q̄ in medicina erat. Sc̄ba opatio est assatio per quā remouet̄ pars humida: & viscosa subtiliatur: vt in semine lini ipsi⁹ assatio cognoscit̄: q̄n incipit in superficie colorem mutare & ad cōtrariū q̄b̄ añ erat reducit̄ assata est. Tertia opatio est cōbustio: & hoc fit trāsmutādo virtutē vnā: & fortificando aliā vt in reubarbaro: & mirabolano: q̄n comburantur pars subtilis solutua debilitatur: & terrestriis spiritica auget̄. Et ipsi⁹ cōbustio agnoscit̄ q̄n naturalē: & p̄p̄riūz colorē in tota ipsi⁹ substantiā depdit: & aliū acq̄rit: tunc cōbusta est. Et hoc notent bene apothecarij.

¶ Medicina sex de causis aduritur: prima vt eius acuitas amoueat̄: vt de vitreolo: sc̄ba vt p̄ adustionē acuitas acquiratur: & sic lapides adurunt: & in calcē transeuntur: tertia q̄n ipsa est valde grossa: p̄pter q̄b̄ ipsa ad p̄tes remotas nō p̄t penetrare nisi subtiliter: vt cornu cerui: quarta vt meli⁹ possit cōteri vt scricum: quinta vt malitia medicine remoueat̄: & sic scorpiones aduruntur: sexta causa: vt humiditas superflua consumatur: et sic mirabolant & omnes medicine que dantur cōtra fluxum ventris aduruntur: vt auferatur gummositas illa per quam laxabant.

¶ Papauer simpliciter scriptū reperit̄ semp de albo intelligatur: & de semine nō de alia parte plante. Mod⁹

vero assationis eius est sicut cetera semina: supra h̄bis draganto calido clare modum reperies.

¶ Descriptio. xv.

Trocisci de mirra. Rasis nono almāsozis capitulo de prouocatione mēstruorū: optimi: et efficaces in prouocatione mēstruorū. R. mirre. ʒ. ij. lupinorū optime tritorum. ʒ. v. foliorum rutbe. mentastri pulegij cimini rubee tinctorum asse. i. asse fetide serapini opoponacis añ. ʒ. ij. conterantur oīa: & cōficiātur trocisci cum aqua in qua bullierint: & cōcte fuerint. ʒ. ij. seminis iuniperi.

¶ Notent apothecarij: vt a suis erroibus corrigatur. Nā reperitur in receptis asa simplici scriptū: & idē est q̄b̄ asa fetida. Et asse cū duplici. s. idē q̄ thymus: q̄re h̄ac notare differentiā. Et ideo in cōpositione multi errant ponētes thymū pro asa fetida.

¶ Si reperitur scriptū in receptis simpliciter rubee vel rubea semp debes intelligere de rubea tinctorū: que est quedam radix cum qua tinctores in rubeam tingunt.

¶ Descriptio. xvij.

Trocisci terra sigillata & desue inuentione nostra q̄ sunt in vsu: vltimi inuamēti ad spū tū: & ad egressionē sanguinis: & proprie sumpti cū aqua arnoglosse: & liniti super frontē sedant fluxum sanguinis ex naribus: et liniti super matricē sedāt fluxum mēstruorū: et q̄nq; inijciunt̄ in matricē: & in veticā & linitur partes pectinis: et omne membrū emat nationis sanguinis. R. sanguinis draco nis gummi arabici assī ramich: id est cuiusdam compositionis infra describende foliorum rosarum seminū earum sc̄z rosarū amidi assī spodij acatie lapidis ematbitis enstides. i. hyogostidos balanstie boli armeni seu luti armeni quod idem est terre sigillate sebedengi. i. seminis canapis coralli: sc̄z rubei karabe añ. ʒ. ij. margaritarum dragagātū papaueris nigri añ. ʒ. j. ʒ. seminis portulace asse cornu cerui vsti turis gallarum croci añ. ʒ. ij. cōterant̄ oīa: & fiant trocisci cū aqua arnoglosse. i. cū aqua plantaginis: & hi sunt sine opio. Sed si cum opio facere vis addas suprascriptis opij thebaici. ʒ. ij.

¶ Differentia est inter sedenegi & sebedengi: sedenegi. i. lapis emathitis: sebedengi s̄o idē est q̄ semē canapis: cōtrarie fit opiniois fuerit s̄enlis & christoforus de honestis exponētes de mente aliquorū q̄ est sumus terre sebedengi nō semen canapis. Ego vero apponit̄ facio dictū semen: cum magis hoc in casu conueniat.

¶ Varia est opinio inter hoies de semine rose: q̄dā enim dicūt q̄ semina rose sunt q̄dā grana q̄ reperuntur inclusa in illa parua grossitie que sustinet folia rose: & sunt pilosa. Quidam dicunt q̄ non illa: sed illa sunt q̄ reperūtur in medio rose habentia colorem glaucū: & ista opinio est falsa. Nā illa a doctōrib⁹ appellat̄ antera. Prima ergo opinio est vera: eo q̄ semē alicui⁹ b̄ esse illud quo semina to. p̄ducit sibi sile: sed hoc facit illud semē pilosum grossitudine grossi milij. nou rotundum: sed cōpessum

quod queritur aperiendo illa paruum grossitiam: ut supra dictum est: et vulgo dicitur yngratta culo. Et colligendum est de mense maii vel aprilis.

In receptis quoniam simpliciter scriptum reperit coralli rubei apponendi sunt: de eis intelligendo et non de alijs. Si vero scriptum reperit corallosum: et de rubeis et albis est intelligendum. In ypocondros. i. succus ipsi herbe in medicinis apponitur ut supra dixi: qui fieri debet in mense aprilis et Maii: et vbi reseruari.

¶ Descriptio decima septima.

Trocisci de aniso et Des. q. auferunt febres acutissimas: et aperunt opilationes: et emendant malitias epatis. R. anisi. s. semis eupatorij an. 3. ij. seminis aneti spice mastice folij absinthij assari apij. s. se. amigdalorum amararum an. 3. 5. aloes. 3. ij. coneratur omnia: et fiant trocisci cum succo absinthij.

Amigdalorum si simpliciter scripte repiant: et absolute tunc de amaris est intelligendum et non de alijs nisi exprimitur. Et quod: dulces cooperit esse. Amare huiusmodi medicinae. Medicinae que sumuntur a superfluitatibus animalium debent sumi ab animalibus viventibus sanis: et tempore veris ut conuenerit.

¶ Descriptio decima octava.

Trocisci de agarico extracti a dictis et Des. capitu. de agarico et sunt incolumes: et hoc modo agaricus communiter paratur: et dr. agaricus trociscatus: cuius magnificata est operatio. De quo democritus dicit quod est medicina familie: quod ad singulas partes corporis commo ditat affectu. R. agarici electi: et mundi. 3. 5. salis gēme. 3. 5. siniberis mundi. 3. 5. cōtes rantur omnia: et cum oximelle simplici fiant trocisci vel in pasta permittantur.

Aliqui sunt qui hanc compositionem faciunt: et relinquunt in pasta et dicunt quod tunc appellari debet agaricus trociscatus. Si vero reformantur ad formam trocisci quod tunc appellandi sunt trocisci de agarico. Si ipsorum salua pace sub quacunque forma appellari possunt et agaricus trociscatus et trocisci de agarico.

¶ Descriptio xix.

Trocisci de aladali et Des. qui ponuntur in biera hermetis: et in alijs perfectionibus loco coloquintide: et sic generaliter faciunt apotheca rij. R. coloquintide albe et bone mundate a granis interioribus. 3. r. incidatur cum incisione minuta: et fricef manibus: prius tamen inunctis cum oleo rosato: deinde accipe dragagati. Būmi arabi. bdelij an. 3. 5. et gra. xv. aque rosate. 3. iiij. infundatur prescripte gumme in dicta aqua et dimittatur per dies quatuor: et cum dictis muscaginibus fiat trocisci de dicta coloquintida subtiliter incisa: et exsiccentur in umbra. Deinde iterum teratur contritione bona: et iterum confice cum glutine eorum: et facias trociscos: et ite rum exicca in umbra et reserua.

Summe colligende sunt antequam indurcentur et minoratur: quod si non colliguntur illo tempore reducitur in pulve

rem: et virtus ipsarum deperditur.

¶ Quare autem medicine coagulatur est: ut virtus calida que in eis est extinguatur vel in totum remoueat.

¶ Descriptio xx.

Trocisci diacozalli et Des. q. ingrediunt de descriptione tyriace de mēte Gale. R. coralli rubei cinamomi mirre amomi papane. albi an. 3. 5. Sgnati croci. an. 3. 5. calami aromatici rilobalsami cassie lig. folij mastice polij. id est valeriane assari pedis colubini. an. 3. 5. Coneratur oia et cum vino optimo formetur trocisci de solido vno pro singulo.

Hic incidenter est notandum quod habens defectum appetitus nunquam debet vni croco: et hec est regula generalis: quoniam malum fastidium generat. hoc Joannes de sancto amando in fine opusculi sui.

¶ Descriptio xxj.

Trocisci de tyro et Des. q. etiam in magna tyriaca galeni ingrediunt: et inde sortita est nomen tyriaca. R. tyros longitudinis vni palmi existentes oculos habentes rubeos: et linguam mobilem et cornua in modum grani frummenti. Caput et caudam tribus digitis mensuratis abscinde mediam quod remanet excoxia. Et intestinis piectis optime dulci aqua lana: et in dicta aqua pura et munda coque donec spinis a carnibus separent. postea spinis piectis carnem in marmoreo mortario sitas tere et commixta eiusdem ponderis farina orobi vel panis frumenti assii cum iure suo tempera: et fac inde trociscos et reserua.

Trocisci isti non debent esse multe quantitatis: et bene in medio sunt comprimendi: et in umbra exsiccandi. Et in sua bonitate et virtute per annum seruantur et non plus.

¶ Descriptio xxij.

Trocisci de squilla et Des. qui etiam ingrediuntur compositione tyriace. R. squilla integra: et dinide interiori et posteriori parte abiciens do. mediam vero partem inuolue in pasta fermentata: et in furno coque cocta abstrahat de pasta terat in mortario bene: et tantum de farine orobi adde: et exinde trociscos reforma cum vino vel melle puro et mundo et in umbra exsiccentur. Et si deest orobum tantum panis assii subtilissime triti pone.

Mel purum et electum hoc modo cognoscitur. et huius sex additio nes. put infra scriptum. primo dicit esse vernale: quod istud melius est hyemali. Secundo quod sit rubeum. Tertio quod sit graue et quod in fundo est melius est. Quarto quod sit dulce: quod quanto dulcius tanto melius est. Quinto quod de sum: quod quanto de sum tanto perfectius. Item mel apum melius est quam mel canne. Comemorare et insup quod infra tages quod squilla cum cultello ferreo non est incidenda nec interior et exterior pars accipienda: aut infra assignabit tractatu siruporum et loci.

¶ Descriptio xxij.

Trocisci alindaracaron. i. andronici et Des. ne. y. canonis et est tertia descriptio que in

De trociscis. distin. iij.

greditur compositionem tyriace magne Andronici. R. aselibet. i. arboris cornute vel mespili. 3. vj. squinanti. 3. j. calami aromatici mirrbe assari xilobalsami. i. ligni balsami. añ. 3. vj. cinamomi amomi. añ. 3. iij. cassie lignee. 3. vj. amaracon: idest maiorane. 3. xx. spice inde. 3. xvj. polij. 3. vj. mirre. 3. iij. masticis. 3. vj. croci. 3. j. conterantur omnia per se: et fiant trocisci cum vino albo.

Species trociscorum omnium subtilissime conterende sunt: et per spissum setatium transeunde: vt melius per omnia membra transire possint et per paruas venas. Aselibet dicit Sētilis q ignoratur qd sit: sed ei loco dicitur ponit xilocarates. xilocarates nota. i. arbor: cornuta q est arbor: positans cornales vel mespilos loco summitatis alterius accipi potest: vt ab antiquis doctoribus colligere potui etc.

Descriptio. xliij.

Trocisci de vipera Auicene. v. cano. q sunt trocisci de tyro qui ingrediuntur tyriacam: rasis tñ et Andronic meli ostendunt de forma vipere q faciat Auic. R. vyperas nouiter captas et abijciantur a parte capitis eius quatuor digiti: et sicut a parte caudae ipsius: mediu vno qd remanet cōseruet: et aperiat: et extrahant viscera ei: et pprie fel eius. Et bñ abluat cū aqua salita ablutione exquisitissima: hoc facto decoquatur in aqua bñ salita: et cū eis addat anetum: et coquatur leui coctione: donec leuis fiat collectio carnis ab osse ipsarū: et carnes earū in mortario lapideo bñ pistentur deinde misceantur cū quātitate equali toxtellarū de seni bene cōtritarū: et fiat trocisci cū iure earum: et qui eos facere vult vngat digitos suos oleo balsami: et fiant trocisci parui bene compressi: qui ericcent in vmbra: per annū seruantur: et administrant etc.

Vipera de qua supra scripti trocisci fieri debet: dicitur hēc has cōditiones. primo dicitur hēc caput planum: et latum: et apud p̄p̄nuitatē collis dicitur esse minuta: et subtilis valde. Cauda curua strepitum faciens et sonitū in incessu veloci motu: et aspectus eius presumptuosus: et audax et flaua: et de flauis femina. Cuius cognitio est: qd masculi habent vñū dentem in omni latere: et nō plures: et capi debet in loco sicco: humide enim sunt male: et sint velocis motus: tenentes caput altum ac eleuatū. Et vt capiuntur illico incidatur pars capitis: et cauda s̄m quātitate in trociscis dictam: qd si ab eis currit sanguis plurimus: et mors ipsi motus eius in illa dispositione plurimus: et mors ipsi tarda: tunc scias qd est electa. Ex vipera igitur supra scripta signa habētia trocisci fieri debet. Trocisci sunt parui imo minuti subtiles ericcentur: et in vmbra reponant. Custodiantur etiam a radijs solaribus ante et post excationem. Sol enim destruit et priuat eos a virtute appropiata. caemibus viperarum etc.

Descriptio. xliij.

Galia muscata ad Desue: que cerebrum et cor confortat: et ingreditur in descriptionibus medicinarū: et facit corporis: et oris odorē bonū. R. xiloa loes crudi. i. ligni aloes crudi. 3.

v. ambre. 3. iij. musci boni. 3. j. gummi dragagā. liqfacti in aqua rosata quātū sufficit: et fiant trocisci conterendo conterenda et sigillētur.

Muscus enim et ambra terēda nō sunt nec puluerizanda: sed dissoluenda sunt cum aqua: et qd puluerizanda enapotatur virtus sua vt de gummis dixi in recepta diadraganti.

Descriptio. xliij.

Galia sebelia ad Desue: q̄ stomachū et cor confortat: epar debilitat et ingredit in medicinis magnis. R. foliorū rosarū recētū: et humida rū q̄ iā incipiūt referare nodos. i. q̄ quasi sunt cōplete dilatate. 3. j. 5. terant et tritioe vltima in mortario lapideo deinde accipe ligni aloes boni et electi. gariofiloy: gummi arabici spice inde añ. 3. j. 5. sandalorū citrinorum. 3. ij. ramich. i. cuiusdā cōpositionis. 3. iij. terant oīa bec subtilissime: et misceant cū supra scriptis rosas: et simul pistando bene misceant humectado oīa cū paucō aque rose infusionis gummi arabici: et iterū terantur: deinde iterum humectent: et terantur: et hoc facias per totā vñā diē: postea aromatizētur cū. 3. ij. musci: ambre: et camphore. añ. aure. mediu. i. 3. ij. et gran. v. et fiant trocisci et sigillētur.

Galia oēs spēs sunt subtilissime terēde: et p̄ spissum eridum transeunde: vt ipsarum confortatio ad lōginqua membra penetrare possit. Ista compositio est illa que intrat in aromatico nardino mes. et de ista intelligitur eius scriptum reperitur galia sebelia etc.

Descriptio. xliij.

Galia elefantina ad Desue: de q̄ plurimū loquunt cerebrū: cor: stomachū: et epar confortat: et oīa mēbra nutritiōis et linē sup nervos debiles: et confortat eos: et ingredit in medicinis magnis. R. mirabolanoz emblicorū abiectis ossib. 3. iij. cōterant et tritioe grossa: et ponant in vase vitreo stricti orificij: et super eos fundant aq̄ rosali. 5. in qua prius fuerit infusum p̄ diē: et noctē rosarū siccatū: et corticū citri añ. 3. ij. et stringat os vasis: et dimittat p̄ dies tres: deinde iterū infundantur. 3. ij. aq̄ rose preparate: vt supra sup eos: et iterū per tridū dimittant: postea et tertio iterū. 3. ij. de dicta aq̄ rosata preparata: vt supra super eos ponat: et p̄ tridū dimittat obturado os vasis vt supra vsquo virtus in dicta aq̄ rosata mirabolanoz relicta sit: deinde colentur et aque referuentur. postea accipiatur ligni aloes boni. 3. j. Ramich idest illius cōpositionis. 3. j. 5. rosarum. 3. decem. gariofilorum. 3. decem. Spice inde. 3. ij. sandali citrini armoniaci. i. odoriferi. 3. 5. gummi arabici. 3. vj. Terantur omnia subtilissime: et fundatur

datur paulatim sup eos de suprascripta aq
rosata colata a mirabolamis: et intantū cōte-
rantur q̄ dicta aqua tota permisceatur cum
dictis pulueribus: vltimo vero aromatizet
cum camphore. 3. j. ambre. 3. ij. musci boni. 3.
j. et fiant inde trocisci et sigillentur.

¶ Si fm doctrinā tibi supra datā nō velles camphorā
dissoluere, sed puluerizare: tunc ne tota circū mortariū
deperdat hoc mō facias: primo sic in dicto mortario pi-
stabis duas vel tres amigdalas a quibus erit quedā vi-
ctuositas que circūoluta mortario nō permittit cam-
phorā mortario adherere: pistatis amigdalis abiciantur:
et cāphora itra ponat̄ et pistetur: sic nihil de ea de-
perdit. hec annotare volui ppter inuenere: q̄ ego at̄i-
quos q̄nq̄ in hoc errare viderim et nō sine risu etc.

¶ Descriptio. xxvij.

Galīa magna: siue regalīs seu zucalabertif
z desue: q̄ stomachū: cor: et epar et oīa mēbra
nutritina confortat appetitū excitat et dige-
stionem pcurat. R. succi albelah. li. j. bulliat
ebullitōe vna: deinde colat̄ et p̄ciat̄ super
ip̄m gallarū recentū cōtritarū cōtritione vl-
tima. 3. ij. et simul bulliat donec fiat sicut mel
deinde accipe rosarū. i. cardamomi 3. j. maio-
ris: et minoris: lingue auis. i. semis fratini ga-
riofilozū nucis muscate masticis ligni aloes
añ. 3. vij. 5. darseni. i. cinamomi electi. 3. ij. sād-
dali mazachari. i. citrini. 3. v. croci. 3. 5. gūmi
arabici. 3. j. Terant̄ cōtritione subtilissima
cribellētur: deinde misce cū predicto succo:
postea expādanf oīa hec mixta sup marmor
inuctū oleo amigdalariū: et dimittantur do-
nec siccētur: deinde puluerizentur subtilissi-
me et aromatizentur cum aure. 5. musci dis-
soluti in aqua rosata: et cum dicta aqua fiant
trocisci qui ericcentur in ymbra et sigillētur:
et reseruentur.

¶ Inter doctores magna est diuersitas de albelah: qui-
dam enī dicūt q̄ est flos palme: vt Aui. quidā q̄ est spe-
cies dactilozū. Alii q̄ sunt dactili immaturi: et hec opi-
nio vera est. Sed q̄ nō possunt nostrā in patriā ita viri-
des q̄ succus ab eis extrahi possit: igit̄ hoc mō facien-
dum est. Accipias dactilos immaturos quātitatē quā
volueris: vt libras duas bene pistentur vel minutissime
incidantur: et post incisionē apponantur ad ignē cū lib. ij.
aque cōto: et pmittantur simul bullire donec aqua rema-
neat in lib. 5. d. cōtine dicti dactili exprimat̄ bene in pe-
tia vel stamīna: et succositas ab eis exiēs reseruet̄: et vras-
tur in hac cōfectione: et hoc facias si succū dactilozū ha-
bere nō potes: q̄ si haberi pōt succus magis cōueniens
esset: q̄ est ab ipsa decoctione virtuta ipsozū extrahat̄:
tamen per dictam decoctionem de virtute eius indubie
resoluitur.

¶ Descriptio. xxix.

Confectio seu trocisci ramich z des. que est
medicina cōposita: et recipit̄ in alijs medici-
nis: et confortat stomachum cor: et epar: et valet
ad lubricitatē viscerū: et intestinozū: et sedat
acuitatē: et sistit fluxū cholericū: et vomitum.

R. succi acetose vel citoniorū. 3. xvj. rosarū
3. j. granozū mirti. 3. ij. bulliant simul ebulli-
tione vna: postea colent̄: et colature miscean-
tur: gallarum recentū et humidarū cōtrita-
rum cōtritione vltima. 3. ij. et iterū coquan-
tur. deinde puluerizent̄ super ea foliozū rosa-
rū. 3. j. sandali mazachari. i. citrini. 3. x. gum-
mi arabici. 3. 5. sumach. spodij de canna añ.
3. vij. succi agrestis. vij. et succi granatozū mir-
tilozū tritozū vltima cōtritione añ. 3. 5. ligni
aloes gariofilozū macis nucis muscate añ. 3. 5.
misceatur omnia simul in scutella lapidea
et illic permittantur donec ericcentur. Post-
stea puluerizentur subtilissime et cum. 3. j. et 5.
camphore dissolute in aqua rosata fiant tro-
cisci ad pondus. 3. j. et reserua.

¶ Hic multi hesitāt ppter falsitatē literę: vna enī litera
dicit succi granozū mirtilozū et est falsa. Sed dicere de-
bet vt prescripti. s. succi granatozū mirtilozū tritozū. et sic
bene stat: et in hac patria fieri possunt etc.

¶ Descriptio trigesima.

Tortelle de seni fm z Attbeū silua. que in
gredinnē descriptionē trociscorū de vipera.
et in emplastro diaphiniconis. et in alijs de-
scriptionib⁹. R. farine tritici bene purgate
a tritico seu furfure li. j. impastet̄ cū aqua in-
fusionis masticis. ponendo pro oī. 3. j. aque
cōmunis. 3. j. masticis electi. et de dicta fari-
na fiant placentę parue: que in furno deco-
quantur. et cocte puluerizentur. et cum pre-
dicta aqua iterū reformentur ad formā tro-
ciscorum. et decoquantur. postea reseruentur.

¶ Appellatur cōpositio hec tortella de seni: nā tortella
id est panis azimus bis coctus de seni de terra hierusa-
lem: quoniam ibi arabes impastant eas cum aqua masti-
cis: habes igitur ex his modum faciendi etymologia
vocalū tortellarum de seni.

¶ Modus sigillandi trociscos. R. assides duas planas
longitudinis et latitudinis equales que sunt ex forti li-
gno plano. Et dictas assides cōcauabis ad formā vni-
trocisci: et cōcauatio sit profunda fm q̄ intendis q̄ troci-
sci remaneant grossi: et illa cōcauatio sit equalis in di-
ctis duab⁹ assidibus. Et post q̄ feceris pastā tuoz troci-
scorū insige dictā cōcauationē que in assidibus est oleo
amigdalariū dulcis. deinde impleas pasta. et postea de-
ctas assides equabis et ambas fortiter cōprimeas: et q̄
superflūū erit amo uebis: et ita habebis trociscos factos.
Sed sunt qui volūt aliquid signū vel figurā in trociscis
imprimere. igitur scribas quicquid tibi videt̄ in dictis cō-
cauitatibus. et istud idem in trociscis imprimetur. Et
hic est modus sigillandi omnes trociscos. Et his prescri-
ptis et intellectis hnis est quarta distinctio que est de
trociscis.

¶ Incipit quinta distinctio que est de puluerib⁹. Et cō-
tinet. xj. descriptiones: quarum prima est.

Daluis p epithimate cordis ma-
gistralis. Et ego eum fieri facio.
R. florū buglose florū boragi-
nis florū melisse añ. z. s. sanda

lorum oim rosarū rubearū añ. 3. ij. doronigi
bebé albi ⁊ rubei karabe offis de corde cer
ui añ. 3. iij. corticū citri seminis acetosi ligni
aloes gariofiloz añ. 3. j. 5. croci. 3. 5. marga
ritaruz. 3. 5. musci gra. iij. camphore gra. vj.
fragmentorū pretiosoz omnium. 3. j. coralloz
vtriusq; spodij añ. 3. 5. cōteratur omnia per
se: deinde misceantur. ⁊ vsui reseruentur.

¶ Flores oēs in vmbra exiccari debent: nā si in sole exic
cāretur pars virtutis ipsorū exharet: et deperderetur.
sol em̄ resoluūt partes subtiles ⁊ vaporosas.

¶ Apparet quibusdā extraneū q̄ in hac cōpositione fri
da ⁊ que ad infrigidandū facta est crocus apponatur.
S; hoc factum est vt dirigat virtutē aliarum medicina
rum ad cor. ⁊ sic instruit Aucenna sen quarta p̄mi ca
pitulo secundo ec.

¶ Descriptio secunda.

¶ Puluis cordialis magfalis. R. coralloz
vtriusq; terre sigillate añ. 3. 5. rasure eboris
cornu cerui. 3. ij. margaritar. 3. seminū coriā
droz preparatoz spodij rosaz añ. 3. ij. seīs
acetose fragmētōz pretiosoz oim offis de
corde cerui añ. 3. 5. zuccari albi. 3. ij. folioz
auri ⁊ argēti numero. xxx. cōterantur omnia
per se subtilissime et reseruentur.

¶ In hac compositione zuccarū apponitur duplici de
causa: primo vt sit magis gustui delectabilis: secūdo vt
citius a natura attrahatur.

¶ Prescripta autem quomodo corz fortent vel ratione
nutrimenti vel qualitatis vel oculte pprietatis in que
stione mea de remouentibus venenositate ⁊ malitiā nar
coticoz a mēbris principalibus subtiliter excussi: quan
tum vero ad locū istū pertinet: dico q̄ agūt ⁊ ratioe qua
litatis: ⁊ ratione pp̄i. tatis occulte: ⁊ hoc magis ec.

¶ Descriptio iij.

¶ Puluis cōtra vermes magfalis. R. cor
nu cerui vsti granelle preparate diptami se
mi. caulii. semis acetose seminū coriādroz
preparatorū. seminis portulace offis de cor
de cerui añ. 3. 5. fragmentoz pretiosoz oim
3. j. renbarbari electi. 3. j. 5. folioz auri nume
ro. vj. seminis leuistici. 3. iij. conterantur oīa
subtilissime ⁊ reseruentur.

¶ Si anella hoc modo preparat. Mundet ab omni im
munditia ⁊ super eā prosciat tantū acetum q̄ coopcria
tur. ⁊ omni die a cetū permutet. ⁊ hoc fiat p̄ dies nouem:
deinde extrahatur ab aceto. ⁊ super assidem dilatetur: et
p̄mutatur in vmbra exiccari.

¶ Descriptio iij.

¶ Puluis pro bocio mōtagnane efficac multū.
R. auellane spongie cōbuste palee maris
ne. i. bale marine carthe cōbuste offis sepie se
mis plātaginis. añ. 3. 5. striū pipereō sez albi
lōgi ⁊ nigri zinziberis salis gēme punicis.
lapis est perforat: nucis muscate galaz ari
stologie longe cina. bellebozi albi: bellebozi
nigri. añ. 3. ij. limature acus p̄parate cineris
corticū ouozum. ana. 3. 5. Conterantur subti

lissime: ⁊ detur omni die. 3. j. cuz aqua salnie
per duas horas ante cibos: ⁊ videbis opti
mum effectum.

¶ Spōgia hoc modo comburitur. primo bene lauetur
⁊ purgetur a lapillis interioribus. deinde in furno tem
perato exiccetur. deinde comburatur ⁊ cognoscitur ei
combustio quādo omnia eius pars puluerizari potest.
⁊ hoc modo comburitur cartia. Causa quare hec duo
comburantur est vt sint magis corrosiua et penetra
tiua.

¶ Modus incinerandi cortices ouozum positus est su
pra in electuario de cineribus. limatura vero acus p̄re
parat eo modo quo scoria ferri: vt in electuario de sco
ria ferri ostenditur.

¶ Descriptio. v.

¶ Puluis dulcis magfalis pro stomacho.
R. cinamomi subtilis et electi. 3. ij. zinzibe
ris galange ana. 3. j. gariofilozum nucis mu
scate cardamomi. s. maioris ⁊ minoris cube
be piperis longi ana. 3. j. zuccari albi. 3. vj. mi
sce et fiat puluis pistando prius species des
inde zuccarum.

¶ Ad faciendū compositionem hanc bonū pro omni
3. j. specterum apponi debet. 3. j. zuccari si perfecta et bo
na esse debet.

¶ Descriptio. vj.

¶ Puluis sene montagnane in antidotario
educens cum facilitate melancholiam ⁊ cho
leram adustam mundificans cerebrum ⁊ mē
bra sensuum et aperit opilationes visceruz.
R. folliculorum sene. 3. j. zinziberis macis
ana. 3. iij. cinamomi tartari ana. 3. j. terantur
omnia satis grosso modo: et dosis est. 3. j. ⁊ c.

¶ Folliculi ponendi sunt in hac compositione: quia me
liores totius plante magisq; solutiui. In solijs vero vir
tus est debilis valde ec.

¶ Descriptio. vij.

¶ Puluis sene magis soluens magfalis ha
bens virtutem superioris: plus tamen solu
tiuus propter diagredium: debet tamen ex
hiberi in minori dosi. R. folliculorum sene.
3. ij. tartari. 3. iij. macis. 3. iij. cinamomi. 3. j.
salis indi. 3. 5. diagredij. 3. 5. terantur om
nia ⁊ fiat puluis. dosis est. 3. 5.

¶ Tartarum quod apponi debet in hac compositione
est tartarum vini albi: eo quia magis solutiuum est et
penetratiuum q̄ tartarum vini nigri.

¶ Descriptio. viij.

¶ Puluis pro mīgentibus in lecto monta
gnane efficac multū. R. stomachozum gal
linarum preparatarum. 3. 5. agrimonie. 3. j.
cinis ericij combusti. 3. iij. conteratur omnia
et detur patienti. 3. j. cum pauco vini vel bro
dij quando vadit dormitum.

¶ Stomachi gallinarum hoc modo preparantur. Be
cipe aquam capicelli calidam. id est lxxij. quantitatem
conuenientem et infundas stomachos gallinarum vel
caponum per horam: postea abluē duabus vel tribus
vicibus: deinde abiecto lxxij. infunde in vino nigro si
cut dictū est de aqua. Et iterum infunde in aqua vt sit

pra. et iterum infunde in vino: vt dictum est abluendo. postea ponantur in furno a quo noniter panis fuerit extrahatur: et permittantur exsiccare: et reseruentur vsui etc.

¶ Eriuium comburitur eo modo quo lepus comburitur. Modus combustionis positus est in clectuario de cineribus.

¶ Descriptio. ix.

Puluis restrictus magistralis. ℞. boliarme in lib. j. mirtilorū li. j. sanguinis draconis. ℥. ij. turis mastice an. ℥. j. rosarū rubearū balsamici an. ℥. ij. cōterant oia subtilissime et vsui reseruent. oēs spēs puluerū in hac spuma supra descripta subtilissime sunt cōterēde: et per spissum setatium sunt transeunde etc.

¶ Descriptio. x.

Puluis p sacculo capitis magistralis: qui etiā pōt sine sacculo apponi sup caput in loco cōmissure coronalis: in pauca tñ quātitate: et alternatis vicib: et pōt etiā diuersificari s̄m diuersitatē dispositionis capitis. ℞. florū camomille. sticados maiorane an. ℥. ss. macis mastice cubebarū nucis muscate corticū citri rosarū an. ℥. j. corallozū rubeozū. ℥. ij. salis vsti. ℥. ij. conterantur hec et in pecia suantur et capiti appropinquentur.

¶ Quantitas supra scriptarū et infra scriptarū specierū in sacculis apponenda est. ℥. j. pro singulo vel. ℥. j. ad plus forma sacculi capitis debet esse quadrata ad latitudinem palme manus: sacculus vero pro corde debet habere formam cordis etc.

¶ Descriptio. xj.

Puluis pro sacculo cordis magistralis: q̄ satis tēperatus est: pōt tñ fieri et magis calidus et frigidus etiā s̄m exigentiā et diuersitatē dispositionis cordis. ℞. florū boraginis buglosse melisse an. ℥. ss. rosarū rubearū an. ℥. j. florū camomille antheos ana. ℥. ss. sandalozū omninūz been albi et rubei ossis de corde cerui ana. ℥. j. corallozū rubeozūz seminis acetose corticū citri. ana. ℥. ss. ligni aloes garioflorū ana. ℥. ij. misce: et oia munda grosso modo puluerizentur et vsui reseruentur.

¶ Dne prescripte cōpositiones specierū sunt terende grosso modo: et per cribrū medicinarū trāseūde: vt com modo possint in sacculis stare: ac vt virtus ipsarū longiorē tēpore duret. Et sic finis imponitur quine distinctioni que fuit de pulueribus. De pulueribus fuit opinio quod runda q̄ virtus eorū duraret vsq̄ ad sex menses. Sed hanc opinionem ego non adhero: eo q̄ in spacio sex mensium virtutes puluerum resoluuntur et efficiuntur debiles. igitur dicas q̄ per duos menses cōseruantur in bonitate sua: et non plus.

¶ Incipit sexta distinctio que est de loch: et continet novem descriptiones: quarum prima est.

Loch de pino mes. conferens ad tussim antiquam ad asma: et sputi viscositate et cōstrictionē anhelitus. ℞. granorū pini mundato

rum et recentū. ℥. xxx. amigdalorū dulcium excorticarū anellarū assatarū dragaganti gūmi arabici liquiritie. s. radice succi liquiritie amili capillozū veneris radicū lilij celestis. i. hireos. ana. ℥. j. carnium dactylozū beyricon. i. illius prouincie. ℥. xxxv. amigdalorū amararū etiā excorticatarū. ℥. iij. mellis passularūz zuccari taberzet butyri recentis. an. ℥. j. mellis taberzet. quid sit supra declaratum est lib. j. et. ℥. v. et fiat loch mel coquendo et depurando.

¶ Buellane assantur quē admodū semina: igit. facias ovt supra ostēdi de semib: et hoc modo habes doctrinā assationis earū: assantur aut quoniam assate maturat catarrū: sed cortex interior abicitur et hoc modo assando remouetur quedam superflua humiditas.

¶ Dragagantūz q̄ ponitur in omni loch preparatur hoc modo. Accipiat mellis et aque ana q̄tūz sufficit et in eis infundatur dragagantū et permittat. deinde p setatū fricādo transeat: et hoc modo vtatur: et sic facias de omnibus gummis in loch intransibilibus.

¶ Nucleus si simpliciter scribitur de nucleo pini intelligitur: quidā vero alij de nucleo oliue intelligunt. Vt. vero. ij. cañ. de nucleo dactyli intellexit. Sed prima opinio verior et melior est.

¶ Mel passularū fit hoc modo. Expimatur passule donec ex eis exeat succus: et accipe de dicto succo partem unā: mellis optes duas: vtz succi passularū. ℥. j. mellis. ℥. ss. misce et bulliat simul vsq̄ ad cōsumptionē succi. et tūc erit mel passularū. Et hoc modo ostēdit facere gal. mel myrtinū q̄ fit ex vobus partibus mellis et vna myrtinorū. In suo antidotario minor in cōfectione q̄ incipit. cōfectio mellis myrtini: q̄ si succus earū haberi nō pōt: hoc modo facias. passularū. ℥. ij. aq̄. ℥. vj. bulliat simul vsq̄ ferre ad cōsumptionē aque: deinde exprime passulas et adde duplū mellis et coque et erit mel passulatum.

¶ Varia reperit litera in hac cōpositione: quedā etiā dicitur vt supra annotatū est. et ista litera bona est. alia vero dicitur mel cane quātū sufficit. et idē est q̄ puluis zuccari: eo q̄ puluis ille extrahit ex canis et condensari non pōt: et antiqui mel cane appellabāt. Alia vero dicitur zuccari taberzet: et idē significat q̄ zuccarū illius regionis q̄ est albidissimū purū et bene coctū. verū q̄ nō cognoscitur. ipsorū diuersitas accipitur zuccarum edere.

¶ Descriptio. ij.

Loch de papauere seu diapapauer et desue cōferens ad tussim calidam et pectoris asperitatem: et cuius sputum est tenue indigens ingrossatione et maturatione: et confert ad febrim calidam et dolorem pectoris et pleurisi. ℞. seminis papaueris albi. ℥. xxv. amigdalorum dulcium excorticatarum granorū pini gūmi arabici dragaganti succi liquiritie an. ℥. x. amidi. ℥. j. seminis portulace seminis lactuce: seminis citoniorū an. ℥. j. croci. ℥. j. penidiarū albarū. ℥. ij. sirupi de papauere hoc modo facti lib. j. et fiat loch in bona forma: sirupus iste hoc modo fieri debet. ℞. capiti papaueris albi et nigri an. ℥. ss. seminis lactuce violarū an. ℥. j. bulliat hec in lib. ij. aq̄ s̄m artem deinde colentur: et ad cōtū lib. ij.

¶ c q

zuccari fiat sirupus: de quo fiat loch prescriptum.

¶ Descriptio. iij.

Loch sanum et expertum ad esue conferens ad tussim et rancedinē vocis quod est propter frigiditatem et flegma grossum quod in pectore continetur et pulmone. ℞. cinamomi hyssopi sicce liquoris an. ℥. s. i. i. i. u. i. u. b. a. r. u. i. s. e. b. e. s. t. e. a. n. numero. xxx. passularum enucleatarum ficuum siccarum dactylorum pinguium an. ℥. i. j. fenugreci hyreos. s. radices calamenti. s. montani seminis lini an. ℥. j. hec omnia coquantur secundum artem in li. i. i. j. aque viscosae ad assumptionem medietatis: deinde colentur: et in colatura addantur penidiarum lib. i. j. et coquantur viscosae ad spissitudinem mellis. deinde precipitantur super eis pinearum mundatarum. s. v. amigdalorum mundatarum liquoris dragagati gummi arabici preparati ut supra amidi. an. s. i. j. hyreos. s. i. j. misce omnia simul prius tamen bene cotulis coterendis et puluerizatis puluerizandis: et reducantur ad formam loch bene omnia commiscendo.

¶ Coqui secundum artem est plus et minus res bullire secundum quod sui natura plus et minus sustinet de decoctione. Que vero sint illa que sustineant multum de decoctione: que vero minus in ultima distinctione declarabitur. pro nunc his contentus.

¶ Descriptio. iij.

Loch ad asma ad esue bonum etiam ad contractionem anhelitus et ad tussim antiquam: et subtrahit humorem grossum. ℞. squille assate. ℥. s. j. bireos. scz radices. s. i. j. hyssopi prassij an. s. j. mirre croci an. s. s. mellis cocti et bene dispumati. ℥. i. j. et fiat loch prius coterendo subtiliter prescripta. Modus assandi squilla talis est. Accipe sepe squille mediocris magnitudinis: et amoue cortices exteriores et interiores abijciendo ambas. Que vero in medio sunt inuoluas in pasta ordeci: et sit pasta grossa grossitudinis digiti: deinde ponantur in furno: et tādū dimittantur quod pasta effecta sit rubea: deinde extrahet: et dimitte in frigidari post in frigidationem aperiat: si bene assata est contere subtiliter et vtere. Aliter iterum inuoluas in alia pasta: et in furno ponas. et tūm hoc facias quod bene assata sit. Nam nisi bene assent remanet in eis acuitas mala: que nocet stomacho. et ventri valde vomitus et nauseam faciunt.

¶ Nota quod bene dispumari debet in quacumque compositione ponatur: et maxime in loch compositionibus pectoralibus: eo quod quando spuma ab eo non est ablata facit tussim et lazat ventrem: quare notent apothecarii: et quod quandoque sunt causa magni detrimenti.

¶ Descriptio. v.

Loch de squilla ad esue quod est medicamentum inuamenti magni eis quibus materia grossa

sa et viscosa et difficilis maturacionis exberat in mēbris anhelitus: reddens eam facile ad expellendum et confert difficultati anhelitus et doloris pectoris et laterum. ℞. succi squille mellis colati et bene dispumati. an. ℥. vj. misce et simul coquantur ad formam loch et reseruetur.

¶ Modus extrahendi succum a squilla talis est. Videtur squilla a superioribus et interioribus corticibus: quod venenose sunt et medie sumantur. Et bene inuoluatur in pasta facta cum farina ordeci vel siliginis: vel frumenti. non autem ex luto ut quidam fatui faciunt. Et nota inter dictum est in pasta ordeci siliginis vel frumenti. non autem in luto: quod addit in virtute earum et subtrahit mudificant ipsas et post inuolutionem in dicta pasta: ponatur in furno temperate calido: et permittatur viscosae ad cocturam paste in qua laminae squille sunt: deinde extrahant: et abiecta pasta accipiant laminae squille ita calide et projiciant in mortario lapideo prius calefacto: et pistello ligneo bene pistent. non autem cum pistello ferri: ferrum enim facit eis rubiginem quae rubigo venenosa est: et post perfectam pistationem cōfestum ante in frigidationem ipsarum in subtili petia inuoluant: et expulant fortiter. et sic succum habebis: nec in frigidari permittatur: eo quod in frigiditate succus haberi non possit propter maximam viscositatem quam faceret et. Quod si squilla careremus apponi potest loco eius raphanus.

¶ Descriptio. vj.

Loch de pulmone vulpis magistralis: et mesue in ca. de ptisi ponit ipsum de mente gale. An. etia. xij. c. de cura vlcere pectoris et est ex medicinis mirabilis inuamenti aggregantibus virtutem confortationis et mundificationis pulmonis. ℞. succi liquoris pulmonis vulpis preparati se. feniculi capillorum veneris an. ℥. s. j. mellis li. j. coquantur: neque dispumantur et commiscantur et prius bene coterendo.

¶ Pulmo vulpis hoc modo preparatur: et construatur. mundetur peroptime omnibus suis munditibus deinde illi bene laues cum aqua vite et postea illi aspergas zuccaro optimo bene puluerizato: deinde permittatur extrahi in stapha vel furno leniter calido. Et post ipsius extractionem inuoluatur in absinthio. absinthium enim conseruat illum a corruptione vermis. Alio modo conseruari et preparari potest hoc modo. Accipe pulmones vulpis numero. vj. scindantur per venas et cannas. postea abluantur cum vino albo dulci et calido et odorifero quatuor vel quinque vicibus per horam pro qualibet vice postea extrahantur in absinthio. et modus iste melior est.

¶ Descriptio. vii.

Loch de altea magistralis. Conferens mirabiliter in plenitudine pectoris et pulmonis facilitando sputum abstergendo et rescedendo materias grossas: et prohibendo ab apostemate. ℞. radicem altheae quantum plures: lauentur optime et a ligno interiori mundentur. Postea incidantur per transversum minutissime: et coquantur in aqua completa decoctione postea optime pistentur. deinde stagnentur cum sua decoctione: si per se non possent transire manibus fortiter comprimendo. de hac colatura accipe li. iij. mellis bene dispumati li. i. j. liquoris mude et bene puluerizate. ℥. vj. passularum bene cotularum s. i. j. pulmonis vulpis seminis coti ana. ℥.

ij. Cōterantur oīa subtilissimē & misceant: & bulliant vsq; quo habeant formam loch: & in fine post aliqualem infrigidationem ap-
ponantur prescripte species & c.

¶ Species omnes in loch intrantes debent subtilissi-
me conterī & per spissum fetatiuum transiri: et non tan-
tum species loch sed omnes medicine pectorales. Loch
omnes in sua bonitate per duos annos seruantur pro-
prie delectabiles: horribiles vero vsq; ad tres annos ser-
uari possunt.

¶ Descriptio. viij.

¶ Mixtura pectoralis per me composita. ℞. zuccari violati zuccari buglosati zuccari bo-
raginati man^o christi violati añ. ʒ. iij. dy-
tris de zuccaro penidiarū diagraḡati añ. ʒ. vj.
diacalamēti loch de althea añ. ʒ. ij. misce
& cū syrupo violato fiat mixtura: & reseruet.

¶ In ista cōpositione est notandum q; si debitā forma ʒ
habere debet necesse est q; man^o christi pentidū diagra-
ḡanti: & diagraḡis subtilissimē pri^o p se terant. deinde cū
alijs rebus misceant: & cū syrupo predicto humectent.

¶ Descriptio. ix.

¶ Mixtura cordialis p me composita. ℞. dia-
boraginati diabuglosati zuccari violati añ.
ʒ. iij. zuccari rosati. ʒ. ij. amare nate. ʒ. vj. zuc-
cari candi. ʒ. ij. cōterat subtilissimē zuccarū
candidū: deinde oīa misceant: & cum syrupo
de acetositate citri fiat mixtura.

¶ Candi si simpliciter scriptū reperiat: vel candi viola-
ti vel rosati. Illud est zuccarū rosa, vel violatū. indura-
tū quod reperit in fundo vasis vbi recondit iulep rosa-
tū vel violatū. et de eo est intelligendū. Ista cōponētia
hęc mixturā debent multū bene cōmisceri in mortario
semper et paulatim syrupsū addendo donec ipsorū debi-
ta fuerit facta permixtio. Et sic sit conclusum de sexta
distinctione que fuit de loch & c.

¶ Incipit septima distinctio que est de syrupsis: & conti-
net. xlvj. descriptiones: quarum prima est.

Syrupus acetosus simplex. ℞. De-
sue cuius iā magnificata est virt^o
& excellētia in cōitate & posse ipsi^o
in materias calidas & frigidās &
subtiles & grossas & viscosas siue adherētes.
℞. zuccari li. v. aque lib. iij. & cū ea clarifice-
tur zuccarū. quo clarificato cū igne lēto sem-
per spumā abijciēdo. deinde proyiciat sup il-
lud aceti vini albi. lib. ij. in leui & forti ptes
ij. scz lib. iij. & in medio cri partes. iij. l. lib.
ij. & da ei post illud. perfectionē decoctiōis.
Sed vsitatus modus est ponere lib. ij. aceti
& facere syrupsū: & hic in vsu est.

¶ Multi dubitant in hac recepta: & apparet eis ambi-
guum id qd Des. dicit: & referunt illud fonte & illud de-
bile: & illud leue ad acētū. & nō debet referri ad acetum:
sed ad virtutem syrupsis: & sic clara est litera.

¶ Descriptio. ii.

Syrupus de duab^o radicibus magistralis.
Efficax conueniens in digerendo materias
mixtas cholericas & flegmaticas. vsus tamē
eius est plus ad materiā flegmaticā, aperit

etiā opilationes splenis & renum. ℞. radicū
petrosily radicū feniculi añ. ʒ. j. bene laue-
tur & a ligno interiori mundentur: & abra-
dā tur: deinde bulliant in lib. viij. aque vsq; ad
consumptionem medietatis. deinde colen-
tur & predicte colature addantur zuccari cla-
rificati lib. ij. & bulliāt vsq; ad perfectam de-
coctionem. & formam syrupsū.

¶ In isto syrupo sunt qui ponunt radicē apū loco radi-
cis petrosily. Sed quia apium habet in se hęc propie-
tatem q; epilepsiam mouet: ideo mihi suspectū est: & lo-
co ipsius poni facio petrosilium.

¶ Descriptio. iij.

Syrupus rosatus. ℞. Desue ex infusione cōue-
niens ad extingundū sitim in febribus acu-
tis & ad remittendū excessum caliditatis in
eis cōfortans stomachū relaxatū: & epar sem-
per calefactum: & corresistens putredini: & cō-
ueniens tēpore pestilentie resistens venenoti-
tati. ℞. aque infusionis rosarū li. iij. zuccari
clarificati. lib. ij. misce. & fiat syrupsū coquen-
do debito modo. ℞. Modus infusionis rosarū
talis est: accipe foliorū rosarum viridiū mū-
daturū li. vj. ponatur in vase vitreato stricti
orificij: & super eas fundantur aque feruētis
lib. xv. & stringatur orificiū vasis: & dimittat
per horas. viij. deinde coletur & bene rose ex-
primatur: et postea abijciatur. Et iterū tan-
tundem foliorum rosarum recentium in di-
cto vase ponat: & supradicta aqua colata q̄
denuo fuerit calefacta proyiciatur & obture-
tur: et permittat vt supra & iterū tertio hoc
fiat: deinde coletur. & si reseruare volueris ap-
ponat ad solē per dies. xl. in vase vitreo stri-
cti orificij: & distiletur parum olei oliuarum
in orificio ei^o post modum reserua. de dicta
infusione accipe quando volueris ponendo
equalem quantitatem zuccari cum ea.

¶ Descriptio. iiii.

Syrupus rosatus ex infusione rosarū sicca-
rum magistralis mirabiliter confortans
& stipticans. ℞. infusionis rosarum siccarū
zuccari clarificati ana. li. ij. misce: & fiat syru-
pus coquendo debito modo.

¶ Infusio rosarū siccarū fit vt infusio rosarū viridiū: hoc
excepto qd loco viridiū ponunt rose sicce: sed fm eandē
quantitatem tam de rosis q̄ de aqua. Omnes syrupsis re-
stringentes et syrupsis rosatus de granatis de myrtis &
ceteri constrictiui debent bene decoqui. lenitius vero vt
violarum econtrario.

¶ Descriptio. v.

Syrupus de endiuia magistralis qui in vsu
est valēs precipue ad supcalefactiōes epatis
cordis & aliorū mēbroū nutritiuorū: & gñā
liter cōfert cuilibet cōplexiōi calide. ℞. folio

rum endiuie epatice capillorū veneris. ana. ℥.ij. diantos. ℥.ij. radicū endi. aq. endi. añ. li. j. bulliāt autē hec ꝑm artē in lib. xvij. aq. vsq. ad cōsumptionē duarū ptiū. deinde colentur ⁊ colature addātur zuccari clarificati lib. vj. ⁊ fiat syrup⁹ coquēdo debito modo.

¶ Nota hoc vnum vniuersale q. si vis facere syrupum magis clarum tunc cum decoctione debes zuccarum clarificare: sed tunc syrupus non est tante virtutis: ideo semper zuccarum ꝑ se clarificari solet: facere: deinde decoctionem supra addo.

¶ Descriptio. vj.

Syrupus de endi. cuius inuentor fuit gentilis de fulgineo quem manu propria eius descriptū ego iā vidi. efficacior ⁊ melior ꝑscriptio valens ad suprascripta: ⁊ vltra illud est aliquāliter aperitiu⁹ opilationū ⁊ cōfortatiuus membrorū debilitatorū a mala cōplexiōne calida illā notabiliter remouendo: est etiā digestiū materiā colericarū acutay.

℞. Succū endi. succū epatice añ. li. ij. clarificētur seu purgētur predicti succi ad ignē vt expedit rosarum violarū. lenticule aque florū nenufaris. politrici ana. ℥. j. capillorū veneris ordei mūdi seminū cōmuniū frigidorū maiorū añ. ℥. j. bulliant omnia hec secundū artē in li. vj. aque vsq. ad cōsumptionē tertie partis: deinde colentur. ⁊ colature addātur zuccari clarificati li. ii. ⁊ fiat syrup⁹ qui aromatizetur cū infrascriptis subtili mō puluerisatis sandalorū alborū sandalorū rubeorū berberorū seminū citoniorū ligni aloes cinamomi corticū citri añ. ℥. j. subtiliter puluerizent: ⁊ syrupus aromatizet: est em̄ efficacior.

¶ Aromatizatio dupliciter fieri potest. primo q. postq. syrup⁹ perfecte coctus est ꝑiiciant ea ex quib⁹ d. aromatizari: ⁊ permittātur solū vna ebullitione bullire. deinde ab igne remouētur ⁊ reseruetur. alio mō postq. si syrupus perfecte coct⁹ est et ab igne remotus possunt aromata ex quib⁹ aromatizari d. intus apponi. ⁊ simul longo tpe cōcutiēdo miscere: ⁊ sic virtutē accipit eorū ⁊ hoc modo aromatizatio fit. vterq. modus est laudabilis.

¶ Descriptio. vij.

Syrupus de succo acetose ℥.℥. sue cōferēs febrib⁹ cholericis ⁊ inflāmationi stomachi: ⁊ cōfortat cor calidū ⁊ stomachū: ⁊ est cōueniens febrib⁹ pestilētiālibus. ℞. succū acetose purificati li. ij. zuccari clarificati li. ij. ⁊ fiat syrupus debito modo coquendo.

¶ In syrupis vñ vniuersale nota. syrupi em̄ aut cū zuccaro aut melle: aut sapa sūt: syrupus qui de zuccaro fit meli⁹ d. decoqui q. qui cū melle cōponit: cū mel sit magis cōseruatiu⁹ et min⁹ corruptibile. Et ideo syrup⁹ cū melle facit diuti⁹ ꝑseruatur syrupus fact⁹ de melle quāto minus decoquitur tanto magis laet: ⁊ quāto plus coquitur tāto plus restringit. syrupi in estate magis coquendi sunt quā in hyeme: ⁊ omni tēpore syrupus quāto magis coquitur tanto meli⁹ est.

¶ Descriptio. viij.

Syrupus de agresta. ℥.℥. sue conferēs vomitū: ⁊ solutioni cholericæ ⁊ inflāmationi stomachi ⁊ siti laboriose ⁊ febrib⁹ cholericis ⁊ cōfortat stomachū: ⁊ pregnantiū que facile recipiūt superfluitates ⁊ valet cōtra venena ℞. succū vne acerbe lib. xij. Decoquat lento igne vsq. ad consumptionē tertie partis. deinde colentur ⁊ postea permittat donec clarescat. Accipe igitur de eo clar. o lib. vj. zuccari clarificati lib. v. Et simul coquantur vsq. ad perfectam coctionem ⁊ reseruetur.

¶ Succus iste extrahi debet ex vitis citrinis declinatibus ad rubedine: nō maturis vltima hebdomada Julii. ⁊ post ipsarū collectionem sicut ꝑ tres dies: deinde succus extrahatur anteq. hebdomada illa transeat: q. elapsa illa hebdomada stella canis abscondit ⁊ succus non est tante perfectionis.

¶ Insuper incidenter hic est notandum q. illa que dantur ꝑ fluxu ventris ad cōstringendū debent exhiberi statim ante cibū. Que vero ꝑpter vomitum dātur immediate sumpto cibo danda sunt.

¶ Descriptio. ix.

Syrupus de papauere ℥.℥. sue cōferēs catarro ⁊ tussi que vigilare facit. ⁊ faciens ad somnū ⁊ ad sitim extinguendā est etiā lenitiuus partium pectoris ⁊ pulmonis. ℞. seminis papaueris nigri añ. ℥. ij. capillozum veneris. ℥. xv. liquiritie. ℥. x. iniubay numero. xxx. seminis lactuce. ℥. xl. seminis citoniorū ana. ℥. vj. Coquantur omnia in lib. iiij. aque pluuiālis vsq. ad consumptionem medietatis. deinde colentur. ⁊ cū zuccari clarificati ⁊ penidiarum añ. ℥. viij. fiat syrupus addendo vini cocti seu sapa. ℥. vj.

¶ Semina omnia in uiclaginē facientia nō sunt sic ad bulliendū seu decoquendū cū alijs rebus ponenda: sed sunt in peria liganda demā ad bulliendū ponenda. et sic virtus earum in syrupo trāsit viscositas que syrupo viscosum reddere cōtinetur.

¶ Sapa in hoc syrupo ponitur vt dirigat virtutē aliarum medicinarum ad pectus. sapa enim in multū pectora amicitur.

¶ Descriptio. x.

Syrupus de succo endi. mastigralis valens principaliter ad omnes supercalesfactiones epatis ⁊ aliorum membrorum nutritiuorū. ℞. succū endiū purificati li. iiij. zuccari clarificati lib. ij. ⁊. ℥. viij. ⁊ fiat syrupus debito modo omnia decoquendo.

¶ Succū omniū herbarū cōseruantur ꝑ annū ⁊ non vltra. si supra eos ponatur parum olei oliuarū: ⁊ bene sint clarificati: vt in syrupo de bisantio ostenditur: ⁊ apponēdi sunt in vase vitri vel saltem vitreato. demā trāsacto anno sunt ad hūc di.

¶ Descriptio. xi.

Orizachara. Nicolai sic dicta ab ori qd est acetū ⁊ zuccaro valēs tertiane acute ⁊ quartane nō vere purgās cholera i stomacho existētē. ℞. zuccari li. j. succū malorum granao

torū. 3. vij. acetū. 3. iiij. ponantur omnia ad ignem. 2 tandiu bulliant cum spatula semp agitando 2 spumam remouendo donec ad formam sirupū redeat.

¶ Hoc in loco zuccarū nō clarificat 2 si pur illud clarificare vis saltem tantum bulliant q̄ aqua consumetur antequam aceto permiscatur. que postquā 2 sumpta erit acetum 2 succus granatorum ponatur. 2 hoc fit vt acetū virtus non deperdat.

¶ Descriptio. xij.

Syrupus de pomis simplex 2 desue confortans cor debile. 2 sanans sincopiā 2 tremorē cordis. R. succi pomorū dulciū succi pomorū acetosorū añ lib. v. bulliat ambo simul vsq̄ ad cōsumptionē medietatis. deinde in eis infundat seta tincta in kermes. i. in granā. 3. 5. 2 dimittatur in eis p̄ dies duos vsq̄ dū clarescant deinde colētur. Et colature addantur zuccari clarificati li. iiij. 2 fiat sirupus.

¶ Seta tincta in kermes: nota q̄ kermes scriptū cū r. idem est q̄ granum cum quo seta tingitur. scriptum vero cum s. kermes idem est q̄ passule. hoc bene nota: q̄ diuersitas littere diuersificat rem.

¶ Omnes sirupi facti ex succis semper zuccarū debent recipere clarificatū: 2 coctū p̄ se: postea vero succi sunt addendi: 2 ratio est q̄ p̄ longā ebullitionē succi virtus deperditur. 2 hoc intelligas de succis fructuū 2 vitis aromaticis: q̄ hi parū sustinēt de decoctione. succivro radicū quāto decoquunt tanto puriores reddunt. Verbarum vero succi medio crem sustinēt decoctionem: 2 illa mediocri purificantur.

¶ Pomum si simplr reperiat: de malo est intelligēdū vt Matthæus situaticus scribit.

¶ Descriptio. xij.

Syrupus de pomis 2 positus 2 desue. i. sua practica ca. de soda frigida ab hūore melancolico cōferēs ad sodā dictā. 2 quartane. 2 opilationi splenis. 2 omni egritudine de melacolia. 2 est expertus. R. capillorū veneris radicū buglose domestice radicū buglose siluestris foliorū ambarū polipodij epitimi añ. 3. j. folliculorū sene. camepitbeos camomilie sticados añ. 3. vij. camedreos squinati ellebori nigri añ. 3. ij. fumiterre. 3. j. eupatorij. 3. 5. succi pomorū dulciū. 3. vij. oīa p̄scripta p̄ter epithimū. succū pomorū. 2 capillos veneris bulliat in lib. iiij. aque vsq̄ ad cōsumptionē medietatis. deinde bulliat cū eis ebullitione vna epithimū 2 capilli veneris: postea colētur et cū succo pomorū 2 zuccari clarificati li. ij. fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶ Zuccarū q̄ in syrups ingredit semper d̄ clarificari 2 purgari 2 non solum in syrups sed in oibus cōpositis in quibz zuccarū intrat. Modus igit clarificandi talis est q̄ pro oī lib. zuccari accipiēda sunt duo albumina ouorum vel vnū ad minus 2 lib. j. aque 2 simul aqua 2 albumina ouorum manibus sunt concutienda. Illa concussione multa spuma resultabit: 2 quāto magis cōcutientur: tanto maior fiet. In hac igitur spuma 2 aqua proclia 2 tamen zuccarū: igni exponatur: 2 diu bulliat: p̄ter-

mittatur vsq̄ ad consumptionē medietatis deinde per staminā panni bene lotā illa oīa bene colabis. 2 sic erit zuccarū clarificatū seu purificatū. sed si vis clarificare sirupos 2 uleb sine albuminibus ouorum: ita q̄ remaneant clarissimi 2 aurei coloris: dū coquantur ponatur in vase succi granatorū acetosorū in fine decoctionis. 3. j. semis. mirabiliter enim clarificat. Et idē facit parū vini boni electi: q̄n vinum granatorum non habetur.

¶ Descriptio. xiiij.

Syrupus de mirtis magistralis. Valēs precipue cōtra oēm fluxū vētris antiquū: 2 maxime excoziatiū: 2 cōtra oēm fluxū sanguinis a renibus vel a pectore: vlt a matrice. R. granorū mirtilorū carnū citonio: sumach acacie rosarū añ. 3. j. spodij hypoquistidos añ. 3. ij. masticis. 3. semis: bulliant bec oīa in lib. iiij. aque fm artē vsq̄ ad cōsumptionem tertie partis: deinde colent 2 colature addat zuccari clarificati lib. iiij. 2 fiat sirupus.

¶ Syrupus de mirtis desue non fit: eo q̄ succus mirtilorum haberi nō potest: q̄ si apud nos haberi posset melior 2 perfectior illo esset.

¶ Descriptio. xv.

¶ Mel violatum Nicolai quod valet tepide februentibus: corpus humectat 2 relaxat: et valet ac siccitatē pectoris. R. mellis electi 2 purificati lib. x. violarum lib. v. bulliant duo bec simul leui ebullitione. deinde colentur: coquantur postea ad debitam coctionem et referuentur.

¶ Mel de quo fit 2 mel rosatū 2 violatū anteq̄ viole vel rose in eo ponantur debet bene purgari ponēdo in co aquā 2 bulliēdo cū ea debet continue dispumari: demū cum aqua per decoctionē fere est sumpta viole vel rose sunt int̄ ponēde: 2 post pusillū collari debet: deinde iterū decoquit: 2 hoc modo mel purificatur.

¶ Descriptio. xvj.

¶ Mel rosatū Nicolai stomachū cōfortans 2 mundificans: 2 est digestiuū materiā flegmaticarū in stomacho 2 mesaricis contētarū. R. mellis purificati lib. x. succi rosarū recentis lib. j. ponantur in chacabo ad ignē: et cūz bullire inceperint viridiū rosarū cum forcibus vel cum cultello incisarū lib. iiij. addantur: 2 tandiu bulliant quousq̄ ad succi deueniant consumptionē: 2 dū bullierint semper agitetur cum spatula: 2 cū coctū fuerit recondantur.

¶ Et fm istū modū deberet fieri etiā mel violatū supra scriptū sed apothecarij hodierni teporis auaritia ducti nec hoc nec illud hoc modo faciunt: sed accipiūt solum mel: 2 rosas vt supra de violato dictum est. Quidā sunt qui ad purificandū mel nō faciunt vt supra ostensum est. Sed clarificāt cū ouis quēdmōdū dixi de zuccaro: 2 hic modus nō est iutilis: facias mō vt tibi placet.

¶ Descriptio. xvij.

Syrupus de acetositate citri 2 desue cuius inuamentum est magnū in extingueno inflā mationes cholere rubeę: 2 febres inflā mationes vebemētes: et cōfert ebrietati: vt tigini:

¶ C. iij.

et sibi vehemēti. ℞. succi acetositas citri lib. xij. Decoquat in vase vitreato sup pinnas vsq; ad consumptionē tertie partis: deinde coles et permittatur clarescere: postea accipe ex eo claro li. xij. zuccari albi clarificati lib. v. adisceantur simul et coquantur ad ignem vsq; ad perfectam coctionem.

¶ Ego autē alit. et soleo fieri facere: et pauci sunt apothecarij qui sciat. illud facere: imo fere oēs errāt facientes hūc sirupū: et in forma sirupi nō pōt stare: sed congelatur tanq; gelu et hoc aduenit imperitia facientiu. Sic igit est faciendū: accipiatur acetositas citri et ipsa in petia subtili et spissa ponit leniterq; petiā exprimas nō violēter: et licet liquor clarus nō in cullaginosus.

¶ Accipe igitur de dicto liquore quantitatē dictā zuccari albi bene clarificati et debito modo cocti quantitatē vt supra: et cū eo pone acetositatē. Et soli exponas. Solē cōsumet paruo tpe humiditatē superflua acetositas: et remanebit clarū et i lustre tanq; aqua: hoc em̄ modo cipiam faciunt: vt ab eis accipi.

¶ Nota q; Des. dicit: accipe de iulep claro depurato. id est accipe de zuccaro clarificato et iulepizato. nō autem de iulep intelligit: vt quidā apothecarij fatue credunt.

¶ Descriptio. xvij.

Orimel simplex ad Des. cōferens in materiabus flegmaticis grossis et viscosis subtilian do incidēdo et abstergēdo aperiēdo et diuidēdo: et digerit materias febriū longi tps. ℞. mellis boni lib. ij. aque fontiu li. iiij. misceantur duo hec: et bulliat lento et claro igne vsq; fere ad cōsumptionē aque: deinde his addatur aceti boni lib. j. decoquat vsq; ad perfectam decoctio. et referuetur in vitreato vase.

¶ Secaniabin. i. sirupus factus ex melle aceto et aqua. Squingibin est sirupus factus ex aqua aceto et zuccaro. hyleniabin idem est quod aqua mellis.

¶ Descriptio. xix.

Sirupus violatus cōpositus ad Des. cōferēs tussī calide et pleuresi: digerit em̄ materiam subtilē colericā: et est alternatiu male cōplexionis calide et sicce. ℞. violarū. ʒ. ij. seminis citoniorū. semis malue añ. ʒ. j. iuiubarū: sebesten añ. numero. xxx. coquat hec cū li. vj. aque cucurbite fm artē vsq; ad cōsumptionem tertie partis zucc. clarificati. li. j. et fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶ Aqua cucurbite fit incidendo cucurbitas in grossa frusta: deinde ponitur in alembico: et aqua extrahatur.

¶ Descriptio. xx.

Sirupus de iuibis ad Des. cōferens ad raudēdinē vocis et tussim et pleuresim. ℞. iuiubarū numero. lx. et plures textus habēt li. x. violarū seminis maluarū añ. ʒ. v. capillorūz veneris. ʒ. j. seminis citoniorūz seminis a paueris albi seminis melonū seminis lactuce dragaganti añ. ʒ. iiij. liquiritie ordei mundi excocti añ. ʒ. j. Decoquat in li. iiij. aque fontium fm artē vel aque pluuiialis vsq; ad consumptionem medietatis: deinde

colentur: et colature addantur zuccari clarificati lib. ij. et fiat sirupus debito modo decoquendo.

¶ In hac cōpositione fere oēs textus sunt corrupti: ita em̄ multorū dicit iuiubarū lib. q; hec litera falsa sit apparet cū dicit coquat in lib. iij. aque nō est possibile: cū maior sit quantitas iuiubarū q; aque. Dicit insup in aqua fontis coqui debere: eo quia post pluuialem subtiliter est: et penetrationi aptior aqua fontis infra de qua pluuiali multa dicuntur. De ordeo nota quod auctor vult quod excoctetur: amoto enim cortice exteriori tollitur virtus eius absterisua: et remanet virtus lenitina cum aliqui licitate.

¶ Descriptio. xxj.

Sirupus de scabiosa magralis: de qua scabiosa nota versus. Urbanus per se nescit pretium scabiose. Nā purgat pectus qd cōpmit egra senetus. Purgat pulmonem lateris simul et regionem. Rumpit apreata lenit virtute pbata. Emplastrata foris necat antracē tribus horis. Intus potatur: sic vulnus euacuat. ℞. ordei mundi a cortice superiorū. ʒ. ij. radicū scabiose. ʒ. j. corallo rum rubeorū. ʒ. ij. aque pluuialis li. x. bulliat oia simul vsq; ad crepaturā ordei et cocturā radice: deinde coletur exprimēdo: cui colature et expressioni addatur succi scabiose li. j. Et iterum cū predictis bulliat succus vsq; ad ipsi purificationē: deinde coletur: et bis addatur zuccari clari lib. ij. Puluis corallo rum rubeorū. ʒ. ij. coquantur vsq; ad perfectam coctionem et referuetur.

¶ De aqua pluuiali et de corallis in isto sirupo cum restringant et sirupus iste dilatat partem pectoris. Ratio dicitur in sirupo de liquiritia vbi ponitur aqua rosa: quia eadem est ratio.

¶ Descriptio. xxij.

Iulep rosatū ad Desue cōferens ad extingūendum sitim in febribus acutis et ad remittēdū excessum caliditatis in eis: confortatiuū stomachi relaxati: et epatis super calefacti: et cordis: et resistens putredini. ℞. aque rosē lib. ij. zuccari albi clarificati et cocti lib. ij. Et fiat iulep lento igne. debito modo decoquēdo et leniter.

¶ Apothecarij nostri tps nō faciūt hoc modo: sed clarificato zuccaro cū aqua cōi cū propinquū est coctioni addūt coctioni pro omnī lib. j. zuccari aque rosē. ʒ. ij. iste nō est modus: et idē nō habetur utilitas a doctoribus posita: et hoc ppter auaritiā apothecariorum.

¶ Quoties em̄ scriptū reperit iulep absolute: de iulep rosato est intelligendū tanq; de perfectiori et meliori.

¶ Descriptio. xxij.

Iulep violatum ad Desue conueniens acute febrientibus et habentibus epar calefactū: et cor: et confert asperitati canne: et gutturis: et pleuresi: et tussī sicce. ℞. aque florū violarum. lib. ij. zuccari albi clari et cocti. lib. ij. misce et fiat iulep.

¶ Zulep omnes sunt parsi decoquendi: eo qd si multu de
coquantur candescunt. Nec propter leue eius coctione
timef eoru corruptio: eo qd aqua est aromatica: et eos a
corruptione pseruat: et nota qd dico qd non sunt multuz
decoquendi: coquendi tamen sunt.

¶ Zulep syrups a iulep. primo quia syrups iloge me-
llus decoquitur quam iulep. secundo quia iulep absq
alicuius rei pmissione decoquitur: secus autē syrups.

¶ Descriptio. xxij.

Syrups violatus ex infusione et desue con-
ueniens vt supra. R. aque infusionis viola-
rum li. v. zuccari clarificati lib. iij. et sicce et
coquantur cum facilitate et reseruetur.

¶ Modus infusionis violaru hoc modo fit. Accipe vio-
laru recentiu lib. vj. ponant in vase vitreato stricti orifi-
cii: et postea fundantur super eas aque pluuialis bul-
lientis li. xv. et stringat officium vasis. deinde permitta-
tur p horas nouē. His elapsis colatur aliquantulum expri-
mēdo vniu in vase predicto tantu de floribus violaru
recentiu ponat: et denuo eade aqua bene calefacta sup
eas mittat: et stringat officiu vasis: et sic per horas nouē
dimittatur: et iteru tertio hoc fiat seruando modum bis
per te seruatum: et dimittatur per horas nouem: et post-
quam aqua infrigidata fuerit coletur a violis. et si illaz
cōseruare volueris ponatur in vase vitreato stricti ori-
ficii. et distilletur parum olei in officio eius: et stringatur
caput eius: deinde foli exponatur per dies. xl. deinde re-
moueat et conseruetur.

¶ Uole sunt colligende in mense Martij: et de eis syr-
pum facias et omnia alia necessaria.

¶ Syrups violatus si simpliciter reperiat scriptum
de syrupo isto: ex infusione semper est intelligendum et
non de composito.

¶ Descriptio. xxv.

Syrups de granatis et des. valens cōtra fe-
bres colericas: et flegmaticas multe inflam-
mationis. R. vini gra. dulciu et acetosoru añ
li. v. coquantur simul vsq ad consumptionem
medietatis: et dimittat postea p duos dies
dum clarescant: et resideant. postea remotis
a residentia colentur. et his addantur zuccari
clarificati li. iij. coquantur ad formam sirupi
et in medio coctionis addatur Sete tincte in
cheremes idest gra. s. ij. et pmittatur vsq quo
facta sit perfecta decoctio.

¶ Vinu granatoru fit accipiendo grana granati mun-
data a corticibus inuoluunt pecia: et sub torculari po-
nuntur et cypumuntur: et facta expressione colatura co-
latur et in ampullis ponitur et soli exponit per aliquos
dies. deinde a residentia seu fece mundatur: postmodu
oleum oliuarum super illud apponitur: et reseruat be-
ne per annos tres conseruatur in bonitate.

¶ Sic notandum qd zuccarum qd ingreditur in isto si-
rupo debet esse ab aqua de toto purgatissimata qd in eo nul-
la vel bene pauca sit aq quādo vinu predictu granato-
ru cum eo miscetur: eo qd si longa coctione cum aqua co-
queretur virtus eius deperderetur.

¶ Descriptio. xxvj.

Orimel squillicum et desue: virtuosum cō-
tra materias frigiditas difficiles et submersas
in locis difficilis eradicationis et eructatio-
nem acetosam. R. mellis dispumati et puri-
ficati li. iij. aceti squillicii lib. ij. coquantur vsq
ad perfectam coctionem et reseruetur.

¶ Ad purificandū mel debet esse dupla quātitas aque:

ad mel: vt mellis li. iij. aque communis li. vj. et simul de-
bent bullire vsq ad consumptionem medietatis: semper
spumā abiciendo. et hoc modo purificatur. Modus fac-
ciendi acetu squillicu talis est. Accipe laminas squille
q in medio sunt abiciendo primas et vltimas qd veneno-
se et male prime sunt venenose: qd etiā sunt multu cali-
de. Interiores vero sunt abiciende: qd mortifere sunt ni-
mia frigiditate. Medicæ vero sunt temperate. Et iuden-
da est igitur squilla: et tot tunice sub exteriori parte abij-
ciende quot interiori et medie reseruande. Accipe igitur
de mediocribus quātitatem quam volueris et sue-
eam in filo cum stillo ligneo: et sit distantia inter eas.
Et dimitte eas siccare sic in ymbria per dies quadragin-
ta. postea incide eas in frusta cū incisorio ligneo in fru-
sta mediocria. Et pone ad omnē librā dictoru corticum
squille acetu albi boni li. viij. et ambo pone in vase vitrea-
to stricti orificii et obturetur os eius et exponatur soli p
dies quadraginta post illud cola et reserua administrā-
do vbi oportet.

¶ Zucilio et perforatio squille cum instrumento ligneo
est ne infurgat ex ferro in ea rubigo quā erucat sui a cui-
tate: et ob hoc doctores vubitanteas cum instrumentu li-
gneo fieri faciunt et c.

¶ Mius hec sine speciebus durat in sua virtute p annū:
et forte per annos duos.

¶ Descriptio. xxvij.

Mius citonioru sine speciebus et desue cuius
iuuamēta inferius in. c. de miua citonioru cū
speciebus dicentur. R. succi citonioru aceto-
soru li. xx. vini boni li. x. coquantur oia cū fa-
cilitate simul vsquequo consumpta sit tertia
pars. semper auferendo spumā deinde colen-
tur. et residere permittant. demum residentia
amoueat. deinde addatur Mellis dispuma-
ti et purificati li. vj. coquantur vsq ad perfectā
coctionē: et reseruetur. succus seu vinu cito-
nioru hoc modo fit: citonia cum gratulisa ras-
pantur vsq ad interiorē animā deinde pe-
cia inuoluntur et cum torculari exprimunt: et
colatura preparatur vt vinu granatoru. du-
rat enī in eius virtute per annos tres et c.

¶ Mo. hic quod in condendo radices. faciendo syrups
succis apponenda est magna quātitas mellis: quia
eos conseruat. Et sic in condendo radices ponitur qua-
druplum mellis.

¶ Descriptio. xxvij.

Syrups de bisantijs et desue sine aceto fa-
ciens ad febres opilationum. et febres coleri-
cas et flegmaticas quarum difficilis est eradi-
catio. et ad icteritiam. R. succi endiue succi
apij añ. li. ij. succi lupulorum succi boraginis
vel succi buglose añ. li. j. bene depurent. dein-
de bulliant in eis folioru rosaru. s. ij. liquiri-
tie. s. j. spice. s. ij. feminis anisi feniculi semi-
nis apij añ. s. ij. postea colentur: accipe igitur
de predicta colatura li. iij. zuccari boni et cla-
rificati lib. ij. s. et coquantur cū facilitate oia si-
mul donec ad formā sirupi coquantur et reseruetur: et
hic erit syrups de bisantijs sine aceto. Si vero
facere volueris dictum syrups cū

aceto: addas ad oem partē succorū depuratoꝝ aceti albi boni ⁊ clari partē mediā. cum igit in dicto sirupo appoſueris li. iij. succorum in quibus fuerint bullite res prescripte ponas aceti li. ij. Et erit siru. de bisantijs cū aceto: nihil vltra erit addandū vel minuendū.

¶ Hic multi laborāt apothecarij et diuersimode vt succos conseruare possint: ⁊ nō tantū istos s; omnes alios. Quidā vero post expressionē victorū succorū bullire ad ignē eos faciūt: deinde reseruat. ⁊ hoc mō corrūpuntur. Alij post expressionē ⁊ colaturam factā cū flagmina ad solē ponūt: ⁊ facta residētia remouēt illos a residētia: deinde reseruat ⁊ hoc modo etiā corrūpuntur. Ego vero post expressionē illos colari facio p̄ staminā. deinde iterū colari facio per sacculū factū ex tela spissa: ac si clarificare syrūpū intantū q̄ pars grossa superflua hoc modo purificatur. Et q̄ quādo nō transit propter partem spissam claudēt sacculū tunc eua cno sacculū ⁊ bene lauo. deinde repono succū. ⁊ sic facio donec totū sit colatū deinde in ampulla pono ⁊ supra pono parū olei oliuarū deinde solū expono per dies. xv. ⁊ si residētia aliquā faciunt illā amoueo. ⁊ illos sic colatos reseruo nō solū per annū: sed per anos ⁊ mēsa. Et sic facio de vino granatorum ⁊ citoniorum semper ponēdo oleum. illud enī a putrefactione conseruat ⁊ tu bene nota.

¶ Succū enī isti ⁊ similes herbarum in vasis vitreatis vel vitri conseruari debent. Liqueores vero oculoꝝ debent reseruari in vase eneo.

¶ Hic nota q̄ succi hi ⁊ omniū herbarū solū per annū conseruantur in sua bonitate si cū oleo vt supra aptentur ⁊ non plus. quare in capite anni debent succide nouo fieri et antiqui alterius anni abijci: cum iam omnem virtutem suam amiserint.

¶ Descriptio vigesima nona.

Sirupus de mēta ⁊ Des. inuēctio n̄ fa et est ille qui in vsu est: valet ad cōfortandū stoma machū relaxatū ⁊ frigidū vomitū. fluxū ventris lubricatiuū ⁊ singultū sedat. R. succi citoniorū muzorū ⁊ dulciū ⁊ succi granatorum acetosorū dulciū ⁊ muzorū. añ. lib. 5. proyiciā super eos mēta sicce lib. 5. foliorū rosarū. 3. ij. ⁊ simul dimittatū per diē ⁊ noctē. deinde coquantur cū facilitate vsq; ad mediū: id est mediocri decoctione. deinde colentur: ⁊ his addantur zuccari clarificati lib. ij. Et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ Sirupus nihil aliud est quā decoctio vel succus spissatus cum aliqua re dulci: s; vel cū melle vel zuccaro vel sapa. Succus autē est in rob. Rob enī est succus inspissatus per decoctionem ab igne vel sole sine aliqua re dulci: et hec est ipsorum differentia.

¶ Muzum enī proprie dicitur cuius sapor est compositus ex dulci ⁊ acetoſo.

¶ In hoc sirupo sunt qui loco zuccari ponūt mel. Ego enī zuccatum magis laudo: cum ad maiores intentiones cum zuccaro facto conueniant: maiorēq; temperantiam habeant. vbi vero intenderimus calefactionē maiorem cum melle fieri potest.

¶ Descriptio xxx.

Sirupus de fumoterre ⁊ Des. maior: qui in vsu est stomachū ⁊ epar cōfortans. opilatio nem aperit ⁊ morbos cutis curat: ⁊ proprie quoꝝ materia sunt humores salsi ant adusti sicut est scabies impetigo ⁊ serpigio et lepra.

R. mirabolanoꝝ kebuloꝝ añ. 3. ij. 5. florū boraginīs vel buglosse violaz abinthij cū scute añ. 3. 5. liqritie rosaz añ. 3. 5. epithimi polipody añ. 3. vij. prunorū numero. c. passularū lib. 5. tamarindorū cassie fistule añ. 3. ij. hec oia bulliant fm artē in li. x. aque vsq; ad perfectā coctionē. i. vsquequo veniant ad li. ij. Cassia ⁊ tamarindis exceptis: deinde colentur cū aqua colatura dissoluātur cassia ⁊ tamarindi: deinde addātur zuccari clarificati. succi fumiterre depurati ana. lib. ij. et coquantur ad formam sirupū.

¶ Cum s; bulliant in aqua: tunc de aqua communi est intelligēdum. s. vel pluuiali vel fontis ⁊ nō solū in hoc sirupo: sed in omnibus alijs cōpositionibus in quib; absolute reperit bulliat in aqua: fuit opinio multoꝝ q̄ in hac recepta rose nō essent apponēde: ⁊ dicunt q̄ fuit error scriptoris qui scribere debebat liquoritē rose: ⁊ scripsit rose: sed salua pace ipsorum dico q̄ rose apponēde sunt: ⁊ auctor illas appoſuit vt ipsarū virtute reprimatur acuitas multarum medicinarū in ista cōpositione intrantium ⁊c.

¶ Descriptio trigesima prima.

Sirupus de prassio ⁊ Desue cōferēs sensibus et frigidis natura et egritudinibus que sūt in pectoribus eoꝝ: ⁊ tussi antique ⁊ asmatis a flegmate grosso ⁊ putrido. R. prassij. 3. ij. hyfopii capilloꝝ veneris añ. 3. vj. liqritie. Mala menti sem. anisi radicū apij feniculi. s. semis añ. 3. v. seminis malūe fenugreci treos añ. 3. ij. seminis lini seis citoniorū añ. 3. ij. passularum. 3. ij. ficus sicce pingues numero. xv. bulliant hec oia fm artē in li. x. aque vsq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colentur: ⁊ his addātur penidiaz lib. ij. mellis purificati li. ij. et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ De prassio eius nota q̄ in hoc syrupo ponēda est herba prassij nō succus. Electuariū vero fieri debet ex succo nō de herba varia reperit litera in diuersis Desue de hoc syrupo. In aliquibus enim basis huius sirupū est radix feniculi et apij. In aliquibus ficus: in aliquibus hyfopi. In aliq; capilloꝝ veneris. Et si sic: nō debet appellari syrupo de prassio: q̄ alia ⁊ alia est intentio quam ponat Desue. Sed recepta debet stare vt supra scripta est: et sic erit intentio syrūpi de prassio fm Desue.

¶ Descriptio trigesima secunda.

Sirupus de abinthio ⁊ Des. cōferens ad casum appetitus: ⁊ debilitatē stomachi: ⁊ mollificationē viscerū: ⁊ debilitatē epatis ⁊ dolorē. R. abinthij romani lib. 5. folioꝝ rosarum. 3. ij. spice. 3. ij. infundant hec oia poicē et noctem in vini albi boni antiqui odoriferi succi citoniorū añ. li. ij. 5. ponēdo in lapideo vase: deinde coquantur cū facilitate vsq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colentur et colature addant mellis bene purificati li. ij.

fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ In vna cōpositiōe si inuenit vna res cui plures sint species quā illarū rerum debemus intelligere: verbigratia cum scribitur spica vel rosarū ꝛc. dico q̄ debemus intelligere speciem preualentem alio in virtute: vt de spica nardi que melior est: et de rosa rubea: quia illa preualet albe in virtute.

¶ Descriptio. xxxij.

Sirupus de epithimo et defue coleram nigra et humores adustos cū virtute expellēs: et morbos ex eis factos curat: et cōfert pprie eis qui parati sunt ad lepā: et qui cācrū patiunt: et vlcera fraudulenta: et scabiē. R. epithimi boni hortēsis. s. xv. mirabolanoꝝ citrinorū indorū. añ. s. xv. cuscute samiterre. añ. s. x. thimi calamēti buglose. scz herbe mirabolanoꝝ emblicorū belericorū liquiritie polipodij a garici sticados añ. s. vj. rosarum seīs feniculi seīs anisi añ. s. ij. s. prunorū nūme. xx. passularū enucleatarū. s. iij. tamarindorū. s. ij. s. bulliant hec oīa tamarindis exceptis lib. xv. aque s̄m artē vsq; ad cōsumptionē medietat: deinde colent: et cū p̄dicta colatura dissoluant tamarindi: deinde addatur zuccari clarificati lib. iij. rob. i. vini cocti seu sapa lib. ij. et fiat sirupus debito modo coctus.

¶ Epithimi hortēsis. dicit hortēsis: eo q̄ hortēse min⁹ vigorosum est quā qd̄ in montibus nascit: et cōsequēter minorē h̄z malitiā. Et hoc scribit Sauonarola in sua practica capitulo de hydropsi a felite de succo radicis hyrcos: vt tu vide ex Autē. lib. ij. capi. vj. vbi dicit quod res siluestres sunt omnib⁹ domesticis fortiores: et de siluestribus montane sunt fortiores.

¶ Passale in hoc sirupo ponitur vt vigorēt operationē epithimi: et remoueat malitiā ipsi: que timetur ex sua nitrositate: et vt confortent operationē mirabolanoꝝ: et remoueat ab eis malitiā hanc que est vt non remaneat in villis stomachi et intestinorum.

¶ Folia colligenda sunt quando habent quantitatem debitam: et non sunt parata ad casum: et non amiserunt colorem suum proprium.

¶ Descriptio. xxxiij.

Sirup⁹ de thimo cōferēs egritudinib⁹ pectoris: et pulmonis frigidis stomachi et epatis: et p̄fert frigidibus q̄ sūt in hyeme: et frigidis cōplexione. R. extremitatum thimi s. ij. calamēti mēthē sicce añ. s. v. anisi feniculi. s. seminū apij dauci añ. s. s. passularum enucleatarū. i. ab omni immūdicia purgatarū. s. iij. Bulliant hec omnia s̄m artē in lib. x. aque vsq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colent: et colature addant mellis purificati lib. ij. et fiat sirupus debito modo coquendo: et aromatizetur cum galie. s. ij.

¶ Si i receptis reperit galia absolute scripta: de galia magna est intelligēdū tanq̄ de digniorē et p̄fectiorē. Passale he in sirupo ponunt: vt corrigant et vigorēt virtutē thimi: quē admodū de epithimo supra dictum est.

¶ Descriptio. xxxv.

Sirupus de arthemisia magistralis efficacior et multum valens in puocatiōe mēstruorū. R. arthemisie capillorū veneris sanne camedros camepitheos origani ozimi sanna succi calamēti scolopendrie betonice scabiose hypericon ciperi squinanti lupuli polipodij gētiane rubeę tinctoꝝ añ. s. s. i. spice assari thimi epithimi camomille rosarū violarum añ. s. s. sandalorū rubeorū seminū cōmuniū frigidorū maiorū añ. s. s. seminis apij semis feniculi seīs petrosily amcos carni iuniperi milij solis rute añ. s. ij. s. seminis: bulliāt oīa hec in aqua sufficientis quantitatis s̄m artē: et stent prius in ea infusa p̄ horas. x. cinamomi. s. s. serapini aromatici añ. s. s. dictelgūme ligent in pecia. Et oīa simul bulliāt vsq; ad cōsumptionē medietatis deinde colentur: et colature addant mellis purificati lib. vj. et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ Coqui s̄m artē hoc mō intelligit. Est em̄ aliq̄ medicina q̄ multū sustinet de decoctione: vt sunt radice. Alique min⁹ vt sunt stipites platarū. Alique iterū minus: et sunt folia. Alique adhuc min⁹: et sunt fruct⁹. Alique iterū min⁹: et sunt semina. Alique min⁹ et minus: et sunt flores. Igitur cū tu decoquere vis aliq̄ sirupum vel aliq̄ decoctionē primo ponas ad bulliēdū radices. secundo stipites platarū tertio folia: quarto fruct⁹: quinto semen. sexto flores: et hoc mō coques s̄m artē. Ista regula nō generalis est: s̄ ex ea excipiunt quedā herbe et semina: vt inferi⁹ declarabit: vbi numerabunt et semina et herbe parum sustinenta de decoctione: sed hanc regulam posuit: quia sic vt in pluribus euenit et fieri debet. inferius clarius dicatur: declarabitur sigillatim que medicine sustineant et que non ꝛc.

¶ Semina omnia colligenda sunt quando sunt maturā: tunc aquositas proprias ab eis est separata.

¶ Descriptio. xxxvj.

Diamorū et def. cōueniēs ad apostemata gutturis et ad oīa genera p̄focatiōnū. R. succi mororū dulciū. i. domesticarū succi mororū de seni. i. mororū rubi. id est saluaticorū añ. lib. s. s. rob. id est vini cocti mellis purificati ana. lib. s. coquantur omnia simul vsq; ad mellis spissitudinem: et reseruetur.

¶ Rob idem est qd̄ sapa seu vinuz vltimate decoctum. Rob autē pprie est quicūq; succus inspissat⁹ vel caliditate solis vel ignis vnde licet. Des. distinctiōe sexta vbi loquit de speciebus robub que dicit rob est corrupta ex defectu trāstatiōis: debet enim dicere robub: igitur quādo desue dicit rob id est robub supplicatur.

¶ Descriptio. xxxvij.

Diacaridiō seu rob nucū et def. p̄ferēs eis quib⁹ a capite ad pect⁹ catarr⁹ acor⁹ et subtilis defluit ad cannā pulmonis: et est causa apostematum et p̄focatiōnum et mortis: et est ad hoc medicamē subtile. R. succi exteriorū corticū nucū in diebus canicularibus

lib. iij. decoq̄ ip̄m ebullitōe vna: deide ad
de mellis purificati li. ij. & coque vsq̄ ad sp̄s
situdinem mellis & reserua. Nota q̄ rob du
rat per duos annos in sua bonitate & perfe
ctione vt voluerunt antiqui. moderni vero
dicunt per annū solū: sed durat & plus & mi
nus fm̄ ipsorū succorum purificationem.

¶ Sux simpliciter plata vel scripta semper de nucē cō
muni intelligat. Dies caniculares sunt dies in quib⁹ ap
paret quedam stella meridionalis Canis appellata ab
astrologis in matutinis apparet: & solis ortū añcedit: &
hoc est in medio estatis. Incipit autē canicularē temp⁹
& die Julij vs̄ circa. Et durat vsq̄ ad. xx. Augusti q̄ in
summa dicti dies sunt numero. xl. Illis igitur dieb⁹ nu
ces colligende sunt pro hac compositione.

¶ Dies quidam dicuntur naturales: quidam artificia
les. naturales sunt a prima hora vsq̄ ad. xxiij. artificia
les vero ab ortu solis vsq̄ ad occasum.

¶ Descriptio. xxxvii.

Siua citoniorū cū specieb⁹ ad. Des. stoma
chū: & epar & oīa viscera cōfortās: appetitū
excitās: digestiōe procurans: vomitū & vē
tris solutiōe sedās: & est medicina experta
& famosa. ℞. succi citoniorū acetosorū li. xx.
vini boni. li. x. Coquant oīa cū facilitate do
nec cōsumpta sit ei⁹ tertia pars semp̄ auferē
do spumā: deinde colentur: & pmittat̄ reside
re: et facta residentia ab ea amoueat̄: dein
de addantur mellis purificati li. vj. Et iterū
bulliant semp̄ auferēdo spumā eius. Demū
proijciantur super ipsis infra scripte spēs li
gate in subtili pecia q̄ fuerint grosso mō cō
fracte. Et dimittantur vsq̄ quo fuerit facta
pfecta decoctio & reductio ad formā sirupi
vsq̄ cinamomi bel. i. cardamomi ana. ʒ. iij.
gariofilorum. ʒ. ij. ziziberis masticis añ. ʒ. j.
ʒ. croci. ʒ. ij. ligni aloes macis añ. ʒ. j. ʒ. oīa
preter crocū terantur cōtritione grossa: cro
cus vero pmittat̄ vt est: deinde ligent̄ in pe
cia vt supra & permittat̄ simul bullire: post
ea itē peciā in qua ligata sunt aromata p
scripta i bocali si vis dimittere potes: & post
pfectā coctiōe aromatizet̄ cū musci bōi. ʒ.
j. galie muscate. ʒ. ij. Et reserua i vitreato va
se bene obturato: minā hec aromatica du
rat p annos tres in sua virtute et bonitate.

¶ Species p̄scripte ad bulliēdum nō sunt ponēde vsq̄
fere facta sit decoctio: vel sit bene p̄pinquū coctiōis: eo
quod ista parū sustinet de decoctione. et hoc bene nota.

¶ Descriptio. xxxviii.

Sirup⁹ de sticados de mesue expt⁹ ad oēs
egritudines nernorū frigidās sicut ē parale
sis epilētia spasm⁹ tremor & tortura. ℞. floz
sticados. ʒ. xxx. asse. i. thimi calamēti ouiga
ni añ. ʒ. x. anisi. l. se. p̄iretri. añ. ʒ. v. ʒ. sinzi. ʒ.
ij. passinlarū. ʒ. ʒ. & plures textus hnt. ʒ. ij.

bulliat hec fm̄ artē i aqua sufficiētis q̄ntita
tis fm̄ artē vsq̄ ad cōsumptionē tertiē ptis.
Postea colet̄: & colature addant mellis pu
rificati li. v. Et fiat sirup⁹ debito mō coque
do. Et factā quasi pfecta coctiōe vel parū di
stante a decoctione ponant̄ hec grosso mō
cōfracta in pecia ligata vsq̄ cinamomi cala
mi aromatici spice croci zinziberis piperis
nigri piperis longi añ. ʒ. j. ʒ. Et reseruetur
in vitreato vase in quo si vis peciam potes
relinquere in qua sunt aromata.

¶ Bulliat in aqua sufficiētis quātitatis. Nota q̄ ista
sufficiens quantitas diuersificat multū: nā qm̄ sunt res
que multū sustinet de decoctiōe: tūc pro oi. ʒ. j. ip̄sarum
apponi debēt aq̄ bocala. iij. Si vero medicorū medie
tatem. Si parū: bocale vnū tñ. Si vero mensuretur vn
cū: debes pro omni lib. r̄rū ponere lib. vj. aque si mul
tum sustinet de decoctiōe: si medio creim: lib. iij. si pa
rum: lib. ʒ. Et ideo caueat̄ virti in manibus rudū apo
thecariorum se ponētes: et dñi medicū bene considerent
quis apothecarius sit qui suas ordinationes dispēn
sat: quia si ignarus et anime & honori suo parcat.

¶ Descriptio. xl.

Sirup⁹ de corticibus citri ad. Des. q̄ cōfortat
stomachū: & facit oris odorē bonū. ℞. corti
cum pomorū citri recētū lib. j. sete tincte in
hermes. ʒ. ʒ. i gra. corticū citoniorū li. ʒ. De
coquant in aq̄ fontū lib. v. vsq̄ ad cōsūptio
nē duarū ptū: deide addat̄ zuccari clarifi
cati: & cocti li. j. coquāt̄ vsq̄ ad formā siru
pi & in fine aromatizetur cū musci gra. iij.
¶ Aduerte hic q̄ cortices citoniorū debēt poni in fi
ne quasi decoctionis: eo q̄ parum sustinet de decoctio
ne: & hoc rōne aromaticitatis sue. Ad clarificandū zuc
carum apponenda est pro omni lib. j. zuccari: aq̄ cōis
lib. j. & dicta q̄ntite bñ clarificatur: & purgatur &c.

¶ Descriptio. xli.

Sirup⁹ de radicibus cōposit⁹ magistra
lis: cōferēs ad febres antiquas: & diuidit et
abstergit colerā grossā: & flegma. Aperit
opilationes oēs: & pp̄ie stomachi epatis: &
splenis & puocat vrinā. ℞. radicum apij fe
niculi petrosilij endinie añ. ʒ. j. de radici
bus intelligitur seminis apij feniculi anisi
ameos sparagi. añ. ʒ. ʒ. de seminibus intelli
gitur aceti boni lib. ij.

¶ Omnia p̄ter acetū bulliat in li. xx. aque vsq̄ ad per
fectā coctiōem: deinde colentur: et colature addantur
mellis purificati lib. iij. Et aceti q̄ntitas p̄scripta: & eos
quantur ad perfectam coctiōem & appellatur sirup⁹
ille de radicibus cum aceto. Si vero facere vis illum si
ne aceto remoucas acetum: et erit factum.

¶ Triplex fuit necessitas siruporū cōpositionis: prima
fuit cōseruatio virtutū rerū in toto anno. sc̄da exhibitio
nis rerū in forma potabili volēdo virtutē rei p̄ter ei⁹
substantiā. tertia p̄pter infirmos qui nō p̄st sumere me
dicinas nisi in hac forma: & propter has causas sirupi
repti sunt. Radices ante q̄ excident bñ la usde sūt: & ab
interiori ligno mundandē: deinde ad solē sicari debent
reseruandē a fumo & humiditate sunt: ita fere om
nes herbe excantur. & cōseruantur: flores vero in vna
bra. Radices simpliciter prolate sunt quinq̄ numero:

scilicet radix feniculi: apij petrosili: buci: et asparagi.
 ¶ Semina quatuor frigida cōia minora sunt ista: semē
 endiuie la cruce: scartole: portula: et: id si simpliciter scri-
 ptum reperitur seminiū: cōmuniū frigidō: si minorū
 de ista intelligatur. Si vero scriptū reperitur quatuor
 semina cōmuniū calidō: maiorū ista ponantur: semē
 auli feniculi: earū ameos: quia illa sunt.

¶ Semina vero quatuor cōmuniū minora calida sunt
 ista: semē apij petrosili: cimini na sturtij. Ideo si simpli-
 citer scribatur quatuor semina cōmuniū minora cali-
 da de istis intelligitur.

¶ Sirup⁹ fact⁹ cū melle simpliciter meli⁹ v3 q⁹ fact⁹ cū
 zuccaro: et q⁹druplex est cū. prima est q⁹ mel cū sit visco-
 sum meli⁹ cōseruat medicinas cōponētes sirupū q⁹ zuc-
 carū: scōa rō q⁹ mel magis mūdicat materias tergitos
 horribilitatē medicinarū q⁹ zuccarum: tertia q⁹ mel est
 dulci⁹. quarta est q⁹ melius digerit q⁹ zuccarū: et ly siru-
 pus factus cū melle melior sit ad digerēdum: et mundifi-
 candū nō ad infrigidādū: et cōfortādū meli⁹ v3 sirupus
 fact⁹ cū zuccaro quā cū melle. Un si intē dim⁹ digerere:
 abstergere: calcificare: et mundificare fortiter: debemus
 facere sirupū cū melle: si infrigidare cōfortare leuiter
 aperire cū zuccaro bono. si vtrūq⁹ fiat cum vtroq⁹. Ideo
 notent ignari: et trouātuli apothecarij qui suos siru-
 pos propter auaritiā cum melle faciunt. Maior enī
 intentio sirupi est confortare infrigidare: et leuiter dige-
 rere q⁹ aliud facere: quare &c.

¶ Descriptio. xliij.

Sirup⁹ de yfopo ad el. cōferens asmatis: et
 tussi: et dolori pectoris: et laterū. R. yfopi sic
 ce radicū apij radicū feniculi radicū petrosi-
 lij liqiritie añ. ʒ. x. ordei mūdi. ʒ. ʒ. semis mal-
 ne dragagati semis citoniorū añ. ʒ. iij. capil-
 lorū vene. ʒ. vj. iutube febestē. añ. nūero. xxx.
 passularū. ʒ. ʒ. sicuū siccarū dactylorū pmo
 guū añ. numero. x. coquant oīa fm artem
 in aqua sufficientis quantitatis: in aqua. s.
 pluuiali vsq⁹ ad consumptionē duarū ptiū
 deinde colēt: et colature addant. Albay peni-
 diarū li. ij. et fiat sirup⁹ debito modo coctus.

¶ Radices colligēde sūt cū folia ceciderūt: q⁹ tūc et na-
 tura et virtus foliorū reuertit ad radicē: et tūc fortior est
 virtus radice. Radix si simpliciter scripta reperitur in
 cōpositis de raphanē domestico est intelligēda: sic enī in
 et romani: et greci hodie accipiūt: sirupi oēs istos viola-
 tus: de yfopo de scabiosa de liquiritia de prasso: de tu-
 mbis: et oēs decoctiones pectorales cum aqua pluuiali
 faciēde sunt nō cum aqua cōi: et rō est: q⁹ aqua pluuias
 lia est magis subtilis: et ratione subtilitatis magis pe-
 netratua facitq⁹ virtutes aliarū medicinarum ad par-
 tes pectoris penetrare: que cū alia aqua nō penetrarēt.
 Et ad vsm Aui. dicentem q⁹ aqua pluuialis ratione
 subtilitatis sue substantie citius putrefit: dico quod ve-
 rum dicit: et hoc propter impressionē aeris ab extra. S3
 ab intrinsecis est quare bene nota.

¶ Albarum dicit auctor penidiarum: q⁹ penidi fieri
 debēt ex zuccaro albo nō cum pulcre rubeo: vt quidā
 faciunt apothecarij nostri temporis.

¶ Descriptio. xliij.

Sirup⁹ de liqiritia ad el. cōferēs tussi anti-
 que: et mundificat pect⁹: et pulmonē a mate-
 ria flegmatica q⁹ nō sit multe quātitatis te-
 nacitatis: et viscositatis. R. liqiritie rase: et
 munde. ʒ. ij. capillorum veneris. ʒ. j. yfopi
 fece. ʒ. ʒ. pro iijc super bis aque pluuialis li.
 iij. et dimitte per diem: et noctem deinde co-

quantur secundum artem vsq⁹ ad consump-
 tionem medietatis deinde colentur et co-
 lature addantur: mellis purificati zuccari
 clarificati penidiarum ana. ʒ. vij. aque rose
 ʒ. vj. bulliant et coquantur vsq⁹ ad formam
 sirupi: et reseruetur.

¶ Hic notandum q⁹ absurdum videtur q⁹ in isto sirupo
 auctos ponat aquam rosatam cum ipsa restrigat: et hic
 sirupus debet dilatare partes pectoris: et hoc non solū
 videtur cōtra rationem: sed est etiam contra facientes
 hunc sirupum: eo quia nulli sunt qui aquam rosatam in
 eo ponant. Ad hoc dicēdum q⁹ recte ponitur: et qui nō
 ponunt multū errant: et ratio est: nā ad hoc q⁹ sirup⁹ iste
 valeat tussi antique: et pulmonem: et pectus mundificet
 non solū op3 q⁹ in eo sint dilatantia ptes pectoris leniē-
 tia: et maturantia catarrum: vt per liquiritiam capillos
 veneris: et hyfopum fit. Sed etiam necesse est: q⁹ in eo
 sint ea que partes relaxatas adiuuent: et virtutē expul-
 siuam confortent atq⁹ refocillent et fortificent: et hoc fit p
 aquam rosatam: igitur rationabiliter ponitur.

¶ Tribus modis vel altero trium modorū cognoscitur
 quando sirup⁹ est coctus: primo q⁹ accipitur cum spa-
 tulā distillancōtinue sicut oleum: scōo q⁹ adheret spatu-
 le. tertio si ponatur super vnguē vna gutta: si remanet et
 nō discunt huc vel illuc: hec est vera cognitio coctōis.

¶ Descriptio. xliij.

Sirupus de eupatorio ad el. conferens
 febribus antiquis: et proprie eis quibus cor-
 rumpitur forma stomachi: et epatis opila-
 tiones aperit: et confert frigiditati: et molli-
 ficationi: et ventositati in eis: et inceptioni
 hydropis. R. radicū apij feniculi radi-
 cum endiuie liqiritie squinanti cuscute ab-
 sintij rosarum ana. ʒ. ij. capillozum vene-
 ris bedeguard. id est radicis cardonis bene-
 dicti masculi sucaba. i. radicis cardonis bñ
 dicti seminis florum buglosse anisi: scilicet
 seminis feniculi: scilicet eupatorii ana. ʒ. v. ra-
 ned. id est reubarbari mastice ana. ʒ. iij. spi-
 ce assari foli. ana. ʒ. ij. coquantur in lib. viij.
 aque fm artem vsq⁹ ad consumptionem ter-
 tie partis: deinde colentur: et colature addan-
 tur zucca. clarificati li. iij. succi apij succi en-
 diuie depurati ana. lib. iij. et ʒ. ij. grana-
 rij. et fiat sirupus debito modo coquendo.

¶ De bedeguar et sucaba est magna diuersitas inter
 doctores Anticē. Mathews siluaticus Diasc. Simon
 ianueñ. Plinius: et Gentilis exponunt quod est spina al-
 ba. Gentilis etiam exponēs receptam Sotire que quin-
 to canone describitur dicit iterum q⁹ est maneries spine
 pro qua cōmuniter sumitur alba spina. Et ifra co. libro
 pro expositione pillularū dicit: et bedeguar est. modus
 spine: et creditur: q⁹ est spina alba. hoc est quod a docto-
 ribus elicere potui qui confuse loquantur qui dato q⁹
 sit spina alba non ponunt quam partem ipsius plante
 apponere debeamus. Communiter apothecarij ponūt
 quādam rem habentem similitudinē spongie q⁹ reperit
 adherere plante rose siluestris: et dicit esse bedeguar &c.
 ¶ Sucaba de sucaba dicit Simō ianueñ. q⁹ est nomen
 arabicum: et idem imponat q⁹ spica arabica: et hoc idē
 dicit galenus: raso. alhabbas Mat. silua. Paulus vero
 volens ostendere quid sit dicit.

¶ Sucaba est herba dulcis que extēditur super terrā:

De vnguentis. distin. viij.

et facit capita grossa et flores sanguinei coloris sed hec apud nos reperitur. Alii vero dicunt qd sucacha. id est bedeguar: et bedeguar. id est sucacha. et sic exponit ignotum per ignotum.

¶ Alii vero postponentes tãtoũ viroũ ambiguitates solent hoc in syrupo apponi facere iucos marinos et radices cardonis benedicti: et dicunt qd duo hec videntur de mente auctoris cũ illa sint appertina vine et confortativa cpatia q̄ oia qucrunt a syrupo de eupatouo: et qd reperitur experimento bene eis succedere etc.

¶ Sed et hi et illi a veritate sunt multũ distantes. Igitur scias qd bedeguar est radix cardonis bñdicti q̄ masculus dicit nullũ florẽ faciẽs: nec tirsium: s; folia extendunt super terrã: et folia strictiora sunt et breuiora sucacha magisq; incisa. sucacha vero est radix cardonis bñdicti rem faciens cum grosso capite cum paruo tirsio: immo a radice nõ extendit p longitudinẽ spãne seu eleuat: et in futura et propinqua pluua constringit: et in sereno dilatã differt a superiori cardone p folia tirsium: et florẽ. Apud nos nõ reperiunt vel raro duo hi cardones: sed portantur a montib; belinzone in cõsinitib; theutonicoũ: et ducis mediolani: et in montib; et facis oriuntur: et hec est vera expositio et declaratio bedeguar: et sucacha etc. et due hec radices in hoc syrupo ponuntur: non aliud etc.

¶ Pauci insuper sunt qui hunc syrumpum sciũt facere. Mesue enim dicit: fiat syrampus cum succi apij et endi. quantitate sufficienti: nulli sunt qui hanc sufficientem quantitatem eligere sciãnt. Igitur nota qd per hanc sufficientem quantitatem intelligit proportionatam quantitatem zuchari ad succos quemadmodum proportionauit: et posuit in syrupo de bisantio. scilicet succi lib. iij. zuchari. ij. s. quod est pro omni lib. zuchari succi depurati. 3. xix. cum 3. j. 3. j. grana. xvj. nec plus nec minus: illo igitur modo proportionado resultat succi quantitas p̄scripta supra: nec pl; nec min;: et hec fuit et est optio doctoris: quare bene nota: quia pauci sunt facientes hunc syrumpum secundum rationem.

¶ Flores colligendi sunt quando perfecte sunt maturi: et anteq̄ cadant: et anteq̄ dimittant colorem suum etc. et sic summa syrporũ in his concluditur etc.

¶ Descriptio. xlv.

Decoctio pectoralis magistralis: lenies pectus: et conferens ad tussim: et rauedinem vocis. R. hyssopi sicce capillorum veneris ficuũ dactylorum sebestẽ passularum ordei liquoritie añ. partes equales: bulliant hec in aqua sufficientis quantitatis secundum artem deinde colentur et reseruentur.

¶ In hac decoctione sunt qui his addunt hyreos: sed ego q̄ p̄ pectoralis nõ laudo illam apponendam esse: ppter eius horribilitatem: et malum saporem.

¶ Descriptio. xlvj.

Decoctio communis: que in acutis febribus: et alijs passioibus calidis: et tempore calido est multum in vsu ad distemperandum medicinas que in his tẽporibus: et passionibus assumuntur: variantur autem iste decoctiones a medicis peritis secundum videritatem egritudinum magis: et minus calidarum: et in exigentia dispositionum. R. prunorum: tamarindorum passularum violarum: liquoritie ordei ana. partes equales: bulliant hec in aqua sufficientis quantitatis secundum artem: et colentur: et reserua.

¶ Decoctiones iste et omnes alie per tres vel quatuor dies conseruantur: et non plus: et maxime in estate: et

inter omnes hic incidenter dicam de infusione facta in aqua lactis seu casei: quia minus conseruatur: quia nulli per vnum vel per duos dies conseruari potest: syrups vero conseruantur si sunt de melle per duos annos: si vero de zucharo: et bene cocti: et in vase bene obturato per annum durant.

¶ De conseruatione iulep scias quod iulep aquosum: et male decoctum pauco tempore conseruatur: et maxime tempore estatis: iulep vero bene coctum per annum seruatur: et non plus sub forma iulep. Et hic concluditur ac complctur summa septima que fuit de syrups: et decoctionibus et iulep.

¶ Incipit octaua distinctio que est de vnguentis: et cõtinetur. p̄. xij. descriptiones: quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

Vnguentum stomaticum inuentione magistri patris mei: confortans stomachum: et valens in passionibus frigidis eius: et doloribus factis a ventositate: et ad debilitatem virtutis digestiue: appetitum excitans: et digestionem procurans. R. olei nardini: id est spice olei mastici olei camomille olei methẽ olei de absinthio añ. 3. ij. olei citoniorum. 3. ij. olei rosati. 3. ij. macis mastici garioflorũ nucis muscate: cardamomi. scilicet maioris et minoris galange ligni aloes añ. 5. ij. corallozum rubeorum. Seminũ coriandrorũ preparatorũ: rosarũ rubearũ añ. 3. ij. summitatum absinthij methẽ florum camomille summitatum squinãnti añ. 3. j. s. conterantur omnia subtilissime: et cum pauco cere fiat vnguentum medium tenẽs inter duritiem et mollitiem. Addendo panis brusculati p̄. i. i aceto infusũ: et bene expressũ. 3. s.

¶ In omni vnguento species debent subtilissime cõteri. Alii enim bene puluerizentur non possent virtus eorum per poros penetrare nec a calore preparari. Necessitas vnguentorum: et emplastrozum oleorum fuit: vt rei alienius virtus applicaretur in substantia adherenti: et non statim resoluibilis: secundo quia medicine simplices non faciebant effectum: tertio propter debilitatem medicinarum simplicium.

¶ Descriptio. ij.

Vnguentum sandalinum Mesue quod cerotum ab eo dicitur vltimũ ad sedãdum inflammationes: et apostemata calida: et super calefactiones q̄ fiunt in stomacho: et epate. R. rosarum. 3. j. s. sandalorum rubeorum 3. r. sandalorum alborum sandalorum citrinorum ana. 5. vj. boli armeni. 3. vij. spodij. 3. s. camphore. 3. ij. cere albe. 3. xxx. olei rosati lib. j. Liquefiant simul oleum et cera: deinde laucentur cum aqua frigidissima pluribus vicibus: deinde p̄scripte species ponantur. Si vis facere vnguentum in forma massætis dura debes ponere pro omni. 3. j. olei specierum. 3. ij. cere. 3. ij. s. Si vero molle:

Pro omni. $\frac{3}{4}$. j. olei. $\frac{3}{4}$. ij. cere. $\frac{3}{4}$. ij. specierum: et ista est dosi specieru olei: et cere ad vnguentum faciendum.

¶ Descriptio. iij.

Vnguentum Sale. $\frac{3}{4}$. Des. et ab eo appellat ce rotu vltimu infrigidatione valēs ad febres acutas: et soda calida pulsatinā. $\frac{3}{4}$. cere albe lib. j. olei rosati lib. ij. et sic factu ex oleo omphacino. i. ex oliuis immaturis. Liquefiant oia simul: deinde lauentur cu aqua frigidissima lauationibus pluribus vsq; bene albescat. Et quanto magis lauatur tato fit perfectior. In fine vero conquassentur seu lauentur cum pauco aceti boni.

¶ Istud vnguentu ego lanari soleo facere ex aqua rosa cea loco aque cois: et est magis confortatiuū remum. Vnguentu ab emplastro differt. eo qd vnguentu est magis tenacu siue liquidu seu liquebile: sed emplastru est solidu: licet vtrunq; cum oleo et cera componatur &c.

¶ Descriptio. iij.

Vnguentum populeon. $\frac{3}{4}$. taliter dictu: qd fit de oculis populi: et valet contra calorem febribus acutis: et his qd dormire nequeunt in noctis tpsibus: et pulibus et platis manu et pedum. $\frac{3}{4}$. oculoru ppli lib. j. et. $\frac{3}{4}$. papaueris rubei folioru madragore cimaru rubi tenerrimorum folioru hyusquamii solatri vermicularis lactuce sempuue bardene violaru vmblici veneris an. $\frac{3}{4}$. ij. arungie nouelle porci ne sine sale lib. ij. oculi ppli per se bene pistentur: et iteru postea cum arungia repistentur: et magdaleones formetur: et per duos dies sic dimittant. Tertia vero die herbe per se bene terantur: deinde his addas magdaleones: et simul bene terant: et postea iteru oia in magdaleonibus reducatur et permittant per dies noue: et elapso termino dicti magdaleones in caldario vel captia cu lib. j. optimi vini reponantur: et simul ad igne bulliat vsq; ad vini consumptione semper cum spatula agitando. Et postea colent per sacculu: et colatu permittit infrigidari: et vltimo in vase reconde.

¶ Oculi populi in mense aprilis sunt colligendi: et cum arungia miscendi: et conseruati sunt vsq; in mense maii cu arungia eos miscendo vsq; quo alie herbe colligentur.

¶ De foliis mandragore nota: qd apud nos non reperitur ipse loco apponitur vel cortices mandragore: vel papauer nigrum vel hyusquamium.

¶ Descriptio. v.

Vnguentum citrinu seu mudificatiuū magistrale qd in vsu est. $\frac{3}{4}$. terebentine bñ lote in aqua ordei lib. j. vitellos ouoꝝ numero. vj. mellis rosati. $\frac{3}{4}$. iiij. farine ordei quatum sufficit: et fiat vnguentu in bona forma sine igne.

¶ Terebentina lauat in aqua ordei pmo: vt infrigidetur magisq; absterfua reddatur: et minus viscosa. Multis

aliis modis diuersificatur hoc vnguentum a chirurgico: sed iste pualet alio.

¶ Descriptio. vj.

Vnguentum egyptiacu. $\frac{3}{4}$. Des. conferens ad vulnera antiqua et fistulas que indigent mudificatione: abstergit em ea et mudificat a carne mortua. $\frac{3}{4}$. floris eris. $\frac{3}{4}$. v. mellis. $\frac{3}{4}$. xij. acetii fortissimi. $\frac{3}{4}$. vij. Loque super igne donec inspisset. deinde ab eo ablato adde olibani bene puluerizati. $\frac{3}{4}$. ij. teredo supra tereda.

¶ Hoc vnguentum duobus modis fit: qui enim voluit illud multum corrosiuum faciant ipsum sine olibano: qd vero mediocriter olibanum ponunt.

¶ Descriptio. vij.

Vnguentum apostoloru. Auicenne. v. casu. tractatu vndecimo qd in vsu est: rectificas cum facilitate fistulas difficiles et scropulas paruas: nec est aliquid simile ei: et mudificat vulnera ex carne mortua: et pus: et consolidat: et dicitur qd est medicina duodecim apostoloru.

$\frac{3}{4}$. terebentine cere albe resine pini an. $\frac{3}{4}$. quatuordecim armoniaci. $\frac{3}{4}$. quatuordecim opoponacis. $\frac{3}{4}$. ij. floris eris. $\frac{3}{4}$. ij. aristologie longeturis an. $\frac{3}{4}$. vij. mirrhe galbani an. $\frac{3}{4}$. $\frac{3}{4}$. bdelij. $\frac{3}{4}$. vj. litargirij. $\frac{3}{4}$. ix. infundatur bdelium: et alie gumme in aceto forti et dissoluatur: cetera vero conteratur et fiat vnguentu addedo olei lib. ij. in estate et in hyeme lib. ij.

¶ Oleum si simpliciter scriptum reperiatu de oleo oliuarum semper est intelligendum: qd oleum est materia oim oleoru: vt in tractatu de oleis manifeste apparebit.

¶ Descriptio. viij.

Vnguentum basiliconis magnum. Des. quod confert vulneribus in quibus est caliditas: et proprie in vulneribus nervosis: mudificat em: et incarnat ea. $\frac{3}{4}$. cere albe resine pini sepi vaccini olibani mirrhe picis grece: id est colophonie ana. $\frac{3}{4}$. j. $\frac{3}{4}$. picis. $\frac{3}{4}$. liij. olei comunis lib. ij. conterantur contereda: et fiat vnguentum in bona forma.

¶ Pix si simpliciter scripta reperiatu semper de nauali intelligatur. Si vero pix greca de colophonia semper intelligitur.

¶ Descriptio. ix.

Vnguentum de cerusa crudum magistrale conferens ad adustione ignis et excoziationem. $\frac{3}{4}$. ceruse lib. j. olei rosati lib. ij. et. $\frac{3}{4}$. iiij. litargirij. $\frac{3}{4}$. j. $\frac{3}{4}$. conterantur omnia subtilissime: et fiat vnguentum in mortario bene omnia miscedo. Et hic est comunis modus.

¶ Ego vero soleo lanari facere cerusam: et litargirium cum aqua rosa. ea enim lotionem remouetur ab eis acuitas et mordicatio.

¶ Descriptio. x.

Vnguentum de cerusa coctum magisale queniens quibuscuq; malis complexionibus calidis factis caliditate solis vt quomodolibet: et frica

tionem seu excoctationem cum calefactione mala. **R.** ceruse. lib. j. s. litargirij. $\frac{3}{4}$. j. s. olei rosati li. ij. $\frac{3}{4}$. ij. cere albe. $\frac{3}{4}$. ij. coterantur omnia subtiliter sine: et fiat vnguentum decoquendo illud lento igne versus ad perfectam coctionem semper cum spatula agitatio: et in magdaleonibus reducat.

¶ Parum aceti potest apponi: ut magis alteret: et sine aceto: ut supra fieri potest: et vincit in omnibus mediis: non autem cum acetum: quia in locis nervosis noceret: et vulneribus profundis.

¶ Descriptio. xij.

Anguentum de dragagatis magistrale. **R.** gumme dragagati munde. $\frac{3}{4}$. ij. aq. florum violarum li. ij. infundatur in ea gummam per horas. xij. postea stamignetur: et addatur olei violati olei amigdalorum dulcium cere albe an. lib. j. li. queant oleum: et cera. deinde apponatur gummam ipsi infrigidatis: et misceantur.

¶ Anguentum hoc nisi ingenio fiat: nunquam bona forma habere potest: sed fiat in magdaleonibus grossitudine fabe. igitur hoc modo facias post liquationem cere: et olei: et ipsorum infrigidationem. Addeas gummam stamignatam paulatim illas stangezando ac si velles stangezare manus huisti: et non cesses addere gummam: et stangezare: donec habeat bonam formam: et quanto magis elaborabis in ducendo tanto meliorem formam accipiet.

¶ Descriptio. xij.

Anguentum pectorale magistrale: lenitivum: et humefactivum pectoris: et pulmonis conferens tussi sicce: et siccitati gutturis: et pectoris si cum ipso partes extrinsece pectoris ubi costae sitnant inungunt. **R.** olei amigdalorum dulcium. $\frac{3}{4}$. ij. olei camom. olei viol. an. $\frac{3}{4}$. ij. butiri recetis. $\frac{3}{4}$. vj. adipis galline. $\frac{3}{4}$. ij. adipis anatis. $\frac{3}{4}$. ij. hyreos subtiliter pulverizati. $\frac{3}{4}$. croci. $\frac{3}{4}$. cere. albe. $\frac{3}{4}$. ij. **¶** Misce. et fiat vnguentum omnia simul liquafaciendo: in fine vero hyreos: et crocus ponantur: deinde lauetur tribus vel quatuor lotionibus cum aqua ordei tepida.

¶ Butirum mellis vacinum et cum medicinis ponit. i. ad operationem medicine daf debet esse sine sale: et conservat versus ad sex menses: vel versus ad annum ad plus. Adeps galline debet esse recens: et non antiquatum: amittit enim complexionem et virtutem: et efficitur rancidum: et amittit temperamentum: et liquefactum melius conservat. Adipes anatis et anseris quanto antiquiores tanto meliores sunt: et cum medicinis administrantur nullo modo sale condiendi sunt.

¶ Pinguedines ovis si aspergantur zucchero subtiliter pulverizato diu conservant absque corruptione: hoc ego sepe vidi: et experimeto approbavi: pinguedines enim que pro usu medicine sunt nullo modo salide sunt: sed modo predicto preparande quare etc.

¶ Descriptio. xij.

Anguentum comitisse Gulielmi de varigna in sua practica capitulo de his que ceteri naturam magis sistant menstrua mulierum quod in usu est. **R.** corticum medianorum castanearum arboris glandium myrtillorum: caude caballine: gallearum: corticum fabarum: arilorum: yuarum: sorbellarum: siccarum glandium mespillorum immaturorum radicem celidonicum: foliorum pruni siluestris an.

¶ Terant et coquantur in aqua plantaginis perfecta coctione: deinde colentur: postea accipe cere olei myrtini. $\frac{3}{4}$. vj. s. liquant simul: et lauentur in predicta colatura novies semper colatura inuouando quaque vice: postea accipe corticum medianarum castanearum corticum medianorum arboris glandium gallarum an. $\frac{3}{4}$. j. cineris crurum ossis bonis myrtillorum azimorum yuarum an. $\frac{3}{4}$. s. trociscorum de hiarabe. $\frac{3}{4}$. ij. olei myrtini li. ij. s. et aliquid addunt oleum masticinum: pulverizentur subtiliter pulverizanda. Et cum predicta cera lota cum supra scripta decoctione fiat vnguentum.

¶ Per cortices fabarum auctor intelligit corticem in qua fabe oriuntur: crescunt: et maturantur: scilicet illa tegula. **¶** Modus lauandi ceram talis est: primo debet cera ad ignem liquari: deinde in aqua munda ab omni sapore debet purgari: et in aqua illa debet manibus malaxari: et aqua a cere manibus exprimit: deinde ad ignem debet liquari: et in aqua munda purgari: et sic iterum atque iterum est faciendum quousque aqua sine sapore creat: et tunc erit signum lotionis.

¶ Descriptio. xij.

Anguentum pro vermibus montagnane in antidotario suorum consiliorum quod in usu est. **R.** cere tauree minoris absinthij lupinorum an. $\frac{3}{4}$. s. ligni aloes cornu cerui vstri diptami an. $\frac{3}{4}$. ij. ad pondus omnium quod erit. $\frac{3}{4}$. vj. s. olei absinthij. $\frac{3}{4}$. ij. fellis tauri. $\frac{3}{4}$. ij. cere. $\frac{3}{4}$. s. conterantur omnia conterenda: et fiat vnguentum.

¶ Lauatur enim cera duplici causa: primo ut acuitas sua amoueatur. secundo ut acquirat virtutem quam non habet: et quia habet deperdat: ut in vnguento comitisse: quia lauatur ut efficiat siccitica. Si scriptum reperitur cerelotetur: dicta cera lauanda est in aqua ceteri: aliter lauetur in decoctione de qua describetur.

¶ Descriptio. xv.

Anguentum pro scabie ad Helium. **R.** arungie munde a tela sua. $\frac{3}{4}$. v. olei laurini argenti vini extincti cere munde turis bene pulverizati an. $\frac{3}{4}$. ij. salis. $\frac{3}{4}$. vj. succi plantaginis fumiterre an. ij. vj. confice sic: ceram oleum laurinum: et arungiam pone capita ad ignem cum succis: et bulliant donec omnia simul liquant: deinde adde sale oli banum: et masticem: et bulliant omnia simul versus ad consumptionem succi: postea deponantur ab igne: et addatur argentum viuum extinctum: ut supra et vtere.

¶ Arungia porci melius conservat liquefacta: et adeps renum caprarum hoc etiam modo melius conservatur. Argentum viuum hoc modo extinguit: et preparatur. Accipiatur argentum viuum: et ponatur in vna ampulla vitri: ut supra: et ponatur tanta salina quod cooperiatur: deinde concutatur tunc sub et supra semper saluam addendo: quod totum confrangatur ita quod possit aspergi tanquam lac: et partibus cui imponitur ad heret: et hoc modo extinetur: et aliter tantum concutatur quod in illam formam veniat.

¶ Descriptio. xvj.

Anguentum pro scabie aliud pro pueris: et pregnantibus: et delicatis montagnane. **R.** terebentine bene

bene lote. \bar{z} . iij. butyri loti. \bar{z} . ij. salis. \bar{z} . j. succi
citráculorū vitellos ouorū añ. nūe. iij. olei ro
sa. \bar{z} . j. misceantur oīa simul: et fiat vnguen.

¶ Salis si simpliciter scriptum repiatur in compositio:
nibus semper de communi sale est intelligendum. Terebē
tina \bar{z} butyrū lauādi sunt in aqua cōi \bar{z} sic facias de oi
aliis re lauāda in aqua: cū solum dicitur lauetur: non
expumatur cum qua re cū cōi lauāda est.

¶ Descriptio. xvij.

Vnguentū de arthanita magnū aHes. quo
vngit venter: \bar{z} sumen \bar{z} silia \bar{z} solutione solu
uit catartici: \bar{z} vngitur ex eo stomachus: \bar{z} fa
cit vomere: \bar{z} educit vermes: \bar{z} cōfert hydro
pisi: \bar{z} solutione educit aquam citrinā: \bar{z} est
ppinandū nō valentibus sumere medicinā.

℞. succi arthanite. i. cyclaminis vel panis
porcini li. iij. succi cucumeris afinini li. j. olei
hyzini li. ij. butyri vaccini li. j. pulpe cologni
tide. \bar{z} . ij. polipodij. \bar{z} . vj. enforbij. \bar{z} . j. q̄ sunt
terēda tere: \bar{z} submerge in succis: \bar{z} oleis: po
ne in vase vitreo stricti orificij: et stringe ca
put ei: \bar{z} p̄mitte p̄ dies octo: deinde bulliāt
oēs ebullitione vna: \bar{z} colentur: deinde p̄ij
cianf sup colaturā serapini auf. v. mirre au.
ij. duo hec dissoluāt p̄i i forti aceto: deinde
proijcianf in dicta colatura: \bar{z} bulliant simul
semp agitādo cū spatula vsq; fere ad succorū
cōsumptionē: tūc p̄ijce sup eā cere. \bar{z} . v. fell
vaccini auf. vj. ferueat cū eis vsq; dū liq̄fiat
cera: deinde pulueriza sup id scamonee aloes
mezereon colloquinti. añ. auf. v. salis gēme
auf. iij. enforbij auf. ij. turibth. auf. v. pipe
ris lōgi zinziberis camomille añ. aure. ij. mi
sceantur oīa bene: \bar{z} permisceantur: \bar{z} vt̄ere.

¶ Modus extrahēdi succū a cucumere afinino talis est
Accipiant in fine Julij in dieb; canicularibus: \bar{z} in me
se augusti qñ sunt citrini: qñ illi sunt maturi: \bar{z} ponātur
in vase: \bar{z} p̄mittant p̄ noctē: deinde forētur cultello acu
to. Et erit aquositas qdā clara: \bar{z} substantia pulposa. Illa
aquositas colligat cū spongia vel bōbice \bar{z} absciatur: \bar{z}
substantia pulposa referuetur: \bar{z} vtaf ad libitū ponēdo il
la ad solē: \bar{z} permittatur expicari donec possit reduci ad
formam troc. deinde remoueat: \bar{z} referuetur.

¶ Descriptio. xvij.

Vnguentū dialthee magistrale valēs pprie
ad dolorē pectoris ex frigiditate: \bar{z} pleuresi
 \bar{z} sup pect; inunctū sanat oīa loca infrigida:
ta: calefaciat: mollicat: et humectat. ℞. radi
cum albice. \bar{z} . iij. semis lini semis fenugre
ci cepe sq̄lle añ. li. j. ex his fiat muscilagines
in cōi aqua. de quib; accipe li. vs. olei cōis li.
iij. cere lib. ij. terebēti. \bar{z} . vj. gūmi edere gal
bani añ. \bar{z} . j. buty. \bar{z} . vij. resine pini colopho
ne añ. \bar{z} . iij. medulle bouis. \bar{z} . vj. croci. \bar{z} . ij. se
pi vaccini lib. j. \bar{z} fiat vnguentum dissoluens
do gummas in aceto forti.

¶ In receptis qñ reperit scriptū olei loti. Modus lauā
di talis est: primo ponat oleū in vase mundo stricti orifi
cij: \bar{z} supra fundat aqua clara calidissima: deinde abt̄
ciat aqua: \bar{z} totiens reiterit. p̄iectio dicte aque feruētis
q̄ finaliter exeat eiusdē coloris \bar{z} saporis sicut ahi protes
tionē: \bar{z} tunc oleū erit mundū. Et nota qñ sic by lauati
in vno vase qd sit in fundo foratum: vt aqua possit exi
re: oleū cū remanet semp super aquā \bar{z} natat: qñ est con
pūo acreum: ideo quanto leuior: tanto melior: et.

¶ Descriptio. xij.

Vnguentū marciatō Rīco. in suo magno an
tidotario. Et q̄ q̄ hoc vnguentū: \bar{z} duo sequē
tia nō multum sint in vsu. Tamen qñ in eis
sunt multe difficultates: ideo declarare p̄po
sui: qd facit ad dolorē: \bar{z} frigiditatē capitis
 \bar{z} pectoris stomachi: \bar{z} ad scilios: \bar{z} splenis
 \bar{z} epatis: \bar{z} addit illi dolorē subueniēs para
liticis sciaticis: nephreticis: \bar{z} podagricis tu
mores reprimit: \bar{z} cōtra oēs dolores mede
tur. ℞. cere albe li. ij. olei cōis lib. vij. rozis
marini foliorū lauri añ. \bar{z} . j. rute. \bar{z} . vj. ama
rici. i. maiorane. \bar{z} . vj. esbrij. i. floris salute sa
uine balsamite: idest mente aquatice lili fa
gi. i. silue. ocimi polij calamēti artemisie enu
le bethonice brance vsine spergule idest pa
ritarie pipinelle agrimonie absinthij. Ber
be paralytis: herbe sancte marie. cimaram
sambuci. Raffule. i. vermicularis. aliqui ve
ro fabā grossam dicunt millefolij sempitue
camedrei. i. camedreos centaure scilz maio
ris fragrarie. i. herbe portantis fragras qu
q; solij herbe tetrait. i. orobi añ. \bar{z} . iij. j. eu
sci radices. i. radices altee cimini mirthe. i. fo
lia mirti añ. \bar{z} . iij. fenugreci. \bar{z} . j. butyri. j. \bar{z} .
 \bar{z} . ij. vt̄ice violarū papaueris nigri menthe
saracenicē alteri; menthe. i. menthe domesti
ce polytrici lapacioli. i. lapacii acuti cardun
celli. i. cardonis benedicti matrisilue matu
re. i. caprifolij herbe muscate alleluia. i. pa
nis cucul lingue ceruine. i. scolopētrie crispu
le cāphore storacis calamite medulle ceru
ne añ. \bar{z} . j. adipis vsi gallinacci mastice añ.
 \bar{z} . j. thuris. \bar{z} . j. olei nardini. \bar{z} . ij. Herbe oēs
p̄scripte colli gāf in medietate mēsis añ. a ij:
 \bar{z} oēs in vna die vel in duob; dieb;: \bar{z} ab ho
ra tertiā vsq; ad meridiē. Et dicitur sic her
be: terātur subtilr: infundant p̄ dies septē in
optimo vino odorifero: octaua vō die ad lē
tū ignē hic ponātur. Et cū vinū aliquantum
erit cōsumptū: addaf his oleū p̄dictū: \bar{z} bul
liāt donec incipiant dīminni: deinde cū dil
gētia colent: \bar{z} p̄iectis herbis iterū sup ignē
ponātur: et cū inceperint bullire pone sto
racē: \bar{z} cū modicū bullierint pone butyrū: et

arūgias et pinguedines suprascriptas aliquā
tulū tōlas: et oleū nardinū masticē et olibanū:
et postea cerā semp cū spatula agitādo: et cū
cera liquefacta fuerit ab igne deponatur: et
cū coagulātū fuerit reseruetur in vase.

¶ Paraleisis herba cuius folia florere incipiunt tpe hye-
mis q̄ se cōtendunt in terra: q̄si alba et crispa: habēs flores
album. Herba sc̄e marie est q̄dā herba ad albedinē ten-
dens rugosis foliis: aliq̄ p̄sic cartā dicunt. Mentha fara-
centica h̄z folia longiora: et acutiora q̄ mentha domesti-
ca seu hortēsis: mentha enim plures sūt spēs: vt Pat. sil. c.
v. l. iij. ostēdit. Herbe m̄sca. h̄ herba est illa q̄ se expādit i
terrā odorē habēs musci q̄ satis assimilat agrimonie: s̄
est minor ea. q̄dā dicunt q̄ est valeriana: et q̄dā q̄d est ro-
strū cicone. Inter vnguentū: et emplastrū est differētia.
¶ Ad cōpositionē vnguenti requiritur cera et oleū: in em-
plastris autem nō est expediens semper ponere ceram.

¶ Descriptio. xx.

Vnguentū aragō sic. valēs ad dolorē ex fri-
gidityte ad spasmū: et tetbanū ad dolo. i. l. ij
et renū: arteticis et sciaticis multū p̄dest: et q̄r
tanarijs si spina inūgat añ horā accessionis
mirifice p̄dest: o3 tñ semp bñ calefieri. R. ro-
rismarini maiorane radicū iari. i. serpētarie
serpili rute. radicū sicide. i. cucumeris asinini
añ. 3. iij. 5. folioz lauri saluie saūne añ. 3. iij.
polycarie maioris et minoris. i. ellebori albi
et nigri. 3. iij. aliq̄ dicūt q̄ polycaria maior ē
thim: et polycaria minor est saturegia bri-
onie. i. radi. cucurb. saluaticē. 3. iij. laureole. 3.
ix. nepite li. 5. masticis olibanī añ. 3. vij. p̄ires
tri euforbiij zinzib. añ. 3. j. olei muscelini.
3. 5. olei petrolei. 3. j. adipis v̄si olei laurini.
añ. 3. iij. buty. 3. iij. olei cōis li. v. cere li. j. her-
be et radices colligant tpe: et hora scripta in
p̄dicto vnguento lauent et mūdēt et subtili-
tur: deinde cōterant et p̄ septē dies in oleo in-
fundant: octana v̄o die sup ignē ponatur et
coquatur vsq̄ ad p̄fectā coctionē: postea per
sacculū colent fortiter exprimēdo: deinde di-
cta colatura sup ignē ponatur: et cū bullire ce-
pit oleū lauri. buty. et adeps ac cera q̄ liq̄factā
adde petroleū: et muscelinū postea masticē: et
olibanū zinziber p̄p̄ere: et euforbiū p̄iretrū: et
post ab igne deponatur: et recondatur.

¶ Inter doctores magna est differētia de laueola et me-
zereon: nā quidā dicunt q̄ laureola: et mezereon idē sunt:
et falsē. ¶ Mezereon est planta laeticinia: et h̄ alio noīe
oliuella. Laureola vero est arbutum: et nō habet laeticid
folia laureole sunt similia lauro.

¶ Polycaria est herba q̄ h̄z folia sicut oliuella: s̄ spera: et
pinguia et viscosa: sunt duarū specierū: sc̄z maior et mi-
nor: maior est grauius odoris: et in sine fructice maior est
virgā habēs lōgitudinis cubitis duobus. Minor vero
vni p̄ditio lōgitudine porrecta florem fragilē: et mellinū
habēs colorē amarū saporē: et cū floerit flores velut
capillos facit. radix ipsa est inutilis: s̄ q̄ in n̄o hoc di-
mate nō reperitur. nec cognitio habetur: ideo loco ip̄oz
ponitur helleborus albus et niger: et aliq̄ loco polycarie ma-
ioris: ponunt thymum maiorem vsualem: et loco minor:

ris ponunt saturegiant.

¶ De oleo muscelino magna inter doctores est cōten-
tio: quidā enim dicūt q̄ dicit muscelinū: q̄ in ei⁹ com-
positione intrat muscū. Item muscelinū vocat: q̄ fit ex
humiditate inuenta in tuberolitatibus v̄mi. Item muscel-
linū vocat multi oleū de ben. i. de semine. catapurie. Alij
vero hoc mō oleū muscelinū faciunt s̄m hanc receptā:
et ponitur a gal in suo antido: et istud est in vsu. R. olei
li. iij. aque lib. ij. folij spice costi masticis añ. 3. j. storacis
calamite mirrhe croci calie lignee. añ. 3. vij. gariofiloz
bdellij añ. 3. 5. nucis inde musci añ. 3. ij. Cōcassentur de-
inde bulliant simul vsq̄ ad cōsumptionē aque: colentur
et reseruentur: aliqui sup p̄ia addūt huius descriptioni xilo
bal samum: et carpopal samum.

¶ Descriptio. xxj.

Vnguentum agrippe sic. in magno antido-
tario quo agrippa rex indeoz vtebatur va-
let hydropis: et omnibus tumoribus in qua-
cung parte corporis fuerint: et ad nervos in-
dignatos: v̄mā puocat: et inunctū super v̄e-
trā laxat: et dolori renū ex frigida causa opti-
me facit. R. brionie. i. radicis cucurbite sil-
nestris lib. j. radicis ebuli. species est sambu-
ci faciēs quedā semina nigra fetētia: tribuli
marini añ. 3. ij. radicū sicide. i. cucumeris asi-
nini li. j. squille. 3. vij. zrei. i. li. ij. cele. 3. iij. radi-
cum silicis. 3. ij. Des radices ter vel quater
bñ lauent: et in p̄leo marmoreo bñ terātur:
olei lētisci li. iij. ¶ Ponatur in dicto oleo: et p̄
dies octo p̄mittatur. ¶ Nonā vero die ad ignē
ponantur oīa hec: et tādū bulliāt q̄ radices
diuidant: deinde ponatur in sacco exprimē-
do: et colādo: et cum colatum fuerit ad ignē
ponatur: et cū fuerit debite fere coctū p̄yica-
tur i cere albe. 3. v. Et liq̄facta cera ab igne
deponat: et post infrigidationē reseruetur.

¶ Antidotarium est: quodlibet teludēs diuersas descri-
p̄tōes medicina: ad diuersos et varios passiones: et an-
tidotariū. i. cōtra vitia datū: q̄ cōtra egritudines p̄cipa-
liter. Vel aliter antidotariū h̄i. i. cōtra vatum. ab anti-
quod est contra: inde dicitur antidotariū q̄d est liber cō-
tinens experimenta cōtra morbos data.

¶ Tribuli marini sunt q̄dā fructus nascētes in aqua cor-
nua habētes: et intus habent quandam medullam ad
similitudinem castaneę: et isti gallici pauperes solebāt
super pilos suos portare.

¶ Botim est duarū specierū domestica: et siluestris: do-
mestica est arbor terebēntine. Et siluestris lētiscus arbor i
montibus nascēs ex cui⁹ semine fit oleū lētisci: et si ha-
beri nō potest ei⁹ loco ponitur oleū masticis vel terebē-
tinā vel oleū de leuco. i. albu antiquum.

¶ Descriptio. xxij.

Vnguentum marciaton q̄d in vsu commu-
niter h̄t sic. vt supra h̄is virtutes vngue-
ti marciaton suprascripti. R. folioz lauri
li. ij. rute li. ij. 5. amarici. i. maiorane li. ij. ro-
rismarini lib. j. 5. folioz mirrhi lib. j. euf-
orbiij. id est flozis saluie balsamite. id est men-
the aquatice osimi ana. lib. 5. butiri. 3. v.
masticis storacis calamite medulle ceruine
adipis v̄si adipis galline ana. 3. j. thū

ris. ʒ. ij. olei nardini. ʒ. j. olei viridis. id est
ex oliuis imaturis li. vj. Et fiat unguentū put
in unguento alio martiaton tibi ostendi.

¶ Oleum viride est oleum omphancinum. i. oleum oli-
uarum immaturarum: et dicitur a virendo: eo quod maio-
rem viriditatem habet quam cetera olea simplicia.

¶ Descriptio. xxij.

Unguentū staphisagrie magistrale. R. arū
gie saponis mollis staphisagrie añ. ʒ. iiij. o-
lei linose. ʒ. iiij. agētī viui extincti. ʒ. ij. cōterā
tur subtiliter cōterēda: et misceant. vj. hoc yn-
gētum ad interficiēdum vermes seu pedicu-
los capitis palpebrarum et inguinum.

¶ Arungia si simpliciter scripta reperitur semper de
arungia porcina est intelligendum.

¶ Hic vtiliter est notandum quod stomachus: et epar non
dicitur aliquo unguento ungi: aut aliquo emplastrū vel cerotū
super eos ponendū post cibū: quia attrahendo calorem a
loco digestionis impedit et cibi digestionē: et naturam a
sua digestionē seu operationē diuertet.

¶ Unguenta emplastra et cerota vt plurimū cōseruan-
tur per annū in sua virtute: et bonitate: et non plura: quia elas-
tico anno paulatim humiditatis eorum naturalis deper-
ditur: et restrictas acquiritur: quare notet apotheca-
rii: et his cōpletur summa octava que fuit unguentorum.

¶ Incipit nona distinctio que est de emplastris: et cō-
ter. vj. descriptiones: quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

Emplastrum de melliloto. R. De-
sue: mollificans oēm duritiē que
fit in stomacho epate et splene: et
omnibus visceribus. R. melliloti.

ʒ. vj. florum camo. fenugreci. s. se. baccarum
lauri radic. althee absinthij. ana. ʒ. ij. se. apij
cordumeni. i. carni agrestis hyrcos: scz ra-
dicis ciperi a meos. Spice castie lignee ana.
ʒ. j. ʒ. fanfuci. i. maiorane. ʒ. ij. armoniaci. ʒ.
x. floracis bdellij. ʒ. v. terebentine. ʒ. j. ficuū
pinguium numero. xij. seri caprini refine añ.
ʒ. ij. ʒ. cere. ʒ. vj. olei fanfuci. i. maiorane olei
spice añ. li. ij. cōficiatur sic ex se. fenugreci ra-
dice altee: et ficuū fiant muscilagines in aqua
decoctionis alterius fenugreci camomille:
et melliloti añ. q̄tum sufficit: et de dicta deco-
ctione etiā gumme prescripte dissoluantur.
Cetera vero puluerizent: et additis aloes ce-
ra: et adipibus fiat emplastrum. ¶ Dotes etiā
alio mō facere decoquere radices althee: et fi-
cut in prescripta decoctioe. et post ipsarū per-
factā coctionē bñ illa pistare: et gūmas in de-
coctioe dissoluere: cetera vero puluerizare:
deinde cum oleis predictis quod remansit de de-
coctione miscere: et his addere: et radices et fi-
cus et gūmas dissolutas: et iterum simul tan-
tū bullire quod decoctio consumpta sit: postea
adde flores: et leui bullitione bulliat: deinde
tereбетina resina colata: sepi et cera ponant

et bulliat vsq; ad liq̄factionē cere: deinde ab
igne deponant: et puluis suprascriptarū rex
addatur: et bene omnia misceantur. et reserue-
tur. Et hic melior erit modus: quod etiam su-
perior sit bonus.

¶ Ea que in emplastris ponuntur non multū sunt cōtere-
da: eo quod virtus ipsius solū agit in membrū quod tangit: et
diu virtus eius durat. et debet esse emplastrū grossum
quando super locum egrum ponitur.

¶ Aliqui empirici apothecarij puluerizāt semē lauri ex
teriori cortice non amoto: et male quare in quocunq; lo-
co ponuntur semper a superiori cortice mundentur.

¶ Cordumeni. i. carui agreste. Sed si haberi non possit
eius loco apponi possunt carui domestici.

¶ Descriptio. ij.

Emplastrum galeni positū a ʒ. Des. emēdas
vitia stomachi cōfortās stomachum: et emē-
dans eius vitia quod ex frigiditate fiūt: cōfortās
digestionē: et appetitū pcurās: et confortās
epar: et sedans dolorē eorum. R. rosarum.
ʒ. xx. folioꝝ absinthij sicci. ʒ. xv. mastiacis. ʒ. xx.
inde. i. spice nardi. ʒ. x. terant seu q̄terāt hec:
deinde accipe cere mūde. ʒ. iiij. olei rosati li. j.
ʒ. dissoluant duo hec ad ignem et lauentur
post earum coagulationē cum aqua rosa. la-
uationibus pluribus: deinde iterum dissol-
uantur: et post congectionem lauentur in vi-
no veteri: succo citoniorum: et parum acetis:
deinde misceant cum puluere rerum supra-
scriptarum: et fiat emplastrum.

¶ Modus iste est bonus: sed ego soleo illū lauare face-
re post prescriptas lotiones in vino optimo nigro: vt ma-
iorem simplicitatem iterum habeat et confortationem.

¶ Descriptio. iij.

Emplastrū diafinicon ʒ. Des. est confortatiuū
stomachi et epatis in quibus accidit vehemēs
debilitas: et viscerū quod accidit lubricitas:
et mollificatio: et confortat ad fluxum vētris: et ad
fluxū epaticum. R. cere. ʒ. j. olei nardini añ.
ʒ. iiij. mastiacis. ʒ. ij. ʒ. laudani. ʒ. j. Puluerizē-
tur puluerizāda: et liq̄facta cera cum oleis mi-
sceant: et reducātur ad formā ceroti: deinde ac-
cipe dactiloꝝ siccoꝝ nume. xl. tortellarū de
seni. ʒ. v. duo hec fundant per duos dies in
optimo vino nigro subtiliter iicisa: et tortelle
cōfracte: carnā cytonioꝝ coctoꝝ in vino. ʒ. j.
terātur dactyli cōtritioe vltima carnes cy-
tonioꝝ: et tortelle de seni oia p se: deinde ite-
rū insimul deinde misceant cū suprascripto
ceroto: et contundant in mortario donec ag-
gregentur: deinde projice super ea olabana
absinthij succi ana. ʒ. ij. ʒ. ligni aloes macis
mirre aloes loti spice achatie galie muscate
ramich calami aromatici añ. ʒ. vnam. pulue-
rizentur subtiliter hec deinde cum alijs re-
bus misceantur: et conterantur in mortario

bene donec omnia cōmiscantur: et fiant in
vnam formam habens emplastrū.

¶ Calamus vel calami si simpliciter scripti reperitur
de calamo aromatico semper est intelligendum.

¶ Aloes qđ ingreditur in emplastris vnguentis: et cero
tis semp̄ d̄z esse lotū cū magis cōfortatiuum sit magisq̄
desiccatiuum: et minus mordicatiuum.

¶ Descriptio. iij.

Emplastrū de granis lauri et des. conferens
ad dolores ex frigiditate factos: et v̄tosita
te: et proprie ad dolorē v̄tris: et stomachi et
renum: et matriciū: et vesice: et aliorū viscerū.

℞. olibanī masticiis mirre añ. ʒ. j. granorum
lauri. ʒ. ij. ciperi cost. añ. ʒ. ʒ. mellis cocti lib.
ʒ. ʒ. cōteratur oīa prescripta: et reducatur cum
melle ad formā emplastrū: et si vis emplastrū
valere in hydropisī his prescriptis oīb̄ ad
das ciperi. ʒ. ʒ. stercois caprarū vel vacca
rū sicci puluerizati. ʒ. vj. qđ est ad pondus
oīm mellis lib. ij. est em̄ multū conueniens:
vt a des. videre potes eo loco.

¶ Ad faciendum emplastrum cum melle pro omni lib.
j. mellis dare debes. ʒ. iij. specierum cribellatarum si de
bitam formam habere debet.

¶ Mel in emplastris nullo modo coquendum est: eo qđ
coctura multū tenax ipm̄ facit: ideo ponat̄ eis crudū.

¶ Descriptio. v.

Emplastrū monta. cōtra fluxū qđ in vsu est
valens in omnibus fluxib̄ antiquis diari
cis: et ex eo calido totum miracha scuto oris
stomachi vsq̄ ad ilia: et femur. ℞. eupatorij.
ʒ. ʒ. squinati. ʒ. ʒ. spice inde quartā par
tē. ʒ. ʒ. vnius masticiis macis ana. ʒ. ʒ. ligni
aloes. ʒ. ij. mirabola. emblicorū kebulorū af
satorū añ. ʒ. ʒ. boliarmentī lapidis ematibitis
terre sigillate añ. ʒ. vj. seminū coriandroū pre
paratorū. ʒ. ʒ. ʒ. spodij. ʒ. ʒ. rosarum. ʒ. ʒ. fari
ne ordei. ʒ. ʒ. specierū triasandalorum sine
camphora. ʒ. ʒ. scorie ferri preparate. ʒ. ʒ. olei
masticiis olei mirtilorū añ. li. ʒ. ʒ. cōtundatur
subtiliter eupatorij. Cetera vero puluerizē
tur: et fiat emplastrum in bona forma. et ira
biliter enim valet in fluxu ventris.

¶ Camphorā em̄ nō iussit apponi specieb̄ triasanda
lorū hoc in emplastro intrātib̄. ppter int̄sam ip̄i frī
giditatē. Intestina em̄ sunt debilis calor: nec multum
frigida sunt apponenda circa ea regulariter operādo.

¶ Descriptio. vij.

Emplastrū de crusta panis mōtagnane va
let in vomitu puerorū: et in nō potētibus ci
bū retinere: multū in vsu est: qđ actu calidum
in omni vomitu sedat eū in mediā hora. ℞.
masticiis mēthe spodij coralarū rubeorū san
dalorū alborū sandalorū rubeorū añ. ʒ. ʒ. cru
ste panis assi et infusi in aceto per mediā ho
ram. ʒ. ʒ. olei masticiis olei citoniorum. ʒ. ʒ. sa

rine ordei. ʒ. ʒ. ʒ. Cōteratur subtilissime pa
nis. Cetera puluerizentur: deinde miscean
tur: et fiat emplastrum sine igne.

¶ Utiliter hic est notandū qđ mēbas principalibus: et
maxime cordi: et stomacho nullo mō apponēda sunt frī
gida acta: qđuis potencialiter: et virtualiter frigida sint:
sed aliquāter sunt tepesciēda: et p̄ p̄ue p̄ueno: quare
bene notet hoc: vt queant instruere medicamenta a cis
pientes: qđ quando domini medici in aduertentia non
explicāt de forma approximationis: et doctus apothē
carius supplere potest. Et his emplastris communitū
distinctio completur que fuit nona distinctio.

¶ Incipit distinctio decima que est de cerotis: et cōtinet
nouem descriptiones: quarum prima est.

Erōtū diachilō magnū et des. qđ
ab eo appellat̄ emplastrū veruz:
qđ cōiter sit ad formā ceroti: ideo
in eorū summa ponā expertū ad
resolutionē: et ad maturationē oīs duritiē.
℞. litargirij mūdi triti: et cribellati lib. ʒ. olei
hyzini olei camomille olei aneti ana. ʒ. viij.
muscilaginis. s. lini muscilaginis. s. fenugre
ci muscilaginis radicū althee muscilaginis
ficū pinguiū muscilaginis passularū succi
bireos succi sille hyfopi būide glutinis al
chanach añ. ʒ. ʒ. ʒ. ℞. muscilagis fenugreci
muscilaginis. s. lini muscilaginis radicū al
thee añ. ʒ. ʒ. fiant dicti muscillagines in aqua
decoctionis melliloti litargirij triti cōtrictio
ne vltima et mundi a plūbi scorria. ʒ. ʒ. olei
camomille olei hyzini añ. ʒ. ʒ.

¶ Terebentine ʒ. ʒ. resine pini cere citrine añ. ʒ. ʒ. Con
fice hoc modo. Accipe litargirij: et supra scripta olea: et
dū in mortario lapideo cū pistello ferreo conuassent:
et elaboretur in eorū cōquassatione p̄ mediā horā salte:
deinde bulliāt super ignē cū facilitate semp̄ et incessan
ter agitando cū spatula donec coagulet̄ litargirij: tūc
deponatur ab igne: et p̄mittatur in frigidariū: deinde acci
pe muscilagines glutē succū: et hyfopū et terebentinā: et
inter eos aliquāter ebullitione bulliant: deinde in morta
rio cū litargirio: et oleis predicta ponant̄: et cum pistello
tūc cōquassent donec condecens fiat eorum permixtio.
Tunc iterū omnia reponantur sup̄ ignē et cera addita
tantū coquantur qđ ad debitam formam veniant scz qđ
habeant solidiorē coctionem qđ habere debeat vngūē
tum: et nihil ultra ne aduratur.

¶ Sunt qui male scribunt: et proferunt hanc cōpositio
nem: et dicūt diachilon: et male: qđ scribi diachilon. i.
cōpositio facta cū succis: et muscilaginibus qui sunt sic
cur succus. s. a ethylus. i. succus. de alcanach inter dos
ctores magna est cōtrouersia: qđam dicūt qđ est musci
lago radice enule: et hoc satis p̄sonū est: eo qđ mollifica
tiua et resolutiua. Alij dñt qđ est mucilago radice altee:
et scribūt alzana. nec hoc remotū est a p̄sonātia: cū et il
la sit mollificatiua resolutiua: et maturatiua. Nonnulli
alij dicūt qđ est muscilago radice arifologie: et hoc est
de apparetia h̄z cū et illa valeat in resolutione a patib̄: et
i extrahēdo ossa fracta: et scribūt alhana ch. s. ut et aln di
cetes qđ est colla piscis: qđ ma. s. l. dicit qđ alcanach. ē no
mē cuiusdā pise: et alibi qđ est spēs cuiusdā pise: et al
bi qđ est qđā gen̄ piscis qđo colla sit remact̄ in decisu.
Et nisi cōpositio hec haberet in se attractionē potentē
sane magis adherere sc̄be opiniōis: v̄mittat̄ hanc col
lā. Sed quia medici cōpositionem hanc attractiuam di
cūt: vt experimento iam comprobatum est: et extractio.

non fit nisi mediante hac colla: sicutur poni facere potes
collam piscis dissoluendo illa puus in aqua: et hoc idem
faciunt communiter practicanes in apothecis.

¶ Descriptio. ij.

Diachilo min^o ad des. cuius iunamētum no-
tum est ad aparata dura: et ad duriciem epa-
tis: et splenis: et stomachi: et ad oēm duriciem
et scrophulas excoatiuis: et in oi fluxu epa-
tico: et pprie cū emplastra. Puluis radicis
hyzeos. ʒ. j. Accipe ergo litargiriū: et pulue-
ri. hyzeos: et diu in mortario agitetur: et vt su-
pra tibi ostendi in alio fact^o. Et memorādo
qđ coctio sit media inter vnguētū: et cerotū.

¶ In omni cōpositione in qua intrat lithargiriū: et mus-
cilagines post coctionē lithargiriū cū oleo. Antequam
muscilagine ponatur semper debem^o expectare infri-
gidationē vel saltē tepefactionē olei i quo est litargiriū.
Si enim ipsi seruetibus apponentur muscilagines
adeo excreserent sup captū qđ maior pars in ignē p-
deretur. Et hoc sepe vidi contingere famulis apotheca-
riorū nō expertis: et sic iudicabā illos indoctos huius
artio: et qui se magistros esse dicebant: ineptissimi disci-
puli esse compellebantur.

¶ Descriptio. iij.

Cerotū pro renib^o meo ingenio repertū vti-
le atq; mirabile ad p̄hibendum abortum in
muliere pregnāte. vidi de eo vtilia expimen-
ta: et maxime in illustrissima nunc quondam
comitissa brixie i partib^o vltimātanis vxo-
re Illustrissimi philippi dñi de sabaudia q̄
habuit duos abortus: et appproximato cero-
to aliquo tpe portauit. Et illo semel relicto
sterum ad abortum venit. In multisq; alijs
matronis: et mulierib^o: illumq; cōposui dñi il-
lustrissimi ad desue dñationi seruirem anno
m. dccc. lxxx. R. mastice electi. ʒ. j. laudani.
ʒ. vj. cere citrine. ʒ. ʒ. Bistorte nucū cypressi
hypoquistidos achatte sanguinis draconis
rosarū rubearū corallozū rubeozū sandalo-
ram mēte sicce semina coriandrozū prepara-
tozū galie muscate terre sigillate añ. ʒ. ij. olei
oliuarū incōpletarū li. ij. puluerizetur pul-
uerizanda: et fiat cerotū in bona forma: qđ si
tenax non est addatur parum terebentine.

¶ Cerotū dñi a cera: qđ oē cerotū recipit cera: vel aliqd
loco cere: et est quoddam mediū inter vnguētū: et empla-
strum spissius vnguento: et liquabilius emplastrō.

¶ Descriptio. iij.

Cerotum de gūmis ad des. R. galbani. ʒ. j.
armoniaci. ʒ. ij. viridis eris. ʒ. ij. aristologie
lōge aristologie rotūde thuris oppoponacis
mastice cere. añ. ʒ. j. olei oliuarū. ʒ. vij. litar-
giriū auri. lib. ʒ. j. mirre. ʒ. j. bdellij. ʒ. ij. lapid-
is calamite lapidis ematitidis añ. ʒ. j. pulue-
rizetur puluerizāda: et gūme in aceto dissol-
uantur: et fiat cerotum in bona forma.

¶ Litargiriū si simpli scriptū reperit de litargirio au-

ri intelligat qđ circa instans aliter sentiat: dicit em̄ qđ
litargiriū. s. fer stanni in vsu est: et cōter eo vitmur: et fit
per coctionē: cū sit stannū ex vena terre: et hoc verū est qđ
eo vti debemus qđ intendimus multū infrigidare.

¶ Descriptio. v.

Cerotum de laudano magistrale mirabi-
lis iunamēti pro stomacho infrigidato: et de-
bilitato: cōfortās virtutē digestiua: et valēs
in passionibus frigidis ei^o: et remouens do-
lores factos a v̄tositate digestiua. R. men-
the rosarū absinthij ligni aloes mastice ci-
namōi spice nardi mirtilozū ana. ʒ. iij. gario.
galange nucis muscate macis zinziberis ga-
lie muscate. costi. añ. ʒ. ij. ʒ. ciperi calami aro-
matici olibani aloes mirre corallozū rubeo-
rū añ. ʒ. j. zedoarie terre sigillate abrotani cē-
tonici cētauree maiorū añ. ʒ. j. ʒ. laudani bo-
ni. ʒ. ix. cere citrine li. ij. terebentine. ʒ. vij. Et
quefiat cera terebentina et laudnū simul: dein
de suprascripte alie species apponantur.

¶ Aliquādo scriptū reperies menthe sicce: et absinthij
sicci: et aliqñ mēthe: et absinthij simpliciter: quereret al-
quis quid in diuersitate dicta est faciendū. Ideo in hoc
dico qđ auctores semper intelligunt de ipsis siccis q̄uis
aliquādo nō exprimāt: et aliquādo sic: et ppter expressio-
nē volūt: postmodū te intelligere de siccis: et ideo expref-
serunt in aliquibus menthe vel absinthij sicci id qđ vo-
lunt qđ tu in ceteris intelligas. Nā qñ volūt dictarū hu-
miditate herbarū dicunt succi absinthij vel succi men-
the quare bene nota.

¶ Descriptio. vj.

Cerotum pro crepatis Ventilis in suis cō-
silijs cōsilio p̄rio preciosissimū: et expertū qđ
in vsu est: et est cōsolidatiū dindimi dilatati
p̄ quē intestina descēdūt ad osseum siue bur-
sam testiculozū. R. picis liquide colophonie
cere aristologie lōge aristologie rotūde ver-
miū terrestriū aloes añ. ʒ. iij. lithargiriū ar-
moniaci oppoponacis galbani mastice bde-
lij sumach. añ. ʒ. j. terebē. serap. cōsolide ma-
iozū: cōsolide miozū añ. ʒ. j. visci q̄rcini lapid-
ematitis olibani gypsi mirre turis añ. ʒ. ʒ.
gallazū nucū cipsi boliarmenti hypoquistidos
mumie. añ. ʒ. vj. sanguinis draconis. ʒ. vij.
sanguinis humani li. ij. cōfice sic. accipe pellē
arietis cū pilis inde remotis: coquant in aq̄
tandū donec tota liquefiat: et postea permit-
te aquam infrigidare: et resider: deinde ac-
cipe species bñ tritas: et cribellatas: et gum-
mas: prius tñ dissoluātur i aceto fortissimo
que dissolute sanguine cōmisceantur: et hec
omnia permisce: in colatura aq̄ arietis pel-
lis i cacabo: et fac simul bulliat donec ad nis-
gredinē: et ad formam ceroti veniant: et vtere.

¶ Sanguis humanus debet extrahi ab homine sano
sanguinee cōplexionis: et post extractionē dñi in ceroto
illico: poni: eo qđ lōga ipsi^o extractio corruptionē indu-

De oleis Distin. xi.

cit. Aliqui volūt q̄ prius exsiccentur.

¶ Descriptio. vii.

Cerotū pro costis magistrale valens pprie ad dolorē pectoris ex frigiditate: mollificās ⁊ sanās loca infrigidata. ℞. masticis galbanī oppoponacis serapini armoniaci thuris picis naualis hyfopi humide ana. ℥. ij. terebentine cere absinthij fenugreci: scz seminis camomille añ. ℥. j. croci. ℥. j. muscilaginīs fenugreci muscilaginīs seīs lini: muscilaginīs althee añ. ℥. ij. misce ⁊ ex his fiat cerotū dissoluēdo pri⁹ gūmas in aq̄ decoctōis althee fenugreci: ⁊ seīs lini. pulverizādo etiā pulverizanda reducatur ad formam ceroti.

¶ Camomilla si simpliciter scripta in cōpositis reperitur: semper de flore est intelligendum.

¶ Muscilaigo althee si simpliciter scribat̄: vel scriptū reperitur de radice faciēda est: vt doctores volunt.

¶ Descriptio. viii.

Cerotū oricrocij Nico. in magno antidotario: ex aceto ⁊ croco nomē h̄y: valet p̄cipue ad fracturas ossiū: ⁊ ad mēbra q̄ dolore aliq̄ affligūtur: ⁊ apostemata dura in quacūq̄ parte corporis fuerint remollit: ⁊ dissoluit. ℞. croci picis colophonie cere añ. ℥. iij. terebentine galbanī armoniaci mirrhe olibanī aloes: aliqui tertus nō habēt aloē masticis. añ. ℥. j. iij. cōficiātur sic: galbanū armoniacū aliquātulū cōtusa ponātur in sufficiēti quātitate aceti per noctē. mane vero ponātur in ignē vsq̄ ad liquefactionē dimittēdo. post liquefactionē colētur: et iterū decoquātur donec acetū cōsumatur: ⁊ tūc addat̄ picis naualis liquefacte ⁊ colate cera colophonā ⁊ terebētina: ⁊ iteruallo facto ponat̄ masticis olibanū mirrha ⁊ aloes semp cū spatula agitādo. Ad vltimū cū coctū fuerit in aqua frigida funde: ⁊ extracto ab aq̄ manib⁹ expriat̄ vt tota aqua creat. Et sup marmor vinctū oleo laurino puluere croci supposito mape tur: ⁊ factis magdaleonibus reseruetur.

¶ De croco hic in ceroto a varijs diuersimode ponit̄: q̄ dā post perfectā coctionē ceroti: ⁊ postq̄ amorū est ab igne: crocū intus ponunt: ⁊ cū alijs rebus bene incorporant: modus iste magis ab doctoribus laudatur. Alij vero supradicto modo faciunt nec inutilis est.

¶ Descriptio. ix.

Ceroti de muscilaginibus magistrale lenitiuū: ⁊ mollificatiuū oīs duricie. ℞. muscilaginīs althee muscilaginīs fenugreci muscilaginīs seminis lini añ. ℥. vj. bdellij armoniaci oppoponacis añ. ℥. ij. olei de lilio fecis olei linoſe añ. ℥. iij. lithargirij terebentine añ. ℥. iij. storacis. ℥. ij. picis naualis. ℥. iiij. cere noſe li. ij. medulle bouis vel sepi castrati. ℥. iij.

puluerizentur pulverizanda: ex his fiat cerotum in bona forma.

¶ Nota q̄ q̄ si storax simpliciter reperit̄: de calamita est intelligendū cū melior sit alijs speciebus. Nā calamita idē est q̄ bona gutta ⁊ calos q̄ est bonū ⁊ mitos q̄ est gutta. ex his cōpletur decima distinctio que fuit de coctis in vsu existentibus.

¶ Incipit vndecima distinctio que est de oleis: ⁊ continet. xxx. descriptiones: quarum prima est.

¶ Descriptio prima.

Oleū spice Def. fen nardinum: ⁊ est secūda descriptio: multorū iuuamētōrū: ⁊ pprie ad oēs egritudines frigiditatis ⁊ v̄tositatē: ⁊ pprie neruorū stomachi epatis: splenis: renū vesice: ⁊ matricis: ⁊ cōfert dolori auris ventoso: ⁊ dolori capitis: et emigranee s̄m oēm formā administrationis. ℞. spice inde. ℥. iij. sansuct. maiorane. ℥. ij. xilaloēs. i. ligni aloes enule. s. radicis folij indi calamī aromatici foliorū lauri ciperi squinatī cordumēni. i. carui agreſtis añ. ℥. j. s. cōfrangātur oīa grosso mō: ⁊ fundātur super ea vini: ⁊ aque ana. t̄m q̄ predictē res cooperiātur olei sifamini li. vj. Decoquantur in duplici vase per horas sex lēto igne: deinde sine colatura oīa in vase reponantur: ⁊ obturetur os vasis.

¶ Oleum oliuarum est materia omnium oleorū: ⁊ de nominatione olei habetur: ⁊ intelligitur de olco oliuarum: ⁊ non de alio oleo.

¶ Compositio huius olei est preciosissima. Sed raro fit propter penuriam folij veri. Et propter avaritiā emptorum nolentium debitum pretium soluere.

¶ Oleū sifaminū nō fit: q̄ grana sifami nō reperiuntur apud nos: sed loco ipsius accipi p̄ō: oleū amigdalārū v̄lutiū: vel aliud quod inferius describetur.

¶ Descriptio. ii.

Oleū spice magistrale: ⁊ hoc cōiter fit: ⁊ supplet vicē superioris q̄ propter penuriā folij veri nō fit. ℞. spice nardi. ℥. ij. spice celtice. ℥. j. sticados. ℥. j. maiorane. ℥. j. nucis muscate cinamomi añ. ℥. vj. masticis. ℥. ij. calamī aromatici añ. ℥. j. succi saluie vini optimi aque fontis añ. ℥. vj. olei cōmunis lib. vj. cōfrangātur omnia simul: ⁊ coquant̄ in duplici vase lēto igne vsq̄ ad consumptionē vini aque et succi: deinde reseruetur.

¶ Oīa olea debēt coqui in duplici vase: ⁊ lento igne: eo q̄ oleū facilius est resoluibile. ⁊ magno colore infāmas retur: ⁊ v̄t⁹ deperdere: ideo doctores volūt: ⁊ iusserūt hāc decoctionē. Modus aut̄ tritus est. Sed si artificiale vas ad hoc nō haberem⁹ possem⁹ accipere viccā: petre vel stanni cooperiūt: in eo oleū ⁊ alia ponere: deinde v̄lutiū viccā infundere in cacabo aque pleni: ⁊ sub eo igne ⁊ fa cere: ⁊ ebullitione aque oleū q̄ a quā non rāgit decoqueretur: ⁊ hic est modus optimus.

¶ Dicitur oleum spice a spica in eo intrante: eo q̄ spica est basis in oleo.

¶ Descriptio. iij.

Oleū sifaminū magistrale: q̄ fit q̄n haberi

non pot oleū de granis sifamini: tñ si haberi possent meli⁹ esset modus cōpositiōis ei⁹ et sic sicut olei de amigdalis: et eius inuamēta sunt: qz impinguat et addit in spermate: et lenit duricies: et asperitates: et clarificat vocē. et lenit guttur. et est materia multoz oleozū.

℞. musci. ʒ. j. ligni aloes. ʒ. ʒ. nucis muscate gariofiloz macis spice cardamomi. s. maioris et minoris: galie oleice cubebe calami aromatici ana. ʒ. j. olei cōis lib. j. bulliant in dulci vase et reponantur.

℞. Stud oleum ingreditur in multis medicinis: et qd ad nos nō afferitur qd multi et false dicant qd verū appoztat: hanc cōpositiōē loco ipsi⁹ solent medici dispelare qd in virtute est ipsi⁹. Et si hāc nō vis facere: et aliud habere nō potes. ʒ. p. forū loco accipies oleum amigdalazū dulcium qd in virtute est illius: vt ois medicorum tenet schola: sed recens esse debet non rancidum.

℞. Descriptio. iij.

Oleū citonioz et des. stomachū et mēbra nutritionis cōfortās: et nervos qbus accidit lassitas: et phibet multitudinē sudoris. ℞. carniū citonozū tritorū cū cortice suo quib⁹ media accidit maturatio: succi citonioz cū cortice incomplete maturatorū ana. ʒ. ʒ. Olei ex oliuis immaturis libras tres.

℞. Tria hec ponant in vase vitreo: et soli exponantur per dies. xv. vase obturato: deinde coquantur in duplici vase p horas qtuor: deinde colent cū peria exprimēdo: et colature uerū addant citonia: et succ⁹ eozū qstitate supra scripta. Et soli p tñ tpa dimittant: deinde in duplici vase: vt supra coquantur deinde expumantur. Et iterū tertio et citonia et succus colature addantur: et soli exponantur: et tpe dicto iterū dimittantur postea vltime coquantur: et colentur et reseruetur.

℞. Si oleum de oliuis immaturis haberi nō possit loco ipsius accipi pot oleū cōpletū: et ter vel quater lauare potest in aqua: et ita aequaliter ad virtutē olei incomplete approximabitur. Modus lauandi positus est supra.

℞. Descriptio. v.

Oleū mastice et des. fm qd in vsu est cōfortās stomachū: nervos epar: et iuncturas et lenit apata dura. et sedat dolores. ℞. olei rosati li. j. mastice. ʒ. iij. vini boni. ʒ. iij. et in alio. ʒ. viij. decoquantur oia in duplici vase vsqz ad consumptionem vini et reseruetur.

℞. Vinū cū quo fieri dz istud oleū dz esse vinum rubeū: eo qz magis sūpticum: et confortatiuum est.

℞. Descriptio. vi.

Oleum liliorū compositum et des. fm in vsu est separatiuū dolorū qui sūt a frigiditate: et confert dolori pectoris dolori matricū: et frigiditati eius: et calefacit renes et vesicā et cōfert colice. ℞. solū liliozū alborum. ʒ. ʒ. ir. mastice calami aromatici costi carpo balsami. ana. ʒ. j. gariofilozū cinamomi an. ʒ. ʒ. croci. ʒ. iij.

℞. Omnia grosso mō cōterantur: et prosciuntur sup eis lib. ʒ. aqz solis litorū remozoz: dimittantur p die ac. no:

tem: postea oia simul bulliat trib⁹ vt quatuor bullitiō nibus: deinde pone olei oliuaz sifamina super ea lib. vj.

℞. De tribus ebullitionibus iterū bulliat: deinde ponatur in vase vitreo cum solis litorū: et dimitte in sole p dies. xl. deinde cola: et administra.

℞. Stud oleum qstiqz sit ex lilio celesti. s. freos. et tūc illud est magis resolutiuū calefactiuū: et penetratiuū. factū vero ex lilio albo est magis sedatiuum: et lenitiuū: et maturatiuum.

℞. Descriptio. viij.

Oleum costinuz et desue nervos: et lacertos calefaciens: et aperies opillatiōes eozū: et cōfortans omnia mēbra nervosa: et confert stomacho: et epati: et confortat capillos probibens caniciem: et facies colorē et odorem corporis bonum. ℞. costi amari. ʒ. ij. cassie li. gnee. ʒ. j. summitatuz maiorane. ʒ. viij. vini odoriferi li. ij. cōfrāgantur omnia predicta: et infundant in vino p noctes duas: deinde accipe olei sifamini li. iij. decoquant omnia in duplici vase per horas sex et reserua.

℞. Hic nota qd auctor dicit costi amari. ex his verbis posset quis credere qd sit aliud costum igitur intelligas ex suis dictis quod sit instruit qd non accipias de adulterato: sed de naturali quod amarum est: et cum his etis nota que supra de costo tibi dixi.

℞. Descriptio. iij.

Oleum vulpinū et des. et est medicamē nobis vltimū ad arteticā: et podagrā et dolorē renū: et dorū. ℞. vulpē integrā: cuius interiora sint euulsa: et pone in vase: et funde sup ipsam aqz fontiuū: et aque marine an. kist. i. li. j. s. olei antiqz clarū list. ij. i. lib. iij. ʒ. ir. Et simul oia decoquant lēto igne cū sale. ʒ. iij. Et coquantur vsqz ad aque cōsumptionē: deinde pmuta in alio vase: et pūce sup ipsa aneti albaf. i. thimi an. lib. j. et fūde sup ea aqz dulcis decoctionis predictarū herbarū li. ij. Et decoqz sicut pri⁹ vsqz ad aqz cōsumptionē: et carnis ab ossibus: et nervis separationem: deinde colentur omnia fortiter exprimēdo et reseruetur.

℞. De aqz marina. nā si illā habere non potes loco ei apponno aquā bene salatā: tūc hoc qd bñ salata sit iterū quantitatem salis in receptis descriptam apponno.

℞. Aqua marina ante quartū diem putrefiat: et fetet. Et ad eam cōseruandum p mensem ponatur seu misceatur cum ea parum aque vite aqua est vite est bona cōseruatric: eo qz resistit cōtra omnem putrefactionē. Et vltra hoc cōseruat incaustum ne a magno frigore cōgeletur: vt sepe ego expertus sum hoc incidenter.

℞. Salis si simpliciter scribatur vt scriptum reperiatur semper de vsuali: et cōmuni intelligatur.

℞. Kist enim idē est qd lib. j. s. vel cotile due. Et cotila est ʒ. ix. vt volunt doctores.

℞. Descriptio. ix.

Oleum scorpionum et desue quod lapidem in renibus: et vesica frangit: et expellit eum: et proprie in renibus: femore et super cololum vesice inunctum et iniectum per virgam. ℞. aristologie rotunde gētiane ciperi

℞. iij.

orticū radīcis caparis añ. ʒ. j. fande sup ea
grosso modo cōfracta olei amīgdalaz ama
rarū kist. j. i. li. j. ʒ. ʒ. pone ī sole. xx. dieb⁹ strin
gendo orificiū vasis: deinde projice super ea
Icorpiones. xv. ʒ. iterum stringe orificiū va
sis: ʒ. dimitte in sole per dies. xxx. deinde co
letur et reponatur.

¶ Istud oleū ʒ. Me. tūbeat absq³ coctione illud face
re: n̄ vt virtus istarū rerū in oleo, meli⁹ trāseat: laudare
q³ anteq³ soli exponerent cū oleo ad ignē trib⁹ vel qua
tuor. ebullitionib⁹: ʒ. plus bullirēt: eo q³ in eo sunt multa
de decoctione multum sustinentia.

¶ Descriptio. x.

Oleū byzīnū ʒ. Des. absterīuū resolutiuū
maturatiuū ʒ. sedatiuū doloꝝ frigidōꝝ sub
tiliatiuū materierum in pectore ʒ. pulmone
existentiū: ʒ. cōfert doloribus iūcturarū: ʒ. le
nit duricies earū: ʒ. apostemata dura et scro
phulas: ʒ. cōfert dolori et frigiditati matris
cis: et spasmo ʒ. dolori auris: ʒ. fetori nariū.
ʒ. radīcū ireos. ʒ. ij. floris ei⁹. ʒ. ij. aque de
coctionis radīcū eius lib. j. olei oliuaz lib. ij.
bulliant in duplici vase vsq³ ad aque cōsum
ptionē: deinde cola et permuta radīces ʒ. flo
res ʒ. aquam decoctionis: ʒ. hoc bis fiat: de
inde cola ʒ. reserua.

¶ Oleum istud est illud q³ intrat in vnguento iarthani
te Des. supra descripto.

¶ Descriptio. xj.

Oleū de caparib⁹ magistrāle: cōueniēs ʒ. ap
probatū in duricieb⁹ splenis. ʒ. corticū ra
dicū caparorū. ʒ. j. semis agni casti scolopē
drie ciperi tamarisci añ. ʒ. h. rute. ʒ. j. olei oli
narū lib. j. aceti vini optimi. añ. ʒ. ij. misce et
cōfrangantur oīa grosso modo: et coquātur
in duplici vase vsq³ ad cōsumptiones vini et
aceti: deinde coletur ʒ. reponē.

¶ Multe aliē descriptiones hui⁹ olei reperiunt a docto
rib⁹ descriptis: ʒ. ista melior est: ʒ. longa experientia p̄bata.

¶ Descriptio. xli.

Oleū mirtilorū Joānis de sc̄o Amādo sto
machū cor ʒ. nervos cōfortās. ʒ. mirtilorū
lib. j. confrāgant⁹ vini optimi lib. ij. olei cōis
lib. ij. misce ʒ. simul bulliāt in duplici vase vs
q³ ad cōsumptionē vini: deinde colentur. Et
iterū mirtili. et vini fm̄ eādē quātitatē cū
dicto oleo ad coquendū ponātur: ʒ. iterū ter
tio hoc fiat: deinde coletur ʒ. reseruetur.

¶ In hoc oleo apponit⁹ vinum rubē: vt adiuentur
in stipicitate ʒ. meli⁹ fit. ʒ. dō fit illud ʒ. p̄sue: q³ succus
mirtilorum ad nos non portatur quod si haberi posset
modus faciendū est. sicut olei cistoniorum: vt supra osten
sum est: quare ʒc.

¶ Descriptio. xlii.

Oleū rosatū ʒ. Des. ʒ. est prim⁹ modus: cōfor
tatiuū ʒ. resolutiuū cōueniēter: lenitiuū ʒ. se
datiuū. ʒ. Rude v̄o est extinctiuū inflāmatio

num ʒ. ʒfortatiuū aggregatiuū ʒ. p̄hibitiuū
cursus. Et differt cōpletuz a rudī: qm̄ mate
ria cōpleti est oleū ex oliuis cōpletis: et folia
rosarū cōpletarū. ʒ. Materia autē rudis est ex
oliuis: qbus nō dū accidit maturatio: ʒ. ex fo
lijs rosaz nō cōpletaz. ʒ. olei oliuaz nō cō
plete maturitatis: vl⁹ oleū oliuaz cōpletū li.
j. lauētur lauatiōib⁹ plurib⁹ cū aqua fontū
rosarū cōpletarū recentū cōtusaz. ʒ. ij. in
fundant⁹ ī p̄scripto oleo loto: ʒ. recōde ī va
se vitreo: ʒ. obtura os ei⁹: et expone soli per
dies septē: deinde coque in vase duplici p̄ ho
ras tres: deinde fac p̄mutationē rosarū recē
tiū cōtusaz p̄mas fortiter manib⁹ exp̄mēdo
et soli exponas p̄ dies septē: deinde coq³ ī du
plici vase p̄ horas tres: ʒ. iterū cola manibus
exp̄mēdo fac denuo: ʒ. tertio p̄mutationes
rosaz: vt supra: ʒ. vltimo p̄ice sup eas aq³ infu
sionis rosa. quā tradidim⁹ in ca. de sirupo ex
infusōe rosa. li. j. ʒ. stringe orificiū vasis: ʒ. di
mitte ī sole p̄ dies. xl. deinde cola exp̄mēdo:
ʒ. abijcias rosas: ʒ. iterū soli exponas ʒ. p̄mit
tas vsq³ quo aqua sit cōsumpta: et reserua.

¶ Aqua infusionis q̄ intrat in hoc oleo fit quēdamodū
tibi ostendi supra tractatu siruporum de infusione rosa
rum pro sirupo rosato.

¶ Descriptio. xliii.

Oleū rosatū ʒ. Des. fm̄ habēs virtutē supio
ris efficit tū aliq̄liter solutiū virtute succi.
ʒ. succi rosarū aq³ infusionis rosarū añ. li. ʒ.
olei lotti: vt. ʒ. lib. ij. foliorū ros. cōtūsarū li.
j. Recōde ī vase vitreo: ʒ. expone soli p̄ dies
septe sicut ī anteriori dixim⁹: deinde coquā
tur ī duplici vase p̄ horas tres: postea colē
tur manibus exp̄mēdo: deinde adde iterū
supra scriptā quātitatē rosarū succi ʒ. infusio
nis: ʒ. facias vt supra ponēdo in sole: ʒ. deco
quendo tpe dicto: deinde cola. vltimo vero
oleum solū cū succo rosarū: et aqua infusōis
earū in dosi p̄scripta recondātur in vase et
exponantur soli per dies quadrāginta: dein
de reseruetur.

¶ Ad eo modo raro fit: sed hoc modo oleū factū est solū
tū: et ē illud de quo intellexit Aui. qm̄ dixit sc̄o. libro
capi. de rosis: q³ oleum rosatum soluit ventrem.

¶ Nota q³ rose ex quibus fit oleum rosatum: ʒ. sirupus
rosatus ʒ. cetera necessaria colligende sunt in mēse Aprī
lis vel Maij e vmbra exponende atq³ exiccande sunt.

¶ Descriptio. xv.

Oleum camomille ʒ. Des. benedictuz ex per
torū inuamentorū sedatiuū dolorū: ʒ. resolu
tiuū: ʒ. est in eo prohibitiō cursus materia
rum p̄pter stipicitatē eius modicam: ʒ. ʒfor
tat nervos ʒ. nervosa oīa ʒ. ʒfert dolorib⁹ eo
rū. ʒ. olei oli. cōplete maturitatis li. j. florū

camomille. ℞. iij. Infundatur in dicto oleo: et soli exponatur per dies tres: deinde in duplici vase coquantur per horas tres: deinde colatur manibus comprimendo: et hoc fiat ter semper flores permutando: deinde ultimo adde dictam quantitatem florum. Et infusions florum camomille lib. j. Et pone in vase vitreo: et obturetur orificium vasis exponatur: et soli per dies. xl. deinde cola manibus comprimendo: et flores abijcias: et colatura iterum soli exponatur: et permittatur vsque quo aqua tota sit consumpta.

¶ Infusio florum camomille fit eodem modo quo fit in fulio rosarum accipiendo flores camomille loco rosarum: et fm eandem quantitatem: et aque florum.

¶ Descriptio. xvj.

Oleum violarum. ℞. Des. inflammatiões sedas vbi cumq; sint et lenit aspitates pectoris et pulmonis et sedat apostemata calida et pleuresim. ℞. olei oliuæ immaturæ li. j. violarum. ℞. iij. scz viridum cõtusar. Reponant in vase vitreo et soli exponant per dies septem: deinde bulliat in duplici vase per horas tres: postea colatur manibus comprimendo: et hoc fiat bis semper nouas violas mutando soli exponendo et decoquendo vt supra. Ultimo vero colature adde violas nouas quãtitate dicta: et sup his adde aquam infusionis violarum lib. j. et stringe orificium vasis et expone soli per dies. xl. deinde cola manibus exprimendo: et iterum in dicto vase exponatur: dimittatur et permittatur vsque quo aqua consumpta sit.

¶ Infusio violarum debet fieri vt supra ostendi in sirupo violato ex infusione. Accipitur igitur de illa aqua: et fit istud oleum.

¶ Descriptio. xvij.

Oleum de aneto. ℞. Des. sedatiuum dolorum resolutiuum puocatiuum sudoris perferens rigori febris inuncta spina puocas somnũ: et cõfert dolori capitis. ℞. olei oliuæ li. j. florum aneti. ℞. iij. Reponant in vase vitreo et decoquantur vt in supiore tibi dixi ter permutando flores: et ter decoquendo vt supra. ultimo adde aque infusionis aneti lib. j. Et soli exponas per tempus tibi in superiori dictum: et oia facias de isto quẽ admodum de alio superiori monstrauim.

¶ Modus infusionis florum aneti est vt in fusio rosarum: et violarum nec plus nec minus nisi quod loco violarum vel rosarum ponantur flores aneti.

¶ Descriptio. xviii.

Oleum liliorum simplex. ℞. Des. hñs virtutẽ cõpositi supioris: est em fortioris virtutis et opatio nis quã oleum camomillinum. ℞. olei oliuarum li. j. florum liliorum alborum. ℞. iij. reponatur in vase vitreo et soli exponatur: et modo eo facias: et de decoctione et de permutacione flo-

rum et coctione et de aqua infusionis quẽ admodum fecisti in oleo camomillino et anetino nec addedo nec diminuendo preter quod oportet quod citrinitas eorum tota abijciatur.

¶ Infusionis modus florum liliorum alborum est: vt in fusio rosarum: et violarum accipiendo dumtaxat folia florum liliorum alborum.

¶ Descriptio. xix.

Oleum sambucinum. ℞. Des. leniens et mundificans cutim: et cõfert doloribus nervorum: et confortat eos. ℞. olei lib. j. florum sambuci in mense maii collectorum. ℞. iij. facias etiã de isto modo quo fit oleum camomillinum et anetinum liliorum in oibus tam de permutacione quã de decoctione: et soli expositione et infusionis additione.

¶ Modus infusionis florum sambuci fit: vt infusio prescriptorum florum vt rosarum: et violarum etc.

¶ Insuper nota quod omnes prescripti flores debent esse virides: et de ipsa viridibus est intelligendum. Ideo semel in anno fieri possunt: et non plus.

¶ Descriptio. xx.

Oleum rute. ℞. Des. Renes vesicã et matricem calescens et cõfert doloribus eorum: et dolori laterum. ℞. foliorum rute succi earum añ. ℞. iij. olei oliuarum incõpletarum li. iij. Tria hec reponantur in vase vitreo stricti orificij: et obturetur os eius et soli per dies. xv. exponant. deinde per horas quatuor in duplici vase coquantur: postea colatur fortiter manibus comprimendo: et secundo et tertio hoc reiteretur. demum decoquatur per tempus: vt supra et reseruetur.

¶ De oleo nota quod aliud est nouum aliud est vetus: illud quod est nouum calefacit calefactione temperata: et humectat: vetus vero est calidus magis magisque resolubile. igitur cum olea temperata facere vis vel parum calida: oleum nouum accipere debes. Cum vero calida tunc vetus accipere potes. Et hic nota quod omne oleum cum quo hec olea fiunt debet carere omni malo sapore.

¶ Descriptio. xxi.

Oleum menthe magistrale: stomacho debili frigido: et nauseati miro modo subueniens: ipsum refocillat: et omnem eius iniuriam detergens. Nauseam et vomitum sedas et digestionem confortans et appetitum percuras solues scilicet sim: et duritiem apostematam. ℞. foliorum menthe succi añ. ℞. iij. olei oliuarum incõpletarum lib. iij. Tria hec reponantur in vase vitreo et soli exponatur per dies. xv. os vasis obturando: deinde bulliant per quatuor horas: deinde colentur manibus fortiter exprimendo: et hoc idem ter reiteretur semper modo prescripto faciẽdo. deinde cola et reserua.

¶ Istud oleum a Mesue non describitur. Sed sic communiter ab omnibus practicantibus fieri solet.

¶ Descriptio. xxij.

Oleum de absinthio magistrale: calefaciens et confortans membra frigida corroborans stomachum

De oleis. Distin. xj.

et excitās appetitū mortuū opilatiōes aper-
riens: et morbos opilatiōnū a cā frigida cu-
rans: vermes interficiēs et educēs slynguens
tis et emplastris cōtra ipsos apponatur. R.
summitatū absinthij: succi ei⁹ añ. ʒ. iiij. olei
olivarū lib. iij. et de his facias prout superi⁹
tibi mōstravi: et de decoctione pmutatiōe:
et expositione ad solem.

¶ Oleum quandoq; fit ex oliuis complete maturis: et il-
lud oleum dicitur completum. Aliquando fit ex oliuis
immaturis: et illud dicitur rude vel ionfancinum: et ma-
gis slypticum est et frigidum completo.

¶ Descriptio. xxiiij.

Oleum saluie magfale. alteratiuū male cō-
plexionis frigide. cōferēs mēbris paralytica
tis et mitigās morsum venenosuz strigonis
marini. R. foliorū saluie succi ei⁹ añ. ʒ. iiij.
olei olivarū lib. iij. et facias prout in oleo ru-
the menthe: et absinthij tibi ostensum est de
decoctione expositione ad solem: et trina per-
mutatiōe succi: et herbe ꝛc.

¶ Modo hoc potes facere ex omnibus herbis oleū: et il-
lud oleum habebit virtutem illius herbe. Sed fieri de-
bent olea ex herbis in mense Maij vt in pluribus: eo qd
maiori virtute vigent.

¶ Descriptio. xxv.

Oleū de florib⁹ papaueris ad des. sedās dolo-
res calidos: et faciēs principatr ad somnū p-
uocandū qñ cā vigiliarū est mala cōplexio ca-
lida ab ascēsiōe vaporū acutorū ad caput: si
ex ipō inūgant tpa nares aures et tota frons.
R. florū foliorū et capitū papaueris viridiū
contusorū. ʒ. iiij. olei olivarū incōpleti lib. j.
Reponatur duo hec in vase vitreo: et obtu-
retur os vasis et soli exponat per dies septez:
deinde bulliāt in duplici vase per horas tres:
postea colentur manibus fortiter exprimē-
do: et hoc fiat his semper noua folia capita et
flores inuouando standoq; ad solē: et bulliē-
do ad ignem vt supra. Tertio vero colature
adde suprascriptam quantitatem foliorum
florum ꝛc. contusorum vt supra: et his addas
aque infusionis papaueris lib. j. Et stringe
ozificiū vasis et expone soli per dies. xl. deins
de cola manibus exprimēdo: et iterū in dicto
vase reponatur: et soli exponantur. et ibi per-
mittantur vsq; ad consumptionem aque.

¶ Illud oleum fieri etiam potest ex solo semine per ex-
pressionē: vnde vt fit oleum admigdalorum et seminum.
¶ Infusio papaueris fit vt infusio violarū excepto qd
in illo solū flores accipimus: in isto vero flores solta et ca-
pita omniū. ʒ. iij. et confrangūtur in reliqis fit vt in illa.

¶ Descriptio. xxvj.

Oleū cucurbite ad des. Alteratiuū male cō-
plexionis calide excessiue: vnde conuenit su-
perflue caliditati renū. et quasi est ʒsimilis vir-

tutis et operationis cū oleo violato. R. succi
rasure tenerrime cucurbite florū ei⁹ añ. ʒ. iiij
olei olivarū incōpleti li. iij. Tria hec reponā-
tur in vase vitreato: et facias prout ostēdit
tibi in oleo mēthe et absinthij tā de decoctione
quam expositione ad solem et permutatione
succi et rasure ꝛc.

¶ Olea omnia frigida pfectiora sunt tam cum oleo in-
completo q̄ cum completo: et si pur cum completo sunt
lauari d̄z cum aqua fontis bis vel ter. Calida vero olea
fieri debent cum oleo completo absq; lotionē.

¶ potest etiā fieri oleū ex semine cucurbite per expressio-
nē quemadmodū sunt alia olea ex seminibus et erit su-
perior temperatiō: nature magis conformis.

¶ Descriptio. xxvij.

Oleū de nenupare ad des. ʒueniēs qñ cū oleo
de papauere nō est tñ tāte stupefactionis: se-
pe tñ cū querim⁹ somnū puocare permisce-
mus adinuicē oleū hoc cū oleo de papauere.
est etiā alteratiuum male cōplexionis calide
ybicūq; reperiatur. R. olei olivarum imma-
turarum lib. j. florū nenupharis viridiū con-
tusorū. ʒ. iiij. reponant i vase vitreo: et facias
prout de oleo violato tibi dixi et de positione
ad solem et decoctione et de pmutatiōe flo-
rum et de additione infusionis.

¶ Infusio nenupharis fit sicut infusio violarum vel ro-
sarum nec plus nec minus.

¶ Ex his floribus fieri potest oleū et h̄z virtutē florū: et
fit vt de floribus violarū tibi monstravi: sed accipi debēt
cū sunt complete maturitatis: et cū nō deperderūt na-
turalem eius colorem.

¶ Descriptio. xxvij.

Oleū amigdalariū dulciū ad des. leniēs aspe-
ritatē gutturis et pulmonis et partiū oīm ex-
teriorū: et oēs durities siccitates mēbrorū et
iūcturarū: et ʒfert ethicis: et impinguat et aug-
mētat sperma: et iniectū ʒfert ardori vulue et
vesicę. R. amigdalaz quātitatē quā volue-
ris. Tere eas bene: vel mole eas ad molā. et
ipsis bene molitis repone in patella sub qua
sit ignis clar⁹. et eas in dicta patella renolue
manib⁹ vsq; quo dicta pasta sit bene calida:
deinde dicta pasta inuoluat in tela. postea in
expressorio ponatur et bene cōprimatur: et
stet sub eo aliquāter. deinde iterū ad molā
ponas ad remolendū: et postea in patella ite-
rum ad bene calefaciendū ponat. Demū post
calefactionem petijs inuoluatur: et iterum
exprimatur et tunc habebis totum oleum.
Allos modos ponit ad desue: sed iste ma-
gis vsitatus est.

¶ Sunt qui subtilē corticē ab amigdalis remouent au-
te q̄ oleum faciant: easq; mundant ab ol immundicię: et
modus iste bonus est et oleum magis perfectum: sed
inertia detenti pauci sunt qui hoc faciant. Modo igi-
tur prescripto de oleo amigdalorum sunt omnia olea
que per expressionē sunt vt de nucleis perficorum.

de chisomilis: et oleo amigdalorum amararum.

¶ Descriptio. xxvij.

Oleū laurinū magistrale conueniens omni male cōplexioni frigide materiali & immateriali cōferens dolorib⁹ epatis. emigranee & neruorū & iuncturarū factis a causa frigida. & cōferens dolori stomachi colico renū matricis epatis splenis & viscerū & cū simili causa vel ventositate grossa factis. ℞. baccharū lauri quantitatē quā volueris. & unidentur a superiori cortice & masinentur bñ a masina olearioꝝ. deinde calefiat illa pasta in cacabo semper manib⁹ agitādo sub quo sit ignis. deinde inuoluat in pecia. & sub expressorio ponat. & bene exprimatur: & iterato remasinet & calefiat & exprimatur: et habebis oleū. Alio modo docet facere & desue hoc oleū bulliēdo in aquā dicte bacare: & pigneo suprenatans pro ipso oleo accipit: vide ab eo: sed modus superior est melior.

Ex multis seminib⁹ & ex multis nucleis fructuum olea fieri pnt: sed q̄ in vsu nō sunt sermone nō feci. Olea nuncum amigdalorū amararū auellane chisomile: de persicio. de nucē inda. de cerasis. de granis citri. de fisticio. & pincis. de lino. de semine papaueris. de semine lactuce. de se. cucurbita. de se. fenugreci fieri pnt: & hūc per expressiōnē nō q̄ sūt olea amigdalorū vel dulcis vel amararū.

¶ Descriptio. xxix.

Oleū amigdalorū magistrale habēs virtutem olei amigdalorū superioris descripti in modo in oibus excellētis. ℞. amigdalorū ex corticatarū li. iij. vel lib. ij. si vis ericcetur bene ab aqua in bacilone sub quo sit ignis carbonū deinde bñ pistent post bonā contusionē ponantur in bacilone dicto & bene calefiāt manib⁹ super ducēdo. deinde recolligant in vnā massam. & si teneri per se nō possent parū aque violarū aspergat vsq̄quo de eis fieri aliqd possit ad modū pastoni semper tū manibus ducēdo. Postea inclinato bacilōe ad vnā positionē sub quo remoueat ignis massam dictā manibus cōprimes quē admodū mulieres solent facere cū panos suos in lixiuā ponūt: et post aliqualem frictionē cū sapore illos exprimunt: & hoc sepe facias. Et sic extrahes pro omni lib. i. amigdalorū. ℞. iij. olei. hoc ego sepe fieri feci p̄ illustrissima. A. quondā dña Bixie. Oleū amig. simplr si scriptū repiat & absq̄ determinatiōe. Semp de oleo amigda. dulcium est intelligēdum. ¶ Descriptio. xxx.

Oleū tartari magistrale: & est quo mulieres leniunt facies suas: abstergit em̄ faciē mirabiliter. ℞. tartari quantitatē quā volueris

ponatur sup prunas: & tñ pmittat q̄ totūz isflāmet & rubeat: postea ponat in sacculo lieno: et pone dictum sacculum in loco humidō sicut penu. & sub sacculo ponatur vel ampulla vel cyathū: quod em̄ eriet ab eo oleū tartari ab omnibus solet appellari.

¶ Hoc oleū pōt fieri tā de tartaro albo. s. vini albi q̄ vini rubei. & sunt qui alio mō faciūt. scz puluerizādo tartarū subtiliter. & deinde in sacculo telle reponūt: & ipsum sacculū & tartarū irrorant a ceto: deinde sub prunis ponunt & relinquūt vsq̄quo nigrescit. deinde extrahūt illō a sacculo. & iterū puluerizāt & aceto aspergūt & sub prunis ponunt & post ipsū nigredinem sacculum accipiūt et in penu ponunt & liquo: ex: vt supra.

¶ Quinq̄ modis habet diuersitas oleorū: q̄dā em̄ olea sūt per exp̄essionē. vt oliuarū & amigdalorū. Quēdā per impressionē vt oleū camomille & de absinthio. Quēdā per resolutionē: vt oleū ouorū & frumētū. Quēdā per sublimationē. vt oleū philosophorū vel de laterib⁹. Quēdā hō per emanationē vt oleū balsami. Et iterū oleorū triplex est diuersitas. Quēdā em̄ sunt frigida vt rosatū violatū: quēdā tēperata. vt amigdalorū dulciū recēs eo q̄ claspō mēserancescit. & sic sua tēperies deperditur: & calidum fit. ideo vici recens. Et quēdā calida vt rutacei. cōstini vulpini. Olea frigida quāto recētiora tāto meliora: cū transeunt tres mēses virtus ipsorū pditur: & calida sunt. Temperata vero vsq̄ ad sex mēses sunt in sua bonitate: calida vero seu calefacientia quanto antiquiora tanto meliora: & sic habes distinctionē oleorū que sūt vndecima in ordīe.

¶ Incipit duodecima que est de artificio cere: & cōtinet sex modos preparatiōis.

¶ Cera em̄ q̄d & quō a melle separet quō fiat a doctotibus lōgo & claro sermone ptractatū est: ita vt & mulieres & rustici magistri effecti sint: igitur de ipsi⁹ artificio scribere restabat. A. cera igitur rubea faciam in itium.

Ad faciendū cerā rubeā primus mod⁹. ℞. cere lib. j. terbetine subtilis. ℞. iij. in estate: in hyeme. ℞. iij. cinaberis super lapidē pictorum bene triti olei oliuarum ana. ℞. j. Liquefiat cera et terebentina ad ignem: deo mum remoueantur: et post aliqualem infri gidationem addatur oleum cinaberis: beneq̄ simul misceantur & reseruetur.

¶ Oleum em̄ cū cera ponit vt cerā simul tenere faciat q̄ a cinabere separat & frāgibilis reddat: ac vt cinaberis melius cōteratur. Sunt qui loco cinaberis ad faciendū rubeā cerā ponūt minium. & fieri potest: sed triplū ponitur de minio: vt pro omni li. cere minū bene tritū cum oleo. vt supra. ℞. iij. vel duas ad minus.

Ad faciendū cerā viridē secundus modus. ℞. cere lib. j. viridis eris triti vt supra olei oliuarū ana. ℞. j. Liquefiat cera: & post aliqualem infri gidationem addatur viride es et oleum: et bene misceantur: et viridis fiet.

¶ Si dictā ceram tenacē facere vis adde q̄titatē terebetine supra scriptā in cera rubea. Terebentina em̄ in cera ponitur vt p̄ ipsam tenax reddat. Ac quia aliquādo de ipsa fiunt imagines vt facilius a formis in aqua madefactio separetur quare &c.

Ad faciendū ceram nigrā tertius modus. ℞. cere li. j. terre nigre trite vt. ℞. olei oliuarū ana. ℞. j. Liquefiat cera: & post aliqualem infri gidationē addant terra nigra & oleū: & reserua.

per zuccharū satis fortis cocture: deinde acci-
piatur captia forata paruo foramine in fun-
do: 7 zuccharo impleat: et ab alto zuccharū di-
ctū coriandrū pūciat sup bacilonū ducēdo sub
et supra hinc 7 inde: 7 sit zuccharum fortis co-
cture a principio vsq; ad finem. 7 bene ericcen-
tur ducendo bacilonum vt supra.

¶ Zuccharū dat bñ coctū vt crispū curare dū possit ac vt
tantū simul nō adherēt q̄tum adhereret si leuiter de-
coqueret: 7 hoc est q̄ bene docti apothecarij faciunt.

¶ Tertius modus.

Ad cōficiendū cinamomum. R. cinamo-
mū excorticatū a superiori cortice: 7 p par-
ua fila incidat: 7 in bacilone ponat: ac zuccha-
rū supra primū pūciatur cū captia paruo fo-
ramine forata. Et in principio vt puta per
tres manus zuccharū sit leuis coctionis: post
modum vsq; in fine fortis: bacilonum ducē-
do vt in coriandris crispis dixi: et tantū hoc
continuetur q̄ grossi reddantur.

¶ Sunt qui post primā pfectionē zucchari aspergūt di-
ctū cinamomū incisū 7 in zibere puluerizato vt fiat ma-
gis mordicatus 7 gustui fortior: sed mod⁹ ille nō mi-
hi placet: sed vt lingue mordentes sint debet fieri ex bo-
no cinamomo nec infundēdū est in aq; vt q̄dā faciunt
vt facilius incidatur: eo q̄ illa infusio tollit omnino sa-
porem cinamomi.

¶ Quartus modus.

Ad cōficiendū amigdalas. R. amigdalas
et bñ cū pāno aspero frica: q̄nq; in bacilone
ericca: 7 ab omī immūditia mūda: demum
zuccharū fortis coctōis sup eas pūce cū ca-
pice forato bacilonū huc 7 illud ducēdo in-
cessanter sub quo sit ignis carbonū beneq;
ericcentur: 7 tātū hoc fiat q̄ bene tegant:
7 quāto plus continuatur dicta ductio bacil-
loni tanto solidiores redduntur.

¶ Sunt qui cōficiūt amigdalas cū cortice hoc mō cō-
fecte lōgiori durat nec rancescūt. Sūt hō qui a superio-
ri cortice mūdāt: sic cōficiūt cū zuccharo. Alij qui illas
diuidūt in duas partes 7 pūciunt: illasq; crispas faciūt.
Mod⁹ vero faciēdi in ductione baciloni decoctōe zuc-
chari 7 est vt de coriandris crispis tibi monstraui.

¶ Quintus modus.

Ad condēdū rācetos. R. corticē rāctorū p-
paratorū quātitatē quā volueris: 7 super
eas pūce zuccharū cū capice forato bñ coctū:
et facias quemadmodū de cinamo dixi 7 de
projectione zucchari 7 ductione baciloni.

¶ Cortices arantiorum hoc modo preparātur et infun-
dantur in aqua munda et permittantur per dies nouē
omni die aquam innouando. vltimo vero bulliant in
aqua decē vel xj. ebullitionibus. deinde ab igne remo-
tis remoueat parua alba que cortici adheret 7 incidā-
tur per longū in satis minuta frusta et infundantur in
zuccharo liquefacto et cocto per diem 7 noctem: deinde
in eo bulliant leui ebullitione. postmodum extrahātur
et desiccari permittātur: que desiccate modo quo supra
conficiantur: et hoc modo preparantur et amaritudo
ab eis remouetur.

¶ Sextus modus.

Ad cōficiendū gariofilos. R. gariofil. 7 eric-
ca: bñq; mūda ab oib⁹ immundicijs deinde
zuccharum cū capice forato sup eos pūce for-
tis satis cocture. Et si illos crispas facere
vis: facias vt de coriandris crispis tibi dixi
deducendo bacilonem. Si vero solidos vt
de amigdalis tibi monstraui: 7 idem intelli-
gas de rancetis.

¶ Ad faciēdum confectiones bene crispas debet esse fo-
ramen captie parue zuccharum debet dari equaliter 7
vniformiter: 7 quanto ab alto proficitur tanto melius:
nec permittende sunt gutte super eas cadere: ille enim
opus destruent.

¶ Septimus modus.

Ad cōficiendū anisos. R. semina anisorū
bñ mundata li. ij. Et sup ea pūce zuccharū le-
uis coctionis in principio: 7 bñ manib⁹ du-
cant p bacilonū vsq; quo fere sint coopta be-
neq; ericcent ad oēm manū zucchari: 7 hoc
p̄tinuet vsq; i finē si solios anisos facere vis.
Si vero crispas postquā cooperta erunt da-
zuccharū cum capice forato: 7 ab alto proijce:
7 sit fortis cocture: deinde duc bacilonem vt
in coriandris crispis tibi dixi: 7 hoc facias
vsq; ad debitam ipsorum magnitudinem.

¶ Anisi quanto puiores tāto pulchriores: 7 p̄to durio-
res tāto laudabiliores: duri em̄ sūt 7 nō solū anisi sed
7 cetera alie cōfectioes si bñ siccet ad oēm zucchari ad-
ductionem: quare bene hoc notetur.

¶ Octauus modus.

Ad cōficiendū pineas. R. pinearū bñ mun-
daturū quantitatē quā volueris. 7 sup eas
pūce zuccharū cū capice forato bone cocture
a principio vsq; ad finē: 7 duc bacilonū prout
in coriandris crispis tibi mōstraui. Si vero
solis facere vis facias prout de amigdalis
tibi monstraui et de projectione zucchari et
ductione baciloni.

¶ Nota q̄ hec cōfectio parū durat: eo q̄ rancescūt pi-
ne: 7 anteq̄ conficiātur est aduertendū ne rācide sint:
cognoscūt autē q̄ sunt nigre 7 mali saporis: purgan-
de sunt cum sulfure: vt supra tibi ostendi.

¶ Nota insuper q̄ sunt qui in prima exhibitione zuc-
chari ponūt albumē oui bene cōquassatū cū zuccharo nō
multū calido ne albumē coqueretur: hoc faciunt eo q̄
cū difficultate zuccharū eis adheret ppter oleaginitatē
que in eis est: et hic modus non vituperatur.

¶ Nonus modus.

Ad cōficiendū auellanas. R. auellanas q̄
titatē quā volueris: 7 facias put de amigda-
lis tibi mōstraui 7 crispas 7 solias faciendo
suādo modū in istis sicut de amigdalis ti-
bi dedi Auellane ante q̄ cōficiātur debēt be-
ne duci i bacilone 7 calefieri ad hoc q̄ subti-
lis cortex eis adherens remoueat. Si enim
permitteretur zuccharum faciliter ab eis re-
moueretur 7c.

¶ Decimus modus.

Ad faciēdum muscardinos. R. cinamomū
subtilis 7 electi: 7 bene puluerizati. ʒ. ij. mu-

sci optimi dissoluti cū paucissima aqua ros.
 3. 5. misce duo hec i bacilone: et sup eis proj
 ce zuccarū bñ coctū: bñq; et incessanter man
 nib⁹ zuccarū et spēs ducant et bñ ericcent: et
 toties hoc fiat q; ad grossitudinē seīs papa
 ueris veniat: i fine dādo p duas manus zuc
 carum leuis coctionis vt rotundi fiant.

¶ Muscardini nisi cū difficultate corp⁹ accipiūt. Et sa
 gar apothecari⁹ et solcit⁹ immiscēdo manib⁹ zuccarū et
 spēs cito eos format. post hō duas vel tres man⁹ zucca
 ri cribellādi sunt: a qua cribellatōe creēt muscardini
 grossitudinis pūere ac⁹ et puluis referuet. et alij q; iā cor
 pus sumperūt explicant. feci ego semel facere ab vno fa
 mulo bñ docto: et pñs steti: et illos cito et optie pfectit. Et
 añ pfectionē dimisit pellē man⁹ ad bacilonū: et pauca q;
 remāsīt desiccata erat. In sup nota q; qñ pscripte oēs cō
 fectiones i bacilone sūt d; esse sub eo ignis carbonū ac
 census sine fumo: non aut lignorū vt iā a quibusdā fa
 ctus vidi facere.

¶ Modus vndecimus.

Ad faciendū pignochatā. R. zuccari clari
 ficati et coctionis nō pfecte li. j. Stangezetur
 optime cum baculo amota catia ab igne: et
 post longā ei⁹ ductionē addant pinee mūde
 3. iij. et hīl misceant. Deinde zuccarū pfecte co
 ct. et sit dura coctio: deinde i morsell icidat.

¶ Pignochatā si longo tempore conseruari debet ap
 ponenda est quātitas prescripta pincarū. Si vero pau
 corpe apponi possunt lib. 5. pinearū. p ol lib. j. zuccari.

¶ Modus duodecimus.

Ad faciendū morsellatā albā. R. zuccari cla
 rificati et coctiois nō pfecte li. j. stangezet opti
 me cū baculo: et post lōgā ei⁹ ductionē adda
 tur zinziberis minuti incil. 3. ij. deinde zucca
 rū pfecte coquat: et i morsellis icidatur. Sūt
 autē multi q; maiorē q; titatē zinziberis pro
 lib. j. zuccari ponant vt fortior sit: sed cōis
 et ab omnibus vītata dosis est. 3. ij. zinzibe
 ris pro omni lib. j. zuccari.

¶ Modus xiii.

zinziberata. R. zinziber⁹ mūdi et electi. 3. 5.
 cinamomi fini 3. ij. macis gariofi. añ. 3. j. pul
 uerizent hec subtili: et adde zucc. clarificati
 et bene cocti li. ij. et fiat cōfectio in morsellis.

¶ Confectio est multum delectabilis gustui: sed nō est
 alba: et fit in multis bonis vītibus. Sed in hac nostra
 vībe non est in vsu.

¶ Modus xiiii.

Ad faciendū fruct⁹ et aialia oīa ex zuccaro.
 R. zuccari q; titatē quā volueris: et pulueris
 3a: deinde post subtilē puluerizatiōē impa
 stez eius albuminib⁹ ouorū q; titatē sufficiētē
 itātū q; formā paste habeat: deinde vnguāf
 forme cū oleo amigdalay dulciū: et de dicta
 pasta forme impleatur. postea simul cōprimā
 tur: et sic erūt aialia vel fruct⁹ facti. et sic om
 nia fieri possunt omnimō forme habeantur.
 deinde ponantur in stupha ad siccadum. deo
 mum pingatur fm colorem suum.

¶ Sunt quidā alij qui impastāt zuccarū cū gūma dra
 gagā facta in aqua rosata et qui aspersunt formas fa

rina: et hoc fieri potest: sed superior modus melior est.
 ¶ Modus xv.

Ad faciendū penidios. R. zuccari li. ij. In
 fundant in aq; p noctē: deinde coctur cū illa
 aqua absq; aliq; alia clarificatione. prius tñ
 coles: et sit coctio dura post quā coctionē pū
 ciaf sup marmorinū cū oleo amigdalay dul
 cium. deinde ducant ad ferrum ante q; infri
 gidetur: et quanto longiori tempore ducū
 tur tanto albiores fiunt: deinde forcipe inci
 dantur: et in stupha referuētur.

¶ Sunt autē q; ponūt pro oi lib. j. zuccari. 3. 5. amidi pul
 uerizati post mediā zuccari decoctionē vel in fine: et hoc
 vt zuccarū non candeat: et modus ille non vituperat
 ¶ In aqua autē zuccarū ponit: vt viscositate acquirat:
 qua mediāte possit ad ferrū trahi: qua tractione albi pe
 nidij hāt. zuccarū quāto pfecti⁹ tāto lōgiori tpe in aqua
 pmitit infusum. Quāto hō grossum magis ac rubedū
 to minori tpe relinquendū est in aq; et hoc nota. zucca
 rū cū grossum et rubedū multū de viscositate h; ideo pa
 rū i aq; pmitit. Albū vero paucā h; humiditate: ideo
 ad illā acquirēdā que necessaria est ad hoc q; trahi ad
 ferrū possit in aqua infusum stare debet et lōgo tēpore.

¶ Zuccarum in oibus supra scriptis pfectiōibus claris
 ficari d; In ista autē nō clarificat: s; tñmō colat: vt su
 perfluis et immūditis mundetur.

¶ Modus xvj.

Ad faciendū man⁹ xpi rosati. R. zuchari cla
 rificati et ab aq; sumpti lib. j. Alq; rosa. li. 5.
 Misce et bulliāt duo simul vsq; ad aq; sum
 ptionē et zuccari fortē coctionē: deine pūce
 sup marmor aspsum farina subtili et refer
 ua. Sunt q; vnguāt marmor ex oleo amigda
 larū loco farine. Nec hic mod⁹ mihi placet.
 Scias insuper q; zuccarum ex quo fit man⁹
 christi nō multum stangezatur: longa em stan
 gezatio prohibet zuccarum candescere et.

¶ Modus xvij.

Ad faciendū manus xpi violatū. R. zuccari
 clarificati et ab aqua consumpti lib. j. aque
 florum violarum lib. 5. Misce et fiat vt de
 prescripto tibi monstrauī.

¶ Nota insup q; apothecariū nostritpis solū. 3. ij. a que
 florum violarum et rosarum pro lib. j. zuccari ponunt ad
 faciendum tam manus christi violatum quam rosatū:
 et tunc pauca virtus in eo est: ideo quantitas illa apo
 nenda est supra a me descripta.

¶ Potest etiā fieri manus xpi buglosati: et boraginati:
 et fiat vt pscripti pmutādo a quas: et loco aq; rosarū po
 nit aq; florum buglose vel florum boraginis cū quātitate 3u
 zuccari prescripta.

¶ Modus xvij.

Ad faciendū manus xpi platū. R. zuccari cla
 rificati et ab aq; consumpti lib. ij. aq; rosarū m
 li. 5. Misce hec duo et simul bulliant vsq; ad
 aq; sumptionē et zuccari durā coctionē. In
 fine vero addatur margaritarum subtilissim⁹
 me puluerizatarum. 3. 5. Et pūciantur sup
 marmor aspsum vt supra. et referuētur.

¶ Sunt autē quidā apothecariū imo scire oēs qui solū. 3.
 j. margaritarū pro oi lib. j. zuccari ponūt: et hoc propter
 ipsarum penuriam: ac emptores nolunt solvere et mas
 le: nulla enim minor quantitas apponende est quā. 3.
 pro omni lib. j. zuccari.

¶ Modus xix.

Ad faciendū mansuēpi cū fragmētis. **R.** zuca. clarificati ⁊ ab aqua ꝑsumpti li. j. aq̄ rosa. li. j. bulliāt duo hec simul vsq̄ ad ꝑsumptionē aq̄ ⁊ durā coctionē zuccari: deinde in fine addant fragmētōrū preciosorū oīm subtilif sine ꝑtritorū. 3. ij. margaritarū. 3. j. misce: et ꝑjiciant sup marmor: et reseruet in stupba.

¶ Modus. xx.

Ad faciendū sanonā. **R.** zuchari clarificati ⁊ ab aq̄ consumpti lib. j. aq̄ ro. 3. ij. amidi pulueri. 3. ij. bulliāt oīa simul vsq̄ ad aq̄ cōsumptionē: deinde in fine addant 3inzib. subtilissime icisi. 3. ij. Et ꝑjiciat sup marmor: ⁊ det ei forma mansuēpi: s; latior ⁊ maior sit.

¶ Hec confectio fit apud curiales ⁊ dominos Venetorū: ⁊ hīs in locis multum in vsu est. Multumq; delectabilis gustui ac nutritiuū.

¶ Modus. vigesimus primus.

Ad dandū colorē rubēū zuccaro. **R.** braxilij subtilissime raspati. 3. j. alumis roche. 3. j. aque. 3. vj. infundant duo hec in petia ligata in dicta aqua ꝑ dies sex: deinde calefiāt ad ignē leniter: ⁊ cū aquā zuccarū coquatur.

¶ Modus. vigesimus secundus.

Ad faciendū colorē viridē zuccaro. **R.** succum caulium vel succū blāde vel succū foliorū ireos: ⁊ cū altero eorū zuccarū coquatur.

¶ Modus. vigesimus tertius.

Ad faciendū colorē celestinū vel nigrū zuccaro. **R.** indigūmi dragagati añ. 3. j. vini nigri. 3. j. ligent in petia duo hec subtiliter puluerizata: ⁊ infundant in vino ꝑ dies sex: deinde cū dicto vino zuccarū coquat: prius tñ ad ignē cū dictis reb; aliquantū calefiat.

¶ Modus. vigesimus quartus.

Ad faciendū colorē glaucū. **R.** croci. 3. ij. aq̄ lib. j. infundat in ea ꝑ dies ⁊ noctē: deinde aliquantū calefiāt simul: postea colent. ⁊ cū dicta aqua zuccarū coquat: vel accipe succū florū nascentiū in paludib; qui sunt glauci: et est opinio quorūdā q̄ sint flores acozi: et cū eo coque zuccarū: est em̄ glaucū pulcherriū: nou tamen ita boni odoris.

¶ Modus. vigesimus quintus.

Ad faciendū colorē turbinū. **R.** indici. 3. ij. ceruse. 3. j. calcis viue. 3. j. puluerizentur ⁊ in petia ligent ac infundant in li. vna aq̄ ꝑ diē et noctē: deinde simul ad ignē aliquantū calefiāt: ⁊ cū dicta aqua zuccarū coquatur.

¶ Modus. vigesimus sextus.

Ad faciendū colorē morellū. **R.** succi florū hyreos: ⁊ cū eo zuccarū coquatur: et si illo tpe nō reperit: accipe 3. j. incisionū corū morrelli ex quo fiunt lade ⁊ bursi: ⁊ pone

in aqua dum incipit bullire: ⁊ permittatur bullire tribus vel quatuor ebullitionib;: deinde coletur aqua ab illis incisionibus ⁊ cū dicta aqua coquatur zuccarū: et sic potes facere de rubeis incisionibus si rubēū colorem facere vis absq; braxilli.

¶ Modus. vigesimus septimus.

Ad faciendū mazapanū. **R.** amig. dulciuz mūdatarū ⁊ subtiliter cōtritarū lib. j. zuccari bene etiā puluerizati: deinde iterū cū amigdalibus bene cōmixtū lib. j. aque rosa. quātūz sufficit: ⁊ fiat pasta que extēdat sup vbiatas: et in furno coquitur. Sunt autē qui non ponunt nisi. 3. ij. amigdalarū ꝑ omni li. j. zuccari: quidā plus ⁊ quidā min⁹: ⁊ hoc fieri pōt ad placitū fumentis vel comedentis.

¶ Siunt aliqui sine vbiatis mazapani hoc mō. facta pasta extēdat sup incisionib; zuccaro aspersa: ⁊ in terra sine igne ponat: ⁊ supra ponat textū cū igne ⁊ post coctionē superioris partis reuoluitur: ⁊ ita fiat. ⁊ tunc nō cognoſcitur pars superior ab inferiori.

¶ Etia sunt mazapani: ⁊ ꝑficiūtur sup marmor vt manus xpi. Et hoc mō fiunt: coquat zuccarū ac mansuēpi facere velles: et in co. ꝑficiūtur amigdale vltimo cōtrite ⁊ bene cū zuccaro misceatur: deinde iterū zuccarū coquatur: post modum sup marmor farina aspersum ꝑjiciantur: sed primus ⁊ secundus modus melior est.

¶ Modus. xxvij.

Ad faciendū zuccarū rosatū. **R.** summitates florū rosarū rubearū incōplete maturitatis. 3. ij. permittatur post earū collectionē saltē ꝑ diē: deinde in lapideo vase vltimate conteratur: postea adde eis zuccari li. j. ⁊ bene ꝑstando permisceatur. deinde reponant in vase vitreato ⁊ cooperiat charta: demū soli exponatur: ⁊ ꝑ menses tres permittat omni die ipsum miscendo: deinde remoueat: ⁊ reseruetur: ⁊ hoc mō fit zucc. violatum buglosatum et boraginatum permutando solum flores. et in reliquis ꝑscriptus modus seruandus est.

¶ Nota insuper q̄ de floribus ꝑscriptis solum summētas accipienda est: alia vero pars abijcienda est: quia minus dura. Et hīa illa que in floribus boraginis reperiuntur abijcienda sunt.

¶ Modus. xxix.

Ad faciendū codignatā. **R.** poma citonia a superiori cortice ⁊ ab iteriori oīa mūdata: ⁊ ꝑ ignē cū panco vino in pasta reducta lib. xij. zucca. clarificati ⁊ ab aqua cōsumpti li. viij. misce et coquant oīa simul semp agitādo donec cocta sint: et in scatulis reseruetur.

¶ Hec em̄ est vera dosis zuccari q̄ in codignata apponēda est. alij ponunt equalē q̄titatē zuccari ⁊ paste nec mō q̄ esse laudat. Pasta igitur dicta anteq̄ cū ea zuccarū misceat stagnanda est cū bacili forato ad hoc q̄ ipsa subtilis sit. Semp; ducēda est cū baculo dū ad ignē est ad decoquēdū. 3. plius autē coctio cognoscit cū

Dist. xiiij. de decoctione medici.

ipsa tota a bacilone ducendo se leuat: nec ab igne remouenda est nisi ipsa separetur a bacilone: qz tunc est si gnum cocture. & hoc idem intelligas de amarenata.

¶ Modus. xxx.

Ad faciendū amarenatā. R. amarenas non dulces: & cum pauco vino ad bulliendum pone: post vero crepaturā earū colētur a succo suo. deinde manib⁹ fricādo transeant p bacilonū foratū exiet pulpa: & arū seu nuclei et cortices remanebunt. Accipe igit⁹ de dicta pasta li. xij. zuccari clarificati et ab aqua consumpti li. viij. misce: bulliāt simul cū baculo agitādo donec a bacilone leuent⁹ & reseruet.

¶ Nota qz hoc modo fit pfectio delectabilis seu cornalina accipiendo cornalos & faciēdo vt de amarenata supra monstram⁹ & de bullitione cum vino & colatura & positione zuccari. Est enim confectio delectabilis multum ac restrictiua.

¶ Modus. xxxj.

Ad faciendū zelū amarenarū. R. succi p⁹cti amarenarū. li. viij. zuccari clarificati & ab aqua cōsumpti lib. ij. misce & bulliāt vsqz ad cōgelationē semp cū baculo ducēdo: & reseruetur. Est em̄ utilis ad sitim extinguentum: et si quis loco saporis quid vti vellet appetitum excitat &c.

¶ Sunt qui hoc idem faciūt de succis citoniorum: & decoquant illum ad zalee formam. alij vero ad sirup formā et vtroqz modo fieri potest: & in multis egritudinib⁹ valet. Et hic finis imponitur tertiediectime distinctioni que fuit de artificio zuccari &c.

Incipit. xiiij. distinctio q̄ est de decoctione medicinarū: & p̄tinet partes tres. Prima est de medicinis que multum sustinent de decoctione. Secūda est de medicinis que parū sustinent de decoctione. Tertia est de medicinis que mediocrē sustinent coctionem.

¶ Hec distinctio nō minus utilis q̄ necessaria est: nisi em̄ medicine debito mō coquāf que cōpositū faciūt sane virtus cōpositi a doctoribus limitata nō resultabit: igit⁹ vt hūc errorem amoueā distinctionez hāc anotaui in qua & vniuersalē doctrinā cōperies. **¶ Medici** ne que multū sustinēt de decoctiōe sunt iste arist. oēs species fenicul⁹ herba & radix apiū et radix & herba petrosilium & herba & radix brusci enule hyreos gētiane squinantū coliquintida hermodactili cucumer asinin⁹ centauree oēs: lapis armen⁹ lapis stellatus sarcocolla serapinū euforbū oppoponacū oēs spēs serpētariē duo eleborū radix peoniē mīlium solis cicera orob⁹ bachbare gramē cardones oēs platāgo sempuina cauda equina raphan⁹ cortices caparū cortices mādrago: cortices granatorū spēs oēs sal & aluminis: reupōticū: rubea tinctorū diptamū: aca-

Distin. xv. de cōtritione medicine.

tia: hypoquistidos: cornu cerui: castoreum: oēs succi herbarū radices oēs nō aromatice oīa habētia multā humiditatē & frigiditatē stasifagria lupuli faseoli semē canapis berberis stipites arborū & plātārū min⁹ tū quā radices: & plusquā folia coquenda sunt.

¶ Hec medicine q̄ parū sustinēt de decoctione sunt iste: māna aqua lactis rose vio. sticados epithimū. s. pilij capilli ve. scamonea foliū indū flores genestre cardamomi gariof. pip oē reubar. cina. maiorana saturegia anthos basilicon mellilotū camomilla serpilluz origanū sandali oēs muscus ambra cāphora ameos amomi nigella. s. althee: quatuor. scz frīgida maiorā. s. papa. albi & nigri ocinum carpobalsamū: cū tota planta cortices citri cortices citoniorū calam⁹ aromaticus opij acetū aqua ros. aqua viola. flores nenupharis flores buglose flores boraginis oēs etiā flores oīa aromatica oīa habētia virtutē in superficie lignū aloes oīa facilis resolutōis &c.

¶ Hec medicine q̄ mediocrē sustinēt decoctionem sunt iste calamentū mētha saluia berthonica folia oīa semia oīa vinū granatorū vinū citoniorū herba papauē. vtriusqz succi herbarū aromaticarū aloes tamarindū. succus rosarū succus violarū absinthij sum⁹ terre eupatoriū hyfopus pruna assarū lupuli coliquinti. turbit⁹ agaricus polipodiū squilla hyreos sene mesereon ciclamē. s. geneste. scz hyusqami sanina scabiosa peonia danci carui leuistici petrosilij feniculi anisi cimini asparagi apiū. s. semē rute. se. lini. se. fenugrecise. portulace se. lactuce se. scariole se. endi. se. acetose & herba se. vitice coriādroy ordei myrtili. cubebe. s. iuniperi iuube balauustafalus barbarus herba mētha endiue scolopēdria cicorea tamariscus saxifragia laur⁹ nenupha. epatica artemisia pimpinella paritaria hīpericon costum zedoaria zinziber radix liquoritū & succus: & sic concluditur. xiiij. dist. medicinarum.

¶ Incipit. xv. & vltima distinctio q̄ est de cōtritione medicinarū: & p̄tinet tres ptes. Prima est de medicinis q̄ multū sustinent de cōtritione. secūda de medicinis que parū sustinent de cōtritione. tertia est de medicinis q̄ mediocrem sustinent contritionem.

¶ Hec distinctio nō min⁹ utilis q̄ p̄cedēs est: & si intellecta fuerit: & executioni mādata auctorū cōponēs virtutē suā a cōpositoze li-

mutat

mitatā ī recipiētē imprimet: ad laudē altissi
mi: qui sua benignitate opus nostrū dirigat.

Cas Medicine q̄ multū sustinent de cōtritiō
ne sunt iste aristologie oēs sgnātū enula hy
reos scorza ferri vitrū cortices ouoz scorpio
nes sandali oēs magarite opiū papauer al
bū et nigrū scilicet semē aloes coloquintida
cortices caparoz cortices granatorū reupō
ticū rubea tinctorū costū diptamū sanguis
draconis cornu cerui os sepie ebur aurū ar
gentū plumbū vstū cartam semē byulqami
bermodactili cucumer asinin cētauree oēs
serpentarie omnes duo bellebori radix peo
nie miliū solis semē lini semen fenugreci ber
beris quatuor semina frigida maiora staphi
sagria semen coriandrorū lupini faseoli. f. ca
napis cicera orobus ordeū bacce lauri pinee
amigdale auellane dactili passule ficus myz
tili. scilicet iuniperi balaustie gramē oēs cor
tices plātārū sauina cardones oēs semper
tina caudā eqna raphanus lignū aloes cor
tices mandragore batitura eris marchasita
cerusa litargiriū miniū argentū sublimatuz
arsenicū corali vtriusq; lapis lazuli lapis tu
daicus lapis lincis cry stallus magnes cina
beris marmor sulphur terra sigillata vitrio
lum flos eris auripigmentuz species omnes
salis oīa alumina lapides omnes fragmēta
omnia preciosa omnia mineralia species ty
riace species mytridati medicine composite
deopilatūe medicine cōposite epatice medi
cine pro renibus species trociscoz medicine
omnes stupefacientes species trifere species
byere species loch medicine pectorales om
nia metalla.

Cas Medicine parū sustinentes de cōtritione
sunt iste. scamonea nigella capilli veneris a
loes rose viole sarcocola serapinū enforbiuz
oppoponacū mezereon flores geneste flores
camomille mellilotū anetum cardamomuz

absinthiū sticados epithimū semen psilij cal
sie lignee piper omne: camphora ambra mu
scus succus rosaz cortices citri cortices cito
niorum sene thimus oīa vīna aromatica oēs
gumme ameos amomū ozimū calam^o aro
maticus laudanū omnes species aromatice
omnia quozū virtus facile resoluitur oīa de
bilia 2 rare texture oīa que habent virtutē in
superficie oīa intēse caliditatis 2 siccitatis.

Cas Medicine que mediocrē sustinēt cōtritiō
nem sunt iste. Ruta spice oēs semina omnia
ciminū mirabolani oēs reubarbarū fumus
terre eupatoriū hyfopus assarū lupuli tur
bith agaricus polipodiū squilla. semē vrtice
acetosa nasturtiū gariofilū nux muscata cube
be ficle scolopēdia cicorea tamariscus ser
pillum saxifragia laurus epatica artemisia
pimpinella paritaria byeos cyclamen semē
genestre scabiosa semen peonie dauci carui
leuistici petrosily feniculi anisi cimini aspa
ragi apij ruthe. f. hypericon zedoaria zinzib
ber adib intestinū lupi pulmo vulpis stoma
ca gallinarū medicine omnes solutiue pillu
le oēs solutiue pillule omnes medicine sto
matice diaciminū dianisum diatriton pipe
reon omnia folia preter ipsa aromatica oīa
fere aromatica: et sic finem operi imponit.

Hec em̄ sunt Jo. Frascie mi frater opti
me que paruitate ingenij mei a varijs libro
rum voluminib^o elicere potui. Non vt te his
doctiores redderem: meū em̄ nō est minervā
instruere: sed vt tuis votis obtemperarem.
Asultaq; alia scribere proposuerā: sed dubi
tans loquacitate damnari his finē imposui.
Posti tu: homines nostri temporis prolixitas
eos tedio afficit: quāq; vtilis 2 necessa
ria. Salui igitur taciturnitate suis ambagibus
damnari: q̄ loquacitate. Vale igitur
dū felix: et Quirici fratris tui memento.

Sequitur Rubrica huius libri.

Incipit Rubrica huius libri secundum ordinem alphabeti.

De litera A.

Al quid significat.
 Burco pondere.
 Aloes quomodo lauatur.
 Aloes preparatio si ad laxandum vel confortandum datur.
 Amigdale et pince quomodo purgentur.
 Agaricus quare in tyriaca ponitur.
 Aristologie quomodo contruntur et coquantur.
 Ana quid importat.
 Acute medicinae et rare et gumme quomodo continentur.
 Aristologia simpliciter scripta que accipienda.
 Anetum simpliciter scriptum quid accipiendum.
 Anisum et feniculum simpliciter scripta quid intelligit.
 Album piper quid sit.
 Anacardum mel quid sit.
 Anacardus quid sit.
 Amigdale quomodo preparatur cum in medicinis pectoralibus ponuntur.
 Assationis modus feminis lini.
 Amara electuaria quanto tpe conservantur.
 Aloes succotrinu et epaticum quid melius.
 Aloes si simpliciter scribarur de quo intelligitur.
 Aqua lactis quare ponitur ad serenum et quemclior.
 Absinthium quare dicitur romanum.
 Absinthium quando colligitur et ericatur.
 Aloe quare cum aqua pluuiali lauatur.
 Armel scriptu cum a et cu h. quid importat.
 Acori quomodo aduruntur.
 Amidum quomodo assatur.
 Agaricus troiscatus qn in medicinis ponitur.
 Amigdale amare quare in troicif alkicengi ponuntur.
 Assa duplici s. et simplici. s. quid significet.
 Amigdale simpliciter scripte de quibus intelligitur.
 Ascliber quid sit.
 Asclibach quid sit.
 Auellane quomodo assantur.
 Agresta a quibus vis extrahitur.
 Aqua cucurbitae quomodo fit.
 Aque quantitates ad purgandum mel.
 Acetum squiliticum quomodo fit.
 Aque quantitas ad zucarum clarificandum.
 Aqua pro syrupsis pectoralibus que sit.
 Albi penidii quare dicantur.
 Aqua rosaru quare ponitur in syrupo. liquiritie.
 Argenti viui extinctio.
 Arungta porci quomodo conservatur.
 Antidotarium quid sit.
 Arungta simpliciter scripta quid significat.
 Aloes in vnguentis quomodo ponitur.
 Alchana ch quid sit.
 Aquam maris modus conservandi.
 Aqua maris si non habetur quid eius loco ponitur.
 Anisum quomodo puluerizatur.
 Amigdale quomodo preparantur ad oleum faciendum.
 Amidum quare ponitur in penidiis.
 Ad colorandū zucarum fm omnē modum.

De litera B.

Behen et ben differentia.
 Boliarmeni lotio et preparatio.
 Balsamus quid sit.
 Burungi quid sit.
 Basis in medicina quid sit.
 Benedicta quare dicitur.
 Batheca quid sit.
 Bolus quid sit.
 Bullire in aqua sufficientis quantitates quid sit.

Bedeguar quid sit.
 Butyru melius et tempus conservacionis.
 Butyrum quomodo lauatur.

De litera C.

Citraria et ciriaci quid sit.
 Cinamomū subtile quibus in medicinis ponitur.
 Calamentum et mentha quare siccū in medicinis ponuntur.
 Cardamomū et cardamomi differentia.
 Cuminum carmenum quid sit.
 Cū dicitur species dyarodon abbatis quid accipitur.
 Cum frigida dari quid sit.
 Confectio quid sit.
 Cinamomū et darseni differentia.
 Cardamomi et heil differentia.
 Calamentum montanum quare ponitur.
 Centaures absolute scripta quid intelligendum.
 Condiciones seruade in exhibitione tyriace.
 Colcotar quomodo aduritur.
 Costum dulce non est in rerum natura.
 Calamentum quando colligitur.
 Causa quare medicinae simul miscentur.
 Cassia simpliciter scripta quid sit.
 Caules nabati qui sunt.
 Corticum ouorum incineratio.
 Condiciones seruande in collectiua mineralium.
 Colloquintide contritio.
 Castoreum in phylonio quare ponitur.
 Contritio narcoticorum quomodo fit.
 Cassia ponitur in electuario indo maiori.
 Cognito vntersalis simplicium.
 Colloquintida quādo in medicina est ponenda.
 Cataractum quid sit.
 Contritio et multa et pauca quare sit.
 Caparorum radix collectio.
 Cotiaudroum femina quomodo preparantur et torrefiant.
 Coralli et coralorum simpliciter scripti.
 Coagulatio medicinarum quare fit.
 Crocus in prostratione appetitus.
 Conservacionis tempus loch.
 Camphora quomodo puluerizatur.
 Crocus quare in medicinis cordialibus ponitur.
 Candi violati et rosati qui sit.
 Constrictiua quando dantur.
 Contra vomitum quando dantur.
 Coqui secundum artem quid sit.
 Coralli in syrupo de scabiosa quare ponuntur.
 Cortices cisoniorum parum coquantur.
 Coctionis syrporum cognitio.
 Cerusa quomodo lauatur et quare.
 Cera quomodo et quare lauatur.
 Cordumeni quid sit.
 Calamus simpliciter scriptus quid significet.
 Camphora non ponitur in emplastro restrictiuo.
 Cerofum vnde dicatur.
 Cotila quid sit.
 Cera quomodo coloratur.
 Cereca quomodo fiant.

De litera D.

Due partes alterius. 3. quid sit.
 Differentia inter dauci et baucie.
 Dosis electuarii indi maioris.
 Differentia inter syracost et manna.
 Dacili herion qui sint.
 Diasinicon vnde dicatur.
 Diagma quid sit.
 Diaprunis ex quibus prunis fieri debet.
 Dosis quid sit.
 Differentia ponderum inter antiquos et modernos.
 Differentia inter rob robud et syrumpum.
 Diagamum quomodo preparatur.
 De colloquintida inter doctores est differentia.
 Dico naturalis quis sit.

Tabula Rubicarum

De errore pandectarum in pillulis de bdellio.
 Diagredium in pillulis est ponendum.
 Decoctio syruporum cum zuccharo nō est clarificanda.
 Dico canicularia qui sint.
 Decoctiones isto tempore conseruantur.
 Dyachilon non diaquilon dicendum.

¶ De litera E.

Electuaria dulcia isto tempore seruantur.
 Estates tyriace que sint.
 Etymologia medicinarum.
 Electuarium dyasatyrion quare datur.
 Epatis adip preparatio et conseruatio.
 Exhibitio narcoticorum.
 Electuarium indum simpliciter scriptum.
 Electuarium indum minus quare acuitur scamonea.
 Electuarium quid sit: et quid differat a confectione.
 Etymologia tortelarum de centi.
 Ericium quomodo comburitur.
 Erythimum quare dicitur ostense.
 Emplastorum compositiones quomodo terantur.

¶ De litera F.

Felenicist differentia.
 Folium quid.
 Fermentatio quid sit.
 Fermentatio yere et in loco.
 Feniculus simpliciter scriptus.
 Flores omnes in ymbria exiccantur.
 Folliculi sunt in puluere non herba.
 Folia omnia quando sunt colligenda.
 Flores omnes quando colligendi.

¶ De litera G.

Seleniabin quid sit.
 Summe in diapensidion quomodo dissoluantur.
 Summe non sunt conterende.
 Siana ex quibus medicine ponderantur que sunt.
 Summe in pillulis intranses quomodo dissoluantur.
 Summe quomodo assantur.
 Summi si simpliciter scribatur quid significet.
 Summe quando colliguntur et rami.
 Sasse omnes quomodo puluerizantur.
 Sianella quomodo preparatur.
 Summe omnes et ossa quomodo comburuntur.
 Salia simplex scripta.

¶ De litera H.

Hirci sanguinis preparatio.
 Herba muscata quid sit.
 Herba sancte marie quid sit.
 Herba poliearia quid sit: et quid eius loco ponitur.

¶ De litera I.

In fusio cimimi in aceto quare sit.
 In quibus quid sit.
 In quo vase tyriaca sit conseruanda.
 In qua forma troisci tyri sint faciendi.
 In quo loco sint seruandi.
 In quibus tempus collectionis.
 In quibus si simpliciter scribatur quid significat.
 In quibus simpliciter scriptus.
 In quibus lupt preparatio.
 In quibus quantitates specierum et mellis.
 In quibus simpliciter scripta quid significat.
 In quibus quanto tempore conseruatur.
 In quibus electuariis in quibus diagredium coctum intrat quid faciendum.
 In quibus inter enema et clistere differentia.
 In quibus pillulis aureis quare non ponitur zin ziber.
 In quibus iulep quomodo sunt coquendi.
 In quibus infusio rosarum viridium et sicarum.
 In quibus syrupo de iuiuibis litera corrupta.
 In quibus syrupo de liquiritia quare aqua rosarum ponitur.
 In quibus iulep simpliciter scriptum quid significat.
 In quibus iulep quomodo differat a syrupo.
 In quibus decoctione pectorali quare yreos non ponitur.
 In quibus iulep quanto tempore conseruatur.

¶ De litera K.

Kermes et kesines differentia.
 Rist quid sit.

¶ De litera L.

Lapidum contritio.
 Lignum aloes crudum quid sit.
 Laudanum non conteritur.
 Lepois incineratio.
 Lapis lazuli quomodo lauatur.
 Loco flozum squinanti quid ponendum.
 Liquiritia simpliciter scripta.
 Loco foliorum mandragore quid ponendum.
 Laureole et mezerion differentia.
 Litargirium simpliciter scriptum quid significat.
 Litargirium cum muscilaginibus non est decoquendum.

¶ De litera M.

Mel emblicorum quid sit.
 Modus adurendi fetam.
 Meu quid significat.
 Mel crudum et mundum quid sit.
 Mel quadruplum ad species quid sit.
 Mel tabarzet quid sit: et quid eius loco ponitur.
 Muscus quare in medicina ponitur.
 Mello: est compositio facta in forma electuarij et confectionis.
 Medicine quare teruntur diuerse.
 Modus sumptionis confectionum.
 Modus accipiendi cortices citri.
 Medicine cupatice subtiliter conterende.
 Modus lauandi lacam.
 Medicine quare abluuntur.
 Mirabolani quare in confectione anacardina ponuntur.
 Mel cum apozimate emblicorum quid sit.
 Mel in confectionibus et crudum et coctum potest ap-
 poni.
 Mel quare ponitur in medicina.
 Margarite perforate meliores sunt.
 Medicine quomodo stupefaciant.
 Mel in electuariis solutius nunquid coquendum.
 Medicine quare dicuntur solutiue.
 Mirabolanzum a satio.
 Medicinarum preparatio.
 Muzum quid sit.
 Medicine solutiue quanto tempore durant.
 Mezerion quomodo preparatur.
 Mirabolani et mirabolanzum simpliciter scripti.
 Muscilaigo pilli quomodo sit.
 Medicina quibus causis aduritur.
 Mel purum coquitur.
 Mel passularum.
 Modus infusionis rosarum.
 Muscus et ambra non conteruntur.
 Mel mirtilorum quid sit.
 Mel canne.
 Mel in lochy preparatum.
 Mixture cordialis et pectoralis aptatio.
 Mellis purgatio et clarificatio.
 Modus infusionis violarum.
 Mue conseruatio.
 Mellis quantitas ponenda in radicibus.
 Modus extrahendi succum a cucumere a sinino.
 Mue aromatice conseruatio.
 Modus lauandi iulem.
 Menta sara cenica que sit.
 Mellis quantitas pro speciebus in emplastris.
 Mel si coquendum in emplastris.
 Medicine appropinquande membris principalibus pre-
 paratio.

¶ De litera N.

Nardus simpliciter scriptus quid sit.
 Necessitas compositionis pillularum.
 Nigella quid sit.
 Nix simpliciter scripta quid sit.

Tabula Rubricarum.

¶ De litera. O.

Ozimi differentia.
Opium quare dicitur tebaicum.
Opium quando fit.
Origani collectio.
Operatio ignis in medicinis.
Oideum quare excorticatur.
Oculi populi collectio.
Oleum simpliciter scriptum.
Oleum yunum quid sit.
Oleum viride quid sit.
Oleum leuistici quid sit: et quid eius loco ponendum.
Oleum sisammum et quid eius loco.
Oleum de oliuis immaturis: quid eius loco ponitur.
Olea calida cum quo oleo fiant.
Olea frigida cum quo oleo fiant.
Oleum ex omnibus floribus.
Oleorum omnium infusio.
Oleorum diuersitas et tempus conseruationis.
Oleum quare cum cera apponitur.

¶ De litera. P.

Piper simpliciter scriptum.
Per fragmenta pectosa.
Partes tres. 3. j. quid intelligitur.
Pio campeiteos quid apponitur.
Puluerizare quid sit et ipsius utilitas.
Paucedant collectio.
Pio balsamo quid apponendum.
peonia simpliciter scripta.
Philonium vnde dicatur.
penidij quare in dyastro.
penidij silyari qui sint.
penidij quomodo fiant.
Pondera medicinarum et figura earum.
porrum quod in medicinis ponitur.
pillule quare in forma rotunda impari dantur: et quare fuerunt inuente.
pillule quanto tempore conseruantur.
pillule vnde dicantur.
pillule quando sunt exhibende.
papauer simpliciter scriptum.
pulis cordialis quomodo cor confortet.
pulmonis vulpis preparatio.
pix simpliciter scripta.
pinguedines quomodo conseruantur.
paralelis herba quid sit.

¶ De litera. Q.

Quantitas specierum per lib. j. mellis vel zuccari.
Quare dicitur triffera.
Que seta comburitur.
Quod calamentum in medicinis ponitur.
Que centaures in medicinis apponitur.
Quare plures medicine simplices in composito ponuntur.
Que semina colligenda.
Quare dicitur dyascurcuma.
Quantitates specierum in dyascytione.
Que semina assantur.
Quando opiatata vntenda.
Que medicina acuitur scamones que dyagridio.
Quantitates zuccari in puluere ducis.
Quantitates specierum in sacculis.
Quoqui secundum artem quid sit.
Qui syrapi fiant cum aqua plurimali.
Quantitas sufficiens succorum in syrupo debissantis.
Quantitates oleorum et cere in vnguentis.

¶ De litera. R.

Rodostomate quid sit.
Rob quid sit.
Rose simpliciter scripte.
Radices et folia quando colliguntur.
Rute exiccationis modus.
Rubca vel rubec quid sit.

Radices quomodo exsicantur.
Radix simpliciter prolata.
Radices quo tempore sunt meliores.
Radices simpliciter scripte que sint.

¶ De litera. S.

Se. leuistici in medicinis non herba.
Spisse differentie.
Sandali mazachari qui sint.
Species cimmi quomodo coterende et medicinarum confortantium et electuarij de citro.
Solidus et exagium quid sint.
Simplicia quomodo conterenda.
Spodium quid sit.
Specierum quantitates in dyadraganto.
Stora: simpliciter scriptum.
Sandali simpliciter scripti.
Sebelia quid sit.
Sticados. quare dicitur arabicum.
Specierum tyriace contritio.
Spice collectio.
Specierum metridati contritio.
Saxifragia quid sit.
Species in cōfectionibus quando ponuntur.
Scolie ferri preparatio.
Scorpionum combustio.
Secacul et yungi differentia.
Sinci qui sint.
Strupefactio quid sit.
Sedenege et scedengi differentia.
Squinanti contritio.
Specierum yere contritio.
Sellariorum differentie.
Scamonea antiochia quare dicitur.
Specierum solutiuarum contritio.
Sarcocolle preparatio.
Sene simpliciter scriptum.
Species pillularum quomodo conteruntur.
Succi herbarum quid sint.
Superfluitates animalium quo tempore colligende.
Semen rose quid sit.
Squilla quomodo incidenda.
Succus ipoquifidos quando fit.
Specierum troiscorum contritio.
Spongie combustio.
Stomachorum gallinarum preparatio.
Specierum puluerum contritio.
Species sacculorum.
Succi a squilla extractio.
Squille assatio: et quid eius loco ponitur.
Specierum loch contritio et tempus conseruationis.
Syrupus acetosus quomodo intelligitur.
Syrupi stiptici et de zuccaro quomodo coquantur.
Syrupi quomodo aromatizentur.
Semina muscullaginem facientia quomodo coquantur.
Sapa quare in syrups ponitur.
Succi quanto tempore conseruantur.
Squingebin.
Syrupi quomodo sine ouo clarificantur.
Syrupi et rob quid sint.
Squille quare pars interior et exterior abijciuntur.
Seminum tempus collectionis.
Si scriptum reperitur vna res cuius plures sunt species de qua sit intelligendum.
Syrupi necessitas compositionis.
Semina frigida maiora que sint et que calida maiora.
Semina communis calida minora.
Syrupi cum melle vel zuccaro quis melior.
Suchas et bedeguar quid sit.
Syruporum conseruatio.
Se. lauri contritio.
Specierum vnguentorum contritio.
Sal simpliciter scriptum.
Sanguis humanus a quo accipitur.

Tabula.

De litera T.
 Tria ca quid importat.
 Tempus conseruationis ipsius.
 Tempus conseruationis metridati.
 Trisera quanto tempore durat.
 Tereniabin quid sit.
 Trociscus quid sit.
 Tero & contero differentia.
 Trocisci quare fiant.
 Trociscus quid sit.
 Trociscorum a pillulis differentia.
 Trociscorum necessitas compositionis.
 Trociscorum tempus conseruationis.
 Trociscorum triu & vipere forma: & quomodo, signifi-
 cantur.
 Tempus conseruationis puluerum.
 Tempus conseruationis rob.
 Trebentins quare lauat.
 Tribuli marini quid sint.

De litera U.
 Uinum quare in tyriaca ponitur.
 Utrum quomodo comburitur.
 Uiole quando colliguntur & expicantur.
 Unguentorum necessitas.
 Upera de qua fiunt trocisci quomodo esse debet.
 Unguentum quomodo ab emplastro differt.
 Uinctio post cibum non est facienda.
 Unguenta emplastra & cerota quanto tempore durant.

De litera Y.
 Yeleniabin quid sit.

De litera Z.
 Zurumbet quid sit.
 Zinziber quare additur eum turbith.
 Zuccarum tabarzet.
 Zuccarum quare ponitur in puluere cordiali.
 Zuccarum in orizachara non clarificatur.
 Zuccarum quomodo clarificatur.
 Zuccarum quomodo laboratur.
 Zuccari diuersitas confectionum.

**Explicit Rubrica huius operis ad laudem altis-
 simi.**

Tabula distinctionum ac descriptionis istius libri.
 Continet presens libellus quinq; et decem distinctio-
 nes: quarum.
 Prima erit de confectionibus aromaticis.
 Secunda de electuariis amaris.
 Tertia de medicinis solutiuis.
 Quarta de trociscis.
 Quinta de pulueribus.
 Sexta de loch.
 Septima de syrupis.
 Octaua de vnguentis.
 Nona de emplastris.
 Decima de cerotis.
 Undecima de oleis.
 Duodecima de artificio cere.
 Tredecima de artificio zuccari.
 Quarta decima de coctione.
 Quinta decima de contritione.

**Prima que est de confectionibus aromaticis conti-
 net viginti duas descriptiones: quarum**
 Prima est electuarij de gemmis. fo. j.
 si. diamusei dulcis. eodem.
 ii. diamusei amari. eodem.
 iii. diagalange. eod.
 v. aromatici rosati descri. gabuclis. folio. ij.
 vi. diacimint. eodem.
 vii. diambre. eod.
 viii. diacotalli. eod.
 ix. triasandalorum. eod.
 X. electuarij de aromaticis. eodem.

xi. diarodon abbatis. eod.
 xii. confectionis de storace. fo. iij.
 xiii. confectionis de cinamomo. eodem.
 xiiii. rosate nouelle. eodem.
 xv. diagraganti. frigidi. eod.
 xvi. diarodon descriptione communi. eodem.
 xvii. aromatici rosati.
 xviii. aromatici rosati minoris. eod.
 xix. aromatici muscati. eod.
 xx. aromatici gariofilati. eodem.
 xxi. aromatici nardini. fo. iij.
 xxii. electuarij de citro. eodem.

**Secunda distinctio que est de electuariis amaris ed
 tinet viginti sex descrip. quarum**
 Prima est tyriace Andromaci. fo. iij.
 si. tyriace Saleni. fo. iij. & iij.
 ii. mitridati. folio. v.
 iij. auree alexandrine. eodem.
 v. iustini. fo. vj.
 vi. electuarij de bacis lauri. eod.
 vii. diacalamenti Nicolai. fo. iij. & vj.
 viii. diacalamenti Saleni. fo. vj.
 ix. dianisi. eodem.
 x. Diatrion pipereon. eodem.
 xi. diacurcume. eodem.
 xii. dialace. eodem.
 xiii. confectionis ana cardine. fo. vj.
 xiiii. confectionis de scoria ferri. eodem.
 xv. electuarij de cineribus. eod.
 xvi. diasteyronis. eodem.
 xvii. diapyris. fo. viij.
 xviii. diapendion. eodem.
 xix. diadraganti calidi. eodem.
 xx. triserer magne. eodem.
 xxi. diaolubani. eodem.
 xxii. requies Nicolai. eodem.
 xxiii. egetec. eodem.
 xxiiii. athanasie. eodem.
 xxv. philoni perlici. fo. ix.
 xxvi. philoni Mesue. eodem.

**Tertia distinctio que est de medicinis solutiuis con-
 tinet descriptiones. l. quarum**
 Prima est hiere pigre Mesue. fo. ix.
 ii. hiere simplicis Saleni. eodem.
 iii. hiere composite. eodem.
 iij. benedictie Nico. eodem.
 v. electuarij indi maioris. eodem.
 vi. electuarij indi minoris. eodem.
 vii. confectionis amech. fo. x.
 viii. electuarij elecoph. eodem.
 ix. diacatolicomis. eodem.
 x. electuarij rosati. eodem.
 xi. electuarij de succo rosarum. fo. x.
 xii. diasene. eodem.
 xiii. confectionis de manna. eodem.
 xiiii. de pilis. eodem.
 xv. micheler. folio. xj.
 xvi. diastimonis. eodem.
 xvii. diaprunis non solutiui. eodem.
 xviii. diaprunis solutiui. eodem.
 xix. diacasse. eodem.
 xx. casie fistule. eodem.
 xxi. diarob cu turbith & reubar. eodem.
 xxii. diarob sine reubarbaro. eodem.
 xxiii. diacartami. fo. xj.
 xxiiii. pillularum elephanginarum. eodem.
 xxv. pillularum masticinatum. eodem.
 xxvi. pillularum aurearum. eodem.
 xxvii. pillularum turbithatarum. eodem.
 xxviii. pillularum aggregatiuarum. eodem.
 xxix. pillularum de fumoterre. eod.
 xxx. pillularum de mezeron. eodem.

Tabula rubricarum.

xxxj. pillularum hiera simplici. fo. xij.
 xxxij. pillularum de hiera composita. eodem.
 xxxiij. pillularum fetidarum maiorum. eodem.
 xxxiiii. pillularum fetidarum minorum. fo. xij.
 xxxv. pillularum de sarcocolla. eodem.
 xxxvi. pillularum de bdellio maiorum. eodem.
 xxxvij. pillularum lucis. eodem.
 xxxviii. pillularum de hermodactilis maiorum. eodem.
 xxxix. pillularum de reubarbaro. eodem.
 xl. pillularum de hermodactilis minorum. eodem.
 xli. pillularum indarum. eodem.
 xlii. pillularum sine quibus esse nolo. eod.
 xliij. pillularum cochiarum Nicolai. eodem.
 xliiiij. pillularum cochiarum almanforis. eodem.
 xlv. pillularum arabicarum. fo. xiiij.
 xlvi. pillularum assaeter. eodem.
 xlviij. pillularum stomachicarum. eodem.
 xlvij. pillularum imperialium. eodem.
 xlix. pillularum communium. eodem.
 l. pillularum de agarico. eodem.
 li. pillularum bichichiarum. eodem.

Quarta distinctio que est de trociscis continet. xxxj.

descriptiones: quarum
 Prima est trociscorum diarodon. fo. xiiij.
 ij. trociscorum de rosis minorum. Mesue solutiouorum.
 eodem.
 iij. trociscorum de rosis maiorum mesue. eodem.
 iiij. trociscorum de eupatorio et rosis. eod.
 v. trociscorum de reubarbaro. eod.
 vi. trociscorum de camphora. eodem.
 viij. trociscorum de spodio. fo. xv.
 viij. trociscorum de spodio cum semine acetose. eodem.
 ix. trociscorum de berberis. eodem.
 x. trociscorum de abinthio. eodem.
 xi. trociscorum de alkekengi. fo. xv.
 xij. trociscorum de caparibus. eodem.
 xiiij. trociscorum de eupatorio. eodem.
 xiiij. trociscorum de karabe. eodem.
 xv. trociscorum de myrrha. eodem.
 xvij. trociscorum de terra sigillata. eodem.
 xvij. trociscorum de aniso. fo. xvij.
 xvij. trociscorum de agarico. eodem.
 xix. trociscorum de alandal. eodem.
 xx. trociscorum diacoralis. eodem.
 xxj. trociscorum de tyto. eodem.
 xxij. trociscorum de squilla. eodem.
 xxiiij. trociscorum andromaci. eodem.
 xxiiij. trociscorum de vipera. eodem.
 xxv. galie muscate. eodem.
 xxvj. galie febelie. eodem.
 xxvij. galie elephangine. eodem.
 xxviii. Galie magne. fo. xvij.
 xxix. trociscorum ramich. fo. xli. et xvij.
 xxx. trociscorum de feni. fo. xvij.
 xxxj. sigillatio trociscorum. eodem.

Quinta distinctio que est de pulueribus continet. xl.

descriptiones: quarum
 Prima est pulueris p epithimate cordis. fo. xvij.
 ij. pulueris cordialis. eodem.
 iij. pulueris contra ycrmea. eodem.
 iiij. pulueris pro docio. eodem.
 v. pulueris ductis. eodem.
 vj. pulueris sene. eodem.
 viij. pulueris sene magis solutiui. eodem.
 viij. pulueris p mingentibus in lecto. eodem.
 ix. pulueris restrictiui. eodem.
 x. pulueris p sacco capitis. fo. xvij.
 xi. pulueris pro sacco cordis. eodem.

Sexta distinctio que est de loch continet. ix. descriptio

nes: quarum
 Prima est loch de pino. fo. xvij.

ij. est loch de papauere. fo. xvij.
 iij. loch sani et experti. eodem.
 iiij. loch ad asma. fo. xvij. et xvij.
 v. loch de squilla. fo. xvij.
 vi. loch de pulmone vulpis. eodem.
 viij. loch de alta. eodem.
 viij. mixture pectoralis. fo. xix.
 ix. mixture cordialis. eodem.

Septima distinctio que est de sirupis continet. xlvij.

descriptiones: quarum
 Prima est sirupi acetosi. fo. xix.
 ij. sirupi de duabus radicibus. eodem.
 iij. sirupi rosati ex infusione. eodem.
 iiij. sirupi rosati ex rosis siccis. eodem.
 v. sirupi de endiua magistralis. eodem.
 vi. sirupi de endiua Bentilis. eodem.
 viij. sirupi de succo acetose. eodem.
 viij. sirupi de agresta. eodem.
 ix. sirupi de papauere. eodem.
 x. sirupi de succo endiue. eodem.
 xi. orizacare. eodem.
 xij. sirupi de pomis simplicis. fo. xx.
 xiiij. sirupi de pomis compositi. eodem.
 xiiij. sirupi de myrtis magistralis. eodem.
 xv. mellis violati. eodem.
 xvij. mellis rosati. eodem.
 xvij. sirupi de acetositate citri. eodem.
 xvij. oximellis simplicis. eodem.
 xix. sirupi violati compositi. eodem.
 xx. sirupi de iutubis. eodem.
 xxj. sirupi de scabiosa. eodem.
 xxii. iulep rosati. eodem.
 xxiiij. iulep violati. eodem.
 xxiiij. sirupi violati ex infusione. fo. xxj.
 xxv. sirupi de granatis. eodem.
 xxvj. oximellis squilitici. eodem.
 xxvij. miue citoniorum sine speciebus. eodem.
 xxviiij. sirupi de bisantio. fo. xv. et xxj.
 xxix. sirupi de mentha. fo. xxj.
 xxx. sirupi de fumo terre. eodem.
 xxxj. sirupi de piastio. eodem.
 xxxii. sirupi de abinthio. eodem.
 xxxiiij. sirupi de epithimo. fo. xxij.
 xxxiiij. sirupi de thimo. eodem.
 xxxv. sirupi de artemisia. eodem.
 xxxvj. diamozon. Mesue. eodem.
 xxxvij. diacaridion seu rob nuncum. eodem.
 xxxvij. miue citoniorum aromaticce. eodem.
 xxxix. sirupi de sicados. eodem.
 xl. sirupi de corticibus citri. fo. xvj. et xxij.
 xli. sirupi de radicibus citri. fo. xvij.
 xli. sirupi de hyssopo. fo. xvij.
 xliij. sirupi de liquiritia. eodem.
 xliij. sirupi de eupatorio. eodem.
 xlv. decoctionis pectoralis. eodem.
 xlvj. decoctionis communis. eodem.

Octava distinctio que est de vnguentis continet. xxxiiij.

descriptiones: quarum
 Prima est vnguenti stomachi. fo. xvij.
 ij. vnguenti sandalini. eodem.
 iij. vnguenti Galeni. fo. xvij.
 iiij. vnguenti populeonis. eodem.
 v. vnguenti citrini. eodem.
 vi. vnguenti egyptiaci. eodem.
 viij. vnguenti apostolorum. eodem.
 viij. vnguenti basiliconis. eodem.
 ix. vnguenti de ceruisa crudi. eodem.
 x. vnguenti de ceruisa cocti. eodem.
 xi. vnguenti de dragagantis. eodem.
 xii. vnguenti pectoralis. eodem.
 xiiij. vnguenti comitis. eodem.
 xiiij. vnguenti pro vcrnibus. fo. xvij.

Tabula rubricarum.

xv. vnguenti pro scabie meue. fo. xxiii.
 xvj. vnguenti pro scabie alterius pro pueris. fo. xxiii.
 xvij. vnguenti de arthanita. fo. xxv.
 xviii. vnguentum dialtee. fo. xxv.
 xix. vnguenti marciatonis. fo. xxv.
 xx. vnguenti aragon. eodem.
 xxi. vnguenti agrippe. eodem.
 xxii. vnguenti marciatonis alterius. eod.
 xxiii. vnguenti staphisagrie. fo. xxvj.
 ¶ Nonna distinctio que est de emplastris continet. vj. de
 scriptiones: quarum.
 Prima est emplastri de melliloto. fo. xxvj.
 ii. emplastri Saleni emundantis vitia stomachi. eodem.
 iii. emplastri diaphiniconis. eodem.
 iiii. emplastri de granis lauri. eodem.
 v. emplastri montagnane contra fluxum. eodem.
 vi. emplastri de crusta panis eiusdem. fo. xxvj.
 ¶ Decima distinctio que est de cerotis continet. ix. de
 scriptiones: quarum.
 Prima est ceroti diachilonis magni. fo. xxvj.
 ii. diachilonis minoris. fo. xxvij.
 iii. ceroti pro rebus. eodem.
 iiii. ceroti de gumis. eodem.
 v. ceroti de laudano. eodem.
 vi. ceroti pro crepatis. eodem.
 vii. ceroti pro costis. eodem.
 viii. ceroti oxicroci. eodem.
 ix. ceroti de mustellaginibus. eodem.
 ¶ Undecima distinctio que est de oleis continet. xxx.
 descriptiones: quarum.
 Prima est olei spice. fo. xxvij.
 ii. olei spic calterius. eodem.
 iii. olei sisamini. eodem.
 iiii. olei citontorum. fo. xxvij.
 v. olei mastice. eodem.
 vi. olei liliorum compositi. eodem.
 vii. olei costini. eodem.
 viii. olei vulpini. eodem.
 ix. olei scorpiorum. eodem.
 x. olei hyuni. eodem.
 xi. olei de capparibus. eodem.
 xii. olei mytilorum. eodem.
 xiii. olei rosati primi. eodem.
 xiiii. olei rosati secundi. eodem.
 xv. olei camomille. eodem.
 xvi. olei violati. fo. xxix.
 xvii. olei aneti. eodem.
 xviii. olei liliorum simplicis. eodem.
 xix. olei sambucini. eodem.
 xx. olei rute. eodem.
 xxi. olei menthe. eodem.
 xxii. olei de abinthio. eodem.
 xxiii. olei saluic. eodem.
 xxiiii. olei de floribus papaueris. eodem.
 xxv. olei de cucurbita. eodem.
 xxvi. olei de nenuphare. eodem.
 xxvii. olei amygdalarum dulcium. eodem.
 xxviii. olei laurini. fo. xxx.
 xxix. olei amygdalarum magistralis. eodem.
 xxx. olei tartari. eodem.
 ¶ Duodecima distinctio que est de artificio cere continet.
 vj. modos preparationis quorum

Primus est de cera rubea facienda. fo. xxx.
 ii. de cera viridi. eodem.
 iii. de cera nigra. eodem.
 iiii. de dealbando ceram. eodem.
 v. alius modus dealbandi ceram. eodem.
 vi. mensura cereorum omnium. fo. xxx.
 ¶ Tertiadecima distinctio que est de artificio succari
 continet. xxxii. modos laborationis: quorum.
 Primus est de cotiandris solidis. fo. xxx.
 ii. de crispis. eodem.
 iii. de cinamomo psciendo. fo. xxxj.
 iiii. de amygdalis. eodem.
 v. de rancris. eodem.
 vi. de gariofilis. eodem.
 vii. de anisis. eodem.
 viii. de pincis. eodem.
 ix. de auellanis. eodem.
 x. de muscardinis. eodem.
 xi. de pignochata. eodem.
 xii. de morzellata. eodem.
 xiii. de zinziberata. eodem.
 xiiii. de omnibus animalibus et fructibus. eodem.
 xv. de penidus. eodem.
 xvi. de manuscri rosato. eodem.
 xvii. de manuscri violato. eodem.
 xviii. de manuscri perlato. eodem.
 xix. de manuscri cum fragmentis. fo. xxxij.
 xx. de sauonia. eodem.
 xxi. de colorando zucharum rubeo colore. eodem.
 xxii. de colore viridi. eodem.
 xxiii. de colore celestino. eodem.
 xxiiii. de colore glauco. eodem.
 xxv. de colore turchino. eodem.
 xxvi. de colore morello. eodem.
 xxvii. de marzapanis diuersis. eodem.
 xxviii. de zucaro rosato violato et alijs. fo. eodem.
 xxix. de codognata. eodem.
 xxx. de amarenata. fo. xxxij.
 xxxi. de zelea amarenarum. eodem.
 ¶ Quarta decima distinctio que est de coctione medicina-
 rum continet partes tres: quarum.
 Prima est de medicinis que multum sursinent de coctio-
 ne. fo. xxxij.
 ii. de medicinis que parum sursinent de coctione. eodem.
 iii. de medicinis que mediocrem sursinent coctione. eod.
 ¶ Quinta decima et vltima distinctio que est de contri-
 tione medicinarum continet partes tres: quarum.
 Prima est. de medicinis que multum sursinent de con-
 tritione. fo. xxxij.
 ii. est de medicinis que parum sursinent de contritio-
 ne. eodem.
 iii. est de medicinis que mediocrem sursinent contritio-
 nem. eodem.

Finis.

¶ Registrum. A. B. C. D. E.
 Omnes sunt quaterniones:
 pter E qui est duernio.

[Faint, illegible text from a manuscript page, likely bleed-through from the reverse side.]

Deu
apud
pude-
ctas ē
anctū
agre-
fle & n̄
ē pau-
ceda-
num.
ly. di-
cit pa-
dix est
suglu.

Theſaurus Aromatariorum Medicis atque Aromatarijs omnibus æque utilis, ac neceſſarius, recens ſingulari diligentia recognitus, atque caſtigatiſſime impreſſus.

Ad clariffimos dños Mediolanenſis collegij phyſicos Paulus ſuardus aromatarius ſalutem &c.

Am animaduertere

Colendiffimi doctores q̄ plures in nõnullis aromatariorũ apothecis errores ignorantia cõmitti: qđ in animarũ ſimul et corporũ humanorũ ſumũũ damũũ fore dubitandũ nõ eſt: eoſq̄ corrigere non niſi honeſtum ac iuſtũ eſſe videtur. Quare tũ amicorũ precibũ pictate motus diuino piũs inuocato auxilio: ſine quo eia vana teſtante diuo auctore noſtro Meſue: ſanat ſolus languores de: opusculũ hoc hincinde autẽti ce eligẽdo cõponere decreuit: in quo cõpoſitionũ omnũ, in cõi practica exiſtentium virtutum modũ rẽpus eligẽdo: omnia q̄ eis pertinentia declarantur ferie alphabetica oia ordinãdo correctionibus emendationibusq̄ veſtris me ſubmittẽdo: quibũ ſumme debeo: & ſicut charitate moueor: ita de ſublimis benignitate ſua in ſanitate nos cõſeruare dignetur: qui ſit benedictus in ſecula ſeculorum amen.

Area alexandrina Nicolai:

aurea dicta eſt ab auro: alexandrina ab alexandro pertiſſimo pho a quo fuit inuenta: valet pp̄ie ad oẽ vitium capitis ex frigiditate: & maxime ad omnẽ decurſione reumatũ que fit de capite ad oculos ad gingiua ad aures: et ad grauedinem oim mẽbroꝝ que fit de eodẽ humore: cuiũ permixtio. R.

- Alſari. Oppoponaci.
- Carpoballaſami. id eſt ſemen plante.
- Anacardi. Zuſquiami. añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.
- Maſticia. Barioſorum.
- Sulphuris viui. Opũ.
- Radicum pconie. Mirthe.
- Radicum iringi. Radicum ciperi. añ. ʒ. ʒ.
- Rofarũ rubea. Bala. i. liquor emanãũ ab ardore bala.
- Thimi. Radicum a cori.
- Cinamomi. Pulegũ.
- Foli. Briſtologie longe.
- Sedoarie. Sentiane
- Sinziberis. Corticũ mandragore.
- Coſti. Camẽdros.
- Cozali albi & rubel. Radicũ valeriane.
- Caffie lignee. Baecarum lauri.
- Euforbij. Seminis ameos.
- Dragaganti. Seminis dauci.
- Thuris. Macropiperis. i. pip longũ.
- Storaicis calamite. Spice celtice.
- Leucopiperis. i. piper longũ. Weu. i. radix.
- Cardamomi maiorũ & minorũ. Xiloba. i. lignũ bala. añ.
- Semen ſileris montani. Radicũ ſaxifragie. (ʒ. ʒ.)
- ſe & h Seminis carui. Seminis linapi.
- Amomi. Seminis aneti.
- Seminis petroſilij. Seminis anifi añ. ʒ. ʒ.
- Seminis ruthe. Ligni aloes. ʒ. ʒ.
- Seminis leuiffici. Reubarbari.
- Sironi. i. macedonicũ añ. ʒ. ʒ. Alſipe muſcate.
- Caſtozei. Auri purifica. i. in ſolũs collecti. ʒ. ʒ. ʒ.
- Spice nardũ. Balange.

Argenti meri. Albarum margaritarum.
 Raſure ebous. Blacte biſantie.
 Calami aromatici. Oſſis de corde cerui. añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.
 Piretri ana. grana. viij.
 Puluerizanda puluerizent: & cũ mellis diſpumati. q. s. fiat cõfectio in bona forma: & da poſt ſex meſes cũ vino al. calido ad modũ auellane in ſero qđ vadit dormituz.
 ¶ Simoni fm Simo. Januẽ. & fm Diaſcoriddẽ eſt ſemen petroſilij agreſtis: & in libro pandectarũ eſt ſemen mace donici opinio mea eſt ſemen macedonicum.
 ¶ Opũ qđ fit in nſis partibꝝ ex capitibꝝ papaueris nigri. fieri dẽ de meſe Maſ vel de meſe Aprilis: & ita opũ tebaicũ in illo tpe fieri debet in partibus tebis.
 ¶ De meũ. Scrap. in ca. de meũ dicit habet radicẽ non ſubtilẽ: cuius aliqũe partes diuidũtur in plures: quaz quedã ſunt toruofe: & quedã recte longe habet odorem bonum: & radix eiꝝ eſt que adminiſtratur: poſtea iterum ait ex autoritate Gal. radix huius herbe eſt id in quo eſt inuamentũ: ſimiliter ait circa inſans.
 ¶ Pro balaſamo ponitur terebẽtina ſubtilis: vel oleum laurinum vel oleum balaſaminum vel gummi edere vel quedam compoſitio olei que deſcribitur in recepta dia cucurme in illo in fo.
 ¶ Radices omnes in autũno ſunt colligende: et ciperi de meſe Octobus.
 ¶ Et nota qđ ſi radices alicuius herbe vel arboris colliguntur: tunc debent colligi quãdo nõ habent flores. Si vero folia quãdo flores habent.

Atanalia magna Meſue cõferens ad dolorẽ capitis: & ſplenis: & opilationẽ in eis & dolorẽ ſtamachi & aſma & tuſſi antique: & mũdificat pectus et fluxũ ventris antiquũ diſinteria: et ad fluxũ ſanguinis et eſt in ſedatione dolorũ: ſicut ſilonium: et cõfert ad dolorẽ renũ & emorroydarum: & Gal. precepit miſceri epar adip. i. epar lupi. valet em̄ proprietate ſua ad morbos epatis: cuius permixtio.

Croci. Cordumeni. i. ſemẽ carui.
 Opũ. Semen papaueris nigri.
 Mirthe. Spice nardi.
 Caſtozei. Eupatoriũ.
 Seminis zuſquiami. Epar adib. i. epar lupi.
 Coſti. añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ. Cornu dextri ca. añ. ʒ. ʒ. ʒ.

¶ Que ſunt puluerizãda puluerizentur: cetera liqueſcat cum vino & cũ melle diſpumato quantũ ſufficit: fiat cõfectio et da poſt ſex meſes: doſis eius eſt ab aureo medio vſq; ad aureum vnum cum vino ſuaui et dulci aut cum rob & ſucco endiuie & aplj.
 ¶ Epar adib. i. epar lupi pparat hoc mō et cõſeruatur. primo debet optimẽ lauari cũ vino albo optimo: & bene mũdari ab oĩbus inũditijs: deinde ſaletur ſeu aſpergatur ſandalis citrinis bene & ſubtiliter puluerizati: deinde permittat exiccari: deũũ inuoluatur abſinthio: et ponat in vna ſcatula in loco ſiccũ cũ dicto abſinthio: et omni hebdomada abſinthium mutando.
 ¶ Lupi vero inteſtinũ hoc modo pparat & cõſruat: lauetur cũ optimo vino albo: deinde tumefiat & ponat ad exiccãdum: ſed caueatur a fumo et puluere: deinde etiam in abſinthio inuoluatur: & reſeruetur: valet enim in colica mirabiliter.

Anacardina Meſue eſt cõfectio ſapientũ: & eorũ qui deſiderant ſcire: acuit em̄ intellectũ: ſubtilizat ſenſum: memoriã recuperat: & cõfert dolori ſtomachi: & ventris a frigiditate facto: et clarificat ſanguinẽ: et colorem bonum facit.
 ¶ Piperis nigri. Mirabolanoꝝ emblicorũ iplum
 Macropipis. i. piper longũ. Mirabolanoꝝ belliri corũ
 Mirabolanoꝝ heb. añ. ʒ. ʒ. Mirabolanoꝝ ind. añ. ʒ. ʒ.
 Uini ʒ beduſt. i. caſtozeũ añ. ʒ. ʒ. Burungi. i. nigella
 Coſti. Baecarũ lauri. añ. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.
 Anacardi. Radicũ ciperi. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.
 Succari taberz et. i. zuccarum album.

¶ Tere anacardos per ſe: deinde alias medicinas cõſectum butiro vaccano: et melle diſpumato. añ. lib. ʒ. p̄ te ſer. ciedum primo butyrũ purgatum: poſtea mel diſpumatum: deinde alias medicinas ſubtiliter puluerizatas: et ſeruit.

Thesaurus

da post sex menses: et cacat sumens a labore ira coitu: et ebrietate: volis est. 3. ij.

¶ Oēs mirabolanti ponuntur in hac pfectione ad frāgē dum malicia ana cardoz: nisi. n. illi ponerent ipsoz ma line oēs alias medicinas. coisuperēt: quare in hoc bñ ad uertant a pothercarū.

¶ Anacardi sunt fructus cuiusdā arboris q̄ hñt similitu dinē cordis amū paruaz hñtes intrinsecus rubedinem quāddā ad similitudinē sanguinis: et nascunt i sicilia in mōtib⁹ igneis q̄ p̄tinue cōburūt: et ab ip̄is denoiaf cōfe ctio ana cordina: et nota q̄ isti fruct⁹ dñ sunt recētes: cō: diūt cū melle hoc mō. liq̄factū mel in eo ponūt anacar di: et dñ morant in eo illd tale mel vocat mel anacardū et hñt in vsu absq̄ dietis ana cardio: et aliqñ igredif in ele ctuarij: vt infer⁹ apparebit: et illud tale mel hñ inten: sioē gradū caloris: et siccitatis q̄ mel purū: q̄ ana cardī sunt calidi: et siccī in quarto gradu nec sunt pediculi cle fantio: vt quidam fatui dicunt.

¶ Burūga de eo est magna dñia. Christo forus de hone: stis sup illū passuz expōit q̄ est nigella: et q̄ nigella est semē nigrū odoriferū. gēnt̄ hō exponēs illā pfectionem inq̄: burūgi sunt grana silia pipi q̄ nō hēm: s; illorum loco sim q̄sdā ponit cataputia: alij hō dicūt q̄ est quedā herba habēs folia silia rute faciēs semē in vagis silem nasturro q̄ mordet linguā: s; p̄ma opinto est melior: ma gisq̄ ad mēt: auctoris: cū nigella cerebrum confortet: humiditatēq̄ ipsius desiccat: quemadmodū cōfectiois virtus est. quare nigella ponenda est.

Atanalia Nicolai. i. immortalis v3 proprie cōtra fluxū sanguinis mulieris data cū succo plantaginis qui succus d3 duci sup lapidē molarē cū lapide ematitio donec in sanguinis vertat colorē: et cū tali succo medicina disēperata def: et etiā suppositoriū de eadē medicina mētū: et in yulua immisum sangui nē stringit: hoc idē facit emoptoicis: vētris etiā fluxum mirabiliter sedat: que simplr distemperata: et sit narib⁹ attracta sedat fluxū sanguinis ex narib⁹ cum pētafilon soluta: et fronte illimita siue narib⁹ immissa cuz omni ce: lentate sistit sanguinis. anatrops emagogū siue diabo: sim ex pectorē seu epate cum tulli facta cū succo scripi: natis vel in tubechico siue medicinali puschā oblatum potenter accipe menstrua cuz vino: et aqua in quibus decocta fuerit berbena potato potentur stringitlie cuz succo turionis succus colicis cuz aqua in qua nulluz missum fuerit diūmeria ei alapse lycenteria cum apo: zimate balausticō modice auxiliat: cui⁹ p̄mixtio. R.

Cinamomo.	Folij.	Castorei.
Castie fist. añ. 3. ij. gra. viij.	Castorei.	Castorei.
Storacis calamite.	Dirrhe.	Dirrhe.
Croci.	Lapidis ematitio.	Lapidis ematitio.
Fu. i. radicz valeriane.	Sanguinis dracontis.	Sanguinis dracontis.
Betonice.	Coralli rubei.	Coralli rubei.
Zusquiami. i. semen.	Mumie. añ. 3. 5.	Mumie. añ. 3. 5.
Sifileos. i. sileris mōtani.	Cosmi.	Cosmi.
Semen apij.	Boli armenit.	Boli armenit.
Semen dau. añ. 3. j. 5. gra. iij.		
Simphiti. i. consolida ma. secundum Diascoidem leu nias. i. terre sigil.		

Semen auisi.	Opj. añ. 3. j. 5. gra. iij.
Spice.	Acoti. i. radicum.
Aisari. i. radicu. añ. 3. vj.	Men. i. radix.
Mādragoic. i. radicu.	Macropiperis.
Polij montani.	Leucopiperis.
Baccarum lauri.	Petrosilij. 3. añ. 3. 5.
Mellis. q. s. dosis eius est. 3. ij. et da post sex menses: hec pfectio sepi⁹ liberat hominē ab extremis mortis.	

Antidotum Nicolai. i. contra datam emagogū i. sanguinem menstrualem ducens valet ad multas passiones mulierum: ad matricez que nō vsu purgant: purgat mirabiliter menstrua educit: et fetum in vtero occidit: et postea extrahit: et post partum que non sunt purgata purgat: et ad salutes perducit: pe tram in vesica rumpit: et purgat: vnam mouet: stran: guriam sanat: epatis enfram curat: cūrosim in splene sanat: et ad omnia interiora magnum bonum facit: et ad

stomachi indigestionem: et eos sanat qui colicā patiū tur: nefretico pdest. hoc autē qui biberit sanitatē obti: nebit vel aliquādo emoroydas prouocat: vnam totius corporis aperit: et fetum mortuū et secūdinam educit: et vesicam purgat: stomachum calidū facit: ventositatem consumit: vomitum comipescit: tamen in mulieribus ni hñ inuenitur fortius ad oia que illis sunt vitia: ppter quod caudum est patientibus emoroydas aut fluxū ventris aut diarricis m.

Radicum affari.	R
Orobi. i. moco. 3. ij.	
Radicum acori.	
Stiptere. i. alumis plume. 3. 3.	
Amomi.	Seminis attriplicis.
Piretri. 3. ij. gra. xiiij.	
Maratri scilicet semen feniculi añ. 3. j. gra. vj.	
Pipis nig. 3. j. 3. ij. gra. vj.	Semis rute. 3. ij. gra. xiiij.
Seminis auisi. 3. ij.	Spice nardi.
Aristologie longe.	Pulegi añ. 3. ij. gra. xiiij.
Artemisie.	Radicū pconic. 3. j. gra. vj.
Castie fist. añ. 3. ij. gra. xiiij.	Radicum ciperi. 3. ij.
Centauree mi. 3. j. gra. vj.	Smirtus. i. betonica. 3. ij.
Daci creticū. i. pascina ca ortensis. 3. ij.	
Squināri. 3. j. gra. xiiij.	Gariofilorum. 3. ij.
Elleborū nigri. 3. j.	Radicū capparis.
Foliozū lauri. 3. j. 5. gra. iij.	Cimini.
Liquiritie rase. 3. j. 3. j.	Sinziberis. añ. 3. j.
Lupini. 3. ij.	Spice nardi. ana. 3.
	Seminis apij.

Melanzij. i. git. et nascitur in frumentis. 3. ij.
Saurine. añ. 3. ij. gra. xij.
Xilobalsa. 3. j. gra. xiiij.
Dirrhe. 3. ij. gra. xiiij.
Macedonici. 3. ij. gra. xiiij.
Mellis quātū sufficit: detur ad modū anellan maioris cum aqua calida post balneum si cū febre est si vero sine febre cum vino veteri aut mulsa dabis. dosis est. 3. iij.

Aromaticum rosatū descriptiōe gabrielis De machi: et omnia nutritiois membra cōfortat: et est cō tra stomachi humiditatem: et mollificationem: et omnez corruptionem in eo corrigit: cor confortat appetitum ex citat: digestionem procurat: conualescentibus et debili: bus mire subuenit: cuius permissio. R.
Rosarum rubearū 3. xv.
Liquiritie rase. 3. vj.
Ligni aloes.
Sandali ma zachari. i. citrin. ana. 3. ij.
Cardamomi.
Cinamomi electi. 3. v.
Macis.
Gariofiloz añ. 3. ij. 5.
Sirupi rosati et de corticibus citri. q. s. et fiat confectioz dosis est. 3. ij.

Aromaticum rosatū Des. stomachū et cor con fortat humiditatē viscerū exci: cat: appetitū excitat et digestionem cōfortat: vomitum et nauream sedat. R.
Rosarū rubearū. 3. j. 5.
Ligni aloes.
Troiscorum diarodon.
Salie muscate. añ. 3. ij. 5.
Liquiritie rase. 3. viij.
Cinamomi electi. 3. iij.
Salange.

¶ Puluerizentur subtiliter: et cū sirupo rosato et de corti: cibus citri. ana. 3. viij. aromatizando illam cum. 3. 5. opti mi musci: sed in forma solida fieri solent vt supra.
¶ Si rosarum in aliqua compositione scriptū reperies sine determinatione: est de rubcis intelligendū tanq̄ de melioribus et perfectioribus.
¶ Hic et pro hac compositione: et pro ante scriptis et in fra scribendis est notandum quod descriptio troiscor: rum in istis ingredientibus infra describitur: in dese: ptionibus de troiscis tantum erit.

Aqua ^{prunorum silvestriū. Sorbarum.}
^{Citoniorum. Stanorum.}
^{Aspularū immaturarum. Florum anedoni.}
 Plantaginis. añ. partes equales & distilla ad libicum.
Aqua ^{ad oculos rubentes & lachrymantes experta}
^{& bona.}
 Zuccari albi. ^{R.} Tini albi. clari.
 Bloes epatici. ana. ʒ. ʒ. ʒ. ʒ.
 Aque rose. ^{Tutic preparate. ʒ. ʒ.}
 Aque feniculi. añ. ʒ. iij. ^{Camphore gra. ij.}
 C. Misce in vna ampulla vitri & desup liga petiā vnā li-
 ni subtilis: & de dicta aqua asperge in oculis.
Aqua ^{ad inflammationem membri bona et ex-}
^{perta.}
 Ceruse. ^{R.} Aque plantaginis.
 Litargiriū subtiliter puluerizati. añ. ʒ. iij.
 Aque portulace. ^{R.} Aq̄ vermicularis. añ. ʒ. ij.
 Camphore. gra. ij.

C. Misce omnia simul: & balnea pluries in die cum pe-
 rita lini subtilis frusta vbi est inflatio.
Benedicta ^{simplex Nicolai: & dicit benedicta q̄}
^{ab omnib⁹ a quib⁹ sumit benedicitur}
 maxime si def habentib⁹ infirmitates cōtra quas inue-
 ta fuit vcz ad guttā arteticā & podagrā ex frigiditate: re-
 nes & vesica ʒ purgat: periplemonicos stomatichos epa-
 ticos curat: cuius permixtio. ^{R.}

Fule. ʒ. ij. ^{Salis gemme.}
Turbith albi & gumosi. Balange.
Zuccari albi. añ. ʒ. ʒ. ^{Mactis.}
Diagredij. ^{Seminis carui.}
Hermodactylorum. ^{Seminis sparagi.}
Rosariū rubeaz. añ. ʒ. ʒ. ^{Litospermatō. i. multū folis.}
Sarioflorum. ^{Amomi.}
Spice nardi. añ. ʒ. j. ^{Piperis longi.}
Zinziberis. ^{Polipodij.}
Croci. ^{Cardamomi.}
Seminis petrosilij. ^{Dasticis.}
Seminis apij. ^{Seminis ameos.}
Radicum saxifragie. ^{Lapidis lincis. añ. ʒ. j.}

C. Puluerizent subtili & cū melle collato & dispumato
 q̄ s. fiat electuarium: dosis est. ʒ. iij. vsq̄ ad. ʒ. viij.
 C. Benedicta d̄: ab effectu: & ab eo denominat: q̄ bonū
 effectū inducit: vñ ab oibus sumentibus benedicitur.
 C. Feniculi si simpliciter inuenit de femine ipsius intel-
 ligendū est: non aut̄ de radice neq̄ de herba.
 C. Sextaria multiplicia sunt: & diuersificant fm diuer-
 sitatē rerū: si enī h̄ aque sextariū vnū: tūc idē est qd̄ li. ʒ. ʒ. viij. Si osex
 tariū vnū olei: & idē est qd̄ li. j. vltimo sepe inuenit sexta-
 riū vnū mellis: & idē est qd̄ lib. ij. quare nota has differē-
 tias: q̄ sepe vidi errores contingere in cōpositione me-
 dicinarum: & non a vulgaribus aromataris.

Conditum ^{de fecacul Mesue: renes calefacit: et}
^{coitū excitat: ventositatem stomachi}
 dissoluit. Et modus operationis eius est. R. radices ca-
 rum albas grossas: & teneras & radantur cortices eius
 cineritū: & elixent & mundentur a venis interioribus &
 incendant in frusta: sicut est mensura pollicis: & ponatur
 in ei⁹ vacuitatibus arūdinosis frustū zinziberis hume-
 ctati sicut dicitur in. c. de zinzibere condito: & gra. j. hu-
 mectatus & accipiantur ad omne pondus corū mellis.
 pondera tria. Et alij ponunt mellis pondera duo azuc-
 cari pondus. j. postq̄ coctum fuerit cum facilitate: & p-
 ſiciantur super illud specierum alefangine partes con-
 uenientes: & dosis eius est. ʒ. j. vel. ij.

Conditum ^{de acor: a Mesue valet ad egritudi-}
^{nes. cerebri: & neruorū. & mod⁹ eius}
 est: sicut fecacul conditum additum ad omnem partē
 eius fecacul boni partes. ij.

Conditum ^{de baucia Mesue: valet sicut fecacul}
^{& eius modus est sicut fecacul.}

Conditum ^{de citonia Mesue: fluxum ventris: & vo-}
^{mitum sistunt: stoma chū vero cōfortant}
 et digestionē. R. Citonia magna māda a putrefactioe:
 & mundent a cortice suo: & grānia interioribus: & inci-

dantur in frusta puenictio: & decoquantur cū iulep mul-
 te aquositate: et p̄ diē vnū decoquantur cum alio iulep:
 qd̄ est victū pfecte coctioni vsq̄ dū perficiat in eis de-
 coctio: deinde aromatizetur cū musco: et ponatur in va-
 se vitreo: & sepellantur cū iulep in quo decocta fuerunt.
 Et quidā decoquūt cū melle. Et quidā cū vino cocto de-
 coquunt. Et quidā supercondiunt cum speciebus aro-
 maticis et alia. Et alij faciunt alia.

Conditum ^{de citro Mesue. stomachū & cor: con-}
^{fortat: et digestionē facit: & bonū ois}
 odorem. R. Corticū citri mundatorū a corticib⁹ suis: et
 proprie magnorū sicut sunt vole manus q̄ritatē quam
 volueris: & fundat sup eos lictiū clari q̄ritas: in qua
 submergatur: et mutetur super eos vsq̄ ad nouē dies se-
 mel in die aqua: deinde post illud mittat sup eos aqua
 clara tantum donec dulces fiant: et abscindat a maritu-
 do corū: tūc vero elixent in aqua fontis plurima in vase
 mūdo vsq̄ dum tenerescat. deinde exprimatur donec
 fluat aquositas: post illud infundat sup eos in vase
 lapideo q̄ritas aliqua qua submergant: et sic dimittat
 p̄ diē et noctē: et sit iulep ex zuccaro albo: & aqua q̄ sit tri-
 plū ipsi⁹: deinde coquant cū facilitate vsq̄ ad modū pe-
 midij: tūc vero separetur cortices citri a zuccaro: & reco-
 dant in vase vitreato: & cōd̄ ſatur cū iulep rosato. cuius
 decoctio sit sicut nabit: ita q̄ vna superficies sit lamina
 rum citri: et alia iulep: et reconde & da post messem. Et
 sunt qui aromatizant cum ambrā & musco &c.

Conditum ^{de zinzibere Mesue cōfert ad frigidit-}
^{atē & stomachi mollificationē: & ma-}
 litiā digestionis: et corruptionē ipsius: et a cetosam eru-
 tuationē et lenitatē viscerū: et multitudinē v̄tostitaz
 faciens cibū cito penetrare ad epar: et totū corp⁹: & mo-
 dus ei⁹ est. R. Zinziberis recētis si haberi pōt vel salte
 humectati partem vnā mellis boni partes tres zuccari
 partem vnā coquantur sicut seca cul. Et quidā acci-
 piunt seca cul: et zinziberis humectati. añ. partem vnā.
 Et sit delicatius. Et quidā supercondiunt cō specieb⁹
 alefangine. Et quidā faciūt alia. modus aut̄ humecta-
 tionis eius est sicut diximus de kebulis: et pprie vt in-
 fundantur in aqua: deinde sepellantur in arena. Et sit
 zinziber album mundum et recens.

Confectio ^{de zinzibere Mesue valens sicut supe-}
^{rius dixim⁹. Accipe zuccari albi ptes}
 octo. mellis taberz et ptes quatuor: zinziberis boni pul-
 uerizati puluerizatione vltima: sicut alcohol partes
 tres: a que infulsionis zinziberis. q. s. distemperetur zucc-
 carum cū aqua et melle: & coquantur vsq̄ dum sufficit:
 deinde proſiciatur super illud puluis zinziberis: & agi-
 tetur et incorporetur cum eo et admittretur.

Conditū ^{de piris Mesue stomachū et cor: confort-}
^{tans: et modus condiendi ea est sicut ex-}
 toniorum.

Conditū ^{de pomis Mesue: cor confortans sinco-}
^{rim: et cordis pulsum sedans. Et mod⁹}
 condiendi est sicut ex toniorum.

Conditū ^{de persicis Mesue: stomachū calidū: et}
^{cor cōfortans sitimpreprimens: ois fetore}
 abscindens. Et modus cōdiendi est sicut ex toniorum.

Conditum ^{de kebulis Mesue stomachū confort-}
^{tans: et appetitū prouocans digestio-}
 nē procurans sensus et rationē vigorās vim clarifi-
 cans vt̄tes eis in iuuentute conseruans. Et modus cō-
 diendi est: vt accipias ex eis humidis si haberi possunt
 vel saltem humectatio fm artē qua humectari possunt
 q̄ritatem quā volueris: clicū stilo. punge eos vndiq̄ et
 decoque eos in aqua cū facilitate vsq̄ dum tenerescat:
 post hoc dimitte ipsos super tabulā: et exprime aquam
 illorū: et submerge illos in aquam mellis: et dimitte eos
 per dies duos: tunc vero decoque eos igne lento cū fa-
 cilitate: et postq̄ decocti fuerint reconde eos in vase vi-
 treo: et submerge eos in melle decoctiois eorum. Et da
 post sex menses.

C. Ars alia auxiliatur ipsi in humectando hoc modo.
 infundantur in aqua plurima: et exponantur radis so-
 laribus per dies octo: deinde accipe vas magnū sicut

locū vel saltem fiat fontea magna sub terra in loco humi-
do vbi intus multā arenā humidam ponem in aqua
disiunctim sepeliantur sepe ac sepe aquā superfunden-
do. et in nouando arenā de quinq; in quinq; aut de qua-
tuor in quatuor dies vsq; dū tumescant et humectentur.

Conditū de mirabolanis emblicis Desue stoma-
chū cōfortans: et humiditatē ipsius ab-
scindens: et preparādo ipm preparatiōe qua ptes et vir-
tutes ei⁹ aggregent in ipm. Et mod⁹ p̄dici eos est. Ac-
cipe ex eis q̄titate quam volueris: et infunde super eos
aquā. et expone soli quousq; tumescat: et humectentur:
post expone in aqua mellis: et dimitte per duos dies:
deinde coque cum facilitate: postq; cocti fuerint dimitte
eos infrigidari: et adde cū melle taberget sicut cū quar-
ta parte rotius: et recōde. Quidā vero superfundit cū
specieb⁹ aromaticis sicut est cinamomū: et galia et car-
damomum crocum muscum et similia etc.

Conditum de citro alio mō. Aut in .v. casu. cōue-
niens ad debilitatē stomachi: et dige-
rit cibū. Sumat citrū recēdē: et incidat fm longitudinē
in quatuor partes totū citrū: et mūdēt interi⁹ totū a ce-
tosum: et proficiat in liurello testeo: et infundat ex aqua
dulci clara cū sale grosso albo septē dieb⁹ donec stringa-
tur: deinde septē dieb⁹ alijs sine sale imo cū aqua donec
aliteret color ei⁹: et sit albi illud qd est exteri⁹ sicut qd est
interius: et gulleat aqua rādū donec nō sit in ea faldedo:
et sumant mellis boni pars. j. aque partes due fm q̄ri-
tate q̄ cooperiat citrū et p̄ficiat in vase: et decoquat leni
igne duabus horis: deinde tollat ab aqua et melle: et in
mane sumat mel et ferueat: et tollat spuma ei⁹ et p̄ficiat
in co citrū et ferueat bullitiōe vna: et tollat et reducat ci-
trum in liurello: et puluerizetur sup ipm iste medicina ad
oēs duas eminas citri croci et heil: et cardamomi olim
añ. aur. j. gariofilorū et cinamomi amborū. añ. aur. s. mu-
sci sexta et medietas septē. j. j. Tere has medicinas: et pul-
ueriza super citrū ex vtrosq; latere eius: et proficiat in va-
se et proficiat super ipsum mel et admistratur.

Conditum de citro. Descriptio alia. Aut. v. casu.
Sumantur de citris media matura
equalis superficiei longa: et scindant in longū: et sāt de
vno quosq; citro quatuor frusta: et infundant in liurello
testeo nouo: et illud sit in kemini. i. qñ solingrediē capri-
cornū. Et melius qd sit de eis est in anno vehemētis fri-
goris: qñ ipso pl⁹ cōgelat sup ea aqua est magis indu-
rans ea: et sunt magis remanētis a: deinde abluant in oī
die bis: postq; fricata sunt cū sale grosso: et mūdificetur:
et reducant ad aquā frigidā vsq; quo trāsēat sup ea tres
hebdomades: deinde extrahant ex aqua et fundant sup
planū aliq; vt tabula: et mūdificent cū cultello si is ali-
quid cōputruit ex eis: et reducant ad aquā dulcē: et ab-
luantur in extremis diei cū facilitate donec p̄creat
sup ea. xl. dies: deinde extrahant ab aqua: et abluantur
ab oibus q̄ adueniūt eis ex putrefactione et corrosione:
et dimittant die et nocte donec auferat ab eis humorosi-
tas: deinde ponant quasi in mane in vase habente latū
caput: aut patella munda: et effundat sup ea tm aq; qd
ipsa cooperiat: et puluerizet sup ea de zuccaro cōtrito
quātū est tertia pond⁹ citrorū: et decoquant igne leui: et
miscant cū spatula: deinde extrahant: et abstergantur:
et mūdificent: et ponant sup planū: vt est tabula et di-
mittant duobus diebus cōtinuis: deinde reducatur ad
patellā. et proficiant super ea de zuccaro q̄tū est medie-
tas ponderis citrorū: et aque q̄ cooperiat ea: et si super-
fluat quatuor digitis cōiunctis decoquantur lento igne
sicut cogisti ea prius: et caue in hoc ne corrumpant in
igne: qñ sunt debilia: corū que cōdirētur: et sit mens-
tua et intellectus tu⁹ tot⁹ ad ea q; igne accēdis sub eis:
vt sit igne lenis et quietus. deinde extrahantur: et expā-
dantur super tabulam: et dimittantur tribus diebus cō-
tinuis: et noctibus suis: et a die quarto mūdentur: et
mūdificentur cū capite cultelli: et reducantur ad vas
et fundatur super ea mellis collati q̄titas que coope-
riat ea et superfluat quatuor digitis: et decoquantur le-
ni igne quinq; horis aut sex: donec videatur mel egredi
super illud qd apparet de citris: sicut similitudo marga-

ritarum: et ingrossetur mel ingrossatione aliqua: deinde
auferantur ab igne et infrigident: et sumantur spice et ga-
riofili: et cinamomi et zinziberis: et cardamomi et ma-
cropiperis: et girboe omnī añ. pars. j. et sit pond⁹ oīm
quantitas medicatis decume ponderis citrorū. Et est
vt sint duo sextaria p̄naquaq; emina citrorū. et terant
grosse et ponant in vase viridi vitreato: et puluerizetur
in eo, res parua de medicina: et fundat desup citra quā
titate tunice vnus: deinde puluerizent super ea medic-
cine: et fiat cū eis ita donec cōpleatur ambo simul: deins
de fundantur super ea in patella de reliquis mellis do-
nec cooperiat ea: et superfluat quatuor digitis: et strin-
gatur caput vasis: et ponatur in loco in quo non adue-
niat ei frigus neq; humorositas. Et scias quod signum
maturitatis, citri est eius submersio in liurello sub a-
qua etc.

Cidonia condita quinto canonis Auicenne que
cōueniunt ad cōfortandū stomachum:
et stringunt naturā: et ad malitiā digestionis: et vomitū
propter causam otis stomachi. Sumantur cidonia bo-
na magna et mūdēt interi⁹: et excorticentur incidā-
tur infrusta: et decoquantur cum aqua et melle: et sint
aque partes. ij. et mellis pars. j.

¶ Quidam vero decoquit ea cū vino: et melle: et est me-
lio: operatio: et infrigidentur. et in die sc̄bo decoquantur
cū melle solo: deinde expandantur in liurello: et pulueri-
zantur super ea medicina predicta in citris: et fundatur
super ea mel et feructur.

Cidonia condita. Descriptio alia quinto cano-
nis Aui. que cōferūt ad debilitatē stoma-
chi: et solutionē ventris. Sumantur de cidonīs matura:
et incidant in quatuor frusta et mūdēt qd est in in-
teriore parte cotū ex granis: et abstergantur interiora co-
rum cū mātū de lino: et fundantur sup ea mellis pars. j.
et aque partes quatuor cū q̄titate q̄ cooperiat cidonia:
et ferueant duab⁹ ebullitionib⁹ aut tribus: deinde colē-
tur et reducant ad vas: et fundant sup ea mellis dispu-
mati pars. j. et aque pars. j. et bulliāt ebullitionib⁹ vna-
bus aut trib⁹: deinde colētur: et expandantur super planū
aliquod: vt est tabula. et dimittantur donec exiceat qd in
eis est de humorositate: deinde abstergantur: et reducantur
ad vas: et fundat super ea mellis q̄titas que sub-
mergat ea: et emineat quatuor digitis cōiunctis: et ebul-
liant ebullitione vna: et puluerizentur super ea species
quas dixim⁹ in operatione citrorū: et ponant in vase vi-
treato viridi: et opiletur stricte caput eius: quidā vero
medici proficiunt super ea: de speciebus nū de carda-
momo: et gariofilis et crocum.

Conditum de cucurbitis magistrale que cōue-
niunt stomachis calidis: et sitim ex-
tinguunt. Accipe cucurbitas lōgas natas verius ortū
folis nō nimis teneras nec nimis duras: et rade corticē
earū desup: et incide in frusta magna: sicut palma ma-
nus: et munda molculā interi⁹: et postea infunde eas
in aqua feruētissima per nouē dies: et noctes semp mu-
tado quotidie aquā feruētissimā semel in die: postea ac-
cipe dictas cucurbitas: et pone in melle colato: et dispu-
mato: aut zuccarū albū clarificatū nō nimis calidū: et
sibi dimittas per octo dies: et postea p̄muta in alio mel-
le collato et dispumato: aut zuccaro clarificato: et sit be-
ne coctū sicut inlepe: et caue qd mel aut zuccarū non re-
maneat aquosum: et ponantur in vase vitreato: et coope-
riatur os eius. Et sunt aliqui qui aromatizant cū spe-
ciebus aromaticis: aut musco etc.

Cornelina cōfectio delectabilis: et multū cōstri-
ctiua. et sit sicut marcatū nec plus:
nec minus tam in forma solida quam in forma zele.

Confectio hamech ipime descriptiōis Desue q̄
in vsu est: v3 oī passioni q̄ sit ex colera:
et flegmate falso q̄ et sicut impetigo scabies lepra cācer
corrodēs: et similia: et est cōfectio medicamentis: et medā
cina sublimis iuuamenti: cuius permissio. ¶
Mirabolanozūm citrinorum. j. iij.
Abinthij.
Asse. i. thimus.

Mirabolanozūm hebnolorum.

Thesau. Arom. 224

folienlorum ſe. añ. 3. vñ. in alia. 3. vñ.

Diracolanorū indorū. Reubar. electi. añ. 3. ij.

Succi ſumiterre lib. j. Agari ei albi.

Prunorum nune. lx. Colloquinte interioris albe.

Paſſularum. 3. vñ.

Pollipodij viridis. añ. 3. xvij.

Infundant hec oia. in aqua caſei quātitate ſufficienti.

et ponatur in vaſe vitreo ſtricti ouſicii: et obturet oſa

eius: et dimittat per dies quinq: deinde bullat ebullit

ione vna: poſtmodū coletur: et in tali colatura addat.

Tamarindorum. 3. v. Tereniabin. i māna. 3. ij.

Friceatur manibus et diſſoluatur cū decoctione pie

dicta deinde colentur: et prouolantur ſuper iſtis.

Succari lib. j. 5. Scamonee 3. j. 5.

Et hec oia ſimul coquatur donec habeat ſpiſſitudi

nem mellis: deinde puluerizentur ſuper illud.

Mirabola norū citrinorū. Reubarbari.

Mirabolano. kebulorum. Semis ſumiterre. añ. 3. ij.

Mirabola norū indorū. añ. 3. ij. Seminis aniſi.

Spice inde. ana. 3. ij. Mirabola. emblicorū.

Mirabolanoꝝum delericoꝝum. Doſis eius eſt ana. 3. ij.

vſq: ad aur. ij.

Tereniabin eſt ſpecies māne q̄ apud nos nō reperitur:

ſed loco ipſius accipimus māna: eſt em̄ tereniabin roſ

qui de nocte cadit in quibuſdā partibus egypti ſup frō

des aliquarum arborum: et ſic colligitur: vt habetur in

ſacra ſcriptura Exodi in. c. xvj.

In iſta cōfectione intelligēdū eſt q̄ auctor coquit ſca

moneā vt amoneat malitiā et: eo q̄ nō eſt preparata:

q̄ ſi preparata eſſet non deberet decoqui: ſed reſeruari

ſm canone medicine: deinde puluerizare eā groſſo mō:

et cū alijs rebus puluerizatio apponi: q̄ ſi decoqueretur

virtus ſolutiua ipſius deperderetur.

Incidenter de aqua lactis hic intelligendum q̄ po

nitur a qua lactis capie: q̄ melior eſt et.

Confectio de māna Meſ. de mente Sal. eſt medi

cina nobilis operationis et bone ſolu

tionē em̄ efficit facile: et educit cholera citrinā ſine mole

ſta: et valet ad egritudines ſaſtas ex ea: et eſt medicina

delectabilis boni ſaporis: cuius permixtio. ſm māne pu

re et recentis lib. j. Scamonee anthiochie. 3. j. Diſſolu

tur manna cū ſucco roſarū rubearū: et ſi ſucci ſtittas

cōueniens circiter lib. j. et coquatur cū ſaſcitate donec

habuerit ſufficientē coctionē: deinde ponat ſuper illud

maſticis. 3. ij. et da. 3. iij.

Inquit galenus: oſtendit cōpoſitio huius medicine

nobilitatē eius: eſt em̄ cōpoſita ex partib⁹ conuenient

ibus complexionē et proprietate.

Tereniabin ſira coſt: et manna inter ſe differūt: nec eſt

manna: vt quidā dicūt in vno differunt: et ſm patriā et

ſm locū in quē cadunt: et ſm virtutē et cōplexionē: ſira

coſt em̄ et tereniabin calidiores et humidiores ſunt mā

na: ſed quia ad nos non portantur: ideo ipſorum loco

ponimus mannam.

Quidā doctores volunt quod diſſolū et nō ſcama

nea hoc in loco ponatur. Sed ſua ſemp pace ſalua ſi po

neretur: et decoqueretur virtus ſolutiua ſere in totū de

perderetur: coctio em̄ eſt preparatio dicte ſcamonee: q̄

illa nō diſſolū eſt ponendum.

Confectio de ſtoꝝaie magiſtralis illa Meſue: et

ſic non eſt in vſu propter opiū: valet

enim et cōfert ad ſuperabūdantē fluxū colericū ventris:

et ſlegmaticis: et ad renaſuonem factum a frigidityte:

cuius permixtio.

Paſſularum electarum et vltime contritarum. 3. j.

Cinamomi electi. 3. j. 5. Storaicis calamice. 3. v.

Liquiritie raſe. 3. vñ.

Boliarmeni loti et preparati. 3. ij.

Ligni aloes. Nucis muſcate.

Puluerizent ſubtilr oia: et cū ſuccari. 3. xv. diſſolūt in

aqua betonicē: et foliorū violarū fiat p̄fectio i moſcellis.

Cōfectio em̄ nihil aliud eſt quā cōpoſitio diuerſorū.

Modo la uadi et preparadi bolū armenū talis eſt. ac

cipe de eo quātitate quāz volueris: et tere ſubtilr: poſtea

infundant ſup. cū quantitas aq̄ roſ. qua irroret: deim

de in vmbra permitat exſecari: et iterū poſt exſecationē

cōcrat: et aque roſ. irroret: et ſer vt primo hoc fiat: poſt

ea reſerua illud enim b̄ lotum et preparatum.

Confectio de cinamomo Meſue que eſt medici

na ſana et experta ad humorofitatem

ſtomaehiet putrefactionem in eo: ſlegma digerit: et di

geſtionem attrahit.

Cinamomi ſubtilis et electi. 3. xv.

Deil. i. cardamomum minus: et eſt melegeta.

Darſeni. i. cinamomū groſſu. Macis.

Cimini. Nucis muſcate.

Radici enule. añ. 3. iij. Ligni aloes. añ. 3. iij.

Salange. 3. vñ. Croci. 3. j.

Sarioſlorum. Succari taberjet. i. albi. 3. v.

Piperis longi.

Muſci. 3. j. partes duas ideſt. 3. ij.

Cardamomi. Zinziberis.

Puluerizēt ſubtiliter oia. Mellis diſſumati et cola

ti quātum ſufficit: et fiat cōfectio in forma ſolida: vt ſu

pra tibi oſtenſum eſt.

Cōfectio hec lz in vſu nō ſit: q̄ in ea aromatarū ſo

lent dubitare: q̄ nota q̄ cū in vna cōpoſitōe ſcriptū

reperies darſeni per ſe ſemp debes apponere cinamo

mū electū: ſi vero et darſeni et cinamomi: vt in ſuperiori

vidiſti vtrūq: ſc̄z ſubtile et groſſum eſt ponendū: nec au

ſcultes illos dicentes: q̄ per darſeni intelligitur Ma

ci: hec em̄ opinio reprobanda eſt a chriſtophoro de ho

neſtis ſuper Meſue.

Sc̄o eſt intelligendū q̄ cū reperies in vna recepta

hecl. p. ſer de cardamomo matou ſemp eſt intelligēdū: ſi

vero cardamomū p. ſe reperiat: etiā de maiorē eſt intelli

gendū: ſi ho ambo repiant: vt in ſuperiori maiorē et mi

norē debes apponere: nō aſit garioſilos: vt qdā dicunt.

Cassia fiſſulātū p. cluſterib⁹ magiſtralis vñ ad mūdi

ficādū ſanguinē: et cōpeſcit oēz a cuitatē: et ſe

dat ſitim et mūdiſicat ſtomachū: et educit colera et ſleg

ma: et operat ſine nocumēto: et reſoluit apoſtemata: et

confert calefactioni: cuius permixtio.

Florum violarum. Bletarum.

Matrū violarū. i. herba. Paritarie. añ. 3. j.

Daluarum. Abſinthij romani.

Mercurialis. Maniſſulum. 5.

Oim viridiū: ſat et his decoctio in ſufficienti quātitate

aq̄: poſtea colet manib⁹ exprimēdo: de qua colatura diſ

ſoluat caſſie extracte lib. j. mellis electi li. 5. et coquatur

vſq: ad cōſummationē decoctionis et reſeruetur.

Verbe omnes p̄ſcripte ex quib⁹ decoctio hec fieri d̄z

virides eſſe debēt eo q̄ ſunt magiſicentiu: ſi vero habe

ri nō poſſint ſice ponantur.

De abſinthio nota q̄ ipſum diuerſificat ſm diuerſi

tatem loci: et patrie in quibus oſt: deo q̄ b̄: et reperit

in receptis abſinthij romani hoc eſt: q̄ illud eſt melius

alijs: vna tamē et eadē eſt ſpecies: ſed q̄ illud haberi nō

pōt eligatur illud q̄ in montib⁹: et locis ſa roſio oſtut:

q̄ melius eſt quā qui naſcūt in locis humidis et vmbro

ſis: et colligi d̄z in meſe Julij: et in vmbra exſecari. Inter

enema et cluſtere differentia eſt: nā cluſtere eſt inſtrumen

tum quo decoctio in inteſtinis impellitur: enema autēz

eſt ipſa decoctio et medicina que inſicitur.

Cassie fiſſulātū de melle et de ſuccaro ſic ſit.

Prunorum numero. xxx.

Violarum. Medulle caſſie lib. 5.

Tamarindorum. Mellis. lib. iij. 5.

Seminis aniſi. añ. 3. ij.

Et fiat electuarium: et ad faciendū de ſuccaro loco

mellis acetpe ſuccari candū. 3. iij.

Manne electe. 3. ij. Et nota q̄ decoctio d̄z ſie

ri de prunis violis. et aneris ſupraſcriptis.

Cassie fiſſulātū alia magiſtralis vñ cui⁹ pmixtio.

Pulpe caſſie. Tamarindorum. 3. vñ.

Pulpe prunorum damaſcenorum. ana. lib. j.

Mellis lib. iij.

Cassia et tamarindi diſſoluantur cū decoctione mal

uarum matrum violarū: & mercurialigū: in quo sint co-
cte pruna damascenorum quantum sufficit

Codignata de zuccaro sine spēbus sic fit. vj. sumentibus añ cibum ad cōfortandū: & fortificandū stomachū: & fumendo post cibū ad restringendū suum sumentibus p̄ horam ante cibum & similiter post cibum immediate.

Poma citena a cortice sup̄: & ab anima interiori mū data: & cum pauco vino vermilio antiquo cocta et in magdaleonos reducta li. viij.

Zuccari boni & clarificati lib. vj.

Et q̄ sint ab aqua psumati milice: & coquātur oīs simul semp̄ agitando cū spatula donec cocta sit: & serua: hec est cū vera dosi zuccari q̄. i. codignata apponēda est: alij ponūt equalē: s̄ prima melior est: & vj. stangezari cū baculo sup̄ ignem hic: & inde vsq̄ quo cocta sit.

Conditum de citonijis: cūz perlis magistrale stomachū & cor conformat: & fortificat

& ventrem restringit mirabiliter: cui⁹ permixtio. R. Seminis cotandrorum preparatorum.

Margaritarum non perforatarum. ʒ. j. Radicum cipri. Zuccari albi lib. ij.

Emamomi fini. ana. ʒ. j. Et fiat p̄fectio l̄ forma manschusi: cū vino citoniorū.

Cerotum Saleni emēdās vitia stomachi Mesue stomachū cōfortat q̄ ex frigiditate sūt preparans & confortās appetitū: & digestionē cibi: & confortans epar & sedans dolorē eorum.

Rosarum rubearum. Foliorum absinthij siccī. Mastice. añ. ʒ. xx.

Spice inde. ʒ. x. Olei rosati lib. j. ʒ. vj. Cere subtiliter: & accipe cere noue. ʒ. iij.

Dissoluantur oleū: & cera ad ignē: & lauetur lauatiōib⁹ plumbus cū aqua rosa. deinde iterū lauetur cū vino vermegio veteri: & succo cytoniorum: & pauco aceti: deinde misce cum speciebus sup̄scriptis.

Cerotum vsopi descriptione filagri Mes. exptuz ad dolorē splenis stomachi: & epans: & duritiē in eis: & dolorē matricū: & apostemata in eis limitū exteri: vel etiā suppositū in lana: & valet ad durities & nodositates que sunt in ipsis cui⁹ permixtio. R.

Croci. ʒ. v. Cere citrine lib. j. Bdelij. Terbentine. ʒ. j. Mastice. Medulle cruris vacce.

Armoniaci. Adipis aseris añ. ʒ. xv. Aloes. vsopi humide lib. j. ʒ. vj.

Storacis liquide añ. ʒ. viij. Bdeliū armoniacum: & aloes dissoluant in a q̄ infusio nis fenugreci: & florū camomille: & cū ceteris fiat cerotū

& post filagriū addiderūt exp̄tionis squille. ʒ. iij. Olibani. ʒ. j. Sepi vituli. ʒ. xv. in alto cere noue lib. j. minus quarta & est conuenientia.

Cerotum oxicroci s̄m Nicolai maiorē in anndotario valet ad fracturas costarū & fracturas ossū: & mirabiliter confortat & ratificat. R.

Croci. Armoniaci. Picis naualis. Myrhe. Colofonie. i. picis grece. Olibani.

Cere citrine. añ. ʒ. iij. Aloes. Mastice. añ. ʒ. j. s. Salbani. ana. ʒ. j. s.

Cōficiātur sic galbanū armoniacum aliquātulū cōtūsum ponantur in aceto per diem & noctem: ma ne ho ponantur ad ignē vsq̄ ad liquefactionem diuidendo: post liquefactionem coletur: & iterum quoquat vsq̄ quo acetum consumatur: & tunc addantur picis naualis liquefacta: & colata cera: & colofonia & terbentina: & interuallo fato ponantur mastix: olibanū: mirrha & aloes semper cum spatula agitando: ad vltimū cum coctum fuerit in aqua frigida ponat: & extracto ab aqua manibus expumat: vt tota aq̄ creat: & super marmor: vinctum oleo laurino puluere croci suppositum. malaxetur: & factis magdaleonibus refretur.

De croco hoc in ceroto a varijs diuersimode ponit: quidam post perfectam coctionem: & postq̄ amotuz est

ab igne crocuz intus ponit: & cū alijs reb⁹ bene in cor porant: & modus iste magis a doctorib⁹ laudatur: alijs ho supra dicto modo faciunt nec inutilis est.

Cerotum pro costis magfale: cuius permixtio. R. Mastice.

Oppoponaci. Salbani. añ. ʒ. ij. Serapini. añ. ʒ. ij. Armoniaci.

Seminis fenugreci. Thuris. Florū camomille. añ. ʒ. j. Croci. Picis naualis.

Muscillaginis fenugreci. Terbentine. Muscillaginis semis lini. Cere noue.

Muscillagio althee añ. ʒ. iij. Absinthij. ana. ʒ. j. Misce & ex his fiat cerotū dissolueno prius gummas in aqua decoctionis althee fenugreci: & semis lini puluerizando etiā puluerizanda reducatur ad formā ceroti.

Camomille si simpliciter scribatur vel scriptum reperiatu semper de flore est intelligendum.

Muscillago althee si simpliciter scribitur vel scriptū reperitur de radice faciēda est: vt doctores volunt.

Cerotum vsopi descriptione Pauli Mes. valet vt diximus in descriptione filagri cerotum: cuius permixtio. R.

Armoniaci. ʒ. x. Aloes. Bdelij. ʒ. v. Olibani. añ. ʒ. ij. s. Siges. i. storacis liquide. ʒ. iij. Cere noue. ʒ. ij. s.

Cepi vituli. Croci. ʒ. j. s. Medulle vituli. añ. ʒ. ij. Mastice. ʒ. ij. s. vsopi humide. ʒ. xl.

Cytleon. i. oleū nardini quātum sufficit: & fiat cerotū. pro renibus magistrale expertuz vtile atq̄ mirabile ad phibendū abortū in muliere pregnāte: vidi de eo vitia experimēta: & maxime in illustrissima nunc quōdam comissa barie in partibus vltimōranis vixit illustrissimi philippi dñi de sabaudia que habuit duos abortus: & appropinquo ceroto aliquo suo tpe portauit: & illo semel relicto iterum ad abortum venit: in multisq̄ alijs matronis: & mulieribus illudq̄ valde operauit: cuius permixtio. R.

Cerotum Mastice electe. ʒ. i. Coralorum rubcorum.

Laudani. ʒ. vj. Sandalorum. Cere citrine. ʒ. iij. Mente sicce.

Radicum historte. Semis cotandroz p̄paratoz. Nucum cypressi. Succo ypoquistidos.

Ballie muscate. Acacie. Terre sigillate. añ. ʒ. ij. Sanguinis draconis.

Olei oliuarum completarum lib. iij. Rosarum rubearum. ana. ʒ. ij.

Puluerizentur puluerizanda: & fiat cerotum in bona forma: & quod sit tenax: et si non est tenax addatur parum terbentine.

Cerotum dicitur a cera: quia omne cerotum recipit ceram vel aliquid loco cere: est et quoddam mediū inter vnguentum: et emplastrum spissius vnguento: et liquabilius emplastro.

Cerotum pro crepatis gētis in suis cōsilijs. cōsilio. j. preciosissimū: & expertuz: & est i vsu in diuersis partibus: cuius permixtio. R.

Picis liquide. Serapini. Colofonie. i. picis grece. Consolide maioris.

Cere citrine. Consolide minoris. añ. ʒ. j. Aristologie longe. Ballarum.

Aristologie rotūde. Nucum cypressi. Vermium terrestrium. Boltarmen.

Aloes. añ. ʒ. iij. Litargiri aurei. Mumie. añ. ʒ. vj. Armoniaci. Thuris.

Oppoponaci. Visci quercini. Salbani. Lapidis emathitis.

Mastice. Olibani. Bdelij. Sipi. Sumach. Myrhe. añ. ʒ. iij. Terbentine. ana. ʒ. j. Sanguinis draconis. ʒ. vj. Sanguinis humani. lib. ij.

Thesau. Arom. AA iij

Conſice ſic accipe pelle arietina cu pilis inde remotis coquat in aqua ta diu donec rota liqueſcat: & poſtea per mite aqua inſrigidari & reſidere: deinde accipe ſpecies bh tytas & cribellata: & gume pui nri diſſoluant in aceto fortiffimo que diſſolute ſanguine commiſceant: & hec omnia permifce in colatura aque pellis arietis in cacabo: & fac vt ſimul bullat donec ad nigredine & formam ceroti veniant: & vtere.

Sanguis humanus debet extrahi ab homine ſano ſane complexionis: & poſt extractionem debet in ceroto illi: eo pontico q: longa ipſi extractio corruptione iducit.

Cerotum

de muſ. illagibus magiſtrale valet ad mollificandum reſoluendum maturandum omnem duritiem & inflationem: & eſt expertuſ. 3. 3. 3. Muſcellaginis althee. Cccis olei linore. 3. 3. 3. Muſcellaginis fenugreci. Litargiri. Muſcellaginis ſemis lini an. 3. 3. 3. Terbentine an. 3. 3. 3. Storacis liquide. 3. 3. 3. Bdelij. Picis naualis. 3. 3. 3. Armoniaci. Cere noue lib. 3. 3. 3. Oppoponaci ana. 3. 3. 3. Medulle bouis vel ſepi caſtrati. 3. 3. 3. Olei de liſo. 3. 3. 3.

Puluerizentur puluerizanda: & ex his fiat cerotum in bona forma.

Nota quod quando ſtorax ſimpliciter reperitur de calamita eſt intelligendum: cum melior ſit alijs ſpeciebus: nam calamita idem eſt qd bona gutta: & calos qd eſt bonum: & mittos quod eſt gutta: ex his completur.

Cerotum

aliud ad crepatos de pelle arietina ſm Rainaldum de villa noua in li. 3. 3. cap.

- de crepatura. capitulo trigelimo: & multum in vſu: cui permixtio. R. Litargiri aurei. Cere albe. Cere rubec. ana. 3. 3. 3. Opil. Cere rubec. ana. 3. 3. 3. Sedenengi. i. lapidis emattis ſue ſanguinaris. Radice cofolide maioris. Radice yſolide mediane. Sanguinis dracontis. Radice yſolide maioris. an. 3. 3. 3. Boli armeni. Maſticio. Roſarum rubearum. Armoniaci. Mirrhe. Gumie. Aloes. an. gra. 3. 3. 3. Salbani. Palle marine. i. balle marine combuſte. Turis. Coſti. Salle. Lumbico: um terreſtris. an. 3. 3. 3. Balauſtiarum. Arſtologie rotu. an. 3. 3. 3. Picis naualis. vna. 3. 3. 3. Picis grece. i. colofonie. ana. 3. 3. 3. Sanguinis hominis ruſi. 3. 3. 3.

Conſiciatur hoc modo: accipe pellem vnaſ edinam vel arietinam cum omnibus pilis ſuis: & decoquatur quaſi bulliendo per totu die quouſq: tota liqueſceta ſit: et fiat ſicut cola: & parū vel nihil de aqua ibi remaneat: deinde ex illa aqua accipe lib. j. Optime cum ſtamina vel pſano colata: & adde cu eo viſcu quercinuz: & in olla noua lito igne fac liqueſcere & bullire: & cu baculo ſemp & continue ducas: aut per altum ducere facias: deinde lu buicos terreſtres poſt cera & picem addas: deinde adde terebentine. i. gumi albotin. 3. 3. poſtea colofonia maſtice mirrhā armoniacū: & galbanū adde: & liqueſce inſimul & cu baculo ſemp ducant: & ſignū qd erit coctū eſt qd ponat vna gutta ex eo ſuper lapide marmoreū ſeu ſuper cultellū oleo vinctum qd cu inſrigidatum fuerit ſi mala reſur: & optime coaguletur: tūc ſignū eſt perfecte coctionis: ſina ſit lito igne bulliat: & fiat & vſui reſerua in pelle pecorina vel arietina. Et iſtud cerotū eſt illud quo graſſiter vruntur doctores ſub nomine ceroti ad crepatos vel ſub nomine ceroti cu pelle arietina. ibi Rainaldus dicit qd crepatura accidit ſepe in mulieribus: & robuſtis viris qui volunt nimis ſaltare: vel currere vel maxima pōdera portare: vel petras groſſiſſimas tactare: vel eas viriliter eleuare: vel ex nimio & alto clamore: & Bartho. mōſtagnana in ſuo antidotario habet vnu emplaſtrum vſuale pro crepato: ſed idē nō eſt: verū differūt parum de quo infra. Bētilis in ſuis cōſilijs in cōſil. j. habet vna deſcriptionem de ſuper iſtud ſcriptam. prout patet: ſed

non eſt eadem: ſed iſta eſt plus in vſu. de laudano magiſtrale: ſtomachū & oſa mēbra mirabiliter confortat. R.

Cerotum

- Mente ſicca. Ciperi. Roſarum rubearum. Calami aromatici. Abſinthij ſicci. Olibani. Ligni aloes. Aloes. Maſticio. Mirrhe. Cinamomi. Coralloy ruberū. an. 3. 3. 3. Spice nardi. Seduarie. Vitillo: ſu. an. 3. 3. 3. Terre ſigillate. Sarioſorum. Abrotani. Salange. Centonici. Aucis muſcate. Cētauree maioris. an. 3. 3. 3. Macis. Laudani boni. 3. 3. 3. Sinziberis. Cere citrine lib. 3. 3. 3. Salie muſcate. Terebentine. 3. 3. 3. Coſti. ana. 3. 3. 3.

Liqueſcant terebentina: & cera & laudani ſimul: deinde ſupraſcripte ſpecies ſimul apponantur.

Aliqñ reperies ſcriptū menthe ſicce: & abſinthij ſicci: et aliqñ menthe & abſinthij ſimplr: q̄reret aliqd qd in diuerſitate dicta eſt faciendū: in hoc dico qd auctores ſemper intelligūt de ipſis ſiccis: q̄uis aliqñ nō exprimāt: et aliqñ ſic: & ppter expoſitionē volunt poſtmodū intelligere de ſuccis: & ideo expreſſerūt in aliqbus mēthe vel abſinthij ſicci id qd volunt: qd tu in ceteris intelligas nō qd volunt dictarum humiditatē herbarum dicunt ſucci menthe vel ſucci abſinthij: quare bene.

Diacuilon

magnum Meſue: ſue cerotum: qd ambo appellatur emplaſtrū verū: qd cōter ſit ad formā ceroti: ideo in cor: ſumma ponā: valet ad reſoluendū et ad maturandū oēm duritiē & inflationē: & eſt expertū: cui permixtio. R.

- Litargiri ſubtiliter triti lib. j. Olei irini. Muſcellaginis paſſularum. Olei camomille. Succa yreos. Olei aneri. an. 3. 3. 3. Succa ſquille. Muſcellaginis ſemis lini. Yſopi humide. Muſcellaginis ſemis lini. Glutis alchana ch. an. 3. 3. 3. Muſcellagi ſcis fenugreci. Terebentine. 3. 3. 3. Muſcellaginis ſicci pinguiſ. Raſe pini. Cere citrine an. 3. 3. 3.

Conſice hoc modo. Accipe litargiri: et ſupraſcripta olea: et diu in mortario lapideo cuiu piſtello ferro conquaſſentur: et elaboret in corū cōquaſſatione p mediaſ horā ſaltem: deinde bulliat ſup ignē cu facilitate ſemp: et incuſant agitādo cu ſpatula donec coagulet litargiri: tūc deponat ab igne: & pmittat inſrigidari: deinde accipe muſcellaginis glutin ſuccū: et yſopi humidam terebentinā et inter eos aliqui ebullitione bulliat: deinde in mortario cu litargiro: et oleis p̄dicta ponant: et cu piſtello ſi cōquaſſent donec cōdēcens fiat corū permixtio. Tunc iterū oia reponant ſup ignē: et cera addita ſi coquantur qd ad debitā formā veniant: ſc3 qd habeant ſolidiorē coctionē qualiter habere debet vnguentum: et nihil vitra ne aduratur.

Iſtud emplaſtrū eſt in vſu maxime ſm iſſā deſcriptionem: ipſe autē Meſue intulit hoc emplaſtrū diaquilon: ſed ſm modernoz opinione debet dicere diachylon: id eſt cōpoſitio facta ex muſcellaginibus & ſuccis: & ppter hoc a multis ſz cerotū de muſcellaginib: ſine gummis: aut diaquilon ſine gummis: et ſic ſi bene legis expoſitores noſtroz doctozū. videbis qd emplaſtrum diaquilon magnū: et cerotū de muſcellaginibus: et vnguentū diaquilon ſine gummis idem ſunt: et qui nō credit videat in antidotario Joānis Serapionis qd dicit vnguentū de muſcellaginibus: et eſt diaquilon: idē dicit Bētilis ſup quinto Auicenne. magiſter Petrus argillata in capite de ſcrofulis ponit vnguentū diaquilon: qd idē eſt: et ibi docet ipſam cōſicere cum gummis: de quo infra. ſimp: eſt poſitū: vnguentū de muſcellaginibus ex autoritate Bartholomei montagnane: quod poteſt fieri pro diaquilon ſine gummis: ſcias autē qd generalit̄ aromatiz̄ ma-

time apb nos facit: **Emplastra** i fo: ma mollie cerota i for ma solida: de quo aromataris neapolitani admirant: q: tpi faciunt contrarium: ma emplastrum faciunt in forma dura: cerota in forma molli. **L. conardus** de preda palea in cap. de viceribus. p. fundis ponit emplastru dia nicon descriptione Alexandri. sed b: emplastrum i. du ra confectio: eadem est opinio Nicolai.

Gluten alchanaach sine alchamaach siue alana zach quid sit generaliter ignoratur: vere nunq vidi nec au diui ab aliquo vidisse auctore: auctericum de eo mentio ne facere: vtrū fm consuetudine aromatarioru est colla piscium: qd no nego nec affirmo: certe in partibus rome dictu fuit q in rei veritate glutē alchanaach est qdā visū qui reperit in arabia sup arborē asse feride: n̄ deus scit. magister Petrus de argilata qui sepe et sepius vtrū isto vnguento qd ipse describit in cap. allegato: et ibi loco glu tins alchanaach ponit viscum cū quo capiunt aucto: s: nos intelligim⁹ viscū qrcinū qd cōuenit in isto casu: th no affirmo quid sit gñaliter: loco ei⁹ ponitur cola piscis s: in iētio nostrorū chirurgicorū viscus quercin⁹ etiā v3. Si aut facere volueris vnguentū diaquilon seu empla strū de muscillaginib⁹ cū guminis op3 facere: vt docet magister Petr⁹ argilata in cap. allegato vbi sic ait in si ne descriptione dicens. cōficiat sicut ipse Mesue docet in antidotario: et si cū istis addat bdellium armonia cū: et scrapinū. añ. 3. j. erit diaquilon gummatū siue cū gum mis: tu vero scias si ponas supra vnguentū diaquilon sine gummis aut cerorum de muscillaginibus sine gū mis illas tres gummas quas nomina uit: tunc erit dia quilon cum gummis.

Diaquilon min⁹ Mesue: siue cerotū dissoluens: et maturās tumores a caliditate sa etos: et apostemata calida: cuius permixtio. **R.** Muscillaginis fenugreci. Litarg. subtiliss. me pulne. 3. j. Muscillaginis seminis lini. Muscillaginis alch. añ. 3. j. Olei camomille. Fiant vtrū muscillagines. Olei irini. ana. 3. j. f. in aq decoctionis melliloti. Pulueris radicio ireos. 3. j.

Accipe ergo olea litargirum: et puluerē ireos et diu in mortario agitentur: vt tibi ostendi in alio: facias cōme memorando qd coctio sit inter vnguentum et cerotum. **In** omni cōpositione in qua intrat litargiriū: et muscilla gines post coctionē litargiriū cū oleo anteq muscilla gines ponantur semp debem⁹ expectare infrigidationē: vel saltem tepescationē olei in quo est litargiriū. si n̄ ip sis fructib⁹ apponerēt muscillagines a deo exerce rent sup captiā q maior pars in ignē pderetur: et hoc se pe vidi cōtingere famulis aromatariorum no expertis: et etiam multis qui se magistros esse dicebant.

Diaquilon paruum Mesue maturans: et dissol uens tumores a caliditate factos: et asata calida. **R.** Litargiri. 3. vj. Muscillaginis semis lini. Olei veteris clari lib. f. Muscillaginis radicum. Muscillaginis psili. 3. iij. Malue añ. 3. j. Muscillaginis iusquam. 3. j. f. et eius operatio est sicut operatio alterius.

Decoctio communis sic fit. **R.** Liquiritie rase. Prunorum. Ordei mundi añ. partes equales. Tamariadonum. Passularum. Violarum. Bulliant hec omnia in aqua infusionis quātitatē suf ficientis fm artem: deinde coletur et restructur.

Decoctio pectoralis magistralis sic fit: cuius per mixtio. **R.** Ilopi sicce. Passularum. Capillorum veneris. Ficuum. Licritie rase. añ. ptes eqles. Dactilorum. Sebesten. Bulliant hec in aqua qritatis sufficientis fm artem: et coletur et restructur.

In hac decoctione sunt aliqui qui addunt yreos: sed qd pectoralis sit: ego non laudo illum apponendum esse propter eius horribilitatem: et malum saporem.

Decoctiones iste et oēs alie per tres vel quatuor dies conseruantur: et no plus et maxime in estate: et inter oēs hic incidenter dicam de infusione facta in aqua lactis seu casei: qd minus cōseruatur: qd vix per vnum vel per duos dies conseruari potest.

Syrupi vero conseruantur si sunt de melle per duos annos: si vero de zuccaro: et bene cocti: et in vase bene ob turati per annum durantaliter vix possunt durare.

De cōseruatione iulep scias q iulep aquosum: et ma le decoctum pauco tempore cōseruatur: et maxime tem pore estate: iulep vero bene coctum per annum seruat ur: et non plus sub forma iulep.

Decoctio carminatiua magistralis que valet cō tra omnes ventositates. **R.** Seminis anisi. Ameos. Seminis feniculi. Cimini. Dauci. Polipodij. añ. ptes equales. Carui. Bulliant in aqua fm artem: vt dictum est in alijs deco ctionibus.

Decoctio constrictiua sic est: sic fit. **R.** Ballarum. Corticum granatorum. Cupularum glandium. Balaustrarum. Azimorū vuarū. granelc. Virtilorum. Sumach. Nucum cypressi. Sorbarum siccarum. Caude eqne añ. ptes equales. Resplariū immaturarum siccarum. Bulliant in aqua planta giniū fm artem: et de dicta dec octione da vbi oportet: et multū valet ad restringendū Mes. valet ad cōfortādum cor maniacis et melācolicis pferit: in copin: et tremorē cordis aufert: et modus ei⁹ est: accipe florū buglose bene mādatarū. 3. iij. zucca albi. li. j. Et exponē soliet fac sicut in cap. de zuccaro rosato.

Diabuglosatum Mesue valet ad cōfortā dum cor maniacis: et melā colicis cōfert: in copin et tremorē cordis aufert. **R.** florum boraginis. 3. iij. Zuccari albi lib. f. Contādantur in mortario lapideo: et exponatur soli. vt dictū est in zuccaro rosato in isto sic fit.

Diaboriginatum Mesue valet ad cōfortā dum cor maniacis: et melā colicis cōfert: in copin et tremorē cordis aufert. **R.** florum boraginis. 3. iij. Zuccari albi lib. f. Contādantur in mortario lapideo: et exponatur soli. vt dictū est in zuccaro rosato in isto sic fit.

Diamuscus dulcis Mesue facies ad pulsū cor dis et egritudines melancolicas: et ad eum qui tristatur sine causa: et confert ad egritudi nes cerebri: sicut est vertigo: et epilepsia et paralyss et ad egritudines pulmonis: et difficultati anhelitus. Cuius permixtio hec est. **R.**

Croci.	Osimi citrati. 3. j. f.
Doronici.	Been albi.
Sedoarie.	Been rubci.
Ligni aloes.	Folij.
Mactis. añ. 3. j.	Spice.
Albarum margaritarum.	Sariofilorum. añ. 3. j.
Sete crude parum aduste.	Sinziberis.
Parabe.	Cubebe.
Corali rubci. añ. 3. li. 5.	Piperis longi. añ. 3. j. f.
Salie muscate. 3. j. f.	Musci boni. 3. j.
Consec cum melle crudo quoad sit quadruplum ponde ris omnium: et ipone. in vase vitreo. Et sit dosis eius. 3. j. vsq ad. 3. j.	Resim. i. semē leuistici. 3. j.

Si autem hanc confectionem amaram facere volue ris valentior efficitur ad ea que diximus: et ad exiccā dum humiditates stomachi et putrefactiones in eis: et proprie si addatur in permixtione eius.

Abinthū. Resim. i. semē leuistici. 3. j. Rosarum rubeorum. añ. 3. iij. Aloes optime abluti. 3. iij. Cinamomi electi. 3. j. f. Castorei. 3. j. Puluerizanda puluerizentur subtiliter: et fiat electua rium in bona forma.

Circa hanc descriptionem. nota q de seta cruda pa rum adusta sic adiuntur. Accipe de folliculis sirci noni: qui nondū pertrāuit annū vñ: et aperit: et extrahe ver mes: quos intus reperica mortuos: et munda peropti

Thesaurus

merdeinde pone in olla noua victos folliculos que coo-
pertoio lapideo bene tegatur: deinde in furno ponantur:
et tantum permittantur qd possint puluerizari: deinde
extrahantur: et vsu reseruetur: hec em combustio fit vt
delectet ac vt conteri possit in vna alia confectione infra
reperies subtiliter incidatur: est vt bene teratur: igitur
per hoc intel ligas qd vterq; modus laudatur. Tamen
ego nō soleo hoc in electuario: nec in alijs confectioni-
bus cordialibus setam comburere: s; subtiliter incide-
re: sed si comburere vis: vt verba Mesue sonāt: caueas
q; illa a dustio non sit incinerā: imo prudenter fieri d;:
et taliter qd sericum solum sit puluerizabile: remaneat
seta fm formam suam: dicit etiam crude: quia per coctio-
nem virtus eius extrahitur.

¶ De ozimo. qm em in compositionibus reperies scriptū
ozimi gariofilati: tunc idem est qd semen basiliconis ci-
trinum: si vero ozimi simpliciter idem est: qd semen basi-
liconis nigrū: et hoc colligitur a planta basiliconis ha-
bens folia lata. Citrinum vero a planta faciens parua
folia: et hec est ipsorum differentia. Citrinum em magis
aromaticum est: cordiale: magisq; calidum. igitur in
hac compositione vbi dicit ozimi citrati: tunc ponere
debes de ozimo citrino: qd odorē habent de citri: prout
per experientiam videre possit fricando eum in manib;:
dico de semine: et sic nostri aromatarij cōmuniter vnt.

**¶ Hic bene aduertendum est de been scriptum per du-
plex e been sunt due radices alba et rubra. et debent scri-
bi per duplex e: et non per ynum: neq; her h prout pa-
tet in secundo lib. Auicenne cap. lxxxv.**

¶ Spica. aliq; n. reperitur scriptū spice nardi vel spice
inde: et ambe idem sunt: aliquando spice romane vel spi-
ce celtice: et he due idem sunt.

¶ Mel crudum est quod non est coctum. igitur si modo
descripto a Mesue facere vis: accipe mellis puri lib. j. su-
pra scriptarū specierū 3. iij. et permisce: et sic habes men-
tem auctoios: sed mel crudum qd est quadruplum pon-
deris omnium: si vero nō habes mel purum potes hoc
modo facere accipias vnam quantitatem mellis quātū
volueris: et pone ad ignem ad bulliendum: et semp illud
dispumabis quousq; coctū sit: deinde ab igne amouea-
tur: et post infrigidationem supra scripta specierum q̄ti-
tas apponatur: et hoc modo habebis mel crudū: et a su-
perfluitantibus depurat um: alij vero dicunt qd mel cru-
dum est illud qd manibus absq; igne exprimitur a sano
mellis habetur: et extrahitur: et hec opinio non omnino
lineatione est fundata: vel illū vel prescriptū accipias:
quis conueniunt: et si in forma solida facere vis tac
vt supra.

¶ Aloes succotrinū dicit aloes optimum: qd inter oēs
alias species aloes est melior: et laetetur hoc modo: tera-
tur quātitas aloes tibi necessaria: et rotabis illum a que
pluuiali vel aque enduite. hec em lotio fit vt ipsius acut-
tas amoueat: et cōfortatio augeatur donec totū ab aq̄
sit madefactū: deinde soli exponatur ad desiccādum: et
pmittatur vsq; possit denuo puluerizari: deinde iterū
contere et quātitatē de predicta aqua: iterū irroza: et so-
li exponas: et illud idē et tertio facias: demum post exi-
cationem reserua: et vtere illo.

**¶ De aloes iterū est notandum qd aliqui sunt qui illum
comburunt:** que ponere volunt in hac cōfectione: et nō
lauant dicit: qd per cōbustionē amouetur sua gum-
mositas: p quā laxabat: et stomachū debilitabat: et per
hoc magis appropriatur alia virtus: et alia operatio que
est confortare: et imo melius confortat: et ad hoc notan-
dum est qd si aloes datur ad laxandum non comburi-
tur: nec lauatur: sed si ad confortandum vel abluatur
vel comburitur: quāq; combustio ipsius de raro fiat.
Modus comburendi est: ponatur in olla munda: et su-
per priuā permittatur donec adurā.

**¶ Semen leuistici compositionibus apponēdum est nō
planta neq; radix neq; folia.**

Diagalanga Mesue valet contra morbos ven-
tositatū grossarū: et acetosam cru-
ctuationem medicina experta: et ad malitiā digestiōis
et bonificat operationes stomachi: et epatis frigidū: imo

emendat defectionem ipsorum.

Salange.	Calamenti.
Ligni aloes. añ. 3. vj.	Mente sicce domesticæ.
Sariofilorum.	Ycil. i. cardamomū mai.
Macio.	Reisim. i. semē leuistici. añ. 3. q.
Spice.	Seminis apij.
Sinziberis.	Seminis fentculi.
Macropiperis. i. piper longū.	Seminis anisi.
Seminis carui. añ. 3. j.	Cinamomi.
Calami aromatici. 3. j. 5.	Piperis albi. añ. 3. j. 5.

Puluerizentur oia supra scripta debito modo: zuccari
tabarzet. i. albi vel illius puincie. 3. x. Et fiat cōfectio de
coquendo q̄tū sufficit: et fiat: dōsis ei. añ. 3. ij. vsq; ad auf-
ū. si autem in forma solida fac vt dixi.

**¶ Intelligendū qd in oibus pfectionibus et cōpositioni-
bus cordialibus stomaticis epaticis: et breuiter in quib;
cūq; exceptis in medicinis vomitiuis semper apponē-
dum est cinamomū subtile.** In vomitiuis vero grossum
apponendū est: eo qd illud vomitum prouocat: parumq;
sustinet de decoctione et contritione: et minus subtile ite-
rum sustinet.

**¶ Quando simpliciter piper descriptum in cōpositioni-
bus reperitur de pipere vsuali est.**

**¶ Calamentū et menta sicce in hac cōpositione ponun-
tur:** qd sicci oris sunt complexionis. Et de mēta domesti-
ca et calamēto mōtano est intelligēdū: nō de aquatico.

**¶ Nonnunq; cōtinget aromatario reperire in quibus-
dam compositionib; mel taberzet: ideo declarabo quid
illud sit: et dico qd est mel album de celo cadens ad mo-
dum rotis: et est albius et aliquantulum dēlius qd sit apium:
et quasi tendit ad naturā zuccari: sed qd illo caremus lo-
co eius ponimus mel album vel zuccarum secunde co-
ctionis. Et hoc mel taberzet ponitur a Mesue in cōfe-
ctione de sinzibere distinctione quarta circa finem.**

Diaciminum bonum Mesue prime descriptio-
nis valet contra stomachum et vi-
scerum ventositatem: digestionē procurat: stomachum
et viscera calefacit.

Cimini insuli in aceto per tres dies et noctes. 3. x.	Macio. 3. ij.
Salange.	
Sinziberis.	Piperis longi.
Cinamomi añ. 3. iij.	Cardamomi maioris et mi- noris añ. 3. ij.
Sariofilorum.	Musc. 3. 5.
Ligni aloes añ. 3. ij.	

Puluerizentur puluerizanda: et cum melle quātum suf-
ficiat fiat cōfectio: et si in forma solida fieri vis: fac vt. 3.
habet in alio recepto.

**¶ Variē em reperitur recepte de hac cōfectione: s; ista
est meliorē in vsu.** Reperitur quādoq; magn; error: in
hac compositione apud aromaticos et medicos: aliqui
em habent in suis receptis cimini carmeni: et aromata-
rij dicit qd carmeni nihil aliud est qd prouincis: in qua
dicitur ciminum nascatur: vt verbi gratia opij tebaici et c.
Sed multū errant: vt videri potest a Matth. siluati. ca.
de ciminio vbi dicit qd ciminū carmenū idem est qd sise-
leos. i. siler montanū: causa autē quare infundit ciminū
in aceto per diē est: qd acetū addit sibi in virtute p funda-
tionis et incisionis: et tēperat eius calorem aliquantulum.

**¶ Nota insuper qd cōtritio medicinarū hui; cōfectiois
nō debet esse subtilis: sed grossa: cō intentio ipsius medi-
cine nō sit nisi qd sit fortis in resoluendo et euacuādo vs;
tositatem. Quia si vltimate cōtrantur ventositatē nō re-
soluerent: sed per vīnū educerent. hoc declarat Auicē.
quarto canonis. capi. de diacimino.**

Diambra Mesue est medicina sublimis cerebrū
confortans stomachū et oia mēbra: et
digestionē pcurat: et membra nutritionis calefacit: sent-
bus quoq; conuenit et frigidis nature: et mulieribus et
egritudinibus matricis.

Cinamomi.	Cardamomi maioris et mi- noris. 3. j.
Doronici.	Sinziberis. 3. j. 5.
Sariofilorum.	Sandali citriui.
Macio.	
Mucis muscate.	
Ligni aloes.	

Folij.

Balange. an. 3. ij.

Spice. 3. j.

Puluerizentur puluerizanda: et cōfice cū syrupo rosato facto cum aqua infusionis rosarū. cū iulep rosato: et si facere vis in forma solida: fac ut supra tibi ostendi in alijs confectionibus. Dosis est. 3. ij.

¶ **Diambra** dicitur ab ambra ingrediente in bona quantitate: hoc apud medicos est multum in usu: et maxime ista descriptio.

¶ **Circa** prescripta et sequentia vnum generale est notandum quod species huius confectionis et omnes species medicinarum confortantium membra aperientium operationes debet subtiliter puluerizari: et eo maxime si ad longinquas membra confortanda debent transire. non autem in vltimate vltima est contritio perdit virtutem medicinarum aromaticarum: sed media sit inter vltimam et subtilem. Et si nostro tempore he confectiones sunt in morfello: maior operatio tamen et efficacior: ut plurimum fit ab electuario quod a confectione preparata ut superior: et hoc multis rationibus. Prima propter meliorem fermentationem que fit aromatum in electuarijs que fieri non potest in confectionibus. Secunda quia de aromatis plus ponitur in electuario construendo quam in confectione. Tertia quia melius et facilius euaporat et transit virtus electuarij ad membra remota quam virtus confectionis assumpta ut in passionibus pectoris et cerebri: et hoc verificari potest in omnibus confectionibus et electuarijs.

Diacorali magistralis valet etc. R.

Specierum diarodon abbatis. 3. ij.

Fragmentorum margaritarum non perforatarum ana 3. 5.

Corallozum rubeorum. Corallozum alborum.

Puluerizentur subtiliter: et addantur zuccari dissoluti in aqua rosa. 3. vj. 5. et fiat confectio in morfello.

¶ **Intelligendū** quod quando scribitur fragmentorum preciosorum absolute de quibus descriptis in electuario de geminis est intelligendum et non de aliquibus alijs.

¶ **Secundo** est intelligendū quod quod dicitur specierum diarodon abbatis vel specierum tria sandalorum vel aliarum specierum de ipsis complere intelligendū est. id est de ipso sicut in tegra descriptione posita a doctoribus: non ut quidam fatui dicebant: qui cum scriptum inuenierunt specierum diarodon abbatis illas sine musco ponebant dicentes quod illa erat doctorum intentio et fatue.

Diarodon abbas Nicolai et dicitur a rosarum: quod ibi intrant plus quam de alijs speciebus Abbatis ab abbate de curia factū. desit proprie veteris paticis et pisticis ethicis et cardiacis qui patiuntur ex calore conualescentibus ex longie et acutis egritudinibus calidis. R.

Sandalorum alborum. Seminis basiliconis.

Sandalorum rubeorum. Berberorum.

ana. 3. 5. Seminis scariolę.

Diagaganti. Seminis portulacę domesticę.

Summi arabici. Seminis malue.

Spodij. an. 3. 4. Seminis lactuce.

Assari. Seminis papaueris albi.

Spice. Seminis citoniorum.

Wastice. Seminis citruli.

Cardamomi maioris et minoris. Seminis melonis.

Croci. Seminis cucumeris.

Xiloloe. i. ligni aloes. Offici de corde cerui.

Sartioflorum. Margaritarum an. 3. 5.

Salie muscate. Zuccari candi.

Seminis anisi. Rosarum rubeorum an. 3.

Maratri. i. semen feniculi. 3. 5. 1. ij.

Cinamomi. Camphore gra. vj.

Succi liquiritie. Musci. gra. 1. 5.

Reubarbari an. 3. 1.

Puluerizentur puluerizanda subtiliter: et cū syrupo. q. s. fiat: et si in forma solida facere vis: modum supra descriptum habeo.

¶ **Nicolaus** dicit quod hec confectio dicitur dari cū rodostio:

mate vel cū frigida: ut igitur oleo pars clara sit: facias quod ro dosmate. i. cum decoctione rosarū: vel cū frigida. i. cū decoctione facta cum frigidio: sed decoctio hec hoc tempore non est in usu: sed loco ipsius datur cum syrupo rosato.

Diarodon descriptione communi Desine cōfert ad dolorem stomachi et epatis et puncturam in eis et caliditate: et acuitate colere citrine facies digerere cibum: et est ex confectionibus stomachi et epatis debilibus. R.

Rosarū rubeorum. 3. xxx. Macis.

Troscorum diarodon. Cardamomi maioris et minoris.

Troscorum de spodio. Seminis portulacę.

Liquiritie rase an. 3. 1. ij. Seminis lactuce.

Sartioflorum. Seminis scariolę.

Salie musc. an. 3. 1. ij. Seminis citruli.

Spodij. Seminis melonis.

Croci. Seminis cucumeris.

Wastice. Seminis cucurbitę.

Ligni aloes an. 3. 4. Margaritarum albarum.

Sandalorum alborum. Alfelcengenic. i. ozimum.

Sandalorum rubeorum. Rasure ebouis.

Sandalorum citrinorum. Diagaganti.

an. 3. 1. ij. Summi arabici an. 3. 1.

Assari. radicum. Camphore. 3. 1. 5.

Spice an. 3. 1. Musci. 3. 5.

Puluerizentur subtiliter puluerizanda: et cū syrupo rosato quantum sufficit fiat confectio. si in forma solida facere vis: fac ut. s. ostendi.

¶ **Syrupus** factus ex rosarum et aqua rosata cum quod debet confici. hec confectio si in forma liquida facere volueris hoc modo fiat. Recipe rosarum rubeorum viridum 3. li. ij. ponas in vase vitreo stricti orificij: et super eas infundas feruentis aque rosate lib. v. et cōstringatur orificijz valio: et permittatur infrigidari: deinde dicte rose bene in manibus exprimantur: et due alie libe rosarum viridium accipiantur: et predicta aqua rosata calefiat bene et iterum supra eas ponatur: deinde colatur post infrigidationem manibus exprimendo rosas: et in dicta colatura addatur zuccari lib. iij. et clarificetur cum supra prescripta aqua rosata: et fiat syrupus: de quo sit supra scriptum confectum: et fiendo in fuio ter esset melius.

¶ **De musco et opio** in medicinis parum ponitur: muscus enim in modica quantitate est magne qualitatis et operationis. optum similiter. Et immo sufficit parum apponere: ne in magna quantitate noceat aut operationes aliarum medicinarum cōcupat: aut occultet. Et sicut de opio et musco exemplifico: ita et de alijs medicinis solum est intelligendum.

¶ **Nota** hic de contritione specierum et electuariorum et confectionum. Nam species que ponuntur in electuarijs confortantibus aperientibus vel alterantibus et confortantibus subtiliter debent cōteri. Causa est: quia non alterant nec confortant nisi attrahantur: et imo ad hoc yalterent membrum vel confortent indigent ut attracta a membris possint penetrare.

¶ **Facilius** autem penetratio fit per contritionem multam: secus autem est de medicina solutiva. Nam ipsa manens quiesca in stomacho secundum communem opinionem euaporat ad membra: quod si attraherentur a membris esset malum: et ideo grosso modo debent contereri et hoc respectu subtilis: ne citius debito transeat a stomacho: et hoc notato habeo perfectam doctrinam conterendorum.

Diadragagantum frigidum. Nicolai a dragaganto nomē accepit: valet ad omne vitium pulmonis et pectoris quod fit ex calore maxime pisticis ethicis pleureticis peripleumosis: ad omnem tussim que fit ex caliditate et licitate: et ad omnem lingue asperitatem et gutturis: cum vero sumuntur tandiu in ore teneantur donec parum ibi dissoluitur. R.

Diagaganti albi. 3. 4. Seminis melonis.

Summi arabici. 3. 3. 5. Seminis cucumeris.

Amidi. 3. 1. ij. Seminis citruli.

Liquiritie rafe. 3. ij.

Seminis cucurbitae añ. 3. ij.

Ylopi ſicci.

Seminis ameos.

Denidi. 3. ij. Canfore. 3. 5. Syrupi albi Galeni. i. iulep violati lib. 5. contundatur subtiliter omnia: deinde permiscantur bene in mortario paulatine miscendo illa confectio cum iulep & referuetur. sed hec cõmuniter fit in forma solida hoc modo. De compositione. ista est intelligendum quod cum fit in forma solida. non debet fieri de superioribus tibi dixi accipiendo specierum. 3. j. zuccari li. j. eo quia pauce species cribellate in ea intrant: sed de eis supra descriptis debes accipere. 3. ij. specierum zuccari. lib. j. et facere in mortellis. tantum enim zuccarum quod predicte species simul teneri debet apponit non plus. igitur prescripta. regula ab aromataris tenenda est. Et oppositum vidi semper facere ab eis: quam sepe ac sepius a magistris moniti essent.

Melanopiperis. i. piper nigrum.

Thimi. Seminis aneti. Cinamomi.

Omnes doctores conueniunt quod gumme debent dissolui in confectionibus in quibus intrant & non conseri: eo quia puluerizari non possunt et pistando virtus illarum deperditur. quare cum in aliqua confectione intrant dissolui debent in aqua appropriata: in ista enim dissoluantur cum parum aque violarum. in alijs vero cum alijs aquis fm diuersas intentiones.

Seminis petrosili añ. 3. ij. 3. ij.

Sinziberis añ. 3. ij.

Diagragantum calidum Nicolai valet tussibus ex frigido stigmate et non valentibus escere asmaticis empticis anhelosis suspiriosis periplemonicis pleureticis: & ad omnem coarctationem pectoris. stomachum confortat: digestionem procurat.

Puluerizet oia debito modo: & cum melle. q. s. fiat confectio.

Calameti qd i hac pfectioe igreditur v3 ee siluestre: eo q: magis confortatiuũ & absterſiuũ est quã domesticum.

Diagraganti triduo in aqua temperati lib. j. Ylopi. Pinearum. Amigdalarum mundarum et excoctatarum añ. 3. ij.

In mense Julij & Augusti. ista semina colligenda sunt. f. sem petrosili laureole cataputiae rute feniculi caulium. mi lium solis: lactuce: portulacae: pastinacae rape: & similia.

Aneti si simpliciter scriptũ reperit semp de semie est intelligendum non de herba: vt est cõmunis corruptela.

Puluerizentur subtiliter puluerizanda: et conterantur conterenda: confice sic diagragantum infusum in aqua per linteolum extorque: et cum lib. ij. 3. viij. mellis cocti vsq ad spissitudinem lento igne semper cum spatula agitando misceatur: deinde addantur pineae amigdale. semen lini & fenugreci. Ab igne deponat: & puluis suprascriptarum specierum addatur & vsui referuetur.

Calamentum montanum et fluuiiale.

Seminis apii. Extrematarum alase. i. Thimus añ. 3. ij.

Modus assandi semina lini in eo intrantia talis est. Accipe patellam vel bernacium & super ignem multum calefactis: postq bene calefacta fuerit remane ab igne et intus ponas semina lini semper mouendo vsqquo sint assate. Et si tunc bene assate nõ sunt iterum vas calefactis amotis seminibus: deinde ab igne remoto iterum semina supra ponantur semper mouendo vsqquo sint bene assate. deinde reserua: & fm hanc doctrinam omnia alia semina debent assari. Semen lini assatur vt remoueat humiditas superflua & viscositas: & plus assari debet q alia semina: ideo nota quod omnia semina per se assanda sunt: eo quia aliquod semen multum assandum est propter eius viscositatem multam: vt semen lini & psili: quedam minus propter eius paucam humiditatem vt semen anisi & ozuni & huiusmodi: quare bene notent aromatarij.

Seminis petrosili añ. 3. vj. Sinziberis. 3. ij.

Piperis nigri. 3. xij.

Confectiones he amare per duos annos conseruantur omnes tyrica vero magna longiori tempore seruatur: vt in ipsa scripsi.

Calamentum tam montanum q fluuiiale colligendum est in mense Julij: & excicandum est in vmbra: excicatio enim facta in sole operationem eius debilitat: et eo tempore colligitur pulegium.

Quinq de causis medicine miscentur simul. primo vt virtus earum fortificetur: & hac de causa scamonea misceatur cu medicinis aloeticis & sinziber cu turbith. Secundo vt cito faciat alias medicinas transire ad locũ debitũ: & sic crocus admiscetur auro & argento aurum enim & argentũ sua ponderositate ad intestina descendũt: nec ad vena possunt penetrare: & crocũ facit eas ad eos penetrare. Tertio miscentur vt cito medicina nõ trãseat ad venas vt cu volumũ epar deopilare p diuretica: q: illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliam medicinam vt rasanum. Rasanus enim habet proprietatem attrahendi humores ad stomachum. Quarto vt vna per aliam debilitetur: et sic miscemus cum violis vel cum cassia fistula mirabolanos. Quinto vt matris alterius remoueat: vel impediatur vt sinziber cum scamonea: scamonea enim multum debilitat stomachum: et sinziber confortat.

Diacalamentum Nicolai dictum est a calamito precipue ad omne vitium pectoris & capitis ex frigiditate maxime his qui sunt in senili etate: vs etiam tussicentibus ex frigida causa & quartanarjs: si ex eo vtunt accepto post pãdũ et post cenã in sero cu vino: frigiditatem & dolorem stomachi amputat: ventositatem immaturã excludit: calculos frangit: mēstrua imparat qrtanarjs & quotidianarjs cum duobus seropulis diagredij & euſorbij: idẽ in modo cũ nucis pãic ante duas horas accessio cũ apoziate pigami v' roris marini sumptũ mirabiliter liberat. Calamenti siluestris. Seminis leuistici. 3. j. 3. j. Pulegij. Seminis apij. 3. j.

Puluerizentur omnia et cum melle. q. s. fiat electuariũ: dosis est. 3. j.

Calamentum tam montanum q fluuiiale colligendum est in mense Julij: & excicandum est in vmbra: excicatio enim facta in sole operationem eius debilitat: et eo tempore colligitur pulegium.

Quinq de causis medicine miscentur simul. primo vt virtus earum fortificetur: & hac de causa scamonea misceatur cu medicinis aloeticis & sinziber cu turbith. Secundo vt cito faciat alias medicinas transire ad locũ debitũ: & sic crocus admiscetur auro & argento aurum enim & argentũ sua ponderositate ad intestina descendũt: nec ad vena possunt penetrare: & crocũ facit eas ad eos penetrare. Tertio miscentur vt cito medicina nõ trãseat ad venas vt cu volumũ epar deopilare p diuretica: q: illa sunt cito penetrantia ad venas permiscemus aliam medicinam vt rasanum. Rasanus enim habet proprietatem attrahendi humores ad stomachum. Quarto vt vna per aliam debilitetur: et sic miscemus cum violis vel cum cassia fistula mirabolanos. Quinto vt matris alterius remoueat: vel impediatur vt sinziber cum scamonea: scamonea enim multum debilitat stomachum: et sinziber confortat.

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plentitudo cõtinet i thosace & pulmone & velis medicamẽ fieri ab sterſiuũ: tunc mel conuenientius est: qd dormire facit:

Diocodion Mesue. Et est cõfecto de iecur: & modo cõfectio de iecur fm intentione Galeni & diocodion purum cõſerũ eis quib: ex capite ad pectũ & ad pulmonem subtiles catarrhi deſcũt: et sunt causa tussis & infomnetatis.

Decẽ capita papaueris albi in quibus sit mediocritas inter paruitatem & magnitudinem & humiditatem & excicitationem: & proficiatur super ea sextariũ vnũ aque: & sit aq pluuiialis. Et si sint humida plusq sicca dimittantur die ac nocte. si sunt sicciora dimittantur plus. Tãc coque ea vsq dũſcocta sint: & aque due partes sint cõsumpte. Tunc vero cola succũ ei. Et restat post illud duplex cõsideratio: qsi si catarrus subtilis fuerit: & timetur fluxus eius ad pectũ & pulmonem & cãnã: & timentur vigilie. Oporet tũc vt misceat ex rob quãtitas: que sit medietas aq & coquat sup ignẽ in quo nõ sit flãma neq fumũ: sed su per prunas tũ. Et nõ cõuenit in hac intentione mel quãtum mel est ex habentibus acumẽ. quare est subtiliatium: & est ppter hoc qd intẽdam. Et quãtũ est matris subtilis: valet & mel est ex subtilitatib. Cũ aut plent

et materias q̄ sunt in pectore ad expellendum habilitat. Et quandoq; fit medicamē ex vtrifq; qñ cadit in occu-
patione duplicis intentionis. Et est dosis .3.j. et plus et mi-
nus fm̄ quod exigit dispositio. Et oportet vt teneat eam
partēs in ore suo: et trahatur inde modicū qđ dissolu-
tur ex ea i salina. Si aut velis vt sit retētiū nature eru-
ptiōis sanguinis a locis qui sunt sup̄ diafragma: et ab
alijs locis manationis et a partibus viscerum. Tūc ad
vnāquāq; libi. ipsius proficiat acarie rubee heuisticos
croci myrthe balaustie añ. 3.j. et ramich. 3. iij. et admini-
stretur. Et sunt q̄ ponūt inde i acur puro loco mellis pen-
nidias. Et sunt q̄ ponūt zucarū. Et qñq; exigit dispo-
sio egritudinis q̄ est multae caliditatis et acuitatis vt fiat
medicamen ex papayere nigro et sint. ex capita vsq; .50.
Et quandoq; ex albo et nigro. Et loco mellis ponitur
zucarum aut penidie.

Diaspolicicon de speciebus grossis. Aut. in. v.
li. et vocatur diaciminū grossū
facit ad ventositates frigidās et satietatē nauseatiuā et
resoluit ventositates: et cōfert ei qui nō digerit cibū cui⁹
hec est p̄mixtio. ꝑ. Baurach. id est sal nitrū partē me-
diā. Cimini carmeni infusi i aceto et torrefacti. piperis
albi. pipis longi. foliozū ruthe omniū añ partem vnā.
Et hoc quidē fit fm̄ duas descripiōes: quādoq; em̄ fit
ex partibus equalib⁹ in omniū⁹ suis compositionibus
I. cimini pipis ruthe et baurach: et iste modus soluit na-
turam valde: et quandoq; p̄miscetur de speciebus reliq̄s
S̄ntas equalis: et de baurach medietas hui⁹ quantita-
tis et eligitur de cimino carminum et infundit in aceto
forti: deinde torrefit et sit piper albū. et illud ideo quoniā
ipsūz cōfortat stomachū plusq; due alie species. I. piper
longum et piper nigrū: et hoc est illud qđ nō est parū.
et cōtractū. et em̄ eius cortex est grossus. immo est ex
illo qđ dicitur grauis ponderis et eligatur de eo magnū et
sanū et baurach: fiat ergo medicina ad illū cuius natu-
ra retinet cū baurach dico nitrū naurnaeon et est ru-
beū: et quando feceris ipsam ad illū: cui⁹ natura est solu-
ta administrabis baurach aliud: et sit illud quod de eo
propterea medietas quantitas ymusculisq; medicinarū
quas dirimus et folia ruthe iterū. Sint ergo secca cum
mensura: et illud ideo qm̄ si exiccantur vehemētē sunt
calide cōplexionis: et est calefactio eozū vltra mēsurā: et
si nō exiccant vehemētē remanet in eis hūditas sup-
flua que non cōsequit vltimationē digestionis: quas pro-
pter nō destruitur eius inflatio i aliquo. Et hec quatuor
spēs quādoq; permiscetur cū melle dispumato: et quā-
doq; nō permiscetur cū aliquo et reseruat per se absq;
melle. Cū ergo ipse sunt necessarie proficiant i aqua or-
dei: aut in cibo alio cōueniēti: et hec medicina sumit
folia. ante cibū et post cibū: et illa permiscetur cum melle
dispumato et magis cōueniēs in hac dispositione: et illū
ideo qm̄ ipsa destruit inflationē oino: et oportet iterū vt
sit mel bonū quādo nō est necessariū vt sit hec medicina
nisi fortis in resoluēdo ventositatem: et eualet cū forti-
tudine: et opz vt scias qđ qñ vis vt sit ei⁹ euacuatio plus
cōtrito medicinarū non subtilis s; grossa. et illud ideo
qm̄ scio hominē qđ cōtriuat hāc medicinā p̄tritiōe vltia.
qm̄ nō seruauit illud qđ ego dixi quare nō soluit natu-
rā oino: imo iprouocauit fortiter: et venit ad nos mirāz
et querens de causa in hoc. et illud ideo quoniā ipse ex-
stimabat qđ in corpore illius viri esset propietas que ef-
fer in causa in hoc quod accidit: postq; ego feci scire ei⁹
qđ causa in illo esset dispositio compositionis eius tunc
composuit eam sero sicut p̄cepti ei⁹ et completa est eius
operatio: et oportet vt seruetur determinatio in compo-
sitione reliquarum medicinarum.

Dianisi Desue valet ad ventositatē grossam et fri-
giditatem que est in stomacho et tussī diur-
ne: cuius p̄mixtio. ꝑ.
Seminis anisi. 3. xx
Liquiritie rase.
Masticis añ. 3. viij.
Carui. i. semen
Dacia.
Galange.
piperis longi.
Calamenti montani.
p̄retri.
Cassie lignee añ. 3. q.
Decil. i. cardamomum
maius

Sinziber.
Seminis feniculi.
Cinamomi añ. 3. v.
Piperis albi.
Piperis nigri añ. 3. ij.
Puluerizentur ista satis subtiliter: et cū melle dispuma-
to quantum sufficit fiat confectio: dosis est. 3. ij.
¶ Notandum est quod in electuarijs de melle et zuca-
ro semper in eis speciebus aromaticis ponende sunt post
earum aliquales infrigidationē: quia si ponerentur mel-
le vel zuccaro existerente adhuc ad ignem vt quidam fa-
ciunt virtus aromatum perderetur.

¶ Feniculi et anisi cū simpliciter scriptū reperiunt i cō-
fectiōibus vel electuarijs de ipsorum seminib⁹ est intel-
legendum: cum ea magis ad vsum medicine cōueniāt.
Diatrion pipercon Desue descriptione cōmuni
quod calefacit stomachū et ventrē: et re-
mouet dolorē eius ex humiditate slegmatica multa et
cruda: et mūdificat eum ab ipsis: et valet cōtra a carbos
ructus: et digestionem prouocat. ꝑ.
piperis albi.
Piperis nigri.
Piperis longi añ. 3. v.
Sinziberis.
Dasc. i. thimus.
Anisi. i. scmen añ. 3. ij.
Spice.
Seminis ameos añ. 3. j.
Mellis quantum sufficit: et fiat confectio. dosis eius est
3. j. vsq; ad. 3. ij.

¶ Piper albū nō est illud qđ est parūz p̄tractū: et quod
habet corticē grossum. Sed est illud qđ est magnū gra-
uis pōderis sine cōtractione subtilissimi corticis. Et illū
plus confert stomacho quam due alie species.
¶ Enula debet esse secca: eo quia maioris est desiccatio-
nis quam quando est recens.

¶ Cassia qñ in libris auctozū reperit absolute scripta
cōsiderāda est si cōpositio illa in qua intrat est solutina
vel lenitiua: et tunc debem⁹ ponere cassiā fistulā. Si au-
tem nō est solutina nec lenitiua: sed calefactiua p̄forta-
tiua vel operatiua opilatiōis. tunc debem⁹ ponere cas-
siā lignēā: et hoc sit de gñali regula et documēto.

Diacurcuma magnz Desue cōferens ad egrit-
tudines antiquas hydropisī iu-
uamētum manifestum: et eradica. egritudines epatis:
et cronicas que iam indurate sunt: et confert ad febricit-
tatem. caloris et corruptionis stomachi et humiditātē
frigida et ventositates grossas in eis et dolorē renum
et vesicę: et vnam prouocat. ꝑ.

Croci.
Radicum assari.
Seminis petrosili.
Seminis dauci.
Seminis anisi.
Seminis apij añ. 3. iij.
Raued senti. i. reubarbari.
Mou.
Spice nardiaz añ. 3. vj.
Costi.
Myrthe.
Cassie lignee.
Squinanti. 3. ij.
Carpobalsami.
Rubez tinctorum.
Succi absinthij.
Succi eupatoriij.
Olei balsami añ. 3. ij.
Calami aromati.
Cinamomi añ. 3. j. 5.
Scordeō. i. Alletū siluestre
Scolopendrie.
Succi liquiritie añ. 3. ij. 5.
Diagaganti. 3. j.

Puluerizentur omnia subtiliter: et cum melle quantum
sufficit fiat electuarium: dosis est. 3. j. vel. ij.
¶ Dicitur diacurcuma qđ color assimilatur curcumę: vel
dicitur a croco: qđ crocus apud grecos dicitur crocus: qđ in
ea ingreditur in bona quantitate. Et qđ vocabulū est cor-
ruptū dicitur diacurcuma. Sed debet dicere diacrocon.
¶ Insuper nota qđ oēs medicine cōfortates epatis: et va-
lentes epati debent bene teri et subtiliter cribellari.
¶ Balsamus est liquor emanans a stipite illius arbor
selli et dicitur opobalsamum.
¶ Oleum quod ponitur loco balsami: et est nobilitus se-
cundum Hillelmum placentinum. ꝑ.
Myrthe.
Nucis indie 3. iij.

to.
co.
m.
f.
se.
mi.
ti.
ū.
est.
la.
les.
di.
dic.
are.
cō.
est.
fos.
he.
cū.

iū.
en.
ric.
et.

vt.
nē.
Se.
cū.
im.
ū.
cor.
car.
; il.
im.
ie.
vt.
his.
riā.
ca.
m:

no.
io.
ca.
ū:

as.
a.
ā.
dic.
es.
re.
cō.
us.
or.
a.
su.
ū.
fa.
do.
ab.
is.

Thebanus.

Carobalsami. i. semen bal. Zpericon. i. perforata. 3. ij. fami añ. 3. iij.

Terantur grosso modo: et misceantur cum. 3. v. olei vel 3. j. 3. iij. teredentine siue largati et in sine addatur musci. gra. v. Ambre. gra. iij. olei de lateribus. 3. j. hoc enim loco balsami potest poni in omni loco: sicut enim operationes vt balsamus. Istud oleum maxime fm istam descriptionē potest poni in omni loco vbi balsamus ingreditur: et fm intentionem Guilelmi facit operationes vt balsamus: vtrum ipse Guilelmus describit duas alias descriptiones olei quod ponitur loco balsami: s; fm intentionē suā ac modernorū doctorū ex illis tribus hec est nobilior: sed ipse Guilelmus non ponit qualiter ipm oleū debeat componi: verū est q; in secūda descriptione melius docet: et est q; oīa bene terantur et mala ventur: deinde in mortario et ponantur in vase alembici et distillentur vt aqua rosata. Secūda recepta est posita in dia-curcuma magna Mesue prout videre poteris.

Dialaca magna Mesue conferēs ad debilitatem stomachi epatis et egritudines frigiditas factas in eis. Opilationes epatis aperit et omnem durtiem resoluit: lapidē renum et vesicę frangit: vtiā puocat: et est ad idropilim et cathē medicina sublimis. R.

Rauedfeni. i. recus.	Spice nardi.
Summi lace ablute.	Walsticis.
barbari. añ. 3. iij.	Seminis apii. añ. 3. j. c.
Timarum squinantii.	Radicum assari.
Abstinhi.	Aristologie rotunde.
Succi eupatoriij.	Sentiane.
Seminis ameos.	Troci.
Sauine	Cinamomi.
Amigdalaram amararū	Ysopi sicce.
Costi amari.	Castie lignee.
Mirrhę.	Cimarum squinantii.
Rubec tinctorum.	Bdelij añ. 3. j. 5.
Seminis feniculi	Piperis nigri.
Seminis anisi. añ. 3. j. 5.	zinziberis. añ. 3. j.

Infunde bāclium et mirrhā in vino: cetera tere subtiliter et confice cum melle dispumato et colato q̄tum sufficit: fiat dosis est aur. j. vsq; aur. ij. Modus lauandi lacā ponitur a pandectis in capitulo proprio de laca in hūc modum. tere gummiā lace et lana illā in mortario postq̄ bene pistata fuerit et lauatiōib; pluribus ex aqua fontis in qua bulliant aristologie longe et squinantii. ana partes equales. et tandū lauetur cum hac aqua q; clarescat semper cum pistello agitando: deinde dimittatur residere: postea coletur aqua et in umbra permittatur desiccari: et desiccata referuetur: et hic est modus. Et ex ista lortone laca acquirat subtilitatem et apertionem maiorem.

Medicinarū ablutio fit quinq; de causis. Primo vt a curas que in medicina est auferat: et hoc modo abluatur cale. Secundo vt fordes remoueat et abiciatur: et hoc modo abluatur oleum. Tertio vt possint melius conterri: et hoc modo abluatur tutia. Quarto vt eius malitia auferatur. et hoc modo lauat lapis lazuli vt remoueat quedā virtus nauiscantia: et cōpessiva sola remaneat. Quinto vt acquirat maiorem subtilitatem: et hoc modo lauatur laca que efficitur subtilior ad aperendum.

Diasatirion Mesue secūde descriptionis ista est in vsu et vocatur cōfectio testiculo rum vulpis et est melior quam prima faciens erectionem virge et multiplicans spermā et desiderium: cocundū. R. Secacul albi et mundi elixati in aqua ciccerum: quorum cicca fuerit prima aqua lib. j. Satirion id est testiculi vulpis. 3. viij. radiceis rasani. 3. iij. Lusplani id est serpentaria vel dragonca. 3. ij. terantur et fundatur super ea lactis vaccini aut ouini q̄ntitas que supernatet duobus digitis et olei sissamini et butiri vaccini receptio. añ. 3. iij. et coque cum facilitate vsq; ad spissitudinem: et si adhuc radices nō bene decocte sunt fundantur super eas ex lacte et oleo et butiro vsq; dum perfecte decocte sint et prius hec infunde super hoc totū melis boni et dispumati lib. vj. Succi cepe humide lib. j. 5.

decoque omnia simul vsq; ad perfectam coctionem: tūc enim deponē ab igne et proice super ea puluerem cuius permixtio hec est.

Caudarum stinci cum re nibus et sumine. 3. viij.	Seminis nastureij.
Seminis eruce.	Cinamomi.
Zinziberis.	Piperis longi.
Been albi.	Daucie. i. semē pastinace de mestic.
Been rubci.	Seminis napi.
Lingue auis. i. semen frascini. añ. 3. iij.	Seminis sparagi.
	Seminis linapis añ. 3. iij.

Et conficiatur cum eis. vltimum vero ponatur in medicamine pinearum mundatarum. lib. j. 5. fistulicorum mundatorum. 3. x. Cerbelorum passerum. 3. ij. Conficiatur omnia bene et aromatizentur cum. 3. j. boni musci et vsui referua. Hęc cōfectio est illa qua nos vtimur et maxime secundum istam descriptionem. Nicolaus in suo antidotario habet vnam aliam descriptionem: sed non fit apud nos.

Secacul fm modernos est sigillum sanctę Marie et non iringus vt quidam herbolarij volunt: quare Scrapio aliud capi. facit de secacul aliud de iringo. Preterea vide serapionem in. viij. capi. de conditijs qui inquit: quod secacul est radix sicut zinziber: et asportatur ex india: et fit ex eo ingibadum est recens: et sic est secundum veritatem quod secacul secundum modernos habet radicem similem zinziber: et hec est que nostro idio mate vulgariter zonzello vocatur in partibus nostris et in multa quantitate reperitur.

Cicer fm Serapionem ex auctoritate Gal. Ciceruz tria sunt genera: sunt enim alba et nigra et est alia species que dicitur herfenne et circa minuta que dicuntur herfenne sunt alba et assimilantur orobo et nigra nominantur chubes. et plin. inquit arctinum ciccris genus quod. capiti arietis assimilatur quod ceteris magis diu reticum creditur esse. et agreffe est erraticum et columbinum qđ aliqui venereum dixerunt candidum rotundū lenē arctino minus. Cicer erraticum apud Dioscoridē vocatur a quibusdā serpilum. Salenus in sexto de sim plici inquit cicera sunt species leguminum.

Testiculi vulpis sunt satirion. Diasco. de satirione tria capitula facit sub litera satirion. et alij capitulū de orchis: et ibi ponit duas species qđ etiam inter species saurionis sunt in numero: et hoc apud Auicē. vocatur testiculi canis alij cimoforchii. canis testiculi.

Quare prima aqua ciccris abiciatur: et in secunda lauatur satirion et secacul. est q; prima est absterfina prohibens inlationē et ventositatē generari secunda vero est multū ventosa et inflata et cōpotatiua aliarum medicinarum ad genitalia membra.

Stinc est quoddā aial simile lacerte degēs in ripis aquarum iuxta flumē nili. In hac cōfectione pro ei lib. j. Mellis cocti et dispumati ponende sunt. 3. iij. specierū cribellatarū. Si habere d; virtutē a Mesue scriptam.

Iringus et rasilus barbassus colligendi sunt in mense Octobrio.

Incidenter hic notandū est q; hoc electuariū duplici ratione solet dari hominib; primo exhibet corpouib; exiccatis ad humectandū: et tūc debent exhibere de eo 3. 5. in mane p; horas quatuor: vel duas ad minus ante prandiū. Matut et secundo ad augmentum coit; et virilitatis mēbri erectionē: et tūc ipm exhibere debemus vesperē ante cenam per duas horas cum modico vini subtilis et odoriferi. Cōplectio dicti electuarij est temperata inter calidum et frigidū: humida tamē ad fm gradum.

Diarris de melle Nicolai dicitur a radice illa que iros appellatur: prodest dismoicis artetriaticis tussitentibus: vocem perditam restaurat si fuerit ex frigiditate: cuius permixtio.

Yicos. 3. j.	Cinamomi.
Pulegij.	Zinziberis.
Ysopi.	Piperis añ. 3. iij.
Liquiritie rase añ. 3. vj.	Caricarum. i. sicuum.
Dragaganti.	Carnium dactilouum.

Amigdalorum. Passularum an. 3. iij. 5.
Pinearum an. 3. iij. 5.
Puluerizentur puluerizanda subtiliter omnia: et cum melle distillato et cocto fiat confectio: dosis est a. 3. q. vsq. ad. 3. iij.

¶ Topi si simpliciter scriptu reperiat de herba sicca est intelligendum: et in vmbria exiccandum est et no. solu ipsu: sed oes herbe aromaticae. Sol enim aromaticitas tem illam resoluere facit et virtutem destruit.
¶ Pinee et amigdale si sint recentes antequam in confectio nibus et electuaris pectoralibus ponantur semper debet purgari: vt supra ostensum est: aliter rancitas sua nocet pectori et tussim prouocat: quare bene notent aromataru in hoc: et aduertant.

Diapenidion dicit a penidus q. ibi strit plusq. de alijs speciebus fm Nicolai valet contra omne vitium pulmonis et tussis: et ad ranciditatem vocis factam ex siccitate et tussentibus periplemonico et pleuretico.
Penidionum. 3. xvj. 5.
Pinearum p. preparatum et mundatarum.
Seminis papaueris. albi ana. 3. iij. 3. j.
Sarioflorum.
Cinamomi.
Sinziberto.
Succi liqui an. 3. j. 5.

Canfore tertia partem visus terdipuli. Syrupi violati quantum sufficit: puluerizentur subtiliter puluerizanda et coterantur coterenda: deinde coctio sic. In li. j. 3. iij. aq. violaru bulliant donec a qua aliquantulu inficia: postea coletur: et colature addatur lib. j. zuccarie: bulliat donec incipiat inspissari. Tunc addant pinee et quatuor supra scripta femina vnu qd. per se bene confusum cu spatula semper mouendo. Deinde addant penidus subtiliter puluerizati et cu liquefacti fuerint. Illud grossum qd. supernat cu catia dispumetur: iteru in mortario proficiatur: et bene terendo comiscendo ad vltimu puluis supra scriptarum cu supra scripto syrupo in mortario semper agitando moueatur: donec in coeporetur: demum reseruetur in vase vitreato.

Diaolibanum Nicolai et dicitur ab olbano qd. ibi ponitur: lachrymas oculoru potenter costringit: doloie emigraneu et cillu sanat: fauces reumatice et arterias lenit: emoptoicis et tussentibus medet: vomitu et coepetit doloie stomachi nausea aufert: periplemonico pleuretico subuenit: gomozeam et fatiriam emendat: et menstrua sanguinis sistit.
Castorei.
Opij thebaici.
Zusquiami. an. 3. iij. 5.
Castie fistule. 3. ij. 5.
Folij.
Croci.
Thuris. an. 3. j. 5.
Reupontici.
Amomi. ana. 3. j. 3. ij.

¶ Puluerizentur subtiliter omnia: et cum melle quantum sufficit fiat confectio in bona forma.
¶ De zusquama cum scriptum reperitur semper de semine et non de herba est intelligendum: herba enim maioris est venenositate q. sit semen.
¶ Ponia si simpliciter scribitur de radice est intelligendum: cum illa magis vsui medicine conueniat q. folia vel semina.

Diacori Desue in capitulo egritudinis neruoru. Et est pfectio coditi ad egritudines neruoru frigidam mirabilis.
Secacul. Pinearu mundataru. Radicum acozi. an. li. j. 5. Et sint secacul et acozi elixata et expressa: et misce cu eis pter pineas mellis distillato. et decoque lento igne vsq. dum spissitudo dincem acquirant: deinde deponatur ab igne: et proficiatur super ipsum pinee et misceatur adiuuicem. post hoc pulueriza super ea piperis. 3. j.

Piperis longi.
Sarioflorum.
Sinziberto.
Macis. ana. 3. iij.

Diamorution Desue est medicina multa: vtilitatis: sicut dia curcuma magna et egypta et efficax nimis et proprie ad doloem stomachi propter frigiditatem factum et humorem crudu et ad egritudines splenis et epatis. et cronicas factas in ipsis propter hydroplim.

Croci. Radicu acozi. an. 3. j. Cordumeni. i. carni agreste. an. 3. j. Mirrhe. 3. iij. Baccarum lauri. 3. q. Druai. Cinamomi. Cassie lignee. Cimini carmeni. Carpobalsami. Flourum squinanti. Seminis apij. an. 3. j. Mellis distillati et colati quantum sufficit: et fiat confectio dosis eius est. 3. j. vsq. ad. 3. ij.

Diacostu Desue valet ad doloem visceru et opilationum in eis ad principium ydro-

Costi amari. Raueseni. i. reubarbar. 3. iij. Cassie lignee. Cinamomi. ana. 3. v. Seminis apij. Seminis anisi. Sinarum squinanti. an. 3. ij. Mellis qd. sufficit: et fiat confectio.

Diasulfur Desue confert febibus antiquis et melancolicis slegmaticis et constrictio ni anhelitus et antique tussi et eis qui habent pectus saniosum: et confert inuamentum manifestum ad duritie splenis et ydroplim: et prouocat vrinam et frangit lapidem: et cofert morsui venenoso et eis qui timent potasse venenum.
Piperis albi.
Piperis longi an. 3. vj.
Sulfuris citrini.
Thuris.
Deu.
Zusquiami albi.
Mirrhe.
Storacio calami.
Conifice cum melle distillato: et vtere post sex menses. dosis eius est a. 3. ij. vsq. ad. 3. iij.

Diacubebe confectio in thesauro pauperum in ca. de opilatione epatis: et vsu pau-

Cis diebus citra.
Cubeborum.
Ozimi. i. semen an. 3. iij. 5.
Sandalorum alborum.
Sandalorum rubeorum.
Sandaloz citrinorum. an. ij. 5.
Seminis endiuie.
Pistentur omnia subtiliter et cum zuccaro quantum sufficit fiat electuarium fm artem tibi ostensam.
¶ Adde in hoc electuario in magistrale reubarbari electi infusi. 3. iij. et misceatur in supra scripto electuario arte et ingenio ne virtus infusiois reubarbari huius deperdat.

Diareubarbarum Nicolai valet ad defectio nem epatis et opilationes eius et vetustati viscerum et digestibilitati.
Costi.
Croci.
Cinamomi.
Spice in de. an. 3. j.
Cassie lignee. 3. iij.
Reubarbari. elec. 3. iij.
Mellis quantum sufficit: et fiat confectio.

Nucis muscate.
Galange.
Cardamomi ana. 3. iij.

Wolis ei est. 3. j. mane et sero. Desue est medicina multa: vtilitatis: sicut dia curcuma magna et egypta et efficax nimis et proprie ad doloem stomachi propter frigiditatem factum et humorem crudu et ad egritudines splenis et epatis. et cronicas factas in ipsis propter hydroplim.

Seminis anisi. Radicu acozi. an. 3. j. Cordumeni. i. carni agreste. an. 3. j. Mirrhe. 3. iij. Baccarum lauri. 3. q. Druai. Cinamomi. Cassie lignee. Cimini carmeni. Carpobalsami. Flourum squinanti. Seminis apij. an. 3. j. Mellis distillati et colati quantum sufficit: et fiat confectio dosis eius est. 3. j. vsq. ad. 3. ij.

Desue valet ad doloem visceru et opilationum in eis ad principium ydro-

Costi amari. Raueseni. i. reubarbar. 3. iij. Cassie lignee. Cinamomi. ana. 3. v. Seminis apij. Seminis anisi. Sinarum squinanti. an. 3. ij. Mellis qd. sufficit: et fiat confectio.

Radicum assari. 3. iij. Croci. Aristologie. Mirrhe. ana. 3. ij. Agreste. 3. viij. Ruthe. Costi an. 3. vj. Opij. Corticum mandragore an. 3. iij. Croci. 3. ij. 5. Cassie lignee. 3. v. Cordumeni. i. carni an. 3. vj.

confectio in thesauro pauperum in ca. de opilatione epatis: et vsu pau-

Quatuor semi. maiorum frigidoz. Spodij. Rasure ebotis an. 3. j. 5. Seminis endiuie. Pistentur omnia subtiliter et cum zuccaro quantum sufficit fiat electuarium fm artem tibi ostensam.

Nicolai valet ad defectio nem epatis et opilationes eius et vetustati viscerum et digestibilitati. Radicum assari. Mirrhe. Aristologie lorge et rotunde. Squinanti an. 3. iij.

Diapapauer Nicolai dicit a papa uere albo : qz
 & pulmonis: cuius permixtio. R.
 Succu liquoris. Seminis cucumeris.
 Dragaganti. Seminis cucurbitae.
 Summi arabici. Seminis lactuce.
 Seminis papaueris albi. Seminis maluae añ. ʒ. j.
 Penidij. añ. ʒ. vj. ʒ. ij. Amidi.
 Amigdalorum. ʒ. ij. ʒ. ij. Seminis cytoniorum.
 Seminis melonis. Seminis portulacae.
 Seminis citruli añ. ʒ. j. añ. ʒ. ʒ. ij.

Diacori magistralis valet ad paralysim: epilepsiaz
 & torturam: et ad frigiditatem stomachi:
 & ad omnem passionem corporis ex causa frigida: cu-
 ius permixtio. R.

Acia siccæ & mundi. ʒ. ij. Aristologie longe.
 Zinziberis. Nucis muscate.
 Piperis longi. Sariofilorum.
 Piperis nigri añ. ʒ. j. ʒ. Cinamomi.
 Seminis peonie. Salange.
 Radicum peonie. Salange.
 Carui. i. semen. Zedoarie.
 Seminis ameos. Castorei añ. ʒ. iij.
 Siccados citrini. Seminis ozimi. i. semē ba-
 Saluie. Ysopi sicce. (siliconis).
 Petroselin. i. semen. Piretri añ. ʒ. ʒ. ij.
 Ruthe añ. ʒ. iij.

Diacatolicum Puluerizetur oia subtiliter: & cū l. v. ʒ. iij. mellis cocti &
 dispumati fiat confectio in bona forma. dosis est. ʒ. j.
 laxatiuū in pocola maiorū vni-
 uersaliter pot dari in oibz egritu-
 dimbz in quibus est scienda quasi vlt solutio ventris: da-
 tur & sanis p̄stipatio ad p̄seruationē sanitatis. daē indif-
 ferēter añ cibū & post sine nutritione alicui: purgat me-
 lancolicam coleram & hegma: mūdificat sanguinem: et
 expellit vērositates vētris & pectoris: & lenit intestina. R.

Folliculorum sene. Liquiritie rase.
 Cassie nouit̄ extracte & mūde. Penidij.
 Tamarindorum añ. ʒ. ij. Succari candi añ. ʒ. vj.
 Reubarbari. Seminis anisi.
 Uolarum añ. ʒ. j. alibi. ʒ. j. ʒ. j. Seminis cōmuni añ. ʒ. iij.
 Succari lib. ij. Polipodij. ʒ. j.
 C. fac hoc modo. cassia & tamarindi extrahant se cum
 modico alteri polipodio: & fiat decoctio: & extrahatur
 cassia & tamarindi. cetera puluerizetur: & cum lib. ij. zuc-
 cari fiat electuarium in bona forma. Spectes electua-
 riorū solutiua: omnia sunt grosso modo conterende: & per
 fetatū rarum transiri debent: & non solum electuarua
 solutiua: sed & confectiones solutiue: vt diarob & diacar-
 tamum: & grossa hec puluerizatio duplici causa fit. p̄-
 mo vt diu in stomacho maneat: & ibidem diu operē-
 tur. Secundo vt virtus ei⁹ cito nō euanescat: ne sua
 subtilitate ad membra rrasirent: qz maximū nocumē-
 tum inducerent: vt supra declarauit.

Diaphenice Nicolai dicit a sene quæ ibi recipit̄ plusq̄
 de alijs speciebus: valet p̄p̄tie melancolicis
 humores soluere. i. educere et euacare.

cardia cis tristibus: Cuius permixtio.
 foliorum sene. ʒ. ij. Lapidis lazuli amborum
 Auellanarum assatarū. nu. l. lotorum. ʒ. ij.
 Serici combusti. ʒ. ij. zuccari. ʒ. vj.
 Lapidis armeni. ʒ. j. Sinamomi. ʒ. j.
 Sariofilorum. Cardamomi sez maioris &
 Salange. minoris.
 Piperis. Croci.
 Spice. Zedoarie.
 Ozimi. i. semen basilici. Florū roto marini.
 Zinziberis. Macropiperis. i. piper lon-
 foli. ana. ʒ. ʒ. ana. ʒ. ij.

Diapapauer Puluerizentur omnia subtiliter: et cum lib. ij. mellis
 colati & dispumati fiat electuarium in bona forma hoc
 modo. Auellane subtiliter conterantur: deinde ad bul-
 liendum cum melle ponantur semper spumam a melle

amouendo: post vero aliqualem coctionem mel remou-
 neat ab igne: & species ponantur.

Lapis lazuli & lapis armenus hoc modo lauantur:
 terant ambo per se subtilissime: deinde accipe mortariū
 lapideum: & profice ipsoz: alterū & aquā clarā in eo: & cū
 pistello agitando simul misceantur: & hoc facto p̄ ali-
 quod temp⁹ permittre resistentiā facere: & primā aquam
 abijcias: & sic ter facies semper aquā innotādo: postea
 loco aq̄ clare accipias aquā rosatā: & sic facias vt de eos-
 rum aqua dixi. Et tñ cū dicta aqua lauetur q̄ aqua re-
 maneat clara: & tunc ipsoz perfecta erit lotto: sed p̄r
 se conteri debent et lauari.

De serico vero qd scriptū est qz apponatur in medic-
 nis cordialibus pro cōfortatio cordis nullo mō, debet
 cōburi: sed minutissime incidi & teri. Quod vero ponitur
 in medicinis ad materie cōsumptionē vt in hoc electus
 rio ponitur: tunc comburendū est: modus combustio-
 nis positus est supra in diamusco dulci.

Diaphinicon Desue confectio de dactilis valet
 cōferens ad febres cōpositas & cron-
 cas: & est medicina securitatis. cōfert ad colicā & dolorē
 ventris & humorum crudū & frigora & est solutiua facile
 & cōueniens. R. dactylorū heizon infusorū in aceto trib⁹
 dieb⁹ & noctibus. ʒ. c. siue dragmas centū. Penidiorum
 sichari. i. facti de zucaro albo infuso in aqua decoctio-
 nis ordeci. ʒ. l. Cinamomi.
 Amigdalaz mūdatur. ʒ. xxx. Macis.
 Turbitū. ʒ. xxx. Lighi aloeg.
 Scamonce p̄parate. ʒ. xxx. Seminis anisi.
 Zinziberis. Seminis feniculi.
 Piperis longi. Seminis dauci.

Diaphinicon Foliorum ruthe siccorum.
 Salange. añ. ʒ. ij. ʒ. j.

Conteratur subtiliter dactili penidij & amigdale. cetera
 vero puluerizetur non multū subtiliter. Mellis dispu-
 mati et colati q̄ntum sufficit: fiat electuarium.

Dactili heizon dicunt̄ heizon ab illa regione in qua
 dactili multū abūdant: & qui in ea nascuntur sunt me-
 liores oib⁹ alijs aliarū regionū. Alij vero dicunt qd est
 vna maneries dactilozum que melior est. quemadmodū
 sunt pruna damascena que meliora sunt alijs prunis:
 & vna & altera opinio bona est.
 Penidij et dactili in hac cōpositione ponuntur vt ine-
 uiscant & ingrossent medicinas solutiuas: ne ad longin-
 qua penetrent: & hac de causa ponuntur in hac compo-
 sitione a melle et in omnibus alijs medicinis soluti-
 uis in quibus ponuntur.

De hac cōpositione varia reperitur litera: & paucissi-
 mi sunt aromatarū qui vsqz ad eo: cōpositionē hanc rite
 cōposuerint ob literæ varietatem: reperio enī in aliquib⁹
 Descriptū siari. in alijs siari: in alijs siari: in q̄busdā sa-
 chari: & alijs sychari: & alijs sychari & syari: q̄ oēs cor-
 rupte sunt p̄ter illāq̄ penidiarū sihari dicit & multiplici-
 ter exponitur. Quidam enī dicunt qd penidij sihari sunt
 penidij facti ex zucaro illi⁹ puincie. & qd sihari est puin-
 cia: et hec falsa est. Alij dicunt qd sunt penidij qui sunt
 ex zucaro prius infuso in aqua ordeci: cū s̄er idē sit qd
 ordeum: et tunc illo mō facti sic appellandi sunt magis
 qz lentius sunt & abstersiuū minusqz viscosi & oplatiuū.
 Alia expositio est qz sihari idē est quod solidi albi et les-
 ues: & hi sunt ex bono zucaro: & due hec opilationes
 bone sunt. s̄ scōa magis ad mētem doctorū: & sunt & est
 mea opinio. Igitur cū cōpositionē hanc facere vis. Ac-
 cipe zucarū album et infunde in aqua decoctionis or-
 dei per horas sex: deinde zucarum coque illa in aqua
 & penidios fac et habebis perfectam & veram descriptio-
 nem diaphiniconis s̄m autoris mentem.

Penidij sunt ex zucaro solido vltimate decocto et
 ex longa et continua ductione & manibus pertractatio-
 ne dealbantur & de bono zucaro faciendi sunt non de
 puluere zuc. vt quidam faciunt aromatarū.

Diaphinicon dicitur a fenichij id est dactilis de: qui-
 bus plus intrant quam de alijs medicinis: basis tamen
 non sunt in hac medicina. Sed turbitū et scamonez
 sunt basis.

Diapapauer

Diaprunis non solum in sticcolat. et dicitur dia- prunis siue diamuscu: q: pruna ds- maseena ibi intrant. valet propter acutas patientibus et peracutag maxime caufon et simoche in principio atig- mento et statu egritudinis. R. prunoru damascenoru quãtitate quã volueris nõ perfecte maturatoru: sed p- pinquoru maturacioni aque clare qb possint bullire: co que donec molefiant: deinde pone ad cribuũ vt trãseat et superius remaneat ossa et cortices. in aqua ho deco- ctionis dictoru prunoru adde violaru. 3. j. et bulliant ite rum: deinde cola dictã decoctionẽ et sicut piza cũ lib. 4. zuccari in quo superpone de pulpa prunorum lib. j.

Cassie nouiter extracte. Tamarindorum. ana. 3. j. Coque totũ vsq; ad medietatẽ spissitudinẽ semper cũ spa tula agitando: postea adde hos pulueres. R. Sandalouum alborum. Berberorum. Sandalouum ruborum. Succu liquiritie. Spodij. Diagaganti. an. 3. ij. Reubarbari. Seminis citruli. Cinamomi. an. 3. ij. Seminis melonis. Violarum. Se. cucurbitẽ mĩdatõp. an. 3. j. Rosarum. Semis scariole. an. 3. ij. Puluerizentur omnia satis subtiliter: et permiscatur: et habebis diaprunis non solutiu.

Et si laxatiuũ facere volueris adde p qualibet libra istius electuarij diagecdij. 3. viij. Pruna et omnes fructus colligendi sunt quãdo iam maturitatem acceperunt et ante quã cadant ab arbore et sic debent conseruari.

Pruna ex quibus supra scripta ppositio fit debet esse mediocris maturitatis nõ multum matura vel muza.

Muzum autem proprie dicitur. Cuius sapor: est cõ- positus ex dulci et acetoso.

Diacassie magistralis. Capillorum venericis. Cassie munde et elec. lib. 4. Thimi. Tamarindorum. 3. j. Epithimi. an. 3. j. Prunorum. nu. xij. Passularum. 3. j. Violarum. Semis feniculi. 3. ij. Ordei. Semis portulacæ. Seminis anisi. Semis maluarũ. an. 3. ij. Polipodij. Cinamomi. 3. iij. Cartami. Liquiritie. an. 3. j. Misceantur et cõfrangatur omnia grosso modo: et bul- liant in lib. xij. aqua qm artem: deinde colentur manibus exprimẽdo: de qua colatura cassie et tamarindi extrahã- tur et dissoluatur. Et addatur zuccari li. j. deinde coquã- tur vsq; ad formã electuarij. reducatur lento igne cum spatula semper agitando.

Diagma nomẽ est ponderis et pderat nonã partem vncie: et sic accipiebat antiquus. et illa est vera diagma. moderni ho octauã partẽ vncie pro diagma accipiunt que est seropuli tres: et diagma grece idẽ est qb mani- pulus vel fasciculus modernorum.

Grana ex quibus medicine pderatur debet esse gra- na ordeĩ vel frumenti. Si enim sunt framenti debet illud granũ esse a superiori cortice mundatum. Si vero ordeĩ illud granum esse debet cum cortice: et sic habebis debi- tum ordinem ponderum.

Diacartami magistrale. Medulle cartami. 3. j. 3. j. Spẽru diadragagati frigidĩ. 3. ij. Turbith electi. 3. ij. Carniũ citoniorũ. 3. ij. 3. j. f. Diagecdij. 3. j. 3. ij. Sinziberis albi. 3. j. Wanne granate.

Mellis rosati. ana. 3. viij. Zuccari albi. 3. xj. Et fiat confectio in morcellis vel in forma manuschust de. 3. iij. pro singulo: cuius est dosio.

Dosio enim est limurata mensura et quãtitas simplicis vel cõposite medicine solutiue vel nõ solutiue: que de se apta nata est facere sufficientem operationem non di- minutam nec superfluam.

Carneõ cytoniorũ. id est pulpa citoniorũ debent sub- tiliter conterri cum cartamo a quo amotus sit cortex exa-

terior: et hoc modo dicitur medulla. deinde ambo debet dissolui cum melle rosato et mãna et zuccaro fere cocto bene misceri. in sine vero addatur species prescripte mi- sceri debent et confectio fieri.

Medicine omnes solutiue conseruatur per duos ans nos in sua bonitate et solutione: clapfo vero dicto tempo re amittunt virtutem suam solutinam.

Diarob cum turbith magistrale et cum reubarba- ro valet: et est cõfortatiuũ: solutione educit humores flegmaticos grossos et viscosos et a remõto et iuncturis proprie. Et ipsuz quidẽ mĩdificat stoma chũ: et expellit ab eo superfluitates adherẽtes in vfo eius: et mĩdificat pectus a flegmate grosso et putrido: et edu cit a tuncuriõ et locis neruosis et anchis humore grossum et viscosum: et est medicina ad dolores iuncturarum. et vsus eius preseruat a lepra ab infectõibus flegmati- cis sicut est morphea et barras. est enim medicina bona febrũ flegmaticarum. Is autẽ qui simit ipsum timeat austrũ et abhotrea et pisces. Cur? permixto. hec est. R. Macis. 3. 5. Turbith albi et gumosĩ. 3. 5. Reubarbari boni et electi. 3. iij. Sinziberis albi. 3. v. Diagecdij infusi in aqua rosata per vicin. 3. 5. Balange. Piperis longi. Zuccari boni. 3. xvj. Cardamomi maioris et minoris. Croci. an. 3. j. Et fiat confectio in morcellis: dosis eius est. 3. vj.

Pondera cõia ex quibus medicine cõmensuratur et ponderatur sunt sex. primo libra: cuius talis est figura lib. Secũdo vncie et talis est figura. 3. Tertio dragma et ta- lis est. 3. Quarto seropulus et talis est. 3. Quinto granũ et talis est. 3. Sexto manipulus. et talis est. 3. et his sex ponderibus cõmunitẽ oẽs menseure mensuratur medi- cinarũ est. 3. et his ex ponderibus cõiter oẽs mensurã- tur medicine.

Diarob cum turbith sine reubarbaro magistralis valet et cetera.

Turbith albi et gumosĩ. 3. viij. Balange. Sinziberis. 3. iij. Piperis longi. Cinamomi. Macis. an. 3. j. Sariofilorum an. 3. ij. Diagecdij. 3. iij. Zuccari albi lib. j.

Et fiat cõfectio in morcellis de. 3. iij. pro quolibet morcell lepidissoluendo zuccarũ in vino citoniorũ et aqua simpli ci puluerizando solutiouũ hoc more et c.

Inter antiquos et modernos de ponderibus est diffes- rentia: ideo intelligendũ qb libra modernoru constat et resultat ex. 3. xij. vncie constat ex. 3. viij. dragma ex. iij. 3. seropulus ex. 3. 5. et sic medicine a medicis cõmensu- rantur hoc tempore.

Diamargariton et dicitur a duobus gene- ribus margaritarum perforatarum et non perforatarum que ibi intrant. valet car- dialetristibus et ad omnem cordis debilitatem stoma- chi patientibus fastidium. auferit digestionem. pcurat asmaticis disthõicis opitulatur. et pitlicos et eos qui ex longa egritudine sunt extenuati resumit.

Sariofilorum. Margaritarũ nõ perforatarũ. Cinamomi. Margaritarũ perforatarũ. Spice. Sinziberis. Balange. Ossis de corde cerui. Lignum aloes. Rasure eboris. Liquiritie. Blatic bifantice. an. 3. 5. Trociscorum diarodon. Musci. Trociscoru diani. ana. 3. j. 5. Ambre. Nucis muscate. Cardamomi. Macis. Seminis leustici.

Alipte muscate. Seminis basilisci. ana. 3. j. minus era. 5. Reubarbari. Camphore. gra. 5. Zedoarie.

Storacis calamite. ana. 3. j.

Mellis rosati quantum sufficit: datur effate cum re- dosiomate vel cum frigida. in hieme cum vino mone et meridie.

Diamargariton Auicenne valet mulieribus
ipſum enim rectificat diſpoſitio
nem matricis eorum & diſpoſitione ſtomachorum earum
& oportet vt vehemens ſit ſtadium in ſtomachis earum.
quare cõfortent cum eis que ſunt ſicut gencuabim cuz
yloaloc & maſlice & ſimilibus & electuaria facta cũ zuc
caro plurimo cum ſpeciebus aromaticis: in quibus eſt
eſt multa caliditas cum emplaſtris ſtipitijs calefacien
tibus aromaticis: cuius permixtio. R.

- Margaritay nō pforatay. Zedoarie.
- Piretri. añ. ʒ. j.
- Sinziberis.
- Maſticis. ana. ʒ. iij.
- Been albi.
- Been rubei.
- Piperis.
- Macropiperis. añ. ʒ. iij.
- Dorontia.
- Seminis apij.
- Tayſe.
- Cardamomi.
- Mucis muſcate.
- Maſticis. añ. ʒ. ij.
- Cinamomi. ʒ. v.

Secari ſublimis quantum omnia & plus fiat cõfectio
in moſſelis: & etiam in forma electuarij poteſt fieri.

Diacoridion ſeu rob nucum meſue. pferens eis
quibus a capite ad pectus catar
rus acutus & ſubtilio deſtuit & ad cannam plumonis: &
eſt cauſa aſatum & p̄focatonum mortis: & eſt ad hoc
medicamen ſublime & eius modus eſt. R. ſucci corticũ
exteriorum nucum in diebꝝ canicularibus. li. iij. decoq̄
ipſum ebullitione vna. deinde adde mellis purificati. li.
ij. & coque vſq; ad ſpiffitudinem mellis & referua.

Nota qđ rob durat per duos años in ſua bonitate et
perfectione vt voluerunt antiqui. Moderni vō dicunt p
annũ ſolum: ſed durat plus & minꝝ ſecũdũ ipſorum ſuc
corũ purificatione. Nux ſimpliciter prolata vel ſcripta
ſemper de nucle communi intelligatur.

Dies canicularis ſunt dies in quibꝝ apparet quedã
ſtella meridionalis canis appellata ab aſtrogio: ma
turnis apparet: & ſolis ortũ ſecedit: & hoc eſt in medio
eſtatis. incipit aut̄ canicularis tempus decima die Julij
vel circa & durat vſq; ad dies. xx. Auguſta q; in ſumma
dicti dies ſunt numero. xl. illis igit̄ diebus nuceſ colligē
de ſunt pro hac compoſitione.

Dico quidam dicuntur naturales. quidaz artificia
les: naturales dies ſunt a prima hora vſq; ad. xliij. arti
ficiales vero ab ortu ſolis vſq; ad occaſum.

Et poſt illud nobis occurrēt intentiones quatuor: nã
pro pueris & mulieribus & humidis natura ſufficit me
dicamen ſic factum: & quãdo eſt in principio aliquid de
ſtipitate habentibus miſceri oportet ſicut ſunt roſe et
balanſtie: & quãdo in ſtatu eſt egritudo crocus & mirba
miſcende ſunt: in declinatione vero baurach & ſal armo
niacus & ſimilia: eſt cũ medicamẽ ſublime & expertum.

Lectuariũ de gemis Meſue iuna
mentuz eſt magnuz ad
egritudines cerebri cordi ſtomachi & epa
tis & matricis mulieris frigidis: & nos fe
cimus expertumũ & bonũ: & valet ad tre
morẽ cordis & ſincopiz & debilitatem ſto
machi. & qñ quis triſtatur & neſcit radice & ei qui diligit
ſolitudinẽ: & facit corpus colore: & odore bonum. R.

- Albarũ margaritay. ʒ. ij.
- Fragmen. zaphiri. ʒ. j. ʒ. j.
- Yacinti.
- Sardõis quod eſt quidã
lapis precioſus.
- Granatorum.
- Ferugegi. i. ſineraldi añ. ʒ. j. ʒ. j.
- Zedoarie.
- Dorontia.
- Corticum citri.
- Seminis alphelegimiſt. i.
- Ozimi garioſilati.
- Maſticis añ. ʒ. ij.
- Coralotum rubeorũ.
- Carabe.
- Lingature ebo. añ. ʒ. ij.
- Ambre. añ. ʒ. ij.
- Muſci boni. ʒ. j.
- Sinziberis.
- Piperis longi.
- Croci añ. ʒ. j.
- Been albi & rubei.
- Sarioſilorum añ. ʒ. j.
- Spice.
- Yheil. i. cardamomũ maiꝝ. añ. ʒ. j.
- Crociſcorum diarodon.
- Ligni aloca añ. ʒ. v.
- Cinamomi.
- Balãge.
- zurũber eſt radix aromatica
ana. ʒ. j. ʒ. j.
- Folioꝝ auri & argẽti. añ. ʒ. ij.
- gra. v.

Puluerizentur et referentur in vaſe vitreo & obtinetur
os valis.

In hac cõpoſitione multa ſunt videnda. p̄ clariori ip
ſius doctrina. Primo quid ſit ſardonis: eſt cũ lapis ru
beus ſpiffus cum ſubſtantia peruia ſeu transparente: &
dicit q; eiꝝ virtus eſt q̄ accedit animũ ad gaudio & acuit
ingeniũ: iđ merito in hoc electuario poſitus eſt. Sed q; cognitio huius lapidis nō eſt apud aromatarios: ideo
loco ipſius ponitur rubini. Et hoc conſonũ eſt cuidam
recepte inuente in vno antiquiſſimo Meſue: que dicebat
quinq; generũ fragmentoꝝ cũ comuniſi precioſoꝝum. et ſic
erit litera bona. Quia ſi ſcriptũ reperies quinq; generũ
fragmentoꝝum communium precioſoꝝum de quinq; ſu
pra dictis deberes intelligere. ſcilicet de zaphiri iachin
thi. rubini. ſinaragdĩ. granate fragmentis & non de ali
quibus alijs.

De al. ſcias q; de p̄ſe nihil ſignificat niſi articulum. ſ.
hoc. Nam vbi nos dicimus hoc arabes dicit al. Et ideo
quando admixetur cum aliqua dictione ſignificat arti
culum in illa dictione vt alhaſe id eſt thymus et cetera.

ſelle gemiſch. differẽtia eſt de eo inter doctores. qui
dã dicit q; eſt ozimi garioſilati: & illud eſt ſemẽ citrinũ
odoriferũ quod colligitur a baſilicone habẽte folia mi
nuta. & hec opinio vera eſt. Alij vero dicunt q; eſt ſemẽ
melille. Alij q; eſt cinamomum: que due opinionẽs a do
ctoribus reprobandur: & prima tenetur.

Precioſa fragmenta & mineralia ſunt cũ in aliquo cõ
poſitione intrant vltimate cõterenda vſq; quo poſſunt p
ſatis ſpiffam relã tranſire. ac etiã oẽs lapides vt coralii
lapis iudaicus: & ita ea adminiſtrare vt docet: noſq; mo
net Auicẽ cũ lapide iudaicũ. in carulo. añ. carulo in
bet dari illum ſuper coem vel lapidem molarem ducere
iubet: vt magis ſubtilio: ſit. igit̄ nunquam in trituran
do eos ſciffus ſis: quia quãto ſubtiliores tãto perfectio
res exiſtunt.

Zurumbet nō eſt zedoara vt Mat. ſil. exponit cũ Auicẽ
xx. añ. diuerſa de eis faciat capitula. Sed zurũbet
eſt quedãz radix ſimilis cypro groſſior zedoaria intus
ſubctrima odore aromatica & ſapore acuto: minus ta
men zedoaria: ſz ſi caremus ea loco ipſius zedoariam
ponimus.

De auro p̄dẽre dictũ eſt inter doctores de eo eſt ma
gna differẽtia: quidã dicunt vt gentilis q; eſt pondus
de. ʒ. j. ʒ. & hoc affirmat Simon Januencis. Alij dicunt
q; eſt ſeptima pars vncie. Sed cũs & verẽ decifio eſt: qđ
ſi inueniatur aureũ. j. vt in hoc loco. & in omnibus alijs
medicinis non ſolutius idem eſt quod. ʒ. j. ʒ. in medic
nis vero ſolutius ſi reperitur idem eſt q; ſeptima pars
vncie & non plus.

Insuper quia cõfectio hec & ſequentes propter laſci
uiam hominum fieri ſolent in moſſelis quantitas ſpe
cierũ ad zuccarũ declaranda eſt. Ideo ad oẽm li. j. zuc
carta ponit debet ʒ. j. ſpecierum cribellatarũ. Cribella
tarum dico propter ſimplicia que cribellari non poſ
ſunt: vt amigdale dactili ſemina omnia. Ad omnem ve
ro lib. j. mellis ſpecierum cribellatarum vt ſupra. ʒ. ij.
Et hoc modo faciẽdo habent domini medici & egri vir
tutem medicinarum a doctoribus limitatã. Secus au
tem faciunt aromatarij noſtri temporis avaritia ducti:
quod ignoſcat illis deus.

Nota inſuper quod meſue dicit. conſice cum melle
emblicorum et collatura geleniabim. Ideo ſi in forma ſe
la facere vis. Scias q; mel emblicorum hoc modo ſit. R.
mirabolanoꝝum emblicorum. ʒ. ij. aque communis li. ij.
Terant ſubtiliꝝ dicti mirabolani: et fundant p̄ dies. xij.
in dicta aqua: poſtea bulliant vſq; ad cõſumptionẽ me
diatatis: deinde colentur cum panno linco bene mani
nibus exprimendo: & in dicta colatura addatur mellis
boni lib. j. bulliant ſimul vſq; ad cõſumptionẽ aque
et coctionem mellis: et referentur: hoc enim dicunt mel
emblicorum. Accipe ergo mellis emblicorum gelenia
bin. i. mel roſarum añ. lib. ʒ. j. ſupradictarum ſpecierum.
ʒ. ij. & ſimul miſce & habebis electuarium de gemmis in
forma liquida: vt ſcribit Meſue.

De geleniabim inter doctores eſt diſcordia: nam Auicẽ

Et nota q̄to casu. c. de cōditis dicit: q̄ geleniabin idē est q̄ rosa cōdita sine cū melle sine cū zucaro: et sic t̄a zucara rosatū q̄ mel rosatū fm cū appellari p̄t geleniabin: et hęc idē t̄z haliabba. Ralis v̄ro tertio almasofus dicit geleniabin est mel rosatū. Quas opiniones reprobat Martheus fil. dicit q̄ geleniabin idē est q̄ mel rosatū. Sed geleniabin idē est zucara rosatū. geleniabin idē est syrupus rosatus. et hęc opinio ab aliis omnibus doctoribus tenetur. Igitur geleniabin idē est mel rosatum etc. Et hęc de electuario de gemmis.

Electuarium cōsiliatoris in cap. differentiarij xvij. cor. letificat et cōfortat: mirabiliter valet: vt patet in libro cōsiliatoris.

Succi pomorū dul. dispūati. Salie muscate. et sint poma redolentia. Macis. Succi buglose dispūati añ. 5. v. Carabe. Doronici. Ossis de corde cerui. Corticij citri. Sādaloꝝ rubeorū. añ. 3. iij. Florum boraginis. Seminij basiliconis. Rosarum rubeorum. Foli. Mentilorum. Been albi et rubri. Melisse. Coralorum rubeorum. Scia coriādrotū p̄patoz. Limature ebouis añ. 3. iij. Cinamomi. Spodij. 5. iij. Salange. añ. 3. ij. Sedaoric. Sardani. Spice nardi. Saphyrorum. Ligni aloes crudi. Sanaatarum añ. 3. j. Scie crude et minutim incise. Albari margaritarū. 3. iij. Croci añ. 3. ij. Mirabolanoꝝ oim añ. 3. iij. Limature auri. Berilorum. Limature argēti añ. 3. ij. Smeraldorum. Ambre. Jacintorum añ. 3. j. Camphore añ. 3. v. Musci. 3. j. Misce et fiat electuariū arte et ingenio oī laudabile cū zucaro albo quantum sufficit.

Electuariū de aromatis. Mesue quod scripsit Salenus expertoꝝ iuuamentoꝝ ad easufas stomachi et epatis et egritudines in eis factas ex siemmate grosso et ventositate. Digestione cōfortat. Inflammationē remouet: et morbos ex ea factos curat: Retardat canos. Colorem efficit bonū et ouis et sudoris odorē bonū. Renes quos calefacit: et coitum excitat. Accidos ructur curat: et fastidiū et abomiationē remouet. R.

Ligni aloes crudi nō cocti. Calami aroma. aur. iij. Rosarū rubearū añ. aur. xij. Salie musca. Cardamomū. f. malus. Doronici. Cardamomū min⁹. i. m. clegeta. Piperis longi. Trium sandalorum. Nucis muscate. Reubarbari. Dente sicce. Cubebe. Spice. Colli. Cassie lignee. Sinzuberis. Macis. Seminij feniculi. Sariofilorum. Seminij aneli. Mastice. Reism. id est scis leuistici. Cinamomi. ans. aur. ij. Radicum assari. añ. aur. iij. Zucari. vj.

Misc aromatici. m. m. citoniorū cū sp̄b⁹ lib. Mellis dispūmati quātū sufficit: et fiat electuariū puluerizati p̄uis puluerizandis. Sed si in morsellis facere vis: facies vt supra. Dosis eius ab. 3. ij. vsq̄ ad aur. iij.

Lignum aloes crudum est illud quod non est coctū. Arabes enim solent ipsam decoquere anteq̄ illud ad nos venire permittant decoquendo illud in aqua per quam decoctionem quedaꝝ humiditas que in illo erat seu gummositas amouetur que natans super aquam illam reseruant: deinde mutant ad nos illud coctum q̄d est sine anima: et nullam habet virtutem vel bene pauca. et ob hoc auctor dicit crudi. Cognoscitur quod sit crudum hoc modo. Nam si in igne ponitur emittit quādam humiditatem aromaticam que illum a combustionē prohibet. Secundo si in aqua proficiatur subito fundum petit propter ipsius grauitatem: et talis est cognitio.

Electuariū de bacis lauri. Ralis nono almanforis ca. de colica v3 ad colicā et iliacā passionē: et doloribus intestinoꝝ ex causa frigida vel ventosa.

Foliorū ruthe siccorū. 3. x. Macropipis. i. pipis lōgl. Sciminis amicos. Mentastri. Cimini. Dauci. Nigelle. Acoti. Reism: id est semē leuistici. Saccharum lauri. Origan. Castorei. añ. 3. ij. Carui. Scrapini. 3. iij. Amigdalorū amararū. Oppopona ci. 3. iij. Piperis nigri.

Puluerizentur puluerizanda nō multū subtiliter: vt dictū est de diacimino. Mellis cocti et dispūmati ad pondus omnium et est. 3. v. 3. v. gumme vero dissoluantur in aqua ruthe et facies in bona forma.

Et nota q̄ ralis dicit quod non habet parem in resoluendo ventositatem.

Rutha que in hac compositione intrat ac in omnibus alijs d̄z exiccari est mensura: et hoc ideo qm̄ si exiccatur vehementer est calidissime cōplectionis: et eius calefactio est vltra mensuram. Et si non exiccatur debito mō remanet in ea humiditate superflua que prohibet eam digeri et ventositatem facit: quare in ipsius exiccatione diligentia habenda est. Et d̄z in ymbra exiccari: non autem in sole: vt quidam imperiti faciunt.

De nigella multi sunt qui errant ponētes in receptis semen quoddā cinerulentū odoriferū satis triangulare pro ipsa nigella et errāt. Sed nigella est quōdam semen nigrū clarum aromaticum multū facies folia fere silia fumiterre: et ad in medicina apponendum est.

Origanum colligendū est in mense Julij postq̄ sol t̄t dit ad occasum. s. in vespere. Et aut in mane ante solis ortum: vt quidam fatui faciunt.

Mel et oēs medicine triplici causa coquantur. P̄so vt mundificet mel: q̄ coquitur vt sua impuritas remoueat. Secō vt expellamus aliquam substantiam nostro proposito repugnantem vt multa decoctio canuliz que illos stipticos facit. Tertio vt virtus ipsius in oleo vel aqua transeat.

Electuarium de citro Mesue inuentione nostra confortans stomachum et procuro digestione: et odorem ouis facit bonum: grossas ventositates expellit: et cor confortat: cuius permixtio hec est.

Corticium citri aureos. xx. i. 3. xxx. Salange. 3. ij. Musci. 3. 5. Sariofilorum. Cardamomi maioris et minoris. Ligni aloes. Sinziberis. añ. 3. 5. Cinamomi. Macis. añ. 3. ij.

Puluerizentur hec non multum subtiliter. Mellis cocti et dispūmati. 3. viij. et fiat confectio vt fieri solet in forma solida vt supra.

Uellen pur postq̄ prouinciam hanc accepi Joan. francisc mi: partem omnem aromataris necessariam declarare: ne illi sua ignorantia ad tenebras exteriores duccentur. Contingit nonnūq̄ ad eos accedere viros et hoies afflictos stomachi dolore: petētes ab eis suffragium. Ipsi pietate moti exhibent vel aromaticū vel diacimum vel dianisum non vltra considerantes de horra exhibitionis: que res aliquando ducit egrum ad nō parua pericula. Ea propter indocti me audiūt noscētq̄ distinctionē hęc. Confectiones que dātur aut ad dirigendum materiam facientem egritudines et deopilandum ac ad confortandum membrum vt tria sandali: tūc vari debent ante cibum saltem per horas iij. vt possint a natura preparari: et ad loca necessaria trāsmitti. Si hō p̄pter stomachū aut propter prostrationē appetentis dātur tunc parum ante cibum dande sunt. Si vero p̄pter virtutem digestiuam exhibentur: immediate post prandiu exhibēde sunt. Si hō dātur ad confortationē cerebri et hrtis aialis post prandiu et post cenā per longū t̄p̄ saltem p̄ duas horas dāde sunt. Si hō ad cordis confortationē

tionem debent dari circa mediā noctē: et tenende sunt multū in ore vt paulatim resoluātur. Si vero ad resolu- tionē v̄tositatis stomacho vacuo et a cibo et superflui- tatibus mundato exhibeātur. Et in hoc aduertendum est qđ nullo modo exhibeātur neq; iura ca neq; cōfecio- nes aperiue seu diuretice cibo existere in stomacho vel in ipso repicito malis humorib⁹. Igitur consuetudo ver- cellensū. que est accipere tyriacā cū aqua ardenti pro- pter na uscā vituperatur. Ac corruptela italicorū q̄ ca3 cum maluitico assum sit. Et ratio est: qđ cibus indigest⁹ ac supfluitates malorū humorū dicuntur subtilitate mal uatici vel aque ardētis ad epar et oppilationē faciunt et ad prauas egritudines hoico precipitant. quare.

¶ Cuius electuarii species sunt satis grosse terende. cū sua virtus sit in cōfo: tando stomachū: et transit ipsum: sed ventositates resoluūt: et hoc propter causas assigna- tas in recepta diacimini.

¶ Modus accipiendi cortices citri et aliorū pomorū suauem et aromaticū habentium odorem hoc modo fa- cies. Igitur qui vult vt corticibus pomorū citri in com- positionibus eligat poma que habeāt a cētositatē maio- rē intrinsecus: eo qđ cortices eorū sunt magis odoriferi et oportet qđ excoquent illa die qua collecta sunt ab arbo- re. tergant ergo primo bene cum mantili aspero et munda- dor: excoquent cū cultello acute acutici paulatim et leni- ter: ne accipiat ex carne cū cortice: et simili modo opz fie- ri de cytonijs: et alijs pomis: deinde in vmbra exiccētur.

¶ Nota qđ ista omnia electuaria dulcia seruantur per annū integrum: et vltra: et omnia alia p̄ter electuariū quorsuntur reges: et prelati: qđ non potest diu seruari: eo qđ rancescit: sed solum per dies quindecim vel p̄ men- sem ad plus seruatur.

Electuariū de cinerib⁹ Qui. sen. xvij. ij. c. xix. R.

Cineris vitri.
Lapidis iudaici. Cineris scorpionum.
Summi nucis. Cineris radicū caulū nabati.
Radicū acori. añ. ʒ. j. sunt caules non transplantati.
Seminis petrosilij. Cineris leporis.
Dauci i semen pastinace siluestris.
Lapidis spongie. Sanguis hyrci exiccati et spati.
Pulegi. Summi arabici.
Cineris corticū oui a quo pullus egressus fuit. añ. ʒ. j.
Seminis althee. Piperis. añ. ʒ. j. ʒ.
Puluerizentur omnia subtilissime: mellis cocti et dispu- mati. ʒ. x. et fiat electuarium quod bene obturetur: ac se- pe cum spatula commisceatur.

¶ Utrū cōburitur hoc modo: iteratur bene: deinde repo- natur in crucibulo vel capilla ferri: et pone super prunas semper insufflando donec rubeū fiat. Deinde ab igne re- moueatur. Si erit incineratū bene. Aliter iterum ponat- ur super prunas et insuffletur et non desinas sic facere donec incineretur et de eis vtere.

¶ Scorpiones hoc mō cōburūtur. accipe scorpiones vi- uos quantitatē quam volueris: et pone in olla noua: et clande cā lutando illam cū pasta vel cū terra: et pone il- lam in furno calido: et dimitte per diem et noctē: deinde extrahere et cinerem ipsorum habebis.

¶ Caules nabati. i. caules non transplantati hoc mō cō- burunt. extrahere radices a terra mūdēt ab omni immu- ditia: deinde in frustra incidant: et ponātur in olla: et co- operat olla coopertorio perforato: ita vt fum⁹ possit exi- re: et ponat in furno: et dimitatur p̄ totū diē in sero remo- ueatur: et reperies in dicta olla tan p̄ carbones: postea dictos carbones tere bene: et in alia olla parua repone coopert lutando eā: et repone eā in furno et dimitte p̄ diē et noctē: et tū ac tā sepe hoc facias qđ carbones in cinerem albū esse conuersos reperias: et de illo vtere.

¶ Modus incinerandi leporum. Accipe leporē vinum: et decolla illum et repone in olla noua cum toto sangui- ne: et pelle bene obturāde ollam: deinde ponatur in fur- no: et tū dimitatur qđ incineretur: et de dicto cinere vt- re in electuario supra scripto.

¶ Cortices ouorū hoc mō incinerētur. Accipe cortices ouorū a quibus pullus egressus fuit: et bene pistent: de- inde ponantur in olla noua q̄ bene obturata sit ponat

in furno: et dimitatur per noctē: in mane n̄ sint incinera- te bene est: sin autē bene in furno dimitatur vsq; quo sint incinerate: et nota qđ quāto coquit tāto magis albio: eos redduntur: et incinerentur et de eis vtere.

¶ Gūmi hō nucis fm quosdā est fung⁹ qui reperit sup arbores diuersas cui⁹ color est ad similitudinē spongie: s; nō recte sentiūt: qđ illa res vocat narcotica nucis: gū- mi hō nucis fm veritate est gūmi qđ reperit sup arbo- res ferentes nuce: sed in partib⁹ nostris nō reperunt: ego aut vidi predictū gummi qđ in colore est simile colo- ri myrthe grosse: sed odorem nō h3: defertur ab apulia ad nos: et in illis partibus inuenitur.

¶ Aucōna dicit: qđ dosis isti⁹ electuarij sit vsq; ad aur. ij. ʒ. ij. et supra cū aqua tribulorū octozū. s. tribulorū marinarū quos ipse in serbo vocat hasek sunt qui nomi- nant ipsos vulgo castancolos lacus.

¶ Serapio et auctor pandectarū volunt qđ differentia sit inter dauci et daucie: et dicunt qđ dauci est pastinaca siluestris: daucie vero pastinaca domestica. Auic. vero et Mes. inter eas nullā differentiā faciunt. Tamē in vsu est: tenetur optimo pandectarum et Serapionis.

¶ Sanguis hyrci in hoc electuario ingrediēs hoc mō preparand⁹ est. Accipe hyrcū. iij. annozū. In dieb⁹ ca- nicularib⁹: qui sint dies caniculares infra describentur in diacridion: nutria fœstia fragia feniculo apio petros- silio pulegio edera squinanto genestria capillis venteris politrico vel lupulis et poterit optimo vino: et si ad ali- quale a cētositatē tēderet melius esset: semper in sole te- neatur: et hoc mō nutria saltum p̄ dies. xl. deinde cū in- cipit v̄ina eius denigrari. Sumat olla noua: et fundat in ea aqua: et ferueat donec auferat ab ea terreatas q̄ in ea est. Deinde decollet hyrcus: et accipiat ex medio san- guine qui currit ex eo in ollā: et nō accipiat pituitus san- guis: neq; postremus: et nō amoueatur donec coagule- tur: deinde incidatur in p̄ca. ij. co existēt in cōca utate olle et cooperiat cū rete stricto: aut cū p̄ano subtili raro. Et dimittat sub dio donec recipiat radios solis et lune: et dimitatur ipm donec exiccetur bene: et caue ne adue- niat ei humectatio ex rose. s. decolland⁹ est nisi san⁹ sit hyrcus: et ex dicto sanguine vtere in omni medicina: et in oi loco in quo scriptū reperis sanguis hyrci.

¶ In collectione mineraliū tres cōditiones consideran- de sunt. Primo eligatur a minerali notio: et famolis. Se- cundo qđ nō sit admixtū qđ impediāt ei⁹ cognitionem. Tertio qđ non habeat substantiam transmutatam.

Egetea Mesue experta ad dolorē stomachi a frigi- ditate facit: et oīa dolorē factos ex simili causa: et a v̄tositatē grossa: et ad dolorē colicē: et difficul- tatē v̄ine: et dolorē v̄tū et ad v̄tositates matricū: et con- fert inuamētū maximū ad sterilitatē v̄bitū: et supposita cū lana: et oleo de lilio. Cuius permixtio hec est. R.

Castorei. Costi.
Dirthe. Cinamomi.
Opj. Fu. i. valeriane.
Piperis. Meu.
Macropiperis. i. piper longum.

Dauci. Assari.
Galbani. Croci. añ. ʒ. j.
Puluerizentur oīa subtiliter: et cū lib. ʒ. mellis cocti et di- spumati fiat electuarium in bona forma.

¶ Mel ponitur in ista medicina: et nō solum in ista: sed in omnibus alijs triplici ratione.

¶ Primo vt placet horribilitatem medicinarum. Secū- do vt mundificet et resoluat. Tertio vt conf. ruct species sua viscositate.

¶ Stupefactio est dispositio inducta in mēbro a frigiditate: per quā mēbrum non sentit: aut obuse sentit.

Electuarium indig. maius Mesue solutiōe eduz- cens humorum superfluitates: et pp̄ue flegmaticorū: et putridoz a stomacho: et a mēbris nutritionis: v̄tositatē grossam in eis resoluūt: et morbos factos ab eorū erubescantia. curat sicut est dolor stomas- chi: et viscerū et colica et dolor renum: et educit materias que sunt in iuncturis: et confert inuamētum manifestū doloribus earum: cuius hec est permixtio. R.

Cinamomi. Turbit albi & gummosi. 3. j.
 Sarioflorū. Spice. Succari albi.
 Rosarum rubearum. Penidiarū. añ. 3. xx. Cassie.
 Galange. Macis. Weil. i. cardamomū mai.
 Ciperi. añ. 3. iij. Sādaloꝝ citrinorū. 3. ij. 5.
 Cardamomi. f. minoris idēst melegeta.
 Ligni aloes. Assari. Nucis muscate. añ. 3. ij.
 Mastice. ana. 3. j. 5. Diagredij. 3. xij.
 Omnia hec fricentur manib⁹ cū oleo amigdalorū dul-

cium: deinde accipe. Succu cytoniorū. Succu granato-
 rū. Succu apq. Succu feniculi añ. li. 5. Puluerizent pul-
 uerizanda satis grosso mō. Mellis dispumati lib. iij. 5.
 misce: & decoquat cū succis: et fiat electuarium in bona
 forma: dosis est a ure. ij.

¶ De cassia hic est notādū q^d fm doctrinā supra tibi da-
 tam in forma. Cassia fistula ponenda est cū sit electua-
 rium solutiū. Nec cassia lignea in electuario est ponē-
 da: q^d tamē fecus esse quidā tenent. Ego etenim apponi
 facio cassiam fistulā. Cum nullū solutiū sine lenitiuo
 esse debeat vt voluit doctores.

¶ Nota q^d doctores nō ponūt in electuarijs a remotis
 attrahētib⁹ penidos in suis receptis: s; dūtāt in illis
 quorū intentio est a stomacho: & intestinis & venis ma-
 gnia attrahere: vt in diastimicon & hoc electuario.

¶ Assarum cum sim pliciter scriptū reperit radix ipsius
 ponenda est: q^d radix melior pars est plante.

¶ Licet Mes. in litera ponat q^d dosis huius electuarij
 est vsq; ad aur. iij. hic intelligendū est q^d ad lib. j. mellis
 ponitur. 3. iij. specierum: sicut ego hic annotaui. Sed si
 ponitur. 3. ij. vt aromatarij nostri temporis faciūt & ma-
 le: maior quantitas dari potest &c.

Electuarium indū min⁹ Mes. habēs intētionē ma-
 ioris cuius permixtio. R.

Turbit albi: & gummosi. 3. c. Sinziberis. Succari. 3. c.
 Cinamomi. Macis. Weil. i. cardamomū mai.
 Sarioflorum. Piperis ana. 3. vij.
 Nucis muscate. añ. 3. vij. Scamonee. 3. xij.
 Puluerizentur omnia satis grosso modo mellis colati:
 & dispumati lib. 3. ij. misce: et fiat electuarium liquefactien-
 do zaccarum cum melle.

¶ Nota hic vnū generale intelligendū in omni cōposi-
 tione q^d scamonea acuitur. Medicina enim quandoq;
 fit in principio veris & acuitur vt per totū annum possit
 seruari & dari quando volumus. Et tūc cum scamonea
 non cocta acueda est: ne sua virtus longa mora debili-
 retur. Nec timetur eius malitia: eo q^d tēporis diutur-
 nitatē satis auferit. Aliquando aut acuitur medicina
 nō que d; diu conseruari. Sed q^d infra. iij. vel. iij. dies d;
 exhiberi. Et tūc cū scamonea cocta d; acui: vt sua ma-
 litia coctura moueatur. Et idēst intelligas tam in ele-
 ctuarijs q^d pillulis: & confectionibus.

¶ Insuper nota q^d Mesue acuit hoc electuarium cū sca-
 monea: & non cū diagredio: eo q^d intētio est quod longo
 tempore seruetur: si vero dare illum intendimus omni
 die acuat cum diagredio: & non cum scamonea pro-
 pter causam supra assignatam.

Electuarium cleoph Mesue q^d educit super-
 fluitates a toto corpore: & expellit vte
 tostatem: & valet ad iuncturarū dolorē: & laterū: & colic-
 cam. Et mundificat frenes: & vesicam: & addit in coitu.
 Cuius permixtio hec est. R.

Scamonee antiochie. Sinziberis.
 Turbit albi & gummosi. añ. 3. vij. Mirabolanoꝝ eblicorū.
 Sarioflorum. Nucis muscate.
 Cinamomi. ana. 3. ij. 5. Polipodij. añ. 3. ij. 5.
 Succari albi. 3. vij. Puluerizentur oia gros-
 so satis modo: mellis dispumati li. j. misce: & fiat electua-
 rium in bona forma.

¶ Scamonea b; antiochia. i. illi⁹ puincie: eo q^d melior
 & perfectior est quā que reperitur in alijs prouincijs.

¶ Insuper nota q^d & si in medicinis solutijs reperis
 scriptum scamonee q^d intelligēdum est de preparata.
 Nisi in duobus sequentibus casibus. Primo nisi in dī-
 cto electuario coquat: vt in cōfectione amech & electua-
 rio rosato: & tūc scamonea ponat nō cocta: q^d coquēdo

preparat: scō nisi illad cōpositum lōgo tēpore referua-
 ri debeat: & hoc modo preparata ponat propter cām su-
 pra allegatā. In alijs vero si reperitur litera. Mesue sup-
 pleatur: et dicatur scamonee. f. cocte.

Electuarium rosarū Mes. solutiū solutiōe edu-
 cens colerā sine molestia: & vs ad
 iuncturarū egritudines calidas: & ad fōdā calidā: & ver-
 tiginem oculorum dolores & itericiā citrinā: & est exper-
 tum. Cuius permixtio. R.

Succi rosarū rubearū. cōpletarū. f. in maturitate li. iij.
 Succari taberzet. i. illius regionis lib. j. 5.

Tereniabū puri & recentis loco ipsius ponitur manne
 3. vij. scamonee antiochie. 3. j. 5.

Cōterant grosso satis mō. Coquat ola sup puinas vsq;
 dū mellis habeat spissitudinē: deinde pūce super illud.
 Troascorū de spodio. 3. j. Croci. 3. ij. Salicū musc. 3. ij.
 Troisco. de berb. 3. iij.

Et reponē in vase vitreato & referua.

¶ Succi rosarum cōpletarum: eo q^d rose seu succus ea-
 rum magis est solutiū quā succus in cōpletarum: et
 ideo applicauit de completis: et nulli sunt aromatarij q^d
 ad hoc aduertant.

¶ Nota insuper q^d cū hoc electuario reformari debent
 pillule aggregatiue Mesue ex inuentione nostra: & pil-
 lule de hermodactilis minores: & pillule de hermodacti-
 lis inuentione nostra ipsius Mesue non cū electuario
 de succo rosarum: vt quidā bestiales faciunt.

Electuarium de succo rosarū Mico. solutiū
 educens colerā sine molestia: & vs
 ad egritudines calidas: et est experit cōtra guttā cali-
 dā: colerā rubeā purgat: & ualescētes ab egritudinibus
 quartanarijs tertianarijs: et quotidianarijs de falso ste-
 gmate purgat: & reliquias malorū humorū potēter edu-
 cit que remanserunt post egritudinē vel vt quidā volūt
 si admisceatur medicas benedictę purgat reliquias q^d
 remanserunt post medicinam. R.

Succi rosarū rubearū. Spodij de canna. 3. iij.
 Succari albi añ. li. j. 3. iij. Diagredij. 3. j. 3. iij.
 Camphore. 3. j. Triū sandalorū añ. 3. vij.

Misce et fiat electuarium: dosis est. 3. j. vsq; 3. vij. pulue-
 rizando prius puluerizanda.

¶ Succus rosarū hoc mō fiat. accipiant rose cōplete:
 & post earū collectionē pmittant p die: deinde in morta-
 rio marmoreo pistent cū pistello ligneo et bñ terātur: de-
 inde in petia inuoluātur: et in torculo exprimātur et co-
 latur: et in vase vitreo reponātur p aliquos dies pmittā-
 tur: deinde residētia seu fecie facta amoueat pōnēdo in
 alio vase: & super eum ponat parū olii oliuarum & refer-
 ua: cōseruatur cū in bonitate sua per duos annos.

¶ Electuarium cū idēst est q^d electum ex varijs: q^d ex
 multis: & varijs rebus electuaria cōficiunt: & electuarium
 b; omnis cōpositio nō reducta ad soliditatem siue cum
 zaccaro siue cum melle fiat. Confectio vero dicitur q^d
 durefcit: & in dura forma fit.

Electuarium de scoris ferri. Rasis nono almanfo-
 ris in capi. de emotoꝝ dibus: & valet
 ad sanguinē per partem inferiorē. R.

Mirabolanoꝝ indorū. Radicū ciperi. 3. iiberis.
 Mirabolanoꝝ eblicorū. Piperis nigri. Scis ameos.
 Mirabolanoꝝ belliricoꝝ añ. 3. 5. Olidani. añ. 3. ij.
 Scorie ferri pparate. 3. j. 5. Spice inde. Sqnāti. 3. ij.
 Puluerizentur omnia subtilissime: & cōficiantur cū mel-
 le dispumato quod sufficit: & sit coctum cum apozima-
 te emblicorum. 3. x. et fiat.

¶ Preparat scoris ferri hoc mō: accipe scoris ferri quā
 ritatem quā volueris: & eā infunde in acetō fortissimo p
 hebdomadam omni die acetū mutando: postea proli-
 ciatur super laminā ignitā: et tōrefiat: deinde subtilissi-
 me puluerizetur et referua.

¶ Mel cū apozimate emblicorū hoc mō fit. R. Mira-
 bolanoꝝ chebulorū & emblicorū. añ. 3. xx. terant & in tri-
 bus libris aque coquant donec ad vnā librā remaneat:
 et postea coletur: et in colatura ponatur mellis boni li.
 j. deinde bulliant donec aqua a melle cōsumpta sit: et
 hoc facto habes mel cum apozimate emblicorū quod

Thesau. Aroma. BB iij

in hac confectione ingreditur.

Electuarium de feminibus Mes. sedans dolore viscerum ex vetustate factos: opti- latidos apit: lubricitate a malitia digestio curat. R. Seminis feniculi, Cinamomi fini. 3. v. Cimini. Reism. i. semē leuistici. 3. iij. Seminis carui. Sarcosilorum. Anisi. Cardamomi. Danci. Spice inde. an. 3. iij. Amco. Sifeleos. Apij. Sinsiberis. Amomi infusorum in aceto per diem et noctem et epica- torum. ana. 3. vj.

Macropipis. i. pipi longi. Salange. an. 3. v. Mellis quatuor sufficit: et quos ponit in eo zucari dupli ponderis omnium: et fac suffiet est sanum etc.

Electuarium de passulis Buicene. Et existima- uit Galenus quod medicamen- co potum ex medicinis conuenientibus cu suis proprie- tatibus epati. R.

Passularu enucleataru. 3. xxv. Spice inde. 3. iij. Squinanti. 3. ij. 5. Croci. 3. j. Myrrhe. Calami aromatici. 3. j. Terrentine. an. 3. iij. Bdellij iudaei. 3. ij. 5. Darisafham. an. 3. ij. Cinamomi. 3. ij. Mellis dispumati. 3. xvj. Cassie lignee. 3. 5. Utat quatum sufficit: et fiat electuarium.

¶ Darisafham secundum serapionem est arbor grana- ti siluestris que apud diascoridem vocatur aspalinum: vide galenum q loco darisafham habet limaturā aspa- lei quod idem est.

Electuarium pliris arcoticon Nico. pliris. i. co- plera medicina: arcoticon. i. princi- pium interpretatur: valet tristibus melancholicis: valet etia ad magna stomachi debilitate et cordis. i. sincopi: memoriā reparat. sensum acuit: epilepticis analeticis prodest: et oem cerebri debilitate reparat. R.

Sarcosilorum. Sancti i maiorane. Cinamomi. Balsamite. i. m. ita aquatica. Ligni aloco. Seminis basiliconis. Salage. Cardamomi. Spice inde. Pipis albi. Nucis muscate. Martilora. Sinsiberis. Cortici citri. an. 3. ij. Spodij. Lapidu pefosoru. Squinati. Beem albi. Ciperi. Beem rubei. Rosarum rubearum. Corallozum rubearum. Violaru siccaru an. 3. j. gra. xv. Corallozum alborum. Rete paru ebullite. an. 3. j. gra. xv. 5. Foli. Ladrise. Musci gra. vj. 5. Storacis calamite. Camphore. gra. v. Mastice. ana. 3. ij. Syrupi rosati quantum sufficit et fiat.

¶ Item nota quod in alia inueni piper longum pro pi- pere albo 3. ij. gra. xv. et alibi inueni gemmarum: et mar- garitarum loco lapidum precio-orum cum alijs dosis: et sic de singulis etc.

Electuarium de pilulo Mes. solutione educto co- lera citrina: et cofert ad febres dif- ficiles et vehemens erasad sodam: et vertiginem q sunt a fumis colericis: et confert ad calefactionem epatis ex- tinere: cuius permixtio. R.

Succi buglose sil. et dome. Seminis anisi. Fol. culoru sene. ana. 3. iij. Succi endiuie. Succi apii coctoru et dispumatoru: et colatoru. an. lib. ij. et prosee super ipsos. Capilli veneris. M. j. Succi fumiterre 3. iij. Radicum assari. 3. iij. Spice inde. 3. ij. Cusente. an. 3. iij.

¶ Infundatur oia in supra scriptis succis die ac nocte: deinde bulliant ebullitione vna: et proiectat sup ea viola- rum viridiu vel siccaru 3. iij. epithimi. 3. ij. Et bulliat ad huc ebullitione vna alia parua: deinde colet et exprima- tur: et in colatura ponatur. Piliu i. semis. 3. iij. Et dimi- tatur die ac nocte. oi hora agitando cum spatula: deinde exprimat viscolitas facta: deinde accipiat hui- vi- scositatis lib. iij. et proiectat super ea zucari albi lib. 5. Scamonee cocti in pomo. 3. ij. 5. coquantur cum facili- tate: et postea coctum fuerit proiectantur super ipsum: hi puluere. R.

Trociscoru diatodoti. Trociscoru de spodio.

Trociscoru de berberis. 3. iij. Rauedenti. reubarba. an. 3. j. Puluerisent hec satis subtili: amiceatur simul: et reseruetur in vase vitreato: et qui poneret diatodoti in puluerib- meli- esset qua bulliendo in succis: dosis ei- est. 3. iij. vsq ad aur. iij. Et vocauit hamec cofectionem hac electuariu trociscoru: sunt alij q addut a ceti lib. j. 5. Succi violaru lib. j. Et est medicamentum nobile.

¶ Uole si simpliciter scripte in copositione reperitur de ipsis sicis intelligendu est: que colligende sunt in mese Martij: exiccatio fit in ymbra: et reserua de in loco sicco. in humido est in eis putrefactionem inducit.

¶ Sunt aliqui rext- q dicut scamonee no cocte: et hec li- tra magis cofona est: q ponendo scamonee cocti: et il- lam iteru decoquedo virtus solutiua deperdit: sed nota qd qu preparata coquit intentio est: vt illud electuariu sit leniuu: et non solutiua: qn igitur in hac electuariu reperis hanc litera. f. scamonee ponere: et coque vel dia- gredium: et puluerizare grosso modo: et cu alijs speciebus in sine in electuario ponere sine coctione: et altero duoz modorum facias.

Electuariu quortunf reaco et prelati. Mesue et est bonu: et exptu: et confortat stomachu. cor: pectus: et cerebrum. Cuius permixtio. R.

Pinearu mdataru. 3. vj. 5. Cinamomi. 3. iij. 5. Amigdalaru munda. 3. v. Sarcosilorum. 3. iij. Ligni aloco. 3. iij. Zucari albi lib. iij. Sandali citrini. 3. iij. Aque rose lib. j. 5. Ambre bone. 3. j. Olei rosati. Musci boni. 5. vni- sextam. Olei amigdalaru dulcis. recentis. an. 3. ij. Misce oia: puluerizen- tur q sunt puluerizada: et fiat electuariu i bona forma.

Electuariu de pomis Mesue: bonu ad debili- tatem cordis et stomachi: et cofors- tat digestionem. R.

Carnu pomoru dulcis et redolentiu mdatoru: et incisio- rum per frusta lib. vj. Sandali citrini. 3. ij. Sarcosiloru. 3. iij. Zucari albi lib. v. Ambre. 3. ij. Aque rose lib. ij. Musci boni. 3. j. Ligni aloco. 3. v.

¶ Hoc etia mo fit electuariu de pomis aectosis: et electua- rium de pomis paruis: et aromaticis dulcibus.

Electuariu de foebis Mesue confortans sto- machum: et sedans solutionem- fortem. R.

Carnu foedarum immaturarum: et vicinarum ma- turitatis: et elixatarum in aqua rose rubee que prius de cocte fuerint: et corticum granatoru. an. lib. iij. mellis aut zucari albi lib. ij. 5. Coquantur vsq ad spissitudinē: et reconde in vase vitreato: dosis est. 3. j. pro vice.

Electuariu ad scabiē et prurimā carnis i tra- ctatu. v. Almadis in ca. de pruri- tu: et scabiē et magnis pustulis. R.

Mirabolanozum citrinorum. 3. ij. Fol. culorum sene. fumiterre ana. 3. j.

Succi absinthij qst ad cox sufficit cofersione: aliquo- nes aut addit huc medicie absinthij qst quarta pars mirabolanozum: et conficiant oia cu melle: et sumat ex ea quotidie quantum est Auellane magnitudo. Istud ele- ctuarium non est in vsu: sed generaliter loco huius cle- ctuarij vtitur vnguento quodam pro scabiē: cuius co- positio nota est aromataris.

¶ Auellana aliqū sumit pro fructu: aliqū pro pondere vt apud Au. in distinctione de ponderib-: et est pondus aurei vni: ergo est. 3. j. et semis vni- diagma: vt dicit Si- mon Januen. Auellana vero pro fructu sm Istidori- et ab Auellano campante oppido vbi abdidant: hec a gre- cis pontice appellantur: eo qd circa ponticu mare abdi- dant. Rasis dicit q de predicto electuario datur qrum est Auellane magnitudo. Auellane apud Au. est sicut granum lauri: vt dicitur in suo capitulo.

Electuariu ad rekaurationē humiditatis f3- Aico. Cuius permixtio. R.

Liquiritie rase.
 Rosarum rubearū an. 3.ij.
 Succari 3.ij.
 Diagaganti.
 Gummi arabici. an. 3.ij.
 Sandali albi.
 Sandali citrini. an. 3.ij.
 Cinamomi. 3.ij.
 Storacis calanite.
 Zinziberis. an. 3.ij.
 Pinearum.
 Berberis.
 Sebesten.
 Seminis malue.
 Violarum. an. 3.ij.
 Amigdalorum. 3.ij.

Seminis postulace.
 Seminis lactuce. an. 3.ij.
 Seminis scariole. 3.ij.
 Spodij.
 Sarcosolium.
 Floz vuaz siluestris. an. 3.ij.
 Papaueris albi. 3.ij.
 Succu liquiritie.
 Amidi. an. 3.ij.
 Croci. 3.ij.
 Penidij. 3.ij.
 Quatuor seminum.
 M. frigidorū. an. 3.ij.
 Seminis cytoniorum. 3.ij.
 Sirupi rosati quātum sufficit.

Electuarium almezereon Mesue ex inuentione nostra qd ē medicamē benedictū ad hydrosiphim. solutione. n. educit aquā citrinam cum fortitudine.

Foliorum almezereon: preparatorū. 5.ij.
 Aque casti in fusionis agarici. 3.ij.
 Carnium cytoniorum elixatorum in aceto.
 Tereniabin. i. māna. 3.ij.
 Succari taberzet. an. 3.ij.
 bin in aqua casti p̄dicta: et miscantur cū carne cytonio- rum: et coquā cū facilitate vsq̄ dū mellis habeat spissi- tudine: et inuolua puluis foliorum almezereon cū oleo iam dicto: et p̄ficiantur cū eis. Et sit dosis eius. 3.ij.

Electuarium de piscis Mesue: confortans: stoma- chi sitim extinguēs: et ardore sto- machi mitigās: et oris fetore amputās: cuius p̄mixtio. Et Carnium persicorū medio criū inter maturitatē et acer- bitatem: et mūdatorum a costicib⁹ suis. Succu piscotus an. lib. ij. succari taberzet lib. ij. Terant perlica vt sint sicut medulla: et exerceas in eis decoctionē cuius sup̄po sicut dicimus in p̄fectione de cytonijs: et cū coctū fuerit puluerizentur super ipsum. 73.

Ligni aloes. 3.ij.
 Cinamomi.
 Cubebe. ana. 3.ij.
 Musci. 3.ij.
 Et aliqñ sit sine speciebus: et est sanum et expertum.

De emplastris.

Emplastrū de melliloto Me. mollifi- cas oēs durities q̄ est in epate splene stomacho: et in viscerib⁹. Et floz melliloti. 3.ij. Cassie lignee. 3.ij. floz camomille. Sanfuci. i. maioris. 3.ij. Seminis fenugreci. Armoniaci. 3.ij.

Baccarum lauri.
 Radicum althee.
 Absinthij. ana. 3.ij.
 Seminis apij.
 Cordamenti. i. carui. agre.
 Radicum yricos.
 Ciperi.
 Amcos.
 Spice. ana. 3.ij.

Conficiat sic ex semine fenugreci radice althee: et ficuli hāt muscilagines in aq̄ decoctiois alteri⁹ fenugreci ca- momille: et melliloti. an. q̄tum sufficit: et de dicta deco- ctioe et gūme prescripte dissoluā. Cetera hō pulueri- zētur: et additis oleis cera et adipibus fiat emplastrum. Et potes et alio mō facere decoquere radices althee: et sic in p̄scripta decoctioe: et post ipsarū p̄fectā decoctio- nē hñ illas pistare: et gūmas in decoctioe dissoluere. Ce- tera vero puluerizare: deinde cū oleis predictis quod remansit d̄ decoctione miscere: et his addere et radices: et ficus et gumme dissoluit: et iterum simul tm̄ bullire qd decoctio cōsumpta sit: postea adde flores: et leui bullitio- ne bulliant deinde terdentina rasina colata sepi et cera ponantur: et bulliant vsq̄ ad liquefactionē cere: deinde ab igne deponantur: et puluis supra scriptarum rerum addatur: et bene omnia miscantur et referuetur. Et hic melior erit modus q̄ etiam superior sit bonus.

Et ea que in emplastris ponuntur nō multū sunt. cōte- rēda: eo quia virtus ipsius solum agit in membrum qd tangit: et diu virt⁹ eius durat. Et debet esse emplastrum grossum: qñ super locū egrū ponit. Aliqui imperiti ara- matarū puluerizant: semem lauri exteriori cortice non amoto et male: quia quo in loco ponuntur semper a su- perio: et cortice mudentur.

Et Cordumeni. i. carui agreste. Sed si haberi non potest eius loco apponi possunt carui domestici.

Emplastrum distineton Mes. confortans stoma- chum: et epar mirabiliter in quib⁹ accidit vehemens debilitas: et viscera in quibus accidit lu- bicitas et mollificatio: et p̄fert ad fluxū vētris: et ad fluxū epaticū. In primis fiat cerotum. Cuius p̄mixtio. R. Cere. 3.ij. Deinde accipe.

Olei rosati.
 Olei nardini. an. 3.ij.
 Deinde infunde biduo in vino odorifero et accipe. Car- nium cytoniorum decoctorum in vino. 3.ij. et tere cum dactylis contritione vltima: et miscantur cum ceroto et contundantur in mortario donec aggregentur deinde p̄ose super ca.

R.
 Balsicis.
 Olibani.
 Absinthij romani sicci. ana. 3.ij.
 Acacie.
 Ligni aloes.
 Macis.
 Wirthje. an. 3.ij.

Et iterum cōferantur donec permisceantur: deinde line super lamina ex eo: deinde suffumiga cum ligno aloes: et pone super stomachum: et epar et viscera: et de meliori operatione est vt mastix: et olibanum cū cera et oleis mi- sceantur: et sic cum ceteris fiat emplastrum.

Et Calamus vel calami si simpliciter scriptum reperia- tur de calamo aromatico semper est intelligendum. Et Aloes. quod ingreditur in emplastris vnguentis: et ce- rotis semper d̄ esse lotum: cū magis confortatiuum sit magisq̄ desiccatiuum et minus modicatiuum et.

Emplastrum de granis lauri Mesue cōferens ad dolores a frigida: et vētosita- te factos et proprie ad dolorem ventris: et stomachi: et re- num: et matricis: et vesice: et aliorum viscerum. Cuius per- mixtio hec est.

R.
 Olibani.
 Balsicis.
 Wirthje. ana. 3.ij.
 Mellis colati. q. s. ad aggregandū: et extendatur: in p̄- no: et calidum super ponatur vbi oportet. Si autem tri- plicatur in eo cyperum: et ponatur de stercore capra- rum: aut vaccarum sicco ad pondus omnium. inuenit- tur mirabile ad ydropsim.

Et ad faciendum emplastrum cum melle pro omni li. j. mellis dare debes. 3.ij. specterum cribellatarum: si de- bitam formā habere debet. Mel in emplastris nullo mo- do coquendum est: eo quia coctura multū tenax ipsum facit: ideo ponatur in eis crudum.

Emplastrum mōtagne supra fluxū qd in vfu est. Cuius p̄mixtio hec est.

R.
 Eupatorij manipulum. j.
 Squamanti manipulos. ij.
 Seminum coriandrorum preparatorum. 3.ij.
 Spice inde q̄rtā p̄tē. manip. vni.
 Balsicis. 3.ij.
 Macis. 3.ij.
 Ligni aloes. 3.ij.
 Specierum triasandalorum sine canfora. 3.ij.
 Mirabolanoz emblicoz.
 Scorie ferri preparate. 3.ij.
 Olei balsicis.
 Olei mirtilotū. an. lib. j. f.

Terre sigillate. an. 3.ij.
 Spodij. 3.ij.
 Rosarum. 3.ij.
 Farne ordeci. 3.ij.
 Mirabolanoz kebuloz.
 Balsatorum. ana. 3.ij.
 Boli armeni.

Lapidis ematitio.
 Conteratur subtiliter eupatorium. Cetera vero pulueri- zentur: et fiat emplastrum in bona forma: mirabiliter eni- valet in fluxu ventris.

¶ Camphorā cū in d iussit apponi in speciebus triasfan dalorū hoc in emplaſtro intrāribus ppter intēsam ipsi⁹ frigiditatē. Intēſina cū debilis calous: nec multū frigidā sunt apponēda circa regulariter operando.

Emplaſtrum de crusta panis mōtagnane valet in vomitu puerorū: et sic non potentibus cibum retinere multum in vsu est: cui⁹ permixtio. R. Masticia.

Cruste panis assi: et infusi in aceto per mediā horā. ʒ.ij. Mentē. Spodij.

Olei masticia. Corallo:um rubeorum. Olei citronio:ū. an. ʒ.ij. Sandalo:um albo:um.

Farine orde: ʒ.ij. Sandalo:ū rubeo:ū. an. ʒ.ij. Conteratur subtilissime panis: cetera puluerizent: deinde misceantur: et fiat emplaſtrum sine igne.

¶ Unliter hic est notandū q mēbris pncipalibus: et maxime cordi: et stomacho nullo modo apponēda sunt frigida actu: q̄uis potētaliter et virtualiter frigida sūt: sed aliqua fr sunt tepescaciēda p̄prie pueris: quare bene notet hoc vt queāt instruere medicamēta accipiētia: q̄ q̄si dnt medici inaduertētia nō expediāt de forma appropriationis: et doctus aromatarius supplere potest.

Emplaſtrum filii zacharie. Mesue qd lenit duritiē: et nodositatē iūcturaꝝ et lenit pectus et habilitat materias in eo: et pulmone difficilis expulsio: cuius permixtio. R.

Cere atrine. ʒ.ij. Adipis galline. Medulle cruris vacce. Mucillagis seicis lini. an. ʒ.ij.

Adipis anatis. an. ʒ.ij. Olei de lilio. q.s. Si autē fortius facere volueris: adde mucillaginis althee: et mucillaginis fenugreci partes cōuenientes: et pro oleo de lilio ponas oleū de heri citrinovel vitruq̄. Et si adhuc fortius facere volueris: adde yfopi humide: et glutinis zannaba in quātrū de vna mus. ilaginis: et miraberis effectū eius ad ea que diximus etc.

Emplaſtrum cōtra morbū. Magistrale. R. Arungie porci. ʒ.ij.

Crescentis humentū. Caput allei. nu. j. Farine frumentū. an. M. j. Puluis sinapis rubeę.

Misce cū aqua putri. et ʒ.ij. olei camomille fiat empla. ad extrahendū codexillas magistrale. R.

Radicū altheę. ʒ.ij. Terbentine. ʒ.ij. Farine frumentū. Albuminū ouis. nu. ij.

Farine linose. an. ʒ.ij. Ficū siccarū. nu. vj. Farine orde. Cere. ʒ.ij.

Farine linapis rub. an. ʒ.ij. Et fiat emplastrū fm artē. ad pleuresim. Mesue. R.

Farine orde: ʒ.ij. Radicum altheę. M. j. Flozum melliloti.

Flozum camomille ʒ. j. Violarum. an. ʒ.ij. Bulliāt primo radices altheę: et bñ pistent: et postea bulliant oia simul et coquātur: et in sine addat Olei camomille. Olei violari. Olei amigdalorū dulcis. an. ʒ.ij. Misce et fiat emplastrum fm artē in bona forma: et sunt qui addunt in sine butiri recentis. ʒ.ij.

Emplaſtrum ad crepatoꝝ magistrale. R. Thuris. an. ʒ.ij. Sanguinis diaconis.

Boli armeni. ʒ.ij. Pulueris balaustia. ʒ. v. ij. Farine cigeriarum. ʒ. xv. Masticia. ʒ.ij.

Et fiat emplastrum cum decoctione camomille absinthij: et balaustiarum quātum sufficit.

Emplaſtrum ad morbum scorpioꝝ magistrale. R.

Castorei. Mentastri. Serapini. Pulgij. Asse. Timini.

Sulphuris. Picis naualis. Fimi columbini. Olei scorpioꝝ. an. ʒ.ij.

Misce et fiat emplastrū in bona forma fm artem etc.

Epitimia pro corde magistrale. R.

Doronici. ana. ʒ. j. Scen rubei. Aque buglose.

Spodij. Aque rose.

Camphore. an. ʒ. j. Ollis de corde cerui.

Croci. an. ʒ. j. Sere combuste. gra. vj.

Aque endiuie. Been albi.

Epitimia pro epate Magistrale. Aque rose. an. ʒ. ij.

Spodij. Camphore. an. ʒ. j.

Azeti fortis. ʒ. iij.

Misce et fiat epitimia pro epate etc.

Aque melisse. an. ʒ. ij. Azeti fortis. ʒ. iij.

Rosarum rubeorum. Sandalo:um rubeoꝝ.

Sandalo:um alboꝝ. Misce et fiat epitimia.

Rosarū rubeorum. ʒ. j. Aque endiuie.

Sandalo:um alboꝝ. Sandaloꝝ rubeoꝝ. an. ʒ. j.

Misce et fiat epitimia pro epate etc.

Filonium ex inuentione prima Mesue manifestorū iuuamentorū et expertorū in sedatione doloris: et separatione a calibus mortis: et p̄prie dolori stomachi a frigiditate facto: aut humore crudo aut a venositate grossa exidente. Et sedat dolorē colicę: et viscerū: et dolorē renū: et matricum: et dolorē laterū: et profocationē anhelitus: et difficultatē vnicę: et singultū vehementē: et est in vsu prime descriptionis in antidotario. R.

Piperis albi. Spice. Scmis iusquiami. an. ʒ. xx. P̄. cri.

Opl. ʒ. x. Castorei. an. ʒ. j.

Croci. ʒ. v. Puluerizetur oia subtilit sine cū li. ij. ʒ. xj. mellis cocti et dispumati fiat cōfectio in bona forma: dosis ei⁹ est: sicut cicur: aut faba parua cū eo qd cōuenit ex potibus. Et sunt qui ponūt musci. ʒ. j. medicine autē oco quō stupefaciāt nota: omne enī membrum sentit h̄z quāddā mēsurā frigidit̄ terminati cum suo calido: in quo frigore si fiat additio in certa mēsurā membrum stupefit: et hoc modo medicine omnes opiate stupefaciunt.

¶ Contritio medicinarū olm stupefacientiuꝝ debet esse subtilissima ad hoc qd possit per parua euenas penetrare: et ardua loca: aliter enī membrū ab eis nō posset stupefieri: neq; sensus obtundi.

¶ In actu practico notet iuuences medici: et nō soluz de hac cōpositione: sed de oibus narcoticis: et stupefaciuis: tā simplicibus q̄ cōpositis. Qd si intentio medici est solū prouocare illa danda sunt post cenā in sero trāfacta hora. Cū autē intendimus sedare dolores: seu fluxum sanguinis prohibere: nō nisi vactio stomacho a cibis: et superfluitantibus sunt exhibēda. s̄. ex post quinq; horis est cibus assumendus: et sic. de quibus ca noua intelligatur.

Filonium persicū et est in. e. de sputo sanguinis Mes. valet vehemētis virtutis ad manationē sanguis vnde cūq; et serratū ei⁹ cū tussī et sine tussī: et supfluitatē mēstruorū dolorosaz: et emorroidaz et gestionem sanguinē: et ad mulieres pregnantē: quibus crumpuntur menstrua: et cōseruat fetus in matricibus earum: cuius permixtio hec est. R.

Seminis papaueris albi. Lufordij. Seminis iusquia. an. ʒ. xx. Peretri.

Terre sigillate. Margaritaz nō p̄otataꝝ. Opl. ana. ʒ. x.

Scchedenegi. i. semen canapis. Rarabe. ana. ʒ. j.

Croci ana. ʒ. v. Zedoarie. Castorei. Doronici.

Ramich. i. quedā cōpositio infra descripta. an. ʒ. j. Spice. ana. ʒ. j. Camphore. ʒ. j.

Puluerizentur subtiliter oia: Mellitarosaz et colati. li. ij. et fiat electuarium in bona forma.

¶ Differentia est inter scchedenegi et scchedenegi: scchedenegi idem est qd lapis ematit̄: scchedenegi. i. semen canapis: quare bene cōsiderande sunt literę in omni cōpositione et vocabulo.

¶ Castoreū est in hac compositione ponitur: vt prohibeat congelationem ab opio.

¶ Margarite vero ad confortationem membrorū principalium propter lesionem opij.

Margarite a natura perforate meliores sunt q̄ non perforate. Et ratio est: q̄ p̄ illud foramē superfuitates ipsarum sunt consumptę & purgate.
Philonium enim dicitur a compositore: q̄ philon medicus illum composuit.

Alia muscata Mesue que cerebrum & cor confortat & ingreditur in permixtionibus medicinarum: & facit corporis & oris odorem bonum.
Xilaloos crudi. i. lignum aloes. 3. v. Ambre. 3. ij. Musci bōi. 3. j. Glutinis dragagani facti in aqua rosata quantum sufficit. Et hęc trocisci conterendo conterenda & sigillantur.

Muscus enim & ambra terenda non sunt: nec pulverizanda: sed dissoluenda sunt cum aqua: eo quis pulverizando euaporat virtus sua: vt de gummis dixi in recepta dragagani.

Galia febelle Mesue stomachum & cor confortat et epar debilitat: & ingreditur in medicinis magnis. Cuius permixtio hec est.

Foliorum rosarum recentium & hnmidarum que iam incipiunt referare nodos id est que quasi sunt complete dilatate. 3. j. 5. terantur contritione vltima in mortario lapideo: deinde accipe.

Ligni aloes boni & electi. Sandalorum citrinorum. 3. ij. Sarioflorum. Ramicum. q̄da 2positio. 3. ij. Summi arabici.

Terantur oia hec subtilissime: & misceantur cum supra scriptis rosas: & simul pistando bene misceantur humectado oia cum parū aq̄ rose in infusionis gummi arabici. Et iterū terant: deinde iterum humectent: & terantur: & hoc facies per totā vna diem postea aromatizentur cū 3. ij. musci. Ambre. & Camphore. 5. aureum mediū. 1. 3. ij. gra. v. & fiant trocisci & sigillantur.

Salte oēs spēs sunt subtilissime terende: & p̄ spissum cribrum transfundentur ipsarum confortatio ad longinqua membra penetrare possit.

Ista compositio est que intrat in aromatico nardino Mesue. Et de qua intelligitur cum scriptum reperitur galia febelle.

Galia alicange Mesue: & est eius interpretatio aromatizata. Et est illa de qua antiqui considerant: & de qua plurimū loquuntur. cerebrum: stomachum & epar confortat & oia membra nutritionis. Et linitur super nervos debiles: & confortat eos: & ingreditur in medicinis magnis: & hoc est q̄ intellexim⁹. R. Mirabolano: amblicoro: bono: abfectis ossib⁹. 3. iij. cōterant cōtritione grossa: & et ponant in vase vitreo: & fundatur super eos aq̄ rosate bonę: & electe in infusionis rosarū siccatū: & cōtrū cū citroli li. 5. & strigat os vas & dimittat p̄ tres dies. Deinde fundat in eis aq̄e p̄dicte in infusionis. 3. iij. & in crastinum fiat similiter vsquo emblicorum virtus in aqua impressa sit. Tunc vtro.

Ligni aloes boni. 3. viij. Spice inde. 3. iij. Ramicum. q̄da 2positio. 3. j. 5. Sādali citrini aromatici. Rosarum. 3. x. Sūmi arabici. 3. vj. (3. iij).

Terant oia sicut alcohol sicut dixi: & fundat super eparum succi in infusionis p̄dicte emblicorum: & cōterant cū eo vsq̄ dum totum in eo paulatim fundat. Ultimo vero aromatizet cū. 3. j. camphore & abie. 3. ij. & musci boni. 3. ij. fiant inde trocisci: & sigillentur sicut dixim⁹: & ponantur in vase vitreo & administrantur &c.

Si fm doctrinā tibi supra datā nō velles cāphoram pulverizate dissolvere: s̄ tūc ne tora circū mortario deponas: hoc emō facias. primo in dicto mortario pistabis duas vel tres amigdalas a q̄b⁹ erūt q̄da vinctuositas q̄ circūsoluta mortario noui permittit cāphorā mortario adherere: pistatis amigdalas abijciant: & camphora intra ponat & pistet: & sic nihil de ea deponat: hoc annotare volui p̄pter inuenies: q̄ ego antiquos quandoq̄ in hoc errare viderim: & non sunt sine risu.

Galia magna: siue regalia: seu zuechalerus. Mes. 3. vj. R. Succo albetach li. 5. bulliat edullitione vna: deinde coletur: & proficiatur super ipsum galla-

rum contritarum contritione vltima. 3. iij. & simul bulliant donec stant sicut mel: deinde.

Rosarum rubearū. 3. j. **Ligni aloes.** 3. vj. 5. **Cardamomi.** s. maioris & minoris. **Darseni.** i. cinamomi electi. 3. ij. **Lingue auis.** i. semē fraseni. **Sādali mayachari.** i. citri. **Sarioflorum.** **Croci.** 3. 5. (ni 3. v. **Summi arabici.** 3. j.

Masticis. 5. ij. 5. **Terant** cōtritione subtilissima & cribellent: deinde misce cū p̄dicto succo: postea expandant oia hec mixta super marmor inunctū oleo amgdalarū: & dimittat donec siccetur: deinde pulverizet subtilissime: & aromatizet cū. 3. 5. musci dissoluti in aqua rosata: & cum dicta aqua fiant trocisci qui exiccant in vmbra: & sigillent & referantur.

Inter doctores magna est diuersitas de albela ch: qui dam enī dicunt q̄ est flos palmę: v. **Anticenna:** q̄da q̄ est spēs dactiloy. Alii q̄ sunt dactili imaturi: & hec opinio vera est. S̄ q̄ non portant in nra patria ita virides q̄ succo ab eis cū hi possit gignit hoc mō faciēdū est. Accipias dactilos immaturos q̄ntitatē quā volueris: vt li. 5. bene pistent vel minutissime incidant: & post incisionē apponant ad ignē cū li. 5. aq̄ cōis. & permittant simul bullire donec aq̄ remaneat in li. 5. deinde dicti dactili exprimantur bene in peria vel stamnia: & succositas ab eis exicet referantur: & vtrius in hac cōfectione: & hoc facias si succū dactiloy habere nō potes: q̄ si haberi potest succus magis cōueniens esset: q̄ ab ipsa decoctione virtus ipsorum extrahatur: tñ per dictā decoctionem de virtute eius indubie resoluitur &c.

Morusia in quinto cano. Rui. q̄ cōfert ad debilitatē epar: & splenis & duriciem eorum: & aperit opilationem: & prouocat vrinam: & frangit lapidē in renib⁹: & iuuamētū ei⁹ in inceptione hydropisis est magnū. R.

Seminis dauci. **Piperis longi.** **Cimmi carment.** **Costi.** **Xilobalsami.** **Piperis albi.** 5. 5. **Cassie lignee.** **Mirthe.** 3. iij. **Corodumēti.** **Baccarum lauri.** 5. x. **Floris squamanti.** **Acou.** **Seminis apii.** 5. 3. j. **Croci.** 5. 5. **Mellis** dispumati quantū sufficit: & fiat confectio: & de ad quātitatem Buellane cū aqua tepida.

Vstinum imperatoris sic. v. a iustino imperatore: q̄ illud composuit valet proprie calculosis: & ita ad illi: dolorē p̄ra strangurā & dysuriā: & ad muchos mingentes: cui⁹ p̄mixtio. R.

Cinamomi. **Leustici.** **Costi.** **Macedonici.** **Folij.** **Seminis vitice.** **Spice nardi.** **Mili folij.** i. mili siluestre **Cassie lignee.** **Aristologie loge & rotide.** **Saxifragie.** **Juniperi:** scz semen. **Enule.** s. radix. **Seminis sparagi.** **Ysepi.** **Sileris montani.** **Pulegij.** **Seminis apii.** **Artemisse.** **Seminis aneti.** **Pentafilon.**

Ruthe agrestis. s. semen: loco eius poni pōt domestica. **Leucopiperis.** i. piper album. **Orobi.** i. mocus similatur arbilis. Nota q̄ frequēs vsus ei⁹ facit mingere sanguinem. **Seminis citri.**

Seminis feniculi. **Anisi.** **Seminis petrosilli.** 5. 5. **Baccarum lauri.** 5. 3. j. 5. **Puluerizentur** omnia subtilissime: mellis cocti & dispumati li. 5. & fiat electuarium.

Et nota q̄ hoc electuarium solum per annum seruetur. De costo in receptis scriptum: si reperitur absolute de costo amaro intelligendum est. p̄terea auctores dicentes dulce costum reperiri: istam illos jommino vituperat Simon Januch. hoc modo dicens: inuenitur autem in multis locis costum dulce scriptum in confectionis

Mellis dispumati quantu sufficit: dolo integra. auf. uij. cum aqua tepida & melle aut cu decoctione epithi...

lera hennetis desue: est vera. luf superi qua expectatur fiducia inuamentorum multorum exper...

Iulep rosatum Des. valens & conferes adustioni stomachi & pectoris. Cuius permixtio...

Iulep violatum Des. conferes ad febrem & inflammationem & asperitatem pectoris: & tussim & pleur...

Iulep de iuiubis Desue valet ad asperitatem pectoris ad tussim: & igrossat sputu subtile...

Katarticon imperiale Nicolai: id est laxatiu. pro imperatoribus vel alijs delicatis...

tio hec est. Diagredu. Mirabolano citrinoru. Spice cellice. Melanopiperis id est piper nigrum.

Lentripon lapide frangit: & expellit si in renibus vel vesica silt: hac vtens medicina nec dolo...

Letificans eger debet sumere ex electuario quod vocatur letificans: letificat cor & animum: & ovis. et sudoris odorem...

Sarioflorum. Zinziberis. Vernoda ctilorum. Succari. an. 3. iij. 5. Macropiperis. id est piper longum.

Seminis apij. Mirabolano kebnlorum. Mirabolanoz indorum. an. 3. j. 5. Squille assate. 3. ij. 5. Scamonee bone. 3. ij. 5.

Cardamomi maioris. Neremisch. Becn albi. Scen rubei. Sedoarie. Doronici. Semis ozimi maioris. Seminis ozimi garioflati.

v. l. flos ipf. Aut. in suis simplicibus in fine antidota-
ris ait neremisch. i. m. s. h. a. e. est flos peonie vel peonia:
et sic credo esse bene expositum: nō sicut dicitur est. Math.
silua. dicit qd neremisch est flos rose a sin. Aueroys ve
ro in. v. colliget dicit peonia. i. rosa a sinorū. Preterea vi-
de apud Joan. arcularum in. c. de melacolis qui descri-
bit predictū electuarū ex auctoritate Rasis: et ibi liquit
neremisch. i. semē peonie. Bartho. Mōtaguana h3 loco
neremisch peonia que idē est. Sētilis vero super. v. cañ.
Auicē. ignorauit qd esset neremisch. Dicit enim ibi qd
Conciliator dicit falsum in. c. de colica dum dicit quod
neremisch est semē peonie: et sic ego reperi apud Conci-
liatorem differētia ducētissima non: que est penultima
oim suarū differentiarū. dicit enim ibi neremisch. i. peo-
nia: et sic ex meo iudicio Conciliator: et alij bene dixerūt:
sed Sētilis non bene dicit: sicut ostendū supra per su-
pra dictos auctores: quod verum neremisch. est flos peo-
nie vel sereni ipsius. Preterea vide etiā qd Rasis in cle-
ctuario de nucleis fructuum h3 seminis peonie. et Aut.
in eadem confectione h3 neremisch: quod idem est.

Loth de pino Mesue cōfēres ad tussim antiquā:
et asma et spūto et viscoso: et constrictionē
anhelitus. Cuius permixtio.

- Stanozum pini mādatorum et recentium. 3. xxx.
- Ami. i. amidi. Capillorum veneris.
- Amigdalorum dulcium excorticatarum.
- Radicum h3 celestis. i. ycos. añ. 3. iij.
- Buellanarum assatarum.
- Carnium dactilorum hepton. id est dactili filius pro-
uincie. 3. xxxv.
- Diagaganti. Summi arabici. ana. 3. iij.
- Amigdalorum amararum Mellis passulatum.
- etiam excorticatarū. 3. iij. Liquiritie rase.
- Zuccari tabarzet. Succu liquiritie.
- Butiri recentis. añ. 3. iij.

Mel taberzet quid sit supra declaratum est lib. j. et 3. v.
5. et fiat loth mel coquendo et depurando.

Buellane assantur quēadmodū semina. Igit facias
ut supra tibi ostendi de seminib: et hoc modo habes do-
ctissimam assationis earum: assantur aut quā assate matu-
rant catarrum. Sed cortex interior absciditur: et hoc mo-
do assando remouetur. quedā supflua humiditas.

Diagagantum qd ponit in omni loth preparat hoc
modo. Accipiat mellis et aque ana. q. s. et infundat
diagagantum: et permittatur per totam noctem vsq; in
mane: et si deest aqua addatur. deinde per sedatium fris-
cando transcat: et hoc modo vtatur: et sic tactus ve
omnibus gummis in loth intransibus.

Nuclei si simpliciter scribit de nucleo pini intelligen-
tur. quidā vero alij de nucleo oliue intelligunt. Auicēna
vero. ij. canonis de nucleo dactili intellexit. Sed pū-
ma opinio verior et melior est.

Mel passulatu fit hoc modo. Exprimanē passule do-
nec ex eis erant succ: et accipe de dicto succo partē vnā.
mellis ptea duas: v3 succi passularum. 3. mellis. 3. ij. mi-
fee et bulliat simul vsq; ad cōsumptionē succi: et tunc erit
mel passulatum. Et hoc modo ostendit facere Salen^o mel
mirtinū qd fit ex duab^o ptes^o mellis et vna mirtilorum.
sc3 succi. In suo antidotario minor in confectione que
incipit: confectione mellis mirtini. Quod si succus earum
haberi nō pōt hoc modo facias: passularū 3. ij. añ. 3. vj.
bulliat sil vsq; fere ad cōsumptionē aq; deinde exprime pas-
sulas: et adde duplū mellis et coq; et erit mel passulatum.

Claria reperit ista in hac cōpositiōe qdā em dicit: vt
supra annotatū est: et ista ista bona ē. Alia vero dicit mel
cane. q. s. et idē est qd puluis zuccari: eo qd puluis ille ex-
trahitur ex cannis et condensari nō pōt et antiqui mel
cane appellabant. Alia vero dicit zuccari tabarzet: et
idē significat quod zuccarū illius regionis qd est albis
simū pūm et bene coctum: verum quia non cognoscatur
ipsorum diuersitas accipitur zuccarum medere et.

Loth de papauere Mesue: et est diapapauer cōfē-
rens ad tussim calidā: et pectoris aspita-
tem: et cuius spūtu est tenuer: et indiget maturat: one: et
ingrossatione. Et cōfert ad febrē calidam: et dolorē

pectoris: et pleuresim cuius permixtio hec est. R.
Semis papaueris albi. 3. Succu liquiritie. 3. x.
Amidi. 3. x. (xxv. Amigdalax dulciū excor-
Seminis portulace. Seminis lactuce. (sicatay.
Stanozum pini. Semis citoniorū. añ. 3. iij.
Summi arabici. Croci. 3. j.
Diagaganti añ. 3. x. Penidiarum albarū. 3. iij.
Sirupi de papauere hoc modo facti lib. j. et fiat loth in
bona forma.

Syrupus iste hoc modo fieri debet. R.
Capita papaueris albi et nigri. añ. 3. 5.
Seminis lactuce. Florum violarum. añ. 3. j.
Bulliant hec in lib. iij. aque sm artem: deinde colentur:
et addatur lib. 4. zuccari fiat syrupus: de quo fiat loth
prescriptum.

Loth de squilla Mesue: et est medicamē iuuamen-
tum magni eis qbus materia grossa: et visco-
sa: et difficilis maturatiōis exuberat in mēbus anhelis-
tus reddens eam facili ad expellēdū: et confert difficul-
tati anhelit: et dolori pectoris et laterū. Cui^o permixtio
hec est. R. Succu squille.

Mellis colati: et bene dispumati. ana. 3. vj.

Misce et simul coque vsq; ad formāz loth: et reseruetur.
Modus extra hēdi succū a squilla talis est: mundet
silla a superiorib^o et interiorib^o corticib^o: qz venenose: et
medie sumantur. Et bñ inuoluat in pasta facta cū farī-
na. ordei vel siliginis vel frumēt: nō aut ex luto: vt qui-
dam fatui faciūt. Et notāter dicitur est in pasta ordei sil-
iginis vt frumēt: nō aut in luto. Luto enī in foridiciē et
addit. Sed farine dicte nō habēt foridiciē: immo addit
in virtute earū: et subtiliant: et mādificāt ipas: et post in-
uolutionē de dicta pasta ponant ī furno temperate ca-
lido: et pmittant vsq; ad cocturā paste in qua Lamine
squille sunt: deinde extrahantur: et abiecta pasta acci-
piatur lamine squille ita calide: et pñcianī in mortario
lapideo pū calefacto: et pistello ligneo bñ pistent: non
autē cū pistello ferri. ferrū enī facit eis rubiginē q rubigo
venenosa est: et post pfectā pistationē cōfēsiū ante infri-
gidationem ipsarū in subtili petia inuoluant: et expri-
mantur fortiter: et sic succum habebis. Nec infrigidari
permittantur: eo quia infrigidate succus haberi nō pos-
set. ppter maximā viscositatē quā facerent et. Quod si
squilla carceremus apponi potest loco eius rasan^o et.

Loth sanum et expertū Mesue: et est ex inuētiōe
nostra cōfēres ad tussim: et ad ran-
cedinē vocis q est ppter frigiditatē: et hēgma grossum qd

- Cinamomi. Fenugreci. 3. v.
- Ysopi sicce. Capillorum veneris. 3. j.
- Liquiritie. ana. 3. iij. Anisi.
- Zuubarum. Seminis feniculi.
- Sebesten. añ. 3. xxx. Radicum ycos.
- Passularū enucleatarum. Calamenti: sc3 montani.
- Ficum siccarum. Seminis lini. ana. 3. iij.
- Dactilorum pinguium. ana. 3. ij.

Hec omnia: coquantur secundū artem in lib. iij. aque
vsq; ad cōsumptionem medietatis: deinde colentur: et
in colatura addantur.

Penidiarū lib. 4. et coquantur vsq; ad spissitudinē mel-
lis: deinde proſiciantur super eis.

- Pineax mādatar. 3. v. Sumi arabici pparati: vt. 3.
- Liquiritie. Amigdalorum mādatarū.
- Amidi. añ. 3. ij. Radicum ycos. 3. ij.
- Diagaganti. ana. 3. ij.

Misce oia simul: prius tamen bñ contulis cōterendis: et
puluerizatis puluerizandis: et reducantur ad formam
Loth: bene oia cōmiscendo. Modis eius a. 3. v. vsq; ad. 3.
x. Et sumatur lambēdo et. Coqui sm artē est plus: et mi-
nus res bullire sm qd sui natura plus et minus susti-
nent de decoctione. Que vero sint illa que sustineat mul-
tum de decoctione: que vero min^o. In vltima distinctio-
ne declarabitur: pro nunc his sis contentus.

Loth ad asma Mesue bonū ad cōstrictionē anhe-
lit: et ad tussim antiquā et subtiliat humo-
rem grossum cuius permixtio.

Squille assate. ʒ. iij.
Radicum yreos. ʒ. ij.
Ysopi. ʒ. j.

Drassij. ʒ. j.
Wyrhe.
Croci. ana. ʒ.

Mellis cocti & benedispumati. ʒ. ij. ʒ. fiat Loth prius conterendo subtiliter prescriptis.

¶ **Med.** affandi: scilicet talis est. accipe cepe scille: medio cris magnitudinis & amoue cortices extiores & lteriores abijciedo ambas. Que ho in medio sunt inuoluas i pa sta oidei: & sit pasta grossa grossitudinis digiti: deide ponatur in furno & tādū dimittat qđ pasta effecta sit rubea deinde extrahe: & dimitte infrigidare post infrigidationē aperta si hñ assata est cōtere subtiliter & vttere. Ali ter iterū inuoluas in alia pasta: & in furno ponas & tñ hoc facias qđ hñ assata sit. Nā nisi hñ assentur: remanet in eis acuitas mala que nocet stomacho: & vētri valde vomitumq; & nauisem faciet.

¶ **Med.** nota quod benedispumari debet in quacūq; cō positione ponat & maxime in loth: & confectionibus pe ctoralibus. Lo quia qđ spuma ab eo non est ablata facit tussim & laxat ventrem: quare notent aromatarij: qđ aliquando sunt causa magni detrimēti &c.

Loth de pulmone vulpis magistrale valet asma ticus, empticis dñie ortomic: & tussientibus ex causa frigida. Cuius permixtio hec est. R.

Radicum yreos.

Zinziberis.

Liquiritie rase.

Ficum siccarum.

Ysopi sicce.

Dactylorum.

Dragaganti. an. ʒ. j.

Cubebarum.

Pulegij.

Seminis vitice.

Cinamomi.

Semis anisi. an. ʒ. ij.

Amigdalorum dul. ana. ʒ. ij.

Pulmonis vulpis. ʒ. vj. picparati. Succari dissoluti in decoctione capillorum venenis. Liquiritie. Ysopi: et Pulegij. ʒ. vj. & fiat loth.

¶ Pulmo vulpis hoc modo preparatur & cōseruatur: mūdet peroptime ab oib; suis immūditio: deinde illū beno lauco cū aqua vite: & postea illū aspgas zuccaro optimo bene puluerizato: deide exiccato in stupha vel furno leuiter calido. Et post ipsius exiccationem inuoluatur in absinthio & reseructur in loco sicco. Absinthium enim cōseruat illum a corosione vermium.

¶ **Ho** modo cōseruari & pparari potest hoc modo. Accipe pulmones vulpis nu. vj. scindant p venas & canna: postea abluantur cum vino albo dulci & calido: & odorifero quater vel quinq; vicibus per horā p qualibet vice: postea exiccantur in furno leuiter calido: & vsu reseructur in absinthio: & modus iste melior est.

Loth de alcis Mesue qđ cōfert tussi slegmatica: & maturat materis ei' bonū & expertū. R.

Allico: mundatos. lib. ʒ. Et elixa ea in aqua decoctionis acerum: & ysopi sicce vsq; dum sint hñ disc: octa deinde colentur: & tersantur allea: sicut medulla: & proice super ea mellis & butiri. an. ʒ. vj. & decoquantur lento igne vsq; ad terminum loth: & vttere bonum est.

Loth de caulibus Mesue valet: vt supra dictū est in loth de alleis. R. Succu caulū nō trās plantatorū lib. v. lento igne coque auferēdo spumā ei' vsq; dñ redeat ad li. ij. Deinde coquat cum rob & mellis an. lib. j. vsq; dum ingrossetur: & bonum est.

Loth de farsara Magistrale multum valet in passione pectoris: cuius permixtio hec est. R.

Radicum farsare. i. vngule caballine elixatarū in aqua cōmuni ʒ. vj. Pistetur subtiliter in mortario lapideo cū pistello ligneo & postea addatur. pincarum purgatarum. ʒ. j. ʒ. Passularum enucleatarum. ʒ. ij. Pistetur omnia subtiliter: & cum lib. j. Succari & alij lib. j. ʒ. dissoluti in decoctione vbi cocti sunt radices farsare: & sunt aliq; qui addunt infra scriptas species. R.

Croci.

Cinamomi.

Sarioflorum an. ʒ. j.

Mace. ana. ʒ. j.

Succi liquiritie. ʒ. iij.

Misce & fiat loth fm artem.

Loth bonum Mesue conferens ethicis: & consumptis & pitiscis maxime: & expellit sanem de pectore mundificat pectus: & pulmonem & tussim lenit. R.

Papaueris albi.

Seminis citontorum.

Spodij.

Seminis citrulli. an. ʒ. vj.

Seminis lini torefacti.

Sianorū nasturtij.

Croci.

Seminis coti.

Amigda. dul. an. ʒ. ij.

Amigdalorum amararum.

Amidi.

Fabarum. ana. ʒ. j. ʒ.

Dragaganti.

Penidiorum. ʒ. lxx.

Summi arabici. ana. ʒ. vj.

Dissoluantur penidie in aqua fontium: et coquantur. & conficiatur cum eis cetera: dos. ʒ. ij. cum aqua mellis.

Loth de amigdalis Mesue conferens ad tussim ad vehemētiam siccitatis pectoris & pulmonis. Cuius permixtio.

Amigdalorum dulcū.

Summi arabici.

Amigdalorum amararū.

Liquiritie.

Semis lini torefacti.

Succi liquiritie. an. ʒ. j. ʒ.

Sianorum pini.

Succari.

Anisi.

Penidiorum. ana. ʒ. ij.

Dragaganti. ana. ʒ. j. ʒ.

Confice cum mellis & succi fenicu. bullitorum spiritate sufficienti & fiat &c.

Loth de althea magistrale. R. Radicum althee strum placet: lauentur optime: & a ligno interiori mundentur postea incidantur per trāsuersum minutissime: & coquantur in aqua completa decoctione: postea optime pistentur deinde stamignētur cū sua decoctione: si per se nō possent trāsire manibus fortiter cōpungēdo: & de hac colatura. Accipe li. iij. iusti pōderis. Mellis dispumati lib. ʒ.

Liquiritie rase subtiliter puluerizate. ʒ. vj.

Pulmonis vulpis pparati. Seminis coti. an. ʒ. iij.

Passularum bene contusarum. ʒ. ij.

¶ Conterantur omnia subtilissime & misceantur & bulliant quousq; habeant formā loth: & in fine post aliqualem infrigidationem apponant prescripte species.

¶ Species omnes in loth intrantes debent subtilissime conteri: et per spissum sedatum trāsiri: & non tantum species loth. sed omnes medicine pectorales.

¶ **Loth** omnes in sua bonitate per duos annos seruat: & proprie delectabiles: horribiles vero vsq; ad tres annos seruari possunt.

Metridatum magnū Nicolai hoc est mater antidotici: valet ad omnem capitis passionem viri & mulieris & timidis lachrymantib; oculis & vitio aurium subuenit: dentium dolorib; & palato: omniaq; vitia oris & maxillarum medetur si super locum dolentem ponatur et iterum ad modum emplastri ponatur in temporibus vbi sit discursio. hētericis datur cum decoctione balastiarum precipue datur contra venenum si discemperatum poterit: succo menthe vel superponatur. Quarta naris etiam ante horam accessionis datum mirifice prodest cum vino tepido.

¶ **Metridatum** istud discussa et ventilata in siccensia academia a collegio medicorum: & fm modum sequentem fuit approbatum esse de mente Nicolai nihil vitra addendo vel diminuendo. R.

Sarioflorum.

Xlobalsami. i. lignū balsami.

Storacis calamite.

Orobi an. ʒ. ij.

Spice nardi. an. ʒ. ij.

Petroselinij. f. herba.

Leuistici.

Ruthe. f. herba.

Dragaganti.

Seminis papaueris nigri.

Masticis.

Hanci.

Salbani.

Maficos. i. semen git. i. lapa.

Summi cedri: & est q: nō habemus loco eius optimo gummi iuniperi.

Seminis rape.

Aspalti.

Sinapis albe.

Castorei.

Ozimi.

Ossei. i. gummi edere.

Amomi an. ʒ. ij.

Adclū.

Acoti f. radix.

Terre sigillate.

Plascos. i. bardena.

Meliori.

Panis porcini. i. ciclamen:

Laudani.

Phyllis. i. caperio.

Succarie. i. flos agnicasti.

Thesaurus

Oppoponaci.
Armoniaci.
Opil.
Liquiritie rase.
Sulfuris vini.
Nitri. i. sal. nitrurum.
Ypoquistidos.
Acate.
Rosarum.
Camedreos.
Ypericon.
Abrotani.
Peonie.
Elemi. i. enule.
Ougani.
Ylopi.
Rami cedri: qz non repe-
riantur loco ipsorum po-
nif flos & folia sani: qui-
da vero ramusculos tu-
niperi: s; fani melior est.
Dannde. i. laurus.
Rhizophloe longe.
Epithimi.
Paucedani.
Centauree. s. minoris.
Rosis marini.
Radicum yringorum.
Balsustiarum.
Squille.
Cinaram mirri.
Zusquiani.
Corticum granatorum.
Antil.
Raffani. an. 3. ij.
Carpobalsami. id est se-
men balsami.
Cimini.
Cardamomi. s. maius.
Seminis feniculi.
Amces an. 3. ij.
Puluerizentur subtiliter omnia: sed gumme dissoluan-
tur in optimo vino albo: quemadmodum dictum est in
tyriaca mellis. cocti & dispensati lib. vij. et. 3. ij. & fiat in
bona forma.
¶ Laudanū non est terribile in ipso si laborietur in eius
trituratione prius corumpitur qz hanc morosissimam
debet dissolui & liquefieri in vino quemadmodum gum-
me. Laudanū res est calida & sicca in primo gradu.
¶ Insuper scias quod omnes gumme parum sustinet
de contritione: & omnes medicine subtilis substantie et
acute: crrare sicut scamonea. aloca. & omnes medicine
inflammabiles: sicut gumme: vt bdellium & serapinū.
Et ratio est: quia per triturationem acquirunt inflam-
matio: que inflammatio fit per motum qd mor' calefacit.
Et hoc: quia iste medicine sunt apte inflammationi rōne
substantie & subtilitatis: & hac inflammatione & motu duo
fiunt. Unū: quia partes subtiles euolant. Aliud quia ip-
sa intensa contritio corrumpt substantiam earum.
¶ Aristologic omnes species de trituratione & decoctio-
ne rem plenam sustinent.
¶ Ana enim dictio arabica extantum importat in lin-
gua latina q̄tum equaliter.
¶ Radix yreos debet in ymbria epicari: & incidi in par-
na frusta. Et in filo insilari: & partes seu frusta separata
esse debet: ita qz vna pars nō tangat aliam: & re/cruet.
¶ Paucedani colligi debent de mēse nouembus. Spi-
ca vero celtica colligi debet de mēse Iulij.
¶ Unum vniuersale in omnibus compositis est intelli-
gendū de etymologia vocabuli. Medicinis enim cōpo-
sitis imponuntur nosa varia. Quādoqz cū a medicina
que est basis denominatur: sicut diacitonitem a carni-
bus citoniorū. Aliqñ a quāritate licet nō sit basis: sicut
diastinctō a fenichis. i. dactilis. Aliqñ a cōponēte: sicut
philonium a philone medico & metridatum a metrida

te rege. Aliquando ab effectu cōmuni sicut bñdicta: qz
ab omnibus sumētib' bñdicuntur. Aliquādo a propiis
effectibus: sicut bianca: quia blancos scz albos purgat
humores. Aliquādo a similitudine: vt diacurcuma: qz
similatur radici cucurme. Aliquando a loco vt syrūp'
de bisantio. bisantium quidam test locus in cōfinibus
macedonie. Aliqñ a quāritate medicine: et auctore cō-
ponēte: sicut dī diarodon abbaris: diarodon v̄ a rosis
abbatis: qz abbas quidā composuit. Aliqñ ex effectu et
auctore. vt ygia greca: id est ygia saluatix greca: quia
greci eam inuenerunt. Aliquando ex medicina & simili
tudine: sicut opopira. i. succus similis igni. Aliquando
a numero medicinarum vt tyriaca diastinctō. i. de qua-
tuor: rebus. Aliquando a loco in quo aliqua suarū me-
dicinarū fuerit collecta: sicut medicina asuledatio fert
pta in capitulo de lepra: asuledatio est mons quidā: su-
per cuius lapides mungunt h̄yrci montanū: ibi colligi
tur. Et quia tantum duodecim modi sunt h̄c positi tan-
tum plurimi sunt alij modi impositionis: qui apud nos
sunt noti: et qui ignoti. & qui p̄cedunt a voluntate ho-
minis: immo omnes de scribi non possunt.

¶ Iste species sunt subtiliter etiā puluerizande & cribel-
lāde. Nā cribellatio & puluerizatio subtilis duo facit.
¶ Primo quia transcutit ad loca remotissima. Secundo
cito a colore nostro alterantur & p̄parantur.

¶ Metridatum sic amice & secundū artem, factum est:
durat eius virtus vsqz ad annos quadraginta in sua
virtute et bonitate &c.

Metridatum Auicenne est confectio quam
 fecit Metridates rex: & nomina-
 uit suo nomine: & composuit ipsam: & est ex medicina
 expertis super venena proprie et sup egritudines alias
 vt esse aggregatum inuamenti venenorum diuersos
 rum et egritudinum diuersarum. fuit ergo ipsa tyriaca
 in illo tempore. Deinde postq̄ accidit andromaco illud
 quod expertus fuit ipsum super iunamētum carniū ser-
 pentū & aliorum addidit in eo troscicos de viperis: & al-
 teratum est parum per additionē & diminutionē. fuit
 ergo tyriaca magna in multitudine inuamenti. Verū-
 tamen tyriaca magna est magis inuatiua ipso in re-
 vna: & est inuatiua serpentū. In reliquis vero rebus
 non diminuitur metridatum a tyriaca diminutione de
 qua sit curandum: immo est magis additi in pluribus
 earum inuamenti et confidentiosius utilitatis: et non p̄-
 longemius sermonem in numero illorum inuamentos-
 rum: quoniam ipsa sunt illa p̄cepta que sunt tyriaca:
 et sic velle copiosior parumper.

¶ Confectio metridati ex descriptione communi om-
nium: cuius permixtio.

Mirrhe.	Dauci.
Croci.	Melliloti.
Agarici albi.	Sentiane.
Sinziberis.	Olei balsami.
Cinamomi.	Carpobalsami.
Diagaganti. an. 3.	Troscicoz cochis. an. 3. vij.
Spice nardi.	Bdelli.
Olibani.	Buthe an. 3. ij.
Casturij.	Armoniaci.
Squinanti an. 3. vij.	Spice romane.
Xilobalsami.	Masticis.
Sticados.	Summi arabici.
Sisileos.	Petrof. lij.
Costi.	Cardumeni. i. carui agreste.
Camepitheos.	Seminis feniculi. an. 3. y.
Salbani.	Antil.
Terbentine.	Acoti.
Maero pipis. i. pig longū.	Men.
Ypoquistidos.	Serapini.
Castorei.	Balsamū. 3. ij.
follj.	Opil.
Storaci calamite.	Rosarum rubearum.
Oppoponaco an. 3. vij.	Pulegij ceruini an. 3. y.
Castie lignee.	fu.
Leucopipis. i. piper albū.	Acate.
Melanopipis. i. pig nigrū.	Umblici sinchorum.

Herniodactilorum. Semis iuniperi añ. 3. iij. 5.
 Polij felicit montani.
 S. cordeon. añ. 3. vij.

¶ Cuius odoriferi antiqui in quo infundantur ea que
 oportet infundi. Mellis dispumari quantum sufficit: et
 miscantur et referuetur et administratur post sex men-
 ses. Summa istarum preter mel vinum sunt numero. lviij.

Micheleta Nicolai. experta datur pprie emor-
 roidas habentibus et contra venteris tor-
 tionem et rugitum. licenter et disinterie omni solutioni
 optima est. datur cum aqua pluviali mane meridie vel
 sero. Cuius permixtio.

Mirabolanoz citinorū. Masturtij. 3. ij. 5.
Mirabolanoz indozum. Anisi.

Mirabolanoz chebulo Cimini.

rum omniū mundatozū. Maratij. i. semē fenic. añ.

et assatozū. añ. 3. ij. 5. Ameos. (3. ij.)

Mirabolanoz bellericorū. Carui. añ. 3. ij. 5.

Mirabolanoz emblicorū omni assatozū añ. 3. ij.

Infundatur hec omnia in fortissimo aceto per diem et
 noctem. Deinde extrahantur extrahi permittatur: de-
 inde pulverizentur: et postea addatur.

Spodij. Sumach.

Balaustiarum. Sismi arabici añ. 3. j. gra. v.

Masticis añ. 3. j. gra. v.

Frictentur hec oia manibus cum oleo rosato: et postea
 pulverizentur subtiliter: et cū lib. j. et. 3. iij. syrupi mir-
 tici: fiat electuarium in bona forma.

¶ **Mirabolani oēs assant;** hoc mō: infundant mirabo-
 la. q. assari debent in succo citinorū vel granatorū: deinde
 de limbo erica eos: postea mactent in oleo rosato vel
 masticino. deinde eos assa super patellā ferreā bene ca-
 lefa cū semper ducendo et mouendo. Et anteq̄ incipiāt
 nigrescere ab igne sine a patella calida amouantur ne cō-
 burantur: sic sunt assati: et hoc modo in vsu administrā-
 tur. Sex sunt modi preparationis medicinarū. primus
 est coctio. scōs contritio. tertius adustus. quartus ablu-
 tio. quintus congelatio. sextus admixtio. et canfam omni-
 usozum hoc in libello reperies descriptam.

Mel rosatum Mesue stomachū cōfortat: et de-
 tur mane et meridie. R.

Infusionis rosarū viridiū lib. x. mellis dispū. lib. v. Co-
 quatur ad modū syrupi rosati ex infusione.

Mel rosatum Nicolai quod greci codo mel vo-
 cant sic fit. R.

Mellis albissimi et purissimi lib. x. Succo rosarū recen-
 tium. lib. j. ponatur in caldario ad ignē posito cum bul-
 lire ceperit viridiū rosarū cū forficibus vel cultello inci-
 sarū lib. iij. addatur et tandiu bulliant quousq̄ ad suc-
 ci consumptionē redeat: et dum bullierit semper agite-
 tur: et in fictili vase reposito quanto magis tenebitur tā-
 to melius erit.

¶ **Stomachū cōfortat et mūdificat cū frigida cōfortat**
 et mūdificat consipat: cum calida mūdificat. Datur in
 mane et meridie: de hoc cōfiscitur dismargariton gario-
 filatum et rubea troscicata.

Mel uiolatum fit eodem modo.

¶ **Et valet tipice febricitibus**
 cum tepida: corpus humectat et relaxat: et valet ad siccitatem
 pectoris cum aqua tepida datum.

Mel uiolatum Nico. alio modo. R. Mellis ele-
 cri et purificati li. x. violaz. li. v.

Bulliant duo hec simul. leni ebullitione: deinde colat: eoq̄
 tur postea ad debitā coctionē et referuet. Mel de quo fit:
 et mel rosatū et violatū anteq̄ viole vel rose in eo ponā-
 tur: debet bene purgari: deinde ponēdo in eo aquā bul-
 liendo cū ea debet cōtinue dispumari: demū cū aqua p-
 decoctionē fere est cōsumpta viole vel rose sunt int̄ po-
 nende: et post pusillū colari debet: deinde in integrū de-
 coquit: et hoc modo mel purificatur.

Mel rosatum Nico. alio mō cuius pmixtio. R.

Mellis purificati lib. x. Rosaz. v.

Bulliant simul ebullitione leni: deinde colentur: et pcr-
 fecte decoquantur et referuetur.

¶ **Quidam sunt q̄ ad purificandū mel nō faciunt ut su-
 pra ostensum est. Sed illud clarificāt cum ovis: quē ad**

modum vsei de zaccaro. hic modus non est inutilis. sa-
 cias modo ut tibi placet.

Miua citinorū cū speciebus Mesue stomachū
 et epar: et oia viscera confortans appetitū excitās: digestione prouocans: vomitū et
 venteris solutionem sedans: et est medicina experta et fa-
 mosa. R. Succo citinorū aceto forsi lib. xx. Vini anti-
 qui boni. x. Coquantur cum facilitate vsq̄ dū cōsumpta
 sit eius tertis semper auferēdo spumā eius. Deinde col-
 letur et dimittatur residere vt clarescat et p̄sic super il-
 lud mellis boni et dispumari li. vj. Et iterum bulliant et
 auferatur spuma eius et prodicantur super illud sp̄e-
 cies alefantine ligate in p̄ano suspensio super illud mes-
 dicamen: et sunt proprie iste.

Cinamomi. Croci. 3. li.

Heil. cardamomi. mai. añ. 3. iij. Sarioflorum. 3. ij.

zingiberis. Ligni aloes.

Masticis añ. 3. j. 5. Mactis añ. 3. j. 5.

¶ **Omnia preter crocū terantur p̄tritione grossa: et sus-
 p̄dantur in panno: sicut diximus omni hora fricādo il-
 lud super medicamen donec fiat ei spissitudo. Deinde
 aromatizetur cū musci 3. j. galic. 3. ij. Et sunt ex homi-
 nibus qui faciunt ipsum sine speciebus. et sunt qui loco
 mellis ponūt zaccarū: et pprie quādo oportet facit cū
 speciebus: et sine speciebus Miua hec aromatica durat
 per annos tres in sua virtute et bonitate.**

¶ **Species prescripte ad bulliendum non sunt ponē-
 de vsq̄ fere facta sit decoctio: vel sit bene propinquum
 coctio: eo quia ista parum sustinent de decoctione: et
 hoc bene nota.**

Miue citinorū sine speciebus Mesue sily-
 valens sicut diximus sus-
 perius. R. Succo citinorū li. c. et ponatur in vase lapi-
 pideo mado et bulliat cum facilitate auferēdo omni ho-
 ra spumā eius vsq̄ ad cōsumptionē medicatā: deinde
 colatur et dimittatur modicum residere sicut per ho-
 ras tres: et p̄ficiatur super ipsum vini antiqui lib. lx. De-
 decoquantur super prius vsq̄ dū spissitudine habcat.
 Et sunt qui loco mellis ponunt zaccarum. Et sunt qui
 faciunt cum speciebus: et quidam line eis: et aromati-
 zant: sicut diximus.

¶ **Succus seu vinum citinorū hoc modo fit. citonia
 cum gratula rasparitur vsq̄ ad interiorē animā. De-
 inde in peria inuoluitur: et cum torculari expumatur:
 et colatura preparatur vt vinum granatorū. durat cū
 in eius virtute per annos tres.**

¶ **Nota hic q̄ in cōdendo radices: et faciēdo syzupos
 cum succis apponenda est magna quantitas mellis: q̄
 eos conseruat. Et sic in cōdendo radices ponitur qua-
 druplum mellis.**

Mel mirtinum sic fit. Accipe succi mirtiloz. li.
 j. mellis dispumati. li. ij. et bul-
 liet simul vsq̄ ad consumptionem succi et colatur. et tūc
 erit mel mirtinum.

Mellis anacardi fit prout patet in isto fo. ij. in
 capitulo de anacardina.

Mufa magna Nicolai que a multis pbata me-
 lancolicis antiq̄ et moderne tus-
 sentibus asmaticis peculiaris semper plemonicis epa-
 ticis cardiacis est probata disinterie oblitit quondā-
 narijs et quartanarijs et tipos sine dubio tollit: cuius
 permixtio hec est.

Croci. Aristologie rotunde,
Opij. añ. 3. vj. Sentiane.

Cinamomi. Picos.

Cassie. Paucedani.

Lufor. dij. Piperis albi.

Castorei. Piperis nigri.

Mirthe. Tusqui ami.

Olibani. Dauci.

Masticis. Petroselin.

Cozumbul. Sinomi. i. petrosili agreste.

Piretri. Mandragore añ. 3. j.

Celrice.

Aristologie longe. ana. 3. j.

Mellie qđ sufficit: datur ad modum caſtaneę añ horaz
acceſſionis cum aqua calida tuſſicentibus in ſero ꝛc.

Marenatum sic fit. ꝛ. Marenarum lib. xxv. vel
circa ꝛ bulliant in lib. j. aque lento
igne ebullitionis tantum quod exeat vinum: ꝛ de dicto
vino claro. accipe lib. vj. zucc. boni ꝛ ſolidi lib. iij. ꝛ fac
bullire tantum qđ ſit in forma zeladic et nõ plus. Et ad
faciendum marenatam de ſcatolis. accipe pulpe marenarum.
lib. ij. zuccari. lib. j. ꝛ coque: ſicut codignata de zucc.
cordialis Magiſtralis ſic fit. ꝛ. dia:
boraginati.

Mixtura Diabugloſati. Succari candi.
Succari viola. añ. j. iij. Manuſſępi roſa. añ. j. ij.
Succari roſati. j. ij. Pulueris cordialis. j. iij.
Miſce ꝛ fiat mixtura cum ſyrupo violato. Conterantur
ſubtiliter manuſſępi et zuccarũ candidũ factũ ſubtili cũ
ſyrupo de acetofitate citri et fiat mixtura. Candi ſi ſim
pliciter ſcriptũ reperiat vel candi violati vel roſati. Al
tud eſt zuccarum roſatum vel violatum induratum qđ
reperitur in fundo vaſis vbi reconditur iulep roſatũ vel
violatum: ꝛ de eo eſt intelligendum.

¶ Iſta cõponẽtia hanc mixturã debent multũ bene cõ:
miſceri in mortario ſemper et paulatim ſyrupũ addens
do donec iſtorũ debita fuerit facta permixtio. ꝛc.

Mixtura pectoralis magiſtralis ſic fit. ꝛ.
Succari violati.
Succari bugloſati. penidiarum.
Succari boragmati. Diadragaganti. añ. j. vj.

Manuſſępi violati. añ. j. iij. Dia calamenti.
Diatriſ de zuccaro. j. vj. Loth de althea. ana. j. ij.
Miſce cum ſyrupo violato fiat mixtura: ꝛ referuetur.
¶ In iſta cõpoſitione eſt notandum qđ ſi debita forma
hęc debet necesse eſt qđ manuſſępi penidiũ diadragagan
ti ꝛ diatriſ ſubtiliſſime prius per ſe terantur: deinde cũ
alijs rebꝫ miſceant: ꝛ cũ ſyrupo p̄dicto humectetur ꝛc.

Xizachara ſic ab ori qđ eſt ace
tum ꝛ zuccaro dicitur. ſit autem hoc modo: ꝛ valet tertian:
rius quotidianarius ꝛ acutis ꝛ peracutis ꝛ
quartane nõ vere: coleram purgat. Datur
cũ calida in mane. ꝛ. Succari lib. j. Succ
inatorum granatorũ acetoforum. j. viij. Aceti. j. iij. po:
nantur omnia ad ignem: ꝛ tandũ bulliant cum ſpatur:
la ſemper agitando: ꝛ ſpumam remouẽdo donec ad for:
mam ſyrupi reddãtur.

¶ Hoc in loco zuccarũ nõ clarificatur: ſi õur illud cla
rificare vis. ſaltem tũ bulliat qđ aqua conſumatur ante
qđ aceto permisceatur: que poſtqđ conſumpta erit acetũ
ꝛ ſuccum granatorũ ponatur: et hoc ſit vt aceti virtus
deperdatur ꝛc.

Oximel ſimplex Meſue iuuamentorũ multorũ p
piorum qui ſunt in corpore toto ꝛ ad ma
terias que ſunt in uentris p̄prie: qđ reſoluit eas: ꝛ diui
dit: ꝛ ſubtiliat humorem groſſum qui eſt in ſtomacho
et epate: ꝛ eſt efficax in materia febrili longi tempo
ris. Diuidit enim qđ maturat eas. Cuius permixtio
hec eſt. ꝛ. Mellis boni lib. ij. Aque fontium lib. ij.
Aque fontiu. lib. iij. Miſceantur duo hec: ꝛ bulliant len
to ꝛ claro igne vsqđ ſere ad cõſumptionem aque: deinde
hijs addat Aceti boni lib. j. Deoquãtur vsqđ ad perfectã
decoctionem: ꝛ referuetur in vitreato vaſe.

¶ Secaniabin. i. ſyrupus factꝫ ex melle aceto ꝛ aqua.
Squingibin eſt ſyrupus factus ex aqua aceto ꝛ zucca
ro. yeleniabin idem eſt quod mel roſatum: ydromel ve
ro idem eſt quod aqua mellis ꝛc.

Oximellis cõpoſiti Meſue p̄ſerẽs ad febres anti
quas: ꝛ diuidit: et abſtergit coleram
groſſam ꝛ ſigma: aperit opilationes oĩa ꝛ proprie ſto
machi ꝛ epatis ꝛ ſplenis ꝛ prouocat vrinam. ꝛ.
Seminio anij.
Corticum radice apij. Seminis apij.

Corticũ radice feniculi añ. j. ij. Semis feniculi añ. j. j.
Mundent corticeo ꝛ cõterant: ꝛ p̄ſciant ſup eas in va
ſe lapideo aceti boni antiqđ ꝛ albi lib. x. añ lib. xij. dimittat p
diẽ ꝛ noctẽ. Deinde coquat donec ei p̄ſertis p̄ſumãt. po

ſtea colet: ꝛ p̄ſciant ſup ipſum mellis qđ ſit medietatis
eius ꝛ coquant cũ facilitate. ſicut ſuperius diximus.

Oximel ſquiliticũ virtuoſum Meſue valet cõtra
materias difficiles ꝛ ſubmerſas in locis
difficilis eradicationis earum: ꝛ conſert ad egritudines
ſtomachi: ꝛ epatis: ꝛ viſcerũ: ꝛ eruſtationẽ acetofam:
ꝛ mollificationẽ veſicę. ꝛ. Mellis diſpumati ꝛ purifi
cati lib. iij. Aceti ſquilitici. lib. ij. Coquantur vsqđ ad per
fectam coctionem ꝛ referuetur.

¶ Ad purificandũ mel debet eſſe dupla quãdo aque ad
mellis. vt mellis lib. iij. aque cõis lib. vj. ſimul debet bulli
re vsqđ ad cõſumptionẽ medietatis ſemper ſpumã abij
ciendo hoc modo purificatur. ¶ ꝛ oleis.

Leum muſcelinum.
Olei cõis lib. vj. Coſti.
Aque fontiu lib. iij. Mirrhe.
Foliũ. Caſſie lignee añ. j. vj.
Spice. Xilobalfami. j. vj.
Maſtice añ. j. j. S. Bartoſlorum.
Carpobalfami.
Croci. Bdelij añ. j. iij.

¶ Iſta omnia terãtur groſſo modo: excepto muſco: ꝛ bul
liant ſimul ad cõſumptionem aque: deinde coletur et
reponantur in vaſe vitreo bene obrurato: ꝛ intus poſito
muſco diſſoluto cum oleo ꝛ fuo.

¶ Iſtud oleũ eſt in vſu in diuerſis locis: õi aut muſcelli
nũ propter muſcũ quod recipit. quidã prauẽ putãt uerũ
hoc eſſe oleum balfaminũ. i. de granis becn: ſed nõ recte:
ille vero qui dedit iſtã deſcriptionẽ iſtũ oleũ dixit qđ ipſi
inuenit in antidotario Gale. ꝛ dicit qđ Salen? cõpoſuit
ipſum. ſtere gil. i. nux indica fm Scrapionẽ in capitu.
de nucẽ indica: vt dictum eſt ſupra.

Oleum roſatum Meſ. eſt cõfortatiuũ: ꝛ reſo
lutiuũ cõuenienter: lenitiuũ
ꝛ ſedatiuũ. Rude vero eſt extinetiuũ inflammationũ
cõfortatiuũ: aggregatiuũ: inſpiffitatiuũ: ꝛ phibitiuũ
curſum p̄pter qđ poſtẽſſimũ eſt potatũ ad diſenteria:
et ad fluxũ menſtruorũ per corpꝫ. Et diſſert cõpletũ a ru
di: qđ cõplet materia eſt ex oliuis cõpletis ꝛ folijs roſa
rũ completarũ. Rudis autem materia eſt ex oliuis qui
bus nondum accidit completio: ꝛ maturatio: ꝛ ex folijs
que non reſerãrunt nodos ſuos.

¶ Et modus cõpoſitionis eius eſt vt accipiatur oleũ de
oliuis: aut oleũ ſi faminũ recens: lauetur cũ aqđ fontiu la
uationũ p̄ioribus. Deinde accipe ſolia roſarũ rubea
rũ: recentia cõruſarum quantitate ſufficiente: ꝛ ſepelies
in oleo quo modo lauãti: ꝛ reconde in vaſe vitreato: ꝛ
obtura oriſicũ eius: ꝛ exponas ſoli per dies. viij. Deinde
coque in vaſe duplici per horas. iij. Deinde fac permu
tationẽ foliorum roſarum: ꝛ vtere alijs recentibus ꝛ de
mitte per alios dies. viij. Deinde exerce coctionẽ in eo ſi
cut feciſti prius: ꝛ fac de nouo permutationem foliorum
roſarum: ꝛ proheẽ ſuper illud aque inſuſionis roſarum
quam tradidimus in capitu. de ſyrupis ſicut quantitas
olei. ꝛ ſtringe oriſicũ vaſis: ꝛ dimitte per dies. xl. De in
de excola: ꝛ iterum expone ſoli: et dimitte tempore exten
ſo: ꝛ vtere vbi oportet ꝛc.

Oleum roſatum Meſue alio modo: et eſt magis re
ſolutiuũ. ꝛ. ſucci roſarum. Aque inſu
ſionis roſarum p̄dictę añ. partem. j. Olei loti ꝛ prepa
rati. ſicut diximus partes. iij. foliorum roſarum con
ruſarum. q. s. reconde in vaſe vitreo: ꝛ expone ſoli ſicut
diximus. Deinde operare de decoctione eius ꝛ permu
tatione foliorum roſarum ꝛ expoſitione in ſole fm: quod
diximus de permutatione ſucci et aque inſuſionis: et
hoc fiat bis.

¶ Ultimo vero oleũ cũ ſucco roſarũ ꝛ aqđ inſuſionis ea
rũ recondatur in vaſe: ꝛ exponatur per dies. xl. vcz ſoli.

¶ Iſto modo raro fit: ſed hoc mō oleũ factũ eſt ſolutiuũ ꝛ
eſt illud de quo intelligit Auicẽna qđ dixit ſecundo li:
bro capi. de roſis quod oleum roſatum ſoluit ventrem.
¶ Nota qđ roſe ex quibus fit oleum roſatum ꝛ ſyrupꝫ
roſatus: et cetera neceſſaria colligẽde ſunt in mẽſe Apr
lio vel

lis vel Mas: et in ymbria ericaceae que ericaceae sunt &c.

Oleum uiolatum Mesue inflammationes sedat vbiq; sint: et lenit asperitates etia peccoris & pulmonis: et sedat apostemata calida et pleuresim. Et modus operationis est sicut olei rosati: excepto qd debet fieri cu oleo rudi: aut smigdalino: aut sifamino cu illis modis operationu quos diximus: cui permixtio. R. Olei oliuaru immaturarum. lib. j. Violaru viridum cotusaru. 3. iiii. Reponatur in vase vitreo: et soli exponatur per dies septē. deinde bulliat in duplici vase per horas. iij. postea colatur manib' co: primedo: et hoc fiat bis semper novas violas mutando soli exponedo: et decoquedo vt supra. Ultimo ho colature adde violas novas quantitate dicta: et super his adde. Aque infusionis violarum. lib. j. Et stringe osificium vasis: et expone soli per dies. xl. deinde cola manib' exprimendo: et iteru in dicto vase exponatur dimittatur: et permittatur vsquequo aqua consumpta sit.

In fusio violarum debet fieri vt supra ostendit: vt in syrupo violato ex infusione. Accipiat igitur de illa aqua: et fit istud oleum.

Oleu de lilio sine speciebus. Mes. est sedatiu: lenituum et mollificatiu: cuius permixtio. R. Olei oliuaru lib. j. Florum lilio:u alboru. 3. iiii. Reponatur in vase vitreo: et soli exponatur: et modo eo facias decoctione et de permutacione floz et coctione: et de aqua infusionis que admodu fecisti in oleo camomillino: et anetino: nec addendo: nec diminuendo.

In fusiois modus foliorum lilio:um alboru est vt in fusio rosarum & violarum: accipiendo distaxat folia florum lilio:um alborum.

Oleum de lilio cu speciebus Mes. cofert dolori peccoris: et est sedatiu dolorum qui sunt a frigiditate: et confert dolori matriciu: et frigiditati eius: et calefacit renes: et vesica: et confert colice. Et modus copositionis ei' est sicut olei camomillini: preter qd oportet vt citrinatas eoz tota abijciatur: cui permixtio. R. Folioz floro: lilio:u alboru. 3. ix. Carpobalsami. 3. j. Masticeis. Sario:lorum. Costi. Cinamomi. an. 3. iiii. Croci. 3. ii.

Calami aromatici. an. 3. j. Omnia grosso modo coterantur et piciantur super eis lib. q. aque folia lilio:u prius remota: et dimittatur per diem et nocte: postea oia simul bulliant tribus vel quatuor ebullitionibus: deinde pone olei oliuaru vel sifamini super ea lib. ij. Et tribus ebullitionibus iteru bulliat: deinde ponatur in vase vitreo cu folijs lilio:u et dimitte in se per dies. xl. deinde cola et administra.

Stud oleum qd fit ex lilio celesti. f. yreos. et tunc illud est magis resolutiuum calefactiuum et penetratiuum. factum vero ex lilio albo est magis sedatiuum lenitiu et maturatiuum.

Oleum camomille Mesue est oleum benedictum expertorum inuamentorum: est em resolutiuum conueniens: sedatiuum doloru: et est in eo phizatio cursus materierum propter stipticitatem eius modi cam: et confortat nervos: et confert doloribus eorum: et confortat nervosa omnia. Et modus operationis ei' est sicut olei rosati: et vt oleum violatum: preter qd oportet vt fiat cu oleo de oliuis completo: aut oleo sifamino cu illis modis preparationum: quos diximus.

In fusio florum camomille fit eodem modo: quo fit infusio rosarum et violarum accipiendo flores camomille loco rosarum et scdm eandem quantitatem et aque et florum.

Oleum de absinthio magistrale stomachum confortat et calefacit: et fortificat: et vermes a pueris custodit: cuius permixtio. R. Summitatum absinthij succi absinthij. an. 3. iiii. Olei oliuarum. lib. ij. Et de his facias prout in superiori tibi monstrauit de decoctione et permutacione et expositione ad solem.

Oleum quandoq; fit ex oliuis complete maturis. et illud oleum dicitur completum. Aliquando fit ex oliuis immaturis: et illud dicitur rude vel onfatiu: et magis

stipticum est et frigidum completo.

Oleum de aneto Mesue est sedatiuum doloru: resolutiuum puocatiu sudoris: quare confert rigori febris inunctu in spina: et membris nervosis. prouocat somnu: et cofert dolori capitis: et resoluat apostemata: et durities: et modus operationis est cuius permixtio. R.

Olei oliuarum lib. j. Floru aneti. 3. iiii. Reponatur in vase vitreo: et decoquatur vt in superiore tibi dixi ter pmutando flores: et ter decoquendo vt supra ultimo adde. Aque infusionis aneti. lib. j. Et soli exponas per tempus tibi in superiori dicto: et omnia facias de isto que admodum de alio superiori monstrauit.

Modus infusionis florum aneti est vt infusio rosaru et violarum nec plus nec minus nisi q loco violaru vel rosarum ponatur Anetum.

Oleum de rutha Mesue. Renes et vesica et matricem calefacit: et confert doloribus eorum et dolori laterum et modus operationis est. R. Foliorum ruthae. Succi ruthae. an. 3. iiii. Olei oliuarum incompletarum. lib. ij.

Tria hec reponatur in vase vitreo stricti osificij: et obturetur os eius et soli per dies. xv. exponatur: deinde per horas quatuor in duplici vase coquatur: postea colentur fortiter manibus comprimendo: et de secundo et tertio hoc reiteretur: demum decoquatur per tempus: vt supra et reseruetur.

De oleo nota qd aliud est nouu et aliud est vetus: illud qd est nouu calefacit calefactione temperata: et humectat: vetus vero est calidum magis qua resolubile.

Igitur cum olea temperata facere vis vel paru calida oleum nouu accipere debes. Cu vero calida tunc vetus accipere potes. Et hic nota q omne oleu cum quo hec olea sunt debet carere omni malo sapore.

Oleum de mentha magistrale valet contra opilationem stomachi et epatis ex frigido humore: et cofortat stomachu: et necat vermes in stomacho puerorum: et incitat appetitum: et soluit durities in stomacho: et nullum frigidam calefacit. stomachum bonum facit: Cuius permixtio. R. Foliorum menthe viridis. Succu menthe. an. 3. iiii. Olei oliuarum completarum. lib. ij.

Tria hec reponatur in vase vitreo: et soli exponatur per dies. xv. os vasis obturando: deinde bulliat per quatuor horas: deinde colentur manibus fortiter exprimendo: et hoc idem ter reiteretur semper modo predicto faciendo: deinde cola et reserua.

Istud oleu a Mesue no deseribitur: sed sic comuniter ab omnibus praticantibus fieri solet.

Oleum sambucinum Mesue lenit et mūdificat cutim: et cofert doloribus nervorum: et confortat eos. Cuius permixtio hec est. R. Olei oliuarum. lib. j. Florum sambuci in mensura collectorum. 3. iiii.

facias et de isto modo quo fit oleu camomillinum anetinum lilio:um in oibus tam de permutacione qua de decoctione qua soli expositione et infusionis additione. Modus infusionis floru sambuci fit vt infusio scriptorum florum et rosarum et violarum &c.

Insuper nota q omnes prescripti flores debent esse virides: et de ipsis viridibus est intelligendum. Ideo semel in anno fieri possunt et non plus &c.

Oleum de nenufere Mesue inflammationes sedat vbiq; sint: et lenit asperitates etiam peccoris et pulmonis: et sedat apostemata calida et pleuresim. Cuius permixtio hec est. R. Olei oliuarum immaturarum lib. j. Florum nenufaris viridum contusarum. 3. iiii.

Reponatur in vase vitreo: et facias prout de oleo violato tibi dixi: et de positione ad sole: et decoctione: et de permutacione floru: et de additione infusionis.

In fusio nenufaris fit sicut infusio violarum vel rosarum nec plus nec minus.

Ex oibus floribus fieri potest oleu: et habet virtutem floru et fit vt de floribus violaru tibi monstrauit sed accet Thesau. Aroma. CC

pi debet cum sunt complete maturitatis: et non deperditur naturalis eius coloris etc.

Oleum costinum Mesue nervos et lacertos calefacit. Et aperit opilaciones eorum: et confortat omnia membra nervosa et pferit stomacho et epati. et confortat capillos et prohibet canicie: et facit colorem et odorem corporis bonum. et sit ita Cuius permixtio. R.

Costi amari. 3. ij. Summatu maiorane. 3. viij.
Cassie lignee. 3. j. Uini odosiferi lib. ij.

Confrangantur oia predicta: et infundantur in vino per noctes duas: deinde accipe. Olei sisamini lib. ij. Decoquantur omnia in duplici vase per horas sex: et referua. ¶ Hic nota q aucto: dicit costi amari. ex his qdibus possit quis credere q sit aliud costum: igitur intelligas ex suis dictis quod te instruit q non accipias de adulterato: sed de naturali quod amarum est: his etiam nota que supra de costo tibi dixi.

Oleum de formicis volantibus Nicolai valet ad confortandum coitu. R. Formicarum volantium et pone in oleo: et pone soli per dies. x. in vase vitro.

Oleum de capparibus magistrale valet duritiei opilacioni et dolori splenis nec non omni eius egritudine. R.

Corticu radicis capparoru. 3. j. Tamarisci. 3. ij.
Seminis agni casti. Ruthe. 3. j.
Scolopendrie. Olei oliuarum. lib. j.
Ciperi. an. 3. ij. Aceti.

Uini optimi. an. 3. ij.
Misce et confrangantur omnia grosso modo: et coquantur in duplici vase vsq ad consumptione vini et aceti: deinde colentur et reponet.

¶ Multe alie descriptiones huius olei reperiuntur a doctoribus descripte: sed ista melior est: et longa experientia probata est.

Oleum mirtinum Joannis de sancto amando stomachum et cor confortat et nervos.

Cuius permixtio hec est. R. Mirtilorum lib. j. confrangantur.
Uini optimi li. ij. Olei communis lib. ij.

Misce et simul bulliant in duplici vase vsq ad consumptionem vini: deinde colentur.

¶ Et iterum mirtili et vinum secundum eandem quantitate cum dicto oleo ad coquendum ponant: et iterum et tertio hoc illud fiat: deinde colentur et reseruetur.

¶ In hoc oleo apponi debet vinu rubeu: ut adiuuetur in stipricitate et melior sit. Notastis illud mesue: quia tunc eius mirtilorum ad nos non portatur: quod si haberi possit: modis faciendi est sicut olei cytonioru: vt in isto ostensum est etc.

Oleum masticinu Mesue confortat stomachu nervos epati: et iuncturas: et lenit aspera dura: et sedat dolores: cuius permixtio. R. Olei rosati lib. j. Masticis. 3. ij. Uini boni 3. iij. Decoquantur omnia in duplici vase vsq ad consumptione vini et reseruetur.

¶ Vinum cum quo fieri debet istud oleum esse debet vinum vermigiun: eo quia magis stipricum et confortatiuum est.

Oleum de castoreo magistrale valet ad omne frigiditatem nervorum: et ad spasmu et tremorem: et confert tremorifer: tetano: et doloribus nervorum et iuncturarum. R.

Castorei. 3. j. Carpobalsami.
Storacis calamite. Costi.
Salbani. Bdelli.
Euforbij. Spice 3. ij.
Oppoponacis. Olei oliuarum lib. ij.
Been albi. Uini boni rubei 3. vj.

Been rubei an. 3. ij.
Bulliat oia simul in duplici vase vsq ad consumptionem vini. et coquantur: et coletur: et reseruetur.

Oleum scorpiorum Mesue secundum valet ad lapide in renibus et vesica: et frangit et expellit eum: et proprie in renibus et femore: et supra coluz vesice iunctum et iniecu per virgam expellit enim cum:

cuius permixtio. R. Aristologie rotunde. Sentiane. Ciperi Corticu radicis caparis an. 3. j. Conterantur omnia grosso modo et funde super ea. Olei amigdalaru amara ru kiss. id est lib. j. et pone in sole per. xx. dies. et stringe do officiu vasio: deinde pice sup ea Scorpioru nu. xv. Et iteru stringe officiu vasio: et dimitte in sole per dies. xxx. deinde colentur et reponantur.

¶ Istud oleu qd Mesue tubear absq coctione illud faceret: tamen vt virtus istaru crum in oleo melius transeant laudarem qd anq soli exponeretur cum oleo ad igne tribu vel quatuor ebullitionibus: et plus bullirent: coqui in eo sit de decoctione multa sustinentia.

Oleu cytoniorum Mesue stomachu et membra nutritionis confortat: et nervos quibus accidit lassitas. et phibet multitudinē sudoris. R. Carnu cytoniorum trituum est cortice suo: quibus media accidit maturatio. Succu cytonioru cu cortice incoplete maturato: ana. 3. vj. Olei ex oliuis immaturis. li. ij.

¶ Tris hec ponantur in vase vitro et soli reponantur per dies. xv. vase obturato: deinde coquantur in duplici vase per horas. iij. deinde colentur cu pecia exprimendo: et colature iteru addant cytonia: et succus coru quantitate supra scripta. Et soli per m tempus dimittantur: deinde in duplici vase vt supra coquantur: deinde exprimantur. et iterum et tertio cytonia et succus colature addantur. et soli exponantur: et tempore dicto iterum dimittantur. post ea vltimate coquantur et colentur et reseruetur.

¶ Si oleu de oliuis immaturis haberi non posset loco ipsius accipi pot oleu completum: et ter vel quater lauaripotest in aqua et ita aliquater virtuti olei incopleti appropinabit. Et modus lauandi oleum est in vnguento dialthee magistralis etc.

Oleum spice seu nardi Mesue. et est secunda descriptio: et est oleu benedictu multo: iu uamētoru: et proprie ad oes egritudines frigiditatis: et ventositatis: et proprie nervoru stomachi et epatis: et splenis renu vesice: et matricis: et confert dolori aurtis ventoso: et dolori capitis: et emigrance fm oem modum administrationis eius: etia facto ex eo caput purgio purgat et colorem efficit bonum et corporis odorem. R.

Spice inde. 3. ij. Foliorum lauri.
Samsuici. maiorane. 3. ij. Ciperi.
Xilaloes. i. lignum aloes. Squinanti.
Radicum enule. Cardumeni. i. carui agreste
folij indi. ana. 3. j. s.

Calami aromatici an. 3. j. s.
Confrangantur oia grosso modo: et fundantur super ea vini boni et aque antea q predicta res cooperiantur.

Olei sisamini li. vj. Decoquantur in duplici vase per horas. xv. lento igne: deinde sine colatura omnia in vase reponantur et obturetur o vasio.

¶ Oleum oliuarum est materia oim oleorum: et denominacione olei habent et intelligitur de oleo oliuarum: et non de alio oleo.

¶ Copositio huius olei est preciosissima: sed rare fit propter penuriam folij veri: et propter auaritia emptorum nolentiu debitu precia soluere.

¶ Oleum sisaminu non fit q: grana sisami non reperiunt apud nos: sed loco ipsius accipi potest oleu amigdalatum dulcetum vel illud qd inferius describitur.

Oleum spice magistrale: hoc coiter sit et valet. R.

Spice nardi. 3. ij. Calami aromatici.
Spice celtice. 3. j. Croci. an. 3. s.
Sticados. 3. iij. Succu salute.
Maiorane. 3. iij. Uini optimi an. 3. vj.
Nucis muscate. Olei communis lib. vj.
Cinamomi. an. 3. vj. Aque fontis. 3. vj.
Masticis. 3. ij.

Confrangantur omnia simul et coquantur in duplici vase lento igne vsq ad consumptionem vini et aque et succu et deinde reseruetur.

¶ Omnia oia debet coqui in duplici vase et lento igne: eo quia oleum is cilius est resolubile: et magno calore inflammaretur: et virtus deperderetur: imo doctores volunt et iusserunt hanc decoctionem: modus aut tritus est.

Sed si artificiale vas ad hoc non haberem; possemus accipere vicei petre vel stagni coopertum et in eo oleum et alia ponere deinde dicti vicei infundere in cacabo aque pleno: et sub eo igne facere ex ebullitione aquae oleum quod aqua non tangit decoquantur. et hic est modus optimus. **¶** Dicitur oleum spice a spice in eo intrante: eo quod spice est basis in hoc oleo etc.

Oleum vulpinum Mesue est medicamentum nobile vtilissimum ad arthritidem et podagram: et dolores renum: et docti. cuius permixtio. **¶** Tulpe vna integra: cuius interiora sint euulsa. et pone in vase. et funde super ipsam aquam fontium. et aque marine an. kist. j. lib. j. f. Olei antiqui clari kist. ij. f. i. lib. ij. j. ir. Et simul omnia decoquantur. lento igne cum salis. j. ij. et coquantur vsque ad aque consumptionem. deinde permixta in alio vase: et prode super ipsa. Aneti Alase. i. thymus ana. libram j. Et funde super ea aque dulcis decoctionis predictarum herbarum lib. ij. Et decoque sicut prius vsque ad aquae consumptionem: et carnis ab ossibus: et neruis separationem. deinde colectur omnia fortiter exprimendo et restructur. est enim mirabile.

¶ Et quod preter oleum coquitur vulpes in aqua fontium: et aqua salsa et sitaque. quantitas multa cum eisdem herbis: et administrat lauando in tina est efficacior. Hoc quoque non pretermittimus quod vulpes radium debet coqui sicut in faciendo oleum siue aquam ad abluendum donec discocta sit: ut eius artus omnes laxentur et dissoluantur.

¶ De aqua marina. Nam si illam habere non potes loco eius apponas aquam bene salitam. et cum hoc quod bene salita sit iteque quantitatem salis in recepta descriptam appones.

¶ Aqua marina ante quartum diem putrescat et feret. Sed ad eam coferua non per mensuram ponatur seu misceatur cum ea parum aque vite. Aqua enim vite est bona conserua trix: eo quod resistit contra omnem putrefactionem. Et ultra hoc conseruat encaustrum a magno frigore conseruetur: ut sepe ego experitus sum hoc incidenter.

¶ Salis si simpliciter scribatur. vel scriptum reperitur semper de vniuersali et communi intelligitur. Rursus enim idem est quod lib. j. f. vel cotile due. Et cotile est. j. ir. ut voluit doctores etc.

Oleum de ipericon Magistrale mirabile. **¶** Summitates ipericon. j. ij. Infundantur in vino odorifero per. ij. dies et noctes. deinde bulliat in duplici vase bene obturato vase: et fortis fiat expressio postea. **¶** tantum de ipericon bene contusi: et infundat in supra scripto vino tribus diebus et noctibus: deinde ad datur terebentine. j. ij. Olei antiqui. j. vj. Croci. j. j. Et misceatur et coquantur in botis in duplici vase vitreo vsque ad consumptionem vini. deinde referuetur in vase vitreo: istud oleum non est multum in usu. ipericon est satio notata: eo quod a Diascoride vocat ipericum. An inquit ipericum nosatur arabice alcarib. et nominat striace vna demomio. Diascorides facit de ipericum tria capitula. et distinguit ipsas species. vnum facit sub nomine asquiro: aliud sub nomine cotium quod est rapa rustica. aliud de ipericon. sed Serap. in vno capitulo de omnibus loquitur sed illud ipericum: quo vtimur habet folia parua et in eis foramina minuta: et propterea vocatur perforata siue herba sancti Johannis siue fuga demonum apud nos inuenitur in partibus nostris.

Oleum pro dolibus puerorum bonum et expertum. **¶** Olei aneti. olei camomil. an. j. vj. olei ruthe stozacis liquide. an. j. ij. pulueris cimini. j. ij. bulliant omnia vna ebullitione: deinde colectur et vsui referuetur quando oportet.

Oleum de amigdalibus dulcibus Mesue valet: asperitatem lenit gutturis et pulmonis et partium omnium exteriorum et ossis durities et siccitates membrorum et iuncturarum lenit. Et confert ethicis et impinguat: augmetat sperma. Et iniectione confert dolorem vulue et velice: et modus faciendi dictum oleum talis est. **¶** Amigdalas quantitatem quam volueris. Contere eas bene veli masina eas ad molam et ipsis bene masinatis reponere in patella sub qua sit ignis clarus et eas in dicta patella reuolue manibus quousque dicta pasta sit bene calida

deinde dicta pasta inuoluat in tela: postea in expressorio ponatur et bene comprimatur et stet sub eo aliquantulum: deinde iterum ad molam ponas ad remouendum: et postea in patella iterum ad bene calefaciendum ponatur. deinde post calefactionem petis inuoluatur: et iterum exprimatur: et tunc habebis totum oleum. Alios modos ponit Mesue: sed iste magis vtilitatus est.

¶ Sunt qui subtiles corticem ab amigdala remouent antequam oleum faciant: easque mundant ab omni immunditia: et modus iste bonus est et oleum magis perfectum. Sed inertia detenti pauci sunt qui hoc faciant: modo igitur prescripto de oleo amigdalatum sunt omnia olea que per expressionem sunt ut de nucleis persicorum de grifomilis: et oleum amigdalatum amararum.

Oleum de amigdalibus amaris Mesue est aperitiuum et resoluiuum et confert dolorem auris et surditati et sibilo. lenit asperitates et dicit pannum faciei: et confert dolores nervorum et duritiam eorum lenit: et modus compositionis eius est sicut diximus de oleo de amigdalibus dulcibus.

Oleum amigdalatum magistrale prohibendo sic fit. **¶** Amigdalatum ex corticatarum lib. iij. vel lib. ij. si vis exiccetur bene ab aqua in bacilone sub quo sit ignis carbonum: deinde bene pisentur: post bonam contusionem ponatur in bacilone dicto et bene calefiat manibus semper ducendo: deinde recolligatur in vna massam. et si teneri per se non possent parum aque violarum aspergantur vsque quo de eis fieri possit ad modum pastosi semper tamen manibus ducendo. Postea inclinato bacilone ad vnam positionem sub quo remoueat ignis massam dictam manibus comprimere: quemadmodum mulieres solent facere cum pannos suos inuoluunt: et post aliqualem frictionem cum saponem illos exprimunt. et hoc sepe facias. Et sic extrahas. per lib. j. amigdalatum. j. ij. olei. hoc ego sepe feci et fieri feci pro multis personis.

¶ Olei amigdalatum simpliciter si scriptum reperitur et absque determinatione: semper de oleo amigdalatum dulcium est intelligendum.

Oleum de nucleis persicorum Mesue sepe ex nucleis persicorum valet: opilationes aperit et confert dolorem auris et occidit vermes in eis: et lenitur super ymblicum calidum et necat vermes vulnecum et confert dolorem anis et emorroydarum et tumorbibus eorum: et modus faciendi dictum oleum est sicut diximus de oleo de amigdalibus dulcibus.

Oleum laurinum Mesue confert dolorem capitis et emigrance frigidis et dolorem nervorum et iuncturarum: et confert nervis lesis a frigiditate et confert dolorem stomachi dolorem colico et renum et dolorem matris et spatii et splenis et dolorem viscerum. Et modus faciendi dictum oleum talis est.

¶ Sianozum lauri maturorum quantum volueris et dum adhuc sunt recentia tere in pila et fac bullire cum aqua in caldario. Deinde exprime in zamari plano non habente concauum et collige ex aqua quod supernat oleum. Deinde iterum exprime grana contrita in zamari habente vacuum et infunde aquam calidam et collige oleum et reponere et administra vbi oportet.

Oleum laurinum Magistrale valet ut supra: et modus faciendi talis est.

¶ Baccarum lauri quantitatem quam volueris: mundetur a superiori cortice et masinetur bene ad masinam oleariorum. deinde calefiat illa pasta in cacabo. semper manibus agitando sub quo sit ignis. deinde inuoluatur in pecia. et sub expressorio ponatur. et bene exprimatur et iterato remasinetur calefiat et exprimatur: et habebis oleum.

¶ Alio modo docet facere Mesue hoc oleum bulliendo in aquam dicta baccharum: et pinguedo supernatans pro ipso oleo accepit vide ab eo: sed modus superior melior est.

¶ Ex multis seminibus: et ex multis nucleis fructuum olea fieri possunt: sed quod in usu non sunt sermone non licet fieri. **¶** Olea nucleum amigdalatum amararum quellenam grifomile

Theſaurus

de perſicis de nucce Inda de cerasis de granis citri de ſiſticia & pincis de lino: de ſemine papaueris de ſemine la-
ctuce et de ſemine cucurbitae: de ſemine ſenugreci fieri
poſſunt & ſunt per expreſſionem modo quo ſunt olea
amigdalorum dulcium vel amararum.

Oleum yinum Meſue eſt abſteri: uſu roſolutiuū &
maturatiuum & ſedatiuū dolorū frigidorū
& ſubſtantiuū & maturatiuū materiā que ſunt in pe-
ctore & pulmone: & cōfert dolorib⁹ epatis & ſplenis & ca-
li facit ea. Et p̄fert dolorib⁹ iuncturaruū: & lenit durities
earū: & a poſtemata dura: & ſcrofulas. Et cōfert dolori &
frigiditati matricis iuuamentū manifeſtum. Et cōfert
ſpasma. Et diſſulat in aurē & cōfert dolori iplius & ſcro-
ri narium. R. Radicū pycos. ʒ. ii. Florū eius. ʒ. iij. Aque
decoctiois radicū eius li. j. Oleū ſiſaminū: aut de oliuis
maturis lib. ii. Bullat in duplici vaſe vſq; ad aque con-
ſumptionem. Deinde cola & permuta radices et flores: et
aqua decoctionis. Et iterum hoc bis fiat ſicut diximus
de oleo roſato. Deinde cola et reſerua.

¶ Oleum iſtud eſt illud quod intrat in ynguento artha-
rite Meſue ꝛc.

Oleum de granis ſiſami Meſue impinguat et ad-
dit in ſpermate: & lenit durities et aſperita-
tes. et clarificat vocē: et lenit guttur: et eſt materia alioꝝ
oleoꝝ multoꝝ. Et modus cōpoſitionis eius eſt ſicut
olei de amigdalis p̄terit⁹ oportet vt grana ſiſami p̄i⁹
excoctentur: & mod⁹ operationis ei⁹ eſt. Mundeſ ſiſa-
mus ab oliuis immunditijs. Deinde roictur ſup ipm aq;
cum ſale pauco: et confricetur manibus iterūq; roictur
donc maſceſcat. poſtea ep̄adatur vt exiceſ. Deinde aſ-
ſectur aſſatione modica: et ponat in ſacculo panni aſpe-
ri et friceſ multū donec excoctentur: deinde mundeſ a
coctibus: et molatur cū melle: & fiat alrachine: & de ce-
tero trahatur oleū ſicut de amigdalis: et qñq; trahitur
oleū p̄ter q̄ excoctentur. Et eius operatio eſt vt aſſetur
primo ſiſamus: deinde molatur et fiat alrachine: et tra-
hatur oleum ſicut diximus.

Oleum ſiſaminū Magiſtrale qđ ſit qñ haberi non
pōt oleū de granis ſiſami cui⁹ p̄mixtio. R.
Musci. ʒ. j. Cardamō. f. maior⁹ & minor⁹.
Ligni aloca. ʒ. ʒ. Salie muſcate. añ. ʒ. j.
Mucis muſcate. ʒ. j. Cubebe.
Sarioſilorum. Calami aroma. añ. ʒ. j.
Macio. Olei communis. lib. j.

Spice ana. ʒ. j.

Bulliant in duplici vaſe et reponantur.

¶ Iſtud oleū ingredit in multis medicinis: et qđ ad nos
nō deſert. q̄q; multi et falſe dicāt qđ ver⁹ appoſtat: hāc
cōpoſitionē loco iplius ſolēt medici diſp̄ſare que in vir-
tute eſt iplius. Et ſi hanc nō vis facere & aliū habere nō
potes ipſoꝝ loco accipias oleū amigdalaz dulciū qui
in virtute eſt illius: vt omnis medicorū tenet ſchola:
ſed recens eſſe debet non randicum.

Oleum de criſomilis Meſue ſedat dolorem ani: et
tumorē narium et impedimenta lingue et dolores au-
ris: et modus eſt ſicut iſtius in capi. de oleo de ami-
gdalis dulcibus.

Oleum de tartaro Magiſtrale. valet ad maculas
faciei purgandū. R. Tartarū q̄ritatē quā
volueris ponat ſup p̄uinas: et tantū permittat qđ torū
inflammet et rubeat poſtea ponatur in ſacculo lineo: et
pone dictū ſacculū in loco humido ſicut in penu: & ſub
ſacculo ponat vel ampulla vel ciatum: qđ eſt exiet ab
eo oleum tartari ab omnibus ſolet appellari.

¶ Hoc oleum poteſt fieri tam de tartaro albo. f. vini al-
bi qđ vini rubei.

¶ Et ſunt qui alio modo faciunt. I. puluerizando tarta-
rum ſubtiliter: deinde in ſacculo tele reponunt: et iplius
ſacculū et tartarum irrozant aceto: deinde ſub p̄uinas
ponunt: et relinquūt vſq; quo nigreſcit: deinde extrahūt
illū a ſacculo: et uerū puluerizant: et aceto aſpergunt: et
ſub p̄uinas ponunt: et poſt iplius nigredinem ſacculū
accipiunt: et in penu ponunt: et liquor exiet.

¶ Quinq; modis habetur diuerſitas oleoꝝ. Quedam

enim olea ſunt per expreſſionē vt oliuarū et amigda-
rum. Quedā per impreſſionē vt oleum camomille et de
abiinthie. Quedā per reſolutionē vt oleū ouorum & fru-
menti. Quedā per ſublimationē: vel oleum philoſopho-
rum: vel de lateribus. Quedā vero per emanationem vt
oleū baſſami. Et iterū oleoꝝ triplex eſt diuerſitas. Que-
dam eſt ſunt frigida. vt roſatū violatum. quedam tēpe-
rata vt amigdalorum dulcium recens: eo qđ claſſo mē-
ſe ranceſcit: et ſic ſua temperies deperditur: et calū ſit:
ideo dixi recens. Et quedā calā vt rutac. cum coſinum
et vulpium. Olea frigida quanto recentiora tanto me-
liora. et cum tranſeunt tres menſes virtus ipſorum per-
ditur: et calida ſunt. Temperata vero vſq; ad ſex mēſes
ſunt in ſua bonitate. Calida vero ſeu caleſcencia quā
to antiquiora: tanto meliora ꝛc.

Oleum ſaluie Magiſtrale: cui⁹ permixtio hec eſt.
R. folioꝝ ſaluie. Succū eius. añ. ʒ. iij.
Olei oliuarū. li. iij. Et facias prout in oleo ruthe mente
& abiinthij tibi oſtenſum eſt: decoctione expoſitione ad
ſolem: et trina permutatione ſucci et herbe.

¶ Modo hoc poteſt facere ex omnibus herbis oleum. &
illud oleū habebit virtutem illius herbe. S; fieri debet
olea ex herbis in menſe Maij vt in pluribus: eo qđ tunc
maiori virtute vigent.

Oleum de euſorbis Meſue: & eſt medicina ſolēnis
ad egritudines neruorū frigidarū: et dolori
eozū et dolori iuncturarū: et dolori epatis: et ſplenis.
Et ſit caput purgium ex eo ad ſodā emigrancā: et litar-
giā: qđ ita ſit. R. Euſorbū. ʒ. ʒ. Olei de keiri. ʒ. v. Umi odo-
riſeri tantū de decoq; vſq; ad vini cōſumptionē: & vtere.
¶ Alius mod⁹ eſt faciendi dictū oleū. R. Staſiphagie
Condū añ. ʒ. iij. Piretri. ʒ. v. Calamenti montani ſeci.
ʒ. xli. Coſti. ʒ. x. Caſtoꝝ. ʒ. v. Tere et decoque in vaſe vi-
treo cum vini odoriferi lib. iij. ʒ.

¶ Poſt qđ in ſuſa fuerint in eo diebus duob⁹ vſq; ad me-
dium vini. Deinde manibus fricatione vehementi cola.
et funde ſuper ipſum olei de keiri aut olei ſiſaminū lib. j.
ʒ. Et decoque vſq; ad cōſumptionē vini. Deinde proſ-
ce ſuper ipſum Euſorbij recentio et albi. ʒ. iij. triti con-
ſtrictione vltima: et coquatut cum eo.

¶ De conditi et ſpecies elloboti albi.

Oleum de ſemine lini Meſue cōfortat ad ſpasma
& lenit duritiē neruorū et iuncturaruū: & eſt
medicina magna egritudinib⁹ anicū: ſunt a poſtema
ta et emoroidē: et ragadie dolori pulſatiuo. Et modus
operationis eius eſt ſicut olei ſiſaminū p̄terit⁹ nō oportet
vt excoctentur ſemina lini.

Oleum de cucurbita Meſ. valet ad inflammationē
ſedat vbiq; ſint: et lenit aſperitates etiaz
pectoris et pulmonis: et ſedat a poſtemata calida & pleu-
reſim: cui⁹ permixtio. R. Succū raſure tenerrime cucur-
bitae. Florum eius. añ. ʒ. iij. Olei oliuarum incompleta-
rum. li. iij. Tria hec reponantur in vaſe vitreo: & facias
prout oſtēdi tibi in oleo mēthe abiinthij tā de decoctiōe
quā expoſitione ad ſolem permutatione ſucci et raſure.

¶ Olea oia frigida perfectiora ſunt cū oleo incomple-
to qđ cū cōpleto: & ſi pur cū cōpleto ſunt lauari debent
cū aqua fontis bis vel ter. calida vero olea fieri debent
cū oleo completo abſq; lotionē.

¶ Poteſt etiam fieri oleum ex ſemine cucurbitae per ex-
preſſionē quēdamodū ſunt alia olea ex ſeminib⁹: & cri-
ſuperiori temperatio: et nature magis conformis.

Oleum de floribus papaueris Meſue ſedat poſi-
tes calidos: et facit ſomnum: cuius permis-
tio. R. florea ſolis et capita papaueris viridia contu-
ſa. ʒ. iij. Oleum oliuarum incompletarum. li. j.

¶ Reponantur duo hec in vaſe vitreo: et obturetur os
vaſis: et ſoli exponatur per dies. vii. Deinde bulliant in
duplici vaſe per horas tres: poſtea coletur manibus for-
titer expumendo. et fiat bis ſemper noua ſolta capita et
flores in nouando ſtandoq; ad ſolē et bulliendo ad ignē
vt ſupra. Tercie vero colature adde ſupraſcriptam quā
tiratem folioꝝ florum et cetera.

¶ Contuſio vt ſupra. Ethie addas. Aque inſuſionē
papaueris lib. j. Et ſtringe ouſicūm vaſis: et expoſe ſe-

U per dies xl. deinde cola manibus exprimendo: et iterum in dicto vase reponantur: et sicut exponantur: et ibi permittantur usque ad consumptionem aque.

¶ Istud oleum fieri etiam potest ex solo semine per expressionem ut sit oleum amigdalorum et seminum.

¶ Infusio papaueris fit ut infusio violarum: excepto quod in illo solum flores accipimus: in isto vero flores folia et capita omnium. 3. iij. et confrangantur: in reliquis fit ut illa etc.

Oleum de iunipero Mesue confert infectionibus cutis: et malo tibiari et serpigini et cancro: et vulneribus malis. Et modus faciendi talis est. R.

¶ Lignorum eius quantitate sufficiente: et scinde in frusta: et imple ex eis dolium magni vitreati interius cuius officium sit arctis: et fac foueam in terra: et prepara parietes eius cum terra figuli. Deinde pone ollam vitream ex directo in fundo foueae habentem officium amplius: et cooperiatur lamina ferrea subtili perforata foraminibus multis sicut cribratium tritici: ita quod lamina vndique oleo officium cooperiat. Deinde super lamina prepara officium cum dolio ex iunipero: et preparatur cum terra figuli ut nihil ex vrisque officium respicit. Post illud accende ignem super totum corpus dolii: et dimitte ardere sic per horas ii. manabit enim ex arte hac oleum quod reconde: et ad ministranda vbi oportet.

Ulcus cordialis dulcis magistralis: In uamentum magnum ad egritudine cerebri cordis stomachi et epatis: et lenificat cor: et nos fuimus experti: et valet ad tremorem cordis: et sine optimo et qui quod frustatur et nescit radice: et facit oris odorem bonum: cuius permixtio.

Fragmentorum cordialis colim. s. Seminis acetose. 3. ij.	
Saphirorum.	Margaritarum. 3. j.
Smeraldorum.	Conterantur omnia per se subtilissime et referuentur.
Rubrorum.	Et sunt aliqui qui ponunt.
Sianatorum.	Ter sigillate ana. 3. j.
Sacintorum ana. 3. ij.	Succari albi et fini. 3. xiiij.
Corallorum rubrorum.	Foliorum auri et argenti ana.
Corallorum alborum.	numero xl.
Rasura ebours an. 3. ij.	
Rasura cornu cer. 3. ij.	

¶ In hac compositione succarum apponitur duplici causa. Primo ut sit magis gustui delectabilis. Secundo ut citius a natura attrahatur.

¶ Prescripta autem quomodo cor confortent vel ratione nutrimenti vel qualitate vel occulte proprietatis in questione mea de remouentibus venenositatem et malitiam narcoticorum a membris principalibus subtiliter excussit: quantum vero ad locum istum pertinet dico quod agunt et ratione qualitate: et ratione proprietatis occulte: et hoc magis contra vermes magistralis amarus est. R.

Puluis Cornu cerui vsti.

Stranele preparate. i. herbe ianue. Ossis de corde cerui ana. 3. iij.

Diptami.

Ditrhe.

Tromentille an. 3. iij.

Seminis casulium.

Seminis acetose.

Seminis colian droiti preparatorum.

Seminis portulace.

¶ Stranella hoc modo preparatur: mundetur ab omni immunditia: et super eam proiciatur acetum quo cooperiatur: et omni die acetum permittatur: et hoc fiat per dies nouem: deinde extrahatur ab aceto: et super assidem dilatetur et permittatur vmbra exiccari.

Puluis pro botio montagnane exiccato multum. R.

Buellanarum. Lapidis pumi. an. 3. ij.

Spongie combuste.

Bale marine combuste.

Carte combuste.

Ossis sepie.

Cinamomi.

Saphirorum.

Smeraldorum.

Rubrorum.

Sianatorum.

Sacintorum an. 3. j.

Reubarbari electi. 3. j. 5.

Seminis leuistici. 3. x.

Foliorum auri. numero xl.

¶ Buellana hoc modo preparatur: mundetur ab omni immunditia: et super eam proiciatur acetum quo cooperiatur: et omni die acetum permittatur: et hoc fiat per dies nouem: deinde extrahatur ab aceto: et super assidem dilatetur et permittatur vmbra exiccari.

Puluis pro facculo cordis magistralis sic fit. R.

Buellanarum. Lapidis pumi. an. 3. ij.

Siccis muscate.

Sallarum.

Aristologiae longe.

Seminis planta. an. 3. iij.

Trium piperum.

Sinziberis.

Salis gemme.

Conteratur subtilissime: et detur omni die. 3. j. cum aqua

saluie per duas ho. an. cibum: et facit optimum effectum.

¶ Spongia hoc modo comburitur. pumo bene lauetur

et purgetur a lapidibus interioribus: deinde in furno

temperato exiccetur: deinde comburatur. Et cognoscitur eius

combustio quoniam omnis eius pars puluerizari potest. et hoc

modo comburitur. etiam certa causa quare duo hec combu-

runtur est: ut sint magis corrosiua et penetratiua.

¶ Modus incinerandi cortices ouorum positus est su-

pra in electuario de cineribus.

¶ Limaturam vero acus preparatur eo modo quo scoriam

ferri: ut in electuario de scoriam ferri ostenditur.

Puluis Dulcis: siue puluis per stomacho magistra-

lis valet ad confortandum stomachum et

ad calefaciendum. R.

Cinamomi subtilis et electi. 3. ij.

Cardamomi. s. maioris et minoris.

Sinziberis.

Salange an. 3. j.

Sarioflorum.

Succis muscate. ana. 3. j.

Disce et fiat puluis pistando prius species deinde zuc-

carum. Ad faciendum compositionem hanc bonam per

omni. 3. j. specierum apponi debet. 3. j. succarum: si perfecta

et bona esse debet.

Puluis sene montagnane in suo antidotario. R.

Foliculorum sene. 3. j. 5. Cinamomi. 3. j. 5.

Sinziberis.

Macis ana. 3. ij.

Terantur omnia satis grosso modo: et dosis eius est. 3. j.

¶ Foliculi ponendi sunt in hac compositione: quia sunt me-

liores totius plantae: magisque solentur: in solis vero vir-

tus est debilis valde etc.

Puluis felle magis solutius magistralis. R.

Foliculorum sene. 3. ij.

Tartari. 3. iij.

Macis. 3. ij.

Cinamomi. 3. j. 5.

Terantur omnia satis grosso modo: et fiat puluis: et do-

sis est. 3. 5.

Tartarum quod apponi debet in hac compositione est

tartarum vini albi: quia magis solutius est et penetra-

tium tartarum vini nigri.

Puluis pro epithimate cordiali magistralis. Et ego

cum fieri facio. R.

Florum buglose.

Seminis acetose.

Florum boraginis.

Florum melisse. an. 3. 5.

Sandolorum omnium.

Rosarum rubearum. an. 3. ij.

Doronici.

Been albi et rubei.

Karabe.

Fragmentorum preciosorum omnium. 3. j.

Ossis de corde cerui. an. 3. iij.

Coralli vtriusque.

Corticium citri. 3. j. 5.

Conterantur omnia per se: deinde misceantur et vsui

referuetur.

¶ Flores omnes in vmbra exiccari debent. Nam si in so-

le exiccantur pars ipsorum deperdetur: sol enim resolu-

it partes subtiles et vaporosas.

¶ Apparet quibusdam extraneis quod in hac compositione

frigida et que ad infrigidandum facta est crocus ap-

ponatur: sed hoc factum est ut dirigat virtutem aliarum

medicinarum ad cor: et sic instruit Auiicem. fen. quarto

primi capitu. ij.

Puluis pro facculo cordis magistralis sic fit. R.

Florum boraginis.

Florum buglose.

Florum melisse. an. 3. 5.

Ossis de corde cer. 3. j.

Corallorum rubeorum.

CC ij

Thesaurus

Rosarū rubearum. 3.ij. Seminis acetose.
 Florum camomille. Corticum citri. añ. 3.5.
 Florū anthos. i. florum ro- Ligni aloes.
 risinarini. ana. 3.4.5. Spodij. ana. 3.4.
 Sandozum omnium. Croci.
 Been albi et rubei. Sete crude. añ. gra. x.
 Boltarmeni. ana. 3. j. Canfore. 3.5.
 Misce et omnia grosso modo puluerizentur: et vsui re-
 ferretur.

¶ Due prescripte compositiones specierū sunt terende
 grosso modo et per cribellū medicinarū trāseunde: vt cō-
 modius possint in sacculis stare: ac vt virtus ipsarum
 longiori tempore duret: sic finis imponitur.

¶ De puluerib⁹ fuit opinio quorūdam qvrt⁹ carū du-
 raret vsq; ad. vj. menses. Sed huic opinioni ego nō ad-
 herco: eo q; in spatio. vj. mēsiū virtutes puluerū resoluū-
 tur: et efficiunt debiles. Igitur dicas q; per duos mēses
 conferuantur in bonitate sua et non plus.

Puluis pro sacculo capitis magistralis. R.
 florū camomille.

Sticados. Nucis muscate.
 Maiorane. añ. ma. 5. Corticum citri.
 Macis. Rosarum. añ. 3. j.
 Masticeis. Corallo: rūbeorum. 3. ij.
 Cubebarum. ana. 3. j. Salis vsii. 3. iij.
 Conterantur hec et in petia ponantur: et capiti appo-
 nimentur.

¶ Quantitas supra scriptarum et infra scriptarum spe-
 cierum in sacculis apponenda est. 3. j. pro singulo vel. 3.
 j. 3. ad plus. forma sacculi capitis v3 esse quadrata ad
 latitudinē palme manus. Sacculus vero pro corde v3
 habere formam cordis &c.

Puluis restrictiuus magistralis. R.
 Boltarmeni. lib. j. Thuris. 3. j.

Mirtlorum. 3. vj. Rosarum rubearum.
 Sanguinis draconis. 3. iij. Balsastiarū. ana. 3. ij.
 Masticeis. 3. j.

Conterantur subtiliter: et vsui referentur.

¶ Omnes species puluerum in hac summa supra de-
 scripta subtiliter sunt contundende: et per spissum seda-
 tium sunt transeunde &c.

Puluis pro mingentibus in lecto montagnane effi-
 cat multum. R. Stomachorum gallinarū
 pparatorū. 3. iij. Agrimonie. 3. j. Cineris eritij cōbusti.
 3. iij. Conterantur oia: et detur patienti. 3. j. cum pauco
 vino vel broda: quando vadit dormitum.

¶ Stomachi gallinarū hoc modo preparatur. Accipe
 aquam capirelli calidā in licuij quantitatē cōueniens-
 rem et infundas stomachos gallinarū: vel caponū per
 horam: postea ablue duabus vel tribus vicibus: deinde
 abiecto licuio infunde in vino vermiglio et sicut fecisti
 de licuio similiter fac abluionē in vino. Et etiā i aqua
 de nouo infunde aquā vt supra. Et postea in vino mutā
 do vt dealbentur: portentur in furno: a quo nouiter pa-
 nis fuerit extractus: et permittantur exiccari: et referue-
 tur vsui &c.

¶ Tritus cōburitur eo mō quo lep⁹ cōburni: et mod⁹
 cōbustionis positus est in electuario de cineribus.

Puluis pro bombardis et schioppentis. R. Salis ni-
 tri. 3. iij. Sulfuris. 3. ij. Carbones salicis. 3. j.

Pistentur omnia subtiliter: et fiat puluis.
Puluis pro implēdo doctilos pro mulieribus graui-
 dis pro comedendo. R.

Masticeis electi. Mirtlorum.
 Thuris albi añ. 3. j. 5. Boltarmeni.
 Sanguinis draconis fini. Si ane electe añ. 3. 5.
 Pistentur oia: et ponantur. 3. j. supra scriptarū specierū
 pro singulo dactilo abiecto oside interio: et inuoluaf
 in papyro: et lineetur cū vino vermiglio: et ponaf ad ca-
 lesfaciendū subtus bernicea calidas: et detur mulierib⁹
 dubitantibus disperdere: et bonum est.

Pastonum pro stomenis sic fit. R. farine cicerū
 fractorum grosso modo li. j. Amigda-
 larū mundatarū 3. vj. et simul bene incorporētur et pistē-
 tur: deinde accipe butyru recētio. 3. iij. Et pone in captia

et liquefac: et postea adde croci. 3. iij. et misce oia simul in
 captia: et pone super ignem semper agitādo cū spatula
 et non detrahe ab igne donec erit sicci parum: et postea
 pone ad cribellum vt torū transeat: et si nō vult transire
 iterum residuum pone ad ignem ad exiccandum do-
 nec exeat totum de cribro et serua.

Pillule elefantine Mesue: et interpretantur pillule
 de aromatibus ex inuentione nostra: valēt
 ad dolorē stomachi propter slegma ipsum et sunt vehe-
 mentis iuuamenti in mundificando stomachū et ceteris
 humoribus grossos et instrumenta sensuum: sto-
 machum vero cōfortāt: et digestionē procurant. R.

Cinamomi electi. Bssari.
 Cucube. Masticeis.
 Ligni aloes. Squinanti.
 Calami aromatici. Spice.
 Macis. Carpopalsami añ. 3. viij.
 Nucis muscate. Absinthij sicci.
 Cardamomi maioris et minoris. Rosarum rubearum
 ana. 3. v. Sarioflorum añ. 3. viij.

Teratur hec omni contritione grossa: et infundant sup
 ea aque lib. xij. et coquantur vsq; ad cōsumptionem dua-
 rum partium: deinde fricentur manibus: et colētur ex-
 primendo aquositatei ei⁹: postea accipe Bloes succo-
 trini lib. j. et lauetur in scutella lapidea vitreata laua-
 tionibus cū aqua pluuiali: postea remota aqua proū-
 ciatur super eum de predicta decoctione lib. ij. et pone af
 in sole: et permittatur desiccari omni die cū spatula agi-
 tando: deinde post ipsius exiccationē cōterantur subri-
 liter: et puluerizentur et superponatur. R. Murrhe. Ma-
 sticeis añ. 3. v. Croci. 3. iij. Et ea permisce cum aloes loto: et
 post residuū de coctionis adde: et soli expone omni die
 cōmiscendo cū spatula: et tantū permittat stare qd exic-
 centur: et serua: dosis est. 3. j. vsq; ad aur. j.

¶ Iste pillule nō possunt confici nisi semel in anno. s. pil-
 lule elefantine. in estate. s. in mense Junij vel mense Ju-
 lii: et sic tantum ista species pillularum per annum con-
 feruatur in sua virtute et non plus.

¶ Magna diuersitas reperitur in Mesue de dosi rosa-
 rum et absinthij: quidam ponunt ana. 3. v. quidam vero
 3. v. et ista litera verior et melior est: nam rose ponuntur
 vt expellant malitiā caliditatis aloes a stomacho: et ca-
 pite: absinthij vero vt aggreget sua supicitate partes
 laxatas ab aloes: quare. 3. v. est dosis que in dicta recepta
 apponi debet.

¶ Aloes lauatur cū aqua pluuiali. ppter hāc causam:
 quia illa subtilior est q; cōbustio: et magis penetrat per
 oēs partes aloes quam possit communis facere. ppter
 grossitatem sue substantie: quare cum illa lauetur.

¶ Aloes lauatur hoc modo. accipe de aloes succotrino
 mundo quod cito frangatur: et boni sit odoris quanti-
 tatem quam volueris: bene teratur et cribelletur de cin-
 de proiectatur in scutella lapidea vitreata: et roret aloes
 ex aqua pluuiali donec imbibatur ab ea per totum: de-
 inde soli exponatur: et exiccari permittat ab illa aqua.
 Et cum desiccatum fuerit iterum teratur: et secundo et
 iterum imbibatur ex aqua pluuiali et dimittre siccare si-
 cur prius: et iterato hoc factas: et tertio vsq; quo aqua
 omnes partes eius penetrauerit: et hoc modo aloes erit
 lotum: nec alio modo lauari debet.

Pillule masticee Petri de ebano super additionis-
 bus factis Mesue capi. de medicinis appe-
 titus corrupti in fine capituli preseruantes stomachū
 ab omni lesione intrinseca: nec permittit humores pur-
 traheri in eo: imo absterguunt et mundificant rugas: et
 parietes: et qui assiduū vsu carum diebus singulis
 permanebit illesus a doloribus stomachi: nec a dolori-
 bus capitis vexabitur vnq;: et nihil est oculis mihi cre-
 desalubrius istis: et qui trahantur subueniunt: et est me-
 dicina matricis viscosae et viscerum interiorum. R.
 Masticeis. 3. iij. Agarici albi 3. iij. Aloes electi. 3. x.
 Misce: et fiant pillule cū succo Altheie. i. succo artemisie
 et pot etiā reformare cū syrupo de sicca dō: dosis est pil-
 lule. ij. vel. iij. qñ vadit dormitū: et pot est recipi sin men-
 tem voluntatum vsq; ad. xxi. aut. 3. j. vel. ij. de altitia aut

altissima quod idem est. o. ista bria in hac maxime ab ignorantibus aromatariorum. quidam dicunt quod altissima est vinum vel sapa vel rob falsum. si Consiliator diceret conficiantur cum tili, esset vinum coctum: sed ait cum succo altissima. artemisia: istud vocabulum egomet audiri in hispania: dicitur artemisia. i. artemisia. Aut in v. casu. in tyriaca esdre in dr. succi altissima est albelgiffi: dicitur abrotanum siluestre ergo est artemisia: nam albelgiffi apud Galenum in vj. simplicium est artemisia. Preterea Consiliator seu Petrus de ebano dicit: quod compositio harum pillularum est medicina matricis vitiose et viscerum interiorum prout supra scripsi. ergo artemisia ad idem mirabiliter v3: sic est quod altissima est mater herbaram sine artemisia. Et loco eius potest poni scyrupus de sticadoc: ut supra dicitur est.

Pillule auree Nicolai ab excellentia auris: sicut est aurum inter alia metalla preciosissima habetur: sic pillule iste inter alias meliores approbantur: purgant caput: acciunt visum et aurium auditum: et conferunt ventositati stomachi et intestinum: et conferunt colice et purgant sine molestia: et sunt in vsu.

Aleos electi. 3. v. Seminis feniculi. 3. j. 5.

Diagredij. 3. v. Croci.

Rosarium rubearum. Coloquintide interioris.

Semina apij. an. 3. ij. 5. Mastice. an. 3. j.

Semina anli. an. 3. j. 5.

Puluerizentur non multum subtiliter: et foventur pillule cum aqua infusionis dragaganti.

De coliquintida inter doctores est discordia: multi ponunt quando reperitur interioris colloquintide et semina et pulpam ut vult circa instans: et male faciunt. alij vero ponunt pulpam sine semine: ut alij omnes scribunt doctores et isti melius faciunt: et sic cetera ab omnibus ponit: ut seruitor de modo preparandi ponit: et sic Mesue in deserto pro de troscorum alandal iubet illam a granis mundari.

Pillule de quatuor rebus secundum franciscum de pedemotium in capitulo de dolore inestimatorum et medicinis et sunt expertissime. R. Colloquintide loco eius troscorum alandal.

Serapini. Diagredij. an. 3. ij.

Salis gemme.

Terantur et conficiantur cum succo porri. iste pillule non sunt in vsu apud nos: dicunt autem de quatuor rebus: quatuor simplicibus que in ipsis ingrediunt sine liquore.

Pillule turbithate et dicitur auree Mesue: et sunt prime coleram et flegma sine molestia purgant: stomachum et epas confortant: et digestionem procurant. R. Turbith albi et boni. 3. vij. Rosarium. an. 3. vij.

Aleos. 3. xij. Croci. 3. ij.

Mastice.

Puluerizentur et conficiantur cum succo absinthij.

In istis pillulis non ponitur zinziber: et hoc est ut de biliores sint: et a longe non trahant: quod secus facerent si in eis poneretur: zinziber enim permixtum cum turbith fortificat ipsi solutionem: et facit quod a longinquo attrahat.

Pillule aggregatiue ex inuentione nostra Mesue que sunt in vsu coniungentes aggregationem expertiorum iuuamentorum ad febres antiquas et ad febres diuersitatis et ad egritudines capitis stomachi: et epatis: et educunt putrefactiones vtriusque colere et flegma: et mundificant instrumenta: sensuum: et sunt mundificationum bonum.

Dirabolanozum citrinorum. Polipodij. an. 3. ij.

Rauedfemi. ana. 3. iij. Turbith.

Succi eupatoriij. Aleos. ana. 3. vij.

Succi absinthij. an. 3. ij. Mastice.

Diagredij. 3. vij. Rosarium rubearum.

Dirobalanorum hebulorum. Salis gemme.

Dirobalanozum indorum. Epithymi.

Agarici albi. Anli.

Colloquintide interioris.

Sinziberis. an. 3. j.

Misce et foventur cum electuario rosato Mesue omnibus prius puluerizatis: dosis est. 3. j. vsq. 3. 5.

Nota quod succi intrados in istis et alijs pillulis seu cō-

sectionibus hoc modofunt. accipias absinthij et bene cōterat: deinde in pecia rara inuoluta: pestea cum torculari exprimat: et absq. alia colatura in velica ponat: et soli ad exiccandum permittat: si enim a parte grossa colaret in velica nihil remaneret: eo quod pars aque a sole cōsumeret: et ut de absinthio dicitur: ita et de alijs omnibus herbis intel ligatur: et per annum conseruatur.

Nota quod iste pillule et pillule de hermodactilis minor: et de hermodactilis ex inuentione nostra. Mesue reformant cum electuario rosato Mesue: et non cum electuario de succo rosarum: sicut faciunt quidam ignari aromatarij qui reformant cum supra scripto electuario de succo rosarum: et hoc propter auaritiam.

Nota et insuper quod si simpliciter scriptum reperies pillularum aggregatiuarum de istis supra scriptis est intellegendum: et non de alijs.

Pillule de sumoterre Auicenneli. iij. sen. septima. c. de scabie cura purgant materias adustas: et conferunt scabiei. Cuius permixtio.

Dirabolanozum citrinorum. Scamonce. an. 3. 5.

Dirabolanozum indorum. Aleos citrini. 3. vj.

Puluerizentur omnia non multum subtiliter. Et confice cum succo sumiterre depurato aut cum aqua sumiterre irroranda ea: et dimittat ad solem donec exiccet: et imbibatur vice altera: et dimittat donec exiccet: et fiat illud tribus vicebus: et in omni vice fiat sicut sorbitio: deinde dimittat donec inspisset: et cum factum fuerit: fiant inde pillule.

Hic intelligendum est: et in oib. alijs locis in quibus scribitur mirabolanti quod soli cortices amotis ossibus accipi debent mirabolanti.

Modus faciendi supra scriptas pillulas ut obscurus: sed hoc modo fieri debet: terantur prescripta in eis: deinde irrorentur succo sumiterre cocto et depurato: aut aqua sumiterre intm quod oes partes ipsarum penetrat: deinde in sole ad exiccandum ponant: et an perfectam exiccationem: sed post aliqualem exiccationem iterum aque sumiterre irrorentur et soli exponantur: et hoc ter fiat: ultimo in sole exponantur: et tantum permittantur donec pillularum formam accipere possint: deinde remoueantur et iconseruentur.

Pillule de mezereon Mesue: et sunt medicina mirabilis ad hydropsim: et educunt aquam citrinam: et sunt experte. Cuius permixtio.

Foliorum mezereon preparatorum. 3. v.

Dirabolanozum citrinorum. 3. iij.

Dirabolanozum hebulorum. 3. iij.

Misce et puluerizentur omnia non multum subtiliter: et confice cum aqua endiuie in qua dissoluti sunt tamarindi et teremabin. an. 3. 1. et fiant. dosis est. 3. j. 5.

Mezereon parat hoc modo: fundat in fortissimo aceto: et per diem dimittat et exiccari permittat: deinde conseruatur et administrat: hoc enim modo parat: ut sero sitas inflammatio que in eo est amoueat: parum enim sustinent de decoctione: et laboriosa contritio virtute eius destrunt et resoluunt.

Pillule de vera simplicia. Saleni. vij. terapentice. ca. xij. valent ad vniuersas passiones capitis auris et oculorum stimulu et splene purgant.

Specierum vere simplicis. Saleni. 3. iij.

Et conficiantur cum melle rosato et fiant. nec aliud est addendum nec diminuendum: et hoc modo Sal. describit loco allegato.

Necessitas compositionis pillularum fuit: quia medici volentes dare substantiam medicine in forma in qua diu moretur in stomacho oportuit eas aptare in forma pillularum: cum solidum magis in stomacho stet quam quecque alia forma.

Pillule de vera composita sine de vera cum agarico Magistrales valent ad dolores capitis: pectus mundificant et humores grossos et putridos: et conferunt a sinari et tussi antique.

Specierum vere simplicis Saleni.

Aleos boni puluerizati. 3. vij. Agarici troscif. an. 3. iij.

Misce et cum melle rosato fiant pillule.

In hoc libello notandum est quod aliquibus in descriptioni

Thesau. Aroma. CC iij

bue et compositionibus reperit terant. et in aliquibus con-
terantur: ad differentia est inter tero et contero. Terere enim
idem est quod re aliquam diuidere per partes grossas. conte-
rere vero idem est quod re diuidere per partes subtilissimas.
imo quoniam intendo species subtilissime teri debere: scribo et di-
co conterantur. Quoniam vero volo quod grosso modo puluerizent:
dico et scribo terant. quare et in superscriptis et infrascriptis
partes compositionibus ad hoc aduertatur.

Pillule de terra magna Saleni valent ad diuersas
capitis passiones aurium et oculorum et sto-
machum optime purgant et casus epatis et splenis duritie
mollite extenuat: velicque proficit.

Cinamomi fini.	Carpobalsami.
Rosarum rubearum.	Cassie lignee.
Spice. an. 3. j.	Abinthij.
Masticis.	Croci.
Xilobalsami an. 3. j.	Squinanti. 3. j.
Radicum assari.	Turbith albi.
Uolarum.	Coloquintide. an. 3. j.
Epithimi.	Aloes boni. 3. ij.
Agarici albi. an. 3. j.	

Puluerizentur omnia non multum subtiliter: et fiant pillu-
le cum vino: aut cum melle rosato.

Pillule fetide maiores Mesue de mente Sal. exper-
torum iuuamentorum ad egritudines omnes
neruorum que sunt a materia grossa viscosa difficilis era-
dicationis et ad dolores iuncturarum qui sunt ab eadem causa
et ad omnes dolores totius corporis qui eandem habent natu-
ram: scilicet et ad vertiginem et ad epilepsiam et emigraneam diffi-
cilem et sodam et morpheam et albaras et leptam.

Scrapini.	Hermoadtilorum. 3. ij.
Armoniaci.	Diaquad. 3. ij.
Oppoponaci.	Cinamomi.
Bdelij.	Spicetude.
Coloquintide.	Croci.
Harmel. i. semen cicu.	Castorei. an. 3. j.
Aloes.	Turbith albi. 3. iij.
Epithimi. an. 3. v.	Sinziberis. 3. j. 5.
Euforbij. 3. ij.	Alsebia. i. exula: et colligi-
tur in mense octobris. 3. ij.

Terantur omnia: et gumme dissoluantur in aqua porri
et fiant pillule.

Nota de mente autoris pandectarum quod harmel scriptum
per hanc idem significat quod semen cicute: quoniam hoc scribitur cum
a. idem est quod semine rithie: et hoc igitur intelligas quod diuer-
sus modus scribendi diuersificat nomen vocabuli: quare
semper respiciende sunt littere et syllabe vocabulorum compo-
nentes in medicina scriptura: eo quod variatur secundum varietate-
tem compositionis litterarum. quare bene nota.

Pillule fetide minores Mesue que sunt in potestate
maiorum.

Scrapini.	Mirthe. 3. v.
Armoniaci.	Turbith albi. 3. x.
Oppoponaci.	Coloquintide. 3. vij.
Bdelij. an. 3. 5.	Dissoluantur gumme in
aqua porri: et cetera terantur: et cum ea conficiantur.

Unus generalis hic nota et incidet. Quod illud quod de natu-
ra sua est aromaticum quanto est aromaticius tanto melius:
et quod est fetidum quanto fetidius tanto melius: excepto aloes.
Similiter officium quod debet habere aliquem saporis quanto in
suo sapore est intensius tanto melius excepto aloes. Nam
cum sit de natura rerum amaritudinem habentium quan-
to minus amarum tanto laudabilius.

Summe dissoluantur in aqua porri vel in aceto vel in
aliquo alto liquore hoc modo. Infundantur in aqua vel
aceto per noctem et debet acetum vel aqua esse in tanta co-
pia quod eas tegat. in mane si gumme totam biberunt aquam
vel acetum et dure sint adiungatur ipsorum alterum: postea
accipias eas et fricas in manibus super sedatam qua fric-
tione bona transibit substantia: palee vero et immunditie
remanebunt: et tunc utere.

Pillule de sarcocolla Mesue in cap. de sarcocolla et
in antidotario et sunt pillule alie educentes
flegma: et conferunt ad egritudines flegmaticas. Cuius
permixtio hec est.

Sarcocolle preparate. 3. iij.	Sinziberis. 3. j. 5.
Salis gemme. 3. j.	Turbith albi. 3. iij.
Coloquintide interioris. 3. j. 5.	

Dissolue sarcocollam in aqua rosata cetera terantur: et
et cum ea fiat massa.

Sarcocolla hoc modo preparatur: infundatur in la-
cte asine per dies quinq: semper et omni die lacte in nouando
et pumum abdicendo: demum dissoluetur in aqua rosata
ut in superioribus pillulis tibi monstraui.

Pillule de bdello maiores Mesue ex parte ad fluxum
emorroidarum vlcera in eis: et ad fluxum me-
struorum. Cuius permixtio.

Bdelij. 3. j. 5.	Mirabolanoz emblicorum.
Seminis ameos. 3. iij.	Mirabolanoz kebulorum.
Venarum adustarum. i. radix acori adusti.	
Mirabolanoz in dorum.	
Mirabolanoz belliricorum. an. 3. ij. 5.	
Farabe. an. 3. ij. 5.	

Infundatur bdelij in succo porri: cetera terantur et cum
eo fiat massa: et dentur pillule in modum capicis.

De porro nota quod quedam est porrum capitatum. i. tras
plantatum et esui illud competit. Aliud est sectile. i. non trans
plantatum: et istud vsui medicine competit. igitur de isto
sit succus de quo iste pillule reformantur: et ex his etiam
fiat aqua vel per sublimationem vel per decoctionem: et iste
vltimus modus magis mihi placet de qua reformen-
tur et dissoluitur gumme intrantes in pillulis fetidis:
quare nota.

Diuersitas magna reperitur in receptis harum pillu-
larum: fere omnes Mesue dicunt venarum adustarum. Et hanc
litteram reprobat Mattheus siluati in sinonimis ponit
tur sub cap. d. c. x. dicens quod est error scriptoris: et quod de-
bet dicere a uellanarum adustarum. Sed salua semper eius
pace in errore est. Sed debet dicere veniarum adustarum:
ut a quodam antiquissimo Mesue scriptum reperit. Et quod
sic dicere debeat patet: eo quia uenere. i. acorus: scilicet ra-
dix que radix supra aliquem etiam portata illum con-
seruat a fluxu sanguinis: ut ipse ponit ca. c. lxxij. quare
seipsum corrigat.

Radix acori hoc modo aduritur: post ipsam exicca-
tione per grossa satis frustra incidatur: deinde super la-
nam ferream ignitam incessanter agitur et reuoluitur:
donec et quousque color eius de toto mutetur: et tunc re-
moueat: quia adusta est.

Pillule lucis maiores Mesue addit in visu: et cor-
roborant eum et auditum: et abstergant instru-
menta sensuum: et expellant superfluitates: et custodiunt
sanitatem totius corporis: et presumitur super eis absque
necessitate abstinendi. Cuius permixtio.

Rosarum rubearum.	Cinamomi.
Uolarum.	Anisi.
Abinthij.	Semis feniculi. ana. 3. ij.
Coloquintide.	Seminis apij.
Turbith.	Cassie lignee.
Cubebe.	Croci.
Calami aromatici.	Macis. an. 3. ij.
Mucis muscate. an. 3. ij.	Mirabola. citrinorum.
Spice.	Mirabolanoz kebulorum.
Epithimi.	Mirabolanoz in dorum.
Carpobalsami. id est lignum balsami.	
Mirabolanoz belliricorum.	Sileris montani.
Mirabolanoz emblicorum.	Seminis rithie.
Rauedfeni. id est reubarbari. an. 3. iij.	
Squinanti.	Assari. an. 4.
Masticis.	Sene. an. 3. v.
Sariofilorum. 3. ij.	Eufragie. 3. vij.

Aloes succotrinum ad podus omniterant oia et pficiantur
cu succo feniculi: et fiat massa: doliis e a 3. ij. vsq ad 3. iij.

De colloquintida pauci sunt qui in receptis ponat col-
loquintidam: fundat se super dictum Mesue: in descriptione
trosciforum aladad qui dicit troscifum aladad qui ponitur
in hyera herneticis: et in alijs cōfectionibus loco collo-
quintide: ac etiam propter suam venenositatem dicit non
esse aut in receptis ponere: alij vero ponunt colloquin-
tidam: et non troscifos. aladad dicentes quod magis solutius

est: & a doctorib⁹ ponit in cōpositionib⁹ tanq̄ calcar: vel etiā facitū diagrediū: sic hystationib⁹ varij varias cōpositiones faciunt: ego vero soleo hoc fieri sa cere: si in receptis auctore reperio: cōsidero si in eis ipsi⁹ malitiā frāgentes sunt posita vel nō: si sic: aucter illā apponi facio: vt in ista recepta. Si nō: loco ipsi⁹ pono trociscos alandal: hoc est quod dicit bonus Mesue: & propter hoc in hyera hermetis posuit in qua multe multe sunt medicine venenosae: & pauca earum venositate corrigentes: et tu hoc considera bene.

Pillule de hermodactilis maiores Mesue ex parte ad dolosē iuncturaru: & podagre frigide. ℞.

Hermodactilorum.	Castorei.
Aloes.	Sarcocole.
Mirabolanoꝝ citrinorū.	Euforbij.
Turbith.	Oppoponaci.
Colloquintide.	Barmel. i. semen cicute.
Bdelij.	Seminio apij. añ. 3. iij.
Serapini. añ. 3. vj.	Croci. 3. j. 5.

Conterantur omnia: & cum succo caulium fiat massa: & doli⁹ 3. in. 3. ij.

¶ Coloquintida anteq̄ in cōpositione ponatur debet vltimate conterri: vt iubet Mesue in capitulo de rectificatione medicinarum pro trituracione: cum dicit oportet q̄ colloquintida vltime puluerizetur: neq̄ sit cōtētus aliquis in trituracione eius.

¶ De p̄tritione iterū nota q̄ duplex est: quedā em̄ est multa: quedam pauca: multa p̄trito fit duab⁹ de causis. Prima vt per illā contritionē remoueat molitia medicine quantū faceret si grossa esset: & ob hoc bene p̄teritur pulpa colloquintide. Secunda est: q̄ mēdiū qd̄ cura re volum⁹ est situatū in remotis partibus: imo bene cōterēde sunt vt medicine rerū epatio: & grossa vero cōtritione fit duab⁹ de causis: vna est ne vltimate cōtritione virtus medicine: & operatio eius prop̄ia corrumpatur: vt scagmonca: si in vltimo conteratur perdit virtutem solutiuam. Secunda est vt multo tēpore remaneat in stomacho: & innet digestionē: vel magis attrahat & sic medicine stomacice: & solutiuē grosso modo conteruntur.

Pillule de hermodactilis minores Mesue valēt ad podagra calidam. Cuius permixtio. ℞.

Hermodactilorum. 3. v.	Rosarum rubecarum. 3. ij.
Scamonee preparate. 3. ij. 5.	Aloes. 3. j.
Mirabolanoꝝ citrinorum. 3. iij.	

Confice cum catartico rosato: id est cū electuario rosato terendo prius terenda: et da. 3. ij.

¶ Catarticū. i. purgatiuū vt doctores imponunt igit̄ catarticum rosatum idem est quod purgatiuū factum cum succo rosarum: & sit electuarium de succo rosarū: & electuarium rosatum dici potest catarticum rosatum: verum ego magis laudo reformari debere cum electuario rosato: quia illud magis benignum est: & minor venenositate participat.

Pillule de hermodactilis ex inuentione nostra Mesue. ℞.

Aloes. 3. v.	Hermodactilorum. 3. v.
Sinzibris. 3. ij.	Mirabolanoꝝ citrinorū.
	Turbith. añ. 3. iij.

Et fac pillulas cum electuario rosato: & da. 3. ij.

Pillule de Reubarbaro Mesue cōferunt ad febres antiquas generatas ex diuersis humorib⁹ viscosis: & putridis multarum putredinum: & dolores epatis: & p̄ncipium hydropis. ℞.

Rauedemi. i. reubarbari. 3. iij.
Seminio apij.
Succilliquiritie.
Seminio feniculi. añ. 3. j. 5.
Succi absinthij.
Trociscorum diarodon. 3. iij. 5.
Masticis. 3. j.

Mirabolanoꝝ citrinorum. 3. iij. 5.
Specierum hyere pigre. i. hyere simplicis. 3. j. Terstur terenda: & conficiantur in magdaleone cum aqua feniculi: & da cum aqua castei. 3. ij. in fero.

¶ Pro reformatione pillularum. Nota q̄ nisi pillule refoventur cū aliqua re viscosa non possunt simul tene-

ri vt faciunt iste pillule: & pillule coctie que reformantur cum vino albo. Ideo si iste reformarentur cum syrupo acetoso vel cum oximelle simplici non esset in conueniens: & pillule coctie cum melle rosato. Tatur vt de coe de istis: & de alijs etiam intelligas que cum aqua vel vino reformantur &c.

Pillule inde Mesue quas scripsit hali: quarum iuamentum est multum ad egritudines melancholicas: & canerum: & lepram: & morpheam nigram difficilem: & sunt bone melancolie: & timoris: & quartane: & ad dolorem splenis: & icteritiam splenalem. ℞.

Mirabolanoꝝ nigrorum indorum.	
Modus lauandi supra ostensus est.	
Elleboi nigri.	Colloquintide.
Polipodij. añ. 3. v.	Salis indi. añ. 3. iij.
Epithimi.	Succi eupatoriij.
Sticados. añ. 3. vj.	Spice. añ. 3. ij.
Agarici.	Sariofloꝝ. 3. j.
Lapidis lazuli loti.	Spērū yere. i. simplicis. 3. xij.

Terant: & fiant massa cū succo apij. dosi eius est a. 3. ij. vsq̄ ad aur. ij. & sunt sane & experte: & da. cū aqua castei.

¶ Nota quod pillule oēs conseruantur cum bona earum virtute & operatione vsq̄ ad menses sex. Et debent teneri in magdaleonibus: & non in puluere: q̄ non conseruantur: imo nullam vel remissam faciūt operationē. Et nō debent conseruari in loco excessiue calido nec prope ignem nec ad solem: q̄ in excessiua duritiem & lapiditate conuerterentur: & tunc nullo modo debent aromatarij eas exhibere. eo q̄ si darentur torquerent corpus: & nullam penitus operationem facerent.

Pillule sine quibus esse nolo Nicolai: pillule a rotunditate dicitur: sine quibus esse nolo propter magnam efficaciam quā habere dicuntur superio res purgant humores: precipue valent ad cataractas oculorum: & obscuritates eorū: caput purgant a colera flegmate & melancolia: visum cōfortant: & yllio. cōferūt: aurium dolorem sanant: cuius permixtio hec est. ℞.

Aloes opitini ablu. 3. xij.	Rosarum.
Mirabolanoꝝ citrinorum.	Masticis. añ. 3. j.
Mirabolanoꝝ kebulorum.	Absinthij.
Mirabolanoꝝ belliricorū. 3. j.	Uolarum.
Mirabolanoꝝ emblicorum.	Folicorum sene.
Mirabolanoꝝ indorum.	Agarici electi.
Reubarbari. añ. 3. j.	Cuscutae. añ. 3. j.

Teratur omnia: deinde accipe Scamonee preparate subtiliter puluerizate. 3. vj. 5. ligetur scamonee in petia: & in fundatur in succo feniculi quantitate qua pillule possint reformari: deinde expumatur scamonee: manibus pri⁹ inunctis oleo violato vel cōl. Et tñ dicta scamonea expumatur: & manibus pertractetur q̄ in lactis similitudinem a panno exeat tota eius humiditas & scamonea: & de illa expressione pillule foventur abiciendo qd̄ intra petiam de scamonea remanebit. Succum feniculi cum expressione facta de scamonea accipiendo: et pillulas formando.

¶ Aloes quando simpliciter ponitur pro succotrino: et de succotrino intelligitur: vt ponit Matthæus silua. capitulo proprio.

¶ Pillule a pila dicuntur: q̄ sicut pila est rotunda: ita pillule debent esse rotunde.

¶ Pillule quare dantur in forma rotunda est: q̄ figura spherica nō rāgit planum nisi in puncto. Sed concauū ipsum tangit vndiq̄: quādo ergo pillula ponitur in stomacho quod est concauum ipsa equaliter tangit a qualibet parte stomachi: & ideo vndiq̄ & in omni sui parte ad actum reducit propter calorem stomachi: & ideo ipsa in qualibet sui parte reducta actum attrahit vndiq̄ equaliter a membris omnibus: ideo datur & dari debent in forma rotunda &c.

Pillule cocie Saleni euacuant humores diuersos a capite & toto corpore: & acunt alias medelinas qm̄ miscentur cū eis. Cuius permixtio hec est. ℞.

Aloes.	Masticis.
Scamonee preparate.	
Colloquintide. añ. 3. iij.	Absinthij. añ. 3. iij.

Terantur e conficiantur cu succo absinthij: r referua ec. Quare enim he pillule dicuntur cocie. Cocia. i. caput: les a cocos q est caput

Pillule quare dantur in impari numero est: pithago ras cu posuit in impari numero virtute multa: et dixit numeru impari masculu: igitur perfectiores. Et ob hoc vulgares sequetes cum credunt qb dando eas in nume ro impari sit maior perfectio: et multum errant. si ume rus cu no est principium actionis r passionis: vt quin to metaphysice: cōmento. ij. Et ideo facta vobis cōuenienti medicine pōt formari numerus pillularū par r impar. cocie Almāforio vsuales valent ad dolorez capitis r stomachi: r enacuāt humores ma

Pillule los qui sunt in capite et in stomacho. R. Pulueris hycere pigre almanforio. 3. r. Turbitij. Sticados. añ. 3. v. Coloquintide. 3. iij. 5. 3. j. Diagredij. 3. ij. 5.

Teratur hec et conficiantur cum vino albo: hec est spe cies pul. hycere pigre Almāforio que intrant in supra scriptis pillulis. Cuius permixtio. R.

Rosarum rubearum. Cinamomi. Spice inde. Xilocaſſie. Masticeis. Radicū assari. añ. 3. j. gr. vj. Xilobalsami. añ. 3. j. gra. vj. Aloes boni. 3. vj. 3. ij.

Carpobalsami. 3. j. gra. v. j. Pillule fuerunt inuente. Primo propter carū minorē displicentiam gustui: cum vniuersaliter cōponantur ex rebus amaris. Seco vt magis a remotis attrahāt: quā to cū medicina longiori tpe stat in stomacho: tāto ma gis r a longinquitoubus attrahit.

Pillule arabice Nicolai purgāt mirabiliter oēs hu mores: scz sanguinē r coleram rubeā et ni gram: r letitiam afferunt: tristitiam remouent: mentem acuant: visum audacter restaurant memoriā tribuunt: scorumā vertiginem emigranē oculos dentes gingi uas stomachū splenem sonitum aurium oēs humores oibus actibus: r oibus temporibus sine molestia in vi ris r mulieribus purgāt. Cuius permixtio. R.

Aloes electi. 3. iij. Assari. i. radicum. Radicum buonte. Rosarū rubearū. añ. 3. iij. Mirabolanoꝝ omnium. Masticeis. Zinziberis. 3. j. Diagredij. añ. 3. iij. Castorei. 3. iij.

Misce: r fiant pillule cum succo feniculi vel absinthij. Et si scriptum simpliciter in pillulis reperitur scamo nca de preparata est intelligendū: et nō de alia prout in electuarijs supra declarauit.

Pillule Alfair et Aucēne in. j. fen. tertij in capi. de canonibus vniuersalibus curationis capi tis: r exponitur a Bentili in hunc modum. R. Specierū yere simplicis. 3. ij. Masticeis. 3. j. Mirabolanoꝝ citrinorū. 3. j. Aloes boni. 3. iij.

Terantur r cum vino optimo fiant pillule. De mirabolans nota q aliquādo reperitur scriptus in receptis mirabolanoꝝ absolute: et tunc de omnibus mirabolans est intelligendum: scz de quinqz generibz mirabolanoꝝ. Si vero scriptum reperiatur mirabo lani absolute de citrino est intelligendum de melioribz et perfectioribus.

Pillule stomatice penultime descriptionis Desue: et sunt ille que dari possunt omni tempore: et sunt in vsu. stomachū r caput mundificant. R. Turbitij boni. 3. r. Rosarum rubearum. 3. iij. Masticeis. 3. iij. Aloes optimi. 3. xvij.

Terantur et conficiantur cum succo absinthij. Hic nota q si zinziber cum turbitij sui virtute: et de se flegma subletrahit: sed si cum eo zinziber admiscetur fortificādo ipsum facit q attrahit etiā flegma grossum.

Pillule stomatice secunde descriptionis Desue: et sunt in vsu stomachū: r digestionē confors tant: et cerebrum r stomachum corruptis humoribz purgant: et appetitum excitant. R. Yerepigre. 3. r. Mirabolanoꝝ belliricoꝝ.

Trium mirabolanoꝝ. Absinthij sicci. añ. 3. iij. Agarici albi. añ. 3. iij. 5. Zinziberis. añ. 3. ij. Masticeis. Squinanti. 3. j.

Seminis anisi. Turbitij albi r gummosi. 3. r. Mirabolanoꝝ emblicorum. añ. 3. iij. 5.

Terant r pficiant cu succo absinthij r da. 3. ij. vel. 3. iij. **Pillule** imperiales siue laudabiles. q. quas ipse in titulauit pillule alie ante cibū r post cibū: r sunt ille que sunt in vsu r bone: valent ad cōfortandū stomachum: r purgant sine molestia. R.

Aloes muscate. Seminis feniculi. Spice inde. Carpobalsami. Croci. Quinqz generum mirabolanoꝝ. añ. 3. 5.

Ligni aloes. Cardamomi maioris r minoris. Turbitij albi r gummosi. Sarioflorū. Manne granate. Amomi. Agarici albi. Cinamomi. añ. 3. 5. Folliculorū sene. añ. 3. 5.

Zinziberis. Reubarbari boni ad pōd omniū supraſcriptarum sunt. 3. xij. 5. Salange. Secoarie. añ. 3. v. Cubeborum macis. Aloes boni ad pōdus oim supra scriptarū sunt. 3. xxvj. Seminis anisi. Masticeis. añ. 3. 5.

Terant omnia r Aloes de per se: r postea misce: r fiant pillule cu vino albo optimo. Et inunctio manibus cum oleo laurino: r reformenti: r aliquādo possunt reforma ri cum syrupo violato.

Pillule cōmunes: Qui. prima fen. quarti tractatu quarto. c. de preseruacione pestilentie. R. Aloes elec. 3. ij. Mirthe. croci. añ. 3. j.

Terantur r cum vino optimo fiant pillule. Pillule oēs pscripte r infra scribende exhibende non sunt immediate post ipsarū cōpositionem: sed saltim stā dum est per quindecim dies: vt possint simul cōmisceri. Et tūc agent operationē suā ratione cōpositionis. Secū do aut faciunt si añ dictū tpe exhibentur: vt ū autem in illo tēpore fermententur: r nunqd dici possityera fermen tatio satis in questiuicula mea de narcoticis p lōgum pcessum declarauit: qui videre vult ad ipsam recurrat.

Pillule q ab aromataris exhibentur plus obſunt q cōferāt: si tpe debito nō exhibent: adeo modū exhibitio nis inscribam: ne sua imperitia r temeritate vini ad ali quas graues egritudines incurrant. Pillule q dantur quantū tuuēt nostro proposito spectat aut dātur ad ena cuandū aliquid materiam in stomacho existentē: r tunc dari debent ante cenā imediate. Aut ad euacuandū ali quā humiditatē cerebri: et tunc post cenā per duas ho ras saltim exhibende sunt: r hoc intelligatur de pillu lis nouiscamoneatis: et lenibus vt masticeis r eleſangine de hiera simplici ec. Aut dātur ad purgandū humores loco medicine: r tunc dari debēt facta digestionē cibi in stomacho: r post eas tardādus est cibus saltim per ho ras sex: r hoc modo doctores exhiberi iubent.

Pillule bychechie Desf. in suo de appropriatis ca. de cura tussis sicce sicut catarrum: r dilas tant pectus r guttur. R. Succu liquiritie. Draganti. Succari albi. añ. 3. r. Amigdalārū dulciū. añ. 3. j. 5. Amidi. 3. j.

Misce r fiant pillule cu muscalagine citonidorum. Species omniū pillularū grosso modo sunt conteren de: r per rarū sedatū transiri debent: r sic melior est sua operatio: r a longinquitoubus partibus attrahunt: ra tio supra est assignata in electuarijs.

Pillule de agarico Desue pectus mundificāt r hu mores grossos ac putridos: conferunt asma ti et tussi. antique. R. Agarici electi. Radicum yreos. Masticeis. añ. 3. iij. Prassij. añ. 3. j.

Terantur et conficiantur cum vino cocto. In istis pillulis soles apponi facere loco agarici agari cū troiscatū: r troiscos aliādal loco colloquintide: eo qz i eis sunt multe medicine venenose: r fere nulle sunt med

Sufromaticum Des. confortat stomachum digestionem facit bonam: ventositatem dissolvit: oris odorem facit bonum. Cuius permixtio hec est. R.

Anc. aur. xij. Ligni aloes. Seminis feniculi. aur. iij.
 Corticia citri an. aure. j. f. Liquiritia rase.
 Zinziberis an. aur. iij. Musci boni. gra. xv.
 Sarioflorum. Succari taberzet ad pondus oim.
 Macis Cinamomi electi.
 Succari nabet medium pondus omnium.
 Salange. an. aur. ij. Salie muscate. aure. j.
 Dosis eius est aure. ij. cum vino bono.
Sief album cum opio Des. conferens obtalmie: et do-
 lobus oculorum. Cuius permixtio hec est. R.
 Ceruse lote in aqua rosa. 3. r. Dragaganti albi. 3. j.
 Opij. 3. f. Sarcocole. 3. ij. Amili. 3. ij.
 fiant trocisci parvi longi sicut suppositoria.
Sief Album sine opio Des. v3 vt supra: cuius permix-
 tio. R. Ceruse lote in aqua rosa. 3. f.
 Amili. 3. ij. Dragaganti. 3. j. Sarcocole. 3. ij.
 fiant trocisci parvi longi ad modum suppositorij de. 3.
 5. pro quolibet vel circa.

Suppositoria ad tenasmonē magistralia valēt
 tenasmoni: et egritudinib⁹ ani. R.
 Terbentine. Croci. 3. j. Mirrhe. Opij.
 Thuris ana. 3. j. Licij. succi an. 3. ij.
 Et cum albumine oni fiant suppositoria ad longitudi-
 nem vnius digiti: applicetur parum sili: et sic fit.

Suppositoria alia ad tenasmonē. Cuius permix-
 tio. R. Thuris. Licij.
 Vernicis. Mirrhe.
 Opij. Croci. ana. 3. j.
 Sanguinis draconis. ana. 3. j. Et fiant suppositoria cū
 vino: vel albumine oni: et cū filo vt supra.
Suppositoria de Ciclamie: et d alijs gūmis. R.
 Oppoponaci. Castorei.
 Ciclamie id est panis porcinos. ana. 3. j.
 Nigelle. ana. 3. j.

Suppositoria cum trisera et cum filo.
 constrictina. R.
 Olibani. Litargirij.
 Croci. Balsicis. ana. 3. ij. 5.
 Opij. ana. 3. ij.
 Et fiant suppositoria cum filo.
 pro corde sic fit.
Sacculus Require in isto in capitulo de pulneri-
 bus pro sacculo cordis.

Sacculus pro capite fit: vt patet in isto in capitu-
 lo de pulneribus: et incipit puluis pro
 capite.
Sacculus alius pro capite. R.
 Sarioflorū. an. 3. iij. Macis.
 Menthe sicce. Uernicis. 3. ij.
 Rosarū rubearū aceto. Macis.
 Cotiandrozum prepara- Sarioflorum.
 torum an. M. j. Balsicis. 3. j.
 Spice.
 Salange. an. 3. f.

Sacculus altus pro stomacho. R.
 Abinthij sicci. M. j. Rosarū rubearum. M. j.
 Menthe sicce. an. M. j. Cotiandrozū preparatorum.
 Dose et conterantur grosso modo et fiat.
Sacculus pro pulibus. R.
 Melliori. Celidonic. M. 5.
 pistentur grosso modo: et fiat sacculus.
Sacculus pro hancis sic fit. R.
 Furfuris framenti.

Seminis aneth. Florum camomil. an. q. s.
Stomatichum calidum Nicolai confortat di-
 gestionem: virtutem adiunat: et
 yliosio satis valet. R.
 Cinamomi. Spice.
 Zinziberis. an. 3. ij. Macis.
 Sarioflorum. Ligni aloes.
 Salange. Cardamomi. ana. 3. f.
 Nucis muscate. an. 3. f. Succari albi lib. j.
 Misce et fiat confectio in morsellis aut in puluere.

Stomatichum frigidum Nicolai valet contra
 omnem calorem: situm reprimi:
 et patientibus debilitatem ex calore nimio potens
 ter subuenit: acutis et peracutis mirifice prodest. R.
 Sandali albi. Seminis melonis.
 Sandali rubei. ana. 3. j. 5. Succu liquoritie.
 Spodij. Rosarum rubearum.
 Berberis. Uolarum.
 Seminis portulace. Florū nenuparis. an. 3. j.
 Seminis scariole. an. 3. j. Succari albi lib. j.
 Et fiat confectio cum lib. j. a que rose.

Stomatichum laxatiuum. R.
 Turbitij. Diagreth. 3. j.
 Foliculorū sene an. 3. j. Cinamomi.
 Mastice. Sarioflorum.
 Rosarū rubearū. an. 3. ij. Spice. an. 3. j.
 Succari albi lib. ij.

Species pro composita de rapio. R.
 Seminis cotiandrozum Seminis carui lib. j.
 lib. j. 3. vj.
 Semina anisi. 3. vj. pistentur grosso modo et af-
 pergantur super rapio: et superponatur acetum quan-
 tum sufficit.

Specierum pro ceruelato. R.
 Sarioflorum. Piperis. 3. iij.
 Zinziberis ana. 3. ij. Croci. 3. j.
 Cinamomi fini. 3. iij. Salis comunio. 3. iij. 5.

Salsa confecta sic fit. R.
 Smapio. 3. ij. Zinziberis. 3. ij. Cinamomi.
 Nucis muscate. Piperis. an. 3. ij.
 Casci veteris et boni. 3. iij. Sarioflorum.
 Salsa confecta sic fit. R. Salange.
 Zinziberis. 3. ij. Cotiandrozum prepara-
 torum. an. 3. iij. Macis. an. 3. ij.
 Menthe. Salis comunio. 3. ij.
 Croci an. 3. iij. Amigdalorum mundatarū.
 Passularum an. lib. ij.
 Mellis dispumati lib. xij.

Syrupus acetosus simplex Des. v3 ad materias
 calidas et fridas subtiles et grossas: et
 viscosas siue adherentes: et facit penetrare medicinas
 in ptes in quas forte nō penetrarēt. Et facit acq̄rere di-
 uisuiuas sectiones duri: et difficilis: et mod⁹ opatiōis est.
 R. succari albi lib. v. Aque fontū lib. iij. Et cū ea clari-
 ficetur succarū: quo clarificato cū igne lēto semp spu-
 mam abijciedo: deinde picciant supillud Aceti vini
 albi lib. ij. in leui et forti li. iij. et in mediocti lib. iij. et da ei
 post illud perfectionē decoctionis. Sed vsitatus mod⁹
 est ponere lib. ij. aceti et facere syrupum: et hic in vsu est.
 ¶ Multi dubitant in hac recepta: et apparet eis ambi-
 guum id quod Desue dicit: et rescribit illud forte: et illud
 debile: et illud bene ad acetum. Et non d3 rescribi ad ace-
 tum: sed ad virtutem syru: et sic clara est litera.
 de radicibus Desue: siue acetosus com-
 postus in alia est magistralis: valet

ad colerā grossam difficilē et ad flegma. Incidit enim et abstergit: et aperit opilationes que sunt in epate: et splene et renibus. Cuius permixtio hec est. ℞.

Radicum apij. Seminis feniculi.
Radicum feniculi. Seminis anisi.
Radicum petrosilij. Seminis amicos.
Radicum endi. añ. ℞. j. Semis spagi. añ. ʒ. iij.
Seminis apij. ʒ. iij. Aceti boni lib. ij.

Omnia præter acetū bulliāt in lib. xx. aque fm̄ partem vsq; ad consumptionē: et pfectā coctionem: deinde colentur: et in colatura addatur melis purificati aut zuccari lib. iij. Et acetū quantitas præscripta: et coquantur ad pfectā coctionem: et appellatur syrupus iste de radicibus cum aceto: si vero facere vis illum sine aceto remoueas acetum: et erit factum: et erit de radicibus.

Triplex fuit necessitas syruporū cōpositionis: prima fuit cōseruatio virtutū rerum in toto anno: secūda exhibitio rerum in forma potabili volēdo virtutē rei præter eius subtilitatem: tertia propter infirmos qui non possunt sumere medicinas nisi in hac forma: et propter has causas syrupi reperti sunt.

Radicēs autē q̄ excidentur bene lauandę sunt: et ab interiori ligno mundandę: deinde ad solem sicari: deinde reseruandę a fumo et humiditate sunt: et ita fere oēs herbe bene excidentur: et cōseruant. Flores hō i vmbra.

Radicēs simpliciter prolate sunt quinq; numero. scilicet feniculi: apij: petrosilij: brusci et sparagi.

Semina quatuor frigidā cōmuniā minora sunt ista. Semen endiue: lactuce: cecariole: semen portulacę: ideo si simpliciter scriptum reperitur seminum cōmuniū frigidorū minorum de istis intelligatur.

Si vero scriptum reperitur quatuor: seminum cōmuniū calidorum maiorum: ista ponantur. scilicet semen anisi: feniculi: carui: et amicos: q̄ illa sunt.

Semina hō quatuor cōtia calidā minora sunt ista: semen apij: petrosilij: cimini et nasturtij: immo si simpliciter scribatur quatuor semina cōtia minora calidā de istis intelligatur.

Syrupus factus cum melle simpliciter melius valet q̄ factus cum zuccaro: et quadruplex est causa. Prima est: quia mel cum sit viscosum melius cōseruat medicinas componentes syrupum quam zuccarum. Secūda ratio: quia mel magis mundificat materias: tegitq; horribilitatem medicinarum q̄ zuccarū. Tertia: quia mel est dulcius.

Quarta causa: q̄ melius digerit q̄ zuccarum. Et licet syrupus factus cū melle melior sit ad digerendū: et mundificandū: nisi ad infrigidandū: et confortandū melior syrupus factus cum zuccaro q̄ cum melle. Unde si intendimus digerere abstergere calefacere et mundificare fortiter debemus facere syrupum cum melle: si infrigidare confortare leniterq; aperire cum zuccaro bono. si vtrūq; fiat cum vtroq; ideo notent ignari et trouantuli aromatarij: qui suos syupos propter auaritiam cum melle faciunt: maior enim intentio syrupi est confortare et infrigidare: et leniter digerere quā aliud facere q̄re et de duabus radicibus: et magistralis. ℞.

Syrupus Radicum petrosilij.

Radicum feniculi. añ. ℞. j. Bene lauentur: et a ligno interiori mundentur: et abradantur. deinde bulliant in lib. viij. aque vsq; ad cōsumptionē medietatis: deinde colentur: et prædictę colature addatur zuccari albi clarificati lib. ij. et bulliāt vsq; ad pfectā decoctionē in forma syrupi.

In isto syrupo sunt qui ponunt radicem apij loco radicis petrosilij: q̄ quia apium habet in se hanc proprietatem q̄ epilepsiam mouet: ideo mihi suspectum est: et loco ipsius poni facio petrosilium.

Syrupus de succo endiue valet ad opilationē epatis et extinguit inflammationes febrium et sitim: et epat calefactum. Cuius permixtio. ℞. Succo endiue cocti: et depurati: et colati. lib. ij. Zuccari lib. iij.

Et fiat syrupus decoquendo debito modo: et est in vsu. Succo oium herbarum cōseruantur per annum: et vltra si supra eos ponatur parum olei oliuarum: et be-

ne sint clarificati: vt in syrupo de bisantia ostenditur: et apponendi sunt in vase vitri vel saltim vitreato: demuz transacto anno sunt abiciendi.

Syrupus de Endiua magistralis Cuius permixtio. ℞. Foliorum endiue. Epaticę. Radicum endiue.

Capillo. ven. añ. ℞. ij. Aque endiue añ. lib. j.

Diantos. ℞. ij.

Bulliant hec scdm̄ artem in lib. xvij. aque vsq; ad consumptionem duarum partium: deinde colentur: et colature addantur zuccari clarificati lib. vj. et fiat syrupus coquendo debito modo.

Nota hic vnum vniuersale q̄ si vis facere sirupū magis clarum tunc in decoctione debes zuccarum clarificare: sed tunc syrupus non est tante virtutis. Ideo semper zuccarum per se clarificari solet facere: deinde decoctionem supra addo.

Syrupus alius de endiua: cuius inuentor fuit Bētilis de fuligineo: quē manu ppria eius descriptū ego tū vidi efficacior et melior præscripto. Cuius permixtio hec est. ℞. Succo endiue.

Clarificent seu purgent prædicti succi ad ignē vt expedit.

Succi epaticę añ. lib. ij.

Rosarum.

Uolarum.

Lentiginis añ. i. loramine.

Florum nenusaris.

Sandalorum alborum.

Sandalorum rubeorum.

Berberorum.

Semina citoniorum ana. ʒ. j.

Politrici añ. ʒ. ʒ.

Capillorum venets.

Ordei mundi.

Semina cōmuniū frigidorum maiorum añ. ʒ. j.

Ligni aloes.

Cinamomi.

Corticum citri añ. ʒ. j.

Subtiliter puluerizentur: et syrupus aromatizetur: est enim efficacior.

Aromatizatio dupliciter fieri potest: primo quod postq̄ syrupus perfecte coctus est proiciantur ea ex quib; debet aromatizari: et permittatur solū vna ebullitione bullire: deinde ab igne remoueantur: et reseruentur.

Alio modo postq̄ syrupus perfecte coctus est ab igne remotus: possunt aromata exquisit; aromatizari debet intus apponi: et simul longo tempore cōcutiēdo misceri: et sic virtutem accipiat earum: et hoc modo aromatizatio fit. vtrq; modus est laudabilis.

Syrupus rosatus ex infusione rosarum Mesue cōserens adustioni febrium vehementer sitit: et inflammationi pectoris. Cuius permixtio. ℞.

Infusio rosarum viridum lib. v. Zuccari boni lib. iij.

Misce: et fiat syrupus decoquendo debito modo.

Modus infusionis rosarum talis est. Accipe foliorū rosarum viridum mundatarum lib. vj. ponantur in vase vitreo stricti officij: et super eas fundantur aque feruentis lib. xv. et stringatur officium valis: et dimittatur per horas. ix. Deinde colentur: et bene rose exprimantur: et postea abiciantur. Et iterum tantūdem foliorum rosarum recentium in dicto vase ponantur: et supra dictā aquam colatam que denuo fuerit calefacta proiciantur et obturetur et permittatur: vt supra et iterum tertio hoc fiat: deinde colentur: et si reseruare volueris apponaf ad soles per dies. xl. in vase vitreo stricti officij: et distilletur parum olei oliuarum in officio eius: postmodum reserua: et de dicta infusione accipe quando volueris ponendo equalem quantitatem zuccari cum ea.

Syrupus de rosis sicco magistralis confert fluxui ventris ex caliditate. ℞.

Infusio rosarum siccarum rubearum.

Zuccari clarificati ana lib. ij.

Misce et fiat syrupus decoquendo debito modo.

Infusio rosarum siccarum fit: vt infusio rosarum viridum hoc excepto q̄ loco viridum ponuntur rose sicce: sed secundum eandem quantitatem tam de rosis q̄ de aqua omnes syrupi restringentes: vt syrupus rosatus de granatis de mistis: et ceteri constricti debent bene.

decoqui: lenitius vero vt violati e contrario.

Syrupus de ſucco roſarum in a cutis: & percutis febribus: & ſoluit naturā cū facilitate. ℞. Succo roſarum rubearum lib. iij. Succari lib. iij.

Et cum aqua fontium clarificetur: & fiat ſyrupus.

Syrupus de ſucco acetofe. Meſue: confert febrib⁹ colericis: & inflammationi ſtomachi: et confortat cor: calidum: et ſtomachum & eſt conueniens febribus peſſentialibus. ℞.

Succi acetofe purificati lib. iij. Succari clarificati lib. iij.

Et fiat ſyrupus decoquendo debito modo & reſeruetur.

¶ In ſyrupis vnum vniuerſale nota. Syrupi enim aut cum ſuccaro aut cum melle aut ſapa ſūt: ſyrupus qui de ſuccaro fit melius debet decoqui q̄ qui cū melle cōponitur: cum mel ſit magis cōſeruatium: & minus cor ruptibile. Et ideo ſyrupus cum melle factus diutius conſeruetur. Syrupus factus de melle quantum minus decoquitur tanto magis laxat: & quanto plus coquitur tanto plus reſtringit. Syrupi in eſtate magis coquendi ſunt q̄ in hyeme: & omni tempore ſyrupus quanto magis cogitur tanto melior eſt.

Syrupus de agreſta. Meſue confert vomitui: & ſolutioni colericis: & inflammationi ſtomachi: et ſiti laborioſe: & febribus colericis: & confortat ſtomachum p̄gnantium que facile recipiunt ſuperfluitates & valet contra venena & modus operationis eius eſt ſicut ſyrupus de acetofitate citri: & quidam condiunt cū Sarioſita. Cuius permixtio. ℞.

Succi vuae cerbe lib. xij. Decoquatur lento igne vſq; ad conſumptionem tertie partis: deinde coletur: & poſtea permittatur donec clare feat: & poſtea. Accipe de eo claro lib. vij.

Succari clarificati lib. v. Et ſimil coquantur vſq; ad perfectam coctionem: et reſeruetur.

¶ Succus iſte extrahi debet ex vuis citrinis declinantibus ad rubedinem non maturis vltima hebdomada Julij: & poſt ipſarum collectionem ſent p̄ tres dies: deinde ſuccus extrahatur ante q̄ hebdomada illa trāſeat: quia clapſa illa hebdomada ſtella canis abſconditur & ſuccus non eſt tante perfectionis.

¶ Inſuper incidenter hic eſt noſtandum quod illa que videntur pro fluxu v̄tris ad conſtringendum debent exhiberi ſtatim ante cibum. Cuius vero propter vomitum videntur immediate ſumpto cibo vanda ſunt.

de papauere Meſue cōſerens ad tuſſim ſiccā: & priſim & catarrum: ſaciens ad ſomnum. ℞.

Syrupus Papaueris albi. Papaueris nigri & proprie capita: eorum ana. ʒ. i. Capilli veneris. ʒ. xv. Liquiritie. ʒ. v. Zubarū numero. xxx. Seminis lactuce. ʒ. xl. Seminis malue. Seminis citoniorū an. ʒ. vj. Succari albi. Penidiorum an. ʒ. viij.

¶ Coquantur omnia in lib. iij. aque pluuialis vſq; ad conſumptionem medietatis: deinde colentur. Et clarificentur cum predicto ſuccaro & peniditis: & fiat ſyrup⁹.

¶ Semina omnia muſcillaginem facientia non ſunt ſic ad bullendum ſeu decoquendum cum alijs rebus ponenda: ſed ſunt in petia liganda: demum ad bullendum ponenda: & ſic virtus earum in ſyrupo tranſit: & viſcoſitas que ſyrupum viſcoſum redderet retinetur &c.

¶ Alij ſunt qui addunt ſapam ſeu vini cocrum in hoc ſyrupo: vncias. vj. vt dirigat virtutem altarum medicinarum ad pectus: ſapa enim multum pectori amicat.

Syrupus de pomis ſimplex Meſue confortat cor de bile: & ſanat ſyncopim: & tremorem cordis. Cuius permixtio hec eſt. ℞.

Succi pomorum dulcium.

Succi pomorum acetoforum ana. lib. v.

¶ Bulliant ambo ſimil vſq; ad conſumptionem medietatis: deinde infunde in eis ſetam tinctam in kermes. i. tinctam in gra. ʒ. ʒ. & dimittantur in eis per dies duos vſq;

dum clareſcant: deinde colentur. Et colature addantur ſuccari clarificati li. iij. et fiat ſyrupu.

¶ Seta tincta in kermes. Nota quod kermes ſcriptum cum. r. ſine. ſ. idem eſt quod granum cum quo Seta tinctur: ſcriptum vero cum. ſ. ſcilicet kermes: id eſt paſſule: hoc bene nota: quia diuerſitas litere: diuerſificat rem.

¶ Omnes ſyrupi facti ex ſuccis ſemper ſuccarum debet eſſe clarificatum & coctum per ſe: poſtea vero ſucci ſunt addendi: et ratio eſt: quia per longam ebullitionem ſucci virtus deperditur: & hoc intelligas de ſuccis fructuum & vinis aromaticis: quia hi parum ſuſtinent de decoctione. Succi vero radicum quanto decoquantur tanto puriores redduntur. Herbarum vero ſucci mediocrem ſuſtinent de decoctione et illa mediocri purificantur.

¶ Pomum ſimpliciter ſi ſcriptum reperiat de malo eſt intelligendum: vt Mat. ſiluatius ſcribit.

Syrupus de pomis compoſitus Meſue: in ſua pratica. ca. de ſoda ex aggregatione colore & ſegmatis. Et conferens ad ea que diximus in ca. & eſt nobile et expertum: et confert quartanā: et opilationi ſplenis: et omni egritudine que eſt de melancholia. ℞.

Capillorum veneris. Camepiticos. Radicū bugloſe domeſticæ. Sticados. Camedreos an. ʒ. vij. Radicū bugloſe ſilue. Squinanti. Florem ambarum. Ellebori nigri an. ʒ. iij. Polipodij. Fumiterre. ʒ. j. Epithimi an. ʒ. j. Lupatorij. ʒ. iij. Foliculorum ſene. ʒ. vij. Succi pomo. dul. ʒ. viij.

¶ Omnia preſcripta preter epithimum ſuccum pomorum: & capillorum veneris bulliant in lib. iij. aque vſq; ad conſumptionem medietatis: deinde bulliat cum eis ebullitione vna epithimum et capilli veneris: poſtea colentur: et cum ſucco pomorum et ſuccari clarificati lib. iij. fiat ſyrupus debito modo decoquendo.

¶ Succarum quod in ſyrupis ingreditur ſemper debet clarificari & purgari: et non ſolum in ſyrupis: ſed in omnibus compoſitis in quibus ſuccarum intrat. Modus igitur clarificandi talis eſt: quod pro omni lib. ſuccari accipienda ſunt duo albumina ouorum: vel vnum ad minus & lib. j. aque: & ſimil aqua: et albumina ouorum manibus ſunt concutienda. Illa concuſſione multa ſpuma reſultabit: & quanto magis concutientur tanto maior fiet. In illa igitur ſpuma exponatur: et diu bullire permittantur: vſq; ad conſumptionem medietatis: deinde ad ſtaminam panni bene loſam illa omnia bene colabis: et ſic erit ſuccarum clarificatum ſeu purificatum: ſed ſi vis clarificari ſyrupos & mlep ſine albuminis duo ouorum: ita q̄ remaneant clariffimi: et aurei coloris dum coquantur: ponatur in vaſe ſucci granatorum acetoforum in fine decoctionis. ʒ. j. mirabiliter eſt clarificat. Et idem facit parum vini cleeti q̄n vinum granatorum non haberetur.

Syrupus de granis miri Meſue vſuaſ confert ſolutioni antique & tuſſi: & confortat ſtomachum: & pulmonem & viſcera. Et eius modus eſt ſicut ſyrupus de agreſta. Cuius permixtio. ℞. Succi mirtilorū lib. vij. Succari lib. iij. ʒ. ʒ. Miſce: & fiat ſyrupus ſm artem.

Syrupus de miris Magiſtralis vʒ vt ſupra. ℞. Spondij. Carnium cytoniorum. Hypoquiſtidis an. ʒ. iij. Sumach. Summi arabici. ʒ. ij. Acacie. Maſticis. ʒ. ʒ. Roſarum rubearum an. ʒ. j.

¶ Bulliant hec omnia in lib. iij. aque ſm artem vſq; ad conſumptionem tertie partis: deinde colentur: & colature addantur ſuccari clarificati lib. iij. & fiat ſyrupus.

¶ Syrupus de miris Meſue non fit in certis partibus quia ſuccus mirtilorum haberi non poteſt: et ſi haberi poſſet melior & perfectior: iſto eſſet &c.

Syrupus de cortibus citri Meſue ſtomachū confortat: & facit oris odorem bonū. Cuius permixtio. ℞. Corticum pomorum citri recentium lib. j.

Sete tinete in hermes. 3. s. i. in grana. Corticū cytonioꝝ lib. 5. decoquatur in aque fontiu lib. v. vsq; ad consumptionē duarū partiu. deinde addatur zuccari clarificati et cocti lib. j. Coquatur vsq; ad formā syrupi: et in sine aromatizetur cum Musci. gra. iij.

Aduerte hic q; cortices cytonioꝝ debent poni in sine quasi decoctionis: eo quia parū sustinerē decoctione: et hoc ratione aromaticitatis sue.

Ad clarificandum zuccarum apponēda est p. omni lib. j. zuccari aque cois lib. j. et dicta quantitate bene clarificatur et purgatur et.

Syrupus de acetositate citri Mesue: cuius tuncamē tum est magnū in extinguendo inflāmatōnes cholere rubee: et febres inflāmatōnes vehemētes: et febres pestilētia leo: et ppue que sunt in estate venenosa. Et cōfert ebrietati vertigini: et siti vehemēti. Cuius permixtio hec est. R. Succū acetosittatis citri. lib. iij. decoquat in vase vitreato super prunas vsq; ad consumptionē tertie partis: deinde colatur et permittat clarificare. postea accipe ex eo claro lib. vii. zuccari albi clarificati lib. v. Misceatur simul et coquatur ad ignem vsq; ad perfectam coctionem.

Ego autē aliter soleo fieri facere: et pauci sunt aromatarij qui sciant facere illud. Imo fere oēs faciētes hunc syrupum diu in forma syrupi nō potest stare: sed congelatur tanq; gela: et hoc aduenit imperitia faciētū. Sic igitur est faciēdum. Accipiat illud in quo acetositas reperitur citri: et ipsam in peris subtili et spissa pone leniterq; petiam expumas nō violēter: exiet liquor clarus: nō multo laginosus. Accipe igit de dicto liquore quantitatē dictā zuccari albi bene clarificati: et debito modo do cocti quantitatē vt supra: et cū eo pone acetosittatem. Et soli exponas. Sol em cōfimet paruo tempore humiditatem superfluum acetosittatis. Et remanet clarū et illustre tanq; aqua: hoc enim modo cipriani faciunt: vt ab eis accepti.

Nota q; Mesue dicit accipe de iulep claro depurato. Id est accipe de zuccaro clarificato et iulepato: non autem de iulep intelligit: vt quidam aromatarij fatui credunt et.

Syrupus violatus cōpositus Mes. confert tussi calide et pleuresi. R.

Violarum. 3. ij.

Seminio cytonioꝝ. 3. j. Semis malue. 3. j.

Juube.

Sebesen añ numero. xx.

Coquatur hec cum lib. vi. aque cucurbitē fm artē vsq; ad consumptionē tertie partis. zuccari clarificati lib. 5. et fiat syrupus debito modo decoquendo.

Aqua cucurbitē fit incidēdo cucurbitas i grossa frusta: deinde ponatur in alexandrico: et aqua extrahatur.

Syrupus violatus ex infusione Mes. cōferens ad febriē et inflāmatōnem et asperitatē pectoris et tussim et pleuresim. Cuius permixtio hec est. R. Aque infusionis violarum lib. v. zuccari clarificati lib. iij.

Misce et coquantur cum facilitate: et referuetur.

Modus infusionis violarum hoc modo fit. Accipe violarum recentium lib. vi. ponatur in vase vitreato stricti officij: et postea fundatur super eas aque pluuialis bulliens lib. xv. et stringatur officij: et vasio: deinde permittatur per horas nouē. His clapsis colatur aliquantiter exprimendo: et denuo in vase predicto tm de florib; violarum recentium ponatur: et denuo eadem aqua bene calefacta super eas mittatur: et stringatur officij: et vasio: et sic per horas. ij. dimittatur: et iterum tertio hoc fiat seruando modū his per te seruatum: et dimitte per horas nouē: et postq; aqua infrigidata fuerit: colatur a violis. Et si illam conseruare volueris: ponatur in vase vitreato stricti officij: et distilletur parū olei in officio eius et stringatur capus eius: deinde soli exponatur per dies. xl. deinde remoueat: et conseruetur.

Viola sunt colligende in mense Martio. et de eis syrupum facias: et omnia alia necessaria.

Syrupus violatus si simpliciter reperiat scriptus

de syrupo isto ex infusione semper est intelligendum: et nō de composito sine de syrupo violato composito et.

Syrupus de iuibis Mesue conferens ad raucedinem vocis: et tussim: et pleuresim. Cuius permixtio.

Juibarum nume. lx.

Violarum.

Seminis maluarū añ. 3. v.

Capillosum vneris. 3. j.

Seminis cytonioꝝ.

Ordei mundi ex corticati ana. 3. j.

Seminis papaueris albi ana. 3. ij.

Decoquatur in lib. iij. aque fontiu fm artē vel aqua pluuiali vsq; ad consumptionē medietatis: deinde colatur: et colature addatur zuccari clarificati lib. ij. et fiat syrupus debito modo decoquendo.

In hac compositione fere oēs textus sunt corrupti: licet em multorū dicit iuibarū lib. x. q; hec litera falsa sit apparet cū dicit coquatur in lib. iij. aque: nō est possibile est: cum maior sit quantitas iuibarū q; aque.

De ordeo nota q; auctor vult q; excoctetur: amoto em cortice exteriori solitur virtus eius absterliua: et remanet virtus lenitina cum aliquali licitate.

Dicit insuper in aqua fontis coqui debet: eo q; post pluuiale subtilior est: et penetrationi aptior.

De aqua pluuiali multa infra dicentur.

Syrupus biose. M. j. Ordei mundi a cortice superioris. M. ij. Corallorū rubcorum. 3. ij. Aque pluuialis lib. ij. Bulliant omnia simul vsq; ad crepaturam ordei et cocturam radicis: deinde colentur exprimendo. Cui colature: et expressioni addatur Succū scabiose lib. j. Et iterum cum predictis bulliat succus vsq; ad ipsū purificationem: deinde colatur: et his addatur zuccari clarificati lib. ij. Pulueris corallorū rubcorū. 3. ij. Coquatur vsq; ad perfectā coctionem: et referuetur. Et aq; pluuiale de corallis in isto syrupo cū restingant: et syrupus iste dilatat partes pectoris. Ratio dicitur in syrupo de liquiritia vbi ponitur aqua rosata: q; eadem est ratio et.

Syrupus de granatis Mesue valet cōtra febres caliditas: et hemicas multe inflāmatōnis: et tussim. Cuius permixtio hec est. R. Vini granatorum dulcium et vini granatorū acetosorum. ana. lib. v. Coquatur simul vsq; ad consumptionem medietatis: et dimittatur postea per duos dies dum clarifcat et resideatur. postea remotis a residentia colentur et his addatur zuccari clarificati lib. ij. et coquantur ad formā syrupi. Et in medio coctionis addat. Sete tinete in hermes id est in gra. 5. ij. et permittantur vsq; dum facta sit perfecta decoctio.

Vinum granatorū fit. Accipiendo grana granati mūdata a corticibus: et inuolūtū pectā: et sub torculari ponuntur: et exprimuntur et facta expressione colatur: et in ampullis ponitur: et soli exponitur p aliquos dies: deinde sine residentia seu sine fece mittatur: postmodum oleum oliuarum super illud apponitur: et referuetur bene per annos. iij. conseruetur in bonitate.

Hic notandum q; zuccarum qd ingreditur in isto syrupo debet esse ab aqua decocta. purgatum: ita q; in eo nulla vel bene pauca sit aqua quādo vinum predictū granatorū cū eo miscetur: eo quia si longa coctione euz aqua coquerentur virtus eius deperderetur.

Syrupus de mentha Mesue ex inuentione nostrat est in vsu et valet stomachum frigidum cōfortat: nauisam vomitum fluxum ventris singultum sedat. Cuius permixtio hec est. R.

Succi cytonioꝝ muforū et dulcisū. Succi granatorum acetosorū dulcium et muforum. ana. lib. j. 5. Prohicatur super eos menthe sicce lib. j. 5.

Foliorū rosarū rubearum. 3. ij. Et simul dimittatur per diem et noctē: deinde coquatur cū facilitate vsq; ad medium. i. medio cri decoctione: deinde colatur: et his addatur zuccari clarificati lib. ij. Et fiat syrupus debito modo coquendo et aromatizetur cum galia.

Syrupus nihil aliud est q; decoctio vel succus inspissatus

tus cum cum aliqua re dulci. s. vel. cū melle vel zuccaro vel sapa. Succus autem est rob. Rob em est succus in spissatus per decoctionem ab igne vel sole sine aliqua re dulci: hec est ipsorum differentia.

¶ Mizum enim proprie dicitur: cuius sapor est compositus ex dulci & acetoso.

¶ In hoc syrupo sunt qui loco zuccari ponūt mel. Ego em zuccarum magis laudo: cū ad maiores intentiones cum zuccaro facto conveniat: maiorēq; temperantiā habeat. Ubi vero intenderemus calefactionem maiorē cum melle fieri potest.

Syrupus dinarij & eius interpretatio est syrumpus de bisantijs Mesue: faciens ad febres opilationum: et febres colericas et hegmaticas: quarum difficilis est eradicatione: & ad ycteritiam. Cuius permixtio hec est.

- Succi endiuie. Succu boraginis vel
- Succi apij. añ. lib. ij. Succu buglosse. añ. lib. j.
- Succi lupinorum.

Bene depurentur: deinde depurati Bulliant in eis.

- Foliorū rosarū rubearū. 3. ij. Seminis anisi.
- Seminis feniculi. Liquiritie. 3. ij.
- Seminis apij. añ. 3. ij. Spice. 3. ij.

Postea colentur.

Accipe igitur de predicta colatura lib. iij. Succari boni & clarificati lib. ij. Et coquantur cum facilitate omnia simul donec ad formam syrapi coquantur & referuetur: & hic erit syrampus de bisantijs sine aceto.

¶ Si vero facere volueris dictum syrumpum cum aceto. Adde ad oem partem succorum partem mediam. Cū igitur in dicto syrupo apposueris li. iij. succorum in quibus fuerint bullite res prescripte ponas aceti lib. ij. Et erit syrampus de bisantijs cum aceto nihil vltra erit addendum vel minuendum.

¶ Hic multi laborant aromatarij diuersimode: vt succos conseruare possint: & nō tm istos: sed oēs alios. Qui dā vero post expressionē dictorū succorū bullire ad ignē eos faciūt: deinde referuāt & hoc modo corrumpunt. Alij post expressionē & colaturā factam cū stamignia ad selemponūt: & facta residētia remouēt illos a residētia: deinde referuāt: & hoc modo etiā corrumpunt. Ego vero post expressionē illos colari facio per stamignia: deinde iterū colari facio per sacculū factū ex tela spissa ac. si clarificari syrumpū in tantū q; pars grossa supflua hoc modo purificatur. Et q; qñ non trāsit propter partē spissam claudētē sacculum tūc vacuo: & sacculū bene lauo: deinde repono succum: & sic facio donec totum sic colatum: deinde in ampulla pono: & supra parum olei oliuarum: deinde solt expono per dies quindēcim et si residētia aliquā faciunt illam amoueo: & illos sic colatos referuo nō solū per annuz: s; p annos & mēses: & sic facio de vino granatorū & citoniorū semp ponēdo oleū. Illud em a putrefactione conseruat: & tu bene nota.

¶ Succu enim isti & similes herbarū in vasis vitreatis vel vitri conseruari debent. Liqueores vero oculorum de bent referuari in vase cneo.

¶ Hic nota qd succi hi: & oim herbarū solū p annū conseruantur in sua bonitate si cū oleo vt supra apietur & non plus: quare in capite anni debēt succi demoueri fieri: & antiqui alterius anni abijci: cum iam oem virtutem suam amiserint.

Syrupus de fumoterre maior Mesue: qd est in vbi stomachū & epar pfortat: opilationē aperit & morbos cutis curat: & proprie quorū materia sunt humores salsi aut adusti sicut est scabies impetigo serpigio et lepra. Cuius permixtio.

- Mirabolanzorum citrinorum.
- Mirabolanzorum kebulorum. añ. 3. xx.
- Florū boraginis vel buglosse. Uolarum.
- Abinthū. Cuscute. añ. 3. j.
- Liquiritie. Rosarū rubearū. añ. 3. ij.
- Epithimi. Polipodij. añ. 3. vij.
- Prunorum. Passularum. añ. 3. vj.
- Tamarindorum. Cassie siluile. añ. 3. ij.

Hec oia bulliant secundum artem in li. x. aquē vsq; ad

perfectā coctionem: cassia & tamarindis exceptis: deinde de colentur in qua colatura dissoluatur cassia & tamarindis: deinde addantur.

Succari clarificati. Succu sumiterre depurati. ana. lib. iij. Et coquantur ad formam syrapi.

¶ Bulliant i aq; tūc de aqua comuni est intelligēdum. s. vel pluuiali vel fontis: & nō solum in hoc syrupo. sed in omnibus alijs compositionibus: in quibus absolute reperitur bulliant in aqua.

¶ In aliquibus receptis: & etiā fuit opinio multorū qd in hac recepta rose nō essent apponende: & dicit qd fuit error scriptoris qui scribere debebat liquiritie rase: & scripsit rose: sed salua pace impressorū dico qd rose apponende sunt: & auctor illas apposuit vt ipsarum virtute reprimatur acuitas multarum medicinarum in ista compositione intrantium &c.

Syrupus de prasio Mesue cōferens senib; & frigidis natura: & egritudinibus que fiunt in pectoribus eorum: & tussi antiquē et asmati a hegmate grosso: & putrido & proprie est cuius difficilis est separatio: cuius permixtio.

- Prasi. 3. ij. Ysopi.
- Capillorum vene. añ. 3. vj. Liquiritie. 3. j.
- Calament. Seminis anisi.
- Radicum apij. Seminis feniculi añ. 3. v.
- Seminis malue. Fenugreci.
- Ycos ana. 3. ij. Seminis lini.
- Seminis cytoniorū. añ. 3. ij. Passularum. 3. ij.

ficum siccarum numero. xv. Bulliant hec oia fm artem in li. x. aquē vsq; ad consumptionē medietatis: deinde colentur: & his addatur. Penidiarum lib. ij. Mellis purificati lib. ij.

Et fiat syrampus debito modo decoquendo. De prasio not. q; in b; syrupo ponēda est herba prasi non succus. Electuarium vero fieri debet ex succo non de herba.

¶ Varia reperitur litera in diuersis Mesue de hoc syrupo: in aliquibus em bas huius syrapi est radix feniculi: & apij. in aliquibus ficus: in aliquib; yfopi: in aliquibus capillorum veneris. Et si sic nō debet appellari syrampus de prasio: q; alia & alia est intentio. quā ponunt Mesue: sed recepta debet stare vt supra scripta est: & sic erit intentio syrapi de prasio fm Mesue.

Syrupus de abinthio Mesue conferens ad casum appetitus: & debilitatē stomachi: & mollificationem viscerum: & debilitatem epatis & dolorē. Cuius permixtio.

- Abinthū romani. 3. vj. Foliorū rosarū rubearū. 3. ij.
- Spice. 3. ij.

Infundatur hec oia per die & noctē in vino albo bono antiquo & odouifero. Succu cytoniorum añ. lib. ij. s. ponendo in lapideo vase: deinde coquantur cū facilitate vsq; ad consumptionem medietatis: deinde colentur & colature addantur mellis bene purificati lib. ij. & fiat syrampus debito modo coquendo.

¶ In vna compositione si inuenitur vna res cuius plures sunt species q; illarum rerum debemus intelligere verbi gratia. cum scribitur spice vel rosarum &c. dico qd debemus intelligere speciem preualentem aliis in virtute: vt de spice nardi que melior est: & de rosa rubea q; ille preualent albis in virtute &c.

Syrupus de epithimo Mesue coleram nigram: et humores adustus cum virtute expellēs: morbos ex eis factos curat: & cōfert proprie eis: qui parati sunt ad lepram: et qui cancerum parturunt: et vulnera fraudulenta et fistulas scabie et saphari. Cuius permixtio hec est.

- Epithimi boni & ostensis. 3. ff.
- Mirabolanzorum citrinorum.
- Mirabolanzorū indorū añ. 3. xv. Cuscute.
- Fumittere añ. 3. x. Thimi. 3. vj.
- Calamenti. Buglosse. s. herbe.
- Mirabolanzorum emblicorum.
- Mirabolanzorum beltricorum.

Liquiritie.

Liquiritie.

Agarici.

Rosarum rubeorum.

Seminis anisi. 3. 1/2.

Passularum nuculea. 3. 1/2.

Bulliant hec omnia tamarindis exceptis in li. xv. aque

fm artem vsq ad consumptione medietatis: deinde colat

tur: et cu predicta colatura dissoluatur tamarindi: dein

de addatur zuecari clarificati lib. 1/2. Rob. j. vini coctuz

scu sapa li. 4. et fiat syrupus debito modo coctus.

¶ Epithimi orientis: dicit orientis: eo q oriente minus

vigorosum est q in montibus nascitur et comuniter

minorem habet malitiam. Et hoc scribit Sauoranola

in sua practica de idropisi asclite de succo radicio yreos:

et tu vide et Ruicen lib. 4. ca. vj. vbi dicit q res siluestrea

sunt omnibus domesticis fortiores: de siluestribus qb

montane sunt fortiores.

¶ Passule in hoc syrupo ponuntur vt vigorent operatione

epithimi: et remoueant malitia ipsa que timetur ex sua

nitrositate. Et vt confortent operatione mirabolanoru: et

remoueant ab eis malitia hanc que est vt no remaneat

in vllis stomachi et intestinoru. Folia colligenda sunt

quando habent quantitate debita: et no sunt parata ad

casum: et no amiserunt colorem suum proprium.

Syrupus de thimo. Mellis conferens egritudine

pectoris et pulmonis frigidis et stoma-

chi: et epatis: et est medicamen bonu: et confort frigidis

que sunt in hyeme et confert frigidis completionem. Cu

tus permixtio. R. Extrematum thimi. 3. 1/2.

Seminis apij. Calamenti.

Seminis dauci. an. 3. 1/2. Menthe sicce an. 3. v.

Passularum nuculeataru. i. ab omni immunditia pur-

gatarum. 3. 1/2. Seminis anisi.

Seminis feniculi. an. 3. 1/2.

Bulliant hec omnia fm artem in lib. x. aque vsq ad co-

sumptionem: deinde colentur: et colature addatur mel-

lis purificati lib. 1/2. et fiat syrupus debito modo coquen-

do: et aromatizetur cum galle. 3. 1/2.

¶ Si in receptis reperitur gallia absolute scripta de

gallia magna est intelligendum tanqua de dignioriet

perfectiori.

¶ Passule hoc in syrupo ponuntur vt corrigant et vigo-

rent virtutem thimi: quemadmodum de epithimo su-

pra dictum est.

Syrupus de arthemisia magistralis valet ad opi-

lationem matricis doloribus eius et co-

llectioni. R.

Arthemisie. Spice.

Capillorum veneris. Assari.

Sauine. Thimi.

Camedreos. Epithimi.

Camepitheos. Camomille.

Origan. Rosarum.

Ozimi. Violarum an. 3. 1/2.

Sansuci. Sandalorum rubeorum.

Calamenti. Seminũ cõium frigidoz

Scolopendric. maiorum an. 3. 5.

Betonice. Seminis apij.

Scabiose. Seminis feniculi.

Ipericon. Seminis petrosili.

Ciperi. Ameos.

Squinanti. Carui.

Lupini. Juniperi.

Polipodij. Willij folis.

Sentiane. Seminis ruthe. an. 3. 1/2.

Rubee tinctorum ana. ʒ. j.

Bulliant oia hec in aqua sufficientis quantitate fm artem:

et prius in ea infusione per horas. x. Cinamomi. 3. j. 5.

Serapini. Armomiaci. an. 3. 5. Dicte gume ligentur i pet-

ta. Et oia simul vsq ad consumptione medietatis: deinde

colentur: et colature addatur. Mellis purificati li. vj.

et fiat syrupus debito modo coquendo.

¶ Coqui fm artem hoc modo intelligitur. Est est ali-

qua medicinis que multum sustinet de decoctione: vt

sunt radices. Aliqua minus illa: vt sunt stipites plan-

Polipodij.

Sticados an. 3. vj.

Seminis feniculi.

Punorum numero. xx.

Tamarindorum. 3. 1/2.

Bulliant hec omnia tamarindis exceptis in li. xv. aque

fm artem vsq ad consumptione medietatis: deinde colat

tur: et cu predicta colatura dissoluatur tamarindi: dein

de addatur zuecari clarificati lib. 1/2. Rob. j. vini coctuz

scu sapa li. 4. et fiat syrupus debito modo coctus.

¶ Epithimi orientis: dicit orientis: eo q oriente minus

vigorosum est q in montibus nascitur et comuniter

minorem habet malitiam. Et hoc scribit Sauoranola

in sua practica de idropisi asclite de succo radicio yreos:

et tu vide et Ruicen lib. 4. ca. vj. vbi dicit q res siluestrea

sunt omnibus domesticis fortiores: de siluestribus qb

montane sunt fortiores.

¶ Passule in hoc syrupo ponuntur vt vigorent operatione

epithimi: et remoueant malitia ipsa que timetur ex sua

nitrositate. Et vt confortent operatione mirabolanoru: et

remoueant ab eis malitia hanc que est vt no remaneat

in vllis stomachi et intestinoru. Folia colligenda sunt

quando habent quantitate debita: et no sunt parata ad

casum: et no amiserunt colorem suum proprium.

Syrupus de thimo. Mellis conferens egritudine

pectoris et pulmonis frigidis et stoma-

chi: et epatis: et est medicamen bonu: et confort frigidis

que sunt in hyeme et confert frigidis completionem. Cu

tus permixtio. R. Extrematum thimi. 3. 1/2.

Seminis apij. Calamenti.

Seminis dauci. an. 3. 1/2. Menthe sicce an. 3. v.

Passularum nuculeataru. i. ab omni immunditia pur-

gatarum. 3. 1/2. Seminis anisi.

Seminis feniculi. an. 3. 1/2.

Bulliant hec omnia fm artem in lib. x. aque vsq ad co-

sumptionem: deinde colentur: et colature addatur mel-

lis purificati lib. 1/2. et fiat syrupus debito modo coquen-

do: et aromatizetur cum galle. 3. 1/2.

¶ Si in receptis reperitur gallia absolute scripta de

gallia magna est intelligendum tanqua de dignioriet

perfectiori.

¶ Passule hoc in syrupo ponuntur vt corrigant et vigo-

rent virtutem thimi: quemadmodum de epithimo su-

pra dictum est.

Syrupus de arthemisia magistralis valet ad opi-

lationem matricis doloribus eius et co-

llectioni. R.

Arthemisie. Spice.

Capillorum veneris. Assari.

Sauine. Thimi.

Camedreos. Epithimi.

Camepitheos. Camomille.

Origan. Rosarum.

Ozimi. Violarum an. 3. 1/2.

Sansuci. Sandalorum rubeorum.

Calamenti. Seminũ cõium frigidoz

Scolopendric. maiorum an. 3. 5.

Betonice. Seminis apij.

Scabiose. Seminis feniculi.

Ipericon. Seminis petrosili.

Ciperi. Ameos.

Squinanti. Carui.

Lupini. Juniperi.

Polipodij. Willij folis.

Sentiane. Seminis ruthe. an. 3. 1/2.

Rubee tinctorum ana. ʒ. j.

Bulliant oia hec in aqua sufficientis quantitate fm artem:

et prius in ea infusione per horas. x. Cinamomi. 3. j. 5.

Serapini. Armomiaci. an. 3. 5. Dicte gume ligentur i pet-

ta. Et oia simul vsq ad consumptione medietatis: deinde

colentur: et colature addatur. Mellis purificati li. vj.

et fiat syrupus debito modo coquendo.

¶ Coqui fm artem hoc modo intelligitur. Est est ali-

qua medicinis que multum sustinet de decoctione: vt

sunt radices. Aliqua minus illa: vt sunt stipites plan-

tarum. Aliqua iterum minus vt sunt folia. Aliqua ad-

huc minus et sunt fructus: aliqua iterum minus et sunt

semina. Aliqua minus et minus et sunt flores. igitur cu

tu decoquere vis aliquem syrups vel aliqua decoctio-

nem: preponas ad bulliendu radicem. secundo stipites.

tertio folia. quarto fructus. quinto semen. sexto flores: et

hoc modo coques fm artem. Ista regula no generalis

est: sed ab ea excipitur quedam herbe et semina vt infe-

rius declarabitur: vbi numerabatur et semina et herbe

parum sustentia de decoctione: sed hanc regulam po-

si: quia sic vt in pluribus euenit: et fieri debet: inferius

clarius dicitur: declarabiturq sigillatimque medicinis

sustineant: et que non.

¶ Semina omnia colligenda sunt quando sunt matura

et aquositas propria ab eis est separata.

Syrupus de sticados Mellis expertus ad omnes

egritudines neruorum frigidis: sicut est

paraleisis: epilepsia: spasimus: tremor: et tortura. Cuius

permixtio. R.

Sticados. 3. xxx.

Assie. id est thimus.

Calamenti.

Origan an. 3. x.

Seminis anisi. 3. viij.

Bulliant hec fm artem in aqua sufficientis quantitate vt

q ad consumptione tertie partis. postea coletur: et cola-

ture addatur. Mellis purificati lib. v. Et fiat syru-

pus debito modo coquendo. Et facta quasi perfecta co-

ctione vel parã distate a decoctioe ponantur hec grosso

modo contracta: et in petia ligata vide licet.

Cinamomi.

Calami aromatici.

Spice.

Croc. an. 3. j. 5.

Et referuetur in vitreato vase in quo si vis petiam po-

tes relinquere in qua sunt aromata.

Bulliant in aqua sufficientis quantitate. Nota q ista

sufficiens quantitas diuersificatur multipliciter. Nam

quando sunt res que multum sustent de decoctione:

tunc pro omni. ʒ. j. ipsarum apponi debent aque boca-

lia quatuor. Si ho mediocre medietatem. Si parum

bocale vnu tm. Si vero mensuretur vnclis debes pro oi

lib. rerum ponere lib. vj. a que si multum sustent de deco-

ctione. Si mediocre. lib. iij. Si parum. lib. j. 5. Et ideo

caueant viri in manibus rudium aromatariorum se po-

nentes. Et vbi medici bene considerent quis aromata-

rius sit qui suas ordinationes dispensat: quia si ignar

ne et anime et honori ee.

Syrupus de yfopo Mellis conferat asmati et tussit et

dolori pectoris et laterum et lacertis pe-

ctoris. Cuius permixtio hec est. R.

Yfopi sicce.

Radicum apij.

Radicum feniculi.

Radicum petrosili.

Liquiritie an. 3. x.

Ordei mundi. 3. iij.

Seminis malue.

Dragaganti. an. 3. iij.

Coquantur oia fm artem in aqua sufficientis quantitate

in aqua sez pluuiali vsq ad consumptione duaru partiu:

deinde colentur et colature addatur. Albaru pendiay

lib. 4. et fiat syrupus debito modo coctus.

¶ Radices colligende sunt cu folia ceciderunt: quia tunc

et natura et virtus folioy reuertitur ad radicem: et tunc

fortior est virtus radice.

¶ Radix si simpliciter scripta reperitur in cõpositis de

rassano domestico est intelligendus. Sic est et romani et

greci hodie accipiunt.

¶ Syrupi omnes isti sez violatus de yfopo de scabiosa

de liquiritia de prasio de iuiubis: et omnes decoctio-

nes pectorales cum aqua pluuiali faciende sunt: non

cum aqua comuni: et ratio est: quia aqua pluuialis est

magis subtilis: et rone subtilitatis magis penetratua:

facitq virtutes aliaru medicinaru ad partes pectoris

Thesau. Aroma. DD

Thesaurus

penetrare: que cum alia aqua non penetrarent. Et ad
dñm Aulcen. dicitur qd aqua pluuialis ratione sub-
tilitatis sue substantie citius putrefit: dico qd verum di-
cit et hoc propter impressionem aeris ab extra. Sed ab
intra secus est: quare bene nota.

¶ Albarum dicit auctor penidiarum: eo qd penidij fieri
debent ex zuccaro albo: nō cū puluere rubeo: vt quidaz
aromatarij nostri temporis et cetera.

Syrupus de liquiritia Mesue cōfert tussi antique:
et mundificat pectus: et pulmonē: Cuius
permixtio hec est. ℞. Liquiritie rase et munde. ℥. iij.
Capillorū veneris. ℥. j. Zsopi sicce. ℥. iij.

Proijce super his aque pluuialis lib. iij. et dimitte per
diei et noctem: deinde coquatur secundum artē vsq; ad
consumptionem medietatis: deinde coletur: et colature
addatur.

Mellis purificati. Penidiarum ana. ℥. viij.
Zuccari clarificati. Aque rosarum. ℥. vj.

Bulliant et coquantur vsq; ad formā syrups: et referuet.

¶ Hic notandū quod absurdum videt qd in isto syru-
po auctor ponat aquam rosarū: cum ipsa restringat:

et hic syrupus debet dilatare partes pectoris: et hoc non
solū videtur cōtra rationem: sed est etiam contra faciētes

hunc syrupum: eo quia nulli sunt qui aquā rosacē in
eo ponant. Ad hoc dictum qd recte ponitur: et qui non

ponunt multū errant: et ratio est. Nam ad hoc qd syrupus
iste valeat tussi antique et pulmonē et pectus mūdificet:

non solū oportet qd in eo sint dilatantia partes pectoris
lenientia: et maturantia catarrū: vt per liquiritiam ca-
pillorū veneris: et zsopum fit. Sed etiam necesse est qd in

eo sint ea que partes relaxatas adiuuent: et virtutem ex-
pulsivā confortent atq; resocillent: et fortificent: et hoc fit
per aquam rosatam: igitur rationabiliter ponit. Et sunt

aliqui qui ponunt aque infusionis rosarum viridium.

¶ Tribus modis vel altero trium modorū cognoscitur
qñ syrupus est coctus: primo quando accipitur cū spa-
tula distillat continue sicut oleū. secundo quādo adhe-
ret spatule tertio si ponatur super vngue vna gutta re-
manet: et non discurrat huc vel illuc: et hec est vera co-
gnitio coctionis.

Syrupus de eupatorio Mesue conferens febribus
antique: et proprie cis quibus corrum-
pitur forma stomachi: et epatis opilationes aperit: et cō-
fert frigiditati hypochondriorū et iniectioni et dropis. ℞.

Radicum apij. Succha. i. radix cardonis
benedicti f. mine.

Radicum feniculi. Florum buglosse.

Liquiritie. Seminis anisi.

Squinanti. Seminis feniculi.

Cuscute ana. ℥. iij. Eupatoriij. an. ℥. v.

Abinthij. Rauced. i. reubarbari.

Rosay rubea. an. ℥. iij. Mastice ana. ℥. iij.

Capillorum veneris. Spice.

Bedegar. i. radix cardonis. Balsari.
benedicti masculi an. ℥. v. Folij ana. ℥. iij.

Coquantur in lib. viij. aque secundum artē vsq; ad cō-
sumptionem tertie partis: deinde coletur: et colature ad-
datur Zuccari clarificati lib. iij. Succij apij. Succij en-
diuie depurati an. ℥. iij. ℥. iij. et gra. xij. Et fiat syru-
pus debito modo coquendo.

¶ De bedegar et succha est magna diuersitas inter do-
ctores. Aulcen. Mattheus filius. Diacordea. Simon
ianuensis. Plin. et Sentilius exponunt: qd est spina alba.

Sentilius etiā exponens receptam sotire: que quinto ca-
nonū describitur: dicit iterum qd est maneris spine: pro
qua communiter sumitur, alba spina. Et infra eo lib. p
expositione pillularum dicit: et bedegar est modus spine:
et creditur qd sit spina alba: hoc est. quod a doctoribus
elicet et potui qui confuse loquuntur: quia dato qd sit spi-
na alba non ponunt quam partem ipsius plante appo-
nere debeamus. Communiter aromatarij ponunt quā-
dam rem habentem similitudinem spogie que reperitur
adherere plante rose siluestris: et dicunt esse bedegar.

Succha de succha dicit Simon ianuensis qd est no-
men arabicum: et idē importat qd spina arabica: et hoc

idem dicit Salenus. Rasio. Haliabba. Mattheus fil.
Paulus ho volens ostendere quid sit succha. est herba
dulcis que extenditur super terrā: et facit capita grossa:
et flores sanguinei coloris: sed hec apud nos non reperi-
tur. Alij dicunt qd succha idest bedegar et bedegar:
id est succha et sic exponunt ignotum per ignotum.

¶ Alij vero postponētes tantorū virosū ambiguitates
solent hoc in syrupo apponi facere iuncos marinos et
radices cardonis benedicti: et dicunt qd duo hec viden-
tur de mente auctoris: cū illa sint apertius prouocatiua
vine cōfortatiua epatis: que oia querūtur a syrupo de
eupatorio: et qd reperiunt experimēto. bene eis succede-
re. Sed et hi et illi a veritate sunt multum distantes.

¶ Igit scias quod bedegar est radix cardonis benedicti:
q̄ masculus dicitur nullū florē faciens: nec thirsus: sed
folia extendūt super terrā: et folia strictiora sunt: et bre-
uiora succha magis icia. Succha nota est radix car-
donis benedicti florē faciens cū grosso capite cū paruo
thirso: imo a radice nō extenditur per longitudinē span-
ne seu cleuatur: et in futura et propinqua pluua con-
stringitur: et in sereno dilatat: et femina dicitur: differt a
superiori cardone per folia thirsus: et florē. Apud nos
nō reperiuntur vel raro duo hi cardones: sed portantur
a montibus Bilingone in cōfinibus teutonicozum Du-
cis Mediolani: in montibus a saxo oriuntur: et hec est
vera expositio et declaratio bedegar: et succha et. et due
he radices in hoc syrupo ponuntur non aliud et.

¶ Pauci insuper sunt qui hunc syrupum sciunt facere.
Mesue est dicit. fiat syrupus cum succi apij et endiuie
q̄ritate sufficienti: et nulli sunt qui hanc sufficientē q̄ri-
tatem eligere sciant. Igitur nota qd per hanc sufficientē
q̄ritatem intelligitur proportio nata q̄ritas zuccari ad
succos quemadmodū proportio nauit et posuit in syru-
po de bisantijs. f. succi lib. iij. zucari. li. ij. quod est pro
omni lib. zuccari succi depurati. ℥. xij. cum. ℥. j. ℥. j. gra.
xij. nec plus nec minus. Illi igitur modo proportio-
do resultat succi q̄ritas prescripta supra nec plus nec
minus: et hec fuit et opinio doctoris: quare bene nota: qd
pauci sunt facientes hunc syrupum fm rationem.

¶ Flores colligendi sunt quando perfecte sunt maturi:
et antequā cadant: et antequā dimittant colorē suum et.
de calamento Mesue valet splententis et
frigida habentibus viscera et senibus et
tussi antique et asmari. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti domestici. Squinanti.
Calamē silue. an. ℥. j. Dauci. an. ℥. vj.

Passularum mūdatarū. ℥. iij. Mellis purificati. li. q̄.
Chelid. i. semen leustici. ℥. vj.

¶ Et fiat syrupus secundum artē.
Syrupus ad matricē Magistralis vsq; ad omne v̄s-
tū matricio: et maxime mulierib; q̄ sunt
frigide nature. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti. Squinanti.
Sticados. Clperi.

Petrosiliq. an. ℥. iij. Cuscute an. ℥. j. ℥.

Sauine. Cassie lignee.
Camedreos. Aristologie longe.

Camithcos. Sentiane.
polij montani. an. ℥. iij. Baccarum lauri.

Matorane. Reupontici. an. ℥. j. ℥. j.

Ameos. Aque fontium lib. ij.

Dauci. ana. ℥. j.

Coquantur omnia in dicta aqua vsq; ad consumptio-
nem tertie partis: deinde colentur: et colature addatur.
Zuccari clarificati lib. iij. et fiat syrupus fm artē et.

idem dicit Salenus. Rasio. Haliabba. Mattheus fil.
Paulus ho volens ostendere quid sit succha. est herba
dulcis que extenditur super terrā: et facit capita grossa:
et flores sanguinei coloris: sed hec apud nos non reperi-
tur. Alij dicunt qd succha idest bedegar et bedegar:
id est succha et sic exponunt ignotum per ignotum.

¶ Alij vero postponētes tantorū virosū ambiguitates
solent hoc in syrupo apponi facere iuncos marinos et
radices cardonis benedicti: et dicunt qd duo hec viden-
tur de mente auctoris: cū illa sint apertius prouocatiua
vine cōfortatiua epatis: que oia querūtur a syrupo de
eupatorio: et qd reperiunt experimēto. bene eis succede-
re. Sed et hi et illi a veritate sunt multum distantes.

¶ Igit scias quod bedegar est radix cardonis benedicti:
q̄ masculus dicitur nullū florē faciens: nec thirsus: sed
folia extendūt super terrā: et folia strictiora sunt: et bre-
uiora succha magis icia. Succha nota est radix car-
donis benedicti florē faciens cū grosso capite cū paruo
thirso: imo a radice nō extenditur per longitudinē span-
ne seu cleuatur: et in futura et propinqua pluua con-
stringitur: et in sereno dilatat: et femina dicitur: differt a
superiori cardone per folia thirsus: et florē. Apud nos
nō reperiuntur vel raro duo hi cardones: sed portantur
a montibus Bilingone in cōfinibus teutonicozum Du-
cis Mediolani: in montibus a saxo oriuntur: et hec est
vera expositio et declaratio bedegar: et succha et. et due
he radices in hoc syrupo ponuntur non aliud et.

¶ Pauci insuper sunt qui hunc syrupum sciunt facere.
Mesue est dicit. fiat syrupus cum succi apij et endiuie
q̄ritate sufficienti: et nulli sunt qui hanc sufficientē q̄ri-
tatem eligere sciant. Igitur nota qd per hanc sufficientē
q̄ritatem intelligitur proportio nata q̄ritas zuccari ad
succos quemadmodū proportio nauit et posuit in syru-
po de bisantijs. f. succi lib. iij. zucari. li. ij. quod est pro
omni lib. zuccari succi depurati. ℥. xij. cum. ℥. j. ℥. j. gra.
xij. nec plus nec minus. Illi igitur modo proportio-
do resultat succi q̄ritas prescripta supra nec plus nec
minus: et hec fuit et opinio doctoris: quare bene nota: qd
pauci sunt facientes hunc syrupum fm rationem.

¶ Flores colligendi sunt quando perfecte sunt maturi:
et antequā cadant: et antequā dimittant colorē suum et.
de calamento Mesue valet splententis et
frigida habentibus viscera et senibus et
tussi antique et asmari. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti domestici. Squinanti.
Calamē silue. an. ℥. j. Dauci. an. ℥. vj.

Passularum mūdatarū. ℥. iij. Mellis purificati. li. q̄.
Chelid. i. semen leustici. ℥. vj.

¶ Et fiat syrupus secundum artē.

Syrupus ad matricē Magistralis vsq; ad omne v̄s-
tū matricio: et maxime mulierib; q̄ sunt
frigide nature. Cuius permixtio hec est. ℞.

Calamenti. Squinanti.
Sticados. Clperi.

Petrosiliq. an. ℥. iij. Cuscute an. ℥. j. ℥.

Sauine. Cassie lignee.
Camedreos. Aristologie longe.

Camithcos. Sentiane.
polij montani. an. ℥. iij. Baccarum lauri.

Matorane. Reupontici. an. ℥. j. ℥. j.

Ameos. Aque fontium lib. ij.

Dauci. ana. ℥. j.

Coquantur omnia in dicta aqua vsq; ad consumptio-
nem tertie partis: deinde colentur: et colature addatur.
Zuccari clarificati lib. iij. et fiat syrupus fm artē et.

Syrupus cordialis Magistralis vsq; ad tremorē cor-
dis: et cum pfortat: et thomaehū: subuenit
in corpore extinguit. Cuius permixtio. ℞.

Melisse. Endiuie. an. ℥. j.

Florum boraginis.
Florum buglosse. an. ℥. j.

Et fiat de predictis decoctio secundum artē: vt super-
ius declarauimus in aquis: videlicet.

Seminis acetose. ℥. j.

Aque endiuie.
Aque buglose.
Aque rosarum rubeorum.
Aque melisse. an. ʒ. iij.
Seminum quatuor: frigidorum minorum. ʒ. iij.

Suspendatur cum pecia ligata in syrupo.
Zuccari albi clarificati. q. s.

Et fiat syropus secundum artem. &c.

Syrupus de cicotea Buleini de sali. valet contra omnem materiam venenosam in alterando e mundificando ea: et proprie vix in antra: et carbūculis et similibus: et febre pestilentiali estivali et autumnali: cōfortat cor: et nutritus extinguendo calorem materialē: et mundificando materiam per vnam et secessum et facit appetere cibum: et inducit somnū: sicut infra. R.

Foliorum cicotee. M. j.

Foliorum boraginis.

Lactucarum.

Uolarum dico flores.

Florum scariole.

Lingue bouine.

Conterantur grosso modo: et bulliant fm artē in lb. iij. aque vsq ad cōsumptionē tertie partis: et colentur: et in colatura addatur zuccari clarificati lb. ij. Et bulliat simul: et in dicta bullitiōe addat Reubarbari electi et puluerizati. ʒ. ij. et aliquādo reubarbari. ʒ. ij. Et in vsu est cōmuniter. de. ʒ. ij. Reubarbarum suspendatur in pecia in dicto syrupo: et sepe exprimat pecia reubarbari cum manu vsq quo coctus sit syropus.

Et nota q reubarbarum debet poni quādo syropus erit medioriter coctus: quia reubarbarum parum sustinet de decoctione.

Syrupus fabor regio Mes. in practica in ea. de melancholia et mania: et vocatur sapor rex medorum cōferens manie et melancolie ex aduisione colere citrine. Cuius permixtio.

Succi buglose domestice. Succi buglose siluestris. ana. lib. ij.

Succi pomorum dulcium redolentium lib. ij.

Foliculorum sene. ʒ. iij. Croci. ʒ. ij.

Zuccari taberzet. lib. iij.

Fiat autem sic. sene proiciatur in succis per die et noctes post contritionem eius: deinde bulliant ebullitione vna ana. ij. deinde cum zuccaro fiat syropus: crocus autem confricetur in panno cum decoctione da. ʒ. ij. vel. iij. cum aqua buglose: et quandoq apud necessitatem datur cum aqua casei &c.

Syrupus diamorō Mesue. et est cōueniens ad apothemata gutturis et vix et ad oia genera profocationum. R.

Expressio mororum de seni seu bachi an. lb. j. j. Rob. i. vinum coctum: mellis purificati an. lb. j. j.

Coquantur oia simul vsq ad spissitudinem: et referuet.

Rob idē est qd sapa seu vinū vltimate decoctum. Robū aut proprie est quicūq succus inspissatus vel caliditate solus vel ignis: vnde litera Mesue que dicit rob est corrupta ex defectu translatoris dz est dicere robū: igitur qm Mes. dicit rob. i. robū suppleatur &c.

Syrupus de limonibus valet mirabiliter in febribus id est cōtra febres pestilē. cuius permixtio. R. Succi limō celi lib. xij. Zuccari albi lib. v. Et fiat syropus sicut syrups de acetositate citri: nec plus nec minus: prout patet in isto.

Syrupus de ribes stomachū calidū cōfortat vomitū colericū sedat: sitim: extinguit: cordis ebullitionē mitigat: et ipsum cōfortat: solutionem colericam stringit: et alterat. Cuius permixtio. R.

Succi ribes lib. xij. Zuccari albi lib. v.

Et fiat syrups hoc modo: primo bulliat succus ebullitione vna aut duabus: et dimittatur frigescere: et clarificet: et coletur: et cum zuccaro suprascripto et clarificato fiat syrups fm artem et struetur in vase vitreato &c.

Et Ribes quidam dicunt: q est acetosa: et quidam dicunt quod est coctus sed falso: quoniam nō est acetosa: quoniam

Mesue facit semotim ea. de rob. de ribes a cap. de rob de acetosa: similiter vbi ponit cap. de rob. de ribes ait: qd vix sicut rob. de acetosa. Itē nō est coctus: qm coctus est calidus et sicce cōplexionis: sed ribes sunt frigide et sicce.

Et Bihan est planta stipitē habens rubescē ad viriditatem declinē tenerum: cuius sapor est dulcis acetositate mixtus folia rotunda viridia nigra: cuius granum portatur de cotasceni acidi saporis: de quo fit rob. &c. Nos autem loco eius accipimus succum acetose que est lapacium agreste: et ponere possumus.

Et Scrapio in lib. aggregationū capitū. de ribes auctoritate Isaac venarū. Ribes est planta habens capreolos recentes rubeos ad viriditatem declinantes: et habet folia magna lata rotunda viridia: et habet granum qm sapor est dulcis cū acetositate: et ipsa est frigida et sicca in secūdo gradu: et signū super hoc est acetositas eius et stipticitas: et ex hoc contingit q in frigidat stomachū: et aliqui dicunt q est frigidus et siccus in tertio gradu. Nascitur autem planta ista in montibus syrie frigidis niuosis: et patet in pandectis.

Riasandali Nicolai dicitur a tribus generibus sandalorum que ibi intrant. Datur proprie cōtra calorem epatis stomachi pūscio et ceteris. Cuius permixtio hec est. R.

Sandalorū albo. Succi liquiritie.

Sandalorū rubeorū. Sels portulace. domestice

Sandalorum citrinorum. an solidum. j. ʒ. j. ʒ. j. ʒ. j. ʒ. j.

Zuccari albi ana. solidos. Amidi. (4. ʒ.)

Duos. i. ana. ʒ. ij. Gummi arabici.

Reubarbari. Dragagati an. solidū. j.

Spodij. f. de cāna. i. an. ʒ. j. ʒ.

Seminis scariole. ana. solidum. j. i. an. ʒ. j. ʒ.

Seminis melonum. Camphore. ʒ. j. ʒ.

Seminis cucumeris. Rosarum rubeorum. ʒ. j. ʒ.

Seminis citruli. Rosarum rubeorum. ʒ. j. ʒ.

Seminis cucubite. Puluerizentur subtiliter.

Syrups rosati lib. ij.

Et fiat electuarium. Sed cōmuniter fit in forma solida.

Et Solidus enim idē est quod. ʒ. j. ʒ. v. vt omnes doctores affirmant: et exagium idem etiam est: et non differt a solidido nisi solum nomine.

Et Omnia simplicia ex quibus cōfectiones electuarie: et cōpositiones oēs componunt nō sunt simul terenda. Sed quelibet simplex medicina per se conterenda est et puluerizanda. Et ratio est: q oia nō sunt eiusdē cōplexionis et substantie. Imo quedā sustinent multū de cōtritione: et quedam minus. Cinamomum est et macis sunt rare substantie: gariofilū vero et gumme sunt densis substantie: qua propter vt ex contritione vix ipso rum non deperdatur omnia de per se debent puluerizari: quod fecus faciūt aromatarū nostri temporis. et male: imo nimirum sic composita nō habent virtutem a doctoribus limitatam. Et hoc idem in decoctionibus est aduertendum: vt in tractatu syrupsorum te scire feci.

Terzea ad ardorem vixine magistralis. Cuius permixtio.

Seminis melonis mundi. ʒ. xv.

Cucubite id est semen munde.

Seminis portulace.

Seminis papaueris al. ana. ʒ. j. ʒ.

Incidantur minutissime: et cum zuccaro albo ad pondus omnium fiat terzea &c.

Trifera magna Nicolai. magna dicitur: quia magnam vtilitatem et fructū mulieribus confert: datur contra dolorem stomachi virorum et mulierum: cū aqua. in qua cocta sint semina feniculi anisi: et mastice. datur contra vitia matricis ex frigiditate: si diu temperata bibatur cū vino in quo cocta sit artemisia: prouocat etiā mēstrus si fuerit cū artemisia bñ trita et oleo muscellino commixta et pessarius ex hōmbace factus: si fuerit ex ea mēstris in naturā mulieris immisus nō cōcipietis. Si datur cū vino in quo cocta sit mādragoga vel sambucum miro modo prodest pueris qui nō

Thesau. Roma. MD ij

Thesaurus

possunt dormire: et in nocte nimis garrunt: distempers
ta cum lacte mulieris in modum ciceris et bibita pro:
dest. Cuius permixtio hec est.

Cinamomi	Spice celtice.
Salange.	Acoti.
Sarioflorum.	Rosarum rubearum.
Sedoarie.	Piperis nigri.
Zinziberis.	Seminis anisi.
Costi.	Seminis apii.
Storacis calamite.	Seminis petrosilli.
Calami aromatici.	Seminis feniculi.
Ciperi.	Macedonici.
Radicum yreos.	Dauci.
Paucedani.	Ozimi. i. semen basilico.
Corticum mandragore.	Seminis iusquiami.
Cimmi.	Diptami. ana. ʒ. j.

Pulverizentur omnia subtiliter: et cum mellis lib. j. ʒ. ii.
cocti et depurati fiat coëctio: et hoc modo faciēdo nihil
addendo vel minuendo erit trifera sine opio. Si vero cū
opio facere vis: addas predictis omnibus opii tebaici.
ʒ. ii. et cū opio trifera erit. Sed si hac prima mulieres vo
lunt illam in zucaro. Accipe igitur supra scriptarū spe
cierum sine opio. ʒ. j. zucari lib. j. et facias. Coëctio hec
danda est stomacho vacuo: et differēda est comestio vsq;
q̄ de ea facta sit digestio. Et dicte spēs subtilissime sunt
terende ac pulverizande. Dicitur enim compositio hec
trifera. i. hominem iuuenem reddens.

Nota q̄ quādo in multis coëctionibus reperies scri
ptum mellis cocti: q̄ tamen cum melle crudo et mundo
possunt coëctiones fieri: et illud habet minus de spis
situdine et magis de penetratione. igitur ab auctoribus
sepe inuenies scriptū mellis cocti: et q̄q; mellis crudo
et q̄ hoc intelligas q̄ vtrūq; potes ponere et cōueniēter.

Trifera persica Mesue experta apud persas: et cō
fert febribus acutis et inflammationi sto
machi: et epatis vetericis calidis de opilatione incolumi
tatem acquirit: ysum a fumis colericis deperditum re
parat. Sicut mitigat: morbos aduersionis fieri propibet
et est medicina magna in estate pestilentiali et autum
nali. Cuius permixtio.

Succi solatri.	Prunorum damascenorum
Succi endiuie.	numero. l.
Succi apii.	Cuscute. ʒ. iiii.
Succi lupinorum depurati.	ʒ. lib. j.
Mirabolanoꝝ hebulozum.	
Foliculorum sene. ʒ. ii.	Mirabolanoꝝ indorum.
Uolarum siccarum: aut viridum. ʒ. iij.	
Mirabolanoꝝ citrinorum. ana. ʒ. ii.	
Agarici. ʒ. j.	Spice. ʒ. iij.
Inuoluantur mirabolani in oleo amigdalaru dulciu.	Epithimi. ʒ. xl.
Tamarindoru. ʒ. iij.	Mirabolanoꝝ beliricoꝝ. ʒ. iij.
Manne electe. ʒ. j.	Sianoꝝ fumerre.
Cassie fistule. ʒ. iij.	Trociscorum diarodon.
Zuccari violati. lib. j.	Mactis.
Aceti vini lib. j.	Cubebe.
Reubarbari. ʒ. ii.	Spodii.
Mirabolanoꝝ citrioz. ʒ. ʒ.	Sandali citrini.
Mirabola. hebulozū.	Quatuor: seminu. f. semis cō
Mirabo. indoru. ʒ. viij.	munia frigida. ʒ. ii.
Mirabola. emblicozū. ʒ. iij.	Anisi. ʒ. iij.
Modus coëctionis eius est vbi dicit Solatri Endiuie	Spice. ʒ. ii.

Ap̄: et lupulorum vult vt sit succus depurati ana. li.
bramynam et proficiatur sup eos violaru foliculozū aga
rici prunorum, cuscute, mirabolani hebuli: mirabolani
indi mirabolani citrini spice: et accipiat de supra scriptis
quantitas sicut prius diximus: et bulliant super pru
nas cū facilitate dū remaneant lib. ii. et in istis supra scri
ptis sit succi lib. ii. et bulliant simul: et proficiatur super
ista epithimi boni: inuoluantur mirabolani in oleo
amigdalorum dulcis vel oleo violato: et bulliant ebul
litione vna: et deponatur ab igne et excole: et dissoluant
in vna parte istius colature tamarindoru cassie manne
zuccari violati: colentur et mundentur a granis et sco
phis: et in alia parte aque proficiatur zuccari fini et ace

ti: coquantur cū facilitate: deinde pone Syrupū istuz q̄
dissolutū est in succis: et aggregentur similiter et coquā
tur vsq; ad mellis spissitudinem: vltimo vero proficia
super istud reubarbari. mirabolani citrini mirabolani
indi. mirabolani hebuli. mirabolani belirici quantitatē
sicut prius diximus: quatuor granorum fumerre: tro
cisco: diarodon: mactis mactis cubebe: spodii: sanda
li citrini: anisi: spice voluantur in oleo violato: et repo
ne in vase vitreato: et da cum aqua frigida vel cū aqua
endiuie aut solatri: dosis est. ʒ. j.

Trifera minor ex arte senonis Mes. valet ad corru
ptionem: et exuberantiā mēstruozū et emor
roidaru: et ad corruptionē forme: et debilitatē stomachi:
et destruit humorē crudū: et clarificat colorē: et confortat
vesicā: et abscindit fluxum ventris: cuius permixtio. ʒ.
Mirabolanoꝝ hebulozū. Olibani.
Mirabolanoꝝ indorum. Ameos.
Mirabolanoꝝ beliricoꝝ. Zinziberis.
Mirabolanoꝝ emblicozū. Carmezi. i. fructus tamaris
sci vel flos.
Mactis muscate. ʒ. v.
Pascurtij.
Assari.
Ougani persici.
Piperis. ʒ. iij.
Mirabolani assentur cū butyro vacino et c. inuoluant
cū oleo amigdalaru dulcis: et aromatizentur cū ʒ. j. mu
sci. mellis quātum sufficit: et da post. ʒ. mēses. dosis est
ʒ. j. vsq; ad ʒ. iiij. Est enim expertū et efficacis: et proptie ad
humorositatem stomachi: et putrefactionem in ipso.

Tyriaca magna Andromaci que melior est omni
bus: et qualiter fieri debet. Cuius descriptio
reperi in quodā libello Sentilis de venenis: quā
vt ipse testatur habuit et extraxit a quodam libello An
dromaci proptia manu scripto.

Tyriaca magna andromaci dicitur: quia ab eo cō
posita fuit: valet contra grauissimas passiones humani
corpous: epistictis stomaticis. cophaltingicis: et migra
nicis p̄dest ad rancedinē vocis cōstrictionem pectoris.
optima est artariacis asmaticis emproicis vetericis
ydropicis p̄plemonicis illiosis et vulnera i testinis habē
tib freneticis: iliosis colicis: subuenit mēstrus educit: et fe
rū mortuū expellit: lepra variat: et frigori p̄dest: et cete
ras passiones inueteratas emēdat: precipue cōtra olave
nena et serpētuz morsus et reptilium valet: sed vniuersa
est ei dosis. f. p̄ quātate et qualitate vniuersisq; pas
sionis q̄ in Andromaco scbitur. ʒ. Sileris montani.

Trociscorum de squilla aureos. ʒ. iij.	
Dauci idest semen.	Trociscorum de thiro.
Camepitheos.	Ameos. i. semen.
Trociscorum andaracharō.	
Piperis nigri.	Camedreos.
Opū thebai. ʒ. aur. ʒ. iij.	Succi hipocistidos.
Cinamomi electi.	Spice celtice.
Rosaru rubearu siccarum. folij indi.	
Seminis napi siluestris. Decu.	
Scordeum. i. alleum silue. Bentiane.	
Yreos. i. radicium.	Seminis feniculi.
Agarici albi.	Terre sigillate.
Succi liquiritie.	
Colcofar adusti. i. vitreolum adustum.	
Opobalsami. i. olei ana. aureos. ʒ. ii.	
Amomi.	

Wirthe pure.	Acoti. i. radicium.
Croci.	Ypericon.
Zinziberis.	Pascurtij albi. i. semen.
Reubarbari.	Carpodalsami.
Radicum pentafilon.	Fu. i. radicium valeriane.
Calamenti montani.	
Summi arabici. ana. aureos. iij.	
Prassij Alii petrosilli.	
Carui agrese. i. cordumeni.	
Macedonici. i. semen.	Anesi. i. semen.
Sticados arabici.	Acatie.
Costi amari.	Castorei.
Serapini an. aureos. iij.	Piperis longi.

Pulegi indi.
Olibani.
Flores squinantii.
Terebentine.
Cassie lignee nigre.
Spice nardi.
Aristologie rotunde. ana. aur. s.
Polii montani.
Piperis albi an. aur. vj.
Storacis liquide.
Seminis apii.

Bdelii.
Salban.
Aspalm.
Oppoponaci.
Centaurce minoris.

Mellis dispumati lib. x.
Uini boni odouferi antiqui lib. s. et sac.

Et nota qd pro omni libra mellis est .i. iij. specierum predictarum: et hoc voluit bonus andromachus: et apponi debet si tyriaca dz habere virtutem descriptam a docto abus: et in alia. 3. vj.

In hac descriptione multa sunt intelligenda. Et primo de opio tebaico: dicitur enim opii tebaici: qd factu et collectu Tebis: qd illud est melius et perfectius quocumq; alio opio vbiq; collecto: et est minoris periculi et timoris vsus eius.

De calamento dicitur montanum: et ponitur: qd hz maiorem caliditatem et siccitatem qd calamentum suuiale: quod nascitur iuxta aquas.

Sticados arabici dicitur arabici qd in arabia onitur: et ille melior est: in illis partibus multuz colligitur. Sz nos vitimur sticados quod colligitur in partibus Romanice est perfectum.

Loco camepitesos si non haberetur accipi potest tyria muscata: quod a Mes. in capitulo de egritudinibz nervorum appellatur zinzem.

Hypoquistidos succus est barbe hircine: et illud ponitur non herba non solum in hac compositione: sed in omnibus medicinis: in quibus simpliciter reperies scriptum hz hypoquistidos: et qui herbam ponunt malecimo pessime faciunt.

Centaurca de minori intelligenda est: et illa in medicinis administratur: quia si simpliciter reperit de ea est intelligenda. Et radix accipi debet non herba: vt quidam rudes faciunt.

Vitriolum seu colcotar hoc modo adurit. accipe de eo quantitate qua volueris: et pone in patella ad igne: et continue sub ea insufflet donec ignea: et continue vitrioli voluatur: et tñ hoc fiat qd elus naturalis color mutet: et tunc remoueat: quia adustum est.

Species iste tyriace debet subtiliter teri seu puluerizari: et bene cribellari per subtili et spissuz sedatiu: vt melius et citius res simul fermentari possint: vt Mesue et Ancenna scribit in capitulo de tyriaca.

Puluerizabile est idem est qd cominabile vel diuisibile in partes paruas: et est aliud quam frangibile.

Utilitas ad puluerizandis est: qd facit penetrare virtutes medicinaru ad partes ad quas non penetrarent.

Etates enim tyriace sunt quatuor. Prima dicitur infantia: et incipit a die compositionis vsq; ad sex menses. Secunda pubertas: que incipit post illud tempus et durat vsq; ad decem annos. Tertia adolecentia et incipit post illud: et durat vsq; ad .xx. annos. Quarta senectus: et incipit post illud: et durat vsq; ad .xxx. annos: post illud expoliatur a virtute tyriace.

In vase plumbi tyriaca debet poni vel conseruari vel argenti in alio enim vase posita facit quandam ferruginem que appellatur zinnian: et consumitur humiditas eius naturalis et necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene conseruatur.

Et vas in quo ponitur non dz repleri: sed saltim tertia parte vas debet esse vacua: vt medicine possint respirare et exalare ne se suffocent.

Tyriaca Saleni que coiter sit: licet non sit tante perfectionis quate est prescripta Andromachi. Cuius pñmixtio hec est. R. Piperis longi lib. s. iij.

Troiscosuz de squilla lib. iij. Summi arabici.

Troiscosotum tyri lib. j. Colcotar ysi. i. vitrioli adu.

Troiscosoti dia coralii li. j. s. si. idest Serapini.

Xibalsami. i. lignum Terre sigillate.

balsami lib. iij. 3. x. s. Hypoquistidos. i. succus bar

be hircine.
Agarici.
Rosarum.
Radici yreos. lib. celestis.
Leuistici an. 3. vj. s.
Scordeon. i. allei siluestre.
Seminis rape siluestris.
Cinamomi an. 3. vj. s.
Rubarbari.
Spice nardi.
Costi.

Squinanti an. 3. vj.

Croci.

Zinziberis.

Cassie lignee.

Storacis calami an. 3. vj.

Mirrhe.

Terebentine.

Calamenti montani.

Thuris.

Diptami an. 3. vj.

Sticados arabici.

Polii montani.

Centaurce minoris. s. radix.

Piperis. 3. vj.

Folii. Petrosili.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Opii tebaici. i. illi. punicle.
Spice celtice.
Radicum acori.
Camedreos.
Senticane. s. radix.
Sistra. i. valeriana.
Carpobalsami. i. semes balsami an. 3. iij. s.
Seminis apii.
Amos.
Amomi.
Seminis feniculi.
Carni.
Sileris montani. i. semen.
Pasturtii.
Anesi.
Ypericon an. 3. iij. s.
Wumie.
Cassioei.
Oppoponaci.
Aspalm.
Salban.
Pentafilon an. 3. vj.

Aristologie longe.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Wauci an. 3. 4. 3. vj.

Et est semen pastinace siluestris.

Thesau. Aroma.

DD 10

toni. sexto qd nō def stomacho repleto cibo. Et he sunt conditiones attendende in exhibitione tyriace.

¶ Due prescripte descriptioes tyriace per annos xxx. ac etiā vsq ad xl. annos seruantur: dūmodo sint cōuenienter & debite facte &c.

Trocisci diarodon Mesue quoru iuuamentū est magnū ad febres antiquas & febres fleumaticas & febres in quibus corrumpitur forma: & confert ad dolorem stomachi & abstergit humiditatē eius. Cuius permixtio. *R.*

Foliorum rosarum rubearū. aur. vj. i. 3. ix.
Spice. aur. ij. i. 3. iij. Līquiritie rase. an. iij. i. 3. iij. 5.

Ligni aloes. aur. ij. i. 3. iij. Spodij de cāna. au. j. i. 3. j. 5.
Crocī. aur. 5. i. 3. j. grā. v. Mastice. 3. ij.

¶ Conterantur oīa: & conficiantur cum vino albo optimo: et fac tro. in forma lupini.

¶ Quid sit trociscus nota. Sit trociscus cōpositio quedam ex diuersis pulueribus & speciebus mediante aliquo liquore aggregata: & dicitur trociscus a trocos qd est rota: qz trociscus est similis rotis.

Trocisci de rosis miores Mesue stomachū & epatē confortāt: et conferunt febri fleumatice: stomachū preparant: et humorositatem ipsius abstergunt. Cuius permixtio hec est. *R.*

Foliorum rosarum rubearum. 3. r.
Līquiritie rase. 3. v. Spice nardi. 3. ij. 5.

¶ Conterantur hec & conficiantur cū vino albo optimo: et fac trociscos. Et si laxatiuum facere uolueris: adde Scamonee preparate. 3. iij.

¶ Quare autem trocisci fiant estet: medicine possint melius conseruari: acquirunt etiam ista permixtione aliquam virtutem confortandi: quam prius per naturas non habebant &c.

Trocisci de rosis maio: es melue. sicut confirmatū est in libris pluriū iuuamentorū: quoru maius est ad dolorem stomachi & malitiā digestiois: & eis proprie quib⁹ corrumpitur forma & principū hystropis & febres antiquas. Cui⁹ permixtio hec est. *R.*

Foliorū rosarū rubearū. 3. iij. Absinthij.
Ligni aloes. 3. ij. Spice.

Cōterant: & iāt trocisci cū Cassie lignee.
vino albo optimo. Fiorū squināri an. 3. j.

De floribus squināri nota. Non enim ad nos portantur: sed ipsorum loco apponuntur rami partem.

Trocisci de rosis et eupatorio mesue expertorum iuuamentorum ad febres antiquas: & febres compositas et ad dolorem epatis et opilationem ipsius et ceteritiam. Cui⁹ permixtio hec est. *R.*

Liquiritie rase. 3. iij. 5. Succū eupatoriū. 3. r.
Foliorū rosarū rubearū. 3. j. Terebinth. accipit ei⁹ loco

Raued. de seni. i. reubarbari. 3. iij. Māne dissolue i succo prescripto. 3. ij.

Et fiant trocisci. Conterendo prius omnia.

¶ Liquiritia si simpliciter scripta reperit: de radice sicca semper intelligēdū est: de qua ductantur partes vsui medicine conueniunt. s. radix et succus &c.

Trocisci de reubarbaro Mesue cōferetes ad dolorem epatis et opilationem ipsius et ad a postemata eius et antiquas cgritudines in ipso & hystropis et corruptionem forme & ceteris. *R.*

Rubec tinctorum. 3. j. Raued boni. i. reubar. 3. r. Seminis apij.

Succū eupatoriū. 3. iij. Absinthij.
Rosarū rubearū. 3. iij. Bissari an. 3. j.

Spice. Anisi. an. 3. j. Amigdalā. ama. 3. iij.

¶ Conterantur: et fiant trocisci de auro. j. pro singulo.

¶ Nota qz isti trocisci: qz nō possunt reformari cum suprascriptis humiditatibus in ipsis ingredientibus: ideo addatur de succo eupatoriū tantum quod reformari possint: et quemadmodum dixi de istis: ita de ceteris intelligatur sequentibus.

Trocisci de camphora Mesue valens ad febres multae inflammationis et sitim vehementem

tem et incensionem colere rubee: et ebullitionem sanguinis: & supercalefactionem stomachi: et epatis: & ceteris: et cōferunt ethice: et ptisi. Cuius permixtio. *R.*

Rosarū rubearum. 3. iij. Summi arabici.
Spodij. 3. ij. Spice an. 3. j.

Sandalorū citrino. 3. ij. 5. Ligni aloes.
Crocī. 3. j. Cardamomi maio. & mino.

Liquiritie rase. 3. ij. Amidi.
Seminis citruli. Camphore an. 3. ij.

Seminis cucumeris. Succari albi.
Seminis melonis. Terebinth. i. māna an. 3. ij.

Seminis cucurbite. Dragaganti an. 3. j.

¶ Conterantur: et conficiantur cum muscillagine psilij facti in aqua ros.

¶ Ad faciendum muscillaginē psilij accipiendum est 3. j. seminis: & 3. iij. aque rosae: et non solum de hoc semine intelligas: sed de omni re de qua muscillaginē facere intendis.

¶ Nota qd in super sunt quidam ignari aromatarū: qui frangunt dictū semē ad faciendū muscillaginē: & male: eo qz interior: medulle pars est calida: superior vero est frigidissima: & hoc in loco querimus infrigidationes: et habere mus int. nissimā calefactionem: et nō solum contrangenda non est: sed nec diu in aqua debet dimitti: propter causam supra allegatam de contractione.

Trocisci de spodio Mesue qui sunt vicini ad febres acutas et inflammationes stomachi & epatis et sitim vehementē: cuius permixtio. *R.*

Spodij. 3. iij. Rosarum rubearum. 3. vj. Seminis portulac.

Quatuor seminū, cōtum fri: Succū liquiritie. an. 3. ij. 5. gidozum maiorum. Croci. 3. j. 5.

Summi arabici. Dragaganti. an. 3. j. 5.

¶ Conterantur oīa: & fac trociscos cū muscillagine psilij.

¶ Quatuor semina cōia frigida maiora sunt ista: semina melonij cucumeris cucurbite. & citruli: qz si quatuor semina communia maiora scripta reperiantur: suprascripta ponantur.

¶ Conſice cum muscillagine psilij vel citoniorum vel aliterius cuiusuis est intelligendū qd fieri debet in aqua cōmuni: et hoc intelligas in omnibus in quibus nō specificatur liquor: in quo fieri debet.

Sunt qui in istis trociscis non ponūt nisi quatuor: res succo liquiritie supra. Sed non sunt tante virtutis: quare ponenda sunt alia quatuor: et fiant vt supra: et erunt efficacissimi.

Trocisci de spodio cū semine acetose Mesue cōferunt ad febres cōtinentes: cū quib⁹ est foelutio ventris: & sed sit inflammationē stomachi: & epatis: & sitim cōtinuam. Cuius permixtio. *R.*

Rosarum rubearum. 3. j. 5. Seminis acetose. 3. vj.

Spodij. 3. r. Seminis portulac. 3. ij. 5.

Seminis coriandro:ū pre: Berberorum.
paratorū & torefactorū. Balauſtarum an. 3. ij.

Sumach. ana. 3. ij. 5. Summi arabici. 3. j. 5.

Amidi an. 3. ij.

¶ Conterantur omnia et conficiantur cum succo agre sic. i. cum succo vuc acerbe.

¶ Modus assāndi gummi arabicū est: oēs gūme frangant in frustra ad magnitudinem ciccris: deinde accipe patellā vel bernacis: & calefac forti calefactione: deinde ab igne remota ponant supra gūme. & sine intermissione miscēantur: et supra dictā laminā calidā semper miscens do permittant donec albeſcāt: si illa caliditas nō sufficit: caleſcat de nouo remotis tñ gūmis: deinde caleſctia supra gūme ponantur: & miscēantur donec albeſcant: et albeſcete remouentur: quia assate sunt: et hoc modo facias de omnibus gummis.

¶ Coriandro:ū semina hoc modo preparantur. bene cū aqua cōmuni lauent: vt ab eis puluis amoneat: & per tres dies in aqua permittatur mutādo quotidie aquā: postea colitur: et in forti aceto permittatur per quatuor dies quotidie monendo cum manu postea colent: & superponatur succū cytoniorū: & aqua rosata ana. partes

equales: et per duos dies intus permittantur semper mo-
uendo sepe quotidie cum manu: postea colentur: et soli ad
excicandum apponantur: sic preparati dicuntur. Sz
vnum nota quod bene excicari permittantur: aliter ac-
quirent malum saporem.

¶ Semina couandrorum hoc modo torrefiunt. Calefi-
at bernacium vel patella ad ignem mediocri caliditate
deinde supra semina ponantur que torrefieri debent: et
sic supra ponantur: et ducantur hic et inde donec calore
videtur sentiant scilicet per omnem eius substantiam deinde
remoueantur. Et hoc modo omnia semina torrefiunt.

¶ Preparantur autem couandrorum semina: ut quedam
venenositas que in eis est amoueatur. Torrefiunt vero
ut magis stiptici reddantur. Torrefactio enim idem est
quod semicoctio.

¶ Amidum assatur: ut sunt gumme ducendo super lac-
minam bene calidam. Et cum incipit eius naturalis co-
lor: alterari remouetur: et assum est.

Trocisci de berberis Mesue primi qui sunt in usu
valent ad febres inflammatorias: extin-
gunt enim eas: et sunt angustiosam.

Berberos aut succi ei. Spodij.
Succi liquoritice. Semina portulacae an. 3. ij.
Rosarum rubearum. 3. vj. Spice. 3. j.
Crocij. Amidi.

Diagaganti an. 3. j. Seminis citruli. 3. ij. 5.
Caphore 3. 5. Conficiatur cum. 3. ij.

Mane dissoluitur cum succo berberorum. Et si succus non
reperitur dissoluantur cum decoctione ipsorum: et refort-
mentur.

¶ Summi si simpliciter scripti reperiantur de gummis
arabica est semper intelligendum.

¶ Trocisci a pillulis in tribus diuersificantur: scilicet qua-
ritate operatione: et exhibitione. In quantitate diuersi-
ficantur. Et quis in maiori quantitate formantur. Un-
de trocisci semper debent formari ad quantitatem de 3. j.

Trocisci de pyro exceptis: secundo in operatione diuer-
sificantur: pillule enim a remotis trahunt: trocisci vero
non attrahunt: tertio diuersificantur in exhibitione: quia
trocisci semper debent exhiberi cum aliquo liquore vel
succo habente respectum ad proprietatem trociscorum
non autem pillule etc.

Trocisci de absinthio Mesue qui conferunt febrili-
bus antiquis: et aperunt opilationem estia-
tis: et stomachi: et confortant stomachum: et conferunt do-
lori membrorum nutritionis: et confortant appetitum. Cu-
ius permixtio.

Abinthij sicci. Rosarum rubearum.
Anisi ana 3. ij. Rued. i. reubarbari.
Succi eupatorij. Assari an. 3. j.

Bpji. Amigdalorum amararum
mundatarum.
Spice. Follj. ana. 3. j.

Conterantur: et fiant trocisci cum succo endiuie.

¶ Necessitas et causa compositionis trociscorum est con-
seruatio alicuius rei longo tempore: et commoditas por-
tandi. Alta est quia medici aliquando volebant dare ali-
quas res cum tota substantia: et puras: et hoc modo pre-
parari iusserunt. Alij vero dicunt quod trocisci sunt ut me-
dicine possint melius conseruari: acquirunt etiam ali-
quam virtutem confortatiua per artem quam prius p-
naturam non potuerunt habere.

Trocisci de alkekengi Mesue ad vlcera in renibus
et vesica: et dolore quando mingit vrina.

Bianorum alkekengi. Seminis citrulorum.
Seminis cucurbitae. ana. 3. ij. 5.
Boli armeni. Summi arabici.

Thuris. Sanguinis draconis.
Semis papaueri albi. Amigdalorum amararum ana. 3. vj.
Succi liquoritice. Diagaganti.

Amidi. Bianorum pini an. 3. vj.
Seminis apij. Karabe.
Boli. terra sigillata. Zingibami.

Conterantur oia: et conficiantur cum aqua mellis vel iulep.

violato. Albateche semen est cuiusdam melonis indi v-
ridis ad similitudinem cucumeris bene maturi: quod angu-
ria alio nomine appellatur: sed si semen illorum non reperitur
loco eius accipere potest semina melonis nostrorum.

¶ Amigdale amare: et quatuor semina ponuntur in hac
descriptione trociscorum hac ratione: bolus enim armenus
et sanguis draconis habet stationem et moram in primis
venis: et sua virtute illas non transcendunt: sed quia in hoc
casu indigemus quod ad consolidandum cum sua stipticitate
ad vesicam vadant: et per se non possunt: ideo posuit
auctor amigdale: et semina frigida: ut penetrationem
faciant: et ad locum ducant.

¶ De bolo nota quod bolus idem est quod terra sigillata: que
in multis proprietatibus est similis bolo armeno: et ad-
huc habet excellentiore virtute et operationem.

Trocisci de capparibus Mesue resoluunt duritias
splenis et vetositatem. Cuius permixtio. R.
Corticum radicem capparorum.

Seminis agni casti. ana. 3. vj.
Nigelle. Calamenti.
Succi eupatorij. Radicum acori.

Amigdalorum amara. an. 3. ij. Masturij.
Armoniaci. Folij. um ruthe.
Aristologie rotun. an. 3. ij. Ciperi.

Scolopendrie. ana. 3. j.
Dissoluantur armonia cum cum aceto forti: et cum dicto
aceto trocisci reformantur coterendo omnia aia.

Et si de oleo eius auf. j. cum vino in quo coquatur radix
capparum cortex fragini. et cortex tamariscus: aut ex remi-
tates ramorum eius et cortex salicis. Et sunt qui duplicat
armonia cum: et est melius.

¶ Capparorum radix et genere flores colligendi sunt
in mense decembris.

¶ Trocisci conseruantur vsque ad sex menses: et debent
formari in forma rotunda: et deprimi in medio: et habent
bonam virtutem: et cum transcunt dictum tempus amit-
tunt virtutem: et de omnibus trociscis est intelligendum. Excep-
tis trociscis stellis qui conseruantur vsque ad duos annos.

Trocisci de eupatorio Mesue conferunt ad febres
antiquas et rigorem earum: opilationes
epatoe et splenis aperit. et sunt medicamina bona apa-
tum in ipso et ictericis et in principio hydrophilis. Cuius
permixtio.

Teretibus loco eius accipitur manna.
Succi eupatorij. an. 3. j. Rosarum rubearum. 3. ij.
Spice. 3. ij. 5. Rued. i. reubarbari.

Assari. Anisi. an. 3. ij. 5.
Spodij. 3. ij. 5.
Conterantur omnia: et fiant trocisci cum succis herba-
rum: et reseruentur.

¶ Succi herbarum sunt succi ex quibus componitur
sympus de bisantijs. Et sunt quatuor scilicet Succi endi-
uie. Succi apij. Succi lupulorum. Succi boraginis vel
buglose: et his succis dicti trocisci reformantur: quod si
haberi non possent ipsorum loco accipere possumus sy-
rupum de bisantijs etc.

Trocisci de karabe Mesue abscindentes sanguinem de
omni loco manationis eius.

Karabe. 3. vj. Balaustie.
Cornu cerui adusti. Mastice.

Summi arabici adusti. Lacce.
Coralloorum adustorum. Papaueri nigri assij an. 3. ij.
Diagaganti. Thuris.

Acatie. Croci.
Hypoquistidos. ana. 3. ij.
Opij. ana. 3. j. 5.

Conterantur oia et fiant trocisci cum mucillagine psylli.

¶ Modus comburendi omnes gummis. cornu cerui et co-
rallos talis est. reseruat et ponatur in olla terrea: et ponat-
ur in furno: et dimittatur per totam noctem: si quod posuisti
sue coralli ut cornu cerui vel gume sunt combusce extra
he: aliter iterum in sequenti nocte in furno apponatur:
et tantum apponatur quod comburantur et reserua: et ha-
beas combustionis modum. Et hoc modo conchilis oia
comburentur et ossa animalium etc.

Thesau. Roma. MD. iij.

Operatio ignis in medicina est triplex: quedam enim torrefiunt et cognoscuntur quando sunt torrefacti: quia quando calor penetravit totam substantiam medicinale: tunc operatio est perfecta: et per illam remouetur quedam parua humiditas que in medicina erat. Secunda operatio est assatio per quam remouetur pars humida: et viscosa subtilis: ut in semine lini: et ipsius assatio cognoscitur quando incipit in superficie coloris mutari: et ad contrarium quando ante erat reducitur assata est. Tertia operatio est combustio: et hoc fit transmutando virtutem vnam: et fortificando aliam ut in reubarbaro: et mirabolano quando comburuntur: pars subtilis solutius debilitatur: et terrestria siccata augetur. Et ipsius combustio cognoscitur quando naturalem et proprium colorem in tota ipsius substantia deperdit: et alium acquirit tunc combusta est. Et hoc nocent bene aromata.

Medicina sex de causis aduritur. Prima ut cito accitas amoueat ut de vitriolo. Secunda ut per adustionem accitas acquiratur: et sic lapides aduruntur: et in calcem transmutantur. Tertia quando ipsa est valde grossa: propter quod ipsa ad partes remotas non potest penetrare nisi subleuetur ut cornu cerui. Quarta ut melius possit coteri ut sericis. Quinta ut malitia medicine remoueat ut sic scorpionis aduritur. Sexta causa ut humiditas superflua consumatur: et sic mirabolans: et gisme omnes que dantur contra fluxum ventris aduruntur ut auferatur gumeositas illa per quam labat.

Papauer si simpliciter scriptum reperitur semper de albo intelligatur: et de semine non de alia parte plante. Modus vero assationis eius est sicut cetera semina supra in diagra ganto calido. Clare modum reperies etc.

Trocisci de Mirtha. Rasis nono Almanfous. capi. de pronocatione mensruoru valent ad prouocatione mensruoru. Cuius permixtio. R.

- Wirthe. 3. ij.
- Lupinoz optime tritoz. 3. v.
- Foliorum ruthe.
- Mentastri.
- Pulegi ceruini an. 3. ij.
- Cimini. 3. ij.
- Rubec tinctorum.
- Ala. i. asa scrida.
- Serapim.

Oppoponci an. 3. ij.

Conterantur oia: et conficiantur trocisci cum aqua in qua bullierint: et cocte fuerint. 3. ij. seminis iuniperi. Et potent aromata ut suis erroribus corrigantur. Nam reperitur in receptis asa simplici: sed scriptum: et idem est quod asa scrida. Et asse duplici. Et idem est quod thimus: quare hanc notate differentiam. Et ideo in compositione multum errant ponentes thimum pro asa scrida.

Si reperitur scriptum in receptis simpliciter rubee vel rubee semper debes intelligere de rubee tinctorum que est quedam radix cum quibus tinctorum in rubeum tingunt.

Trocisci de terra sigillata. Desue inuentione nostra qui sunt in vniuersis sunt ultimi iuuamenti ad spumam et ad egressionem sanguinis: et proprie sumpti cum aqua arnoglose. Et quandoque linitur ex vno eorum super frontem: et sedat fluxum sanguinis ex naribus. Et linitur ex eo super matricem ad fluxum mensruorum et sedat. Et quandoque mittitur in matricem. Et quandoque linitur super pectinem: et mittitur in vesicam: quandoque linitur super membrum manationis sanguinis: et sunt experti. Cuius permixtio. R.

- Sanguinis diaconis.
- Summi arabici assi.
- Ramich. i. quedam compositio infra describenda.
- Foliorum rosarum rubearum.
- Amidi assi.
- Spodii.
- Acacie.
- Lapidis ematitio.
- Eufistides. i. hypoquistidos.
- Balaustic.
- Boli armeni seu lutum armenum quod idem est an. 3. ij.
- Schedegi. i. semine canapis.
- Terre sigillate.
- Rarabe an. 3. ij.
- Cotali. scz. rubei.
- Dragaganti.
- Margaritarum.
- Semine portulace asse.
- Papaueris nigri an. 3. j. 5.
- Cornu cerui vsti.
- Thuris.
- Sallarum.
- Croci ana. 3. ij.

Conterantur oia: et fiant trocisci cum aqua arnoglose. i.

cu aqua plantaginis. Et hi sunt sine opio: et ha cu aqua spodii gumi boli armeni spice. Et quando inuitat necessitas ponitur in eis opij rhabai. 3. ij. et quandoque plus et quicquid minus: sicut oportet. Modus autem administrationis eorum est secundum tres modos. Ad fluxum sanguinis ex pectore aut pulmone administrandi sunt cum aqua portulace. Et ad excoiationem cum rob. citoniorum: aut cum aliquo robur sicciorum. Et ad manationem sanguinis ex partibus inferioribus confert inieccio eorum cum aqua virge pastous.

Differentia est inter sedenagi et sehedengi: sedenagi id est lapis ematitio. sehedengi vero idem est quod semine canapis. Contrarie tamen opinionis sunt Sentius et Chrysostomus de honestis exponentis de mente aliquorum quod est fumus terre sedengi non semine canapis. Ego vero apponi facio dictum semen cum magis hoc casu conueniat.

Varia est opinio inter homines de semine rose. Quisdam enim dicunt quod semina rose sunt quedam grana que reperiuntur inclusa in illa parua grossitie que sustinet folia rose: et sunt pilosa. Quidam dicunt quod non illa: sed illa sunt que reperiuntur in medio rose habentia colore glaucum: et ista opinio est falsa. Nam illa a doctoribus appellatur antera. Prima ergo opinio est vera: eo quod semen alicuius dicitur esse illud quo seminato producit sibi simile: sed hoc facit illud semen pilosum grossitudinis grossi milii non rosarum: sed compressum: et reperitur aperiendo illam parua grossitiam ut supra dictum est: et vulgo dicitur ut grana culo. Et colligende debent esse de mense Iulii vel Augusti.

In receptis quando simpliciter scriptum reperitur coralli rubei apponendi sunt: et de eis intelligenda et non de alijs. Si vero scriptum reperitur coralloz de rubeis et albis est intelligendum.

Hypoquistidos. i. succus ipsius herbe in medicina apponitur: ut supra dixi qui fieri debet in mense Aprilis et Maii: et vsui reseruari.

Trocisci de aniso. Desue qui auferunt febres antiquas et aperiunt opilationes: et emendant malitias epatis. Cuius permixtio. R.

- Seminis anisi.
- Abinthij.
- Lupatorij an. 3. ij.
- Bisari.
- Seminis ancti.
- Seminis apij.
- Spice.
- Amigdalaz amara. an. 3. 5.
- Masticis.
- Feld. an. 3. 5.
- Aleo boni. 3. 0.

Conterantur oia: et fiant trocisci cum succo abinthij et apij da cum syrupo acetoso et succo hebarum.

Amigdalaz si simpliciter scripte reperiantur absolute sine de amaris est intelligenda: et non de alijs nisi exprimentur: eo quod dulces competunt esui: amare vero vsui medicine.

Medicine que sumuntur a superficialibus animalibus debent sumi ab animalibus viuentibus factis: et tempore veris ut cornu cerui.

Trocisci de agarico. Des. in ea de agarico et sunt icolumes. Solutio educit slegma grossum et coleram rubeam. et dicit Gale. solutione educuntur vtriusque colera et slegma et humores viscosos grossos et putridos. Et eius propter est mundificare cerebrum et nervos et membra sensuum et lacertos: et educere materias que sunt in nuca et sinibus eius. Et mundificare pulmonem et pectus ab humouibus viscosis et putridis. Et mundificare stomachum et epas et splenem et renes: et matricem mulierum et educere materias a iuncturis. propter quod vocatur de mochuitus agaricum medicina familie: quia ad singularum partium corporis comoditate se habet. Et valet ad omnes dolores intrinsecos corporis: et est medicina mirabilis ad foedam antiquam et epilepsiam et vertiginem propter: et confert etiam manie et melancolie et egritudinibus nervorum et epatis: bus cerebri. Et est ex medicina bonis a smati et difficul tati anhelitus et vlcerebus pulmonis et pectoris: et sanat dolores stomachi et viscerum et est medicina magna omnium opilationum et egritudinum omnium quarum mater est opilatio: sicut est ceteris propter et hydropis et grossis.

tes splenis: et confert dolozi cpatis in uanum manifi-
scium et splenis similiter et renum: et curat apata: co-
ru: et prouocat vniū et mēstrua: et mundificat matricem:
et vltus ei⁹ auferit fedritatem coloris cutis acquirens ei co-
lorem bonum: et est ex medicinis educentibus vermicis: et
confert etiā sciaticis: et doloibus iuncturarum: et eius
quidē inuamentum ad febres antiquas diuersarū ma-
teriarum et ad tipum earum magnum est et proprie cum
eo quod conuenit et potibus.

Agarici electi et mudi. 3. j. Salis gemme. 3. 5.
Zinziberis mudi. 3. j. 5. Conterantur omnia et cū
oximelle simplici fiant trocisci: vel i pasta permittantur.

¶ Aliqui sunt qui hanc compositionē faciunt: et relin-
quunt in pasta: et dicit q̄ tunc appellari debent agarici
trociscati: si vero reformantur ad formam trocisci q̄ tūc
appellandi sunt trocisci de agarico sed ipsorum salua
pace quacūq̄ forma appellari possunt et agarici trocisci
fati et trocisci de agarico.

¶ Alio modo fieri possunt agarici trociscati: sūt cū in
fusione zinziberis et salis gemme cum vino albo: et vitif.

¶ Alio etiā modo fieri potest: vt Salenus dicit. fiat tro-
cisci ex eo cum vino in fusione zinziberis in quo puluis
ipius sepe submergetur: fiet operatio eius completa et
ex rebus sibi additis vigorantibus ipm ex spica et aqua
coctis: et proprie sumpta ex capite.

Trocisci Bandal Mesqui intrans in vera herme-
tis et alio p̄fectōib⁹ loco colloq̄ntide. R.
Pulpe colloquintide albe et leuis et mūda a grantio. 3. r.
Incidatur cum inessorio in cisione minuta: et fricentur
manibus: prius tamen inunctis cum oleo rosato. 3. j.
deinde accipe.

Diagaganti. Summi arabici. añ. 3. vj.
Bala. 3. vj. Aque rose. 3. iij.

Infundantur p̄scripte gumme in dicta aqua: et dimittantur
per quatuor dies cū dictis muscila gimbuis: sūt
trocisci de dicta colloquintida subtiliter incisa: et excic-
tatur in vmbra: deinde iterum terantur contritione bona:
et iterum conficte cū glutine corum: et facias trociscos et
iterum excica in vmbra et reserua.

¶ Summe colligende sunt anteq̄ indurentur et mino-
rentur: q̄ si nō colliguntur illo tempore reducuntur in
pulcre: et virtus ipsarum deperditur. virge vero collig-
gende sunt anteq̄ uentant ad quantitatem debitam.

¶ Quare autem medicine coagulentur est vt virtus ca-
lida que in eis est extingatur vel in totum remoueat.

Trocisci diacoralii Nicolai. R.
Coralli rubri. 3. iij.

Cinamomi. Mirthe.
Amomi. Pappa ueris albi. añ. 3. iij.
Squinanti. Troci. ana. 3. ll.

Calami aromatici. Xiloloco. i. lignū aloco. añ. 3. j.
Cassie lignee. Folij.
Dasticis. Polij.

Fu. adest valeriane. Allari.
Pedis columbini. ana. 3. j.

Conterantur oia: et cum vino optimo formentur trocisci
de solido vno pro singulo.

¶ Hic incidenter est notandū q̄ habens defectum ap-
petitus nunq̄ debet vni croco: et hec est regula genera-
lis: qm̄ malum fastidium generat. hoc Joannes de san-
cto Amanda in fine opusculi sui.

Trocisci de Tyro Nicolai. R. Tyros iuuenes lon-
gitudinis vniū palmi c̄sentes oculos
habentes rubeos et linguam mobilē et cornua in modū
grami frumenti: caput et cauda tribus digitis mensura
tis abscondit: medium q̄ remanet excoria: et intestinis
profectis optime dulci aqua laua: et in dicta aqua pu-
ra et munda coque donec spine a carnibus separentur:
postea spine prolectis: carne in mortario marmoreo sa-
tis tere: et commista eiusdem ponderis. farine ordei vel
panis frumeti assī cum iure suo tempera: et inde fac tro-
ciscos et reserua.

¶ Trocisci isti non debent esse multe quantitatis: et in
medio sunt bene comprimendi et in vmbra excicandi.
¶ In sua bonitate et virtute per annum seruantur: et

non plus.

Trocisci de squilla Nicolai. R.
Squillam integrā: et diuide anteriorem et
posteriorez partem abscide: et mediam partē in uol-
ue in pasta fermentata: et in furno coque: cocta abstra-
hatur de pasta et teratur in mortario bene et tantūdem
farine orobi adde et exinde trociscos reforma cum vino
vel melle puro et mudo et in vmbra excicent et si deest
orobi tantūdem panto assi subtilissime triti pone.

¶ Mel purum et electū hoc modo cognoscitur si habet
sex conditiones. vt infra optimū est. Primo debet esse
vernale: quia meli⁹ est illud hyemali. Secūdo q̄ sit rubeū.
Tercio quod sit graue. vnde quod in fundo est melius.
Quarto q̄ sit dulce: q̄ quāto dulcius tanto meli⁹. Quin-
to q̄ sit densum: quia quanto densius tanto perfectius.
item mel apum melius quam mel canne.

¶ Commemorare et insuper q̄ infra tangetur q̄ squil-
la cum cultello ferreo non est incidenda: nec interior et
exterior pars accipienda: causa autem vt in tractatu sy-
mporum et loch assignata est.

Trocisci Andaracarō. i. andromaci Aui. v. cañ. et
est tertia descriptio intrans in tyriacam
Cuius permixtio. R.

Alfelbet. i. arbor cornuta vel nespuli. 3. vj.
Squinanti. 3. j. 5. Calami aromatici.

Mirthe. Allari.

Xilobalsami. i. lignum balsami. ana. 3. vj.
Cinamomi. 3. iij. Amomi. 3. iij.

Cassie lignee. 3. vj. Amara con. i. maiorane. 3. r.
Spice inde. 3. vj. Polij. 3. vj.

Dasticis. 3. vj. Mirthe. 3. j.

Troci. 3. rā.

Conterantur omnia per se: et fiant trocisci cū vino albo.

¶ Species trocisorum omnium subtilissime contrende
sunt et per spissum sedatium transeunde: vt melius per
omnia membra transire possint et per paruas venas.

¶ Alfelbet dicit Gentilis quod ignoratur quid sit: sed
eius loco debet poni pilocarates: pilocarates nota. i. ar-
bor cornuta q̄ est arbor: portans cornelas vel nespilas:
igitur summitates alter⁹ accipi possunt: vt ab antiquis
doctoribus colligere potui.

Trocisci de vipera Auicenne quinto canonis. R.

Viperas nouiter captas: et absciantur
a parte capitis eius quatuor digitis: et similiter a parte
caude ipsius: medium vero quod remanet conferuetur
et aperiat: et extrahatur viscera eius et proprie selci⁹:
et bene abluatur cum aqua salita ablutione exquisi-
tissima: hoc facto decoquatur in aqua bene salita: et cū
eis addatur anetum et coquantur leui coctione: deinde
fiat collectio carnis ab osse ipsarum. Et carnes earum
in mortario lapideo bene pistentur: deinde misceantur
cum quantitate equali totelarum de seni bene contrita-
rum: et fiant trocisci cum iure earum: et qui eos facere
vult vngat digitos suos oleo balsami: et fiat trocisci pag-
ni bene compressi qui excicentur in vmbra per annum
et conferuentur et administrantur.

¶ Vipera de qua supra scripti trocisci fieri debent: debet
habere has cōditiones. Primo debet habere caput pla-
num et latum: apud propinquitatē colli debet esse minu-
ta et subtilis valde cauda curta strepitum faciens et soni-
tum in incessu: velox motu et aspectus eius presumptuo-
sus et audax et hausa: et de flauis femina. Cuius cog-
nitio est: q̄ masculi habent vnum dentem in omni latere
et femine plures: et capi debent in loco secco: humide effi-
sunt male et sint velocis motus tenētes caput altum et
leuatū. Et vt capiuntur illico incidatur pars capitis
et caude fin quantitate in trociscis dictam: q̄ si ab eis
currit sanguis plurimus: et fuerit motus eius in illa di-
spolitione plurimus et motus ipsius tarda: tunc scias q̄
est electa. Et vipera igitur supra scripta signa habentia
trocisci fieri debent. Trocisci sint parui: imo minuti sub-
tiles excicentur in vmbra et reponantur. Custodiantur
etiam a radis solaribus: nec ante nec post excicationē:
sol enim destruit et priuat eos a virtute appropriata car-
nibus viperarum.

Trocisci Ramich Mesue: que est medicina composita et relictur in alio medicina: et confortat stomachu cor et epar debilia. Et valz ad lubricitatem visceru intestino: et sedat acuitatem et sistit fluxus colericum et vomitu: et sedat animaz: et acquiritur ex eo in hoc tuamentum magnum: et cofert ad fluxum sanguinis vndecciq: et exsufflatur ex eo in nares propter fluxum sanguinis ex cis.

Succi acetose vel citoniorum. 3. xvj. Rosarum rubearum. 3. j. Sianorum mirri. 3. ii. Sulliat simul ebullitione vna: postea coletur et colatur miscantur. Sallarum recentium et humidarum contritarum contritione vltima. 3. ii. Et iterum coquantur: deinde puluerizentur super eos. Foliorum rosarum rubearum. 3. j. Sandali mazaehari. i. citrini. 3. x. Summi arabici. 3. j. Sumach. Spodii de canna. an. 3. j. Succi agreste. 3. vij. Succi granatorum mirtilorum tritorum vltima contritione. 3. iij.

Ligni aloes. Sariofilorum. Nucis muscate ana. 3. iij. Misceantur oia simul in scutela lapidea: et illic permittantur donec exsiccentur: postea puluerizentur subtilissimi cu. 3. j. caphore dissolue in aqua rosasiant trocisci ad pondus. 3. j. et reserua: nota q sunt aliqui qui aromatizant eos cu musca. 3. vnius quarta. Et hic multi hesitant propter fallitatem htere: vna est litera dicit succi granatoru mirtiloru: et illa falsa est: sed dicitur debet vt prescripsi. s. succi granatorum mirtilorum tritorum: et fiat sic bene: et fieri potest.

Tortelle de senti fm Mattheum sil. et intrant in trociscos de vipera Auicenne. quarum permixtio. R. farine tritici bene purgate a tritico seu furfure lib. j. Impastetur cu aq infusionis mastice ponendo pro omi. 3. j. aque pmunis. 3. j. mastice electe: de dicta farina fiant faga te parue que in furno decoquantur: et coete puluerizentur: et cu predicta aqua iterum reformentur ad forma trociscoru: et decoquant: postea reseruetur. Appellatur compositio hec tortella de senti: nam tortella. i. panis azim. biscotus de senti. i. de terra hierusalē qm ibi arabes impastant eas cu aqua mastice. habes igitur ex his modum faciendi. et etymologiam vocabuli: tortellarum de senti.

Trocisci de violis Mesue in antidotario suo: et sunt in vniuerso vocantur trocisci anech sedantes inflammationem: et lenientes ventrem: et mundificantes pectus. Cuius permixtio. R. foliorum aliarum florum violarum. i. florum viridum habentiu medicatē inter humiditatem et siccitatem. 3. xii. Turbith albi: et gummosi. 3. vij. Succi liquiritie. 3. iij. Tereniabin: id est manna. 3. iij. Et fiant trocisci cum zuccaro aut cum pulpa castie dehis est. 3. ii. Et quandocumqz innuat necessitas ponitur in eis diarecti. 3. ii.

Trocisci alii de violis in cap. de asmate in pratica Mesue: valent autem ad contritionem auhelitum: et leniunt naturam: et mundificant pectus. R. folioru floru violarum mediocriū in exiccatione: et humidatione. 3. xvj. Turbith boni arūdinei. 3. iij. Succi liquiritie. Tereniabin. i. manna. Diarecti ana. 3. ii.

Et fiant trocisci vt in alia descriptione. Trocisci de lacca Mesue cofert ad opilationes epatie et splenis et febres antiquas diuarias: et prouocant vnam.

Lacce munde. Succi liquiritie. Abinthii. Berberorum. Succi eupatorii. Seminis anisi. Rubee tinctorum. Reubarbari. Aristologie longe. an. 3. j. Costi. Bissari. Amigdalorum amararū. Seminis apii. Squinanti. ana. 3. j. Et fiant trocisci cum vino optimo.

Trocisci cochlon Auicenne qui intrant in metry dato Auicenne. R. passularum mundatarum et nucelatarum. 3. iij. Sutinio albotin. id est terbutina. 3. xiiij. Squinanti. Mirre. ana. 3. xij. Cinamomi. Bdelli. Blate bifantie. Spice romane. i. spice celtice. Cassie lignee. ana. 3. iij. Wellilori. Radicum ciperi. Baccarum lauri. an. 3. iij. Calami aromatici. 3. ij. Croci. 3. j. Bitumē iudaicu. i. Asfaltu. 3. ij. Et fiant trocisci cum melle et vino bono.

Trocisci de ligno aloes Mesue conferentes ad debilitatem corporis stomachi et pulsum cordis et sineopium et debilitatem epatis et ydropisum et fetorem oris. R. Rosarū rubearū. an. 3. ij. Ligni aloes. Cinamomi. Mastice. Sallie. Sariofilorum. Nucis muscate. Spice. Cardamomi. Weil. i. cardamomi minus. Corticum citri. Bantie. ana. 3. j. Musci. Ambre. ana. 3. j. Fiant trocisci cum melle passularum. Et administrentur cum vino odorifero aromatico.

Trocisci de balansito Auicenne conuenientes cis qui habet fluxu ventris: et egstione emitunt sanguinem et saniem habent tenasimon. R. Balansitarum. Sumach. Corticum granatorum. Oidei torrefacti. Mirtiloru ana. 3. viij. Sallarū torrefactarū et infusarū in aceto. et exiccatarū. Cimini torrefacti ana. 3. iij. Et fiant trocisci cum aqua rosata vel succo plantagine vel succo malorum granatorum.

Trocisci de sandalis Mesue valent ad febrem trisammatuam et malitiam complexionis calide in stomacho et epate. R. Sandali albi. Spodii. Sandali citrini. an. 3. viij. Seminis cucumeris. Seminis cucurbite. Seminis citrulli. an. 3. iij. Seminis portulace. 3. iij. Rosarum rubearum. 3. vij. Camphore. 3. j. Berberoru aut succi ei. 3. vij. Boli armeni. 3. iij. Confice cum aqua portulace: et da cu lacte acetoso aut cu aqua agreste aut acetositate citri aut rob de ribes.

Trocisci Croci magnetis Nicolai: et intrant in rubea et sotira. R. Croci. 3. iij. Rosarum rubearum. Seminis ameos. an. 3. j. 5. Mirre. 3. j. 5. Xilaloes. i. lignu aloes. 3. ij. Misce et formentur trocisci cum aqua rosa.

Trocisci ydiocri Nicolai qui in rubea et sotira intrant. R. Amomi. 3. j. Croci. Cinamomi. 3. 5. Folii. Mirre. Cassie lignee. ana. 3. 5. Spice. 3. j. Oppobalsami. Costi. Squinanti. Calami aromatici. gr. xv. Xilobalsami. Radicum assari. Radicum valeriane. i. su. ana. grana. xv. Maratri. i. semen feniculi. Mastice. an. gra. x. Amari. i. tamarisci. gra. vj. Vini ascaloni. i. vini pauci coloris optimi quantum sufficit. et hec oia tere et vino illo trociscos in forma: et cu fumo storacis calamite sicce et vsu reserua.

Vnguentum siue cerotum magistri Gausfredi qd dicitur gratia dei: valet em ad sanandū oia plagas nouas et veteres: et generat bonā carnem: et nō permittit intrare aliquā corruptionē: nec permittit generare malam carnem: et valet contra morsuras uis incilis vel conquassate: et valet contra morsuras quaslibet bestie venenose: et ad scrofulas: et malum sancti Antoni: et multa alia. put per experientia videt. R.

Balsani .ij.
Utriusque eris.
Aristologie longe. añ. .ij.
Bdelli.
Olibani.
Lapidis calamite. .ij.
Cere noue. .ij.
Lapidis ematitidis. .ij.
Litargiri subtilis. ana. lib. .ij.

Armonia. .ij. .ij.
Oppoponaci.
Thuris.
Masticis.
Colofonie. id est picis grece.
añ. .ij.
Mirthe añ. .ij.
Olei oliuarum.

Et hec omnia debent esse bene puluerizata: excepta cera cum tribus que sunt iste in primis. et modus faciendi dictum vnguentum talis est. iste gumme. s. galbanum armoniacum et oppoponacum disemperetur: et ponantur per diem et noctem in forti aceto primo diuise cum cultello in minutis particulis postea bulliat in calia vel in patella super igne cum lento igne semper mouendo cum spatula donec totum acetum sit consumptum: postea colentur per pannu lineum foriter cum duobus baculis in alia patella et dimittatur sic stare: et postea recipiatur olei oliuarum: et ponatur intus ceram in dicto oleo incisam in minutis particulis et super ignem ponatur oleum et cera cum liquefacta fuerit ponatur intus litargirium optime puluerizatum semper mouendo cum spatula ne fundum capiat: et coquatur simul donec color mutetur et fiat nigrum: postea ponatur intus in dicto oleum gumme et fac paulatim bullire donec gumme sint bene dissolute: et dicte gumme paulatim quasi filamdo semper mouendo cum spatula et sepe deponendo ab igne ne medicina saliat extra: quibus gumis sic in oleo predicto dissiliatis et bullitis probetur si sunt cocte tali modo. ponatur vna gutta in aqua frigida: et si durefcit cocte sunt: et si non durefcit ponatur super ignem donec fiat dictum signum: et postea quando cocte sunt et durefcunt ponatur intus viride eris bene puluerizati et semper mouendo cum spatula vt bene incorporentur: postea addatur mirtha aristologia longa mastic. vltimum vero ponatur intus thys olibanum bdellium lapis ematitidis lapis calamita et colofonia: et coquantur simul cum spatula ne fundum capiant: mutetur vt veniat nigrum vel rubeum: et quando ista signa videbitis tunc ponatur vna gutta in aqua frigida si non adheret digitis oleo vinctis. et sit coloris medii nigri et rubei tunc est coctum. et tunc remoueat ab igne semper mouendo cum spatula: postea ponatur in aqua frigida et dimittatur ibi frigidate: ita quod possit poni man? intus forititer donec sit ductile vngendo manus cum oleo: tunc inuoluatur ad vltimum superius terberentine. .ij. cere noue simul liquefacte. .ij. et fiat.

Vnguentum sanans vlcera antiqua difficilia consolidantia: et est medicamentum expertum Mesue. R. aloes boni. Mirthe munde añ. partes equales: deinde tere vehementer cum succo absinthij et succo plantaginis donec fiat sicut mel et administratur cum cono: aut panno subtili.

Vnguentum alfehricu. Mesue relatu ad Alexandrum mundificans cutim: et sanans scabiem siccam asperitatem cutis: et impetiginem et stigma grossum. R. Ceruse albe et subtilis. Litargiri subtilissime puluerizati. Alfehrico. i. radice budie. ucrizati. Aloes boni. Croci.

Argenti viui extracti. ana partes equales. Olei de oleandro et aceti. añ. quantum sufficit: et fiat vnguentum sicut de ceruis. Oleum quod intrat in isto vnguento est inferius scriptum et post oleum confectum: vt videbis totum completum.

Oleum de oleandro quod intrat in supra scripto vnguento: valet scabiem auferre eam omnino. R. succi oleandri lib. .ij. Rosarum rubearum viridum. .ij. vij. Olei onfancini lib. .ij. oleum onfancinum. Oleum de oliuis non maturis. Auicē. in .ij. casu in capitulo de oliuis inquit. oleum quod nunc exprimitur ex oliuis vltimae maruris: et oleum onfancinum est illud quod exprimitur ex immaturis: et quandoque exprimitur ex oliuis rubicis medijs iter immaturas et vltimae maturas: illud

oleum non est in usu. Oleander autem sicut Auicē. h. casu. est siluestris et fluuialis: et ipse computat ipsam inter species venenosorum: idem in quarto in fen. vij. in cap. summa secundo venenorum ex planta inquit oleander plurimum interficit homines et animalia: et hec planta est quam diaueron vocat: hec plura nomina habet: nam ab aliquibus dicitur veredendron: et ab alijs redendron: et ab alijs lozandrum: et ab alijs rododalphin: et ab alijs verco: et folia sunt similia amigdale: sed matoria: et pinguiora: et florem habet similem roseam locis maritimis nascitur. Leonardus de preda palea in .c. de pruna et igne persico inquit. oleum de landro. i. de oleandro. i. confectio Alfehrico. Confectio Alfehricon Mesue quod est medicamentum compositum ad fistulas et cancrum: et malum mortuum: et valet ad additionem carnis putride: et sanat scabiem siccam. R. Litargiri albi Calcanti añ. partem vnam. Floris eris partem mediam. Terantur cum aceto vehementer fori in sole tempore estiuo sere per diem vnum semper modicum addendo acetum: deinde ponatur in vase vitreato: et stringatur os eius et sepelatur in simo diebus. x. deinde administratur.

Vnguentum aureum Mesue curat et solidat plagas et est sanum et expertum.

Cuius permixtio. R. Cere citrine. .ij. Colofonie. .ij. .ij. Olei communis boni lib. Olibani. .ij. .ij. Masticis ana .ij. .ij. Terberentine .ij. Croci. .ij. Rese pini. .ij. .ij. Misce et fiat vnguentum in bona forma.

Vnguentum pro rapis et restis equorum quondam Illustrissimi domini domini Bernabonis. Cuius permixtio. R. Unguie porci mas. lib. .ij. Utriusque eris. Ceruse ana. .ij. Litargiri.

Limature ferri ana. .ij. Pistentur subtiliter et misce cum unguia: et fiat vnguentum. Primo lauent rapas et restes cum aqua et sapone molli bene et postea siccantur et vnguantur sepe.

Vnguentum aliud ad rapas et restes equorum domini domini Bernabonis expertum. R. Litargiri. Ceruse subtiliter puluerizate. Argenti viui extracti cum salina ana. .ij. Olei rosati. .ij. Misce et fiat vnguentum conueniens ad vnguentum: sed primo lauetur vt in alia scripti.

Vnguentum mirabile de elleboro ad tinea ibidem. R. Olei laurini. .ij. .ij. Mirthe. Ellebori ana. .ij. .ij. Litargiri .ij. Cere noue. .ij. .ij.

Misce et fiat vnguentum molle: istud vnguentum non est in usu apud nos.

Elleborus sicut Mesue est barba asfugi sicut Averroem in .v. c. elleborus est condit: quod non creditur verum. multi moderni computant condit inter species ellebori: eo quod sternutationem commouet: tamen nostri doctores non ponunt species ellebori nisi duas. s. albu et nigrum: qui satis noti sunt in oleo de euforbio ponitur condit. Conditi non est elleborus sicut intentione Mesue quia nigr nascitur apud radice arboris fructuose sunt fructus eius solutiu. Papias inquit anticia est insula vbi abundauit elleborus ad capitis purgationem necessarium: et ponitur pro elleboro antiqua parte templi que ortus respicit hec ab aliquibus dicitur velay: et ab aliquibus dicitur stranudella eo quod puluis ipsi in naribus positus sternutationem commouet.

Vnguentum de semperuina ibidem. R. Olei violarum. Olei rosarum ana. .ij. .ij. pinguedinis ascrio. .ij. .ij. Succu sempuinae. .ij. .ij. Bulliant omnia simul vsq ad consumptionem succi postea adde Croci. .ij. .ij. et fiat vnguentum.

Et istud vnguentum non est in usu: semperuina. s. maso: sicut circa instans dicit: quia semper viridis reperitur. Alii. in secundo inquit semperuina est succus: in ca. vero de

Thesaurus

Succuto inquit. succutu dicitur quod est sempervivus: et dicitur quod est species seminis mandragore: sed non recte quod illud capitulum de succuto est corruptum: apud arabes est limphitu ergo est consolidata maior: et sic si legis illud capitulum de succuto apud Avicennam cum cap. de limphito apud Dioscoridem videbis quod idem sunt sempervivus apud Dioscoridem vocatur aizon maior: dicitur quod omni tempore folia viridia habet: dicitur et bucalmon quod non est nam bucalmon est oculus bouis aut zetalmon: aut ambrosia quod non est: aliud facit capitulum de aizon minor: et hec est vermicularis et rube note. Aizon vero est proprie nomen suum quia componitur ab ay quod est semp et zon quod est vivus unde sempervivus dicitur quia semp folia viridia habet: nascit super tegulas plurimum et in locis quibus stercorea projecta fuerit et alibi.

Vnguentum de plubo sive leonardu de prieda palea paduanensem in cap. de cri spila. R. plubi vsti cum sulfure sive seruitore vsti. Litargi. r. an. 3. ij. Ceruse. Antimonij. an. 3. j. Olei rosati quantum sufficit et fiat vnguentum molle.

Et istud vnguentum est in usu maxime sive istam descriptioem idem in ca. de cura canceri habet idem in cap. de ulceribus ambulatiis habet idem: sed uterque ab isto differt. Plumbum vero apud Avicennam vocatur alamech et alhabar: vstum vero cum sulfure secundum seruitorem superius in quadam sic ostendi etc.

Vnguentum mirabile de canceris sive in ualibus sive eundem in capi. de cura canceri. R. De cineribus canceris sive in ualibus recedens: et de clima auri: et de aqua solatri quod sufficit et fiat vnguentum per optime ducendo in mortario de plumbo cum pistello aut super tabulam plumbam. Istud vnguentum non est in usu. canceri maxime sive in ualibus non sunt nisi qui sunt bulchasin. i. seruitore in tractatu tertio ponit formam coadurendi fartas: id est canceros: et ait. accipe canceros sive in ualibus viuos quando sol fuerit in signo arietis. xij. diem mensis intelligo lunaris: et pone in furno panis quousque comburantur: et non conuertantur in cinerem.

Et clima auri sive Avicenna melior est illa que aurea est ut cineribus glaci cineribus coloris recedens et laminosa grossior. Sulfur lombardum inquit clima auri est superfluitas que adheret parietibus vasibus in quo purificatur aurum: clima argenti est superfluitas que adheret vasis in quo purificatur argentum. vltimo fit clima ex ere. et marcescens est sicut clima auri.

Vnguentum pro stomacho magistrale valet ad confortandum stomachum.

Cuius permixtio. R. Olei nardi. i. spice. Olei mastice. Olei camomille. Olei menthe. Olei de absinthio an. 3. ij. Olei cytoniorum. 3. ij. Olei rosati. 3. j. 5. Macis. Sarsaparillorum. Mastice. Cardamomi. scz maioris et minoris. Salange. Ligni aloes ana. 3. ij. Corallozorum rubeorum. Sais coriandrorum. preparatorum. Rosarum rubeorum ana. 3. ij. Summitatum absinthij. 3. ij. 3. Florum camomille. Menthe. Summitatum squinanti ana. 3. j. 5.

Conterantur omnia subtilissime: et cum parum cere fiat vnguentum medium tenens inter duritiam et molliorem. Addendo panis brusculati prius in aceto infusi et bene expressi. 3. 5.

In omni vnguento species debet subtilissime contereri. si enim bene puluerizaretur non posset virtus earum per poros penetrare nec calore preparari.

Necessitas vnguentorum et emplastrozorum et electorum fuit ut rei alienius virtus applicaretur in substantiis adherenti et non statim resoluibili. Secundo quia medicis ne simplicibus non faciebant effectum. Tertio propter debilitatem medicinarum simplicium.

Vnguentum sandalinum pro renibus Mesue vltimum ad sedandum inflammationes et apostemata calida et supercalescentiones

que sunt in epate et stomacho. Cuius permixtio. R. Rosarum rubeorum. 3. ij. Sandalorum rubeorum. 3. r. Sandalorum alborum. Sadales citrinorum an. 3. vj. Boli arment. 3. ij. Spodij. 3. liij. Camphore. 3. ij. Cere albe. 3. xxx.

Olei rosati lib. j. Conficiantur et admixtrentur: et sunt qui lauant oleum et ceram prius cum aqua rosa tribus vel quatuor vicibus: et postea permiscet cum alijs et est melius.

Vnguentum aliud pro renibus expertum domini Blasij de Besana. Magistra

le valet prior. R. Olei mirtilorum an. 3. ij. Olei rosati. Sandalorum rubeorum. Olei de nenufare. 3. j. Sanguinis draconis. 3. j. Mirtilorum an. 3. j. Mucilaginis plij. Mucilaginis citoniorum Camphore. 3. 5. an. 3. ij.

Cere parum et fiat vnguentum: et lauetur oleum et cera cum aqua plantaginis postulate et lacte mulieris puellam lactantis an. 3. j. lauetur bis vel tribus vicibus.

Vnguentum Saleni Album Mesue vltimum in infrigidatione valens ad febres acutas et sodam calidam pulsatiuam. Cuius permixtio. R. Cere albe lib. j. Olei rosati lib. iij.

Et sit factum ex oleo onfascino. id est ex oliuis immaturis. Liquefiant omnia simul: deinde lauentur cum aqua frigidissima lauationibus pluribus usquequo bene albescant. Et quanto magis lauetur tanto fit perfectior. In fine vero conualescit seu lauetur cum parum aceti.

Istud vnguentum ego lanari soleo facere ex aqua rosata loco aque communis: et est magis confortatiuum renibus.

Vnguentum ab emplastro differt: eo quia vnguentum est tenerrimum sive liquidum seu liquabile: sed emplastrum est solidum: licet utrumque cum oleo et cera componatur etc.

Si vis facere vnguentum in forma satis dura debet ponere pro omni 3. j. olei specierum 3. ij. cere 3. ij. 5. Si vero molle pro omni 3. j. olei 3. ij. cere 4. 3. ij. specierum. et ista est dosis specierum olei et cere ad vnguentum faciendum.

Vnguentum populeon Nicolai dicitur: quod fit de oculis populi: valet contra calorem acute febrem in his qui dormire nequeunt in nocte temporibus: et pulsibus: et plantis manuum et pedum: hoc idem cum oleo rosato vel violato mixtum: et supra epas et umbilicum. Cuius permixtio. R. Oculorum populi lib. iij. 5. Foliorum papaueris nigri. Cinarum rubi. Foliorum iusquiam. Foliorum mandragore. Solatri. i. vermicularis. ana. 3. 5. Sempervivae. 3. 5. Lactuce. an. 3. 5. Scanzoncelli. Uolarum. Brugie porcine recedens li. ij.

Umbilici veneris an. 3. ij. Oculi populei pistentur per se: et fortiter terantur: et cum arugina iterum pistentur: et magdaleones infouentur per duos dies dimittantur. tertia vero die omnes predictae herbe colligantur: et per se bene pistentur iterum in magdaleones per dies octo referuntur: et simul miscantur: postea fruatim cum lib. j. vini odoriferi in caldario ponantur: et bulliant ad vini consumptionem: et cum spatula semper agitando: deinde per saccum expumendo colentur: et dimittantur frigidescere etc.

Oculi populei in mense apulis sunt colligendi: et cum arugina miscendi: et conseruandi sunt in mense maii cum arugina eos miscendo usquequo alie herbe colligantur.

De folijs mandragore si haberi non potest loco ipsorum apponi possunt cortices mandragore vel papauer nigrum vel iusquiam scilicet folia.

Vnguentum marciato Nicolai in suo magno antidotario a marciato peritissimo medico a quo fuit inuentum. quod facit ad dolorem: et ad frigiditatem capitis pectoris stomachi: et ad scilicet splenis: et epatis et ad illi dolorem vel ad soletum. vel ad ignem inunctum statim subuenit parale

Thesaurus

Ponantur in dicto oleo dicte radices per dies. viij. p. mittantur. Nono vero die ad igne ponant oia hec: et tandiu bulliant q' radices vsuidant: deinde ponant in sacco exprime do & colando: & cu colatu fuerit ad igne ponatur: & cum fuerit debite fere coctum p'ficiatur. Cere albe. 3. xv. Et liquefacta cera ab igne deponat: & post infrigidationem restructur &c.

Antidotum est quodlibet includens diuersas descriptiones medicinaru ad diuersas & varias passiones: et dicitur antidotum. i. e. contra vicia. datu: q' contra egritudinea principaliter: vel aliter antidotum dicitur id est contra datu: ab anti qd est contra inde. s. antidotum qd est liber continens experimeta contra morbos data. Tribuli marini sunt quida fructus nascetes in aqua: cornua habentia et intus habent quada medulla ad similitudine castaneae: & illi gallici pauperes solebat sup pileos suos portare.

Botum est duaru specieru domestica & siluestris: domestica est arbor terbenitine. Et siluestris leuciscus arbor in montib' nascens ex cuius femine fit oleu lentisci: & si haec non potest eius loco ponitur oleum mastici.

Vnguentum ^{dialthee siccolai: dialtea malasticon: & calastico dialtea a radice cuius dicitur malastico. i. mollificatiuum. calasticis. i. calefactiuum. calasticis. i. calefactu. Cui' p'mixtio. &c.}
Radices cuiuslibet lib. ij. Seminis lini lib. j.

Semini fenugreci lib. j. Squille 3. vj.
Radices omnes bene abluant: & terant sicut semen lini & fenugreci: & s'illa & in. vj. lib. aque ponant q' tres dies: quarto vero die super igne ponat: & bulliat donec incipit inspissari paulatim ponatur in sacco & cum exprime re volueris addat aliquantulum aque feruentissime ad extractione illius succi de succo isto accipiant li. ij. & mittantur in quatuor lib. olei comunitis: & bulliat vsq' ad consumptionem succi: postea addatur. cere lib. j. Cumq' liquefacta fuerit adde.

Salbani. Summi edere an. 3. ij.
Colophonie. Resine an. lib. 5.

Ad vitium ponatur puluis.
Et coctus ab igne deponatur: & cum infrigidatum fuerit: & coagulatum fuerit diligenter colligat: & reponat: et facit proprie ad dolorem pectoris ex frigiditate: & ad pleuresim in testa ouis aliquantulum calefactu ad igne: et super pectus in unctum sanat oia infrigidata loca: & deficcata calefacit mollificat & humectat &c.

In receptis qm reperitur scriptu olei loti modus laus di talis est: primo ponat oleum in vase mundo stricti orificii: & supra fundatur aqua clara cauam. ^{de abijciatur aqua & totiens reiteretur p'ectio dicte aq' feruentis q' finaliter exeat eiusde coloris: et saporis sicut ante p'jectionem: & tunc oleum erit mundum.}

Et nota quado hoc fit debet fieri in vno vase quod sit in fundo foratum. vt aqua possit exire: oleu enim remanet semper super aqua: & natat: quia est corpus aerium. Ideo quanto leuior: tanto melior.

Vnguentum ^{stasifagrie magistrale: v3 interficiendo vermes seu pediculos capi}
tis palpebrarum ex inguinum.

Arungie. Olei lino se. 3. iij.
Saponis mollis. Argenti. viui extincti. 3. ij.

Stasifagrie. an. 3. iij.
Conterantur subtiliter conterenda & misceantur.

Arungia si simpliciter scripta reperiatur semper de arungia porcina est intelligendum.
Hic vtiliter est notandum q' stomachus & repar non debent aliquo vnguento vngi aut aliquod emplastru vel cerotum supra eos ponendum est post cibum: quia attrahendo calorem a loco digest. omis impediret cibi digestionem: et naturam a sua digestionem diuerit seu operatione.

Vnguenta emplastra et cerota vtilissimum conferuntur per annum in sua virtute & bonitate & non p' quia clasp'o anno paulatim humiditas eorum naturalis deperditur et terrefactitas acquiritur.

Vnguentum ^{citrinum siccolai dicitur in ipso pomo. citrino decoquitur: pul-}

chiam redat faciem: lentigines de facie tollit: & ingredis nem ad solem inductam destruit: pustulas i quacuncq' parte corporis ortas salis flegmatis mirabiliter destruit & aufert cicatricem in corpore: subtiliat leprosi faciem si ex eo vngatur: multum emendat rubori oculo: si pruritu & calori & crispille valet. Cuius p'mixtio. &c.

Storacis albe et clare. 3. ij. Camphore. 3. j.
Coralli albi. 3. 5. Amentu dulcis. 3. j.
Belliculimarini. id est ymbilici marini. 3. iij.
Dragaganti albi. Amidi.
Cristalli. an. 3. iij. Antalis & dentalis.
Olibani albi. Nitri. an. 3. iij.
Marmoris albi. 3. ij. Serse serpentarie. 3. j.
Ceruse albe & subtilis. 3. vj.

Hoc modo terantur: dragaganti & ymblicos marinos terimus in mortario: marmoreo cum pistello serreo in simul cetera sigillatim in eodem mortario terantur: et cum panno subtilissimo cernantur: et cum arungie nouelle porcine albusime li. j. 5. septi capini vel pecorini. 3. j. 5. Arungie gallinae. 3. j. Confec sic. caldarium plenum aqua supra ignem bulliat: & cacabus cum arungie in caldario pendeat in ipsa aqua vt de calore ipsi aque arungie liquefiant: & liquefacte per subtilem pannum album colentur in catinum: & mox totus puluis opponatur preter camphoram et storacem cum spatula semper agitando: vt omnium bona fiat incorporatio: hoc facto in vno citrino cannato vel duobus mitatur et ponatur: et cum spatula semper agitando: & cu inceperit bullire iterum in caldario ponatur: et cum spatula semper agitando puluis camphore et storacis opponatur: & donec incipiat frigescere agitur: & cum infrigidatum fuerit recodatur. Et nota q' li. j. pulueris li. octo arungie colate debent poni.

Vnguentum ^{marciaton aliud quod aliqui habent in vsu.}
foliorum lauri lib. iij.
Amaraci. i. maiorane li. ij.
Foliorum miri lib. j.
Salbamite. id est mentre aquatice.
Butyri. 3. v.
Storacis calamite.
Adipis vj.
Thuris. 3. ij. 5.

Et fiat vnguentum prout in vnguento alio marciaton ^{lib. octidi. Oleum viride est oleum onfancium. i. oleu oliuarum immaturarum: et dicitur a virido: eo quia maiorem viriditatem habet q' cetera olea simplicia.}

Ruthe lib. 4. 5.
Rosis marini lib. j. 5.
Esuri. i. flos saluic.
Ozimi. i. balsiticon an. lib. 5.
Masticis.
Medulle ceruine.
Adipis galline an. 3. j.
Olei nardi. 3. j.

Vnguentum ^{latum ad alexandrum quo vngitur venter et fumen: et ilia: et soluit solutione catartici. Et vngitur ex eo stomachus: et facit vomere: et eduat vermes: et confert hydropis et solutione educit aquam citrinam: & est propinandum non valentibus sumere medicinam. Cuius p'mixtio. &c.}

Succi arthanthe. id est ciclamini vel panis porcini lib. iij.
Succi cucumeris alini. Olei rini lib. ij.
ni lib. j. pulpe colloquintide. 3. ij.
Butyri vaccini lib. j. Euforbij. 3. 5.
Polipodij. 3. vj.

Que sunt terenda tere et submerge in succis et oleis: et pone in vase vitreato stricti orificii et stringe caput eius: et permitte per dies octo deinde bulliant omnia ebullitione vna et colentur deinde projiciantur super colaturam.

Serapin. an. v. mirthe. an. 5. fl.
Duo hec dissoluantur prius in forti aecto: deinde proficiantur in dictis colatura: & bulliant simul: semper agitando cum spatula vsq' fere ad succorum consumptionem: et tunc projice super ea.

Cere. 3. v. fellis vaccini an. vj.
Feruant cum eis vsq' dum liquefiat cera: deinde pulueris super id.

Scamonee.
Mezeron.
Salis gemme aurf. iij.
Turbiti aure. v.
Zinziberis.

Aloes.
Colloquintide. aij. iaur. v.
Lufobij aure. iij.
Piperis longi.
Camomille. aij. aur. ij.

Discedit oia bene vt permisceatur & vtere.
¶ Modus extrahendi succu a cucumere asinino talis est. Accipiat in fine Julij in diebus canicularibus: & in mense Augusti qui sunt citrini: quia illi sunt maturi: et ponatur in vase & permittatur per noctem: deinde perforentur cultello acuto. Exiet a quositas quedam clara: et substantia pulposa. Illa aquositas colligat cu spogia vlt bobbacc: & abdicat & substantia plpofa refuet: & ita adhibita ponedo illa ad sole: & pmittat exicari donec possit educi ad formam troiscoroy: deinde remoueat, & referuet. ¶ aliud arthanite paruum Des.

Vnguentum resolvens apostemata splenis: et lapideitatem ipsius et scrophulas.

Succi arthanite.
Viscositatem que mulgetur ex radice filicis.
Succi camencis. i. aij. 3. viij.
Succi extremitatum samarisei. 3. ij.
Olei irini lib. ij.
Armoniaci.
Betti quantum sufficit.
Corticis radice capparoy. 3. j. 5.

Vnguentum ad vulnera antiqua: & fistulas que indigent mudificatione: abstergit em & mudificat ea carne mortua & putredine. Cuius permixtio. ¶ Flois erio. 3. v. Mellis. 3. xiiij. Betti fortissimi. 3. vij. Coque sup igne donec inspisset: deinde eo ablato addet. Olibanu bene puluerizatu. 3. ij. 5. Teredo semp tereda. ¶ Hoc vnguentum duobus modis fit: qui em volunt illud multu corrosiuum faciunt ipsum sine olibano. Qui vero medioriter. olibanum ponunt.

Vnguentum de bdelio Desue: quod confert ad spasmu et epilepsiam: et paralysim: et ad egritudines neruorum frigidaroy: & lenit nodositate neruoyum. ¶ Bdelij. 3. vij. Castorei. 3. iij. Cerenoue. 3. xv. Bdelium et serapinu infundantur in aqua rushe agrestis: et cetera leniantur cum aqua calida: & fiat vnguentum: & leniatur cum eo.

Vnguentum pro vermibus motagnane in antidotario suois consilioium. ¶ Centauree minoris. Aloes ad pondus omnium q erit. 5. vij. 5. Absinthij. aij. 5. 5. Olei absinthij. 3. iij. 5. Felles tauri. 3. j. Cere. 3. j. 5. Conterantur omnia coterenda: & fiat vnguentum.

¶ Lauatur em cera duplici causa: pmo vt a cuitas sua amoueat. Secundo vt acquirat virtutem qua no hy: et qua habet deperdat: vt in vnguento comittit: quia lauantur vt efficiatur stiprica. ¶ Si scriptum reperitur cere lote: tunc dicta cera laudanda est in aqua comuni. Aliter lauatur in decoctione in qua describitur.

Vnguentum pectorale mgraie: & est vsuale. ¶ Butiri recentis. 3. vij. Olei camomille. Olei violati. aij. 3. iij. Adipis galline. adipis anatto. aij. 3. ij. Cere albe. 3. iij.

Misce & fiat vnguentum omnia simul liquefendo: in fine vero vticos & crocus ponatur: deinde lauctur tribus vel quatuor vicibus cum aqua orde: repida. butyru melius est vacinum cum in medicina ponitur. i. ad opus medicine datur debet esse sine sale et conseruatur vsq ad sex menses vel vsq ad annum ad plus.

¶ Adeps galline debet esse recens & no antiquatu: am itit em coplexione & virtute: et efficitur rancidu & amittit temperamentu et liquefactu melius conseruatur. ¶ Adeps anatis & anseris quato antiquiores tato meliores sunt: et cu in medicina administratur nullo modo sale condiendi sunt.

¶ Pinguedines omnes si aspergantur zuccaro subtiliter puluerizato diu conseruatur absq corruptione: hoc ego sepe vidi et experimento approbavi. pinguedines em que pro vsu medicine sunt nullo modo sale salande sunt de modo predicto p:eparande.

Vnguentum apostoloru Auicen. v. casu. tractatu. xj. q. in vsu est: et est apostolicum: et nominatur vnguentu veneris: & est vnguentum rethicas cum facilitate fistulas difficiles: et scrophulas paruas nec est aliquid simile et: et mudificat vulnera ex carne motua: & plus consolidat. Et dicitur q est medicina. xij. a postoloru. Cuius permixtio. ¶ Cere albe. Resine. aij. 3. xiiij. Oppoponaci. Floris erio. aij. 3. ij. Armoniaci. 3. iij. Brofologie longe. 3. vij. Thuris masculi. 3. vij. Myrrhe. Salbani. aij. 3. iij. Bdelij. 3. vij. Litarisij. 3. ij.

Infundatur bdeliu & alie gume in aceto vini & decoquatur in estate cu duab lib. olei & in hyeme lib. iij. olei ec. ¶ Oleum si simpliciter scriptum reperatur de oleo olivuarum semper est intelligendum: quod oleum est materia omnium oleorum: vt in tractatu de oleis manifeste apparet ec.

Vnguentum ad scabiem magistrale bonum et expertum. ¶ Olei comunis lib. ij. Arugie porci recentis lib. ij. 5. Cere albe. Salis coia aij. lib. j. Cerebentine. Argenti viui extrincti aij. 5. Argenti sublimati. 3. iij. Cere albe. 3. v. Misce et fiat vnguentu fm artem: arugia porci melius conseruatur liquefacta: & adeps renu capiaru hoc etiam modo melius conseruatur.

¶ Argentu viuum hoc modo extinguit: & preparat: accipiat argentum & ponat in vna ampulla vitri: & supra exponat sata salua q cooperat: & deinde cocutiatu tm sub & supra semper salua addedo q totum confrangatur ita q possit aspergi tanq lac: & partib cui ponit ad hercat: & hoc mo extinctu erit: aliter tm concutiat q in illam forma veniat: & sic extinguitur.

Vnguentum aliud ad scabiem p pueris paruis: & mulieribus grauidis: & per sonis delicatis. Montagnane. ¶ Terbentine bene lote. 3. iij. Butiri recentis loti. 3. ij. Salis. 3. j. Succi atrangulorum. Vitellos ouo. aij. numero. iij. Olei rosati. 3. j. Misceatur omnia simul & fiat vnguentum. ¶ Salis si simpliciter scriptu reperat in copositionib: semper de communi sale est intelligendum. ¶ Terbentina butyru lauandi sunt in aqua ede: & sic facias de oi alia re lauanda in qua solu bi lauct: & no exprimat cu qua re: cu comuni aqua lauanda est.

Vnguentum ad scabiem pro canibus bonum & expertum. ¶ Saponis mollis lib. j. Arugie porci. 3. vij. Ellebori nigri. 3. vij. Sulpuris. 3. vij. Salis nitri. Aluminis roche vste. Salis communis. Terbentine. aij. 3. vij. ¶ Olei laurini quantum sufficit ad incorporandum: et fiat vnguentum.

¶ Et si fortius facere volueris: adde. 3. ij. argenti sublimati & terre camili. 3. iij. ¶ **Vnguentum** album siue de cerusa crudu Magistrale quod est in vsu: & valet ad infrigidandum oem duritiem & batituram: & deruscham tam pelaxinam carnis & combustionem ignis. ¶ Olei rosati lib. iij. Cere albe. 3. ij. Cerase lib. j. Misce oia & fiat vnguentu. Si sunt q addat cu porce. 3. j. 5. & albumina ouoy duo: &

Thesaurus

tunc erit vnguentum camphoratam: e sine camphora et sine albumine oui erit vnguentum de cerusa crudum: et sic vocatur.

Vnguentum de cerusa coctum valet ad cōsolidandum plagas: et in vsu est. **Magistrale.** Olei cōmunis li. ij. Ceruse subtilis lib. j. Coquatur lento igne donec coctus sit: sunt aliqui q̄ addūt cere albe et munde. 3. iij. et fiant magdaleones.

Vnguentum de litargirio coctū magistrale: et valet ad malum tibiārum: et p̄cipue qui fractam habent pellem super tibiā. **Litargirij auri subtilissimi puluerizati. Aceti fortis añ. lib. j. Olei rosati clari lib. ij.** Coquantur lento igne vsq̄ coctum sit et fiat magdaleon et sunt aliqui qui in dicto vnguento addunt cere. 3. iij. sed melius est sine cera.

Vnguentum de minio coctum: et est magistrale valet sicut vnguentum de litargirio. **Minij subtilissimi lib. j. Olei cōmunis lib. j.** Coquantur lento igne: et fiant magdaleones.

Vnguentum ad extrahendum putredinem ab vlcibus: et plagis factis nouiter: et est in vsu. **Picis naualis. Balsicon minij Magistrale valet ad extrahendum putredinem ab vlcibus: et plagis factis nouiter: et est in vsu. Terrentine. Olei cōmunis añ. 3. ij.**

Vnguentum citrinū et dicitur vnguentū cōmune valet: sicut vnguentum basilicones est plus lenituum et est magistrale. **Cere noue munde. 3. v. Misce oia simul et colet et fiat. Citrinū et dicitur vnguentū cōmune valet: sicut vnguentum basilicones est plus lenituum et est magistrale. Terrentine lib. j. Cere noue et munde lib. 5.**

Vnguentum de dragaganti pro pectore magistrale. **Summe dragaganti munde. 3. iij. Aque florū violarū lib. ij.** Infundatur in ea gumma per horas. xij. postea stagni nec: et his addat. Olei violati. Olei amigdalārū dulcisū. Cere albe añ. lib. j. Liquefiant oleum et cera: deinde apponat gumma ipse in frigidatis: et misceantur et.

Vnguentum hoc nisi ingenio fiat nunq̄ donam formam habere potest: s̄ stat in magdaleonibus grossitudinis fabre. **Ignis hoc modo factus pot̄ ugnatione et olei et ipsorum in frigidationem addas gummam stamignatam paulatim illā stanchezando ac si velles stanchezare manusculi: et nō cesas addere gumma: et stanchezare donec habeat bonā formā: et quāto magis elaborabis in ducendo: tanto meliorem formā accipiet et.**

Vnguentum de adipib⁹ magistrale pectorale. **Adipis anseris. Butyri recentis. 3. vj. Olei camomille. Olei amigdalārū dulcisū añ. 3. iij.** Misce et fiat vnguentum.

Vnguentum comitisse Buile. de varignana in sua pratica capitu. de retentione menstruorum quod est in vsu: est mirabile: et exper tum plurico. **Corticum medianorum castanearum. Slandium et copularum glandium. Corticum medianorum arboris glandium. Wirtillorum. Caude equine.**

Vnguentum mirabile relatu ad nicodemū de. valens ad vlcera putrida: et fiat in cis carnes et sigillar: et phibet eis fieri putrefactionē. **Cuius permixtio. Wirtillorum. Vini albi et boni. 3. iij. Decoquantur simul cū facilitate vsq̄ dum habeat spissitudinem.**

Vnguentum mirabile relatu ad nicodemū de. valens ad vlcera putrida: et fiat in cis carnes et sigillar: et phibet eis fieri putrefactionē. **Cuius permixtio. Wirtillorum. Vini albi et boni. 3. iij. Decoquantur simul cū facilitate vsq̄ dum habeat spissitudinem.**

Vnguentum basilicon magnū Mesue confert vulnerib⁹ in quib⁹ est calefactio: et ppue in vulnerib⁹ neruosis mundificat et in carnes. **Cere albe. 3. vj. Picis grece. i. colofonie. 3. j. 5. Rase pmi. Sepi vaccini. Picis. 3. iij. Olivani. Olei cōmunis lib. ij. Wirtillorum añ. 3. j. 5.**

Vnguentum cerascos magnū de. rectificas et cera maligna: et fistulas difficiles et mundificat. **Conterantur contere da: et fiat vnguentū in bona forma. Epit si simpliciter scripta reperiatu semper de naua li intelligatur. Si vero p̄p greca de colofonia semper intelligitur. cerascos magnū de. rectificas et cera maligna: et fistulas difficiles et mundificat.**

Cere noue. lib. j. Misce et laua oleum et ceram cum suprascripta decoctione noues semper remouendo aquam: et cum hoc factum fuerit. **Slandium. Corticū castanearum. Corticum medianorum arboris glandium. Ballarum. ana. 3. ij.**

Corticū castanearum. Slandium. Corticum medianorum arboris glandium. Ballarum. ana. 3. ij. Cineris ossium eruris bonis ana. 3. j. Wirtillorū. Ozimarum yuarum idest de lambuiscis. Sorbarum sicarū. añ. 3. j. Trociscorū de kara. 3. vj. Fiat ex his puluis subtilissim⁹: et misce. cum suprascripto oleo et cera: et fiat vnguentum.

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

Vnguentum de Antera magistrale: et est cōstrituum. **Wirtillorum. Ballarum. Cuius permixtio. Corticum granatorum. Acacie. Dasticis. Balsustiarum añ. 3. j. Seminis antere. Rosarum rubearum. Semis plāto ginis. añ. 3. j. 5. Terantur hec omnia subtiliter et cum. Olei rosati lib. j. 5. Cere noue. 3. iij. 5.**

et mūdificat a carne mortua et putrefactione: et p̄ficat sigillationem eorū sigillatione laudabili. R.

Armoniaci. 3. j. Litargiri. 3. xv.
Bdelij. Bloes.
Olibani masculi. Opoponcis. añ. 3. ij. 5.
Aristologie. Floris eris. 3. ij. Sarcocolle. añ. 3. v.
Resine. 3. iij. Mirrhe. Cere albe. 3. ij.
Salbant. añ. 3. iij. Olei cōmunit. 3. ij. 5.
Armoniacū et bdeliū dissoluatur in aceto. Litargirium teratur et decoquatur cū oleo donec liquefiat: et tunc remoueat ab igne donec infrigidetur parū: et profice sup ipsum armoniacū: et bdeliū dissoluta in aceto: et resduc ad ignē donec coaguletur: et post illud profice sup ipsum reliquas medicinas et administretur etc.

Vnguentum ceraceos parū Mes. facies nasci carnem in vulneribus: et mūdificat et incarnat ea: et confert vulneribus recentibus et antiquis. R.

Aristologie rotū de. Armoniaci.
Radici p̄reos. Sarcocolle. añ. 3. 5.
Sanguinis dia. añ. 3. 5. Litargiri triti pul. 3. v.
Decoquatur litargiri cum olei cōmunit lib. j. vsq; dū liquefiat. Et cōficiatur cum alijs sicut diximus.

Vnguentum alabastrū. Nardi preciosi q̄d romani de hierusalē attulerūt tempore: quo dñs noster Iesus Christus fuit crucifixus: p̄batum est in oibus febribus et rigoribus et chalculosis doloribus lumborū perā de vesica frangit dolorē illum auferit emigrancē: alio illi cum dolore amputat causis matricis optime subuenit Marta et Martha Sorores Lazari hoc vnguento vsē fuerunt diebus vite sue. Cuius permixtio hec est. R.

Sauine viridis. 3. v. Edece.
Ballarum cipressi viridis. 3. viij. 3. j.
Willefolij añ. 3. j. Arremisic.
Rosis marini viridis. 3. vj. Fenugreci.
Terre benedicte. Seminis lini. añ. 3. vj. Hec ola infunde in aque sextario uno et medio: et stet in infusione p̄ duos dies: postea adde olei cōis sextaria. v. et dimitte eū: cū cautela tandiu coquatur vsq; ad consumptionē aque et remoto ab igne coletur per sacculū additis.
Cere noue pure et mūde. 3. vj. Rasine. pint. Colofonie.
Olibani. Terbentine. Mastice. añ. 3. v. Salbani.
Storacis calamite. Summi edere. añ. 3. v.
Spice nar. añ. lib. j. Picis yspanice. 3. v. Balsami. 3. iij.
Que terenda sunt terantur: et que liquefienda liquefiant sm̄ artem: et misce: et oibus fiat vnguentum semper agitando cum spatula et vsui referuetur etc.

Zuccarum rosatum Mesue: stomachum et cor confortat: et omnia viscera. Et cōfert ad mollificationem eorum et eius modus talis est. R. Summitate floꝝ rosarū rubearū incōplete maturitatis. 3. iij. Permittat post eorū collectionē saltem per diē deinde in lapideo vase vltimate contrant postea adde eis zuccari li. j. et bene pistādo pmiscant: deinde reponant in vase vitreato: et cooperiat charta: demū soli exponatur: et p̄ mēse. iij. pmittat ol die illū miscēdo. deinde remoueat et referuet. Et hoc mō fiat zuccarū violatū buglosatū et boraginatū permittando solū floꝝ: in reliq; vero prescriptus modus seruandus est. Et quidam faciunt illud cum rosis non habensibus aliquid de complemento: et inuenitur magis suspicuum.

Et sunt qui non terunt rosas: sed incidunt cum foribus: et fricant manibus fricatione vltima rosas et zuccarum: deinde exponunt soli.

Nota insuper q̄ de floribus prescriptis solum summitas accipienda est: alia vero abicienda: quia nimis dura. Et fila illa que in floribus boraginis reperiuntur abicienda sunt.

Zuccarum violatum Mesue inflammationē: et sitim ventrē lubricat. Et eius modus est sicut zuccarū rosatum: indigent tamen violae expansione longiori: et expositione in sole etc.

¶ Et artificio cere.

Era enim quid sit: et quō a melle, seribus longo et claro sermone pertractatū est: ita vt et mulieres: et rustici magistri esse cū sint. igitur de ipsi artificio scribere re habat. A cera igitur rubea faciam initū.

¶ Ad faciendum ceram rubeam. R. noue lib. j. Terbentine subtilis. 3. iij. in estate/ in hyeme. 3. iij. Cinapij super lapide pictorū bene triti. Olei oliuarū. añ. 3. j. Liquefiat cera et terbentina ad ignem: demum remoueantur. et post aliqualem infrigidationem addatur oleum et cinapium: beneq; simul miscantur et referuetur etc.

¶ Oleum cū cum cera ponitur: vt cera simul tenere faciat que a cinapio separatur: et frangibilis redditur: ac vt cinapium melius contretur.

¶ Sunt qui loco cinapij ad faciendū rubeam cerā ponūt minū: et fieri pōt: sed in triplo ponit de minio vt pro omni lib. cere minij bene triti cum oleo vt supra. 3. iij. vel. ij. ad minus: sed non habet tantum colorem quantum fit de cinapio etc.

¶ Ad faciendum ceram viridem. R. noue lib. j. Viridis eris triti vt supra. Olei oliuarum añ. 3. j. Liquefiat cera: et post aliqualem infrigidationem addatur viride eris: et oleum et bene miscantur et viridis fiet.

¶ Si dictam ceram tenacem facere vis adde quātitatem terbentine supra scriptam in cera rubea. Terbentina cū in cera ponitur vt per ipsam tenax reddatur. Ac q̄ aliquid quando de ipsa sunt imagineo: vt facilius a formio in aqua madefactis separetur quare etc.

¶ Ad faciendum ceram nigram. R. noue lib. j. Terra nigra trita: vt supra. Olei oliuarū añ. 3. j. Liquefiat cera et post aliqualem infrigidationē addatur terra nigra et oleum et referua.

¶ Si dicta cerā nigrā tenacem facere vis addas quātitatem terbentine supra tibi notatam.

¶ Ad faciendum seu dealbandum cerā. R. quantitatē quā volueris. Aque clare parietum vsq; quo cera sit liquefacta: deinde paululū permittatur quiescere donec tota cera natet super faciem aque: deinde accipe vas aliquod vitreatum: cuius pars exterior sit lentis: et magis defac cū in aqua frigida deinde infundatur fere medietas eius in cera liquefacta: et extrahe cum cera que sibi adheret: et permittit ceram illam in frigidare: deinde separa eam a vase: et tantum hoc facias q̄ tota cera ab aqua fuerit extracta: deinde dictam ceram taliter formaram soli exponas: et rozi in mense Maij et illam sepe voluas: et tantum permittatur q̄ fiat alba vt cerusa.

¶ Sunt autem quidam alij qui illam dealbant in tribus diebus seruando predictum modum. Sed expectat in mense Julij quando sol est in maiori calore: et q̄ cera illa subtilis est facilius: et a caliditate solis possit liquefieri aspergenda est aqua munda bis in die.

¶ Alius modus dealbandi ceram. R. quantitatē quam volueris. Aque clare parietes duas. Bulliant simul et coquātur donec nigrescat aqua. Et tunc p̄ice aquā illā: et pone aliā: et ita sepe fiat donec fiat alba: deinde collige ceram et referua.

¶ Multis alijs modis potest cera dealbari. Sed prescripti duo modi sunt communiores ac meliores: insuper nota q̄ cera potest omnem colorem accipere tingēdo eam cum re tingente ad colorem quem intendis facere. Seruando modum in cera rubea et viridi tibi declaratum: et de quantitate tam rei quam olei et contritione etc.

¶ Modus laborandi dictam ceram. longitudo secundum diuersitatem ponderis.

Cerum de Rub. xxj. debet esse de bf. iij. et quar. ij.

Cerum de Rub. viij. debet esse de bf. iij. et quar. 5.

Cerum de Rub. vij. debet esse de bf. iij.

Cerum de Rub. vj. debet esse de bf. ij. et quar. iij.

Thesau. Aroma.

EE

Cereum de Rub. v. dz esse de bf. ij. r. tertie. ij.
 Cereum de Rub. iij. dz esse de bf. ij. r. tertie. j.
 Cereum de Rub. iij. debet esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de Rub. ij. debet esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. xl. dz esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. xxx. dz esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. lv. dz esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. xvj. debet esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. xij. dz esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. viij. debet esse de quar. vj. s.
 Cereum de lib. v. debet esse de quar. vj. s.
 Cereum de lib. iij. debet esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. ij. debet esse de bra. ij. s.
 Cereum de lib. ij. s. cui dz esse de bra. quar. ij. s.
 Cereum de lib. ij. debet esse de bf. ij. r. quart. ij. s.
 Cereum de lib. j. s. debet esse de bf. j. r. tertie. ij.
 Cereum de lib. j. dz esse de bf. j. r. quart. j. s.
 Cereum de lib. s. debet esse de bra. j. s.
 Cereum de. j. viij. dz esse de bra. j. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. j. iij. debet esse de quar. ij. s. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. j. i. dz esse de quar. ij. s. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. j. i. dz esse de quar. ij. s.
 Cereum de. j. j. debet esse de quar. ij. s. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. j. s. debet esse de quar. j. s. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. s. iij. debet esse de quar. j. s.
 Cereum de. s. ij. dz esse de quar. j. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. s. ij. dz esse de quar. j. r. digitis. ij. s.
 Cereum de. s. j. debet esse de quar. j. r. digitis. ij. s.
 ¶ Mensura iste intelligende sunt ac mensurande cu bra-
 chio panni: r non solum intelligende sunt de cereis ro-
 tundis: sed de quadratis: diuersificatur tamen quan-
 doq; secundu diuersitate opintonum: sed hic est comu-
 nis r proportionatus modus ab omnibus vlitatus.
 ¶ Nota insuper q; quandoq; ceram laborantes vel in-
 advertentia vel aliquo alio casu faciunt vel summitate
 vel postremam cerei nimis grossam: vt igitur errorē suū
 corrigere possint: abradunt cultello partem illam super
 suam: cuius modus non laudatur. Sed accipienda est
 alia cera seruena: r super partem illam superfluā cū illo
 calore projicienda: r torrens est reiteranda q; pars illa
 amota sit: sic error corrigatur. Et nota quod parum de-
 bet esse differentia in magnitudine seu in grosse de pte
 infima: r suprema si secundu rationē laboratū est cereū.
 ¶ Apponitur quandoq; rotunda cera: vt dispendium
 emittetur. Igitur talis est modus. Amouetur cera in su-
 periori parte cerei. antiqui vsq; ad licinium per quar-
 tam vnam: r licinium antiquum cum nouo bene ligetur
 ita vt si cū hunc suspendatur non laxetur: deinde inuo-
 uatur charta tante latitudinis quante cereum esse de-
 bet: et in dicta vacuitate cera liquefacta cum captia po-
 natur vsquequo vacuitas plena sit: deinde duo vel tres
 manus cere super totū cereum addatur. Et sic nouiter
 totum factum esse apparebit. Modus hic ab omnibus
 vlitatus est r.

De artificio zuccari.
X zuccaro multa sūt q; hoc meo
 libello non describent.
 Cū iā trita sint r rudes in his sint edocti.
 Et quia sunt: r non ab oibus modus fa-
 ciendi scitur: declarabitur: vt artificium
 zuccari omnibus pateat huius opuscu-
 li beneficio.

Ad faciendum coriandros folios.
Coriandri rotundi seu solū sunt ex zuccaro sub q;
 ponitur semen coriandri preparatū: vt
 supra r bene exsiccatum omni humiditate: Et in princi-
 pio vsq; fere ad finem ponitur zuccarum bene coctum.
 In fine vero per tres vel quatuor manus exhibetur le-
 uis coctionis: vt maiorem rotunditatem a. cipere pos-
 sint sicut magis solū.
 ¶ Dicti coriandri bene siccati r fricandi manib; sunt:
 r non solum in fine: sed in omni additione zuccari: eo q;
 inde duriores redduntur: nec ita facilliter ab humiditati-
 bus denigrantur: r molles redduntur: r tunc ab omni-
 bus artificum laudatur: r hec est consuetudo Zanuen-

sium que ab omnibus approbatū.
 ¶ Ad faciendum coriandros crispas.

Tegatur semen coriandroz zuccaro manibus
 fortiter fricando vsquequo habeant me-
 diocrem magnitudinem dando super zuccarum satis
 fortis cocture: deinde accipiatur cacia forata paruo fo-
 ramine in fundo: et zuccaro impleatur et ab alto zucca-
 rum dictis coriandris proficiatur semper bacilonū du-
 cendo sub et supra: hinc et inde: et sit zuccarum fortis
 cocte a principio vsq; ad finem: r bene exsiccentur ducē-
 do bacilonum: vt supra.

¶ Zuccarum datur bene coctum: vt crispum durare
 diu possit ac vt tantum simul non adhereant quantum
 adhererent si leuiter decoqueretur: r hoc bene docti aro-
 matari faciunt r.

Ad faciendum cinamomū confectum.
Cinamomum excoctum a superiori corti-
 ce: et per parua fila incidatur: et
 in bacilone ponat: ac zuccarū supra eū proficiatur cum
 captie paruo foramine forato. Et in principio vtrupta
 per tres manus zuccarum sit leuis coctionis: postmo-
 dum vsq; in fine fortiter bacilonum ducendo vt in co-
 riandris crispis dixi: et tantum hoc continuetur quod
 grossi reddantur.

¶ Sunt qui post primā projectionem zuccari aspergūt
 in dictum cinamomū incisum zinziberis puluerizati.
 vt sicut magis mordicari r gustari solet. Sed modus
 ille nō mihi placet. Sed vt lingue mordēs sint debent
 fieri ex bono cinamomo nec infundendum est in aqua:
 vt quidam fatui faciunt vt facilius incidatur: eo q; illa
 infusio tollit omnio saporem cinamomi r.

Ad conficiendum amigdalas.
Amigdalas r bene cū pāno aspero frica: beneq;
 in bacilone exicca: r ab omni immū-
 ditia munda: r demū zuccarū fortis coctionis sup eas
 profice cum captia forata bacilonum huc r illuc ducē-
 do incessanter sub quo sit ignis carbonū hinc ericent:
 r tū hōc fiat q; bene tegantur: r pto stinuat dicta du-
 ctio baciloni: itāc solidiores redduntur.

¶ Sunt qui conficiunt amigdalas cū cortice: r hoc mo-
 do confecte longiori tpe durant nec rancescunt. Sunt ve-
 ro qui a superiori cortice mundant: sic conficiunt cum
 zuccaro. Alij qui illas diuidunt in duas partes: r confi-
 ciunt: illasq; crispas faciunt. Modus vero faciendi: r de
 coctione zuccari: r ductione baciloni est vt de coriandris
 crispis tibi monstrauī r.

Ad condendum rancetos.
Cortices ranciosorum preparata spiritatem quam vo-
 lueris: r super eas profice zuccarum cum
 captia forata bene coctum: et facias quemadmodum
 de cinamomo dixi: et de projectione zuccari: et ductio-
 ne baciloni.

¶ Cortices ranciosorum hoc modo preparantur. infun-
 dantur in aqua munda: r permittantur per dies nouē
 omni die aquā innouando. vltimo vero bulliāt in aqua
 decem vel duodecim ebullitionib; deinde ab igne remo-
 ti exprimantur: r remoueat pars alba que cortici ad-
 heret: r incidantur per longum in satis minuta frustra
 et infundantur in zuccaro liquefacto et cocto per diem
 et noctem: deinde in eo bulliant leui ebullitione: postmo-
 dum extrahantur et delicari permittantur que desice-
 cate modo quo supra conficiantur: r hoc modo prepa-
 rantur: et amaritudo ab eis remouetur.

Ad conficiendum gariofilos.
Gariofilos et exicca beneq; munda ab omnibus
 immunditijs deinde zuccarum cum
 captia forata super eos profice fortis satis cocture. Et
 si illos crispas facere vis facias vt de coriandris crispis
 tibi dixi: deductio baciloni. Si hō solidos: vt de amig-
 dalis tibi monstrauī: r idem intelligas de rancia.

¶ Ad faciendum confectiones bene crispas debet esse
 foramen captie paruum: r zuccarum debet dari equali-
 ter r vniformiter: r quanto ab alto proficitur tanto me-
 lius: nec permittende sunt gutte super eas cadere: ille
 enim opus tuum destruet.

¶ Ad conficiendum anisos.

Semina anisoforum bene mundata li. ij. Et super eas profice zuccharū leuis coctionis in principio: et bene manibus ducantur per bacilonum vsq; quod scire sint cooperta beneq; exiccetur ad oem manum zucchari: et hoc continuetur vsq; in finem si solios anisos facere vis. Si vero crispas postq; cooperta crūt da zuccharum cum captia forata: et ab alto et sit fortis coctur e: de inde duc bacilonum: vt in coriandris crispis tibi dixi: et hoc facias vsq; ad debitam ipsorum magnitudinem.

¶ Anisi quanto paruiores tanto pulchriores: et isto durioris tanto laudabiliores: duri enim sunt et non solum anisi: sed et cetera alie confectiones si bene sicentur ad oem zucchari additionem: quare bene hoc notetur.

¶ Ad conficiendum pineas.

Pinearum bene mundatarum quantitate quam volueris: et sup eas profice zuccharum cum captia forata bone cocture a principio vsq; ad finem: et duc bacilonum prout in coriandris crispis tibi monstrauit. Si vero solios facere vis facias. prout de amigdalis tibi monstrauit: et de proiectione zucchari: et ductione baciloni.

¶ Nota q; hec coactio paru durat: eo q; rancescūt pinee: et anteq; coactio fiat aduertendū ne rācide sint: cognoscūt autē q; sunt nigre: et mali saporis: quare purgande sunt cum fursure: vt supra tibi ostendi.

¶ Nota insuper q; sunt qui in prima exhibitōe zucchari ponunt albumen oui bene cōcastatū cū zuccharo non multū calido ne albumen coqueretur: et hoc faciūt: eo q; cū difficultate zuccharū eis adheret propter oleaginitatē que in eis est: et hic modus nō vituperatur ec.

¶ Ad conficiendum auellanas.

Auellanarum quantitate quā volueris: et facias prout de amigdalis tibi monstrauit: et crispas et solias faciendo: et seruando modum in istis: sicut de amigdalis tibi dedi.

¶ Auellane anteq; coactio fiat debēt bene duci in bacilono: et calefieri ad hoc q; subtilis cortex eis adherēs remoueat.

¶ Si enī pmitterē zuccharū facilius ab eis remoueret.

¶ Ad conficiendum muscardinos.

Cinamomi subtilis et electi: et bene puluerizati. 3. ij. Musci optimi dissoluti cum pauca aqua rosa. 3. 5.

¶ Misce duo hec in bacilone et super eis profice zuccharū bene coctum beneq; incessanter manibus zucchari: et species ducant et bene exiccantur: et toties hoc fiat q; ad grossitudinē semino papaucrio veniāt. in fine dādo per duas manus zuccharū leuis coctionis: vt rotundi fiant.

¶ Muscardi nisi cuz difficultate corpus accipiunt: sed sagax aromatariorum: et sollicitus immiscendo manibus zuccharum: et species cito eos format: post vero duas vel tres manus zucchari cribellādi sunt: a qua cribellatōe excunt muscardini grossitudinis ponte acuis: et puluis referuetur: et alij qui tam corpus sumpserunt expleantur. feci ego semel facere ab vno famulo bene docto: et presens steti qui illos cito: et optime perfecit. Sed ante perfectionem dimisit pellem manus ad bacilonū: et pauca que remansit velicata erat.

¶ Insuper nota quod prescripte omnes confectiones que in bacilone fiunt debet esse sub eo ignis carbonum accensus sine fumo: non autem lignorum: vt iam a quibusdam fatuis vidi facere.

¶ Ad faciendū pignocatum.

Zucchari clarificati et coctionis non perfecte lib. j. Stanchezetur optime cū baculo amota captia ab igne: et post longam eius ductionem addatur pinee munde. 3. iij. Et simul miscantur: deinde zuccharum perfecte coquatur: et sit dura coctio: deinde in morfellis incidatur.

¶ Pignocata si longo tempore conseruari debet: apponenda est quantitas prescripta pinearum. Si vero pauco tempore apponi possunt lib. 5. pinearum pro quo in lib. j. zucchari.

¶ Ad faciendū morfellatam

Zucchari clarificati et coctionis non perfecte lib. j. Stanchezetur optime cum baculo: et post longam eius ductionem addatur zinziberis minutim incisi. 3. ij. Deinde zuccharus perfecte coquatur: et in morfellis incidatur.

¶ Sunt autem multi qui maiorem quantitatem zinziberis pro lib. j. zucchari ponunt vt fortior sit. Sed communis et ab omnibus vsitata dosis est. 3. ij. Zinziberis pro omni lib. j. zucchari.

¶ Ad faciendū zinziberata.

Zinziberis mundi et ele. 3. iij.

¶ Macis.

Cinamomi fini. 3. ij.

Sarioflorum ana. 3. j.

Puluerizentur hec subtiliter.

Zucchari clarificati et bene cocti lib. ij.

Et fiat confectio in morfellis.

¶ Confectio hec est multum delectabilis gustui: sed nō est alba: sit in multis bonis vrbibus. Sed in hac nostra vrbē non est in vsu.

¶ Ad faciendū fructus: et animalia oia ex zuccharo.

Zucchari quantitate quam volueris: et pulueri 3a: deinde post subtilē puluerizationē impastetur cum albuminibus ouorum quantitate sufficienti intantum quod formam paste habeat: deinde vnguatur forme cum oleo amigdalorum dulcium et dēcta pasta formā impleat postea simul compungantur: et sic erūt animalia vel fructus facti: et sic omnia fieri possunt pur quod forme habeantur: deinde ponantur in stupha ad siccandum demum pingantur secundum colorem suum.

¶ Sunt quidam alij qui impastant zuccharum cum gumma dragaganti facta in aqua rosa: et qui aspergūt formas farina: et hoc fieri potest: sed superior modus melior est.

¶ Ad faciendū penidios.

Zucchari lib. ij. infundatur in aqua per noctē: deinde coquatur cum illa aqua absq; aliqua alia clarificatione: prius tamen coletur: et sit coctio dura: post quam coctionem prostatur super marmor inunctum oleo amigdalorum dulcium: deinde ducatur ad ferrum anteq; infrigidet: et quanto longiori tpe ducuntur tanto albiores fiunt: deinde forpice incidantur et in stupha referuentur.

¶ Sunt autem qui ponunt pro omni lib. j. zuccha. 3. 5. amidi puluerizati post mediam zucchari coctionem vel in fine: et hoc vt zuccharum non candeat: et modus ille non vituperatur.

¶ In aqua autem zuccharum ponitur: vt viscositatem acquirat qua mediante possit ad ferrum trahi qua tractione albi penidij fiant.

¶ Zuccharum quanto perfectius tanto longiori tempore in aqua permittitur infusum. Quanto vero grossum magis ac rubeum: tanto minori tempore relinquendū est in aqua: et hoc nota: zuccharum enim grossum et rubeum multum de viscositate habet: ideo parum in aqua permittatur: album vero paucam habet humiditatem: imo ad illam acquirendam que necessaria est ad hoc qd trahi ad ferrum possit in aqua infusum stare debet: et lōgo tempore.

¶ Zuccharum in omnibus supra scriptis confectionibus clarificari debet. In ista autem non clarificatur: sed tantummodo colatur: vt a superfluis et immundis mundetur ec.

¶ Ad faciendū manuschisti rosatam.

Zucchari clarificati: et ab aqua consumpti lib. j. Aque rosa. lib. 5. Misce et bulliant duo simul vsq; ad aque consumptionem et zucchari formam coctionem: deinde illum profice super marmor: aspersum farina subtili: et referua.

¶ Sunt qui vngunt marmor ex oleo amigdalorum loco farine. Nec hic modus mihi placet. scias in super qd zuccharum ex quo fit manuschisti non multum stanchezatur: longa enim stanchezatio prohibet zuccharum candescere.

Zuccari Ad faciendum manuschusti violatū. R. clarificati et ab aqua cōsumpti li. j. Aque florum violarum lib. 5. Misce: et fiat de prescripto tibi monstrauit.

Zuccari Nota insuper qd aromatarij nostri teporis solū. 3. ij. Aque florum violarū: et rosarū pro li. j. zuccari ponunt ad faciendū tā manuschusti violatū quā rosarū: et tunc pauca virtus est in eorūde quantitas illa apponenda est sup: a me descripta.

Zuccari Potest etiā fieri manuschusti buglosatū et boraginātū: et hāt vt prescripti permittādo solū aquas: et loco aq rosarū ponitur aque floru buglose vel floru boraginis cum quantitate zuccari prescripta.

Zuccari Ad faciendum manuschusti perlatū. R. clarificati et ab aqua psumpti li. j. Aque rosarum lib. 5. Misce: et duo simul bulliāt vsq ad aque cōsumptionem: et zuccari duraz coctione: in fine vero addatur. Margarite subtilissime et pulueri zate 3. 5. et proficiatur super marmor aspersus: vt supiat et restructur.

Zuccari Sunt autē quidā aromatarij: imo fere omnes qui solū. 3. j. pro omni lib. j. zuccari margaritarum ponunt: et hoc propter ipsarum penuriā: ac emptores nolūt solvere: et male: nulla est minor quantitas apponenda est quam 3. 5. pro omni lib. j. zuccari.

Zuccari Ad faciendū manuschusti cū fragmētis cof. R. clarificati et ab aqua cōsumpti lib. vnam. Aque rose lib. 5.

Zuccari Bulliant duo hec simul vsq ad cōsumptionē aque: et durā coctionē zuccari: deinde in fine addatur. fragmētum pectosorum omnium subtilissime contritorum. 3. ij. Margaritarum. 3. j. Misce: et proficiatur sup marmor: et restructur.

Zuccari Ad faciendum saponiam. R. clarificati: et ab aqua cōsumpti li. j. aque rosarum. 3. iij. Amidi puluerizati 3. iij. Bulliāt oīa simul vsq ad aque cōsumptionē et durā coctionē: deinde in fine addatur zinziberis subtilissime incisi. 3. ij. Et proficiatur sup marmor: et detur ei forma manuschusti: sed latior et minor sit.

Zuccari Hec confectio fit apud curiales et dominos venetos: et his in locis multuz in vsu est: multumq delectabilis gustui ac nutritiua.

Zuccari Saponea alta de venetis. R. Amidi purissimi et noui. 3. iij. Zuccari albi et clari lib. j. fiat hoc modo. sit zuccarū clarū: et abissimū. et de osero zuccaro 3. ix. et amigdalārū cola. cū aqua per sedatium spissum: et pone ad ignē: et quādo cepit spissari cum olco amigdalārū dulciū: et 3. iij. zuccari addatur in dictum confectum vsq ad coctam sufficientem: et fiat in morsellis de 3. iij. pro quolibet vel circa.

Zuccari Ad vandum colorem rubeum zuccaro. R. subtilissime raspati 3. j. Aluminis roche. 3. 5. aque. 3. vj.

Braxilij Infundantur duo hec in petia ligata in dicta aqua per dies sex: deinde calciant ad ignem leuiter: et cū ea aqua zuccarum coquatur.

Braxilij Ad faciendum colorem viridem. R. casulium vel succum bkete vel succum solio. rucos: et cum altero eorum zuccarum coquatur.

Braxilij Ad faciendū colozē celestinū vel nigrū. R. Endegum Gummi dragaganti ana. 3. iij. Vini nigri 3. vj. Ligetur in petia duo hec subtiliter puluerizata: et infunde in vino per dies sex: deinde cū dicto vino zuccarum coquatur: prius tamen ad ignem cum dictis rebus aliquantū calciant.

Braxilij Ad faciendum colorem glaucum. R. Croci. 3. ij. i integri aque lib. j.

Braxilij Infundantur in ea per diem et noctē: deinde aliquantū calciant: similiter postea colētur: et cū dicta aqua zuccarū coquat: vel accipe succū floru nascentiū in paradibus que sunt glaucē: et est opinio quorūdam qd sint flores acetū: et cū eo coque zuccarum: est tñ glaucum

Zuccari pulcherrimum: non tamen ita boni odoris. R. Ad faciendum colorem turchinum. R. Endegū. 3. ij. Ceruse. 3. iij. Calcis viue. 3. j. Puluerisent: et in petia ligentur: ac infundantur in lib. j. aque per diē et noctē: deinde simul ad ignē aliquantū calciant: et cū dicta aqua zuccarum coquatur.

Zuccari Ad faciendum colorem morellum. R. Succū floru rucos et cū eo zuccarum coquatur: et si illo tempore non reperitur: accipe manipulum vnū: tondature corū morellū de quo fiunt burse: et fac bullire tribus vel quatuor ebullitiōibus: deinde coletur aqua ab illis incisionibus et cum dicta aqua coquatur zuccarū. Et sic potes facere de rubets incisionibus: et si rubeum colorem facere vis absq braxilij.

Zuccari Ad faciendum martiapanum. R. Amigdalaram dulciū mundatarum et subtiliter contritarū lib. 5. zuccari boni et puluerizati: deinde iterum cum amigdalīs bene commisce lib. 5.

Zuccari Aque rosarum quantum sufficit et fiat. R. De decoctione medicinarū: et continet tres partes. C. Prima est de medicinis que multum sustinet de decoctione.

Zuccari Secūda est de medicinis q parū sustinet de decoctione. Tertia est de medicinis queq mediocrem sustinent decoctionem.

Hec summa non minus utilis quam necessaria est. Nisi enim medicine debito modo coquantur q compositum faciunt sane virtus compositi a doctorib limitata non resultabit. Igitur vt hunc errorem amouea: summam hanc annotaui in qua et vniuersalem et particularem doctrinam comperies.

Medicine q multū sustinet de decoctōe sūt iste. Aristologia longa et rotunda. apij radix et herba acacia. alumina omnia.

Medicine que parū sustinet de decoctōe sūt iste. Aqua lactis. Ambra ameo. Amomum. Antos. Acetum. Aqua rosarum. Aqua violarū. Aromatica omnia. Capilli venetis. Cardamomū mai et minus. Camphora. Carpobalsamum cum tota planta. Cinamomum. Camomilla cortices citri. Cortices et toniorum. Calamus aromaticus. Epithimum. Solt in di. Flores geneste. Flores nenularis. Flores buglose. Flores boraginis. Flores oēs. Sariofli. Liguz albes. Donna. Muscus. Maioiana. Mellilotum. Nigella. Ozimum. Origanum. Opium. Omnia habentia virtutē in superficie Omnia siccilia resolutiōis. Piper omne. Rose. Reubarbarum. Stica dos. Seminis psij. Scamonea. Seminis altee. Semina frigida quatuor minorum. Seminis papaueris albi et nigri. Satiregia. Semē basiliconis. Serpillum. Sandali omnes. Uiole.

Medicine q mediocrem sustinet decoctionē sūt iste. Aloes. Abinthium. Asarum. agaricus. anisi. Artemisia. Betonica. Balsamita. Calamentum. Colloquintida. Cielamum. Carui. Ciminius. Cubebe. Cicorea. Costum. Daticus. Eupatorium. Endiua. Epatica. folia omnia. Fumū terre. Feniculi. Herba papaueris vtriusq. Isopus. Ireos. Iuube. Ipericon. Lupuli. Luiscia. Laurus. Mentha. Mezereon.

Virtut. mētha. Menfar. Ordeum. Pruna. Polipodis.
Peonia. Petrosilii. Paritaria. Radix liqui-
ritie & succus. Salvia. Semina omnia. Succus herbarū
aromaticarum. Succus rosarum.

Succus violarum. Squilla. Sene.
Semen genestre. Semen iusquamī.
Savina. Scabiosa.
Sparagi. Semen apij.
Semen ruthe. Semen lini.
Semen fenugreci. Semen portulace.
Semen lactuce. Semen scariole.
Semen endiuie. Semen acetose & herba.
Semen vitice. Semen coriandrorum.
Semen iuniperi. Scolopendria.
Saxifragia. Tamartndi.
Turbit. Tassus barbassus.
Tamriacus. i. herba. Vinum granatorum.
Vinum citoniorum. Zedoaria. Zinzber.

Et sic cōcluditur questū de decoctione medicinarū &c.

De contritione medicinarum: continet partes tres.

Prima de medicinis que multū sustinet de cōtritione.

Secunda de medicinis que parū sustinet de cōtritione.

Tertia est de medicis q̄ mediocrē sustinet cōtritione.

Summa non min⁹ utilis q̄ precedēs

est: si intellecta fuerit: & p̄cutioni

mandata: auctorum compositiones vir-

tutem suam a compositorē limitatā in

recipiente impiment ad laudem altissimū:

qui sua benignitate opus nostrū dirigat.

que multum sustinent de contritione

sunt iste.

Aristologie omnes aloes. amigdale. aurum argentū.

argētū. sublimatū arsenicū. aurū pigmentū. Bacce lauri.

Balaustie. Battura eris. Berberi. Cortices iouorum.

Colloquintida. Cucumer asininus. centauree omnes ci-

cera. cardones omnes. cauda equina. cortices caparorū

cortices mandragore. cortices granatorum costū. cornu

cerui cartamum cerusa. corali vitrig. chusistalus cortices

omnes plātarum Dactili. Mptamus. Enula. Ellebori

ambo. Ebozus.

Encinapiū. Faleoli. ficus fragmenta omnia p̄ciosa.

Flores. Biamē. Hermodactili. Ireos. Lupini. Ligni

aloes Litargitrium. Lapis Lazuli. Lapis iudae. La-

pio lincis. Lapides omnes margarite. milium solis mir-

tilli marchasite omnes minium magnes marmor. medi-

cine compositae deoplatiue. medicie compositae epatice.

medicine pro renibus. medicie oēs stupefacientes. me-

talla oia. medicie pectorales. Opium. Orobus. Ordeū

Os sepie. Omnia alumina oia mineralia. Pinee. Passi-

le. Plumbum ystum. Radices peonie. Rafanus. Respō-

ticum. Semē papauerū omniū semen lini. Squinātū. sco-

ria ferri. scorpiōes. sandali oēs. serpētario oēs. semē fenu-

greci. semina quatuor. ma. frigida. staphisagria. semen

coriandrorum. semen canapis. semen iuniperi. savina.

semperviua. sanguis draconis. semē iusquamī. sulfur.

salis omnes species. species tyruce. species metridati.

species trisere. species troscorum. species yere. species

loch. Terra sigillata.

Vitrum. Vitreolum.

Medicine parū sustinentes de cōtritione sunt iste.

Aloes absinthium anctum. ameos

amomum amba.

Capilli vencrii cassia lignea cardamomum cortex

citri.

Calam⁹ aromatic⁹ cāphora. cortices citoniorum.

Epithimi. Euforbium.

Flores genestre. flores camomille. Laudanum.

Wezercon melliorum. muscus. Nigella.

Oppoponacum. Ozimum. Omnia vina aromatica.

Omnes gumme. Omnes species aromaticae. Omnia

quorum virtus facile resoluitur. Omnia debilia: & rare

texture. Omnia que habent virtutem in superficie. Oia

intēse caliditatis et siccitatis. piper omne. Rose scamo-

nca. sticados. semen pilij. sacrococla. serapinum succus

rosarum. sene. Thimi. Uiole.

Medicine que mediocrē sustinent contritionem
sunt iste. Assarum. agaric⁹. anisi. apij
acetosa. artemisia. Cuminum. ciclamen. carui. cnibe.
Daucus. Diacimnum. Dianisum. Diatriop pipereon.
Eupatorium. Epatica. Epar adib. Fumus terre. Feni-
culum. Gariofilii. Jopos. Ireos. Jpericon. Intestinum
lupi. Lupuli. Leuisticum. Laurus. Mirabolani omnes
medicine omnes solutiue. medicine stomatice.
Nasturtium. Nux muscata.

Oia folia p̄ter ipsa aromatica. Omnia fere semina
p̄ter aromatica. polipodium. Petrosilium. Pimpinella.
Paritaria. Pulmo vulpis. Pillule omnes. Rutha.
Reubarbarum. Spice omnes. semina omnia squilla. se-
men genestre. scabiosa. semen peonie. sparagi. semen ru-
the. semen vitice. semen endiuie. scolopendria. serpilij.
stomaca galinarum. Turbit. Tamarticus. Zedoaria.
Zinzber.

Equuntur nobilissima documenta
vinarum ad cognoscen-
dum utilitates nature hominum & mulie-
rum: et hoc cognoscitur per vinas: ex qui-
bus vinitis agnoscuntur infirmitates cor-
porum. Secundarie cognoscuntur per ta-
ctum pulsus. Tertio per auditum persone patientis: vñ
delicet per interrogationem ipsius prout se sentit. vñ de
ex istis documentis possumus infirmis succurrere inci-
piendo sic.

Primo dico qd̄ vna est quidā calamentū humorū &
superans corpus et qui exit ex vesica corporis &c.

Quando vna est aliquid amara et olet bono odore:

tūc corpus est sanum: & si corpus est turbatum nō oler-

imo fetet malo odore: vñ est malum signum. Et si vna

est ex bona natura et vinalis sicut bene obturatus

vna satis durabit et aliter efficitur versa listantia erit.

Tunc et tu calefacta ipsam ad ignem et vertetur. Sed

non sit optima ad indicandum infirmitatem et verita-

tem ipsius persone. vñ de fias qd̄ nō est vna vertor quā

vna que fit post digestionem. i. post qd̄ dormierit: vel vna

matutinalis pro iudicando: qd̄ quanto vna est recē-

tior tanto est melior: et etiam cognoscitur melius ad lu-

men diei vel solis occasione vt melius possit agnosci.

Itaq; pars in qua debetur prospici est vt medicus re-

spiciat quanta est vna et q̄trum colorem habet: & si ali-

quid videretur intus.

Et scias qd̄ duo sunt que dant ad intelligendum vel

que dant colorem vne. prima est caliditas naturalis

corporis: altera est frigiditas.

Item duo sunt que dant substantiam ad cognoscen-

dum vnam: prima est humiditas corporis: altera sic-

citas. vñ de calor dat sibi colorem vermellum: & frigiditas

dat colorem album: et humiditas dat sibi spissitudi-

nem et turbidinem: et siccitas dat claritudinem et fa-

cit ipsam lucidam multum. Et ideo est sciendum quod

si vna erit rubea: et aliquid spissa et non lucida signifi-

cat nimium sanguinem. Si vna erit vermilia clara et

crocea significat nimis colorem: alias colerā. Si vna

erit alba et spissa vel alba et grossa & magis spissa quam

clara significat nimis slegma. Si vna erit alba et luci-

da significat nimis melancoliam. Si vna bruna signifi-

cat qd̄ sanguis est quasi coctus et combustus propter

nimium calorem et magnam debilitatem. Si vna erit

viridis et lucida significat magnam debilitatē sp̄is et

sanguis est prout coctus intus. Unde est bonū comede-

re et bibere res ad cōtrarium: et sic stabit corpus sanum

propter temperantia que nascit in medio duarum rerū

cōtrariarū. Unde si videas qd̄ habeas nimis sanguinez

vtre rebus frigidis et sicis: et si eo nimis frigid⁹ vtre

reb⁹ calidis et humidis. Et si eo nimis colerosus vtre

reb⁹ frigidis et humidis. Et si eo nimis sicus vtre reb⁹

calidis et humidis.

Res calide et humide sunt carnes recentes et vitellū

oui crocus vne recentes et bene mature et amigdale.

Res humide et frigide sunt lactuca portulaca et lac.

Res calide et sicce sunt sal pip gariofilii carnes felle pu-

lezolum. Res frigide et sicce sunt cascus et album oui.

Thesau. Arom. ff. ij

Thesaurus Aromatariorum.

Item est sciendum q̄ in urinis sunt quatuor circuli: licet isti circuli nō sint bene clari ad cognoscendum et maxime quando quis considerat bene ipsos subtiliter videlicet si superior circulus vrine erit optime coloratus: si vrina erit bene prout spissa et habebit modica spumā significat nimis sanguine et magnum dolore capitis in parte anteriori vel in latere: si circulus superior erit niger: significat nimis melancoliam: et si facit spumā satis significat dolorem capitis et lateris debilitatē. Et si spuma erit satis significat debilitatē multam. Et si est pauca spuma significat paucam debilitatē si circulus superior erit albus significat nimis flegma: et si tenet nimis spumam significat grauedinē capitis plus versus posteriorem partem quam anteriorem: et habet stomachū frigidū. si circulus erit croceus supra significat nimis calorem. Et omnia sunt ista intendenda plus et minus fm̄ colorem et conditionem et substantiam vrine. Item si vrina attrahit infra se ad modum fila significat scorticamentum intus in vesica et in renibus: si vrina attrahit ad se ad modum erusehe significat febrem quotidianam intus in prima et malos humores in renibus adunatos et in vesica. Si vrina erit in colore auri erit melior quam in alto colore. Item aliquando vrina habet vnam nebulam que vocatur hypostasis. Aliquādo stat supra aliquando infra. Nunc est considerandū de tali hypostasi si ipsa est continua vel longa: vel si ipsa est rotunda vel alba.

Et si ipsa rubea superius de vrina vel sit alba significat infirmitatē valde occultam et arditam: et natura incipit coqui. et si in medio natura tam est cocta media. Si in fundo significat quod natura tam habet coctam mediam materiam. Si est rubea vel crocea in colore aureo significat infirmitatem tam festinantem et arditam. Si est nigrā liuidā in colore significat longā infirmitatem si est nigra habet peius: id est q̄ infirmus mutatur in peius: id est q̄ habet tertianam: et mutatur in quartanam. Si est in colore vt sanguis: ita quod color vincat vrinā significat personā esse in mala dispositione. Si vrina sit large per virgam signum est bonum. Si vrina sit cum dolore et pena illud est malum signum. Si abundat in multa quantitate bonum signum. Si sit pauca malū significat: eo q̄ mali humores superāt vrinā. vrina puellę non pollute est multum lucida et clara subtilis prout crocea: vrina femine corrupte semper est turbida et nunquam bene clara nec lucida: et istud intelligitur in sua sanitate. vrina femine pregnantis habet ista signa: per que potest videri et cognosci quādo est grauida an nequis apparet in ipsa quedā nebula alba prout vombas optime tritus in hyeme et in estate hęc colore sanguineū existēs in sua sanitate. Et si esset turbida mutaretur in colorem fm̄ conditionē mulieris: et videbitur imago p̄pe fundū: et istud apparet in primo mense et in secūdo et in

tertio hypostasis que est in vrina alba multum turbida essendo in sua sanitate venit clara et lucida: et tenet colorem vrini albi et subtilis. Et hypostasis est alba magis et clara superius quā inferius: id est quod prope fundum sint feces signum grauedinis.

Urina femine que non est grauida est magis alba et magis subtilis quā vrina femine grauide.

Urine omnium feminarū trahunt magis ad albedinem q̄ ad alium colorem: et proprie ad colorem ruberū. Si sunt in sua sanitate.

Urina femine si erit optime alba in fundo vinalis et subtilis significat magnā molestiā vel frigiditatē in matrice. Et si habebit spumā significat grauedinē capitis et in renibus dolorem et debilitatem stomachi.

Urina femine que est alba. i. clara in vinali et lucet prout argentum: et non curat comedere signum est q̄ grauida est.

Urina femine que habet colorem clarum et grauem signum est velle luxuriari.

Urina hominis et femine que habet hypostasim aliam quantum nigrā in vinali et insimul adunatam significat mortem.

Urina que est pauca in quantitate et in colore nigra significat mortem.

Urina que tenet multā fecem in fundo et habet nebulam nigrā ad modum calcine significat mortem.

Urina que mutat in multis coloribus significat mortem.

Urina veridica et pauca significat mortem.

Urine que in illo qui febre scit et habet in fundo fecem si infirmus nō sudat significat mortem.

Urina in colore fellis ad fundum et ad modum simile significat mortem.

Urina que habet in fundo ad modum salbioni et ad modum sanguinis significat mortem.

Urina in febricenti et est nimis alba significat mortem.

Urina tenēs multos colores in vinali significat mortem.

Urina habens in fundo vinalis feces et guttas sanguinis significat mortem.

Urina que est multū rubea habens pauca spumā et in medio sanguinis prope fundū significat mortem.

Urina puellę non pollute et sane est pura et clara sine macula.

Urina hoīs sani habēs in mane vrinā albā ante prandium ruberā: et post prandium albā bonū signum est.

Urina sanguinea significat ordimentum in vesica et aliquem fetorem intus.

Urine quando abundat et non scotat nimis: et reddunt odorem quando est fatia et vnum modicum rubea et nuuolosa alba: et equalis sit at. in medio vinalis et alba a fundo et vrinare sepius sanitate significat. Et etiā bene cuacuare corpus est optimum.

Regestum huius opusculi. AA. BB. CC. DD. EE.

Omnes sunt quaterniones preter EE. qui est ternio.

Finit Thesaurus Aromatariorum Medicis:
atq; Aromatarijs omnibus eque utilis: ac necessarius:
singulari vigilantia recognitus: speciosissq; typis excusus: Lugduni apud
Joannem Crespinum calco-graphum. Anno. MD.
D. xxxvj.

†

Tabula
R VBRICA SIVE TA

bula istius Theauri siue antidota-
rij Aromatariorum per alphabe-
tum posita: prout uideri potes.

Et primo Incipit.

Vrea Alexādrina Ni-

colai. folio primo.
Atanasia magna Mesue. fo. eodem.
Anacardina Mesue. eodem.
Atanasia Nicolai. eodem.
Antidotum Nicolai. eod.
Aromaticum rosatum. descriptione
Sabuelis Mesue. eodem.
Aromaticum rosatum mesue. eod.
Aromaticum rosatum minus mesue. eod.
Aromaticum muscatum mes. fo. ij.
Aromaticum garioflatum mes. fo. eo.
Aromaticum nardinum mes. fo. eod.
Atramentum bonum. eodem.
Atramentum in carmine. eodem.
Acetum squiliticum mesue. eodem.
Alma aqua ad Rasia. eodem.
Aqua constrictiua magi. eodem.
Aqua pro oculis rubentibus magi. eodem.
Aqua pro membro magi. eodem.

Benedicta simplex Nicolai. fo. ij.

Conditum de secacul. fo. ij.

Conditum de acoris magi. fo. ij.
Conditum de bauzia mesue. eodem.
Conditum de citronia mesue. eodem.
Conditum de citro mesue. eodem.
Conditum de zinzibere mes. fo. eo.
Confectio de zinzibere mes. fo. eo.
Conditum de piris mesue. eod.
Conditum de pomis mesue. eod.
Conditum de persicis mesue. eod.
Conditum de kebulis mesue. eod.
Conditum de emblicis mesue. fo. ij.
Conditum de citro alio modo Auicenne. fo. ij.
Conditum de citro Auicenne. fo. eo.
Cidonia condita Auicenne. eodem.
Cidonia condita alia Auicenne. eo.
Conditum de cneurbitis magi. eodem.
Cornelina magistrale. eodem.
Confectio amech prima descriptione mes. eodem.
Confectio de manna mesue. eodem.
Confectio de stozace magi. eod.
Confectio de cinamomo mesue. eodem.
Cassia fistulatum pro clisterijs magi. eodem.
Cassia fistulatum de melle & de zuccaro. eodem.
Cassia fistulatum aliud magi. eodem.
Consignata de zuccaro magi. fo. iij.
Conditum de citronijs cum perlis. Magistr. fo. iij.
Cerotum Sal. emendans vitia stomachi. fo. iij.
Cerotum yfopi. d. filagris Mesue. eodem.
Cerotum oxieroch Nicolai. eodem.
Cerotum pro costis magi. eodem.
Cerotum yfopi de. pauli Mesue. eodem.
Cerotum pro renibus magi. eodem.
Cerotum pro crepatis Gentilis. eodem.
Cerotum de muscillaginibus magi. eodem.
Cerotum ad crepatores de pelle arietina secundū Raynal.
de Villa noua. eodem.
Cerotum de laudano magi. eodem.

Theauri.

Diaquilon magnum a Mes. fo. iij.

Diaquilon minus Mesue. fo. v.
Diaquilon paruum. Mes. eodem.
Decoctio communis magi. eodem.
Decoctio pectoralis. magi. eodem.
Decoctio carminatiua magi. eodem.
Decoctio constrictiua magi. eodem.
L. tabuglosati Mesue. eodem.
Diabotraginati Mesue. eodem.
Diamufci dulcis Mesue. eodem.
Diagalanga Mesue. eodem.
Diacimum bonum Mesue. eodem.
Diambis Mesue. eodem.
Diacocali magi. fo. vj.
Diaronon abbatis Nicolai. eodem.
Diaronon descriptione communi Mes. eodem.
Diadragaganti frigidi Nicolai. eodem.
Diadragaganti calidi Nicolai. eodem.
Diacalamentum Nicolai. eodem.
Diacalamentum Mesue. eodem.
Diacodion confectio de iecur. Mesue. eodem.
Diaspolicon Auicenne. fo. vij.
Dianeli Mesue. eodem.
Diatrum piperium Mesue. eodem.
Diacucurma magna. Mesue. eodem.
Dialacha magna Mesue. eodem.
Diasatarion Mesue. eodem.
Diarris de melle Nicolai. eodem.
Diapendion Nicolai. fo. viij.
Diaolibanum Nicolai. eodem.
Diacou Mesue. eodem.
Diamouision Mesue. eodem.
Diacostum Mesue. eodem.
Diasulfur Mesue. eodem.
Diacubebe in thesauro pauperum. eodem.
Diareubarbarum Nicolai. eo.
Diapapauer Nicolai. eodem.
Diacou magistralis. eodem.
Diacatholicon indi. mato. eodem.
Diasene Nicolai. eodem.
Diasiniconis Mesue. eodem.
Diaprunis non solutui Nicolai. fo. ix.
Diacassie magistralis. eodem.
Diacartami magistralis. eodem.
Diareob cum turbitis cum reubarbaro magistralis. eod.
Diareob cum turbitis sine reubar. mag. eodem.
Diamargariton Nico. eodem.
Diamargariton Auicenne. eodem.
Diacaridon Mesue. eodem.

Electuarium de gemmis. a Mes. fo. ix.

Electuarium conciliatoris. fo. x.
Electuarium de aromatis. Mes. eodem.
Electuarium de bacis lauri Rasio. eodem.
Electuarium de citro Mes. eodem.
Electuarium de cineribus Auic. eodem.
Eggeta Mesue. eodem.
Electuarium indi maioris Mes. eodem.
Electuarium indi minoris Mesue. fo. xj.
Electuarium, elschof Mesue. eodem.
Electuarium rosati Mes. eodem.
Electuarium de succo rosarum. si. eodem.
Electuarium de scoris ferri Rasio. eodem.
Electuarium de semibus Mesue. eodem.
Electuarium de passulis Auic. eodem.
Electuarium de pliris arcoticon. si. eodem.
Electuarium de plilio Mesue. eodem.
Electuarium quo vtuntur reges et prela. Mes. fo. xj.
Electuarium de ponis Mesue. eodem.
Electuarium de sorbis mesue. eodem.
Electuarium ad scabiem & puridnam carnis Almas.
fo. eodem.

Tabula

Electuarium ad restauracionem humiditatis secun-
dum Alico. eodem.
Electuarium almezeron Mesue. fo. xij.
Electuarium de persicis Mesue. eodem.
Emplastrum de melliloto mesue. eodem.
Emplastrum diaphaniconis mesue. eodem.
Emplastrum de granis lauri mesue. eodem.
Emplastrum contra fluxum Montagna. eodem.
Emplastrum de crusta panis montagna. eodem.
Emplastrum filij zacharie mesue. eodem.
Emplastrum contra morbum magi. eodem.
Emplastrum ad extrahendū codicilas magistrale. eo.
Emplastrum ad pleurisiā mesue. eodem.
Emplastrum ad crepatos magi. eodem.
Emplastrum ad morsum scorpionum magi. eodem.
Epirhima pro corde magistra. eodem.
Epirhima pro epate magistra. eodem.

**Philonium ex inuentione prima the-
sue. fo. xij.**

Philonium persicum Mesue. fo. xij.

Gallie muscate Mesue. fo. xij.

Gallie sebelie Mesue. fo. xij.
Gallie elefantine mesue. eodem.
Gallia magna siue regalis mesue. eodem.

Homozusia Auicenne. fo. xij.**Justinum imperatoris Alico. fo. xij.**

Terapigra Galeni Mesue. fo. xij.
Zera simplex Galeni. eodem.
Zera composita galeni Alico. eodem.
Zeralogodion fm Auicennam. eodem.
Zera Hermetis Mesue. fo. xij.
Zulep rosatum mesue. eodem.
Zulep violatum mesue. eodem.
Zulep de iutubis mesue. eodem.

Katozicon imperiale Alico. fo. xij.**Litotripon Nicolai. fo. xij.**

Letificans Rasio. fo. xij.
Loch de pino Mesue. eodem.
Loch de papa uere mesue. eodem.
Loch de squilla mesue. eodem.
Loch sanum expertum mesue. eodem.
Loch ad asma mesue. eodem.
Loch de pulmone vulpis magi. fo. xv.
Loch de alleis mesue. eodem.
Loch de caulibus mesue. eodem.
Loch de farfara magi. eodem.
Loch bonum conferens ethicie et consumptis Me-
sue. eodem.
Loch de amigdalis mesue. eodem.
Loch de althea magi. eodem.

Metridatum magnū nicolai. fo. xv.

Metridatum Auicenne. fo. xv.
Micheleta Nicolai. fo. xv.
Mel rosatum mesue. eodem.
Mel rosatum Alico. eodem.
Mel violatum Nicolai. eodem.
Mel rosatum alio modo Nicolai. eodem.
Musa cytoniorum cum speciebus mesue. eodem.
Musc cytoniorum sine speciebus Mesue. eodem.

Thesauri.

Mel mirinum. eodem.
Mel anacardum. eodem.
Musa magna Nicolai. fo. xv.
Marenatum magistrale. eodem.
Mixture cordialis magistralis. eodem.
Mixture pectoralis magistralis. eodem.

Orizachara nicolai. fo. xvj.

Oximellis simplicis Mesue. fo. xvj.
Oximellis compositi Mesue. eodem.
Oximellis squilutici Mesue. eodem.
Olei muscellini Mesue. eodem.
Olei rosati mesue. eodem.
Olei rosati alio modo. eodem.
Olei violati Mesue. fo. xvj.
Olei de lilio sine speciebus mesue. eodem.
Oleum de lilio cum speciebus. eodem.
Olei camomille mesue. eodem.
Oleum de absinthio magi. eodem.
Oleum de aneto mesue. eodem.
Oleum de ruta mesue. eodem.
Oleum de menta magi. eodem.
Oleum sambucinum Mesue. eodem.
Oleum de nenufare mesue. eodem.
Oleum costuum mesue. eodem.
Oleum de formicis volantibus Alico. eodem.
Oleum de capparibus magi. eodem.
Oleum de miris Joan. de sancto amando. eodem.
Oleum masticinum mesue. eodem.
Oleum de castoreo magistra. eodem.
Oleum de scorpionibus mesue. eodem.
Oleum cytoniorum mesue. eodem.
Oleum spice seu nardini mesue. eodem.
Olei spice magistralis. eodem.
Olei vulpini Mesue. fo. xvj.
Oleum de ipericon magistra. eod.
Oleum pro doloribus puerorum magistra. eodem.
Oleum amigdalorum dul. mesue. eodem.
Oleum amigdalorum amar. mesue. eod.
Oleum amigdalorum prohipendo magi. eodem.
Olei de nucleis persicis mesue. eodem.
Oleum laurinum mesue. eodem.
Olei laurini magistralis. eodem.
Olei trini mesue. eodem.
Olei de granis lisami Mesue. eodem.
Oleum lisaminum magistra. eodem.
Oleum de arifomilia Mesue. eodem.
Oleum de tartaro magi. eodem.
Oleum salute magistrale. eodem.
Oleum de euforbio Mesue. eod.
Oleum de semine lini Mesue. eodem.
Oleum de cucurbita mesue. eodem.
Oleum de floribus papa ueris mesue. eodem.
Oleum de iunipero mesue. fo. xij.

Puluis cordialis dulcis ma. fo. xix.

Puluis cordialis pro vermibus magi. fo. xix.
Puluis pro botio montagnane. eodem.
Puluis ducalis magistra. eodem.
Puluis sene montagnane. eodem.
Puluis sene magis solutiuus. eodem.
Puluis pro epithimate cordiali ma. eodem.
Puluis pro sacculo cordis magi. eodem.
Puluis pro sacculo capitis magi. eodem.
Puluis restrictiuus magistra. eodem.
Puluis pro miagentibus in lecto Montagna. eodem.
Puluis pro bombardis et schiopetis. eodem.
Puluis pro implendo dactilos pro mulie. magistra-
le. eodem.
Pastonum pro filomenis magistra. eodem.
Pillule elefantine Mesue. eodem.

Tabula

Pillule masticine Petri de Ebano Mesue. fo. xix.
 Pillule auree Nicolai. fo. xx.
 Pillule de quatuor rebus frascisci de pedemon. cod.
 Pillule turbidate siue auree. De. cod.
 Pillule aggregatiue Mesue ex inuentione nostra. cod.
 Pillule de fumo terre Auicn. cod.
 Pillule de mezercon Mesue. cod.
 Pillule de iera simplici Gal. cod.
 Pillule de iera cum agarico mag. cod.
 Pillule de iera magna Gal. cod.
 Pillule fetide maiores Mesue. cod.
 Pillule fetide minores Mesue. cod.
 Pillule de sarcocolla Mesue eodem.
 Pillule de bdello maiores Mesue. eodem.
 Pillule incis maiores Mesue. cod.
 Pillule de hermodactilis maiores mesue. fo. xxj.
 Pillule de hermodactilis minores Mesue. cod.
 Pillule de hermodactilis ex inuentione nostra Mesue. eodem.
 Pillule de reubarbaro Mesue. eodem.
 Pillule inde Mesue. cod.
 Pillule sine quibus esse nolo Nico. eodem.
 Pillule coctie Saleni. cod.
 Pillule coctie Alman. vnales. eod.
 Pillule arabice Nicolai. eodem.
 Pillule alsafaret Auicn. eodem.
 Pillule stomatice penultime descriptionis mesue. eod.
 Pillule stomatice secunde descriptionis mesue. eodem.
 Pillule imperiales Nico. eodem.
 Pillule communes Aucenne. eodem.
 Pillule bichichie mesue. eodem.
 Pillule de agarico mesue. eodem.
 Pillule de lapide lazuli mesue. fo. xxj.
 Pillule de eusorbio mesue. fo. xxij.
 Pillule ad omnes morbos catarrhi mesue. eodem.
 Pillule de oppopona co mesue. eodem.
 Pillule alexandrine magi. eodem.
 Pillule de serapino mesue. eodem.
 Poma laudani magistr. eodem.
 Poma ambre magistra. eodem.
 Rubea trociscata Nicolai. eodem.
 Rosata nouella Nicolai. eodem.
 Requies Nicolai. eodem.

Suffuf aromaticum abesue. fo. xxij.

Sief album cum opio Mesue. eodem.
 Sief album sine opio mesue. eodem.
 Suppositoria ad tenasimon magi. eodem.
 Suppositoria alia ad tenasimon magistra. cod.
 Suppositoria de ciclamine. eodem.
 Suppositoria constrictiua. eodem.
 Sacculus pro corde magi. eodem.
 Sacculus pro capite magi. eodem.
 Sacculus alius pro capite magi. eodem.
 Sacculus pro stomacho magi. eodem.
 Sacculus alius pro stomacho magi. eodem.
 Sacculus pro pulibus magi. eodem.
 Sacculus pro franchis magi. eodem.
 Stomatichum calidum Nicolai. eodem.
 Stomatichum frigidum Nico. eodem.
 Stomatichum laxatiuum. eodem.
 Specierum pro composita magi. eodem.
 Specierum pro ceruelato magi. eodem.
 Salsa confecta magi. eodem.
 Syrupus acetosi simplicis Mesue. eodem.
 Syrupus de radicibus mesue. eodem.
 Syrupus de duabus radicibus magi. fo. xxij.
 Syrupus de succo endiuie. eodem.
 Syrupus de endiuia magi. eodem.
 Syrupus alius de endiuia Gentilis. eodem.
 Syrupus rosatus ex infusione Mesue. eodem.
 Syrupus de rosis licis magi. fo. xxij.
 Syrupus de succo rosarum. eodem.

Tbesauri.

Syrupus de succo acetose Mesue. fo. xxij.
 Syrupus de agresta mesue. eod.
 Syrupus de papauere. mesue. co.
 Syrupus de pomis simplicis mesue. eod.
 Syrupus de pomis compositi mesue. eod.
 Syrupus de granis mirt. mesue. eod.
 Syrupus de mirtis magistra. cod.
 Syrupus de corticibus citri. mesue. eod.
 Syrupus de acetositate citri. mesue. fo. xxij.
 Syrupus violati compositi mesue. eodem.
 Syrupus violati ex infusione mesue. eod.
 Syrupus de iuiubis mesue. eodem.
 Syrupus de scabiosa magistra. cod.
 Syrupus de granatis mesue. eod.
 Syrupus de mentha mesue. eod.
 Syrupus de bisantia siue binardi. mesue. eod.
 Syrupus de fumo terre mesue. eod.
 Syrupus de prasio. mesue. eod.
 Syrupus de absinthio mesue. eodem.
 Syrupus de epithimo mesue. eod.
 Syrupus de thimo mesue. fo. xxv.
 Syrupus de artemisia magi. eodem.
 Syrupus de sticados mesue. eod.
 Syrupus de isopo mesue. eodem.
 Syrupus de liquiritia mesue. eodem.
 Syrupus de eupatorio mesue. eodem.
 Syrupus de calamento mesue. eodem.
 Syrupus ad matricem magi. eodem.
 Syrupus cordialis magistra. cod.
 Syrupus de cicorea Eulielm. fo. xxvj.
 Syrupus de savor regis mesue. eod.
 Syrupus diamorion mesue. eodem.
 Syrupus de limonibus. eodem.
 Syrupus de ribes. eodem.

Triasandali Nicolai. fo. xxvj.

Terrea ad ardorem vine. fo. xxvj.
 Trifera magna Nicolai. eodem.
 Trifera persica mesue. eod.
 Trifera minor ex arte zenonis. mesue. eodem.
 Tyrtaca magna Andromaci. cod.
 Tyrtaca Saleni. fo. xxvij.
 Trocisci diarodon mesue. eod.
 Trocisci de rosis maiores mesue. eod.
 Trocisci de rosis & eupatorio. mesue. eod.
 Trocisci de reubarbaro mesue. eodem.
 Trocisci de canfora mesue. eod.
 Trocisci de spodio mesue. eod.
 Trocisci de spodio cum femine acetose. mesue. eodem.
 Trocisci de berberris. mesue. fo. xxvij.
 Trocisci de absinthio. mesue. eodem.
 Trocisci de alcheringi. mesue. co.
 Trocisci de capparibus mesue. eod.
 Trocisci de eupatorio. mesue. eodem.
 Trocisci de karabe mesue. eod.
 Trocisci de mirra Rasis. eodem.
 Trocisci de terra sigillata. mesue. eodem.
 Trocisci dianesi mesue. eodem.
 Trocisci de agarico mesue. eodem.
 Trocisci glandal. mesue. fo. xxij.
 Trocisci diacoralis Nicolai. eodem.
 Trocisci de tyro Nicolai. eodem.
 Trocisci de squila Nicolai. eodem.
 Trocisci andracaron. i. andromaci. eodem.
 Trocisci de ripera Aucenne. eodem.
 Trocisci de ramich mesue. eod.
 Tortella de seni fm. Dat. silua. eod.
 Trocisci de violis siue trocisci amech in antidotario Mesue. fo. eodem.
 Trocisci alii de violis Mesue in practica sua capitule de asinate. eodem.

Tabula

Trocisci de lacha Mesue. fo. xxxix.
Trocisci cochion Auicenne fo. eod.
Trocisci de ligno aloë Mesue. eodem.
Trocisci de balaustis Auicenne. eodem.
Trocisci de sandalis Mesue. eodem.
Trocisci croci magnetis Nico. eodem.
Trocisci idiocri Nico. eodem.

Unguentum gratia dei. fo. xxxix.

Unguentum sanans vlcera antiqua. fo. xxx.
Unguentum alfesiricon Mesue. eodem.
Oleum de oleandro quod intrat in supra scripto yngue
to cum confectio. eodem.
Unguentum aureum Mesue. eodem.
Unguentum ad rapas et restas equorum. eodem.
Unguentum idem ad rapas et restas equorum quon
dam. domini domini Bernabouis. eodem.
Unguentum de elleboro ad tuncam. eodem.
Unguentum de semperuua. eodem.
Unguentum de plumbo Leonardi de preda palea. eod.
Unguentum mirabile de cancriis fluuialibus. eodem.
Unguentum pro stomacho magi. eodem.
Unguentum sandalinum Mesue. eodem.
Unguentum pro renibus domini Blasii. eodem.
Unguentum Saleni Mesue. eodem.
Unguentum populeon Nicolai. eodem.
Unguentum martiaton Nicolai. eodem.
Unguentum arogon Nicolai. fo. xxxi.
Unguentum agrippe Nicolai. eodem.
Unguentum dialtee subtilis Nicolai. eodem.
Unguentum stasifagrie magi. eodem.
Unguentum de citro Nicolai. eodem.
Unguentum martiaton aliud. eodem.
Unguentum artanite magnum mesue. eodem.
Unguentum aliud artanite paruum mesue. fo. xxxij.
Unguentum egyptiacum mesue. eodem.
Unguentum de bdelio Mesue. eodem.
Unguentum pro vermibus Montag. eodem.
Unguentum pro pectore magistra. eodem.
Unguentum apostolorum Auicenne. eodem.
Unguentum ad scabiem pro pueris Montag. eod.
Unguentum ad scabiem pro canibus. eodem.
Unguentum de cerisa crudum magi. eodem.
Unguentum de cerusa coctum magistra. eodem.
Unguentum de litargirio coctum magistra. eodem.
Unguentum de mris coctum magi. eodem.
Unguentum basilicon minus. eodem.
Unguentum citrinum siue commune. eodem.
Unguentum de diagaagantis pectorale. eodem.
Unguentum de adipibus magi. eodem.
Unguentum comitisse Guilelmi de Narignana. eodem.
Unguentum de antera magi. eodem.
Unguentum ad combustionem ignis. eodem.
Unguentum ad fissuras mammillarum. eodem.
Unguentum ad nicodemum mesue. eodem.
Unguentum basilicon magnum mesue. eodem.

Thesauri.

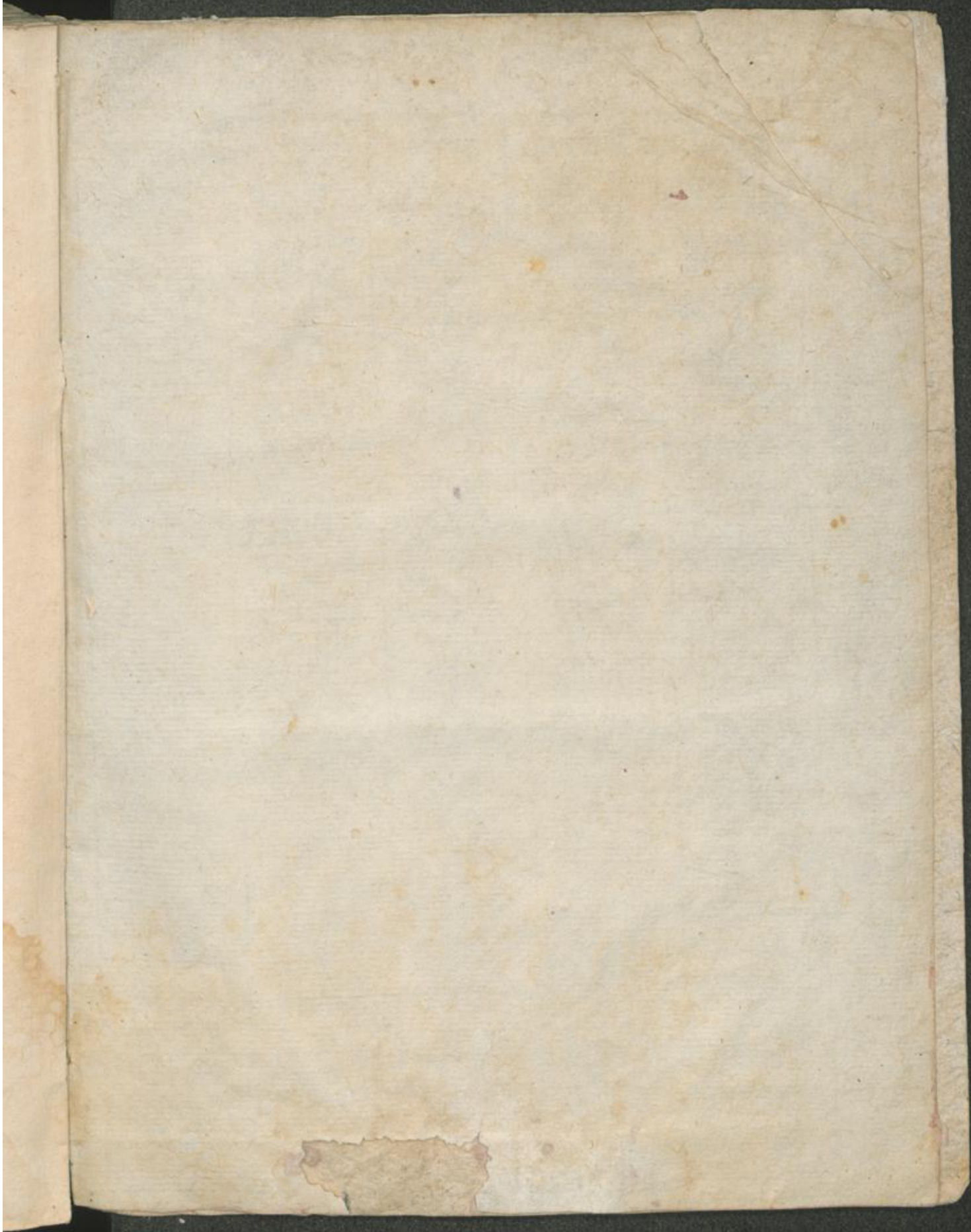
Unguentum cesareos magnum mesue. eodem.
Unguentum cesareos paruum mesue. eodem.
Unguentum alabastrum nardi preciosi. fo. xxxij.
Zuccarum rosatum mesue. fo. xxxij.
Zuccarum violatum Mesue. eodem.

De artificio cere.

Ad faciendum ceram rubeam. fo. xxxij.

Ad faciendum ceram viridem. fo. xxxij.
Ad faciendum ceram nigram. eodem.
Ad faciendum ceram albam. eodem.
Alius modus dealbandi ceram. eodem.
Modus laborandi ceram supra scriptam. eodem.
Modus mensurandi ceram laborandam. eodem.
De artificio Zuccari. eodem.
Ad faciendum cotandros solios. eodem.
Ad faciendum cotandros crispas. eodem.
Ad faciendum cinamomum confectum. eodem.
Ad faciendum amigdalas. eodem.
Ad conficiendum rancetos. eodem.
Ad conficiendum gartofilos. eodem.
Ad faciendum cofectiones bene crispas. eod.
Ad conficiendum amisos. fo. xxxij.
Ad faciendum pincas. eod.
Ad conficiendum auellanas. eod.
Ad conficiendum muscardinos. eod.
Ad conficiendum pignocatum. eod.
Ad faciendum morcellatam. eod.
Ad faciendum zinsberatam. eod.
Ad faciendum fructus et animalia. eod.
Ad faciendum penidios. eod.
Ad faciendum manuschustii rosatum. eod.
Ad faciendum manuschustii violatum. eod.
Ad faciendum manuschustii cum perlis. eod.
Ad faciendum manuschustii cu fragmentis. eod.
Ad faciendum saponcam. eod.
Ad faciendum saponcam de venetis. eod.
Ad dandum colorem zuccaro rubeum. eod.
Ad faciendum colorem viridem. eod.
Ad faciendum colorem celestinum. eod.
Ad faciendum colorem glaucum. eod.
Ad faciendum colorem turchinum. eod.
Ad faciendum colorem morellum. eod.
Ad faciendum martapanos. eod.
Medicine que multum sustinent de decoctione. eod.
Medicine que parum sustinent de decoctione. eod.
Medicine que mediocre sustinent decoctionem. eod.
Medicine que multum sustinent de contritione. fo. xxxv.
Medicine que parum sustinent de contritione. fo. xxxv.
Medicine que mediocre sustinent contritionem. eod.
Sequitur nobilissima doctrina ad cognoscendum vizi
nas. fo. xxxv.

¶ Finis Tabule.

980. -

